ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν
ΒΙΒΛΊΑ ΠΕΝΤΕΚΑΊΔΕΚΑ.

ATHENAEI

DIPNOSOPHISTARVM, HOC EST
argutè ſciteq́ in conuiuio diſſerentum. Lib. XV.

Quibus nunc quantum operæ ac diligentiæ adhibitum ſit, ſatis ſidei erit, quòd nunquam antehac lector eo ſcriptore neq; integrius, neq; commodius, ſiue caſtigationem, ſiue fructuum ex illius ſcriptis perceptionem ſpectes, eſt uſus. In quam rationem deſcribi curauimus. Primum

ELENCHON titulorum, quo quid, quóue in libro pręcipuè diſputatur, facilè cognoſcitur. Deinde

CATALOGVM ſcriptorum, quos ipſe Athenæus citat: ubi innumera uetuſtatis monumenta leguntur.

SYLVVLAM ad hęc prouerbiorum ſingulari uenuſtate. Item

ANNOTATIONES in eundem, ex doctorum hominum lucubrationibus animaduerſas. Poſtremo

INDICES duos, Græcum alterum, alterum Latinum, quibus omnium rerum quæcunq; in his libris tractari ſolent, prompta tibi & expedita copia fiet.

Quo ſegnius, eo perſeuerantius.

BASILEAE APVD IOANNEM VALDERVM
MENSE SEPTEMB. ANNO M. D. XXXV.

Paulus sacratus.

DE Athenæo pauca apud ſcriptores inuenire licuit. Suidas ait fuiſſe Naucratiten, ac Marci tempore floruiſſe: quod ex eodem Volaterranus repetit. Prqter opus hoc dipnoſophiſtarũ & uariũ & eruditum, ſcripſit & hiſtoriam περὶ τῶν ἐν συρίᾳ βασιλευσάντων, cuius mentio fit lib. v. ubi Alexandri conuiuiũ deſcribitur. Priores duo libri dipnoſophiſτῶν non exſtant: quæ enim habemus, epitome tantum ſunt, ab Hermolao Byzantio nobis relicta, ſi credimus Volaterrano. Verum, quod pace tanti uiri dictum uolo, memoria lapſum hunc arbitror. Neq; enim in epitomen redactum Athenæum, Suidas meminit ab Hermolao grãmatico Byzantio, ſed Stephanum potius, qui ἐθνικὰ ſcripſit, quorũ epitome etiamnum extat, licet nequaquam integra. Fuerunt & alij duo Athenæi, alter ex Seleucia Ciliciæ, Auguſti tempore, peripateticus doctiſſimus: de quo nonnulla ex lib. xiiij. Strabonis, Volaterranus. Alter uero Attaleus medicus inſignis, ut eo nemo inter recentiores medicos, omnem adeò medicinæ rationem memoriæ prodidiſſe melius à Galeno referatur. Sæpe enim illius hic meminit, præcipue tamen libro ij. de cauſis Symptomatum, & libro de elementis. Hactenus de Athenæo.

[illegible] candido lectori. S. P. D.

ANNIS abhinc plus minus uiginti ex Aldi officina prodiit Athenæus, uerum quod res ipsa clamat, adeoq; Musuri etiam testatur ἐπιγραφή, multis in locis mutilus: id quod nequaquam Aldo de literis melioribus optime merito imputandum est, sed exemplaribus potius adeò deprauatis, ut absq; temerè diuinandi licentia, castigatiorem dare nullus dum potuerit. Istud sanè lector optime non eò præfari libuit, quòd nouam hanc Athenæi æditionem contentione forsan ambitiosore, uel æquare uel anteferre Aldinæ uelimus: uerum, ut quo cõsilio adducti, chalcographo ædendi huius scriptoris authores fuerimus, quidúe in eo à nobis elaboratum sit, tute intelligas. Mouit equidem me imprimis tam præclari libri raritas. Perquam paucis enim in nostra duntaxat Germania uisus est, nedum lectus. Vt igitur philologię studiosis tandẽ thesauro adeo precioso, idq; precio tolerabili potiri liceret, Ioannem Valderum chalcographum excitaui, σπεύδοντα καὶ αὐτόν. Neque enim grauatim id in se recepit, postquã semel optimis authoribus ædendis officinam suam cõsecrauit: quod præter Platonem elegantissimè excusum, & alia non pauca satis testantur, breuiq; Ptolemæi μεγάλη σύνταξις, & Plotinus, uterq; in sua lingua ædendi testabuntur. Cęterum in castigando Athenæo, ut quod res est, ingenuè fatear, præstare minus licuit, atq; initio speraueram. Quo enim accuratius deprauata ac mutila expendere cœpi, hoc minus conatui respondebat euentus. Atq; ut diuinatrices coniecturæ non rarò uehementer adlubescerẽt, summa tamen religio mihi fuit in authore tam insigni Aristarchicã tyrannidẽ exercere: uel, ut modestius loquar, in alieno libro uideri plus æquo uelle ingeniosus: maximè cum tot ac tam uarios citat scriptores, ut horum plurimos, nisi ab Athenæo nostro laudati fuissent, nemo mortalium natos nouisset. In spem equidem nonnullam erratis aliquãmultis medendi nos erexerat scriptũ exemplum, quod in Reuchlini uiri omnium sæculorum memoria digni, bibliotheca latêre iactabant: uerum quum studiosius qualenam sit inquiro, idq; ex fide dignissimis & oculatis testibus, deprehendi istuc Aldino non absimile esse, quod eædem ferè dictionum aut mutilationes, aut παραγωγαί, plus satis declarant: atq; ut uerbo dicam, tale omnino esse fertur, ut Reuchlinus illud nunquã sibi usui fuisse disertè sit testatus. Cum igitur istud ipsum nihil operæprecii allaturum satis hinc didicissem, à βιβλιοτάφοις, nescio quibus, emendicare improbius, quicquid est, nolui. Itidem per omnia & altera spe, quæ sese tum etiam commodum ostendebat, fraudatus sum. Cum enim forte fortuna in librum Pauli Iouii de piscibus Romanis inscriptum incidissem, mentionẽ hunc ipsum facere offendi Sangę Romani poëtę familiaris sui, cuius beneficio (ita enim ait) Latinũ Athenæum debemus. Ego, non quod in faba pueri sereperisse clamitãt, me nactũ arbitratus, ab iis qui subinde Romæ negotia sua agunt, magnopere contendo, ut librum mihi comparent: sperans scilicet non pa-

rum multa ex Latini collatione probabiliter addiuinando castigari posse. Verum quo diutius expecto, hoc me uotis meis frustrari magis sentio. Neque enim usquã Romæ uenalem librum huiusmodi sanctè affirmant. Hęc uerò ideo commemorare libuit, candidè lector, ut uideas nulla mea culpa factum, quo minus sarta ac tecta redderentur omnia in authore isto. Ne tamen nihil egisse interea nos suspiceris, aliquot mendarum centurias sublatas iactare ausim: adhæc quoscunque ex Aristotele, Platone, Xenophonte, Herodoto, alijs item, locos citat Athenæus, ad fidem authorum, unde sunt desumpti, nos emendasse. Idem factũ esse deprehendes, opinor, in locis nõ paucis, quos ex ueteribus, ut sæpius, ita uerbis nonnihil mutatis ferè semper citat. Quantum molestiæ in indicibus, quos, ut uice commentarij studiosis essent adiecimus, deuorandum nobis fuerit, tuum erit lector æquissime iudicare. Quia uerò iuxta sententiam poëtæ tragici, μίας χειρὸς ἀδύνης μάχη, ueritus ego cum tot monstris cõgredi solus, in laboris participatum adiunxi mihi Christianum Herlinum, iuuenem rara eruditione insignem, cui quicquid est accuratius animaduersum, magna ex parte acceptum referre te uelim. Studiosis hac in re pro uirili nostra consulere fuit animus: qui & nostrã operam boni cõsulent forsan, postquã ipsis tanto frui thesauro adeoq; parabili nunc licet. Neq; uerò iniuria liber is thesaurus uideri nobis debet, ex quo tot uiri docti nostra memoria, corollaria, rerum urbanarum commentarios, dialogos in Pausaniã, lectiones antiquas, uarias historias, Adianos suos, & quicquid ferè speciosorum titulorum extat, magna ex parte locupletauerunt. Sed ne à cœnis doctorum hominum plenis uariarum & mirabilium scituq; dignissimarum rerum te diutius remorer, Vale:

χαῖρε καὶ ἔρρωσο ἀφθόνως.

ALDVS PIVS MANVTIVS, IANO VYRTHESI PANNONIO S. P. D.

Quantum gratuler tibi Iane, quantum Hungaris tuis, quantum ipsi Hungariæ, non facilè dixerim: quod tantum iam profeceris Græcis literis, nondum annum audiens Musurum Cretensem: idq; Venetijs, ut primus Græcas musas Atticè loquentes breui relaturus in patriam uideare. Macte noua uirtute puer, sic itur ad astra. Nosti suscepisse se onus graue & Venetiarum & Musuri: quorum alter te scientia augere potest: alter exemplis. Nosti illud Homeri μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. Nosti quàm excitet te ad uirtutem Thomas Cardinalis & legatus à latere D. N. ac Strigoniensis Archiepiscopus maximè uenerandus, auunculus tuus, qui illud Aeneæ ad Ascanium tibi dicere uerè potest, Disce puer uirtutem ex me uerumq; laborem. Nosti quàm excitet te & Philippus Cyulanus à secretis regis, homo grauissimus atq; optimus: qui dum summa fide & integritate oratorem agit apud Venetos, te, quoties ad eum officij gratia salutatum uadis, id quod sæpe facis, assiduè monet inquiens: Iane, pauci quos æquus amauit Iuppiter, aut ardens euexit ad æthera uirtus. cura precor, ut sis unus ex paucis, & auunculi Cardinalis simillimus. Perge fili ut cœpisti, & id genus alia plena patriæ dilectionis. Nosti præterea quàm excitet te Ianus ille Quinqueeclesiensis episcopus, gloria & decus ingens Pannoniæ (nam & tibi nomen est Iano) in cuius sepulchro elegans illud distichon legitur:

Hic situs est Ianus, patrium qui primus ad Istrum
　Duxit laurigeras ex Helicone deas.

Retulit uir ille nunquam satis laudatus in patriam primus Latinas musas: tu & Latinas & Atticas Musuro doctore relaturus uideris. Neque enim dubito, quin quæ gloriosè cœpisti, sis perfecturus: tum quia bene cœpisti, dimidium facti qui cœpit, habet: ἀρχὴ γὰρ ἥμισυ παντός, tum etiam, quia iam plurimum profecisti. Quamobrem impulsus ego acri ingenio, frequenti studio, miro amore erga bonas literas, sanctissimis moribus tuis, hosce Athenæi libros de cœnis doctorum hominum, plenos uariarum & mirabilium, scituq; dignissimarum rerum, sub tuo nomine exire uolui ex ædibus nostris in manus studiosorum, quo fias alacrior ad sacra studia literarum. Hi enim libri præter uariam ac miram rerum, quas continent, cognitionem: ut piscium, herbarum, arborum, & aliorum penè innumerabilium, iuuabunt te, & studiosos cæteros corrigēdis alijs libris, ex plurimis, quos citat, authoribus. Cuius rei facere fidem potest locus apud Theophrastum de historia plantarum libro quarto, ubi de malis Medicis, ac Persicis tractat: qui cum sit mutilatus & corruptus, & in eo libro, quem è Græco in Latinum non minus eleganter quàm doctè tradixit Theodorus Gaza, & in eo, qui Græcè cura nostra habetur impressus, facilè ex eo corrigi potest, quod in tertio libro δειπνοσοφιστῶν citat Athenæus. In Græco enim impresso, & in traducto per Theodorum, post καὶ σχεδὸν ἴσον deest, τῷ τῆς δάφνης: & post ἀνδράχνης, deest καὶ καρύας. Est enim ἀνδράχλη absq; ν, potulaca arbor al ſq; r. ἀνδράχνη autem cum ν, portulaca herba cum r, id quod & Plinius testatur. & post ἄοσμον δὲ πάνυ, deest καὶ αὐτό. Item post κινοῦσαν ἢ θανάσιμον φάρμακον, deest, δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Præterea illud in impresso ὅταν δ' ἀνθῇ * τι διαφυλάττειν, Legendum est ὅταν δ' ἀνθῇ δ', διαφυλάττει, absq; asterisco. Deesse autem τῷ τῆς δάφνης, & δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, confirmatur ex Vergilij uersibus in secundo Georgicôn:

Media fert tristes succos, tardumq; saporem
Felicis mali, quo non præsentius ullum,
Pocula siquando sæuæ infecere nouercæ,
Miscueruntq; herbas, & non innoxia uerba,
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena.
Ipsa ingens arbor faciemq; simillima lauro,
Et si non alium latè iactaret odorem,
Laurus erat: folia haud ullis labentia uentis:
Flos apprima tenax, animas, & olentia Medi
Ora fouent illo, & senibus medicantur anhelis.

Totum enim accepisse uidetur ex Theophrasto. Hanc arborem Athenæus probat esse citriū multis rationibus, & addit quomodo in Media primum inuentum sit: pomo eius arboris uenena exagi è membris: nec obesse ea quicquam posse ijs qui comederint citrium. Hæc diximus uerbosius, ut cognosceres quàm utiles futuri sint tibi, & cæteris studiosis hi Athenæi libri, quos Musurus noster sic accuratè recensuit collatos & cum multis exemplaribus, & cum epitomate, ut infinitis penè in locis eos emendauerit, carminaq;, quæ ueluti prosa in alijs legebantur, in sua metra restituerit. Adde quod primus, & secundus liber, qui in alijs deerant, ex epitomate additi sunt cum bona parte tertij libri: erat enim hic sine capite, quo factum est, ut ijdem ferè hi existimari possint, qui erant integri, quoniam ea est materia, ut non multa subtrahi ex eis potuerint. Habes igitur integros Athenæi libros. Dabuntur, ut spero, & alij, qui desiderantur authores uel breui: faueat deus.
Quamobrem omnia tibi abunde erunt, ut musas Atticas in patriam tuam gloriosus referas. Vale. Venetijs.
Mense Augusto. Anno M. D. XIIII.

ELENCHVS TITVLORVM, quo quasi præcipua singulorum librorũ capita continentur. Est autem prior numerus paginæ, alter uersuum.

Δαιτυμόνων κατάλογος. 1. 9
Δ ἐγκώμιον τοῦ ἑστιάτορος. 1. 46
Βιβλιοθῆκαι διαφόρων. 2. 9
δημοθοινία. 2. 22
βοῦς ἐμπεδοκλέους. 2. 28
στιχίδια ἐντρεπισμένα. 2. 37
ἀρχεστράτου γαστρονομία. 2. 53
δείπνων ἀναγραφεῖς. 3. 9
ὀψοφαγικά. 3. 14
φιλοξένου καὶ πυθίλλου τρυφαί. 3. 23
φιλοξένου τρυφὴ ἐπὶ ἀπικίου. 4. 10
ἀριστοξένου θριδακίναι. 4. 19
νικομήδους ἀφύαι. 4. 24
ἄκλητοι. 4. 34
ἀσύμβολοι. 4. 45
μονοφάγοι. 4. 51
ἡρώων τῶν καθ' ὅμηρον δίαιτα. (4. 52
πράμνειος. 5. 36
ἡρώων τοῦ ὁμήρου δίαιτα. 5. 50
τροφαὶ ἡρώων τῶν παρ' ὁμήρῳ καὶ τῶν μεταγενεστέρων. 6. 12
τράπεζαι παρακείμεναι. 6. 30
δαὶς ἐΐση ὁμήρου. 6. 44
ἁλιεὺς ὁμήρου. 7. 5
ἁλιευτικὰ συγγράμματα. 7. 10
ὀππιανός. 7. 12
ὁμηρικοῦ συμποσίου θεωρία. 7. 14
ἀοιδὸς ὁμήρου. 7. 31
σφαιριστική. 7. 45
ὀρχησταὶ ξενοφῶντος. 8. 18
πάλιν θεωρία τῶν ὁμηρικῶν συμποσίων. 8. 30
φαιάκων τρυφή. 8. 41
μνηστήρων τρυφὴ τῶν παρ' ὁμήρῳ. 8. 45
ποιηταὶ ἀνάγοντες τὰ καθ' αὐτούς, εἰς τὰ τρωϊκά. 9. 8
κατακλίνεσθαι ἐν συμποσίοις. 9. 23
αὐτοδιακονία. 9. 30
βαλανεῖα. 9. 34
ὀχευτικαὶ δυνάμεις. 9. 42
μύρα. 9. 47
στέφανοι. 9. 49
βάναυσοι τιμώμενοι. 10. 5
ὡς αὐληταὶ τιμώμενοι. 10. 14
πλάνοι. 10. 15
θαυματοποιοί. 10. 20
ῥώμη ἐπιθυμητοῦ οἰκουμένης. 10. 33
ὀρχήσεις. 10. 39
πυλάδης. 10. 45
θεοφράστου σχήματα διδάσκοντος. (11. 3
εὔρυθμος ἀμπέχεσθαι. 11. 13
ὄρχησις. 11. 19
μουσεῖον. 11. 42
διόνυσος ἰατρός. 11. 7
πίνειν. 11. 53
ἀναπίπτειν. 12. 5
ἀνακεῖσθαι. 12. 8
κατακεῖσθαι. 12. 11
πάσασθαι. 12. 20
ἡρώων ὁμηρικῶν κυνηγεσία. 12. 32
λουτρά. 12. 34
ἀκρόδρυα. 12. 47
ἥρωες ὁμηρικοὶ ἰχθῦς τε καὶ ὄρνιθας θηρεύοντες. 13. 2
οἶνος παλαιὸς καὶ διαφόρων χρωμάτων. 13. 20
διόνυσος καταφυγὼν εἰς θάλασσαν. 13. 28
οἶνοι ἰταλικοί. 13. 34
ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα. 14. 14
ἑκάστης ἰδιώματα χώρας. 14. 31
βασιλεὺς περσῶν πόλεις δωρούμενος. 15. 26
οἶνος πράμνιος. 15. 37
οἶνος ἰκάριος. 15. 36
οἶνος ἀκάνθιος. 15. 49
οἶνος βίβλινος. 16. 3
τρίμμα. 16. 24
οἶνοι ἄλλοι τε καὶ αὐθοσμίας. 16. 31
οἴνων ἰδιώματα. 16. 37
οἶνος τεθαλασσωμένος. 16. 50
οἶνος πρὸς ὅτῳ ἄλλοις. 17. 1
οἶνος χῖος καὶ μαρεώτης. 17. 4. καὶ 6
οἶνος ταινιωτικός. 17. 22
οἶνος αἰγύπτιος. 17. 25
ἀσύδαμας. 17. 30
οἴνου εὕρεσις. 17. 31
οἶνος κρίθινος. 17. 37
κράμβη ἀμέθυσος. 17. 41

LIBRO II.

περὶ οἴνου. 18. 3
οἴνου φύσις. 18. 16
οἰκία τριήρης. 18. 54
οἶνος καὶ ἀλήθεια. 19. 14.
τρίποδες. 19. 16
διόνυσος ὀρθός. 19. 29
ἄκρατον διὸς σωτῆρος. 19. 35
νέκταρ. 19. 45
ἀμβροσία. 19. 48
κωμῳδίας εὕρεσις. 20. 16
ἐτυμολογία θοίνης, θαλείας, μέθης. 20. 23
τέλος. 20. 27
ὕδατα. 20. 35
ὕδατος μετάκερας. 20. 54
ὕδωρ σῶμα ποταμοῦ. 21. 47
ὑδροπόται. 22. 4
ἰβήρων μικρολογία. 22. 20
λασύρτας ἄποτος. 22. 38
χοάσπιος βασιλικὸν ὕδωρ καὶ νείλου. 22. 44
μελάμπους εὗρε κρᾶσιν οἴνου. 23. 2
ὑδάτων χρῆσις. 23. 6
τίνα τῶν ὑδάτων ἄριστα. 23. 20
ὑδάτων δὲ τρόφιμα. 23. 6
μέλιτος χρῆσις. 23. 42
μονοσιτῶν. 24. 2
νωγαλεύματα. 24. 5
ὀνομακλήτωρ. 24. 11
κλίναι. 24. 14
ποικίλα στρώματα. 24. 18
στρῶται καὶ ἔντιμος ὁ κρὺς παρὰ βασιλεῖ τῶν περσῶν τιμώμενος. 24. 28
τρίποδες αἱ τράπεζαι. 24. 14
δαμασκηνά τε καὶ κοκκύμηλα ἢ βράβυλα. 25. 4
κεράσια χαμαικέρασα. 25. 31
μιμαίκυλα. 25. 6
κεράσια. 25. 45
συκάμινα. 25. 50
μόρα. 26. 4
ἐπιδημίαι πολαγρικῶν. 26. 18
κάρυα. 26. 21
ἀμυγδάλαι. 26. 22
πικρὰ ἀμύγδαλα νηφάλια. 26. 34
ἀμυγδαλῆς τόνος. 26. 40
ποντικὰ κάρυα. 26. 49
ἡρακλεωτικά. 27. 6
περσικά. 27. 8
καρύων διαφόρων ἐρωγὴ καὶ κνίκα. 27. 12
ἐρέβινθοι. 27. 6
θέρμοι. 27. 53
φάσηλοι. 28. 13
ἐλάαι. 28. 20
ῥαφανίδες. 28. 34
κῶνοι. 28. 50

ὀστρακίδες. 28. 51
ᾠά. 29. 5
πῶς ἑλένη ἐξ ᾠοῦ. 29. 13
μολιονίδαι. 29. 17
πρόπομα. 29. 24
μαλάχαι. 29. 31
ἄλιμος. 29. 41
κολοκύντη. 29. 42
σικύα. 29. 43
φιλοσόφων ζητήσεις χλευαζόμεναι. 29. 7
μύκαι. 30. 25
κηφισόδωρος κατ' ἀριστοτέλους βιβλία τέσσαρα. 30. 34
μύκητες. 30. 37
θανατηφόροι μύκητες. 30. 40
σία. 30. 52
ὕδνα. 31. 6
ὑδνόφυλλον. 31. 31
ἀκαλήφη. 31. 32
ἀσπάραγοι. 31. 34
ὄρμινος. 31. 40
κοχλίαι. 31. 44
βολβοί. 32. 3
κίχλαι. 32. 17
ἐπικιχλίδες ὁμήρου. 32. 46
συκαλίδες. 32. 47
σπίνοι. 32. 52
κόψιχοι καὶ ὀρνίθια. 33. 3
ἐγκέφαλος. 33. 10
πέπονες. 33. 27
ἔλαιον. 33. 38
γάρος. 33. 48
ὄξος. 33. 51
ἀρτύματα. 34. 9
κύμινον. 34. 6
πέπερι. 34. 21
θρίδαξ. 34. 35
κινάρα. 35. 15
κυνόσβατος. 35. 25
κάκτος. 35. 30
κάρδυνον. 35. 36
ἐγκέφαλος φοίνικος. 36. 1

LIB. III.

κιβώρια κολοκάσια. 36. 3
θεήλατος ὑδάτων καὶ φυτῶν ὄλεθρος διὰ φαυλίαν τῶν κεκτημένων. 36. 33
σικυοί. 37. 5
σῦκα. 37. 21
μῆλα. 40. 38
ὄστρεα. 43. 15
μαργαρίτις. 47. 18
ἑφθοπώλιον. 48. 5
ὀνοματοθήρας. 49. 46
μήτρα. 51. 3
ἐπικύρτα. 51. 42
μαλακόστρακα. 53. 20
ταγηνιστά. 54. 6
ἄρτοι. 54. 10
ταρίχη. 58. 6
ποτόν. 61. 38
χόνδρος. 63. 31

LIB. IIII.

καραίου δεῖπνον. 64. 32
δεῖπνον κότυος. 65. 13
δεῖπνον ἀττικόν. 66. 23
διαφόρων συμπόσια. 66. 33
ἀνασομαστικά. 66. 49
ὄρχησις συμποτῶν. 67. 21
παρῳδία. 67. 34
λακεδαιμονίων δίαιτα. 69. 11
λακεδαιμονίων καρνεῖα. 71. 8
δίαιτα λακεδαιμονίων. 71. 13
κρητῶν δίαιτα. 71. 47
περσῶν δίαιτα. 72. 18
δεῖπνον φιλοξένου. 74. 1
κλεοπάτρας δεῖπνον. 74. 27
ἀρκαδικὸν δεῖπνον. 75. 5
ναυκρατιτῶν δεῖπνον. 75. 26
καὶ αἰγυπτίων. 75. 44
καὶ γαλατῶν. 76. 5
θρακῶν. 76. 5
κελτῶν. 76. 38
πάρθων. 77. 15
ῥωμαίων. 77. 29
γερμανῶν. 77. 40
μονομαχία καὶ ὄρχησις. 77. 52
βρόχος. 78. 42
κυνικὸν δεῖπνον. 79. 3
φακῆ. 79. 13
πυθαγόρειος δίαιτα. 79. 35
φιλαργυρίας διαβολή. 80. 31
δίαιτα πυθαγόρου. 81. 27
διασυρτικὰ φιλοσόφων. 81. 40
ἡδυλόγοι καὶ ἄσωτοι. 83. 17
μαγειρικὰ σκεύη. 85. 29
ἡδύσματα. 85. 47
τραπεζοποιοί. 86. 8
δήλιοι μάγειροι. 87. 12
δελφοὶ καρυκοποιοί. 87. 28
ὄργανα μουσικά. 87. 44
περὶ τοῦ, αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε. 89. 26
μενέλαος οὐ μαλακός. 89. 45
κοσμιότης ὁμηρικοῦ δαιτυμόνος. 90. 7
συμπόσιον ὁμηρικοῦ μενελάου. 90. 51
μουσικὴ ἀλεξανδρέων. 92. 22
σπουδὴ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν μουσικήν. 92. 45

LIB. V.

παλαιοὶ συνδειπνοῦντες. 93. 27
συμπόσιον ὁμηρικὸν καὶ πλατωνικόν. 93. 45
ξενοφῶντος συμπόσιον. 94. 26
αὐλή. 95. 9
αἰγυπτίων συμπόσιον. 96. 19
πλάτωνος καὶ ὁμήρου συμπόσιον. 96. 24
ἀντίοχος ὁ ἐπιμανής. 97. 12
ἀντιόχου πομπεία. 97. 40
φιλαδέλφου πομπή. 98. 31
φιλαδέλφου πλοῦτος. 102. 30
φιλοπάτορος ναῦς. 102. 38
ἱέρωνος ναῦς. 104. 9
ἀντιγόνου τριήρης. 105. 49
ἐγγυθήκη. 106. 1
ἀντιόχου συμπόσιον. 106. 19
ἀλεξάνδρου συμπόσιον. 106. 33
φιλόσοφος τυραννήσας. 106. 51
ἀθηνίων. 107. 3
ἀπελλικῶν. 108. 29
σωκράτους ψευδοστρατεῖαι. 108. 53
ξενοφῶν περὶ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων. 109. 31
πλάτων περὶ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων. 110. 2
σωκράτης. 110. 39
φιλόσοφοι κατήγοροι. 111. 18
φιλόσοφοι μεμψίμοιροι. 111. 43
γοργών. 111. 51
ὀπισθόνομοι βοῦς κατὰ γραμματικῶν. 112. 12

LIB. VI

τραγῳδία 112. 34
ἀποδοῦναι καὶ δοῦναι. 113. 3

ἰχθυοπῶλαι. 113. 21
τήγανον. 115. 22
ἀργυρώματα. 116. 3
σανὶς χρυσῆ. 116. 34
γαλάται βρέννε. 118. 9
πράσιττος. 118. 18
κόλακες. 124. 18
φιλοκόλακες. 130. 18
φιλογέλωτες. 131. 19
ἀλαζών. 131. 38
δοῦλοι. 131. 48
ἀγαθὰ αὐτόματα. 134. 50
κωμικὸς τρυφῶν. 136. 8
δούλων πλῆθος. 136. 35
ῥωμαίων ἐγκώμιον. 137. 23

LIB. VII.

φαγήσια. 138. 41
λαγυνοφορία. 139. 2
ἐλλοί. 139. 38
ἀμίαι. 139. 44
ἀρχέστρατος. 140. 2
ἀηδονικοί. 140. 19
ταντάλου μῦθος. 141. 26
ἀλφησταί. 141. 42
αὐθίας. 141. 49
πομπίλος. 142. 18
ἱερὸς ἰχθύς. 142. 44
ἀφύαι. 143. 9
ἄχαρνος. 143. 44
βῶκες. 144. 7
βεμβράδες. 144. 18
βέλονος. 144. 35
βούγλωσσος. 144. 38
γόγγροι. 144. 42
ζεὺς μενεκράτης. 145. 6
θεμίσων ἡρακλῆς. 145. 31
μαγείρων ἀλαζονεία. 145. 36
γόγγρος. 147. 16
γαλεός. 147. 28
γλαῦκος. 147. 50
γλαῦκος ὁ δαίμων. 148. 17
γναφεύς. 148. 50
ἐγχέλυς. 148. 52
τάριχοι θυόμενοι. 149. 8
ἔλλοψ. 150. 25
ἐρυθρῖνος. 150. 29
ἐγκρασίχολοι. 150. 31
ἑψητός. 150. 34
ἥπατος. 150. 45
λεβίας. αὐτόθι.
ἠλακατῆνες. 150. 49
θύννος. 150. 52
θυννίς. 151. 44
ἵππουροι. 152. 13
ἵππος. 152. 19
ἰουλίδες. 152. 24
κίχλαι. 152. 29
κόσσυφοι. 152. 30
κάπρος. 152. 40
κρέμυς. αὐτόθι.
κίθαρος. 152. 48
κόρδυλος. 153. 5
κάμμαροι. 153. 8
καρχαρίαι. 153. 10
κεστρεῖς. 153. 13
κορακῖνος. 154. 12
κυπριανός. 154. 28
κωβιοί. 154. 30
κόκκυγες. 154. 45
κύων. 154. 50
καρχαρίας. αὐτόθι.
λάβρακες. 155. 24
λάτος. 155. 40
λαόβατος. 155. 51
ῥίνη, αὐτόθι.
μύραιναι. 155. 52
μύρος. 156. 14
μαινίδες. 156. 21
μελάνουρος 156. 30
μελανδρύινος. 156. 35
μορμύρος. 156. 36
νάρκη. 156. 45
ξιφίας. 157. 8
ὀρφώς. 157. 15
ὄρκυνος. 157. 28
ὄνος καὶ ὀνίσκος. 157. 35
πολύπους. 157. 44
πάγουροι. 159. 17
πηλαμύς. 159. 19
πέρκαι. 159. 21
ῥαφίδες. 159. 30
ῥίνη. 159. 33
σκάρος. 159. 37
σπάρος. 159. 51
σκορπίος. 160. 2
σκόμβρος. 160. 15
σαργοί. 160. 18
σάλπη. 160. 29
συνόδοντες καὶ συναγρίς. 160. 44
σαῦρος 160. 50
σκεπινός. 161. 5
σκίαινα. 161. 6
συναγρίδες. 161. 9
σφύραιναι. 161. 10
σηπία. 161. 19
τρίγλη. 161. 49
ταινίαι. 162. 34
τράχουροι. 162. 39
ταυλωπίας. 162. 40
τευθίς. 162. 43
τεῦθος. 162. 47
ὗες. 163. 3
ὕκαι. 163. 12
φάγρος. 163. 20
χάνναι. 163. 33
χρόμις. 163. 36
χρύσοφρυς. 163. 39
χαλκίδες. 163. 46
ψῆτται. 164. 33

LIB. VIII.

ἰχθύων ἰδιότητες τινῶν. 165. 20
ὑετὸς ἰχθύων. 166. 16
νέμεσις ἑλένης μήτηρ. 167. 3
βρίζω. 167. 24
φιλαινίς. 167. 29
ἀρχέστρατος. 167. 37
ἀπολαυστικὰ παραγγέλματα. 167. 45
δωρίων. 168. 25
λάσος. 168. 49
φιλίχθυς. 169. 6
ὀψοφάγοι. 169. 41
στρατονίκου εὐτραπελία. 173. 17
ἀποφθέγματα στρατονίκου. 173. 50
ἀριστοτέλους περιεργία. 175. 39
ἰχθύων ἰατρικά. 177. 5
κορωνισταί. 178. 29
χελιδονίζειν. 178. 42
ἰχθυομαντεῖαι. 178. 40
βαλλισμός. 180. 36
ἐλαπῖναι. 180. 52
θεοὶ παρόντες εὐωχουμένοις. 181. 20
ἐπιδόσιμα. 181. 53
ἀεὶ συνείσιτος δεῖπνον. 182. 7
συναγώγιμα. 182. 12
συμβολαί. 182. 17

LIB. IX.

τακερόν. 182. 32
νᾶπυ. 182. 32
κωλῆ. 183. 10
γογγυλίς. 183. 40
βουνιάς. 183. 46
κράμβη. 184. 7
σεῦτλα. 184. 19
σταφυλῖνος. 184. 64

κεφαλωτόν. 185. 9
κολοκύντη. 185. 22
ὄρνεις. 185. 42
ἀναξανδρίδης. 186. 11
δέλφαξ. 186. 28.
πιταλίδες σύες. 187. 9
λαρινοὶ βόες. 187. 13
πολυμάθεια μαγείρων. 187. 24
ἑπτὰ σοφοὶ μαγειρικοῖς. 188. 39
παραφέρειν. 189. 2
γεύματα. 189. 3
χοῖρος ἡμίεφθος. 189. 13
ἐξαίρεσις. 189. 22
μάγειρος πλατωνικός, ἢ ἀρχαιολεξία μαγείρου. 189. 36
χῆνες σιτευτοί. 190. 29
ἡμίκραιραι. 190. 41
κρεοκάκκαβος. 190. 43
ἀναβραστά. 190. 47
ὄρχεις. 190. 48
ἐξάλμη. 191. 5
ὠάριον. 191. 14
ἔμψυχα ἐσθίειν. 191. 30
ὀλβιογάστωρ. 191. 37
φασιανικοί. 191 36
φασιανός. 191. 46
ἀτταγᾶς. 192. 15
πορφυρίων. 192. 27
πορφυρίς. 192. 37
πέρδιξ. 192. 42
ὠτίδες. 193. 38
σκῶπες. 194. 5
ἀλεκτρυών. 194. 20
στρουθός. 194. 26
ὄρτυγες. 194. 35
χήνια. 149. 18
κύκνος. 195. 22
φάσσαι. 195. 35
περιστεραί. 195. 36
νῆτται. 196. 24
κολυμβίς. 196. 27
γαλαθηνά. 196. 45
δορκάς. 197. 6
ταώς. 197. 9
τέτραξ. 197. 43
ψύαι. 198. 11
οὖθαρ. 198. 18
ὑπογάστριον. 198. 20
λαγώς. 198. 23
κούνικλος. 199. 3
χελιδόνιαι λαγωοί. 199. 8
καλυδώνιος σῦς. 199. 12
σύαγρος. 199. 19
σύατρος 199. 21
ἀχίλλειος. 199. 38
ἔριφος. 199. 43
ῥοδωντία λοπάς. 200. 24
ματτυικὰ παραγγέλματα. 200. 26
ῥοδωνία λοπάς. 201. 21
ἡγήμων παρῳδός. 201. 37
τηλεμάχου χύτρα. 202. 8
χειρόνιπτρα. 202. 28
απόνιμμα. 203. 9
χειρόμακτρον. 203. 16
ὠμόλινον. αὐτόθι.
ἡράκλεια παῖς ξένας. 203. 34

L I B. X.

ἀθληταὶ πολυφάγοι. 203. 48
διαβολὴ ἀθλητῶν. 204. 41
βοιωτοὶ πολυφάγοι. 206. 29
θετταλοὶ πολυφάγοι. 206. 53
αὐτάρκεια πυθαγόρου. 207. 10
εὐτέλεια διαφόρων. 207. 35
μενεδήμου συμπόσιον. 207. 34
ἀρκεσιλάου δείπνου εὐθυμία. 207. 50
μάχιμα δεῖπνα. 208. 6
γαστρὸς περὶ διαβολή. 208. 39
δεδείπναμεν. 209. 1
ζωρότερον. 209. 20
κύαθος. 209. 31
ἀκρατέστερον. 209. 42
οἰνοχόοι εὐγενεῖς. 209. 47
κρᾶσις οἴνου. 210. 30
σκυθικὴ πόσις. 210. 51
κοτταβίζειν. 211. 10
οἰνοποσία. 211. 24
οἶνος μεθύσκων. 211. 31
ἀλκαῖος φίλοινος. 211. 46
ὑδροποτεῖν. 211. 50
οἴνου κρᾶσις. 212. 36
ὅσα πλάτων περὶ οἴνου. 213. 11
οἶνος ἠλφιτωμένος. 213. 20
λακεδαιμονίων προπόσεις. 213.
νέστορος φιλοποσία. 213. 45 (29
διψῶ. 214. 6
ἀλεξάνδρου πολυποσία. 214. 13
μέθυσοι ἀναφρόδιτοι. 214. 37
φιλίππου φιλοποσία. 214. 42
φιλοπόται. 215. 3
χόες ἑορτή. 215. 48
διονύσιος ἡρακλεώτης. 215. 9
ἀντίοχος φιλοπότης. 216. 31
πολυπόται βασιλεῖς. 217. 22
ῥωμαίων καὶ ἰταλῶν γυναῖκες
νήφουσαι. 217. 43
γυναῖκες φιλοπότριαι. 218. 5
φίλοινα ἔθνη. 218. 26
μέθη μητρόπολις τῶν δεινῶν. 219. 10
οἶνος ἀφροδίτης γάλα. 219. 37
κυβεία ῥοδίων περὶ γυναικῶν. 219. 48
ἀνθέας εὑρέτης ποιήσεως τῆς διὰ συνθέτων & ἀσωπόδωρος. 219. (52
πάροινος. 220. 6
ἀρρυθμοπότας. 220. 14
ποτικός. 220. 17
τὸ μεθύειν τὰς ὄψεις πλανᾶν. αὐτόθι.
πίθι. 220. 27
πίομαι. 220. 35
ἐπίσιος. 220. 41
τὸ πῖνον. 210. 46
βρῦτον. 220. 49
διόνυσος. 221. 5
γρῖφοι. 221. 18
ζημία τοῖς ἀξυνέτοις τῶν γρίφων. 226. 5

L I B. X I

περὶ ἐκπωμάτων. 227. 5
ποτήρια. 227. 13
παλαιῶν τὰ ἐκπώματα μικρά. 227. 32
κυλικρᾶνες. 228. 1
κύλικες. 228. 15
κάδμου μνῆμα, αὐτόθι.
ξενοφάνους συμποτικά, καὶ ἀνακρέοντος καὶ ἴωνος. 228. 44
τρόποι πόσεων διάφοροι. 228. 52
κεράμια. 229. 6
ῥοδιακαὶ χυτρίδες. 229. 11
διάφοροι μανίαι. 229. 19
διονυσιάζοντες. 229. 26
διατί νύμφαι τροφοὶ διονύσου. 229. 26 (41.
πολλῶν κτῆσις ἐκπωμάτων. 229.
γραμματικὸν ἔκπωμα. 230. 23
ο καὶ υ χρῆσις. 230. 27
γυάλα. 230. 39
δεῖνος. 230. 43
δέπαστρον. 231. 2
δακτυλωτόν. 231. 8
ἐλέφας. 231. 23
ἔφηβος. 231. 28
ἡδυποτίς. 231. 32
ἥλιος διὰ ποτηρίου κομιζόμενος

εἰς τὴν λύσιν. 231. 43
ἠθάνιον. 232. 11
ἡμίτομος. 232. 12
θηρίκλειος. 232. 13
ἴσθμος. 233. 9
κάδος. 233. 10
καδίσκος. 233. 20
κάνθαρος. 233. 6
καρχήσιον. 233. 53
κάλπιον. 234. 18
κελέβη. 234. 19
κέρας. 234. 34
κισσύβιον. 235. 7
κύμβιον. 235. 25
κιβώριον. 245. 27
κόνδυ. 235. 30
κονώνιος. 235. 38
κότυλος. 235. 40
κοτύλη. 235. 52
ἡμίνα. 236. 14
κοτταβίς. 236. 22
κρατάνιον. 236. 34
κρουνεῖα. 236. 41
κυαθίς 236. 42
κύλιξ. 236. 43
κυλικηγορεῖν. 236. 46
κυλιχνίδες. 237. 8
κύπελλον. 237. 51
κύμβη. 238. 8
κώθων. 238. 10
λαβρωνία. 238. 44
λάκαιναι. 238. 53
λεπαστή. 239. 3
λοιβάσιον. 239. 27
σπονδεῖον. 239. 8
λέσβιον. 239. 29
λουτήριον. 239. 33
λυκιουργεῖς. 239. 34
μέλη. 239. 47
μετανιπτρον. 239. 49
μαστός 240. 5
μαθαλλίς. 240. 6
μάνης. 240. 8
νεστορίς. 240. 19
σωσίβιος ὁ λυτικός. 243. 10
ὅλμος. 243. 31
ὀξύβαφον. 243. 33
οἰνηστηρία. 243. 48
ὄνυξ. 243. 50
παναθηναϊκά. 243. 53
πρόαρον. 244. 1
πελίκη. 244. 2
πέλλα. 244. 11
πενταπλόα. 244. 21
πέταχνον. 244. 26
πλημοχόη. 244. 27
πρίστις. 244. 33
προχύτης. 244. 34
προυσίας. 244. 41
ῥέοντα. 244. 43
ῥυσίς. 244. 46
ῥοδιάς. 244. 47
ῥυτόν. 244. 50
σαννάκρα. 245. 17
σελευκίς. 245. 19
σκύφος. 245. 23
σκύπφος. 245. 26
προπίνειν. 245. 33
λάγυνος. 245. 52
σκύφοι Βοιωτικοί. 245. 19
σκύθος. 246. 26
ταβαίτης. 246. 31
τραγέλαφος. 246. 36
τρίηρης. 264. 41
ὑσιακόν. 246. 42
φιάλη ἀμφίθετος. 246. 43
βαλανειόμφαλοι. 247. 7
ἀργυρίς. 247. 20
χρυσίς. αὐτόθι.
ψυκτήρ. 247. 29
ὠδός. 248. 1
ὠοσκύφια. 248. 5
ὠόν. 248. 8
κύκλῳ πίνειν. 248. 13
κρατηρίζειν. 248. 17
ξενοφῶν καὶ πλάτων φιλονείκως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. 248. 32.
ἀλεξάμενος εὑρετὴς διαλόγων. 248. 49
πλάτωνος κακολογία. 248. 53
πλάτων πρὸς ἅπαντας δυσμενής. 249. 17.
πλάτωνος κακοήθεια πρὸς πάντας. 249. 50
πλάτων ἦν πρὸς τοὺς σωκρατικοὺς καὶ φιλόδοξος. 250. 10
κατὰ πλάτωνος. 250. 19
πλάτωνος μαθηταὶ τυραννικοί. 250. 42.
πλατωνικῶν διασυρτικά. 251. 9

LIB. XII.

ἡδονή. 251. 29.
καθ' ἡδονάς. 251. 42
ὑπὲρ ἡδονῆς. 252. 15
ἡρακλῆς φιλήδονος. 252. 34
περσῶν τρυφή. 253. 10
περσῶν βασιλέως τρυφή. 253. 11
δαρείου τρυφή. 253. 30
ἀλεξάνδρου τρυφή. 253. 38
λυδῶν τρυφή. 254. 8
ὀμφάλη. 254. 19
μίδας. 254. 27
συγγραφεῖς ὀψαρτυτικῶν. 254. 32
καρύκη. αὐτόθι.
κάνδαυλος. 254. 36
βασιλεὺς τοῦ λιβανοφόρου. 255. 1
τυρρηνῶν ἡδυπάθεια. 255. 10
σικελῶν καὶ συβαριτῶν τρυφή. 255. 36
μασσανάσσου φιλοστοργία. 256. 1
ἵπποι ὀρχούμενοι πρὸς αὐλὸν ἐν παρατάξει. 256. 45
συρακουσίων νόμος περὶ συβαριτῶν τρυφῆς. 257. 13
συβαριτῶν ὄλεθρος. 257. 27
κροτωνιατῶν τρυφή. 257. 39
καὶ ταραντίνων. 257. 53
ἰαπύγων τρυφὴ ἐπ' ἀπουλίᾳ. 257. (12
μασσαλιωτῶν τρυφή. 258. 23
καὶ σιριτῶν 258. 25
καὶ μιλησίων. 258. 36
σκυθῶν ὕβρις καὶ ἧττησις. 258. 51
ἀποσκυθίσαι. 259. 12
ἀβυδηνῶν τρυφὴ καὶ ἐφεσίων. 259. 14
σαμίων. 259. 36.
κολοφωνίων. 259. 45
ἰώνων. 260. 5
βυζαντίων. 260. 9
χαλκηδονίων. αὐτόθι.
θετταλῶν. 260. 8
φαρσαλίων. 260. 21
αἰτωλῶν. 260. 25
συρακουσίων. 260. 28
ἀρυκανδέων. 260. 45
ζακυνθίων. 260. 48
καπυησίων. 260. 50
κουρήτων. 260. 4
κυμαίων. 261. 9
νινύας. 261. 14
σαρδανάπαλος. 261. 25
σαγάριος. 262. 6
ἀννάρου. 262. 9
νίνου. 262. 12
στράτωνος ἡδυπάθεια. 262. 23
στράτωνος καὶ νικοκλέους τρυφὴ φιλάμιλλος. 262. 32

κότυος

κότυος τρυφή 262.44
χαβρίας 263.2
χάρητος. 263.2
πεισιστρατιδῶν. 263.21
πεισιστράτου. 263.23
πολυκλέους. 263.37
θεμιστοκλέους ἀκρασία. 263.43
ἀρτέμωνος. 263.48
ἀλκιβιάδης. 264.1
ἐξαλλαγὴ παρὰ τὴν στολὴν, καὶ παυσανίας ἐκδεδιῃτημένος. 264.47
φάραγγος ἀσέλγεια. 265.9
καὶ ἀρχιδάμου. 265.11
ἰσάνθους. 265.17
φιλαδέλφου. 265.8
καλλίου τοῦ πλουσίου. 265.24
ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου. 265.43
πολυτέλεια ἀλεξάνδρου. 266.3
ἀλεξάνδρου γάμοι μεγαλοπρεπεῖς. 266.14
σκηνὴ ἀλεξάνδρου. 267.1
ἀντιόχου ὑποδοχαὶ λαμπραί. 267.16
πολυκράτης. 267.26
σαμίων λαύρα. 267.38
γέλωνος κολυμβήθρα. 268.12
κέρας ἀμαλθείας. 268.17
δημητρίου φαληρέως ἡδυπάθεια. 268.26
λευκούλλου τρυφή. 268.47
παρρασίου τοῦ ζωγράφου. 269.4
ἀρεις ἵππου. 269.21
φιλοσόφων ζυφηρότης. 269.44
πολύαρχος ἡδονῆς ὑπερλαλῶν. 269.48
ἀρίστιππος φιλήδονος. 270.
ἐπικούρειοι. 270.44 (40
φιλοσόφων διωγμός. 271.3
σοφοκλῆς ἡδονῆς ἀσυγκτής. 271.11
λύκωνος περιπατητικοῦ τρυφερότης. 271.15
καὶ ἀναξάρχου. 271.36
ὀλιγοδίαιτοι. 271.46
βλάβη ἡ ἐκ τρυφῆς. 272.4
πάχος διονυσίου τοῦ ἡρακλείας τυράννου. 272.7
πτολεμαίου τοῦ εὐεργέτου πάχος 272.22
ἀλέξανδρος κατάσαρκος. 272.38
ναυκλείδου πάχος. 272.50
καὶ πύθωνος. 273.6
λεπτοί. 273.10
μύρα εἰς πόδας καὶ μύροις ἀλειφόμενοι πόδες. 274.13
διατί ἄνθη μετὰ χεῖρας. 274.34
καλλίπυγος. 274.50
ἡδονὴ μαινομένων. 275.7

LIB. XIII.

ἀριθμὸς γαμετῶν. 275.38
γαμεταὶ ζηλοτυποῦσαι παλλακάς. 275.50
ἥρωες πολυγύναιοι. 276.6
αἰγεὺς πολυγύναιος. 276.13
θησεύς. 276.14
φίλιππος. 276.22
εὐριπίδης φιλογύνης. 276.37
καθ᾽ ἑταιρῶν καὶ γαμετῶν. 277.8
περὶ γυναικῶν. 277.15
πόλεμοι διὰ γυναῖκας. 277.43
περὶ ἔρωτος. 278.13
ἔρως πτηνός. 278.47
ἐρώμενοι. 279.27
ὀφθαλμοί. 279.37
ξυρᾶσθαι. 279.53
ὑπόκρισις στωϊκῶν. 280.16
κάλλος. 280.25
ἀρεοπαγῖται. 280.51
βιβλία ἐρωτικά. 281.2
ἑταῖραι ὀνομασταί. 281.12
ἑταιρῶν σοφίσματα. 281.27
ὑπὲρ τῶν ὀλιγομίσθων πορνειδίων. 281.41
λαῒς γεγηρακυῖα. 282.27
ἑταίρα ἀφροδίτη. 283.2
πόρνη ἀφροδίτη. 283.32
κορίνθιαι ἑταῖραι. 283.49
ἀφροδίσια ἑταιρῶν κορινθίων. 284.19
ἔρως κατ᾽ ὄναρ. 284.42
ἐρασθέντων κατ᾽ ὄναρ γάμοι. 285.1
μασσαλιωτῶν γάμοι. 285.11
διαφόρων ἑταῖραι βασιλέων. 285.20
μάχωνος μανία ἑταίρα. 286.19
καὶ γνάθαινα. 286.52
γναθαίνιον. 287.30
λαΐς. 288.8
γλυκέριον. 288.12
νικώ. 288.17
ἵππη. 288.24
φρύνη. 288.29
ὀνόματα ἑταιρῶν. 288.39
ἀποκρίσεις εὔθικτοι. 288.48
εὔθικτοι γναθαίνης ἀπαντήσεις. 289.11
ἑταιρῶν ἀποφθέγματα διαφόρων. 289.33
ἑταῖραι διάφοροι. 289.50
λεόντιον ἐπικούρου. 291.3
λαΐς. 291.7
θεοδότη. 291.15
λαΐδος πατρὶς καὶ τάφος. 291.26
διαφόρων ἀνδρῶν ἐπιφανῶν ἐρώμεναι. 291.36
τίγρις ἀρσενικῶς. 292.5
κατάλογος ἑταιρῶν. 292.11
θεωρίς. 293.2
δημοσθένους ἀκολασία. 293.22
ἑταιρῶν κατάλογος. 293.38
ἀγὼν δρᾶμα. 294.52
κατάλογος ἑταιρῶν. 295.12
ἑταῖραι ποιητῶν. 295.33
ἑρμησιάνακτος ἑταῖραι φιλοσόφων. 295.36
ἔρως ἁπανταχοῦ. 296.46
ἀνακρέων. 297.8
ἀλκμάν. 297.15
ἐρωτικοὶ ποιηταί. 297.20
παίδων ἔρωτες. 297.38
σοφοκλῆς φιλομεῖραξ. 298.45
σοφοκλῆς ὑπὸ μειρακίου λωποδυτούμενος. 299.25
ἀναθήματα δωρηθέντα παιδικοῖς 299.30
ἀγαλμάτων ἐρασταί. 299.49
ζῶα ἀνθρώπων ἐρασθέντα. 300.10
δελφὶν παιδεραστής. 300.19
καὶ ἐλέφας. 300.28
περσαῖος κιτιεύς. 300.38
μουσουργοὶ γυναῖκες. 301.9
χαιρήμων εὐεπίφορος ἐπὶ τὰ ἄνθη. 301.15
γυναῖκες κάλλισται. 301.33
ἀγὼν κάλλους. 302.4
πολυμάθεια. 302.8
φιλόσοφοι ἐξελαυνόμενοι. 302.
κυνικοί. 302.47 (30
αἰσχίνης σωκρατικός. 303.3
λυσίας κατ᾽ αἰσχίνου τοῦ σωκράτους. 303.7

LIB. XIIII.

γελωτοποιοί. 304.8
ἀγέλαστοι. 304.10
φιλογέλωτες. 304.42
πλάνοι. 305.9

φιλοσκῶπται.

φιλοσκῶπται. 305.22
αὐλοὺς ἀθηνᾶ ῥίπτουσα. 305.39
ξυμαυλία. 306.12
ᾠδῆς ὀνομασίαι. 306.20
διάφοροι ᾠδαί. 306.31
κάσανδρος φιλόμηρος. 307.14
ῥαψῳδοί. 307.17
ἱλαρῳδοί. 307.26
σωτάδης. 307.31
μαγῳδοί. 307.49
δικηλισταί. 308.8
θηβαῖοι κακοῦργοι φωνῶν. 308.10
αὐτοκάβδαλοι. 308.16
φαλλοφόροι. 308.22
ἀμοιβεὺς κιθαρῳδός. 308.28
μουσικῆς ἐγκώμιον. 309.3
ἁρμονίαι. 309.17
διάφοροι ἁρμονίαι πρὸς τὰ ἤθη τῶν χρωμένων. 309.22
διαφορὰ μουσικῆς κατὰ τοὺς τρόπους τῶν χρωμένων. 309.32
μουσικῆς τὸ χρήσιμον. 310.18
ποιηταὶ μᾶλλον ἀνδρείᾳ ἢ ποιητικῇ σεμνυνόμενοι. 310.45
τὸ χρήσιμον μουσικῆς. 311.5
ὀρχήσεις. 311.30
ὀρχήσεων ὀνομασίαι. 312.3
πυρρίχη. 312.17
τυρταίου ἔπη. 312.44
μουσικῆς ἀρχαίας ἐγκώμιον. 313.15
ὁμήρου στίχοι. 313.37
ἀρχαία μουσική. 313.47
σαμβύκη. 314.21
μάγαδις. 314.33
ἀρίσταρχος μάντις. 314.37
πηκτίς. 315.16
καρνείων θέσις. 315.19
τερπάνδρου χρόνοι. αὐτόθι.
λυκούργου χρόνοι. 315.22
κρεμβαλίζειν. 315.42
φοῖνιξ. 316.4
τρίπους. 316.7
ὄργανα. 316.8
εὑρεταὶ διαφόρων ἐν μουσικῇ. 316.24
μοχθηρῶν ᾀσμάτων ποιηταί. 316.36
ἑορταὶ ἐν αἷς οἱ δεσπόται τοῖς δούλοις ὑπηρέτουν. 317.8
σατουρνάλια. 317.19
πελώρια. αὐτόθι.
ἐπιδορπίσματα. 317.33
τραγήματα. 317.42
δεύτεραι τράπεζαι. 317.52
φιλοξένου αὖτα. 318.52
ἀντιφάνης περὶ φιλοξένου. 319.15
πλακοῦντες. 319.19
πιστάκια. 322.14
κόνναρα. 322.27
παλίουρος. 322.35
ἄπια. 322.40
ἀμαμηλίδες. 322.44
ἐπιμηλίς. 322.50
σίδη. 323.1
φοίνικες. 323.10
λωτός. 323.20
φοίνικες νικολάειοι. 323.36
ἰσχάδες. 323.40
αἰγιλίδες. 324.3
χελιδόνιαι. 324.4
τιθράσιαι. 324.5
βότρυς. 324.13
σταφυλαὶ γενναῖαι. 324.21
περιστέριον. 324.41
ταώνων πλῆθος ἐν ῥώμῃ. 324.53
μελεαγρίδες. 325.18
ἕψησις. 325.38
φλογίδες. 325.44
σιμωνίδου ἀρχεκέρδεια. 325.51
ὄρνιθες σιτιστοί. 326.5
δελφάκια. 326.9
ἐγκράτεια λακεδαιμονίων καὶ ὕβρις εἰς τοὺς εἵλωτας. 326.16
χονίζειν. 326.29
πετασῶν ἢ πέρνα. 326.30
στράβωνος ἡλικία. 326.33
τυροί. 326.40
ἀποτράγημα. 326.49
κάδμος μάγειρος. 327.6
μαίσων. 327.12
μάγειρος ἀσπουδῆς προεστάμενος. 327.25
ἀξίωμα μαγειρικῆς. 327.35
δρᾶν τὸ θύειν. 327.38
κήρυκες. αὐτόθι.
τιμηταὶ ῥωμαίων σφαγιάζοντες. 327.45
ἀθηνίωνος μάγειρος. 327.52
μύμα. 328.43
ματτύη. 328.53
μάχων σικυώνιος. 329.10

LIBRO XV.

Εὕρεσις κοττάβου. 330.27
κοτταβίζειν. 331.3
κοττάβιον κατακτόν. 331.11
κοτταβεῖον ἆθλον, φίλημα. 331.19
κότταβος σικελοῖς περισπούδαστος. 331.38
διονύσιος ὁ χαλκοῦς. 332.7
στέφανοι τῶν ἐρώντων διαλυόμενοι. 332.22
θύραι τῶν ἐρωμένων στεφανούμεναι. 332.38
ἰσότης στεφάνων. 332.42
ναυκρατίτης στέφανος. 333.8
λύγινος στέφανος σημεῖον. 333.16
ἡφαιστίων τὰ ἀλλότρια συγγράμματα σφετεριζόμενος. 334.10
ἀριστοτέλους σκολιὸν οὐ παιάν. 334.24
παιᾶνες. 334.45
κατευχαὶ ᾠδαί. 334.50
κολάβρων ποιητής. 335.4
συρβηναίων χορός. 335.10
παρῳδοί. 335.20
λυχνοκαυτία. 336.47
καὶ λύχνων ὀνομασίαι. αὐτόθι.
κανδῆλαι. 336.49
ἰὴ παιών. 336.52
ὑγίεια. 337.22

ΤΕΛΟΣ.

SCRIPTORVM QVIBVS *Athenæus uti solet, & eorum quæ quisque scripserit,*

CATALOGVS.

Acatus Argiuus.
ἰλιουπέρσις. 302.23
Acesias.
ὀψαρτυτικά. 254.32
Acestias.
ὀψαρτυτικά. 254.32
Acheus Eretriensis tragicus
ἄθλα. 206.42
αἴθων Σατυρικός. 183.17.187.9.211.57
ἀλκμαίων Σατυρικός. 87.27.237.
ἥφαιστος Σατυρικός. 318.16
ἶρις Σατυρική. 222.46
κύκλος. 135.52
λίνος. 331.24
μοῖραι. 239.32
ὀμφάλη. 230.25
Achillius Eretriensis. 205.13
Adæus Mitylenæus.
περὶ ἀγαλματοποιῶν. 300.6
περὶ διαθέσεως. 232.45
Aeschines Socraticus. 111.18
Aeschines rhetor.
ἀλκιβιάδης. 326.9
περὶ τιμάρχου. 369.22
Aeschrion Samius. 167.30
ἴαμβοι. 148.36
Aeschylides.
γεωργικά. 322.46
Aeschylus Alexandrinus.
ἀμφιτρύων. 296.42
μυσοί καὶ ἴωνες. 296.43
ἀγαμέμνων. 336.36
γλαῦκος πόντιος. 44.5
δαναΐδες. 296.51
ἠδωνοί. 236.18
ἁλιάδες. 209.43.231.48
θεωροί. 212.20
κάβειροι. 186.2.211.42
κρῆσσαι.
λυκοῦργος. 220.15
μυρμιδόνες. 298.28
νεανίσκοι. 247.52
ὀστολόγοι. 331.6
περραιβοί. 234.46
περραιβίδες. 245.47
πέρσαι. 43.37
προμαθεὺς δεσμώτης. 83.34
πρωτεύς. 295.37
φιλοκτήτης. 195.38
φινεύς. 208.35
φορκῖνες. 299.38
φρύγες.
Aethlius.
ὡραῖα σάμια. 324.34
ὧροι σάμιοι. 322.48
Agasthenes. 39.23
Agatharchides Gnidius.
εὐρωπιακά. 85.10.123.49.137.6.149.1.192.2.272.42.323.8
ἱστορίαι. 126.33.260.26.
περὶ ἀσίας. 266.43
Agathocles Babylonius.
περὶ κυζίκου. 187.3.253.44
Agathocles Cyzicenus.
περὶ κυζίκου. 322.27
Agathon. 93.18
θύλειφος. 224.31
θυέστης. 261.6
Agelochus.
Agis.
ὀψαρτυτικά 254.34.
Agnon Academicus. 298.13
Alcæus. 237.9
ἀδελφαὶ μοιχευόμεναι. 157.49
γανυμήδης. 55.40.220.17
ἱερὸς γάμος. 202.32.209.45
καλλιστώ. 108.10
παλαίστρα. 54.4.184.37.196.48
Alcetas.
περὶ τῶν ἐν δελφοῖς ἀναθημάτων. 292.39
Alcimus Siculus.
ἰταλικά. 217.50.255.35
Alcman. 56.12
Alcymnius Chius.
διθύραμβοι. 298.41
Alexander.
τίγων. 244.36
Alexander Aetolus. 204.27
ἁλιεύς. 148.33
βρικαεύς. 142.17
Alexander Myndius.
περὶ ζώων. 194.29
ἱστορία κτηνῶν. 111.51
Alexandrides.
μελίλωτος. 227.26
ὁπλομάχος. 91.48.314.45
φαρμακομάντις. 132.38
Alexis.
κύπριος. 56.4.58.2
Alexis Samius.
σαμίων ὧροι. 267.27.283.38
Alexis poëta. 351.30
ἄγων ἢ ἱππίσκος. 169.27
ἀδελφοί. 333.10
αἴσωπος. 213.5
ἀντεία. 64.9
ἀπεγλαυκωμένος. 59.25.150.38.113.33
ἀποβάτης. 316.40
ἀποκοπτόμενος. 212.52.235.43
ἀρχίλοχος. 319.33
ἀσκληπιοκλείδης. 85.38
ἀσωτοδιδάσκαλος. 368.6
ἀτθίς. 391.32
βρεττία. 322.42
γαλατεία. 157.6.269.39
γραφή. 300.8
γυναικοκρατεία. 63.9
δακτύλιος. 319.19
δημήτριος ἢ φιλέταιρος. 54.40.121.21.157.7.169.6
δίδυμοι. 320.40
δορκὶς ἢ ποππύζουσα. 53.8 212.43
δὶς πενθῶν. 218.12
δρωπίς. 86.23.63.25
εἰσοικιζόμενος. 304.6
ἐλγίν. 279.18
ἑλληνίς. 314.34
ἐπίδαυρος. 60.38
ἐπίκληρος. 114.40
ἐπίτροπος. 219.20
ἑπτὰ ἐπὶ θήβας. 147.22
ἐρετρικός. 262.52
ἔριθοι. 238.27
ἢ εἰς τὸ φρέαρ. 55.16.169.45.182.1
ἥσυχος. 232.43
ἡσιόνη. 183.14.232.14
θεοφόρητος. 184.5.336.18
θεσπρωτοί. 274.2
θηβαῖοι. 80.44
θράσων. 68.5
ἱππεύς. 232.40.237.32
ἱππίσκος. 60.36.116.9.247.39.
ἵππος. 302.31
ἰσοστάσιον. 64.35.67.32.281.26.
καταψευδόμενος. 130.3
κλεοβουλίνη. 289.53

κνιδία. 83.32
κονιάτη. 246.36
κουρίς. 180.45.20.91.219.14
κραΐαας ἢ φαρμακοπώλης. 48.21.54.14.127.39.169.38.253.28.
κυβερνήτης. 119.36.322.43
κυβευταί. 48.43
κύκνος. 232.47
λαβήτιος. 328.21
λαμπάς. 325.6
λίβυς. 38.20.85.48.114.12.190.17
λευκαδία ἢ δραπέτης. 48.19.245.40
λευκή. 160.50
λῖνος. 83.3
λοκροί. 62.25
λυκίσκος. 294.46
μανδραγοριζομένη. 62.30.169.45.182.17.274.6.308.5
μάντεις. 277.9
μίδων. 336.17
μιλήσιοι. 188.22
μιλησία. 121.5
μίλκων. 176.46
μίνως. 145.29
μνηστῆρες. 322.53
ὀδυσσεὺς ὑφαίνων. 125.5.152.30.208.15
οἰκιζόμενος. 247.32
ὀλύνθιος. 37.35
ὀμφάλη. 121.5
ὀπώρα. 219.18.281.14
ὀρέστης. 124.19
ὀρχηστρίς. 212.10
παμφίλη. 177.52.189.5
παγκρατιαστής. 121.50
παννυχὶς ἢ ἔριθοι. 48.44.85.51.191.22.254.19
παράσιτος. 62.28.208.27
πάροινος. 122.45
περὶ αὐταρκείας. 207.9
ποιηταί. 121.28
ποιητής. 37.26
πολυκλεία. 318.38
πόνηρα. 59.26.64.12.86.3.191.4.325.16
ποντικός. 51.3
πρωτόχορος. 144.33
πυθαγορίζουσα. 62.4.81.38
πυλαῖαι. 114.9 (9
πύραυνος. 129.46.289.28.292.
ῥόδιος ἢ ποππύζουσα. 196.18
στρατιώτης. 113.7 (208.39
συναποθνήσκοντες. 84.25.
συντρέχοντες. 68.45.169.42.196.17
σύντροφοι. 207.21
σώρακοι. 60.37
ταραντῖνοι. 67.20.81.31.182.43.290.31
τηθύς. 210.34
τιτθή. 121.22
τοκιστὴς ἢ καταψευδόμενος. 212.46
τροφώνιος. 121.49.206.39
ὕπνος. 222.47
ὑποβολιμαῖος. 212.47
ὑπόνοια. 333.5
φαῖδρος. 83.39.278.29
φιλίσκος. 318.50
φιλόκαλος ἢ νύμφαι. 182.12
φιλοῦσα. 207.19.284.19
φρυγίου διασκευή. 212.13
φρύξ. 153.41
φυγάς. 83.20.115.38
ψευδόμενος. 128.15.207.20
ψευδυποβολιμαῖος. 54.32
χορηγός. 144.12
Amaranthus Alexandrinus
περὶ σκηνῆς. 171.22.205.21
Amerias Macedo.
γλῶσσαι. 88.50
Amipsias.
ἀποκοτταβίζοντες ἢ μανία. 153.42.210.46.233.27.331.17
κατεσθίων. 157.50
κόννος. 163.24.183.33
σφενδόνη. 136.14
σφενδόνων. 202.32
φάλων. 220.34
Ammonius.
περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. 215.6
περὶ τῶν Ἀθήνησι ἑταιρίδων.
Amphicrates. (281.3
περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. 285.23
Amphion Thespiensis.
περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι μουσείου.
Amphis. 50.50 (311.45
ἀθάμας. 277.17
βαλανεῖον. 62.26
γυναικοκρατία. 168.3
γυναικομανία. 191.40.381.31
διθύραμβος. 88.17.279.15
ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. 148.9
ἔριθοι. 210.27
ἰάλεμος. 34.45.154.24.168.1
κουρίς. 281.23.292.45
λευκάς. 139.16
πλάνος. 113.27
φιλάδελφοι. 221.13
φιλέταιρος. 148.10
Amyntas.
ἀλεξάνδρου σταθμοί. 218.27
ἀσίας σταθμοί. 246.32.261.43
Anacreon. 267.8
Anacreon Teius. 211.10
μέλη. 333.10
Ananius.
ἴαμβοι. 39.39.141.50
Anaxandrides Comicus.
ἄγροικοι. 229.3.237.31.319.33
αἰσχρά. 225.7
ἀντερῶν. 324.43
ἀγχίσης. 132.32
γεροντομανία. 282.36.304.22
ἡρακλῆς. 316.41
θησαυρός. 88.4
κέρκιος. 38.37
κυνηγέται. 124.22
λυκοῦργος. 38.34.164.10
μελίλωτον. 325.9
νηρηίδες. 235.46
νηρεύς. 148.7
ὀδυσσεύς. 114.42.122.2.153.46
πάνδαρος. 38.36
πόλεις. 150.7
πρωτεσίλαος. 65.52.274.29
σαμία. 128.13
σάτυρος. 48.27
τηρεύς. 84.6.186.11
φιαληφόρος. 88.41
Anaxilaus.
ὀρνιθοκόμοι. 325.10
Anaxilas.
αὐλητής. 63.2
αὐροποιός. 271.41
θυάνδρεια. 113.11
καλυψώ. 86.41
καμψώ. 48.26
κίρκη. 48.25.186.31
λυροποιός. 92.11
μάγειροι. 48.23
μονότροπος. 153.37.170.46
νεοττίς. 276.44.283.19
πλούσιοι. 206.15
ὑάκινθος πορνοβοσκός. 191.
χάριτες. 260.17 (20.309.7
χρυσόχοος. 206.13

Anaximandrus.
ὡρωολογία. 245.30
Anaximenes Lampſacen.
ἱστορίαι πρῶται. 116.40
βασιλέων μεταλλαγαί. 262.38
Anaxippus.
κέραυνος. 206.21
κεραυνούμενος. 302.38
κιθαρῳδός. 85.30
φρέαρ. 239.47
Andrantus. 314.13
Andreas medicus. 38.18
περὶ δακέτων. 156.7
περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων. 156.11
Andreas Panormitanus.
σικελικὰ τὰ κατὰ πόλιν. 314.25
Andriſcus. 39.23
Andron Alexandrinus.
χρονικά. 94.47
Androſthenes.
παράπλους τῆς ἰνδικῆς. 47.21
Androtion.
γεωργικός. 41.29
Anthippus.
ἐγκαλυπτόμενος. 220.26
Anticlides Athenienſis.
ἐξηγητικός. 233.21
νόστοι. 40.22.190.45.230.12
Antidotus.
μεμψίμοιρα. 326.5
πρωτόχορος. 55.23.120.53
Antigonus Caryſtius.
ἀντίπατρος. 41.36
βίοι. 82.21
ζήνων. 172.10.279.25.298.44.301.5
μένεδημος. 207.33
περὶ λέξεως. 44.32.149.6
Antimachus Colophonius.
δελφοί. 150.24
θηβαΐς. 231.3.234.25.238.4
Antiochus Alexandrinus.
περὶ τῶν ἐν μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν. 237.44
Antipater Tarſenſis Stoic.
περὶ δεισιδαιμονίας. 172.34
περὶ ὀργῆς. 319.25
Antiphanes.
ἀγροῖκος ἢ βουταλίων. 152.7.176.25.179.10.195.2.196.43.220.22
αἴολος. 219.33.274.9
ἀκεστρία. 152.7.199.50.289.52
ἀκοντιζομένη. 218.6
ἀλειφομένη. 169.10.289.52
ἀλκηστίς. 61.50.274.21
ἀνταῖος. 269.44
ἀντεία. 64.9.
ἀρκαδία. 219.39
ἀρκάς. 289.52
ἁρπαζομένη. 199.29
ἀρχέστρατα. 160.49
ἄρχων. 71.44
ἀσκληπιός. 239.10
αὐλητής. 306.15
αὐλητρὶς ἢ δίδυμαι. 171.16
ἀφρόδισος. 221.42
ἀφροδίτης γοναί. 240.13.330.45
βάκχαι. 218.13.
βοιωτία. 234.29.322.52
βοιώτιος. 42.31.183.14
βομβύλιον. 63.24
βουταλίων. 179.3
γάμοι. 48.20
γάμος. 81.17
γανυμήδης. 226.40
γεροντομανία. 140.10
γόργυθος. 169.47
δευκαλίων. 59.53.330.46
δίδυμοι. 57.1.64.17.189.9.209.17
διπλάσιαι. 248.2
δραπεταγωγός. 81.43
δυσέρωτες. 51.17
δύσπρατος. 140.31.328.27
δωδώνη. 260.6
ἐρῶν αὐτοῦ. 225.12
ἐπιδίκαζόμενος. 85.37.161.18
ζάκυνθος. 274.24
θάμυρας. 150.21
θορυκίων. 81.46
θορίκιοι. 274.26
ἰατρός. 88.17
ἱππεῖς. 247.44
καινεύς. 213.51
κάρυξ. 247.46
κήπουρος. 289.52
κιθαρῳδός. 170.54
κλεοφάνης. 50.19
κνοιθιδεὺς ἢ γάστρων. 221.34
κορινθία. 48.38
κουρίς. 60.34.152.2
κρῆτες. 37.41
κύκλωψ. 148.12.199.53
κνοιθιδεὺς. 144.29
κώρυκος κύριος. 81.29.302.50
λαμπάς. 240.4
λάμπων. 353.41.209.23
λεωνίδης. 209.3
λεπτινίσκος. 318.27
λῆμναι. 116.19
λημνίαι. 139.50
λυδός. 220.8
λύκων. 150.3
μελανίων. 209.22
μητραγύρτης. 274.22
μισοπόνηρος. 114.22
μνήματα. 81.27
μοιχοί. 114.1
μύστις. 218.8.220.39.243.38
νεανίσκοι. 113.24
νεοττίς. 55.2.113.5.289.52
οἰνόμαος ἢ πέλοψ. 65.46
ὅμοιαι. 80.12.232.32
ὁμοπάτριοι. 325.14
ὁμώνυμοι. 37.21
ὀμφάλη. 56.48.62.32
παιδεραστής. 152.1
παράσιτος. 48.48.80.1.85.42.178.53.184.31
περὶ τῶν ἀθλίωντι ἑταιρίδων. 281.4.290.5
πλούσιοι. 170.50
ποίησις. 112.34
ποντικός. 115.28
πρόβατις. 147.53
πρόβλημα. 232.17
πρόγονοι. 120.15
προτρεπτικός. 326.11
σάμος. 86.40
σαπφώ. 222.27
σκληρίαι. 38.50
σκύθης. 322.18
στρατιώτης ἢ τύχων. 52.34.129.28.197.9.325.3
τίμων. 154.39
τραυματίας. 220.24
τριταγωνιστής. 319.15
τυῤῥηνός. 121.14.164.32
ὕδρα. 283.16
ὑδρία. 52.43
ὕπνος. 333.7
φιλέταιρος. 196.50
φιλοθηβαῖος. 85.35.114.6.308.38
φιλομήτωρ. 51.7.
φιλοπάτωρ. 277.28.
φιλῶτις. 148.2.328.14

φυσιογνωμικός. 326.90
χύσις. 86.532.46.38
Antiphanes Colophonius.
θηβαΐς. 352.23
Antipho. (259.21
κατ' ἀλκιβιάδου λοιδορίας.
περὶ γεωργικῶν. 322.50
Aphanes.
ἀρίστων. 141.36
Apollas.
περὶ τῶν ἐν πελοποννήσῳ πόλεων. 183.41
Apollodorus Athenienſis.
320.33
περὶ ἐτυμολογιῶν. 238.10.329.5
περὶ θεῶν. 362.18.283.2
περὶ κρατήρος ἑρσειδίου. 246.46
περὶ νεῶν καταλόγου. 41.7
περὶ σώφρονος. 141.41.154.37
περὶ τῶν ἀθήνησι ἑταιρίδων.
281.4.290.1 (207.11
Apollodorus Arithmetic.
Apollodorus Caryſtius.
γραμματιδοποιός. 143.3
ἱερεία. 122.21
πειρωμένους ἱματίσπαλις. 38.8
σφαττομένη. 122.24
Apollodorus Gelous.
ἀπολείπουσα. 63.4 (233.2
φιλάδελφοι ἢ ἀποκαρτερῶν.
Apollon. Rhodius. 222.49
κτίσις ναυκράτεως. 142.32
σύγγραμμα περὶ σωτάδου ποιημάτων. 307.54
τριηρικός. 49.36
Apollophanes.
δαλνίς. 58.13
δαυλίς. 230.52
κρητόν. 239.22
Appion grammatic. 247.9
περὶ τῆς ἀπικίου τρυφῆς. 147.41
Ararus.
ἄδωνις. 48.36
καμπυλίων. 43.46.53.36
μυλαῖος. 114.31
πανὸς γοναί. 83.39
Aratus.
φαινόμενα
Archedicus.
διαμαρτάνων. 230.50
θησαυρός. 147.22
Archelaus Cherroneſita.
ἴαμβοι. 275.7
ἰδιοφυεῖς. 202.48
Archemachus.
εὐβοϊκά. 132.45
Archeſtratus.
γαστρονομία.
περὶ αὐλητῶν. 314.40
Archilochus. 205.43
ἐλεγεῖα. 298.21
τήλεφος. 56.22
Archippus.
ἀμφιτρύων. 245.52 (210.31
ἀμφιτρύων δεύτερος. 48.35
ἡρακλῆς γαμῶν. 153.40.317.52
ἱππεῖς. 114.18 (325.45
ἰχθῦς. 46.8.139.48.150.35.171.
Archytas. (11.209.11
ὀψαρτυτικά. 254.35
Areſias. 213.34
Ariamus.
ἡρακλεία. 41.25
Ariphron Sicyonius. 236.14
Ariſtagoras.
μαμμάκουθος. 252.51
Ariſtarchus grammaticus.
35.47.245.41.314.16.
Ariſtarchus Tragicus. 303.41
Ariſteas.
περὶ κιθαρῳδῶν. 309.1
Ariſtides.
περὶ παροιμιῶν. 318.3
Ariſtocles. (14
λακεδαιμονίων πολιτεία. 70.
περὶ χορῶν. 87.51.307.17.312.25
Ariſtocrates.
λακωνικά. 41.41
Ariſtodemus.
γελοῖα ἀπομνημονεύματα.
122.51.168.44.289.23
Ariſtomenes Athenienſis.
γόητες. 144.25.190.48
διόνυσος. 322.45 (58.20
περὶ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας.
Ariſton κῷος philoſophus.
ὅμοια ἐρωτικά. 207.23.279.27
Ariſtonymus.
ἥλιος ῥιγῶν. 143.9
θησεύς. 44.5
Ariſtophanes Byzantius. 115.
20.144.14.245.42
περὶ προσώπων. 327.17
Ariſtophanes grammatic.
ἀττικαὶ λέξεις. 106.44 (49
γλῶσσαι λακωνικαί. 38.32.41.
περὶ ἡλικιῶν. 186.19
περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης. 43.24
τὰ πρὸς τοὺς καλλιμάχου πίνακας. 202.16
Ariſtophanes poëta.
ἄγκυρος. 322.52
αἰολοσίκων. 43.37.139.13
αἰολοσίκων δεύτερος. 185.17.
ἀμφιάραος. 80.10
ἀνάγυρος. 67.1.150.35.191.23
ἀχαρνεῖς. 149.43.186.34
196.34.236.16
βαβυλώνιοι. 44.1.235.44.
γεωργοί. 57.31.56.17.227.26.322.
γῆρας. 55.55.66.50.144.27 (53
γηρυτάδης. 48.38.80.10.182.
10.259.8
δαιδαλος. 157.48.183.8
δαιταλεῖς. 85.34.92.28.239.2
183.31.198.33
δαναΐδες. 57.52.198.32.209.4.
320.16
δαναοί. 161.20
δηλία. 185.42
διόνυσος. 326.38 (27
δράματα ἢ νιόβη. 150.41.244.
εἰρήνη. 195.17.209.54.259.5
ἐκκλησιάζουσαι. 38.49.55.41
ἥρωες. 202.49
θεσμοφοριάζουσαι. 53.7.306.38
θεσμοφοριάζουσαι δεύτεραι.
ἱππεῖς. 48.8.149.46 (15.16
κένταυρος. 312.5
κώκαλος. 79.6.235.53
λήμνιαι. 149.44.182.42
λυσίστρατα. 41.40
νεφέλαι πρῶται. 86.29
νεφέλαι δεύτεραι. 149.47.172.
21.236.21
ὁλκάδες. 46.19.56.16
ὄρνιθες.
πελαργοί. 133.32.192.35
πελασγοί. 124.3 (281.4
περὶ τῶν ἀθήνησι ἑταιρίδων.
πλοῦτος. 115.49.86.7
πλοῦτος δεύτερος. 133.32
προαγών. 40.20.48.10.209.1.
πυθαγόρει. 31.47 (139.1.236.8
σκηναὶ καταλαμβάνουσαι. 85.
σφῆκες. 90.17.209.18 (31.144.13
ταγηνισταί. 48.50.209.7.186.
τελμισσεῖς. 154. 23 (34.207.4
προσφάλης.

τριφάλης. 259.17
φιλωνίδης. 233.3
φοίνισσαι. 45.33. 78.15
ὧραι. 185.24. 324.34
Aristophon.
ἰατρός. 120.6
καλωνίδης. 277.26
πυθαγοριστής. 120.10. 279.11
πειρίθους. 151.34
Aristoteles.
ζωϊκὸν ἢ περὶ ἰχθύων.
περὶ συγγενείας. 275.41
περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. 142.3
περὶ ζώων ἱστορίας. 141.46
περὶ μέθης.
περὶ φυτῶν.
προβλήματα φυσικά.
αἰγινητῶν πολιτεία.
δηλίων πολ.
θετταλῶν πολ.
κολοφωνίων πολ.
κροτωνιατῶν πολ.
μασσαλιωτῶν πολ.
μεθωναίων πολ. 118.53
ναξίων πολ.
συρακουσίων πολ.
Aristoxenus musicus. 306.25
Archytas. 269.47
πολιτεία. 321.45
περὶ αὐλῶν τρήσεως. 314.46
συγκρίσεις. 313.34
σύμμικτα συμποτικά. 213.23
Aristus Salaminius. 315.33
Artemidorus aristophanius
γλῶσσαι ὀψαρτυτικαί. 192.8. 328.43
περὶ δωρίδος. 91.47
Artemidorus Ephesius.
γεωγραφούμενα. 166.43
ἰωνικὰ ὑπομνήματα. 56.27
Artemon.
περὶ διονυσιακοῦ ἐπιστήματος. 315.45
Asclepiades ἀρέου.
περὶ δημητρίου τοῦ φαληρέως. 281.16
Asclepiades Myrleanus. 245.44
αἰγυπτιακά. 42.8
περὶ νεστορίδος. 56.36. 240.25
τραγῳδούμενα. 225.21
Asius Samius poëta 63.12. 259.36
Astydamas Tragicus. 203.48
ἡρακλῆς σατυρικός. 203.48
Athanes.
σικελικά. 50.10
Athenio.
σαμόθρακες. 327.53
Athenocles Cyzicen. 90.28
Athenodorus.
περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς.
Autocrates. (257.10
ἀχαϊκά. 196.15. 227.24
Author Cypriacorum. 167.2
Axionicus Comicus.
τυρρηνός. 84.4
τυρρηνικός. 122.49
φιλευριπίδης. 88.21. 170.36
φιλίνη. 218.25
χαλκιδικός. 120.45
χαλκίς. 48.27
Antipho rhetor. 259.20
περὶ γεωργικῶν. 322.50
περὶ ταῶν. 397.17
πολιτικός. 209.9
Antisthenes.
κῦροι. 111.28
BAeton.
ἀλεξάνδρου σταθμοί. 218.26
Bacchilides.
ἐρωτικά. 331.5
Basilis.
ἰνδικά. 393.30
Baton Sinopensis.
περὶ ἴωνος ποιητοῦ. 215.37
περὶ θεσσαλίας καὶ αἱμονίας.
Baton Comicus. (317.18
ἀνδροφόνος. 82.28
εὐεργέται 328.39
περὶ τῶν ἐν ἐφέσῳ τυράννων. 145.13
Berosus.
βαβυλωνιακά. 317.11
Bion.
αἰθιοπικά. 286.38
Blæsus.
μεσοτρίβης. 56.26
σατουρνος. 240.6
CAecilius orator. (18
περὶ δουλικοῦ πολέμου. 137.
περὶ ἱστορίας. 230.4
Callias.
ἱστορία. 268.21.
κύκλωπες. 143.33. 259.13. 239.52
πεδῆται. 89.14. 171.46
Callias Atheniensis.
γραμματικὴ τραγῳδία. 221.19
Callias Mytilenæus.
περὶ τῆς παρ' ἀλκαίῳ λεπάδος. 43.25
Callicrates.
μοσχίων. 289.53
Callimachus.
ἀναγραφὴ τῶν ῥητορικῶν. 332.9
γαλατεία. 142.51
ἑκάλη.
Callimachus.
ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. 164.11
ἐπιγράμματα. 142.52
νόμων πίνακες. 289.31
περὶ ὀρνίθων. 193.3. 196.2
πίναξ παντοδαπῶν συγγραμμάτων. 319.21
Callinus.
ἐλεγεῖα. 259.26
Callippus.
παννυχίς. 331.38
Callisthenes.
ἑλληνικά. 223.7
περὶ ἱεροῦ πολέμου. 277.47
Callistratus.
περὶ ἑταιρῶν. 292.44
σύμμικτα 63.13
ὑπομνήματα. 244.2
Callixenus Rhodius.
περὶ ἀλεξανδρείας. 98.32. 192.4. 232.46. 238.29.
Cantharus.
τηρεύς. 41.10
Capito poëta.
ἐρωτικά. 210.13
ὑπομνήματα. 274.33
Carcinus Tragicus.
ἀχιλλεύς. 95.17
σεμέλη. 277.35
Carystius Pergamenus.
ἱστορικὰ ὑπομνήματα. 214.36. 249.38. 268.38. 271.52. 235.51. 298.30.
περὶ διδασκαλιῶν. 119.3
σύγγραμμα περὶ σωτάδου. 307.34
Castorion Solensis. 224.47
Cato Sinopensis.
περὶ ἱερωνύμου τυραννίδος. 126.29
Caucalus.
ἡρακλέους ἐγκώμιον. 204.12

Cephiſodorus.
ἀμαζόνες. 312.5
τροφώνιος .274.14. 331.10
ὑγιής. 336.48
ὗς. 60.22
Cephiſodotus.
κατ᾽ ἀριστοτέλους.
Cercidas Megalopolitanus.
ἴαμβοι. 275.5
Chæremon Tragicus.
ἀλφεσίβοια. 301.24
διόνυσος. 301.30
θυέστης. 301.32
ἰώ. 258.36
κένταυρος. 258.37
οἰνεύς. 301.24
ὀδυσσεύς. 301.27
τραυματίας. 279.3
Chamęleon Heracleotes.
περὶ αἰσχύλου. 211.45
περὶ ἀνακρέοντος. 263.47
περὶ ἡδονῆς. 337.33. 173.15
περὶ κωμῳδίας. 186.14
περὶ μέθης. 211.3. 227.14
περὶ πινδάρου. 283.51
περὶ σαπφοῦς. 296.32
περὶ σιμωνίδου. 302.41.325.51
περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας.
προτρεπτικός. 95.4 (201.41
σύγγραμμα περὶ λάσου.168.50
Chares Mitylenæus.
ἱστορία τῶν περὶ ἀλέξανδρον.
47.30. 62.41. 215.41.253.37.
266.14. 284.37.
Charicles.
περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. 174.31
Chariclides.
ἅλυσις. 162.24
Charon Lampſacenus.
ἱστορίαι. 86.25
ὅροι. 234.17.256.48
περσικά. 196.6
Chionides.
πτωχοί. 60.27
Chœrilus ἐποποιός. 229.8
Chryſippus.
εἰσαγωγὴ εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν
καὶ κακῶν πραγματείαν.229.18
περὶ καλοῦ καὶ ἡδονῆς.167.36.
385.44. 280.1. 305.19
περὶ καλοῦ. 80.8
περὶ ὁμονοίας. 134.27
περὶ τ̃ δι᾽ αὑτὰ αἱρετῶν.143.29
περὶ τ̃ οὐ δι᾽ αὑτὰ αἱρετῶν.
Chryſippus Tyaneus.(80.30
ἀρτοκοπικός. 321.6
ἀρτοποιϊκός. 57.13
Cleanthes philoſophus.
μυθικά. 283.34
περὶ μεταλήψεως. 230.47.
Clearchus Comicus.(232.26
κιθαρῳδός. 210.27. 308.49
κορίνθιοι. 303.53
πάνδροσος. 318.35
Clearchus Solenſis peripateticus. 221.22
γεργίθιον. 328.21
ἐρωτικά. 118.16.274.33.
279.14. 283.41
παραγραφαί. 307.20
περὶ βίων.79.36.118.32.117.35.
197.4. 253.10. 255.37. 262.5.
περὶ γραφαί. 338.47 (331.41
περὶ γραφῶν. 321.53
περὶ δινῶν. 172.15
περὶ νάρκης. 356.53
περὶ παιδείας. 335.13
περὶ πανικοῦ. 193.18
περὶ παροιμιῶν. 81.11.143.26.
περὶ σκελετῶν.198.14 (158.18
περὶ τ̃ γρίφων. 158.27.
165. 47
περὶ τ̃ ἐν πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν. 195.9.
περὶ φυγαλίας. 263.45
περὶ φιλίας. 174.19
Cleobuline Lindia.
αἰνίγματα. 221.19
Cleomenes Rheginus.
ἐπιστολή. 195.19
διθύραμβοι. 199.37
Clidamus.
ἐξηγητικός. 203.10
Clidemus.
ἀτθίς. 318.34
νοστοί. 301.49
πρωτογονία. 327.37
Clitarchus. 235.53.
γλῶσσαι. 134.29.143.2.231.2.
233.19.330.32.
ἱστορίαι περὶ ἀλεξάνδρου.74.51
290.12.261.49
Clitomachus Carthaginenſis philoſophus. 199.44
Clitus Mileſius Ariſtotelic.
περὶ μιλήτου. 267.25.325.19
Corinna. 142.30
Cotta Rhomanus.
περὶ ῥωμαίων πολιτείας.137.29
Crates Criticus.
ἀττικὴ διάλεκτος. 118.40.
182.47. 241.47. 245.17. 323.10
Crates Comicus.
γείτονες. 196.53
θηρία. 60.19.134.42
λαμία. 206.53
παιδιαί. 236.6
σάμιοι. 59.19
συναριστῶσαι. 124.27
τόλμαι. 124.26.306.37
χείρωνες. 195.6
Cratinus.
ἀρχίλοχοι.43.49.83.16.186.38.
203.27
βουκόλοι. 316.48
γλαῦκος. 34.13
δηλιάδες. 196.42
διονυσαλέξανδρος. 60.15.
190.37
δραπέτιδες. 171.46
δραπέτιδες. 247.6
εὐνίδαι. 325.30
θετταλῶν πολιτεία. 329.4
κλεοβουλίναι. 86.22
μαλθακοί. 56.33.316.48
νέμεσις. 185.53.186.8.312.4.
330.37
νόμοι. 244.47.247.21.320.40
ὀδυσσεῖς. 34.22.157.24.191.10.
220.28.326.13
πλοῦτοι. 48.12.69.26.134.40.
149.45.151.47
πυτίνη. 48.18.210.32.243.35
τροφώνιος. 162.30
χείρωνες. 274.31
ὧραι. 186.25.316.51
Cratinus Iunior.
γίγαντες. 328.25
θηραμένης. 89.16
ὀμφάλη. 331.48
τιτᾶνες. 121.24
χείρων. 227.30
Creophylos.
ἐφεσίων ὧροι. 189.21
Critias. 297.9
λακεδαιμονίων πολιτεία.
228.53.238.11
Critias Callęſchri.
ἐλεγεῖα. 330.23.213.31

Criton.

Criton.
ὀψαρτυτικά. 254.14
Criton comicus.
φιλοπράγμων. 87.22
Crobylus Comicus. 87.31
ἀπαγχόμενος. 55.24. 124.32
ἀποδειπνοῦσα. 212.12
ἀπολείπουσα. 129.48. 219.21
ψευδυποβολιμαῖος. 182.3. 190.42
Ctesias.
περσικά. 317.14
Ctesicles.
χρονικά. 136.53. 220.10

DAemachus.
ἰνδικά. 196.5
Damaxenus.
αὑτὸς πενθῶν. 231.24
σύντροφοι. 51.44
Damon.
περὶ Βυζαντίου. 218.35
Demades rhetor. 50.36
Demetrius.
ἀρεοπαγίτης. 201.16
Demetrius Byzantius.
περὶ ποιημάτων. 223.23. 271.47. 313.53
Demetrius Comicus.
σικελία. 55.9
Demetrius Ixion.
ἐτυμολογούμενα. 37.10
περὶ ἀλεξανδρέων διαλέκτου. 195.16
Demetrius Magnes.
ὁμώνυμα. 302.46
Demetrius Phalereus. 275.19
Demetrius Scepsius.
τρωικὸς διάκοσμος. 40.33. 46.22. 87.19. 150.25. 172.31. 210.11. 319.28. 335.3
Demochares rhetor.
ὑπὲρ σοφοκλέους. 250.51
Demochares.
ἱστορίαι. 127.9
Democritus Ephesius.
περὶ τοῦ ἐν ἐφέσῳ ναοῦ. 259.27
Demonicus.
ἀχελώιον. 203.24
Dexicrates.
ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοι. 62.38
Dicæarchus.
περὶ ἀλκμαίωνος. 331.19
περὶ τῆς εἰς τροφωνίου κατα-
βάσεως. 294.27. 318.24
περὶ τῆς ἐν ἰλίῳ θυσίας. 298.27
περὶ τοῦ τῆς ἑλλάδος βίου. 276.24
τριπολιτικόν. 70.41
Dicæarchus Messenius.
περὶ ἀλκαίου. 227.32
Dicæarchus Milesius.
περὶ ἀλκαίου. 330.29
Dicæarchus.
ὀλυμπικός. 307.24
Dicæocles Gnidius.
διατριβαί. 149.9. 250.50
Didymus grāmaticus. 33.53
ἐξηγητικός. 231.17
ἐπιστολαί. 314.45
περὶ παρεφθορυίας λέξεως. (183.22
Dinon.
περσικά. 73.42. 184.8. 301.37. (314.10
Diocles.
θάλαττα. 153.19. 281.13
μελίτται. 210.37
ὀψαρτυτικά. 254.35
Diocles Carystius.
ὑγιεινά. 43.38. 59.7
Diodorus.
ἰταλικαὶ γλῶσσαι. 236.13
πρὸς λυκόφρονα. 235.40
Diodorus Siculus.
βιβλιοθήκη. 268.12
Diodorus Sinopēsis Com.
αὐλητρίς. 213.1
ἐπίκληρος. 118.52
Diodotus Erythræus. 214.21
Diogenes Babylonius.
νόμοι. 260.5
περὶ εὐγενείας. 85.16
Diogenes Tragicus.
σεμέλη. 315.26
Dionysius.
ὀψαρτυτικά. 163.6. 254.33
Dionysius Iambos.
περὶ διαλέκτων. 142.46
Dionysius λεπτός.
ἐξηγητικός. 234.33
Dionysius Leuctricus. 302.11
Dionysius Samius.
περὶ κύκλου. 237.25
περὶ κύκλωπος. 235.25
Dionys. Sinopēsis. C. 305.16
ὁμώνυμοι. 189.23
σῴζουσα. 203.44. 245.10
ἀκοντιζόμενος 329.42
Dionysius Tryphonis.
περὶ ὀνομάτων. 128.22. 247.50
Dionysius tyrannus.
ἄδωνις. 199.30
ἐπιστολαί. 140.43
Dionysius Vticensis.
γεωργικά. 321.52
Dionysius χαλκοῦς.
ἐλεγεῖα. 219.12. 331.48
Dionysius.
θεσμοφόρος. 200.47
Dioscurides. (17
λακεδαιμονίων πολιτεία. 70.
Diotimus Atheniēsis. 215.33
Diotimus Olympenus 221.21
Dioxippus.
ἀντιπορνοβοσκός. 51.12
ἱστοριογράφος. 51.13
φιλάργυρος. 232.52. 244.49.
Diyllus. 294.1 (247.33
Diphilus Carystius. 37.12
Diphilus Comicus.
ἄγνοια. 336.29
ἀδελφοί. 246.10
αἱρησιτείχης ἢ εὐνοῦχος. 244.51
ἀνασῳζόμενοι. 246.3
ἄπληστος. 184.35
ἀπολείπουσα. 66.36
βαλανεῖον. 220.33
βοιώτιος. 206.37
γάμος. 128.3
διαμαρτάνουσα. 86.31
ἑκάτη. 319.51
ἐλαιωνοφοροῦντες. 112.44
ἐμπόριον 114.29
ἔμπορος. 158.12
ἐναγίζοντες. 83.43
εὐνοῦχος ἢ στρατιώτης. 244.51
ζωγράφος. 116.27. 245.29
ἡρακλῆς. 208.30
ἥρως. 134.41
θησεύς. 140.12. 222.38
λημνίαι. 253.49
μνημάτιον. 62.48
παιδεραστής. 209.28.
παράσιτος. 120.21. 124.19. 202.9
πελιάδες. 79.24
πιθραύστης. 238.50
πολυπράγμων. 113.39
σαπφώ. 239.50. 296.39
Dysanias Cyrenæus. 248.17
Diphilus Comicus.
στρατιώτης. 336.35
συνωρίς. 124.5. 326.30.

πλησία. 130.3. 317.43

Diphilus Laodicensis.
περὶ τῆς νικάνδρου θηριακῶν. 157.3

Diphilus Siphnius. 40.24. 134.43
περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι. 41.44. 177.5

Dorieus poëta. 204.30

Dorion.
γεωργικός. 39.15
περὶ ἰχθύων. 59.43. 142.5.

Dorotheus. 237.22

Dorotheus Ascalonites. 326.52
ἱστορία τῶν περὶ ἀλέξανδρον. 319.25
περὶ μαγῴδης. 328.53
περὶ τῆς λέξεως συναγωγῆς. 164.26

Dorotheus Sidonius. 245.15

Dosiades.
κρητικά. 71.47. 132.42

Dromo.
ψαλτρία. 121.7. 203.5

Duris Samius.
αἱ περὶ ἀγαθοκλέα ἱστορίαι. 268.36. 299.46
ἱστορία. 264.45. 270.36. 277.44. 300.56
μακεδονικά. 84.31. 128.22
σαμίων ὅροι. 334.38
περὶ τραγῳδίας. 315.49

Echemenes.
κρητικά. 297.45

Ecphantides.
σάτυροι. 48.49

Empodus.
ἀπομνημονεύματα. 184.25

Epænetus.
ὀψαρτυτικά. 254.34. 328.45
περὶ ἰχθύων. 164.8

Eparchides.

Ephippus Comicus.
ἄρτεμις. 57.8
βούσιρις. 218.38
γηρυόνης. 172.46. 182.13. 184.27
ἐμπολή. 181.17. 306.10
ἔφηβοι. 309.23. 337.32. 318.45
κίρκη. 312.41
κύδων. 160.53. 318.48
κύναγος. 258.9
ὁμοιοι ἢ ὀβελιαφόροι. 337.47
πελτασής. 145.11. 173.1. 189.8
σαπφώ. 283.24.
φιλύρα. 144.5. 282.50

Ephippus Olynthius.
περὶ ἀλεξάνδρου καὶ ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς. 73.40. 214.12. 265.43

Ephorus.
ἱστορία. 255.38. 246.27

Epicharmus.
ἀγρωστῖνος. 60.44
ἀλκύων. 306.40
ἀταλάνται. 306.26
βάκχαι. 54.10
βούσιρις. 203.51
γῆ καὶ θάλασσα. 156.23. 320.18
διόνυσοι. 80.11

Epicharmus.
ἐλπὶς ἢ πλοῦτος. 69.41. 119.3
ἑορτά. 81.16
ἥβας γάμος. 43.16. 55.45. 141.49. 143.48. 299.10. 320.26
θεαροί. 54.10. 180.40
θεαροί. 202.30
κύκλωψ. 182.35. 245.39
κωμασταί. 192.48
μεγαρίς. 143.49. 182.34
μοῦσαι. 55.45. 95.91.24.8. 151.47
νᾶσοι. 81.17
ὀδυσσεὺς αὐτόμολος. 186.19
ὀδυσσεὺς ναύαγος. 306.40
ὀρύα. 48.17
περίαλλος. 69.43. 92.15
πύῤῥα ἢ προμηθεύς. 43.32. 209.43
σειρῆνες. 139.49
σφίγξ. 38.17
φιλοκτήτης. 185.16. 311.24

Epicrates Ambraciota.
ἀμαζόνες. 209.6
ἀντιλαΐς. 282.26. 299.47
δυσπρατος. 132.2
ἔμπορος. 325.34

Epicurus.
ἐπιστολὴ περὶ ἐπιτηδευμάτων. 176.34
περὶ τέλους. 140.53

Epigenes Comicus.
βάκχαι. 190.33
βραγχία. 37.43. 245.40
ἡρωΐνη. 231.35. 233.36. 247.36
μνημάτιον. 233.11. 236.41

Epigmenes Iouis Chij interpres. 231.10

Epilycus.
κωραλίσκος. 67.4
φωραλίσκος. 322.53

Epinicus.
μνησιπτόλεμος. 213.22
ὑποβαλλόμεναι. 235.27. 244.53. 246.41

Erasistratus.
περὶ τῆς καθόλου πραγματείας. 330.22
ὀψαρτυτικά. 161.39. 254.34

Eratosthenes Cyrenæus.
ἀντερινύς. 187.12
ἀρίστων. 241.33
ἀρσινόη. 139.3
ἐπιστολή. 237.34
ἑρμῆς. 95.20. 143.4
περὶ κωμῳδίας. 247.7

Ergias Rhodius.
περὶ ῥόδου. 179.52

Eriphus Comicus.
αἴολος. 68.36
μελιβοία. 42.36. 151.24
πελτασής. 68.48

Erxias.
κολοφωνιακά. 278.36

Eualces.
ἐφεσιακά. 283.40

Euangelus.
ἀνακαλυπτομένη. 319.40

Euanthes ἐποποιός.
ὕμνος εἰς γλαῦκον. 148.25

Eubœus Parius, parodus. 335.22

Eubulides dialecticus.
κωμασταί. 216.37

Eubulus.
ἀγκυλίων. 184.4. 320.29. 331.34
ἀμαλθεία.

Eubulus.
ἀνασῳζόμενοι. 169.48
ἀντιόπη. 206.29
ἄσωτοι. 34.49
αὔγη. 308.32
βελλεροφόντης. 310.44
γανυμήδης. 55.39. 124.33
δαίδαλος. 124.4
δευκαλίων. 51.14. 54.35
διονύσιος. 330.52
δόλων. 50.47. 232.34
θυρώπη. 206.35

ἠχώ. 150.17
ἰάλεμος. 38.39
ἰξίων. 173.9
ἴων. 85.45. 150.18. 206.32
καλλαῖγρος. 38.37
καμπυλίων. 148.6. 283.13. 318.17
κατακολλώμενος. 196.41. 218.40. 324.30.
κέρκωπες. 206.33. 281.10
κλεψύδρα. 281.14
κυβευταί. 232.36
λάκωνες ἢ λήδα. 54.37. 164.47. 189.28
λήδα. 227.27
μετακολλώμενος. 246.37
μήδεια. 150.20
μυλωθρίδος. 243.47
μυσοί. 206.36
ναύνιον. 281.46
ναυσικάα. 153.46
νεοττίς. 210.47
ὀδυσσεὺς ἢ πανόπται. 235.44
οἰδίπους. 121.9
ὀλβία. 317.37
ὀρθάννης. 38.32. 54.41. 57.5.
ὀρτάχνη. 115.28 (209.36
πάμφιλος. 231.30
παννυχίς. 281.43
πορνοβοσκός. 54.52. 185.12
προκρίς. 209.2. 274.17
προσουσία ἢ κύκνος. 150.37
σεμέλη ἢ διόνυσος. 227.28
στεφανοπώλιδες. 276.40
σφιγγοκαρίων. 40.21. 222.2. 274.15
τιτᾶνες. 115.30
τύθαι. 38.38
τίτθαι. 155.34
φοίνιξ. 297.11
χάριτες. 256.6
χρυσίλλα. 277.19
ψάλτρια. 227.28

Euctæus.
ἀσία. 203.30

Eudemus Atheniensis.
περὶ λαχάνων. 184.7

Eudoxus Gnidius.
γῆς περίοδος. 144.45

Euemerus Cous.
περὶ ἱερᾶς ἀναγραφῆς. 327.7

Euenus. 313.46

Eumachius Neapolitanus.
ἱστορίαι τῶν περὶ Ἀννίβαν. 184.10

Eumenes Cardianus. 214.20

Eumolpus. 235.12

Euphanes.
μοῦσαι 171.5

Euphantus.
ἱστορίαι. 126.22

Euphorion Chalcidensis.
ἱστορίαι. 78.6

Euphorion ἐποποιός.
ἀποδιδοῦσα. 247.42
περὶ ἰσθμίων. 91.52. 314.22
περὶ μελοποιῶν. 94.44
χιλιάδες. 215.40

Euphorus.
εὑρήματα. 91.44

Euphranor Pythagoricus.
περὶ αὐλῶν. 91.44

Euphron.
ἀδελφοί. 188.30
θεωροί. 198.17
παραδιδομένη. 51.10
συνέφηβοι. 187.41

Euphronius.
ὑπομνήματα. 244.16

Eupolis.
αἶγες. 38.41. 48.15. 170.36. 189.7. 202.43. 210.45.
ἀστράτευτοι. 197.15
αὐτόλυκος. 45.32. 183.29
βάπται. 92.28. 184.23
δῆμοι. 38.41. 157.52. 186.6
εἵλωτες. 69.19
κόλακες. 50.15. 119.24. 143.47. 165.43. 264.28. 312.25
πόλεις. 194.51. 210.5
προσπάλτιοι. 162.37
στεφανοπώλιδες. 190.40
ταξίαρχοι. 86.6
φίλοι. 154.18
χρυσοῦν γένος. 201.34. 186.35. 302.12

Euripides.
ἀνδρομέδα. 235.8
αὐτόλυκος πρῶτος. 204.41
δεσμῶτις ἢ μελανίππη. 258.32. 304.11
εὐρυσθεύς. 245.37
ἡρακλῆς. 202.42
θησεύς. 224.14
ἱκέτιδες. 80.16
ἱππόλυτος. 297.2
κρῆσσαι. 248.16. 317.36. 12.18. 322.35
κύκλωψ. 12.18. 322.35
μήδεια. 224.2
οἰνεύς. 330.34
πλεισθένης. 331.28
σθενέβοια. 208.36
σκίρων. 38.17
φαέθων. 247.52
φρίξος. 332.50

Eurypylus.
διατριβαί. 250.50

Euſchemus.
ἔμπολις. 283.10

Euthicles.
ἄσωτοι ἢ ἐπιστολή. 62.39

Euthydemus Atheniensis.
ὀψαρτυτικά. 254.34
περὶ λαχάνων. 37.9
περὶ ταρίχων. 58.45. 153.27

GEorgius.
περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ θυσιῶν. 334.44

Glaucides. 40.47

Glaucon.
γλῶσσαι. 237.5

Glaucus Locrus.
ὀψαρτυτικά. 183.46. 254.33

Gorgias Atheniensis.
περὶ τῶν Ἀθήνησι ἑταιρίδων. 281.3

HAgnocles Rhodius.
κορωνισταί. 159.40

Harmodius Lepreates.
περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομίμων. 218.30. 229.47. 236.22.

Harpocration Mendeſius.
περὶ πλακούντων. 321.32

Hecatæus Mileſius.
ἀσίας περιήγησις. 35.16
εὐρώπης περιήγησις. 221.1

Hedyle.
σκύλλη. 148.45

Hedylogus Samius uel Atheniensis. 148.44

Hedylus.
ἐπιγράμματα. 88.52. 233.13

Hegemon.
φιλίννη. 54.47. 335.44

Hegeſander Delphus.
ἀδελφοί. 145.36
περὶ ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων. 106.10

Hegeſan-

Hegesander Delphus.
ὑπομνήματα. 44.10. 54.38. 81.53. 124.49. 236.24
Hegesianax Alexandrinus.
τρωϊκά. 195. 36
Hegesippus Tarentinus.
ἀδελφοί. 201. 13
ὀψαρτυτικά. 254. 34.
φιλέταιροι. 140. 37
Heliodorus Atheniensis.
περὶ ἀκροπόλεως. 115. 49. 201. 34
Hellanicus.
αἰγυπτιακά. 232. 11
ἀνάβασις εἰς ἄμμωνος. 322. 32
δευκαλιωνεία. 206. 4
ἐθνῶν ὀνομασίαι. 228. 12
ἱστορίαι. 203. 35
καρνεονῖκαι. 315. 19
κτίσεις. 220. 52
φορωνίς. 203. 37
Heniochus Comicus.
γοργόνες. 238. 24
πολύευκτος. 196. 51.
τροχίλος. 202. 19
Hephæstion.
περὶ τῆς λυρίνης παρ' ἀνακρέοντι στεφάνης. 334. 10
Heracleon Ephesius. 38. 7. 154. 20. 247. 41. 321. 1
Heraclides Comicus. 263. 18
Heraclides Cumanus.
παρασκευαστικά. 254. 1
περσικά. 74. 1. 254. 52
Heraclides Lembus. 280. 28
ἱστορία. 50. 12. 166. 19. 286. 16
Heraclides Ponticus.
περὶ δικαιοσύνης. 257. 33. 258. 40
περὶ ἡδονῆς. 252. 15. 259. 43
περὶ μουσικῆς. 225. 6. 309. 21
περὶ τῶν ἑταιρικῶν. 297. 52
Heraclides duo Syracusani.
ὀψαρτυτικά. 254. 33
περὶ θεσμῶν. 310. 48
Heraclides Tarentinus.
συμπόσιον. 37. 11
Herancitus.
ξενίζων. 205. 16
Hermias.
περὶ ἀπόλλωνος. 75. 27
Hermias κουριεύς.
ἴαμβοι. 279. 21
Hermias Methymnæus.
σικελικά. 216. 27
Hermippus Comicus Parodus. 335. 43
ἀρτοπωλίδες. 60. 20
δημόται. 143. 33
θεοί. 210. 46. 236. 6. 315. 42
ἴαμβοι. 38. 16. 228. 1. 331. 11. 336. 32
κέρκωπες. 62. 30. 247. 22. 273. 13
μοῖραι. 207. 3. 239. 26. 240. 17. 333. 21.
μύρμοι. 234. 48
στρατιῶται. 38. 33. 186. 8. 209. 8. 259. 15. 322. 12
φορμοφόροι. 336. 33
Hermippus Callimachius Smyrnæus.
περὶ ἀριστοτέλους. 291. 37. 334. 40
περὶ γοργίου. 249. 5
περὶ ἱππώνακτος. 163. 19
περὶ νομοθετῶν. 275. 29. 306. 43
περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν. 218. 51
περὶ τῶν ἰσοκράτους μαθητῶν. 170. 42. 222. 52.
Hermon.
γλῶσσαι κρητικαί. 41. 16. 134. 38
Hermonax.
γλῶσσαι κρητικαί. 38. 27
Hermesianax Colophonius
ἐλεγειακὰ βιβλία. 295. 36
Herodes Atticus. 50. 32
Herodianus Alexandrinus.
Herodicus Babylonius. 112.
Herodicus Cratetius. (21
κωμῳδούμενα. 289. 51. 292. 41
περὶ παρασίτων. 118. 20
σύμμικτα ὑπομνήματα. 170. 1
Herodorus Heracleotes. 234. 5. 247. 9
Herodotus Halicarnasseus.
ἱστορία.
μοῦσαι.
Herodotus Lycius.
περὶ σύκων. 38. 2
Herondas.
συνεργαζόμεναι. 43. 36
Heropythus.
ὅροι κολοφωνίων. 149. 8
Hesiodus.
ἀσπίς. 91. 2
ἀστρονομία. 342. 13
ἔργα.
ἠοίαι. 311. 27
μελαμποδία. 302. 1. 245. 25
Hicesius.
περὶ ὕλης. 41. 40. 139. 53
Hierocles. 320. 28
Hieronymus.
περὶ κιθαρῳδῶν. 315. 28
Hieronymus peripateticus. 297. 46.
Hieronymus Rhodius.
ἱστορικὰ ὑπομνήματα. 299. 16
περὶ μέθης. 209. 52. 246. 17
Hippagoras.
περὶ τῆς τῶν καρχηδονίων πολιτείας. 512. 24
Hipparchus.
αἰγυπτιακὴ ἰλιάς. 52. 19. 195. 20
ἀνασωζόμενοι. 235. 31
θαΐς. 238. 49
Hippias Erythræus.
ἱστορία περὶ τῆς πατρίδος. 130. 8
Hippias sophista.
συναγωγή. 301. 36
Hipponax ἰαμβοποιός.
παρῳδία. 335. 26
συνώνυμα. 237. 6
Hyperides.
δηλιακός. 209. 46
κατὰ δημάδου. 209. 44
κατὰ δημοσθένους. 209. 42
Hyperochus.
κυμαϊκά. 261. 10
IAson.
περὶ τῶν ἀλεξάνδρου τοῦ ἀλεξάνδρου ἱερῶν. 307. 24
Iatrocles.
περὶ πλακουντῶν. 320. 25
Ibycus. 43. 35. 279. 51
μέλη.
Idomeneus. 263. 21
Ion Chius. 228. 35
ἀγαμέμνων. 231. 9
ἐλεγεῖα. 221. 5. 244. 34
ἐπιδημίαι. 47. 16. 54. 11. 298. (46.
εὐρυτίδαι. 244. 6
λαέρτης. 334. 35
ὀμφάλη. 130. 7. 203. 52. 245. 38. 247. 15. 314. 35
περὶ χίου. 210. 40
φοῖνιξ ἢ καινεύς. 46. 20. 95. 12. 159. 8. 222. 50

φοῖνιξ

φοῖνιξ δεύτερος. 95.14
φρουροί. 95.16
Isidorus Characenus.
περιηγητικὸς τῆς παρθίας. 47.35
Istrus Callimachius.
ἀντιγραφαί. 136.50
ἀττικά. 37.23. 276.16
ἀργολικά. 322.41
πτολεμαΐς. 235.38
Iuba rex.
ἱστορία θεατρική. 88.30
περὶ λιβύης. 45.4
Lamprocles διθυραμβοποιός. 242.11
Leo Byzantius. 273.6
Leonides.
δήμοι ἀτθίδος. 49.2
Leucon.
φράτερες. 171.10
Licymnius Chius. 270.41
Lyceas Naucratites.
αἰγυπτιακά. 305.34
Lycophron Chalcidensis.
δρᾶμα σατυρικόν. 207.43
περὶ κωμῳδίας. 140.3. 239.19. 275.35
Lycurgus rhetor.
κατὰ λυκόφρονος. 134.21
κατὰ δημάδου. 234.49
Lynceus Samius.
αἰγυπτιακά. 75.44
ἀπομνημονεύματα. 124.41
ἀποφθέγματα. 122.53. 168.32
ἐπιστολὴ πρὸς διαγόραν. 143.35
κένταυρος. 66.22
ὀψωνητικὴ τέχνη. 115.15. 153.39
περὶ μενάνδρου. 121.44
Lysanias.
περὶ ἰαμβοποιῶν. 152.8. 307.21
Lysias.
περὶ χρυσοῦ τρίποδος. 116.32
Lysimachus.
νόστοι. 80.14
Lysippus.
βάκχαι. 62.47. 171.47
Lycon Iasensis.
περὶ πυθαγόρου. 207.10
Macareus.
κῳακά. 131.52. 317.15
Machon Sicyonius Comicus. 121.35
ἄγνοια. 329.34
ἐπιστολή. 172.22
χρεῖαι. 286.1
Magnes.
διόνυσος πρῶτος. 183.16
διόνυσος δεύτερος. 320.39
Malacus.
σιφνίων ὧροι. 134.22
Marsyas. 325.11
μακεδονικά. 312.10
Marsyas iunior.
Matris.
ἡρακλέους ἐγκώμιον. 204.10
Megacles.
περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. 207.18
Megaclides. 252.33
Megasthenes.
ἰνδικά. 77.36
Melanippides.
μαρσύας. 305.38
Melanthius.
περὶ τῶν ἐν ἐλευσῖνι μυστηρίων. 162.19.
Meleager Cynicus.
συμπόσιον. 247.28
Meleager Gadarenus.
χάριτες. 79.30
Menechmus Sicyonius.
περὶ τεχνιτῶν. 321.2
σικυωνιακά. 136.32
Menalippides Milesius.
δαναΐδες. 322.28
Menander.
ἀδελφοί. 212.50
ἁλιεύς. 238.46. 246.37. 272.16
ἀνδρόγυνος ἢ κρής. 122.14
ἀνεψιοί. 336.22
ἀρρηφόρος ἢ αὐλητρίς. 218.35. 220.34. 277.30
δάκτυλος. 224.24
δημιουργός. 87.1
δίδυμαι. 186.4
δύσκολος. 73.46. 190.26
ἑαυτὸν τιμωρούμενος. 116.36. 323.6
ἐγχειρίδιον. 220.39
ἐμπιπραμένη. 277.34
ἐπίκληρος πρώτη. 285.50
ἐπιτρέποντες. 327.18
ἐφέσιοι. 154.44
ἐφέσιος. 191.19
ἥρως. 210.33
θαΐς. 381.14
θεοφορουμένη. 232.51. 248.15
θρασυλέων. 124.29
καρίνη. 88.17
καρχηδόνιος. 191.18
κεκρύφαλον. 122.3
κιθαριστής. 124.25. 251.38
κόλαξ. 130.3. 290.43
κόλωνες. 150.50
μέθη. 124.20. 122.11. 181.46
ναύκληρος. 83.53. 233.43
νομοθέτης. 124.20
ὀργή. 83.47. 122.9. 274.5. 124.16
παλλακή. 324.41
παρακαταθήκη. 283.8
παιδίον. 48.1. 248.14
περινθία. 150.42. 248.14
πεπραμένη. 182.15
πωλούμενοι. 124.31
συναριστῶσαι. 124.27
τρέποντες. 60.29
τροφώνιος. 50.45. 66.43. 254.50
ὑδρία. 202.34
ὑμνίς. 116.31
ὑποβολιμαῖος. 319.46
φανίας. 86.21
φάνιον. 281.14
φανός. 156.48
φάσμα. 328.28
φιλάδελφοι. 238.48
χαλκεῖα. 247.34
ψευδηρακλῆς. 86.43. 290.32. 319.36
Menecles Bacareus.
ἱστορία. 94.47
Menesthenes.
πολιτικά. 243.31
Menetor.
περὶ ἀναθημάτων. 294.19
Menippus Cynicus.
ἀρκεσίλαος. 302.46
συμπόσιον. 312.15
Menodotus Samius.
τῶν κατὰ σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή. 333.16
περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς σαμίας ἥρας. 325.11
Menodorus Erasistratius.
Metagenes Comicus.
αὖραι. 191.8. 282.51
θουριοπέρσαι. 115.25. 135.39. 163.24
μαμμάκυθος. 177.2
φιλοθύτης. 336.43

Metrodorus.

Metrodorus.
περὶ συνηθείας. 194.17
Metrodorus Chius.
τρωϊκά. 94.42
Metrodorus Epicureus.
140.50
Metrodorus Scepsius.
περὶ ἀλειπτικῆς. 273.50
Mimnermus.
ναννώ 339.50
Mithæcus.
ὀψαρτυτικά. 141.48. 254.33
Mnasalces Sicyonius.
ἐπιγράμματα. 82.26
Mnaseus Patarensis.
εὐρωπιακά. 148.22. 262.4
περὶ ἀσίας. 172.37
περίπλους. 165.26.
Mnesimachus Comicus.
βούσιρις 206.38
δύσκολος. 179.20
ἱπποτρόφος. 150.49. 161.4. 164.25. 200.3
φίλιππος. 168.48. 192.47. 206.51. 208.19
Mnesitheus Atheniensis.
περὶ ἐδεστῶν. 40.38. 178.7
Mœso Byzantia.
μνημοσύνη 241.46
Molpis Laçon. 329.45
λακεδαιμονίων πολιτεία. 70.14
Mochus.
φοινικά. 63.30
Moschus.
ἐξήγησις ῥοδιακῶν λέξεων. 239.20
μηχανικά. 314.28
Myron Prieneus.
μεσσηνιακά. 136.41. 326.23
Myrsilus.
ἱστορικὰ παράδοξα. 302.12

NAucrates Comicus.
περσίς. 198.28
Nausicrates.
ναύκληροι. 148.14. 162.31. 164.42
Neanthes Cyzicenus.
ἑλληνικά. 56.28. 155.27. 285.24. 336.1
περὶ τελετῆς. 187.8. 298.8
ὧραι. 88.31
Neocles Crotoniata.
Neoptolemus Parianus.
γλῶσσαι. 235.7
διονυσιάς. 41.36
περὶ ἐπιγραμμάτων. 224.41
Nestor.
θεατρικὰ ὑπομνήματα. 205.28
Nicænetus Samius.
ἐποποιός. 292.7
ἐπιγράμματα. 333.50
Nicanor Cyrenæus.
μετονομασίαι. 148.32
Nicander.
αἰτωλικά. 148.39
βοιωτιακός. 164.13
γεωργικά. 184.51
ἑταιρειούμενα. 3.19. 252.39
μελισσουργικά. 34.21
οἰταϊκά. 142.15. 203.38
προγνωστικά. 300.12
Nicander Chalcedonius.
προυσίου συμπτώματα. 244.43
Nicander Colophonius.
αἰτωλικά. 50.26. 235.13
γεωργικά. 47.1. 63.35. 182.44
γλῶσσαι. 34.43. 75.53. 183.42
θηριακά. 182.44. 322.16
κολοφωνιακά. 282.10
Nicander ἐποποιός.
γλῶσσαι. 144.44
Nicander Thyatirenus. 38.7. 41.5. 58.1 228.4
Nicias.
ἀρκαδικά. 302.5
Nicias Nicænus.
φιλοσόφων ἱστορία. 82.18
διαδοχαί. 137.38. 293.1
Nicobule. 214.23. 265.45
Nicochares.
ἀμυμώνη. 210.43
ἡρακλῆς χορηγός. 306.38
λάκωνες. 331.14
λημνίαι. 164.3. 210.44
χειρογάστορες. 320.4
Nicocles.
ἀκάριοι. 169.29
Nicolaus Damascenus peripateticus.
ἱστορία. 77.42. 125.3
Nicomachus.
εἰλείθυια. 145.1
περὶ ἑορτῶν αἰγυπτίων. 235.34
Nicomedes.
περὶ ὀρφέως. 316.3
Nicomedes Acanthius. 119.9
Nicon.
κιθαρῳδός. 240.8
Nicophon.
πανδώρα. 161.18
σειρῆνες. 40.22. 135.38. 183.24
χειρογάστορες. 63.49. 192.47. 320.25
Nicostratus Comicus.
ἄβρα. 67.5
ἀντερῶσα. 240.4
ἀπελαυνόμενος. 329.36
βασιλεῖς. 116.17
διάβολος. 233.41
ἑκάτη. 246.1
ἡσίοδος. 250.42
ἱεροφάντης.
κλίνη. 56.36. 246.8
μάγειρος. 254.49. 329.40
πάνδροσος. 290.41
πατριῶται. 336.23
πλοῦτος. 124.19
σύρος. 305.14
Numenius.
ἁλιευτικόν. 184.49
Nymphis Heracleotes.
περὶ ἡρακλείας. 265.2. 272.7. 307.6.
περίπλους ἀσίας. 295.24
Nymphodorus Syracusanus.
ἀσίας περίπλους. 133.30. 166.38. 165.30. 302.3
περὶ τῶν ἐν σικελίᾳ θαυμαζομένων. 291.26
Ophelion.

PAmphilus Alexandrinus.
περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν. 45.20. 179.39. 192.8
Pancrates Arcas.
ἔργα θαλάσσια. 142.19. 155.46. 160.34
κογχορεύς. 235.37
Panætius Rhodius. 275.45. 314.36
Panyasis.
ἡράκλεια. 232.41. 245.36
Parmeno Byzantius poëta. 102.29
Parmeno Rhodius.
μαγειρικὴ διδασκαλία. 154.28.

Parthenius.
περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων. 230. 40
Parthenius Dionyſij. 246.45
Paxamus. 187. 22
Perſeus.
λακεδαιμονίων πολιτεία.
Perſæus Citieus. (70. 32
συμποτικὰ ὑπομνήματα. 300. 38
Phanias Ereſſius peripatet.
πρὸς τοὺς σοφιστάς. 316. 37
περὶ ποιητῶν. 175.34
περὶ τῶν ἐν σικελίᾳ τυράννων. 117. 12
περὶ φυτῶν. 42.42. 185.1
πρυτανεῖς ἐρέσιοι. 166. 17
τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας. 46.1. 316.28
Phædimus.
ἡράκλεια. 245. 41
Phanocritus.
περὶ εὐδόξου. 339. 23
Phanodemus.
ἀτθίς. 57.53. 194.47
Pherecrates.
ἄγριοι. 86.32. 132.20. 158.10
αὐτόμολοι. 45.34. 192.16. 196. 47. 321.37
γραῦς. 123. 53
γραφεῖς. 196. 20
δουλοδιδάσκαλος. 48. 46. 151.50. 152.50. 196.47. 236.44
ἐπιλάσμων ἢ θάλασσα. 56.18. 154.23. 182.6
κραπάταλλοι. 37.37. 239.17. 320. 32
κοριαννώ. 80.48. 212.37. 237.12 281. 13
λῆροι. 43.31. 209.36
μηνδ'ροι. 115. 26
μεταλλεῖς. 43.42. 135.14
μυρμηκάνθρωποι. 115.33. 144. 13. 167.23
πέρσαι. 115.26. 135.29. 247.18.
πετάλη. 171.10. 196.20
προπόλεμος.
τυραννίς. 227.19. 217.16
ὕπνος ἢ παννυχίς. 303. 17
χείρων. 183.21. 192.45. 324.32
ψευδηρακλῆς. 61. 53
Pherecydes.
ἱστορία. 232.5. 234.4
Pherenicus Heracleotes.
ἐποποιός. 39. 17
Philæcus.
ἐπιγράμματα. 217. 38
Philemon Athenienſis.
παντοδαπὰ χρηστήρια. 58. 5
περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων. 38.28. 320.32. 231.21
Philemon Comicus.
ἀγροῖκος. 41.10
ἀνανεουμένη. 131.41
ἀνδροφόνος. 329. 44
ἁρπαζόμενος. 329.26
βαβυλώνιος. 294.45
ἀδελφοί. 282. 9
θησαυρός. 192. 17
ἰατρός. 116. 30
κορινθία. 62.25
μοιχός. 88. 27
μετιὼν ἢ ζώμιον. 66.51
νεαίρα. 292. 3
παρεισιών. 86.16
παριών. 254. 47
πτωχή. 329. 44
πτωχός. 313. 50
στρατιώτης. 144. 48
συναποθνήσκοντες. 153. 44
φάσμα. 237. 24
χήρα. 245. 18
Philemon iunior.
Philetæras.
ἀσκληπιός. 170.35. 239. 53
ἀταλάντη. 206.19
κορινθιαστής. 277.16
κυνηγίς. 141.8. 282.40. 283. 27. 290. 44
λαμπαδηφόρος. 207. 1
οἰνοπίων. 85.42. 14.11
τηρεύς.
φίλαυλος. 314.18
Philetas.
ἄτακτα. 58.8. 230.40. 320.10
ἀττικά. 231. 1
Philinus rhetor. 210.8
Philippides.
ἀμφιάραος. 45. 40
ἀνανέωσις. 131.42. 190. 48
ἀργυρίου ἀφανισμός. 116. 4
αὐλοί. 327. 2
συμπλέουσαι. 336. 25
φιλάργυρος. 317. 42
Philippus.
ὀβελιαφόροι. 279. 13
φιλύρα. 179. 11
Philippus Theangellenſis.
περὶ καρῶν καὶ λελέγων. 136.23
Philiſtion Locrus. 58.32
ὀψαρτυτικά. 254. 32
Philyllius.
αὔγη. 202.33. 239.11
ἡρακλῆς. 86. 33
πόλεις. 53. 12. 189.12
φρεωρύχος. 317. 51
Phillis Delius.
περὶ αὐλητῶν. 314. 40
περὶ μουσικῆς. 325. 31
Philochorus. 95. 15
ἀτθίς. 123.12. 316.25
περὶ μαντικῆς. 321. 46
τετράπολις. 118.51
Philocrates.
θετταλικά. 332. 44
Philodemus.
περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ σμινθίων. 319.
Philomneſtus. (53
περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ σμινθίων. 37.
Philon. (29
μεταλλικός. 160. 43
Philonides.
κόθορνοι. 125.27. 124.20. 336.43
Philoſtephanus Cyrenæus.
δήλιος. 146. 49 (13
περὶ τῶν ἐν ἀσίᾳ πόλεων. 149.
περὶ παραδόξων ποταμῶν. 165. 28
Philotimus.
ὀψαρτυτικός. 254.21
περὶ τροφῆς. 39.41. 47.41. 177.5
Phyloxenus Cytherius
διθυραμβοποιός.
δεῖπνον. 235.1. 240.1. 318.52
Phœnicides.
μισουμένη. 323. 52
φύλαρχος. 205. 44
Phœnix Colophonius. 179. 28. 208.25
ἴαμβοι. 244.16. 262.12
Phormus Comicus.
ἀταλάντη. 323.36
Phrynichus Comicus.
ἐφιάλτης. 83. 30
κρόνος. 185. 14
κωμασταί. 231. 40
μοῦσαι. 159. 20
μονότροπος. 124. 14
ποαστρίαι. 209. 39

ποιήστριαι. 56. 5
σάτυροι. 44. 6
τραγαί. 37.1
τραγωδοί. 115.32. 144.18. 192.46. 324.44
φονισσαι. 315. 6
Phylarchus. 71.12. 293.38. & 48
ἱστορία. 41.11. 126.18. 136.36. 204.28. 228.16. 257.33. 261.4 265.36. 266.42. 300.21. & 28.
Pinon. (301.52
ἐπιστολαί. 121. 12
Pisander.
ἡράκλεια. 222. 38
Plato philosophus.
Plato C. 186.41. 319.26. 326.12
ἄδωνις. 225.17
ἀνδροφόνος. 140.33
διὰ φ' ἱερῶν. 220. 38
ἀτλαντικός. 317.47
γρῦπες. 183. 33
ἑορταί. 154.3. 183. 3.
θυρώπη. 183. 4
ζεὺς κακούμενος. 60.17. 235. 42. 330. 37
ἰώ. 326. 14
κλεοφῶν. 38.32. 157.24
λάϊος. 34. 23
λάκωνες. 189.5. 330.9
μενέλαος. 56.3. 86.18. 318.7
νὺξ μακρά. 56.2. 336.42
παῖς. 517.52
πάσανδρος. 191. 15
περιαλγής. 191. 47
πρέσβεις. 116.1. 144.27. 209.33
σοφισταί. 355. 52. 209.5
συμπαραπατῶν. 52.23. 140.24
σύρφαξ. 171.44. 220.39
ὑπέρβολος.
φάων. 162.11. 183.7. 209.32
Plistonicus.
Poëta Megaricus. 277. 38
Polemon. 206. 6
εἰ πρὸς νεάνθη ἀντιγραφαί.
ἑλλαδικόν. 236.35 (298.18
ἐπιγράμματα. 218. 41
ἐπιστολὴ περὶ ἀδόξων ὀνομάτων. 202.53
περὶ ἄρτου. 55.8
περὶ μορύχου. 228.16
περὶ τ ἀθήνησι ἀκροπόλεως. 211.1. 290.39
περὶ τ δίος κῳδίου. 235.46
περὶ τῶν ἐν καρχηδόνι πέπλων. 267.47
περὶ τ ἐν λακεδαίμονι ἀναθημάτων. 284. 22
περὶ τ ποικίλης ἐν σικυῶνι στοᾶς. 285. 52
περὶ τ ἐν σικυῶνι πινάκων. 281. 9 (123. 32
περὶ τ ἐν σικελίᾳ ποταμῶν.
περιήγησις 106.8. 185.18
τὰ πρὸς ἀγαῖον καὶ ἀντίγονον συγγράμματα. 192.28. 203. 23. 228.8. 233.47. 238.43.
τὰ πρὸς τίμαιον συγγράμματα. 41.18. 291.8. 327.20. 335.23
Polycharmus.
λυκιακά. 166. 34
Polyclitus Larissæus.
ἱστορία. 266. 37
Polyochus.
κορινθιαστής. 156. 29
Polyzelus.
μουσῶν γοναί. 184. 38
ῥοδιακά. 180.18
Posidippus Comicus.
ἀναβλέπων. 328.29
ἀποκλειομένη. 327.21. 150.43
ἐπιγράμματα. 204.22
ἐφεσία. 292. 49
λοκροί. 44. 28
μεταφερόμενος. 59. 42
πορνοβοσκός. 78.21
σύντροφοι. 327. 23
χορεύουσαι. 187.28
Posidonius Apameensis Stoicus.
ἱστορία. 77.40. 85.12. 123.40. 183. 52. 230.9. 243.51. 260.38. 267. 15. 272.39. 294.26
Posis Magnes.
ἀμαζονίς. 148.28
περὶ μαγνήτων. 263. 42
Pratinas.
δυμαῖναι ἢ καρυάτιδες. 195.3
Praxilla Sicyonia. 298. 23
Promathidas Heracleotes.
ἡμίαμβοι. 148. 21
Protagorides Cyzicenus.
περὶ τῶν ἐπὶ δάφνῃ πανηγύρεων. 75.52. 88.43
ἱστορίαι κωμικαί. 02.49
Proxenas. (134.34
λακεδαιμονίων πολιτεία.
Ptolemæus rex.
ἱστοριῶν βιβλία κ δ. 115.44. 186.48. 216.36. 272.22. 324.44
Ptolemæus Agesarchi.
αἱ περὶ φιλοπάτορα ἱστορίαι. 123.38. 210.22. 286.12.
Ptolomeus Aristonici. 237.23
Pyrgion.
κρητῶν νόμιμα. 72. 11
Pyrrhon Eliensis. 207. 59
Pythenætus.
περὶ αἰγίνης. 295.52
Pythagoras.
περὶ ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 92.30
Pythermus Ephesius. (314.23
ἱστορία. 145. 30
RHianus ἐποποιός.
ἐπιγράμματα. 246. 7
Rinthon.
ἀμφιτρύων. 56. 23
ἡρακλῆς. 246.42
Rutilius Romanus.
ἱστορία ῥωμαϊκή.
SAeus.
λακεδαιμονίων πολιτεία. 70. 18
Sannyrion.
γέλως. 143.58
Sappho.
μέλη. 203. 27
Satyrus peripat. 264.12. 275.40
βίοι. 267. 52.
βίος φιλίππου. 124.41. 276.25
περὶ χαρακτήρων. 85. 5
Scamon.
περὶ εὑρημάτων. 312. 28
Scyras Tarentinus Com.
μελέαγρος. 199. 40
Scythicus Teius.
ἱστορία. 228. 5
Seleucus.
γλῶσσαι. 38.30. 320. 11
περὶ ἑλληνισμοῦ. 182.48. 197.34
Seleucus Tarsensis.
ἁλιευτικόν. 159.42
Semus Delius.
δηλιάς. 55.33. 87.33. 165.34. 231.36. 304.15. 306.19
νησιάς. 62. 22
περὶ παιάνων. 306. 27
Silenus. 235.53
γλῶσσαι. 231.2. 319.47
Silenus Calatianus.

σικελικά. 268. 18
Simachus.
περὶ ἀτάκτου παιδείας. 126. 47
Simarus.
συνώνυμα. 196. 37
Simaristus. 237. 22
συνώνυμα. 52.33. 244.34
Simmias. 163.33
γοργώ. 242. 10
Simonides Amorgius.
ἴαμβοι. 149.48. 287.15
Socrates Rhodius.
ἐμφύλιος πόλεμος. 74. 27
ἐπίκλησις. 56.20
περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων.
Solon. (192.19
ἴαμβοι. 320. 19
Sopater.
ἱππόλυτος. 51.21
κνιδία. 55.32
μνηστῆρες Βακχίδος. 81. 5
νεκυία. 81. 9
σίλφαι. 51. 23
φυσιολόγος. 52. 22
Sopater Paphius. 35.45. 81.20
μυστάκου θητεῖον. 60.10
Sopater Phacius Parœdus.
Βακχίς. 80.18
μύσται. 92. 13
ὀρέστης. 116. 21
Sopater φλυακογράφος Βακχίς. 88. 42
Βακχίδος γάμος. 326. 8
Βακχίδος μνηστῆρες. 319.35
διβουλοθεόμβροτος. 43.31
πύλαι. 88.24. 322.5
Sophilus Comicus. 80. 2
ἀνδροκλῆς. 62.24. 115.14
ἐγχειρίδιον. 212. 45
παρακαταθήκη. 317. 45
συντρέχοντες. 163.21
φίλαρχος. 52. 49. 63.21
Sophocles. 139. 31
αἴας μαστιγοφόρος. 139. 37
ἄμυκος. 48.13. 198.36
ἀμφιάραος σατυρικός. 224.41
ἀνδρομέδα. 237. 50
αὐτονοίδαι. 186. 2
ἀντιγόνη. 141. 4. 271.12
ἀχαιῶν σύνδειπνος. 8.13
ἀχιλλέως ἐρασταί. 199.19
δρᾶμα σατυρικόν. 211. 21
ἑλένης γάμος. 138.18
δαμύρας. 88.38. 92.27. 315.52
ἴναχος. 331. 27
ἶρις. 320.36
ἰφιγένεια. 253.3
ἰχνευταί.
καμικοί. 43.44. 192.45
κηδαλίων 82. 53
κολχίδες. 298.16
κοχλίδιον. 35. 15
λακαίναι. 230.6
μυσοί. 92.26. 355.7
νιόβη. 89.13
οἰνόμαος. 203.20
πανδώρα. 234. 47
ποιμένες. 359.21. 290.29
σαλμωνεύς. 240.12
σκύθαι. 95. 17
τραχίνιαι.
τριπτόλεμος. 59.6. 220.50
τυμπανισταί. 89.12
τυρώ. 50.47. 234.12
ὕβρις. 326.12
φοῖνιξ. 35. 16
Sophron. 162.5
ἀγροιώτης. 154.35
ἁλιεύς. 144. 35
μῖμοι. 43.48 (162.5
μῖμοι ἀνδρεῖοι. 143.53. 161.13.
μῖμοι γυναικεῖοι. 44.3. 45.7. 116.3. 162.7
παῖς. 162. 6
πενθερά. 43.33
νυμφόπονος. 180. 43
Sosibius.
περὶ ἀλκμᾶνος. 58.15. 320.22
Sosicrates.
διαδοχαί. 80.48. 208.48
κρητικά. 132.40
φιλάδελφοι. 233.38
Sosicrates Phanagorites.
οἶοι. 292.7
Sosimus.
περὶ χρόνων. 315. 21
Sospater.
καταψευδόμενος. 183.49
Sositheus tragicus.
δάφνις ἢ λιτύερσα. 205.34
Sostratus.
περὶ ζώων. 151.38. 156.14
Sotades Comicus.
ἐγκλειόμεναι. 146.52
παραλυτρούμενος. 183.18
Sotion Alexandrinus.
διαδοχαί. 82. 48
περὶ τῶν τίμωνος σίλλων. 368.7
Speusippus.
ὅμοια. 43.43. 53.50
Sphærus.
λακεδαιμονίων πολιτεία. 70.
Stephanus. (50
ἐφαρτυτικά. 254.36
Stephanus Comicus.
φιλολάκων. 231.29
Sthenelus poëta. 211.22
Stesichorus Himeræus. 252.
ἑλένη. 41.8. 222.49 (42
συοθῆραι. 48. 33
Strato Comicus.
λιμνομέδα. 233.25
φοινικίδης. 189. 45
Strattis.
ἀνθρωπορέστης. 64. 35
ἀταλάντη. 151.23. 198.20
καλλιππίδης. 325.44
λημνομέδα. 163.30
μακεδόνες. 151.24. 161.16
μακεδόνες ἢ κινησίας. 196.40
μακεδόνες ἢ παυσανίας. 291.
παυσανίας. 325.8 (27
τρωΐλος. 38. 25
φοινίσσαι. 81. 8
χρύσιππος 85. 27
ψυχασταί. 62.45. 186.10. 247.38
Suniæthon.
φοινικά. 63. 30
TEleclides.
ἀμφικτύονες. 37.39.41. 28.134.50.167.22.306.16
ἑταῖροι. 326. 4
ἡσίοδοι. 44.2. 171.43
περὶ ἄστεος.
πρυτανεῖς. 134.21.274.31.86.6
στερροί. 198.18. 316.53. 320.48
Telesilla Argiua. 230.51. 305.
Telestes Selinuntius. (42
ἀργώ. 305.41
ἀσκληπιός. 305.49
Themison.
παλλάδιος. 318.35
Tenarus. 333.15
Terpsicles.
περὶ ἀφροδισίων. 162.26
Theocles.
ἰθύφαλλοι. 205. 8
Theoclytus.
ὧραι. 232.4
Theocritus Syracusanus.
βερενίκη. 142. 43
φαρμακεύτριαι. 234. 30

Theodectes Phaselites. 224.15.
Theodoridas Syracusanus. 151.16
κεντανροι. 336.11
Theodorus.
ἀττικαὶ γλῶσσαι. 320.33
Theodorus Hierapolites.
περὶ ἀγώνων. 204.25
Theognetus Comicus.
φάσμα ἢ φιλάργυρος. 52.46. 332.52
φιλοδέσποτος. 305.16
Theognis.
περὶ τῆς ἐν ῥόδῳ θυσιῶν. 179. (41
Theognis poëta.
ἐλεγεῖαι. 158.16
Theolytus Methymnæus.
ἔπη βακχικά. 148.17
Theophilus Comicus.
βοιωτία. 233.6
ἐπιδαυρος. 206.34
ἰατρός. 169.50
νεοπτόλεμος. 277.40. 314.50
παγκρατιαστής. 48.22. 206.25
προιτίδες. 233.8
φίλαυλος. 279.6. 290.47
Theophrastus.
ἐρωτικός. 278.52. 281.6. 300.13
περὶ γελοίου. 173.21
περὶ ἐνθουσιασμοῦ. 309.15
περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν. 193.28
περὶ εὐδαιμονίας. 269.16. 281.5
περὶ ζώων. 191.49
περὶ ἡδονῆς. 173.15. 251.52. 260.7
περὶ κολακείας. 127.52
ἰνδοί. 165.44
περὶ κωμῳδίας.
περὶ λίθων. 47.18
περὶ μέθης. 209.29. 228.42
περὶ ὀδμῶν. 33.46
περὶ πνιγμοῦ.
περὶ τῶν δακέτων καὶ βλητικῶν. 156.51
περὶ τῆς ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζώων. 155.52. 158.59
περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν. 158.42
περὶ τῆς μεταβαλλόντων τὰς χρόας. 258.39
περὶ τῶν φωλευόντων. 53.30. 156.50
περὶ φυτῶν. 25.21. 38.34. 41.40. 323.9
περὶ φυτικῶν αἰτιῶν. 38.44
Theopompus Com. 132.43
ἄλθαι. 247.37
ἀφροδίτη. 161.44
εἰρήνη. 183.27. 322.35
ἡδυχάρης. 153.51
θησεύς. 41.29
καλλαισχρος. 151.26. 198.21. 209.8
μῆδος. 231.13
νεμέα. 232.21
ὀδυσσεύς. 83.26
παμφίλη. 239.23
πηνελόπη. 92.27. 326.15
σειρῆνες. 198.22
στρατιώτιδες. 238.26
φινεύς. 322.9
Theopompus Chius. 43.5. 75.23. 116.24. 214.43. 218.42
ἑλληνικά. 127.7. 136.44. 190.31. 268.53. 326.16
ἱστορίαι. 38.50. 131.2. 136.26. 260.1. 265.7. 301.40. 311.8
συμβουλαὶ πρὸς ἀλέξανδρον. 116.24
φιλιππικά. 84.8. 136.26. 190.31. 260.10. 326.16
κατὰ πλάτωνος διατριβῆς. 250.37
περὶ τῆς χίας ἐπιστολῆς. 290.8. 294.33
περὶ τῶν συληθέντων ἐκ δελφῶν χρημάτων. 299.25
Theopōpus Colophonius.
ἐποποιός.
ἁρμάτιον. 92.10
Thrasymachus. 205.52
Timachidas Rhodius.
δεῖπνον. 142.29
Timæus Taurominitanus.
ἱστορίαι. 82.44. 163.14. 232.42. 291.29
Timarchus.
περὶ τοῦ ἑξαποδηγοῦς ἑρμοῦ. 247.12
Timocles Comicus.
αἰγύπτιοι. 150.14
δακτύλιος. 147.49. 191.1
δημοσάτυροι. 83.46
δῆλος. 170.27
διονυσιάζουσαι. 112.47
δρακοντίον. 119.44
ἐπιστολαί. 322.14
ἐπιχαιρέκακος. 121.17
ἥρωες. 113.13. 225.15
ἰκάριοι. 170.32
καύνιοι. 121.16
κένταυρος ἢ δεξάμενος. 121.18
κονίσαλος. 212.48
μαραθώνιαι. 281.42
νεαίρα. 281.18. 292.45
πολυπράγμων. 169.35
πορφύρα. 212.45
πύκτης. 123.51
σαπφώ. 169.26
φιλοδικαστής. 123.6
ψευδολυσαί. 55.28
Timomachus.
κυπριακά. 316.38
Timon Phliasius Pyrrhonius.
σίλλοι. 81.1. 140.47
Timotheus Milesius. 61.48
κυκλώπιον. 322.30
ναυτίλος. 168.44
νιόβη. 170.20
Tryphon Alexandrinus.
περὶ ὀνομασιῶν. 88.7. 247.45. 306.21. 314.41
περὶ φυτ. 39.14. 55.17. 57.46
Xanthus Lydus. 254.12
λυδιακά. 205.38
Xenarchus Com.
πένταθλον. 217.42. 281.51
πρίαπος. 233.34
πορφύρα. 113.45
σκύθαι. 182.51. 207.6
ὕπνος. 277.14
Xenochartus.
δίδυμοι. 210.29
Xenophanes Colophonius. 205.1. 228.21
ἐλεγεῖα. 183.35
παρῳδαί.
Zeneus Chius.
σύγγραμμα περὶ χίου. 297.45.
Zeno Citieus.
πολιτεία. 278.32.
Zenodotus. 235.51
ἐπιτομαί. 204.5
Zenophanes.
συγγενικός. 209.40

INCERTI AVTHORIS.
ἀγαθοί. 205.36
Pherecrates.
Strattis.
ἀγλὼ δρᾶμα σατυρικόν. 25.41. 290.13
Alexander rex.
Python Catanæus.
Python Byzantius.
ἄγροια. 199.9
Calliades.
Diphilus.
αἰγίμιος. 247.53
Cercops Milesius.
Hesiodus.
ἀλίπεῖρια. 62.14
Alexis.
Antiphanes.
αὐτάς. 281.14
Eunicus.
Philyllius.
αὔτυλλος. 54.46. 60.2
Nicostratus.
Philetærus.
Philostratus.
ἀργολικά. 43.52
Agias.
Dercylus.
ἀργυρίου ἀφανισμός. 203.1
Antiphanes.
Epigenes.
γέρανος. 41.22
Archytas.
Euphorion.
γεωργικός. 37.44
Androtion.
Hegemon.
Philippus.
ἱστορία τελχινιακή. 142.13
Epimenides Cretensis.
Teleclides.
ἱστορία. 48.34
Callimachus.
Zenodotus.
λαμπυλίων. 232.38. 278.46
Ararus.
Eubulus.
κύκλωπες. 259.13. 331.10
Callias.
Diocles.
ὁμοία. 318.40
Alexis.
Antidotus.
παρίθους. 244.32
Critias.
Euripides.
περὶ εὑρημάτων. 316.4
Ephorus.
Scamnon.
πόλεις. 41.50
Aristophanes.
Philyllius.
Phrynichus.
πορφύρα. 159.17. 212.44
Timocles.
Xenarchus.
σκυναί. 311.39
Aristophanes.
Plato.
συμμαχία. 156.5
Cantharus.
Plato.
τιτανομαχία. 139.41
Arctinus.
Eumelus.
κἠ ὅτις δή ποτε χαίρει ὄνομα ζόμβρος.
ὕπνος. 283.22
Alexis.
Antiphanes.
περὶ βασιλέως πρὸς κάσσανδρον.
Sosibius.
Theophrastus.
ὑπομνήματα.
Aristoteles.
Theophrastus.
περὶ ἡδονῆς.
Chameleon ponticus.
Theophrastus.

PROVERBIA,
quorũ paucitatem, singularis quædam uenustas, quæ in his inest, compensabit.

ABydena illatio. 313.3
Abydus. 289.51
Accismos. 282.18
Accepta candela. 336.29
Ad Sigeũ mittere aliquem. 289.15
Ad unguem. 149.30
Alia dantur, alia negantur.
ἄμυσι πίνειν. 210.49. 174.35
Anguillam captare. 149.51
Animus est in corijs. 12.13
Aphya. 290.5
Aphya ad ignem. 143.26
Apio opus est. 115.18
ἀποσκυθίσαι. 259.2
Aquam bibens nil boni pa-ries. 19.53
Argenteus puteus. 227.46
A sexaginta uiris uenio. 304.50
Asinus ad lyram. 174.7
Asinus in paleas. 26.37
ἀστεροπαῖος. 2.4
Aut quinq; bibe, &c. 210.39
BAceli similis. 67.28. 39
Bçon malus piscis. 144.
Bonæ fortunæ. 139.14
Boni ad bonorum cõuiuia. 89.43
Bos ad præsepe. 173.51
Bulbus nil pfuerit. 3.16. 32.19
Cœlo ac terrę loqui. 52.51
Calicũ remiges. 219.14
Calliphanes. 2.44
Callipygi. 274.49
Capra Scyria. 14.29
Carcini poëmata. 175.18
Catini malorum. 133.17
Cestreus ieiunat. 122.6. 153.36
Chius dominum emit. 134.18
Citius Telegoræ donarim. 173.25
Claudus optime uirũ agit. 281.41
Cœlo loqueris. 52.51
Coriaceum auxilium. 273.21. 280.26
Cum exossis suum rodit pedem. 257.56. 159.29
Cumini sector. 182.13
Cygnea cantio. 305.23
DE sportula cœnare. 182.7
Deus ex impuiso apparens. 114.21
Dolium pertusum. 314.20
Domi milesia. 258.50
Doriphorematis ritu. 95.47
Dulcis cubitus. 267.36
EClibano boues. 65.50
ἐγκυκλῶτις ἡμέρα. 59.22
Elephas. 245.1
Ephesiæ literæ. 271.44
E Thymbra non fit hasta. 84.35. 108.53
Ex Academia uenis. 269.47
Ex tripode. 19.16
Felicior q̃ prudentior. 210.6

Ficus auibus gratæ. 40.27
Ficus post piscem. 40.37
Fumi umbra. 141.7
Hecates cœna 156.25
Hellas hellados. 94.19
Herculanus nodus. 346.21
Herculana balnea. 252.39
Herculani lecti. 252.40
Iacere aleam. 277.32
In beatam. 175.2
In capras syluestres. 41.51
In caput præcipitari. 262.16
In citharo mali aliquid inest. 252.53
Influit quod exhaurit. 79.21
Ingredi iunonium. 259.39
Initium belli. 282.24
In lente unguentum. 81.10
In tuum sinum inspue. 1.48
In uino ueritas. 19.15
Iouis cerebrum. 243.37. 261.37
Iouis lac. 326.49
ἴσον ἴσῳ. 113.21. 233.5
Lac gallinaceũ. 39.6. 185.2
Larus hians. 67.40
Leberide inanior. 180.40
Lens deus. 79.23
Lupus hiat. 305.37
Maeilētior Leotrephide. 273.13
Magadari. 314.43
Malis ter mala. 191.22 (282.45
Manũ ferulæ subduximus.
Marinam auditionẽ fluuiali abluit sermone. 61.30
Maschalam tollere. 175.7
Massiliam nauiga. 258.25
Maturior moro. 26.5
Melitæus catellus. 256.1
Melius in coruos incidere, q̃ in adulatores. 117.48
Mens nõ inest cētauris. 218.17
Mensa Sicula. 255.36
Miserior monomacho. 78.22
Monosyllabi. 113.22
Multa nouit uulpes. 46.30
Multa cadunt inter. 236.1
Muscæ. 130.17
Myconiorũ mores. 4.34
μυσσόβαι. 238.49
Naues onustę cõuitijs. 14.20
Nauiges in Massiliã. 258.25
Ne crepitu quidem digiti dignum. 261.40
Ne puero gladium. 108.12
Ne sutor ultra crepidam. 174.48.
Ne temere in Abydũ. 259.22
Nihil inanius q̃ multa scire. 302.19
Non ẽ quouis ligno Mercurius fit. 94.17. 118.43
Non est curæ Hippoclidi. 311.33
Nõ est dithyrambus si bibit aquam. 311.24
Non sunt amici qui degunt procul. 91.52
Nugas agere. 119.46
Nullus malus, magnus piscis. 173.20
Obsequiũ amicos. 107.1
Oportet testudines edere, aut non edere. 168.25 (79.45
Optimũ cõdimentũ fames.
Optimũ nõ nasci. 62.37
Parasangis multis. 50.6
Parturiẽt montes. 301.32
Peius Babys tibia canit. 305.20
Pentaploon. 244.25
Perdicis crura. 2.51
Perdidisti uinũ infusa aqua. 180.38
Persæpe sacra haud sacrifica ta deuorat. 90.29
Philippide tenuius. 116.13. 347.41. 273.53
Polypi mentem obtine. 253.4
Posterioribus melioribus. 317.34
Pudor in oculis. 279.37
Purpura uoratior. 45.9
Putre salsamẽtum amat origanum. 50.36 59.5
Quam quisq; norit artem. 60.36 175.1.
Quãto asinis præstantiores muli. 155.4 (110.3
Quicquid in buccã uenerit.
Quondam fuere strenui Milesij. 258.39
Ranis uinum præministras. 213.40
Regis cerebrũ. 253.37.
Risus Ionicus. 260.8 (278.14
Sacer manipulus. 216.37
Samiorum flores. 267.38
Samiorum laura. 267.37
Scytharum oratio. 259.10
σκύτη βλέπειν. 281.42
Sedens columba. 281.43
Sẽper aliqd noui africa. 305.6
Semper Ilio mala. 174.46
Sepiã perca sequit. 156.31
Sequitur perca melanurum. 159.29
Sicyon arrodens uxor. 36.45
Sileni Alcibiadis. 94.43
Sine Cerere & Baccho. 14.51. 135.52
Sphærã inter se reddere. 8.2
Spongia mollior. 34.25
Sponsi uita. 175.6
Succisiua opera. 91.18. 270.6
Sybariticæ mensæ. 131.17
Syracusana mensa. 260.36
Syrbene chorus. 331.51
Tanagræus cetus. 273.11
Tarichus assus est simulatq; uiderit ignem. 60.26. (60.26
Tarichus non feret se digna.
Telegorę citius donarim. 173.
Telemachi olla. 202.8 (28
Terra amat imbrem. 296.48
Testudinis carnes edere oportet aut nõ edere. 168.25
Therielei amicus. 330.46
Thessalũ commentũ. 6.12
θύλακος. 232.17
Tibicen uapulat. 189.10
Tibicines mente capti. 168.39
Tolle digitum. 112.40
Turdi in pretio sunt etiã pręsente corydo. 131.32
Venereũ iusiurãdũ. 252.5
Vẽter. 208.40 (140.48
Vẽtre nihil uoracius.
Versatilis artemon. 263.47
Vinum caret clauo. 211.17
Vinũ senẽ nolentẽ etiã saltare compellit. 67.31. 211.22
Vino subsidẽte supernatant uerba. 303.51
Vtinã mihi contingant quæ sunt inter Corinthũ & Sicyona. 110.49
Zenoniũ est lentẽ coqre. 80.4

IN ATHENAEI LOCA QVAEDAM annotationes ex Budaei, Erasmi Roterodami, aliorumque eruditorum lucubrationibus diligenter collectae.

IN LIBRO I.

Κειτούκειτος. 1.31.) Apud Suidam paulò aliter leguntur haec.

φοῖς δ' ἀκμαζαμένοισι. 1.4.9) Explicat Eras. prouerb. faciẽ perfricare. Meminit idẽ in adagio, In tuum ipsius sinum inspue.

ἀστεροπαίου. 2.4) Quoniã ιλ.φ. Asteropaeũ heroa meminit Homer. ambidextrum fuisse, nempe qui sinistra tam expedite atque dextra uteretur, ἥρως ἀστεροπαῖος ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν. factum est ut qui ad multas res agendas expedito, & prompto ingenio essent, Asteropaei dicerentur. Hoc idem Libanius sophista Montio consuli tribuit, in exordio argumentorum in Demosthenem.

ἐλινῦσα κ' ἐσμύρνης. 2.19.) puer. Nihil sanũ.

βαβαὶ βαβαί. 2.40.) Vide infra li. 4. Et prouerbio, Albus an ater sis nescio. Et Hermolaus libro 2. ca. 233.

ὡραῖα. 2.40.) Cuiusmodi salsamenta & ex quibus piscibus, idem Hermol. lib. 2. ca. 233.

ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας. 2.46) Murenas in Sicilia optimas esse, Pli. li. 9. c. 54. meminit.

καὶ τῶν ἀφύων. 2.48) Caelius libro 15. ca. 7.

τὰς ἐκ θηβῶν βοιωτίας. 2.49) Napos Thebaicos probari, testatur Hermol. in corol.

περδίκος σκέλος. 2.51.) Vertit Eras. prouerbio, Perdicis crura.

πρὸς δὲ μιᾷ. 3.2.) Hermol. lib. 38. c. 2. castig.

τὸ γὰρ δύναμις κινεῖσθαι. 3 18) Ad irritandã em uenerẽ bulbus ualet. Vide prou. Nihil prosuerit bulbus. Et infra lib. 2. apud Athenaeum.

βέγλη δ' ἐκ. 3.22) Vide prouerbio Hecatae coena. Et infra lib. 7. fol. 131.

πίθυλλον. 3.46.) Eadem Suida.

De Apicio 4.10) post alios Caelius libro 5. ca. 30. Budaeus sub finem lib. 3. de asse.

De Aristoxeno. 4.19.) eadẽ Suid. refert, apud quem πλακοῦντας legendũ, non πλίοραντας. Idemde Nicomede, sed paulò aliter in dictione ἀφύα.

ἀπολέσαι δ' ἐλαίου. 4.30) legendũ ἐπιζέσας prouerbio, Aphya ad ignem.

ἐπ' ἀσαδίου. 4.34) legendũ ἀσαδίου. uertit locũ Eras. prouerb. Myconius uicinus.

οὐκ ἔτι τίμιον ἀσπίγκους. 4.38.) legendum uidetur, οὐκ ἔτι τίμιον ἀσπίγκας.

περὶ τὰ κρέα. 5.6) Serui. in 1. Aene. Heroicis, inquit, temporib. carne nõ uescebantur elixa.

θεττάλον σόφισμα. 6.11.) Vide prouerbio, Thessalorum commentum.

ἄγαλμα. 7.46.) Suidae ἀνάγαλμα dicitur.

φαινίνδα. 7.52.) puerb. Sphaer. inter se red. 8.19.) Prouerbio, Pyrrichen oe. prę se fer.

ἐπ' ἄκρας γλώσσας. 8.35) Eadẽ ferè habet Aristophanis interpres in Plutum. Τὸ ἱερεῖον ἡ γλῶττα τῷ ἑρμῇ δίδοται ἐν ταῖς δημοτελέσι θυσίαις. ἄμεινος δ' ἐν πυρὶ βάλλ γλώττας. Didymus in Odyss. ἔθος ἦν φασὶ ἐν τοῖς τῶν ἐθνῶν τὸ καθόλου τῶν ἱερείων τὰς γλώσσας ἀποτέμνειν, καὶ καίειν τοῖς θεοῖς. & c. Meminit & Eras. prouerbio, Lingua seorsim inciditur.

θεόφραστος. 9.41.) Eadem ex Theophrasto Plinius lib. 26. ca. 10.

ἔμβασις. 12.36.) soliũ est: uocabulo hoc utitur Dioscorides lib. 6. ca. 1.

πηλάς. 13.8) species retis est uenatorij Sui.

ἐν ταῖς ἔξωσιν. 10.30.) pro corporea anima lis mole, quod corpus quoque latinè dicitur, apud Galen. accipi non raro, testatur Linacer, apud Athenaeum etiam non raro.

ὁ δὲ κιῤῥὸς πίνεται. 13.33.) Vinũ pro senibus inquit Galen. lib. 5. de sanitate tuẽda, in substantia sit tenuissimũ, colore quod Hippocrates κιῤῥὸν, id est, fuluũ appellare solet, poterat autem & ξανθὸν, id est, flauũ id appellare, & c. Alij κιῤῥὸν aliter reddunt. Vide Marcellum Dioscoridis interpretem lib. 5. Quae uini generibus sequuntur, magna ex parte uertit lib. 5. coroll. Hermol.

καὶ πρὸς τὸν σφίγγα. 14.20.) Vide prouerbio, Naues onustae conuiciis.

ἦ τὸ καλὸν μαραθῶνι. 14.38) Athenas intelligit, quae Barbaris, duce Miltiade in Marathone deuictis trophaeum erexerunt.

15.25) De Elaterio uide Dioscoridem.

πρόσφοροι ἄλοιςιν ἄλλοι. Suid.

16.24) Quę hic citat Atheneus, cõueniunt cũ ijs quae Plin. habet li. 14. ca. 18. neque ue rò cũ ijs quę habet Theoph. à Gaza uersus.

IN LIBRO II.

θάλαμος. 19.10.) nauis pars est infima. Vide Pollucem lib. 1.

διονύσου φοιταὶ δὲ μοῦσαι. 19.33.) legendũ uidetur νύμφαι nõ Musae. Vide prouer. Perdidisti uinum infusa aqua. Et Seruatori tertius.

ὁ δὲ ποιήσας τό. 19.52.) Extat & hoc epigramma titulo Nicerati libro 1. ἐπιγραμμάτων. Id quidam sic Latinè reddidit.

Est sonipes uati uelox in carmine Bacchus
Viuida nam uirtus hoc sine inesse neqt.
Haec ait, haud spirans utrẽ dulcis. Bacche,
Plurima Cratinus dolia sed redolens.
Laeta coronatus cantabat carmina, frontẽ
Nanque habet ut liber tu, redimitã hedera.

ἐπακτικώτατα δέ.26.31.) De amygdalis idẽ Dioscorides. Suetonius in Tiberio.

ἰατροφώτερος.19.27.) Medicamenta uertũt, hoc est quæ plus medentur, quàm nutriũt.

ἀπνεύσας.28.15.) Auidè hauriẽs, utitur & in principio lib. 14. de Zenone idẽ refert Laër.

ὅταν αἱ βροντικά.31.21.) Huc Iuuen. Satyra 5. allusit. Et facient optata tonitrua cœnas maiores. &c. Vide Plin. lib. 19. ca. 3.

ὑλογενὴς αὐάκανθος.31.48.) Huius generis griphũ, de testudine ex Pacuuio recitat Cicero lib. 2. de diuinatione.

οὐδὲν ἄν σ᾽ ὀνήσ᾽.32.19) Vide prouerbio, Nihil profuerit bulbus.

ἀπὸ ἀβλάστου.34.41.) Nec brachiatũ à caulibus. Ita enim uertit Hermol. lib. 2. corol.

ἀγλῶδες.35.29.) quid si legas γλοιῶδες, hoc est uiscosum, qua etiam uoce utitur lib. 3. Vide Hermol. in glossematis Plinij.

IN LIBRO III.

περὶ τῆ θύραμιν.36.35) θύαμιν legendũ, emendante locum hũc Hermol. li. 3. castig. Plin.

γραισωνίαν.38.52) legendũ γερσωνίαν. Meminit ex Thucydide urbis huius Stephan.

σκιάλη. 39. 2.) Scyllam uertit Gaza apud Theophrastum lib. 2 ca. 7. de hist. plant.

μυοῦς.39.38.) Vide Stephan. de urbibus.

φαρικὸν φάρμακον.41.12.) Vide Marcellũ Dioscoridis interpretem lib. 6. ca. 19.

ἄκοπα.42.17.) eaq́ commodè illęsa præseruare dicitur.

περὶ τὴν ἐκτομίδα.51.19.) Vide Hermol. in castigation. Plin. lib. 11. cap. 37.

αἱ δὲ πίνναι.46.34) Vide Aelian. lib. 15. c. 31.

λακωνα.46.23.) historiam uertit Erasmus prouerbio, Echino asperior.

κατουδαίων.49.51.) ὑπογαίων Hesych.

ὀνάνις.49.32) historiã uertit Leon. li. 2. c. 86.

συγκομιδῆς. 57.43.) qui primus è nouella messe cõficiť: sic enim Hermol. interpretať.

τῆς ἐξ ἐρηγμένου.57.49.) q ex cõfracto nec excreto fit tritico, eodem Hermolao authore.

ἐντεθρυμμένον.58.4.) hoc est egregiè subactum. Hermol.

τοὺς ἔχοντας ἐντομάς.58.7.) quadratos ac incisuris præcinctos.

ἐγκαιῶ τις ἡμέρα.59.22.) legendum ἐγκαιῶ τις ἡμέρα. Vide Eras. Chiliades.

βέλτιον δ᾽ ἦν μοι αἷμα.61.37) Aristoph. sunt uersiculi in equitib. Vide huius interpretẽ.

κηφισόδωρος. 61.40) quæ sequunť in prouerbio, Lucri bonus est odor, uertit Eras.

ἐὰν δ᾽ ἄρα στρέφῃ με. 62.13.) uide prouerb. nõ est remediũ aduersus sycophãtę morsũ.

ἐρῶμεν ἀλλοτρίων. 62.31) Similis est sententia apud Plin lib. 8. epist. ad Gallũ, seu quia ita natura comparatũ, ut proximorũ incuriosi, longinqua sectemur, seu quod omniũ rerũ cupido lãguescit, eũ facilis occasio est.

συρατ τικιζε.63.53.) Syrus atticissans.

IN LIBRO IIII.

χαλωμένων τῶν φραγμάτων.65.27.) id est per clãdestina machinamẽta reductis uelis aut tabulatis, uel deductis, uel demissis. Bud.

ὀρθαί τὸ δὲ λεγόμενον. 65.31) uide prou. erecti.

βάκηλον.67.28.) Vide prou. Baceli similis.

γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους.69.40) lactantes porcelli, atq; adhuc subgrumi ita nominať, ἀπὸ τοῦ ὄρθρου καὶ ἀγοράζεσθαι, quoniã matutinis omnibus uenales circunferrẽtur. Hermol.

ματτύην φησί.70.32) lege prouer. ματτυάζειν.

δίπλοιστρον.71.29.) qui etiam ἐλίαξος diciť: uide Ammonium in differentijs & Suidã. Vtitur infra Athenæus libro eodem.

εἰς ὑπόλογον.73.25.) Vt autem qui stipendia faciunt in Gręcia æra merere solent, sic isti à rege accipiũt uictum, qui in stipendia cedit & imputatur. Budæus.

ὁ δὲ μέγας ἀλέξανδρος.73.39.) Vertit & expendit diligẽter locũ hunc Bud. li. 3. de asse.

ἄνταμνος.75.3.) Non Autamnum, sed Attaginum Herodotus uocat.

περίκομμα.75.15) genus est edulij Budæo.

ἀπομαγδαλίαν. 75.20.) Vide prouerbio, Canis uiuens è magdalia.

ὑπὸ τῇ χεῖρα βάθη.74.40.) Leonicenus lib. 2. c. 90. de uaria histo. uertit. Cũ per omnia discumbentium triclinia foliorum passim aceerui, cubiti mẽsura pauimentis undequaque omnibus extarent. Legendum igitur forsan, ὑπὸ πήχει βάθη.

καταμισθοφορῶν. 84. 12.) ἀντὶ τοῦ εἰς μισθὸν στρατιωτῶν καταδαπανᾶσθαι.

IN LIBRO V.

ὑπηγνέρας.95.32.) id est uenustè sermonẽ excipiens & interfatus, hoc est sermonem medium intercipiens, & uerba sua interserens & ueluti intercalans. Bud.

διορεσιλογοῦν καὶ φιλοτεχνῶν.97.16) hoc est de arte disserens & uerba funditans. Bud.

τήβεννον.97.20) togã. uide Bayf. de re uest.

ἐφαπτίδας. 97.50.) Omnes autem cõmemorati equites, purpureas induti chlamydes erant. Nonnulli uerò auro etiam interpollatas, animaliũq; diuersorũ figuris contextas habebãt uestes &c. Leonicus. li. 2. c. 9.

θεωρία δὲ βραχὺ λέπτεσαι τριακοσίων 98.1) Locus est

cus est corruptus, forsan legendum θυμιατὰ. Leonicus enim ita uertit: & trecenta uariorum ferculorum spectacula.

τὴν θαλάμακον. 103.9.) Vide Bu.li.r. de asse.

ἐρυθροῦ χαλκοῦ. 103.27.) usKupffer im feur uergult.

γαβινιακὸν πόλεμον. 104.8.) Bellum intelligit, quo Ptolemæus restitutus est, de quo in primo epist. famil. Cic.

σαμώνς. 104.19.) assamenta uertit Budæus.

ἀχραδινὴν. 104.40) Vide Stephanum, loci meminit subinde Liuius de bello Punico.

λυσιωδοῦ. 106.42) λυσιωδὸν Baecchanaliũ cantorẽ uertit Guarin. apud Plut. in Sylla.

ἐγγεγραφὼς. 102.6.) Factitius ciuis & ascriptitius, & quolibet modo ciuitatẽ adeptus. Budæus.

παραβάλλων τὼ ὀφθαλμὼ. 109.19.) id est solus Socrates cõstiterat, pre insolentia limis oculis toruisq́ aspiciens. Id quod sumptum ex Aristoph. nubib. Vide Bud. in comment.

ὁ τὸ μέγα κλῆσαι. 110.40.) locus explicatur prouerbio, V tinã mihi contingãt, quę sunt inter Corinthum.

μονοσύλλαβοι. 112.22) Ita grammatici eos contemptus gratia uocantur, quod in angulis latitent bombycum more, quodq́ de minutijs uocabulorum tractent. Vide prouerb. Omnis herus seruo monosyllabus.

IN LIBRO VI.

βραχέων δ᾽ ἄμοσ τ᾽ ἄλικας, &c. Βραύρωνος ἦσαν ος ἀπ᾽ οὗ καὶ Βραυρωνία ἡ Ἄρτεμις. Steph. 112.44.

ἀποστραφέντι.) auerso, ne lapidescã. 113.26.

τάρων.) pro τιτάρων. 113.32.

αὐτῷ καταβαλὼν. 113.44.) Eras. αὐτὸν legẽdũ putat, uide puerb. Hic Rhodus, hic saltus.

νεκρῶν ἀναίρεσιν. 114.5.) ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκροὺς est occisorũ cadauera sepelire. Vide Bud.

δεῦτε νομιμόν ἐστι. 115.1.) Vertit elegãter hos Diphili uersus Eras. prouerb. pteruiã facit.

πλουταλαζόνα. 116.14) hoc est diuitiarũ ostentatorẽ. Vide puerb. Messe tenus ppria uiue.

ἀντιχάριτας. 116.47.) Significat hóc uerbũ ubi κακῶς ἀπέρχεσθαι. Vide Bud. in comment.

καὶ πάντα ἐπαινῶν. 120.41.) Eadem Iuuenalis Satyra 3. Laudare paratus, Si bene ructauit, si rectum minxit. & c.

καρυάτιδες. 121.32.) Vnde caryatides columnæ dictæ. Lege Vitruuium. lib 1. ca. 1.

φιλόξενος. 121.32) Vide prouerbio, Inter indoctos etiam Corydus sonat.

οἱ δ᾽ ἄμπρατον ἔφη. 126.2.) Lege Eras. prouerbium, In ostio formosus.

οἱ μὲν ξυρώμενοι. 129.7.) Legendum uide-

tur, καὶ οἱ μὲν ξυρώμενοι καὶ λεαινόμενοι ἀνάπηλον ἀβροὶ ὄντες. (sunt.

μάνης ὅτι σοφὰς. 132.21.) Seruilia nomina

ἀσυμφώνους. 133.16.) Sic & Cato senior apud Plutarch. operã dabat, ut mutuæ sem per inter seruos seditiones essent, quod illorũ uoluntatẽ animorũq́ cõsensum & suspectũ haberet, & maiorẽ in modũ formidaret.

κοχυδεῖν. 135.31) κοχυδεῖν, ὑπερχεῖν. Hesych.

ἐκφατνίσματα. 136.3) Apud Hesych. mendose legitur ἐκφαντίσματα. Sunt autem eodem authore τὰ ἐκβαλλόμενα, ὅτι καθαίρουσι τὰς φάτνας.

ἵνα ζῇ ἐσθίειν. 136.21.) Alludit ad illud Socrat. Edendũ ut uiuas, nõ uiuendũ ut edas.

χοινικομέτρας. 136.53.) Vide prouerbio, Chœnici ne insideas.

ὑποχρεωμένων. 139.17) ab ijs, quibus cũ commode egerat: quos commodis affecerat, & qui ei erant obnoxij. Budæus.

εὐκαιρούμενοι. 138.30) qui maximẽ copiosissimi rebus ad uitam necessarijs erãt, tamen liberos abstemios alebãt: uel qui loca maximẽ opportuna colebant ad quærenda uitę necessaria, & quibus abunde uacabat uitæ necessaria comparare. Budæus.

IN LIBRO VII.

ἵππον θεσσαλικὴν. 140.17.) Oraculum hoc datũ est Æginensib. quinã Grecorũ essent præstantissimi, rogantibus. Vide prouerb. Megarenses neq; tertij, neq; quarti.

τὰς γὰρ ἡδονὰς ὅταν προδῶσιν. 141.5.) Quã deprauata sint exempla librorũ edita, præter infinita testimonia uel locus iste probat, emendatus & explicatus ab eruditissimo uiro Ioachimo Camerario, in scholijs quibus Sophoclis Antigonen illustrauit. Repetuntur ijdem uersus infra libro 12.

μεταθέμενος. 141.39.) Sic & cognominatũ hunc Dionysiũ in uita Zenonis testat Laër.

περὶ ἐμὲ. 141.41) uide puer. Malũ est bonũ.

καὶ θεμίσωνα τὰ ἀντιόχου παιδικά. 145.29) hoc est Themison Antiochi delitiæ. Vide Bud.

ἢ ἐς θαλάμας, ἢ ἐς κεράμιον.) Vel in cubilibus, uel in figulino uertit Gaza.

μεγαλόχας. 157.19) paulò aliter infra leguntur uersus isti folio. 163.33.

θύω θύννος. 163.1) Hic legendũ opinor, θύννον ἀλλ᾽ ὃ θύειν, ὅτι γὰρ ὀρμητικός. & c.

IN LIBRO VIII.

ὡς δ᾽ ἑκατὸν. 165.13.) hoc est centenę librę carniũ suillarũ emebanẽ plus minus batzijs. n.

ὡς βορεάδην. 174.9 hoc facetẽ dictũ, quia

paulo obscurius, aut deprauatũ græcè extat, ex Erasmo latinum uersum adijcere libuit. Stratonicus nauigarat in Pontum ad regem Berisadem, ubi diu moratus, uoluit illinc in Græciam aufugere, cum id rex non uideretur passurus: bene, inqt Stratonicus, cogitas ô rex, qui statueris hic manere.

ὡς ἐσέλας ἐπεσημήνατο.174.28) postquã nemo acclamauit, populariter applausit, secundo rumore probauit. Vide Bud.

αὐτόθι ἔφη δοκῶ.174.37. Id latinè, inquit, Eras. reddi nõ potest, locus est ex amphibologia. δοκῶ sonat trabi, si subscribas iota, & sine hac sonat, opinor: nisi forte δοκῶ legendũ acuto accentu, ut intelligas, trabes sunt.

οὐκ ἔχεις ἀλλ' ἔχει.174.44) Non habes sed haberis. Significabat illũ discipulũ potius esse ꝗ magistrum, aut chorũ ipso doctiorẽ esse.

πυνθανόμενος δ' ἐν ἰλίῳ.174.45.) Locum hunc non uacare mendo putat Eras. prouerb. Semper Ilio mala.

ἐντυχοῦσι.174.50.) legendum ἐντυχόντι. Eras. uertit. Cum forte uenisset Miletum, quæ tum à conuenis habitabatur.

εἰς μακεδονίαν ἔφη.177.2) Pro eo quod alij dicũt εἰς μακαρίαν, si cui precãtur exitiũ. Obiter notauit & Macedoniæ gentis barbariẽ.

τὸ δὲ καλάνιον ἐν καρδίᾳ.175.15.) Erasmus in Archadia uertit: quanquam Stephano Cardia urbs sit in Cherroneso Thraciæ.

Τιμόθεος δ' ὁ νόμος.175.27) Locũ captauit ex ambiguo uocis: νόμος enim Græcis & legẽ sonat, & modulos cantionis. Itaque periculosum est regem uincere.

ἐκ γῆς σιβόρας.180.37) Vide prouerbium, Perdidisti uinum, infusa aqua.

συνδιασῶσαι.) Alciatus. 181. 1.

ἔρανος.) Vide Bud. 180.50

IN LIBRO IX.

πασὸν καυλωτόν.184.42.) hoc est interprete Hermolao, uulsile, surculosum, populare, candidum.

κιττῆσαι γογγυλίδος.185.21.) eo quod capitatum porrum in malacia prægnans concupisset. Vide Hermol. in corol.

ἀπικτον.186.43.) Meminit & li. 1. ex Philochoro. ἄπικτον autem ἐκ τοῦ πίκαμ τοτῖσι κτηνίζειν dicitur.

τῷ περιφερομένῳ.189.1.) Alibi usurpat uerbum περιφερομένων, sed pro eodem. De qua re uide Budæum in commentarijs.

ἵνα μὴ ὁ αὐλητής.189.10.) Vide prouerbio Tibicen uapulat.

ἐς τὰς πύλας.192.19.) Eras. prouerb. Malis ter mala. ὕλας legisse uidet Nicol. Leon. li. 3. de uaria historia, Thermopylas uertit.

κάπτων δὲ πίνει.192.35.) hoc est, ut Plinius uertit, morsu bibit Porphyrio.

ὄρτυγα ἡρακλεῶτιν.194.41.) Vide prouerbium, Coturnix Herculem.

λαμυριστὰς.196.8.) ἀλιμυριστὰς legendũ ex Gazæ uersione, & Aeliani interprete.

αἶξ οὐρανία.) Vide prouerbio, Capram cœlestem orientem conspexerunt.

IN LIBRO X.

καὶ θῦσαι αὐτὸν ἑκατόμβην.207.11.) Cic. li. 3. de natura deorum: Quanquam inquit Pythagoras, cum in geometria quiddã noui inuenisset, Musis bouem immolasse dicit. Apud Vitruu. li. 9. c. 2. extat hoc Pythagoræ inuentum, non tam descriptũ quã, depictũ.

οὐς δ' οὐκ ἂν εἴποι.210.5.) Vide prouerbio Atheniensium inconsulta temeritas.

ποτήριον δίχουν.214.14.) Poculum biconsgium uertit Budæus libro 5. de asse, ubi de uinositate & morte Alexandri.

γυῖνις.214.41.) ἀνδρόγυνος μαλακός. Suid.

ὑπὸ τοῦ ψύχους.215.46) Vide Aristotelem problemate 20. sectionis primæ.

αὐτοδηγα.217.45) αὐτόδηγα πόλις μεγαρίδος Steph. atq; huic forsan uino cognomen.

ὅτι ψευδὴς δόξα.220.13.) Vide prouerbio, In uino ueritas.

IN LIBRO XI.

ἀμόργιον.227.14.) ἀμοργὸς insula, patria Simonidis Iambographi. Stephan. & Suidæ.

ἀπῳκισμένοι τῆς ἀληθείας.229.24.) hoc est longius à ueritate auersi & aberrantes. Bud.

ἐπιθεῖσθαι.229.44.) mandare, iniungere pro uinciam, hoc est, οὐκ ἀνελαβόντο ἐπισκῆψαι τοῖς προσήκουσι. Bud.

ἐρύθια.231.42.) νῆσος γηρυόνου ἐν τῷ ὠκεανῷ. Stephan.

δημιόπρατα.235.5.) ἃ ὁ δῆμος πιπράσκει. τὰ δημοσίᾳ πιπρασκόμενα ἐκ δημεύσεως. Suid.

IN LIBRO XII.

καὶ τοι σοφοκλῆς.251.9.) Bene Sophocles respondit, cũ ex eo quidã iã effœto ætate quæreret, uteretur ne rebus uenereis: dij, inquit, meliora, libenter uerò istinc sicut à domino agresto ac furioso profugi. Cic. de senect.

συνεσταλμένοι.252.21.) demisso animo & deiectis spiritibus sunt. Bud.

σκιατραφεῖσθαι.254.15.) uerbum dicitur περὶ τῶν ἐν ὑπαιθρίᾳ, ijsq; qui delicijs umbraculorum assueti, aduri à sole nolunt. Bud.

οὐ μόνον λυδῶν γυναῖκας ἀφεῖσι.254.34.)

Nec

Nec uerò Lydorum tantū fœminæ ſine cuſtodia agentes, Veneriq́ꝫ omniū obuię, ſed etiā Locrenſiū ac Cyprum incolentiū: deniq́ꝫ omniū, ut ſemel dicā, fœminæ quibus mos eſt puellas ſuas Veneri meretrici, proſtitutæq́ꝫ conſecrare, monumentum eſſe uidentur cuiuſdam iniuriæ reuera perpetratæ, ob quam nunc pœnas pendunt. Budæus. Vide Herodot. lib. 1.

μασανάος ὁ τῶν. 256.21.) Idem dixiſſe Cæſarem Plutarchus refert initio Periclis.

βουλόμενον γὰρ συβαρ. 256.33.) Lege Eraſ. prouerb. qui mori nolit ante tempus, & Sybaritica calamitas.

ἰδιόστολον πλοῖον dicitur 257.8.) quod ſibi ſoli quis conduxit. Budæus.

προσδιεσταλμένην. 257.11.) hoc eſt διωμολογησάμην, προσδιωρισάμην, nominatim excepi, ſtipulatione caui. Bud.

περιφόρητος. 263.47.) quaſi circumlatilis, Hermol. interprete cognominatus eſt. Vide prouerbio, Verſatilis Artemon.

ἐκλελοίπασι οἱ γὰρ λαρισαῖοι τῆς θεσσαλίας δυγνώστοι. 264.4 Suida.

εἰς τοσοῦτον κύκλον περιέστησεν. 265.36.) hoc eſt uſq́ꝫ adeo hominis fortunam circumegit in contrarium uita uoluptuaria. Bud.

ἀγκῶνι γλυκεῖ. 267.36.) Vide prouerbium dulcis cubitus.

μητραγυρτῶν. 268.9.) Sunt autem μητραγύρται qui ſtipem cogebant matri deorum tympana geſtantes. Bud.

πολυυβρισθείς. 268.25.) hoc eſt omni genere iniuriæ affectus. Bud.

ἐπεισκωμάσειν. 270.34) id eſt inter uirtutes ſeſe intulerunt: eodē nomine dignatæ ſunt, Quod inuidioſè prolatū eſt ſub perſona uoluptatibus patrocinantis. Bud.

θρακοφοῖται. 327.18.) legatos opinor notat, q̄ ſubinde Athenis in Thraciā cōmeabant.

διὰ τὸ φιλύρας. 273.26.) hoc eſt tā gracilis fuiſſe dicitur, ut tiliaceis aſſeribus corpori circundatis, imbecillitatē ſuam fulciret. Sic enim uertit Hermol. in corol. apud quē pro tiliaceis perperam legitur tineaceis.

IN LIBRO XIII.

ἃ αὖθις δικάσαι. 303.11.) Explicat locum hunc Budæus libro 1. aſſis, ubi de uſuris.

IN LIBRO XIIII.

καὶ κάκιον ἢ βάβυς. 319.13.) Eraſmus legendum putat κάκιον βάβυς &c. Vide prouerbio, Peius Babys canit.

ANNOTATIONVM FINIS.

INDEX RERVM ET VOCVM GRAECVS.

Ἀβαμβάκευσα.	72.12	αἱμώνια σῦκα.	38.11	ἀλινδᾶσθαι.	264.4
ἀβάρακες.	70.12	αἶξ ſcortum.	288.17	ἀλευρῖτις.	58.30
ἀβληχρῶς.	377.27	αἴολος.	159.51	ἀλητής.	313.14
ἄβραμις.	157.50	ἀκαλήφη.	31.32. καὶ 41.46	ἅλια.	278.30
ἀγλαῖος ἄρτος.	56.3	ἀκανθίας.	147.30	ἀλλάβης.	355.49
ἀγγοθήκη.	106.13	ἀκαρνάν.	177.38	ἁλμάδες.	28.25
ἄγνος.	377.33	ἀκαρδος πώγων.	106.53	ἁλμάδες ἐλᾶαι.	66.40
ἀγνωτίδια.	59.51	ἀκέφαλοι uerſus.	313.38	ἀλφησταί.	141.42
ἀγοραστής.	86.18	ἀκόλουθοι.	134.20	ἀλφίτων ἔκχυσις.	312.17
ἀδδηφαγίας.	20.6	ἀκραταποσίας ἀγών.	355.44	ἀλώπεκες.	108.15
ἀδελφοί.	186.37	ἀκράτισμα.	6.13	ἀλωπεκίας.	147.30. καὶ 177.48
ἀδιάπτωτοι.	134.42	ἀκρατισμός.	6.15	ἁμάδια.	38.27
ἀεισκώπτης.	194.14	ἀκρατοκώθων.	238.28	ἀμάλαι.	306.27
ἀερόμελι.	246.32	ἄκρατον nō de uino tantū dici.	22.16	ἀμαλθείας κέρας.	267.17
ἄζοι.	134.28	ἀκροκώλιον.	48.36	ἀμαμαλλίδες.	322.44
ἄζυμες.	55.18	ἀλαπάζειν.	181.5	ἄμβικες.	336.52
ἀθληρίδες.	195.19	ἄλεισον.	236.19	ἄμης.	319.45
ἀθρίνη.	173.16	ἀλαφατίτης.	55.46	ἀμητίσκοι.	319.47
αἰγίθαλλος.	32.48	ἀλεκτορίς.	186.25	ἀμία unde dicta.	139.44. καὶ 161.52
αἰγίλα.	324.3	ἀλεκτρυών.	185.52. καὶ 194.20	ἄμις.	9.16
αἰγιλίδες ἰσχάδες.	324.3	ἀλέκτωρ.	186.24	ἀμετροχίτωνες.	258.29
αἴκλον.	69.30. καὶ 70.19	ἀλεξανδροκόλακες.	266.33	ἀμολγός.	52.10
αἴλινος.	306.44	ἅλις πολυσμήνοι.	382.37	ἀμόργαι.	320.37

ἀμορβίτης. 320.43
ἀμπελόπρασον. 185.15
ἄμυλον. 321.18
ἀμφαμιώτας. 132.36
ἀμφίβιος. 246.43
ἀμφικύπελλον. 238.1
ἀμφίπολος. 134.33
ἀμφιφορεύς. 246.47
ἀμφιφῶν. 319.49
ἄμωτα. 27.16
ἀνακεῖσθαι. 12.8
ἀνέκταρον. 108.2
ἀνεπάλη. 313.1
ἀναπίπτειν. 12.5
ἀναστόμωσις. 66.49
ἀναστομωτικά. 66.49. καὶ 67.7
ἀναρίτης. 41.15
ἀνάφη insula. 198.49
ἀνδρεῖοι αὐλοί. 89.10
ἀνδρεῖον. 7.2
ἄνθεμα. 312.11
ἀνθίας. 141.49
ἄπαλος ἄρτος. 57.18
ἀπανθαρκίς. 55.42
ἀπελεύθερος. 134.27
ἀπιοδίαν. 322.7
ἄπια. 322.40
ἀπιστόρος κοχλιῶν. 31.46
ἀπόγραφον φρυάνης. 292.31
ἀπόκινος. 312.4.16
ἀποθυσάνιον. 236.37
ἀπομαγδαλία. 75.20
ἀπὸ μαγδαλιᾶς. 202.52
ἀπόνιμμα. 203.7
ἀπονιπτήριον. 203.7
ἀπονίψασθαι. 202.17
ἀποπροσποιῶ. 199.35
ἀποπυρίας. 56.31
ἀπόπυρις. 167.11
ἀποσκυθίσαι. 259.12
ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον. 140.49
ἀποτηγανίζειν. 115.32
ἀποτράγημα. 326.46
ἀποφεράσιν. 134.12
ἄπυρον uinum. 16.27
ἄραξις. 57.46
ἀργυρίδες. 247.20
ἄριστον. 6.14. καὶ 97.1
ἄρκος. 53.21
ἀρνήφοροι. 57.44
ἄρον. 185.6
ἀρυσάναι. 209.17
ἀρύτηρ. 209.37
ἀρύστιχος. 209.37
ἀρύταινα. 209.39
ἀρτολάγανον. 57.26
ἀρτοπτίκιος. 37.14. καὶ 241.14
ἄρτος. 55.7. Rex. 2
ἀρτύματα. 34.9
ἄσυτος. 58.7
ἀσκάληρον. 35.36
ἀστακός. 53.11
ἀσταφίλινος. 185.6
ἀστερίας. 177.41
ἀστερίαι. 147.29
ἀσχέδωρος. 199.39
ἀσώτιον. 83.37
ἄσωτοι. 83.37
ἀταδαλία. 6.48
ἀτταγάροι. 320.34
ἀτταγᾶς. 192.15
ἀτταγηνός. 161.6
ἀττακίτης. 321.18
ἀττακύτης. 320.6
ἀττικοπέρδιξ. 58.23
αὐάρρινον. 183.44
αὐλά. 95.10
αὐλήσεων ὀνόματα. 306.20
αὐλοί. 45.50 καὶ 89.11
αὐλός. 95.11
αὐλὸς μουσόκοπος. 88.13
αὐλῶνις. 95.14
αὐλῶπις. 95.14
αὐτοδιακονία. 9.30
αὐτοκάβδαλοι. 308.10
αὐτόματοι οἱ ἄλθει &c. 89.15
αὐτοπυρίτης. 56.5
αὐτόπυρος. 56.4
ἀφαίρεσις. 189.15
ἀφάκη. 201.33
ἀφαναίνεσθαι. 145.52
ἀφῖται. 136.42
ἀφρῖτις. 143.10
ἀφροδίσια. 284.19
ἀφροδίτη ἑταίρα καὶ πόρνη. 281. (3.37
ἀφρός. 162.17
ἀφρύη. 162.16
ἀφύα. 14.39. καὶ 161.53. καὶ 162.17.
ἀχαίνας. 55.32 (& 177.39
ἄχαρνος. 143.44
ἀχίλλειον. 58.11
ἄχρυσον. 49.37
ἄχρηστος. 50.2

B

Βαιόνες. 144.16
Βάκχοι 313.17
Βάκχος. 59.48. καὶ 177.35
Βάκχυλος. 56.29
Βαλανιόμφαλος φιάλη. 247.10
Βάλανος. 44.29.36. καὶ 46.9.
δίος. 26.51.
σαρδιανός. 27.35
Βαλλητύς. 201.38
Βαλλισμός 130.36
Βασίλεια. 39.12
Βάρβιτον. 88.33. καὶ 91.52
Βασυνίας. 319.53
Βατιάκιον. 238.53
Βατιάνιον. 236.42
Βατίς. 143.45. καὶ 177.43
Βάτος. 143.43
Βάτραχος. 143.45
Βεβράδες. 144.18
Βεβραδόνες. 144.19
Βέλγων. 144.35
Βελόνη. 159.31.177.26
Βεμβράδες. 144.25
Βέρβερι. 47.24
Βήραξ. 58.15
Βεβραιφύη. 144.24
Βενετιῶ. 288.35
Βησάκια. 322.19
Βλεψίας. 153.20
Βλῆμα. 58.4
Βλωμίλιος ἄρτος. 58.6
Βόακες. 144.15
Βόες λαρινοί. 187.13
Βοή. 89.7
Βόκκες. 144.9
Βοῶν ἀγαθός. 89.6
Βόλβος ἱερόφορος. 32.8
Βόλβος ὄλεγον σὲ ὀνήσει. 32.19
Βολβοτίνη. 159.10
Βολύνη λίμνη. 167.13
Βομβυλίον. 239.7.238.53
Βότις. 144.5
Βούγλωσσος. 177.35
Βουκολιασμός. 306.25
Βουκόλος. 331.43
Βολίζη. 154.12
Βουλίτης ἄρτος. 57.22
Βουνιάς. 183.46
Βοῦς. 277.45
Βούγλωσσος. 144.18
Βράβυλα. 25.14
Βρῦθος. 34.43
Βρέτας. 333.25
Βρέχειν. 12.3
Βρίζειν. 167.25

Βρύσαι.

βρύσαι. 46.19
βρύτια. 28.33
βρύτον. 220.49
βρωτίμος. 58.7
βῶκις. 144.7
βαλυτῖνος. 57.21
βὼξ piscis. 144.8. 177.34. Mercurio sacer. 144.12. 162.14
βώρκος. 307.9

Γ

Γάδος. 157.41
γαῖα κωλιάς. 237.38
γαῖσα. 137.47
γαίσων. 155.36
γαισωνὶς λίμνη. 155.36
γαλαθηνά. 196.45
γαλεάγρα. 305.28
γαλεός. 147.28. 177.41
γαλεῶν γένη. 147.29
γαλλαρίας. 156.7
γαλλερίδαι. 157.41
γάμος. 180.50
γάρον μετ᾽ ὄξους. 182.40
γαστέρες. 183.41
γάστρις. 321.25
γελωτοποιοὶ Athenis 60. numero. 304.30
γέρανος. 195.29
γεργέριμος. 28.30
γέργιθα. 128.47. γεργίθαι. 258.42
γεργῖνοι. 128.36
γεύματα. 189.6
γευστήριον. 227.18
γηθυλλίδες. 185.11
γήθυον. 185.7
γῆς ἔντερα. 152.26
γίγγρας. 306.21
γίγγροι. 88.15
γλανίδες. 155.47
γλανὶς ἡ ἴστρου. 155.41
γλαυκίσκος. 277.36
γλαῦκος. 147.50
γλαυκίον. 196.25
γλαύξ. 312.16
γλυκίνας. 320.10
γλυκυσίδη. 38.36
γλύξις οἶνος. 16.21
γναφεύς 148.50
γνωτίδια. 59.48.
γόγγρος. 144.42. 147.16
γογγυλίδες. 183.40
γογγυλὶς ταριχευομένη. 184.5
γῦρος. 320.18
γράβιον. 336.9
γραμματεῖα. 106.30
γρίφος. 221.18
γρύλλος. 144.44. 177.34
γρυμέα. 147.1
γρυσμός. 187.5
γυάλα. 230.40
γυναῖκες πρωτοπόσεις. 117.28
γυναικονόμοι. 123.3

Δ

Δαίς. 6.42
δαιτρός. 6.52
δαίτων heros. 87.40
δακτυλεύς. 153.28
δακτυλικοὶ αὐλοί. 89.11
δακτυλωτόν. 231.7
δαπανᾶν. 181.9
δάπτειν. 181.9
δάρατος ἄρτος. 56.1
δαρδάψαι. 181.11
δατεῖσθαι. 6.43
δεδείπναμεν. 209.1
δεῖπνον. 97.1
δεκταριάδες. 285.40
δειλινόν. 6.24
δενικάδες. 230.48
δεῖνος. 230.43
δειπνοκλήτορες. 86.24
δερῖται. 194.34
δέλετρος. 336.8
δελκωνός. 59.42
δέλκων. 59.42
δέλφαξ. 186.28
δελφῖνες. 186.37
δέλφος. 142.14
δέπαστρον. 231.2
δέρκομαι. 77.2
διαποσιωνᾶται. 114.42
δημιουργοί. 86.41
διάβαθρον. 281.30
διακόνιον. 319.48
διάκονοι. 334.29
διανηστισμός. 6.20
διάφορος συκῆ. 38.48
διαυλωνίζειν. 95.11
δίδη. 323.7
δικλισαί. 308.7
δίμυξος. 336.4
δῖνος. 247.50
διονυσιοκόλακες. 215.8
διόνυσος βακχεύς. 30.25
δίοποι αὐλοί. 89.3
διὸς βάλανος. 26.51. 27.6
δίπυρος ἄρτος. 55.39
δίφρος. 96.47
διψᾶ. 214.6
δόνακες. 45.50
δορκάδες. 197.6
δόρκωνες. 197.8
δορπιστόν. 6.20
δόρπος. 6.25
δοῦλος. 134.26
δρακοντίας. 37.9
δρακόντιον καὶ δρακόντια. 39.13.
δράμικες. 57.46 (185.6
δράμις. 57.48
δρᾶν. 327.38
δύκη. 150.31
δύσκολος. 131.43
δωρόφοροι. 132.32

E

Ἐγγυθήκη. 105.53
ἐγκέφαλος. 33.10
ἐγκέφαλος φοίνικος. 36.1
ἐγκοτύλη. 236.11
ἐγκρασίχολος καὶ ἐγκρασίχολοι ἀφύαι. 143.14. 150.31. 163.52.
ἐγκρίς. 55.46. 320.13 (164.11
ἐγκρυφίας, καὶ ἐγκρυφίας ἄρτος. 55.37. 56.42. 58.35
ἔγχελυς. 148.52. quomodo declinatur. 149.41. 155.50
ἐθέλοντες. 308.11
εἰλαπινασαί. 189.52
εἰλαπίνη. 180.50
εἱλῶται. 131.27. 132.34. 134.43
εἱλωτεύειν. 326.22
ἑκάτη τριγλανθίνη. 162.24
ἐκθεατρίζειν. 247.44
ἔκτομις. 51.19
ἔκτριμμα. 203.17
ἐκφανίσματα. 136.3
ἐλαιός. 32.48
ἐλάνη. 336.45
ἐλάσσων. 91.41
ἔλαφος. 320.41
ἐλεᾶται. 136.44
ἐλέατρος. 86.23
ἐλεδώνη. 259.10
ἐλεοδύται. 87.18
ἐλεός. 87.18
ἑλέπολις. 108.44
ἐλευθέρια. 278.27
ἐλεφάντινον τάριχος. 59.19
ἐλέφας. 231.23
ἐλέωτρος. 255.50

ἕλινος. 306.26
ἔλυμοι αὐλοί. 89.11
ἔλλοπες. 142.6. 147.42. 150.25. 154.5
ἔλλος. 139.38
ἕλος. 136.47
ἐμβασικοίτας. 211.28
ἐμβατήρια μέλη. 312.43
ἐμμέλεια. 10.46. 312.39. 313.13
ἐμπέπτας. 320.11
ἐνίτης. 57.48
ἔνυστρ. 97.9
ἐξαίρεσις. 139.22
ἑορτὴ ῥαψῳδῶν. 138.49
ἐπαίκλα. 70.23
ἐπέκλεια. 329.45
ἔπεκλον. 129.49
ἐποδυνάκτοι. 136.25
ἐπίδαιτρον. 329.30
ἐπίδειπνα. 329.50
ἐπιδέξια 228.53
ἐπιδορπίς. 6.21
ἐπιδορπίσματα. 317.33
ἐπιδόσιμα δεῖπνα. 181.53
ἐπιθυλλίδες. 185.15
ἐπικάρπια. 26.4
ἐπικρήδιος. 312.4
ἐπικύκλιος. 320.17
ἐπίκωπος. 106.29
ἐπιμελίς. 41.37
ἐπιμηλίς. 322.50
ἐπιμύλιος. 306.24
ἐπίνομις. 49.14
ἐπίπλοιος. 54.7
ἔπιπλος. 54.6
ἐπισίτιοι. 123.51
ἐπισκυθίσαι. 211.2
ἐπιτραπεζώματα. 86.17
ἐπίφαλλος. 306.21
ἐπιφορήματα. 317.51
ἐπίχυτος. 320.4
ἐπύλλιον Homeri. 32.5
ἐρανισαί. 181.1
ἔρανος. 180.50
ἐρέβινθος. 27.36
ἐρέτιμος. 177.27
ἐρικίτης. 57.49.
ἐρινάξ. 38.16
ἐρινός. 38.16
ἐρίτιμοι. 163.47
ἐρκίτας. 134.30
ἐρύθρινος. 150.29. 163.18
ἐρυθρὸς χαλκός. 103.27
ἐρυκτῆρσιν. 134.42
ἐρωτίδια. 278.30
ἑσπερίδων μῆλα. 41.38. 42.5
ἑσπέρισμα. 6.10
ἐσχαρίτης. 55.22. 58.36
ἑταίρα ἀφροδίτη. 283.2
ἑταιρῶν 283.7
ἑταιρίαι κρατῶν. 71.43
ἑταιρίδια. 283.28
ἔτνηρον ἕψημα. 201.31
ἔτνος κυάμινον. 202.19
εὔκονος. 58.8
εὐνίτας ἄρτος. 56.21
εὐτελής. 20.31
εὐωχία. 181.11
ἔφηβος. 209.39. 231.28
ἐχινόποδες. 49.31
ἐχῖνος. 44.36. 320.50. ἐχίνοι. (46.12
ἐχίνων ὠά. 46.53
ἑψητός. 150.34. 177.40

Z

Ζακελτίδες. 183.43
Ζέα. 55.10
Ζεὺς τέλειος. 8.34. ἑρκεῖος. 95.24. εἰλαπιναστὴς καὶ σπλαγχνοτόμος. 87.43
ζυμίτης. 55.18. 56.23
ζωμοτάριχος. 61.10
ζωρότερον. 209.20

H

Ἠβητήρια. 210.20
ἠγυτηρία. 37.20
ἡδύκωμος. 306.22
ἡδυποτίδες. 231.32
ἠθάνιον. 232.11
ἧλα. 25.18
ἠλακάτη. 234.10
ἠλακατῆνες. 150.48
ἡμιάρτιος. 55.46
ἡμίνα. 236.14
ἡμίνερος. 60.8. 61.15
ἡμίοποι αὐλοί. 89.17
ἡμίοπος. 91.41
ἡμιτάριχος 60.9
ἡμίτομος. 232.12
ἧπαρ. 54.32
ἡπαρταγηνιστόν. 54.6
ἥπατος. 54.32. 150.45
ἠράκλειον. 231.38
ἠρίσαμβος. 209.7

Θ

Θαλάσσιον αἰδοῖον. 53.23
θαλάττιος γόνος. 161.16
θαλέα. 326.53
θαλία. 20.24
θαλύσιος. 57.42
θαργήλια. 209.51
θάργηλος. 57.41
θαυματοποιοὶ insignes. 10.20
θεῖναι. 247.4
θεράποντες. 134.28
θερμαυστρίς. 312.11
θηρίκλειον. 234.34
θηρίκλειος κύλιξ. 230.47. 232.13
θῆσθαι. 197.4
θιάγονοι ἄρτοι. 57.46
θίασος. 181.1
θλάσαι. 28.23
θοίνη. 20.24
θρᾶτται. 364.18
θρίνυς. 96.45
θρῆσσαι. 96.45
θριδακίναι. 58.12
θριδακίνη. 34.35
θριδακίσκαι. 58.14
θρίδαξ. 34.35
θρίσσα. 155.50. 177.27. 163.47
θρόνος. 56.28. 96.44
θύννον. 327.37
θύννα ὡραῖα. 58.50
θυννεῖα τάριχη. 161.2
θύννια. 59.8. 61.3
θυννίς. 151.44. 177.38
θύννος. 151.11. 162.1. 177.38
θυροκοπικόν. 306.22
θυρσίων. 155.14
θωράκιον. 234.8

I

Ἴαλεμος. 306.44
ἴγδις. 322.16
ἱέραξ. 177.32
ἱερὸς ἰχθύς. 142.13
ἱερὸς λόχος. 78.34. 297.50
ἰθύφαλλοι. 308.18
ἵλαρος. 181.15
ἱλαρῳδοί. 307.26
ἵλεως. 181.15
ἰλλάς. 32.44
ἴλλεσθαι. 154.6
ἱμαῖος. 306.24
ἱμαλίς. 306.24
ἰξοφάγος. 32.42
ἴουλος. 152.26. 306.26
ἰουλίδες. 152.24
ἰουλίς. 161.19
ἱπνίτης. 55.21. 58.36

ἵππος.

ἵππος. 152.19
ἵππουρος. 152.12
ἴσθμος. 131.9
ἰσίκια. 187.21
ἰσοψίσω. 210.30. 212.42
ἰσοῦ μέρει. 234.8
ἰσχάδες. 323.40
ἴτρια. 63.27. ἴτριον. 320.35
ἰχθύες ταγηνισταί. 54.40
ἰχθυοπῶλαι. 313.25

K

Κάδισκος. 333.20
κάδος. 333.10
κάθεπτα. 88.2
καθαρὸς ἄρτος. 55.19
κακκάβαι. 193.24
κακκαβίζειν. 193.22
κάκτος. 35.30
καλαβρισμός. 312.8
καλαθισμός. 312.18
καλαμαύλης. 88.51
καλαμίζω. 335.1
καλάμινοι αὐλοί. 91.45
καλλαβίδες. 312.21
κάλλαια. 198.8
καλλακίδες. 312.18
καλλίνικος. 306.22
κάλλιον. 245.22
καλλίπυγος ἀφροδίτη. 274.50
καλλιστρούθια σῦκα. 37.55
κάλλιχθυς. 141.49
καλλιώνυμος. 142.12. 177.34
κάλπιον. 234.18
κάλυκες. 203.53
καλύκη. 306.52
καμασῆνες. 167.1
καμινίτης. 58.36
κάμμαροι. 153.8
κάμματα. 70.28
καμματίδες. 70.27
κάνδαυλος. 254.36
κανθάρια. 240.48
κάνθαρος. 133.26
καννσινός. 49.19
καππαδόκιος ἄρτος. 65.17
καπρίσκος. 177.25
κάπρος. 152.40
καπύρια. 57.27
καρδαμάλη. 58.11
καρίδες. 53.22. 153.10
καρκῖνος. 53.21
καρῦα. 71.11. 315.19
καρπαῖα. 8.24
κάρτον. 185.7
κάρυα. 26.21. ποντικά. 49. βασιλικὰ καὶ ἡρακλεωτικά. 27.6. περσικά. 8. πιτυϊνά. 28.51
καρύκη. 254.32
καρχέλιοι. 234.16
καρχαρίας. 153.10. 154.50
καρχήσια. 133.53. 232.47. 240.49
κάστανα. 27.23
καταβαυκαλήσεις. 306.31
κατακᾶσθαι. 12.11
κατακτὸς κότταβος. 330.46
καταωνακοφόροι. 336.31
καταριστᾶν. 209.9
κατασείειν. 212.50
κατὰ χειρός. 202.31
καυνίδες. 281.30
καυλῖναι. 177.11
κεβώριον. 235.27
κελέβη. 234.19
κεντρίνης. 147.41
κεραννύειν. 209.44
κέρας. 264.34
κέραται. 92.32
κεράων heros. 87.40
κερκώπη. 67.1
κέρνος. 235.46
κερνοφόρος. 312.10
κέστρα. 161.12
κεστρεύς. 59.46. 153.13. 155.50. 177.37
κεφαλῖνος. 153.20
κέφαλος. 156.14. & 23. 177.36
κεφαλωτόν. 185.9
κήθιον. 235.24
κηληδόνες Pindari. 145.50
κηρίς. 177.14
κήρυκες. 43.41
κήρυξ. 43.41. 44.36. 210.16
κήτυμα. 61.14
κῆτος. 152.39
κιβώρια. 36.31
κιβωτίς. 177.40
κίδαρις. 333.13
κιθάρα. 91.52
κιθαριστήριοι αὐλοί. 89.11
κίθαρος. 152.42. Apollini sacer. 144.12. 162.14
κιλίκιος ἄρτος. 18.38
κίναρα. 35.25. 35.45
κίναρος insula. 35.53
κισσοκοιλάδια. 39.12
κισσύβιον 235.7. 237.26
κιχεῖν. 185.18
κιχῆλαι. 32.39
κίχλαι. 32.37. κίχλη. 152.29. 161.49
κλαρῶται. 132.45
κλῆτα. 69.39
κλιβανίκιος. 57.14
κλιβανίτης. 58.38
κλιμακίδες. 128.52
κλίμαξ ἑλικτή. 103.47
κλισμός. 96.46
κναθίς. 246.42
κνηστίς. 56.27
κνίδαι. 45.30
κνισοκόλαξ. 63.12
κνισολοιχία. 64.22
κνισολοῖχος. 63.18
κνισᾶν. 58.37
κνισμός. 106.23
κνυζυσμός. 187.6
κόγχη. 44.36. 46.44
κογχύλια unde dicta. 47.17
κοδύμαλα. 41.17
κοιμητήριον. 72.1
κόκκαλοι. 28.53
κοκκύμηλα. 25.8
κοκκυμήλεος. 25.20
κόκκυγες. 154.45
κόλαβροι. 355.2
κόλαξ. 128.22. 131.42
κολεός. 182.33
κολίας. 61.4
κόλλαβος ἄρτος. 56.8. 57.8
κολλίκιος. 57.6
κόλλιξ. 56.40. 152.11
κολλύρης ἄρτος. 56.14
κολοιός. 195.45
κολοκάσια. 36.7
κολοκύντη. 29.42. 185.22
κόλον. 131.43
κολύβδαινα. 53.22
κόλυθρα. 38.29
κολυμβάδες. 28.21. 196.33. ἐλᾶαι. 66.50.
κολυμβᾶν. 196.33
κολυμβίς. 196.27
κόλων. 177.38
κόμαρος. 25.41
κόνδυ. 235.30
κόνναρος. 322.27
κονώνειοι. 235.38. 239.35
κοπίδες. 28.18. 69.26. 70.14
κοπίζειν. 69.30
κοράκια. 38.14

κορακῖνος. 59.45. 61.15. 144.16. 154.12.26. 155.45. 177.29
κόρακος. 53.21
κόραξ. 177.33. 195.44
κορδαξ. 312.8. 313.13
κορδύλη. 61.2
κορδύλος. 153.5
κορυθαλλία ἄρτεμις. 69.38
κορύφαινα. 152.14
κορώνη. 195.44
κορωνίσματα. 179.40
κορωνισταί. 379.38
κόσμου ἐκπύρωσις. 312.15
κόσσυφοι. 152.30
κόσαι. 178.6
κότταβος. 236.25. κότταβος. 330.10
κοτταβίζειν. 211.10
κοτταβίς. 236.22
κατταβισμός. 236.33
κόττανα. 191.1
κοτύλη. 235.51
κοτυληδόνες. 236.18
κοτυλήρυτον αἷμα. 236.10
κοτυλίσκη. 236.15
κοτυλίσκιον. 236.16
κοτυλίσκος. 236.19. 321.1
κότυλος. 235.40
κυρίδης. 54.2
κόχιλος. 153.6
κοχλίας. 106.26
κοχλιῶν ἀπισότηρος. 31.46
κόψιχοι. 33.3
κράμβη. 183.43. 184.7
κράνειον 236.34
κρᾶσις οἴνου. 210.30
κράταιγος. 25.26
κρατάνιον. 236.34
κρατήρ. 162.9. 96.48. 234.36. ῥυσαύδιος. 246.46
κρέα ἐν ὕδατι. 76.40
κρέα καπνιστά. 77.32. 138.12
κρεῖοι. 44.11
κρέμβαλα. 315.37
κρεμβαλίζειν. 315.37
κρέμυς. 152.40
κρεοκάκκαβος. 190.43
κρίμνα. 39.13
κρήνη ὑέτοσα. 62.5
κρηῖον. 320.8
κρίβανα. 58.16
κριβανίτης. 55.34
κρίβανος. 55.49. 189.20
κριθὴ ἀχιλλεῖα. 58.12
κριμματίας. 56.41
κριμνίτης. 320.25
κρίνος. 58.12
κροκωτόν. 78.35
κρόμμυον. 182.51
κρυσίθυρον. 306.22
κτεῖς. 44.35
κτένες. 44.13. 46.4
κύαθος. 309.31
κυβεία περὶ γυναικῶν. 219.48
κύβια. 59.41
κύβοι. 57.40. 198.13
κυδωνᾶα. 38.32
κυκεών. 242.45
κύκνοι. 195.22
κυλικεῖον. 227.25
κυλίκιον. 285.3
κύλικες. 228.15
κυλικηγορεῖν. 236.46
κυλικίς. 236.47
κυλικράτης. 228.1
κύλιξ. 236.3
κύλιξ ὦτα ἔχουσα. 232.14
κυλλάστις. 57.52
κύμβη. 237.50
κυμβίον. 235.25. 237.21
κύμινον. 34.17
κυνάδες. 202.53
κυνόγλωσσος. 144.47
κυνόσβατος. 35.25
κύπελλον. 237.51
κυπριανός. 154.28
κυριβάνας. 320.21
κυττός Baccho sacer. 162.14
κύων. 154.50
κωβιοί. 354.30. 177.10
κωβίτης. 143.12
κώθων. 238.10
κωθωνισμός. 238.33
κωλῆ. 183.33
κωλεὰς γαῖα. 237.38
κωλυσίδειπνος. 32.3
κῶμος. 306.21
κῶνοι. 28.50
κῶπαδι. 194.14
κώρυκοι. 44.11

Λ

Λ Α καὶ λη desinentia nomina. 152.30
λάβραξ. 155.18
λαβρωνία. 238.44
λαβύζος. 253.26
λάγανον. 55.40
λάγαροι uersus. 313.38
λάγαρον. 181.7
λαγυνοφορία. 139.2
λαγὸς ratio declinationis. (198.35
λάγωος. 245.52
λαγών. 181.8
λαγώς. 198.23
λάκκον. 63.4
λάκαιναι. 238.53
λακκαῖον ὕδωρ. 63.3
λαμία. 353.13
λαπάζειν. 181.5
λαπάρα. 181.8
λάπαθον. 181.7
λαπύρια. 39.13
λαρινοδίεσθαι. 387.13
λατάγη. 330.31
λάταξ. 236.32
λάτος. 355.40
λάτρεις. 334.30
λαύρα. 267.37
λάφυρα. 181.6
λαφυκτοί. 319.5
λαφύττειν. 181.4
λαχμάν. 57.20
λάχανα κνιστά. 185.4
λάψαι. 339.6
λέβης. 234.23
λεβιανός. 59.44
λεβίας. 150.45
λειόβατος. 155.52. 177.43
λευκιθίτας. 56.28
λευκιθίτης. 57.49
λεοντῆ. 183.30
λεπάς. 43.27. & 33. 44.36
λεπαστή. 239.3
λέπιθα. 329.16
λεπίδες. 191.1
λεπιδωτός. 355.50
λεπτινός. 59.44
λέσβιον. 239.29
λευκερινεός. 38.35
λευκομφάλιος. 38.47
λευκόφυια. 39.13
λέων. 53.52. 312.16
ληκᾶν. 8.14
λιμός. 234.7
λίαρον apud Homer. 30.47
λίβυς. 306.18
λίθος λυχνίας. 303.44
ληναῖος διόνυσος. 229.33
λίνος. 306.44

λίτα.

λίτα. 24.27
λιχνοῖ γρα τῶν πορφυρῶν. 45.8
λογοδαρρόια. 80.47
λοιβάσιον. 219.27
λόπιμα. 26.50
λουτήριον. 219.33
λοφνία. 336.3
λόφνις. 336.44
λυκιοεργεῖς φιάλαι. 219.34
λυκος. 142.6
λύρα. 91.52
λυρτὸς. 246.25
λυσιωδός. 307.30
λυτίερσις. 306.35
λυχνεῖον. 336.3.29. Dionysii Siculi. 336.30. Tarentinorum. 336.30
λυχνεύς. 336.3
λύχνος. 336.4
λώτινοι αὐλοί. 91.48
λωτός. 90.50.323.20

M

Μάγαδις. 90.48. 314.33
μαγδαλία. 202.52
μαγειρικὰ παραγγέλματα. 200.26
μάγειρος ὀψοποιὸς πίσου διαφθεί. 200.52
μαγῳδία. 307.52
μαγῳδός. 307.29
μάδρυα. 25.17
μᾶζα. 58.9. 329.7. ἀμολγαία. 58.18. ὑγέα. 58.27
μαζόνομος. 75.12
μάζιον. 75.16
μαθαλλίς. 240.6
μαινίδες. 156.21
μαίσων. 327.12
μαιῶται. 155.46
μακτρισμός. 312.16
μακώνιδες ἄρτοι. 56.12
μαλάκια. 159.17.
μαλακόσρατα. 53.21
μάνερος. 307.13
μάνος. 240.8. 330.50
μάξανος. 157.41
μαργαρίτης. 47.18
μαρτυπίαι. 312.6
μασός. 240.5
ματτρία. 57.18
μάτιλν. 329.6
ματυάζειν. 329.11
ματύα. 70.32. 328.59
μάχιμα λέπνα. 208.6
μεγαλάρτια. 55.14
μεγαλάρτος. 206.8
μεγάλαρτος 55.14
μεγαλόμαζος 55.14. 206.8
μέγαρα. 97.11
μέθυ. 20.24
μέθυ. 181.13
μεθυμναῖος. 181.14
μελίχιος διονύσιος. 39.25
μέτροι uersus. 313.38
μελανδρίαι. 157.33
μελανδήρινος. 156.33
μέλανδρυς. 61.12
μελανόφια. 39.13
μελάνουρος. 156.30. 177.19
μελικήρα. 44.48
μέλη. 219.47
μελιτοῦττα. 58.12
μεμβράδες. 244.33
μενδήσιος. 60.11
μενίσαι. 132.49
μεταδόρπια. 317.49
μετάκεραs. 20.53. 62.24
μετάνιπτρον. 239.49
μήκων. 23.40. 46.36
μηλομαχία Alexandri. 139.27
μηλοφόροι. 253.22
μήτρον. 63.36
μήτρα. 49.11
μητρῷον. 202.3
μιμαίκυλα. 25.36
μιτροχίτωνες. 258.29
μνοΐα. 132.41
μνῶτται. 154.31
μόγγας. 312.11
μόσακις. 136.35
μόθων. 306.23
μολοσσικὴ ἐμμέλεια. 312.7
μολοσσός. 90.17
μολπή. 7.32
μόναυλος. 88.33
μορμύρος. 150.36
μόρφασμος. 312.16
μουσάκια. 321.8
μύες. 44.19. 45.49
μύκηροι. 26.30
μύκητες. 30.37
μυλαικά. 39.14
μυλλοί. 320.47
μύμα. 328.45
μύξινος. 177.36. 153.15
μύξος piscis. 153.22
μύραιναι. 155.52
μύρος. 156.14
μῦς. 44.35. 177.25
μυσιλάνιον. 63.32
μύστρον. 64.6
μύτλος. 43.23

N

Νάβλα. 88.24
νάνος. 320.31
νάπυ. 182.32
νάρκη. 155.40. 127.43
νᾶσος. 56.24. 320.42
ναυτίλος. 158.43
ναύτης. 138.9
νεοδαμώδεις. 134.43
νεσρίς. 240.19
νευρομήτραι. 198.15
νηρῖται. 45.29
νῆττα. 196.24. Neptuno sacra. 162.16
νήχιθαι. 196.33
νικατισμός. 312.8
νικύλεια. 38.27
νόμιον. 306.45
νόμος. 250.25
νύμφη. 53.28
νῦν δ᾽ ἔρχεσθ᾽ ἐπὶ δεῖπν. 208.11
νυγαλδύματα. 24.5
νυστιδανεῖς. 147.33

Ξ

Ξανθίας. 178.6
ξηροπυρίτης. 57.50
ξιφίας. 157.8
ξιφισμός. 312.18
ξύλινοι κάρποι. 39.26
ξυστικὸς χυμός. 40.51

O

Ὀβελίας ἄρτος. 56.16
ὀβελιαφόροι. 56.19
ὀβελισκόλυχνος. 336.37
οἰκέτης. 134.26
οἰκόσιτος. 124.21
οἴνας. 196.4
οἰνηρεσία. 243.48
οἰνόπται. 210.4
οἶνος. 18.4. κρίθινος. 8.40. σῖτε τήρος. 13.51. ἄνθοσ. 229.39. σαμαπρόρειος. 212.16. τεθαλασσωμένος. 17.11. ὑπόχυτος. 16.21
οἰνοῦττα. 58.12. 212.9
ὀλβιογάστωρ. 191.37
ὅλμος. 243.31
ὀλόπυρος. 201.35

 ὀλοφυρ-

ὀλοφυγμός. 306.41
ὄλπαι. 244.5
ὀλύμπια. 278.30
ὄλυρα. 55.19
ὀμηρισταί. 307.17
ὁμομηλίδες. 322.49
ὄμορος. 55.46
ὀνέατα apud Homer. 18.14
ὀνίας. 159.50
ὀνίσκος. 59.49. 156.7
ὄνος. 157.35
ὄνυξ. 45.52. 243.50
ὀνωνίς. 49.32
ὀξάλμη. 191.5
ὄξος. 33.51
ὀξύβαφον. 43.33
ὀξύβαφος. 34.8
ὀξύγαρον. 282.41
ὀξυλίπαρον. 190.52
ὀξύμαλα περσικά. 41.41
ὀξύρυγχος. 377.29
ὀπός. 51.16
ὄργανα ἐμπνευστά. 87.50. ἐντα-
τά. 87.49. 91.52
ὀρθὸς διόνυσος. 90.31
ὀρθραγορίσκοι. 69.40 70.16
ὄρκυνος. 151.37. 178.4
ὄρνεις. 185.41
ὀρνιθίας ἄρτος. 56.6
ὄρνιθες. 185.43
ὄρνιξ. 186.27
ὄροβος. 201.33
ὀρσίτης. 312.4
ὄρτυγες. 194.35
ὀρτυγομήτρα. 195.6
ὄρυα. 48.16. 182.36.
ὀρφακίνης. 157.23
ὄρχις. 190.48
ὀρχῆσθαι. 11.2
ὀρχησταί. 209.49
ὀρφώς. 157.15. 177.15
ὄσμυλος. 159.10
ὀστακός. 53.19
ὀσταφίς. 53.19
ὀστρακίδες. 28.50
ὀστρακίτης. 321.18
ὀστρακόδερμα. 53.50
ὄστρεα. 44.12. 46.39. ἄγρια. 44.34
ὄχος. 244.23
οὖθαρ. 198.18
οὐκ ἐν μεγάλῳ τὸ εὖ. 311.50
οὖλος. 306.28
ὀρανοσκόπος. 177.33
ὀρία. 196.30
ὂς ἀφροδίτης. 44.38
ὀψάριον. 191.14
ὀψαρτυτικὰ qui scripserint. 254.32
ὄψον. 139.20. θουριακόν. 138.16
ὀψονάτωρ. 86.18
ὀψοφάγοι. 139.21
ὀψώνης. 86.21

Π

Πάγουροι. 53.21. 158.18
παιδικά. 279.33
παιδικοὶ αὐλοί. 89.10
παιδικός. 91.42
παλίουρος. 322.35
παλλακεία. 283.47
πάλμυρις. 134.30
παναθήναια. 278.30
πάνδορον 92.29
πάνδορα. 92.30
πανία. 56.22
πανός. 336.4.33
παραγοράζειν. 86.23
παρασίτιον. 118.48
παρεστέται. 106.36
παρθένιοι αὐλοί. 89.10
παροινεῖν. 219.28
πάροινος 312.14
παροψίς. 183.8
παροψωνεῖν. 86.22
πάσαθα. 12.20
πελειάδες. 241.23
πελειάς. 195.49
πέλλα. 244.11
πελλητήρ. 244.19
πελλίκη. 244.8
πελλίς. 244.13
πέλτης. 61.15
πελώρια. 317.19
πελωρίδες. 47.14
πέμπω. 138.6
πενέσται. 332.34
πεντάπλοον. 244.21
πέπερι. 33.29
πέρδιξ. 92.42
περιαργυροῦν. 234.53
περίδειπνον. 145.41. 171.31
περίκομμα. 75.16
περιστερά. 195.36
περιτραμμίζω. 133.49
περιφορά. 330.8
πέρκαι. 159.23
πέρκη. 177.9
πέρνα. 326.38
πέρνιξ. 35.34
πεταλίδες ὗες. 187.9
πέταλοι. 187.18
πέτασος. 246.13
πετασών. 326.30
πέταχνον. 244.26
πεφιλλιππῶσθαι. 274.6
πηκτίς. 92.4. 315.16
πηλαμύδες. 59.48
πηλαμύς. 159.19. 178.8
πιθάκνη. 238.20
πικρίδια. 39.33
πῖλος. 138.4
πινακίς. 312.18
πίναξ. 115.19
πίννη. 44.35. 46.34
πιννοτήρης 45.23
πιννοφύλαξ. 45.9. 47.44
πῖνον. 220.46
πιστάκια. 322.23
πιτυρίδες. 38.28
πιτυρίτης. 58.7
πλακίτης ἄρτος. 55.51
πλακουντοποιϊκὰ συγγράμμα-
τα. 319.28
πλακοῦς. 319.19
πλάτακες. 154.27
πλατισακοί. 59.48
πλατισατικός. 59.48. 174.28
πλειάδες. 241.25
πλημοχόη. 244.27
πλῶτις. 153.32
πολεμικόν. 306.22
πολυδίψιον. 214.4
πολυποδίνη. 159.10
πολυτελής. 20.30
πολύπους. 157.44. 177.50
πομπίλος. 142.14
πορδὴ ἑορτὴ πανοψία. 202.
18
πόρνη ἀφροδίτη. 283.37
πορφύρα. 44.36
πορφυρίς. 192.37
πορφυρίων. 192.27
πράσιον. 185.9
πρίσις. 244.33
πρόαρον. 244.8
πρόδρομα σῦκα. 38.43
πρόδρομον uinum. 15.35
προμάλαγγες. 128.36
προπίνειν. 245.33

πρόπολος.

πρόπολος. 134.34
πρόπομα. 29.24.32.38
πρόποσις apud Homerum. 7.27
προσδῦσαι. 86.25
προσπελάται. 136.34
προτρύθης. 86.28
προτηρικὴ συκῆ. 38.47
προυσιάς. 234.34.244.41
προχοΐδες. 244.37
προχύτης. 244.34
πρόψημα. 183.4
πρυτανεῖα. 119.52
πτέρνα. 234.6
πτωματίδες. 239.28
πύανον. 201.35
πυραλλίς. 196.2
πυραμίς. 321.4
πυραμοῦς. 57.44.321.3
πυρίας. 32.48
πυριέφθης. 327.1
πυρνος. 235.3
πυρρίχη. 312.3
πώλυψ. 177.50

P

Ραφανίδες. 28.24
ῥαφανίς. 183.44
ῥαφίδες. 159.30.177.26
ῥάφυς. 183.44
ῥαψῳδοί. 307.17
ῥέοντα. 244.43
ῥίζαν. 327.37
ῥῆγμα. 24.28
ῥίνη. 155.51.177.45
ῥόαι. 322.58
ῥοδιακαὶ χυτρίδες. 229.11
ῥόμβος. 164.42.177.36
ῥοδοειωτία λοπάς. 200.24
ῥοδωνία λοπάς. 201.21
ῥομβωτὸν ὀρόφωμα. 103.36
ῥύγχος. 48.32
ῥυπαρὸς ἄρτος. 56.1
ῥύσις. 244.46
ῥυτά. 234.38.244.48

Σ

Σάλπη. 160.29.177.30
σάλπιγγες. 92.32
σαμαγόρειος οἶνος. 212.16
σαμβύκη. 88.31
σαμφόρας. 230.36
σαῦ litera. 230.33
σαυνάκρα. 245.17
σαπέρδαι. 155.47
σαπέρδην. 59.45
σαπέρδης. 154.20
σάργος. 160.18
σαργῖνος. 160.22
σάρδα. 61.4
σαρδιανὸς βάλανος. 27.31
σαρδῖνοι. 164.9
σαρκελάφεια. 19.13
σάρκες ὡς λεπτὰ κατακνιζόμεναι. 187.20
σαῦρος. 160.50
σαρίτης. 106.19
σελάχη. 143.52.177.46
σελαχία. 159.17
σελαχώδεα. 159.16
σελευκίς. 240.49.245.19
σελήνιον. 139.17
σίμαλος. 32.1
σεμιδαλίτης. 55.18.58.29
σεῖρα. 161.12
σεῦτλα. 184.39
σευτλίς. 184.40
σηπία. 161.19.177.48
σησαμίδες. 320.44
σησαμίτης ἄρτος. 57.45
σιαγών. 48.12
σῖγμα litera. 230.33
σίδαι. 323.5
σίκιννις. 10.48.312.8
σικιννισταί. 10.48.313.26
σίκιννος. 312.26
σικύα. 34.35
σικύαι. 185.36
σικυωνοτύρβη. 306.22
σικιός. 37.2
σίκχος. 131.44
σίλουρος. 144.17.155.49
σιμαλίς. 55.12
σίμος. 155.49
σίναπι. 182.35
σίνδρων. 134.32
σίους. 181.4
σίσαρον. 60.44
σιτεῦτα. 326.7
σιτόκουρος. 124.28
σιτώδημάτος. 55.12
σκάρος. 159.37.177.12
σκάρος unde. 161.53
σκάφη. 300.36
σκαφίς. 246.14
σκεπινός. 161.5
σκιάδες. 71.9
σκίαινα. 161.6
σκινδαψος. 92.8
σκολιά. 211.13
σκομβρισκία. 61.10
σκόμβρος. 160.15
σκόρπαινα. 160.12
σκορπίος. 160.2.177.20
σκορπίς. 160.4
σκυθικὴ πόσις. 210.58
σκύθος. 246.26
σκύλλα. 153.13
σκύμνος. 147.30
σκυταλία. 37.5
σκυταλίαι αὐλοί. 89.15
σκύτη βλέπειν. 281.42
σκύφος. 235.13.245.23
σκῶπες. 194.5.
σκώπευμα. 313.19
σκώπτειν. 194.8
σκώψ. 194.6.312.19
σμῆγμα. 202.50
σόβας. 312.26
σοφισταί. 308.10.313.35
σπάρος. 159.5.177.28
σπατάγγαι. 46.18
σπῖνοι. 32.57
σπολάς. 58.8
σπονδεῖον. 239.28
σποδίτης ἄρτος. 58.38
σταιτίτης. 55.46.320.25
στάμνος. 246.15
σταφυλῖνος. 184.46
στέμφυλα. 28.32
στεμφυλίδες. 28.28
στίλπωνες. 255.53
στλεγγίς. 64.39
στοιχεῖα. 312.17
στράβολοι. 41.43.44.36
στρεπτίκιος ἄρτος. 57.25
στρῶμα. 49.33
στρόβυλοι. 29.2
στρουθάριον. 33.8
στρώματα Homerica. 24.26
στρωματοδεῖς. 160.42
συαγρίδες. 161.9
σύαγρος. 199.19
συγκομιστός. 55.19.58.30
σῦς λαρινοί. 187.12
σῦκα. 39.15
συκαλλίδες. 32.47
συκίας εἰς τὸ τετάνειν. 39.15
συκῆ ἱερά. 37.9
συκῆ. 37.17. nympha. 39.17.

συκῆ. 283.30
συκοβασίλεια. 39.12
συκοφάνται. 37.26
συκύα. 185.36
συμβολαί. 182.16
συναγρίς. 160.44
συναυλία. 306.12
σύνδειπνον. 182.5
συνδιασῶται. 181.1
συνόδοντες. 360.43
συνοδοντίς. 155.49. 178.2
συνόδους. 177.24
συνωρίς scortum. 124.5
συρβηναίων χόρος. 335.10
σύριγξ μονοκάλαμος. 92.34
σῦς. 199.11
σφηνεύς. 153.28
σφόνδυλος. 153.19
σφύραινα. 161.10. 177.18
σχίδια. 132.12
σωλῆνες. 44.26. 45.50
σωληνισταί. 46.1
σωληνιστὰς Φιλόξενος. 46.2

T

Ταβαίτας. 246.31
ταβαρίτης. 55.32
ταγανίτης. 320.38
ταινίαι. 162.34
τάκερον. 182.31
τάλαρος. 197.7
τάριχος. 60.14
τατύρας. 192.10
ταυλωπίαι. 162.40
ταῦροι. 210.10
ταῦρος λαρινός. 183.36
ταώς. 197.9.33
τεθαλασσωμένον uinum. 17.11
τελλῶν. 20.30
τέλειοι αὐλοί. 89.11
τελεσιάς. 312.8.
τελετή. 20.29
τελλίνη. 43.23
τέλος. 20.28
τεύκονος. 58.8
τέταρτος. 192.11
τετρακίνη. 34.13
τετράκωμος. 306.21
τέτραξ. 197.43
τετράωνες. 324.46
τέττιξ. 67.1. 327.12
τευθίς. 162.43. 177.49
τεῦθος. 162.47
τηγανίτης. 58.36
τήγανον. 115.22
τήθη. 44.33
τῆθος. 44.36
τήνιοι. 26.30
τίαστος. 69.39
τιθηνίδια. 69.37
τιμητεί. 327.45
τιτύρινος αὐλοί. 90.45
τιτυβίζειν. 193.30
τίφα. 55.20
τολύπη. 58.11
τολύπας. 283.14
τοξάλια σύκα. 38.6
τὸν δ' ἐλεπορφύρεος & caetera. 267.14
τραγέλαφος. 246.36
τραγήματα. 26.52
τράπεζα χαλκή. 189.20
τραπεζοκόμος. 86.11
τραπεζοποιός. 86.8
τράχηλοι. 44.27. 234.7
τράχουροι. 162.39
τρεῖν. 241.42
τρίγλη. 161.49
τριήρεις. 246.41
τρίπους. 316.7
τριχάς. 32.43
τριχίδες. 163.47
τρομιλεία. 326.45
τρύβλιον. 272.31
τρυγών. 195.36
τυλάς. 32.45. 195.19
τυροκόσκινον. 321.18
τυρῶν ἄρτος. 55.52
τύφλη. 155.50

Y

Ὕαινα. 163.5
ὕδνα. 31.16
ὑδνόφυλλον. 31.31
ὑδραυλίς. 87.44
ὕδωρ τὸ περὶ χειρῶν ἥδιστον. 79.20
ὑελοῦς πίναξ. 65.14
ὗες. 163.3
ὗκαι. 163.12
ὕκνειον. 363.17. 291.29
ὑλάδια. 39.13
ὑμέναιος. 306.44
υξ desinētium nominum declinatio. 194.35
ὑπερμαζᾷν. 329.7
ὑπερσχηματικός τρόπος. 8.16
ὑπερτέλειοι αὐλοί 89.11
ὑπερῷα. 39.13
ὑπόβριτος. 334.30
ὑπήτρια. 398.20
ὑπογάστριον. 252.21. 198.20
ὑπόγλυκυ. 309.44
ὑποκρητηρίδιον. 106.12
ὑπόλευκον. 309.48
ὑπόσφαγμα. 161.38
ὑπότρητοι αὐλοί. 89.14
ὑποτυρίδες. 321.20
ὑπόχυτον uinum. 36.28
ὑστηρία. 48.42
ὑστιακόν. 246.42

Φ

Φαγήσια. 138.42
φαγησιποσία. 138.43
φάγρος. 155.49. 163.20
φαινίνδα. 7.52
φαινόλης. 49.37
φαῖος ἄρτος. 58.4
φάλαρις. 196. 31. Veneri sacra. 162.15
φαλλοφόροι. 308.9
φανός. 33.46
φασιανικός. 191.36
φασιανός. 192.8
φασκάδες. 196.29
φάσσαι. 195.35
φαύλια μῆλα. 41.27
φάψ. 395.36
φειδίτης. 70.52
φειδίτια. 70.40
φιραῖος. 153.25
φθοῖς. 321.12
φιάλη. 246.43
φίλοινος. 213.44
φιλοκωθωνιστής. 213.45
φιλοπότης. 213.45
φιλοτάριχος. 63.6
φλογίδες. 325.44
φλυάκες. 308.10
φοίνιξ. 316.4. 323.10
φοξός. 236.52
φορίνη. 289.43
φουρνάκιος. 5.7
φῦρνος. 57.29
φρίας ἀργυροῦν. 96.26
φριῶνες ἀπόγραφον. 292.38
φυβάλια σῦκα. 37.37
φυκὴν. 177.8
φυκίς. 177.8
φῦσα. 355.50
φυσίκιλλος. 69.33
φύση. 98.10

φῦτιγξ.

φώτιγξ. 88.36.90.49
φυλάσδεις. 44.32.46.12

X

Χάλαζα in ſue quid. 47.28.
χαλκεύς. 163.50
χαλκίς. 163.46.177.27
χαμαικέρασος. 25.33
χάνναι. 163.33
χάραξ. 177.24
χαρίσια. 331.34
χαρίσιος. 32.28
χαριτογλωσσεῖν. 83.35
χαῦν. 235.24
χειρόμακτρον. 203.16
χειρόνιπτρον. 202.29
χειρονομία. 313.7
χεῖαδη. 235.23
χελιδονίας. 178.3
χελιδονίζειν. 179.40
χελιδών. 178.3
χελλάρας piſcis. 59.48
χελών. 253.15
χερνία. 195.18
χερνίβιον. 202.27
χέρνιβον. 202.25
χέρνιψ. 202.42
χῆμαι. 44.7.45.43
χήν. 190.29
χηνίζειν. 326.29
χηνοβοσκοί. 190.36
χλαμὺς ἐφεστρίς. 108.50
χόες ἑορτή. 193.10.215.48.263.44
χοίριναι. 321.2
χοῖρος. 186.40
χονδρίτης. 55.19.58.32
χόνδριφος. 56.48
χόνδρος. 63.40
χορδαί. 48.16
χορδή. 182.35
χορεῖος. 306.22
χορηγοί. 319.52
χόρια. 320.42
χόρτον. 201.32
χρεῶν ἀποκοπή. 312.17
χρόμις. 163.36
χρυσίδης. 247.20
χρυσοκόλλα. 16.14
χρυσόφρυς. 163.39.177.19
χρυσώνητοι. 132.36
χυμῶν facultas. 61.22
χυδὶ ἰχθύες. 164.25
χυτρίδης. 242.23
χώνη. 215.34

Ψ

Ψάλτήριον. 92.19.315.50
ψευδολόγος λόγος Philetã perdidit. 199.25
ψῆττα. 144.42.164.33.177.35
ψοφοκλέπτης theodorus. 10.6
ψιττάκια. 322.14
ψόρος. 156.36
ψύαι. 198.11
ψυγεύς. 247.29
ψυχρός. 156.36
ψυκτήρ. 247.29
ψαθία. 320.32

Ω

Ὠὰ ἰχθύων. 61.17. ταρίχων. 61.17
ᾠδῆς ὀνόματα. 306.23
ᾠδός. 248.1
ὠμόλινον. 203.16
ὠμοτάριχον. 61.13
ὠμοτάριχος. 59.25
ᾠόν. 248.9
ᾠοσκύφια. 240.48.248.5
ὡραῖα. 61.1
ὠτάρια. 44.30.48.26
ὠτία. 46.11
ὠτίδες. 193.38
ὦτος. 193.53

INDEX LATINVS QVO *facilius ſingula, ſiqua fortè ſunt, quibus Græca minus in hoc genere ſatisfecerint, quæri & inueniri poſſint.*

ABates. 17.10
abrotonum mater themiſtoclis. 285.23
abydena illatio. 318.3
abydeni luxui dediti. 259.14
acantium uinum. 15.49
acarnis. 32.26
accẽtus compoſitorum à μάχη καὶ μάχομαι. 78.19. nominum in ος. 198. 40. & in ψ 202.45
accipenſer. 147.39
acetum. 33.51
aceſas. 24.23
achilles merum non bibit. 5.44
achillis homerici cithara. 309.13
aconitũ unde dictum. 4.41.11
acrotatus rex ſpartæ. 71.21
addephagias templũ. 206.6
admetes euryſthei. 331.17
adimantus adulator. 128.18
adoleſcẽs paphius rex. 128.18
adonis. 34.44
adraſti cœna. 227.7
adrianus imperator alcibiadẽ ſtatua honorauit. 284.35.
adriaticum uinum. 17.7
ægei uxores. 276.13
ægimius. 318.22
ægle uxor theſei. 276.20
ægyptia cœna. 75.45
ægyptus uel media hyeme flores. 98.48
ægypti reginæ. 17.28
ægyptij philopotæ. 17.15
ægyptiorum cibus & potus. 207.7
ægyptiorum dij. 150.4
ægyptiorum mos. 17.41
ægyptiorũ ſympoſia. 96.9
ænigma cochleæ. 31.45
æoles à theſſalis originẽ trahunt. 309.24
æs rubrum. 103.28
æſchines ſocraticus. 111.18. 303.7
æſchylus ebrius tragœdias ſcripſit. 11.31
æſchylus multis uſus eſt uocabulis ſiculis. 199.42
æſchylus tragœdias ſuas tẽpori dedicauit. 173.15
æſchylus uinolentus. 211.44
æſchyli inuenta. 11.18
æthea. 276.15
æthius corinthius aſotus. 84.36
æthiopum mos in eligendo rege. 280.38
ætoli. 260.25
affectata. 49.32
agallis corcyrea. 7.46
agamemnon ab uxore occiditur. 275.53
agathoclea meretrix. 285.40
agathocles ſiculus. 230.5
agathocles adulator. 139.38

ageſilaus lyſandridā in exilium agit. 301.43
ageſilaus ſpartanus. 273.1 305.3.326.8
ageſilaus xenophontis. 72.29
agis de lyſandro. 268.53
agis opſophagus. 171.50
aglais buccinatrix polyphage. 205.20
aglaophon pictor. 264.15
agnon. 266.44
agno intonſo athenis ueſci non licebat. 5.19.186.44
agones thymelici. 335.44
agrigentum. 18.53
agron illyriorum rex. 217.22
albanum uinum. 13.38.17.6
alcæus poëta uinolentus. 211.47
alceſtis. 277.24
alcetas macedo. 215.33
alcibiades. 259.21.164.1. abydum nauigat. 259.22
alcibiades calciamēti genus. 264.7. hegemonē thaſium è retis eximit. 202.2
alcibiades platonis ſecūdus. 249.28. ſocrati placentam mittit. 318.23
alcibiadis amores. 284.26. monumentum. 284.33. mors. 284.33. olympica uictoria & epulum. 2.2. ſcutum. 264.17. ſtatua. 284.35.
alciſthenes ſybarita. 267.43
alcius epicureus. 271.3. furēs ſuos interfecit. 112.38
alemæon. 117.22
alcman poëta polyphagus. 206.8.
alcyoneus antigoni regis filius. 286.15
alexamenus teius primus dialogos ſcripſit. 248.49
alexander à thaide incitatus, regiam perſarum incendit. 285.28
alexander cytherius. 92.17
alexander macedo. 264.48. 276.35. φιλέμηλος. 98.43. pæderaſtes. 298.27
alexander magnus liberalis. 2.23. polypotes. 214.16.
alexander ptolemæi. 272.38
alexander ineptus ad uenerea. 214.29
alexander pyrrhi. 36.34
alexander ſyriæ rex. 106.33
alexandri adulatores. 125.20. apophthegmata. 26.6. cœna. 73.39. continentia. 298.32. luxus. 265.43.
alexandri ducum luxus. 266.44.
alexandrini. 55.44. muſicę ſtudioſi. 89.7
alexandrinorum conuiuia. 208.6
alexarchus. 50.13
alexis. 51.3
alexis opſophagus. 171.31
alexis tarentinus. 266.28
allium commedentibus, templum deorū matris ingredi non licebat. 208.51
alpes. 117.47
althephia uitis. 16.13.
altilium uſus apud ueteres. 326.7
amaſis ægypti rex. 216.26
amaſis elienſis. 281.6
amaſis rex. 331.23
amatoriorū ſcriptores. 281.2
ambroſia. 19.49
ametor eleutheruæus. 316.33
amiciendi ſtudium. 11.6
amœbeus citharædus. 308.29
ammites fluuius. 167.12
amitrochates indorum rex. 324.7
ammoniacum ſal. 33.45
ammonius. 281.3
amor. 278.51
amor cælari non poteſt. 19.27
amor è ſomnio. 294.37
amoris ſtatuæ. 278.26.
amphipolis biſaltiæ. 38.51
amphyction primus miſcuit uinum. 19.28
amygdalæ. 26.22
anacharſis. 211.35.216.15.220.18
anacharſidis apophthegma. 80.38. iuditium de homine & ſimia. 304.10
anacreon. 267.33
anadendrite uinum. 18.18
annarus. 262.9
anaphe inſula. 398.49
anates. 196.24
anaxander philoſophus. 126.4
anaxandrides comœdias nō probatas populo, exuſſit. 186.14
anaxarchus. 271.36
anaxo theſei uxor. 276.21
anchimolus ſophiſta. 22.23
androcotus phryx. 262.3
andronicus hiſtrio. 287.34
androcydes pictor philichthys. 170.9
andromachus carpenus craſſum parthis prodit. 126.52
anguilla. 148.25.177.19
anguillæ cicures cum inauribus. 165.33
anguillis ſacra faciunt bœotij. 149.2
animæ à deo corporibus illigatæ. 79.36
animarum immortalitas. 250.16
animalia ebrietatem ſentientia. 212.8.
animalia hominum amore capta. 300.10
animalia integra aſſari ſolita. 65.47
animalium motus. 176.27
anſer. 189.29
anſerinum iecur. 190.36
antacæus. 60.10.
antagoræ poëtæ apophthegmata. 170.7
antaceus piſcis. 157.33
antalcides lacon. 24.36
antea ſcortum. 281.14.282.38
antenor. 286.34
anthea meretrix. 290.18
antheas lyndius. 219.52
anthedonia uitis. 16.11
anthemocritus paraſitus. 123.50
anthoſmij uini pręparatio. 16.31
antigenides. 313.22.
antigonus rex. 36.41.51.39. pæderaſtes. 298.43
antigoni ſacra triremis. 105.49
antiochus. 10.13.216.31.217.14. 267.15

267.15. ἐπιμωνὴς. 97.12. epiphanes. 22.51. 226.35. magnus.78.28.217.11.& 14
antiochi epistola contra philosophos. 271.6
antiochorũ sympofia. 106.17
antiphanes comicus. 275.20. 281.3
antiphenus Gelam cõdidit. 149.14
antisthenes. 70.24.111.28. 249.47
antonius triumuir. 174.40
antite uinum. 16.22
antylla. 17.27
anutis xerxis soror. 301.38
apelles de laide. 291.11
apelles unde sumpserit exemplar ueneris. 292.29
apellico teius. 108.29
aper calydonius. 199.13
aphidas rex athenarum. 49.3
aphya ignem uidit. 143.28
aphyæ meretrices. 290.3
apicius luxu celebris. 4.10. 8r.13
apicius traiano ostrea mittit. 18.4.23.24.
apium coitus nõ uisus. 175.50
apollocrates philopotes. 215.
apollodorus. 249.20.281.2 (13
apollonius parasitus. 123.45
apollophan. adulator. 126.22
apollo gryneus. 75.27. comæus.75.28.delius.209.50. opsophagus. 127.28. pythius undeditatus. 116.48
apollini sacer piscis citharus. 144.12.152.53.162.14
apud authores bonos etiam improbæ sententiæ reperiuntur. 61.41
apud græcos unum tantum nomen neutrum in ι desinit. 31.37
apud persas honor maximus qualis. 14.31
aqua. 20.38. lustralis. 202.43. marina. 12.34.21.9.mõtana. 21.26. nili.21.8. niualis.21.22.
aqua optima qualis. 23.12. 79.19
aqua qua manus abluebant quæ & qualis.202.43. aqua taurina. 62.2.salsa.21.9.pluuia. 21.23
aquæ natura. 21.6
aquę potores. 22.22
ara bacchi athenis. 39.19
ara nympharum athenis. 19.32
arabum mores. 124.53
aræ insulæ. 132.10
aratus sicyonius. 82.13
arborum epitheta. 812.48
arcadica cœna. 75.5
arcadion. 215.28
arcadionis responsum. 125.17
arcesilas φιλοβότρυς. 139.24
arcesilai apophthegmata. 39.39
arcesilai philosophi frugalitas. 207.50
archeanassa scortum. 291.39
archedice meretrix. 295.22
archephon parasitus. 122.35
archestratus. 51.26.53.12.55.38. 56.34.59.12.140.2
archestratus uates. 273.46
archias corinthius, 104.22
archias pugno ab hercule interfectus 203.35
archidamus spartanus. 265. 11.280.29
archimedis ingenium.104.27
archimeli epigramma. 105.38
archonides argiuus. 22.31
archytas tarentinus. 256.9
archytas gulæ deditus. 3.29
areopagitæ. 123.12.280.53
arethusa 21.18
areus spartæ rex. 71.21
argas. 316.39
argenti bracteæ tenuissimæ. 116.19
argenti tenuitas. 116.19. raritas. 116.35
argenti usus. 115.37
argiui φίλοινοι. 218.37
argyrius callimedontis.170.2
ariæi. 219.3
aridæus philippi macedonis filius. 276.29.286.14
ariamnes galatæ munificentia. 76.4
aristagora corinthia. 84.40
aristarchi error. 90.47
aristides pictor. 281.7
aristides. 107.15
aristidis filius. 149.25
aristippus socraticus. 269.21
aristippus laidẽ amat. 291.23
aristippi de felicitate sententia. 269.21
aristippi & diogenis colloquium de laide. 291.22
aristippi responsum ad platonem. 171.14
aristocrates thebanus. 286.30
aristocritus. 266.35
aristomachus tyrãnus. 123.49
aristomenes atheniẽsis. 58.20
aristonicus. 10.3.116.26
ariston. 126.16.266.35
ariston stoicus uoluptuarius. 141.34
aristonymus. 223.31.266.29
aristophanes grammaticus. 251.2.329.33
aristophan. uinolẽtus. 211.47
aristophanis locus. 15.1.191.45 293.16
aristophon rhetor. 285.48
aristoteles curiosus. 175.39. opsophagus.170.44.pẹderastes. 280.45
aristoteles instructissimam bibliothecam habuit. 2.12
aristoteles ex meretrice liberos sustulit. 291.6
aristot. pharmacopola.176.33
aristoteles quanti scripserit alexandro historiã animalium. 198.4
aristotelis curiositas in animaliũ historia notat. 175.39
aristotelis locus de uino & cereuisia. 17.38.220.45
aristotelis prouerbia. 30.36
aristotelis χόλιον in hermiã. 334.24
aristoxenus cyrenaicus lactucas mulso rigauit. 4.20
aristus cyprius. 216.34
aruisium uinum. 17.1
aromatite uinum. 18.24
aromatum species uariæ. 200.21

ascelepiades philosoph. 48.49
à sexaginta uenio. 304.31
artaxerxes. 24.30
artemon. 263.48
artifices in honore habiti. 10.3
artificum quorundam opera insignia 104.21
aryeandij. 260.45
arystas areas. 76.24
ας desinentia. 192.26
asopichus Epaminondę παιδικά. 299.26
asopodorus. 220.3. Philasius. 313.20
asoti. 84.36
asotorum mores. 85.6
asparagi. 31.34
aspasia scortum. 263.38. 282.16. impietatis accusata, defenditur à Pericle. 291.47
aspasia Cyri minoris. 265.27
de aspiratione quædã. 197.26
astydamas Milesius polyphagus. 204.34
astypalæa. 189.46
attalus. 276.32
athenæ Græciæ μουσεῖον. 98.18
athenarum laus. 10.27. 127.43
athenæus Naucratites. 237.1
athenæi scripta. 106.35
athenis Bacchi ara. 19.31. & Nympharum. 32
athenis quando prohibitum mouere affectus, & ob quã causam. 292.24
athenienses. 126.13. uoluptatibus dediti. 252.21. salsamentorum studiosi. 60.30
atheniensis populi mores. 263.3
atheniensium & Bœotiorũ contentio de sidis. 323.2
atheniensium adulatio. 127.8. 228.7. balnea. 245.14. dicteria 122.1. lex sumptuaria. 123.10. magnanimitas .201.49. in Dionysiacis mos. 228.26. in Sicilia clades. 201.49.
athenion philosophus tyrannus. 106.49
athenodorus. 266.29
atergatis. 172.35
athletæ telluris inutile pondus. 104.40
atrei aries aureus. 116.37. phiala, ibidem.
attica cœna. 66.24. 67.34
auaritiæ extremæ exempla. 80.31. aucupium. 13.8.
aues cereę in conuiuio Ptolemæi. 176.49
aues serenitatis indices. 166.6
aues stagnales. 196.34
auguria ex piscibus. 166.34
auium species uariæ. 200.17
auium & piscium esus apud Homerum. 5.7
aurea mala. 42.6
aurea Persarum aqua. 253.45
aurei sæculi descriptio. 134.38
aurum in statua occultatum. 10.11
auri ἐγκώμιον. 80.34
auri raritas. 116.35
autamnus thebanus. 75.3
autata Philippi Macedonis uxor. 276.25.
autorum etiã bonorũ improbæ sæpe sententiæ. 61.41
aut quinq; bibe aut tria. 210.39
axiochus. 264.28. 284.3

B

BAbys. 309.19
babathanatius dux Gallorum. 118.9
bacchidas. 168.4
bacchis meretrix. 264.13
bacchus. 39.22. 211.37. erectus. 19.31. tauro similis aut Pardali. 19.38
bacchi ara Athenis. 19.31
bacchi in mari fuga quid significet. 13.28.
baccho sacratus κύτισος. 162.14
bæton. 218.26
baiarum aqua. 21.41
balnea. 9.33. Atheniensium. 245.14.
barba quando cœperit radi. 280.4
barbinum uinum. 14.6
bardi Gallorum. 123.43
bathyllus alexandrin. 10.44
bellaria. 319.51
bellum gladiatorum. 137.18
bellum sacrum. 277.44
bellum seruile in Sicilia. 137.61
bellum Troianum. 277.43.
belli peloponnesiaci causa. 282.21. & belli seruilis. 268.22.
bibebant ueteres è boũ cornibus. 234.35
biblia Thraciæ 16.6
biblia uitis. 16.8
biblinum uinum. 15.7. 16.3
bibliothecæ insignes. 2.9
bilistiche meretrix 285.34. 295.26
bion borysthenites. 208.33
bionis borysthenitis dictum. 82.15. eiusdem mater. 293.1
bisaltæ. 356.49
blepsias. 57.30
bithyni. 136.24
bithys parasitus. 123.46
boa meretrix. 285.47
bochoris. 207.9
bœoti polyphagi. 206.29
bœotij anguillis sacra faciũt. 149.2
bœotij scyphi 246.28
bombylius. 175.49
boni ad bonorum conuiuia uel non uocati accedunt. 89.41
bonorũ finis epicuro. 140.52
borysthenis aqua. 21.28
boues ἐπιδέδονομοι. 122.12. molossici. 231.14. pæonici. 234.52
boues ubi pascãtur piscibus. 172.18
è boum cornibus pocula. 234.35
βώξ piscis mercurio sacer. 144.12
brassicæ genera. 184.7
buccina macrobia. 175.43
buccinæ. 43.41. non coëunt. 175.43
bulbina. 32.26
bulbus. 32.27
bulbus nil profuerit. 32.27
bulbi regij. 32.3
byzantij. 136.24. 269.10

C

CAdmus. 327.6
cadmi monumentum. 228.17
cæcilius orator. 137.18

cęclus

cæcilius tubero. 138. 9
cæclus argiuus. 7. 11
cæcubum uinum. 33.53
cæſibius chalcidenſis. 8.10
caius caligula imper. 74.47
calanodrys. 205.49
calanus Indus. 215. 41.
calcei ſicyonij. 78. 36
calenum uinum. 33.53
calidæ uſus. 62. 7
calliades comicus. 285. 50
callias atheniens. 138.52.170.
28. 223.45. 265.24
callicrates adulator. 126.24
callimachi epigrãma. 158. 51
callimachi locus de uino. 18.
42. (169.35
callimedon carabus. 121. 51.
callimedon rhetor. 51.3. 52.53
calliphanes parabrycontos
oſtentator. 2. 44
callippus atheniens. 250.47
calliſthenes. 170. 30
calliſtion meretrix. 289.32
calliſtrate leſbia. 311.41
calliſto ſcortum. 288.22
calliſtratus demagogus 84.12
calix fictilis ſyracuſis in ma-
re mittitur. 228. 17
calydonius ſus. 199. 13
cammari. 153.8
cambles rex lydiæ polypha-
gus. 120.38
cambles lydus uxorẽ ſuam
deuorauit. 205. 40
cambyſes ægyptijs bellũ in-
fert. 277. 53
camelus aſſa. 65. 48
campani. 260.50
canes ebrietatẽ ſentiũt. 212. 9
cãtibaris perſa polyphagus.
canũ natura. 302.47 (206.3
cantio noua. 33.20
cantionum nomina. 306.24.
parœdia. 316.35
caphiſiæ dictum. 311.49
capnias uinum. 36. 22
cappadocius panis. 57.19
capaneus. 80. 27
capræ. 199.43
capra ſcortum. 288.17
capra olea gaudet. 290.27
capuanum uinum. 14.6
caput res ſacra. 32. 24
capitis accuſatis non licebat
adeſſe iudicio, cum feren-
da erat ſententia. 292. 25
carabus. 52.53
carani macedonis nuptiarũ
deſcriptio. 64.32
cardiani. 256. 48
carduus. 35. 36
cares. 136. 23
caricæ. 323.40
carmanorũ ſympoſia. 23. 14
carnes coctæ. 33.12
carnes ouillæ. ſuillæ. 199.48
carnis ſpecies uariæ. 200.7
carnium quarundam colla-
tio. 199.44
caryatides. 221.31
caſeus. 326. 42
caſeus fumoſus. 52.25
caſeorũ ſpecies uarię. 200.2
caſſander. 78. 24. ſtudioſus
Homeri. 307.14
caſſandram clytęmneſtra oc
cidit. 275. 52
catillus ornatus. 321. 14
caucalus polyphagus. 204.12
caucinum uinum. 14. 7
cauneæ ficus. 38.3
caunus ęolica. 38.4. carię. 38.5
cecrops athenienſibus autor
coniugij. 275.35
celtæ pæderaſtæ. 298. 24
celtarum mores. 76. 38
cenſorũ apud Romanos fun
ctio. 327.45
cephiſodorus. 30. 34. 61.41.
305.12.
ceraſia. 35.31. à lucullo Romã
traducta. 35. 44
ceraſus urbs ponti. 35.45
cereris eleuſinę feſtũ. 302.7
certamina de pulchritudi-
ne locis diuerſis inſtituta.
302.4
cereuiſia. 220.46. à quibus in-
uenta. 17.36
ceſtreus ieiunat. 153. 53.
chabrias athenienſis. 263.2
chærephon paraſitus. 122.8.
eius apoptheg. 123.2
chæron pelleneus. 251. 5
chalcedonij. 260.13
chalcidẽſes pęderaſtę. 297.40
chalcidenſes thraciæ. 218. 43
chares athenienſ. 263. 5
charidemus polypotes. 215.
23. (45
charippus polyphagus. 205.
charmus tibicen. 171. 36
charmus ſyracuſanus. 2.37
chenalopecia oua. 29.24
cherephanis apophth. 7. 49
cherias pugno ab hercule in-
terfectus. 203.36
cherilas polyphagus. 205.43
chiæ menſæ. 33.17
chius dominum emit. 334.18
chium uinum. 17.8
chiriſophus adulator. 125.23
chœrilus poëta opſóphagus
172.11. 261.46
choaſpis aqua. 22. 45
choris ſcortum. 285.50
chori. 91.17
chryſippi de epicuro ſenten-
tia. 52.42
chryſis meretrix. 281.22
cibi Homerici. 9.29
cibi triumphantium Romæ.
cicer. 27.36 (77.33
cimolus inſula. 62.22
cimon athenienſis. 263.27. ſo
rorem amat. 291. 49
cindon opſophagus. 172.5
cineſias. 273. 23
κίθαρος apollini ſacer. 144.12.
152.53
cithelas rex thraciæ. 276.30
citius telegoræ donarim. 173.
citrium 41.50 (25
citrij facultas contra uenena
42.45
cleanthes tarentinus. 2. 49
clearchus heracleotæ tyran-
nus. 43. 8
cleo mulier πολυπότης. 217.14
cleomenes ſpartanus ἀκρατο
πότης. 211.1. 215.35
cleomenis frugalitas. 71.24
cleon. 223.35
cleonis ſtatua thebis. 10.8
cleonymus ſpartanus. 127.53.
205.44. 299.45
cleopatra philippi maced. fi
lia. 276. 30

cleopatrę cœna.74.28.luxus. 115.44.
cleostratus tenedius. 140.3
clepsydra scortum. 281.14
cline pocillatrix ptolemæi. 210.21
clinias pythagoricus. 309.10
clino meretrix 285.37
clio. 171.53
clisophus selymbrianus parasitus. 299.52
clitus. 266.45
clytæmnestra. 275.52. 277.23
cnidium uinum. 16.52
cnopus rex. 130.9. eius adulatores. 130.9
cobius. 169.34
cochlea. 31.44
cochleæ ænigma. 31.45
cochleæ species. 31.45
cocus.327.9. affectatè loquēs. 189.46
cœlibatus pœna spartę.275.33
cœlo loqueris. 52.51
cœna regia persarum. 73.36
cohors sacra thebis ab epaminonda instituta. 278.34. 297.50
coi seruos ad sacra nō admittunt. 331.52. 317.15
colocasia minerua.36.18 (45
colophonij luxui dediti. 259.
columbę in sicilia quotannis cum uenere in libyam uolant. 196.10
colūbarū genera 175.46.195.35
columbarum in cypro usus. 129.29
colūnæ ægyptiæ q̄les. 103.49
comeon. 219.39
comica saltatio. 10.46
comœdiæ inuentio. 20.16
comœdiarū mediarū numerus. 168.8
commodus imper. 266.1
cōmorientes regi apud gallos. 135.11 (229.1
cōpotandi mores diuersorū.
conasis meretrix. 281.22
cōcoctio ciborū putrefactione fit. 138.16
condimentorū uocabula.85.47. species uariæ. 200.21
conon omnibus atheniēsib. epulum exhibuit. 2.25
cōuiualia cōmentaria à quibus scripta. 3.10
cōuiuarū numerus.3.5.73.42. 332.44
conuiuium platonicū. 69.6
cōuiuia Hom.6.28.9.22.89.20
de conuiuijs locus platonis. 49.16
cōuiuiorū species.93.25.in ijs mos ueterū. 5.3.9.23.25.3.51.
coptus. 17.29. (41
coquo quæ obseruanda.200. per totum.
coquorū arrogantia. 144.47 145.36. peritia. 187.28
cordax. 10.46
corcyreum uinum. 17.9
cor hominis in latere sinistro 176.11
corianno scortum. 281.14
corinthij chœnicometrę.136.
corinthi fons. 22.5 (53
corinthium uinum. 15.51
cornu ceruinum. 176.2
corona uiminea è lygo.334.11
coronę.332.44.earū usus.9.48
corpulenti.272.per totum,
corsi longæui.23.47 (176.3
coruus interdiu non cernit.
corui ebrietatē sentiūt.212.11. quomodo hi capiēdi. 212.11
corydus parasitus.121.16.eius apophth. 123.13
cothocides rhetor. 113.4
cottina meretrix. 284.23
coturnicis natura. 193.19
coturnices. 194.35
coum uinum. 16.50. 17.10
cotys thrax. 262.44
crambe ebrietati resistit.17.42
crābe & raphanus idē. 17.47
crambes asparagus. 31.39
crassus ꝑditus parthis. 126.53
craterus. 266.46
crates cynicus. 208.48
cratetis cynici apophtheg.in statuam phrynes. 292.26
cratinus methymnæus.266.
cretense syssitium. 71.47 (29
cretenses pæderastæ. 297.40. 311.6
cretensium mos. 254.53
crisaicum bellum. 277.47
crotoniatarum luxus. 257.39
ctesias polyphagus. 206.13
ctesibius alexandrinus.87.50
ctesibij chalciden.dictū.82.20
ctesippus patrij monumenti lapides uendidit. 83.41
cucumis. 29.43. 37.2
cucurbita. 29.42
culinaria instrumenta. 85.29
cumani italiæ. 261.9
cuminum æthiopicū. 34.17
cuniculus. 199.3
cuprū in igne inauratū. 103.
curetes. 261.4 (28
cyathus ab hercule interfectus. 203.37. cyathus fluuius. 209.41
cydonia. 40.46
cydoniorum facultas. 41.12
cygnea cantio. 305.24
cygni. 195.22
cylabras pastor. 149.10
cynicum symposium. 79.8
cynicorum & canū collatio. 302.47. cynna philippi maced. filia. 276.26
cypria ficus. 38.38
cyprius panis. 57.4
cypri regum delitię,& adulatores. 128.29
cyprij lauti. 268.30.
cypriorū uxores omnibus expositæ. 254.24
cypselus. 302.5
cyrenaici philosophi. 140.41
cyrus iunior. 248.39.
cyrus magnus. 15.29
cyri iunioris amores. 285.25

D

DAmascena. 25.6
damocrates Rhodius 246.24
damophilus siculus. 268.21
damoxenus rhodius. 200.27
danaē meretrix. 293.36
danaēs meretricis pietas in amasium suum. 293.37
daphni sentētia de cōcoctione cibi. 139.14
dardanorum serui. 137.7
darij epitaphiū.214.28.παλαι καί.

κκά.276.23.apparatus.301.10
decocta. 61.30
delij. 87.12
demades decẽ talentis mul-
tatus. 126.14
demades rhetor. 22.36. 50.36
ex meretrice filium ſuſtu-
lit. 292.52
demaratus ſpartanus. 15.28
dema ſandra. 284.31
delphinus caret felle. 176.14
delphinus pæderaſtes.300.16
delphini & pompili inimici-
tiæ. 142.26
delphinorum coitus. 176.19
demetrius rex. 51.38. 264.48.
268.25 (205.25
demetrius argos oppugnat.
demetrius poliorcetes φιλέ-
γελως. 304.35. eius amures.
285.51
demetrius romę obſes. 217.27
demetrij aſotia.84.39. hono-
res.127.16.adulatores.128.18.
131.20
demetrij & lyſimachi æmula
tio. 304.36
demetrij phalerei dictum de
argentifodinis. 117.49
demetrij ultimi amica. 293.31
democles. 125.31
demo meretrix. 286.15
democritus accuſatus. 85.1
democriti mors. 23.39
demon. 170.30
demophon athenarum rex.
215.52
demophon ſophoclis. 288.21
demoſthenes.22.24.170.28.ab
harpalo corruptus. 123.26
demoſthenes de philip. 113.4
demoſthenes de ſcortis, pal-
lacis,eius uxoribus.283.46
demoſth.quæ amarit. 293.22.
eius mores. 293.22
demotion aſotus. 122.14
demylus opſophagus. 171.5
dentiũ numero uiri ſuperãt.
fœminas. 176.11
deorum cibus et potus apud
Homerum. 5.27
deorum pocillatores. 210.2
dercyllidas ſpartanus.246.26
derdas. 276.26
dexithea ſcortum. 287.14
diadema perſicum. 253.15
diagoras. 102.44
dialogorum inuentor alexa
menus teius. 248.49
dianæ mullus ſacer. 162.11
dicacitas intẽpeſtiua quomo
do à lyſimaho punita. 305.
dicelistæ. 308.8 (28
didyme ſcortum. 285.34
didymus grãmaticus. 69.46
dinias unguentarius. 274.10
dinus fons lyciæ. 166.47
diocles peparetius. 22.33. cy-
næthenſis. 316.36
diocles opſophagus. 171.19
dioclides abderites. 104.11
diodorus aſpendius. 82.41
diogenes cynicus crudũ po-
lypũ deuorauit.170.24.eius
apohth. 80.25.127.48.280.19
diogenes epicureus. 106.36
diogenis cynici mors. 170.25
diogenis reſponſum. 57.36
diomus ſiculus paſtor.306.39
dion chius. 316.30
dionyſiaca In elide. 17.32
dionyſiaca certamina athe-
nis. 229.26
dionyſius heracleotes meta-
themenus.141.38.216.9.266.31
dionyſius ſiculus affectator.
50.6.philopotes. 215.3. 264.
47. 267.46.& 51.269.28
dionyſius heracleæ tyrãnus.
272.8
dionyſius ſpeuſippo expro-
brat luxũ & auaritiã.140.44
dionyſius χαλκοῦς. 332.7
dionyſij adulatores. 125.26
dionyſij epiſtola ad ſpeuſip-
pum. 140.43
dionyſij tyrãni mores.135.51.
eius uxor & liberi miſerè
trucidati à locris. 268.3
diophantus. 266.32
dioſcorides. 6.10
diotimus. 302.45
dioxippus athenienſis. 126.9
diphilus ſiphnius quando ui
xerit. 25.48
diphili iocus. 122.26
diuitiæ cur expetendę à dijs.
domi mileſia.258.50. (2.12
domini ſeruis miniſtrantes.
317.6
dona propoſita nouarũ uo-
luptatũ repertorib. 72.46.
270.9
dorica meretrix. 295.13
dorici epigramma, 204.30
dorion philichthys. 168.26
dorionis apophth. 168.25
draco athenienſ. 250.28
drimacus ſeruus fugitiuus.
133.36
dromeas cous. 222.20
dromeę paraſiti reſponſum.
druppæ. 28.20. (66.33
duces alexãdri mace. 266.44
dulcis cubitus. 267.36
duris ſamius. 64.27. 168.32
dux belli ſeruilis 137.23

E

EBrietas malorũ metro-
polis. 219.10
ebrietatis incommoda.
211.28
ebrietati reſiſtit crambe.17.42
echarus. 330.12
echinades inſulæ 15.43
echini marini. 37.17
edepſus. 36.39
elephãtus pæderaſtes. 300.28
elephãti ebrietatẽ ſentiũt.212.
eleuſiniorũ mos.244.29. (10
elienſes. 218.41
ἔλλοπες piſces cur dicti. 154.6
elpinice cimonis ſoror 291.49
empedoclis bos.2.30.olympi
ca uictoria. 2.28
enalli equos neptuni paſcen
tis fabula. 230.19
endymion ſomno amatus.
279.43
ennomus ab hercule interfe-
ctus. 203.37
entimus cretenſis. 24.30
epactij. 117.45
epaminõdas thebanus. 207.
15. 292.12
epaminõdę παιδικά.299.26.
epar frixũ in ſartagine. 54.8.
è phœnice uinum. 15.14
ephesiæ literæ. 271.44

ephesiorum uestitus. 259.28
ephesus à seruis occupata. 134.26
epicrates cyrebion. 121. 15.
athenienfis. 126.10
epicurea. 52.6
epicurus leontiū amat. 291.3
epicuri sympoſiū.90.28.91.35
epicuri uerba de uoluptate. 140.48. 270.51. eius sententia de bono. 140.30. de aristotele. 176.34
epicurei roma pulsi. 271.3
epigonus ambraciotes. 92.20
epigrāma archimeli. 105.38. callimachi.158.51.posidippi 159.4.204.22.205.16.doriei. 204.30.euripidis.30.48. hedyli.219.29. phalecij.217.38. polemonis. 215.28. 218.40. rhiani. 246.7. ſimonidis. 284.1.ſophoclis. 299.22
epitheta quarundā urbium. 10.34
epopeus piſcator. 142.22
epulæ publicæ à quibus datæ. 2.25
equi ſaltantes. 256.47
equorū uitæ ſpatiū. 175.47
eraſiſtrati patria. 330.21
erganes fluuius. 21.52
eriphanis. 306.40
eriphyles monile. 116.40
erycina uenus. 196.10
eryſichthon polyphag.206.5
è thymbra nō fit haſta. 84.15. 108.53
è tripode. 19.21
euagon lāpſacenus. 250.49
euagoras athenienſis. 126.15
eubulus demagogus. 84.10
euboicum uinum. 15.52
euclides athenienſis multos libros poſſedit. 2.11
euclides paraſit. 121.45. 125.52
cuius chalcidenſis. 266.32
eumenes pergamenus 220.10
eunoſtus cypri rex. 257.32
eunus. 137.23 (4
euphranor opſophagus.172.
euphratus platonicus.250.43
euripides.124.6.210.48.276.38. in medea uerſus & diſpoſitionem è calliæ tragœdia ſumpſit. 138.53
euripid. poëta multos libros poſſedit. 2.12. amator mulierū.276.37.eius epigramma. 30.48
europa philippi maced. filia. 276.37
euryſtheus herculis παιδικά. 298.32. 255.50
euthynus. 60.34
euterpe. 285.25
euxeni phoceēſ. nuptiæ.258.14
execrationes publicæ. 120.22
exocœtus piſcis. 165.48
expiandi ritus. 203.14

F

FAba ægyptia. 36.26
faunia lex. 138.8
februarius mēſis. 49.50
felicior ꝗ̄ prudentior. 210.6
fel in inteſtinis quædā habēt non in iecore. 176.14
ficus.37.18.laconica.37.49. cypria. 38.38. indica. 39.5
ficus inuentor. 39.22
ficus poſt piſcem. 40.37
ficus uocē corrūpunt. 40.33
ficuū natura. 36.41. facultas. 40.12
fictilia pocula. 229.6
fictilium uſus. 115.39. qualis apud perſas. 229.6
fiſtulæ inuentor. 306.19
fiſtularum uſus apud Homerum. 8.30
flores cur manu geſtenſ.274.
fons olei. 21.32. (34
fons corinthi. 22.6
fons in mileto. 22.1
fortunæ templum Romę ab hadriano cōſecratū. 180.32
frigidæ uſus apud ueteres. 62.6
frugalitas ueterū rom. 137.24
fucorū coitus nō uiſus.175.30
fumi umbra. 141.7
fumoſus caſeus. 57.25
fundanum uinum. 14.1
fungi. 30.25. quomodo præparandi. 31.7
furnaceus panis. 57.14
furnus. 57.23

GAlatæ captiuos immolant. 81.22
galatarum mos. 76.1
galli cordiſtæ. 118.7
galli paraſitos ſecum circūferunt. 123.42
galli natura. 193.19
gallinacei in perſide primū nati. 325.14
gallinacei ſalaces. 194.20
gangra urbs. 41.34
garus. 33.48
gatis ſyriæ regina. 172.35
gatidis edictum. 172.35
gauranum uinum. 13.48
gelæ conditor. 149.14
gelon ſiculus. 116.53
gelonis piſcina. 268.12
gergithius adulator. 128.22
germanorū conuiuia. 77.40
getæ. 311.8
glacies. 21.24 (53
gladiatores apud gallos. 77.
gladiatores q primi inſtituerint. 8.10
gladiatorū ſpectacula apud romanos. 77.44
glauce iaſonis uxor. 275.51
glaucus. 147.50. 148.17
glycera meretrix.294.47.eius apophthegma. 288.50
glycerium meretrix. 288.12
gnathęna ſcortū.190.50. 276. 51.281.22.eius apoph.286.52. 288.42
gnathęnium.287.30.eius apophtheg. 287.48
gnoſippus ſpartanus aſotus 85.11
gorgias.249.1.leontinus. 271. 44.athenienſis. 281.3
gorgones.111.50. horū pelles à mario romā miſſæ, & in tēplo herculis ſuſpenſę.111.
graciles. 271.per totū. (17
graculi quomodo capiātur. 195.13
græcia magna. 258.35
græcorum coniugia. 255.50
græſtonia macedoniæ. 38.52
grus. 195.30
gruis collū optarūt quidam 3.40

gryllion

gryllion parasitus. 122.50
gulæ dediti. 3.39
gũpstij præparatio ex nicandro. 67.9
gyges lydus. 116.50. 283.41
gylippus. 118.3
gymnasiorũ inuẽtores. 7.47

H

HAdrianus imper. templũ fortunæ romanæ cõsecrauit. 180.32
hæresippus spartanus. 126.33
hæronis liberalitas. 105.39
halicarnasseũ uinũ. 16.49. 17.11
hamadryades nymphę 39.20
harpalice. 307.5
harpalus. 290.9. 294.23
harmonia. 327.8
harmoniæ genera. 309.22
hebe. 210.20
hecate. 162.12. eius cœna. 156.27. 179.10
hedyle poëtria 148.45
hedyli epigramma. 231.29
hegemon thasius φακῆ cognominatus. 201.37. de cœnis scripsit. 3.11
hegesianax. 40.34. 78.29
hegesianactis historici patria 78.29.
hegesilochus rhodius. 219.43
hegesippus. 318.22
helena quomodo ex ouo nata. 29.13
helenæ laudes. 95.49
helenæ monile. 317.22
helenes mater. 167.5
helepolis demetrij. 104.12
helicon. 24.22
helix. 104.29
hellespontus. 31.30
hemina. 236.14
hephęstion aliorum inuenta sibi uendicat. 334.10
heraclea ponti. 165.20
herarlides lembus. 50.12. clazomenius. 249.20. maronites. 126.35
heraclion berœæus. 77.25
heracleus mitylenæus. 266.28. tarentinus. 266.30
hercules à coturnice seruatus. 194.51. poculo traiecit oceanũ. 230.39. 232.9. puerũ aquam lauandis manibus infundentem interfecit pugno. 203.34
hercules uorax. 203.49. uoluptati deditus. 252.34
herculis cubile. 252.39
herculis factũ. 217.52. in conuiuio eurysthei. 79.53
herculis παιδικὰ eurystheus 298.32.
herculis parasiti duodecim. 120.38
herculis uxores. 276.10
herbulum uinum. 14.8
hermionius lusus. 309.35
hermippus callimachius.
herodes atticus. 50.52 (108.10
herodiee. 302.8
herodorus megarensis polyphagus. 105.22
herodoti laus. 36.31. eius error de inuentione ludorũ. 10.1
heroës. 20.3
heroum apud Hom. uita & dięta. 4.52. frugalitas. 5.1
herpyllis meretrix. 291.36
hestiæus ponticus. 137.37
hicesius. 44.6
hierax antiochenus. 127.5
hieroclia meretrix. 281.23
hiero tyrannus. 125.49
hieron siculus. 116.53
hieronis nauis. 104.9. liberalitas. 325.51
hieronymus. 104.13. 126.28. 209.52. 285.42
himerus babyloniorũ tyrannus. 230.10
hipparchus. 51.19
hippe meretrix. 288.24
hippe uxor thesei. 276.19
hippolochus macedo. 64.26
hippolyte. 276.21
hipponax parodiarũ autor.
hipponax. 273.55 (335.26
hippotes. 130.33
homartes rex. 284.41
homerici cibi. 9.29. ludi. 12.30
homerici heroës. 276.3
homerus decori obseruator. 90.7
homeri ἐπύλλιον. 32.45. carmina. 313.37
homeri locus. 7.19. 30.53. 142.50. 150.1. 252.46. 303.48
honor maximus apud persas qualis. 24.31
honores quibus dãdi, locus euripidis. 204.41
horarũ templum. 19.31. sacra athenis. 325.38
horologia aquea. 21.14
hyacinthia lacedæmoniorũ. 69.48
hyccara laidis patria. 291.7
hypanis aqua. 21.50
hyperbolus cyzicenus. 266.31
hyperia uitis. 16.11
hyperides rhetor opsophagus. 170.27
hyperidis rhetoris amicæ. 292.14
hystaspes medus. 284.38

I

IActa est alea. 277.31.
iapygum luxus. 258.12
iberorũ mores. 22.19. uestitus. 258.21
icarium uinum. 15.36
icaros insula. 15.42
ichthyas philosophus. 167.21
ichthyon. 167.28
iecur anseris. 190.36
illyrij uino dediti. 218.52
imprecatiões publicæ. 120.22
in capras feras. 14.51.
indica ficus. 39.5
indorum conuiuia. 77.37
in lente unguentum. 81.11
inna fons. 23.1
iphiclus. 180.3
insania nõ omnibus eadem. 275.7
insanientiũ uoluptas. 275.7
instrumenta culinaria. 85.29
instrumenta musica. 88.10
insulanum uinum. 16.52
ion chius tragœdia uicit. 2.31
iouis cerebrum. 253.37. 261.37
iouis κτησίου simulacrum. 233.22
irenes meretricis pietas in amatorem suum. 193.35
irus. 330.12
isanthes thrax. 265.17

isse insula, in qua uinũ optimum. 14.41 (10
isocratis rhetoris amicæ. 291.
istrus callimachius in flumẽ præcipitatus. 291.14
italicæ mensæ. 13.17
iubæ epigramma. 171.23
iudicium paridis. 271.32
iulius cæsar. 137.28
iuppiter infans à sue nutritus. 187.4

L

LAbdacus siculus. 200.27
labicanũ uinũ. 13.47
lac. 23.38
lac gallinaceũ. 29.6. 185.1
lacedæmonij. 92.46. 315.5
lacedæmonijs proposeis interdictæ. 313.29
lacedæmoniorũ diæta. 69.11. luxus. 71.13. mos. 272.46. & in cõtrahẽdis nuptijs. 275.30. pocula. 238.19. uenandi studium. 70.15
laeius argiuus. 149.13
laeon echinũ comedẽs. 46.23
laconum frugalitas. 78.50
lactuca uenerem cohibet. 34.49. 35.7
lactucas mulso rigauit aristoxenus. 4.21
lacydes philosophus. 216.18
lagisce scortum. 282.38
lagusæ insulę. 15.44
lais meretrix. 282.27. amata aristippo. 269.27
laidis patria & amatores. 291.7. mors & monumentum. 291.30 (285.22
lamia scortum. 51.38. 64.30.
lãpon uates opsophag. 171.45
lamprus musicus. 22.28
lampsacus acarnidis. 31.36
laqueus thracum. 78.42
lareas. 180.6
larus herculi sacer. 204.4
lasthenia scortũ. 270.43. speusippo amata. 140.45
lasus hermionens. 225.4. eiusdem iocus. 168.49
lassitudo quomodo discutienda. 23.35
lasyrtes lasionius. 24.41.
lauaera. 12.34
lauri folia inter tragemata. 70.28.
latoria unde dicta. 16.20
leæna meretrix. 286.1. 295.27
lebetum genera duo. 19.22
legumina. 201.31
leleges. 136.23
lens. 79.21
lendes unde generant. 175.48
leonatus. 266.49
leon academicus. 249.27
leonides byzantius. 7.14
leonis ossa solida. 176.21
leõteus argiuus opsop. 171.21
leontiscus pãeratiastes. 286.13
leonium meretrix. 291.4
leophronis olympica uictoria & epulum. 2.27
lepadusæ insulæ. 15.44
lepreus polyphagus. 204.5
lepus. 198.22
leporũ multitudo in astypalæa. 198.46
lesbiũ uinũ. 14.45. 16.53. 17.14
lesbothemis statuarius. 315.2
leucadium uinum. 17.9
leucon tyrannus. 228.25. eiusdem apophth. 129.27
lex fannia. 118.8
lex sumptuaria corinthi. 115.1. athenienfium. 123.10.
leges platonis & lycurgi. 117.
libandi mos. 237.37 (31
libanophorę regiõis rex. 255.1
libationes in conuiuijs. 8.33
librorum copia quibus. 2.9
libum. 63.27
licinius crassus. 121.51. 197.22
ligna ad lunam cæsa, putredini magis obnoxia. 118.17
lingua mercurio sacra. 8.35
lityersas midę polyph. 205.32
locrus. 55.26
locri quid egerint cũ uxore dionysij & liberis. 268.3
locrorũ uxores omnibus expositæ. 254.25
locris capitale bibere merũ. 211.48
locis in qbus q̃ optima. 2.46
locustæ minturnenses. 4.11
lopadium meretrix. 281.25
lotus. 36.31. 323.20
lucius anitius gentiũ illyriorum regem cepit. 304.43
lucij anitij spectacula ludicra 304.43
lucta adolescentũ cum puellis. 280.47
lucullus. 138.22. eiusdẽ luxus. 268.47
ludus ἐγκοτύλη. 216.11
ludus talorum. 8.46
ludi homerici. 12.30
luernij galli diuitiæ. 77.5
lunæ sidus cibi cõcoctionem adiuuat. 118.15
lupini. 27.53. 28.10
lusitaniæ felicitas & fertilitas 165.5
lusus hermionius. 309.35
lusus species uariæ 200.19
luxus quando cœperit romę.
lyca meretrix. 281.23 (138.25
lycon peripatet. 266.35. 271.15
lyctij. 71.48
lydi. 311.6. horũ luxus. 254.8. mos. 254.51. uxores eorum omnibus expositæ. 254.24
lycurgus. 250.24
lygdamis tyrannus. 173.33
lynceus samius. 51.15. 64.27. 168.32
lysander. 118.3. 233.3. 268.52. 272.52. sicyonius. 316.25. uxorem repudiat. 275.31
lysandri genus. 236.40
lysandridas. 301.43
lysias rhetor laidem amat. 293.12
lysimachus. 36.44. 123.46. 230.9. 249.25. ẽ regno philosophos exegit. 302.30. eius liberalitas. 230.9
lysus herculis socius. 228.5

M

MAcedones sumptuosi. 268.29
macedonũ mos in conuiuijs. 60.29
machatas. 276.26
machon. 131.35. 329.30
M. curius aurũ à samnitibus oblatũ recusauit. 307.17. huius frugalitas. 307.16

magas

magas cyrenæus. 272.41
magnetes. 36.37.219.25
mago carthaginienfis. 22.31
malum perficum theophrasti. 42.14
mala. 40.38
maledicentiæ philofophorũ exempla. 111.18
malorum facultas. 40.39 eorum cum cum pyris collatio. 40.49. inuentor bacchus. 41.34
malis ter mala. 192.22
malua. 29.32
mamertinum uinum. 14.11
mammis carent pifces & uolucres. 176.13
mandrogenes fcurra. 65.36
mania meretrix. 286.15. eius apopth. eodem
mantinæi. 8.10
manlius aquilius. 107.42
manto mopfi mater. 149.15
mardonius. 69.12
marea fons. 17.17
marea urbs ægypti. eodem
mareoticum uinum. 17.16
margaritæ. 47.18
mariandini heracleotarum ferui. 132.29
maron. 17.19
maficum uinum. 13.49
mafiniffa. 115.45.256.2
maffiliam nauiga. 258.25
maffilieſes effœminati.258.23
maffilienfe uinum. 14.9
materia. 57.18
matreas fcurra. 10.15
matris athenienfis. 22.26
matron fophifta opfophagus. 170.44
maza hectæa dicta. 81.3
meda philippi macedonis uxor. 276.38
medea. 275.51.276.35.277.23
mel. 23.42. atticum. 17.24. fyriacum. 246.33
melampodis inuentum. 23.2
melanthius. 171.9.272.4. collum gruis optauit. 3.45
melanthus meffenius. 49.4
meleager gadarenfis. 79.10
meleagrides in ætolia primũ nati. 325.14
meliboea aiacis mater. 276.19
melefias thucydidis filius. 247.24
meletus. 273.22
melicerta. 148.23
melilotus. 36.32
meliffa phrygię uicus. 284.32
meliffa fcortum. 79.27
melius in coruos incidere quàm in adulatores. 127.48
memphis. 10.39
mendæum uinum. 15.17
menedemus philofophus. 84.49. eius frugalitas. 207.
menelaus. 117.22.266.49. (34 is folus concubina caret homero. 276.2
menodorus. 29.45
menon theffalus græcorum proditor. 248.44
menfa ficula. 255.36
menfæ rotundæ. 241.12
mentis dimidium feruis ademit iuppiter. 133.11
mercurio facer βώξ pifcis. 144.12.162.14
meretricis cottinæ ftatuæ fpartæ. 284.22
meretrices infignes. 281.13. corinthiæ. 283.49. literatæ athenis. 288.47
meretricum artes. 281.26
meretricum catalogus. 290. 17.294.2.295.13.288.35
meretrices publicas inftituit folon. 282.14
merum bibere capitale locris 211.48
mefapiorum mos. 255.34
meffenij philofophos expellunt. 271.4
metanira fcortum. 54.29
methymnæi. 218.47
metiche fcortum. 281.17
metreas pitamæus de cœnis fcripfit. 3.11
metretes. 215.40
metrobius. 318.22
metrocles. 170.29
miciñnus. 10.47
midas. 22.53.254.29
miliarium. 50.4
milefij φίλωνει. 218.40. horum luxus. 258.36
milon crotoniata polyphagus. 204.14
milto. 285.27
minerua colocafia. 36.18
minifcus hiftrio. 171.43
minthæcus piftor. 56.52
mithridates ponticus polyphagus. 205.47
myrtium meretrix. 285.19
mnafeas locrus falpa cognominatus. 160.37
mnafon. 133.3.136.50
mnemofyne mufarum mater. 248.11
mnefis fcortum. 285.39
mnefiftratici philofophi. 140.
mochus fcriptor. 65.30 (41
monomachiæ ftudia apud gallos. 77.52
monophagi. 4.51
mora. 25.51.26.4
mordiana mala. 40.45
mordium. 40.46
mofchion cocus. 268.42
mofchion parafitus. 121.49
mofchus fophifta. 22.23
mores inueterati facile exui non poffunt. 131.34
morituro fponte præmium romæ propofitum. 78.7
muliebre poculum.237.15. in mulieres. 276. per totum.
mulieres abftemię.211.50.adulatrices. 128.50. caftratæ in lydia. 254.8
mulieres italiæ quamobrem abftemiæ. 217.51
mulierum bonarum & malarum catalogus. 276.28. & pulchritudine infignium. 301.34
mulierum mores & ftudia. 276.41
mullus dianæ facer. 3.22 162.11. uenerem extinguit. 162.26
murænæ. 155. 52
mufæ bacchi nutrices. 19.33
mufica quomodo inuenta. 193.25 morbis medetur. 309.15

musicæ honos apud ueteres 7.32. eius encomion. 309.9
musica instrumenta. 88.10
mutius scæuola. 198.8
myccrinus ægyptius. 216.23
myndium uinum. 16.49.17.11
myniscus opsophagus. 171.43
myrrhine meretrix. 281.22
myrtilus. 61.6
myrtis argiuus. 127.53
myrto uxor socratis. 275.38
mysta meretrix. 286.15.293.48

N

NAnnium meretrix. 281.22.285.22.290.35
nanno scortum. 276.52
naxia uitis. 26.32
naxium uinum. 25.53
nauclidis spartanus. 275.51
nausiclidis desertum. 31.33
naucratitarum mos. 75.26
nectar. 21.48. deorum cibus apud quosdam. 19.45
necydalus. 175.49
neleus libros plurimos habuit. 2.13
nemesis è ioue grauida. 167.5
neochabis. 207.10
neptuno sacra ζῶα. 162.15
nestor philopotes. 213.45
nicarete meretrix. 295.25
nicander. 63.33
nicesias adulator. 125.21.126.18
nicesipolis philippi maced. uxor. 276.28
nicium scortum. 79.28
nico meretrix. 288.17.290.26
nico samia. 111.48
nicocles. 262.32. eius mores & mors. 262.39
nicocrates cyprius multos libros habuit. 2.11
nicolaus damascenus augusto familiaris. 323.38
nicophanes pictor. 281.8
nicostratus argiuus. 126.37
nicoteles corinthius. 216.28
nili aqua. 31.46
niloticum uinum. 17.25
ninus. 262.12
ninyas rex. 261.14
nix quomodo seruāda. 62.42
niuis potus. 62.23
nomentanum uinum. 14.4
noctua interdiu non cernit. 176.3
noctu mactata putredini magis obnoxia. 198.17
nominum quorundam usu, seruis & scortis interdictū athenis. 290.57
nothippus poëta opsophagus. 171.39
nouæ uoluptatis inuentori præmiū à persis institutū.
nux pinca. 28.51 (251.35
nuces. 26.21. & quomodo hijs utendum. 27.26
numenius heracleotes. 3.10
numidæ. 228.12 (7.11
nuptiæ fortuitæ euxeni phocensis. 285.14
nymphæ nutrices bacchi. 229.16
nympharū ara athenis. 19.32
nysa meretrix. 286.16
nysæus polypotes. 215.9

O

OBij montes. 117.46
oboli pondus. 273.47
obsoniorum aliquot nomenclaturæ. 317.50
ochus rex. 271.49
ochi regis dictū in ægyptiū regem. 75.50
ocimū scortū. 281.12.282.39
oculorum diuersitas in animantibus. 176.4
odatis. 284.42
odyssea homerica. 9.52
œnoë urbs icari. 35.46
œnopas. 316.35
œnopion chius uineariū cultum primus docuit. 13.32
œsyme. 16.6
olerum natura. 35.14
oleum. 33.38. olei fons. 21.32
oliuæ. 28.20
olympias philippi maced. uxor. 276.29
olynthiacus fluuius. 167.12
olynthus herculis filius. 167. (13
ombrici. 260.16
omentum. 54.9
omphale. 254.29
onomarchus. 217.20.299.29
opes ad quid expetendæ. 2.32
oppianus cilix. 7.12
opora scortum. 281.14
opsophagi. 169.41
oraculum rhodijs datum de coruis albis. 180.5
orestes. 215.53
orestheus. 18.7
ormenus. 31.40
orœtes polycratem sustulit. 257.44
orophernes rex. 217.28
ortyges. 190.12
ortygia insula. 194.49
osis adulator. 126.32
ostracoderma non coëunt. 177.43
ostrea. 43.17
otus. 193.53
otides quomodo capiuntur. 193.38
oua. 29.5. chenalopecia. 29
oxylus. 39.18 (24

P

PÆan in lysandrum spartanum. 314.38. crates rum macedonem. 314.39. ægemona corinthium. 314.41 ptolemæum regem. 314.41
pæderastæ. 297. per totum
pallacæ cur. 283.47
palmæ cerebrum. 35.8
palumbi. 195.35
panaretus. 273.48
pancratius arcas. 7.12
panis. 56.21. atticus. 56.42 furnaceus. 57.14. quadratus. 57.40.58.7
panis genera. 55.17
panū facultas medica. 58.32.
pantaleon planus. 305.16
pantica cypria. 301.44
paphlagonia. 165.24
paralus. 249.15
parasitus. 113.21
parasiti honestū nomē apud ueteres. 118.18
parasitorum genera duo. 119.37. mores eorum pag. 113. per totum.
parrhasius pictor. 269.5
paridis iudicium. 255.18

parmeniscus

parmeniſcus metapontinus. 304.15. huius ſympoſium. 79.8
parilia. 180.31
parodi. 335.20
parodicũ carmẽ. 32. 24.67.35
parthorum mores. 77.15
paſicyprus rex. 84.31
paſſeres ſalaces. 194.26
paſſum. 217.44
patroclus ptolemęi dux, antigono ficus & piſces miſit. 166.48
pauones. 324.53. in ſamo primum nati. 325.13
pauſanias pictor. 281.7
pauſanias ſpartanus. 8.69.14.264.45.265.3
pecuniæ uſus. 80.38
pedes cocti. 48.45
peitho ſcortum. 285.45
pelagij piſces. 178.9
peloponneſus apia. 322.40
peloponnenſiũ ueſtitus qualis. 292.52
penelope. 277.23
pentameter uerſus hexametro præpoſitus. 298.5
petilini. 206.53
penula. 49.37
peparethium uinum. 15.3
pepon. 34.21
perdicca. 266.46
perdices. 325.47. horũ multitudo in anaphe inſula. 198.49
pericles. 4.33.263.37. aſpaſiam amat. 291.41. procliuis in uenerem. 291.44
periclis filij. 249.15
perſæ natales celebrãt. 72.18. inter pocula cõſultant. 72.25. immortales. 253.23. pæderaſtæ. 298. 26. uoluptuarij. 253.11
perſarũ rex quali uſus uiño. 14.41. themiſtocli ciuitates aliquot dono dedit. 15.26
perſarũ reges ſola choaſpis aqua úſi. 22.45
perſarum honor maximus quis. 24.31. luxus. 72.28. militum ſtipendia. 73.22. mores. 214.32. uinolentia. 244.38. coniugia. 275.45
perſarum aurea aqua. 253.45
perſęus rex maced. 220.11
perſei philoſophi dialogi. 82.6
perſiæ regum cœnæ. 72.49
perſica. 42.45
perſicum malum theophraſti. 42.14
perſicus cœnæ apparatus. 69. 12
phace ulyſſis ſoror. 80.13
phæacum ſaltatio. 8.12
phædra. 276.21.277.24
phænias ereſius quo tempore. 26.10
phæſtij dicaces. 131.35
phaëtus. 318.22
phalæcus. 117. 20.
phalæcij epigr. 217.38
phalantus. 180.6
phalaris tyranni crudelitas. 197.4
phalaridi ſtruuntur inſidiæ. 258.3
phalernũ uinũ. 13.35.17.6
phannium ſcortum. 281.14
phanoſthenes andrius 249.19
phariacum uenenũ. 41.12
pharmacite uinum. 35.42
pharanx ſpartanus. 265.9
pharſalia ὀρχηστρίς. 299.16
phaſelidis conditor. 149.9
phaſeli. 28.17
phaſelitæ ſalſamentis ſacra faciunt. 149.8
phaſiani. 324.46
phaſimelus. 266.35
phayllus. 117.20.169.6.299.29
pherebœa theſei uxor. 276.21
philippus. 60.36
phigalenſes φίλοινοι. 218.30 horum mos. 75.7
phigalia. 75.7
phila. 128. 19. demetrij mater. 128. 20. demetrij filia. 285.52. philippi macedon. uxor. 246.26
philænis leucadia. 111.41. eius libelli. 167.37
phileas taurominitanus. 105.25
philetas cous. 273. 44. eiuſdem mors. 199.25
philetnerus pergami rex. 285.46
philinna philippi macedon. uxor. 276.28.286.13
philinus ſolo lacte uixit. 22.21
philippides. 116.13.120.11.273.53
philippus perſei pater. 36.36
philippus macedo. 78. 40.126.26. φιλόμηλος. 139.25.262.41 γελωτοποιοῖς talentũ mittit. 304.33. huius adulatores. 125.12. amici. 130.46. amores. 286.13. felicitas. 39.1. liberi. 276.27. mores. 130.39.184.20.214.41. nuptiæ cũ cleopatra. 276.32. phiala aurea. 116.36. uxores. 276.22
philiſcus. 99.43.274.3
philiſtides ſyracuſanus. 266. 27
philocrates opſophagus. 171.18
philoſophia cyrenaica. 269.20
philoſophi roma pulſi. 271.3. unde & à quibus exacti. 302.34 in philoſophos iocus. 30.5.82.7
philoſophorũ mores. 269.44 300.43. maledicentiæ eorũ exempla. 111.18
philoxenus leucadius de cœnis ſcripſit. 3.12. collũ gruis optauit. 3. 40. & tricubitalem. 170.23. gulæ deditus. 3.28. paraſitus. 121.45 piſcem auri admouet. 3.46. 4.2. in latomias coniectus. 4.8. eius apophth. 123.29. mores. 3.28. teſtamentum & mors. 170.16
philoxeni duo. 3.39
phocenſe bellum. 277.47
phocion. 207.15
phocionis filius aſotus. 185.16
phœnicides opſophagus. 170.51. eius apophth. 172.19
phœnices lauti. 268.30
phormianum uinum. 13.43
phormion. 207.16.266.35
phoruſius opſophagus. 171.26
phryne ſcortum. 277.1.281.22. 288.29. nudam ſe toti græciæ ſpectandam præbet. 292.28. thebarũ muros uoluit res

luit restaurare. 292.44
phrynes meretricis patria. 292.19. pulchritudo. 292.26. statua delphis. 292.28
phrynem capitis accersitã defendit Hyperides. 292.20
phrynichus. 266.32
phycusæ insulæ. 15.44
phylomachus. 20f.17
picentinum uinum. 13.51
pilades. 10.45
pilę ludus & inuentores. 7.46
pindari locus. 13.21.14.28.21.3
piper. 33.29
pira aqua mersa cõuiuijs inferebantur 322.41
pisander polyphagus. 20f.44
piscatorum mores. 113. per totum.
pisces frixi in sartagine. f4.40
pisces cicures. 16f.31. fossiles in ponto. 16f.20. in gallia. 16f.39. magni. 178.8 nilotici. 1ff.48. pelagij. 177.7. testibus carent. 176.13. uocales. 16f.26.166.9
pisciũ coitus. 176.20. facultates. 177.7. saxatiliũ facultas. 177.7. species uariæ. 200.13
piscium pluuia. 166.18
piscium quorumlibet quæ partes meliores. 148.12
piscium qui, quibus dijs dicati. 162.12
piscibus abstinent syri. 79.31
piscibus pluit 166.18
de piscib. mira. 16f. per totũ
de piscibus q scripserint. 9.11
pisistratus. 263.23.301.47. multos libros possedit. 2.10
pistores ubi optimi. f6.4f
pithyllus gulosus. 3.46
placenta attica f1.3f
placentæ. 319. per totum. philoxeniæ. 3.24. pariæ optimæ. 317.31
placentarum confectiones. 321.12
plango meretrix. 276.49.281.22.294.12
plani. 30f.9
platania mala. 40.44
plato quando natus 109.48.
maledicus. 248.f3. philo sycus. 159.23
platonis dialogi romæ à cocis recitati. 189.33
platonis amores. 291.39. æmulatio cũ xenophonte. 248.12 discipuli. 2f0.42. errores. 109.46.110.2. mẽdacia. 109.1
platonis locus. 19.36.213.11. 217. 30.260.31.312.40
platonis symposium. 90. 27.91.16.96.24
plutarchi locus de amygdalis amaris. 26.33.
pluuia piscium. 166.18. ranarum. 166.20
pocillatoris munere apud ueteres fungebatur nobilissimus quisq;. 209.47
pocula ærea. 116.42. è boum cornibus. 234.3f. pocula lacedæmoniorum. 238.19
poculorum multitudo. 229.43
poculum muliebre 237.1f
podagra. 26.18
polycrates samius. 2.10.267.
poësis species. 312.33 (26
poëmata asigma. 224.f3
pœna non soluentis griphũ. 221.32.226.39
poëtæ parœdi. 3ff.20
poëtarum amicæ. 297.22
polemon. 22.32.307.24. cius epigr. 21f.28.218.40
pollion uinum. 16.10
pollis argiuus. 16.8
polyarchus. 269.49
polybij iouis de musica. 309.
polycletus. 104.14 (11
polydeuctus achæus. 316.36
polyeuctus assotus. 84.6
polyidus sacra faciens. 227.7
polyphagiæ & polyposię certamen. 20f.48
polypi species. 1f9.9
polysperchon macedo. 78.33
pompeianus philadelphus. 49.4f
porcellus semiassus. 187.1f partim assus, partim elixus. 187.24
porcus assus animalibus fartus. 6f.2
posidippi epigr. 1f9.4.204.28. 20f.16.29f.27
posidonius corinthius. 7.12. stoicus. 272.23. scipioni familiaris. 326.34
pothene meretrix. 28f.39
præconum munus apud ueteres. 327.38
pręgustatores. 186.2f
prænestinum uinum. 13.48
præstigiatrices mulieres. 63.11
pramnium uinũ. 1f.42.16.20
prandium atticum. 68.f0
praxiteles statuarius unde sumpserit exemplar ueneris cnidiæ. 292.30
pretelli iocus de bœotijs. 266.44
priapus à lampsacenis colitur. 1f.33
priami uxores. 27f.48
proclides tarentinus adulator. 126.26
procorum penelopes ludus.
promachus. 21f.47. (8.f0
pronomius thebanus. 313.18
proteas macedo uinolentus. 64. 47.6f.18.214.12
protagoras sophista. 176.40
protagorides. 82.f
protropon uinum. 1f.3f
prouerbia aristotelis. 30.36
pruna. 2f.4
prusias rex. 244.42
psammetichus. 116.4f. eius consilium de inueniendis nili fontibus. 172.16
psythium uinum. 14.f2
pulchritudinis certamẽ. 280.26.302.4. laudes. 280.26
ptolemæus philadelphus libros multos habuit. 2.13. 22.49.f1.40. thaidem uxorẽ duxit. 28f.30
ptolemæus εὐεργέτης. 272.22. κακεργέτης. 91.41
ptolemæi lagi liberi. 28f.32
ptolemæi philadelphi amores. 28f.32. pompa. 38.32.
ptolemæi philopatoris apophthegmata. 16f.22. nauis. 102.40 pudoris
ptolemæo amatæ. 28f.40 pudoris.

pudoris sedes. 279.37
puellæ & mulieres hospites lauant apud Hom. 5.50
purpura longioris uitæ. 175.44.
puteus argenteus. 227.40
pygmæi cum gruibus pugnantes perdicibus in uehiculis utuntur. 193.31. quã ob causam gruibus infensi. 195.30
pyrrhonis frugalitas. 207.30
pythagoras. 313.31. animatis non abstinuit. 207.11. hecatomben immolauit. 207.12 eius frugalitas. 207.10. symbola. 223.24
pythagorica diæta. 81.28
pythagorici quare abstineãt à piscibus. 154.9
pythagoricorum cibus. 23.45
pytharchus cyzicenus, Cyri amicus. 15.30
pytheæ arcadis epitaphium. 229.44
pythionice meretrix. 169.19. 281.22. eius sepulchrũ. 294.24
pythonicus atheniensis. 111.41
python byzantius. 275.7

Q

Quadratus panis. 57.40. 58.7.
quę quibus in locis optima. 2.46. pręcipua. 16. per totum. 30.49. 325.15
Q. Hippius. 107.14
qui primi inter gręcos seruis usi. 133.23
qui ad cœnam uocandi contra hesiodum. 93.51
quomodo bibendum. 207.23

R

Ranis pluit. 166.20
rapa pro aphya nicomedi regi apposita. 4.24
raporum genera. 183.51. horum usus. 67.7
raphanus & crambe idem.
rapsodi. 307.17 (17.47
recumbendi mos. 9.23
reginæ ægypti. 17.28
rheginum uinum. 13.42
regis cerebrum. 253.37. 261.37
regum quorundam parasiti 122.52. diuersorum meretrices. 285.26
rhetores ab harpalo corrupti
rhiani epigram. 246.7 (170.28
rhiphæi montes. 117.46
rhodiensium lex. 280.13
rhodij scyphi. 246.24
rhodium uinum. 16.59
rhodophon. 219.19
roma compendiũ orbis. 10.33
roma exacti sophistæ. 303.36
romani. 211.51. quę à quibus illi didicerint. 137.41.
romanorum mos. 78.7. 210.1. frugalitas. 137.34
romanis mulierib. uini usus interdictus. 217.44
ruta contra uenena. 43.10
rutilius historiam rom. græce scripsit. 85.14
rutilius rufus. 138.9

S

Sabinum uinum. 14.2
sacra uia athenis. 294.28
sacrificia quare instituta. 181.20
sacrificia in alcibiadis honorem. 284.35
sacrificiorũ apparatus apud homerum. 5.29
sacrificiorum mos apud uetes sagaris. 262.5 (teres. 181.20
sal ammoniacum. 33.45
salpa mnaseæ cognomentũ. 160.37
salsamentũ putre. 59.5. 60.26
saltatio in symposijs. 7.31. italica. 10.45. satyrica. 10.46
saltationis species apud homer. 7.45. saltationis tragicæ autor. 19.44. saltationis scenicæ. 312.34. & lyricæ species. 312.35
saltationes in conuiuijs atticis consuetæ. 67.23
saltationũ exempla ex xenophonte. 8.18. species. 311.53
salsamenta lauanda. 61.20
salsamentis sacra faciũt phasambuca. 314.23 (selitæ. 149.8
samij territi. 325.48
samiorum mores. 259.36. nomisma. 325.17. serui. 134.29
samnitum mores. 255.34
sannyrion. 273.22
sandrocyptus indorum rex.
sapria. 15.21 (9.43
sarambus. 57.2
sardanapalus. 261.16 eius epitaphium. 167.51
sarpedõ demetrij dux. 166.27
saturnalia. 317.6
satyra scortum. 285.24
satyrus adulator. 125.48
scaphisias. 266.32
sciathium uinum. 16.1
scione scortum. 285.22
scipio africanus. 137.24
scorta insignia. 276.48. cur. 281.43.
scorto nocentius ac perniciosius nullum animal. 277.8
scottas polypotes. 216.29
scymnos tarentinus. 266.27
scytale laconica. 222.48
scytharum mores. 258.52
secundæ mensæ. 318.13
sedent conuiuia agitantes apud homerum. 6.28. 9.22
seditio seruilis in attica. 137.13
seleucus tarsensis. 7.13
senum iuramentum. 184.24
sententiæ improbæ apud autores bonos. 61.43
sepia promontorium. 15.43
seruitus spontanea. 112.27
seruum iniuria afficere impunè non erat. 134.20
serui quales esse debeãt. 131.16
serui abstemij. 211.51. serui æginitarum. 137.5. arcadum. 136.34 atheniensium 137.2. chiorum. 133.22. corinthiorum. 136.52. heracleotarum. 132.29 niciæ 137.3 romanorum. 137.12
serui sacrificijs arcebantur. 317.15
seruorum empticiorũ nullus usus apud locros & phocẽses. 133.1
seruis dimidiũ mẽtis ademit sesili. 31.53 (iuppiter. 133.11
setania mala. 40.44

setinum

ſetinum uinum. 13.45
ſexitania hiſpaniæ ciuitas. 61.9
ſeuthes cocus. 185.36
ſeuthæ thracis cœna. 76.16
ſidus.untis. 41.21
ſicinnus. 10.48
ſiculæ menſæ. 13.17.255.36
ſiculorum mores. 260.28
ſigninum uinum. 14.3
ſillax rheginus. 106.9
ſilenus à mida captus. 22.53
ſileni, uini auidi. 22.53
ſimachus. 126.47
ſimiæ ebrietatem ſentiunt, & uino capiuntur. 212.10
ſimonidis epigr. 63.15.284.1. mores. 325.51
ſimulacrũ iouis cteſij. 233.22
ſiniſtræ literæ. 282.49
ſinope meretrix. 276.50.281.24
ſittius romanus. 268.51
ſiris. 258.32
ſiritæ. 258.30
ſirites fiſtulæ inuentor. 306.19
ſitalca. 8.22
ſium. 30.52
ſmigolas. 169.16
ſmindyrides ſybarita. 137.30. 267.47.
ſocrates. 280.44.319.23
ſocratis apophth. 80.25.93.43. coniuges. 276.38. iuramentũ. 184.25. militia. 109.1. mores. 302.42. ſaltatio. 10.53. ſomnium. 250.7
ſolis poculum. 231.43
ſolon cypri rex. 285.32
ſolon primus meretrices publicè proſtantes inſtituit. 250.24.282.14
ſolonis inſtitutum. 68.52
ſomniũ amoris cauſa. 284.37
ſomni pręſes mercurius. 8.34
ſopater paphius. 35.45
ſophiſtæ roma pulſi. 302.36
ſophocles. 10.49.271.11. uoluptuarius. 141.4. de uoluptate. 251.29. pæderaſtes. 298.45. ex calliæ tragœdia quædã mutuatus eſt. 138.53. archippam meretricem inſtituit. 293.7
ſophoclis epigramma. 299.22.293.3
ſophon acarnan. 200.26
ſophron epheſius à meretrice ſeruatus. 293.40
ſoradius indorum deus. 14.13
ſoſibius lyricus. 243.19
ſotades poëta maledicus. 307.31
ſotades duo. 146.51
ſpartacus. 137.19
ſpartani amori ſacra faciũt, 278.31. archidamũ mulctant. 280.29. aſotis interdixerũt commercio iuuenum. 85.11. hoſpitibus uirgines nudas oſtendunt. 280.46. neq rhetoricen neq philoſophiam admittunt. 302.41. muſicæ ſtudioſi. 313.47. frugales. 326.17
ſpartanorũ mos. 254.52.
ſphærus. 176.48
ſpeuſippus. 140.42.270.41
ſpodrias cynicus. 82.5
ſpoletinum uinum. 14.5
ſpongiæ coëuntibus ſubſternuntur. 9.40
ſquamati piſces. 178.10
ſtatuarum amatores. 299.49
ſteſander ſamius. 316.31
ſtilpon quomodo audiuerit à meretrice. 288.50.
ſtraguia. 24.18
ſtoicorum ſententia. 180.3
ſtrambelus rex. 22.2
ſtraton atticus. 65.36
ſidonius. 262.23
ſtratonice meretrix. 285.35
ſtratonici citharœdi facetè dicta. 373.17
ſtructor. 86.12
ſtruthia. 40.46
ſuccorum facultas in genere. 61.20
ſumptus iñ conuiuijs. 70.47
ſunięthon ſcriptor. 63.30
ſurrentinum uinum. 13.40
ſus ſylueſtris. 399.11
ſus ueneri ſacrificabať. 48.40
ſus ioui infanti ubera admouit. 187.4
ſues ſacri in creta. 187.3
ſues ebrietatẽ ſentiunt. 212.8
ſybaris urbis ſitus. 256.30
ſybaritę dictum in lacedęmonios. 69.23
ſybaritorũ mos. 17.43. luxus 255.38
ſylla mimis deditus. 131.25. φιλόγελως. 304.41. eius comœdiæ ſatyricæ. 131.27
ſycamina. 25.50.
ſycaminus. 26.3
ſymbola pythagoræ 223.24
ſyme inſula. 148.25
ſympoſium homericũ. 93.45
ſympoſia qualia eſſe debeãt. 228.21.
ſympoſia ueterũ. 93.15.96.31
ſympoſiorum homeri, platonis, xenophontis, epicuri collatio. 90.40.94.8
ſyracuſani ſcyphi. 246.26
ſyracuſanorũ lex. 257.13. mos in compotationibus. 51.38
ſyri piſcibus abſtinent. 79.38
σῦς ratio nominis. 199.16

T

IN taberna prandere aut cænare probro datum. 280.53
tachus ægyptiorũ rex, ob dicacitatem regno excidit. 305.30
tęnioticum uiñum. 17.22
talorum ludus. 8.46
thais ſcortum. 281. 14. cauſa fuit iñcenſæ perſarum regiæ. 285.28
thalamegus philopatoris. 103.9
thalaſſa ſcortum. 281.13
tantalus. 141. 26. eius pœna. 12.52.
tapyri φίλοινοι. 218.28
tarentini. 84.14
tarentinorum luxus. 257.53
tarentinum uinum. 13.10
tarẽtinos uiuere ſolos. 184.17
targelia nupta 14. uiris. 301.35
tarireas opſophagus. 170.51
thaſium uinum. 14.44.15.20
taurus fluuius. 62.5
telemachi olla. 202.8
telenicus byzantius. 316.37
teleſphorus qua pœna ob intempe-

tempestiuā dicacitatem affectus à lysimacho. 305.28
telesphori dicacitas. 305.25
tellias agrigentinus liberalis & hospitalis. 2.35
tempe thessalica. 317.21
templū ueneris publicę 282.11
templa à meretricibus constituta. 283.39
tenthion illyriorū rex. 217.24
terpander. 315.18
terpsion. 168.22
tetraones. 324.46
theagenes thasius athleta polyphagus. 104.21
theana scortum. 277.2
theano thebana. 277.45
thearion pistor. 56.51
thebæ ægypti. 71.28
thebani musicæ studiosi. 92.46
thebani multa aliter uocant atq; alij græci. 308.18. horū luxus. 74.51
technon tibicen. 171.36
themison cyprius. 145.29.216.34
themistocles. 15.26.263.43. curru à scortis uehitur. 285.20. eius mater. 285.23
themistoclis mors. 613.8
themistocli ciuitates aliquot donauit rex persarū. 15.26
theocritus chius. 116.24.267.13
larissæus. 22.18.
theodectes phaselites. 222.52
theodorus ψωμαλοιφὸς. 10.6 ἄθεος. 302.44
theodote. 284.32
theognis. 154.51
theolyte scortum. 282.39
theomander cyrenæus. 281.4
theophrasti schemata. 11.3.
locus de erambe. 17.53. mas lum persicum. 42.14
theopompus chius. 43.5
thericles corinthius. 232.20
thermæ herculi sacræ. 252.39
thesei uxores. 276.35
thessali colaceā euertūt. 128.5
thessali luxui dediti. 329.1. polyphagi. 206.53
thessalus. 266.34
thessalorum studia. 260.18
tessalonicæ philippi macedon. filia. 276.28
thestij filiæ. 276.12
thraces. 218.45
thraeum cœnæ. 76.14. lusus. 78.42
thracium uinum. 16.7
thrason. 126.29
thrasydæus thessalus. 125.12
thrasylaus. 275.9
thucydidis filius. 249.24
thymelici agones. 335.44
thymœtes. 49.3
thyramis fluuius. 36.35
thys paphlagonum rex. 72.47 polyphagus. 205.41
tiara locus. 31.24
tibiarum usus apud homerū 18.31.
tibijs canendi studium apud ueteres. 92.46
tiburtinum uinum. 13.46
tilphossa bœotiæ fons. 21.3
timachidas rhodius scripsit de cœnis. 3.10
timæus. 104.12.250.53
timagoras. 24.29
timocreon rhodius polyphagus. 205.49. eius epitaphium. 205.51
timolaus thebanus. 205.20
timon philosophus. 216.18
timosa oxyartæ pellex. 301.39
timotheus. 226.32.280.5.315.45
timothei mater. 285.43. eius apophth. 285.45
timothei cononis dictum de cœna platonis. 207.25
tiresiæ mors. 21.4
tisaræ. 16.6
tissaphernes. 248.45
tithonus. 272.2
tithymallus. 120.11.121.8
titormus polyphagus. 204.27
tium. 165.20
torone. 36.26
tragasa. 36.43
tragasæ. 21.35
tragasæus sal. 36.43
tragemata. 318.10
tragœdiæ inuentio. 20.17
utilitas. 112.50
trebellicum uinum. 14.8
trimma. 16.24
tripholinum uinum. 13.44
tripos apoll. & bacchi. 19.21
tripus pro mensa. 24.44
tripodum genera duo. 19.22
triremis domus. 18.53
triūphantes in templo herculis epulum exhibent. 112.19
triumphantium cibi romæ. 77.31
trœzenium uinum. 16.28
tromilicus caseus. 326.43
trophonij antrum. 304.16
tryphon apamæensis cum exercitu fluctibus obrutus. 166.26
tuber. 31.16
tuberum natura. 31.32
turdi. 32.37. horum tria genera. 32.41
tyrinthij dicaces. 131.28. φίλοινοι. 218.37
tyrrhenorum mos. 77.33. luxus. 255.10
tyrtæi poëmata. 311.44

V

VArro menippus dictus. 80.12
uaticinia ex piscibus. 166.34
uasorum aliquot nomenclaturæ. 317.47
uenaphranum uinum. 14.7
uentris incommoda. 208.39
uenenum phariacum. 41.13
uenus cnidia praxitelis ἀπό-γραφον φρύνης. 292.30
uenus ἀναδυομένη apellis, ἀπόγραφον φρύνης. 292.29
uenus eryeina. 196.10
ueneris publicæ templū. 282.11. honores. 284.19
ueneri dicatæ ἀφύαι καὶ φαλαρίς. 16.2.15
uenerē stimulantia. 9.42.32.20
uenerem extinguit mullus. 162.26
uestitus peloponnensiū. 291.52
ueteres ipsi sibi ministrabāt. 9.30

uinum album & nigrum. 13. 23.33. ἄπυρον. 16.13. chalybonium. 14. 41. chium. 14. 44. cirrhũ. 13.33. dulce. 23.13. fundanum. 14.1. gauranum. 13. 48. halicarnasseum. 16.49. 17. 31. herbulũ. 14.8. ὑπόχυτον. 16.21 icarium. 15.36. insulanum. 18.51. labicanũ. 13.47 lesbium. 14. 45. 16. 53. 17.14. maroneum. 13.27. mamertinum. 14.11. mareoticum. 17. 16. marsicum. 13.49. massiliense. 14.9. mendæum. 15.17. myndium. 16.49. 17.11. naxisum. 15. 53. niloticum. 17. 25. nomentanum. 14.4. peparethium. 15.3. phalernum. 13. 35. 17.6. phormianum. 13.43. picentinum. 13.51. prænestinum. 13.48. pramniũ. 5. 36. 15.42. 18.20. protropon. 15.35. psythium. 14.52. rheginũ. 13 41. rhodium. 18.50. sabinũ. 14. 2. sciathiũ. 16.1. setinum. 13.45. signinum. 14.3. spoletinum. 14.5. surrentinũ. 13.40. tænioticũ. 17.22. tarentinũ. 33.10. thasium. 14.44. 15.20. thraciũ. 18.7. trebellicũ. 14.8. tripholinũ. 13.44. trœzeniũ. 16.28. tiburtinum. 13.46. ucnaphranũ. 14.7. uluanum. 13.50. zacynthium. 17.9
uinum coquẽdo imbecillius fit. 212.6
uinum ingenij speculũ. 211.16
uinum lac ueneris. 219.37
uinum uetus. 13.2.3
uini commoda & incommoda. 6.3
uini distinctio. 16.40. encomium. 18.14. natura. 18.15
uini cum homine collatio. 18. 45
uini frigefacti usus apud ueteres. 62.45
uini genera prodigiosa. 16.33
uini inspectores. 210. 4
uini mixtura. 5. 44.19. 29.210. 30. quãdo ceperit. 23.1.90.30
uino deditæ gentes. 218.26
de uino oraculum 18.10
uinolẽti in rebus uenereis minus ualent. 214.37
uiperæ coitus. 175.45
uiris quatuordecim nupta targelia. 301.35
uiscum quomodo nascatur. 196.4
uitis naxia. 26.32.18.7
uitulos mittũt saginatos agesilao ægyptij. 189.32
uiuere quid sit. 228.44
ulysses polyphagus. 204.13
ulyssis & achillis contentio. 9.19
unguenta apud hom. 9.6. pedibus infundebãtur. 274.13
unguentorum odoratorum usus. 202.52
uocalium ο καὶ υ usus apud ueteres. 230.27
pro uoluptate oratio. 269.53
uoluptatum incõmoda. 251. 42.271.46
uoluptatum nouarũ inuentoribus præmiũ statutum à persis. 72.46.270.9
uoluptuarij. 253.11
uranopolis. 50.13
urbium quarundam epitheta. 10.34
urtica marina. 45.30
usura sesquicentesima. 303.11
uuæ apud mendęos elaterio aspergebãtur. 15.25. in uino reponuntur. 324.30
uulua eiectitia. 186.37
uxorem deuorat cambles lydus. 205.40
uxores cõmunes tyrrhenis. 255.12
uxores cur habeamus. 283.48

X

Xanthippus. 249.15
xanthippe. 275.35.319.23
xenarchus rhodius polypotes. 215.40
xenocrates philosophus polypotes. 215.49
xenocrates chalcedonius. 262.7
xenophon corinthius. 234. 6
xenophontis symposiũ. 90. 23. error. 109.31. libertas apud dionysiũ siculum. 211. 13. locus de potu. 248.22
xenopithia spartana. 301.41

Z

Zacynthij. 260.43
zaleucus. 250. 24
zaleuci lex. 211.49
zariadres. 284.38
zela rex bithyniæ. 29.27
zeno pæderastes. 279.24
zenon citticus. 28.14.172.9
zenon epicureus. 302.45
zenonis stoici sententia de auro & argento. 117.34
zenonis iuramentum. 184.34
zenonium est lentem coquere. 180.4

FINIS

Etsi maxima pars eorum quæ sequuntur eiusmodi sunt, ut uariam potius lectionē cuiusq; iudicio relictam, quàm aliquam meam negligentiam ostendere debeant: quādo tamen semel omnia me studiorum causa facturum constitui, nolui quicquam, quod mei officij esse uel minimè duxi, præterire. Itaque si fortè leuiora aliqua, neque magnopere animaduersione digna, notata hic descriptaq; fuerint, in eam partem accipi uelim, ut intelligas quàm mihi curæ fuerit, quo hic scriptor, quàm fieri potest, maximè castigatus & expeditus ad manus studiosorum perueniret: simul & quāti negotij sit Augiæ stabulum purgare. De obtrectatoribus nihil laboro: literarum studia quantum possum cupio iuuare, nulla præmia magis expectans, quàm si hunc meum animum bonis perspectum probatumq; iri cognouero. Valete.

Pagina 1. linea 18. [illegible] Pagina 2. lin. 5. [illegible] Pag. 3. lin. 2. [illegible]

[illegible]

lin. 10. κύμβαν. Pag. 296. lin. 31. Κύπρον. 41. ἀνατρέψαι ἐν πελάγει. & στιχηρὸν ἔλαν. Pag. 297. lin. 36. ὀρέων. Pag. 298. lin. 51. τοῖς τὴν. Pag. 300. lin. 44. πορφύρα. Pag. 301. lin. 28. πεπέμφθαι. Pag. 304. lin. 28. ἦν. Ιππαγωγ. 42. Αντιοχ. Pag. 306. lin. 8. Αθηναι. Pagina 309. lin. 19. Κίον καὶ χίλιοι. 56. ὤλεσεν. Pag. 310. lin. 16. παρακαλῶν. 24. αὐτοῖς uulgata habent Polybij exemplaria, αὐτῶν Athenæus Aldi. Pag. 312. lin. 38. λακωνικ. 45. ἰσχυρὸν. Pag. 313. lin. 12. συνιδεῖν. Pag. 314. lin. 39. ἀρχαιότατα. 45. ἴσως ἀπογεγόνασιν. Pag. 315. lin. 15. τὸ φάρμακον. Pag. 318. lin. 52. οὐ forsan. 47. πάντα ταῦτα. Pag. 319. lin. 42. ἱκανόν. 52. ὁ αὐτός. Pag. 321. lin. 11. ἀρίστω. 46. ἀπὸ κοινοῦ. Pag. 322. lin. 6. ἴσως. 30. τὸ μέσον. 49. γνῶσιν. Pag. 323. lin. 14. πράγματα παρετίθετο Aldus habet. 16. τοὺς συνόντας. 22. τὰς μὲν ἀρχάς. 30. μυλάσιος. Pag. 324. lin. 11. ἐπιφερομένων. 22. βούλεται λαμβάνεσθαι. 28. βότρυς. 45. τῶν ἐν Αλεξανδρείᾳ. Pag. 325. lin. 40. τὸν δὲ ἥλιον. Pag. 326. lin. 43. ἐν τούτῳ. Pag. 327. lin. 11. τῶν ἐν Διί, ἐν Διί ἀνυγίαν. 19. unde supra. 189. 48. πρὸς ἄνω. Pag. 328. lin. 5. λοιπὸν δ' ἦν. 39. βόλβον. 45. σφαγιστικῶν. Pag. 331. lin. 8. ἀγωνιστοῦ. Pag. 332. lin. 32. εἰ οὐ δεῖ γραμμάτων. 33. τὴν ἱερὰν μνήμην. Pag. 333. lin. 27. λαμπρότατον. Pag. 334. lin. 3. διεστῶτιν. Pag. 335. lin. 12. τριακοντάδας. 40. ἰχθύων. 45. φοίνικα. Pag. 336. lin. 10. τρίτον. Pag. 337. lin. 10. ἐν παροιμίᾳ.

EX MACROBII SATVRNALIOR. LIBRO VII. CAP. I.

Primis mensis post epulas iam remotis, & discursim uariantibus poculis minutioribus, prætextatus solet cibus, inquit, cũ sumitur tacitos efficere, potus loquaces. At nos inter pocula silemus, tanquam debeat serijs, uel etiam philosophicis carere tractatibus tale conuiuium. Et Symmachus: utrum ne ita sentis Vecti, ut philosophia conuiuijs intersit, & non tanquam censoria quædã, & plus nimio uerecunda materfamilias penetralibus suis contineatur, nec misceat se libero, cui etiam tumultus familiares sunt, cum ipsa huius situ uerecundiæ, ut strepitum non modo uerborum, sed ne cogitationum quidem, in sacrarium suæ quietis admittat? Doceat nos uel peregrina institutio, & disciplina à Parthis petita: qui solent cum concubinis non cum cõiugibus inire conuiuia, tanquam has & in uulgus produci, & lasciuire quoq;, illas non nisi domi abditas tueri deceat tectum pudorem. An ego censeam producendam philosophiam, quo rhetorica uenire ars, & professio popularis erubuit? Isocrates enim Græcus orator, qui uerba prius libera, sub numeros ire primus coëgit, cum in cõuiuio à sodalibus oraretur, ut aliquid in medium de eloquentię suæ fonte proferret, hanc ueniam deprecatus est: quæ pręsens, in quit, locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta nec tempori. Ad hæc Eustachius: probo Symmache propositum tuum, quod philosophiam, ea quam maximam putas, obseruatione ueneraris, ut tantum intra suum penetral existimes adorandam. Sed si propter hoc à cõuiuijs exulabit, procul hinc facessant & alumnæ eius, honestatem dico & modestiam, nec minus cum sobrietate pietatem. Quam enim harum dixerim minus esse uenerabilem? Ita fit, ut ab eiusmodi cœtibus relegatus matronarum talium chorus libertatem conuiuiorum solis concubinis, id est, uitijs, & criminibus addicat. Sed absit, ut philosophia quæ in scholis suis solicitè tractat de officijs conuiualibus, ipsa conuiuia reformidet, tanquam non possit rebus asserere, quæ solet uerbis docere: aut nesciat seruare modum, cuius in omnibus humanæ uitæ actibus terminos ipsa constituit. Neq; enim ita ad mensas inuito philosophiam, ut non se ipsa moderetur, cuius disciplina est rerum omnium moderationem docere. Vt ergo inter te & Vectium uelut arbitrali iudicatione compo

f 1 nam,

nam, aperiam quidem philosophiæ tricliniorum fores: sed spondeo sic inter= futuram, ne mensuram notæ sibi ac sectatoribus suis dispensationis excedat. Tunc Furius: Quia te unicū Eustachi, inquit, sectatorem philosophiæ nostra ætas tulit, oratus sis, ut modum dispensationis, quam das ei cōuiuanti, nobis ipse patefacias. Et Eustachius: Primum hoc eam scio seruaturam, ut secū æsti met præsentium ingenia conuiuarum. Et si plures peritos, uel saltem amato= res sui in conuiuij societate repererit, sermonem de se patietur agitari. Quia uelut paucæ literæ mutæ, dispersæ inter mutas uocales, in societatem uocis faci lè mansuescunt: ita rariores imperiti gaudentes consortio peritorum, aut con= sonant, si qua possunt, aut rerum talium capiuntur auditu. Si uerò plures ab institutione huius disciplinæ alieni sint, prudentibus qui pauciores interer ūt, sanciet dissimulationem sui, & patietur loquacitatem maiori parti amiciorem sociare, ne rara nobilitas à plebe tumultuosiore turbetur. Et hæc est una de uir tutibus philosophiæ: quia cum orator non aliter nisi orando probetur, philo sophus non minus tacendo pro tempore, quàm loquendo philosophatur. Si ergo pauci aderunt doctiores, in consensum rudis consortij, salua & inter se quiescente ueri notione migrabunt, ut omnis discordiæ suspicio facessat. Nec mirum si doctus faciet, quod fecit quondam Pisistratus Athenarum ty= rannus: qui cum filijs suis rectum dando consilium nō obtinuisset assensum, atque ideo esset in simultate cum liberis, ubi hoc æmulis causam fuisse gaudij comperit, ex illa discordia sperantibus in domo regnantis nasci posse nouita= tem, uniuersitate ciuium cōuocata ait: succensuisse quidem se filijs non acqui escentibus patriæ uoluntati, sed hoc sibi postea uisum paternæ aptius esse pie= tati, ut in sententiam liberorum ipse concederet. Sciret igitur ciuitas, sobolem regis cum patre esse concordem. Hoc commento spem detraxit insidiantibus regnantis quieti. Ita in omni uitæ genere, præcipueq; in lætitia conuiuali, omne quod uidetur absonum, in unam concordiam soni salua innocentia re digendum est. Sic Agathonis conuiuium, quia Socrates, Phædros, Pausa= nias, & Erisymmachos habuit, sic ea cœna quam Callias doctissimus dedit, Carneadem dico, Antisthenem, & Hermogenem, cæterosq; his similes, uer= bum nullum nisi philosophum sensit. At uerò Alcinoi uel Didonis mensa, quasi solis apta delicijs, habuit hæc Ioppam, illa Polyphemum, cithara canen tes. Nec deerant apud Alcinoum uiri saltatores, & apud Didonem Bitias, sic hauriens merum, ut se totum superflua eius effusione proluerct. Nonne si quis aut inter Phæacas, aut apud Pœnos, sermones de sapientia erutos conui uialibus fabulis miscuisset, & gratiam illis cœtibus aptam perderet, & in se ri= sum plane iustè moueret? Ergo prima eius obseruatio erit æstimare cōuiuas. Deinde ubi sibi locum patere uiderit, non de ipsis profunditatis suæ inter po= cula secretis loquetur, nec nodosas & anxias, sed utiles quidem facilesq; quæ= stiones mouebit. Nam sicut inter illos, qui exercitij genus habēt in medijs sal tare conuiuijs, si quis ut se amplius exerceat, uel ad cursum, uel ad pugillatum, sodales lacessiuerit, quasi ineptus relegabitur ab alacritate consortij: sic apud mensam, quando licet, aptis philosophandum est, ut crateri liquoris ad lætitiā nati, adhibeatur non modo nympharum, sed musarum quoque admistione

tempe=

temperies. Nam (ſicut fateri neceſſe eſt) in omni conuentu aut tacendum eſt, aut loquendum. Quæramus ſilentium ne conuiuijs, an opportunus ſermo conueniat. Nam ſi, ſicut apud Athenas Atticas Areopagitæ tacentes iudicant: ita inter epulas oportet ſemper ſileri, non eſt ultra quærendum, inter menſas philoſophandum nec ne ſit. Si uerò non erunt muta conuiuia, cur ubi ſermo permittitur inhoneſtus, honeſtus prohibetur? maximè cum non minus quàm dulcedo uini hilarent uerba cōuiuium. Nam ſi Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius, delinimentum illud quod Helena uino miſcuit, nō herba fuit, non ex India ſuccus, ſed narrandi opportunitas, quæ hoſpitem mœroris oblitum flexit ad gaudium. Vlyſſis enim præclara facinora, filio præſente narrabat.

πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ᾽ ὀνομήνω
ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι.
ἀλλ᾽ οἷον τόδ᾽ ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ᾽ Ἀχαιοί.

Ergo paternam gloriam & ſingula eius fortia facta dicendo, animum filij fecit alacriorem, & ita credita eſt contrà mœrorem uino remedium miſcuiſſe. Quid hoc, inquit, ad philoſophiam? Immo nihil tam cognatum ſapientiæ quàm locis & temporibus aptare ſermones, perſonarum quæ aderunt æſtimatione in medium uocata. Alios enim relata incitarunt exempla uirtutum, alios beneficiorum, nonnullos modeſtiæ: ut & qui aliter agebant, ſæpe auditis talibus ad emendationem uenirent. Sic autem uitijs irretitos, ſi & hoc in conuiuijs exegerit loquendi ordo, feriet philoſophia non ſentientes, ut Liber pater thyrſo ferit per obliquationem circunfuſæ hederæ latente mucrone: quia non ita profitebitur in conuiuio cenſorem, ut palàm uitia caſtiget. Cæterum his obnoxij repugnabunt, & talis erit conuiuij tumultus, ut ſub huiuſmodi inuitati uideantur edicto:

Quod ſupereſt, læti bene geſtis corpora rebus
Procurate uiri, & pugnam ſperate parati.

Aut ut Homerus breuius & expreſſius dixit:

νῦν δ᾽ ἔρχεσθ᾽ ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.

Ergo ſi opportunitas neceſſariæ reprehenſionis emerſerit, ſic à philoſopho proficiſcetur, ut & tecta & efficax ſit. Quid mirum, ſi feriet ſapiens, ut dixi, nō ſentientes: cum interdum ſic reprehendat, ut reprehenſus hilaretur? Nec tantum fabulis ſuis, ſed interrogationibus quoq; uim philoſophiæ, nihil ineptū loquentis oſtendet. Hanc ergo nullus honeſtus actus, locus ue, cœtus nullus excludat, quæ ita ſe aptat, ut ubiq; ſic appareat neceſſaria, tanquam abeſſe illam nefas fuerit.

DIPNOSOPHISTARVM NOMINA.

Τὰ ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου δειπνοσοφισταῖς παρατιθέντα βρώματα.

πρόπομα.
ἰχθύων πλῆθος ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν.
κρέα δὲ ὑείας.
μῆτρα.
κάραβοι.
ταγηνιστὰ ἤπατα.
πλακοῦς ἐκ γάλακτος, ἐντρίβοντι καὶ μέλιτος.
κωλῆνες.
σίναπι.
ἡμίοπτος καὶ ἡμίεφθος χοῖρος.
χῆνες.
ἰχθὺς μέγας ἐν ὀξάλμῃ.
κύκνοι.
ὄρχεις καὶ συμπεκνισόμενα κρέα.
χοῖροι γαλαθηνοί.
δορκάδες.
τέτραξ.
σῦς ἄγριος.
ἔριφοι.
ῥοδωνιτία λοπάς.
ὄρνεις καὶ λάχανα κνιστά.
ἡμίκραιραι δελφακίων.
κρεοκάκκαβος.
ἀλεκτρυὼν μετ᾽ ὀξυλιπάρου.
φασιανικοί.
δεύτεραι τράπεζαι.
πιτασών.
προφαλλίς.

Οἱ παρ᾽ Ἀθηναίῳ δειπνοσοφισταί.

λαρήνσιος ὁ ἑστιάτωρ.
οὐλπιανός.
δάφνος.
πλούταρχος.
γαληνός.
θεόδωρος ὁ κυνοῦλκος.
μάγνος.
αἰμιλιανός.
ἀλκίδης.
μασούριος.
ποντιανός.
ἀθηναῖος.
μυρτίλος.
δημόκριτος.
διονυσιοκλῆς.
ἀρριανός.
οὔδρος.
παλαμήδης.
ζωΐλος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΘΗΝΑΙ͂ΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΙ͂ΟΥ ΠΡΩ͂ΤΟΥ.

ἈΘΗΝΑΙΟΣ μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτη. δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος ῥωμαῖος ἀνὴρ, τῇ τύχῃ περιφανὴς, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὗτινος τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο, καὶ τὰς τούτων χρείας, καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις. καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας. καὶ ποιητὰς, καὶ ὅλως σοφοὺς, καὶ ὄργανα μουσικὰ, καὶ σκωμμάτων εἴδη μυρία, καὶ ἐκπωμάτων διαφορὰς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο. καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα, οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλίποι με ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διεξερχόμενον. Καί ἐστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, μίμημα τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου διασκευὴ, τῆς ἐν τῷ λόγῳ παρασκευῆς. τοιοῦτον ὁ θαυμαστὸς οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἥδιστον λογόδειπνον εἰσηγεῖται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ ἀθήνησι ῥήτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεράλλεται. οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δ' ἦσαν ἐπιδημήσαντες, δειπνοσοφισταὶ ἦσαν. Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος. Μόνιος ποιητὴς, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐζηλωκώς. ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο, ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς ἐφαίνετο, τοιαύτῃ πολυμαθείᾳ ἐκ παίδων συντραφείς. ἰάμβων δὲ ἦν ποιητὴς, οὐδενὸς δεύτερος φησὶ τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ ἠλεῖος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ μαυρούσιος, καὶ Ζωΐλος, γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. φιλοσόφων δὲ παρῆσαν, Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάντας ὑπερηκοντικότες. Φιλάδελφός τε ὁ πτολεμαιεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῶν δὲ κυνικῶν εἷς ἦν, ὃν Κύνουλκον ἐκάλει. ᾧ οὐ μόνον δύο κύνες ἀργοὶ εἵποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἦν ἄγυρις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη. ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο, Οὐλπιανὸς ὁ τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανείοις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κειτούκειτος. οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε, μηδενὸς ἀποτρώγειν, πρὶν εἰπεῖν κεῖται ἢ οὐ κεῖται. οἷον εἰ κεῖται ὥρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κεῖται ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων βρωμάτων, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συός. ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην, καὶ κατὰ τὰ ἤθη τῶν ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἁπτόμενος, Γαληνός τε ὁ περγαμηνὸς, ὃς τοσαῦτ' ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικὰ, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος. Ῥουφῖνός τε ὁ νικαιεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν, Ἀλκείδης ὁ ἀλεξανδρεύς. καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρατιωτικός φησι μᾶλλον, ἢ συμποτικός. δραματίζει γοῦν δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ Πλατωνικῷ. οὕτως γοῦν ἄρχεται.

Δειπνωδῶν κατάλογος.

Ἰλιάδ. β.

ΤΙΜΟΚΡΑ͂ΤΗΣ, ΚΑΙ ἈΘΗΝΑΙΟΣ.

ΑΥ͂ΤΟΣ ὦ Ἀθήναιε μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑταίροις διεξῄεις; Ἀθ. Αὐτὸς ὦ Τιμόκρατες μετασχών. Τι. ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι; τρὶς δὲ ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον, ὥς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ; εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον, καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἐπὶ παιδείᾳ συναθροίζων, οὐ μόνοις τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις εἱστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ δὲ αὐτὸς ἐπιλύων οὐκ ἀβασανίστως. οὐ δὲ ἐκ τοῦ παρατυχόντος τὰς ζητήσεις ποιούμενος,

Βυκόμενον τοῦ ἰατροῦ.

ποιούμενος, ἀλλ᾽ ὡς ἐν μάλιστα, μετὰ κριτικῆς τινὸς καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δὲ αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ᾽ ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ἀστερόπαιόν τινα, ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ᾽ αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι, ἱερουργιῶν τῶν νομισθεισῶν, ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συναγωγὴν, οὓς ἔτι διαδάσκουσιν, ὡς τὰ Πυθαγόρου, ὁ κωμῳδιοποιός Εὔπολις φησί, πολὺν καταστοιχισμένους ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλίας. ἦν δέ φησι καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων ἑλληνικῶν τοσαύτη, ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμασμένους, Πολυκράτην τε τὸν σάμιον, καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εὐκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν ἀθηναῖον, καὶ Νικοκράτη τὸν κύπριον. ἔτι τε τοὺς Περγάμου βασιλέας, Εὐριπίδην τε τὸν ποιητὴν, Ἀριστοτέλην τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτου διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα, παρ᾽ οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, φιλάδελφος δὲ ἐπίκλην, μετὰ τῶν ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥόδου, εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτὸν, ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει. Ὅπου τι σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικῆς ἐν ἀώτῳ, οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν, κατὰ τὸν θηβαῖον μελοποιόν. καὶ ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις δὲ παρακαλῶν, πατρίδα φησὶ τὴν Ῥώμην πᾶσιν ἀποφαίνει. τίς γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξένων, ἀναπεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν. κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀπολλόδωρον, Εἰς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου, Ἔστιν θεωρεῖν Νικοφῶν τὴν τοῦ φίλου Εὔνοιαν εὐθὺς εἰσιόντι τὰς θύρας, Ὁ θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτον ἐγένετο. ἡ κύων Ἔσαινε. καὶ προσῆλθεν, ὑπαντησέ τις, Δίφρον εὐθέως ἔθηκε καὶ μηδεὶς λέγῃ Μηδὲν. τοιούτους ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους. ὡς τοῖς γε μὴ τοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις, τί μικρολογεῖς; πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, Δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλειαν, ἔοικέ τοι. τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κόνων δὲ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους, καὶ τειχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ ψευδώνυμον, πάντας Ἀθηναίους εἱστίασεν. Ἀλκιβιάδης δὲ, ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας ὀλυμπίῳ Διῒ, τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ Λεώφρων ὀλυμπιάσιν, ἐπινίκιον γράψαντος τοῦ κείου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ᾽ ὁ ἀκραγαντῖνος ἵπποις ὀλύμπια νικήσας, πυθαγορικὸς ὢν, καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ χῖος Ἴων τραγῳδίαν νικήσας ἀθήνησιν, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε χῖον κεράμιον. Τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν ποτ᾽, ὁπηνίκα Εὔξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων, Ἢ τοῦ δύνασθαι περιβοηθεῖν τοῖς φίλοις, Σπείρειν τε καρπὸν χάριτος ἡδίστης θεῶν. Τοῦ μὲν ποιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς Ἔχομεν ὁμοίας. οὐχὶ δὲ τοῖς λαμπροῖσι γὰρ Δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται, Ἀντιφάνης φησίν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἀκραγαντῖνος Τελλίας, φιλόξενος ὢν, καὶ πάντας πυλωρῶν, πεντακοσίοις ἱππεῦσί ποτε ἐκ Γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ, ἔδωκεν ἑκάστῳ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον. Ὁ περιχέδειπνος φησὶ σοφιστὴς Κλέαρχος, Χάρμον τὸν συρακούσιον εὐτρεπίσαι στιχίδια καὶ παροιμίας, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων. εἰς μὲν τὸν ἰχθῦν, Ἥκω λιπὼν αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος. εἰς δὲ τοὺς κήρυκας, Χαίρετε κήρυκες διὸς ἄγγελοι. εἰς δὲ τὴν χορδὴν, ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιές. εἰς δὲ τὴν ὠνθυλευμένην τευθίδα, σοφή. σοφὴ σύ. εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἑψητοῖς ὡραῖον, οὐκ ἀπ᾽ ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν, οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα. τοιούτους πολλούς φησι τοῦ Λαρηνσίου παρεῖναι δείπνῳ, ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδεσμῶν γράμματα. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παρατιθεμένων εἶχεν τι πρόχειρον, ὡς προείρηται, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ὁ τοῦ παραβεύκοντος κληθείς. ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐγγραψάμενος, ἀνελάμφει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας. τὰς πλωτὰς ἐγχέλεις, τῶν Παχύνου θύννων τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν Μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν Σκιάθῳ κεστρέας. καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν Μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας, καὶ τὰ παρ᾽ Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ ταραντῖνος ὥς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε. καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ σικελὸς ὡς ταῦτα ἔγχει πιεῖν μοι καὶ τὸ περσικὸν σκέλος. ἀμίδα δ᾽ ἔτω τις, ἢ πλακοῦντα τίς δότω. Τὸν βίον φησὶν εὐσεβεῖς οὐκ ἐγχαρογάστορες, γυργάτες ψηφισμάτων φέροντες Ἀριστοφάνης φησίν.

Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ συρακούσιος ἢ γελῷος, ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος, ἐπιγραφομένῃ γαστρονομίᾳ. ὡς δὲ Λυγκεὺς

[Margin notes: Βιβλιοθῆκαι ἀρχαίων. — Δημοθοινία. — Βοῦς [illegible] — Στιχίδια [illegible] — Ἰχ. [illegible] — Ἀρχεστράτου γαστρονομία.]

[Margin line numbers: 10, 20, 30, 40, 50]

Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος ἡδυπαθεία, ὡς δὲ Κλέαρχος δειπνολογία, ὡς δ' ἄλλοι ὀψοποιΐα. ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχὴ, ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ φησί. Πρὸς μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβροδίαιτι τραπέζῃ. Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες, Ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ ἂν εἴη Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν. Ἀγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ, οἱ τινὲς καὶ εἴκοσι ἦσαν. οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι. καὶ πέτονται δεξιῶς περὶ ταῦτα ἄκλητοι, Ἀντιφάνης φησί. καὶ ἐπάγει· οὓς ἐκ κοινῶν ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον, Ἀεὶ δ' ὥσπερ Ὀλυμπιᾶσι φασὶ τὰς μυίας ποιεῖν, Βοῦν σὺν ἀκλήτους προκατακόπτειν πανταχοῦ. Τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶν ὁ Συρακούσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα παρασκευάζεσθαι δυνατὸν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον. Ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε, καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις, ἢ καὶ πλείοσι. καὶ Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής. καὶ Ματρέας ὁ Πιταναῖος ὁ παρῳδός. καὶ Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς Φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δείπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται, Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ, Τουτὶ διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον Πρὸς ἐμαυτόν. ἔστι δὲ, ἀντιβολῶ σε, τοῦτο τί; Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία. Ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστίν; ἄκουε δή. Ἄρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον. Ἐπὶ θύννον; οὐκοῦν ἐπὶ τελευτῆς πολὺ Κράτιστον ἐνταῦθα τετάχθαι τάξεως. Βολβοὺς μὲν σποδιῇ δαμάσας καταχύσματι δεύσας Ὡς πλείστους διάτρωγε. τὸ γὰρ δέμας ἀνορθοῖ. Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα, θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἀφίξομαι. Εἶτα μετὰ μικρόν. Οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν. ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον Οἶμαι. καὶ μετ' ὀλίγον, Ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε Μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ. Ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον. Πουλύποδος πλεκτὴ δ' ἂν ἐπεὶ λάβῃς κατὰ καιρὸν, Ἑφθὴ τῆς ὀπτῆς, ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων. Ἢν ὀπταὶ δὲ δύ' ὦσ', ἑφθῇ κλαίειν ἀγορεύω. Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίηρανος εἶναι, Παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ στύματα μισεῖ. Σκορπίος αὖ, παύσει γέ σε τὸν πρωκτὸν ὑπελθών. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου, καὶ Φιλοξένειοί τινες πλακοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππος φησίν, Ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τῶν γινομένων, ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις, τήν τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμὰ, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμόν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ. ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος καταναλίσκῃ αὐτὸς τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυναμένων. τὰ δὲ αὐτὰ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου ἱστοροῦσι, καὶ Ἀρχύτου, καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις παρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησίν. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ τοῦθ' ὑπερβολῇ, Τοὺς δακτύλους δ' ἔπαθον Ἰδαίους ἔχω, Καὶ τὸν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμαχίοις. Κάμινος οὐκ ἄνθρωπος. Κλέαρχος δέ φησι, Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας, ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων, καὶ φερόντων ἔλαιον οἶνον καὶ ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα. ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὸν ἀλλότριον οἶκον, τὰ ἑψόμενα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν, ἐμβάλλοντα ὧν δεῖ χρεία. εἶθ' οὕτως ἐγκεκυφότα εὐωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφεσον καταπλεύσας εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενὴν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν. καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πάντας ἐψυχαγώγησεν. ἦν δὲ διθυραμβοποιός. καὶ ὁ νυμφίος, Φιλόξενε εἶπε, καὶ αὔριον ὧδε δειπνεῖς; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον ἔφη μὴ πωλῇ τις. Θεόφιλος δέ φησιν, οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος. ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔοικε ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ηὔξατό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅλως ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ σπουδάζειν γενέσθαι. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, καὶ αἱ ἡδοναὶ, πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι. πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις, τοιοῦται τὰς ἀπολαύσεις. Κλέαρχος δὲ Μελάνθιον φησὶ τοῦτ' εὔξασθαι, λέγων, Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμαται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων. Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν, ηὔξατο τὴν μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ. ὁ αὐτός φησι, Πίθυλλον τὸν τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελυτροῦν τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τέλος ἰχθύι τρίβων ἀποκαθαίρειν αὐτήν. μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸν ὄψον, ἵν' ὡς θερμότατα ὁ προσαθλέος ἀναδιδῷ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ φιλιχθὺν καὶ αὐτὸν Φιλόξενον φασίν. Ἀριστοτέλης δὲ, φιλόδειπνον ἁπλῶς. ὃς καὶ γράφει που ταῦτα. δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις, καταστρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι. καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδὲν, πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου δεῖπνον οὐχ ὅλον. Φαινίας δέ φησι, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητὴς περιττὸς ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν πο-

Δείπνων ἀναγραφαί.

ὀψοφαγία.

Φιλοξένειοι πλακοῦντες.

τὰ παρὰ Διονυσίῳ. ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλαν παρατιθεῖσαν, ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος ἕνεκεν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ' ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι, τὴν δὲ ποτὶ ἠρωτημένην οὐκ ἀποκεκρίσθαι διότι νεωτέρα ἁλοίη. διὸ μὴ παρακολουθεῖν, τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν πρεσβυτέραν οὖσαν, εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλην τὴν παρ' αὐτῷ. συνεμέθυε δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων, εἰς τὰς λατομίας ἐνεβλήθη, ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα, συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ' αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἑαυτὸν δ' Ὀδυσσέα. ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητής, ἀφ' οὗ πλακούντων γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα, καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι ὑπέρ γε τὰς ἐν Σμύρνῃ μέγισται, καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακούς. ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδ' ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἧκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεὼς (πολλὴ δ' ἐγεγόνει παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο εἰ μείζους ἔχουσιν, εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναις, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὄντως μετελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλῆ τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τρυφῆς, καὶ τὰς ἐν τοῖς κήποις γινομένας θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβάνων χλωροὺς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδόν, Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διέπεμψεν ὑπὸ σοφίας αὐτῷ τεθησαυρισμένα. καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν τῷ βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης, μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ὢν τῆς θαλάσσης, μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ' Εὔφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρός φησι, Ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου, ὃς ἀπὸ θαλάσσης Νικομήδει δώδεκα Ὁδὸν ἀπέχοντι πρῶτον ἡμερῶν ποτὲ

Ἀφύης ἐπιθυμήσαντι, χειμῶνος μέσου Παρέθηκεν, ὥστε τε πάντας ἀνακραγεῖν. Πῶς δὲ δυνατὸν τοῦτ' ἐστί. θήλειαν λαβὼν Γογγυλίδα. ταύτην ἔτεμεν εἰς λεπτὰ σφόδρα Τὴν ὄψιν αὐτὴν τῆς ἀφύης μεμιμημένος Ἀποζέσαι δ' ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας Δοὺς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας αὐτῷ Κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, Περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενος, Ἀφύης τότ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον. οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει. ὁ νοῦς γάρ ἐστιν ἑκατέρῳ τούτων τέχνη. Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητής, ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια Μυκονίων δίκην. δοκοῦσι δ' οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν, ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκώνιον καλεῖ, Πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὼς Μυκονίου φιλόδωρος ἂν εἴης. ἀγαθὸς ἂν πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας Ἐσιασόμενος ἧκον, κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μεθύων οὔτ' ἔτι τῖμον ἀσήνεγκας, οὐδὲ μὴν κληθεὶς ἦλθες, οἷα δὴ φίλος. ἀλλά σευ γαστὴρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν εἰς ἀναιδείην, Ἀρχίλοχός φησι. Εὔβουλος ὁ κωμικός φησί που, Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο Ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκράτης. Ἕνα γὰρ ἐκεῖνον ὄντα, δύο λογίζομαι, Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς. Ὅν φασί ποτε παρακληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου τινός, εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὁπηνίκ' ἂν Εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ᾖ Ἥκειν ἕωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου Μετροῦντ' ἀνέχοντος, μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι Πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς. Ἔπειτα φάναι, μικρὸν ὀψιαίτερον Δι' ἀσχολίαν παρόνθ' ἥκειν ἅμ' ἡμέρᾳ. Ἀσυμβόλου δείπνου γὰρ ὅς τις ὑστερεῖ, Τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τάξιν λιπεῖν, Ἄμφις φησὶν ὁ κωμικός. Χρύσιππος δέ φησιν ἀσύμβολον εἰώθασι μὴ περιλιμπάνειν. Κάθου δ' οὐ περίληπτος ἀσύμβολος, ἀλλὰ διωκτός. Ἀντιφάνης δέ φησι, Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν Τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίσμασι. καὶ πάλιν, Μακάριος ὁ βίος ᾧ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον Εὑρίσκειν ὡς μάσημα τοῖς γνάθοις ἔχω. Ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον. καὶ προμελετήσας, ἵνα κἀγὼ τὸ στεγανόμιον κομίζων περιέρχωμαι. ἄπαπνα γὰρ αἰεὶ ἀοιδοὶ θύομεν. Ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστιν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, μονοφαγεῖς ἤδη τι καὶ βλάπτεις ἐμέ, ἁμαρτίας. ἔρρ' ἐς κόρακας μονοφάγε, καὶ τοιχωρύχε. περὶ δὲ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου. ὅτι Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν καὶ πάντων

Φιλοξένου τινὰ θέα ἡ Ἀπικίου

Ἀριστοξένου ὑγιαίνει.

Νικομήδους ἀφύαι.

Κλέπται.

Ἀσύμβολοι.

Μονοφάγοι.

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πάλιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς. καὶ ἐφεξῆς ἵνα τὴν
σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὦσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινοὶ πρὸς ἀλλή-
λους, εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη. λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς,
ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν. τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους, καὶ περὶ τὸν
ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῆν οὖν ἀποδέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βα-
σιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα. καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια
ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις, καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρία καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας, μελίπηκτά τε τοῖς
βασιλεῦσι παρατίθησιν Ὅμηρος. ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν. Αἴ-
αντα οὖν μετὰ τὴν μονομαχίαν, νώτοισι βοῶν γεραίρει ὁ Ἀγαμέμνων, καὶ Νέστορι δὲ ἤδη ὄντι γηραιῷ,
καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπτὸν διδόασι, καὶ Ἀλκίνου δὲ τὸν τρυφερὸν ᾑρημένου βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτά-
κτων ἐπιθυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτον βοὸς παρατίθη-
σιν, ὀπτὰ τά ῥά οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῷ. καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι περὶ τῇ θαλάσσῃ, διὰ τῶν
φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὐτῷ ἡ
θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα, ἡ διὰ τῶν οἰκείων καὶ συνηθεστάτων ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄν-
τας, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνειμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας, οὔτε μελίπηκτα. περιελὼν
παντὶ σθένει τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας, καὶ τὰ ὡς ὁ Μένανδρός φησι, ὑποβινητιῶντα βρώματα, καὶ
τὸ παρὰ πολλοῖς λασαυροκάκαβον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περίεργος
οὖσα. Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα, ἀρνῶν ἠδ'
ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ, καὶ κεκωλῦσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα
γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προ-
σαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους
προσεχεῖς πολλὰς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων. καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ κατα-
ριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδένα οὐδενὶ ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν
οὐδ' ὀπώραν παρατίθησί τινι, καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων, καὶ πάντα χρό-
νον παρασκευάζων ἀθάνατον. ὄγχνη γάρ φησιν ἐπ' ὄγχνῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐστεφανωμένους, οὐδὲ
μυρισμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας. ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ἐλευθε-
ρίαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρέτως τοὺς βασιλεῖς ἀποκαθίστησι. καὶ θεοῖς δὲ ἁπλῆν ἀποδίδωσι δίαιταν,
νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἐκ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανω-
τὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους, καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. καὶ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀ-
πλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κράτιστοι τῶν ἰατρῶν, ἀφαιρεῖ τὰς πλησμονάς. Αὐτὰρ
ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες, οἱ μὲν ἐξόρμων ἐπὶ μελέτην
ἀθλητικήν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανέαις, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες. οἱ δὲ
κιθαρῳδῶν ἠκροῶντο, τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ ποιουμένων. διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν τοὺς
οὕτω τεθραμμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς. ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν
ὡς ὑγιεινὸν ἅμα καὶ εὔχρηστον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρω-
μένῳ τὸν δεξιὸν ὦμον, προσφέροντα οἶνον ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα, καὶ τοῦτον Πράμνειον,
ὃν ἴσμεν παχὺν καὶ πολύτροφον. οὐ δίψους δ' ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα. πεπωκότι γοῦν παρα-
κελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν. σὺ μὲν φησὶ καθήμενος πῖνε, καὶ ἐπιξύοντα τυρὸν αἴγειον. ἐπὶ δὲ κρό-
μυον ποτῷ ὄψον, ἵνα πλεῖον πίνῃ. καίτοι ἀλλαχοῦ λέγων, τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιοῦν.
περὶ δὲ τοῦ Ἕκτορος Ἑκάβη οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαν-
τα προηγουμένως εἰς θυμηδίαν. ὁ δ' ὑπερτίθεται πρὸς πρᾶξιν ἐξιών. καὶ ἡ μὲν ἀποβιασαμένως ἐπαινεῖ
τὸν οἶνον, ὁ δὲ μετὰ ἄσθματος ἥκων ἀπωθεῖ. καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὁ δὲ κεθυμαγμένος ἀσεβὲς
ἡγεῖται. οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου. οἷς τὸν χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν, βλάπτε-
σθαι φησί. καὶ κράσεων δὲ γένη διάφορα ἠπίστατο. οὐκ ἂν γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίρειν ἐκέλευ-
σε, μὴ ὄντος τινὸς καθημερινῆς κράσεως. ἴσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στερεμνίου
σιτίου μέγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς διὰ τῆς τέχνης ἐστὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτῶδές τι ἀνα-
μίσγουσί τι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως. ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι, μετ' ἀλφίτου καὶ τυροῦ δίδω-
σι τὸν οἶνον. τὸν δ' Ὀδυσσέα ποιεῖ συνάπτοντα τὴν ἐκ τῶν σιτίων καὶ οἴνου ὠφέλειαν. ὃς δέ κ' ἀνὴρ
οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς. τῷ δὲ λεαινιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδύποτον, οὕτω καλέσας αὐτόν, ἐν
δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λουούσας τοὺς ξέ-
νους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρασίαν παρεχόντων τῶν εὐβεβιωκότων, καὶ σωφρόνως ἁπτομένας. ἀρ-
χαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λούουσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον
εἰς Σικελίαν. τὴν μέθην δὲ κατατρέχων ὁ ποιητὴς, τὸν τηλικοῦτον κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ

Ἡρώων τῶν καθ' Ὅμηρον δίαιτα. — ἰλ. η. — ὀδ. δ. — ὀδ. γ. — ἰλ. ω. — ὀδ. ε. — ὀδ. α. — ἰλ. λ. καὶ ξ. Πράμνειος. — ἰλ. ζ. — ἰλ. ζ. — ὀδ. φ. — ἰλ. ι. — ἰλ. τ. — Ἡρώων τῶν Ὁμήρου δίαιτα.

ταύτην ἀπολλύμενον παρίστησι, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν κένταυρον, τούς τε παρὰ Κίρκῃ λέοντας ποιεῖ καὶ
λύκους ταῖς ἡδοναῖς παρακολουθήσαντας. τὸν δὲ Ὀδυσσέα σώζει τῷ Ἑρμοῦ λόγῳ πεισθέντα. διὸ καὶ ἀ-
παθὴς γίνεται. Ἐλπήνορα δὲ πάροινον ὄντα καὶ τρυφερόν, κατακρημνίζει. καὶ Ἀντίνοος δὲ λέγων πρὸς
ὀδ. φ. Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδής, αὐτὸς οὐκ ἀπείχετο τοῦ πόματος. διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπόλλυται, ἔτι
ὀδ. χ. κρατῶν τὸ ποτήριον. ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας. διὸ καὶ στασιάζοντας, ὅθεν
ὀδ. γ. καὶ ἀπόλλυνται. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν δυνατώτατον Αἰνείαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ
ἰλ. υ. παρρησίαν καὶ τὰς ἀπειλάς, ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομένοντα τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν
ἰλ. ι. καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνονα λέγοντά που περὶ αὑτοῦ. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευ-
γαλέῃσι πιθήσας, Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί. Εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν
μέθην, τῇ μανίᾳ. οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. καὶ ὁ
ἰλ. α. Ἀχιλλεὺς δ' ὀνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι φησίν, Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. τοῦτ' ἔστι τὸ Θετ τα-
Τροφαὶ τέσσαρες τῶν παρ' Ὁμήρῳ, καὶ τῶν μεταγενεστέρων. λὸν σόφισμα, ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ' ἴσως, πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος. Ὅτι τροφαῖς
ἐχρῶντο τρισὶ παρ' Ὁμήρῳ πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον, οὗ ἅπαξ μέμνηται
ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς ἐντύνοντ' ἄριστον κειαμένω πῦρ. καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι, Ἐσ-
ὀδ. π. συμένως τε πένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον. Λέγει δὲ τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν κα-
λοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Ἀντιφάνης, ἄριστον ἐν ὅσῳ ὁ μάγειρος
ποιεῖ. εἶτ' ἐπάγει συνακρατίσασθαί πως ἔχεις μετ' ἐμοῦ, καὶ Κάνθαρος. οὐκοῦν ἀκρατισόμεθα (αὐτοῦ
μενοῦμεν) ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν. Ἀριστομένης, Ἀκρατιοῦμαι μικρόν, εἶθ' ἥξω πάλιν, Ἄρτου
δὶς ἢ τρὶς ἀποδακών. Φιλήμων δέ φησι, ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοί, ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ,
ἑσπερίσματι, δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμόν, διανεστισμὸν ἔλεγον. τὸ δ' ἄριστον, δορπηστόν. τὸ δὲ
δεῖπνον, ἐπιδορπίδα. ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων. ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίη-
ται λέγων, Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας Ἔταξα, σῖτον δ' εἰδέναι διώρισα.
ὀδ. ρ. Ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα. Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται, Σὺ δ'
ἔρχεο δειελιήσας, ὃ καλοῦσί τινες δειλινόν, ὅ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου.
καὶ ἄριστον μέν ἐστι, τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινόν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. δόρπον
δέ, τὸ ἑσπερινόν. μήποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον τῷ δείπνῳ. περὶ γὰρ τῆς πρωϊνῆς τινα τροφῆς φη-
σι, οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντ', ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο. μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμε-
νοι, προέρχονται εἰς τὴν μάχην. Εὐωχοῦνται δὲ παρ' Ὁμήρῳ καθήμενοι. οἴονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν
δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν Μέντῃ φασὶν ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμα-
ὀδ. α. χον τῶν τραπεζῶν παρακειμένων, Ξεστὴν παρέθηκε τράπεζαν. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανὲς τῶν προκειμένων
Τράπεζαι παρακείμεναι. κατασκευαστικόν. δύναται γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. παρ' ὅλην δὲ τὴν
συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστί,
κατηρεφεῖς παντοίων ἀγαθῶν κατὰ Ἀνακρέοντα. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σῖτον
πολὺν ᾕρεον καὶ τράπεζαν, καὶ δέπας. ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. δειπνήσαν-
τας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας, εἶτ' ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου δ' αὖτις με-
ὀδ. δ. μνημένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. τὸ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐμφαίνεσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἔδων
καὶ πῖνον, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. ἀναγνωστέον οὖν οὕτω, Ἔδων καὶ πῖνον ἔτι, καὶ παρέκειτο
τράπεζα, ἢ τὸν καιρὸν αἰτιᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἦν πρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρα-
ἰλ. ω. κεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν. παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν
τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖπνα κρέα μόνον ἦν ὀπτά. ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὅμηρος, θύων βοῦς, οὐδ' ἕψει κρέα.
Οὐδ' ἐγκέφαλον, ὤπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας. Οὕτω σφόδρα ἦν ἀρχαῖος Ἀντιφάνης φησί, καὶ τῶν
κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. ὅθεν εἴσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. τὰ γὰρ δεῖπνα, δαῖτας ἔλε-
Δαὶς ἴση ὁμοίμερος. γον, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι οὐ μόνον τῶν κρεῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου, Ἠὼς μὲν δαιτὸς κεκορήμε-
θα δαιτὸς ἐΐσης. καί, Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς. ἐκ τούτων δ' ἐπειδὴ Ζηνόδοτος,
δαῖτα ἐΐσην τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὸν ἀναγκαῖον ἦν. ἐπεκτείνας φη-
σὶ ἐΐσην. ἐπεὶ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι οὐδ' ἦν οὐ παρῆν ἄφθονος τροφή, ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον
ἐπ' αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἥρπαζον καὶ ἀφῃροῦντο τοὺς ἔχοντας καὶ μετὰ ἀκοσμίας ἐγίνοντο καὶ φόνοι. ἐξ
ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς
ἀλλήλους. ὡς δὲ περιεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, διένεμον ἑκάστῳ ἴσην, καὶ οὕτως εἰς κόσμον
ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα. διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια, πέμματός τε εἰς ἴσον διανεμομένου, καὶ
τοῖς δεπάεσσιν ἄλεισα. καὶ γὰρ ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. ὥστε ἡ τροφὴ δαὶς ἀπὸ τοῦ δαίε-
σθαι λέγεται, ὅ ἐστι διαμοιρᾶσθαι ἐπίσης, καὶ ὁ τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρός, ἐπεὶ ἴσην ἑκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. καὶ
ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν

δύναμιν

δύναμιν ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει, Αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν. Οἰωνοῖσί τε δαῖτα, τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω καλῶν, μόνον ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς προαιρετικῆς βίας. διὸ καὶ μόνη τότε ἡ τροφὴ, δαὶς καὶ μοῖρα τὸ ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον δὲ οἴκαδε οἱ παρ' Ὁμήρῳ δαιτυμόνες τὰ λειπόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντων κατελείπετο παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς, καὶ ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα αὖ τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ. καὶ ἰχθύσι δὲ Ὅμηρος ποιεῖ χρωμένους αὐτοὺς, καὶ ὄρνισι. τὴν γοῦν Τρινακρίαν οἱ Ὀδυσσέως ἑταῖροι θηρεύουσιν, Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας ὅτι χεῖρας ἵκοιτο Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν. οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρινακρίᾳ ἐχαλκεύοντο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ, δηλονότι ὡς τις ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Ὀδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις, καὶ θύραζε ῥι-
πτομένοις. οὐ τὴν καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῦν μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ καὶ συγγράμματα, Καίκαλον λέγω τὸν Ἀργεῖον, καὶ Νουμήνιον τὸν Ἡρακλεώτην, Παγκράτιον τὸν Ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν Κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον Ὀππιανὸν τὸν Κίλικα. τοσούτοις γὰρ ἐντυχόντες ἐποποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι. καταλογάδην δὲ τῷ Σελεύκῳ τῷ Ταρσεῖ, καὶ Λεωνίδῃ τῷ Βυζαντίῳ. οὐ μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δείπνων, ὡς οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἥρωσι καμοῦσιν, ὡς οὐδὲ τῶν νεογνῶν ἱερείων. οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ καὶ ὀστρέοις ἐχρῶντο. καί τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδὺ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ καὶ βάθος κειμένων. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι, ἢ δύοντα εἰς βυθὸν, ἢ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ. ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διφῶντα. ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὁμήρῳ παρέκειτο. παντὶ γοῦν παρατίθεται κάνεον καὶ τράπεζα, καὶ δέπας πιεῖν ὅτε θυμὸς
ἀνώγοι. ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑπερχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται ὥς τι διὰ τοῦ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦσθαι. καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἰωνοῦ τιθέμενοι, Κοῦροι δὲ διανώμησαν πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. τὸ δὲ πᾶσιν οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόῳ φησὶ, μέθυ νεῖμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον. καὶ ἑξῆς ἐπάγει, Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν. ἀεὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις τὰ δεῖπνα τιμαί. Τυδείδης γοῦν καὶ κρέασι καὶ πλείοσι δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴας νώτοισι διηνεκέεσσι γεραίρεται. καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ, τοῖς αὐτοῖς νῶτα βοὸς τὰ ῥᾷ οἱ πάρθεσαν αὐτῷ, Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ἀγαμέμνονα πλείονι δέπαϊ τιμᾷ. Σαρπηδὼν δὲ παρὰ Λυκίων τοῖς αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἕδρῃ, καὶ κρέασιν. ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῶν προπόσεων ἀσπασμός. οἱ γοῦν θεοὶ χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους. ἤτοι ἐδεξιοῦντο προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς, καί τις δὲ δεῖκτ' Ἀχιλλῆα, ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὃ ἔστιν προέπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. ἐδαιτρεύοντο
δὲ καὶ κατὰ τὰς αὐτῶν μοίρας, οἷς ἐβούλοντο. ὡς Ὀδυσσεὺς νώτου ἀποπροταμὼν τοῦ αὐτῷ παρέθεντο τῷ Δημοδόκῳ. ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κιθαρῳδοῖς, καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνηστῆρες. καὶ παρὰ Μενελάῳ, ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός. δύω δὲ κυβιστητῆρε μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. σώφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπεῖχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα, καὶ παραινετῆρά τινα. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διεξιόμενος, ἐνέβαλλε τινὰ φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν. εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν, ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ἀοιδὸς ἀνάγκῃ, ὃς οὐκ ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινῶς δὲ πᾶσι πάντας τοὺς ἀοιδοὺς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναί φησι. τοὔνεκ' ἄρα σφέας, οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε τε φῦλον ἀοιδῶν. ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημόδοκος ᾄδει
Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, ἀδοὺς ἐν τρυφερῷ τινὶ βίῳ τεθραμμένους. κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν, τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προφέρων. καὶ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βουλὴν ὁ Φήμιος, νόστον Ἀχαιῶν. καὶ αἱ Σειρῆνες δὲ ᾄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψοντα, καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι. Ἴδμεν γάρ φασι τά τ' ἄλλα, καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ. ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἱ μὲν τινῶν τῶν κυβιστήρων. αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλὶς ἡ Κερκυραία γραμματικὴ, Ναυσικάᾳ ἀνατίθησι, ὡς πολίτιδι χαριζομένη. Δικαίαρχος δὲ Σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις, ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρώτοις, ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωίδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. διαβόητος δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης ὁ Θεογνίδος τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφὸς, καί τις Χαιρεφάνης, ὃς ἀσελγεῖ τινὶ νέῳ παρακολουθῶν, οὐ διελέγετο μὲν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὅτι Χαιρεφάνους ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν. ἐγὼ δ' αὖ ἔφη σοι διαλεχθείην; τί οὖν εἰπὲ παρακολουθεῖς; χαίρω σε θεωρῶν, ἔφη. τὸ δὲ ἦθος, οὐ δοκιμάζω. τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἁρπαστὸν, φαινίνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι. πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν, τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης.

Il. α.

ἰχθύες Ὁμήρου. Od. μ.

ἁλιευτικὰ συγγράμματα.

Ὀππιανός.

Ὁμηρικοῦ συμποσίου θεωρία

Od. α.

Il. λ

Od. ι.

Ἀοιδοὶ Ὁμήρου

Od. γ.

Od. μ.

τό, τε περὶ τὸν τραχηλισμὸν ἐπιμελές. ὁ δὲ ἠγέτης δὲ τῆς φαινίνδας παιδιᾶς οὕτως Ἀντιφάνης, Σφαῖραν λαβὼν, τῷ μὲν διδοὺς ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφυγ' ἅμα, Τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν Κλαγκταῖσι φωναῖς. ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων. ἢ ὅτι εὑρετὴς αὐτῆς ὥς φησι Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ἀντιφάνης, Φαινίνδα παίζων ἦς ἐν Φαινεστίου. ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δαμόξενος οὖν φησί, Νεανίας τις ἐσφαίριζεν ὢν ἐτῶν Ἴσως ἑπτακαίδεκα, Κῷος. θεοὺς γὰρ φαίνεθ' ἡ νῆσος φέρειν, Ὅς ἐπεί ποτ' ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις. Ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδοὺς, ἅμα Πάντες ἐβοῶμεν. ἡ δ' εὐρυθμία Τό, τ' ἦθος, ἥ τε τάξις ὅση Ἐν τῷ τι λέγειν ἢ πράττειν ἐφαίνετο Τέρας τι κάλλους ἄνδρες οὔτ' ἀκήκοα Ἔμπροσθεν, οὔθ' ἑώρακα τοιαύτην χάριν. Κακὸν ἄν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον Ἔμεινα, καὶ νῦν δ' οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκῶ. Ἐσφαίριζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος Χαλκιδεὺς φιλόσοφος, καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιρικὴν αὐτῷ συναπεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκων. οἱ Φαίακες δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας ὀρχοῦνται. καὶ ὀρχοῦνταί τε ἀνὰ μέρος. πυκνῶς γὰρ τοῦτο δεῖ τὸ, ταρφέ' ἀμειβόμενοι. ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις ὅ φησι † λακεῖν. οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν ᾄδοντος, κοῦροι πρωθῆβαι ὀρχοῦνται. καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ δὲ παῖδας κιθαρίζοντος, ἄλλοι ἐν μανίᾳ μολπῇ τε ἰυγμῷ τε σκαίροντες. ὑποσημαίνεται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἤνθησεν ἐπὶ Ξενοδάμου, καὶ Πινδάρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις, μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἑρμηνευομένων πραγμάτων, ἣν ἐξίστησι γινομένην Ξενοφῶν ὁ καλὸς, ἐν τῇ Ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ συμποσίῳ. φησὶ γοῦν, Ἐπεὶ δὲ σπονδαί τε ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτοι Θρᾷκες, καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις, καὶ ἥλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο. τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πεπληγέναι τὸν ἄνδρα. ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως, καὶ πάντες ἀνέκραγον. καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξῄει, ᾄδων Σιτάλκαν. ἄλλοι δὲ τῶν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον, ὡς τεθνηκότα. ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. μετὰ τοῦτον Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην, ἐν τοῖς ὅπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος. λῃστὴς δὲ προσέρχεται. ὁ δὲ ἐπὰν προΐδηται, ἁρπάσας τὰ ὅπλα, μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν. καὶ τέλος ὁ λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα, τὸ ζεῦγος ἀπάγει. ἐνίοτε δὲ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστήν. καί τις φησὶ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κροτῶν τὰς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δέ φησιν ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι, ᾖσαν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι, καὶ ἐπαιάνισαν, καὶ ὠρχήσαντο. ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς, καὶ σύριγξιν ἡρώων. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπῆς ἀκούει. εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε, πλὴν ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς, παρὰ Τρωσὶν οὖν ἦν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπή. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλυόντων, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δὲ αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντων. προσνέμονται δὲ αὐτῷ αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἑρμηνείαν. οἶδε δ' Ὅμηρος, καὶ ποικίλας ἐδωδάς. λέγει γοῦν ἐδωδὴν παντοίην, καὶ ὄψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέων βασιλήων. οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νῦν πολυτέλειαν. οἴκων μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενελάου. τοιοῦτον δέ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος, Ἴβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν, ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλὴν τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι, πλήρεις οἴνου κριθίνου, ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ ὑπογράφων καὶ τῆς Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐκπλήττει τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος. Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, καὶ τὰ ἑξῆς. ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησίν, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. κακότητος ἀπούσης φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὥς ὁ Ναυσικράτης φησί. καὶ οἱ μνηστῆρες δὲ παρ' αὐτῷ πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεοξένου μαθόντες τὴν πεττείαν. οὐδὲ τοῦ Μιτυληναίου Λέοντος, τοῦ ἀνέκαθεν Ἀθηναίου, ὃς ἀήττητος ἦν περὶ τὴν πεττευτικήν, ὥς φησι Φανίας. Ἀπίων δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ Ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν, οἵα ἦν. ὀκτὼ γάρ φησι καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες, διετίθεσαν ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμόν, ὅσοι περ ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ' ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν. ἐν δὲ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ, μίαν τιθέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην. σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ. καὶ κλήρου μὲν τὸν λαχόντα, στοχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτίθεσθαι τὴν αὐτοῦ ἐς τὴν τῆς βληθείσης καὶ

ἐξωσμένης

ἐξ ὑστερίης χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν. καὶ πάλιν στάντα τὴν Πηνελόπην, ἐν ᾧ δεύτερον ἐγένετο
χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν τὴν ἑτέραν. εἰ δὲ τύχοι, ἄνευ τοῦ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων ψαῦσαι νικᾶν, καὶ
ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς, γαμήσειν αὐτήν. τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας εἰληφέναι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ,
καὶ εὔελπιν εἶναι περὶ τὸν γάμον. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἁπαλὰς, ὡς μὴ
δὲ τὸ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς, καὶ οἱ διακονούμενοι. δαπανωτάτη δὲ παρ'
Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία. Οὗ καὶ κινυμένοιο Διός ποτι χαλκοβατὲς δῶ, Ἔμπης ἐς γαῖάν
τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή, καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπούσας. τοιαύτας γὰρ Ἀρήτη Ὀδυσσεῖ ὑποστρω-
ννῦναι κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν τούτων εὐπορεῖν. τῶν δ' ἄλλων ποιη-
τῶν ἔνιοι, τὰς καθ' αὑτοὺς πολυτελείας καὶ ῥαθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὔσας καὶ ἐπὶ τὰ Τρωϊκά. Αἰσχύ-
10 λος γοῦν ἀπρεπῶς που παράγει μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύ-
ναι. λέγει γοῦν, Ὅδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος Γελωτοποιὸν τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔῤῥιψεν,
οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη Χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέ-
ουσ' ἐμοί. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ, Ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔῤ-
ῥιψεν οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον. Ἐδειματούμην δ'
οὐ φίλης ὀσμῆς ὕπο. Εὔπολις δὲ πρῶτος εἰσηγησάμενος τὸ τῆς ἀμίδος ὄνομα, ἐπὶ πλεῖστα λέγων,
Μισῶ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ κἂν πριαίμην. Πόλλας δ' οἶμαι νυνὶ βεβινῆσθαι. Ὃς δὲ πρῶτος
ἐξεῦρε τὸ πρῶτ' ἐπιπίνειν, Πολλήν γε λακκοπρωκτίαν ἐπίσταθ' ἡμῖν εὑρών. Εἶχε τις εἶπεν ἀμί-
δα, πάμπρωτος μεταξὺ πίνων Παλαμηδικόν γε τοῦτο τοὐξεύρημα καὶ σοφόν. Οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ
ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν Ἀγαμέμνονος, ἐν Ὀδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ
20 Ἀγαμέμνων χαίρει νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμοι αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων, λόγῳ ἢ μάχῃ αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἴ-
λιον. Ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας. οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σο-
φοκλῆς, καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν. ἀλλὰ πόδα βοὸς ἐπὶ τὸν Ὀδυσσέα ῥιπτόμενον. καθίζονται δ'
ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες οὐ κατακέκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν,
ὥς φησι Δοῦρις. τετρακοσίους γοῦν ποτὲ ἡγεμόνας ἑστιῶν ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν, καὶ κλιντή-
ρων ἁλουργοῖς περιστρώσας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δέ φησι, οὐδὲ ἔθος εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνε-
σθαι τινὰ ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις ἐξωλίνου † ὗν κεν τύσειεν, ἕως δὲ τότε καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσαν-
δρος οὖν πέντε καὶ τριάκοντα ὢν ἐτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ δυνάμενος τὸ ἆ-
θλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονὼς, καὶ κυνηγὸς ἀγαθός. εἰς τὸ πρέπον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν,
τοὺς ἥρωας οὐ παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα αὐτοὺς σκευάζοντας. οὐ γὰρ ἔχει γέ-
30 λωτα οὐδ' αἰσχύνην, ὀψαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπετήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν,
καὶ ἐκαλλωπίζοντο φησὶ Χρύσιππος τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ
νηῆσαι οἷος οὐκ ἄλλος δεξιός ἐστι φησί. καὶ ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος, καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει.
καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νῦν δὲ ἤδη τοσοῦτον ἐπιδεδώκα-
μεν ὡς κατακεῖσθαι λουόμενοι. προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆκται, τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἔνδον
τῆς πόλεως ἐώντων εἶναι αὐτά. ὧν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ, Εἰς μακαρίαν τὸ λῷστον ὡς δι-
έθηκέ με. Ἑφθὸν κομιδῇ πεποίηκ', ἀποκναίσειεν αὖ, Καὶ ὁστισοῦν με λαβόμενος τοῦ δέρματος. οὕτω
στρυφνὸν πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδωρ. Ἕρμιππος, Μὰ Δί' οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ Τὸν ἀγαθόν,
οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς. ηὔξηται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία, καὶ ἡ τῶν μυρεψῶν. ὡς τ'
οὐδ' ἂν κολυμβῷ εἰς κολυμβήθραν μύρου ἀρκεῖσθαί τις ἂν δύναιτο, φησὶ Ἄλεξις. ἀνθοῦσι δὲ καὶ αἱ τῶν
40 περὶ τὰ πέμματα δημιουργίαι, καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπεισχεῖσθαι σπόγγους
ὑποτίθεσθαι. ἐπακτικὸν γὰρ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον, πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησί τι-
νὰς ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι, ὡς καὶ μέχρις ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον
αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκυπτον φησὶ τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, Σελεύκῳ μεθ' ὧν
ἔπεμψε δώρων, ἀποστεῖλαι τινας δυνάμεις στυπτικὰς τοιαύτας. ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν
συνουσιαζόντων, οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν. Ηὔξηται δὲ νῦν καὶ
ἡ τῆς μουσικῆς διαστροφή. καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθῆτας. καὶ ὑποδέσεις ἐπὶ ἅμμασι πολυτέλεια. Ὅμηρος
δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδὼς, οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν. ἐν οἷς
φησὶ, κάλλει στίλβων, ὥς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰ-
σάγει. καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνεται, ὅτι ᾔδει τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν, νῆσον
50 ἣν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται. καὶ πάντη γάρ σε στέφανος πολέμοιο δέδηε. προσπαρατηρητέον δὲ, καὶ
ὅταν Ὀδυσσέα ἀπονιζόμενον τὰς χεῖρας ποιῇ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς. ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦν-
τας, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφώντων. διὸ οἱ ἐνταῦ-
θα ἐθεράπευον τὸ σῶμα, διὰ λουτρῶν καὶ κατανιμμάτων. διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ

τῇ πολι-

Ιλ. ξ.

Ποιηταὶ ἀνάγοντες τὰ καθ' αὑτοὺς εἰς τὰ Τρωϊκά.

Κατακλίνεσθαι ἐν συμποσίοις

Αὐτοδιακονία

Βαλανεῖα.

Ὀχευτικαὶ δυνάμεις.

Μύρα. Ιλ. γ.

Στέφανοι.

Βιβλ. α.
τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν ἐπὶ Ἄτυος διὰ λιμὸν
εὑρεθῆναι τὰς παιδιάς. πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις, τὰ ἡρωϊκά. οἱ δ' ἐν τῇ Ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονο-
νοὺ βοῶσι κλῦθ' Ἀλαλὰ πολέμου θύγατερ εὐχῶν προοίμιον. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν Καρύστιον, τὸν
Ἀλεξάνδρου σφαιριστὴν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίησαν διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν.
Βάναυσοι τιμώμενοι.
τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείονος μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς κατὰ παιδείαν γε-
νομένας ἐπινοίας. Ἱστιαιεῖς οὖν καὶ Ὠρεῖται Θεοδώρου τοῦ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀ-
νέθηκαν, ψῆφον κρατοῦσαν. ὡς δ' αὔτως Μιλήσιοι Ἀρχελάου τοῦ κιθαριστοῦ. ἐν δὲ Θήβαις, Πινδάρου
μὲν οὐκ ἔστιν εἰκών, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται, Πυθέα υἱὸς ὅδ' ἐστὶ Κλέων Θη-
βαῖος ἀοιδὸς, Ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους Κρατὸς ἐπὶ σφετέρου, καὶ οἱ κλέος οὐρα-
νόμηκες. Χαῖρε Κλέων Θήβας πατρίδ' ἐπικλεΐσας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Ἀλέξαν-
δρος τὰς Θήβας κατέσκαψε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέ-
σθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα. Ἡρόδο-
Δι αὐλητοί.
τος δὲ ὁ λογόμιμος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ, μά-
λιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος, τοὺς Σωστράτου τοῦ αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύ-
λακας ἐπεποίητο. ἐθαυμάζετο δὲ παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις Ματρέας ὁ πλάνος, ὁ Ἀλεξανδρεύς. ὃς
Πλάνοι.
ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει. ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον, τί ἐ-
στιν. ἐποίησε δὲ οὗτος, καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διατί ὁ ἥ-
λιος δύνει μὲν, κολυμβᾷ δ' οὔ. καὶ διατί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν, συγκωθωνίζονται δ' οὔ. καὶ
τὰ τετράδραχμα καταλλάττεται μὲν, ὀργίζεται δ' οὔ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπάστῃ τὴν
Θαυματοποιοί.
σκηνὴν ἔδωκαν. ἀφ' ἧς ἐνεθουσίων οἱ περὶ Εὐριπίδην. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματο-
ποιὸς, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον. ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι,
καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ' ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος ἦν
καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιὸς, ὃς προσκρούσας Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκω-
ψε πρῶτος. Εὔδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ηὐδοκίμει μιμούμενος παλαιστὰς, καὶ πύκτας, ὥς φη-
σιν Ἀριστόξενος. Στράτων δ' ὁ Ταραντῖνος ἐθαυμάζετο, τοὺς διθυράμβους μιμούμενος. τὰς δὲ κι-
θαρῳδίας οἱ περὶ τὸν τῆς Ἰταλίας Οἰνωνᾶν, ὃς καὶ Κύκλωπα εἰσήγαγε τερετίζοντα. καὶ Ναυκὸν † Ναυ-
σικάᾳ Ὀδυσσέα σολοικίζοντα, ὁ αὐτός φησι. Διοπείθης δὲ ὁ Λοκρὸς, ὥς φησι Φανόδημος, παραγενό-
μενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννύμενος, οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων,
ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. ἔνδοξοι δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ θαυματοποιοί, Σκύμνος ὁ Τα-
ραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ Συρακούσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μιτυληναῖος. γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι,
ὧν Κηφισόδωρος, καὶ Πανταλέων. Φιλιππίδου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει. Ὅτι οἰ-
κουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόρρω τοξεύοι, λέγων τὴν
Ῥώμη ἐπιτομὴ τῆς οἰκουμένης.
Ῥωμαίων πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης. ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας,
καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς. ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλὴν, Νικο-
μηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ. προσέτι τε τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν, ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει,
τὰς Ἀθήνας λέγω. ἐπιλείποι δ' ἂν γε οὐχ ἡμέρα μία, ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει
Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις. ἀλλὰ πᾶσαι αἱ περὶ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. καὶ γὰρ
ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνῴκισται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν, καὶ Σκυθῶν, καὶ Ποντικῶν, καὶ ἄλλων πλειό-
Ὀρχήσεις.
νων. οὗτοι οὖν πάντες ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης. τὸν ἐφ' ἡμῶν φησὶ φιλόσοφον ὀρχηστὴν, Μέμ-
φιν ἐκάλεσαν. ἀπεικάζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν, τῇ τῆς πόλεως ἀρχαιοτάτῃ καὶ βασι-
λικωτάτῃ. περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί, τὰν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν, καὶ δονακώδεα Νεῖλον. οὗτος τὴν
Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσιν ἥ τις ἐστὶ, μετὰ σιωπῆς πάνθ' ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ
οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν. τῆς δὲ περὶ ταύτην ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμέ-
νης, πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος ὁ Ἀλεξανδρεύς. ὅν φησι νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. τοῦτον
Πυλάδης.
τὸν Βάθυλλον φησὶ Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδην, οὗ ἐστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Ἰταλικὴν ὄρχη-
σιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυ-
ρικῆς ἣ ἐλέγετο σίκιννις. διὸ καὶ οἱ σάτυροι, σικιννισταί. ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἱ δὲ φα-
σιν ὅτι Κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις, ὀγκώδης, παθητική τε καὶ πολύκοπος. ἡ δὲ Βα-
θύλλειος, ἱλαρωτέρα. καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν
ὥραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος, καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν
ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας. οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ
φησί. καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν, ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἐδίδαξε.
τῆς δὲ Μέμφιδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφὸς, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος,
ὥς φησι

ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις πάντας ὢν μᾶλλον τὴν ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔταττον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι, ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων, Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὠρχήσαντ' ἐλαφρῶς. Ἴων, ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας. Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ' ὥραν λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως, οὐδὲ σχήματός τινος, καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον ἐξείραντα τὴν γλῶσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. ἔμελε δὲ αὐτοῖς, καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας, ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, πάντα δυναμένους ὀξέως τε, καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένους, ἐπιδέξια ἐλευθερίως, οὐδ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντας ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον. Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει, τίς δ' ἀγροιώτατον θέλγει νόον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκεα ἕλκειν ἐπὶ τῶν σφυρῶν. Φιλέταιρος· ὦ Ἄμφι, καλλισίφρων φᾶρος οὐ καθήσεις τάλαν, μὴ δ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξῃ. Ἕρμιππος δέ φησι, Θεόκριτον Χῖον ὡς ἀπαίδευτον, μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολήν. Καλλίστρατός τε ὁ Ἀριστοφάνειος, Ἀρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἴρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. διὸ καὶ Ἄλεξίς φησι, Ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων Εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἐξὸν καλῶς, οὗ μήτε πράττεται τέλος Μηδεὶς ἡμᾶς μήτε μὴν δόντας δ' ἑτέρων λαβεῖν. Φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοισιν εὖ, δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς δ' ὁρῶσιν ἡδονήν. Κόσμον δὲ περὶ βίου, τὸ τοιοῦτον γέρας τίς οὐκ ἂν κτῷτ' αὐτῷ φάσκων νοῦν ἔχειν. Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων, ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιιστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιεῖ αὐτὸν Αἰσχύλον λέγοντα. τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ' ἐποίουν. καὶ πάλιν· τοὺς Φρύγας οἶδα θεωρῶν ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδα ἦλθον τεθνεῶτα. πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας, καὶ Τέλεσις δὲ ἢ Τελέστης ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύσας. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, Θεσπίας, Πρατίνας, Κρατῖνος, Φρύνιχος, ὀρχηστικοὶ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς οὖν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαί, αἵδε· λακωνικαί, τροιζωνικαί, ἐπιζεφύριοι, κρητικαί, ἰωνικαί, μαντινιακαί, ἃς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις, ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλω ὀρχηστὴν καλεῖ, Ὀρχηστ' ἀγλαΐας ἀνάσσων εὐρυφάρετρ' Ἄπολλον. καὶ Ὅμηρος δέ, ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν, Ἀπόλλων φόρμιγγ' ἐν χείρεσσ' ἔχων χαρίεν κιθαρίζει καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. Εὔμηλος δὲ ἢ Ἀρκτῖνος ὁ Κορίνθιος, τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει, λέγων, Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Θεόφραστος δέ φησι πρῶτον Ἄνδρωνα τὸν Καταναῖον αὐλητήν, κινήσεις καὶ ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα. ὅθεν σικελίζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. μεθ' ὃν Κλεόφαντον Θηβαῖον. ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι, Βολβὸς μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ. Ζήνων δὲ ὁ Κρὴς ὁ πάνυ Ἀρταξέρξῃ προσφιλέστατος, παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δέ, ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ, μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου.

Θεοφράστου σχήματα διδάσκοντος.

Εὐρύθμως ἀμπίσχεσθαι.

ὄρχησις.

Ὅτι τὸ Μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος, τάλαρόν που φησίν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτεύονται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες. Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ Βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ. ὡς αὐτῆς λογοδιαρροίας ἀπαλλαγῶσιν, οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες οἱ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τοῦ Πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων. Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα, Οἴκῳ ἐνὶ σκιερῷ Διονύσῳ χρῆσθαι ἰατρῷ. καὶ Μνησίθεος δὲ ὁ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ Μιτυληναῖος ποιητής, οἴνῳ πνεύμονα τέγγε. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἡ δ' ὥρη χαλεπή, πάντα δὲ δι   ὑπὸ καύματος. καὶ ἀλλαχοῦ. πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται. Εὔπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶν ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου, πίνειν, ἵνα πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα ἔκλυτον φορῇ. ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καίτοι Ἀντιφάνης λέγει, τὸ δὲ ζῆν ἐστί μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν, φήμ' ἐγώ. Ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάρροις, ὅσα δένδρων

Μουσεῖον.

Διόνυσος ἰατρός.

Πίνειν.

δένδρων ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν βρεχόμενα, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται. τὰ δ' ἀντίθετα τούτοις οἱονεὶ διψᾶν τινὰ. Ἡ ξηρασίαν ἔχοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. Οὕτω δ' οὖν τοῖς φασὶ κωμῳδογράφοις εἰρῆσθαι πιεῖν. εἴρηται δὲ τὸ βρέχειν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης, Δεῖ γὰρ φαγόντας, δαψιλῶς βρέχειν. Εὔβουλος, Σίκων ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος. πέπωκεν οὗτος πέπωκ' ἐγώ, ναὶ δία τὸν μενδαῖον. Ὅτι τὸ ἀναπίπτειν, κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἐστιν, οἷον ἀθυμεῖν ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτῃ, Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι. Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χρᾶται τῇ λέξει, Ῥόθιαζε κἀνάπιπτε. καὶ Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ, Διατί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται, ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν. Ἀνακεῖσθαι δέ φαμεν ἐπὶ ἀνδριάντος. ὅθεν οὐδ' ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει, δίκαιον. Δίφιλος, Ἐγὼ δ' ἕως μέν τινος ἀνεκείμην. πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ ἑταῖρος, φησί, ἀνέκειο. Φιλιππίδης, καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν. καὶ ἐπάγει, Πότερον ἀνδριάντα εἰσίας; Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται, καὶ κατακεκλίσθαι, ὡς ἐν συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἄλεξις, Ὡς ἐστὶ κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά, Οὔτε γὰρ ὕπνος δύναιτ' ἂν οὐδεὶς οὐδ' ἂν λάβοι. Οὐδ' ἂν λέγῃ τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν, ὁ νοῦς γάρ ἐστι τῆς τραπέζης πλησίον. ἔστι δὲ εὑρεῖν, καὶ ἐπὶ τῆς συνουσίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν ἐπικαλούμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακείμενος μέσον εἰς τὸν αὐχένα εἰσβαλεῖ. Ἀριστοτέλης ἐν τυρρηνῶν νομίμοις, Οἱ δὲ τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Θεόπομπος, Ἔπινομεν μετὰ ταῦτα κατακείμενοι, Μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη. Φιλωνίδης, Κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε Διάπαλαι. Εὐριπίδης, Κύκλωπι. ἀνέπιπτε φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιεὶς βαρύν. Ἄλεξις, Μετὰ τοῦτ' ἀναπεσεῖν ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ. Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τίθεται. φησὶ γοῦν Φοῖνιξ πρὸς Ἀχιλλέα, Οὐκ ἐθέλεσκ' ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι. καὶ ἀλλαχοῦ, Εὖτ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο. τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύονται μόνων, ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὅμιλος. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησί, Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην. εἰκὸς γὰρ τῷ τηλικῷδε ἀτυχήσαντος, ἀπογεύσασθαι μόνον. εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν οὐκ εἴα τὸ πάθος. διὸ καὶ ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς, κεῖται ἄσιτος ἄπαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέ ποτε λέγει τὸ πάσασθαι, ἀλλ' ὅπερ δηλοῖ κόρον. Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος, Μύθου δὲ πασάμην ἥδιον. Ἐρατοσθένης, Ὀπταλέα κρέα Ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τὰ τ' ἀγρώσσοντες ἕλοντο, Γοτίκολλον, ἅτε ξύλον πρὸς ξύλῳ. φησὶ ὁ Θηβαῖος μελοποιός. Ὅτι Σέλευκός φησι τὴν παρ' Ὁμήρῳ δαῖτα θάλειαν, στοιχείων μεταθέσει δίαιταν εἶναι. τὸ δὲ ἐκ τοῦ διαιτᾶσθαι λέγειν, βιαιότερόν ἐστι. Σφαιρίζουσι δὲ παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. καὶ δίσκοις δέ, καὶ ἀκοντίοις μετά τινος συμμετρίας ἐχρῶντο. Δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες. τὸ γὰρ τερπνόν, τὴν κακοπάθειαν κουφίζει. καὶ ἐπὶ κυνηγεσίας δὲ ἐξίασιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν κινδύνων. καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας, ἀφ' ὧν ῥωμαλεώτεροι, καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν. ὥς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες, καὶ ἀντίον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν. Ἴσασι δὲ καὶ λουτρὰ ἄκη πόνων παντοῖα. κόπον μὲν θαλάττῃ λύοντες, ἣ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος. ἀναχαλῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἶτ' ἐπαλειφόντες λίπος, πρὸς τὸ μὴ ῥανθέντος τοῦ ὕδατος ἀποσκληρυμμένα γένεσθαι τὰ σώματα. οἱ γοῦν ἐκ τῆς σκοπιᾶς ἐπανελθόντες, ἱδρῶ πολλὸν ἀπονίζοντο θαλάσσῃ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. καὶ οὕτως ἀναψύξαντες, ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐΰξέστας, λούσαντο, καὶ ἀλειψάμενοι λίπ' ἐλαίῳ, δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἐστὶ καὶ τρόπος ἕτερος καμάτων λύσεως. ἐκ τῶν περὶ κεφαλῆς καταιονήσεων, θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων. αἱ γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πόροις τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἱδρώτων ἔκκρισιν, καθάπερ ἂν εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθείη. διέξεισι γὰρ οὐθέν, ἢν μή τις αὐτὸν μετεωρίσας τοῖς πόροις ἀναψυχὴν καὶ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχῃ, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι ζητῶν, διατί οἱ ἱδροῦντες ἐπανελθοῦσιν εἰς θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἱδροῦσιν ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν ἐκ τῆς ἐμβάσεως. παρετίθετο δὲ ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα. ὅτι δὲ οἴδασι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ κακοχυμοτέροις κρομμύοις ἐχρῶντο, ἐπὶ δὲ κρόμμυον ποτῷ ὄψον. ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει, καὶ τῶν ἀκροδρύων. ὄγχνη γὰρ ἐπ' ὄγχνῃ πως γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα, καλὰ προσαγορεύει, ἔνθεν δένδρεα καλὰ πεφύκει, Ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι. τὰ δ' εἰς ξυλείαν εὔθετα μακρά, τοῖς ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων. ἔνθεν δένδρεα μακρὰ πεφύκει, Κλήθρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης. ἀρχαιοτέρα δ' ἦν καὶ τῶν τρωϊκῶν, ἡ τούτων χρῆσις. Τάνταλος οὖν οὐδὲ θανὼν ἀπηλλάττετο τῆς τούτων ἐπιθυμίας. ἅπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεός, προσιὼν καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες. τοῖς τοιούτοις καρποῖς ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς ἀπολαύσεως,

Ἀναπίπτειν.
Ἀνακεῖσθαι.
Κατακεῖσθαι.
Πάσασθαι.
Ὀδυσ. δ.
Ἡρώων Ὁμηρικῶν γυμνάσια
Λουτρά.
Ἰλιάδ. κ.
Ὀδυσ. κ.
Κρόμμυα.
Ὀδυσ. η.
Ὀδυσ. η.

ἀπολαύσειας, ὅτε τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτην δ' Ὀδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκεν αὐτῷ παιδὶ ὄντι, Ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθῦς ἤσθιον, Σαρπηδὼν δῆλον ποιεῖ ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου βρόχοις. καίτοι Εὔβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χάριν φησὶ παίζων, Ἰχθῦν δὲ ποῦ γ' Ὅμηρος ἐσθίοντ' ἔγραψε γε Τινὰ τῶν Ἀχαιῶν. κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ἐπεὶ Ἕψοντά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα. Ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις Αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα. Πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον, οἵτινες πόλιν Μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ Τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε. Οὐδὲ τὸν ἀέρα δ' ἄπειρον τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον. παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις, καὶ πελειάσιν ἱστάντες. ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνιθοθηρευτικήν, καὶ τὴν πελειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ, καὶ
10 τοξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦται. παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχάνων, καὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ὀρνίθων, διά τε τὴν λιχνείαν. καὶ προσέτι τὴν ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω ἡρωικῆς καὶ θείας ἐργον. ὅτι δὲ καὶ ἑφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφανίζει ἐν οἷς λέγει, ὡς δὲ λέβης ζεῖ, κνίσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο. καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσέως ἀφιεὶς πόδα βοὸς, τοῦτο σημαίνει. πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὀπτᾷ. καὶ τό, Κρειῶν δὲ πίνακας παρέθηκεν ἀείρας παντοίων, οὐ μόνον τὴν τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια, χοίρεια, ἐρίφεια, βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα, καὶ οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττήν. ὡς ἀνακύπτειν τὰς σικελικὰς, καὶ συβαριτικὰς, καὶ ἰταλικὰς τραπέζας. ἤδη δὲ καὶ χίας. μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι οὐκ ἔλαττον τῶν προειρημένων περὶ ὀψαρτυτικήν. Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνιξ τε καὶ Νέστωρ. μόνῳ Μενελάῳ οὐ συνευνάζεται γυνή, διὰ γυναῖ-
20 κα γαμετὴν ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πεποιημένῳ. Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὔβουλος δέ φησι ἄτοπόν τε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδὸν ἀπαραλλάκτως, τὸ σφόδρα μόνον κειμένου ἀντὶ τοῦ ἀεί. ὄντως δὲ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγείαν προσφορώτερος. πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα, καὶ λεπτομερὴς ὢν εὐανάδοτός ἐστι. δύναμιν δὲ τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ, τὸ αἷμα τε ἐνερευθὲς καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει, καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μάρωνος. ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. φύσει δὲ καὶ τὴν Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιΐαν σημαίνειν φασί, πάλαι γνωριζομένην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον παρεγχεομένης θαλάσσης. Επαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον,
30 πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ. δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυτεύειν τε καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συνῴκισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ δὲ λευκὸς οἶνος, ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ δὲ κιρρὸς πέττει ῥᾷον, ξηραντικώτερος ὤν. Περὶ ἰταλικῶν οἴνων φησὶ παρὰ τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός. ὁ φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρις εἴκοσιν. ὁ δ' ὑπὲρ τοῦτον ἐκπίπτων τὸν χρόνον, κεφαλαλγικός, καὶ τοῦ νευρώδους καθάπτεται. εἴδη δὲ αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρὸς, καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, παρ' ὃ καὶ μελάντερος γίνεται. ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθεὶς, αὐστηρός τε, καὶ τῷ χρώματι κιρρός. καὶ τοῦ ἀλβανοῦ δὲ οἴνου εἴδη δύο, ὁ μὲν γλυκάζων, ὁ δ' ὀμφακίας. ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι.
40 συρρεντῖνος δὲ ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος. ὢν γὰρ ἄλιπὴς καὶ λίαν ψαφαρὸς, μόλις πεπαίνεται. καὶ παλαιούμενος, σχεδὸν μόνος ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς χρωμένοις διηνεκῶς. ὁ δὲ ῥηγῖνος τοῦ συρρεντίνου λιπαρώτερος ὤν, χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. χρήσιμος καὶ ὁ πριβέρνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ ῥηγίνου, ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφερὴς ὁ φορμιανός, ταχὺ δὲ ἀκμάζει, καὶ λιπαρώτερος ἐστὶν αὐτοῦ. βράδιον δὲ ἀκμάζει ὁ τριφολῖνος. ἔστι δὲ τοῦ συρρεντίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ σετῖνος, τῶν πρώτων ἐστὶν οἴνων ἐμφερὴς, τῷ φαλέρνῳ κουφότερος, οὐ πληκτικός. ὁ τιβυρτῖνος, λεπτός, εὐδιάπνευστος, ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα. κρείττων δὲ γίνεται παλαιούμενος. ὁ λαβικανός, ἡδύς, λιπαρὸς τῇ γεύσει, μεταξὺ φαλέρνου καὶ ἀλβανοῦ. ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις ἀπὸ ἐτῶν δέκα. ὁ γαυριανὸς δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος, προσέτι τε εὔτονος καὶ παχὺς, πραινεστίνου δὲ καὶ τιβυρτίνου λιπαρώτερος. ὁ μαρσικὸς πάνυ αὐστηρὸς, εὐστόμαχος δέ. γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμπα-
50 νίας Κύμην ὁ καλούμενος ἀλβανός, πότιμος, κοῦφος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ ἀσ- νιταῖνος χρυσὸς, λιπαρὸς πως. Ὁ Βικρντῖνος ἐμφερὴς ἔχει τῷ ἀλβανῷ, τὸ ὀμφακίας εἶναι, ἔστι δὲ δυνατὸς καὶ εὐστόμαχος. ὁ σίγνιτερος δὲ ἡδὺς πινόμενος, εὐστόμαχος. ἴδιον δ' αὐτοῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ἀποβρέχεσθαι εἶναι. ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμιγμένα αὐτῷ ἕτερα. ὁ καληνὸς, κοῦφος, τοῦ φαλέρνου εὐστομαχώτερος. εὐγενὴς δὲ καὶ ὁ καίκουβος,

Β πληκτικός,

ὀδ. ω.

ἥρωες ὁμηρικοὶ ἰχθύσι καὶ ὄρνισι θηρεύοντες.

ἰλ. ψ.

Οἶνοι παλαιοὶ καὶ διαφέρουν χρωμάτων.

ὀλυμπ. ἐ.

ὀδ. ι.

Διόνυσος κατα φυγὼν εἰς θάλασσαν.

Οἶνοι ἰταλικοί.

πληκτικὸς, εὔτονος. παλαιοῦται δὲ, μετὰ ἱκανὰ ἔτη. ὁ φουνδανὸς, εὔτονος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομάχου ἅπτεται. διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. πάντων δὲ τούτων ὁ σαβῖνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρις πεντεκαίδεκα. ὁ δὲ σιγνῖνος, μέχρις ἐτῶν ἓξ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺ χρησιμώτερος. ὁ νουμεντάνος ἀκμάζει ταχὺ, καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστιν. ἔστι δ᾽ οὔτε λίαν ἡδὺς, οὔτε λεπτός. ὁ σπολετῖνος δὲ, καὶ πινόμενος ἡδὺς, καὶ τῷ χρώματι χρυσίζει. καπυανὸς ἐν πολλοῖς τῷ συρρεντίνῳ ἐμφερής. ὁ βαβῖνος, λίαν αὐστηρὸς, καὶ ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. εὐγενὴς καὶ ὁ καυκῖνος, καὶ τῷ φαλερνῷ ἐμφερής. ὁ βενεφρανὸς εὐστόμαχος, καὶ κοῦφος. ὁ ἐν Νεαπόλει τρεβελλικὸς, εὔκρατος τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὔστομος. ὁ ἐρβοῦλος ἐν ἀρχῇ μὲν ἐστὶ μέλας, μετ᾽ οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται, ἔστι δὲ λίαν κοῦφος, καὶ τρυφερός. ὁ μασσαλιώτης, καλός. ὀλίγος δὲ γίνεται, παχὺς, σαρκώδης. ταραντῖνοι δὲ, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες ἁπαλοί. οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, εὐστόμαχοι. ὁ δὲ μαμερτῖνος, ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται. καὶ

γενόμενος ἐν Σικελίᾳ, καλεῖται ἰωτάλινος. ἡδὺς δ᾽ ἐστὶ, κοῦφος, εὔτονος. Ὅτι παρ᾽ Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὥς φησι Χάρης ὁ μιτυληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος. ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ, οἰνοποιός.

Ὅτι Ἀντιφάνης ποῦ χαρίεις τὰ ἐξ ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει. Ἐξ Ἤλιδος μάγειρος, ἐξ Ἄργους λέβης, φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα. Ἰχθῦς Σικυῶνος, Αἰγίου δ᾽ αὐλητρίδες. Τυρὸς σικελικὸς, μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιωτίαι. Ἕρμιππος δ᾽ οὕτως. Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι. Ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ᾽ οἴνοπα πόντον, Ὅσσ᾽ ἀγάθ᾽ ἀνθρώποις δεῦρ᾽ ἤγαγε νηῒ μελαίνῃ, Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλὸν, καὶ δέρμα βόειον. Ἐκ δ᾽ Ἑλλησπόντου σκόμβρους, καὶ πάντα ταρίχη. Ἐκ δ᾽ αὖ Ἰταλίας χόνδρον, καὶ πλευρὰ βόεια. Καὶ παρὰ Σιτάλκου ψώρας Λακεδαιμονίοισι. Καὶ παρὰ Περδίκκου ψεύδη ναυσὶν πάνυ πολλαῖς. Αἱ δὲ Συράκουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσαι. Καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσειε Ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, ὅτι δίχα θυμὸν ἔχουσι. Ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν. ἐκ δ᾽ Αἰγύπτου τὰ κρέμαστα Ἱστία, καὶ βύβλους. ἀπὸ δ᾽ αὖ Συρίας, λιβανωτόν. Ἡ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριττον τοῖσι θεοῖσιν. Ἡ Λιβύη δ᾽ ἐλέφαντα πολὺν παρέχει κατὰ πρᾶσιν. Ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας τε, καὶ ἰσχάδας ἡδυονείρους. Αὐτὰρ ἀπ᾽ Εὐβοίας ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα. Ἀνδράποδ᾽ ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ᾽ Ἀρκαδίας ἐπικούρους. Αἱ Παγασαὶ δούλους, καὶ στιγματίας παρέχουσι. Τὰς δὲ Διὸς βαλάνους, καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα Παφλαγόνες παρέχουσι. τὰ γάρ τ᾽ ἀναθήματα δαιτός. Φοινίκη δ᾽ αὖ καρπὸν φοίνικος, καὶ σεμίδαλιν. Καρχηδὼν δάπιδας, καὶ ποικίλα προσκεφάλαια. Πίνδαρος δ᾽ ἐν τῇ εἰς Ἱέρωνα πυθικῇ ᾠδῇ, ἀπὸ Ταϋγέτου μὲν λάκαιναν ἐπὶ θηρσὶ κύνα τρέχειν πυκινώτατον ἑρπετόν. σκύριαι δ᾽ ἐς ἄμελξιν γάλακτος αἶγες ἐξοχώταται. ὅπλα δ᾽ ἀπ᾽ Ἄργεος, ἅρμα Θηβαῖον ἀπὸ γᾶς ἀγλαοκάρπου, Σικελίας δ᾽ ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν. Κριτίας δ᾽ οὕτως. Κότταβος ἐκ Σικελῆς χθονὸς ἐκπρεπὲς εἰς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Εἶτα δ᾽ ὄχος σικελὸς, κάλλει δαπάνῃ τε κράτιστος.

* Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα. Εὐναῖον δὲ λέχος ἔξοχα κάλλος ἔχει Μίλητός τε Χίος τ᾽ ἐνάλος πόλις Οἰνοπίωνος. Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅστις κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. Φοίνικες δ᾽ εὗρον γράμματα λεξίλογα. Θήβη δ᾽ ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη. Φορτηγοὺς δ᾽ ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι. Τὸν δὲ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ᾽ ἔκγονον εὗρε Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον. Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον. καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος δέ φησι, Κνίδια κεράμια, σικελικὰ βατάνια, μεγαρικοὶ πιθάκνια. Ἀντιφάνης δὲ, νάπυ Κύπρου καὶ σκαμωνίας ὀπόν. Κάρδαμον μιλήσιον, κρόμμυον σαμοθρᾴκιον, Καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον ὑμήττιον, Ὀρίγανον τενέδιον.

Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινεν, ὅν φησι Ποσειδώνιος κἀν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευσάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν δὲ Ἴσσῃ τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶ οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὑρίσκεσθαι. χίου δὲ οἴνου καὶ θασίου μέμνηται Ἐπίλυκος, χῖος καὶ θάσιος ἠθημένος. οἶνος λέσβιος ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ μάρων μοι δοκῶ, φησὶ Κλέαρχος. Λεσβίου πόματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν, φησὶ Ἄλεξις, θασίοις καὶ λεσβίοις οἰναρίοις τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, καὶ νωγαλίζει. ὁ αὐτὸς, Ἡδὺς ὁ βρόμιος τὴν ἀτέλειαν λεσβίῳ Ποιῶν, τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε. Ὃς δ᾽ αὖ εἰς ἑτέραν ληφθῇ γ᾽ ἀποστέλλων πόλιν, Κἂν κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφων τὴν οὐσίαν. Ἕρμιππος, φιλῶ γε πράμνιον οἶνον λέσβιον. Πολλὰ δὲ λεσβία σταγὼν ἐκπίνεται ἄγαν. Ἀντιφάνης, ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πάνυ οἶνος τε θάσιος, καὶ μύρον καὶ στέμματα. Ἐν πλησμονῇ γὰρ κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς Πράττουσιν, οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς. Εὔβουλος, θάσιον ἢ χῖον λαβὼν, ἢ λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ. Μέμνηται δ᾽ οὕτως καὶ ψυθίου οἴνου. οἶνον γάρ με ψύθιον γεύσας ἡδὺν ἄκρατον, διψῶντα λαβὼν ὄξει παίει πρὸς τὰ στήθη. καὶ

Ἀναξανδρίδης

Ἀναξανδρίδης χοῦς κεκραμένος ψυθίου. Ὅτι Ἀριστοφάνης τὰς δευτέρας θεσμοφοριαζούσας, Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται πεπαρηθίου· Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον, Οὐ χῖον, οὐ θάσιον, οὐ πεπαρήθιον, Οὐδ' ἄλλον ὅς τις ἐπεγείρει τὸν ἔμβολον. Εὔβουλος, Ὁ λευκάδιος πάρεστι καὶ μελίχροος Οἰνίσκος οὗτος πότιμος. Ἀρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου. Εἶθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἕλησθε, Ἤδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα κρατοφοροῦντα Οἶνον ὑγρὰν χαίταν λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει. Πίνειν ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα. Τὸν δ' ἐκ φοινίκης ἱερᾶς τὸν βύβλινον αἰνῶ Οὐ μήν τοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. Ἂν γὰρ ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ μὴ πρόσθεν ἐθισθεὶς, Εὐώδης μέν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι Μᾶλλον. ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλετον. Γινόμενος δ' ἥσσων πολλῷ. κεῖνος δὲ δοκήσει Οὐκ οἴνῳ, σοὶ δ' ἔχειν ὅμοιον γέρας ἀμβροσίᾳ δέ. Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι. Ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων φοινίκιος οἶνος, Οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς. Ἔστι δὲ καὶ θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ Πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων περικαλλέσιν ὥραις. Οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη Εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὔ με λέληθ' ὀνομῆναι. Ἀλλ' οὐθὲν τἄλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον. Ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτοῖς. [Οἶνοι.] Φοινικίτου δ' οἴνου μέμνηται καὶ Ἕρμιππος. κάρυα ῥοιάς, φοινικίας ἕτερα νωγαλίσματα σταμνάριά τε οἴνου τοῦ φοινικικοῦ. καὶ πάλιν φοινικίνου βῖκός τις ὑπανοιγνύσθω, μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν ἀναβάσει. [Βιβλ. β.] μνημονεύει δὲ ὁ Κρατῖνος Νῦν δ' αὖ ἴδοι μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρτίως Οἰνίσκον ἕπεται κἀκολουθῶν. καὶ λέγει. Οἴμ' ὡς ἁπαλὸς, καὶ λευκὸς ἐξ οἴσει τρία. Ἕρμιππος δέ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλειόνων μεμνημένον. μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσι, καὶ θεοὶ αὐτοί Στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. μάγνητα δὲ μειλιχόδωρον, Καὶ θάσιον τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀδμή. Τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον Τῶν ἄλλων οἴνων, μετ' ἀμύμονα χῖον ἄλυπον. Ἔστι δέ τις οἶνος ὃν δὴ σαπρίαν καλέουσι, Οὗ καὶ ἀπὸ στόματος σταμνῶν ἀνοιγομενάων Ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου Ὀσμὴ θεσπεσία. κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑψερεφὲς δῶ. Ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ νέκταρ. Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν δαισὶ θαλείαις Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ πεπαρήθου. Φησὶ δὲ Φανίας ὁ ἐρέσιος μεσολύους τοὺς βότρυς ἤδη ἐν ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ, διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον μαλακόν. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβεν δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, Περκώπην δὲ καὶ τὴν Παλαίσκηψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. [Βασιλεῖς Περσῶν πόλεις δωρούμενοι.] ἐκέλευσε δὲ τοῦτον στολὴν φορεῖν βαρβαρικὴν, ὡς καὶ Δημαράτῳ δοὺς τὰ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γαμβρείαν προσθεὶς, ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάλληται. καὶ Κῦρος δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἑπτὰ πόλεις, ὥς φησιν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, πήδασον, ὀλύμπιον, κάμαντιον, σκῆπτρα, ἀρτύψον, τερτύρην. [Strabo 14. & Plutarch.] ὁ δ' εἰς ὕβριν φασὶ καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραννεῖν ἐπιχειρήσει τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἔθεον δρόμῳ, πρόκινδυνοι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ, ἐξ ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς θρίαμβος καὶ διθύραμβος. Ὅτι Μιτυληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὺν οἶνον πρόδρομον καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ πρότροπον ἢ πρόδρομον. θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ ἰκάριος οἶνος. ὡς Ἄμφις, ἐν Θουρίοις τ' ἔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακοί. Ἰκάριος οἶνος, ἰσχάδες κιμώλιαι.

[Οἶνος πράμνιος. ἰκάριος.] Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶν Ἐπαρχίδης ὁ πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος, γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὔτε γλυκὺς, οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς, καὶ σκληρὸς, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν. οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐχ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν. ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ, καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος, πράμνιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὰς καλεῖν. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἴκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος. ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν. καὶ ἕτεραι Φυκοῦσσαι καὶ Λοπαδοῦσσαι, ἀπὸ τῶν παραπλησίων. προσαγορεύεται δέ φησὶν Ἐπαρχίδης ἡ ἄμπελος, ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα, ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερὰ, ὑπὸ δὲ τῶν οἰνοαίων διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ πράμνιον φησὶ οἶνον, ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης. οἱ δὲ ἰδίως, τὸν μέλανα. φασὶ δὲ ἐν τῇ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἱονεὶ παραμένιον ὄντα. οἱ δὲ τὸν πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πιόντες προσηνεῖς. ἐπαινεῖ Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον, λέγων, Ποδαπὸς εἶ φράσον. ἀκάνθιος. Εἶτα πρὸς θεῶν [Οἶνος ἀκάνθιος.] Οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ. Καὶ τοὔνομ' αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις Ἔχεις. τὰ δ' ἤθη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις. Κορινθίου οἴνου Ἄλεξις μνημονεύει, ὡς σκληροῦ. Οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ γὰρ Κορίνθιος Βασανισμός ἐστι. καὶ εὐβοϊκοῦ δὲ πολλοὺς πιὼν εὐβοϊκὸν οἶνον. Ἀρχίλοχος τὸν νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει, ὅς καί που φησί Ἐν δορὶ μέν μοι μᾶζα μεμαγ-

μένῳ, ἐν δορὶ δ' οἶνος Ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος. Στράττις δὲ τὸν σκιάθιον ἐπαινεῖ, Οἶνος κοκκύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν Μέλας σκιάθιος ἴσον ἴσῳ κεκραμένος. Ἀχαιὸς δὲ τὸν

Βίβλινος.

Βίβλινον, Ἔλειβε τοῦ Βιβλίνου μέθυς ἐκπώματι. Καλεῖται δὲ οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου. φησὶ δὲ καὶ Φιλῖνος, ὅτι παρέξω λέσβιον, χῖον, Γαπ † θάσιον, βίβλινον, μενδαῖον, ὥστε μηδὲν κραιπαλᾶν. Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶ αὐτὸν ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶ εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὖθις Τισάρην καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι. ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς εὔοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. νῆες δ' ἐκ λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι. Ἱππίας δ' ὁ ῥηγῖνος τὴν εἱλεὸν καλουμένην ἄμπελον, βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι, ἣν Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακουσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ἰταλίας. εἴη ἂν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος πόλλιος, ὁ βίβλινος οἶνος. Χρησμός, Πῖν' οἶνον τρύγιαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις, Οὐδ' ἱερὰν Ὑπέρειαν, ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες. ὠνομάζοντο δὲ παρὰ Τροιζηνίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελοι ἀνθηδονιὰς καὶ ὑπερειάς, ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου, ὡς καὶ ἀλθεφιὰς ἀπὸ Ἀλθηφίου τινός, ἑνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων. Ἀλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντα φησί, τὸν ἐκ πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα τὰ καὶ πλησίον Πιτάνης. φησὶν οὖν, οἶνον δ' Οἰνουντιάδαν, ἢ Δένθιν, ἢ Καρύστιον, ἢ Ὄνογλιν, ἢ Σταθμίταν, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας. ἄπυρον δὲ εἶπε, τὸν οὐχ ἑψημένον. ἐχρῶντο γὰρ ἑφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ μαιάνδριος, περὶ τὴν Ἐφεσίων εἶναι ὀρείαν κώμην τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λυδίδα, νῦν δὲ Λατορείαν, ἀπὸ Λατορείας ἀμαζόνος, ἐν ᾗ γίνεσθαι τὸν πράμνιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος ὑπόχυτον τινὰ οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται, ὁ τὸ ἕψημα ἔχων. Πολύζηλος δέ, ἀντίτην καλεῖ οἶνον ἐν Ῥόδῳ. Πλάτων δ' ὁ κωμικός, καπνίαν. κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ, πόλει Ἰταλίας. ἄμφις δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται παρὰ Σωσικράτει. ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματι τινὶ ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα.

τρίμμα.

Lib. 9. cap. 20.

Plin. li. 14. c. 18.

Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησί, ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοὺς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαΐας, ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας. κἂν τῶν βοτρύων δέ φασι φάγωσι, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους φησὶ ποιεῖ τοὺς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγει, ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνόν τινα ὑπνωτικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας. περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας, Φαινίας ὁ ἐρέσιος φησὶ τάδε, Γλεύκει παρεγχεῖται περὶ τοὺς πεντήκοντα εἷς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας. καὶ πάλιν, Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ παλαιῶν. ἑξῆς τέ φησι, Τοὺς ὀμφακώδεις συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο.

[illegible] ἀνθοσμίας.

Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστόν εἶναι τὴν ἡδονήν. ἠρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ κεράμιον σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταιτὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. καὶ ἑξῆς δέ φησιν. ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ ἀνόσμῳ, καθάπερ τὸν ἡρακλεώτην καὶ τὸν ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐοσμίαν παρεχομένου. μυρτίτης δὲ ὁ μυρρίνης οἶνος καλεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ, Δεψηρὸς ἄρωπος ὁ μυρρίνης ὁ τίμιος.

Οἴνων ἰδιώματα.

Καὶ ἑρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράττιδι. Χαιρέας δὲ ἐν Βαβυλῶνι οἶνον φησὶ γίνεσθαι, τὸν καλούμενον νέκταρ. ἦ γὰρ ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος εἶσαν, Ἀλλά τι καὶ Λιβύης οἶνος ἔχων ἰδέαν. Οὐδὲ γὰρ ἀπόβλητον Διονύσιον, οὐδὲ γίγαρτον, ὁ κεῖος φησι ποιητής. τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κιρρός, ὁ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκός, λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικός, θερμός, πεπτικός τε ὤν, τὴν κεφαλὴν ποιεῖ διάπυρον. ἀναφερὴς γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων, τροφιμώτατος, στυπτικός. ὁ δὲ γλυκάζων, καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν κιρρῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάροδον. καὶ παχύνων τὰ ὑγρὰ μᾶλλον, κεφαλὴν ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτυέλου ἐστὶν ἀναγωγός, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος φησίν, ὁ μέλας οἶνος ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρός, καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος. οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκραίπαλοί τε εἰσί, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ἐπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅ τε μύνδιος, καὶ ὁ ἀπὸ Ἁλικαρνασσοῦ. ὁ γοῦν κωμικὸς Μένιππος, ἁλμοπότιν τὴν Μύνδον φησί. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ κῷος τεθαλάττωται. καὶ ὁ ῥόδιος δέ, ἐλάττονος μὲν τετύχηκε θαλάσσης.

Οἶνοι τεθαλαττωμένοι.

ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖος ἐστίν. ὁ δὲ νησιώτης, ὅς τε τοὺς πότους ἐστὶν εὖ πεφυκώς, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ὁ δὲ κνίδιος, αἵματος γεννητικός, τρόφιμος, κοιλίαν εὔλυτον κατασκευάζων. πλείων δὲ πινόμενος, ἐκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ λέσβιος στῦψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται.

εὐρεῖται. χαρίεστερος δ' ἐστὶν ὁ χῖος. καὶ τοῦ χίου, ὁ καλούμενος ἀριούσιος. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομος ἐστὶ, καὶ τρόφιμος, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. ὁ δὲ γλυκάζων, τρόφιμος, πλήσμιος, κοιλίας μαλακτικός. ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ αὖ. κοινῶς ἐστὶ ὁ χῖος, πεπτικός, τρόφιμος, αἱματος χρηστοῦ γεννητικός, προσηνέστατος, πλήσμιος, διὰ τὸ πολὺ ἔχειν τῇ δυνάμει. τῶν δ' οἴνων χαριέστατος, ὁ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀλβανός, καὶ ὁ φαλέρνος. ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος, καὶ κεχρονικὼς, φαρμακώδης ὢν καρηβαρίαν ταχέως. ὁ δὲ ἀδριανὸς καλούμενος, εὔπνους, εὐανάδοτος, ἄλυπος τὸ σύνολον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτὸς πρό τινος χρόνου, καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. χαριέστατος δὲ οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ κερκυραῖος. ὁ δὲ ζακύνθιος, καὶ ὁ λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαβεῖν,

10 καὶ κεφαλὴν ἀδικοῦσιν. ὁ δὲ ἀπὸ Κιλικίας ἀβάτης καλούμενος, κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. κακῶ δὲ, καὶ μωνδίῳ, καὶ ἀλικαρνασίῳ, καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλαττωμένῳ συνάδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων. οἷα κρήναια, καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διυλισμένα, καὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Ἀθήνησι, καὶ Σικυῶνι. ἐν ταύταις γὰρ τὰ τοιαῦτα ὕδατα. τοῖς δὲ θαλασσίοις τῶν οἴνων, καὶ τοῖς περιέχουσιν ἱκανωτέραν στύψιν τῷ χίῳ καὶ λεσβίῳ, τὰ ἀπιέστατα τῶν ὑδάτων ἐπιτήδεια. Εὖ γλῶσσα σιγήσασα τὸν πολὺν χρόνον. Πῶς δῆτα τλήσῃ πρᾶγμ' ὑπεξελθεῖν τόδε. Ἦ τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστερον. Ὑφ' ἧς τὸ κρυφθὲν ἐμφανὲς ἀνάγεται, φησὶ Σοφοκλῆς. ὅτι ὁ μαρεώτης οἶνος, ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχει, ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λίμνης Μαρείας, καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὁμωνύμου, ἣ πρότερον μὲν ἦν μεγίστη, νῦν δὲ κώμη. τετύχηκε μέντοι τὴν προσηγορίαν, λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος, ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν

20 ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ βρωθῆναι πάνυ εὔστομος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος, λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς εὔπνους, εὐανάδοτος, λεπτός, κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος, διουρητικός. τούτου δὲ καλλίων ὁ ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι ἐμφαίνοντες τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχύ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ ἀττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὗτος ὁ ταινιωτικός, πρὸς τὸ ἡδὺς εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματῶδες, ἠρέμα ἐπιστύφον. ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος, πλείστη μὲν αὐτή, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλοὶ τῶν οἴνων ἰδιάζοντες κατά τε τὰ χρώματα, καὶ τὴν προσφοράν. τούτους δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἄντυλλαν πόλιν, οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ κατὰ τὴν Κόπτον πόλιν οὕτως ἐστὶ λεπτός, καὶ εὐανάδοτος, καὶ ταχέως πεπτικός, ὡς τοῖς πυρέττου-

30 σι διδόμενος μὴ βλάπτειν. Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας γύναι. ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας. Ὅτι Θεόπομπος ὁ χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ σταδίους, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενούς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες, εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησιν ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτην εὑρεθῆναι τὴν ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ ἀκαδημείας, φιλοίνους καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναί τε παρ' αὐτοῖς βοήθημα, ὥστε τοὺς διὰ πενίαν ἀποροῦντας οἴνου, τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γινόμενον πίνειν. καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξ οἴνους γινομένους. Ἀριστοτέλης δέ φησιν, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες, ἐπὶ πρόσωπον φέρονται. οἱ δὲ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ἐξυπτιάζονται τῇ κεφαλῇ. ὁ μὲν γὰρ οἶνος

40 καρηβαρικός, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός. ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἐσθίειν ἐφθάς, καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύστους, προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύωνται, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Συβαρῖται φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἄλεξις, Ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς.
Κατανύστασον. παύσει γὰρ εἶτά σοι δότω ῥάφανόν τις ἑφθήν. Εὔβουλος δέ που φησί, Γύναι ῥάφανόν γε κομίσασ' εἰς ἐμὲ σύ, τὴν κραιπάλην Μέλλεις ἀφεῖναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς. Ὅτι δὲ τὴν κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοί, Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ καρύστιος. Οἶδ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ὑμεῖς δ' οἱ ξένοι Κράμβην, γυναιξὶ διαφέρειν οἴει δὲ τί. Ἀναξανδρίδης, ἐὰν λούσησθε νῦν Ῥάφανόν τε πολλὴν ἐν τρώγητε παύσετε, Τὸ βάρος διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος Ἐπὶ τοῦ μετώπου. Νικοχάρης,

50 Εἰσαύριον ἀντὶ ῥαφάνων ἑψήσομεν Βαλανεῖον. ἵν' οὖν ἐξάρῃ τῆς κραιπάλης. Ἄμφις, Οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικε φάρμακον μέθης Οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω Λύπην τιν' οὕτως ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα Λῆρος, ὥς τε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν. Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ, ἱστορεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀδμήν.

Οἶνος πρὸς τοῖς ἄποις.

Χῖοι, καὶ μαρεῶται.

Οἶνος ταινιωτικός.

Αἰγύπτιος.

Ἀστυδάμας.

Οἴνου εὕρεσις.

Κρίθινος οἶνος.

Κράμβη ἀμέθυστος.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΒΙΒΛΊΟΥ ΔΕΥΤΈΡΟΥ.

Περὶ οἴνου.

Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ, οὐκ εἴων με οἱ λόγοι οὓς ἀπεμνημόνευσας ὄντως ποικίλοι ὕπνῳ διελόναι χολήν. Ὅτι τὸν οἶνον ὁ κολοφώνιος Νίκανδρος, ὠνομάσθη φησὶν ἀπὸ Οἰνέως, Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν Οἶνον ἔκλησε. φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ μιλήσιος ἐπώνυμον, ὦ δέσποτ' οἶνον Οἰνέως. Ἑκαταῖος δ' ὁ μιλήσιος τὴν ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὑρεθῆναι φησί, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὀρεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κύων αὐτῷ στέλεχος ἔτεκε, καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸν κατορυχθῆναι, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔφυ ἄμπελος πολυστάφυλος. διὸ καὶ τὸν αὐτοῦ παῖδα φύτιον ἐκάλεσε. τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. οἱ γὰρ παλαιοί φησιν Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἰόνουν αὐτὸν φησὶ εἶναι, διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπιπλᾶν. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται. παρετυμολογῶν γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνὴν, οὕτω πως φησὶ, Ἔπειτα δὲ καὐτὸς ὀνήσεαι αἴκε πίῃσθα. καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἴωθεν, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς, Οἶνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄριστον Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας. Δίφιλος δ' ὁ κωμικός φησιν, ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε Διόνυσε, καὶ σοφώτατ' ὡς ἡδύς τις εἶ, Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος. Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν, Τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν, θρασύν. Ὁ δὲ Φιλόξενος λέγει, Εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος. Χαιρήμων δ' ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα, σοφίαν, εὐμάθειαν, εὐβουλίαν. Ἴων δ' ὁ χῖος φησὶ, ἄδαμον παῖδα ταυρωπὸν, νέον οὐ νέον ἥδιστον πρόπολον βαρυγδούπων ἐρώτων, Οἶνον ἀερσίνοον, ἀνθρώπων πρύτανιν. Μνησίθεος δ' ἔφη τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς Θνητοῖς καταδεῖξαι. τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις, Ἀγαθὸν μέγιστον. τοῖς δ' ἀτάκτως, τοὔμπαλιν. Τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις, Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν. Εἰς τὴν ἰατρικὴν τε χρησιμώτατον. Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται, Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει. Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν, Τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον, Εὐθυμίαν φέρει· ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν. Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ. Ἂν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν γε σωμάτων. Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ ἰατρόν. ἡ δὲ Πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν. Εὔβουλος δὲ ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα, Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω Τοῖς εὖ φρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα, Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον Ἔρωτος, ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ' ὕπνου, Ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι, Οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔθ' ἡμέτερός ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως. ὁ δὲ πέμπτος, βοῆς. Ἕκτος δὲ, κώμων. ἕβδομος δ', ὑπωπίων. Ὄγδοος, κλήτηρος. ὁ δὲ ἔνατος, χολῆς. Δέκατος δὲ, μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ. Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς, Ὑποσκελίζει ῥᾷστα τοὺς πεπωκότας. Ἐπίχαρμος δὲ φησὶ, ἐκ μὲν θυσίας, θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, χαρίεν ὥς γε μοι. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένετο θυανία, ἐκ δὲ θυανίας δίκη, ἐκ δὲ καταδίκης, πέδαι τε καὶ σφάκελος καὶ ζημία. Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις, καὶ Διονύσῳ. τὴν δὲ δευτέραν, Ἀφροδίτῃ, καὶ πάλιν Διονύσῳ. Ὕβρει δὲ καὶ Ἄτῃ, τὴν τρίτην. κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην, Πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορον θ' ὕβριν φέρει. ὅθεν τινὲς τῆς Διονύσου γενέσεως καὶ τὴν τῆς ὕβρεως, κατὰ ταυτὰ γενέσθαι φασίν. Ἄλεξις δέ πού φησιν, ὡς Ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν Τρόπον τιν' ἐστί. τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον Πολλή γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρώτιστον, ἀφυβρίσαι τε, ἀπανθῆσαι. πάλιν, Σκληρὸν γενέσθαι. παραμάσαντα δ' ὧν λέγω Τούτων ἁπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω Ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν ποτὲ Πότιμον γενέσθαι, καὶ καταστῆναι πάλιν. Ἡδὺν θ' ἅπασι τὸν λοιπὸν διατελεῖν. Κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν, οἶνος πυρὶ ἴσον ἔχει μένος εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορρῆς ἠὲ νότος. τὰ δέ τοι κεκρυμμένα φαίνει, Βυσσόθεν. ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον. Ἀλλαχοῦ δὲ τοὐναντίον φησὶ Ἄλεξις, Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν. Ὁ μὲν γὰρ ἀπογηράσκων, ἀηδὴς γίνεται. Οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον ἀσπαζόμεθα. Ὁ μὲν δάκνει γὰρ, ὁ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ. Πανύασις δὲ λέγει, Οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ Ἐσθλὸν, ἀλεξίκακον, πάσῃ συνοπηδὸν ἀοιδῇ. ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε, ἐν δὲ χοροιτυπίης. ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος. Τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ, πίνειν. μὴ δὲ βορῆς κεκορημένον ἠΰτε παῖδα Ἧσθαι πλημμύροντα λελασμένον εὐφροσυνάων. Καὶ πάλιν, Οἶνος θνητοῖσι θεῶν παρὰ δῶρον ἄριστον Ἀγλαός. ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί. πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐρατεῖαι φιλότητες. Πάσας δ' ἐκ κραδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει Πινόμενος κατὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων.

Οἰκία τριήρης.

Τίμαιος δ' ὁ ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους, ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν

μανίας

Ιλ. ζ.

Οἴνου φύσις.

μανίας ἐκθερμανθέντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὡς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν. καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι, ὡς τὰ ἐκ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν, ὡς εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν, αὐτοῖς λέγειν τοῦ κυβερνήτου. συναθροιζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδ' ὣς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγινομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκληθέντες οἱ νεανίσκοι ἔτι ναυτιῶντες, ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἀναγκασθῆναι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἷς τῶν νεανίσκων καίτοι δοκῶν τῶν ἄλλων πρεσβεύειν τῇ ἡλικίᾳ, ἐγὼ δ' ἔφη ἄνδρες τρίτωνες ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὡς ἔνι μάλιστα κατωτάτω ἔκειμην. συγγνόντων οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει, ἐπιτιμήσαντες μὴ πλέονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. καὶ οἱ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, ἂν λιμένος ἔφη τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανεῖς μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα, ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη. Φιλόχορος δέ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵτινές εἰσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παρρησίαν ἄγοντες. ὅθεν οἶνος καὶ ἀλήθεια λέγεται. καὶ ἀνδρὸς δ' ἔδειξε νόον. καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου, τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους, ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λουτροχόος. Αἰσχύλος, Τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ' οἰκεῖος λέβης, Αἰεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν. ὁ δ' ἕτερος ὁ κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος, Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας. ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρνων, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους. διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκεῖος, διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος φησί, τρίποδα χαλκοῦν οὐχ ὁ πυθικός, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. τούτων δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐνεκεράννυον. οἱ δὲ λουτροχόοι ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον, καὶ ἐμπυριβῆται. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτόεντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο. Φησί που Ἔφιππος, Οἴνου σε πλῆθος πολλ' ἀναγκάζει λαλεῖν. Οὐκοῦν μεθύοντας φασὶ τἀληθῆ λέγειν. Ἀντιφάνης, κρύψαι φησὶ Ἅπαντα τἄλλα τίς δύναιτ' ἄν, πλὴν δυοῖν. Οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσών. Ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῶν λόγων τ' αὖ, ὥστε τοὺς ἀρνουμένους Μάλιστα ταῦτα καταφανεῖς πολλοὺς ποιεῖ. Φιλόχορος δέ φησι, Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καμπτομένους, καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν ὡρῶν ἱερῷ. αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενος. καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος βούλεται. προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα. διὰ καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησὶ ὑγείας ἕνεκα ὑπάρχειν. ἐκ τοῦ κατὰ μέθην δὲ κατασχήματος καὶ ταύρῳ παρεικάζουσι τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ὑπεροινωθέντας. Ἀλκαῖος, Ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρω τριβόλων ἀρυτόμενος. εἰσὶ δ' οἳ καὶ θυμικοὶ γίνονται. τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης, ταύρου δ' ὑβριστοῦ, καὶ ἐκ κέρως θυμούμενοι. διὰ δὲ τὸ μάχιμον, καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὸ παρδαλοῦσθαι. καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Χῖος φησί, ἥδιστον ποτὸν εἶναι τὸ ἅμα μὲν γλυκύτητος, ἅμα δ' εὐωδίας κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὄλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκιρνάντας εἰς ταὐτὸ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐώδη. οἶδα δὲ ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτόν, ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν, Τὸ νέκταρ πάνυ μάττομ' ἐσθίω. διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμ' ἑκάστοθ' Ἥρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος. Καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι, τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς. καὶ Σαπφὼ δέ φησι, Ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἑρμᾶς δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησεν. ὁ δ' Ὅμηρος θεῶν πόμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δέ φησι τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν. Οὐδεὶς φιλοπότης ἄνθρωπος ἐστὶ κακός. Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν Ἀνδράσι πονηροῖς, οὐδ' ἀπαιδεύτῳ βίῳ, Φησὶ Ἄλεξις. καὶ

Ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ τοὺς πλέον πίνοντας αὐτόν. Ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρατῖνον ἐπίγραμμα φησί, Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει ταχὺς ἵππος ἀοιδῷ. Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις. Ταῦτ' ἔλεγεν Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν, οὐχ ἑνὸς ἀσκοῦ Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὀδωδὼς πίθου.

Οἶνος καὶ ἀλήθεια.

Τρίποδες.

Il. ι.

Διόνυσος ὀρθός.

Κέρασμα Διὸς σωτῆρος.

Νέκταρ.

Νέκταρ.

Ἀμβροσία.

Τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρυεν. εἶχε δὲ κισσῶν Μέτωπον οἷα καὶ σὺ ἀκρατοκωμῴδιον. Πολέμων φησὶ ἐν Μουνυχίᾳ, ἥρωα Ἀκρατοπότην τιμᾶσθαι. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κεράωνα ἥρωας ὑπό τινων μαγείρων ἱδρύσθαι ἐν τοῖς φιδιτίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν δείπνων λαχὼν τὴν προσηγορίαν. Ἐκ τροφῆς ξηρᾶς οὔτ᾽ αὖ σκώμματα γένοιτο, οὔτ᾽ αἰσχρολογίδια ποιήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος, οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν Ἰβηρσί, Γραῖ᾽ ἔβαν εὐχωλαὶ ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι ... ἐν Λήμνῳ ἠγοράασθε Ἔσθοντες κρέα πολλά, καὶ πίνοντες κρητῆρας Οἴνου ἐπιστεφέας. ἐπισημαίνεται ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράφων τὸν στίχον, ὃς ὑπὲρ κρεοφαγίας αὐχεῖν ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας. οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι, καὶ σκώπτειν, καὶ γελοιάζειν. ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην, καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεται κατὰ τὴν μέθην. διὸ Βακχυλίδης φησί, Γλυκεῖ᾽ ἀνάγκα σευομένα κυλίκων, θάλπῃσι θυμὸν Κύπριδος. ἐλπὶς δ᾽ αἰθύσσει φρένας ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις. ἀνδράσι δ᾽ ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας, αὐτίκα μὲν πολίων κρήδεμνον λύει. πᾶσι δ᾽ ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ. χρυσῷ δ᾽ ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἶκοι. πυροφόροι δὲ κατ᾽ αἰγλήεντα νῆες ἄγουσιν ἀπ᾽ Αἰγύπτου μέγιστον πλοῦτον, ὡς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ. Σοφοκλῆς δέ φησι, τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον. οἱ δ᾽ ἄλλοι ποιηταί φασι τὸν οἶνον εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης. Καὶ

In. ν. ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεύς, τὸν Ὀδυσσέα πράττει λέγοντα, Ὃς δέ κ᾽ ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς, Πανημέριος πολεμίζει, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Κωμῳδίας εὕρεσις. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας, καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη, καὶ κατ᾽ αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρόν. ἀφ᾽ οὗ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία, τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς. Οἴνου δὲ μηκέτ᾽ ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις, Οὐδ᾽ ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι. Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις φησί. Καὶ Ἀστυδάμας δέ φησι, Θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης Ἔφηνεν οἰνομήτορ᾽ ἄμπελον. Σωκράτης μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίνεται, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός. Ἀντιφάνης φησί, Οὐ μεθύειν τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ σῶμα μόνον, τὸ διορίζεσθαι βέβαιος τῷ στόματι τὰ γράμματα, φησὶ Ἄλεξις.

Ἐτυμολογία θοίνης, θαλείας, μέθης. Σέλευκος δέ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ ἦν ἔθος, οὔτ᾽ οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ᾽ ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ θοίνας, καὶ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μέν, ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον. τὰς δέ, ὅτι θεῶν χάριν ἡλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τό, δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶ Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

Τέλος. Θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη τῶν βαθυτέρων ὄντας, εὐσεβεστέρους. Εὐριπίδης φησί. καὶ σημαίνουσα ὧδε τὸ τέλος, τὴν θυσίαν, καὶ Ὅμηρος. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους, καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτάς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. Φησὶν Ἄλεξις, Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς δεῖ ζῆν, Φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ ποιεῖν. Ὁ γὰρ διδοὺς τἀγαθά, τὸν μὲν ἂν Πεποίηκεν, οἴεται χάριν τινὰ Ἔχειν ἑαυτῷ. τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ Μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχαρίστους ὁρῶν Ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινος Λαβὼν ἀφεῖλεν ὅσα διδοὺς ἂν πάλαι. Οὐ χαίρει τῷ πόματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς, ὑδροποτεῖν. Ἡδὺ γάρ ἐστ᾽ ἐν δαιτὶ καὶ

ὕδατα. εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ Τέρπεσθαι μύθοισιν, ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται. Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελαμποδίᾳ φησί, ὅ τινι ἡμῶν ἐπῆλθε περὶ ὑδάτων εἰπεῖν τι, ἀφ᾽ ὧν καὶ ὁ οἶνος φύεται. καί οἱ Πίνδαρος τὸν μεγαλοφωνότατον ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος. Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν, ἐν οἷς ἀγείρων ὑδατοτρεφέων ἄλσος λέγει. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ, Κρῆναι πίσυρες

Od. ι. ῥέον ὕδατι λευκῷ. τὸ δὲ διὰ κοῦφον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον, ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν οὖν φησὶ τὸν Τιταρήσιον, ὃς τῷ Πηνειῷ συμμίσγεται. καὶ τοῦ ῥυπτικοῦ δὲ ὕδατος μέμνηται, ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῷος, καλὸν εἶναι λέγει. Καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι. διαστέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον εἶναι λέγων πλατύν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων, Στῆσαν μὲν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῖο. οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν

In. λ. γοῦν Εὐρύπυλον τρωθέντα ἐκ τούτου καταιονεῖ, καίτοι δέ ἐπισχεῖν ἔδει τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν συστρέφον καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας, τῷ θερμῷ ἐπαιονεῖ θέλ-

In. χ. γων δηλαδή. ἔστι δὲ παρ᾽ αὐτῷ τὸ λιαρόν, θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῇ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν. ἡ μὲν γάρ φησιν ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνός Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο. ἆρά γε τοῦτο λιαρὸν ἦν, ἀφ᾽ οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀνεφέρετο. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρει ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. αὐθὶς δὲ λέγει καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιρρεῖσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονος φησί, Ὄφρα οἱ αἷμα θερ-

In. λ. μὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς. ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου, μεταφράζων φησίν, Ὄφρ᾽ αἷμα λιαρόν, καὶ γούνατ᾽ ὀρώρῃ. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, ὕδαρές φησι, καὶ μετάκερας. τῶν δ᾽ ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα, δροσερὰ καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα

ὡς ἀρχαῖα δηλονότι. τὰ δὲ κρηναῖα, καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ δυνάμεως φερόμενα, τῶν ἄλλων προκέκριται. ὡς
καὶ Ἡσίοδος, Κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥτ᾽ ἀθόλωτος. καὶ Πίνδαρος, Μελιταδεῖς ἀμβρόσιον ὕδωρ, *ὕδατα.*
Τιλφώσσας ἀπὸ καλλικράνου. κρήνη δ᾽ ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα, ἀφ᾽ ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πι-
όντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομένοντα τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ ὑδάτων, *Lib. 9. cap. 10.*
τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον. διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων, μίξιν ἔχον
νιτρώδη. ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν, ἐνιαχοῦ φησὶ ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνιον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Πύρρᾳ δὲ
ἄγονον. καὶ τῶν γλυκέων δὲ φησὶν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν Φίτᾳ, καὶ τὸ ἐν Τάρρᾳ.
αὐχμῶν δέ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐρρύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες, καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλον-
το. μεταβάλλειν δέ φησι οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁλυκόν, καὶ ὅλους ποταμούς. καθά-
10 περ τὴν ἐν Κιθαιρῶνι, † παρ᾽ ᾧ Ζανὸς Ποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν. αἴτιον δὲ, τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς πίπτειν περὶ τὸν
τόπον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη εἰσί, καὶ ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆ-
νι. τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γευομένων εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ στόμα. τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις,
τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν εἶχε ἐνενήκοντα ἕξ, θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. συνίστησι δὲ αὐ-
τὸ καὶ πυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψῦχος. διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον, οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶ-
νι. ἀλλὰ παρέλκει, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς, διὰ τὸ πάχος. καὶ ταῦτα περὶ Αἴγυπτον φησί, ὅπου
μαλακώτερος ὁ ἀήρ. τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ, γεωδέστερόν ἐστι, καὶ πλείονος δεῖται κατεργασίας. ὡς καὶ τὸ θα-
λάσσιον θερμοτέραν ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάχον. μόνον δ᾽ ἀτρέμαιον τῶν ἁλυκῶν, τὸ τῆς
Ἀρεθούσης. χείρω δὲ ἐστὶ τὰ βαρυσταθμότερα, καὶ τὰ σκληρότερα, καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς
αἰτίας. δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητος ὑπερβολῇ,
20 τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα, κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν Κραννῶνι δ᾽ ἐστὶν ὕδωρ ἡσυχῇ θερμαῖνον, ὃ διατη-
ρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δ᾽ ἐπίρρυτα, καὶ διὰ ὀχετῶν ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στα-
σίμων, κοπτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῶν χιόνων, δοκεῖ χρηστὰ εἶναι. καὶ γὰρ ἀνά-
γεται τὸ ποτιμώτερον. καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι. διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων, βελτίω. καὶ τὰ ἐκ
κρυστάλλου δὲ, διὰ τὸ κουφότερα εἶναι. σημεῖον δ᾽, ὅτι καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος.
τὰ δὲ ψυχρὰ, σκληρὰ, διότι γεωδέστερα. τὸ δὲ σωματῶδες, καὶ θερμανθὲν θερμότερον, καὶ ψυχθὲν ψυ-
χρότερόν ἐστι. κατὰ τὴν αὐτὴν δ᾽ αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα, τῶν ἐν τοῖς πεδίοις. ἧτ-
τον γὰρ μέμικται τῷ γεώδει. ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχροὰς τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶ-
νι λίμνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους, κατά τινας χρόνους ἰοβαφές, καίπερ
ὄντος καθ᾽ ὑπερβολὴν λεπτοῦ. σημεῖον δὲ τοῦ ἐπάνω γίνεται, διὰ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς Βορέαις. πολ-
30 λαχοῦ δ᾽ εἰσὶ κρῆναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι, καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φησὶ
τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας. ἁλμώδεις δ᾽ ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ Καρ-
χηδονίων δὲ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστίν, ἧς τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελάντερον τὴν χρόαν, ὃ
ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. καὶ παρ᾽ ἄλλοις δ᾽ εἰσὶ λίπος ἔχουσαι πη-
γῶν, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστειλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὑρηκώς. καὶ τῶν θερμῶν δ᾽ ἐκ φύ-
σεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας. καὶ περὶ Τραγασάς, τὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ
Λαρίσσῃ. καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μήλῳ, καὶ Λιπάρᾳ. ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὄλυμπον, τὰ βα-
σιλικὰ καλούμενα. τὰ δὲ ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλεις, καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμόν. ἔτι δὲ Νῦσαν πό-
λιν οὕτως ἐστὶ λιπαρά, ὡς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους ἐλαίου. τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμῃ.
τὰ δὲ ἐν Καρούροις, κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά. τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κώμην, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτε-
40 ρα ἐστὶ, καὶ λιθωδέστερα. ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κώμῃ, τῆς Φρυγίας. τὰ δὲ περὶ Δορύλαιον,
καὶ πινόμενα ἐστὶν ἥδιστα. τὰ γὰρ περὶ Βαίαν ἢ Βαίων λιμένα τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ
τὴν Ἑλλάδα. οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι, πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρου-
σαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γάρ, Οἷα δ᾽ ἡ χώρα φέρει Διαφέροντα πάσης Ἱππό-
νικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία πάνυ φέρει. Βοσκήματα,
ἔρια, μύρτα, θύματα, τυρός, ὕδωρ διαφέρον, ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ. Τὸ *ὕδατα σῶμα ποταμοῦ.*
ὕδωρ ποταμοῦ σῶμα φησί που Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν, Ἐπεὶ
δὲ σκηνῶν περιβολὰς ἠμείψαμεν, Ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν, Καὶ ἡμῶν δὲ
πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἀφῄρηται. Ἐν Τήνῳ κρήνη ἐστὶν, ἧς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρό-
50 δοτος δ᾽ ἐν τετάρτῃ, τὸν Ὕπανιν φησὶν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν
εἶναι καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλέον πικρὸν γίνεσθαι, ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν
κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δέ φησι, παρὰ τὸν Ἐργίνην ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ, καὶ
τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον. Ἀριστόβουλος δ᾽ ὁ Κασσανδρεύς φησί,
ἐν Μιλήτῳ

ἐν Μιλήτῳ κρήνην τὴν Ἀχίλλειον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφιστάμενον
ἁλμυρόν. ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιρράνασθαι φασὶ τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτεινε Στράμβηλον τὸν τῶν Λελέ-
γων βασιλέα. φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολύ τε ὂν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται
ἀπόρροιαν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ ὑπομνημάτων,
περὶ Κόρινθον προάγουσι φασὶν ἡμῖν διά τινος κοντοπορείας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαί-
νουσιν, εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον. διὸ καὶ πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγήσεσθαι
προσδοκῶντας. αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς

ὑδροπόται.

πιόντας οὐκ ἔτ' ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμήν. Κλέαρχος φησὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὡς πυρὸς καὶ τὸ γά-
λα, λευκὸν λέγεσθαι. οἶνον δὲ καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρόν. μέλι δὲ καὶ ἔλαιον, χλωρόν. τὸ δ' ἐκ
τῶν μύρτων θλιβόμενον, μέλαν. Εὔβουλος εὑρετικός φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν, τοὺς πίνοντας αὐτὸ μό-
νον. Τὸν δὲ οἶνον ἡμῶν τὴν φρένα ἐπισκοτεῖν. τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβεῖα καὶ ὁ Φιλέταιρος φησί, τοιαῦτα
ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἶπον, καὶ βραχὺ ἀναπνευσάμενος. αὖθις Ἄμφις ὁ κωμικός πού φησι.
Ἐνῆν ἄρ' ὡς ἔοικε κἀν οἴνῳ λόγος. Ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντες εἰσ' ἀβέλτεροι. Ἀντιφάνης δέ, οἴνῳ τὸν
οἶνον ἐξελαύνειν, κόπῳ κόπον, Σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα, Καὶ ψόφῳ
ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρνην, Αὐθάδειαν αὐθαδείᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ, στάσιν στάσει, μάχῃ
μάχην, ὑπωπίοις δὲ πύκτην, πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τὴν γυναῖκα. Ὅτι καὶ ἀπὸ τοῦ
ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων, ὕδωρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα. Ὅτι Φύλαρ-
χός φησι Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι τὸν ἀλλοτρίως ἀεί ποτε πρὸς Ἀντίγονον

Ἰβήρων μικρολογία.

ἐσχηκότα τὸν βασιλέα. φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώ-
πων ὄντας. μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀρι-
στοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί ποτε ἢ ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ

ὑδροπόται.

γάλακτι πάντα τὸν βίον. Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυραννησάντων καταγράφει καὶ Γλαύκωνα
ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφός, Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἤλιδι σοφιστεύσαντας
ὑδροποτῆσαι πάντα τὸν βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους, οὐδενὸς ἧττον διακεῖσθαι σώμασιν ἐρ-
ρωμενεστέρους. τὸν δὲ ἱδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλα-
νείοις. Μάτρις δ' ὁ Ἀθηναῖος, ἐν ἑβδομήκοντα χρόνοις, οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρρίνης ὀλίγον. οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάν-
των ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος. ὑδροπότης δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικός, περὶ οὗ Φρύνιχος φησὶ λά-
ρους θρηνεῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνησκεν ἀνθρώπους ὑδατοπότας. Μίνυρος ὑπερσοφιστὴς μουσῶν σκε-
λετὸς ἀηδόνων ἠπίαλος. ὕμνος ἅιδου. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται. Ἀριστοτέ-
λης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, ὅτι ἁλμυρὰς τινὲς προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμειναν, ὧν ἦν Ἀρ-
χωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τὴν ἄνυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος,
καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δὲ ὁ ἀκαδημικὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου,
ὡς ἔφη Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιον φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους
ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δὲ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, φάσκων χρό-
νον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν φησί, Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημο-
σθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκ-
τας, ὡς φασίν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς

λασύρται ἄποτοι.

ἐκκλησίαις ἀνακυλίεται. Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω πως γράφει. Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προ-
σεδεῖτο ποτοῦ καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὖρον δὲ προΐετο καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ πολλοὶ διὰ φιλοτι-
μίαν ἐπεχείρησαν παρατηρῆσαι, καὶ ἀπέστησαν πρὸ τοῦ εὑρεῖν τὸ πραττόμενον. θέρους γὰρ ὥρᾳ καὶ τριά-
κονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν ὁρῶντες ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ
ἔχοντα συνεπείσθησαν ἀληθεύειν. ἐχρῆτο δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον οὐ προσεδεῖτο τότε με-
ταλλάξαι βρώματα διάφορα. Ἔσθ' ἡδύ φησιν Ἀντιφάνης, καὶ τῶν πολλάκις θρυλλουμένων διά-

Χοάσπιος βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ ποτόν.

μεσον ὄντα τὸ παραγεύσασθαί τινος Καινοῦ διπλασίαν παρέχει τὴν ἡδονήν. ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὡς
φησὶν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω πιεῖν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος, τοῦ δὲ μόνου
πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι
κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονταί οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλι-
κὸν τοῦτο ὕδωρ. καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότα-
τον καὶ ἥδιστον εἶναι. καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ βασιλεὺς ὁ δεύτερος, ὁ Φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδοὺς τὴν αὐτοῦ θυ-
γατέρα Βερενίκην Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου
ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἡ παῖς πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δέ φησι τὸν Ἐπιφανῆ Ἀν-
τίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ, καθά-
περ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἑλεῖν τὸν Σιληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ
κρήνη,

κρήνη, ὥς φησι Βίων, μᾶσι μὲν δ' ἂν παιόνων ἵνα καλλιμάθη. Στάφυλος δέ φησι τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ πεπτικώτερον τοῦ οἴνου τὸ ὕδωρ, Πλειστόνικος. Ὅτι τοῖς προπί-
νουσιν ἐπιτεταμένως οὐκ οἰκείως διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον καίεται, καὶ πολλάκις φθο-
ρὰς τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. δεῖ οὖν τῆς ὑγείας ἀντιποιούμενον, καὶ συμμέτροις γυμνασίοις χρῆ-
σθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διαβραχῆναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι. μετὰ δὲ ταῦ-
τα προπίνειν ὕδωρ ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν,
ὡς μὴ προεκλύειν τὸν στόμαχον. προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει, χάριν τοῦ προαναληφθῆναι
αὐτὸ εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ ἄκρατον ἀναδίδοσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ τοῖς πέρασι τῶν ἀγ-
γείων προσαπτήσουσαν ἐπιδάκνειν. ἐὰν δέ τις ἡμῶν αὐτὸ δυσκόλως ποιῇ, γλυκὺ ὕδωρ ἢ θερμὸν
10 προλαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρότροπον τὸν γλυκὺν Λέσβιον, ὄντα εὐστόμαχον. καὶ
ὁ γλυκάζων δ' οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησί. ὃ τινὲς μὲν
ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας. λέγει
δέ, ὁ γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἧσσον φρενῶν ἁπτόμενος, διαχωρητικώτερος τε
ἔντερα κατ' ἔντερον. οὐ δεῖ δὲ προπίνειν καθὰ τοὺς Καρμανούς φησι Ποσειδώνιος. τούτους γὰρ φιλοφρο-
νουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταρρέον αἷμα μιγνύντας
τῷ πόματι, προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύσασθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. μετὰ δὲ τὴν
προσφορὰν ταύτην, συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ. εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀ-
ποκρούεσθαί τι ἀπὸ τοῦ πότου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου ἀναθυμιάσεως. εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρ-
δίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἄλεξίς φησι, Ἐναλείφεται τὰς ῥῖνας ὑγιείας μέρος Μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφά-
20 λῳ χρηστὰς ποιεῖν. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ παχέα τῶν μύρων ὕδωρ τε πίνειν, τὸ κατὰ πρόσοψιν λε-
πτὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμὸν ἐστὶ κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμ-
μέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ, χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἀγγεῖον ἐγχεό-
μενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμε-
νον, αἰεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δέ ἐστι τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ
ἁλμυρά. Ἐν τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης, καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδά-
των στάσιμα, χαλεπά. ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρό-
τερα. Ἐρασίστρατος δέ φησι, ὡς δοκιμάζουσί τινες τὰ ὕδατα σταθμῷ, ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ τοῦ τε
Ἀμφιαράτου ὕδατος καὶ τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐ-
δεμία τις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμόν. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστά φησιν εἶναι τῶν
30 ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. ταῦτα γὰρ λευκά, καὶ γλυκέα, καὶ τὸν
οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά τέ ἐστι, τόν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μά-
λιστα ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. τὰ γὰρ ἀνάγκη-
κα λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη, καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δέ φησι, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι, καὶ ἄφυσον, ψυ-
κτικόν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε, καὶ ἥκιστα καρηβαρικόν, κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγό-
ρας τὰ φησὶ ταὐτά. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὐήνωρ δὲ τὰ λακκαῖα χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφια-
ράτου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαί
τινα ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων, ὥσπερ τοὺς τέττιγας. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐστι τρόφιμα,
οἷον γάλα, πτισάνη, οἶνος. τὰ γοῦν ὑποτίτθια, γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοπο-
τοῦντα ζῇ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γῆρας ἐξάξαι αὑτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν,
40 καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν
τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κε-
λεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον παραθεῖναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα
τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθα-
νεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος αἰεὶ τῷ μέλιτι. καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι, εἰ τὰ
μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τροφὴ ἦν, ἄρτος μετὰ μέλι-
τος, ὥς φησι Ἀριστόξενος, τοὺς προσφερομένους αὐτὰ αἰεὶ ἐπ' ἄριστον, λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Λύκος
δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδώ) διὰ τὸ μέλιτι αἰεὶ χρῆσθαι.
πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ' αὐτοῖς. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν, ἤτοι ἀνυβαλ-
λομένων. Ὅτι τὸ ἄνηστις ἀντὶ νῆστις, πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται, Οὐ
50 γάρ τοι σύ γε πρῶτος φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον ἄνηστις. τὸ δὲ ὀξύπεινος, περὶ Διφίλῳ, Τέρπομαι γυμνὸς
ὁρῶν Τοὺς ὀξυπείνους, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ ἀεὶ Πάντ' εὐφυεῖς αὐτοὺς βλέποντας. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν νό-
σημα τοῦτ' ἔχει. Ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι, θετταλὸν λέγεις Κομιδῇ τὸν ἄνδρα. Καὶ Εὔβουλος Ζῆθον
μὲν ἐλθεῖν ἀγνὸν ἐς Θήβης πέδον Οἰκεῖν κελεύει. καὶ γὰρ ἀξιωτέρους Πωλεῖσιν ὡς ἔοικε τοὺς ἄρ-

τους

μελάμποδι τὸν κρᾶσιν οἴνου.

ὕδατος χρῆσις.

τίνα τῶν ὑδά-
των ἄριστα.

ὕδατα τρό-
φιμα.

μέλιτος χρῆσις.

τοὺς ἐκεῖ. Σὺ δ' ὀξύπεινος, τῇ δὲ μουσικωτάτῃ Κλεινὰς Ἀθήνας ἐκ πάτρας ἀμείψονα. Οὐ ζῶσα δὲ πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι Κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι. ὁ δὲ μονοσιτῶν, κεῖται παρ' Ἀλέξιδι, Ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ' ἴδῃς, Ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾠδὰς ποιητικάς, καὶ μέλη. Τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἥμισυν Ἀπολωλεκέναι νόμιζε. τὸν δὲ τῆς τέχνης Τὴν ἡμίσειαν, ζῶσι δ' ἀμφότεροι μόλις.

μονοσιτῶν.

Νωγαλεύματα

Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώματα. Ἀραρώς, Τὰ κομψὰ ταῦτα νωγαλεύματα. Ἄλεξις, Θασίοις οἰνάροις Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, Καὶ νωγαλίζει. Ἀντιφάνης, Βότρυς, ῥοιάς, φοίνικας, ἕτερα νωγαλεύματα. Ἀπόσιτον δὲ εἴρηκε Φιλωνίδης, αὐτόσιτον δὲ Κρώβυλος, Παράσιτον, αὐτόσιτον. ἀναρίστητον δ' εἴρηκεν Εὔπολις, ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ μειράκιον κατὰ τύχην ὑποσκαφιόκαρτόν τι, καὶ ἐκχλαμυδούμενον. Κατὰ γῆς ἀναγκοσιτῶ. ἀριστόδειπνον εἶπεν Ἄλεξις, Ἀφ' ὧν γένοιτ' ἂν ἡμῖν συντόμως Ἀριστόδειπνον. μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλινόμεθα ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα, τῶν δείπνων ταξίαρχον.

ὀνομακλήτωρ.

Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἑπτάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς. Φρύνιχος, Ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλός, εἶτ' ἐννεάκλινος ὅπσί, καὶ πέντε κλίνας σικελικάς. λέγ' ἄλλο τι σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε. Ἄμφις, οὐχ' ὑποστρώσεις ποτὲ τρίκλινον. Ἀναξανδρίδης, Τρίκλινον δ' εὐθέως συνήγετο, καὶ συνουσία γέροντι. Ἀλλὰ ξενῶνας εἶχε, καὶ ξανθοὺς δόμους στρώννυ τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μένος, Κρατῆρά τ' αἴρου, καὶ τὸν ἥδιστον κέρα.

Κλίναι.

νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν οὐ περιβολὴν χωρίζουσι, καὶ ὑποβολήν, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ' ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητής φησί, Κἆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι πορφυροβάπτοις, κἀν φοινικίσι σαρδιανικαῖσι κοσμησάμενος κατάκεινται.

Ποικίλα στρώματα.

ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν κυπρίων. ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι, καὶ ἦν Ἑλικῶν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησιν Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται, Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶ Πότνια θεσπεσίην Παλλὰς ἔτευξε χάριν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ αἰγύπτιος. Ὡς ἔγωγε σκίρπων πάλαι ἔπι ῥοδόπνοα στρώματ' ἔσει, καὶ λούομαι μύροις ψακαστοῖς, φησὶν Ἔφιππος. Ἀριστοφάνης, Ὅστις ἐν εὐόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν ἐρείδεις. Σώφρων δέ, στρόνθια τὰ ἑλίγματα φησὶ ἐντετιμημένα. Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν κατώτερα, λῖτα εἶπε φάρεα, ἤτοι λευκά, καὶ μὴ βεβαμμένα, ἢ πεποικιλμένα. τὰ δὲ περιστρώματα, ῥήγεα καλά.

Στρῶται καὶ ἔντιμος ὁ κρὴς παρὰ βασιλεῖ τῶν περσῶν τιμώμενος.

Πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον, ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις, καὶ εὐάφειαν. τὸν οὖν Κρῆτα Τιμαγόραν, ἢ τὸν ἐκ Γόρτυνος ὥς φησι Φανίας ὁ περιπατητικὸς Ἔντιμον, ὃς ζήλῳ Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα τιμῶν, Ἀρταξέρξης σκηνὴν μὲν ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρουσαν τὸ κάλλος, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα. ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα φάσκων, οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ἕλληνας ὑποστρωννύειν. καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ Κρής, αὐτὸς τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσων ὅπερ οὐδενὶ πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρᾳ μὲν γὰρ τῷ ἀθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε. τῶν δὲ παρατιθεμένων βασιλεῖ, τούτων τινὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀπεστέλλετο. Ἀνταλκίδᾳ δὲ τῷ λάκωνι τὸν αὑτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Ἐντίμῳ τοιαῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλει. ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημευομένης, καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. ἔπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνήν, καὶ σκηνὴν οὐρανόροφον ἀνθινήν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπίχρυσον σκιάδιον, καὶ φιάλας λιθοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατόν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατόν, καὶ παῖδας ἑκατόν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιτήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων, τραπέζας ἐλεφαντόποδας τῶν ἐπιθεμάτων ἐκ τῆς καλουμένης σφενδάμνου πεποιημένων. Κρατῖνος, Τράπεζαι τρισκελεῖς σφενδάμνιναι.

Τρίποδες αἱ τράπεζαι.

Εἰπόντος τινὸς κοινῶς τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυσχεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανός, καὶ λέγει, τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω διὰ ἀπορίας. πόθεν γὰρ τούτῳ ὁ τρίπους, εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ ποδὶ ἀριθμῶν οὗτος τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων τραπέζας καλούντων τὰς παρατιθεμένας ταύτας. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν γὰρ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι. τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος ἐν ἑβδόμῳ ἀναβάσεως γράφει, Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων. καὶ ἐπάγει, Μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. Ἀντιφάνης, Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη κατὰ χειρῶν τ' ἔχομεν. Εὔβουλος, Τρίποδες οὗτοι πέντε σοι καὶ πέντε, πεντηκοσιολόγος γενήσομαι. Ἐπίχαρμος, Τί δὲ τόδ' ἐστί, δηλαδὴ τρίπους. Τί μάν; οὔ, ἔχει πόδας τέτταρας, οὐκ ἔστι τρίπους, ἀλλ' οἶμαι τετράπους. ἔστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρί-

πος,

πους, τί τέσσαρας γ' ἅμ' ἔχει πόδας. Οἰδίπους τοίνυν περὶ τὴν αἰνίγματ' οὐ νοεῖς; Ἀριστοφάνης, τράπε-
ζαν ἡμῖν φέρε τρεῖς πόδας ἔχουσαν. τέσσαρας δὲ μὴ 'χέτω. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λή-
ψομαι. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλιθέντι προδίδοσθαι γραμματίδιόν τι,
περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅτι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος. Δαμά-
σκηνα, Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ
δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστὶ χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται,
ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον, δαμασκηνόν. ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων.
κοκκύμηλα οὖν ἐστὶ ταῦτα, ὧν ἄλλος τε μέμνηται, καὶ Ἱππῶναξ, Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων, καὶ
μίνθης. Ἄλεξις, Καὶ μὴν ἐν ὕπνῳ οἴομαι ὡρακιᾶν Νεκτάριον. λέγ' αὐτό, τὸν νοῦν πρόσεχε δέ.
10 Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις Ἔδοξε στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν στεφάνῳ κυκλωτῷ
Κοκκυμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων πάλιν Ἑώρακας πώποτε ζωμὸν ἐσκευασμένον. Ἡ πάλιν
ὀπτὸν μεμονθυλευμένον, Ἡ κοκκυμήλων ἀσυνείδια πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον. Νίκαν-
δρος, μῆλον ὃ κόκκυγος καλέουσι. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς φησὶ Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βρά-
βυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα. ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακούσιος, Ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες
ἔραζε. καὶ πάλιν, ὅσον μῆλον βραβύλοιο ἅδιον. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ
τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἰδέᾳ τὸ αὐτό, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δὲ ἐν γλώσσαις, βρά-
βυλα φησί, ἦλα, κοκκύμηλα, μάδρυα, τὰ αὐτὰ εἶναι. τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα. τὰ δὲ βράβυ-
λα φησί, ὅτι εὐκοίλια, καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα. ἦλα δέ, οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν
ἐτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει κοκκύμηλα καὶ σποδιάς. τοῦτο δ' εἶναι, ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα.
20 Ἀραρὼς δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιος,
μέσως φησὶν εἶναι ταῦτα εὔχυλα, εὔφθαρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα. Κεράσια. Θεόφραστος ἐν τῷ
περὶ φυτῶν, ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα. καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσα-
ρας πήχεις αὔξεται. φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης. σκληρὸν δέ, καὶ παχύτερον. φλοιὸν
δ' ὅμοιον φιλύρᾳ. ἄνθος δὲ λευκόν, ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον, κηριῶ-
δες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρός, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύ-
ρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός. καὶ πάλιν κράταιγος. οἱ δὲ κράταιγον καλοῦσιν.
ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τετμημένον, ὅμοιον μεσπίλῃ. πλὴν μεῖζον ἐκείνου, καὶ πλατύτερον, ἢ προμηκέ-
στερον. τὸν δὲ χαρασμὸν, οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ.
τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ξανθόν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ, μονόρριζον εἰς βάθος ὡς
30 ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλίκον ὁ κότινος. πεπαινόμενος δὲ ξανθός τέ ἐστι, καὶ ἐπιμελαί-
νεται. ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλης, διόπερ ἀγρία μέσπιλη δόξειε μᾶλλον εἶναι, ἐκ τού-
των μοι δοκεῖ φησὶ ὁ φιλόσοφος, τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρ-
λεανός, χαμαικέρασόν τινα καλῶν δένδρον, ἔφη οὕτως. ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρα-
σος, ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ἴσον. ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάν-
τα ὅμοιος, τοῖς δὲ πλείονι χρησαμένοις, καθότι οἶνος βαρύνει τε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀλγεῖν τίθησι. ταῦ-
τα ὁ Ἀσκληπιάδης φησί μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τοῦ μιμαικύλου. τό τε γὰρ φέρον αὐτὰ δένδρον τοι-
οῦτον, καὶ ὁ πλέον τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγών, κεφαλαλγὴς γίνεται. Ἀριστοφάνης, ἐν τοῖς γεωρ-
γοῖς αὐτομάτοισι τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά. Θεόπομπος, Τρώγουσι μύρτα καὶ πέπονα μιμαί-
κυλα. Κράτης, Γαύν γὰρ εἶναι ὡραιοτάτη τὰ τιτθία ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα. Ἄμφις, ὁ σι-
40 καμίνους συκαμίνους ὁρᾷς φέρει, ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα. Θεόφραστος, ἡ κόμαρος ἡ
τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον. Ὅτι ἀγλῶα σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται, εἴτε Πύ-
θων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος, ἢ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. Φησὶ ὁ παρὰ τῷ
ῥήτορι Λαρήνσιος. πολλὰ ὑμᾶς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὑρόν-
τες. ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισά-
μενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος ποντικῆς πόλεως. καὶ οὗτός
ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κεράσιον ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς.
πρὸς ὃν Δάφνος τις φησίν, ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος
Δίφιλος ὁ Σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα. εἷς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων,
μνημονεύει τῶν κερασίων λέγων, Τὰ κεράσια εὐστόμαχα, εὔχυλα, ὀλιγότροφα. ἐν ψυχρῷ δὲ λαμβα-
50 νόμενα, εὐστόμαχα, κάλλιω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ μιλήσια. εἰσὶ γὰρ διουρητικά. Συκάμινα, ὅτι
πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτά, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι. συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ
τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἅ τινες συκόμορα λέγουσιν. ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κνίσαντες σιδήρῳ,
ἐῶσιν ἐπὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα, ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπονα καὶ εὐώδη

Δαμασκηνὰ τὰ καὶ κοκκύμηλα, ἢ βράβυλα.

lib. 3. cap. 13. Κεράσια χαμαικέρασα.

Μιμαίκυλα.

Κεράσια.

Συκάμινα.

γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρου πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα, ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς ἀρέμα ψυχρόν. Καὶ τοῖς
πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλαττόμενον, ὠφελεῖ τοῦ στομάχου ἐπιτιθέμενον, καὶ οὐκ ὀλίγα
παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν ἔξωθεν ἡ αἰγυπτία συκάμινος ἐκ τοῦ ξύλου, καὶ οὐκ

Μόρα.

ἐκ τῶν ἐπικαρπίων. μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν φρυξὶν ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος, Ἀνὴρ δ' ἐκεῖ-
νος ἦν πεπαίτερος μόρων. Ἐν δὲ κρήσσαις, καὶ περὶ τῶν κατ   λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ με-
λαγχίμοις, Καὶ μιλτοπρέποις βρίθεται ταυτοῦ χρονίου. Σοφοκλῆς, Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν αἰ-
θοῦντα στάχυν, Ἔπειτα φοινίξαντα γογγύλον μόρον. Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς ἐμφανίζει
καὶ ὅτι πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέαν τε καλῶν τὸ δένδρον ἀεὶ, ὡς καὶ οἱ Ἀλε-
ξανδρεῖς. Καὶ μορέης ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι, Πρώτην ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώ-
ραν. Φαινίας δὲ ἐρέσιος ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα 10
καὶ αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἥδιστον ὅτε πεπανθείη. Γράφει δὲ οὕτως. τὸ μῶρον τὸ βατῶδες ἐξανθή-
σαν τὰς σφαίρας τῆς συκαμινώδους, περιματικὰς ἔχει τὰς συκαμινώδεις διαγονὰς, καθάπερ ὑφαι-

Συκάμινα.

νούσας, καὶ διαφορὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους. Παρθένιος δὲ ἄβρωμα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν
ἔνιοι μόρα. Σαλμώνιος δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια. Δημήτριος δὲ ὁ ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μό-
ρα, οἷον αἱμόῤῥοα μόρα καὶ σύκων ἀμείνω. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως, Τὰ δὲ συκά-
μινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, εὔχυλα μὲν εἰσὶ μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. ἴδιως

Ἐπιδημία τοῦ ὀφαγικῶν.

δὲ τούτων τὰ ἔνωμα, ἕλμινθας ἐκτινάσσει. Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, κατ' αὐτὸν
τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικῶν τοσαύτην,
ὥς τε μὴ μόνον ἄνδρας περὶ πάθει ἐνσχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυ-
ναῖκας. περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ 20

Κάρυα.

αὐτῷ πάθει. Κάρυα οἱ ἀττικοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγου-
σιν. Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς καπυροτρώγονα κάρυα ἀμυγδάλας, Φιλύλλιος, ᾠὰ, κά-

Ἀμυγδάλαι.

ρυα, ἀμυγδάλαι. Ἡρακλέων δὲ φησιν ὁ ἐφέσιος, Κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ
νῦν καστάνεα. τὸ δὲ δένδρον καρύα παρὰ Σοφοκλεῖ, Καρύαι μελίαι τε. Εὔβουλος, Φηγὸς, κάρυα,
καρύεια. καλεῖται δέ τινα καὶ μόσυνα κάρυα. Ἀμυγδάλαι. ὅτι αἱ νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης
ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτὸν φησὶ πεῖσαι. Φρύ-
νιχος, Τοὺς δὲ γομφίους ἅπαντα ἐξέκοψεν, ὥστε οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατεᾶξαι.
διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθι καὶ ἐπιμήκεις εἰσὶ,
καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν γλώσσαις φησὶ, καλεῖν τὰ μεγάλα κά-
ρυα μυκήρους, Τιμαῖος δὲ τὰ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δέ φησι, μύκηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. 30
ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς πότον τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὔπολις, Δίδου μασᾶσθαι ναξίας
ἀμυγδάλας. Οἶνόν τε πίνειν νάξιον ἐξ ἀμπέλων. ἦν δέ τις ἄμπελος ναξία καλουμένη. Πλού-

Πικρὰ ἀμύγδαλα νηφάλια

ταρχος δὲ ὁ χαιρωνεὺς φησὶ, παρὰ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου καίσαρος υἱῷ, ἰατρόν τινα ὑπερβαλόντα πάν-
τας ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ τοῦ πότου προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πέντε ἢ ἕξ, ἃς περι-
κωλυθεὶς προσενέγκασθαι οὐδὲ πρὸς τὸ μικρότατον ἀντέχειν τοῦ πότου. αἴτιος δ' ἦν ἡ τῶν πικρότητος
δύναμις ξηραντικὴ, καὶ δαπανητικὴ ὑγρῶν οὖσα. Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀ-
λεξανδρεὺς, παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς. Ἐνος βαδίζεις εἰς ἄχυ-
ρα πραγμάτων, φησί που Φιλήμων. Φρύγιον Πανὸς ἄγαλμα. φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γε-
ωργικῶν, ὅτι καὶ δένδρεα λέγεται. Δίφιλος, Τραγάλια, μυστίλες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα. Ὅτι

Ἀμυγδάλων τόνος.

περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδάλης, Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ 40
ἀμυγδάλῳ. τὸ μὲν γὰρ δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. Καὶ Ἀντίλοχος, Ῥοδῆς τε κα-
λὸν ἄνθος. Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ' ὀξεῖαν τάσιν. Φι-
λόξενος δὲ ἀμφότερον περισπᾷ. Εὔπολις, Ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην. Ἀριστοφάνης, Ἄγε
νῦν τὰς ἀμυγδάλας λαβὼν τασδὶ, κάταξον τὴν κεφαλὴν σαυτοῦ λίθῳ. Φρύνιχος, Ἀμυγδάλαι
τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον. ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλὰς ὡς καλάς. Τρύφων δὲ ἐν ἀττικῇ προσῳδίᾳ,
Ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν. ἀμυγδαλᾶ δὲ τὰ
δένδρα. κτητικὰ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντες τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπώμενα. Ὅτι Πάμ-
φιλος ἐν γλώσσαις, μυκηρόβατον φησὶ καλεῖσθαι τὴν καρυοκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακώνων. ἀντὶ τοῦ

Ποντικὰ κάρυα

ἀμυγδαλοκατάκτην. μυκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα. Ὅτι ποντικῶν καλου-
μένων καρύων, ἃ λέπιμα τινὲς ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἑρμῶναξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν 50
γλώσσαις, Διὸς βάλανον φησὶ καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ταραντῖνος ζητεῖ,
πότερον προπαρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν
Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλείονος τρο-

φῆς

φῆς γινομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς ἐντέροις, τὰ ἐπιφερόμενα κάρυα χάριν τῆς πρὸς τὸ πίνειν
ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσεως καὶ φθορᾶς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ πα-
ρακολουθεῖν αὐτοῖς ἐπιπολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον, ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται καὶ κοιλίας
καταφοραί. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα φησὶ Διοκλῆς τρόφιμα μὲν εἶναι καὶ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ
τὸ ἔχειν κεγχρῶδές τι. λυπεῖ δ᾽ ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων, καὶ τὰ
πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ ἡρακλεωτικὰ καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι, τρέφει μὲν οὐχ ὁ-
μοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι κεγχρῶδες, καὶ ἐπιπολαστικόν. πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κε-
φαλήν. ἧττον δὲ ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ περσικὰ κεφαλαλγητικὰ μὲν
εἰσιν οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλάνων. τρέφει δὲ μᾶλλον, καὶ φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα. ὀπτηθέντα δὲ
10 ἀλυπότερα γίνεται. διαχωρεῖ δὲ μάλιστα τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ πλατέα φυ-
σωδέστερά εἰσιν. ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠ-
μῶν. Φιλότιμος δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησί, Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέρ-
γαστά εἰσιν ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ στρυφνό-
τητα ἔχοντα. τὸ δὲ ποντικόν, λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέρ-
γαστον. φαγόντες οὖν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα. λιπαρώτερά τε φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν
γλυκὺν καὶ λιπαρόν. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος τὰ κάρυα φησὶ τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ εἶναι, καὶ ἐπι-
πολαστικά. τούτων δὲ τὰ ἁπαλὰ ἔτι καὶ λελευκασμένα, εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει. τὰ δ᾽
ἐν τοῖς ἰπνοῖς φρυγόμενα, ὀλιγότροφα. τὰ δὲ ἀμύγδαλα εἶναι λεπτυντικὰ καὶ οὐρητικά, καὶ καθαρ-
τικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μέντοι χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφωτέρων, πολὺ μᾶλλον φυ-
20 σωδέστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερα εἶναι τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα γαλα-
κτώδη ὄντα, εὐχυλότερά εἰσι. τῶν δὲ ξηρῶν τὰ θάσια καὶ κύπρια ἁπαλὰ ὄντα εὐεκκριτώτερα
εἰσι. τὰ δὲ ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ. ἧττον δ᾽ ἐπιπολαστικὰ τῶν βασιλικῶν. Μνησίθεος δ᾽ ὁ ἀ-
θηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν εὐβοϊκῶν φησι καρύων ἢ καστάνων (ἀμφότερα γὰρ καλεῖται) δύ-
σπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται. παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν
τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ δὲ ἀμύγδαλα, καὶ τὰ ἡρακλεωτικὰ καὶ τὰ περσικὰ κάρυα, καὶ τ᾽ ἄλλα
τὰ τοιαῦτα, χείρω εἰσὶ τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἄπυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλω-
ρῶν ἀμυγδάλων. ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν, τὰ δὲ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, κα-
θάπερ αἱ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι. τὰ δὲ ξηρὰ καὶ στρυφνά, καθάπερ αἵ τε φη-
γοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις. ἔστι γὰρ τοῦτο χείρι-
30 στον. τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ μαλακῷ πυρὶ χρῆται. Ὁ δὲ Δίφιλος
τὰ κάστανα καὶ σαρδιανοὺς βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοι-
κονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ. τὰς δὲ φρυγομένας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονο-
μήτους δέ. τὰς δὲ ἑψομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἧττον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον. Λόπιμον καρυ-
όν τε Εὐβοεῖς, βάλανον δὲ μεταξύτεροι καλέσαντο. Νίκανδρός φησι ὁ κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς.
Ἀγέλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ καστάνεια. ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυα τὰ σινωπικά, ταῦτα δένδρα ἐ-
κάλουν ἄμωτα. Ἐρέβινθοι. Κρώβυλος χλωρὸν ἐρέβινθόν τιν᾽ ἐκοπτάβιζον κενὸν ὅλος. πραγάματα
δ᾽ ἐστὶ περὶ τοῦτο δή που δυστυχῶς. Ὅμηρος, θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι. Ξε-
νοφάνης ὁ κολοφώνιος ἐν παρῳδαῖς, Πὰρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Ἐν κλίνῃ μα-
λακῇ κατακείμενον ἔμπλεον ὄντα, Πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρώγοντ᾽ ἐρεβίνθους. Τίς πόθεν
40 εἰς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστὶ φέριστε. Πηλίκος ἦσθ᾽ ὅθ᾽ ὁ μῆδος ἀφίκετο. Σαπφώ, Χρύσειοι ἐρέβινθοι
ἐπ᾽ ἀιόνων ἐφύοντο. Θεόφραστος δ᾽ ἐν φυτικοῖς, τῶν ἐρεβίνθων τινὰς καλεῖ κριούς, καὶ Σώφιλος ὁ
πατὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι, κριὸς ἐρέβινθος. Φαινίας δ᾽ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησί, τραγή-
ματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μέν, ὦχρος, κύαμος, ἐρέβινθος. ξηρὰ δὲ ἡ ἑφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλεῖ-
στα. Ἄλεξις, Ἔστιν ἀνήρ μοι πτωχός, κἀγὼ γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς υἱός, καὶ ἥδ᾽ ἡ χρηστή. Πέντ᾽
οἱ πάντες, τούτων οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν, δύο δ᾽ αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν μάζης μιᾶς. φθόγγους δ᾽ ἀ-
λύρους θρηνοῦμεν ἐπὰν μηδὲν ἔχωμεν. χρῶμα δ᾽ ἀσίτων ἡμῶν ὄντων γίνεται ὠχρόν. τὰ μέρη δ᾽
ἡμῶν χ᾽ ἡ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶ κύαμος, θέρμος, λάχανον, γογγυλίς, ὦχρος, λάθυρος, φηγός, βολ-
βός, τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς, τό, τε θεοπαγὲς μητρῷον ἐμοὶ μελέδημ᾽ ἰσχάς, φρυγίας εὕρημα συκῆς.
Φερεκράτης, Τακεροὺς ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους αὐθις. Πάλιν, τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πε-
50 φρυγμένους. Δίφιλος δέ φησι, οἱ ἐρέβινθοι δυσαπεπτοι, σμηκτικοί, οὐρητικοί, πνευματικοί. Κα-
τὰ δὲ Διοκλέα ζυμωτικοὶ τῆς σαρκός. κρείττους δ᾽ οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοειδεῖς. καὶ οἱ μι-
λήσιοι τῶν λεγομένων κριῶν, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν, καὶ οἱ βεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Πο-
σειδῶνος εὕρημα οἱ ἐρέβινθοι. Θέρμοι. μὴ ὥρασι μετὰ τῶν κακῶν ἵκοιθ᾽ ὁ τοὺς θέρμους φαγών.

Περσικά.

Καρύων διαφορὰ ἀρετῇ καὶ κακίᾳ.

Ἐρέβινθοι.

Θέρμοι.

Ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λήμμαθ᾽ ὅτι ἂν κατέλιπεν. Ἀλλ᾽ οὐκ ἀπέπνιγεν καταφαγών. μάλιστα δὲ Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἴσ᾽ ἠδ᾽ ὅχ᾽ οἶδ᾽ ὅτι Ὁ τραγικὸς αὐτός. οὗτος γὰρ οὐ ποτε Ἀπέβαλλεν ὀσπρίων λέπος. Οὕτως ἐκεῖνος ἦν εὐχερὴς ἀνήρ. Λυκόφρων δ᾽ ὁ χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ᾽ οὗ ἡ τῶν ἐρετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνα φησί, Καὶ Δημόκριτος ἐπιχώριος δαψιλὴς Θέρμος περιῄει κἀ τρικλίνων συμπότης. Δίφιλος, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνιον ἀθλιώτερον Τοῦ πορνοβοσκοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι Ῥόδα ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, ἐμφύλας, Ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν. καὶ σημείωσαι φησὶ τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν οὕτω λέγεται. Πολέμων δέ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος μόνα οὐ ζωοῦται τῶν χεδροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ᾽ ἐρέβινθος φησὶ μέγας γίνεται διαφθειρόμενος. γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπιπλέον ἀπεγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ κιττιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους

Φάσηλοι. εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. Φάσηλοι. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις τοῖς καλουμένοις κοπίσι, διδόασι τραγήματα σῦκα τὰ ξηρὰ, καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς. ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαρμος, Φασήλους φῶγε θᾶσσον, ἀλλ᾽ ὁ Διόνυσος φιλεῖ. Δημήτριος, Ἢ σῦκον, ἢ φάσηλον, ἢ τοιοῦτό τι.

Ἐλάαι. Ἐλάαι. Εὔπολις, Σκίπιαι, δρυπετεῖς τ᾽ ἐλάαι. ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δέ φησιν ὁ σίφνιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας, καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλήν. τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας στατικάς. τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας, εὐστομαχωτέρας εἶναι. μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαιῶν Ἀριστοφάνης, Θλαστὰς ποιεῖν ἐλαίας. πάλιν, Οὐ ταυτόν ἐστιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα. καὶ μετ᾽ ὀλίγα, Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖσσον ἐστὶν ἁλμάδος. Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Ῥικναὶ καὶ δρυπετεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλᾶαι. Εἴς τε Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ᾽ ἀγαθῷ μεμνημένοι, Πάντες ἀεὶ ἐμβάλλουσι μάραθον εἰς τὰς ἁλμάδας. Φησὶν Ἕρμιππος. Φιλήμων φησὶ, Πιτυρίδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλάαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι. Καλλίμαχος δὲ ἐν τῇ Ἑκάλῃ ἐλαιῶν καταλέγει γεργέριμον πίτυρίν τε. Ἔλεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτὸ ἔλεγον τὸ μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης, ξυγγενέσθαι διὰ χρόνου λιπαρέστατον δρυπεπέσι, μάζαις καὶ διασκανδικίσαι. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετριμμένας ἐλάας στέμφυλα ἐκάλουν. βρύτια δὲ τὰ ὑφ᾽ ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα τῆς σταφυλῆς. παρὰ δὲ τοὺς βότρυς γέγονεν ἡ

Ῥαφανίδες. φωνή. Ῥαφανίδες. Οὕτως κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι. καὶ ἐκτεταμένως δὲ, καὶ κατὰ συστολὴν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος, Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ᾽ ἄλλοις οὐ λαχάνοις. Εὔπολις, Ῥαφανίδες ἄπλυτοι, σηπίαι. ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτον ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης γράφων. νήττας, χαδόνας, κἄρυ᾽ ἐντράγειν, ᾠὰ, ἐγκελίδας, ῥαφανίδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι. ἰδίως δὲ οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανίδες, ἃς καὶ θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης, Ῥάφανίς τ᾽ ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρὰ, καὶ ταρίχη πνικτὰ, καὶ κάρυα. ὑποκοριστικῶς δ᾽ εἴρηκεν Πλάτων ἐν Ὑπερβόλῳ, Φύλλον ἢ ῥαφανίδιον.

lib. 7. cap. 4. Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν, γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, κορινθίαν, λειοθασίαν, κλεωναίαν, ἀμωρέαν, Βοιωτίαν. καλεῖσθαι δὲ ὑπό τινων τὴν λειοθασίαν θρακίαν. γλυκυτάτην δὲ εἶναι τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. Ἁπλῶς δέ φησιν, ὧν ἐστι λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύτεραι εἰσί. Καλλίας δὲ ἐπὶ ῥαφανίδος εἴρηκε τὴν ῥάφανον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας λέξιν, φησὶν ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες. Ὅτι δ᾽ οὕτω τὰς ῥαφανίδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων, ὁ χορὸς δ᾽ ὠρχεῖτ᾽ ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσμα. διαμασχαλίσας αὐτὸν σκελίσι καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανῖσιν. εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥαφανίς. Ἄμφις, Ὅς τις ἀγοράζων ὄψον εἶτ᾽ ἔχον ἄπολλον ἰχθύων Ἀληθινῶν, ῥαφανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται.

Κῶνοι. Στρακίδες. Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ᾽ ὁ καρύστιος πιτύϊνα κάρυα, Ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος πιτυΐνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν, κῶνον. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πτισάνης, οὗ τὰ ἐκ τοῦ ἡμίσεος μὲν νοθεύεται. ὑπ᾽ ἐνίων δὲ καὶ ὅλον, κοκκάλους.

κοκκάλους. Οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὅταν περὶ τοῦ ποντικοῦ καρύου λέγῃ. φησὶ γάρ, πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, οἱ στρόβιλοι πολύτροφοι μέν εἰσι, λεαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοί. διὰ τὸ ἔχειν παραμεμιγμένον τὸ ῥητινῶδες. Μνησίθεος δέ φησιν, πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπεψίαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας. Ὠιά. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς φυσικοῖς, Τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης, Τίκτει πρῶτον ὑπηνέμιον ὠὸν νύξ. Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. φασὶ δή ποτε Λήδαν ὤιον εὑρεῖν, καὶ πάλιν, ὠίου πολὺ λευκότερον. Ὤεα δ' ἔφη Ἐπίχαρμος. ὤεα χανὸς κἀλεκτορίδων πετεινῶν. Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων, οἷόν τε χηνὸς ὤιον μαιανδρίου. Διὰ τεσσάρων δὲ αὐτὰ προενήνεκται. Ἀναξανδρίδης, ὠάρια εἰπών. Καὶ Ἔφιππος, Σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ, ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. Ἄλεξις δέ, ἡμίτομά που ὠῶν λέγει. Ὠὰ δὲ οὐ μόνον οἰκήματα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπερῷα. Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπερῷα, ὠιά. φησὶ Κλέαρχος ἐν ἐρωτικοῖς. Τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγενημένη. οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ κροτωνιάτης ἔφη ἐκ τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ὠόν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι. τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ὠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκα πλασίονας ἡμῶν εἶναι. ὡς Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἴβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ μολιονιδῶν φησί, τούς τε λευκίππους κούρους τέκνα μολιόνας κτάνοντα ἅλικας ἰσοκεφάλους ἐνιγυίους ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠέῳ ἀργυρέῳ. Ἔφιππος, Ἴτρια, τραγήματα, πυραμοῦς, ἄμης, ὠῶν ἑκατόμβη πάντα ταῦτ' ἐχαίνομεν. Ὠῶν δὲ ῥοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος. Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι τοῦ πατρός, οὕτω συνεστρογγύλικα κἀξεκόκκικα, Ἐν μησὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ὠόν τις ῥοφῶν. Χηνείων δὲ ὠῶν, Ἔριφος, ὠὰ λευκά γε καὶ μεγάλα χήνειά ἐστιν ὥς γέ μοι δοκεῖ. Οὗτος δέ φησι ταῦτα τὴν Λήδαν τεκεῖν. Ἐπαίνετος δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ συρακούσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῶν ὠῶν φησὶ πρωτεύειν τὰ τῶν ταῶν, μεθ' ἃ ἐστὶ τὰ χηναλωπέκεια, τρίτα κατάλιγε τὰ ὀρνίθεια. Πρόπομα. Τούτων φησὶ περισενεχθέντων ὁ τῶν δείπνων ταμίας, Οὐλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται παρά τινι τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν, καὶ ζητούντων πάντων, αὐτὸς ἔφη ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ ἀθηναῖος ἢ ναυκρατίτης ἐν οἷς, ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν Βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξένια καλέσας τοὺς τῶν γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶ οὕτως, εἰ μνήμης ἐντυχῶ, πρόπομά τι περὶ τοῦ δείπνου περιεφέρετο καθὼς εἴωθει τὸ πρῶτον. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ἐπεπιὼν ἐν ψυκτῆρι, ἀρίστην ἑαυτῷ φάσκων διὰ τὸ ἑτοίμως ἀπομνημονευκέναι, ἣν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι φησὶ παρασκευαζομένων ἄλλα τέ καὶ δὴ καὶ ταῦτα. μαλάχαι. Ἡσίοδος, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Τοῦτο ἐπλικῶς, ἐγὼ δέ φησιν ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις εὗρον, τοῦ Ἀντιφάνους τὸ μ καὶ λ, διὰ τοῦ ο γεγραμμένον. τρώγοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Ἐπίχαρμος, πραΰτερος ἔγωγε μολόχης. Φαινίας δὲ ἐν τοῖς φυτικοῖς φησι, τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλακοῦς. ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ, τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφατικόν. καὶ περιληφθείσης τῆς κρηπῖδος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις. περιγεγραμμένον ἐχίνοις. ὁ δὲ σίφνιος Δίφιλος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὔχυλος, λεαντικὴ ἀρτηρίας, τὰς ἐπιπολαίους κατακλείνουσα δριμύτητας. ἐπιτήδειόν τε ἐστί φησι αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς. εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον. κρατίστην δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἕρμιππος δὲ καὶ Καλλιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησίν, ἄλιμον προσέτι τε ἄδιψον, ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην οὖσαν χρησιμωτάτην. Κολόκυνται. Εὐθύδημος ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν ἰνδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην. διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἰνδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ' αὐτὴν σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησὶ οὐκ εἶναι ἐν μέρος ἰδέας. ἀλλ' εἶναι τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μνησίθεος δὲ ὁ ἐρασιστράτειος ἐκείνου φίλος, τῶν κολοκυντῶν φησίν, ἡ μὲν ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. καὶ ἡ μὲν ἰνδικὴ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἕψεται. ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται. ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ κνιδίοις τὰς κολοκύντας ἰνδικάς.

Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκύντας τὰς καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν. προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυόν. ἐν δὲ σμύρνῃ καὶ γαλατείᾳ θρίδακα. πήγανον δὲ ἐν μύροις.

Δίφιλος δέ φησι, ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὔφθαρτος, καὶ ὑγραντικὴ τῆς ἕξεως, καὶ εὐέκκριτος, εὔχυλος, εὐστομαχωτέρα δὲ ἐστὶν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη. εὐχυλοτέρα δὲ ἡ ἀρτυτά. λεπτυντικωτέρα δὲ ἐστὶν ἡ μετὰ νάπυος. εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐεκκριτωτέρα ἡ καθέ-

ᾠά.

Πῶς ἐκλεύεις (?) ὠοί.

Plutarch. Platicorum lib. 2. cap. 3.

Μολιονίδαι.

Πρόπομα.

Μαλάχη.

ἄλιμος.

Κολοκύντη.

θος. Μνησίθεος δέ φησιν, ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὅ, τε σικυὸς καὶ ἡ κολοκύντη, καὶ μᾶλα κυδώνια, καὶ στρούθεια, καὶ εἴ τι τοιοῦτο. ταῦθ' ὅταν προσενεχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μὲν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. διὸ δεῖ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον. Ἀττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἕρμιππος, Τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχει, ὅσην κολοκύντην. Φρύνιχος ὑποκορισικῶς, Ἢ μάζιον τι μικρὸν ἢ κολοκύντιον. Ἐπίχαρμος, ὑγιέστερον τ' ἦν ἔτι κολοκύντας πολύ.

Ἐπικράτης ὁ κωμῳδιοποιὸς, Τί Πλάτων καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος, πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσι; ποία φροντὶς, ποῖος δὲ λόγος διερευνᾶται παρὰ τοῖσι; τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδὼς ἥκεις, λέξον πρὸς γᾶς. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς. Παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην μειρακίων ἐν γυμνασίοις Ἀκαδημίας, ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων. περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι, διεχώριζον ζώων τε βίον, δένδρων τε φύσιν, λαχάνων τε γένη. κᾆτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους. καὶ τί ποτ' ἄρ' ὡρίσαντο, καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτὸν, δήλωσον εἰ κάτοισθά τι. Πρώτιστα μὲν πάντες ἀναυδεῖς τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύψαντες χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον. κᾆτ' ἐξαίφνης ἔτι κυπτόντων καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων, λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι, ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος. ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις Σικελᾶς ἀπὸ γᾶς, κατέπαρδ' αὐτῶν ὡς ληρούντων. ἦ που δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζεσθαί τ' ἐβόησαν. τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαῦτα ποιεῖν ἀπρεπές, οὐδ' ἐμέλησε τοῖς μειρακίοις. ὁ Πλάτων δὲ παρὼν καὶ μάλα πρᾴως

Πρόπομα. οὐδὲν ὀρινθεὶς ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν ἀφορίζεσθαι τίνος ἐστὶ γένους, οἱ δὲ διῄρουν. Ἄλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς διακρίνειν δυναμένοις. Ἔλαβον γενόμενος οὗ τὸ πρᾶγμ' ἐβούλετο. Κατὰ χειρὸς ἐδόθη. τὴν τράπεζαν ἧκ' ἔχων, Ἐφ' ἧς ἐπῆκτ' οὐ τυροὺς οὐδ' ἐλαῶν γένη, Οὐδὲ παρέχουσαι κνίσαν ἡμῖν πλέονα Παροψίδες καὶ λῆρος. ἀλλὰ παρετέθη Ὑπερβάφανος ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπάς. Τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον, Ἅπαντ' ἐνῆν. τἀκεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλά. Ἰχθῦς, ἔριφοι. διέτρεχε τούτων σκορπίος. Ὑπέφαινεν ᾠῶν ἡμίτομον τοὺς ἀστέρας. Ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν Ἅμα καὶ διανεύων ἠσχολεῖτο. πᾶν δ' ἄγων, Ἐπ' ἐμὲ κατῆγε. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ' ἕως, Τὴν λοπάδ' ὀρύττων ἀπέδειξα κόσκινον. Μύ-

Μύκαι. και, ἀρισίας. μύκησι δ' ὀρέχθει τὸ λάινον πέδον. Πολίοχος, Μεμαγμένην μικρὰν μελαγχρῆ μάζαν ἠχυρωμένην Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας. Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ μύκης τις ἐνίοτ' ἂν Ὠπτᾶτο. καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου Ἀνηγρεύετ' ἂν, καὶ λάχανα τῶν αὐτοχθόνων.

Θλαστή τ' ἐλάα, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν ἀμφίβολον. Ἀντιφάνης, Τὸ δεῖπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρακωμένη Ἀχύροις πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη. καὶ βολβὸς εἷς καὶ παροψίδες τινὲς Σόγχος τις ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ' ἃ δὴ Δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλίοις. Τοιοῦτος ὁ βίος ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων. Οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει θύμον, Οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν, καὶ προσελθών. τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ, τι παθεῖν; Πέπραθ' ἑκάστῳ τῶν φίλων ταχὺ δὴ λαβὼν

Κηφισόδωρος κατ' Ἀριστοτέλους βιβλία τέσσαρα. Ὄπτα μύκητας πρινίνους τουσδὶ δύο. Ὅτι Κηφισόδωρος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατὰ Ἀριστοτέλους, τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι Ἀντιφάνους, ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον. παροιμίαι, ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε. Ἐγὼ γὰρ ἄν τι τῶν ὑστέρων φάγοιμι, μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ σε στρυφνὰ μᾶλα κἄ τι πνίγοι βρῶμά τι. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς, καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ καὶ Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη, οἷον αἱ μύκαι ἀπεσκληκότες πνιξεῖσθε. Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς καταλέγει, καὶ τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι. λέγων, Ἐχθρὰ δ' ἐλαίης ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ' ἀποπήματα κεῖται, Οἰδαλέα σύνολα βαρυπνιγόεντα μυκήτων. φησὶ δὲ καὶ ὅτι συκέης ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ Κακκρύ-

Μύκητες. Μύκητες θανατηφόροι. ψας ὑδάτεσσιν ἀεναέσσι νοτίζῃς, Φύονται πυθμέσσιν ἀκήριοι, ὧν σὺ μύκητα Θρηΐκια μάτι χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἦν ἀναγνῶναι, καὶ τὶ μύκητας ἀμανίτας τότ' ἀφύσσεις, φησὶν ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἔφιππος, Ἵν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε. Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ἰκάρῳ, καὶ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγροὺς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου φαγούσης θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων, ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα. Ὦ τὸν ἀγήραντον πόλον αἰθέρος Ἥλιε τέμνων, ἆρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος. Μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους Ἐν ταὐτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους. Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησιν. Ἄγρι' ἑψήματα, Τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδράφαξις, βολβοί, ὕδνα, μύκαι.

Σία. Σία. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων φησὶν ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας, παρ' Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν. Ἀμφὶ

δὲ λειμῶ-

δὲ λαμπῶνες μαλακοὶ σίου, ἢ δὲ σελίνου. σίᾳ γὰρ μετὰ σελίνου φύονται, ἀλλὰ μὴ ἴα. Δίφιλος φησὶ
περὶ μύκητας εἶναι εὐστομάχους, κοιλίας διαχωρητικούς, θρεπτικούς. δυσαναδότους δὲ καὶ φυσώδεις. τοι- — Μύκητες.
οῦτος δὲ εἰσὶ οἱ ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι
καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ ὑπὸ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνεπιτήδειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ
καὶ σκληροί, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι ὑποσόμενοι, οἱ τοιοῦτοι λαμβανόμενοι κτείνουσι.
βοηθοῦνται δὲ ἐκ ὑδρομέλιτος πόσεως, καὶ ὀξυμέλιτος νίτρου, καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμεῖν
δεῖ. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν. οὕτω
γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει. ὑπόγεια
δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσί τινες πέζικας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ἄρ-
10 ριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀπο-
τείνουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥίζαι. Φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ τὰς Ἡρακλέους στήλας θαλάσσῃ ὅταν πλείω
ὕδατα γένηται, μύκητας φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί.

Καὶ Φαινίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν, τὰ μὲν φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ φύειν τὴν ἄνθησιν, οὐδὲ τὸ σπερ-
ματικῆς ἴχνος κορυφώσεως, οὐδὲ σπερματώσεως. οἷον μύκης, ὕδνον, πτέρις, ἕλιξ. ὁ αὐτὸς φησί,
πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι. Θεόφραστος ἐν φυτικοῖς, λειόφλοια, καθάπερ ὕδνον, μύκης,
πέζις, γεράνειον. Ὕδνα. Γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἐκ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τό- — Ὕδνα.
πους. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος. τὸ ὕδνον ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον.

καὶ πάλιν, ἡ τῶν ἐγγειοτέρων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδνου καὶ τοῦ φυομένου
περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ δ' ἡδὺ σφόδρα τοῦτ' εἶναι, καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώδη, καὶ
20 τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ δὲ γινόμενον ἴτον. περὶ δὲ τούτων ἴδιόν τι λέγεται. φασὶ γὰρ ὅταν ὕδατα μετο-
πωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται σκληραί, τότε γίνεσθαι. καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιω-
τέρας οὔσης. οὐ διατίζειν δὲ, ἀλλ' ἐπέτειον εἶναι. τὴν δὲ χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχει τοῦ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ'
ἔνιοί γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσι. ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μιτυληναίων οὐ
φασὶ πρότερον εἶναι πρὶν ἢ γενομένης ἐπομβρίας τὸ σπέρμα κατενεχθῆ ἐκ Τιαρῶν. ἔστι δὲ τοῦτο χω-
ρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος. καὶ γὰρ αἱ
Τιαραὶ τοιαῦται. φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀκαρνίδι, καὶ ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ, κἂν τῇ Ἠλείων.

Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησίν, ἀκαλήφην ἡ θάλασσα ἀνίησιν, ἡ δὲ γῆ ὕδνα. καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν
τῷ δείπνῳ, ὄστρειά τ' ἤνεγκεν Θέτιδος νηρηΐδος ὕδνα. Δίφιλος δὲ φυσώδη δυσανάπεπτα φησὶν εἶναι τὰ
ὕδνα, εὔχυλα δὲ καὶ διαλεαντικά. προσέτι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια αὐτῶν ὅμοια τοῖς μύκησι πνι-
30 γώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶ οὔτε ὕδνον γίνεσθαι, οὔτε γλαυκίσκον, οὔ-
τε θύμον. διὸ Ναυσικλείδης ἐρημίαν, μήτε ἔαρ, μήτε φίλους. Ὑδνόφυλλον δὲ, φησὶ Πάμφιλος ἐν — ὑδνόφυλλον.
γλώσσαις τῆς φυομένης τοῦ ὕδνου ὑπὲρ πόαν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι. Ἀκαλήφη λέγεται παρὰ — ἀκαλήφη.
τοῖς Ἀττικοῖς, ὅτι καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνισμῶν αἴτιον. Ἀριστοφάνης Φοινίσσαις, πρῶτον πάντων ἴφυα
φῦναι. εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Ἀσπάραγοι. οὗτοι καὶ ἔλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. ὧν οἱ κάλλι- — Ἀσπάραγοι.
στοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντες τῶν ἐντὸς θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται.
ἐν Λιβύῃ δὲ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν κυπρίου καλάμου, μῆκος δὲ ποδῶν δώδεκα. ἐν δὲ
τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανίτιδι, πάχος μὲν μεγάλου νάρθηκος, μῆκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πήχεις. Κρατῖνος
δὲ διὰ τοῦ φ ἀσφάραγον ὀνομάζει. Καὶ Θεόπομπος, Κᾆτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί. Ἀμει-
ψίας, οὐ σχῖνος, οὐδ' ἀσφάραγος, οὐ δάφνης κλάδοι. Δίφιλος δὲ φασιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος
40 λεγόμενος ἰδίως ὄρμενος, εὐστομαχώτερός ἐστι καὶ εὐεκκριτικώτερος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. ἔτι δὲ δριμὺς — ὄρμενοι.
καὶ οὐρητικός, καὶ ἀδικεῖ νεφροὺς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὄρμενον τὸν ἐκ τῆς κράμβης ἐξεληλυ-
θηκότα. Σοφοκλῆς ἰχνευταῖς, Κἀξορμενίζει κἀπιχολάζεται. Βλάστη παρὰ τὸ ἐκ πρώτης καὶ βλαστά-
νειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ π φησὶ ἀσπάραγον. ἀσπάραγος ἀγλαΐζων ὄρχος ἐξελήλυθέ τις. Ἀριστοφῶν,
Κάππαριν, βληχώ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτταν, ῥάμνον, σφάκελον, τύμπανον. Κοχλίας. Φιλύλ- — Κοχλίαι.
λιος, Οὐκ εἰμὶ τέττιξ, οὐδὲ κοχλίας ὦ γύναι. καὶ πάλιν, Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίαι, κορακῖνοι. Ἡσίο-
δος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ Ἀναξίλας δὲ, Ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ. Οἳ περι-
φέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας. Ἀχαιός, ἦ ποσὶς δ' ἄλτην γρίφοι κοχλίας κεράστας. προβάλλεται δὲ,
κἀν τοῖς συμποσίοις γρῖφον τοιοῦτον ἔχον περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως. Ὑλογενὴς ἀνάκανθος ἀναίμακτος ὑγρο-
κέλευθος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων φησίν, οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώ-
50 ρῳ, καὶ τοῦ ἔαρος. μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων συνδυαζόμενοι ὤφθησαν. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ
τῶν φωλευόντων, οἱ κοχλίαι φησὶ φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πλεῖστοι
φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ὑπὸ τῆς γῆς, καὶ ὑπὸ τῶν δένδρων. λέγον-
ται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος, Τοῦτον ἀπάντων ἀείδας αὐτελλάσοντες.

Κόγχον δὲ τὸν σίσιλον ἅπαν ὃν τὸν φθόρον. Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κο-
χλίαν λέγειν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν, τῶν κοχλιῶν φησί τινας καλεῖσθαι κα-
λυσιδείπνους.

Βολβοί. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παραιτεῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου λέγων. Θερμότερον ἢ κραυρότερον ἢ μέσως ἔχον, Τοῦτ' ἔσθ' ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν. Κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλφίῳ, Οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικροῖς παροψίσι, Βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα. Ἃ δ' ἐστ' ἐδωδὴ πρῶτα καὶ ῥώμης ἀκμή, Καὶ πρὸς ὑγίειαν πάντα τοῦτ' ἐδαινύμην. Κρέας βόειον ἑφθὸν ἀσόλοικον μέγα, Ἀκροκώλιόν τε χοίρειον. ὀπτὰ δελφάκια λεπτὰ τρία. Ἄλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμιν φησί, Πίννας, κάραβον, Βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ᾠά, ἀκροκώλια, Τοσαῦτα τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα, Ἐρῶνθ' ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα. Ξέναρχος, Φθίνει δόμος ἀεὔπνοισι δαπανᾶν κεχηνμένος Τύχαις. ἀλλάσσων τ' ἐς πίνακι. καὶ πελοπιδῶν Ἄνευ τῆς οἶκος. κ' οὔτε βυσσαύχην βίᾳ, Δηοῦ σύννομος γηγενὴς βολβὸς φίλοις Ἑφθὸς βοηθῶν δυνατός ἐστ' ἐπαρκέσαι. Μὰ τὴν δὲ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς Φλιδὸς τροπωτὴρ πουλύπους ἕλοις βροτῶν Γλυκταῖς ἀνάγκαις ἐν τρεχλάτι κόραις Γίμπλησι λοπάδος στερροσώματον κύτος. Ἀρχέστρατος, Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι, Ταῖς τ' ἄλλαισι παροψίσι πάσαις. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν συμποσίῳ, βολβὸς καὶ κοχλίας, καὶ ᾠόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις τῷ σπέρματι. Δίφιλος, οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μέν εἰσι, πολύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι. ἔτι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλυωπικοὶ ὄψεως, διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων. ἡ δὲ παροιμία φησίν, οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Διεγείρουσι δὲ ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείττονες τῶν ἄλλων εἰσί. μεθ' οὓς οἱ πυῤῥοί, οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκιλλώδεις. χείρονες δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι. Αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μέν εἰσι τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν πάχυτι. καί γε ἱκανῶς εἰσὶ διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, Μυελόεν βλάστημα καρηκομόωντας ἀκάνθαις. Βολβίνας θ' αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί. Ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος, Λευκοτέρας χιόνος ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας. Τάων φυομενάων ἠράσσατο πότνια γαστήρ. Ὅτι Νίκανδρος μεγαρεῖσας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δὲ ἐν ζ' φυτῶν ἐνιαχοῦ φησὶν οὕτω γλυκεῖς εἶναι οἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὠμοὺς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χεῤῥονήσῳ. Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φαινίας. ἔστι δὲ καὶ γένος φησί, βολβῶν Θεόφραστος ἐριοφόρον, ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. ὑφαίνεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια, ὡς καὶ Φαινίας φησί. τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστί. Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησί. τὸν βολβὸν εἰ βούλει σκόπει ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρόν, μέλι, σήσαμον, ἔλαιον, κρόμμυον, ὄξος, σίλφιον. αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ ἐστι πονηρὸς καὶ πικρός. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος τῶν συμποσίων περιγράφων τοὺς βολβούς, φησὶ περιγράφειν δεῖ τὴν πολλὴν βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὀλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ᾠῶν, βολβῶν, ἀκροκωλίων, κοχλιῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.

Κίχλαι. Κίχλαι. καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης, Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὴν φάρυγ' εἰσεπέτοντο. Συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος, Τάς τ' ἐλαιοφυλλοφάγους κιχήλας. Μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις. Τρία δὲ εἶναι γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ. ὧν τὴν πρώτην καὶ μεγίστην κίσσῃ, πάρισον εἶναι. ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἰξὸν ἐσθίει. τὴν δὲ περὶ κοσσύφου ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα. τὴν δὲ τρίτην ἐλαχίστην τῶν προειρημένων οὖσαν, ἰλιάδα ὀνομάζεσθαι. οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ μύνδιος, ἣν καὶ συναγελαστικὴν εἶναι, καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδόνας.

Ἐπικιχλίδες Ὁμήρου. Ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον δὲ ἐπικιχλίδες ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον ᾄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ κίχλας δῶρον λαμβάνειν. ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

Συκαλίδες. Συκαλίδες. Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος ἱστορεῖ, ἄτερος τῶν αἰγιθαλλῶν ὑφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων πιρίας, συκαλὶς δ' ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σῦκα. δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. Ἐπίχαρμος, ἀγλαὰς συκαλλίδας. καὶ πάλιν, ἦν δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενοι, τέτρακές τε σπερματολόγοι, κἀγλααὶ συκαλλίδες. ἁλίσκονται δ' αὗται τῷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλτιον ὀνομάζοιτ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος διὰ δύο λλ ἀνεῖρ ἄρχων.

Σπῖνοι. Σπῖνοι. Εὔβουλος, Ἀμφιδρομίων ὄντων ἐν οἷς ὀνομάζεται, ὀπτᾶν τε τυροῦ χεῤῥονησίτου τόμον. Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαισμένον, πνίγειν τε

πάχιον

παχίων ἀρνίων εὐθέως. Τίλλων τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις, ὁμοῦ τε χναύων μαινίσι σηπίδια, πιλῶν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς. Πίνων τε πολλὰς κύλικας εὐζωροτέρους.

Κόψιχοι. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος, Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ μοι πολυτελῶς. Ἀλλὰ καθαρίως δασύποδ' ἐὰν περιτύχῃς ἀγόρασον. Καὶ νῆττ' ὁπόσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας, καὶ κοψίχους. ὀρνιθίων τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά, χαίρων. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ψᾶρας ἐν τοῖς Βρώμασι καταλέγει, Μέλι, περδικίον, φάττα, νῆττα, χὴν θεῖ, ψᾶρες, κίττα, κολοιὸς, κόψιχος, ὄρτυξ, ὄρνις θήλεια. Πάντων ἡμῶν λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀνυπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε, καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ, πέρδικα λαβὲ τέτταξ ἢ καὶ πρός τε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια δ' οἷον ἐντραγεῖν, ἀκανθυλλίδας, βιττάκους, σπινία, κεγχρινάδας, τάτ' ἄλλα ἅτ' ἂν ἐπιτύχῃς. Ἐγκέφαλοι χοίρειοι, τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμους τρώγειν. κεφαλάς τε οὐ τοκέων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. οὐδένα οὖν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον. καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν εἰς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελὸν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον. κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου, Κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. Καίτοι τ' ἄλλα διαρρήδην ὀνομάζοντα. καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφθέντα, φησί, Δύστηνε κρατὸς ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως Τύχη πατρῷα λοξίου πυργώματα, Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον. Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ Ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Ἔχει δὲ ἐπίστασιν ἡ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τὲ ἐγκέφαλον φησίν, Οὐδ' ἂν ἐγκέφαλον γ' ἐσθίοι λιπῶν. καὶ Ἀριστοφάνης, Ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο κ' ἄλλοι. λευκὸν οὖν ἂν εἴη μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε τὸ ἐν προσόψεως εἰ λεχθὲν καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἰρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλήν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀμνύειν. καὶ τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῆς πταρμοὺς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιουμένας τῇ ταύτης ἐπινεύσει. ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς φησίν, Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι. Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνέβαλλον, πέπερι, φύλλον, σμύρνα, κύπειρον, μύρον αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης, Ἂν μὲν ἄρα πέπερί τις φέρῃ πριάμενος, Στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον. πάλιν, Νῦν δεῖ περιιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου ζητεῖν. Εὔβουλος, Κόκκον λαβοῦσα κνίδιον, ἢ τοῦ πεπερίδος. Τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνῃ διαπάττει τὴν ὁδόν. Ὠφελίων, Λιβυκὸν πέπερι θυμίαμα. καὶ βιβλίον Πλάτωνος ἐμβροντητον. Νίκανδρος θηριακοῖς, Ἢ καὶ λεπτοθρίοιο πολύχνοα φύλλα κονίζης. Πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων Κάρδαμον. Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ, Τὸ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι, διττὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος. τὸ μὲν στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου κέλυφος, ὑπέρυθρον. τὸ δὲ πρόμηκες μέλαν, σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θατέρου, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει, Ἡ δὲ τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπέρεως, ἢ κνίδης καρποῦ τριφθείσης. τοῦτο δ' ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς ι λῆγον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῦφι, ξενικά. Ἔλαιον. Σαμιακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἄλεξις. οὗτος δέ σοι τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου σαμιακοῦ ἐστι μεστός. καρικοῦ δὲ, Ὠφελίων. Ἐλαίῳ καρικῷ ἀλειφόμενος. Ἀμύντας ἐν σταθμοῖς περσικοῖς φησί, φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχῖνον καὶ κάρυα τὰ περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησί, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστον ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ περσικῇ πραγματείᾳ. ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας ἀμμωνιακοὺς ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μέμνηται Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ὀσμῶν, φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν, καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γινομένου ἐλαίου, ὡς διαφέρει, μνημονεύει Ἄμφις. ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακῆ. Γάρος. Κρατῖνος, Ὁ πάλαρος ὑμῶν διάπλεως ἔσται γάρου. Φερεκράτης Τριπτολέμῳ, τοῦ ταριχηροῦ γάρου. Πλάτων, Ἐν σαπρῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με. Ὅτι δ' ἀρσενικόν ἐστιν τοὔνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπὼν, καὶ τὸν ἰχθύων γάρον. Ὄξος. Τοῦτο μόνον Ἀττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων ἐδέσος καλοῦσι. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε αἰγύπτιον, καὶ τὸ κνίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησί, Ὄξει δριμυτέρῳ σφηκίῳ. Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον

φησίν,

Βολβοί. Ἐγκέφαλοι. Il. α. Πέπερι. Ἔλαιον. Γάρον. Ὄξος.

φησίν, ἴσως διότι οἱ σφήττιοι ὀξεῖς. μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ ἐκ κλεωνῶν ὄξους, ὡς διαφέροντος. ἐν δὲ κλεωναῖς ὀξύτιδες εἰσί. Καὶ Δίφιλος, Δειπνεῖ τε κατάδυς πῶς δοκεῖς λακωνικῶς. Ὄξους δὲ κοτύλην, παῖ. τί παῖ, ὀξὺς μέτρον. Χαρεῖ τοσοῦτο τῶν κλεωναίων. Φιλωνίδης, Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει. Ὁ δὲ ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησί, τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ τὸ δεκελεικὸν ὄξος. Ἄλεξις, Τέτταρας κοτύλας Ἀναγκάσας με μεστὰς αὐτοῦ πρίασθαι. Ὄξους δεκελεικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις. Λεκτέον δὲ, ὀξὺ γὰρ διὰ τοῦ υ. καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον. Ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Θεοπόμπου αἰκίας εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω. οὕτως ἦν, ἑψῶμεν καὶ ὀξυρόδινον. Ὅτι ἀρτύματα. *Ἀρτύματα.*

Εὕρηται παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐν Βορέᾳς ἀρτύματα. καὶ παρ' Αἰσχύλῳ, Διαβρέχεις τἀρτύματα. καὶ Θεόπομπος δέ φησι, Πολλοὶ μὲν ἀρτύματος μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον. τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐγὼ μάγειρος ἀρτύσω σοφῶς. Κρατῖνος γλαύκῳ, οὐ πρὸς παντὸς ἐστὶν ἀρτῦσαι καλῶς. Εὔπολις, Ὄψα πονηρῶς πολυτελῶς ἠρτυμένα. ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει ὁ Ἀντιφάνης. Ἀσταφίδος, ἁλῶν, σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου, σησάμου, νίτρου, κυμίνου, ὀριγάνου, βοτανίων ὄξους, ἐλαῶν εἰς ἀβυρτάκην, χλόης, καππάριδος, ᾠῶν, ταρίχου, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ. Ὅτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ αἰθιοπικὸν καλούμενον κύμινον. ὅτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος, καὶ ὁ ὀρίγανος. Ἀναξανδρίδης, *Κύμινον.*

Ἀσφάραγον χῖνον τε τέμνων καὶ ὀρίγανον, ὃς δὴ σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθεὶς κοριάννῳ. Ἴων, Αὐτὰρ ὅγ' ἐμματέων τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει. θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ κάνθαρος ἢ ὁ ἐξ Ἀρκαδίας οὕτω διαμαντέστην ὀρίγανον. οὐδετέρως Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας. Τὸν δὲ θύμον, ἀρσενικῶς Νίκανδρος ἐν μελισσουργικοῖς. Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυοὺς σπερματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεῦσι. Πόποτ' εἶδες μοι τὸν ἄνδρα παῖ Λαέρτα φίλον Ἐν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον. Πλάτων λαΐῳ. οὐχ ὁρᾷς Ὅδ' ὁ Μελέαγρος Γλαύκωνος ὢν μεγάλα γελοῖος. *Πέπων.*

Κόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται Σικυοῦ πέπονος εὐηχίον κνήμας ἔχων. Ἀναξίλας, Τὰ δὲ σφυρὰ ὤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων. Θεόπομπος, μαλακώτερα πέπονος καὶ σικυοῦ μοι γέγονε. Φαινίας, Βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τῷ περικαρπίῳ σίκυος καὶ πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος. πεπτόμενον δὲ τὸ περικάρπιον μόνον. κολοκύντη δὲ ὠμὴ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν, ἕψανα ἄγρια. † εὐσιθρίδακα. Ταύτης κρατίστην τὴν μέλαιναν κάρδαμον, ἀνδριανὸν σίναπυ, κρόμυον. τούτων ἄλλο ἀσκαλώνιον καὶ γήτειον, σκόροδον, φύσιγγον, σικυὸς πέπων, μήκων. καὶ μετ' ὀλίγα, ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐπεπτότερος. ἑφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἁπαλὸς, ἄλυπος, οὐρητικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ, διαχωρητικώτερος. Σπεύσιππος δ' ἐν τοῖς ὁμοίοις, τὸν πέπονα καλεῖ σικύαν. Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σικύαν. καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπὼν, πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός. † κακοχυλότερος δὲ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος. καὶ εὐεκκριτώτερος. Θρίδαξ. ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην καλοῦσιν. Ἐπίχαρμος, Θρίδακος ἀπολελεμμένας τὸν καυλόν. Θριδακινίδας δὲ εἴρηκε Στράττις, Πρασοκουρίδων αἳ κατ' εὐφύλλους ἀνὰ κήπους πεντήκοντα ποδῶν ἴχνεσι βαίνουσ' ἐφαπτόμεναι ποδοῖν σατυριδίων μακροκέρκων χορὸς ἑλίσσουσαι παρ' ὠκίμων πέταλα καὶ θριδακινίδων εὐόσμων τε σελίνων. Θεόφραστος δέ φησι, τῆς θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. γένη δὲ αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. αὕτη δὲ ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμώδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς ἀπαράβλαστός ἐστιν, ἐκ τοῦ καυλοῦ. τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥς τ' ἐνίους χρῆσθαι καὶ θύραις κηπουρικαῖς. τῶν δὲ καυλῶν φησὶ κολουθέντων, ἡδίους τοὺς παλαιβλαστεῖς εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν, βρένθιν λέγεσθαί φησι παρὰ Κυπρίοις θρίδακα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τε ἐν Ἰαλέμῳ φησί, ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις, ἃς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν, Ὁπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν, Στρέφοιθ' ὅλην τὴν νύκτα μηδὲν τι πλέον.

Ὧν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας Τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην. Καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν. ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. καὶ Εὔβουλος δὲ ἐν ἀστύτοις φησί, Μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας ὦ γύναι Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ. Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γὰρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκε Κύπρις. Ὥστ' ἐστὶ νεκύων βρῶμα. Κρατῖνος δέ φησι, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι. Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος, ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτα δὲ τὴν γραικὴν τὴν θρίδακα

θρίδακα καλεῖν Πάμφιλος ἐν γλώσσαις. Κλείταρχος δὲ βρίγκας οὕτω καλεῖν. Ἴβυκος δ᾽ ὁ πυθαγορικός, τὴν ἐκ γενέσεως θρίδακα πλατύφυλλον τε καὶ ἄκαυλον, ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀστυτίδα. διουρητικὸς γὰρ παρασκευάζει, καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια. ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς θρίδακος καυλὸς πολύτροφός ἐστι, καὶ διουρητικὸς μᾶλλον τῶν φύλλων. ταῦτα δὲ πνευστικώτερά ἐστι, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκκριτώτερα. κοινῶς μέντοι ἡ θρίδαξ εὐστόμαχος ψυκτική, εὐκοίλιος ὑπνωτική, εὔχυλος ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τροφιμωτέρα θρίδαξ, εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὕπνον ποιοῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρά, ἧττον ἐστὶ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέλαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκοίλιός τε ἐστί. καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι, καὶ τροφιμώτεραι. αἱ δὲ φθινοπωριναί, ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θρίδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. Θρίδαξ δ᾽ ἑψομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἑψητῶν λαχάνων. ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφραστος ἐπίσπορα φησὶ καλεῖσθαι τεῦτλιον, θραδακίνην, εὔζωμον, νάπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησὶν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα, καὶ λεπτυντικὰ καὶ κακόχυλα, ἔτι τε ἐπιπολαστικὰ καὶ δυσοικονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται. Κινάρα. Ταύτην Σοφοκλῆς ἐν κολχίσι κυνάραν καλεῖ. ἐν δὲ φοίνικι, Κυνάρος ἄκανθα πάντα πληθύει γύην. Ἑκαταῖος δ᾽ ὁ μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει νησιώτου. ὅστις οὖν ὁ ποιήσας λέγει οὕτω, περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην οὔρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλησι, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὔρεσιν ἄκανθα κυνάρα. Καὶ ἑξῆς. Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα. ἐν δὲ τοῖσιν οὔρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθα, κυνάρα, ἰτέα, μυρίκη. καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμόν, γίνεσθαι τὴν κυνάραν. καὶ Σκύλαξ δὲ ἢ Πολέμων, ἐστὶ δὲ τὴν γῆν ὑδρηλὴν κρήνῃσι καὶ ὀχετοῖσιν. ἐν δὲ τοῖς οὔρεσι πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρατείνει τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίῃ ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κυνάρᾳ. Δίδυμος δ᾽ ὁ γραμματικός, ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἄκανθα, μήποτε φησὶ τὴν κυνὸς βάτον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ ἡ Πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπεν. καὶ ὁ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν, ὅπου ἂν ὑπὸ ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβάτου, ἔκτισε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ ὁ κυνόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν παραπλήσιον τῇ ῥοιᾷ, ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες. Φαινίας δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν, κάκτον σικελικήν τινα καλεῖ ἀκανθῶδες φυτόν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν. ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ᾽ οὐκ ἔστι, ἀφίησι δ᾽ εὐθὺς πρὸς τῆς ῥίζης καυλοὺς ἐπιγείους. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθῶδες, καυλοὺς δὲ τοὺς καλουμένους κάκτους. ἐδώδιμοι δ᾽ εἰσὶ περιλεπόμενοι, καὶ μικρόν, ὑπόπικροι καὶ ἀποτιθέασιν ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πτέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν, ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο. καλοῦσι δ᾽ αὐτὸ ἀσκάληρον. τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαρρῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρδυον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομένην. ἀλλαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταὐτὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ᾽ ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως. μήκων, μάραθοι, τραχεῖαί τε κάκτοι. Τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν ἐν τοῖ λαχάνοις εἰς † τὸ πιὸν αἴκατις ἐκτείψας καλῶς παρατεθῇ νιν, ἁδύς ἐστιν. αὐτὸς δ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῦ χαιρέτω. καὶ πάλιν, Θρίδακας, ἐλάταν χίνον, ῥαφανίδας, κάκτους. Καὶ πάλιν, ὁ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτον φέρειν, ἴφυον, λάπαθον, ὀτέσυλλον, σκόλιον, σερίδια, δράκτυλον, πτέριν, κάκτον, ὀνόπορδον. Καὶ Φιλητᾶς ὁ κῷος, Γηρύσαιτο δὲ νεβρός, ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσας Ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη. ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ πάφιος. γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ᾽ Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ᾽ ὁ εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἷς ὢν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως, περὶ Βερενίκην τῆς Λιβύης Λάθων ποταμός, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθὺς λάβραξ, καὶ χρύσοφρυς, καὶ ἐγχέλεων πλῆθος, καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης τὸ μέγεθος εἰσὶν ἡμιόλιαι. πᾶν τε τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλῆρες. πολλὰς δὲ ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης, οἵ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο, καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν. Οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

Κινάρα. Κάκτοι. Carduus. Κινάρα.

Ἐγκέφαλος

Ἐγκέφαλοι φοίνικος.

Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν, ἐπιφέρει. Ἡ μὲν οὖν ἐκ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τίς, ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω ἐν ᾧ ὁ ἐγκέφαλος. Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως γράφει τάδε. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται. καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό, τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ὁ δὲ φοῖνιξ ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξαυαίνετο. Νικάνδρος γεωργικῶν. Σὺν δὲ φοίνικος παραφυάδας ἐκκόπτοντες Ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἱστορεῖ. Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας. Ἡμεῖς δὲ φησὶν οὗτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες δόξομεν ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα ἤδη τήνδε τὴν συναγωγήν.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΤΡΊΤΟΥ ΒΙΒΛΊΟΥ.

Κιβώρια κολοκάσια.

Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς, τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ. Κιβώρια. Νίκανδρος ἐν γεωργικοῖς, Σπείρας κύαμον αἰγύπτιον, ὄφρα θερείους Ἄνθεα μὲν στεφάνους αἰνῇς. τὰ δὲ πεπτηῶτα Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισιν, Ἐχέρας αἰθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς, Ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι. ῥίζας λέγει Νίκανδρος, τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. ὡς ὁ αὐτὸς, Κυάμους λέψας κολοκάσιον, ἐντμήξας τε. ἔστι δ' ἐν Σικυῶνι κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. ἔστι δὲ καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει, Ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λίμναις, καυλὸς δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέσσαρας πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος, ὅμοιος καλάμῳ μακρῷ ἀγονάτῳ. διαφύσεις δ' ἔνδοθεν ἔχει δι' ὅλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ἐπὶ τούτῳ δ' ἡ κωδία καὶ τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, χρῶμα δ' ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτήν, καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέπτουσιν αἱ χῶραι. καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ τῷ μεγέθει καὶ αὕτη πέπτει, καὶ τελεοκαρπεῖ.

Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου ῥίζα, ἥ τις λέγεται κολοκάσιον, εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ τρόφιμος, δυσέκκριτος δὲ διὰ τὸ παραστύφειν. κρεῖττον δ' ἐστὶ τὸ ἥκιστα ἐριῶδες. οἱ δὲ γενόμενοι φησὶ κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μὲν εἰσί, δύσπεπτοι, ὀλιγότροφοι, διαχωρητικοί, πνευματικώτατοι. ξηρανθέντων δὲ, ἧττον πνευματοῦσι. γίνεται δὲ οὗτος ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν. Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοί, λέγει οὗτος ὁ Ἀθηναῖος, Μελίλωτον, ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι, πάνυ εὐώδεις, καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυκτικώτατοι.

Φύλαρχος δέ φησιν, οὐδέ ποτε πρότερον ἐν ἑνὶ τόπῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε σπαρέντων, οὔτ' ἐὰν σπαρεῖ τις τικτομένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου, παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ συνέβη φυῆναι. δύο μὲν οὖν ἔτη ἤνεγκέ πως ἔτι καρπὸν ἐκτενῶς, καὶ ηὔξησε, τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσιέναι πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἕλος. καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προειρημένον ἤνεγκε καρπόν, ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ ἔποτε ἔχει φαίνεται. Τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Αἰδηψῷ. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον, οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης, τοῦτο πίνοντες οἱ ἀρρωστοῦντες τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο. διὸ πολλοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν, τῷ ὕδατι χρησόμενοι. οἱ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βουλόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι, διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοὺς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα. Καὶ ἐν Τρῳάδι δὲ ἐξουσίαν ἔχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου τὸν Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν. Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος, ἠφανίσθη. θαυμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ, πάλιν ηὐξήθη. σικυός. παροιμία, τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι τὴν χλαῖναν ὕφαινε. Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Καὶ σικυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν, Κείμενον ἐν λαχάνοις, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Καὶ Λάχης, ὡς δ' ὅτ' ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ. Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως. Ἀλκαῖος δὲ δίχα φησὶ τῶν σικύων, ἀπὸ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς στάχυς στάχυος. Φρύνιχος δ' ἐν τραγῳδίαις φησὶ σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

Μέχρι τοῦδε τὰ τῆς ἐπιτομῆς. ἐντεῦθεν αὐτὸς ὁ Ἀθήναιος.

Σπλίων

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΣΙΚΥΟΙ. ΣΥΚΑ.

τελίων ῥαφανίδας σικύους τέτταρας. σικύδιον δ' ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν τραγῳδίαις.
Θεόφραστος δέ φησι σικύων τρία εἶναι γένη, λακωνικόν, σκυταλίαν, βοιώτιον. καὶ τούτων τὸν μὲν
λακωνικὸν ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἀνύδρους. γίνονται δέ φησι καὶ εὐχυ-
λότεροι οἱ σικυοί, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βρεχθὲν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῳ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυ-
τικοῖς αἰτίοις, θᾶττον αὔξεσθαι ἐὰν ἐν ὕδατι, κἂν ἐν γάλακτι πρότερον, ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι
βραχῇ. Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, εἶδος σικύων εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρα-
10 κοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυούς φησι Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι
καὶ κινεῖν. ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ἀδύγαιον καλεῖ τὸν
σικυόν. Δίφιλος δέ φησιν ὁ καρύστιος τὸν σικυὸν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν. φέρεσθαι γὰρ
ἄνω, καθάπερ τὴν ῥάφανον. τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι, καὶ εὐπεπτότερον. ἑφ-
θὸν δὲ καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν, ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρχων δυ-
σοικονόμητός ἐστι, καὶ δυσυποβίβαστος. ἔτι δὲ φρικοποιός, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτι-
κός. αὔξονται δὲ ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ περὶ τὰς πανσελήνους, καὶ φανερὰν ἔχουσι τὴν ἐπίδοσιν, κα-
θάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι. ἡ συκῆ. οὐδενὶ γὰρ τῶν περὶ σύκων λόγων παραχωρήσαιμι κἂν ἀποπρί-
μασθαι δέῃ. φιλόσυκος γάρ εἰμι δαιμονίως λέξω τὰ μοι προσπίπτοντα. ἡ συκῆ ἀνθρώποις φίλοι ἡγε-
μὼν τοῦ καθαρίου βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. δῆλον δὲ ἐστὶν ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν συ-
20 κῆν τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρῶτον εὑρέθη. τὸν δὲ ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ἡγητηρίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆ-
ναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σύκων ἐστὶ γένη πλείονα. ἀττικὸν μέν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν ὁμω-
νύμοις. ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀττικήν, τάδε λέγει. Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει, διαφέροντα πάσης
Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Πάνυ φέρει. Ἴστρος
δ' ἐν τοῖς ἀττικοῖς, οὐδ' ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῆς γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπο-
λαύοιεν οἱ κατοικοῦντες. Καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διεκκλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς
δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἄλεξις δ' ἐν ποιητῇ φησιν, Ὁ συκοφάντης οὐ
δικαίως τοὔνομα Ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον. Ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν, ἡδύς τ' ἀνήρ,
Τὰ σῦκα προστιθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον. Νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν Ἀπο-
ρεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει. Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ σμινθείων φησίν,
30 Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια, καὶ τὰς εἰσφορὰς, σῦκα,
καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διῴκουν καὶ τοὺς ταῦτα πράττοντας, καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν,
ὡς ἔοικε, συκοφάντας αἱρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστάτους τῶν πολιτῶν. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημο-
νεύει ἐν γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, τάδε λέγων, Συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν λακωνικῆς. Τοῦτο
γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν, Οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα. Μι-
κρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε, διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλεξις δὲ ἐν Ὀλυνθίᾳ, φρυγίων σύκων μνημονεύων
φησί. Τό, τι ὀψοφαγής, μητρῷον ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάδας φρυγίας εὕρημα συκῆς. Τῶν δὲ καλου-
μένων φιβαλέων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τῶν κωμῳδοποιῶν. ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν κρα-
πατάλλοις, Ὦ δαιμόνιε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας. Καὶ τῶν φιβαλέων ῥῶγε σύκων τὸν θέρος.
Κἀμπιμπλάμενος καθεῦδε τὰς μεσημβρίας, Κᾆτα σφακέλιζε, καὶ πίμπρασο, καὶ βόα. Τη-
40 λεκλείδης δὲ ἐν ἀμφικτύοσι, Ὡς καλοὶ καὶ φιβάλεοι. καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς
Ἀντιφάνης ἐν ἱερεῦσι. Πρώτιστα δέ, Τῶν μυρρινῶν περὶ τὴν τράπεζαν βάλωμ', ἃς Διαμασῶμ'
ὅταν τι βαλεύων δέῃ. Τὰς δ' ἱ φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας. Χελιδονίων δὲ σύ-
κων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν βραγχίᾳ. Εἶτ' ἔρχεται χελιδονίων μετ' ὀλίγον Σκληρῶν ἀθρόος τι-
νακίσκος. Ἀνδροτίων δέ, ἢ Φίλιππος, ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ γεωργικῷ, γένη σύκων τάδε ἀναγράφει οὕ-
τως. Ἐν μὲν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδονίων, ἐρινεῶν, λευκερινεῶν, φιβαλέων. ὀπωροβασιλίδας
δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. ἀνθεῖ δὲ τὸ πλεῖστον αἱ κόλυροι, καὶ φορμύνιοι, καὶ δί-
φοροι, καὶ μεγαρικαί, καὶ λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύ-
κων, μνημονεύει Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς
τὰ ῥόδιακά. γράφει δὲ οὕτως, Τὰ δὲ ἐρινεὰ τοῖς λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρί-
50 ζειν. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δείπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεσπαρμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως,
ἀλλ' ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατίθεμαι. Τῶν δὲ ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρου-
θίων καλουμένων σύκων, εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγώ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ
τοῦ ὁμωνύμου. τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σῦκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα.

Lib.7.cap.4. historiae.
Lib.3.ca.12.
Lib.7.c.1.hist.

δ Ἐπαινεῖται

ΣΥΚΑ.

Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά τε καλούμενα χῖα, καὶ τὰ λιβιανὰ, ἔτι δὲ καὶ τὰ χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ ἀφρικανά. ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησὶν, Ἦλθον μακρὴν θάλασσαν οὐκ ἄγων σῦκα Καύνια φόρτον. Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται, κοινόν. Τοξαλίων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς, παρατιθέμενος Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου ἐκ δράματος Προικιζομένης, ἱματιοπώλιδος τάδε, Πλὴν τὸ οἰνάριον πάνυ ἦν ὀξὺ καὶ πονηρὸν, ὥστ᾽ ἠχθόμην. Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ τοξαλίους χωρία Συκᾶς φέρει. τοὺς μὸν δὲ περὶ τὰς ἀμπέλους, Τῶν δ᾽ ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνεται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρίοις αἱμώνια, ταὐτὰ ὄντα τοῖς Λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρῶδες, καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχε) Ἀρχίλοχος μνημονεύει λέγων οὕτως, Ἔα Πάρον καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον Βίον. Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

Λευκερινεὸς δ᾽ ἔτι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ᾽ αὐτῆς Ἕρμιππος ἐν ἰάμβοις οὕτως, Τὰς λευκερινεὰς δὲ χωρὶς ἰσχάδας. Τῶν δὲ ἐρινῶν σύκων Εὔπολις ἐν Ταξιάρχοις, Ἡ προσπηγνύναι κραδαῖς ἐρίνεις. Καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Σφιγγὶ, Ἀλλ᾽ οὐχ ὅμοια γ᾽ ἐρίνοις οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς δ᾽ ἐν Ἑλένης γάμῳ τροπικῶς τῷ τοῦ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν εἰπὼν, Πέπων δ᾽ ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν Ἐς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. Πέπων δ᾽ ἐρινὸς εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρινόν. Καὶ Ἄλεξις ἐν Λέβητι,

Καὶ τί δεῖ λέγειν ἔθ᾽ ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦκ᾽ ἑκάστοτε, Ἐν τοῖς συκίδοις πωλοῦντας. οἱ κάτωθεν μὲν Τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ Τιθέασιν. ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.

Εἶθ᾽ ὁ μὲν ἔδωκεν ὡς τοιαῦτ᾽ ὠνούμενος Τιμήν. ὁ δ᾽ ἐγκάψας τὸ κέρμ᾽ εἰς τὴν γνάθον Ἐρίν᾽ ἀπέδοτο, σῦκα πωλεῖν ὀμνύων. Τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ ἐξ ἧς τὰ ἐρινὰ, ἐρινεὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράττις Τρωΐλῳ, Ἐρινὸν οὖν τιν᾽ αὐτῆς πλησίον Ἠγνόηκας ὄντα. καὶ

ὀδ. μ. Ὅμηρος, Τῷ δ᾽ ἐν ἐρινεὸς ἔστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς. Ἀμερίας δὲ ἐρινεάς καλεῖσθαι τοὺς ὀλύνθους, Ἑρμῶναξ δὲ ἐν Γλώσσαις Κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει, ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ᾽ ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησί τινα σῦκα βασίλεια, ἀφ᾽ ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυτρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ᾽ ἐν ταῖς Γλώσσαις, καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαί φησι, σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαϊσμούς, ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδοποιός φησιν ἐν Κλεοφῶντι. τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα, Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι κυδώνια ὑπὸ Ἀχαιῶν, ὅπερ λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν Λακωνικαῖς γλώσσαις. Κορακίων δὲ σύκων εἶδος Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων, Φιβαλέων μάλιστ᾽ αὖ, ἢ τῶν κορακίων. Θεόφραστος δ᾽ ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, σύκων φησὶ γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἡ χαρίτιος ἀράτειος καλουμένη.

cap.17. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν Τρωϊκὴν φησὶν Ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας. φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρὰ, ἡλίκα ἐλαία τὸ μέγεθος στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν

cap.2. τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη κυπρία συκῆ, φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον, ὥσπερ ῥιζίον πρὸς ᾧ ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέᾳ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρποὺς, ὅσαι περ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρίνοις. μέγεθος δὲ, ἡλίκον κοκκύμηλον. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τρίτῳ φυτικῶν αἰτίων οὕτως, Τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακὸς, καὶ ὑγρὸς, καὶ θερμὸς ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν, ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ προελθὼν τάδε λέγει, Πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ὥστε λακωνικὴ, καὶ ἡ λευκομφάλιος, καὶ ἕτεραι πλείους. αἱ δ᾽ οὐ φέρουσι. Σέλευκος δ᾽ ἐν Γλώσσαις, πρωτερικὴν φησὶ καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρώϊον τὸν καρπόν. Διαφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, Ὑμᾶς δέ γ᾽ ὡς θεῖα λαβόντες διαφόρου συκῆς.

Καὶ Ἀντιφάνης ἐν Σκληρίαις. ἔστι γὰρ παρ᾽ αὐτὴν τὴν διάφορον συκῆν κάτω. Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν Ἀμφίπολιν, καὶ Γραιστωνίαν τῆς Μακεδονίας, ἔαρος μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκᾶς σῦκα, τὰς δ᾽ ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ᾽ ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυ-

χῆσαι

ΣΥΚΑ.

χῆσαι πάντα Φίλιππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεόν εἶναί φη-
σι δίφορον. οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ. λέγει δὲ καὶ τὴν συκῆν ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευθῇ,
θᾶττον τραγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι, καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέν- cap.7.
τα, καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι, καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν cap.14.
αἰτιῶν, ἡ Ἰνδικὴ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπὸν, καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν
εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυσικῆς ἱστορίας
ὁ φιλόσοφος φησίν, Ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ περὶ Κιλικίαν, καὶ Κύπρον,
ὀλυνθοφόρον. ὃ τὸ μὲν σῦκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φυτοῦ, τὸν δὲ ὄλυνθον ἐξόπισθεν. αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ
10 ἔνου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. πρῶτον δὲ ἴσχει τῶν σύκων, πέπονά τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ
ὥσπερ τὸν παρ' ἡμῖν. γίνεται δὲ καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων. ἡ δ' ὥρα μετὰ τὴν βλάστησιν
οὐ πολύ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα βασίλεια, συκοβασίλεια, κιρροκοιλά-
δια, καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λαπύρια, πωγίδια, δρακόντια, λευκόφλοια, μελανόφλοια, κεχήνα,
μυλαικά, ἀσκαλώνια. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυ-
τῶν ἱστορίας, Δωρίωνά φησιν ἐν γεωργικῷ ἱστορεῖν, Συκέαν ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων διωκόμενον ὑπὸ
Διὸς τὴν μητέρα γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἀφ' οὗ καὶ
Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιὸς, ἡρακλεώτης δὲ γένος ἀπὸ Συκῆς τῆς
Ὀξύλου θυγατρὸς προσαγορευθῆναι. Ὄξυλον γὰρ τὸν Ὀρείου Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιχθέντα μετ'
ἄλλων γεννῆσαι καρύαν, βάλανον, κράνειον, ὀξέαν, αἴγειρον, πτελέαν, ἄμπελον, συκῆν, καὶ ταύ-
20 τας Ἁμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν πολλὰ τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. ὅθεν
καὶ τὸν Ἱππώνακτα φάναι συκῆν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην. Σωσίβιος δ' ὁ λάκων ἀ-
ποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου τὴν συκῆν, διὰ τοῦτο φησὶ καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην Διόνυσον τι-
μᾶν. Νάξιοι δὲ ὡς Ἀνδρίσκος, ἔτι δ' Ἀγαθοσθένης ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ
τὴν τοῦ συκίνου καρποῦ παράδοσιν. διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τὸ μὲν τοῦ
Βακχίου Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον. τὸ δὲ τοῦ μειλιχίου, σύκινον. τὰ γὰρ σῦκα μεί-
λιχα καλεῖσθαι. ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν, ὠφελιμώτερα ἐστὶ τοῖς ἀνθρώ-
ποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμ-
ματι, εὐτραφεῖς τε λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνὰ τῶν παιδίων ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων, εἰ διατρέφοι-
το. Φερεκράτης, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς Πέρσας, φησίν. Ἢν δ' ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ διὰ χρόνου νέον πο-
30 τὶ, Τὼ φθαλμὼ περιμάττομεν γε τοῖν παιδίοιν, ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σύ-
κων ὑπαρχόντων. Ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ
μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σῦκα, οὑτωσὶ λέγων, Ὦ βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιούτους πα-
ρασκευάζεαι στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας (σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι)
σιτέονται οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχέην. πρὸς δὲ νὴ Δί' οὐκ οἴνῳ
χρέονται, ἀλλ' ὑδροποτέουσιν. οὐ σῦκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν. Πολύβιος δ' ὁ
μεγαλοπολίτης ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φίλιππος φησὶ ὁ Περσέως πατὴρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κα-
τέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλα-
βε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας, τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων. Καὶ
Ἀνάνιος δ' ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη, Εἴ τις καθείρξει χρυσὸν ἐν δόμοις πολλὸν, Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ
40 δύ' ἢ τρεῖς ἀνθρώπους, Γνοίη χ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συ-
κολογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη. Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς, τὰ ἁπαλά φησι σῦ-
κα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται,
καὶ ταῖς δυνάμεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐ-
τῶν διαλύεται ταχέως, καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ
κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δὲ ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε, καὶ γλυκείας, ὑπονιτρώδεις
τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρουστέραν, καὶ διακεχυμένην, καὶ θᾶττον καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευά-
ζει. χυλὸν δ' ἄλυκον δριμύτητα ἔχοντα ἀναδιδόασι μεθ' ἄλλων ἐπιπινόμενα. διαλύεται μὲν
οὖν ταχέως. διότι πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γι-
νόμεθα καθ' ὑπερβολήν. ἀδύνατον δ' ἦν τοῦτο συμβαίνειν διαμενόντων, καὶ μὴ ταχὺ διαλυο-
50 μένων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνον-
τες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰωθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβανόν-
των, τούτων προεχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦ-
τά τε πέττεται μᾶλλον, καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς

ΣΥΚΑ. ΜΗΛΑ.

λεγομένας. τὴν μὲν κολλώδη τε, καὶ τὴν ἁλυκὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τε καὶ ξύηειν τὰς χεῖρας. τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν αὐτῶν τροφήν τε καὶ ταραχὴν καὶ πλείω, καὶ θᾶττον, καὶ μαλακωτέραν ὅτι παρασκευάζει, λόγου προσδεῖν οὐθὲν νομίζομεν. ἀλλ' ἀλεοῦνται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δυσανάπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπινόμενά τε ταχέως οὐ λεαίνονται. καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιεῖται. χυμὸν δ' ἁλυκὸν ἀναδιδόασι, διότι τὸ μὲν ὑφεῖλες ἀπηδέηχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἁλυκώτερον δὲ ποιήσει ἡ δριμεῖα ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. οἱ μὲν

Σῦκα. γὰρ ἅλες τὸν ἁλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δριμὺν αὔξει χυμόν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ, πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρόν. καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι. διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ξύηει. διὸ πιθανὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ ὑπὸ θερμοῦ διαλύεσθαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόπους ἄγει. τὸ δὲ ψυχρὸν συνίστησιν. οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἢ τοῦ ψυχροῦ φασὶ πόματος λῆψις, τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμενα ὑπὸ βάρει καταφέρει. τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀστείως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσοῦν καὶ ἀτονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα. διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἑτοίμως καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. δεῖ δὲ πλείονι καὶ ἀθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφοράν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ. φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι μεσημβρίας. νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι, Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών 20
ποτε Ἔτρωγ' ἵνα κάμνοι σῦκα τῆς μεσημβρίας. Καὶ Εὔβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι, Νὴ τὸν Δί', ἀσθενοῦν γὰρ ὦ βέλτιστε σύ. Φαγοῦσα πρώην σῦκα τῆς μεσημβρίας. Νικοφῶν δ' ἐν Σειρῆσιν, Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας Τρώγων καθεύδῃ χλωρά, πυρετὸς εὐθέως Ἥκει τρέχων οὐκ ἄξιος τριωβόλου, Κᾆθ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλά, ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δέ, καὶ ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομητότερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ πρὸς τῷ χειμῶνι γινόμενα, βίᾳ πεπαινόμενα χείρονα τυγχάνει. τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν, κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεπαινόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα, καὶ τὰ ἀσαύνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ, τὰ ὑπὸ πραλλιανὰ, ἀνάλογα τοῖς Ῥοδίοις. τὰ δὲ Χῖα καὶ τἆλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλώτερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὅσα δὲ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα, καὶ μῆλα Δελφικά, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖ φυλάττειν τὸν καιρόν, ἐν ᾧ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μή τε ἀπέπτους, μή τε σαπροὺς, μή τε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει.

Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίοντας. Ἡγησιάνακτα γοῦν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα κατ' ἀρχὰς ὄντα πένητα, καὶ τραγῳδὸν φησὶ γενέσθαι, καὶ ὑποκριτικὸν, καὶ εὔηχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τοιάσδε. Σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέα. Σῦκα φιλορνίθοισι φυτεύειν οὐκ ἐθέλουσι.

Μῆλα. Μῆλα. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, μῆλα Δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέ πω πέπονα, κακόχυμα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχυλότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα, καὶ εὐεκκριτώτερα διὰ τὸ στῦψιν μὴ ἔχειν. κακοχυμότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα, καὶ στατικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δὲ εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στῦψιν εὐστομαχώτερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικάτα μετὰ στύψιος ἐκλείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα εὐστόμαχα εἶναι. Τὰ δὲ σητάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατάνια, εὔχυλα μὲν καὶ εὐέκκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ ἀναλογεῖται τοῖς ὀρβικάτοις. Τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρούθια λέγεται κοινῶς, ἁπάντων δὲ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν, ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθια. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, τὰ μῆλά φησι τὰ μὲν ἐαρινά, δυσανεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων. καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν, καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν ὀξέα, καὶ μή πω πέπονα στρυφνοτέρας, καὶ πόστως ὀξείας, χυμόν τε ἀναδιδόασιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων δυσανεπτότερα εἶναι. διότι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἧττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πιεζόμεθα. ξυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς

ἐξ αὐτῶν

ΜΗ̂ΛΑ.

ἐξ αὐτῶν, ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου. διότι τὰ μὴ κατεργαζόμενα, παχυτέρους ἔξω τοὺς χυ-
μούς. ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων. καὶ ὅτι τὰ στρυφνὰ μᾶλλον
ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἰώθεν αὐτούς. τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων, τὰ μὲν κυδώνια στρυφνοτέ-
ρους, τὰ δὲ στρούθεια τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδιδόασι, καὶ στρυφνοτέρους ἧττον, πεπαίνεσθαί τι μᾶλλον δύνα-
ται. Νίκανδρος δὲ ὁ θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μῆλα τὰ στρουθεῖά φησι καλεῖσθαι, ἀγνοῶν. Γλαυ-
κίδης γὰρ ἱστορεῖ, ἄριστα λέγων τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. κυδωνίων
δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως, Πολλὰ μὲν κυδώνια μᾶλα ποτ᾽ ἐρρίπτουν πο-
τὶ δίφρον ἄνακτι, πολλὰ δὲ μύρρινα φύλλα καὶ ῥοδίνους, ἴων τε κορωνίδας οὔλας, Καὶ Ἀλκ-
10 μάν, Ἔτι δὲ κάνθαρος ἐν τρισὶ κυδωνίοις μήλοισιν ἐς τὰ τιτθία. Καὶ Φιλήμων δ᾽ ἐν ἀγροί-
κῳ τὰ κυδώνια μῆλα στρούθια καλεῖ. Φύλαρχος δ᾽ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὰ κυδώνιά φησι μῆ-
λα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γοῦν φαριακὸν φάρ-
μακον ἐμβληθὲν φησὶν εἰς ῥοΐσκον ἔτι ὀδωδότα ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως, ἐξίτη-
λον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευ-
θεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμα-
κον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μήλων συνθέσεως. Ἕρμων δ᾽ ἐν κρη-
τικαῖς γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ᾽ ἐν πέμπτῳ τῶν
πρὸς Τίμαιον, ἄνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναί τινες ἱστοροῦσιν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρούθιον μῆλον,
ὅταν λέγῃ μᾶον, ἢ κοδύμαλον. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅτι
20 δὲ διαφέρει τὸ κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθείου, σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν β΄ τῆς ἱστορίας.
διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδοῦντι. κώμη δ᾽ ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν
γεράνῳ φησίν. Ὥρειον οἷά τε μῆλον ὅδ᾽ ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις. Πορφύρεον ἐλαχεῖ ἐνὶ τρέ-
φεται σιδόεντι. Μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν ἑτεροιουμένοις οὕτως, Αὐτίχ᾽
ὅ γ᾽ Σιδόεντος ἢ πλείστου ἐκ κήπων Μῆλα ταμὼν χλοάοντα τύποις νωμήσατο Κάδμου. ὅτι δ᾽
ἡ Σιδοῦς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη, Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ ἡρακλείας. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ἀθη-
ναῖος ἐν ι΄ περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ᾽ ὁ καρύστιος ἐν ἀντιπάτρῳ φησίν. Ἡ χίμοι ὠ-
ραίων πολὺ φίλτερος ἠδ᾽ ἀρμιμήλων, Πορφυρίων ἐφύεν τάπις αὔξεται ἠνεμόεσσι. Φαυ-
λίων δὲ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσιν οὕτως, ὦ τὰ μὲν κομψοί, τὰ δὲ φαυ-
λότεροι φαυλίων μήλων. Καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ. Ἀνδροτίων δ᾽ ἐν τῷ γεωργικῷ, τὰς δὲ μη-
30 λέας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθείας. οὐ γὰρ ἀπορρεῖ τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μόσχου τῶν στρουθείων. τὰς δὲ
ἠρινάς, ἢ λακωνικάς, ἢ σιδουντίας ἢ χρυσομηλίας. Ἐγὼ δ᾽ ἄνδρες φίλοι πάντων μάλιστα τεθαύ-
μακα τὰ ἐν Ῥώμῃ πιπρασκόμενα μῆλα, τὰ ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπό
τινος κώμης ἱδρυμένης ἐπὶ τῶν πρὸς Ἀκυληίᾳ ἄλπεων. τούτων δ᾽ οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ
ἐν Γάγγροις, πόλει παφλαγονικῇ. ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετής ἐστι Διόνυσος μαρτυρεῖ Θεόκρι-
τος ὁ συρακούσιος, οὑτωσίπως λέγων. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων. Κρα-
τὶ δ᾽ ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος. Νεοπτόλεμος δ᾽ ὁ παριανὸς ἐν τῇ διονυσιάδι καὶ
αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς ὑπὸ Διονύσου εὑρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων. Ἐπι-
μηλίς δὲ καλεῖταί φησι Πάμφιλος τῶν ἀπίων τι γένος. ἑσπερίδων δὲ μήλων οὕτως καλεῖσθαί τι-
νά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ, εἰπών. καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμ-
40 φιλος ταῦτα. εὔοσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ᾽ ἑσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν
τετάρτῳ λακωνικῶν, Ἔτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγομένας ἑσπερίδας περσικά. Θεόφραστος ἐν δευ-
τέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων, περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φανερός, γράφει καὶ τάδε. ἐπεὶ τῶν γε μει-
ζόνων φανερὰ πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδαλῆς καὶ καρύου καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα,
πλὴν τοῦ περσικοῦ, τούτου δ᾽ ἥκιστα. καὶ πάλιν, ῥόας ἀπίου θηλείας. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος
ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶ τάδε, Περσικὰ λεγόμενα μῆ-
λα, ὑπό τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐστὶν εὔχυλα, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων. Φιλό-
τιμος δ᾽ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς. τὸ περσικόν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρῶδες
εἶναι. χαυνότερον δ᾽ ὑπάρχειν. καὶ πιεζόμενον, πλεῖστον ἔλαιον ἀνιέναι. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμμα-
τικὸς ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά,
50 ἅτινα ἔδιμα. Κιτρίου. περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐγένετο τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴ τις ἐστὶν αὐ-
τοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφασκεν, ὥσπερ ἐς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας
ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἡγήσανδρον τὸν δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν
τῆς λέξεως, ταύτης οὐ μέμνηται. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔγωγέ φασι δ᾽ ἰσχυρί-

ΜΗΛΑ.

ζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι. δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐξ ἀναγκῆς αὐτῷ πάντα τὰ ὑπο-
μνήματα. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἑταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ἐρρωμένος ἔκ τινων σχολικῶν
ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου, ὥστε ὥρα σοι φίλε Μυρτίλε ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμι-
λιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνδρα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγ-
γράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κίτρου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον ἑσπερικόν,
ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. ὅτι ἐς τοὺς
Διὸς καὶ Ἥρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ἐν ἑξηκοστῷ † Αἰγυπτιακῶν.
πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω Λιβυκοῖσι βί-
βλοις. Ἔτι ταῖς Ἄννωνος πλάναις. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὔ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου παρὰ τοῖς πα- 10
Lib. 4. cap. 4. λαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ἐρεσίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν
ἱστορίαις, ἀναγκάζει με ἤδη τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαινόμενα. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τε-
τάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως, Ἡ δὲ Μηδία χώρα, καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆ-
λον τὸ περσικόν, ἢ μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν
ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης, καὶ καρύας. ἀκάνθας δ' οἵας ἄπιος, ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ
καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μέν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτό, καὶ τὰ
φύλλα τοῦ δένδρου. κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκοπα διατηρεῖ. χρήσιμον δὲ ἐπειδάν καὶ τύ-
χῃ τις πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον. δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ
φάρμακον, καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν. ἐὰν γάρ τις ἑψήσῃ ἐν ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ εἴσω τοῦ μή-
λου ἐκπιέσῃ τε εἰς τὸ στόμα, καὶ καταρροφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦτο τοῦ ἦρος 20
εἰς πρασιὰς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένον ἐπιμελῶς. εἶτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμ-
πτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἁδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακόν, καὶ ἔφυδρον,
καὶ οὐ λίαν λεπτόν. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηται, τὰ δ' ἀνθεῖ, τὰ δ' ἐκπέ-
πτει. τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα. ὅσα δὲ
μή, ἄγονα. κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης, καὶ τῶν γονίμων
εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος ὦ ἑταῖροι, ὧν φησιν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὀσμῆς, πε-
ρὶ φύλλων, τὸ κίτριον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα. καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἰ φησί, μὴ ἐσθί-
εσθαι αὐτό. ὁπότε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνους οὐδεὶς ἤσθιεν. ἀλλ' ὥς τι μέ-
γα κειμήλιον ἀπετίθεσαν ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Ὅτι δ' οὕτως ἐκ τῆς ἄνω χώρας
ἐκείνης κατέβη, εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο ἔστιν εὑρεῖν λεγόμενον, καὶ παρὰ τοῖς τῆς κωμῳδίας 30
ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λεγόντων τῶν κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφά-
νης μὲν ἐν Βοιωτίᾳ, Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν Ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. ἀλ-
λὰ ταυτὶ λάμβανε Παρθένε τὰ μῆλα καλά γε, καλὰ δῆτ' ὦ θεοί. Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦ-
τ' ἀφιγμένον Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως, Παρ' ἑσπερίδων ὤμην γε ἢ τὴν φωσ-
φόρον, Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία Μόν' ἐστὶν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστὶ πανταχοῦ,
Καὶ τίμιον. Ἔριφος δὲ ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα προθείς, ὡς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφά-
νους ἐπιφέρει. Παρ' ἑσπερίδων ὤμην γε ἢ τῆς Ἀρτέμιδος, Φασὶ τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία
Μόν' ἐστὶν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστὶ πανταχοῦ Καὶ τίμιον. τούτων μὲν ὀβολὸν οὐ πολύ Τίθημι, λο-
γιοῦμαι γάρ, αὗται δὲ ῥοαί Ὡς εὐγενεῖς. τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ Δένδρον φυτεῦσαι
τοῦτό φασιν, ἐν μόνον Βέβαια πολυτίμητε κατὰ τρεῖς μόνας; Καὶ τὰς δὲ κομίσαις. οὐ 40
γὰρ εἶχον πλείονας. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχει, ὅτι μὴ τὸ νῦν κίτριον λεγόμενον σημαίνε-
ται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω. καί τοι καὶ Φαινίου τοῦ Ἐρεσίου ἔννοιαν ἡμῖν διδόντος,
μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασαι. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φασὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν
ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστί, παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ
προσλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δη-
λητηρίου, ἐγὼ οἶδα μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὗτος κα-
ταδίκασέν τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἅπασι τοῖς ζῴοις πα-
ραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λῃσταῖς εἰς τιμωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν
ὁδὸν κάπηλίς τις κατ' ἔλεον ἔδωκεν, οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφα-
γον, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις, καὶ ἀγριωτάτοις ζῴοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέν- 50
τες, οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατέσχε τὸν ἄρχοντα. καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυ-
λάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κίτρον δεδο-
μένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κιτρίον, τῷ δ' οὔ. καὶ ὁ μὲν φα-

γὼν

ΟΣΤΡΕΑ.

γὰρ δηχθεὶς, οὐδὲν ἔπαθεν. ὁ δὲ παραυτίκα πληγεὶς ἀπέθανε. δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ
τοιούτου, εὑρέθη τὸ κίτριον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου. ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι
ἀττικῷ ὅλον τὸ κίτριον, ὡς ἔχει φύσεως, συναψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλι
τι, ὁ δὲ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἕωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὁτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πάσχει.

Εἴ τις τούτοις ἀπιστεῖ, μαθέτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα
καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τρια
κοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ ἡρακλεώτου, τοῦ ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως
ἀνῄρει πολλούς. καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν. ἐπειδὴ οὖν φησι πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ
10 φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν, πρὶν φαγεῖν πήγανον. τοὺς γὰρ τοὺς προ
φαγόντας μηδὲν πάσχειν, πίνοντας τὸ κώνειον, ὃ κληθῆναί φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις
καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμάσαντες οἱ πολλοὶ
τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν, ἀπήσθιον, ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πιόντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν
ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Ἑξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπεισ
ενεχθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης
ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβας γάμῳ εὑρίσκω διὰ τούτων. Ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,
Λεπάδας, ἀσπέδους, στραβήλους, κικιβάλους, τηθυνάκια, Βαλάνους, πορφύρας, ὄστρεα συμμε
μυκότα. Τὰ διελεῖν μέν ἐστι χαλεπὰ, καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα. Μύας, ἀναρίτας τε, κάρυκας
τε, καὶ σκιφύδρια. Τὰ γλυκέα μὲν ἐντὶ ἐπιφαγεῖν ἐν πάγᾳ μὲν δ' ὀξέα, Τούς τε μακρογογγύ
20 λους σωλῆνας, ἁ μέλαινά τε Κόγχος, ἅπερ κογχοθήρᾳ πᾶσιν ὤν τρισώνια. Θάτεραι δ' εὖτ' αἱ
κόγχοι αἱ ἀμαθίτιδές τε κἀποδόκιμοί τε κηνγόνοι. Τὰς ἀνδροφυκτίδας πάντες ἄνθρωποι
καλέοντι, Ἁμὲς δὲ λευκὰς τοὶ θεοί. ἐν δὲ Μούσαις γράφεται, Ἀντὶ τοῦ κόγχος αὐτὴν καλέο
μες. ἔστιν δ' ἄδηλον κυρίως, τὴν τελλίναν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον ὀνομάζουσι. μνη
μονεύει δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι,
ὁμοίας φησὶ εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς
παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδὴν, ἧς ἡ ἀρχὴ, Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης
τέκνον, ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι, Ἐκ λεπάδων χαύνοις φρένας ὦ θαλασσία λεπάς. ὁ δ' Ἀριστοφάνης
γράφει ἀντὶ τοῦ λεπὰς, χέλυς. καί φησιν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ
παιδάρια δ' ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ
30 ἀνεμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις. ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ φλυακογράφος ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι δυσκλοθνομβρότῳ. ἀλλ' ἴσχε, τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέ τις Ἀκοὰς με
λῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη. Ὁ δ' Ἐπίχαρμος ἐν Πύῤῥᾳ καὶ Προμαθεῖ φησι, κἄν τις ἐλλύων τὰ αὐ
δρεῖτ' ἂν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ἐοῦσα. Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελανίδες λέγονται. μελανίδες
γάρ τοι νῦν γ' ἄμμιν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιευτικῷ τὸν ἀγροιώταν χηρά
μβας ὀνομάζει. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τῆς χηράμβος μέμνηται. τοῦ δ' ἀναρίτου, Ἴβυκος. καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης, καὶ
ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δ'
ἐν συνεργαζομέναις, προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης. Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις, τίς ἀνὴρ
τὰς νήσους ἀνακριτοτρόφας ἄρηκον. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν
τοῖς ὑγιεινοῖς, κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν μύας, ὄστρεα, κτέ
40 νας, χήμας. Ἄρχιππος δ' ἐν Ἰχθύσι, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. ξωμα
λεώτερα δὲ τῶν κογχίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς, κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύ
κων ὁ Ἄρχιππος τάδε λέγει, κῆρυξ θαλάσσης τρόφιμος, υἱὸς πορφύρας. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέ
ρῳ ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κήρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων μνημονεύει
καὶ Σοφοκλῆς ἐν Καμικοῖς οὕτως, Ἁλίας στραβήλου τόδε τέκνον, εἴ τινα δυναίμεθ' εὑρεῖν. ἔτι ὁ Σπεύ
σιππος ἑξῆς πάλιν ἰδίᾳ καταριθμεῖται, κόγχους, κτένας, μῦς, πίννας, σωλῆνας. καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει,
ὄστρεα, λεπάδας, Ἀραρὼς δὲ Καμπυλίωνί φησιν, τὰ κομψὰ δήπου ταῦτα νεογαλεύματα. Κόγ
χαι τε, καὶ σωλῆνες, αἵ τε καμπύλαι Καρῖδες ἐξάλλονται δελφίνων δίκην. Σώφρων δ' ἐν
μίμοις, τίνες δὲ ἐν τίποκα φίλα τὸ δὲ τοὶ μακραὶ κόγχαι σωληνάθειν τὸ τί γα γλυκύκρεον κογχύ
λιον χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα. Τῶν δὲ πιννῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ἡ μὲν πίνναισι
50 καὶ ὀστρείοισιν ὁμοία. Φιλύλλιος δ' ἢ Φρύνιχος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν Πόλεσι, Πολυπόδιον, σηπιδάριον, κα
ράβιον, ἐσχάριον, ὄστρεα, χήμας, Λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας, ἐκ Μηθύμνης. Ἀλλ' εἶτ' αὖ
θρανίδας, ἰουλίς, σαργὸς, κεστρεὺς, πέρκη, κορακῖνος. Ἀγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν Ἀργολικοῖς, τοὺς
στραβήλους, καὶ στραβάλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

ΟΣΤΡΕΑ.

Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς, καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις,
Ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα. Ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἡσιόδοις, κόγχην φησὶν διελεῖν. καὶ Σώφρων γυναικείοις αἴγα μαίν. κόγχαι ὥσπερ ἀπὸ ἐξ ἑνὸς κελεύματος. Κεχάναντι ἄμμιν πᾶσαι. τὸ δὲ κρέας ἑκάστας ἐξέχει. ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν ποντίῳ Γλαύκῳ, Κόγχοι, μύες, κ' ὄστρεα. Ἀριστώνυμος Θησεῖ, Κόγχος ἦν βάπτων ἄλλον ὁμοίως. παραπλησίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος σατύροις. Ἱκέσιος δὲ ὁ Ἐρασιστράτειος τῶν χημῶν φησὶ τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς. καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι ὀλιγοτρόφους, εὐεκκρίτους. χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρευομένους. Τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι, τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κορύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρήσους. τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἱκέσιος τῶν προειρημένων εὐεκκρίτους μᾶλλον εἶναι. τὰ δ' ὄστρεα, ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια, εὐεκκριτώτερά τε τούτων. οἱ δὲ κτένες, προσφιλέστεροι μέν εἰσι. κακοχυλότεροι δὲ, καὶ δυσεκκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν, οἱ μὲν ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ, τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι. οὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσί δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις, κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων, καὶ δασεῖς ἔξωθεν, οὐρητικώτεροι μέν εἰσι, καὶ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν. ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι, εὐστόμαχοί τε εἰσι, καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε, καὶ χημῶν, καὶ κτενῶν. τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδιδοῦσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κοιλίας, χρήσιμοι, δύσφθαρτοί τε ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα, κατὰ τοὐναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν εὐχερῶς διαφθειρόμενα, διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων, εὐτονίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθένειαν, χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι, αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύταις καὶ τοῖς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἑψομέναις παχὺν ποιεῖν τὸν ζωμόν. ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν, εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππος ἐν λοκροῖσιν οὕτως, Ὥρα περαίνειν ἐγχέλυας, καράβους, Κόγχας, ἐχίνους προσφάτους, μηκώνια, Πίννας, τραχήλους, μύας. αἱ βάλανοι δ' αἱ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὔστομοι. Τὰ δὲ ὠτάρια (γίνεται δὲ ταῦτα κἀν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρῳ νήσῳ) τροφιμώτερα τῶν προειρημένων ἁπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως, τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις, καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δὲ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα. πολύτροφα δ' ἐστι, καὶ βρωμώδη προσέτι τε εὐτελῆ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων, ὄστρεά φησι, πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεὶς, σωλὴν, κόγχη, λεπάς, τῆθος, βάλανος πορευτικὰ δὲ κῆρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχῖνος, στρόμβος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεὶς, τραχυόστρακος, ῥαβδωτός. τὸ δὲ τῆθος, ἀρράβδωτον, λειόστρακον, ἡ δὲ πίννη λεπτόστομον. τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον. μονόθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ δίθυρον καὶ λειόστρακον. συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον, σωλὴν καὶ βάλανος. κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν κόγχη. τὸ δὲ ἐντὸς τῆς πίννης Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας ὁ Ἀριστοτέλης, γίνονταί φησιν αἱ μὲν πορφύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. ὅλως δέ φησι τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ᾠά. καὶ τῷ μετοπώρῳ δὲ πλὴν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις ἀεί τε ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς πανσελήνοις, καὶ ταῖς ἀλεειναῖς ἡμέραις, πλὴν τῶν ἐν τῷ Εὐρίπῳ, τῶν πυρραίων μέν. ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροὶ, πλήρεις δὲ ᾠῶν. κύοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν. προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος. αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελικήραν. τοῦτο δ' ἐστὶν οἷον κηρίον. ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρὸν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεῳγμένον πόρον οὐδὲν τούτων. οὐ δὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὗται καὶ τἄλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξιν. κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. ἀφιᾶσι δὲ ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη, ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται. ἀφίησι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνεται ἐν

ται ἐν τῇ γῇ συνιστάντα πορφύρια μικρὰ ἃ ἔχουσαι ἁλίσκονται αἱ πορφύραι. ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίσιν. εἰς δὲ ταὐτὸ συνιοῦσαι, ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἷονεὶ βότρυς.

Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα. καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι, οἷον αἱ περὶ τὸ Σίγειον, καὶ τὸ Λεκτόν. αἱ δὲ μικραί, οἷον ἐν τῷ Εὐρίπῳ, καὶ ἄνθος αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ' ἐρυθρὸν μικρόν. γίνονται δ' ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναῖαι. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς, καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθος εἰσὶ μικραί, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δ' ἐν μὲν τοῖς προσβόρροις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, πρὸς τὸ λιχνοτέρα τᾶν πορφυρᾶν, ὅτι παροιμία ἐστί, καὶ λέγει, ὡς μὲν τινὲς ἀπὸ τοῦ βάμματος. οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ' ἑαυτό, καὶ τοῖς προσπαρατιθεμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν. ἄλλοι δ' ἀπὸ τοῦ ζώου. Ἁλίσκονται δέ, φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, τοῦ ἔαρος. ὑπὸ κύνα δ' οὐχ ἁλίσκονται. οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτάς, καὶ φωλεύουσι. τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τῆς μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ κῆρυξ τὰ ἐπικαλύμματα κατὰ τὰ αὐτά, καὶ τὰ ἄλλα τὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. νέμονται δ' ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλῶτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσσης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ, καὶ ζῇ περὶ ἔτη ἕξ. φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῶν ἐν τῷ ὀστράκῳ ἑλίκων. Αἱ δὲ κόγχαι, καὶ χῆμαι, καὶ σωλῆνες, καὶ κτένες, ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν. Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ. ἔχουσι τε ἐν αὑταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ καρκίνιον. οὗ στερόμεναι θᾶττον διαφθείρονται. τοῦτον δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, ἡ πίννη φησί, καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. ἡ μὲν οὖν πίννη, ὄστρεόν ἐστιν, ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκῖνος μικρός. καὶ ἡ πίννη διαστήσασα τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστὼς ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων, ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ. Φασὶ δ' ἔνιοι καὶ συγγεννᾶσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησί, πάντα τὰ ὀστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλύϊ. ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι, καὶ τὰ ῥηθέντα. περὶ δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθυα, καὶ βάλανοι, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα. οἷον λεπάδες, καὶ νηρεῖται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε κνίδαι, καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγξι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις, καὶ πλαταμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι. τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει. ἔτι τε Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις οὕτως, Ἔχει τὸν πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι. εἶθ' ἑξῆς τὰς κεραναὰς ἀκαλήφας. καὶ ἐν σφηξί. Φερεκράτης δ' ἐν αὐτομόλοις, κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἰατρός, ἡ δὲ ἀκαλήφη φησίν ἐστιν εὐκοίλιος, οὐρητική, εὐστόμαχος. κνησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς συνάγουσιν, ἐπειδὰν μὴ προαλείψωνται. οὕτως γὰρ κνίζει τοὺς θερίζοντας αὐτήν. ὑφ' ὧν κατὰ παραφθορὰν νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται. τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ βοτάνη. κατ' εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὠνόμασται. οὐ γὰρ πραεῖά ἐστι, καὶ ἁπαλὴ τῇ ἁφῇ. τραχεῖα δέ, καὶ ἀηδής. τῆς μέντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως, Ὄστρε', ἀκαλήφας, λεπάδας παρέθηκέ μοι. τὸ δὲ ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνους πέπαικται, Ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη, καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν. Ἐπεὶ τήθυα τὰ ὄστρεα. μέμνηται γὰρ κωμωδικῶς πρὸς τὴν τήθην, καὶ μητέρα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος τάδε φησίν. χημῶν δὲ τῶν παχειῶν αἱ μικραί, καὶ λεπτὴν ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται. καὶ εὐστόμαχοί εἰσι καὶ εὐέκκριτοι. αἱ δὲ παχεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρός τινων καλούμεναι, πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι, εὔχυλοι, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλῖναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαί, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύνουσιν. ὧν λεπτότεραι μέν εἰσιν αἱ βασιλικαί, διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι. ἔτι δὲ καὶ τρόφιμοι. αἱ δὲ ποτάμιαι γλυκύτεραι. οἱ δὲ μύες μέσως εἰσὶ τρόφιμοι, διαχωρητικοί, οὐρητικοί. κράτιστοι δὲ οἱ Ἐφέσιοι, καὶ τούτων οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ μύες, καὶ τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε, καὶ εὔχυλοί εἰσι, πρόσετι τε καὶ τρόφιμοι. οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοί, καὶ δόνακες, καὶ ὄνυχες πολύχυλοι, καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν, ῥαβδωτοί εἰσι, καὶ ἑτεροχρώματοι. εἰσὶ δὲ τοῖς λιθῶσι, καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὔθετοι. οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τε εἰσί, καὶ γλυκύτεροι. λαμβάνονται δὲ ἑφθοί, καὶ τηγανιστοί. κράτιστοι δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ'

ἀνθράκων

ὌΣΤΡΕΑ.

ἀνθράκων ἐπτώμενοι, σωληνισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρια ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, γράφων οὕτως. Φιλόξενος ὁ καλούμενος σωληνιστὴς, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη. ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιευόμενος, καὶ σωληνοθήρας ὤν, ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο. Τῶν δὲ κτενῶν ἁπαλώτεροι μέν εἰσιν οἱ λευκοί, ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. τῶν δὲ μελάνων καὶ πυῤῥῶν οἱ μάζονες καὶ σαρκώδεις εὔστομοι. κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι, εὐκοίλιοι, λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε τοῖς κτένισίν τε. αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυΐνας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. αἱ μὲν γὰρ αἰγύπτιαι, γλυκεῖαι, ἁπαλαί, εὔστομοι, θρεπτικαί, πολύχυλοι, οὐρητικαί, εὐκοίλιοι. αἱ δὲ ἄλλαι ἁλυκώτεραι, τὰ δὲ ὠτία δύσπεπτα, τρόφιμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι. ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι, βρωμώδεις, πλήσμιοι, εὔφθαρτοι. μετὰ δ' ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὔχυλοι. προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροί, καὶ οἱ μήλινοι, καὶ οἱ παχύτατοι, καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι γαλακτῶδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαληνίαν γινόμενοι, καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν. οἱ δ' ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας, κοιλίας λυτικοί. Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι. ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ὠά. ἄλλα δὲ δύο, τό, τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρύσσων. μνημονεύει τῶν σπατάγγων καὶ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν οὕτως, Διαρδάπτοντα μιστύλλοντα διαλέχοντά μου τὸν κάτω σπατάγγην. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβας γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί, καρκῖνοί θ' ἵκοντι ἐχῖνοί τε, τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα. νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾷ δ' ἐμπορεύονται μόνοι. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ θοίνην, παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, θαλαττίων ἐχίνων ἐπιλαβέσθαι ἑνός, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος. ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσιν πῶς ἀναλίσκουσιν. ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχερούμενον δὲ τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφῶ μαλακισθείς, οὔτ' αὖθις ἔτι λάβοιμι. ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ καὶ τοὺς χερσαίους, καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἑαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας, ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἴων ὁ Χῖος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ᾔνεσα, Ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας. Ὃς εὖτ' ἂν ἄλλων θηρίων ὁρμὴν μάθῃ, Στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἱλίξας δέμας, Κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος. Τῶν δὲ λεπάδων φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μέν εἰσι μικραί, τινὲς δὲ καὶ ὀστρείοις ἐοικυῖαι. εἰσὶ δὲ σκληραί, καὶ ὀλιγόχυλοι, καὶ οὐκ ἄγαν δριμεῖαι, εὔστομοι δέ, καὶ εὐκατέργαστοι. ἑφθαὶ δὲ ὡσαύτως εὔστομοι. αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαί, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. ἐοίκασι δὲ αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ, διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖοι, δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἁπαλαί, εὔφθαρτοι, διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσί, καὶ τοῦ κήρυκος. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι, πολύχυλοι, εὔστομοι. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν, ἁλυκὸν καὶ γλυκύ, καὶ εὐανάδοτον, ἐς ἐπίκρασίν τε ἐπιτήδειον. Τὰ δὲ ὄστρια γεννᾶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς, καὶ ἐν λίμναις, καὶ ἐν θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παράκειται. γίνεται γὰρ εὔχυλα, καὶ μείζονα, καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ῥόσι καὶ πέτραις ἰλύος, καὶ ὕδατος ἀμιγῆ, μικρά, σκληρά, δηκτικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρια, καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη θαλασσίζοντα, μετὰ γλυκύτητος εὐστόμαχα, εὔκριτα. τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ, ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτά, τρόφιμα, καὶ εὐκοίλια. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὄστρια καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστά ἐστι, διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἁλυκήν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά, διὰ τὴν ἁλυκότητα. τὰ δὲ ἑψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν, ἢ τὴν πλείστην ἅλμην εἰς τὴν συνέψουσαν αὐτὴν ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἑψηθῇ τι τῶν ὀστρέων, ταρακτικαὶ καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσίν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἑψημένων ὀστρέων ψόφους ποιοῦσιν ἐστερημέναι τῶν ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν. πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστι δύσπεπτα, καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας. δι' ὧν ἔκλυτος ἡ κοιλία γίνεται. τροφήν τε δίδωσιν ὑγράν τε, καὶ δυσέκκριτον ἅπαν ὄστριον καὶ πρὸς τὰς ὀρέξεις ἐστὶν οὐκ εὔοδα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ὠά, καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν. τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικὰ

καὶ

ὌΣΤΡΕΑ. ΜΑΡΓΑΡΙ̂ΤΙΣ.

καὶ οὐρήσεως κινητικά. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει.

Ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης Νηρῖται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε, Γλίσχραι τ' ἀλλὰ σωλῆνες τε, καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης. Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν γαστρονομίᾳ φησί, Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος, Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μιτυλήνη. Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα † μετ' αὐτῶν. Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας. Κἀν Ἐφέσῳ λήψῃ τὰς χήμας, ὅτι πονηράς. Τήθεα Καλχηδών, τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι Ὁ Ζεύς, τούς τε θαλασσογενεῖς, καὶ τοὺς ἀγοραίους. Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου. κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος. Λέσβον ἐρισταφυλὸν ναίων ἀγάθων δὲ καλεῖται. Καὶ Φιλύλλιος δ', ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς πόλεις, φησί, Χήμας, λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μηθύμνης. Ὄστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρχιλόχοις, Γιννησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμοις, Ὄστρεια συμπεφυκότα, ὄστρεον δὲ ὡς ὄρνεον. Πλάτων ἐν Φαίδρῳ, ὀστρέου τρόπον φησὶ δεδεσμευμένοι. καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ, Τὸ τῶν ὀστρέων γένος συμπάντων. ἐν δὲ τῷ τῆς πολιτείας δεκάτῳ, ὄστρεα εἶναι συμπεφυκυίας, ὄστρειά τε καὶ φυκίας. αἱ δὲ πελωρίδες ὠνομάσθησαν παρὰ τὸ Πελώριον. μείζων γάρ ἐστι χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἴων ὁ Χῖος ἐν ἐπιδημίαις. καὶ ἴσως οὕτως ὀνόμασται τὰ κογχύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γινομένων ὀστρέων (οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γράφει οὕτως. Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. ποιοῦσι δ' ἐξ αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὅρμους. γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίνναις, πλὴν ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς εὐμεγέθης. Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς παράπλῳ γράφει οὕτως, τῶν δὲ στρόμβων, καὶ χοιρίνων, καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων αἱ ποικιλίαι ἴδιαι, καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. γίνονται δὲ πορφύραι τε, καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν. ἓν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρῖτις λίθος γίνεται. αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε, καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία τῷ κτενί. οὐ διαγέγλυπται δέ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει, καὶ δασύ. οὐδὲ ὦτα ἔχει δύο, ὥσπερ ὁ κτείς, ἀλλὰ ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς σιοῖς ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι, ὅταν παρατεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον. ἡ δὲ ἀργυροειδής, ἡ δὲ τελείως λευκή, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησί. θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Περσικήν, καὶ Σουσιανήν, καὶ Βαβυλωνίαν παρόμοιον ὀστρέῳ. τὸ δ' ἐστὶν ἁδρὸν καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκήν, εὐώδη σφόδρα. ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὀστᾶ λευκά, προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτην. κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε, καὶ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. περὶ ἃ σπουδάζουσιν οἱ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ πάντες Ἀσιανοί, πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυσίου γεγενημένων. Ἰσίδωρος δ' ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναί τινα, ἔνθα πλείστην μαργαρίτιν εὑρίσκεσθαι. διόπερ σχεδίας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου. ἐξ ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν ἀναφέρειν διπλοῦς κόγχους. Φασὶ δ' ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πλείστην γίγνεσθαι μαργαρίτιν, καὶ εὐμεγέθη. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάσσας δύνειν εἰώθασιν αἱ πίνναι. θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσιν. ὅσαι δ' ἂν πέτραις ἢ σπιλάσι προσφυῶσι, ῥιζοβολοῦσι. κἀνταῦθα μένουσαι, τὴν μαργαρίτιν γεννῶσι. ζωογονοῦνται δέ, καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου στόματι χηλὰς ἔχον, καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν ἐοικὸς καρκίνῳ μικρῷ, καλούμενον πιννοφύλαξ. διήκει δὲ ἐκ τούτου ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ ῥίζα. παρ' ἣν ἡ μαργαρῖτις γεννωμένη αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης, καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ἡ προσπεφυκυῖα χρόνον. ἐπειδὰν δὲ παρὰ τὴν ἔκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σάρξ, καὶ μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτιν ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει. λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν. ἡ μὲν οὖν ἐμβύθιος πίννα διαυγεστάτην ποιεῖ, καὶ καθαρωτάτην, καὶ μεγάλην γεννᾷ μαργαρίτιν. ἡ δὲ ἐπιπολάζουσα, καὶ ἀναφερής, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους, καὶ ἥσσων. κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρεῶντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχηνότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα. μύει γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίονται. ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν. ὅσοι δ' ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν.

Μαργαρῖται.

Μαργαρῖται.

ΕΦΘΟΠΩΛΙΟΝ.

ἀπῶσιν. Μαράγδιον δὲ μνημονεύει Μένανδρος ἐν πλοκίῳ, Μαράγδιον ἐστὶ ταῦτ᾽ ἰδού, καὶ σάρδια. αὐτὸ δὲ τοῦ ε λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνόμασται διὰ τὸ διαυγὲς ὑπάρχειν. Μετὰ ταῦτα περιηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες τῶν ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλά. πόδας καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠτία, καὶ σιαγόνας. ἔτι δὲ καὶ χορδὰς, καὶ κοιλίας, καὶ γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένοις ἑφθοπώλοις. εἴρηται γὰρ Οὐλπιανὲ καὶ τὸ ἑφθοπώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν παιδίῳ. καὶ πάλιν ζητούντων τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὁ μέν τις ἔλεγε, τῶν ἐδωδίμων κοιλιῶν μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι. Φήσω σ᾽ ἀδεκατεύτους κοιλίας πωλεῖν. καὶ ἑξῆς. Τί μ᾽ ὦ 'γάθ᾽ οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας, Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς. καὶ πάλιν, Ἐγὼ δέ γ᾽ ἤνυστρον βοὸς, καὶ κοιλίαν ὑείαν Καταβροχθίσας, κᾆτ᾽ ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπόνιπτος Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω. καὶ πάλιν, Ἡ δ᾽ ὀβριμοπάτρα γ᾽ ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας. Καὶ χόλικος ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον. Σιαγόνος δὲ, Κρατῖνος πλούτοις, Περὶ σιαγόνος βοείας μαχόμενος. καὶ Σοφοκλῆς ἀμύκῳ, Σιαγόνας τε δὴ μαλθακὰς τίθησι. Πλάτων δ᾽ ἐν Τιμαίῳ γράφει, Καὶ τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν, ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ προσώπου. καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς, Σιαγόνα μακρὰν συντεταμένην. οἱ δὲ συαγόνα διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέροντες κατ᾽ ἀναλογίαν λέγουσιν ἐπὶ τοῦ ὑός. χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει, Ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων ὀρύαν. Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις, Ἐκ μοῦ χορδὴν τοῖς φροντισταῖς παραθέντων. Κρατῖνος ἐν πυτίνῃ, Ὡς λεπτὸς ὁ δ᾽ ὅς ἐσθ᾽ ὁ τῆς χορδῆς τόμος. καὶ Εὔπολις ἐν αἰξίν. Ἄλεξις δ᾽ ἐν λευκαδίᾳ, ἢ δραπέταις, Χορδάριον τόμος ἥκει, καὶ περικομμάτιον. Ἀντιφάνης ἐν γάμοις, Ἐκτεμὼν χορδῆς μέσαιον, ποδῶν δὲ, καὶ ὠτίων, ἔτι δὲ ῥύγχους. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ, Τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον ἐκθήσομαι πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομάτων. Θεόφιλος παγκρατιαστῇ, Ἑφθῶν μὲν σχεδὸν Τρεῖς μνᾶς λέγ᾽ ἄλλο ῥυγχίον κωλῆν, πόδας Τέτταρας ὑείους Ἡράκλεις, βοὸς δὲ τρεῖς. Ἀναξίλας μαγείροις, Τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ Ἰχθύδι᾽ ὀπτᾶν. τί σὺ λέγεις ἰχθύδια; Συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν, ὅσον ἀκροκώλι᾽ ἕψειν δεῖ ῥύγχη, πόδας. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Κίρκῃ, Δεινὸν μὲν γὰρ ἔχοντ᾽ ὑὸς ῥύγχος ὦ φίλε Κινησία. καὶ ἐν Καλυψοῖ, Ῥύγχος φορῶν ὕειον ἠσθόμην τότε. Ὠτάρια δ᾽ ὠνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σατύρῳ. Ἀξιόνικος δ᾽ ἐν χαλκίδι φησί, Ζωμοποιῶ θερμὸν ἰχθύων ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα συντιθείς. † οἴονται αὖ ἐπιτεράλικα σιλφίῳ σφενδονῶν ἀλλᾶντα τέμνω. παραφέρω χορδῆς τόμον ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζω. ὥστε πάντας ὁμολογεῖν τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ὅλην ἡμέραν. Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ἐγδυσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνον. Πῶς εἰσίδω ῥύγχος περικεκαυμένον. Φερεκράτης λήροις, Ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἐσθ᾽ ὑός. Καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται Ῥύγχος, περὶ Στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὥς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν. Στησίχορός τε φησὶν ἐν συοθήραις, Κρύψαι δὲ ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν. ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν, προείρηται. ὅτι δὲ καὶ ἐπ᾽ ἄλλων ζώων, Ἄρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηκε. καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως. Καὶ ταῦτ᾽ ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν. καὶ Ἀραρὼς Ἀδώνιδι, Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος εἰς ἡμᾶς στρέφει. Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι, καὶ μὴν τὸ δεῖν᾽ ἀκροκώλια δή σοι τέτταρα ἥψησα τακερά. καὶ ἐν Γηρυτάδῃ, Ἀκροκώλια, ἄρτοι, κάραβοι. Ἀντιφάνης Κορινθίᾳ, Ἔπειτα καὶ ἀκροκώλιον ὕειον Ἀφροδίτῃ γελοῖον ἀγνοεῖς. ἐν τῇ Κύπρῳ δ᾽ οὕτω φιληδεῖ ταῖς ὑσὶ δέσποτα, ὥς τε καταφαγεῖν ἀπεῖρξε τὸ ζῷον, τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν. ὅτι δὲ ὄντως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος, ἢ Ζηνόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι γράφων ὧδε. Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται Ὑστήρια. Φερεκράτης δ᾽ ἐν μεταλλεῦσι, Σχελίδες δ᾽ ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται

Ἐπὶ πινακίσκοις, καὶ δίεφθ᾽ ἀκροκώλια. Ἄλεξις κυβευταῖς, Ἡριστηκότων Σχεδόν τι δ᾽ ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός. Κᾆν παννυχίδι ἢ ἐρίθοισιν, ἡμίεφθα μὲν Τὰ κρέα δ᾽ ἐστὶ, τὸ πρόκομμ᾽ ἀπόλλυται. Ὁ γόγγρος ἑφθὸς, τὰ δ᾽ ἀκροκώλι᾽ ἐλλιπῆ. Τῶν δ᾽ ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Δουλοδιδασκάλῳ, ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς εὖ ἅπαν ἡμῖν. καὶ δεῦτα ὑπάρχει τέμαχος ἐγχέλειον ἡμῖν, τευθὶς, ἄρνειον κρέας, φύσκης τόμος, ποὺς ἑφθὸς, ἧπαρ, πλευρὸν, ὀρνίθια πλῆθει πολλὰ, τυρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν. Ἀντιφάνης παρασίτῳ, Χοίρειον Σκέλη καὶ πυγὰ ἀστεῖον γενὰ τὴν ἑστίαν Ἄριστον, ἑφθὸς τυρὸς ἐπιπολάζει πολύς. Ἐκφαντίδης δ᾽ ἐν σατύροις, Πόδας τε ἐδίοι πριάμενον καταφαγεῖν ἑφθὸς ὑός. γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων, Ἅλις ἀφύης μοι, παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων. ἀλλὰ φέρετ᾽ ἀπόβασιν ὑπάτιον. ἢ καπρίδιον νέα κολλοπᾶ ζῆνα. εἰ δὲ μὴ πλευρὸν ἢ γλῶτταν, ἢ σπληνὸς ἢν δεῖν, ἢ δέλφακος, ἢ ῥῖνας, ἢ τρία, φέρετε δ᾽ ὕστερον μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν

ἰατρῶν

ἘΦΘΟΠΏΛΙΟΝ.

ἱερῶν οἱ ᾄδοντες ἀσύμβολοι μετειλήφασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσοκλῆς, Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ
περὶ ἐδεστῶν, κεφαλὴ καὶ πόδες ὑῶν οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. καὶ ὁ Λεω-
νίδου δ᾽ ἄμμων ἐν τετάρτῳ ἀτθίδος, ἀφείδαντά φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν Θυμοίτης ὁ νεώτερος
ἀδελφὸς, νόθος ὢν ἀποκτείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ᾽ οὗ Μέλανθος Μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρί-
δος, ἐπήρετο τὴν πυθίαν ὅπου κατοικήσει. ἡ δὲ ἔφη, ἔνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ τοὺς πόδας
αὐτῷ, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν δ᾽ ἄπνων παραθέντων. ὃ τοῦτ᾽ ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι. τῶν ἱερέων
γάρ τό τι πάτριον τινὰ ἑορτὴν ἐπιτελουσῶν, καὶ πάντα τὰ κρέα καταναλωκυιῶν, τῶν δὲ ποδῶν,
καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν. Μήτρα ἑξῆς ἐπεισηνέχθη μεστὸ-
10 ποιός τις ὡς ἀληθῶς οὖσα, καὶ μεστὴ τῶν Ἱπποκράτους ὑῶν, οὓς εἰς ὑοδίαν κωμῳδουμένους οἶδα.
εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλπιανὸς, ἄγε δὴ ἔφη ἄνδρες φίλοι, παρὰ τίνι κεῖται ἡ μήτρα. ἱκανῶς γὰρ γε-
γαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη δεῖ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ Κυνικοῖς τούτοις παρακελεύομαι, σιωπᾶν
κεχορτασμένοις ἀφειδῶς. πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν καταβρῶξαι βούλον-
ται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί. τοιοῦτοι γάρ εἰσι, καὶ εὔχονται καλεῖσθαι.
νόμος δὲ λείψανα ἐκβάλλειν κυσὶν ἐν κρόσσαις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. πάντα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν βού-
λονται, οὐ νοῦν οὐ λαμβάνοντες ὅπερ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ, τὸ περὶ ποιήσεως διαλέ-
γεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι᾽ αὑτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, καὶ λόγων
τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φω-
20 νὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξύνεισιν. ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπό-
ται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἂν ἴδοις αὐλητρίδας, οὔτε ὀρχηστρίδας, οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ᾽ αὐ-
τοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων, διὰ τῆς ἑαυτῶν φω-
νῆς λέγοντάς τι, καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι. τοῦτο δ᾽
ὑμεῖς ποιεῖτε ὦ Κύνουλκε, πίνοντες, μᾶλλον δ᾽ ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην
ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονὴν ζῶντες κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα (ὥς ἐν τῷ Φιλήβῳ φη-
σὶν) οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος πλεύμονος, ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ᾽ ὀστρέων ἐμψύχων ἐστὶ σω-
μάτων. καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθεὶς, γάστρων ἔφη, καὶ κοιλιόδαιμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶδας, οὐ
λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ
30 τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατατρίβεις ζητῶν, κεῖται οὐ κεῖται, ἔρηται οὐκ ἔρηται. ἐξονυχίζεις τε
πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων, ὡς ἂν ἐχινόποδας, καὶ
ἀνὰ βραχέαν ὄνομα ἀεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροίζων. ἢ οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὴν ὑ-
πὸ Ῥωμαίων καλουμένην strenam, κατά τινα πάτριον παράδοσιν λεγομένην, καὶ διδομένην τοῖς
φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν. καὶ εἰ μὲν τὰς Πλάτωνος γλώσσας, μαθεῖν βουλόμεθα. εἰ δὲ παρά τινι οὕ-
τως εὑρὼν λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινομίδα καλουμένην καὶ μέρος τι
τῆς τρίχους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τριχικῷ παρατίθεται. οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὸν καινὸν, καὶ οὐδέ πω ἐν χρείᾳ γε-
νόμενον φαινόλην. ἄρχεται γὰρ ὦ βέλτιστε καὶ ὁ φαινόλης, εἰπών. παῖ Λεῦκε, δός μοι τὸν ἄχρηστον
φαινόλην. ὡς βαλανεῖον δέ ποτε πορευόμενος, οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ποῖ δὴ ἀπολύ-
μενος ἦν; δ᾽ ἐγὼ ὑπάγομαι. κἀκείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς καυνσινὸς ὑπὸ λωποδυτῶν ἀνηρπά-
40 σθη. ὡς γέλωτα πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου. ἄλλο τι δὲ ὦ ἑταῖ-
ροι φίλτατοι, πρὸς γὰρ ὑμᾶς εἰρήσεται τἀληθῆ. προσέπταισε λίθῳ, καὶ τὴν κνήμην ἕλκος. θερα-
πευθεὶς οὖν προῄει καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τοῦτο Οὐλπιανέ; ὑπώπιον ἔλεγε. κἀγὼ (ξυνὼν
γὰρ αὐτῷ) τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος, παρά τινι τῶν φίλων ἰατρῷ ὑπαλειψάμενος τὰ
ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πυνθανομένους, τί δὲ σὺ πρόσκομμα ἔφασκον;
τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτὴς Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεὺς, ἄνθρωπος οὐκ
ἀπόνηρος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. ὅς τις πρὸς τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ κα-
λέσας τοὔνομα, Στρομβιχίδη ἔφη, κόμιζέ μοι εἰς τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας, τὰς ἀφορήτους, καὶ
τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρηστον. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα προσαγορεύσω τοὺς ἑταίρους.
ἐπτὸς γὰρ ἔστι μοι τάριχος. κόμιζε δὲ τοῦ ἐλαίου τὴν λήκυθον. πρότερον γὰρ συντριβησόμεθα, ἔπειθ᾽ οὕ-
50 τως ἀπολουσόμεθα. ὁ δ᾽ αὐτὸς οὗτος σοφιστὴς, φεβρουαρίῳ μηνὶ ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι. τὸν δὲ μῆνα τοῦτον
κληθῆναί φησιν ὁ Μαυρούσιος Ἰόβας, ἀπὸ τῶν καταχθονίων φόβων κατ᾽ ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων,
ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνος ἐστὶ τὸ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τό τε τοῖς κατοιχομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολ-
λαῖς ἡμέραις. πρός τινα τῶν φίλων οὐκ εἶδες με ἔφη πολλῶν ἡμερῶν διὰ τὰ καύματα. τῆς δὲ τῶν
παναθηναίων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης, δι᾽ ἣν καὶ τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, γενέθλιός ἐστι τοῦ

ἀλέκτορος

Ὀνοματοθήρας.

ΜΗΤΡΑ.

ἀλέκτορος Ἀθηνᾶς, καὶ ἄδικος ἦν τοῦτ' ἐσθ' ἡμέρα. ἐκάλεσε δέ ποτε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἁ-
μῶν ἑταῖρον οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ἄχρηστον. λέξιν δέ ποτε λόγον δημοσίᾳ ποιούμενος,
καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη. θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ ἀνυπό-
στατος. διότι τινὲς εἰσὶν ὦ ἑταῖροι οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἳ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥω-
μαίων, τὸ εἰς θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζόμενον, ἰπνολέβητα ὀνομάζοντες πολλῶν
ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον. ὃς τὴν μὲν
παρθένον ἐκάλει μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα. καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ. βαλ-
λάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται. καὶ τὰς τῶν μυῶν διαδύσεις, μυστήρια ἐκάλει, ὅτι
τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἀθάνις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν, τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὴν βοῦν, γαρόταν 10
καλεῖν. καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον, τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύ-
σαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λέμ-
βος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως, Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας, δια-
λέκτους ἰδίας εἰσηνέγκατο, ὀρθοβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλῶν, καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν
δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην, καὶ τοῖς Κασσανδρέων
δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτε ἐπέστειλε. Ἀλέξαρχος ὁ μέρμων. πρόμοις γαθεῖν τοὺς ἡλιοκρεῖς οἰῶν, οἳ-
δα λιποῦσα θεατῶν ἔργων κρατίστορας μορσίμῳ τύχᾳ κινυρομένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες
αὖθις, καὶ φύλακας ὀρεγενεῖς. τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶ-
ναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνην, τοῦ δὲ τυραννεῖν δεῖν, ἤ τί ποτε τὸ συνέδριον, ἀκολουθεῖν,
ἔρις, ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, ἢ διαλέπτων ἀσίτων συκίνων λεγόντων. ὅτι. Τὸ πρᾶγμα τοῦτ' 20
οὐκ ἔστιν ἅπερ γίνεται. Οὐ δ' ἔστι γάρ που γινόμενον ὃ γίνεται Οὔτ' εἰ πρότερον ἦν, ἔστιν ὃ νῦν
γίνεται. Ἔστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδὲν. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω Οὐκ ἔστιν ὥσπερ γέγονεν. ὃ δὴ μὴ γέγονέ πω.
Ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν. εἰ δ' οὐκ ἦν, ὅθεν Πῶς ἐγίνετ' ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ. Εἰ δ' αὐτόθεν που
γέγονεν, οὐκ ἔσται πάλιν. Κἄποι δὲ πῶ τις ἀπόθεν γενήσεται; Τὸ οὐκ ὄν, εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυ-
νήσεται. Ταυτὶ δ' ὅτ' ἐστὶν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης πού ὁ ποι-
ητὴς Ἀρίσταρχον εἶπε τὸν Δία. καὶ Αἰσχύλος τὸν ᾅδην Ἀγησίλαον. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος, ἰοχέαι-
ραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῶον. διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμάσιος Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ εἰπὼν,
ξηροβατικά τινα ζῷα καὶ ἀεροβατικά. ἀλλὰ ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν. καὶ ξηρονομι-
κὸν, ἐπὶ ζώων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων ἐπιλέγει. ὥσπερ παρακελευόμενος τούτοις
τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε. κἂν διαφυλάξῃς 30
τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι πλουσιώτερος, καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. οἶδα δὲ
καὶ Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα προχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν προ-
χῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὀχούμενος ἐπορεύετο, καίτοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς συνωνύμοις ἐποχλεῖα
τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάσαντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα, μοχλόν που ὀνομά-
ζει ἐν τούτοις. Θάρσει μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός. Καὶ ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν
ἰσχάδα κέκληκεν, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν. Ναῦται δὲ μηρύσαντο ναὸς ἰσχάδα. Καὶ Δημά-
δης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγιναν εἶναι λήμην τοῦ Πειραιέως. τὴν δὲ Σάμον, ἀπόρρωγα τῆς πό-
λεως. ἔαρ δὲ τοῦ δήμου, τοὺς ἐφήβους. τὸ δὲ τεῖχος, ἐσθῆτα τῆς πόλεως. τὸν δὲ σαλπικτὴν, κοινὸν
Ἀθηναίων ἀλέκτορα. ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστής, ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπισχημένα ἦν
τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ Οὐλπιανὲ καὶ κεχορτασμένοι εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι 40
χρήσασθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαῦζε εἶπεν ὦ ἑταῖρε, μηδὲ ἀγρι-
αίνε, τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν, δέον αἰκάλλειν μᾶλλον,
καὶ προσσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Ἀρ-
γείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῦσιν
οὕτως. Ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν. καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφωνίῳ ἔφη,
χορτασθείς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ, Θεράπευε, καὶ χόρταζε τὸν μονῳδίαν. Σοφοκλῆς
τε ἐν Τυροῖ, Οἳ τοῖσι παγχόρτοισιν ἐξαφίζομεν. Εὔβουλος δ' ἐν Δόλωνι, Ἐγὼ κεχόρτασμαι
μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς, Ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ. Ὑπεδησάμην ἅπαντα δ' ἐρῶ,
τὰς ἐμβάδας. Σώφιλος δ' ἐν Φυλάρχῳ, Γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής, τὰ προοίμι' Ὁρῶ, χορτα-
σθήσομαι Νὴ τὸν Διόνυσον ἄνδρες ἤδη σπλωνῶ. καὶ Ἄμφις ἐν Οὐρανῷ, εἰς τὴν ἑσπέραν χορτα- 50
ζόμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. ταῦτα μὲν οὖν ὦ Κύνουλκε εἰπεῖν πρόχειρος ἔχω σοι τανῦν, αὔριον δὲ ἢ ἔννη-
Ἔργων β. σφι. τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἴρηκεν οὕτως, Γλυκαῖς σε χορτάσω, ἐάνπερ μὴ ἀπῇς ὁ κοιλιοδαί-
μων παρά τινι κέῃ. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι Εὔπολις τοὺς
κόλακας

κόλικας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκεν. τὸ δὲ μαρτύριον ὑπερβαλοῦμαι, ἵν' αὖ ἀποδῶ
σοι τὰς πληγάς. ἡσθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ
τὸν περὶ τῆς μήτρας λόγον ἀποδώσω. Ἄλεξις γὰρ ἐν τῷ Ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι, Καλλι-
μέδοντα τὸν ῥήτορα, κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον κωμῳδῶν (ἦν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη
τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν, Ὑπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει, Ὑπὲρ
δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἑφθῆς ἴσως † πρὸς ἴσα λῶν ἀποθανεῖν. ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων, καὶ
ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως, Ἔμμητρον
ἐὰν ἢ τὸ ξύλον βλάστην ἔχει, Μητρόπολις ἐστὶν, οὐχὶ πατρόπολις. Μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδι-
30 στον κρέας. Μήτρας ὁ Χῖος ἐστὶ τῷ δήμῳ φίλος. Εὔφρων δ' ἐν Παραδιδομένῃ, Θυμὸς διελάσπα-
λος δὲ μήτραν σκευάσας, Παρέθηκε Καλλιμέδοντι κάδδιον θ' ἅμα, Ἐποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλή-
θη κάραβος. Διώξιππος δὲ ἐν Ἀντιπορνοβοσκῷ, οἵων δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων ὡς μουσικῶν, ἤνυ-
στρα, μήτρας, χόλικας. ἐν δ' Ἱστοριογράφῳ, τῇ ἑαυτοῦ διεξέπαεον. Ἀμφικλῆς, μήτρας δύο κρεμαμένας,
Δείξας ἐκεῖνον πέμπε, φῆς, ἐὰν ἴδῃς. Εὔβουλος δ' ἐν Δευκαλίωνι, Ἤπατα, νῆστις, πλεύμονες,
μήτρα. ὁ Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὺν ὀπῷ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγρά-
φων γ' οὖν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν φησιν οὕτως, μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ.
τοῦ δὲ ὀποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Δυσέρωσι περὶ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος, Ἐκεῖσε δ' ἐκ-
πλέω Ὅθεν διεσπάσθημεν ἐρρῶσθαι λέγων, Ἅπασιν ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι, Καυλῷ,
κέλησι, μασπέτοις, πυρετοῖς, ὀποῖς. τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα, μνημονεύει Ἵππαρχος ὁ
100 τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις, Ἀλλ' ἀλοπά σύ μ' εὐφραίνει μήτρης καλὰ πρόσωπα
ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων. Σώπατρος δ' ἐν μὲν Ἱππολύτῳ φησίν, Ἀλλ' οἷα μή-
τρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς Δεύφθα, λευκανθεῖσα, τυροῦτε δέμας. ἐν δὲ Φυσιολόγῳ, Μήτρας ὑ-
είας οὐκ ἀφειδὴς τόμος. Τὴν Δερκύλου μὲν ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων. ἐν δὲ Σίλφαις, Μήτρας ὑεί-
ας ἑφθὸν ὡς φάγῃς τόμον Δριμεῖαν αὐθὼν πηγανῖτιν εἰς χολήν. οἱ μέντοι ἀρχαῖοι πάντες παρὰ
τοῦ δείπνου οὐ παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θρίδακας, οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γί-
νεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος, μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις, καὶ τὸ μύροις χρῆσ-
θαί φησιν. Αἰεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πύκαζου Παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον
ὄλβιον ἀνθῇ, Καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε, Καὶ σμύρναν, λιβανόν τε πυ-
ρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν Βάλλε πανημέριος Συρίης εὐώδεα καρπόν. Ἐμπίνοντι δέ σοι, φε-
30 ρέτω τοιόνδε τράγημα, Γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑὸς ἔν τε κυμίνῳ, Ἔν τ' ὄξει δριμεῖ, καὶ σιλφίῳ
ἐμβεβαῶσαν, Ὀρνίθων τ' εἰ ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος ὡς ἂν ὑπάρχῃ ὥρη. τῶν δὲ Συρακοσίων τού-
των ἀμέλησον Οἳ πίνουσι μόνον, βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες. Ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις,
ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθιε Βρωτά, τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκε, Πτωχείας παρά-
δειγμα κακῆς, ἑφθοί τ' ἐρέβινθοι, Καὶ κύαμοι, καὶ μῆλα, καὶ ἰσχάδες, ἀλλὰ πλακοῦντα Αἴνει Ἀθήνη-
σι γεγενημένον. εἰ δὲ μὴ αὖ που Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἐπελθὼν Ἀττικόν, ὡς τοῦτ'
ἐστὶν, ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑβριστήν, Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς, Καὶ κατὰ τοῦ βα-
ράθρου, καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον Ἥκειν, καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. Λυγκεὺς δὲ δια-
γράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν πολιορκητήν, εὐθέως
τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς παντοίους, καὶ κρέα. ὁμοίως καὶ τὸ Ἀντιγόνου
40 τοῦ Βασιλέως δεῖπνον διατιθεὶς ἐπιτελοῦντος Ἀφροδίσια, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ Βασιλέως, ἰχθῦς πρῶ-
τον παρατίθησι, καὶ κρέα. θαυμάζειν δ' ἐστὶν ἄξιον, τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχε-
στράτου, ὃς Ἐπικούρῳ τῷ σοφῷ τῆς ἡδονῆς καθηγεμὼν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσκραῖον ποιητὴν, γνω-
μικῶς καὶ ὑμῖν συμβουλεύει, τισὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ ἐσθίειν παρακε-
λεύεται τά, καὶ τά, οὐδὲν ἀποδέων τοῦ παρὰ Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδοποιῷ μαγείρου, ὃς ἐν Συντρόφοις φη-
σίν, Ἐπικούρου δέ με Ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ Ἐν δυ' ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ
ὅλοις δέκα Τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα. Τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι, καθήγησαι
μάγειρος ἦν, κἀκεῖνος οὐκ ᾔδει θεοί Ποῖος μάγειρος, ἡ φύσις πάσης τέχνης. Ἀρχέγονόν ἐστιν ὦ
ἀλιτήριε. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον, Ἦν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα, τοῦ λόγου τρι-
βὴν Ἔχοντι τούτου. πολλὰ γὰρ συμβάλλεται, Διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον,
50 Μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα, Μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ' ὡς κενοῦ,
Καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα μισθώσω σαφῶς, Ὡς ἐκ διατριβῆς. τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι, Τίν' ἔχει
διαφοράν, πρῶτον ὦ βέλτιστε σύ, Γλαυκίσκος ἐν χειμῶνι, καὶ θέρει. πάλιν Ποῖος ἐπὶ δύσιν
πλειάδος συνειδέναι, Ἰχθὺς ὑπὸ τροπάς ἐστι χρησιμώτατος, Αἱ μεταβολαὶ γάρ, αἵ τε κινή-

ἘΠΙΚΟΥ͂ΡΕΙΑ.

σεως κακόν ἠλίβατον ἐν ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα Ἐν ταῖς τροπαῖς ποιοῦσι μανθάνεις, τὸ δὲ
ληφθὲν καθ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν. Τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τοιγαροῦν στρόφοι,
καὶ πνευμάτια γινόμενα τὸν κεκλημένον ἀσχημονεῖν ποιοῦσι, παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει Τὸ προσ-
φερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται, Ὀρθῶς τε διαπνεῖ. τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους Ὁ χυμὸς
ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται. Χυμὸς λέγεις, Δημόκριτος οὐδὲν πράγματα Γινόμενα ποιεῖ
τὸν φαγόντ' ἄρθριτικόν, Καὶ τῆς ἰατρικῆς τί μετέχειν μοι δοκεῖς, Καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός,
ἡ δ' ἀπειρία Τῶν νῦν μαγείρων κατανόει πρὸς τῶν θεῶν, Οἵαν τιν' ὀσμὴν ὅταν ἴδῃς δεῖ ἰχθύ-
ων · Ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιούντων μίαν. Καὶ σήσαμ' ὑποτρίβοντας εἰς ταύτην λαβὼν
Ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρέδειτο, Ὥς μοι κέχρησαι. τί γὰρ ἂν εὖ γένοιτό τι, Τῆς ἰδιό-
τητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης, Καὶ συμπλεκομένας οὐχὶ συμφώνους ἁφάς, Τὸ ταῦτα διο-
ρᾶν, ἐστὶν ἐμψύχου τέχνης, Οὐ τὸ διανίζειν λοπάδας, οὐδ' ὄζειν καπνοῦ. Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὐ-
πτανεῖον οὐκ εἰσέρχομαι, Ἀλλά τι θεωρῶ πλησίον καθήμενος. Ποιοῦσι δ' ἕτεροι, σοὶ δὲ λέγω
τὰς αἰτίας, Καὶ τἀποβαῖνον ὀξύ, τὸ περίκομμ' ἄφες Ἁρμονικὸς οὐ μάγειρος, ἐπίτεινον τὸ πῦρ,
Ὁμαλιζέτω τοῖς τάχισι πρώτην λοπὰς Ζεῖ, τοὺς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως νοεῖς Τὸν τύπον
Ἄπολλον, καὶ τί φαίνεται τέχνη, Εἶτ' εὐθέως εἰκῇ παρατίθεμαι τοῖς συμπόταις Βρῶμ' ἀλ-
λὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν. Πῶς δεῖν αὐτοῖς; ἃ διὰ τεττάρων ἔχει Κοινωνίαν διὰ πέν-
τε, διὰ πασῶν πάλιν, ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα, Καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς
εὐθὺς οἰκείως πλέκω, Ἐνίοτε δ' ἀφεστὼς παρακελεύομαι, πόθεν Ἄπτει τί τούτων μιγνύειν
μέλλεις, ὅρα Διάφωνον ἕλκεις, οὐχ ὑπερβήσῃ σοφόν, Ἐπίκουρος οὕτω κατεπύκνου τὴν ἡδονήν.
Ἐμασᾶτ' ἐπιμελῶς οἶδε τἀγαθὸν μόνος Ἐκεῖνος οἷον δεῖν, οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ Ζητοῦσι συνεχῶς,
οἷον ἔστ' οὐκ εἰδότες. Οὐκοῦν ὅτ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι. Οὐδ' ἂν ἑτέρῳ δοίησαν, οὕτω σοι
δοκεῖ; Ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά, δηλαδὴ πάλαι. Καὶ Πλάτων δ' ἐν συνεξαπατῶντι δυ-
σχεραίνοντα ποιήσας μειρακίου πατέρα ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν δίαιταν ὑπὸ τοῦ παιδα-
γωγοῦ φησιν, Ἀπολώλεκάς μου τὸ μειράκιον παραλαβὼν Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλ-
θεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμέ-
νον. Εἴ τι μεμάθηκε δ' ὥσπερ τὰ ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ' ἐστὶ τὸ τοιοῦτο; ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθόν, Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν Ταύτην
ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δεῖ καλῶς, ἡ συσία πάντῃ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας σὺ φι-
λόσοφον εἰπέ μοι τινὰ Μεθύοντα, ἢ τούτοις οἷς λέγεις καλούμενον Ἅπαντας. οἱ γοῦν
τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς δια-
τριβαῖς, ὥσπερ ἀποδεδρακότα Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ
δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ' ἐκπε-
πλῆχθαι πάντας. Καὶ παρ' Ἀντιφάνει δ' ἐν στρατιώτῃ τυχὼν παραινέσεις εἰσφέρων, ἄνθρω-
πος τοιοῦτός ἐστιν. ὅς φησιν, Ὅς τις ἄνθρωπος Ἀσφαλές τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζε-
ται, Πλεῖστον ἡμάρτηκεν. ἢ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπακε Ταὔνδοθεν πάντ', ἢ δίκη τις περιπε-
σὼν ἀπώλετο, Ἢ στρατηγήσας προσώφλεν, χορηγὸς θ' αἱρεθεὶς Ἱμάτια καὶ χρυσᾶ παρασχὼν
τῷ χορῷ ῥάκκος φορεῖ, Ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ' ἢ πλέων ἑάλωκέ που, Ἢ βαδίζων, ἢ καθεύ-
δων κατακέκοπθ' ὑπ' οἰκετῶν, Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὅς ἂν καθ' ἡμέραν Εἰς ἑαυ-
τὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκειν τύχοι. Οὐ δὲ ταῦτα σφόδρα τι, καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἁρπά-
σαι Κείμενην αὖτις προσελθών, ἀλλ' ὅταν τὴν ἔνθεσιν Ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃ
κατεσπακώς, Τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν
ὑδρίᾳ. εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων ἄνδρες φίλοι, εἰκότως ἂν ἐπαινέσειεν τὸν καλὸν Χρύσιππον,
κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, τὴν
Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι θεογονίαν τινὰ αὐτοῦ εἶναι λέ-
γουσιν τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιΐαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν φάσματι, ἢ φιλαργύρῳ φησὶν
ἐκ τούτων, Ἄνθρωπ' ἀπολεῖς με. τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης Στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμέ-
νος νοσεῖς, Ἔργ' ἐστὶν ἀλλότριον ἔθ' ὁ πλοῦτος ἀνθρώπῳ πάχνης; Σοφία δ' ἴδιον κρύσταλλος,
οὐδεὶς πώποτε Ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ', ὦ τάλας ἐγώ Οἵῳ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴ-
κισεν; Ἐπαρίστερ' ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία,
Πεφιλοσόφηκας γῇ τε κ' οὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐθέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Ἔτι τοῦ
Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους μείζονας Καλλι-
μέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιλαδεῖν τῷ βρώματι κάραβος ἐπεκλήθη. Ἄλεξις μὲν οὖν αὐτὸν
ἐν Δορκί

ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ.

ἐν Ὀρνίσι, ἢ ποππύζουσι, φίλιχθυν εἶναι κοινῶς παραδίδωσι, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμῳδοποιῶν, λέγων οὕτως. Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἐστὶν ἐψηφισμένον, Ὥς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα Στῆσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν, Ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ, Ὡς αὐτὸν ὄντ᾽ αὐτοῖσιν τῆς τέχνης μόνον Σωτῆρα. τοὺς ἄλλους δὲ πάντας, ζημίαν. Περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν. Ἀρκέσει δὲ τανῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις, οὕτως λέγων, Ἰχθῦς τις ἐώνηται, ἢ σηπίδιον, Ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους, Ἢ νῆστις ὀπτᾶτ᾽ ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες, Μὰ τὸν Δί᾽ οὐδ᾽ ἦτ᾽ οὐκ ἢ βάτις, οὐ δὲ φήμ᾽ ἐγώ. Οὐδὲ χόριον, οὐδὲ πυώος, οὐδ᾽ ἅπαξ κάπρου,
10 Οὐδ᾽ ἢ χελιδόνις, οὐδ᾽ ἀτριαῖον δ᾽ ἔλφακος, Οὐδ᾽ ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν, Γυναιξὶ κοπιώσαις ἐπικουρήσετε. Πλατείας δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακοὺς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φυλύλλιος ἐν Πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι, οὐδ᾽ ὅλως τὸ κάραβον ὀνομάζων, ἀστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ καὶ τούτους, Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολύν, ἀστακὸν ὠνοῦ, Τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακράς, ἄλλως τε βαρείας, Τοὺς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ᾽ ἐπὶ γαῖαν ὀρούει. Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἄριστοί τε κράτιστοι Ἐν Λιπάραις, πολλὸς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει. καὶ Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ, τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως, Ἐντὶ δ᾽ ἀστακοί, κολύβδαιναί τ᾽ ἐχόσαι πόδια μικρά, τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δ᾽ ὄνυμα. Ἴδιον δ᾽ ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἀστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρίδων. τὸν δ᾽ ἀστακὸν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γᾷ
20 καὶ Θαλάσσᾳ φησί, καὶ ἀστακοὶ γαμψώνυχοι. Σπεύσιππος δὲ ἐν β. ὁμοίων, παραπλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων, κάραβον, ἀστακόν, νύμφην, ἄρκτον, καρκίνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ᾽ ὁ Καρύστιός φησι, καρίδες, καρκίνοι, κάραβοι, ἀστακοί, εὔστομα καὶ διουρητικά. κολύβδαιναν δὲ εἴρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προειρημένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον. ὡς δ᾽ Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρίδα. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονταί φησι, κάραβοι, ἀστακοί, καρίδες, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων. ὀχεύονται δὲ τοῦ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ. ἤδη γὰρ ὦπται ἡ ὀχεία πάντων τῶν τοιούτων. ἐνιαχοῦ δέ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρξηται πεπαίνεσθαι. γίνονται δ᾽ οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν. οἱ δ᾽ ἀστακοὶ ἐν τοῖς λείοις. ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀστακοὶ γίνονται. περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ᾽ οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ᾽
30 ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, τοὺς ἀστακούς, καὶ καράβους, καὶ καρίδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας. περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πολλαὶ ἦν καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ, κτίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος γινομένου κατακλυσμοῦ, μετὰ μάκαρας, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος παραινεῖ τάδε, Ἢν δὲ ποτ᾽ εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν ἀφίκηαι, Καρίδ᾽ ὠνήσει μεγέθει λευκήν, σπάνιαι δὲ πρίασθαι. Ἐν δὲ Μακεδονίᾳ τε, καὶ Ἀμβρακίᾳ, μάλα πολλαί. Ἐκτεταμένως δὲ εἴρηκε καρῖδα Ἀραρὼς μὲν ἐν Καμπυλίωνι, Ὥστε καμπύλαι Καρίδες ἐξάλλοντο δελφίνων δίκην, Εἰς χοινόπλεκτον ἄγγος. Καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάνῃ Καρίδα καθῆκα κάτω, κἀνέσπασ᾽ αὖθις. Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ, Καὶ συμπαίζει καριδαρίοις μετὰ περδικίων, καὶ θριπηδεστίων, Καὶ ψιτταδίοις μετὰ καβιδαρίων, καὶ σκινδαρίοις μετὰ καβιδίων. Ὁ δὲ αὐτὸς κἀν Πανδάρῳ φησίν,
40 Οὐκ ἐπικεκυφὼς ὀρθὸς ὢν βέλτιστ᾽ ἔσῃ, Αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα. Καμπύλη Ἄγκυρά τ᾽ ἐστὶν αὐτίκα τοῦ σώματος. Ἐν δὲ Κερκίῳ, Ἐρυθρότερον καρίδος ὀπτῆς σ᾽ ἀποφανῶ. Εὔβουλος τεθαῖς καρίδα τε τὸν κύφων. Καὶ ἐν Καλλαίσχρῳ, Κυρταὶ δὲ ὁμοῦ καρίδες ἐν ξηρῷ πέδῳ. Καὶ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὠρχοῦντο δ᾽ ὡς καρίδες ἀνθράκων ἔπι, Πηδῶσι κυρταί. Συνεσταλμένως δ᾽ εἴρηκεν Εὔπολις ἐν Αἰξὶν οὕτως, Πλὴν ἅπαξ ποτ᾽ ἐν Φαίακος ἔφαγον καρίδας. Καὶ ἐν Δήμοις, ἔχων τὸ πρόσωπον καρίδος μαθητρίας. Ὠνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρα. τὸ πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπηνέγκατο. καρίδες δὲ βραχέως οἱ Ἀττικοὶ ἀναλόγως. παρὰ γὰρ τὸ κάρη γέγονε διὰ τὸ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ. ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφῇ γραφίς, καὶ βολὴ βολίς, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κάρη καρίς. ταβάσης δὲ τῆς παρατελευταίας, ἐτάθη καὶ τὸ τέλος. καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψηφίς, κρηπίς, καὶ τευ-
50 θίς. περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων, Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος οὕτως γράφει, τῶν δ᾽ ὀστρακοδέρμων καρίς, ἀστακός, κάραβος, καρκίνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ᾽ ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστακοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται. τῶν καρκίνων δ᾽ εἰσὶν σαρκωδέστεροι. ὁ δὲ καρκῖνος, βαρύς, καὶ δυσανάπεπτος. Μνησίθεος δ᾽ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κάραβοί φησι,

ΤΑΓΗΝΙΣΤΑ.

καὶ καρκίνοι, καὶ καρίδες, καὶ τὰ ὅμοια. δύσπεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δ᾽ ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῷ. πρέπει δ᾽ αὐτοῖς ὀπτᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἑψᾶσθαι. κουρίδας δὲ τὰς καρίδας εἴρηκε Σώφρων ἐν γυναικείοις οὕτως, ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φιλαθᾶσαι μάν, ὡς ἐρυθραί ἐντι καὶ λεῖαι τριχιῶσαι. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν γᾷ καὶ θαλάσσα, καρίδες τε φοινικιαί. ἐν δὲ λόγῳ, καὶ λογίνᾳ διὰ τοῦ ω εἴρηκεν, ἀφύας τε, κωρίδας τε καμπύλας. Σιμωνίδης δὲ Θύννοισι τευθὶς, κωβιοῖσι κωρίδες. Ἑξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν τηρεῖ ἐπίπλοιον εἴρηκεν. εἰς ἅπαν ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος, λέγε ἡμῖν ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανὲ ποῦ κεῖται οὕτως τὸ ἧπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὃς ἐὰν πρότερον δείξῃς σὺ παρά τινι, ὁ ἐπίπλους εἴρηκεν ἤδη τῶν λιπῶν, καὶ τὸν ὑμένα. ἀντικορυνουμένων οὖν τούτων ὁ Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ἐπίπλους παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. καὶ τὸν ἀρτὸν ἐπικάμψας ἐπιπλόῳ, καὶ ἐν θεάροις, ὀσφύν τε πέριξ καὶ ἐπίπλουν. καὶ ὁ Χῖος δὲ Ἴων ἐν ταῖς ἐπιδημίαις ἔφη τὸ ἐπικάμψας, ἀπέχεις φίλῃ κεφαλῇ Οὐλπιανὲ τὴν ἐπίπλουν, ἣν δή ποτε αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῇς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τότε μαρτύριον τοῦ οὕτως διεσκευασμένου ἥπατος δίκαιος εἶ ἀπομνημονεῦσαι, προειρημένον σοι πάλαι ὅτι περὶ τῶν ὠνίων καὶ πολλῶν ἐζητοῦμεν. Ἄλεξις ἐν κρατεύᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. πᾶσα δ᾽ ἡ ἐκλογὴ χρησίμη οὖσα εἰς πολλά. ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης ἐκ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. φησὶ δ᾽ οὕτως ὁ κωμικός. Πρῶτον μὲν ὄστρεα περὶ νηρεῖ τινι ἰδὼν, Γέροντι φυκίοισιν ἠμφιεσμένα, Ἔλαβον ἐχίνους τε. Ἔστι γὰρ προοίμιον δείπνου χαριέντως ταῦτα πεπρυτανευμένου. τούτων δ᾽ ἀπολυθεὶς κειμένων ἰχθυδίων Μικρῶν τρεμόντων τῷ δέει, τί πείσεται Θαρρεῖν κελεύσας ἐν ἐκεῖ, ταῦτ᾽ ἐστὶ δ᾽ ἐν Φύσας ἀδικήσειν ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν. Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ᾽ ἀκάνθης μηδὲ ἓν τούτων παθεῖν, Ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας ψήττας τινάς, Καρίδα, φύκην, κωβιὸν, πέρκην, σπάρον, Ἐποίησ᾽ αὐτὸν ποικιλώτερον ταῶ, Κρεάδια, ποδάρια, ῥύγχη τινὰ, ὠτάρια, Ὕειον ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον. Αἰσχύνεται γὰρ πελιδνὸν τῷ χρώματι, Τούτοις μάγειρος οὐ προσάσσει οὐκ ὄψεται; Οἰμώξεται γὰρ νὴ Δία λέγω σαφῶς Ταῦτ᾽ οἰκονομήσω, καὶ γλαφυρῶς, καὶ ποικίλως Οὕτω, ποιῶ γὰρ ἔνοψον αὐτὸς, ὥστε τοὺς Δειπνοῦντας εἰς τὰ λεπτὰ διεμβάλλειν ποιῶ, Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ φιληδονίας, Τὰς σκευασίας, πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις, Τούτων ἕτοιμός εἰμι διηνεκῶς λέγειν, Προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θέλῃ τις μανθάνειν. Ὅτι δ᾽ ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι, Μετάνειραν τὴν ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτῇ πνευμόνιον ἔλαβεν. καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ στέαρ εἶδεν, ἀνέκραγεν ἀπόλωλα, πέπλοι μ᾽ ὤλεσαν περιπτυχαί. μήποτε δὲ καὶ Κρώβυλος ὁ κωμῳδοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπεν τὸ τοιοῦτο ἧπαρ. ὥσπερ καὶ Ἄλεξις ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, λέγων οὕτως, Καὶ πλεκτάνην εἰφρανσφόδρα, ἐν τεύθοις τέ που Αἰσχυνόμενον ἧπαρ, καὶ πρίσκους καταφαγοῦ. Ἡπάτιον δ᾽ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν παλαίστρᾳ, Εὔβουλός τ᾽ ἐν Δευκαλίωνι, δασυντέον δὲ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφὴ ἐστὶ παρ᾽ Ἀρχιλόχῳ διὰ δασέος. φησὶ γάρ, Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ᾽ ἥπατι. ἔστι δὲ καὶ ἰχθῦς τις ἥπατος καλούμενος, ὅν φησιν αὐτὸς Εὔβουλος ἐν λάκωσιν, οὐκ ἔχειν χολὴν, Οὐκ ὤου με χολὴν ἔχειν, ὡς δ᾽ ἥπατί μοι διελέγου. ἐγὼ δέ γ᾽ εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι. Ἡγήσανδρος δ᾽ ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀρφίοις, τῷ δὲ σχήματι ῥομβοειδεῖς. ταγηνιστῶν δ᾽ ἰχθύων μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὔβουλος ὀρθάνῃ, Πᾶσα δ᾽ εὔμορφος γυνὴ, Ἐρίθος ἀπὸ δὲ τηγάνου τε σύμφορα. Τριβαλλομπάνος θρυπταμμένη κύλλια, Ὁμοῦ δὲ τευθὶς, καὶ φαληρὶς ἡ κόρη, Σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη, Πυδᾶ χορεύει πῶλος, ὡς ὑπὸ ζυγοῦ. Ῥιπὶς δ᾽ ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας, Θερμὴ παροξύνουσα πνοῇ τηγάνου. Ὀσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη Ἄσσει, μεμαγμένη δὲ δὴ μυροσπόρῳ, κοίλῃ φάραγγος δακτύλου πιέσματι Σύρει τριπόρους ἐμβολὰς, μεμυημένη Δείπνου πρόδρομον ἄριστον. εἰώθειν δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Φιλέταιρος, ἢ Νικόστρατος ἐν αὐτύλλῳ φησίν, οὔ ποτ᾽ αὖθις σηπίαν ἀπὸ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Ἡγήμων δ᾽ ἐν Φιλίννῃ, καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ ἐν τούτοις, Μάλα ταχέως αὐτῷ πρίω πολύπουν, Καὶ δὸς καταφαγεῖν κατὰ τὸ τηγάνου γόνον. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἡσθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς ἀνιαθεὶς δ᾽, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ τῆς ὀρθάνης Εὐβούλου ἰαμβεῖα, εἰπών, Τίς εὖ κρανάγμηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου, Ὁ θεοῖσιν ἐχθρός. Μυρτίλος, ἔτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμενός ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα τοῦ τινός οἰκείου αὐτοῦ εἰπόντος μοί ποτε τὰ ἐκ πορνοβοσκοῦ Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε, Τρέφει με βέλτιστός τις ἀνὸ ς Βαρὺς, Γλαῦ, φυλάργυρος δ᾽ κἀλιτήριος, Ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι ὀβολοῦ. Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ

ἌΡΤΟΙ.

περὶ τοῦ Μυρτίλου γε, ἀλλὰ περὶ ἄλλου τινί, ὡς ἐπυνθανόμην αὐτοῦ. πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον νῦν εἶπεν, ἔφη μοι τὰ ἐκ νεοττίδος Ἀντιφάνους τάδε, Πῶς ἂν μετ᾽ ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε Ἀφικόμην ἐχθὲς ὑπό τινος ἐμπόρου, Σύρος τὸ γένος ὤν, περιτυχὼν δ᾽ ἡμῖν ὁδί, Κηρυττομένοις ὀβολοστάτης ὢν ἐπρίατο, Ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν Τοιοῦτος, οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν, Μηδ᾽ ὧν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤσθιεν, Ὁ τρισμακαρίτης εἰσφέρειν ἔξω θύμου, Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ τοιαῦτά τινα παίζοντος, ὁ Κύνουλκος ἀνέκραγεν, ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσσαπίων βασιλέως. λέγω τοῦ ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελία, διὰ τούτων, Κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ νότῳ Διεβαλόμεθα τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους, Ἄρτος δ᾽ ἀναλαβὼν ἐξένιζ᾽ ἡμᾶς καλῶς, Ξένος χαρίεις ἐκεῖ μέγας καὶ λαμπρὸς ἦν. οὐ τούτου οὖν τοῦ ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τοῦ εὑρημένου ὑπὸ τῆς σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος, καὶ Σιμαλίδος. οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακουσίοις τιμᾶται, ὡς αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιωτικῷ μεγαλάρτου, καὶ μεγαλομάζου ἀγάλματα ἱδρῦσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ᾽ αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων ἀποβλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη, Τοῖς ἄρτοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί. φησὶν Ἄλεξις ἐν τῇ εἰς τὸ φρέαρ. ἡμεῖς οὖν εἴπωμέν τι καὶ περὶ ἄρτων. προφθάσας δ᾽ αὐτὸν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φυτικοῖς ἐπιγραφομένοις, ἄρτων ἐκτίθεται γένη εἴ τι κἀγὼ μέμνημαι, ζυμίτην, ἄζυμον, σεμιδαλίτην, χονδρίτην, συγκομιστόν. τοῦτον δ᾽ εἶναί φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ. τὸν δὲ ἀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελινῶν. γίνεται μὲν φησὶν ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν. ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην, οὗ μνημονεύει Τιμοκλῆς ἐν Ψευδολησταῖς οὕτως, Καταμαθὼν δὲ καομένην θερμὴν σκάφην, Θερμῶν ἰπνιτῶν ἤσθιον. Ἐσχαρίτην, τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν πρωτοχόρῳ. Λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὔ; Τούτους ἀναλείφοντα βάπτειν εἰς γλυκύν. καὶ Κρώβυλος ἐν ἀπαγχομένῳ. Καὶ σκάφην λαβών τινα Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν. Λυγκεὺς δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησίν, ἔτι δὲ σεμνυνομένων παρ᾽ ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου, καὶ μεσοῦντος, οὐθὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν. ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων ἥδιστον ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχριστον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κέκραται τοῖς μειλίγμασι, καὶ τῇ μαλακότητι. καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκὺν συναυλιασμὸν προσβιαζόμενος. θαυμαστόν τι συντελεῖ καθάπερ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα. τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀνάπεινον γίνεται τὸν ἐσθίοντα. Ταβαρίτην. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ, ταβαρίτης δ᾽ ἄρτος ἦν πλησίγναθος. Ἀχαΐνας, τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῃ Δηλιάδος, λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται μεγαλάρτια ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων Ἀχαΐνην. στέατος ἔμπλεον τράγον, κριβανίτην. Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν γήρᾳ. ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα θερμοὺς ὦ τέκνον, · Ἀλλ᾽ ἢ παραφρονεῖς κριβανίτας πάνυ λευκοὺς ὦ τέκνον. Ἐγκρυφίαν. Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν ἱεροφάντῃ, καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. Δίπυρον. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Διπύρους τε θερμούς. οἱ δίπυροι δ᾽ εἰσίν τινες ἄρτοι τρυφῶντες. Ἀλκαῖος Γανυμήδει, λάγανον τοῦτο ἐλαφρὸν μὲν ἐστι, καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἡ ἀπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τῶν μὲν Ἀριστοφάνης ἐν ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων λάγανα πέττεται. τῆς δ᾽ ἀπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ ὑγιεινῶν, οὑτωσὶ λέγων, Ἡ δ᾽ ἀπανθρακίς ἐστι τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ᾽ ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ᾽ Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας. ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προστιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβης γάμῳ καὶ Μούσαις. τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου, ἄρτων ἐκτίθεται γένη, κριβανίτην, ὅμορον, σαιτίτην, ἐγκρίδα, ἀλαφατίτην, ἡμιάρτιον. ὧν καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως, δεῖπνον ταῖς θεαῖς κριβανίτας, καὶ ὁμόρους, καὶ ἡμιάρτιον ἐκ † αται. οἶδα δὲ ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ̄ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην. Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ. καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἔφη, τίς σαιτίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει. ὁ δ᾽ αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν γυναικείοις. εἰς νύκτα μεταιτεῖ σε ὧν ἄρτῳ πλακίτᾳ. καὶ τυρώντος δ᾽ ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ πενθερᾷ οὕτως, συμβουλεύω τ᾽ ἐν φαγεῖν ἄρτον γ᾽ ἄρτι τυρῶντα τοῖς παιδίοισιν. Νίκανδρος δ᾽ ὁ Κολοφώνιος

ΑΡΤΟΙ.

ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους, καὶ ῥυπαρούς, κιλλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων. κᾆτ' ἄρτους ἥκει πριάμενος μὴ τῶν καθαρύλλων, ἀλλὰ μεγαλοὺς κιλλικίους. ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ, ἀγελαίους τινὰς ἄρτους καλεῖ. αὐτοπύρου δ' ἄρτου μέμνηται Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ, Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών. Φρύνιχος δ' ἐν Ποαστρίαις, αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν, φησίν, αὐτοπυρίταισί τ' ἄρτοις, καὶ λιπῶσι συμφύλοις. ὀρίνδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ γιγνομένου σπέρματος, ὃ ἔστιν ὅμοιον σησάμῳ. κολλάβους δὲ ἄρτους Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, λαμβάνεταί τε κόλλαβον ἕκαστος. καὶ πάλιν, ἡ δ' ἔλαφος ὀπωρινῆς, ἢ τριαίναν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. γίνονται δ' οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλλύλιος ἐν Αὔγῃ παρίστησιν, Αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων, γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς. μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμὰν ἐν τῷ πεντακαιδεκάτῳ οὕτως, Κλίναι μὲν ἑπτά, καὶ τόσαι τράπεσδαι μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι λίνῳ τε, σασάμῳ τε, κὴν πελίχναις πέδιλαισι. χρυσοκόλλα. ἔστι βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου. τοῦ δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ, καὶ κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ. καὶ ἐν Ὁλκάσι, καὶ κολλύραν τοῖς περῶσι, διὰ τοὺν Μαραθῶνι τρόπαιον. ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὀπτᾶται. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς, Εἴτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν. Φερεκράτης Ἐπιλήσμονι, ἄλφιτ' ὀβελίαν ἀποδεῖν, ἄρτο δὲ μὴ τιμᾶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ Ἐπικλήσεως τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὑρεῖν ἐν ταῖς στρατείαις. δονίτας ἄρτος ὁ προσαγορευόμενος λακιβίτας ὥς φησιν Εὐκράτης. πανὸς ἄρτος, Μεσσάπιοι καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάνια τὰ πλήσματα. Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ, καὶ Ἀρχίλοχος ἐν Τελέφῳ, Ῥίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνα, τὸν ἄρτον καλοῦσι. νεαστὸν ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὥς φησι Πολέμαρχος, καὶ Ἀρτεμίδωρος. Ἡρακλέων δέ, πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δ' ἐν Κλίνῃ, νεαστὸς τὸ μέγεθος τηλικοῦτος δέσποτα λευκός. τὸ γὰρ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ, ὀσμὴ δὲ τοῦ πέλανον ἐπεὶ περιῃρέθη, ἐβάδιζ' ἄνω, καὶ μέλιτι μεμιγμένη ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας. ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν. κυπαστὸς ἄρτος ποιὸς παρὰ Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιός φησι ἐν Ἰωνικοῖς ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν γράφων οὕτως, Ὁ δὲ κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι. Βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ' Ἠλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Διαμαρτάνουσιν οὕτως, Ἄρτους σποδίτας χειροάρτας περιφέρει. Ἄρτου δ' εἶδος ἐστὶ καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθράκων δ' ὀπτᾶται. καλεῖται δ' οὗτος ὑπό τινος ζυμίτης. Κρατῖνος Μαλθακοῖς, πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμῖτα μᾶδον πλέους κύφαλον. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠυκόμοιο Δήμητρος φίλε Μόσχε, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, Ἔστι γὰρ τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων, Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα. Ἐν Λέσβῳ κλεινῆς Ἐρέσου περὶ κύμονι μαστῷ Λευκότερα αἰθερίας χιόνος θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν Ἄλφιτ', ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτὸς ἀγοράζει. Ἔστι δὲ κἀν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ, Κἀν Θάσῳ, ἔν τ' ἄλλαις πόλεσιν τισίν, ἀλλὰ γίγαρτα Φαίνονται πρὸς ἐκείνας ἀφάς. τὰ δ' ἐπίστασο δόξῃ. Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα Κόλλιξ Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον, Εἶτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ, Ἐγκρυφίαν, τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιεύμενον ἄρτον, Αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι. Ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν Λευκὸς ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος, ἐστὶ τῶν ἄρτων ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει φοίνικα, ἢ λυδόν. ἠγνόει γὰρ τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας, λέγει δ' οὕτως, Ἔστω δή σοι ἀνὴρ φοῖνιξ, ἢ λυδὸς ἐν οἴκῳ, Ὅς τις ἐπιστήμων νόου ἔσται σοὶ ὁ κατ' ἦμαρ, Παντοίας ἰδέας τεύχειν, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. Τῶν δὲ ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Πῶς γὰρ ἄν τις εὐγενὴς γεγὼς Δύναιτ' ἂν ἐξελθεῖν ποτε τῆς δ' ἐκ τῆς στέγης, Ὁρῶν μὲν ἄρτους τούσδε λευκοσωμάτους, Ἰπνὸν κατεμπίσχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις. Ὁρῶν δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους. Μίμημα χθονὸς ἀττικῆς, οὓς δὴ γεναῖς Θεαρίων ἐδίδαξεν. Οὗτος δὲ Θεαρίων ὁ ἀρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων, Οἵ τινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν, ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί. Ἔλεγές μοι πάνυ σπουδάζων Θεαρίωνα

ἀρτοπό

ἌΡΤΟΙ.

ἀρτοποιός, καὶ Μίθαικος, ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγκαταγεγραφὼς τὴν σικελικὴν, καὶ Σάραμβος ὁ κάπα-
βος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί. ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς πα-
ρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. Ἀριστοφάνης ἐν γηρυτάδῃ, καὶ αἰολοσίκωνι, διὰ τούτων, Ἥκω
θεαρίων, ὃς ἀρτοπώλιον λιπὼν, Ἵν' ἐστὶ κριβάνων ἕδρα. κυπρίων δὲ ἄρτων μνημονεύει Εὔ-
βουλος, ὡς διαφόρων ἐν ὀρθάνῃ διὰ τούτων, δεινὸν μὲν ἰδόντα παριππεῦσαι κυπρίους ἄρτους.
Μαγνῆτις γὰρ λίθος ὣς ἕλκει τοὺς πεινῶντας. τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοὶ δ' εἰσὶ τοῖς κολ-
λάβοις, Ἕρμιππος ἐν ἀρτέμιδι μνημονεύει οὕτως, Παρ' Ἀλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας κόλλικα φα-
γὼν κρίβανος ἄρτων. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ἀχαρνεῦσιν, ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον. Τού-
10 των οὕτως λεχθέντων, ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιτία κρονι-
κά ἐστιν ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν (πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις) οὔτε τῷ τῶν
ἄρτων τούτων καταλόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπι-
γραφομένῳ ἀρτοποιικῷ, καὶ πεῖραν ἔχων τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων παρὰ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχο-
μαι καὶ αὐτὸς λέγων τι περὶ ἄρτων, ὁ ἀρτοπτίκιος ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρνακίου
διαφέρει. ἐὰν δὲ καὶ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζῃ αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφα-
γίαν. εἰ δ' ἐστὶν ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνίκιος χαίρουσι
ἁπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. παρὰ δὲ τοῖς ἕλλησι καλεῖταί τις ἄρτος ἁπαλὸς, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλί-
γῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἅλσιν ἀρκετοῖς. δεῖ δὲ τὴν ματίριαν ἀνειμένην ποιεῖν. οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγε-
ται καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἁπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ τοιοῦ-
20 τον ἄρτον οἱ Σύροι λαχμὰν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος διὰ τὸ
θερμότατος προαιρεῖσθαι. καὶ ἔστιν αὐτῷ παραπλήσιος. ὁ δὲ βωλητῖνος καλούμενος ἄρτος πλάτ-
τεται μὲν, ὡς βουλήτος, καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται ἡ
ματίρια, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δ' ἐμβληθῇ εἰς τὸν φοῦρνον ὑ-
ποπάσσεται τῷ ῥάμμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ ἕλκει χρῶμα ἄριστον, οἷον τῷ
φουμώσῳ τυρῷ. ὁ δὲ στρεπτίκιος ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ προσβάλλεται
πέπερι, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. εἰ δὲ μὴ, στέαρ. εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οινάριον
ὀλίγον, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ. εἰς δὲ τὰ καπύρια καλούμενα τρακτα-
μίξεις ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον, ταῦτ' ἐκθεμένου τὰ ἀριστάρχεια δόγματα, τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφι-
στοῦ, ὁ Κύνουλκος ἔφη, ὦ δάματερ σοφίας, οὐκ ἐτὸς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ θαυμάσιος
30 Βλεψίας, καὶ πλοῦτον ἀπενήνοχε τοσοῦτον ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας ὑπὲρ Γοργίαν καὶ
Πρωταγόραν. ὅθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ πα-
ραδιδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτοὺς,
μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημὶ, τοιαύτας δείξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. πρὸς ὃν ὁ Μά-
γνος φιλοτράπελος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν ἔτι πρὶν ὑπερεπαινῶν, διὰ τὴν ἐκτένειαν ἔφη, οὗτοι αἱ
τετράποδες χαμαιευνάδες ἀερίοικοι κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες ἀλλοτρίων κτεά-
νων τραπεζοπνίδες. οὐχ ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως,
πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον. ὑμεῖς δ' ὦ λοπαδάγχαι κατὰ
τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον. λευκῶν ὑπογαστριδίων ἐτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθε, τὰς ἡσυ-
χίας οὐκ ἄγετε, ἕως αὖτις ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψη. πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ
40 κύβοι, οὐχ οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ τετράγωνοι ἡδυσμένοι ἀνήθῳ, καὶ τυρῷ, καὶ ἐλαίῳ, ὥς
φησιν Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ. παρῆκεν δὲ ἔτι πρὶν ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὅντινες
καλοῦσι θαλύσιον. Κράτης δ' ἐν δευτέρᾳ ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαί φησιν ἐκ τῆς συγ-
κομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον, καὶ τὸν σαμίτην. οὐχ ἑώρακε δὲ, οὐδὲ τὸν νάστον καλούμενον
ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς ἄρτος, διὰ σεσαμένων πεπτόμενος, καὶ τάχα
ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν
θιαγόνων ὀνομαζομένων. οὗτοι δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεττόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. δράμικες δὲ, καὶ δράξεις
παρ' ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτως καὶ δηλοῦνται. καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι.
Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων, οὕτως καλούμενον δ' ἄρτον ὑπὸ Θεσσαλῶν. Ἐρίτιμον δὲ φη-
σιν ἄρτον τὸν λεκιθίτην, ἐρικίτην τε καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρεγμένων καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμενον, καὶ χον-
50 δρώδης. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίτην τὸν αὐτόπυρον ἄρτον. ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νίκανδρος δὲ
θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι, ἀπὸ τοῖς θεοῖς γινομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρ-
τον κυλλᾶστιν καλοῦσιν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι, Καὶ τὸν κυλλᾶστιν φθέγγε, καὶ τὸν
πετόσιριν. μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ ἀτθίδος. ὁ

δὲ ἐνα

ΑΡΤΟΙ. ΤΑΡΙΧΗ.

Θυατειρηνὸς Νίκανδρος τὸν ἐκ τῶν κριθῶν ἄρτον γινόμενον ὑπὸ Αἰγυπτίων κυλλᾶστιν φησὶ καλεῖσθαι. τοὺς δὲ ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ οὕτως, Ἔπειτα τοὺς ἄλλους μόλις γ' ἐπτωμένους, Κατέλαβον δὲ ὅλοι, ἅπαξ πόσ' οὓς φέρεις, Ἐκκαίδεκ' οἴσω δεῦρο, λευκοὺς μὲν ὀκτὼ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους. Βλῶμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον, καὶ θρεμὸν Σέλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν χρηστηρίων πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλωμιαίους τε ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει, τοὺς ἔχοντας ἐντομὰς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι. βραστιμὰρ τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔκονον, ἢ τεύκονον ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλήτας δὲ ἐν τοῖς ἀτάκτοις, ἀπολίαν καλεῖσθαί τινα ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι. καὶ μάζας δ' ἐστὶν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι, καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. παρ' Ἀθηναίοις μὲν φύστην τὴν μὴ ἀγὰν τετριμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην, καὶ βύρακα, καὶ τολύπας, καὶ ἀχίλλειον. καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη, θριδακίνας τε καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιττοῦτταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. εἰσὶ δὲ παρ' Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι, αἱ αὐταί εἰσι ταῖς Ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δὲ οὕτως ὁ Ἀλκμάν, θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτός. Σωσίβιος δὲ ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανά φησι λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. ὑγίεια δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μάζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. καὶ Ἡσίοδος δὲ μάζαν τινὰ ἀμολγαίαν καλεῖ, Μάζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων, τὴν ποιμενικὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν. ἀμολγὸς γὰρ τὸ ἀκμαιότατον. παραιτητέον δὲ καταλέγειν. οὐδὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμματα Ἀριστομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας. ἐγνώμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑποκριτὴς δὲ ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου Βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ Ἀττικοπέρδιξ. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὁ δ' ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κεῖται. εἰπόντος δέ τινος καὶ δρᾶμα ἐπιγράφεσθαι, καὶ ἐπισιωπήσαντος, πάλιν ἔφη, τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου. ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβάλεσθαι. καὶ ὁ Γαληνὸς μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, οὐ πρότερον ἔφη δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι τε ἀλφίτων Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ἄρτοι φησὶν οἱ ἐκ πυρῶν, κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ εὐοικονομητότεροι καὶ τὸ ὅλον κρείττους. εἶθ' οἱ σεμιδαλῖται, μεθ' οὓς οἱ ἀλευρῖται, εἶθ' οἱ συγκομιστοὶ ἐξ ἀσήστων ἀλεύρων γινόμενοι. οὗτοι γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχὺν φησὶ μᾶλλον πεφυκέναι, μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ γύρεως ἄρτοι γινόμενοι, κακοχυλότεροί τε εἰσὶ, καὶ ὀλιγοτροφώτεροί τε. καὶ εὐχυλώτεροι ἔτι δὲ πνευματικοὶ, καὶ εὐανάδοτοι. οἱ δ' ἑψυγμένοι πλάσμοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελέως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι, ἀτροφώτεροι, στατικοί τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος, βαρὺς, δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καλούμενος καὶ καμινίτης, δύσπεπτος. ὁ δ' ἐσχαρίτης, καὶ ὁ ἐκ τηγάνου διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμιξιν, εὐεκκριτώτερος. διὰ δὲ τὸ κνισὸν, κακοστομαχώτεροι γάρ. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει. εὔχυλος γὰρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὔπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾷστος. οὔτε γὰρ ἱστάνει κοιλίαν, οὔτε πλατύνει. Ἀνδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινάς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας ῥιχορυεῖν. Μνησίθεός φησι, τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπτότερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν. πέπτεσθαι γὰρ εὐθὺς, καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ' ἐκ τῶν ζεῶν ἄρτον, ἅδην φασὶν ἐσθιόμενον βαρὺν εἶναι, καὶ δύσπεπτον, διὸ οὐχ ὑγιαίνει τοὺς αὐτὸν ἐσθίοντας. εἰδέναι δὲ ἡμᾶς δεῖ, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα, ἢ ζεσθέντα σιτία, φύσας, καὶ βάρη, καὶ στρόφους, καὶ κεφαλαλγίαν ποιεῖ. Μετὰ τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν, καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλουμένου ὡραίου ὁ Λεωνίδης ἔφη. Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος ἄνδρες φίλοι ἐν τῷ περὶ ταρίχων, Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδ' εἰρηκέναι, Ἀμφακες μὲν πρῶτον στόμα, καὶ κρίταιαν, καὶ θύννην, Γναθμῶν ἐνδάξαντο δυσάμονες ἰχθυβολῆες, Οἷς ὁ ταριπόλιος, ἄδε βόσπορος, οἱ πυθόγαστροι Τμήσοντες τετράγωνα τὰ χρεῖα τεκταίνοντι. Ναὶ μὴν οὐκ ἀδαλὲς θνητοῖς γένος ὀξυρύγχου, Ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἀλιστραγεῖς ἐκόμισαν. Θύννων δὲ ὡραῖον Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ, καὶ σκόμβρων βυθίων τε, καὶ εὐχόρτοιο λεβάττιο, Καὶ Πάριον κολίων κυδρὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη. Ἰονίου δ' ἀνὰ κῦμα φυγὼν γαλεάραθεν ἄξει. Βρέττιος, ἢ καμπανὸς, ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος, ὀρκύνοιο τρίγωνα τά τ' ἐν σάμνοισι τεθεῖντα, ἀμφάλλαξ† δ' ἔσπνευσιν ὀπαδεῖ. Ταῦτα εἶπεν ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινὸς μαγείρου εἶναι μᾶλλον, ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου. πόθεν

γὰρ

ΑΡΤΟΙ ΤΑΡΙΧΗ.

γὰρ οὐδ' ἐγὼ δύναμαι πάριον, ἢ Βυζάντιον. ἔτι δὲ Πάραντα, καὶ Βρεττίους, καὶ Καμπανοὺς πολλοῖς ἔτεσιν τούτων πρεσβύτερος ὤν. δοκεῖ οὖν μοι αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ Διονυσιοκλῆς ἔφη, ὅπου μὲν δεῖ τὰ ποιήματα ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ἡμῶν δεῖ κρίνειν τῶν δοκιμαστῶν γραμματικῶν. ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιωμένην ὑπὸ τοῦ Σολέως Κλεάρχου, Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ. ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τὰ περὶ αὐτῶν (τὰ ἐκ τῆς τέχνης) Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων φησὶ τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα. τῶν δὲ πιόνων, τὰ θύννεια. Ἱκέσιος δ' ἱστορεῖ οὐκ εἶναι δυσκρίτους κοιλίας, οὔτε πηλαμύδας, οὔτε τὰ ὡραῖα. τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννίων τὴν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα ὡραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τὸ Βυζάντιον ὡραῖον πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ Ἐφέσιος Δάφνος. Ἀρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην τῆς γαστρὸς ἕνεκα, καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα φησί, Καὶ σικελοῦ θύννου τέμαχος Τμηθέν, ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν, Σαπέρδην δ' ἐᾶν κλαίειν μακρὰ ποντικὸν ὄψον, Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν Ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα, Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἐλθεῖν, ἀμφορίοις ἐν ὀξὸς νέον ἡμιτάριχον, Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου ἐς πόλιν ἁγνήν Ὡραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν. ἐστὶ γὰρ ἐσθλόν, Καὶ μαλακόν. παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξας ἡμῖν καὶ τὸ περὶ Κράτητι τῷ κωμῳδοποιῷ ἐν Σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος, περὶ οὗ φησιν, σκυτίνῃ ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφάντινον ἀμφὶ ποντιὰς χελώνῃ πυκινοῖσι κύμασι καρκίνοι ποδάνεμοί τε, καὶ τανύπτεροι λύκοι ὑσσοριμαχεῖν αὔδης οὐρανοῦ κατήμαξα. παῖ ἐκεῖνον ἄγχε κεῖνον, ἐγκαιῷ τις ἡμέρα. ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων, ἦ μέγα τι βρῶμ' ἐστὶν ἡ τρυγῳδοποιομουσική, Ἡνίκα Κράτητι τάριχος ἐλεφάντινον λαμπρὸν ἐνόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον, Ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρί' ἐκιχλίζετο. ὠμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἄλεξις ἐν ἀπεγλαυκωμένῳ. ὁ δὲ αὐτὸς ποιητὴς ἐν πονήρᾳ περὶ σκευασίας ταρίχων, μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε, Ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι, Καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν, Ὁμοῦ τε συντάξαι τί πρῶτον εἴσω, Ἡδιστόν τε πῶς ἕκαστόν ἐστί μοι. Τάριχος ἐστὶ πρῶτον ὡραῖον τοδί Ὀβολοῦ μόνου τοῦτ' ἐστί, πλυτέον εὖ μάλα Εἶτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα, Ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας, Ἐπισκεδάσας τοὔλαιον, εἶθ' ἕψων ποιῶ Μυελὸν ἀφεῖλον ἐπιγανώσας σιλφίῳ. Ἐν δὲ τῷ ἀπεγλαυκωμένῳ, συμβολάς τις ἀπαιτούμενός φησι, Παρ' ἐμοῦ δ' ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῷς, Χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις Δίκαιος ὁ λόγος, ἀβάκιον ψῆφον λέγε, Ἔστ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν, λέγ' ἕτερον, Μῦς ἑπτὰ χαλκῶν, οὐδὲν ἀσεβεῖς, οὐδέπω Λέγε, τῶν ἐχίνων ὀβολός, ἁγνεύεις ἔτι, Ἆρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος, ἣν ἐβόα χρηστήν, οὐ γὰρ ἦν, ἔδωκα ταύτης δύ' ὀβολούς. Τί γὰρ ἐβοῶμεν, τὸ κύβιον τριώβολον Ὃ νῦν † κεχηρῶν γ' οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἕν, Οὐκ οἶσθα γ' ὦ μακάριε τὴν ἀγοράν, ὅτι Κατεδηδόκασιν τὰ λάχανα τρωξαλλίδες, Διὰ τοῦτο τάριχος τέθεικας διπλασίου. Ὁ ταριχοπώλης ἐστίν ἐλθὼν πυνθάνου; Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ πολλοῦ λέγ' ἕτερον, Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς, παπαῖ, Ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐπιτελεῖ, Πρόσθες τὸν οἶνον, ὃν μεθυόντων προσέλαβον. Ὑμῶν χόας τρεῖς δέκ' ὀβολῶν ὁ χοῦς. Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης, πηλαμύδας κύβια εἶναι φησὶ μεγάλα. κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν δελκανόν φησιν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελκανος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι καὶ ταριχευόμενον εὐστομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὸν λεπτινὸν λεβιανὸν ὀνομάζων φησί, λέγειν τινὰς ὡς αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ. τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης. θαυμαστούς τε εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἄβδηρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς περὶ Σινώπην, καὶ ταριχευομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους, ὑπὸ μέν τινων καλεῖσθαι γνωτίδια, ὑπὸ δέ τινων πλατιστακούς, ὄντας τοὺς αὐτούς, καθάπερ καὶ τὸν χελλάρην. καὶ γὰρ τοῦτον ἓν ὄντα ἰχθὺν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι. καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον, καὶ ὀνίσκον, καὶ χελλάρην. οἱ μὲν οὖν μείζονες αὐτῶν, ὀνομάζονται πλατίστακοι. οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν, μύλλοι. οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἀγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι, σκόμβροι, κολίαι, λεβίαι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες. ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσοκλέους, ὁ γραμματικὸς ἔφη Οὔλπιος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν Δευκαλίωνι, ταρίχων τῶν δὲ μέμνηται, τάριχος

ἀντακαῖον

ΤΑΡΙΧΗ.

ἀντακαῖον ἄν τις βούληται, ἢ γαδειρικόν. Βυζαντίας δὲ θυννίδος Ὀσμαῖσι χαίρει. καὶ ἐν Ἡσιόνῃ, τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ πῖον ὁλόλευκον θερμόν. Νικόστρατος δ', ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ, Βυζάντιον τέμαχος ἐπιβακχευσάτω Γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παρεσίτω. καὶ προελθών, Ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς ὦ γῆ καὶ θεοὶ Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ κἀγαθοῦ, Τίλητον μέγιστον ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν Ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν κατεφάγομεν ἡμερῶν τριῶν, Ἢ δὴ κατεσθίοντες, οὐδ' ὀλίγα γε, ὑπὲρ Μέγεθος γὰρ ἦν. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον ἔφη, μή ποτ' οὖν τις ἐν τούτοις ὦ οὗτος τῆς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε μενδησίους, ὧν οὐδ' ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτο αὐτός ποτε, ἢ τῶν καλῶν ἡμινήρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ ὁ Πλούταρχος, ὁ μὲν ἡμίνηρος ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκατειλεγμένου ἡμιταρίχου ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος μέμνηται. ἀλλ' ὅμως ὀνόμασιν ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σώπατρος ἐν Μυστάκου θητείῳ οὕτως, Ἐδέξατ' ἀντακαῖον, ὃν ξίφει μέγας Ἥρως, σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν. καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει, Μενδήσιος δ' ὡραῖος ἀκρόπαστος ὤν, ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός. Ταῦτα δὲ τὰ βρώματα, ὅτι πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρὰ σοὶ πεδιαστεδάτων κόπται, καὶ λεπίδιον περαιοῦντες ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σύ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται παρ' Ἀττικοῖς. πολλοὶ γὰρ Ἐπιχάρμῳ οἴδαμεν, ὧν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ, ἐν σαργανίσιν ἄξω ταρίχους ποντικούς. Πλάτων Διὶ κακουμένῳ, Ἴσθ' ὅτι ἔχω, τοῦτ' ἐστὶ, ταρίχους ἀπολέσαι. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν, Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονί, Πλύνων ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά. Κράτης θηρίοις, Καὶ τῆς ῥαφάνου ἕψειν χρή, ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν, τούς τε ταρίχους ἡμᾶς δ' ἐπὶ χεῖρας ἔχειν δεῖ. ἰδίως δ' ἐσχημάτισαι παρ' Ἑρμίππῳ ἐν ἀρτοπώλισι, καὶ τάριχος πίονα, Νεκρὸς τάριχος, εἰσορᾶν αἰγύπτιος. Ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Ἀγόρασόν τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον. καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ὑΐ, Κρεάδιόν τι φαῦλον, ἢ ταρίχιον. Φερεκράτης ἐν Αὐτομόλοις, ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστου λέκιθον ἕψουσα, φακῆν Ἀναμένει, καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὀρφανὸν ταρίχιον. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν, ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἐνάτῃ οὕτως, Οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο, καὶ ἤσπαιρον. καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ τὸ ἄρρεν λέγουσι, Τάριχος ὀπτὸς εὐθὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ, Οὐκ ἂν πάθοι τάριχος ὧνπερ ἄξιος. Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ ταρίχους. Χιωνίδης πτωχοῖς, Ἆρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους ὦ θεοί. καὶ ἐπὶ δοτικῆς, Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τοίνυν κοπτέον. ἡ δὲ δοτική, ταρίχει, ὡς ξίφει. Μένανδρος ἐμπιπρῶσιν, Ἐπίπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἂν οὕτω τύχῃ. Ὅτι δὲ ἀρσενικὸν ἐστίν, ἡ γενικὴ οὐκέτι ἔξει τὸ σ. τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάριχος, ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὥς φησιν Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαύρῳ οὕτως, Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱοὺς Ἀθηναίους, ὅτι Εἰσήγαγε τάριχος, οὓς καὶ Τιμοκλῆς ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων, δύο σκόμβρους ἔφη Ἐν τοῖς σατύροις εἶναι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ. Εὐθυνίου δὲ τοῦ ταριχοπώλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Κορίδι οὕτως, Ἐλθόντι πρὸς τὸν τεμαχοπώλην περιμένειν, Παρ' οὗ φέρειν εἰώθαμεν οὕτω τύχῃ Εὐθύνους ἀπολογίζων αὐτόθι, Χρηστόν τι πρίαμενον, κέλευσον μὴ τεμεῖν. Φειδίππου δὲ, καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπώλης, Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππίσκῳ, Καὶ σωρακοῖς, Φείδιππος ἕτερός τις ταριχηγὸς ξένος. Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὁρμὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πίνειν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τὼ χεῖρε, Ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συμποσίῳ φησί, λυτήριον σύμμετρον τροφὴν πρὸ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἐκ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἴτια καθεστάμενα. οἴονται δέ τινες τ' αὐτὸ εἶναι καὶ κακοστόμαχα, λέγω δὲ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη, δηκτικόν τι κεκτημένα. εὔθετα δὲ τὰ κολλώδη, καὶ ἐπισύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων εὐστόμαχα καθέστηκεν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν ἀγρωστίνῳ, ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ. καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, ἀσπάραγος, τεῦτλον τὸ λευκόν. τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκκρίσεως, κόγχαι, σωλῆνες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τίλλος, καὶ μὴν βρομώδης, καὶ ἰχθύων εὐχύλων γένος. προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα, καὶ σευτλίον. ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν, τὰς δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον. δύσκλυστον γὰρ εἰς πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δ' ὥς φησιν Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥστε μεθύειν ἔτι παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων, καὶ λιμναίων, καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, εὐκοίλια,

ΤΑΡΙΧΗ.

δη, εὐκοίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων κύβια, καὶ ὡραῖα, καὶ τὰ τούτοις ὅ-
μοια γένη. τῶν δὲ πιόνων τὰ θυννεῖα, καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιὰ, κρείσσονα καὶ δριμύτερα, καὶ μά-
λιστα τὰ Βυζάντια. τὸ δὲ θυννίον φησι, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμίδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀνάλο-
γον περὶ κυβίου, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὡραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσέοικε τῷ κολίᾳ μεγέθει. ὁ δὲ σκόμ-
βρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. ὁ κολίας δὲ κολλωδέστερος, δυσεκκριτώτερος,
καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος. κρείσσων δὲ ὁ ἀμυκλανὸς, καὶ ἱσπανὸς ὁ σεξιτανὸς λεγόμενος. λεπτό-
τερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Στράβων δ' ἐν τρίτῳ γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις κα-
τὰ Καρχηδόνα τὴν καινὴν πόλιν εἶναι Σεξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι. καὶ ἄλ-
10 λην Σκομβροαρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. οἱ δὲ λε-
γόμενοι μελάνδρυαι, ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως. ποτὶ φόριμον τὸ
τέμαχος ἦν ὑπομελανδρυῶδες. μελάνδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδός ἐστιν, ὡς Πάμφιλος ἐν
περὶ ὀνομάτων παρίστησι. καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. τὸ δὲ ὠμοτάριχον φησὶν ὁ Δί-
φιλος, κήτημά τινες λέγουσι. καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ δύσπεπτον. ὁ δὲ ποτάμιος
κορακῖνος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, οἱ ἀπὸ τοῦ Νείλου, ὃν οἱ περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἀμίνη-
ρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μέν ἐστι, καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης, τρόφιμος, εὔπεπτος, εὐα-
νάδοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. τὰ μέντοι τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ταρίχων ὠὰ πάντα,
δύσπεπτα, δύσφθαρτα. μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λιπαρωτέρων, καὶ μειζόνων. σκληρότερα γὰρ μένει, καὶ
ἀδιαίρετα. γίνεται δὲ εὔστομα μετὰ ἅλων σβεσθέντα, καὶ ὑποπτηθέντα. πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρί-
20 χους πλύνειν, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ εὔοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἑψόμενος τάριχος γλυ-
κύτερος γίνεται. θερμοί τε οἱ τάριχοι ἡδίονές εἰσιν. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν περὶ ἐδεστῶν,
οἱ ἁλυκοί φησι καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντων ὑπάγουσι τὰς κοιλίας. οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὰ οὔ-
ρησιν. οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μέν εἰσιν οὐρητικοί. λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας, οἱ δὲ στρυ-
φνοὶ τὰς ἐκκρίσεις. Ξενοφῶν δὲ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ, διαβάλ-
λων τὰ τοιαῦτα βρώματά φησι, τί γὰρ ἔφη ὁ Ἱέρων τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας,
ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις ὀξέα, καὶ δριμέα, καὶ στρυφνὰ, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά. πάνυ μὲν οὖν
ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις. ἀλλ' ὅτι οἴει, ἔφη
ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι, ἢ μαλακῆς, καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα, ἐπεὶ οἵ
γε ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που οἶσθα, ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἐπὶ τούτοις
30 λεχθεῖσιν, ὁ Κύνουλκος πιεῖν ᾔτησε δεκόκταν, δεῖν λέγων ἁλμυροὺς λόγους γλυκέσιν ἀποκλύζε-
σθαι νάμασιν. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι
πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύσεσθε, ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, φέρειν τοιούτους λό-
γους οὐ δυνάμενος; καὶ ὃς ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων, τὰ νῦν ὢν λέγει ἐπιχωρίῳ κέχρημαι
περὶ τὴν συνήθειαν φωνῇ. καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς, καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλ-
ληνίζουσιν, ἔστιν εὑρεῖν καὶ περσικὰ ὀνόματα κείμενα διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρα-
σάγγας, καὶ τοὺς ἀστάρας, καὶ τὴν σχοῖνον, ἢ τὸν σχοῖνον. μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν, οὕτω παρὰ
πολλοῖς καλούμενον. μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν, βέλτιον δὲ
ἦν μοι αἷμα ταύρειον πιεῖν. ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος, ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν
ἔποιμι ταύρειον ὕδωρ πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα, τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρί-
40 στοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων εὑρηταί τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥή-
τορος μαθητὴς, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην λέγει, ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν,
ἢ καὶ σοφιστῶν, ἓν ἢ δύο γ' εὖ πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκο-
λύπτειν. Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδῃ τε τὸ τὴν γλῶτ-
ταν ὀμωμοκέναι φάναι, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον. τοιαῦτα πᾶσι πρὸς χάριν τε καὶ βίᾳ
λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ τὰ μὲν Δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. καὶ ἀλλαχοῦ δ'
ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι σοὶ κέρδος κακόν. Ὁμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεύουσαν τῷ Διῒ, καὶ τὸν Ἄρη
μοιχεύειν, ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν. εἰ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον ὦ καλλίστων ὀνομάτων καὶ
ῥημάτων θηρευτὰ, μὴ χαλέπαινε. κατὰ γὰρ τὸν μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητὴν, οὐκ ἀείδω τὰ πα-
λαιά. καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω. νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει, τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων. ἀπίτω μοῦ-
50 σα παλαιά. Ἀντιφάνης τ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη, ἐπεὶ τὸ καινουργεῖν φέρει, Οὔτ' ἐκεῖνος τοῦτο γινώσκων,
ὅτι ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ, πολλῶν παλαιῶν ἐστι χρησιμώτερον. ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρ-
χαῖοι οἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς, [illegible] μου λέγοντος δείξω.
κατὰ γὰρ τὸν Φερεκράτους ψευδηρακλέα εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων, ἐγὼ δ' αὖ αὐτὰ

ΠΟΤΌΝ.

ποιμι μὴ πολυπραγμόνει, Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ. Ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός. δέομαι μηδὲ τοῦ ταυρέας ὕδατος, ὁποῖόν ἐστι διαλῶσαι. τῶν γὰρ τοιούτων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλὰ προπίνω σοι ἔφη, φιλοτησίαν. διψᾶς γὰρ λόγων παρ' Ἀλέξιδος λαβὼν ἐκ πυθαγοριζούσης ὕδατος ἀπέφθου κύαθον, σὺ δ' ὠμὸν πίε Βαρύ, καὶ κοπῶδες. τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν ὦ φίλε Σοφοκλῆς ἐν Αἰγεῖ ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Ὑοῦσα καλεῖται. ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν· ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, ἤτοι τε κεραθέντων ἐπίκαντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρεῖχον, λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι. ὅτι γὰρ οἴδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὔπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίστησιν, τὸ χαλκίον θερμαινέθ' ἡμῖν, καὶ θύη τινὰ Πέττειν κέλευ' ἵνα σπλάγχνοισι συγγινώμεθα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ, Ἐν χύτρᾳ δέ μοι Ὅπως ὕδωρ ἑψόν, τὰ μηδὲν ὀψομαι. Οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μὴ δ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα Στρόφος με περὶ τὴν γαστέρα, ἢ τὸν ὀμφαλὸν, Παρὰ φερτάτε δακτύλιος ἐστί μοι δραχμῆς. ἐν δὲ ἀλειπτρίᾳ φέρεται τὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀλέξιδος, Ἐὰν δὲ τοὐργαστήριον ποιῶνται περιβόητον, κατασκευάσαν τὴν φίλην δ' ὕμνησα; τὴν Μεγίστην, ἀφύταιναν ὑμῶν ἐν μέσῳ, Βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος. εἰ δὲ μαδίπτου ὕδωρ πίοι μ' ἐλευθέριον. Πλάτων δ' ἐν πρώτῳ πολιτείας, Ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ ἐστι, οἷον δίψα ἐστίν. δίψα ἄρα γε θερμοῦ ποτοῦ, ἢ ψυχροῦ ὀλίγου, ἢ καὶ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πώματος. ἢ ἐὰν μέν τι θερμότης τῇ δίψει προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἄν. ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ. ἐὰν δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴ δίψα, ἢ ὅτι τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν, οὐ μή ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὗπερ πέφυκεν αὐτοῦ πώματος, καὶ αὖ τὸ πεινῆν βρώματος. Σῆμος δὲ ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ νησιάδος, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχεῖα κατασκευάζεσθαι θέρους ὀρυκτὰ ἔνθα χλιαροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντων ὕδατος, κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἄλεξις δ' ἐν Λοκροῖς, Αἱ δὲ παῖδες παρέχουν, Ἡ μὲν τὸ θερμὸν, ἡ δὲ ἑτέρα μετάκερας. καὶ Φιλήμων ἐν Κορινθίᾳ, Ἄμφις δ' ἐν Βαλανείῳ, αἰτεῖ δός σφιν, Ὕδωρ ἐγχεῖν θερμὸν, ἄλλος μετάκερας. μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύειν τινὰ, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἴδασιν ὦ φίλτατοι ἀνδρῶν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἄλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησί, Καὶ γὰρ βούλομαι Ὕδατός σε γεῦσαι, πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέγα Φρέατος ἔνδον ψυχρότερον ἀραρότος, Ὀνομάζει δὲ καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι, φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. † ὅτι δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν μανδραγοριζομένῃ ἔφη Ἄλεξις,

Εἶτ' οὐ περίεργόν ἐστιν ἄνθρωπος φυτὸν, Ὑπεναντιώτατός τε πλείστοις χρώμενον; Ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς, Ἔχοντες οὐδὲν, εὐποροῦμεν τοῖς πέλας Ἐράνους φέροντες, οὐ φέρομεν ἀλλ' ἢ κακῶς, Ἀκτῆς τροφῆς δὲ, τὴν καθ' ἡμέραν πάλιν Γλιχόμεθα τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ. Ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα. Τὸ καλὸν δὲ χρῶμα τοῦ δυσοπεῖν χρώζομεν,

Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν. Τὸ δ' ὄψον ἐὰν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν. Καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπιτίζομεν, Ἐπὶ ταῖς ἀθυρτάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν. Οὐκοῦν τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον, Τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστον ἐστ' ἀεί, Ἐπὰν γένηται δ' ὡς τάχιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοι φησίν, εἰ δὲ μεθύω καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον ὃ τῶν σώματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ. Εὐθυκλῆς δ' ἐν Ἀσώτοις ἢ Ἐπιστολῇ, Πρῶτος μὲν ἔσθ' εἰ χιὼν ἐστ' ὤνια, Πρῶτον δ' ἐκεῖνον χαλδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν. Οἶδεν δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν ἀπομνημονεύμασι, τὴν διὰ χιόνος πόσιν. Χάρης δὲ ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, καὶ ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάσσεσθαι εἴρηκεν, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πόλεως Πέτρας, ὀρύξαι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνὰ, ἃ πληρώσαντα χιόνος περιμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ παραμένειν πλείω χρόνον τὴν χιόνα. ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν, Στράττις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς, Οἶνον γὰρ πιεῖν οὐκ ἂν εἰσδέξαιτο θερμὸν, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον Ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, χιόνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχαις, Ἑρμῆν τί ἐστι πῶς ἔχομεν, τί δ' ἄλλο γ' ἢ Ὁ πατὴρ ἀναθεὶς ἂν τὸ φρέαρ μὴ δοκεῖ, Ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους καθεικῆναι. Δίφιλος δ' ἐν Μνηματίῳ φησί, Ψύξον τὸν οἶνον Δωρίτων. Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις. τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ, τῆς νυκτὸς ἀποθλοῦντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν ὑδρίαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, διὰ ὅλης τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη καταρραίνουσιν. ὄρθρου δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑποστάθμην πάλιν ὑφαιροῦντες, λεπτόν τε

τες, λεπτόν τε

ΠΟΤΟΝ.

τες, λεπτόν τε ποιοῦντες αὐτὸ, καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρίας. ἃ δ' οὕ-
τως χρῶνται χιόνος οὐδ' ἣν τιν' οὖν χρείαν ἔχοντες. Λακκαίου δὲ ὕδατος μνημονεύει Ἀναξίλας ἐν αὐ-
λητῇ οὕτως, Ὕδατός τε λακκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γε σοι γένοιθ' ὑπάρχειν. καὶ πάλιν, ἴσως τὸ λακ-
καῖόν γε ὕδωρ ἀπόλωλεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος καὶ τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν μνη-
μονεύει ἐν Ἀπολιπούσῃ οὕτως, Ἀγωνιῶσα τόν τε τοῦ λάκκου κάδον, Λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος
εὐπρεπῶς Τὰς ἱμονιὰς πεποίηκας. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, ἐγὼ δ' ἂν φιλοτάριχος ὦ
ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανός, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος ἔφη παρ'
Ἀντιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη. Ἄλεξις δ' ἐν γυναικοκρατίᾳ
10 καὶ ζωμοτάριχον τινὰ κέκληκεν ἐν τούτοις, ὁ δὲ Κίλιξ, ὁ δ' Ἱπποκλῆς ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής. τὸ
δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί δῆτ' ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι ἔφη ὁ Μυρτίλος ἱστορίας ὦ γάστρων. κνισολοῖ-
χος γάρ τις εἶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος
ἐν ἑβδόμῳ συμμίκτων φησίν, ὡς ἑστιώμενος παρά τισι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κρατοῦντος καύματος
ὥραν, καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὔ, ἀπεσχεδίασε τόδε
τὸ ἐπίγραμμα. Τήν ῥά ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυψεν, Ὠκὺς ἀπὸ Θρῄκης ὀρνύμενος
Βορέης, Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη, Ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη,
Ἔν τις ἐμοὶ γ' αὐτῆς χείτω μέρος. οὐ γὰρ ἔοικε, Θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν. Πιόν-
τος οὖν αὐτοῦ πάλιν, ἐζήτει ὁ Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τῶν Ἀσίου ἔπη,
τὰ περὶ τοῦ κνισοκόλακος. τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου ἔφη ὁ Μυρτίλος ἔπη ταῦτ' ἐστί, Χωλὸς στιγματίης
20 πολυγήραος, ἶσος ἀλήτῃ Ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει, Ἄκλητος ζωμοῦ κεχρημένος,
ἐν δὲ μέσοισιν, Ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς. ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φι-
λάρχῳ οὕτως, Ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοῖχος. ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσι κνισολοιχίαν
εἴρηκεν ἐν τούτοις. Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας Χορδήν τινα αἱματίτιν αὐτῷ σκευά-
σαι, Ἐκέλευσε ταυτηνὶ ἐμέ. Τοῦ κνισολοίχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλιῷ. ὅτι δὲ ἔ-
πινον καὶ γλυκὺν οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες Ἄλεξις φησὶν ἐν Δρωπίδῃ. Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα φέρου-
σα τὸν γλυκὺν Ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πενταδράχμῳ τινὶ Ἀσαφεστάτῳ τὴν ὄψιν οὔτε τρυβλίῳ,
Οὔτε φιάλῃ. μετεῖχε δ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν. Ἑξῆς ἐπεδιώχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἰτρίων τε καὶ
μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ χεδροπλάψου πα-
τρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ φοι-
10 νικικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιάθωνι καὶ Μώχῳ τοῖς σοῖς πολίταις. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἔφη ὦ Χόνδρος.
κυνάμυια μελιπήκτων ἅλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων, ἢ τῶν κοκκάλων, ἀφθό-
νως ἐχόντων, καὶ κομισθέντος δότε, ἔφη, μυστίλην. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον. παρ' οὐδενὶ δὲ τῶν πρὸ
ἡμῶν εἰρημένον, ἐπιλέλησμαι εἰ ἔφη, ὦ θαυμάσιε ὁ Αἰμιλιανός, οὐ σὺ μὲν δὴ τὸν Κολοφώνιον Νίκαν-
δρον ἀεὶ τεθαύμακας τὸν ἐποποιὸν ὡς φιλάρχαιον, καὶ πολυμαθῆ, καὶ ὡς τὸ πιπτεῖον ὀνομάσαντα
παρέθου; οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ
μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων. Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφαγος ἢ κεν ἀρνὸς, Ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφο-
πλίζεσθαι ἐδωδὴν, Χίδρα μὲν ἐκτρίψας, ὑποστρώσας δ' ἐν κοίλοις Ἄγγεσιν, εὐῶδες δὲ μιγῆ ἅ-
μα φῦρσον ἐλαίῳ. Ζωμὸν δὲ βρομέοντα κατ' αὐτὰς, πνῖγε δὲ πῶμα Ἀμφιβαλών. φωκτὸν γὰρ
ἀνοιδαίνει βαρὺ κρῖμνον, Ἠρέμα δὲ ἐν χλιαρὸν κοίλοις ἐκδαίνυε μύστροις. Διὰ τούτων ὦ θαυμα-
40 σιώτατε ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τοῦ τε χόνδρου, καὶ τῆς ἐπτισμένης κριθῆς, ἐπιχέων κε-
λεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμὸν, ἢ ὄρνιθος. τὰ μὲν οὖν χίδρα φησιν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυείᾳ, μίξας δ'
ἔλαιον αὖθις ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται. τὸν ἐκ τῆς ἰδίας δὲ σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμὸν, πυκνό-
τερον τῇ ζωμηρύσει καταμιγνύε, μηδ' ἄθροον ἐπεγχέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, πρὸς τὸ
μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. διὸ καί φησι, καταπνίγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα, τὸ κρῖμνον
οὕτω φωκτὸν γινόμενον οἰδεῖ. τελευταῖον δὲ πράως χλιαρὸν γενόμενον, κοίλοις προσφέρε τοῖς
μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδο-
νικόν τι δεῖπνον, πολυτελείᾳ τὰ πανταχοῦ γενόμενα ὑπερβαλὸν, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ
τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις, καὶ οὐδὲν φῂς φθέγγε-
σθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀττικῆς ἐστι φωνῆς ὦ φίλτατε, τί δῆτ' ὃ λέγει Νικοφῶν, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιη-
50 τὴς, ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν. ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρων, ὅταν λέγῃ, μεμ-
βραδοπώλαις, ἀκροδρυοπώλαις, ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις, ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, βι-
βλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, ἐγκριδοπώλαις, σπερματοπώλαις. τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι,
ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; μαθὼν οὖν ἐκ τούτου ὦ καλέ μοι Συρατικὲ τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν, ἐμφα-

ΧΟΝΔΡΟΣ.

ρεῖ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγῃς ἄκικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανέω. τεθαύμακα δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐζητήκασι. ὁ δὲ χόνδρος πόθεν μεγαρόθεν, ἢ θετταλικός, ἔθεν καὶ Μυρτίλος ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανός, παύσομαι ἔφη ἐάσων, ἂν με διδάξῃς παρὰ τίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι. καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπροτάτην δείπνου παρασκευήν, βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κοκκύξασθαι, καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. καὶ ὁ δυσχεραίνας ἔφη, πόθεν σοι ἄν τι, μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαί ἐστι ζητοῦντα ἀεί, τί πρὸς σὲ ὀψιμαθὴς τούτους σοφιστάς. ἀλλ' ἀμείνω ἔφη καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον ὁ Αἰμιλιανὸς ἀποδώσω. λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνης, παρατιθέμενος ἐξ Αἰπόλων τάδε, Ἐν ταῖς ἀπορίαισι δὲ τί ποτ' ἐστὶ φίλτατε; Ἐν ταῖς τρισὶ μὲν χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικός, Οὐ θετταλικὸν τὸν χρυσὸν εἶν, φασὶ δὲ Τῆς φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα Ἐξεπτισμένη. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται, καὶ ὡς Ἀλέξιδος ἐν ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν δὲ πονήρᾳ πάλιν ὁ Ἄλεξις, Καὶ χόνδρος ἐνδόν ἐστι θετταλικὸς πολύς. χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν δαιταλεῦσιν οὕτως, Ἡ χόνδρον ἕψων, Εἶτα μύαν ἐμβαλὼν ἐδίδου ῥοφεῖν αὖ. Καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρατεῖ. Στράττις ἐν ἀνθρωπορέστῃ, καὶ Ἄλεξις ἐν ἰσοστασίῳ. τῇ γλοιίνῃ δὲ σεμιδάλιδος εἴρηκεν ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτως, Τῶν δὲ διδύμων ἐκ γόνων σεμιδάλιδος. Τὰ δὲ ἐδέσματα ὀνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν διδύμοις οὑτωσί, Ἀπέλαυσα πολλῶν, καὶ καλῶν ἐδεσμάτων Γνώμη τι προπόσεις τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας, Ἐρανίων πως καταβεβρωκὼς σιτία, Ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων. Ἐχέτω τέλος ἤδη ἡ βίβλος ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφήν. ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. ὃ πρότερόν γε ὦ Ἀθήναιε πρὶν ἡμῖν διελθεῖν, καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τὸ τοῦ σοὶ φίλον ὦ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζόμεθα.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΙΠΠΟΛΟΧΟΣ ὁ μακεδὼν ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα, καὶ Δοῦριν τοὺς σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητάς, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐστι μαθεῖν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινι συμποσίῳ πολυτελεῖ παρατυχὼν δείπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κἀκείνου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. ἑκατέρων οὖν σώζονται δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν τὸ Λαμίας τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος ἐμφανίζοντος δεῖπνον Ἀθήνησι γενόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ πολιορκητῇ. ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου. τοῦ δ' Ἱππολόχου τὸν Καράνου τοῦ μακεδόνος ἐμφανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλαις δὲ περιετύχομεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς. πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις Ἱππόλοχον, δηλώσαις τότε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι. καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπανίως εὑρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα διατριβῆς ἕνεκα νῦν, καὶ ψυχαγωγίας. ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφην τοῦ Καράνου γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν, οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ ἑκάστῳ μία δωρεά. προεστεφάνωκε δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν εἰσελθεῖν στλεγγίδι χρυσῇ πέντε χρυσῶν, ἑκάστη δ' ἦν τὸ τίμημα. ἐπεὶ δ' ἐξέπινον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατυς ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆτται. προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ χήν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι, τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. ἄλλα δ' ἐδεσμάτων περιεφέρετο πολλά, καὶ ποικίλα. καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοί, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεποιημένοι, καὶ περιστεραί, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. ἐπεδώκαμεν οὖν φησί, καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἅδην εἴχομεν βρώσεως, ἐχερνιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσί τε χρυσαῖ στλεγγίδες, ὁλκὴν ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν Ἱππόλοχος, ὡς Πρωτέας ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτέου Λανίκης υἱοῦ, ἣ τις ἐγεγόνει τροφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐπιπλεῖστον. ἦν γὰρ πολυπότης. καὶ ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ. καὶ ὅτι πᾶσι προύπιεν, ἑξῆς γράφει καὶ ταῦτα. ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες, καὶ μουσουργοί, καὶ σαμβυκίστριαί τινες ῥόδιαι. ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ πλὴν ἔλεγόν τινες ἔχειν χιτῶνας, ἀπαρξάμεναί τι ἀπῆλθον, καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι λαγύνους μύρου ἑκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμάντι χρυσῷ. τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ ἑκάστῳ προσέδωκαν,

σέσωκεν, ἐπεισφέρεται πλεῖστος αὐτῷ δείπνῳ, πίναξ ἀργυροῦς τὸ πάχος οὐκ ὀλίγον περικεχρυ-
σωμένος, ὅσος ὥστε δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ, καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τῇ γα-
στέρα δεικνὺς ἄνω πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι, καὶ μῆτραι
καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ᾠῶν ἐπικεχυμέναι λέκυθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, καὶ ἑκάστῳ
πεπυρωμένα αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη. μετὰ δὲ ταῦτα πιόντες ἐλάβομεν ἕκαστος ἔριφον ζέοντα ἐφ'
ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιούτῳ μύστροις χρυσοῖς. ὁρῶν οὖν τὴν δυσχωρίαν ὁ Κάρανος, ἐκέλευσε σπυρίδας
ἡμῖν καὶ ἀρτοφόρα διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἡσθέντες ἀνεκρότη-
σαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀποσωσομένων. ἔπειτα στέφανον πάλιν, καὶ διπλά-
κυθον μύρου χρυσοῦν, καὶ ἀργυροῦν ἰσοσταθμοι τοῖς προτέροις. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐπεισβάλλουσιν
10 ἡμῖν οἱ καὶ τοῖς χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι, καὶ σκληροπαί-
κται, καί τινες καὶ θαυματουργοὶ γυναῖκες εἰς ξίφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκριπίζουσαι
γυμναί. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις, καὶ ζωρότερος πότος
οἴνων ὄντων ἡμῖν Θασίων, καὶ Μενδαίων, καὶ Λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχ-
θεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον, ὑαλοῦς πίναξ δίπηχύς που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυ-
ρᾷ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἅπασί τε προσεδόθη, καὶ ἀργυροῦν ἀρτο-
φόρον ἄρτων Καππαδοκίων, ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἀπεδώκαμεν, καὶ νιψά-
μενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα, καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διπλασίους τῶν προτέρων,
καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας, αἰτεῖ σκύφον
χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου Θασίου, ὀλίγον τι ἐπιρράνας ὕδατος ἐξέπιεν. Ἐπιπὼν ὁ πλεῖστα πί-
20 νων, πλεῖστ' εὐφρανθήσεται. καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον,
δῶρον. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίωσιν, ἔσται γέρας. ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ ἐννέα πάντες αἴ-
σαν ἁρπάζοντες, κἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος
πιεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλαιεν ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα.
μετὰ τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες
διεσκευασμέναι τρόπον νηρηΐδων, αἱ δὲ νυμφῶν. τοῦ ποτοῦ δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὥρας ὑποσκιαζού-
σης ἀναπετάννυσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς, καὶ ἀναπετασθεισῶν,
δᾷδες ἐφάνησαν λάθρα τῶν μηχανῶν, χαλασθέντων τῶν φραγμάτων, καὶ Ἔρωτες, καὶ Ἄρτεμιδες, καὶ Πᾶ-
νες, καὶ Ἑρμαῖ, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δᾳδουχοῦντα λαμπτῆρσι. θαυμαζόντων δ' ἡ-
μῶν τὴν τεχνιτείαν, ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι τῶν πινάκων τετραγώνων χρυσομίτρων σιβύναις
30 ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρειμένοι, καὶ καρηβαροῦν-
τες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν ὀρθοί, τὸ δὴ λεγόμε-
νον ἀνιστάμενοι. ἐνάττομεν οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σπυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τῆς τελευ-
ταίου δείπνου σημεῖον. οὕτω γὰρ τὸ μακεδονικὸν οἶσθα ἔθος, ἐν ταῖς πολυανθρώποις εὐωχίαις γενό-
μενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας ποτοῦ μικροῖς ἐκπώμασι, περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. ἐπίνομεν οὖν
εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς
εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ ἀττικοῦ, ὥς φασιν, ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέρρηξεν ἡ-
μῶν γέλωτας. καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικός, ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα,
καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδορπίαι τράπεζαι. τραγήματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδό-
θη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη κρητικῶν. καὶ τῶν σῶν ἑταῖρε Λυγκέως σαμιακῶν καὶ ἀττικῶν,
40 αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες,
νὴ τοὺς θεούς, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου, ὃν ἐλάβομεν. σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων εὐδαιμονίζεις,
τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων θύμα καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτούς, Λήναια, καὶ χύτρους θεω-
ρῶν. ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν, οἱ μὲν οἰκίας,
οἱ δὲ ἀγρούς, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι. εἰς ταῦτα ὦ ἑταῖρε Τιμόκρατες ἀποβλέπων, τίνι συγκρῖναι
ἔχεις τῶν ἑλληνικῶν δείπνων, τὸ προκείμενον τοῦτο συμπόσιον. ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς
ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη, τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι φυλλοτρῶγες δράσειαν, ὅπου
τέτταρα λάψη κρέα μικρὰ ὀβολοῦ. παρὰ δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους βοῦς ὤπτων, ἐλάφους, ἄρ-
νας. τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος ὅλον τέρας ὀπτήσας μεγάλῳ βασιλεῖ, θερμὴν παρέθηκε κάμηλον.
Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβάρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά φησιν, Εἶ-
50 τ' ἐξένιζε παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους Ἐκ κριβάνου βοῦς, καὶ τίς εἶδεν πώποτε Βοῦς κριβανίτας τῶν ἀλα-
ζονευμάτων; Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου Παρέθηκεν ἡμῖν. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέ-
ναξ. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, διασύρων τὸν Ἰφικράτους γάμον συμπόσιον, ὅτε ἤγε-
το τὴν Κότυος τοῦ θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα φησί, Κἂν ταῦτα ποιῇς, ὥσπερ φράζω, λαμπροῖς

Δείπνοις δέχεσθ' ὑμᾶς. οὐδὲν ὁμοίως Τοῖς Ἰφικράτους τοῖς ἐν Θράκῃ. καίτοι φασὶ βουβαυκάλους αὐ-
τὰ γενέσθαι. Κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρῶσθαι Στρώματα μὲν ἁλουργὰ, μέχρι τῆς ἄρκτου. Δειπνεῖν
δ' ἄνδρας βουτυροφάγους Αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς. Τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι μείζους λακ-
κων δωδεκακλίνων. Αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι, ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῒ χρυσῇ, Καὶ γευόμενον τῶν
κρατήρων, πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων, Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενείδαν, ἄργαν δ' ᾄδειν, καὶ κι-
θαρίζειν Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν, μέλπειν δ' ᾠδαῖς ποτὲ μὲν Σπάρτην Τὴν εὐρύχορον, πο-
τὲ δ' αὖ Θήβας τὰς ἑπταπύλους μεταβάλλειν, Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν ἵππων ἀγέλας,
χρυσοῦν τε σάκος, φιάλην τε λεπαστὴν, χιόνος τε πρόχουν, κέγχρων τε χύτραν, βολβῶν τε σιρὸν
δωδεκάπηχυν, Καὶ πολυπόδων ἑκατόμβην. ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι Κότυν ἐν Θράκῃ
γάμον Ἰφικράτει. τούτου δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον, καὶ Λαμπρότερον παρὰ δεσποσύνοις, τοῖς ἡ-
μετέροις. τί γὰρ ἐλλείπει δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν, οὐ σμύρνης, καὶ συρίας ὀδμαὶ, λιβανωτοῦ
πνοιαί. τρυφερόχρωτες μαζῶν ὄψεις ἄρτων ἀμύλων πολυποδείων, χολίκων, δημοῦ, φυσκῶν, ζω-
μοῦ, τεύτλων, θρίων, λεκίθου, σκοροδίων, ἀφύης, σκόμβρων, ἐνθρυμματίδων, πτισάνης, ἀθάρης, κυά-
μων, λαθύρων, ὤχρων, δολίχων, μέλιτος, τυροῦ, χορίων, πυρῶν, καρύων, χόνδρου, κάραβοι ὀπτοί, τευ-
θίδες ὀπταί, κεστρεὺς ἑφθὸς, σηπίαι ἑφθαὶ, μύραινα ἑφθὴ, κωβιοὶ ἑφθοὶ, θυννίδες ὀπταὶ, φυκίδες ἑφ-
θαὶ. βάτραχοι, πέρκαι, συνόδοντες, ὄνοι, βατίδες, ψῆτται, γαλεὸς, κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι, ῥίνης
τεμάχη, χαλκίδες, βότρυες, σῦκα, πλακοῦντες, μῆλα, κρανία, ῥοαὶ, ἕρπυλλοι, ἀχράδες, κνῆκος,
ἐλάαι, στέμφυλα, ἄμυλοι, πράσα, γήτεια, κρόμμυα, φύσκη, βολβοὶ, καυλοὶ, σίλφιον, ὄξος, μάραθον,
φακῆ, τέττιγες ὀπτοὶ, κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἅλες, πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεα, κτένες, ὄρ-
κυνες. καὶ πρὸς τούτοις ὀρνιθείων ἄφατόν τι πλῆθος, νηττῶν, φαττῶν, χῆνες, στρουθοὶ, κίχλαι, κόρυδοι,
κίτται, κύκνοι, πελεκᾶν, κίγκλοι, γέρανος, τοῦτόν γε τοῦ χάσκοντος διατεινάμενον διὰ τοῦ πρωκτοῦ, καὶ
τῶν πλευρῶν διακόψει τὸ μέτωπον. οἶνος δέ σοι λευκὸς, γλυκὺς, αὐθιγενὴς, ἡδὺς καπνίας. Λυγ-

Δεῖπνον ἀττικ. κεὺς δ' ἐν κενταύρῳ, διαπαίζων τὰ ἀττικὰ δεῖπνα φησί, Μάγειρ' ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ
Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος, Οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς ἀττικοῖς Δείπνοις. ἀηδία
γάρ ἐστιν ἀττικὴ, ὥσπερ ξενικὴ τέθειται. πίνακα γὰρ μέγαν Ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους,
ἐν ᾧ Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο. Ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέ-
κα, Ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω Ἕτερος ἐκεῖν'. ἐν ὅσῳ δ' ἐκεῖνος, τοῦτ' ἐγὼ ἠφάνισα.
Βούλομαι δ' ἐγὼ βέλτιστε συγκαμεῖν, Καὶ τοῦτο γ' ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι· Οὔτε στόματα γὰρ, οὔ-
τε χεῖρας πέντ' ἔχω. Ὄψιν μὲν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην, Ἀλλ' οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα.
Κατέπλησα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ. Τί οὖν ἔχεις ὄστρεα πολλά; πίνακά μοι Τούτων πα-
ραθήσεις, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν. Ἔχεις ἐχίνους; ἕτερος ἔσται σοι πίναξ. Αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριά-
μην ὀκτὼ ὀβολῶν. Ὀψάριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον, Ἵνα ταὐτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγὼ, τὸ δ'
Διαφ. συμπ. ἕτερος. Δρομέας δ' ὁ παράσιτος, ἐρωτήσαντός τινος αὐτὸν, ὥς φησιν ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος,
πότερον ἐν ἄστει γίνεται βελτίω δεῖπνα, ἢ ἐν Χαλκίδι. τὸ προοίμιον ἔφη τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων
χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς. τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων, καὶ τὴν ποικιλίαν, προοίμιον εἰ-
πὼν δείπνου. Δίφιλος δ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, μάγειρόν τινα παράγων ποιεῖ τάδε λέγοντα, Πό-
σοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι Εἰς τοὺς γάμους βέλτιστε, καὶ πότερ' ἀττικοὶ Ἅπαντες, ἢ κἀκ
τοῦ ἐμπορείου τινές, τί δέ Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σὲ τὸν μάγειρον τῆς τέχνης. Ἡγεμονία τίς ἐστιν αὐτῆς ὦ
πάτερ Τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι, Οἷον Ῥοδίους κέκληκας, εἰσιοῦσι δὸς Εὐθὺς
ἐκ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπάσαι Ἀποζέσας σίλουρον, ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ Χαρεῖ πολὺ μᾶλ-
λον, ἢ μυρρίνην προσεγχέας. Ἀστεῖον ὁ σιλουρισμός, ἂν Βυζαντίους Ἀψινθίῳ σφοῖς δεύσον ὅσ'
ἂν παρατίθης, Κάθαλα ποίησαι πάντα, καὶ ἐσκοροδισμένα. Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ'
αὐτοῖς ἰχθύων Πάντες βλιχανώδεις εἰσί, καὶ μεστοὶ λάπης. Μένανδρος δ' ἐν τροφωνίῳ, ξέ-
νου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς τινος. Ποδαποῦ, διαφέρει τοῦτο μαγείρῳ. τοῦτο γὰρ Οἷον τὰ μὲν
νησιωτικὰ ταυτὶ, ξενύδρια Ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα, Καὶ παντοδαποῖς τοῖς
ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ Ἁλίσκεται, ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται, Τὰς δ' ὀνθυλεύσεις, καὶ
τὰ κεκαρυκευμένα Μᾶλλον προσεδέξατ', ὁ δέ τις ἔρχεται Ἀρκαδικὸς τοὐναντίον. Ἀθά-

· Ἀνατομήτικα infe. lib. 12. λασσος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἁλίσκεται. Ἰωνικὸς πλούταξ ὑποστάσεις ποιῶν, Κάνδαυλον ὑποβι-
νητιῶντα βρώματα. ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοί, καὶ τοῖς εἰς ἀνάστόμωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλ-
μάσιν ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν γήρᾳ φησίν, ὦ πρεσβῦτα πότε-
ρα φιλεῖς τὰς δρυπεπεῖς Ἑταίρας, ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας, ὡς ἐλάας στιφράς. Φιλήμων
δ' ἐν μετιόντι, ἢ ζωμίῳ, Ἰχθύς τις σοὶ ἐφάνη ἑφθὸς, μικρὸς ἦν ἀκήκοας Ἅλμη τε λευκὴ, καὶ
παχεῖα ὑπερβολῇ, Κοὐχὶ λοπάδος προσῶζεν, οὐδ' ἡδυσμάτων, ἐβόων ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν

ἄλλην ποιεῖς. Ἤσθιον δὲ καὶ τέττιγας, καὶ κερκώπας ἀναστομώσεως χάριν. Ἀριστοφάνης ἀναγύρῳ, πρὸς θεῶν ἐρᾶς τέττιγα φαγεῖν καὶ κερκώπην θηρευσαμένη καλάμῳ λεπτῷ. ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τρυγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ ὁμοίων. μνημονεύει αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν κωραλίσκῳ. Ἄλεξις ἐν Θρασωνί φησι, Σοῦ δ' ἐγὼ οὐ πώποτ' ἄλλον οὔτε κερκώπην γυναῖκα, Οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα. Νικόστρατος δ' ἐν ἄβρᾳ,
Πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται Ἔχων ἐχῖνον, ὠμοτάριχον, κάππαριν, Θρυμματίδα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι. Ὅτι δ' ἤσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν, καὶ τὰς δι' ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας, σαφῶς παρίστησι Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, λέγων οὕτως,
Γογγυλίδος διστὴ γὰρ ἰδ' ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη, Μακρή τε σφαιρή τε φαίνεται ἐν πρασιῇσι,
Καὶ τὰς μὲν καύησον ἀποβλύσας βορέῃσι Προσφιλέας χειμῶνι, καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς,
Θερμοῖς δ' ἐμμάνθασαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσι. Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀκαρφέα φλοιόν, ἢ κεκαθαρμένος λεπτουργίας, ἠελίῳ δὲ Αὐήνας ἐπὶ τυτθόν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβάπτων Ὕδατι δευομένας, πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ. Ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συνέμισον ὄξει, Ἴσον ἴσῳ, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύψας ἁλὶ κρύψαις, Πολλάκι δ' ἀσταφίδος προχέας τριπτῆρι λεαίνας, Σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος, ἐν ἑνὶ δὲ τρὺξ Ὄξεος ἐμμίξεις, καὶ ὠμοτέρην ἐπὶ κόρσην. Ξηρὸν ἐλαΐην ἄμυσσε κερχνῶσι δαίτης. Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν ἀπολειπούσῃ, Ἔστιν ἐν δ' ὄξος ὀξύ σοι, Ὑπολαμβάνω παιδάριον ὄπον εἰλήφαμεν, Ἄριστα τούτοις πάντα πείσω, καὶ πυκνά, Ἢ φυλὰς, ἢ δριμὺ περισιωδήσονται. Τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων, Ἀναστομεῖ τάχιστα τ' αἰσθητήρια, Τό τε ναρκῶδες, καὶ κατημβλυμμένον Ἐσκέδασε, κἀποίησεν ἡδέως φαγεῖν. Ἄλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις φησὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπιόντας. Τοῦτο γὰρ νῦν ἐστί σοι Ἐν ταῖς Ἀθήναις, ταῖς καλαῖς ἐπιχώριον, Ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθέως ἂν οἴνου μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν, συμφορὰν λέγεις, ἄρ' ἂν Φανῇς αὖ, εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω, Καὶ τοῖς μὲν ἀγνώτοις ἴσως ἔπεισί τις Χάρις. ἀλλ' ἐπὰν δὴ τὸν γέροντα Θεόδοτον, Ἢ τὸν παραμασυντὴν ἴδω τὸν ἀνόσιον, Κανικιζόμενον τὰ λευκά, τὸν ἄβαλλον θ' ἅμα Ἥδιστον ἀναπήξαιμ' ἂν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβών.

ὀρχεῖσθαι συμποτῶν.

Μήποτε δὲ καὶ Ἀντιφάνης ἐν κάρσι, κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τῆς ὀρχήσεως, κωμῳδεῖ τινὰ τῶν σοφῶν, ὡς παρὰ δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως, Οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον Ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον οὐδ' αἰσχύνεται, Ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος, Ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευρηκὼς τέχνην, Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ. Τούτοις οὐδ' ἀναρμόστως ἄν τις ἐπενέγκαι τὰ Ἐρίφῳ τῷ κωμικῷ ἐν Αἰόλῳ εἰρημένα τάδε, Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων, Οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας ὦ πάτερ, Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας. Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἰσοστασίῳ φησίν, Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον Βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδὲν ἢ ὄψων ὀνόματα, Καὶ σιτίων ἔχοντες ὄψον, κάραβος, Καὶ καβιός, καὶ σεμίδαλις.

Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως διαγράφει Ματρὼν ὁ παρῳδός, ὅπερ διὰ τὸ σπάνιον οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη ἀπομνημονεῦσαι, Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα, καὶ μάλα πολλά, Ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δείπνισεν ἡμᾶς, ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λιμός, Οὗ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους, Λευκοτέρους χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους. Τῶν καὶ Βορέης ἠράσσατο πεπτομενάων, Αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, σχεδόθεν δέ οἱ ἦν παράσιτος Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, Νῆστις ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων. Τῷ δὲ μάγειροι μὲν φέρον πλῆσάν τε τραπέζας, Οἷς ἐπιτετράφαται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων. Ἢ μὲν ἐπισπεῦσαι δεῖπνου χρόνον, ἠδ' ἀναμεῖναι, Ἔνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνοις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλον. Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πειθόμην, ἀλλ' ἤσθιον εἴδατα πάντα, Βολβούς, ἀσπάραγόν τε, καὶ ὄστρεα μυελόεντα, Ὠμοτάριχον ἐῶν χαίρειν φοινίκιον ὄψον. Αὐτὰρ ἐχίνους ῥίψα καρηκομόωντας ἀκάνθαις, Οἱ δὲ κυλινδόμενοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠιόνος κλύζεσκε. Πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἷλκον ἀκάνθας. Ἡ δὲ Φαληρικὴ ἦλθ' ἀφύη Τρίτωνος ἑταίρη, Ἄντα παρειάων σχομένη ῥυπαρὰ κρήδεμνα. Τοὺς δ' ὁ Κύκλωψ φίλει, καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπεφύκει, Γήϊνας ἦλθε φέρων, καὶ ἄμυλα ἠχήεντα Ἃς καταφυγότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ, Ὑψηλαί τε χονδροφυεῖς, καὶ τρίγλη μιλτοπάρῃος. Τὴν γ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερώνυχα χεῖρα, Οὐδ' ἔφθην τρώσας ἵνα ἄστυ Φοῖβος Ἀπόλλων, Ὣς δ' εἶδον Στρατοκλῆ κρατερὸν μήστωρα φόβοιο, Τρίγλης ἱπποδάμοιο κακῆς μετὰ χερσὶν ἔχοντα, Ἀλλ' ἑλόμην χάρμην, λιμὸν δ' ἄπληστον ἄμυξα. Ἦλθε δὲ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα, Σηπίη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα, Ἡ μόνη ἰχθῦς

Παρῳδία.

ἐοῦσα τὸ λευκόν, καὶ μέλαν οἶδε, Καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον, Κάμβεον ἐν λε-
ἰλ. λ. πάδεσσ'. ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Τῷ δὲ μετ' ἴχνια βαῖνε θεὰ λευκώλενος ἰχθῦς Ἔγχε-
In catalogo. λυς, ἣ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσι μιγῆναι, Ἐν κοίτῃ, ὅθεν ἐγχέλυων γένος ἀγροτεράων Παμ-
μεγέθης, ἣν οὐδὲ δύ' ἀνέρες ἀθλητῆρες, Οἷοι ἄρ' Λευάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο, Ῥηιδίως
ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν. Τριπίθαμοι γὰρ ταί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν Εὖρος, ἀ-
Δ. φ. τὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι. Πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα παρὰ στέγας ἦλθ' ὁ μάγειρος, Σείων
ὀψοφόρους πίνακας παρὰ δεξιὸν ὦμον. Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χύτραι ἕποντο, Αὐτὰρ
ἐπ' εὔβοιαν λοπάδες τόσσαι ἐστιχόωντο. Ἶρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα τευθίς, Πέρκη τ'
αἰθησίχρως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος, Ὅς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπετ' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν, Οἷα δ' αὖ
ἰλ. λ. θύννου κεφαλὴ θαλαμηιάδαο. Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη οὕνεκα τευχέων Αἰξωνιδέων, τὸ δὲ 10
πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι. Ῥίνην τὴν φιλέουσι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες, Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγα-
θὴ κουροτρόφος. οὐ γὰρ ἔγωγε Ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλ' ἐσιδέσθαι. Ὀπλαῖνος δ' ἄ-
σπλετε πελώριος ἱππότα κεστρεύς, Οὐκ οἶος ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο. Κυνόβατος δ' ἀ-
μίας ἦν τρὶς μέγας, ὅς τε θαλάσσης Πάσης βένθεα οἶδεν Ποσειδάωνος ὑποδμώς, Καρίδες θ' αἳ
Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί Αἳ δή τοι ἰδέειν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρυσαῖ δὲ πάσασθαι. Χρύσοφρυς, ὃς κάλ-
λιστος ἐν ἄλλοις ἔπλετο ἰχθῦς, Κάραβος, ἀστακὸς αὐτὸς λιλαίετο θωρήσσεσθαι. Ἐν μακάρων δείπνοις
τοῖς δ' αἰτυμόνες χεῖρ' ἐφύτον, Ἐν στόμασιν ἔθεσαν, καὶ ἐπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον. Τῶν δ' ἄρ' ἐ-
λαφ. κρέων δωρίκλυτος ἡγεμόνευεν, Οὐ πλήρωσε τις ὢν κρατερὸς παλάμῃ ἐπορέχθη, Γεύσασθ'
ἱμείρων, τὸ δέ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν. Εἰν ᾗ δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Μύραιναν
δ' ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα ῥαπίζων, Ζώνην δ' ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περίδαρκον Εἰς 20
λέχος ἡνίκ' ἔβαινε δρακοντία Διὸς μεγαθύμου, Σάνδαλα δ' αὖ παρέθηκαν ἀεὶ γένη ἀθανατάων Ὧν
βούγλωσσος ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ. Κίχλας δ' ἐξείης ἀδίαντας ὑψιπέτηλας, Καὶ πέρδικας κα-
ταβοσκομένας, θυάδας θ' ὑδατίνους, Ἐν δ' ἀναμὶξ σαργοί τε, καὶ ἵππουροι, γλαῦκός τε Μορμύρος
αὖ τάδ' ἦν μεγάλη ἀτάρος, ἣν ὁ μάγειρος Σίζουσαν παρέθηκε φέρων, κνίσσωσε δὲ δῶμα, Τῶν ἐλε-
γεν δ' αἰνῶς ἔμοιγε θηλυτεράων Εἶναι βρώματ' ἔδοξεν, ἐπεὶ δ' ὅρμαινον ἐπ' ἄλλα, Κεῖτο δέ
τις Βοτάνης, ἧς οὐδεὶς ἥπτετο δείπνῳ Ἐν καθαρῷ, ὅθεν περ λοπάδων διεφαίνετο χῶρος, Ἑξῆς Κόσ-
συφος ἦλθε μόνος, γεύσασθ' ἑτοῖμος. Οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἄθικτος ἦν, πόθεον δὲ καὶ ἄλλοι Κωλῆν δ'
εἰσεῖδον πῶς ἔβημεν, ἐν δὲ σίναπυ Κεῖτ' ἄγχι γλυκὺ πλείονα, χρυσοῦς ὢν ἀπορρύπων. Γευσάμε-
νος δ' ἔκλαιον ὅτ' αὔριον οὐκέτι ταῦτα Ὄψομαι, ἀλλά με τυρώδει, καὶ μάζῃ ὀτρυνεῖ, Νηλὴς δ' οὐχ
ὑπέμεινε. Βιάζετο γὰρ ῥακίωσι, Δάμνα μιν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ' ἑφθά. Παῖς δέ τις ἐκ Σα- 30
λαμῖνος ἄγεν τρεῖς καὶ δέκα νήσσας, Λίμνης ἐξ ἱερῆς μάλα πίονας, ἃς ὁ μάγειρος Θῆκε φέρων,
ἵν' Ἀθηναίων κατέκειντο φάλαγγες. Χαιρεφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω Ὄρνιθας
γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα σιτίζεσθαι. Ἧστο δ' ὥς τε λέων, παλάμῃ δ' ἔχετο σκέλος αὐτῷ, Ὄφρα οἱ
οἴκαδ' ἰόντι πάλιν ποτιδόρπιον εἴη. Χόνδρος δ' ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἥφαιστος κάμε τεύχων Ἀπ-
Δ. ι. κῷ ἐν κεράμῳ πέπλων τρεῖς καὶ δέκα μνᾶς. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο, Χεῖρας
νιψάμενοισιν ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἴρινον ἡδύ. Ἄλλος δ' αὖ στε-
φάνους ἐπιδέξια πᾶσιν ἔδωκεν, Οἱ ῥόδον ἀμφιπλέκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντος. Κρητὴρ δὲ
Βρομίου ἐκεράννυτο, πίνετο δ' οἶνος Λέσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνθρωπα πεπώκει. Δεύ-
τεραι αὖ τε τράπεζαι ἐφοπλίζοντο γέμουσαι. Ἐν δ' αὐταῖσιν ἐπῆν ἄπιοι καὶ πίονα μῆλα, Ῥοι-
αί τε, σταφυλαί τε θεοῦ Βρομίοιο τιθῆναι, Πρόσφατος ἣν θ' ἁμάμαξυν ἐπίκλησιν καλέουσιν, 40
Τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἧπτον ἁπλῶς, μεστὸς δ' ἀνεκάμμην. Ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἐγκύ-
κλον ἄνδρον, Δήμητρος παῖδ' ὀπτὸν ἐπεσσελθόντα πλακοῦντα. Πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείου
ἀπεχοίμην, Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἶεν, Γαστὴρ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ
μοι ἦτορ ἐνείη, Πόρναι δ' εἰσῆλθον, πόρναι δύο θαυματοποιοί, Ἃς Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας
ὄρνιθας ὥς. Ἄλεξις δ' ἐν συντρέχουσιν ἐπισκώπτων τὰ Ἀττικὰ δεῖπνά φησιν, Ἔγωγε δύο λαβεῖν
μαγείρους βούλομαι, Οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ' ἐν τῇ πόλει. Μέλλοντα δειπνίζειν γὰρ ἄνδρα Θετ-
ταλόν, Οὐκ Ἀττικηρῶς, οὐδ' ἀπηκριβωμένως. Λιμῷ παρελθεῖν, ἀλλὰ δὴ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτοῖς
παρατιθέντα μεγαλείως. Εὐτράπελοι δ' εἰσὶν ὄντως οἱ Θετταλοί. καθὰ καὶ Ἔριφός φησιν ἐν Πελταστῇ ὅτι,
Τὰ δ' ὁ Κόρινθος, ὅτι Λαῒς ὦ Σύρε, Οὐδ' εὐτραπέλιζον Θετταλῶν ξενῶν τροφαί, Ὧν οὐκ ἄμοιρος,
εἰ δὲ χεὶρ ἐγίνετο. ὁ δὲ τοὺς εἰς χλανίδια ἀναφερομένους πτωχοὺς ποιήσας, τοὺς Ἀθηναίους φησὶν, ὅταν 50
τοῖς Διοσκόροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶσιν, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρὸν, καὶ φυστὴν, δρυπε-
πεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σι-
τουμένοις, μᾶζαν παρέχειν κελεύει. ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον.

καὶ γὰρ

καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῦ ἀρίστου συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, φύρετο δὲ ἄλφιτά φησιν. ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πάνυ ἀρχαίων ἀνδρῶν γινομένων δεῖπνον ἐν Λυκείῳ τε, καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ, τοῦ μὲν εἰς τὴν ἀκαδημίαν εἰσενέγκαντος ὀψοποιοῦ λοπάδα, πρὸς ἑτέραν τινὰ χρείαν τὸν κέραμον κατάξαι πάντας τοὺς ἱεροποιούς, ὡς μακρόθεν οὐκ ἀστείας παρεισδύσεως γινομένης, δέοντος ἀπέχεσθαι τῶν μακρόθεν. τὸν δ᾽ ἐν τῷ Λυκείῳ κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα, μαστιγωθῆναι ὡς παραφαλιζόμενον πονηρῶς. Πλάτων δ᾽ ἐν δευτέρῳ πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὑτοῦ νεοπολίτας, γράφων, ἄνευ ὄψου ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. ἀληθῆ, ἦν δ᾽ ἐγώ, λέγεις, ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλαίας, καὶ τυρόν, καὶ βολβούς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματα τε ἑψήσονται, καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς, τῶν τε σύκων, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων, καὶ μύρτα, καὶ φηγούς, σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες, καὶ οὕτως διάγοντες τὸν βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν. ἑξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λακωνικῶν συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας λακωνικῶν συμποσίων φησί, Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὑτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταυτά, καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάσαι. ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα, τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ἐκπλαγέντα, καὶ τὰ προκείμενα κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι λακωνικὸν δεῖπνον, καὶ παρασκευασθέντος, γελάσας ὁ Παυσανίας, μεταπέμψασθαι τῶν ἑλλήνων τοὺς στρατηγούς, καὶ ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευήν, εἶπεν, ἄνδρες Ἕλληνες συνήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην, ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα συβαρίτην ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνεστιαθέντα ἐν τοῖς φιδιτίοις εἰπεῖν, εἰκότως ἀνδρειότατοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι. ἕλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. Πολέμων δ᾽ ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος, μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν πλούτοις λέγειν, ἆρ᾽ ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἐστίν, ὡς λέγουσ᾽ ἐκεῖ, Πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς, Ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσκαι προσπεπατταλευμέναι, Κατακρέμανται τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάκνειν ὀδάξ. καὶ Εὔπολις ἐν εἵλωσι, Καὶ γένηται τοῖσδε σήμερον κοπίς. Δεῖπνον δ᾽ ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπίς, Καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἄικλον. ἐπὰν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης. ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ᾽ αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐωχοῦσιν, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ᾽ ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ᾽ οὐδὲν ἱερεῖον. καὶ τῶν κρεῶν διδόασι μοίρας. καὶ τὸν καλούμενον φυσίκιλλον, ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρόν, καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον, καὶ τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς. κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι, καὶ τοῖς τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρόν, καὶ πρὸς τὴν κορυθαλλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασσον ἐστίν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθαγορίσκους, καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. τὸ δὲ ἄικλον καλούμενον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Ἐλπίδι φησίν, ἐκάλεσε γάρ τυ τὶς ἐπ᾽ ἄικλον ἑκών. τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχευ τρέχων. τὰ αὐτὰ εἴρηκεν καὶ ἐν Περιάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φιδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄικλον, εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀρριχίδι, καὶ κρέας ἑκάστῳ. καὶ τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος, κηρύττει τὸ ἄικλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν. ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς ὃν ἀντιλέγων Δίδυμος ὁ γραμματικός (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων. ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε, Πολυκράτης ἐν τοῖς λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν ὑακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσι. καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν ὑάκινθον, οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ᾽ ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδέν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν, ἀλλὰ μετ᾽ εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν, ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες,

Λακωνικὰ δεῖπνα

ᾄδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ. μετ᾽ ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν. ἄλλοι δ᾽ ἀφ᾽ ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν. ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλὸν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρων καμαρῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων. αἱ δ᾽ ἐφ᾽ ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν. ἅπασα δ᾽ ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. ἱερεῖά τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδεὶς δ᾽ ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης, ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν κωραλίσκῳ λέγων οὕτως, ποτὶ τὰν κοπίδ᾽ οἰῶσομαι ἐν Ἀμυκλαῖον, παρ᾽ Ἀπέλλωσι βάρακες πολλὰ οἱ κάρτα καὶ δ᾽ ὠδίμοσοι μάλα ἀδεῖς. Διαῤῥήδην λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι. τοῦτο γὰρ αἱ βάρακες δηλοῦσιν. οὐχὶ τὸ λύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. καὶ ἄρτους δὲ, καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δέ ἐστιν ἡ κοπὶς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφων οὕτως, ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ᾽ ἡ κοπὶς δεῖπνον, μᾶζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμὸν, ζωμὸς, σῦκον, τράγημα, θέρμος. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ὀρθραγορίσκοι. ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὥσπερ Σῶσος ἱστορεῖ ἐν τῇ λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ, καὶ οὗτος τῆς Λακώνων πολιτείας. ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἄικλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἁπάντων δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Ἀλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησὶ, κἤπειτα μύλας, δρυφῶται κἠπὶ ταῖς συνακλέαις, οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν ἄικλον Ἀλκμάων ἁρμόξατο, ἄικλον δ᾽ οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν. ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φιδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον. ἄρτος γάρ ἐστι, καὶ κρέας, ἀλλ᾽ ἐπάικλα μὲν λέγεται ταῦτα ὄντα, οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φιδίταις ἀίκλου. παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὐκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἅ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων, κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ κάμματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι, φύλλα δάφνης πραγματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς κύκλωψιν φησὶν οὕτως, Φύλλα σὺ δεῖπνον καταλύσεις. ἡ δὲ καθάπερ χρημάτων, ἣν δὲ εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φιδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκτινόν ζῷον ὡρισμένον, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς φιδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. ὁ δὲ Μόλπις, καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπάικλα. περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσεὺς ἐν τῇ λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει, Καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπάικλα. ταῦτα δ᾽ ἐστὶ μετὰ δεῖπνον τραγήματα. τοῖς δ᾽ ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ στιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπάικλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐῤῥαμμένα, τὸ δ᾽ ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅν τινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι, ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκίμποδος, καθῆσθαι πάντα, τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπάικλα. τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. περὶ δὲ τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων, Νικοκλῆς οὕτως γράφει, Διακρίνας δὲ πάντων ὁ Ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν, ἢ κατεδίκασεν, ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἢ τοῖς κάμμασιν, ἢ καμματίσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά. αἱ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά. περὶ δὲ τοῦ τῶν φιδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τριπολιτικῷ, Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον, εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ βουλόμενος, καὶ πιεῖν. πάλιν ὅταν ἡ θυμὸς ἑκάστῳ καθ᾽ ὃν παρακείμενός ἐστι. ὄψον δὲ ταυτὸν ἀεί ποτε πᾶσίν ἐστιν ὕειον κρέας ἑφθὸν, ἐνίοτε δέ τι μόνον πλὴν ὄψου τι μικρὸν, ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν, πλήν γε ὁ ἀπὸ τούτου ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρὸς, ἢ σῦκον. ἀλλὰ κἄν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον ἰχθὺν, ἢ λαγὼν, ἢ φάτταν, ἤ τι τοιοῦτον, εἶτ᾽ ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπάικλα καλούμενα. συμφέρει δὲ ἕκαστος εἰς τὸ φιδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα ἀττικὰ, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας, ἢ δώδεκα. παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν, περὶ δέκα τινὰς αἰγιναίους ὀβολούς. Σφαῖρος δὲ ἐν τρίτῳ λακωνικῆς πολιτείας γράφει, φέρουσι δὲ καὶ ἐπάικλα αὐτοῖς οἱ φιδῖται, καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑφ᾽ αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί. οὐ μὴν ἀλλ᾽ οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὅσ᾽ ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, δεῖν εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν νομίζοντες, καὶ τὰ πλείονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν, περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.

Μόλπις

Μόλπις δέ φησι, Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι. ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, ἢ τὸ ὑπ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἀρτυμένα ματτύην, ὃ καλοῦσιν ἐπάϊκλον. τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐθὲν ἀγοράζειν εἴωθε φέρειν. οὔτε γὰρ ἡδονῆς, οὐδ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἀποδείξειν τὴν περὶ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνια αὐτῶν τρέφοντες, ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἔστι δὲ ἡ ματτύη, φάτται, χῆνες, τρύγονες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγῴ, ἄρνες, ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες εἰδῶσι τὴν περὶ θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι, καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται, ἔχει τε ἑκάστη σκιὰ φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν. Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φιδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. ὅτε δὲ καὶ παραγίνοιντο μικρὰ συμπεριενεχθέντες, ὑμῶν χάριν παρεσκευασμένων. καὶ πάλιν, Αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς, καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρείδειν. οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες τὴν πᾶσαν ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσαιεν. εἰς δὲ τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τε ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν πεποιημένων παραθέσεις. ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ' αὔτως οἴνων, καὶ τραγημάτων. καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἀρεὺς καὶ Ἀκρόταλος αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, οὓς τοσοῦτον ὑπερῆραν τινὲς τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ' αὐτοὺς, ὥστε δοκεῖ τὸν Ἀρέα, καὶ τὸν Ἀκρόταλον εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ὢν, καὶ κατὰ τὴν δίαιταν ἀφελέστατος γέγονεν. οὐδὲ γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος, ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρὰ ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐδὲν κατάδεέστερα εἴη παρασκευαζόμενα. πολλῶν δὲ πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτὸν, οὐδέποτε ἐνωρίτερον τοῦ καθεστηκότος συνῆγε καιροῦ, πεντάκλινόν τε διεστρώννυτο, οὐδέποτε πλεῖον. ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον· καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγίνετο διὰ τοῦ ἐδεάτρου, τίς εἴσεισι, καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος. ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν' αὐτὸς προσκαλέσαιτο. κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος, ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν. ἐπί τε τῷ τρίποδι ψυκτὴρ χαλκοῦς ἔκειτο καὶ κάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν, καὶ κύαθος· ἡ δ' ἐπίχυσις χαλκῆ. πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσαι. ἐνεδίδοτο δὲ κύαθος εἷς πρὸ τοῦ δείπνου. τῷ δὲ πολὺ πρῶτον καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποί. τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μὴ ὑπεραίρειν, μήτε λείπειν, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. οὔτε γὰρ οὕτως ᾤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φιδιτίοις διεξάγεσθαι ζωμῷ, καὶ κρεαδίοις ἀφελῶς. οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὡς εἰς τὸ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. τὸ μὲν γὰρ ἀνελευθερον ἐνόμιζε, τὸ δ' ὑπερήφανον. ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρέγενοντό τινες. ἐπεὶ δὲ δειπνήσαιεν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ὑφεστηκὼς κεκραμένον ἔχων τὸ ποτὸν, καὶ τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύσαντι προσεφέρετο. ἀκρόαμα δὲ οὐθὲν οὐδέποτε παρεπορεύετο. διετέλει δὲ αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον, καὶ πάντας ἐκκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτοὺς, ὥστε τεθηρευμένους ἀποτρέχειν ἅπαντας. διακωμῳδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων φησὶν οὕτως, Ἐν Λακεδαίμονι γέγονας, ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον Ἐστὶν, βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φιδίτια, Ἀπόλαυε τῶν ζωμῶν, φόρει τοὺς βύσακας, Μὴ καταφρόνει, μηδ' ἕτερ' ἐπιζήτει καλά. Ἐν τοῖς δ' ἐκείνων ἤθεσιν ἴσθ' ἀρχαικός. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων, Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτω, Οἱ δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως, ἕκαστος τῶν γενομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρείαν, καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. τῶν δὲ δούλων ἕκαστος αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διῄρηνται δ' οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρείας. τήν τε ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσσιτίου γυνὴ, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσειληφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι, καλοῦσι δὲ αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ πανταχοῦ περὶ τὴν Κρήτην οἶκοι δύο τοῖς συσσιτίοις, ὧν τὸν μὲν καλοῦσιν αὐ-

Λακεδ. [illegible] · *Λακεδ. δίαιτα* · *Plutarchus in uita Cleomenis.* · *Κρητῶν δίαιτα*

σιν ἀνδρεῖον. τὸ δ' ἄλλον ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. κατὰ δὲ τὸν συσ-
σιτικὸν οἶκον πρῶται μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προσκαθίζουσι τῶν ξένων
οἱ παρόντες. ἑξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ, τοῖς δὲ
νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἅπτονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ
παρατίθεται κεκραμένον ὑδαρῶς. τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ περὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν, καὶ δει-
πνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλων-
ται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἡ προεστη-
κυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα παρατίθησι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον, ἢ κατὰ σύνεσιν δε-
δοξασμένοις. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν. εἶτα μετὰ ταῦτα
μέμνηνται τῶν περὶ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι 10
τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων ἐν τοῖς συσσιτίοις φησὶν, οἱ Κρῆ-
τες καθήμενοι συσσιτοῦσι, καὶ ὅτι ἀβαμβάκευτα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθενται, καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν
ἐφεστῶσι διακονοῦντες, καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων
ἅπασιν. ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς κατὰ τὸν θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ἐφιζάνουσιν, ἐξ ἡμισείας τῶν τοῖς
ἀνδράσι παρατιθεμένων. τοὺς δὲ ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι, παρατίθεσθαι δ' αὐτοῖς ἀβαμβάκευτα τῇ κρά-
σει καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θᾶκοι, καὶ τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς
τὰ ἀνδρεῖα, ἣν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον. Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων
συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησὶν, ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νο-
μίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι, ἐν τῇ οἱ εὐ-
δαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέαται, ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοις. οἱ 20
δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τιθέαται, σίτοισί τε ὀλίγοισι χρέονται. ἐπιφορήμασι
δὲ πολλοῖσι, καὶ οὐ καλοῖσι. καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτιομένους πεινῶντας παύ-
εσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφορεῖται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἂν οὐ
παύεσθαι. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται. καί σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα
μὲν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα αὐτῶν πράγματα.
τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφίσι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος ἐν τῷ ἂν ἐόν-
τες βουλεύωνται, καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτῷ. εἰ δὲ μή, μετιᾶσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προ-
βουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι. περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξε-
νοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ οὕτω γράφει, ἐκεῖ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες, τί ἂν
ἡδέως πίοι. μυρίοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι, ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις 30
ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν
δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. ἐν δὲ τῷ
Ἱέρωνι ἐπιγραφομένῳ λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων, καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς
τροφὰς, φησὶν οὕτως, καὶ οἶδά γε ἔφη ὦ Σιμωνίδη, ὅτι ταύτῃ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι, ἥδιον ἡμᾶς καὶ
πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖ-
πνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. τὸ γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλειν, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρω-
ποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς, πλὴν οἱ τύραννοι. ἐκπλέω γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμέναι
οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι, ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ
τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ
ἄν τισι πλείω τὰ παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶσσον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. 40
ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. ἀλλὰ
ναὶ μὰ Δία ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς
πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐτελέστατα παρατιθεμένων. Θεόφραστος δ' ἐν
τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσι-
βίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν, τοὺς Περσῶν βασιλεῖς ὑπὸ τρυ-
φῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινὰ καινὴν ἡδονὴν ἀργυρίου πλῆθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τρι-
ακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θυῦν, ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι
δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον, καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα, καὶ
ἐν φυλακῇ ὄντα, πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς. διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην
εἰπεῖν, ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοίη ζῆν, ὡς ταχέως ἀπολούμενος. ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρα- 50
καιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ὅταν φησὶ βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖ-
πνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα. ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν.
ἑκάστῃ γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν.

Ἡρακλείδης

lib. 1.
Περσῶν δεῖπνα

Ἡρακλείδης δ᾽ ὁ κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασ-
κευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντές φησι τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι
διακονοῦσιν ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες, καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπ-
νον. τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδείπνων, οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομέ-
νῳ. οἱ δὲ ἔσω μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ἔστιν οἰκήματα δύο κατ᾽
ἀντικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκεί-
νους ὁρᾷ διὰ τοῦ παραπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ. ἐκεῖνοι δ᾽ αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. ἐνίοτε μέντοι ἑορ-
τῆς οὔσης ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν
δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, ποιεῖ δὲ πολλάκις, συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα. καὶ
10 ὅταν δειπνήσωσιν, ὁ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτόν, καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τού-
τους τις τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ᾽ αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι.
καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ᾽ ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος, καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρ-
χονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ,
καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν ἐξ-
άρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνόν φησι τοῦ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δό-
ξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς, καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ
τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα
τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δ᾽ εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι,
καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρουθοὶ οἱ ἀράβιοι. ἔστι δὲ τὸ ζῶον
20 μέγα, καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες, καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ
βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων
τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεύς, τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν τούτοις ἐκ-
φέρεται εἰς τὴν αὐλήν, οὗ ἰδεῖν ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαι-
ροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὗτοι τὰ σιτία παρὰ
τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ
οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνή-
σωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων. καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι ὁ τῆς τρα-
πέζης ἐπιμελόμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ταῦτα λαβὼν τὴν καθ᾽ ἡμέραν ἔχει τροφήν. πα-
ρὰ γὰρ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον διὰ τὸ παραι-
30 τεῖσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται. Ἡρόδοτος δέ φη-
σιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην εἰς πᾶν κα-
κὸν ἀφίκοντο οὕτως, ὥστε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγίνοντο, ὅκου Θασίοισιν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ
πολίων, τῶν σφετέρων δεξαμένοις τὴν Ξέρξεω στρατιάν, καὶ δειπνίσασι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυ-
ρίου Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ γὰρ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ κρατῆρας
παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον. εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτεῖτο μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνά-
στατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησί, βασιλήϊον δεῖπνον βασι-
λεὺς προτίθεται. τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς. οὔ-
νομα δὲ τῷ δείπνῳ Πέρσισι μὲν τυκτά, Ἑλλησι δὲ τέλειον. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμῆται μόνον,
καὶ Πέρσαις δωρέεται. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἔφιπ-
40 πος ὁ ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας
μνᾶς ἑκατόν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησι
Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσ-
κετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται δὲ ταῦτα ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι δια-
κοσίαις τεσσαράκοντα. αὗται δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται
ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἰταλικοῦ νομίσματος. ὥς τ᾽ εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώ-
ματι. ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς Ἔφιππος ἱστόρησεν. Μένανδρος δ᾽ ἐν μέθῃ τοῦ μεγίστου δα-
πάνης δαπάνημα τάλαντον τίθησιν, λέγων οὕτως, Εἶθ᾽ ὅμοια πράττομεν, καὶ θύομεν, Ὅπου γε
τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον, Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δώδεκα, Αὐλητρίδας δὲ
καὶ μύρον, καὶ ψαλτρίας Ταύτας, θάσιον, ἐγχέλεις, τυρόν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ
50 κατὰ λόγον. Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος Τάλαντον ὠνόμασε. Καὶ ἐν δυσκό-
λῳ δέ φησιν οὕτως, Ὡς θύουσι δ᾽ οἱ τοιχωρύχοι Κοίτας φέροντες σταμνί᾽ οὐχὶ τῶν θεῶν
Ἕνεκ᾽, ἀλλ᾽ ἑαυτῶν ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς Καὶ τὸ πόπανον τοῦτ᾽ ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ
Ἅπαν ἐπιτεθέν. οἱ δὲ τὴν ὀσφῦν ἄκραν Καὶ τὴν χολὴν ἔτ᾽ ὄντα βρώματα τοῖς θεοῖς, Ἐπι-

θέντες

θρύπτες αὐτοὶ τἄλλα καταπίνουσι. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ εἴπερ
τούτου καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ λευκαδίου Φιλοξένου, τοιαύ-
την ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου. Εἰς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν, ἄμ-

Δεῖπνον Φιλοξένου.

μι δ' ἑτέραν δ' ἕτεροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρι ἐπλήρωσαν οἶκον, ταὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιλβον αὐ-
γὰς εὐστεφάνοις λαχάνοις παροψίσι τε ὀξυβάφων, πλῆρες, σύν τε χλιδῶσαι παντοδαποῖσι τέχνας
εὑρήμασι πρὸς βιοτὰν ψυχᾶς, δελεασματίοισι παρέφερον ἐν κανέοισι μάζας χιονοχρόας. ἄλλοι δ'
ἐπὶ πρῶτα παρῆλθεν οὐ κάκκαβος ὦ φιλότας, ἀλλὰ λοπὰς, ἧς τὸ μέγιστον πάντη ἔπεθεν λιπαρόν τ'
ἐν ἐγχελεᾶν τινες ἄριστον, γογγροτοιωνητεμάχη πλᾶρες θεοτερπὲς. ἐπ' αὐτῷ δ' ἄλλο παρῆλθε τό-
σον βασιστέην ἰσόκυκλος. μικρὰ δὲ κακκαβὶ ἔχοντα τὸ μὲν γαλεοῦ τι νάρκιον ἄλλου παρῆς ἕτερον.
πίων ἀπὸ τευθιάδα, καὶ σηπίου πολυποδίων ἁπαλοπλοκάμων θερμός. μετὰ ταῦτα παρῆλθεν ἰσο-
τράπεζος ὅλος μύκης σιμώδων πυρὸς, ἔπειτα βαθμοὺς ἀτμίζων, ἐπὶ δὲ ἐπέπυσαι τευθίδες
ὦ φίλαι, καὶ ξανθαὶ μελικαρίδες αἱ κοῦφαι παρῆλθον, θρυμματίδες δ' ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι,
χλωραί τε ἡδυφάρυγγες, πυρίωντι στεγναὶ δύσαι μέγαθος κακκάβου γλυκὺ ὄξιος ὀμφαλὸς θοι-
νάας, καλεῖται παραγεμιν κάπιν σαφνοιδα † ἐσαδ ἀναιμαθέους ὑπερμέγεθος τίθεμος θυγμῦ μό-
λεν ὅπλον ἐκεῖθεν τερμὸν, ὅθεν γλυφὶς τέμενον εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς τὰς ὑπογαστρίδας διανεκέος ἐπὶ
μιῶν πέμιντε μελοικαίτιν μάλακον κεχαροίμεθα, ἀλλ' οὐδὲν ἐλλείπομεν θοιναπαρίης, ὅτι παλά-
ξαι δ' ὤματ' ἐπικρατέως. ἐγὼ γετικοῦ, καὶ λέγοι τις πάντα παρῆν ἐτύμως ὔμμιν, παρέπιστο δὲ
θερμὸν σπλάγχνον. ἔπειτα δὲ νῆστις δέλφαξ οἰκετικᾶς, καὶ νώτιος εἶλφε, καὶ ὀσφὺς, καὶ μυ-
ελγματα θερμα, καὶ κεφάλαιον ὅλον διάπτυχον ἑφθὸν, ἀποδρυφθὲν ὀς ἀλεκτοτρόφε, πνικτᾶς ἐρί-
φου παρέθηκε, εἶτα δ' ἑφθὰ κρόκα. λαχελίδας τε μετ' αὐτῶν λευκοφορινοχρόους, ῥύγχη, καὶ κε-
φαλαὶ, ἄποδος τεχνὰ μετ' ἰόντος ἐσιφωμένον. ἑφθά τ' ἔπειτα κρέα, ὀπτὰ ἀλλ' ἐρίφων τε, καὶ ἀρ-
νῶν ἀθυπίρκομα κρὸς χορδὰ. γλυκὺς ταμιξεριφαρνογενὴς αὐδᾶν φιλέοντι θεοὶ τοῦτο φιλίτας
ἔθοις, καὶ λαγωάτ' ἐπέτ' ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοὶ, περδίκων, φάσσων τε χύδαν. ἤδη δὲ παρε-
βάλλετο θερμὰ πολλὰ, καὶ μαλακόπτυχον ἄρτων. ὁ μοσσύζυγα δὲ, ξανθόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι, καὶ γά-
λα συμπακτὸν, τὸ καὶ τυρὸν ἀπιέσις, ἢ μὲν ἔφασκεν ἁπαλὸν κἠγὼν ἔφαμεν. ὅτε δ' ἤδη βρωτύος,
ἢ δὲ ποτᾶτος ἐς κόρον ἑταῖροι ἤσμεν, τὴν ἄμεν ἐξαπαείρεον δμῶες. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδω-
σαν κατὰ χειρός. Σωκράτης δὲ ὁ ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλίου πολέμου, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγρά-

Κλεοπάτρας δεῖπνον.

φων συμπόσιον, τῆς τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ Ῥωμαίων στρα-
τηγῷ ἐν Κιλικίᾳ φησὶν οὕτως, ἀπαντήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ παρεσκεύασεν αὐ-
τῷ βασιλικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεα, καὶ λιθοκόλλητα περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις.
ἦσαν δὲ φησι, καὶ οἱ τοῖχοι ἁλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὑφεσι, καὶ δώδεκα τρί-
κλινα διαστρώσασα ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο ἡ Κλεοπάτρα. τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ
τῆς ὄψεως ἐκπλαγέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει
συνδειπνῆσαι πάλιν ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων, καὶ τῶν ἡγεμόνων, ὅτε καὶ πολλῷ κρεῖττον διακοσ-
μήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρὰ, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. τῶν
δὲ ἡγεμόνων ἐφ' ᾧ ἕκαστος κατέκειτο κλίνῃ, καὶ τὰ κυλίκια καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο ἐκά-
στῳ φέρειν ἐπέτρεψε, καὶ κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς κομίζουσι, τοῖς
πλείοσι δὲ καταργύροις σκευαῖς κεκοσμημένους ἵππους. πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους παῖδας Αἰθίο-
πας παρέστησε. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς δέδωκε, καὶ κατεστρώθη
ἐπὶ τῇ χαβάθῃ τὰ ἐδάφη ἐμπεπετασμένων δικτύων τοῖς ἄνθεσιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντώ-
νιον ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα, περίοπτον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχε-
δίαν, χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν βακχικῶν ἄντρων γίνεται, ταύτης τύμπανα,
καὶ νεβρίδας, καὶ παντοδαπὰ ἄλλα ἀθύρματα Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐξ
ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταπεμφθέντων ἀ-
κροαμάτων, συνηθροισμένων ἐπὶ τὴν θέαν τῶν πανελλήνων. μετέβαινε δ' ἐνίοτέ φησι καὶ ἐπὶ τὴν
ἀκρόπολιν ἀπὸ τῶν τεγῶν λαμπάσι, δᾳδουχουμένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, καὶ ἐκ τότε
ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διονύσιον ἀνακηρύττεσθαι κατὰ τὰς πόλεις ἁπάσας. καὶ Γάιος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ,
ὁ Καλλίγολα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννηθῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος,
ἀλλὰ καὶ τὴν διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδυόμενος στολὴν προῄει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

Εἰς ταῦτα δεῖν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἀγαπᾶν τὴν ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ
ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα. περὶ ὧν Κλέαρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστο-
ριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι πᾶς αὐτῶν πλοῦτος εὑρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως
κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν, καὶ τὰ

περὶ

περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι. παρασκευάζονται ἐν τοῖς δείπνοις, θρία, καὶ ἰψητοὺς, καὶ ἀφύας, καὶ ἐγ-
καρσιλόχους, καὶ ἀλλᾶντας, καὶ χελίδας, καὶ ἔτνος. οὗτοι Μαρδόνιον εἱστίασαν μετὰ τῶν ἄλλων πεν-
τακοσίων Περσῶν. Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος, ὅν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρεσ-
κευάσθαι. ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγένοντο, οὐδ' ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλαταιὰς παρα-
τάξασθαι, ἀπολωλέσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν. Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλή-
σιος Ἑκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν, μάζας φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λε-
πρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων, ὁ καταστάθεις φησὶ, παρὰ Φιγαλεῦσι σιτάρ-
χος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλφίτων μέδιμνον, καὶ τυροῦ πεντάμνουν, καὶ τἄλ-
λα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων ἁρμόττοντα. ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία
10 πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοι-
αύτην ἅπασαν παρασκευὴν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ὁ χορηγός. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν
τοιοῦτον, τυρὸς, καὶ φύστη, μᾶζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, τῶν παρά τισι καλουμένων μα-
ζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εἰληφότων τὴν ἐπωνυμίαν. ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ, καὶ τῷ τυρῷ σπλάγχνον, καὶ
ἅλες προφαγεῖν. καθαγισάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρὸν, καὶ ὁ προσ-
φέρων ἂν εἶπεν εὐδειπνίας. εἶτα δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμὸς, καὶ περίκομμα. πρόχειρα δὲ ἑκάστῳ δύο
κρέα. ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μάζωσι. τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ
Διονυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοὔνομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων, ἀνδρικώτερον ζωμόν τε ἐγχεῖν πλέω, καὶ
μάζας, καὶ ἄρτους παραβάλλειν. γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνετο, καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. θαυμαστὸν
γὰρ ἦν καὶ περιβόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο οὐκ ἀπονι-
20 ψάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε. τοῦτο
ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων. μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς παιᾶνα ᾄδετε.
ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι θύωσι βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. οἱ δὲ παῖ-
δες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων, ἐπὶ λίθων καθήμενοι, γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομ-
πος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν, οἱ Ἀρκάδες φησὶν ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ὑποδέχον-
ται τοὺς δεσπότας, καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶ-
σιν, εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνῶσι. Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς
φησιν Ἑρμείας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ Πρυτανείῳ δειπνοῦσι γε-
νεθλίοις Ἑστίας πρυτανίτιδος, καὶ Διονυσίοις. ἔτι δὲ τῇ τοῦ Κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει, εἰσιόν-
τες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. καὶ κατακλιθέντες
30 ἐπανίστανται εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συσπένδοντες. μετὰ
δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν, ἕκαστος οἴνου κοτύλας δύο πλὴν τῶν ἱερέων, τοῦ τε Πυ-
θίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου. τούτων γὰρ ἑκατέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων με-
ρίδων δίδονται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπί-
κειται ἄρτος ἕτερος, ὃν κριβανίτην καλοῦσι. καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πτισάνης, ἢ λαχάνου τοῦ
κατὰ καιρὸν γινομένου, ὠά τε δύο, καὶ τυροῦ τροφαλὶς, σῦκά τε ξηρὰ, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος.
καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ ὑπὸ τῶν τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς
σιτουμένοις ἐν Πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τι βρώσιμον ἔξεστι. μόνα δὲ ταῦτα καταναλίσ-
κουσι, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόντες. ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἔξεστι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ Πρυτανεῖον δειπνεῖν, οἴκοθεν παρασκευά-
40 σαντα αὐτῷ λάχανόν τι, ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθῦς. κρέως δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ
τούτων μεταλαμβάνων κοτύλην οἴνου. γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ
αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδὲ ἀμὶς εἰς τὸ Πρυτανεῖον. ἐὰν δέ τις Ναυκρατιτῶν γάμους ἑστιᾷ,
ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπείρηται ᾠὰ, καὶ μελιπηκτὰ δίδοσθαι. τίς δὲ ἡ τούτων αἰτία, Οὐ-
λπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος. Λυγκεὺς δὲ ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς προκρίνων τὰ Αἰγυπτιακὰ
δεῖπνα τῶν Περσικῶν. Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων φησὶν ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ νι-
κηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ὁ Ὦχος, αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκά-
λεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτε-
λῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμο-
νας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον
50 δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, κακὸν κακῶς σε ἔφη, ὦ
Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεσ-
τέρας. τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων δι-
δάσκει ἡμᾶς λέγων οὕτως, τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δείπνων Αἰγυπτιακὴ, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατι-

Ἀρκαδικὸν δεῖπνον.

Ναυκρατιτῶν δεῖπνον.

Αἰγύπτιον δεῖπνον.

θυμιαμάτων, πινάκων δὲ περιφερομένων. παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ὧν οὐδεὶς γεύεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσηται τὸν βασιλέα, εἰ ἥψατο τῶν παρακειμένων. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγείλασθαι ἑστιάσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτόν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτας τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύων ἐπεβάλλετο σκηνὰς χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ πλείους, ἔτι καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι, τότε ἐκ τῶν πόλεων δέξασθαι καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρεῖν πλῆθος. ἐνταῦθα δὲ λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐκ πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά. πίθους τε οἴνου παρασκευάζεσθαι, καὶ πλῆθος ἀλφίτων πεφυραμένων. καὶ οὐ μόνον, φησίν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἐκ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι τῶν παρασκευασθέντων. Ξενοφῶν δὲ δεῖπνον μνημονεύει Θρᾴκιον ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμπόσιον ἐν τούτοις. ἐπειδὴ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον πάντες, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. νόμος γὰρ ἦν. καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίει Σεύθης, ἀνελόμενος τοὺς παρ' αὐτῷ κειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ μικρά, καὶ ἐρρίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καθ' οὓς αἱ τράπεζαι ἔκειντο. Ἀρκὰς δέ τις Ἀρύστας ὄνομα, φαγεῖν δεινός, τὸ μὲν διαρριπτεῖν εἴα χαίρειν, λαβὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπνει. κέρατα δὲ οἴνου περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκέτι δειπνοῦντα, ἐκείνῳ ἔφη δός. σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὔπω. ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θρᾷξ, ἵππον ἔχων λευκόν, καὶ λαβὼν κέρας μεστόν, προπίνω σοι ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ διώκων ὃν ἂν ἐθέλῃς αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. ἄλλος παῖδα εἰσαγαγὼν οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ Τιμασίων προπίνων φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, ἐγὼ σοι ὦ Σεύθη δίδωμι ἐμαυτόν, καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστούς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ, καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε, καὶ συγκατεσκεδάσατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον κέρασιν οἷοις σημαίνουσιν αὐλοῦντες, καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε, καὶ οἷον μαγάδι σαλπίζοντες. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἃς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίως ἧς προῄρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, Κελτοί, φησί, τὰς τροφὰς προτίθενται χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίνων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ' ἐστὶν ἄρτοι μὲν ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὀπτὰ ἐπ' ἀνθράκων, ἢ ὀβελίσκων. προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρείως μέν, λεοντωδῶς δὲ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες. ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες, ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς, οἵ τε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες, καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν. καὶ τούτους δὲ ὀπτοὺς μετὰ ἁλῶν, καὶ ὄξους, καὶ κυμίνου. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. ἐλαίῳ δὲ οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσι, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ, μέσος δὲ ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων, ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέρειαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ' αὐτόν, ἐφεξῆς δ' ἑκατέρωθε κατ' ἀξίαν, ἧς ἔχουσιν ὑπεροχῆς. καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὄπισθεν παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται συνευωχοῦνται. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν, ἐοικόσι μὲν ἀμβίκοις, ἢ κεραμέοις, ἢ ἀργυροῖς. καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν, οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κανᾶ ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι, παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας, καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακομιζόμενος. ἄκρατος δ' οὗτος

Γαλατῶν δεῖπνον.

Θρᾴκιον δεῖπνον. Lib. 7.

Κελτῶν δεῖπνον.

δὲ οὗτος. ἐνίοτε δὲ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται. παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὑτὸ καλεῖται
δ᾽ ἔρκομα. ἀπορροφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου, πυκνότερον
δὲ τοῦτο ποιοῦσι. περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ τὰ λαιά. οὕτως διακονοῦνται καὶ τοὺς
θεοὺς προσκυνοῦσιν ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι. ἔτι ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος, καὶ τὸν Λουερ-
νίου τοῦ Βιτύτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ, δημαγωγοῦντα
αὐτὸν τοὺς ὄχλους, ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον ταῖς
ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι, φράγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον τετράγωνον, ἐν ᾧ πλη-
ροῦν ληνοὺς πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος, ὥστε ἐφ' ἡ-
μέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδια-
10 λείπτως διακονουμένους. ἀφορίσαντος δὲ αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστερήσαντά
τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπε-
ροχὴν. ἑαυτὸν δ' ὑποθρηνεῖν, ὅτι ὑστέρηκε. τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ ῥῖψαι
αὐτῷ παρατρέχοντι. ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα, διότι τὰ ἴχνη τῆς γῆς, ἐφ'
ἧς ἁρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ
ἱστόρησεν. ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Παρθυαίων διηγούμενός φησιν. ὁ δὲ καλούμενος φίλος, τρα-
πέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ. χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος, ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ,
τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυνιστὶ σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασ-
θεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δείπνου, ῥάβδοις καὶ ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος αἱ-
μόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηνὴς προσπεσὼν προσκυνεῖ. ἐν
20 δὲ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ περὶ Σελεύκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν, καὶ πο-
λεμῶν Ἀρσάκῃ ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκῃ διῃ-
τρίχεν, ἀγόμενος βασιλικῶς. γράφει καὶ ταῦτα. παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δείπνοις ὁ βασιλεὺς, τήν
τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μετεωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε, καὶ τὴν τρά-
πεζαν μόνῳ, καθάπερ ἥρῳ πλήρη βαρβαρικῶν θοινημάτων παρακειμένην. ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ Ἡρα-
κλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ Γρυποῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς, μι-
κροῦ δεῖν τὸν βασιλέα ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε, ἐποιεῖ-
τό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τῶν ἐδάφους ἐν ὑπαίθρῳ ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ
δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας, καὶ κρέας. τὸ δὲ ποτὸν, κεκραμένος οἶνος, οἷος δήποτε ὕδατι ψυχρῷ. διη-
κόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὔτακτος. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῇ Ῥωμαίων φησὶ πό-
30 λει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ
ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας ἡρακλεωτική ἐστι. διοινοχεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρ-
τοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἑφθὰ κρέα, καὶ τῶν προσφάτων καθιερωθέντων ὀπτὰ δαψιλῆ. παρὰ
δὲ Τυρρηνοῖς δὶς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, ἀνθιναί τε στρωμναὶ, καὶ
ἐκπώματα ἀργυρᾶ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλῆθος εὐπρεπῶν παρέστηκεν, ἐσθῆσι πολυ-
τελέσι κεκοσμημένων. Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ, παρ' αὐ-
τοῖς μέχρις οὗ ἂν αὐξηθῶσι γυμνὰς διακονεῖσθαι. Μεγασθένης δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν,
τοῖς Ἰνδοῖς φησὶν, ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκάστῳ τράπεζαν. ταύτην δὲ εἶναι ὁμοίαν ταῖς
ἐγγυθήκαις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρύβλιον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβάλλειν αὐτοὺς πρῶτον μὲν τὴν
ὄρυζαν ἑφθὴν, ὡς ἄν τις ἑψήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχειρουργημένα ταῖς Ἰνδικαῖς σκευ-
40 ασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται κρέα μελη-
δὸν ὠπτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ
συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων
ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονο-
μαχίας, γράφων οὕτως, τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦν-
το Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἀν ταῖς ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τι-
νὲς πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδοιεν μονο-
μάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου, καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσ-
φάττετο, αὐτοὶ δὲ ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. ἤδη δέ τις κἀν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖ-
κας εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκτητο. ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλ-
50 λὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.
Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ ὀλυμπιονικῶν, τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Ποσειδώνιος
δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησιν, ἐνίοτε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. ἐν γὰρ
τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σκιαμαχοῦσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται. ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύ-

Strabo lib. 4.

Πάρθων δεῖπνον.

Ῥωμαίων δεῖπνον.

Δεῖπνον Γερμανῶν.

Μονομαχίαι ἐν δείπνοις

ματος προΐασιν, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται. τὸ δὲ παλαιόν φησιν, ὅτι παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν. εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, συνίσταντο μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόντες ἀργύριον, ἢ χρυσίον. οἱ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκταθέντες ἐπὶ θυρεῶν κεῖνται. παραστάς δέ τις ξίφει τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει, παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πελέκει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον, καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλέους διαδικαιολογεῖσθαι καθὸ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτὸς ἀποτυμπανισθῆναι. Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν, τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, ἤσκουν φησι, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν, καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων ἔτι καὶ νῦν μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος. ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν φοινίσσαις οὕτως, Ἐς Οἰδίπου δὲ παῖδε διπτύχω κόρω Ἄρης κατέσκηψέ τι μονομάχου πάλης, ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν. ἔοικεν δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος ἴσως τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως παρὰ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνονται. ὁπότε δὲ παροξύνονται, τὸ μάχεσθαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, αὐτόν τε πυγμάχον πρῶτον παρὰ Στησιχόρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. ὁ δὲ κωμῳδοποιὸς Ποσείδιππος ἐν πορνοβοσκῷ φησιν,

Ὁ μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑώρακεν κακόν. Τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. Δίυλλος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησὶν, ὡς Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιὼν, καὶ θάψας τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας οἷς προσῆκε, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν. Δημήτριος δ' ὁ σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου παρὰ Ἀντιόχῳ φησὶ, τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι, ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν ἀλεξανδρέα τὸν τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῆς ὀρχήσεως τάξις ἐγγένετο, ἀναστὰς εἶπεν, πότερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴδια ποιήματα θέλεις ἀκροᾶσθαι. κελευσθεὶς οὖν λέγειν, οὕτως ἥσε τὸν βασιλέα ὥστ' ἐρανοῦντι ἀξιωθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἷς γενέσθαι. Δοῦρις δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ, Πολυσπέρχοντά φησιν, εἰ μεθυσθείη, καί τοι πρεσβύτερον ὄντα ὀρχεῖσθαι, οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον, οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδούμενον σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ, ὡς οἱ ἑταῖροι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων, τὸ μέλλον παρατιθέσθαι τῶν τραγημάτων περιχρυσοῦν. ὅτε δὲ βέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γίγνωνται, οἱ δ' οἰκέται κύριοι. ἐπιλελησμένοι δ' ἦσαν ὅτι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν, ὁλκὴν ἄγον πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεὶ, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ

Βρόχοι. κατετίθετο. Σέλευκος δὲ θρακῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παίζειν βρόχον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα δρεπάνιον ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι. παρερχόμενον δὲ ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος ἐπιτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. ταῦτα εἰπὼν ἔχομεν ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενοι. ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων οὕτως, καὶ οὔτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, ὅτ' ἐν ἄστεσιν ὅσων Σπαρτιάταις μέλει συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. οὐδ' ἔστιν ὅς τις ἂν ἀπαντῶν βαδίζοντι τινὶ μετὰ μέθης, οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δίκην εὐθὺς ἐπιθείη, καὶ οὔτ' ἂν διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ξύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις ἴδον παρ' ἡμῖν ἐγὼ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκοις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ

τὰ Διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ ἔξ' οὐδὲ ἰδοῦσιν. καὶ ὁ Κύνουλκος, μᾶλλον ἄφιλον ἔφη, τὴν βραχεῖαν ταύτην παίξας παιδιὰν διαφθάρην, ἢ τοῦ παρ' ὑμᾶς ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας, καὶ περιμένοντας τὸ κυνικὸν ἄστρον, οὗ φασι μὴ φανέντος, οἱ τὴν χρείαν ταύτην φιλοσοφίαν εὑρόντες, νόμιμον εἶναι μηδένα γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τάλας κατὰ τὸν κωμῳδιοποιὸν Δίφιλον, κεστρεὺς ἂν εἴην φύσει νηστείας ἄκρας. ἐπιλέλησθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὃς ἔφη, Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δόρπον ἑλέσθαι. Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν κωκάλῳ ἔφη, Ἀλλ' ἔστιν ὦ πάτερ κομιδῇ μεσημβρία, Ἡνίκα καὶ τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών. Ἐμοί τε πολλῷ ἦν ἄμεινον κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν, ἢ ἐνθάδε πάντα, ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων δὲ ἡμῶν, ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε ἀνδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, τὸ παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. καὶ ὅς, μετέωρον αὑτὸν παρασκευάσας ἔφη, Ὄμνυμι δ' ὑμῖν ἄνδρες αὐτὸν τὸν θεόν, Ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίνεται, Ἡμῖν ἑλέσθαι τοῦτον αὖ ζῆν τὸν βίον, Ἢ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεροχὴν Ῥοφεῖν, φακῆν ἔθ' ἡδὺ μὴ δεδοικότα, Μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα. Ἀλλ' ὅγε Παρμενίσκος οὕτως ὑπῆρξε, Παρμενίσκος Μολπίδι χαίρειν, πλεονάζων ἐν ταῖς προσφωνήσεσι πρὸς σὲ περὶ τῶν ἐπιφανῶν πλουσίων, ἀγωνιῶ μή ποτε ἐμπλησθεῖσαν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ δείπνου. προπιὼν δὲ ὑσόπε τὴν ὥραν ἐπάνειμι ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι, παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἐν οἷς δὲ Κύνουλκον Καρνεῖον τὸν μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστόν εἴη. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἐκ τῆς Λέρνης. ἄλλων δὲ, τὸ ἐκ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπεν, τὸ κατὰ χειρῶν, καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν. ἡ δ' ἐπεισῄει, εἶτα πάλιν φακοῖ προσεπινένηθησαν ὄξει βεβρεγμένοι, καὶ ὁ Διότιμος δραξάμενος ἔφη, Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶν δ' ὃς αἴτιος φακῶν. Καὶ ἄλλος ἑξῆς ἀνεβόησε, Φακός σε δαίμων, καὶ φακῆ τύχη λάβοι.

Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν Πελιάσι, Τὸ δειπνάριον αἰθηρόν, γλαφυρὸν ἦν σφόδρα. Φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μικρὸν μέγα. Πρώτιστον οὐκ αἰθηρὸν ἦν ταύτῃ φέρων. Εἰς τὸ μέσον ἐπιχόρδευε σαπέρδης μέγας Ὑπὸ τῇ δυσώδης οὗτος ἦρος αἰθίαν Ὃν πολλὰ ταῖς κόχλαις ἦδη λέγειν. Γέλωτος οὖν ἐπιῤῥαγέντος παρῆν ἡ φιλοσοφοῦσα Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νίκιον. αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρακείμενα καὶ θαυμάσασαι, ἐγέλων. καὶ ἡ Νίκιον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδας ἰχθὺν ἐσθίει. ἢ καθάπερ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεύς, ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη. τὸν Ὅμηρον σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν. ὁρῶ γὰρ πολλὴν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σπουδήν. ὡς ἂν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου οὕτω σιτουμένους. πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη. Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικὸς ὦ Νίκιον, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίων ἔλεγεν, ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἁπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἑκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλείοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἑκόντας ἐκβῆναι. μόνον τε τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προσίεσθαι πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης. τούτοις τοῖς δόγμασιν ὑμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δὲ φθόνος οὐδεὶς ἑλέσθαι ἕν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. οὐ γὰρ ἐπίστασθε ὦ ταλαίπωροι ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῃ Φιλιππικῶν φησί, τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυτέρας. ὀργῆς δὲ καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησίν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἑσπέρας βαθείας πρὸ τῆς οἰκίας. καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί ποιεῖ, ἔλεγεν ὄψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερὶς ἣν ἂν παρ' ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρὰ Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν νόστων μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα. Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος συμπαρακληθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς ἀτιμάζεσθαι ὑπολαβὼν ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων, Περιμήδην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον. οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς,

Κυνικὸν δεῖπνον.

Φακῆ.

Macrob. lib. 1. ca. 13. somnij.

ΦΑΚΗ.

εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί. τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἐστιν ἀρχέγαθος ἔφη τῷ γεγραφέναι σω-
φρονοῦντα Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαυμένον φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. Στωϊκὸν δὲ δόγμα ἐστὶν
ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφός, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη, καὶ Ζη-
νώνειόν γε φακῆν ἕψειν. ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν, ὡς οὐκ ἄλλως δυναμένης ἑψηθῆναι φακῆς,
εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηνώνειον ὑφήγησιν. ὃς ἔφη, εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κοριάννου. καὶ Κρά-
της δ' ὁ Θηβαῖος ἔλεγε, μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ' αὔξων εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς. Χρύσιππός τε ἐν τῷ
περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί, μή ποτ' ἐλαίαν ἐσθίε ἀκαλήφην ἔχων χειμῶνος
ὥρᾳ, βολβοφακῆν βαβαὶ βαβαί, βολβοφακῆ δ' οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος. ὁ χαρίεις τε Ἀρι-
στοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ ἔφη. Πτισάνην διδάσκεις σαυτὸν ἕψειν ἢ φακῆν. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ. 10
Ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψον λοιδορεῖς. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Διονύσοις, χύτρα δὲ φακέας ἧψετο.
Ἀντιφάνης δ' ὁμοίως, εὖ δὲ γίνεθ' ἡ φακῆν ἕψειν μ' διδάσκει τῶν ἐπιχωρίων τί ἐς. Οἶδα δὲ
καὶ τὴν Ὀδυσσέως τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνετωτάτου ἀδελφὴν φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι
τινὲς Καλλιστὼ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖ Μνασέαν τὸν Πατρέα ἐν ζ' τῷ Εὐρωπιακῶν φησὶ Λυσίμα-
χος ἐν τρίτῳ νόστων. ἐπὶ τούτοις γελάσαντος πάνυ ἔκλαμπρον τοῦ Πλουτάρχου, οὐκ ἐγγὺς ὁ Κύ-
ων παρεσπαθῆσαν τὴν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν. ἀλλ' ὑμεῖς γε ἔφη οἱ ἐκ τῆς καλῆς Ἀλεξαν-
δρείας ὦ Πλούταρχε σύντροφοι ἐστὲ τοῦ φακίνου βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φα-
κίνων. ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακχίδι λέγων οὕτως, Οὐκ
ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον Μέγαν κολοσσόν, φάκινον αὐτὸν ἐσθίειν. ἐπεὶ τί δ' ἂν βροτοῖ-
σι κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην γραμματικώτατε πλὴν δυοῖν μόνον. Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' 20
ὑδρηχόου. Ἅπερ πάρεστι, καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν. ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονὴ, τρυφῇ
γέ τοι, Ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν. κἂν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος.
ἀρκεῖ μέτρια βιοτὰ μοι σώφρονος τραπέζης. τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν ὑπερβάλλον τε μὴ προσάμαν.
καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθόσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐ-
τὸς δὲ ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ' ἠδυνάμη-
ν καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. ὁ δ' Εὐριπίδης ἐν Ἱκέτισιν πε-
ρὶ τοῦ Καπανέως φησίν, Καπανεὺς ὅδ' ἐστὶν ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς. Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν.
φρόνημα δὲ Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ Ψέγων τραπέζας ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν
Τ' ἀρκοῦντ' ἐπαινῶν. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ Τὸ χρηστὸν εἶναι. μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη. Οὐκ
ἦν γὰρ τοιοῦτος ὁ Καπανεὺς οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ δι' αὐτὰ αἱρε- 30
τῶν λέγων ὧδε, ἐπὶ τοσοῦτον τινὲς ἐκπίπτουσι πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἱστορεῖσθαι πρὸς τῇ τελευ-
τῇ, τινὰ μὲν καταπιόντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν. τὸν δ' ἕτερον ῥαψάμενον εἴς τινα χιτῶ-
να καὶ ἐνδύντα αὐτόν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαν-
τας. οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν. ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον
βροτοῖς, Ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει. Οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ. Οἵας
σὺ χ' οἱ σὲ δώμασιν κεκτημένοι. Εἰ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, Οὐ θαῦμ' ἔρωτας
μυρίους αὐτὴν ἔχειν. Τοιαύτη τις ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε, περὶ ἧς Ἀνάχαρσις
πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπεν, πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης
δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. καλῶς δὲ καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης
εἴρηκε, Μὴ πλοῦτον εἴπῃς οὐχὶ θαυμάζω θεόν, Ὃν χὠ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο. Χρύσιπ- 40
πος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείας, νεανίσκον φησί τινα ἐκ
τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον ἔχουσαν χρυ-
σᾶ κράσπεδα. πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. μή πο-
τε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Θηβαίοις λέγων οὕτως, Ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος
πλούσιος. Τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους, πένητας. οὐδ' εὐπατρίδας, οὐδεὶς ὁρᾷ.
ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κύνουλκος ἐπεὶ μὴ ἐκροταλίσθη, θυμωθείς. ἀλλ' ἐπειδὴ οὔποι ἔφη ὁ συμποσίαρχος ὑπὸ
λογοδιαρροίας ἐνοχλούμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν, ἐν νῷ ἔχον-
τες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κοριαννοῖ, Φέρε δὴ κατακλινῶ. σὺ δὲ τράπεζαν φέρε, Καὶ κύ-
λικα κἂν ῥαγάριον ἵν' ἥδιον πίω. Ἰδοὺ κύλιξ σοι καὶ ῥάπυζα καὶ φακοί. Μή μοι φακοὺς μὰ τὸν Δί',
οὐ γὰρ ἥδομαι. Ἢν γὰρ φάγῃ τις τοῦ στόματος ὄζει κακόν. Ἐπεὶ οὖν διὰ τῶν φυλάττονται οἱ σο- 50
φοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὧν μὴ δεῖν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ
κἂν τὴν πολυθρύλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ἐπὶ
τῷ κόγχῳ μάλιστα, ἀπαίδευτοι ἐστὲ ἔφη ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία, ἃ μόνα

παιδεύειν

φιλαργυρίας διαβολή.

φακοί.

παιδεύειν τοὺς ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν. λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ πυῤῥωνίου τῶν σίλλων. οὗ-
τος γὰρ δὴ ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως, Οὔτε μοι
ἐκταίη μᾶζ' αὐδάνει, ὅτε παρείη. Ἡ λυδῶν, λεπτὴ δὲ καὶ αὐαλέη ἐν ἰκόχῳ Ἑλλήνων, ἡ πᾶ-
σα πορισοστρύφατος οἰζύς. Διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἐκταίων μαζῶν, ὡς καὶ τῶν δὴ Ἐρίξειας
ὡς Σώπατρος ἐν Βάκχιδος μνηστῆρσι. φησὶ γὰρ, Ἐρίτρειαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον. Καὶ
τῶν λυδίων καρυκῶν προκρίνει ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον. πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιά-
τωρ Λαρήνσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, ὦ ἄνδρες κύνες οἱ κατὰ τὴν Στράττιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ ἰοκά-
σίαν, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις φοινίσσαις φησὶ, Παραινέσαι σφῷν τι βούλομαι σοφόν, Ὅτ'
ἂν φακῆν ἕψετε μὴ 'πιχεῖν μύρον. Καὶ ὁ Σώπατρος δὲ οὗ τὰ νῦν μέμνησαι ἐν νεκύᾳ μνημο-
10 νεύει οὕτως, Ἴθακος Ὀδυσσεὺς τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον Πάρεστι θάρσει θυμέ. Κλέαρχος δὲ ὁ
ἐκ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. ἧς μέμ-
νηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάῤῥων, ὁ Μενίππειος ἐπικαλούμενος, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματι-
κῶν τῶν ῥωμαϊκῶν, οὐχ ὁμιλήσαντες πολλοῖς ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴσα-
σιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάῤῥων τὸ ἰαμβεῖον. σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κύνουλκε (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνό-
ματι) οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἡ μήτηρ κέκληκεν, κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέ-
γας τε, οὐκ ἐπιστάμενος ὅτι κόγχος παρ' ὁποτέροις μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ
νάσοις. Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὃς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν γάμῳ οὕτως, Κογ-
χίον τε μικρὸν, ἀλλᾶντός τι προστετμημένον. Ἑξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, ὁ μὲν πάν-
τα ἄριστος ἔφη Λαρήνσιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπηντησεν τῷ γαστρίδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου. ἐγὼ
20 δὲ κατὰ τοὺς τοῦ παφίου Σωπάτρου Γαλάτας, παρ' οἷς ἔθος δὴν ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι ἐν τοῖς
πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους. Γαλάτας μιμούμενος Κἀγὼ, κατὰ παύ-
σειν ηὐξάμην τοῖς δαίμοσι Διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων. Καὶ μὴν φιλοσο-
φεῖν φιλολογεῖν τ' ἀκηκοὼς Ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ' αἱρουμένους Τὴν πεῖραν ὑγιῆ
λήψομαι τῶν δογμάτων Πρῶτος, τὸν καπνίζων εἶτ' ἐὰν ὀπτωμένων Ἐσθίων τιν' ὑμῶν συ-
σπάσαντα τὸ σκέλος Ζηνωνικῷ παραθήσεθ' οὗτος κυρίῳ. Ἐπ' ἐξαγωγῇ τὴν φρόνησιν
ἀγνοῶν. Μετὰ παῤῥησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς, ὦ αὐτάρκειαν ἀσπάζη φιλόσοφε. τί οὐ σὺ πυ- *Πυθαγόρειοι*
θαγορικοὺς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μὲν ἐν μνήμασι τάδε, Τῶν Πυθαγορι- *δίαιτα.*
κῶν δὲ τυχὸν ἄθλιοί τινες Ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντ' ἅλιμα καὶ κακὰ τοιαῦτα συλλέγον-
τες. Κἂν τῷ κυρίῳ καρύνῳ δ' ἐπιγραφομένῳ φησὶ, Πρῶτον μὲν ὥσπερ πυθαγορίζων ἐσ-
30 θίει Ἔμψυχον οὐδὲν, τῆς δὲ πλείστης τοῦ βόλου Μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέ-
πει. Ἄλεξις δ' ἐν ταραντίνοις. Οἱ Πυθαγορίζοντες γὰρ, ὡς ἀκούομεν, Οὔτ' ὄψον ἐσθίου-
σιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν ἔμψυχον, οἶνον τ' οὐχὶ πίνουσι μόνοι. Ἐπιχαρίδης μὲν τὰς κύνας κατεσθίει
τῶν Πυθαγορίων εἷς, ἀποκτείνας γε νῦν. οὐκ ἔτι γὰρ ἔστ' ἔμψυχον. προελθὼν δέ φησι, Πυθαγορισ-
μοὶ καὶ λόγοι Λεπτοί, διεσμιλευμέναι τε φροντίδες Τρέφουσ' ἐκείνους, τὰ δὲ καθ' ἡμέ-
ραν τάδε. Ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον Ὕδατος, τοσαῦτα ταῦτα δεσμωτηρίου
λέγεις δίαιταν, πάντες οὕτω γ' οἱ σοφοὶ Διάγουσι, καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που Τρυφῶ-
σιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους, ἆρ' οἶσθ' ὅτι Μελανιππίδης ἑταῖρος δὴ καὶ Φάων, Καὶ Φυρόμαχος καὶ
Φανός. οἳ δι' ἡμέρας Δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν. Ἐν δ' ἐν πυθαγοριζούσῃ Ἡδ'
ἑστίασις, ἰσχάδες καὶ στέμφυλα, Καὶ τυρὸς ἔσται. ταῦτα γὰρ θύειν νόμος Τοῖς Πυθαγορείοις, νὴ
40 Δί' ἱερεῖον μὲν οὖν Ὁποιονοῦν κάλλιστον ὦ βέλτιστ' ἔχει. καὶ μετ' ὀλίγα, Ἔδει δ' ὑπομεῖ-
ναι μικρὸν, ἀσιτίαν, ῥύπον, Ῥίγος, σιωπὴν, στυγνότητ', ἀλουσίαν. Τούτων δ' ὑμεῖς ὦ φι-
λόσοφοι οὐδὲν ἀσκεῖτε. ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον, λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς
κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνη. οὗτος γὰρ ἐν δραπεταγωγῷ
λέγει κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν. Μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθεν, μεστὴν δ' ἔνδοθεν Τὴν χεῖ-
ρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες καταφάγετε πάμπολλα καὶ τάχιστα. ἐξὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον
ποιητὴν ἐν θομβυλίωνι λέγοντα, δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφὰς, σκόροδα, τυ-
ρὸν, κρόμμυα, κάππαριν, πάντα ταῦτ' ἐστὶ δραχμῆς. Ἀριστοφῶν δ' ἐν πυθαγορεῖ, Τί πρὸς θε-
ῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ Πυθαγοριστὰς γενομένους ὄντως ῥυπᾶν Ἑκόντας, ἢ φορεῖν τρί-
βωνας ἡδέως, Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἓν, *Διανεμητικά φιλοσόφων.*
50 Τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὑρόντες καλὴν Ὅρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους, Ἐπεὶ παρα-
θὲς αὐτοῖς ἰχθῦς, ἢ κρέας, Κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους, Ἐθέλω κρέμασθαι δε-
κάκις. Οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ ἀνέ-
θετο ὁ ἀδελφὸς Ἡγήσανδρος ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων, Ὀφρυανασπασίδαι ῥινεγκατακαπιγενεῖοι,

Σακκογενει-

Σακκογυναιότροφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι Ἱματανωπερίβαλλοι νηλεποκαιβλεπίλαιοι, Νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπέται πλάγιοι, Μειρακιεξαπάται, καὶ συλλαβοπευσιλαβηταί, Δοξοματαιόσοφοι, ζητάρετησιάδαι. Ἀρχέστρατός τε ὁ γελῶν ἐν τῇ γαστρολογίᾳ, ὃν μόνον ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, διὰ ἀφθονίαν λόγων τῶν ποιούντων. ἔτι τε τοῦ Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην ἐρωτικήν, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικάς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους, συντιθέντας ἐκ τῶν Στίλπωνος καὶ Ζήνωνος ἀπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ, ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστέον. πηνίκα τε εἰσακτέον τοὺς ὡραίους, καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὡραϊζομένους, καὶ πότε παραπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας, καὶ περὶ προσοψημάτων, καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τε περιεργότερον. περὶ φιλημάτων εἴρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος, ὃς περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς ὥς φησιν Ἕρμιππος ὑπ᾽ Ἀντιγόνου τὸν Ἀκροκόρινθον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσεν καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ σικυωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάντως ἂν εἴη, καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκετικός. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ᾽ ἧς ἐπιγέγραπτο, Περσαῖον Ζήνωνος κιτιέα, πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγράψαντα. δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκιτιέα. ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτίων ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς. δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, συμποτικῶν διαλόγων. Κτησίβιος δ᾽ ὁ χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων πού πρὸς αὐτὸν ἔφη, Δειπνομανὲς νεκροῦ ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἀκύλιστον. ἦν δ᾽ εὔστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον. διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκάλουν, οὐχ ὥσπερ σὺ Κυνικέ, ὁ μηδέποτε ταῖς χάρισιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ταῖς μούσαις θύσας. φυγοῦσα γ᾽ οὖν σε, καὶ τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ ἀρετὴ, ἀδονῇ παρακάθηται ὥς φησι Μνασάλκης ὁ σικυώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν. Ἅδ᾽ ἐγὼ ἁ τλάμων ἀρετὰ παρὰ τῇδε κάθημαι Ἡδονῇ αἰσχίστως κειραμένη πλοκάμους, Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν, Ἁ κακόφρων τέρψις κρεῖσσον ἐμοῦ κέκριται. Βάτων δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν ἀνδροφόνῳ φησί, Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ, Τοὺς ἀγαθὸν αὑτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἕν, Τοὺς τὸν φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα, Ἄνθρωπ᾽ ἀλάστωρ διατί συμβολὰς ἔχων Νήφεις, τί τηλικοῦτον ἀδικεῖς θεούς; Τί τἀργύριον ἄνθρωπε τιμιώτερον Σαυτοῦ τέθεικας, ἢ πέφυκε τῇ φύσει, Ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ. Τὸν γὰρ γεωργὸν, καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς, Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων, καλὰς ποιῶ, Ἔπειθ᾽ ἕωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον Καταμανθάνων τοὔλαιον, ὥστε περιφέρειν Ὡρολόγιον, δόξει τις, οὐχὶ λήκυθον. Ἀρχέστρατος δὲ, ὦ Κύνουλκε, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα, ἧς οὐ λαμυρώτερον οὐδὲν, ὁ Τίμων σου περὶ τοῦ κανὸς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα. Ἀλλ᾽ οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ᾽ ἐσθίειν ἐθέλουσ᾽ ὅσοι κούφην τελεβώδη Ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν, εἰσὶν δ᾽ ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος, ἅπας γὰρ Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην αὐτὴν περικύρσῃ, Ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσι, Τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας

Τὸν σοφὸν, ἐγκρατέως μετ᾽ ἐκείνου πυθαγορίζειν. ἦν δὲ ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος ἀσπένδιος, πυθαγορικὸς δὲ, δόξας δὲ ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν, καὶ ῥυπῶν, καὶ ἀνυποδητῶν, ὅθεν καὶ πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἀπὸ τοῦ Διοδώρου προαχθὲν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Τίμαιος δ᾽ ὁ ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως. Διοδώρου τοῦ τὸ γένος ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευὴν, καὶ τοῖς πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος. πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος, ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῷ περὶ θυροπέταλυ μανίας, ὑβριῶς τε πέρι, στάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτῃ. Σωσικράτης δ᾽ ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς, βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν, κόμην τε φορῆσαι, καὶ κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορικῶν, λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων, καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων. εἰ δ᾽ ὑμεῖς ὄντως ὦ φιλόσοφοι τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε, καὶ τὰ τοῦ δείπνου εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα παραγίνεσθε, μὴ κληθέντες. ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέξειν μαθησόμενοι, ἢ ὡς τὸν ἀθυρογλώσσου κεφαλίωνα ἀποστοματιοῦντες. κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέους Κεδαλίωνα, ἐστὲ μαστιγίαι, καὶ ζῶντες, ἀλλοτριοφάγοι.

ἀλλοτριοφάγοι. ὅτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, δέον ὑμᾶς ἐπιφέρειν
τί αἰτήσας, ἢ ἐπιδεῖξαι τι τῶν κοινικῶν βρωμάτων. οὔτε γὰρ χαριτογλωττεῖν ὑμᾶς θέμις, δῆλον
δὲ ἂν καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ. ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παι-
δευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. ἐκεῖνος δ' ὀψαρ-
τυτικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χεροῖν, περισπουδάστως ἐκράτει, λέγει δ' οὕτως ὁ Λίνος, Βιβλίον ἐν-
τεῦθεν ὅτι βούλει, προσελθὼν γὰρ λαβέ, Ἔπειτ' ἀναγνώσει πάνυ γε διασκοπῶν Ἀπὸ τῶν ἐπι-
γραμμάτων ἀτρέμα τε, καὶ σχολῇ. Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος τραγῳδία, Χοιρίλος, Ὅμηρος,
Ἐπίχαρμος, συγγράμματα Παντοδαπά. δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν Ἐπὶ τί μάλισθ' ὁρμᾷ
σὺ τουτὶ λαμβάνω, Δεῖξον τί ἐστι πρῶτον ὀψαρτυσία Ὥς φησι τοὐπίγραμμα. φιλόσοφός τις
10 εἶ, Εὔδηλον ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα Σίμου τέχνην ἔλαβεν. ὁ Σῖμος δ' ἐστὶ τίς Μάλ'
εὐφυὴς ἄνθρωπος ἐπὶ τραγῳδίαν Ὥρμηκε νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ Κράτιστός ἐστιν
ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ Τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής. Βούλιμός ἐσθ' ἄνθρωπος ὅ, τι
βούλει λέγε. Πεινῶ γάρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἑξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ
Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων, ἔφη. Εἴδες τὴν θυσίαν ἅλμην, οἱ ἄπλα βαύζει, Ὡς
εὖ καὶ ταχέως ἀπετίσατο καὶ τὸ ἀμάρχημα. Οὐ μήν τοι παρακοφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι, Ὡς
ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν
ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας κολάζους ἀναγινώσ-
κει καὶ μέλη πάραυλα, καὶ ἀκρότητα κύμβαλα, καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περι-
έρχεται τὰς οἰκίας ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον Χαιρεφῶν-
20 τα ἐκεῖνον. περὶ οὗ φησιν Ἄλεξις ἐν φυγάδι, Ἀεὶ γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην. Καὶ
νῦν πορίζεταί γε δεῖπν' ἀσύμβολα, Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος Ὁ τοῖς μαγείροις,
εὐθέως δὲ ἑωθινὸς Ἕστηκεν ἐλθὼν κἂν ἴδῃ μισθούμενον Εἰς ἑστίασιν τοῦ μαγείρου πυθόμενος,
Τὸν ἑστιῶντα τῆς θύρας χασμωμένης Ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν. Οὐκ ὀκνεῖ δ'
ἀνὴρ οὗτος καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος καὶ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν. ὡς
αὐτὸς Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν συναποθνῄσκουσιν. Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν Ἄκλη-
τος, ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος, Οὕτω τι τἀλλότρια ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ Θεόπομπος δ'
ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη, Εὐριπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαί-
μονα. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Πόθεν δὲ καὶ ἡδυλογία τοῖς
ἡδονικοῖς τούτοις ἁμαρτολόγοις. πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὦ χοιρέον εὐάρτυτον, Φρύνιχος ὁ κω-
30 μῳδοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιάλτῃ μνημονεύει τοῦ ἡδυλόγου διὰ τούτων, Ἔστι δ' αὐτοὺς γε φυλάττεσ-
θαι τῶν νῦν χαλεπώτατον ἔργον. Ἔχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις Μισάνθρωπον
ἄνθος ἥβης. εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν Ἀεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν περιιόντες ἐπὶ τοῖς βάθροις, ὅταν
ὦσιν Ἐκεῖ τούτοις οἷς ἡδυλογοῦσι μεγάλας ἀμυχάς, Κατανύξαντες καὶ συγκρύψαντες
ἅπαντα γελῶσι. Τὸ δὲ χαριτογλωττεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ. Γνώσει τάδ'
ὡς ἔτυμά γ'. οὐδὲ γὰρ μάτην Χαριτογλωττεῖν ἔνι μοι. Πάλιν τε ἀπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, τί-
να δ' ἐστὶν ἄνδρες φίλοι τὰ μαγειρικὰ σκεύη, τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς δεί-
πνοις μνήμης ἠξιωμένων. καὶ τὸ ἀσώτιον ποῦ κεῖται. ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους. ὧν μὲν
οὖ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κνιδίᾳ. Διόδωρος οὐπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο Σφαίραν ἀπέδειξε
τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτω ἰταμῶς ἅπαντα κατεμασήσατο. Ἐν δὲ Φαίδρῳ φησίν, Σχολῇ
40 γε νὴ τὸν ἥλιον σχολῇ λέγεις Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πέντ' ἡμέραις Σφαίραν ἐποίησεν τὴν πα-
τρῴαν οὐσίαν Οὕτω συνεστρόγγυλεν ἰταμῶς καὶ ταχύ. Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τὸ
σοῦτον ἦλθεν ἀσωτίας, ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρός, εἰς ὃ Ἀθηναῖοι χιλίας ἀνήλωσαν δραχμάς, τοὺς
λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γ' οὖν ἐν τοῖς ἐναγίζουσι φησίν, Εἰ μὴ συνήθης
Φαιδίμῳ τ' ἐτύγχανεν Ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην Νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δο-
κεῖ. Ὥστ' ἐπιτελεσθῆναί ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς Τὸ μνῆμα κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον Ἁμα-
ξιαῖον καὶ σφόδρ' εὐτελὲς λέγω. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησίν, Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτή-
σιππος ἔτι τρίχας κείρεται, Ἐν ταῖς γυναιξὶν λαμπρός, οὐκ ἐν ἀνδράσιν. Καὶ Μένανδρος δ'
ἐν ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει Καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην κἀγὼ γύναι, Ἀλλ' οὐκ ἐλουόμην
πεντάκις τῆς ἡμέρας Τότ', ἀλλὰ νῦν. οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν. Οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ
50 νῦν. καὶ βάψομαι, Καὶ παρατιλοῦμαι νὴ Δία, καὶ γενήσομαι Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ
χρόνῳ, Καθὼς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους Ἅπαξ ἅπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.
Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν, καὶ κιναιδίαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν
τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρὴ δὲ τοὺς πατρῷα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου ναύκληρον οὕτως κολά-
ζεσθαι.

ἠδυλόγοι καὶ ἄσωτοι.

ζεσθαι. φησὶ γάρ, Ὦ φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ Τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα πολλοῦ τ' ἄξιον. Ὡς δῆτ' ἐχρῆν, ὅστις πατρῴαν παραλαβὼν Γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους Καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ᾔσθετο Οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφείσατο. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυρρηνῷ οὕτως, Ὁ Πυθόδηλος οὗτος ὁ Ἰσοβαλλίων Προσέρχετ' ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος Μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἡ σοφωτάτη Ἀποτυμπανισκὰς κατὰ πόδας πορεύεται. Πολύευκτον δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν. Ὄρνις κεκλήσῃ φησί, διατί πρὸς τῆς Ἑστίας Πότερον κατεφαγὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν. Ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός, οὐ δῆτ' ἀλλ' ὅτι Ἄρρην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπης. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινὲς τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο, καὶ τοσοῦτον ἀσωτίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δέ φησιν ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτός, πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής. τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής. περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως, Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων χεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ, καὶ δημοσίας ἑστιάσεις ποιεῖται. τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. λέγουσι δὲ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, παρασκευάζεσθαι ζῆν. αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας, καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι. περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει, Φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνήλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε, πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. τούτου δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν, ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ κτώμενος, καὶ διδούς. στρατιώτης γὰρ ὢν καὶ λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τἀναλισκόμενα διὰ ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνερρυηκότες (οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δὲ ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι. ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ βδελυρός, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον) οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγένετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι, θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λῃσταῖς παραπλησίως. Δοῦρις δ' ἐν ἑβδόμῃ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χωρίον ὃ ᾐτήσατο. πρότερον δὲ τοῦ Πασικύπρου ὁ βασιλεύων, ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὑτοῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος. ὑπὸ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν ὅτ' ἔμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτοῦττης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν. εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην. ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, ἀλλὰ καὶ νῦν εἶπεν ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα. καὶ πίνω χῖον οἶνον καὶ τἆλλα ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτα ἐκποιουσῶν, οὐ καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι δεκαζόμενος ζῶ, καὶ μοιχεύων. καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων, καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησεν. τοῖς δὲ Παναθηναίοις ἵππαρχος ὢν ἴκριον ἔστησε πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν. Ἐλευσῖνί τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον, οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας. ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἐκάλουν τε οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστορήκασι Φανόδημος καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες κεκτημένοι δὲ μηδέν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι, καὶ οἳ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δ' ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα καὶ ἀλήθοντες δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις

δραχμαῖς

ΑΣΩΤΟΙ.

δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατέφθαρκε τὰ
πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἰπὼν εἰς ταῦτα
ἀνηλωκέναι ἀφείθη. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἄμφιν, Πίνουσ' ἑκάστης ἡμέρας δὶς ἡμέ-
ρας, Διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου. Καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον, κεφαλὰς ἔχον-
τες τρεῖς ὥσπερ ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων
εἴρηκε. κατατρέχοντες τὸν ἀγρόν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκο-
ποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται, ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν
τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια προκαταναλίσκοντες. χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις. καὶ
10 τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς τῇ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπια-
κῶν, Γνώσιππόν φησιν ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς
νέοις. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστο-
ριῶν, Ἀπίκιόν τινα περὶ ἀσωτίαν πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ' ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ
τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος Ῥουτιλίῳ τῷ τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ ἑλλήνων φωνῇ.
περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν. Διογένης δ' ὁ Βα-
βυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας, τὸν Φωκίωνος υἱόν φησι Φῶκον οὐκ ἦν ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ
ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ ἔλεγεν, ὦ καταισχύνας τὸ γένος. πάντα γὰρ ἀνήλωσε τὰ πατρῷα εἰς
ἀσωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε τὸν ἐπὶ τῆς Μουνυχίας, ἐφ' ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερραπί-
ζετο. ἐπιδόσεων δέ ποτε γινομένων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, ἐπιδίδωμι κἀ-
20 γώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν εἰς ἀκολασίαν. ἦν δ' ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. νικήσαν-
τος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις Παναθηναίοις ὡς ὁ πατὴρ εἱστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον
λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευή, καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι' ἀρωμάτων.
οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ καλέσας τὸν Φῶκον, οὐ παύσεις ἔφη τὸν ἑταῖρον διαφθείροντά σου τὴν νίκην.
οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλοὺς περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἱππονί-
κου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων οἴδασι παιδαγωγοί. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν φθάνω προβεβληκώς, εἴ τι
λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας. ὥστε λέγετε, ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος
εἴρηκε τὸ ἐπιθεῖον καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν. καὶ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στάττιδι ἐν Χρυ-
σίππῳ λέγοντι οὕτως. Εἰ μηδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται, Μὴ δ' εἰς ἀσώτιον τραπέσθαι,
μηδέ γ' αὖ Αὐτῷ ξυνόντα τις λαλῆσαι μηδενί. Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ἀνά-
30 ξιππος ἐν κιθαρῳδῷ οὕτως, Ζωμήρυσιν φέρεις ὀβελίσκους δώδεκα Κρεάγραν θυίαν τυροκνῆ-
στιν παιδικὴν Στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, δερίδα κοπίδας τέτταρας Οὐ μὴ πρότερον νοήσεις
θεοῖσιν ἐχθρὲ σὺ Τὸ λεβήτιον κἀκ τοῦ χύτρου πάλιν ὑστερεῖς Καὶ τὴν κύβηλον τὴν ἀγωνιστη-
ρίαν. Τὴν χύτραν δὲ Ἀριστοφάνης ἐν σκηναῖς καταλαμβανούσαις, κακκάβην εἴρηκεν οὕτως. τὴν
κακκάβην γὰρ καρύσου διδάσκαλον, καῦ διαταλεῦσιν, κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην. Ἀντιφάνης δὲ
ἐν Φιλοθηβαίῳ, Ταῦτ' ἐστὶν ἡμῖν. ἥτε γὰρ συνώνυμος Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας
Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης. Χλιαίνετ' ἄγρει, ἕψεται, παφλάζεται. Βατάνιον
δὲ εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδίκῳ. Ἔπειτα πολύπους τετμημένος Ἐν βατανίοισιν ἑφθός.
Ἄλεξις ἐν Ἀσκληπιοκλείδῃ, Οὕτως δ' ὀψοποιεῖν εὐφυῶς Περὶ Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε
τοὺς Δειπνοῦντας εἰς βατάνια γ' ἐμβαλεῖν ποιῶ Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.
40 Πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π' Ἀντιφάνης ἐν σάμῳ, Πατάνια, σεῦτλον, σίλφιον, χύτρας, λύχνους,
Κορίαννα, κρόμμυον, ἅλας, ἔλαιον, τρύβλιον. Φιλέταιρος Οἰνοπίωνι, Ὁ μάγειρος οὗτος πατανί-
ων. ἐν δὲ Παρασίτῳ Ἀντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν, Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας Ἥξει τις ἰσοτρά-
πεζος εὐγενὴς τίνα Λέγεις καρύσου θρέμμα γηγενὴς ζέων. Εἶτ' οὐκ ἂν εἴποις ὕπαγε, κάκκα-
βον λέγω. Σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ'. ἐμοὶ δὲ τοὔνομα Οἴει διαφέρειν εἴτε κάκκαβόν τινες
χαίροντες ὀνομάζουσιν, εἴτε σίττυβον. Πλὴν ὅτι λέγεις, ἀγγεῖον οἶδα. Εὔβουλος δ' ἐν Ἴωνι, καὶ
βατάνια καὶ πατάνια λέγει ἐν τούτοις. Τρύβλια δὲ καὶ βατάνια καὶ κακκάβια, Καὶ λο-
πάδια, καὶ πατάνια, πυκνὰ ταρφέα Κοὐδ' ἂν λέγων λήξαιμι. Ἡδυσμάτων δὲ κατάλο-
γον Ἄλεξις ἐποιήσατο ἐν λέβητι οὕτως, Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθα μοι, μηδ' οὐκ ἔχω, Ἀλλά
γε λέγ' οὗ δεῖ. λήψομαι γὰρ πάντ' ἐγώ Ὀρθῶς τὸ πρῶτον μὲν λαβὲ ἐλθὼν σήσαμα. Ἀλλ' ἔστιν
50 ἔνδον ἀσταφίδα κεκομμένην. Μάραθον, ἄνηθον, νᾶπυ, καυλόν, σίλφιον, Κορίαννον, ῥοῦν, ῥό-
ον, κύμινον, σίραιον, Σέσελι, πήγανον, πράσον. ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις μάγειρον δὲ ποιεῖ
λέγοντα; Κύκλῳ δὲ ἅσσα περιτρέχειν με καὶ βοᾶν Ἄν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσας μισὸν
Ἤδη παρελθὼν οὐκ, ἔχων δὲ τυγχάνω Οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον, Οὐ θρῖον, οὐκ ἔλαι-
ον, οὐκ

Μαγειρικὰ σκεύη

Ἡδύσματα

ον, οὐκ ἀμυγδαλᾶς, Οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτειον, Οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας, Οὐκ ᾠόν, οὐ ξύλον, οὐ σκάφην, οὐ τήγανον, Οὐχ ἱμονιάν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ, Οὐ στάμνος ἐστί, διακενῆς δ' ἕστηκ' ἐγὼ Ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος. Κἀν πονήρᾳ. Τῆς ὀριγάνου Πρώτιστον ὑποτιθεὶς εἰς λοπάδα κνιδικήν, Τὸ τρύμμ' ἔπειτα πολλῆς θερύθμαις δεδεμένον Ὄξει σιραίῳ χρωματίσας καὶ σιλφίῳ Πυκνῷ πατάξας. Ἐπεσθίειν εἴρηκε Τηλεκλείδης πρυτάνεσιν οὕτως. τυρὸν ἐπεσθίοντα. ἐπιφαγεῖν δ' Εὔπολις ταξιάρχοις. ἐπιφαγεῖν μηδέν, ἀλλ' ἢ κρόμμυον βλέποντα καὶ τρεῖς ἁλμάδας. καὶ Ἀριστοφάνης πλούτῳ, Πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιον. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροι τινὲς ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο, σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν μετοίκῳ, Προσέλαβον ἐλθὼν τουτονὶ Τραπεζοποιόν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους Θ' ἑτοιμάσει, σπονδὰς ποιήσει

10

Τραπεζοποιοί

τ' ἄλλ' ὅσα. Τούτοις προσήκει. Ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ἰόβας γὰρ ὁ Βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναι φησὶ τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούτορα παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου, ᾧ ἐπιγραφή, πότος. Εἰς αὔριον με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα Τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι. Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέσταλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης. Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν, καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων παρεισιόντι Περὶ τοῦ πλύνειν οὐ γίνεθ' ἡ σκευωρία. Τραπεζοποιός ἐστιν ἐπὶ τοῦ διακονεῖν. Ἔλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ, Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ἐκάλουν δὲ τὸν ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δὲ ὀψωνάτορα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων οὑτωσὶ λέγων, Διάκονον δὲ αὖ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον βουλοίμεθ' ἂν προῖκα λαβεῖν. παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινότερον

20

ἐν Φανίᾳ, Φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής. ὀψώνην δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων. ὡς ὀψώνης διατρίβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε. παροψωνεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν κλεοβουλίναις οὕτως, Παραγοράζειν δ' Ἄλεξις ἐν δρωπίδῃ. ἐλέατροι δὲ καλοῦνται ὥς φησι Πάμφιλος οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν παρὰ τὸ ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει. ἐκάλουν δέ φησι καὶ τοὺς προγεύστας ἐλεάτρους. ὅτι προὔθεσαν τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νῦν δὲ ὁ ἐλέατρος ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. ἦν δ' ἐπιφανὴς καὶ ἔντιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Πτολεμαῖον φησὶ τὸν σωτῆρα ἐλέατρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μήποτε δὲ καὶ ὃν νῦν καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις νεφέλαις διὰ τούτων. Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἔνῃ τε καὶ νέᾳ. Ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν, Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφέλοιατο. Διὰ τοῦτο προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν ἀγρίοις. Μὴ θαυμάσῃς, Τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμέν. ἀλλ' οὐκ οἶδα σύ. Καὶ Φιλύλλιος ἐν ἡρακλεῖ, Βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ φράσω τίς εἰμ' ἐγώ, Ἡ τῶν προτενθῶν δορπία καλουμένη. Εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτένθαι εἰσί, καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι ἔχον οὕτως. Φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφεῖται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι πέντε ἡμέρας. ὅτι δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ φησίν, ὁ τύραννος ὅτε σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελεύουσιν

40

ἀπογεύεσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀναξίλας δ' ἐν καλυψοῖ φησίν, Προγεύσεταί σοι πρῶτον ἡ γραῦς τοῦ ποτοῦ. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα προσέτι τε τοὺς πλακοῦντας, οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μένανδρος ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησίν, Μάγειρ' ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα. Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τρίτον ἤδη μ' ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν. Ὀκτὼ ποίησον τὰς τραπέζας δύο μίαν Τί σοι διαφέρει τοῦτο παράθες σὺ μίαν. Οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδ' οἷα σὺ Εἴωθας εἰς ταυτὸν καρυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν, ᾠά. πάντα γὰρ τἀναντία Νῦν ἐστιν. ὁ μάγειρος γὰρ ἐν Πίχχι τοῦ ποιεῖ Πλακοῦντας ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει, καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος. εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη, Κρέα δεῖ ὀπτᾷ καὶ κίχλας, καὶ τραγήματα. Ἐπειθ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται. Μυρι-

50

σάμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν Δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις. Ὅτι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας, πεμμάτων μὲν προνοούντων τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῶς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διασάφησεν ἐν χρυσίδι οὕτως. Τέτταρες δ' αὐλητρίδες Ἔχουσι μισθὸν

ποιὸν καὶ μάγειροι Λύδικα. Καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αἴτουσαι σκάφας. Μένανδρος δ' ἐν Δη-
μιουργῷ, τί ἐστι παῖ; διακονικῶς γὰρ νὴ Δία Προσελήλυθας. ναί. πλάττομεν γὰρ πλάσμα-
τα Τὴν νύκτα τ' ἐγρηγόρειμεν, καὶ νῦν ἔτι Ἀποίητα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν. Πεμ-
μάτων δὲ πρῶτον φασὶ μνημονεῦσαι Πανύασιν. Σέλευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρω-
ποθυσίας διηγεῖται. πολλὰ μὲν ἐπιθεὶς λέγων πέμματα. πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνις. προτέ-
ρου Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου ἐν τοῖς ἄθλοις ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος Φέρετε τῇ παρθένῳ δῶρα
σησαμίδας, Χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας, Ἄλλα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν. Ὅτι δὲ
τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου
τὸν λόγον ποιούμενός φησιν, Ὃς δουρὶ πάντας νίκασε νέους Δινάεντα βαλὼν Ἄναυ-
10 ρον ὕπερ Πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ. Οὕτω γὰρ Ὅμηρος ἠδὲ Στησίχορος ἄεισε λαοῖς. Ὁ γὰρ
Στησίχορος οὕτως εἴρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ ᾄσματι τοῖς ἄθλοις Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιά-
ραος, Ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελέαγρος. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθη-
ναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς παραγινομένοις πρὸς τὰς ἱε-
ρουργίας. καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἐκ τῶν πράξεων ὀνόματα, μαγίδες καὶ γογγύλος. ἐπειδὴ τὰς μάζας
φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον, ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας με-
μιγμένας. καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινὲς αὐτῶν χοιρακοὶ καὶ ἀμνοί, καὶ ἀρτυσίλαοι, Καὶ
σήσαμοι, καὶ ἀρτυσίτραγοι, καὶ νεωκόροι, καὶ ἰχθυβόλοι. τῶν δὲ γυναικῶν κυμινάνθαι. κοινῇ δὲ
πάντες ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι, διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ
μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπεὶ ὤπτησε καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔθηκε. Ὅθεν καὶ Πολυ-
20 κράτων ὁ Κρίθωνος Ῥηναιεὺς δίκην γραφόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν
ἐλεοδυτῶν ἐπητιάσατο. καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς
τραπεζοποιοὺς, καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλοπράγ-
μονι παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων, Φοίνικα μεγάλου κύριον βαλλαν-
τίου Ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν, Καὶ φορμίσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο Εἰς
Δῆλον ἐλθεῖν ἤθελησ' ἐκ Πειραιῶς Πάντων ἀκούων, διότι παρασίτῳ τόπος Οὗτος βίου μό-
νος ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ. Εὔοψον ἀγοράν, πανδοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον Αὐτοὺς παρασί-
τους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους, Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς κα-
λεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων. Καρυκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι, Παρόσον τὰ ἱερεῖα
περιτέμνοντες, Δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀρι-
30 στοφάνης ἔφη, Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν Φοῖβε μαχαίρας, Καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς
προπόλους Κἂν τοῖς ἑξῆς δ' ὁ Ἀχαιός φησιν. Τίς ὑποκεκρυμμένος μένει σαραβάκων κοπί-
δων σιωπομένων. Ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ Σατυρικοὶ τοὺς Δελφοὺς, ὡς περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς
θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ' ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, Δελφοῖς φασι παραγινομένοις εἰς Δῆλον πα-
ρεῖχον Δήλιοι ἅλας καὶ ὄξος, καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα, καὶ στρώματα. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς
ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων, τῶν ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσὶν ἄποικοι,
τοσαύτας ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς παραγινομένοις τῶν ξένων λέγων οὕτως. Μά-
γνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ θεοῦ Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι
τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἅλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐπίλυχνον, κλίνας, στρώματα, τραπέζας. Δημήτριος
δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησὶν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς κα-
40 λουμένης Ὑακινθίδος, ἱδρῦσθαι ἥρωας Δαίτωνα καὶ Κεραῶνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φιδιτίοις ποιούν-
των τε τὰς μάζας, καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῷ τετάρτῳ καὶ εἰ-
κοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας, Δαίταν ἥρωα τιμώμενον παρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημονεύειν Μίμνερ-
μον. κἀν Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δία Εἰλαπιναστήν τε καὶ Σπλαγχνοτό-
μον. πολλῶν δὲ τοιούτων λεγομένων ἐκ τῶν γειτόνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τις
ἡδὺς καὶ τερπνὸς, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι θελχθέντας ὑπὸ τῆς ἐμμελείας. καὶ ὁ Οὐλπια-
νὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀλκείδην, ἀκούεις ἔφη μουσικώτατε ἀνδρῶν τῆς καλῆς ταύ-
της συμφωνίας ἥτις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας κατακηληθέντας ὑπὸ τῆς μουσικῆς. καὶ οὐχ ὡς παρ'
ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πολὺς ὁ μόναυλος, ἀλγηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἤ τινα
τέρψιν μουσικήν. καὶ Ἀλκείδης ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο ὕδραυλις εἴτε τῶν ἐντατῶν
50 αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὕρημα, κουρέως τὴν τέχνην. Κτη-
σίβιος δ' αὐτῷ τοὔνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὑτωσί πως λέγων, Ζητεῖται πό-
τερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις, ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε.
λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα

Δήλιοι μάγειροι

Δελφοὶ καρυκοποιοί

ὄργανον μουσικόν

ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον
δοκεῖ κλεψύδρας εἶναι. ἐντατὸν οὖν καὶ καθαπτὸν οὐκ ἂν νομισθείη. ἐμπνευστὸν δ' ἂν ἴσως ῥηθείη διὰ
τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ῥασσο-
μένου τοῦ ὕδατος ὑπό τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ διϊκνουμένων ἀξινῶν διὰ τοῦ ὀργάνου, ἐμπνέονται
οἱ αὐλοί, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσι προσηνῆ. ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ στρογγύλῳ. καί φασι τοῦτο εὑρῆ-
σθαι ὑπὸ Κτησιβίου κουρέως, ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ ἐπὶ τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου δια-
πρέψαι τέ φασι μεγάλως. τοῦτον οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα. Τρύφων δ' ἐν τρί-
τῳ περὶ ὀνομασιῶν. ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύ-
λεως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα εἴπερ τὸ ὄνομα σφάλλεται. ὁ μέντοι Ἀριστόξενος
προκρίνει τὰ ἐντατὰ καὶ κατὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥᾴδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά. 10
πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας, αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω
σοι ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ ὀργάνου Οὐλπιανέ. γιγγραίνοισι γὰρ οἱ Φοίνικες ὥς φησιν ὁ
Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ
Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις. εἰ μὴ ἄρα ἐστὶν ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ
ἔστιν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοί, γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων. τὸν
γὰρ Ἄδωνιν γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐ-
λῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ. Ἄμφις τε ἐν Διθυράμβῳ λέγων οὕτως, Ἐγὼ
δὲ τὸν γίγγραν γε τὸν σοφώτατον, Τίς δ' ἐσθ' ὁ γίγγρας; καινὸν ἐξεύρημά τι Ἡμέτερον. ὃ θεά-
τρῳ μὲν οὐδέπωποτ' ἐ- Δείχθη γ'. Ἀθήνησιν δὲ κατακεχρημένον Ἐν συμποσίοις ἤδη 'στιν. διὰ
τί δ' οὐκ ἄγεις Εἰς τὸν ὄχλον αὐτό; διότι φυλὴν περιμένω Σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν', 20
οἶδα γὰρ Ὅτι πάντ' ἀναξιαίνουσι κρότοις. Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Οὕτω γὰρ ἐπὶ
τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου Ἄμφω νοσοῦσιν, ὥστε τ' ἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν Εἶναι μέλη γιγγραντὰ
καὶ κακὸν μέγα. Πόσῳ δὲ κρεῖττόν ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε τὸ ὑδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ κα-
λουμένου νάβλα, ὅν φησι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι, Φοινίκων
εἶναι καὶ τοῦτο εὕρημα. λέγει δ' οὕτως, Οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα Λαρυγγοφώνος ἐκκεχόρδωται
τύπος. Καὶ ἐν Μυστακοῦ δὲ θητείῳ φησίν, Νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων, οὐκ εὐμελὴς ὢ λω-
τὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγείς Ἔμπνουν αὐεῖ μοῦσαν ἐγρέτου δέ τις Τὸν ἡδονῆς μελῳ-
δὸν θυάζων χορόν. Φιλήμων ἐν Μοιχῷ, Ἔδει παρεῖναι Παρμένων αὐλητρίδ' ἢ Νάβλαν τιν'. ὁ δὲ
νάβλας τί ἐστιν; Οὐκ οἶδας ἐμβρόντητε σύ. μὰ Δί' οὔ. τί φής; Οὐκ οἶσθα νάβλαν, οὐδὲν νῦν οἶσθ'
ἀγαθόν. Σύ γ' οὐδὲ σαμβυκίστριαν. Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον, Ἰόβας ἐν τετάρ- 30
τῳ θεατρικῆς ἱστορίας, Σύρων εὕρημα φησὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο
δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ ὥρων, εὕρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς
καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων κατατρέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μό-
ναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν
προχείρῳ. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι, Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον
Ὀσίριδος εἶναι εὕρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσο-
μαι μνημονεύοντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. τοῦ δὲ μοναύ-
λου μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Θαμύρᾳ οὕτως, Οἴχωκε γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη Λύρα μό-
ναυλος ἦ, τε χειμάνων πλέως Ναὸς στέρημα κωμάσης. Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς, Ἀρπά-
σας μόναυλον εὐθὺς ὡς δοκεῖς Κούφως ἀνήλλετο. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ. Ἀναλα- 40
βὼν μόναυλον ηὔλουν τὸν ὑμέναιον. Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ. Τὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας οὗ-
τος Σύρε. Ποῖον μόναυλον τὸν κάλαμον. Σώπατρος Βακχίδι, καὶ τὸν μόναυλον μέλος ἤχησε.
Πρωταγορίδης δὲ ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησίν. παντὸς δὲ
ὀργάνου κατάμετρον ἧπται κροτάλων ὑπὸ φανοῦ Πανδέρου τῶν τε ἀδεῖ μοναύλων τὰς ἡδίστας ἁρ-
μονίας ἀναμινυρίζει. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμε-
νος περὶ τοῦ Ἀπαμέων πρὸς Λαρισαίους πολέμου γράφει τάδε. παραζωνίδια καὶ λογχάρια ἀνειλη-
φότες ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα, πετασά δ' ἔτι τεθειμένοι καὶ προσκόπια, σκιὰν μὲν ποιοῦντα,
καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφελκόμενοι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων
παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μοναύλια, κώμων οὐ πολέμων ὄργανα. Οὐκ ἀγνοῶ
δὲ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τιτύρινον φησὶ καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. ἴδε ἀπέχεις
καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν περὶ φώτιγγος μνημονεύοντα. ὅτι δὲ ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλα- 50
μαύλης, σαφῶς παρίστησιν Ἥδυλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, ἢ οὑτωσί λέγων. Τοῦτο θεῶν ὁ μό-
ναυλος ὑπ' ἠρίον ὁ γλυκὺς οἰκεῖ Αὐλητὰς μίμων Θυμέλησι χάρις Τυφλὸς ὑπαὶ γήρως

εἶχε

ἄχει, καὶ Σκίρπαλον ᾠδόν, Νήπιόν τ' ἐκάλει. σκίρπαλον ἐκπαλάμων ἀείδειν αὐτῷ τὰ γενέθλια. ἐνθάδε γὰρ ἄχει Γαῦ μαστὰν † ἄδυμα συμμαχίων Ἤυλει δ' ἡ γλαύκης μεμαθηκυῖα παίγνια μουσῶν Νὰ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάταλον ἡδυπότην. Ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Πάκαλον. ἀλλὰ Θέωνα Τὸν καλαμαυλήτην εἴπατε χαῖρε Θέων. Ὥσπερ οὖν τοὺς τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας, καλαμαύλας λέγουσι νῦν, οὕτως καὶ ῥαπαύλας ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας. γιγνώσκειν δὲ βούλομαί σε ἀνδρῶν λῷστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἱστόρηνται. καὶ οὐ λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνην, ἣν καὶ ὁ εὐτελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης, προσέτι τε καὶ ἀναλφάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὡς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐλοὺς εἰσὶ μουσικώτατοι. οὐ μόνον τοὺς παρθενίους καλουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους, οἳ τινὲς καλοῦνται τέλειοί τε καὶ ὑπερτέλειοι, καὶ τοὺς κιθαριστηρίους δὲ, καὶ τοὺς δακτυλικούς. τοὺς γὰρ ἐλύμους αὐλούς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε κἀν τυμπανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν ἢ τοὺς φρυγίους. ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. αὐλοῦσι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μεσοκόπους, καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν θηραμένῃ. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησὶν Ἀνακρέων, Τίς ἐρασμίην θρέψας θυμὸν ἐς ἥβην τορῷν ὡς ἡμιόπων ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖσθαι. εἰσὶ δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γ' οὖν κατὰ μετρα σπουδάζοντας εἰσήγαγε. Ξενοφῶν δὲ καί τινας ἰδιώτας συνανέμιξε. πολλῷ τοίνυν κάλλιον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπόσια. πάλιν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς δέχεται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνακειμένων. τὸ δὲ τῶν Φαιάκων εὐσταθέστερον μὲν τούτων, φιλάδονον δέ, τούτοις δὲ ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθοινίαν ἔχοντα, τὰ δὲ οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται. ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐ δεῖ καλεῖν, ἀλλ' αὐτομάτους ἰέναι ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δεικνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα καλεῖν, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμους τινὰς τούτοις ἄγει. καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον, καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες. ᾔδει γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. ὥσπερ δέον εἰπεῖν, δι' ἣν ὁ ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἥκοι πρὸς δεῖπνον. πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. πότερον γάρ φησιν ὡς οὐκ ᾔδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα. καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε περιφανὴς ἦν βουθυσία καὶ πᾶσι γνώριμος. πῶς δὲ ἂν ἦλθεν εἰ μὴ ᾔδει. ἢ νὴ Δία περισπώμενον φησὶν αὐτὸν εἰδὼς συγγνωμόνει τῷ μὴ κεκληκέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος. ὥσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἥκειν, ἵνα μὴ πρωΐας ὑπολίπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμφόμενος. ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαθέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γένει προσήκοντας, μήτε πατρίδι προσῳκειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δὲ ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, εὐπαιδευτότερον ἡμῖν φησι τὸν Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλαος οἰκειοτέρως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ὑπέπτευεν, καὶ τῆς ποιήσεως ἀλλότριον, τὸ ᾔδει γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. οἶμαι γάρ φησιν ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον καὶ φίλον. πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι θυσίας οὔσης τὸν καλοῦντα μὴ περιμένας. Πλάτων δ' ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως. ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν φησὶ διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν. ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, τὸν Μενέλαον δὲ μαλακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δίαιταν. Βακχυλίδης δὲ περὶ τοῦ Κήυκος οἴκου φησίν, Ἔστη δ' ἐπὶ λάινον οὐδόν. Τοὶ δὲ θοίνας ἔντυνον ὧδέ τ' ἔφασ', Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν δαῖτας εὐόχθους Ἐπέρχονται δίκαιοι φῶτες, Αἱ δὲ παροιμίαι ἡ μέν φησιν, Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Ἡ δέ, αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐφήμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηΐφιλον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα. καὶ τῷ Ἕκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν, Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς. εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητήν. καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων

Ιλ. β

Περὶ τοῦ αὐτόματον ἐλθεῖν

Μενέλαος ὁ μαλακός

τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις,
ὃν αὐτός φησιν εἶναι ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος. Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κρα-
δίην δ᾽ ἐλάφοιο. Οὐ γὰρ εἴ τι λέγεται παρ᾽ Ὁμήρῳ, τοῦθ᾽ Ὅμηρος λέγει. πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθα-
κὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἕκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ Εὔφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυ-
λεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί. τὸ δὲ μὴ δὲ τὸν στίχον ὃν ἐπιτιμᾷ τελείως κατανοῆσαι, ἄτοπον. διὸ
Βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἴωθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων
τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν. πάντα δ᾽ ἂν ἀκριβῶς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλειπε, τὸ
δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωμάτιον καὶ λουσάμενον ἰέναι πρὸς τὸ δεῖπνον. ἐπὶ γοῦν τοῦ Ὀδυσσέ-
ως ἔτι πρὸ τῆς παρὰ Φαίαξι θοίνης, Αὐτόδιον δ᾽ ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν. Ἐπὶ δὲ
τὸν περὶ Τηλέμαχον Ἔς ῥ᾽ ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο. Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν φησὶν
Ἀριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυ- 10
πᾶν, μήτε αὐχμεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ᾽ Ἡράκλειτον. δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰ-
κίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστριζόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρό-
τερον τῷ φιλοθεάμονι, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλειπεν ὁ ποιητής. Αὐ-
τοὶ δ᾽ εἰσῆλθον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες, Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν, ἠὲ σελήνης, Δῶμα καθ᾽ ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταρυθμιζόμενον εἰς βί-
ον ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός, Παῦ᾽ ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε Ξυμποτικὸς
εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. Διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι φησίν, Ἔπειτ᾽ ἐπαίνε-
σόν τι τῶν χαλκωμάτων, Ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι᾽ αὐλῆς θαύμασον. Καὶ πρὸ τοῦ θοινᾶ- 20
σθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ
γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ, Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύ-
σαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν. Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέ-
σβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἡκόντων, ὅμως Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον, ὁ δ᾽ ἐν
πυρὶ βάλλε θυηλάς. Καὶ σπονδοποιοῦνταί γε οἱ δαιτυμόνες. Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέ-
ψαντο ποτοῖο. Νώμησαν δ᾽ ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσαντο. ἅπερ
καὶ Πλάτων φυλάσσει κατὰ τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ
τὸν θεὸν παιανίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. παραπλησίως δὲ καὶ Ξενοφῶν. παρὰ δ᾽ Ἐπικούρῳ,
οὐ σπονδή, οὐκ ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ᾽ ὥσπερ Σιμωνίδης ἔφη περὶ τῆς ἀκόσμου γυναικός, Ἄθυτα δ᾽ ἱε-
ρὰ πολλάκις κατεσθίει. Τὴν γὰρ σύμμετρον κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμφικτύονος βασιλεύσαντος 30
διδαχθῆναι φησὶν Ἀθηναίους. καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθὸς ἐστὶ τῷ
ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμένως πίνηται. Οἶνος γὰρ ἀνώγει Ἠλεός, ὅς τ᾽ ἐ-
φέηκε πολύφρονά περ μάλ᾽ ἀεῖσαι. Καί θ᾽ ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, καί τι ἔπος
προέηκεν ὅπερ τ᾽ ἄῤῥητον ἄμεινον. Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος, οὐκ ἠλεὸν ὥσπερ ἠλίθιον καλεῖ, καὶ ματαιο-
ποιόν. οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι, μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μήτ᾽ ἐνρύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὄρχη-
σιν ῥεπόμενον, οὐχ οὕτως ἄγροικος, οὐδ᾽ ἀπαίδευτος ὤν. ἀλλ᾽ ᾔδει τούτων ἑκάστου καὶ ποσότητος, καὶ
ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ᾽ ἀεῖσαι, τοῦ-
τ᾽ ἔστιν ἀμέτρως καὶ ἐπὶ πλεῖον ὥσπερ προσοχλεῖν. οὐ δὲ ἔτι γελάσαι μὰ Δί᾽, οὐδ᾽ ὀρχήσασθαι. κοινὸν
δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλόν, τὴν ἀνανδρον εἰς τοῦτο πρόληψιν ἐπισομίζει. καὶ θ᾽ ἁπαλὸν γε-
λάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. παρὰ δὲ τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦ- 40
τον, ὥστε μὴ δὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἵστασθαι. ὅρα γὰρ ἤδη κῶμον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ. οἱ δ᾽ ἄλλοι τὸν
ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι, προφάσεως λαβόμενοι, ἐπείπερ αὐτὸς προείλκυσεν Ἀλκιβιάδης.
οὐχ ὥσπερ οἱ παρ᾽ Ὁμήρῳ, αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ᾽ ἔπιόν θ᾽ ὅσον ἤθελε θυμός. τούτων δὲ ἃ μὲν καθάπαξ
περιγραπτέον. οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασι τισὶ μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ
Ὅμηρος εἴρηκεν. μολπή τ᾽ ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ᾽ ἀναθήματα δαιτός. τὸ δ᾽ ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα
ἡδονικὸς τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνειμεν. ἀλλ᾽ οὐχὶ Νέστορι, οὐδὲ Μενελάῳ. οὐ ἐν τῇ γαμοποιΐᾳ
μὴ οὐ συνιέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, (ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἑστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρε-
ληλυθυιῶν, ἐν αἷς παρείληπτο μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τοῦ νυμφίου. πέρας δ᾽ εἶχεν ὁ τοῦ μεγαπένθους γά-
μος. αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διετέλουν, ὅτι Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη) μὴ συνιέντες, ἀλλ᾽ ἐξαπατηθέντες ὑπὸ
τοῦ πρώτου ἔπους. τὸν δ᾽ εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν, προσσυνῆψαν τοιούτους τι- 50
νὰς στίχους. Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ᾽ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, Γείτονες, ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδα-
λίμοιο Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς Φορμίζων, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ᾽
αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους Μετενεγκόντες ἐκ τῆς ὁπλοποιΐας σὺν αὐ-

Margin notes: Ἰλ. ρ (at l. 2); Κοσμιότης δμπ ρινοῦ δαιτυμόνος (at ll. 13–15); ὀδ. δ (at l. 15); ὀδ. ι (at l. 23); Ἰλ. ι (at l. 24); ὀδ. φ. η α (at l. 45); Συμποσίου δμπ ρινοῦ Μενελάου ὀδ. δ (at ll. 51–53)

τῷ γε περὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τοῦ ᾠδοῦ
πάντως ὠρχοῦντο. τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. διόπερ ὁ μὲν Ἡσίοδός φησιν ἐν τῇ ἀσπίδι,
θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς μοῦσαι Πιερίδες. καὶ ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν λέσβιον παιήο-
να. καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν μοῦσαν ἀρχεσίμολπον. Πίνδαρος δὲ ἀγησιχόρα τὰ προοίμια. Διό-
δωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιέγραψε τὸ παίζειν πρώτας ἡμέρας εἶναι καὶ τὸ λέγειν αὐ-
τῶν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὅλον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. ἔπειτα κελεύει γράφειν, δοιὼ δὲ κυβιστη-
τῆρε καθ' αὑτοὺς ἐν τῷ δασεῖ γράμματι σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτούς, κατὰ
σφᾶς ἐστιν αὐτούς. τὸ δὲ λέγειν ἑαυτούς, σόλοικον. ἀλλ' ὅπερ ἔπον οἱ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σώφρον
τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγή, παρέγγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη. περὶ οὗ φη-
10 σὶν ἐν ὁπλοποιΐᾳ. Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσ- ἰλ. σ
σῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ. Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσί-
βοιαι, Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι. Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει, Πολλὸς δ' ἱμε-
ρόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμενος. δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχον-
τες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Τοῖς μὲν ἐν Κρήσιν ἥ τε ὄρχησις ἐπιχώριος, καὶ τὸ κυβιστᾶν. διὸ φησὶ
πρὸς τὸν κρῆτα Μηριόνην, Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε
διαμπερὲς εἴ σ' ἔβαλόν περ. Ὅθεν καὶ κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα, κρῆτα μὲν καλέουσι τρό-
πον, τὸ δὲ ὄργανον μολοσσόν. οἱ δὲ λεγόμενοι λακωνισταί, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖ-
δον. καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ περὶ τοῖς Ἕλλησι. τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χορούς,
καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακουσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς. ἄλλων δ' ἄλλο τι. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος οὐ μό-
20 νον (εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς οὐ προσῆκε στίχους) καὶ τὸ λακώνων παιδείας ἀλλό-
τριον ἐποίησε, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τὸν κρητικοῦ χοροῦ τὸν ᾠδὸν ἐξελὼν ἐπιτε-
μὼν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον. Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμε-
νος, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. ὥστ' ἀνία-
τον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. διό-
τι δὲ οὐ πιθανὸν ἀκρόαμα περὶ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ἐκ τῆς ὁμιλίας ὅλον τὸ συμπόσιον
περαίνεσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους. ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρῆσθαι τοῦ ᾠδοῦ, μὴδ' ᾠδὴν ἣν ᾖδε, μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ
Τηλέμαχον αὐτῷ. καθάπερ δὲ ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἠρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον. καί τοι γε πῶς οὐκ
ἀπίθανον τοὺς τῶν φρονιμωτάτων υἱέας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπαριστέρους εἰσάγεσθαι. ὥστε τρόπον ἀγροί-
κων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιά-
30 κων ᾀσματοποιοῖς, Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν. θαύμαζε δὲ θυμῷ, Καίπερ ὀδ. θ
ἔχων πολλὰ τὰ περιέλκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν. Κάλλιά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσίν, ἤπερ ἀοιδαί.
Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος ἦν ὁ Τηλέμαχος ᾠδοῦ παρόντος καὶ κυβιστητῆρος, προσκύπτων πρὸς τὸν
Πεισίστρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος. ἀλλ' Ὅμηρος ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ὅμοιον
τῷ πατρὶ τὸν Τηλέμαχον παρίστησι. πεποίηκεν γοῦν ἀμφοτέρους, τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ
Μενελάῳ διὰ δακρύων γνωριζομένους. ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἄγυρις ἀλλή-
λους ἐπαινούντων. τὸ δὲ Πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηριστῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. τὸν γὰρ περὶ
Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. παρὰ δ' Ὁμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. καὶ ποτὲ μὲν ἐπῃ-
νεσέ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ'
αὐδῇ. Ὁ δ' ἐπιλάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γεγονομένων, Καὶ νῦν εἴ τι που ἐστὶ πί- ὀδ. δ
40 θοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος. ὁ δὲ πάλιν, Τηλέμαχε. ποῖόν σε
ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων. κατὰ μεταφορὰν ἱξίαν φησί, Τὸν δ' ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσονα, ταχέ-
ως ὁ μέγας καταπίνει. εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς
εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων. οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν, τραγικῶν
τε καὶ λυσιῳδῶν, καὶ κιθαριστηρίων. ὧν μνημονεύουσιν Εὔφορός τε ἐν τοῖς εὑρήμασι, καὶ Εὐφράνωρ ὁ
πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ δωρι-
εῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ, ὁ ἀριστοφάνειος, ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐ-
λός, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος ἐν ταὐτῷ, ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀλε-
ξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησίν. Μαγάδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Οἱ δὲ καλούμενοι λώ-
τινοι αὐλοί, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τῆς καλου-
50 μένης λωτοῦ. ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημα φησὶν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβροῦ κώ-
λων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησί, καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς παρὰ Φοίνιξιν
ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατόν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφο-
ρίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων, οἱ νῦν φησὶ καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκι-

καὶ, καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ. τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων
μνημονεύουσι, καὶ τὴν μαγάδιν καὶ τὰ τρίγωνα, καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μιτυλήνῃ μί-
αν τῶν μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ἔχουσαν σαμβύκην. Ἀριστόξενος δὲ ἔκφυλα ὄργανα κα-
λεῖ φοινικικάς, καὶ πηκτίδας, καὶ μαγάδιδας, σαμβύκας τε, καὶ τρίγωνα, καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκιν-
δαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ᾽ ἐν τρίτῳ πολιτείας φησίν. οὐκ ἄρα ἦν δ᾽ ἐγὼ
πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι ἔφη φαίνεται.
τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια. ἔστιν δ᾽ ὁ
σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδὸς φησὶ Μάτρων ἐν τούτοις, Οὐδ᾽ ὑπὸ πασσαλόφιν
κρέμασαν ὅθι περ τετάνυστο Σκινδαψὸς τετράχορδος ἀηλακάτοιο γυναικός. Μνημονεύει αὐτοῦ
καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁρματίῳ, Σκινδαψὸν λυρόεντα
μέγαν χείρεσσι τινάσσων Ὀξύνου πρεμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος. Καὶ Ἀναξίλας ἐν λυ-
ροποιῷ, Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους, πηκτίδας, Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξετυό-
μην. Σώπατρος δ᾽ ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μύστα, δίχορδον εἶναι φησὶ τὴν πηκτίδα, λέ-
γων οὕτως, Πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ Δίχορδος, εἰς τὴν χεῖρα πῶς κατεστάθη. Τῶν
δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν περιάλλῳ μνημονεύει οὕτως, Σεμέλα δὲ χορεύει, καὶ ὑπαυλεῖ σφιν
σοφὸς κιθάρᾳ παριαμβίδας. ἁ δ᾽ ἐπιγαθεῖ πυκινῶν κτυπῶν ἀκροαζομένα. Τὸ δὲ ψαλτήριον ὥς
φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει ὡς σο-
φώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης ὄντι τὸ εὕρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτεμιδος. μνημονεύει δὲ ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυρο-
φοίνικος, καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ νῦν εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου προ-
σηγορίαν. ἦν δὲ ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ σικυώνιος. μουσικώτατος δὲ ὢν
κατὰ χεῖρα, δίχα πλήκτρου ἔψαλλεν. πάντων οὖν τούτων τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐλῶν

Μουσικὴ ἀλεξανδρέων

ἐμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς. ἐν οἷς ἂν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι ἐπιδείξομαί σοι
ἐγὼ αὐτὸς πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ πολί-
της μου, οὕτως δ᾽ οὐ πρὸ πολλοῦ τετελεύτηκε, δημόσια ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλου-
μένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάντας ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὡς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν
αὐτοῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς ἐν μὲν μυσοῖς οὕτως,
Πολὺς δὲ φρὺξ τρίγωνος ἀντίσπαστά τε Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. καὶ ἐν Θαμύρᾳ.
Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν δαιταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ, Εὔπολις δὲ ἐν βάπταις φησίν. ὃς κα-
λῶς μὲν τυμπανίζει, καὶ διαψάλλει τριγώνοις. τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου, Εὐφορίων μὲν ὡς
προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ ὁ γε-
γραφὼς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοὺς τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδοῦραν ἐκ τῆς
ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Τυρρηνῶν δ᾽ ἐστὶν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητρόδωρος
δ᾽ ὁ χῖος ἐν τρωϊκοῖς, σύριγγα μὲν φησὶ Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν κελαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συ-
ριζόντων. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν.
τινὰς δὲ ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μαιδοὺς. τὴν δὲ πολυκάλαμον, Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν
κηρόδετον. ταῦτα ἔχεις παρ᾽ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων Οὐλπιανὲ ὀνοματοθήρα τῶν περὶ τοὺς μοναύλους
ἐσπουδακότων. οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλέα τὸν βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς χρο-
νικοῖς τὸν ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβά-
ρους, ἐκλιπούσης ἤδη τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, διὰ τὰς γενομένας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς
Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις. ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τὸν ἕβδομον
βασιλεύσαντα Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, τὸν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον κακεργέτην. οὗ-
τος γὰρ πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ ἐφηβευσάντων, ἐποίησε πλήρεις τάς τε νήσους καὶ πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσό-
φων, γεωμετρῶν, μουσικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν. οἳ
διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἃ ἠπίσταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογίμους. ἔμελε δὲ τοῖς

Σπουδὴ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν μουσικήν

πάλαι πᾶσιν ἕλλησι μουσικῆς. διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαιλέων γοῦν ὁ ἡρακλεώ-
της ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ προτρεπτικῷ, Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μανθάνειν.
Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ πόντῳ καθ᾽ ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε
τὸν Ἱππονίκου, καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου. Δοῦρις δ᾽ ἐν τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους, Ἀλ-
κιβιάδην φησὶ μαθεῖν τὴν αὐλητικὴν, οὐ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνόμου τοῦ μεγίστην ἐσχη-
κότος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμπιοδώρου καὶ
Ὀρθαγόρου. καὶ τῶν πυθαγορικῶν δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ, καὶ σύγγραμ-
μα περὶ αὐλῶν κατέλιπεν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς δαιτα-

λεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο σπουδήν, ὅταν λέγῃ, Ὅστις δ᾽ αὐτὴν αὐλοῖς καὶ λύραις κατατέτριμμαι χρώμενος, εἶτα με σκάπτειν κελεύεις. Φρύνιχος ἐν Ἐφιάλτῃ, Οὐ τουτονὶ μέντοι σὺ κιθαρίζειν ποτὲ αὐλεῖν τ᾽ ἐδίδαξας. Καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δέ φησιν Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ᾽ ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ, ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Ἐπὶ δὲ αὐλὸς ἀλέκτωρ λύδιον ὕμνον ἀχαιῶν. Ἐν δὲ Φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα διὰ τούτων, Προθεῖ δὲ καὶ σύριγξ ἰδαῖος ἀλέκτωρ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησίν, ἔκτυπον ἄγων βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι ῥυθμῷ. οὕτω λέγων τὸν Φρύγιον. βαρὺς γὰρ οὗτος. παρ᾽ ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι. ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἥδε ἡ βίβλος ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Παλαιοὶ συνδειπνοῦντες

ΑΛΛ᾽ ἐπεὶ πολὺς οὗτος λόγος συμποσίων προδιήνυσται ὦ Τιμόκρατες ἐν τοῖς πρὸ τούτου, παραλίπομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν ψυχήν, ὠφελοῦντα δὲ κατὰ παντοδαπίαν ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω καὶ τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντα ἀρίστου Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα, Τὸ δ᾽ ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα. Φησὶ δ᾽ οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμενος, Τὸν δ᾽ εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ. (οδ.δ) Ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. τὸ δὲ πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῆς Λυκίας βασιλεὺς διδάσκει οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς δεξάμενος. Ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε. (ιλ.ζ) Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλίαν τι ὁ οἶνος ἑλκυστικόν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν καὶ διαχέων. διόπερ οὐδὲ πρότερον ἠρώτων οἵτινες εἶεν, ἀλλ᾽ ὕστερον, ὡς τὴν ξενίαν αὐτὴν τιμῶντες, ἀλλ᾽ οὐ τὸ ἐν μέρει καὶ καθ᾽ ἕκαστον ἁμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων προνοοῦντες οἱ νομοθέται τά τε φυλετικὰ δεῖπνα καὶ τὰ δημοτικὰ προσέταξαν. ἔτι δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ φρατρικά, καὶ πάλιν ὀργεωνικὰ λεγόμενα. πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν Διογενιστῶν, τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ Παναιτιαστῶν. κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί᾽ οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ᾽ ἵνα τὰ κατὰ τοῦ συμποσίου λόγου σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. συνεδείπνουν δ᾽ ὁσημέραι οἱ περὶ Πρύτανιν σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ἀγγελθῆναι τὴν Ἐλατείας κατάληψιν. ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δὲ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ᾽ αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον εὐωχεῖσθαι. τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. τὰ δὲ ἐν Σπάρτῃ φειδίτια καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις οὐ κακῶς ἔφη, Οὐ χρὴ συμποσίοισι φίλους ἀπέχεσθ᾽ ἑτάρους Δηρόν. ἀνάμνησις γὰρ πολλὴ χαρίεσσα τούτη. Ἀντίπατρος δὲ ὁ φιλόσοφος συμπόσιον ποτὲ συνάγων, συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς περὶ σοφισμάτων ἐρῶσιν. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ συγκατακλιθέντα ἑνὶ τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεί τις αὐτῷ τῶν παρόντων διέτεινε φάναι. Εὖ σοι γένοιτο, Τηλέφῳ δ᾽ ἀγωνιῶ. Ἔτυχε δ᾽ ὁ κατοψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ Ζήνων ἐπεί τις τῶν παρόντων ὀψοφάγων ἀπέσυρεν ἅμα τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς τὸν ἰχθὺν ἀπέσυρεν ἐπιλέγων. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερα ἐξειργάζετο. Σωκράτης δὲ ἰδών τινα ἀμέτρως τῷ ἐποψήματι χρώμενον, ὦ παρόντες ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ᾽ ὄψῳ ὡς ἄρτῳ; ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα, αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. οἱ κατ᾽ ἀρχὰς τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει. οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μαντεύσασθαι πῶς ποτ᾽ ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα, καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων. Ἀριστοτέλης, ἄλουτον καὶ κονιορτοῦ ἥκειν πλήρη τινὰ ὕβρι τὸ συμπόσιον φησίν. ἐπειδ᾽ ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει τίνας κλητέον, ἀπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ καλεῖν. κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος. οὗτος γὰρ ἀξιοῖ καὶ τοὺς γείτονας μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς βοιωτικῆς ἐστιν ἀναισθησίας συμπόσιον, καὶ τῆς μισανθρωποτάτης τῶν παροι-

μιῶν

μῶν ἁρμόττον. Τελοῦ φίλοι νεῖοντες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τόπῳ τὴν φιλίαν καὶ οὐ τρόπῳ κρίνεσθαι. τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν, Τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. Παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι.

Συμπόσιον δὲ μερικὸν καὶ Πλατωνικόν.

Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον. Ἔτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίας εἰσάγει διαφέροντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Ὀδυσσέα, τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους. ἰδίᾳ δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγεν προφήτας ἀτόμων. καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα, τήν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποικιλίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐρυξίμαχον ἰατρόν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως ἐδόντων. οὔτε γὰρ κόλακα πρέπον δεῖν εἶναι, οὔτε μυκτηριστήν. πάλιν Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας. ὥστ' οἰωνίσασθαι, εἶθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν. Πλάτων δὲ τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος. ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι. κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρει, χλευάζει τε τὰ ἰσόκωλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα. καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα ὅτι πασχητιᾷ. ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὅμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων, ἀλλ' οὔτε ἐκ θύμβρας ἔφη Δημοχάρης λόγχη, οὔτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. τοῦτο δὲ κωμῳδοῦντός ἐστι τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος ἑλλάδος ἑλλάδα, ὁ δὲ Πύθιος, ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. διό τι τοίνυν κατέψευσαι τῶν νεανίσκων πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα, τότε πρῶτον ἄρξαντα Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἔξεδρον, καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ, ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ.

Συμπόσιον Ξενοφῶντος καὶ Ὁμήρου

ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καίπερ ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις. Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αὐτόλυκος Παναθήναια παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. ὥσπερ γὰρ ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν ὁρώντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. οἱ μέν γε σιωπηλότεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως. ἀλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἐπεχείρησε. καὶ περὶ τῆς Ἑλένης διαφερούσης περὶ τὸ κάλλος τὶς τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιαῦτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐκνικώμενος.

Il. γ.

Οὐ νέμεσις Τρῶας τε καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Εἶτα φησίν, Ἀλλὰ καὶ ὣς τοίη περ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω.

Συμπόσιον Ὁμηρικοῦ Μενελάου

Τάδε μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παραγινόμενα ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ διατρίβοντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης ὡς πρέπον ἐστὶν ἡσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸ περιβόητον ἐκκεκωφωμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῶν αὐλητρίδων ἀντεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κιθαρίζοντος. ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς τὸ μύρον ἀπείπατο. οὐ γὰρ ἂν αὐτοῦ ἀγελαστὶ ἠνέσχετο κατὰ νῦν ἔχον ταῦτα τὰ ἔπη.

Aristoph. in nubibus

Τοὺς ὠχριῶντας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις, ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν. Καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι. ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν σιληνῶν αἰσχίω λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἑλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα, προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη; παρὰ δ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσι ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδωδὴν παρατιθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε,

Od. δ

Σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα Δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵτινές ἐστον, Ἔπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος. Ὣς φάτο καί σφιν νῶτα βοὸς παρέθηκεν Ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. Φαγόντες δ' ἐκεῖνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες οὐ περὶ ἐδεσμάτων φασίν, οὐδὲ πε-

ρὶ θεραπαινῶν τοῦ κεκληκότος ὑφ᾽ ὧν ἐλούσαντο. περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται. Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρίσταρχος δὲ οὐ δεόντως γράφει. Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. Οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν ὡς ἐστὶ δώματα ἠχήεντα. τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τὸ Χρυσοῦ τ᾽ ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου, ἠδ᾽ ἐλέφαντος. οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται, Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται, Ὅσσα τάδε ἄσπετα πολλά· σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα. Οὐκ ἔστι δὲ ἀκόλουθον τῷ Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή, ἐπιφέρειν, Ὅσσα τάδ᾽ ἄσπετα πολλά, σόλοικον ὂν τῷ ἀσυνάρτητον τῆς ἀναγνώσεως. ἔτι ζητείσθω εἰ ἡ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα, αὐλὸν καλοῦμεν. ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος. αὐτίκα δ᾽ αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε, καὶ τὴν περικεφαλαίαν ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνῃ αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. καλοῦσι δὲ ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς. οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκῖνος μὲν Ἀχιλλεῖ, Βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ. καὶ Σοφοκλῆς σκύθαις, Κρημνούς τε καὶ σήραγγας, ἠδ᾽ ἐπακτίας Αὐλῶνας. Ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι. Βαθὺς διαφύεται αὐλών, ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται θῆλυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. ὥσπερ Μένανδρος αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας. καὶ Δίφιλος, Αὐλὰς θεραπεύειν ἐστὶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου. Ἤτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. ἔνθα ἦν ὁ τοῦ ἑρκείου Ζηνὸς βωμός. ὁ μέν τοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον Σπένδων αἴθοπα οἶνον, ἐπ᾽ αἰθομένοις ἱεροῖσι. Ὁ δὲ Πρίαμος, Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδούμενος κατὰ κόπρον. Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον, Ἀλλ᾽ ἐξελθόντες μεγάρων εὖ ναιεταόντων Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν. Ὅτι δὲ ὁμοῦ τόν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπῄνεσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος. Τέκνα φίλ᾽ ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι. Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ᾽ ἔασιν. Ἀλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἐπιδεξίως ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ᾽ ἐπιχαρίτως παρενείρας ὁ Μενέλαος ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται. κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γάρ φησι παθὼν ἔχειν αὐτόν. οὐ μέν τοι ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν. ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ᾽ ἔασιν. ἐνδειξάμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος καὶ μετ᾽ ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον. Ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν Ναίειν. οἱ δ᾽ ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ᾽ ὄλοντο Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο. Τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀντάξιαν δόξειεν τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην. ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπήνεγκεν, Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ Ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδήν. Ἵνα δὲ μὴ φαίνηται μηδενὸς τῶν ἐκείνου προσμελῶν, ἐμνήσθη κατ᾽ ὄνομα. Ὀδύρονται νύ που αὐτόν. Λαέρτης θ᾽ ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια, Τηλέμαχός θ᾽ ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ᾽ ἐνὶ οἴκῳ. Τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην, ὁ μὲν ἐφίστησι. καὶ ἐν τούτῳ τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ κἀκεῖνος ἐκ τῆς ὁμοιότητος τεκμηράμενος. πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δεινοὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι, παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου. καὶ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τοῦ δέους τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηράναι μάλιστ᾽ ἂν ἤθελε μετ᾽ ἐκείνου. κατὰ δὲ τὸ εἰκός, οἱ μὲν δακρύουσιν, ἡ δ᾽ Ἑλένη Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πάνακες τῷ ὄντι φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως μεταξὺ ταλασιουργίας ἁπτομένη. οὐ δι᾽ ἀρέσκειαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ᾽ οἴκοθεν ἔχουσα τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομαχεῖν εἰκάζεται Γρηῒ δὲ μιν ἐϊκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν

εἰροκόμος, ἣ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταούσῃ Ἤσκειν εἴρια καλά. Ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέργως τὸ φίλεργον κἀκ τούτων, Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν. Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο, Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε τόν οἱ ἔδωκεν Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ. Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς φιλοτεχνίαν συνορᾶν. Τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη, φησί. Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι, Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην. Σῇ δ' ἀλόχῳ φορέειν. Αὕτη δ' ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει. οὐ χλιδῶσα γάρ, οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. εὑρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα. Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ, ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε Δίπλακα μαρμαρέην. πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. Οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων. Διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὅμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κεκλημένους ἐφ' ἑστίασιν παρακαλεῖν ἐπανίστασθαι τοὺς κεκληκότας. ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον, Ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες. Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντορα εἶναι Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα, Ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσασθε δ' οἶνον. Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς, οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω χρόνον παραμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησὶ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ. Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. Καὶ νῦν δὲ νόμος ἔκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπιέναι. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι. καὶ οἶνον ἔπινον τοσοῦτον ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός. Τί δ' ἔρδων φίλος σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ μοίσαις, εὐθυμίᾳ τε μέλων εἴην, τοῦτ' αἰτέομαί σε. Τὸ δὲ Πλάτωνος συμπόσιον, οὐ συνέδριόν ἐστιν, οὐ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων; Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θέλει. καί τοι Ἐρυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων. ἀλλ' ἐγρήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος. καλῶς γάρ τις τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δὲ καὶ μετὰ ταῦτα τὸν μὲν δὴ νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη. ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Ἀγάθωνα καὶ τὸν Σωκράτην κατακοιμήσαντα ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκειον. ἐξὸν φησὶν ὁ Ἡρόδικος εἰς τοὺς Ὁμήρου Λαιστρυγόνας, Ἔνθα κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς. Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶντο τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ᾠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱὸς καί τοι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ, καὶ οἱ δειπνήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. ἐν ἐνίοις δὲ καὶ τῶν Περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαί, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν στρατείαν. τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον πρὸς ὃ ἀποτέταται τοῦ Ὀδυσσέως ὁ λόγος, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. Ξένον ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαιάκων τρυφερῶν ὅπερ συμβάλλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὕροι. καί τοι τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς ἀμφ' Ἄρεος φιλότητα μῦθον τινὰ χλεύῃ κεκραμένον. καί τοι εἰς τὴν μνηστηροφονίαν ὑποθηκῶν ὑποτιθεμένων τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ Κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειότατον Ἄρη καταγωνισαμένου. ἐκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ὅμηρος φησίν. Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρῆνυν καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλήτας. θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὑπό. ὁ δὲ κλισμὸς περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτῃ εἶναι δοκοῦντι, δίφρον ἀεικέλιον φησὶ καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν. οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παρειστήκεισαν. ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις ἀεὶ πλήρες παρεῖχον τὸ ποτήριον. τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα φησί, Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ Ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοὶ πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. Προέπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς (τοῦτο γὰρ προπινεῖν ἐστιν) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. ὁσάκις δὲ καὶ τροφὰς ἐλάμβανον προειρήκαμεν ἤδη. ὅτι δὲ

Πλάτωνος, καὶ Ὁμήρου συμπόσιον.

πρὸς

πρὸς ἦσαν. διὰ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ δεῖπνον ὀνομάζεσθαι. γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φά-
σκοντες ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον. ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη. σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας, οὐ νοοῦντες ὅτι λέ-
γει τὸν διατριβὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως δὲ οὐδεὶς δόξει παρὰ τῷ ποιητῇ πρός τινα λαμβάνοντα τρο
φάς. ἁμαρτάνουσι δὲ οἱ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους. Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρου ‖ Ιλ. α.
σα, Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀεί-
ρας. Εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν
οὐκ ἔδει παρεισφέρειν. διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δειπνούντων αἱ τρά-
πεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει, Ἀμφίπολοι δ'
ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός. Δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. καὶ γὰρ τῶν ὅπλων τὰ σκεπαστικὰ θώρακα καὶ
10 κνημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ λέγουσιν ἔντη, καθάπερ ἄγγεια τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα. τῶν δὲ
ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας. οἱ δὲ νῦν, ξενῶνας καὶ ἀν-
δρῶνας νομίζουσι. τί οὖν ὀνομάζοιμεν ἄνδρες φίλοι τὸ συμπόσιον, ὅπερ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανὴς μὲν
κληθεὶς, ἐπιμανὴς δὲ ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθεὶς, βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύ- ‖ Ἀντίοχος ὁ
κου εἷς, περὶ οὗ φησὶ Πολύβιος τάδε. ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοὺς θεραπεύοντας οὗ τύ- ‖ ἐπιμανής.
χοι τῆς πόλεως αὐτῶν ἐφαίνετο δεύτερος καὶ τρίτος. μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο
καὶ χρυσοχοείοις εὑρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, ἔπειτα καὶ με-
τὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὡμίλει ᾧ τύχοι. καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπινε
τῶν εὐτελεστάτων. ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους, οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας
παρῆν, ἐπικωμάζων μετὰ κερατίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀφισταμένους
20 φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει κατὰ τὴν
ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων. καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν
ψῆφον. ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ καὶ ὡς δήμαρχος. τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ καθίσας
ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, διήκουε τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γινομένων
συναλλαγμάτων, καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀν-
θρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς. οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μαινόμενον. καὶ γὰρ πε-
ρὶ τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλά-
νους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισι τυγχάνων οὓς μὴ ἑωράκει ποτὲ ἐδίδου δωρεὰς ἀ-
προσδοκήτους. ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέ-
βαλλε τοὺς βεβασιλευκότας. τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθηναίοις ὀλυμπιείου, καὶ τῶν πε-
30 ρὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν ἀνδριάντων. ἐλούετο δὲ καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ
βαλανεῖα πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων. ὅτε καί τι-
νος εἰπόντος, μακάριοι ἐστὲ ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὄζοντες ἡδύ. καὶ μηδὲν τὸν
ἄνθρωπον προσειπὼν ὅπου κεῖνος τῇ ἐξῆς ἐλοῦτο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κε-
φαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς στακτῆς καλουμένης. ὡς πάντας ἀναστάντας κυ-
λίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ
καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συντελεσμένους
ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλοεργίᾳ δωρεᾶς ὑπερβά-
λαι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομένους ἀγῶ-
νας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης, ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. ἀρ- ‖ Ἀντιόχου πομ-
40 χὴν δὲ ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. καθηγοῦντό τινες Ῥωμαϊ- ‖ πεία.
κὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυσιδωτοῖς ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχί-
λιοι, μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν, Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθωπλι-
σμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται πεντακι-
σχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες, οἷς ἠκολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα. τούτων
κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλα-
ροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς.
οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ
κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι. τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος
ἵππος οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ
50 αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ
καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. ἑξήκοντα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα, ἔπειτα ἐλεφάντων
ἅρμα καὶ συνωρίς. καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ. τὴν δ' ἄλ-
λην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον, ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπέμπευσαν εἰς

ὀκτακο-

ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' εὔτραφεῖς περὶ χιλίους. θεωρίας δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων. ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος, οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι. πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δὲ ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἵπετο δ' αὐτοῖς καὶ νυκτὸς εἴδωλον, καὶ ἡμέρας. γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ ἠοῦς καὶ μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν ὅσον ἦν. ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων Διονυσίου τοῦ ἐπιστολογράφου χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες, ὧν οὐδὲν ἔλαττον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔρραινον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν. ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσίων κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πέντε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κινναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, † εἴρινον. πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. ἔστρωσε δὲ εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. ἐπὶ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινε. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα, καὶ μετανίστατο. καὶ περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος. καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων, καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελωτοποιῶν ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο παρασπονδήσας τὸν Φιλομήτορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.

† κρίνινον.

Φιλαδέλφου πομπή.

Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ βασιλέως διάνοιαν ὡς οὐκ ἐπιφανὴς ἀλλ' ὄντως ἐπιμανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενομένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως πομπῆς, Καλλίξενον τὸν Ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς φησι. πρὸ δὲ τοῦ ἄρξασθαι, τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγενήθη. τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλῳ, διασκευὴν δὲ εἶχε τοιαύτην. κίονες διεστάθησαν ξύλινοι, πέντε μὲν ἐπὶ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος, ἑνὶ δὲ ἐλάττους ἐπὶ πλάτος. ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ. καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσολεύκους ἐν πετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημμένας. ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτατο. τῶν δὲ κιόνων οἱ μὲν τέσσαρες ὡμοίωντο φοίνιξιν. οἱ δ' ἀνὰ μέσον θύρσων εἶχον φαντασίαν. τούτων δ' ἐκτὸς περίστυλος ἐπεποίητο σύριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην. ἐν ᾗ τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἑστάναι συνέβαινεν. ἧς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίαις περιείχετο φοινικίναις. ἐπὶ δὲ τῶν ἀναμέσον χωρῶν, δοραὶ θηρίων παράδοξοι καὶ τῇ ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἐκρέμαντο. τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὕπαιθρον μυρρίναις τε καὶ δάφναις καὶ ἄλλοις ἐπιτηδείοις ἔρνεσιν ἐγεγόνει συνηρεφές. τὸ δ' ἔδαφος πᾶν, ἄνθεσι κατεπέπαστο παντοίοις. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας, τὰ σπανίως καθ' ὥραν ἐνεστηκυῖαν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις ἄφθονα γεννᾷ καὶ διαπαντός. καὶ οὔτε ῥόδον, οὔτε λευκόϊον, οὔτ' ἄλλο ῥᾳδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν οὐθὲν οὐδέποτ' εἴωθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείσης, παράδοξος ἡ φαντασία τοῖς ξένοις κατέστη. τὰ γὰρ εἰς μίαν εὑρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει ῥᾳδίως. ταῦτα καὶ τῷ πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως. καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην, θείου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦντα λειμῶνος πρόσοψιν. διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παραστάδων ζῷα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν, ἑκατόν. ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυωνικῶν ζωγράφων,

γραφῶν. ἐναλλὰξ δ' ἐπίλεκτοι εἰκασίαι παντοῖοι καὶ χιτῶνες χρυσοφεῖς, ἐφαπτίδες τε κάλλισται. τινὲς μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνυφασμένας, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. ὑπεράνω δὲ τούτων θυρεοὶ περιέκειντο ἐναλλὰξ ἀργυραῖ τε καὶ χρυσαῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις οὔσαις ὀκταπήχεσιν ἄντρα κατεσκεύαστο. ἐπὶ μὲν τὸ μῆκος τῆς σκηνῆς ἓξ ἑκατέρας πλευρᾶς, κατὰ πλάτος δὲ τέτταρα. συμπόσιά τε ἀντία ἀλλήλων αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζώων, ἀληθινὸν ἐχόντων ἱματισμόν. οἷς παρέκειντο καὶ ποτήρια χρυσᾶ. κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο Δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. κατὰ δὲ τὸν ὑψηλότατον τόπον τῆς ὀροφῆς ἀετοὶ κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαιδεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειντο δὲ καὶ κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς, ἑκατόν. ἡ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφεῖται ἀναπεπταμένη. ταύταις δ' ἀμφίταποι ἁλουργοῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας. καὶ περιστρώματα ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ δὲ περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον. ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζωδίων. παρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμόν. ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην ἐπ' ἀργυρῶν διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν ἀπόνιψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι, καὶ καταχύσεις ἴσαι παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου κατ' ἀντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικείων καὶ ποτηρίων, τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων καὶ κατασκευασμάτων ἔκθεσιν. ἃ δὴ πάντα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διάλιθα θαυμαστὰ ταῖς τέχναις. τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν. τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος, εἰς μύρια τάλαντα ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευήν. ἐπεὶ δὲ τῆς σκηνῆς τὴν κατασκευὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. ἤγετο γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ἑωσφόρου. καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπή, καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. ἔπειθ' ἡ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατωνομασμένη. μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάντων οἰκείαν ἔχουσαι τῆς περὶ ἑκάστων αὐτῶν ἱστορίας διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑσπέρου συνέβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτον συναγούσης τὸν καιρόν. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται, τὰς τῶν πεντετηρίδων γραφὰς λαμβάνων ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς, πρῶτοι μὲν προήεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σιληνοὶ πορφυρᾶς χλανίδας, οἱ δὲ φοινικίδας ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι λαμπάδας φέροντες κιττίνας διαχρύσους. μεθ' οὓς Νῖκαι χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ἔφερον δ' αὗται θυμιατήρια ἑξαπήχη κιττίνοις καὶ χρυσοῖς κίσσι † διακεκοσμημένα, ζωωτοὺς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας. αὗται δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικείμεναι. μετὰ δὲ ταύτας εἵπετο βωμὸς ἑξάπηχυς διπλοῦς κιττίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον μεσολεύκοις μίτραις κατειλημμένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν, ἔτι δὲ κρόκον ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑκατὸν εἴκοσι. μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἐστεφανωμένοι κιττίνοις χρυσοῖς στεφάνοις. τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐκέχριντο ὀστρέῳ, τινὲς δὲ μίλτῳ, καὶ χρώμασιν ἑτέροις. ἔφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμπέλου καὶ χρυσοῦ εἰργασμένον, μεθ' οὓς Σιληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι, καὶ κρηπῖσι λευκαῖς. εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ μείζων τετράπηχυς ἐν τραγικῇ διαθέσει καὶ προσώπῳ φέρων χρυσοῦν ἀμαλθείας κέρας. ὃς προσηγορεύετο ἐνιαυτός. ᾧ γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο, πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη. φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαίας, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοίνικος. ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη πεντετηρίς. ταύτῃ δ' ἐπηκολούθουν ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι, καὶ δύο κίττινα ἐκ χρυσοῦ ἑξαπήχη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦς. καὶ πάλιν Σάτυροι στεφάνους ἔχοντες κιττίνους χρυσοῦς φοινικίδας περιβεβλημένοι. ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσῆν, οἱ δὲ καρχήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου. καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς. ὁ μὲν † παιδίσκος ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος. ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν. μετὰ τούτους τετράκυκλος πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διονύσου, δεκάπηχυ σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον. καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν δεκαπέντε, καὶ τρίπους χρυσοῦς ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ κασσίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιὰς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας κεκοσμημένη. προσήρτηντο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ταινίαι καὶ θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι, πρόσωπά τε σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι. καὶ πέρσης τελεταὶ καὶ θίασοι παντοδαποὶ καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. μετὰ δὲ ταῦ-

παιδίσκου.

τα μακέται αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι, καὶ Λυδαὶ κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ
ἐστεφανωμέναι, τινὲς μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλαξι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κιττῷ. κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ
μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλάτος ὑπὸ ἀνδρῶν
ἑξήκοντα. ἐφ᾽ ἧς ἄγαλμα Νύσσης ὀκτάπηχυ καθήμενον, ἐνδεδυκὸς μὲν θάψινον χιτῶνα χρυσοποί-
κιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο λακωνικόν. ἀνίστατο δ᾽ ἐκ τούτου μηχανικῶς, οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγον-
τος. καὶ σπείσασα ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. εἶχε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐστεμμένον μί-
τραις. αὕτη δ᾽ ἐστεφάνωτο κιττίνῳ χρυσῷ, καὶ βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα
καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες. ἑξῆς εἵπετο ἄλ-
λη τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἰκοσιτεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα, πλήρης σταφυλῆς. ἐπάτουν
δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. ἐφειστήκει δ᾽ αὐτοῖς Σιληνός. καὶ δι᾽ ὅ-
λης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἑξῆς ἐφέρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν κε', πλάτος τεσσαρεσκαί-
δεκα. ἤγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἦν ἀσκὸς τρισχιλίους ἔχων μετρητὰς ἐκ παρδαλῶν
δερμάτων ἐρραμμένος. ἔρρει δὲ καὶ οὗτος ἐπὶ μικρὸν ἀνιέμενος ἐπὶ πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ᾽
αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σιληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἐστεφανωμένοι. φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ
δὲ θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ. ἐχόμενος ἤγετο κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρη-
τὰς ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε δὲ καὶ ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα, καὶ
ὑπὸ τὴν βάσιν ζῷα τετορευμένα. καὶ διὰ μέσου ἐστεφάνωτο χρυσῷ διαλίθῳ. ἑξῆς ἐπεφέρετο κυλίκεια
ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. ταῦτα δ᾽ εἶχεν ἄνω τε ἀκρωτήρια καὶ ἐν ταῖς γαστράσι
κύκλῳ. καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ζῷα τρία ἡμιπήχη καὶ πηχυαῖα, πλῆθος πολλά. καὶ λουτῆρες μεγάλοι
δέκα, καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα. ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ᾽ ἐλάχιστοι πέντε. εἶ-
τα λέβητες ἕξ. βατιακαὶ εἰκοσιτέσσαρες ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις πέντε. καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο. ἐφ᾽ ὧν ἦσαν
βῖκοι εἰκοσιτέσσαρες. τράπεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς. καὶ ἄλλαι ἑξαπήχεις τριάκοντα. πρὸς
δὲ τούτοις, τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περίμετρον πηχῶν ἑκκαίδεκα, κατάργυρος ὢν
ὅλος. οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ δὲ τούτους ἐφέροντο Δελφικοὶ
τρίποδες ἀργυροῖ, ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων. ὧν αἱ γωνίαι τετράμετροι,
ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἕξ. ἀμφορεῖς παναθηναικοὶ δεκαέξ. ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα. τούτων ὁ μέγι-
στος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ. ἐχόμενα δὲ τούτων ἐ-
πόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες κρατῆρας λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους.
τετραμέτρητοι ἕτεροι, κορινθιουργεῖς δύο. οὗτοι δ᾽ εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορευμέ-
να ζῷα. καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γαστράσι πρόστυπα ἐπιμελῶς πεποιημένα. ἐχώρει δ᾽ ἕκαστος
μετρητὰς ὀκτώ, ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις, καὶ λουτὸς ἐν ᾧ ἦσαν βῖκοι δέκα, ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρη-
τὰς πέντε. κώθωνες διμέτρητοι δύο, ψυκτῆρες εἴκοσι δύο. ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκον-
τα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες. καὶ χρυσωμα-
τοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα, ὕψος ἔχουσα βασμοὺς ἕξ. ἐν οἷς καὶ ζῷα τετραπάλαιστα ἐπιμε-
λῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ κυλίκεια δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο. ἐγγυθῆκαι χρυ-
σαῖ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρίπηχυς, μαζονόμια εἰκοσιπέν-
τε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς. ἐστεφανω-
μένοι οἱ μὲν κιττῷ, οἱ δὲ πίτυϊ. διακόσιοι δὲ καὶ πεντήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀρ-
γυροῦς. ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. μεθ᾽ οὓς ἄλλοι παῖ-
δες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν. ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυ-
ρᾶ. τριακόσια δὲ κηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. καὶ κερασθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πί-
θοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ. ἑξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέ-
ζας. ἐφ᾽ ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σε-
μέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ
ἄξιον δὲ ἦν παραλιπεῖν τήνδε τὴν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν εἰκοσιδύο, πλάτος δεκα-
τεσσάρων, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑλκομένην πεντακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καθ᾽ ὑπερβολήν, κιττῷ
καὶ μίλτῳ. † ἐκ τούτου περιστεραὶ καὶ φάτται καὶ τρυγόνες καθ᾽ ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις
τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ
κρουνοὶ δύο, ὁ μὲν γάλακτος, ὁ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ᾽ αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς.
ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου † ἣ περιεῖχε τὴν
ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηχυς, ἐπ᾽ ἐλέφαντος κατακείμενος, ἀμφιεσμέ-
νος πορφυρίδα καὶ στέφανον κιττοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον
χρυσοῦν. ὑπεδέδετο δὲ ἐμβάδας χρυσοραφεῖς. προεκάθητο δ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος
σατυρίσκος

Σατυρίσκος πεντάπηχυς ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ. τῇ δεξιᾷ χειρὶ αἰγείῳ κέρατι χρυ-
σῷ σημαίνων. ὁ δὲ ἐλέφας σκευὴν εἶχε χρυσῆν. καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ, κίσσινον χρυσοῦν στέφανον. ἠ-
κολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσιαι κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς χρυσῷ διεζωσμέναι.
ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας, οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες.
μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἶλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σιληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν
δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσᾶς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον. μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάν-
των ἅρματα ἀφείθη εἰκοσιτέσσαρα, καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα κόλων † δεκαδύο, ὀρύγων
ἑπτὰ καὶ βουβάλων δεκαπέντε. στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ἐλάφων ἑπτά. καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὀ-
νων ἀγρίων ἅρματα τέσσαρα. ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχι-
10 κοὺς καὶ πετάσους. παραναβεβήκει δὲ παιδισκάρια διεσκευασμένα πελταρίοις καὶ θυρσολόγχοις,
κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωτο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παι-
δισκάρια κισσῷ. ἐπῆσαν δὲ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἀπῆ-
ναι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ἰνδαί, καὶ
ἕτεραι κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, κρό-
κου καὶ κασίας καὶ κινναμώμου καὶ ἴριδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. ἐχόμενοι τούτων ἦσαν
Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἐβένου κορμοὺς δισχιλίους. ἄλ-
λοι χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου κρατῆρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυσίου. μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο
ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. ἤγοντο δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι. οἱ μὲν Ἰνδοί, οἱ λοιποὶ δὲ Ὑρ-
κανοὶ καὶ Μολοσσοί, καὶ ἑτέρων γενῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα, φέροντες δένδρα, ἐξ ὧν ἀ-
20 νήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοί, πλήθει πολλοί. εἰπὼν δὲ καὶ
ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζώων ἀγέλας, ἐπιφέρει πρόβατα αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα. ἀρά-
βια τριακόσια, εὐβοϊκὰ εἴκοσι. λευκοὶ λευκοὶ βόες ἰνδικοὶ εἴκοσι ἕξ, αἰθιοπικοὶ ὀκτώ, ἄρκτος μὲν λευ-
κὴ μεγάλη μία, παρδάλεις δεκατέσσαρες, πάνθηροι δεκαέξ, λυγκία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλο-
πάρδαλις μία, ῥινόκερως αἰθιοπικὸς εἷς. ἑξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς Ῥέας βωμὸν κα-
ταπεφευγώς, ὅτι ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος ἐστεφανωμέ-
νου χρυσῷ κισσίνῳ. τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσῆν. Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἀγάλ-
ματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολε-
μαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. καὶ Πρίαπος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κισσοῦ ἐκ χρυσοῦ.
Κόρινθος δὲ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. παρέκειτο δὲ πᾶσι
30 τούτοις κυλικεῖον μεστὸν χρυσωμάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς μετρητῶν πέντε. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ
ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ, καὶ κόσμον. προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἵ τε ἀπ'
Ἰωνίας καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι, ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν.
ἐφόρουν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλης τετρακύκλου θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς
χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι διαγε-
γραμμένος καὶ διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμε-
τρος πηχῶν ἕξ. πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις μόνα ἐξελεξάμεθα,
ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἄργυρος. καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι, καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵπ-
πων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας
βασιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐν οἷς κι-
40 θαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι ἐπιχρύσους ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. μεθ' οὓς ταῦ-
ροι διῆλθον δισχίλιοι ὁμοιόχρωμοι χρυσόκερῳ προμετωπίδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους, ὅρ-
μους τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στηθῶν ἔχοντες. ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ. καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς
ἤγετο πομπὴ, καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν. καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἅρματος ἐλεφάντων
ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκην καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολ-
λοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένοι, ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσῆ. ἐπ' ἄλλου δίκε-
ρας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. ἐπὶ δὲ τὸν Πτολε-
μαίου τοῦ Σωτῆρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ
καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στε-
φάνοις. ὧν ἐνὶ προσεπεπήγεσαν δᾷδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσσαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἐσχάραι ἐπί-
50 χρυσοι δώδεκα, ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ περιμέτρῳ, τεσσαρακοντάπηχυς ὕψει. ἡ δὲ πηχῶν δε-
καπέντε. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων. ἄλλοι ὀκτώ,
πηχῶν ἕξ, ἄλλος πηχῶν τριάκοντα. ἐφ' οὗ ἦν ζῷα χρυσᾶ πεντάπηχα, καὶ στέφανος κύκλῳ χρυ-
σοῦς ἀμπέλινος. παρῆλθον δὲ καὶ φοίνικες ἐπίχρυσοι ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἐπίχρυσον πη-

χῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἐπίχρυσος πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἐπίχρυσος, οὗ ἡ
περίμετρος πηχῶν τεσσαράκοντα. δίκερας πρὸς τούτοις ὀκτάπηχυ. πολὺ δὲ καὶ ζώων πλῆθος ἐπι-
χρύσων συνεπόμπευεν. ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκάπηχα, καὶ θηρία ὑπεράγοντα τοῖς μεγέθεσι, καὶ
ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. στέφανοί τε χρυσοῖ ἐπόμπευσαν, τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς,
λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπηχυς. οὗτος δὲ περιετίθετο, ὁ τοῦ Βερενικείου θυρώ-
ματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στέφαναι χρυσαῖ πάνυ πολλαί, ἃς ἔφερον παιδί-
σκαι πολυτελῶς κεκοσμημέναι. ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος, τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα
πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδε-
κα, ἔχων ἐφ᾽ ἑαυτὸν κεραυνοὺς χρυσοῦς δωδεκαπήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς διάλιθον, ἀσπίδες χρυ-
σαῖ εἴκοσι. πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες. κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο. λεκάναι χρυ-
σαῖ δυοκαίδεκα. φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμόν, οἰνοχόαι τριάκοντα ἕξ, ἀλειπτήρια μεγάλα δέ-
κα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλίκια χρυσωμάτων πέντε,
κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομ-
πῇ διενεχθέντων. εἶτ᾽ ἀργυρωμάτων ἅμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἀρωμάτων δὲ ὀ-
κτακόσιαι. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαὶ πᾶσαι καθωπλισμέναι
θαυμασίως. πεζοὶ μὲν εἰς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους. ἱππεῖς δὲ δισμύριοι
τρισχίλιοι διακόσιοι. πάντες δ᾽ οὗτοι ἐπόμπευσαν τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολήν, καὶ
τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δὲ ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλεῖ-
σται ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον. κατέλεξε δ᾽ αὐτὸν ὁ Καλλίξενος.
ἐστεφανώθησαν δ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος, καὶ Βερενίκη εἴκοσι
τρισὶν ἐφ᾽ ἁρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐγένετο δαπάνημα τοῦ νομίσματος, τάλαν-
τα δισχίλια διακόσια τριακονταεννέα μναῖ πεντήκοντα. καὶ ταῦτ᾽ ἠριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰ-
κονόμοις διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν πρὸ τοῦ τὰς θέας παρελθεῖν. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτο-
λεμαῖος υἱὸς αὐτῶν εἴκοσι χρυσοῖς. δυσὶ μὲν ἐφ᾽ ἁρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κιόνων ἑξαπήχει μιᾷ, πεν-
ταπήχεσι πέντε, τετραπήχεσιν ἕξ. ποία οὖν ἄνδρες δαιτυμόνες βασιλεία οὕτως γέγονε πολύ-
χρυσος. οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βαβυλῶνος λαβοῦσα μέταλλα ἢ χρήματα ἐργαζομένη, ἢ Πακτωλὸν
ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσορρόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τρο-
φῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώ-
ποις δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν, διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρ-
μένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ φησὶ Νεῖλε. πολλῶν δὲ ὁ Φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέ-
φερε. καὶ περὶ πάντα ἐσπουδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως. ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάν-
τας ὑπερέβαλλεν. τὰ γοῦν μέγιστα ἦν τῶν πλοίων παρ᾽ αὐτῷ, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τέσ-
σαρες δὲ τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις δεκατέσσαρες, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις
τριακονταεπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. τὰ δ᾽ ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριημιολίας
διπλάσια τούτων. τὰ δ᾽ εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἦρχε καὶ τὴν Λιβύην,
πλείονα ἦν τῶν τετρακισχιλίων. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν συναγωγῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ μου-
σεῖον κατασκευῆς τί δεῖ καὶ λέγειν; πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ μνήμην. ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς
εἰρήκαμεν, φέρε εἴπωμεν. ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως κατεσκευασ-
μένα σκάφη. περὶ ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας οὑτωσὶ λέγων. τὴν
τεσσαρακοντήρη ναῦν κατεσκεύασεν ὁ Φιλοπάτωρ τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πη-
χῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον. ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὀκτὼ
πηχῶν. ἀπὸ δὲ τῶν πρυμνητικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ τῇ θαλάσσῃ μέρος αὐτοῦ, τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα
πήχεις. πηδάλια δ᾽ εἶχε τέτταρα, τριακοντάπηχα. κώπας δὲ θρανιτικὰς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πηχῶν
τὰς μεγίστας, αἳ διὰ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονέναι λίαν εἴσω βαρεῖαι κατὰ τὴν
ζύγωσιν εὐήρεις ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς χρείας. δίπρωρος δ᾽ ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος. καὶ ἔμβολα εἶχεν ἑπτά,
τούτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ᾽ ὑποστέλλοντα. τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώματα δὲ ἐλάμβανε δώ-
δεκα. ἑξακοσίων δ᾽ ἦν ἕκαστον πηχῶν. εὔρυθμος δ᾽ ἦν καθ᾽ ὑπερβολήν. θαυμαστὸς δ᾽ ἦν καὶ ὁ ἄλ-
λος κόσμος τῆς νεώς. ζῷα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷραν. καὶ
πᾶς τόπος αὐτοῦ κηρογραφίᾳ κατεπεποίκιλτο. τὸ δὲ ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπεως κισσίνην
φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. πολὺς δ᾽ ἦν καὶ ὁ τῶν ὅπλων κόσμος. ἀνεπλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς
νεὼς μέρη. γενομένης δὲ ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακισχιλίων. εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας
τετρακοσίους, εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ἐπιβάτας τρισχιλίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ χω-
ρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον ἐπισιτισμός τε οὐκ ὀλίγος. καθειλκύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρ-
χὴν ἀπὸ

Margin notes: Φιλαδέλφου πλοῦτος. — Φιλοπάτορος ναῦς.

χῶν ἐκ ἐσχαρίου τινὸς ὅ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξύλοις. ὑπὸ δὲ ὄχλου με-
τὰ βοῆς καὶ σαλπίγγων κατήγετο. ὕστερον δὲ τῶν ἐκ Φοινίκης τις ἐπενόησε τὴν καθολκήν, τάφρον
ὑποστησάμενος ἴσην τῇ νηῒ κατὰ μῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ὤρυξε. ταύτῃ δὲ τοὺς θεμελίους κατῳ-
κοδόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ἐπικαρσίας κατὰ πλά-
τος τῆς τάφρου διώσας, συνεχεῖς τετράπηχυν εἰς βάθος τόπον ἀπολειπούσας, καὶ ποιήσας εἴσρουν ἐκ τῆς
θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥᾳδίως ἐκ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσή-
γαγε τὴν ναῦν, τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχὰς ἐμφράξας, μετεξήντλησε πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. τού-
του δὲ γενομένου, ἐδράσθη τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προειρημένων φαλάγγων. κατεσκεύασε δὲ
ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην. τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖ-
10 ρος ᾗ πλατύτατον τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει τεσ-
σαράκοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, οὔτε ταῖς μακραῖς ναυσίν, οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοικός, ἀλλὰ
παρηλλαγμένον τι καὶ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βάθος. κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλιτενὴς καὶ πλατεῖα.
τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος. τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτῆς μέρη καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν παρέτεινεν ἐφ' ἱκανὸν
τῆς ἀνακλάσεως εὔγραμμον φαινομένης. δίπρωρος δὲ ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε
διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύαστο δὲ αὐτῆς κατὰ μὲν μέ-
σον τὸ κύτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. πέριξ δὲ
τῆς νεὼς περίπατοι κατὰ τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεισαν διπλοῖ. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων
οὐκ ἐλάττων. ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγαίου περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερῴου κρυπτῇ φραγ-
μοῖς καὶ θυρίσι περιεχομένη πάντοθεν. πρώτη δ' εἰσιόντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο πρόσθεν ἐξ ἐναντίου
20 μὲν ἀναπεπταμένη. κύκλῳ δὲ περίπατος, ἧς ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ τῆς πρῴρας μέρει, προπύλαιον
κατεσκεύαστο δι' ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. τοῦτο δὲ διελθοῦσιν ὡς ἂν εἰ προ-
σκήνιον ἐπεποίητο τῇ διαθέσει κατάστεγον ἄνω. πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν πρὸς
τὰ ἕτερα παρέκειτο ὄπισθεν καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλών. ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρί-
δες ὑπέκειντο εὐαγωγίαν παρέχουσαι. συνῆπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος. περίπτερος δ' ἦν εἴκο-
σι κλίνας ἐπιδεχόμενος, κατεσκεύαστο δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἐκ κέδρου σχιστῆς, καὶ κυπαρίσσου
Μιλησίας. αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θύραις κατεκεκόλλητο σανίσιν, ἐ-
λεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ
γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφασιν. τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα,
αἱ δὲ κεφαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ
30 ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανές, ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων. τῇ μὲν τέχνῃ
μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ περὶ τὸ συμπόσιον τετράγωνος κυπαρισ-
σίνη. γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῆν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ
τούτῳ καὶ κοιτὼν ἑπτάκλινος, ᾧ συνῆπτο στενὴ σῦριγξ κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικω-
νῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ περὶ τὸ μέγα, καὶ κοι-
τὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν. ἀναβάντων δὲ
τὰς παρακειμένας πλησίον τῷ προειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρό-
φωμα ῥομβωτὸν ἔχων καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής. ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς
θεοῦ. κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτερον. οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λί-
θων ἰνδικῶν συνέκειντο. παρὰ καὶ τούτῳ περὶ τὸ συμπόσιον κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς
40 προδεδηλωμένοις ἔχοντες. προάγοντι δὲ ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς τρισκαιδεκά-
κλινος περίπτερος ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον, ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου. στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ
διαθέσεως οἰκεία. ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευράν, ἄντρον κατεσκεύαστο, οὗ χρῶμα μὲν
ἦν ἔχον τὴν πετροποιΐαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον. ἵδρυντο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν
βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνίου. ἐπιτερπὲς δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον
ἦν ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκηνῆς ἔχον τάξιν, ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπῆν, διατόναια δὲ τοξο-
ειδῆ διά τινος ἐνετέτατο διαστήματος. ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλουν ἁλουργεῖς ἐνεπετά-
ννυντο. μετὰ δὲ τὸν αἴθριον ἐξεδέχετο τὴν ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάδος τάξιν κατέχον, ᾧ κλί-
μαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ δια-
θέσει τῆς κατασκευῆς αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες, ἀνήγοντο στρογγύλοι διαλλάττοντες
50 τοῖς σφονδύλοις, τῶν μὲν μελάνων, τῶν δὲ λευκῶν παράλληλα τιθεμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ περὶ
σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐ-
στίν. περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον, οὐχ ἕλικες καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ φύλλα τρα-
χέα περίκειται. λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων καρπός. ἔστι δ' ὅτε καὶ

πλειόνων ἄλλων ἀνθέων γέγονε τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὴν κεφα-
λὴν ἐπίκειται σπονδύλῳ, κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν ἔχει
τὴν διάθεσιν. οὕτω μὲν οὖν κίονας οὗτοι Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς καὶ
μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης
πέτρας. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ, καὶ περὶ πᾶν αὐτῆς μέρος οἰκή-
[βύσινον.] ματα ἦν. ὁ δὲ ἱστὸς ἦν αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν. † βύσσινον ἔχων ἱστίον ἁλουργεῖ παρασείρῳ κεκοσ-
μημένον. πᾶς δὲ ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευ-
ταίου Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν Γαβινιακὸν συστησαμένου πόλεμον. οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ
[ἱέρωνος ναῦς.] καὶ μάγου. περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίου κατασκευασθείσης νεώς, ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν
ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιόν ἐστιν κεῖνο σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνός τινος, ᾧ ἐπα-
ρέργως ἐντυχὼν ὑπογύως. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων οὕτως, Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται
[† λειπ.] ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν † ἑλεπόλει. Τίμαιος δ' ἐπὶ
τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἱερώνυμος ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς
ἁρμαμάξης, ἣ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ
κατασκευασθέντι τῷ Πέρσῃ. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων βασιλεύς, ὁ πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐπε-
δάκει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς. ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα
σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἑνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτ-
νης παρεσκεύασεν ἑξήκοντα τετρηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην. ὡς δὲ ταῦτα ἡ-
τοιμάσατο γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σταμίνας, καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην ὕλην χρείαν, τὴν μὲν ἐξ Ἰτα-
λίας, εἰς δὲ σχοινία λευκαίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας. κάνναβιν δὲ καὶ πίτταν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ. καὶ
τἄλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. καὶ κα-
ταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς
κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεὼς, ἐν μησὶν
ἓξ εἰργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβδου ποιηθείσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθείη μέρος περιελαμ-
βάνετο. ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο
μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν, ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ.
ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μό-
νος αὐτὸ κατήγαγε διὰ ὀλίγων σωμάτων. κατασκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θά-
λασσαν κατήγαγε. πρῶτος δὲ Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τοῦ ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς
νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη. ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμ-
ναιοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι, διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τὰς σταμίνας συνέχον-
τες. μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης. ὡς
οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπόνει. ἦν δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ,
εἰκόσορος, τριπάροδος δέ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχων ἐπὶ τὸν γόμον. ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατά-
βασις ἐγίνετο. ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο. μεθ' ἣν ἡ τελευταία
τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι
τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλά-
μους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους. ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτανεῖον. ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀ-
βακίσκοις συγκείμενα ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος
θαυμασίως. ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα. κατὰ
δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον, γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου
μεγέθει. ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων ἢ μολυ-
βδίνων. ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπελώνων. αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρω-
μένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς
περιπάτους. ἑξῆς δὲ τούτων ἀφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ
ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν. τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφὴν κυπαρίττου. τὰς δὲ θύρας
ἐλέφαντος καὶ θύου γραφαῖς καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύ-
αστο. τούτου δ' ἐφεξῆς, σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατε-
σκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ. κατὰ δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδινὴν ἀπο-
μεμιμημένον ἡλιοτρόπιον. ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτῆρα πεν-
τε μετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ Ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπι-
βάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα.
κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη. ἦν δὲ καὶ

ὑδροθήκη

ὑδροθήκη ἐπὶ τὴν πρῷραν κλειστὴ δισχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθο-
νίων κατεσκευασμένη. παρὰ δὲ ταύτην κατεσκεύαστο διὰ μολιβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν
ἰχθυοτροφεῖον. τοῦτο δ' ἦν πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες ἐνετρέφοντο. ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοί-
χων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες. ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν
ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ ὀπτανεῖα καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἕτεραι διακονίαι. ἄτλαντές τε περιέ-
τρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεισαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάν-
τες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο. πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ
ὀκτὼ σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις. δύο μὲν κατὰ πρύμναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρῷραν,
οἱ λοιποὶ δὲ ἐπὶ μέσην ναῦν. τούτων δὲ ἑκάστῳ παρεδέδεντο κεραῖαι δύο. ἐφ' ὧν κατεσκεύαστο φα-
τνώματα, δι' ὧν ἠφίεντο λίθοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον
ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται. πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων,
λίθων καὶ βελῶν πλῆρες ἦν. τεῖχος δὲ ἐπάλξεις ἔχον καὶ καταστρώματα διὰ νεὼς ἐπὶ κιλλιβάντων
κατεσκεύαστο. ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει τριτάλαντον λίθον ἀπ' αὐτοῦ ἀφιεὶς, καὶ δωδεκάπηχυ
βέλος. τοῦτο δὲ τὸ μηχάνημα κατεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἔβαλλεν ἐπὶ στάδιον.
μετὰ δὲ ταῦτα παραφράγματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα.
τριῶν τε ἱστῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο. ἐξ ὧν ἅρπαγές τε καὶ πλίν-
θοι μολίβδιναι πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠφίεντο. ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεὼς σιδηροῦς πρὸς τοὺς ἐπι-
χειροῦντας ἀναβαίνειν, κόρακές τε σιδηροῖ κύκλῳ τῆς νεὼς, οἳ δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ τῶν ἐναν-
τίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ παρέβαλλον εἰς πληγήν. ἑκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων, ἑξήκοντα νεανίσκοι
πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεισαν. καὶ τούτοις ἴσοι περί τε τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. ἦσαν
δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἱστοὺς ἐν τοῖς καρχησίοις οὖσι χαλκοῖς. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτου, τρεῖς ἄνδρες. εἶθ' ἑξῆς
καθ' ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τροχιλίων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλ-
λοντο καὶ βέλη διὰ τῶν παίδων. ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραῖ δ' ὀκτώ. τῶν δὲ
ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν. δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος εὑρέθη ἐν τοῖς ὄρεσιν τῆς Βρεττανίας
ὑπὸ συβώτου ἀνδρός. κατήγαγεν δ' αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλέας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. ἡ δὲ
ἀντλία καίπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλεῖτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους ἐξευ-
ρόντος. ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακουσία. ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμπεν Ἱέρων, Ἀλεξανδρίδα αὐτὴν με-
τωνόμασεν. ἐφόλκια δ' ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα δέχεσθαι δυνά-
μενος. πᾶς δὲ ἦν οὗτος ἐπίκωπος. μεθ' ὃν χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ἁλιάδες τε καὶ σκάφαι
πλείους. ὄχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γε ἑξακόσιοι, παρὰ τὴν πρῷραν ἐπι-
τηροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος,
κυβερνήτης καὶ πρωρεὺς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακουσίων νόμους. σῖτος δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς
τὴν ναῦν μυριάδας ἕξ, ταρίχων δὲ σικελικῶν κεράμια μύρια. † ἐρίων τάλαντα δισμύρια. καὶ ἕτε- [† ἐρίων]
ρα δὲ φορτία δισμύρια. χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐπιπλεόντων. ὁ δ' Ἱέρων ἐπεὶ πάν-
τας τοὺς λιμένας ἤκουε τοὺς μὲν ὡς ἀδύνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρ-
χειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. καὶ γὰρ ἦν σπά-
νις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ οὕτως ἐποίησε. καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα
καὶ ἐνεωλκήθη. ὁ δὲ Ἱέρων καὶ Ἀρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν
ἐπίγραμμα, χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ,
ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα, Τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο, ποῖος Κοί-
ρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἀγάγετο; Πῶς δὲ ἐπὶ δρυόχων ἐπάγη σανὶς, ἢ τίνι γόμφοι Τμηθέν-
τες πελέκει τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος. Ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον, ἤ τινι νάσων, Ἃς Αἰγαῖον
ὕδωρ κυκλάδας ἐνδέχεται. Τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές. ἦρα Γίγαντες Τοῦτο πρὸς οὐ-
ρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτούς; Ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους Θώρακας μεγάλων ἐν-
τὸς ἔχει νεφέων. Πείσμασιν ἀγκύρας ἀποδέδεται, οἷσιν Ἄβυδον Ξέρξης, καὶ Σηστοῦ δισσὸν ἔδη-
σε πόρον. Μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπωμίδος ἀρτιχάρακτον, Γράμμα τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισ-
σε τρόπιν. Φασὶ γὰρ ὡς Ἱέρων Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσῃ, Καὶ νάσοις καρπὸν πίονα δωροφόρον.
Σικελίας σκαπτοῦχος ὁ Δωρικός. ἀλλὰ Πόσειδον Σῶζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.

Παρέλιπον δ' ἑκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ᾗ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ [ἀντιγόνου]
Λεύκολλαν τῆς Κώας. ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν. ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ [τριήρης.]
τέταρτον εἶχε τῆς Συρακουσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς. τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν κα-
ταλόγου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι, κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. καὶ ἐπεὶ τὸν
καλὸν Οὐλπιανὸν οἶδα, πάλιν προσβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἡ παρὰ τῷ Καλλιξένῳ ἐγγυθήκη, φα-

μὲν αὐτῷ

ἐγγυθήκη.

μὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα, περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενος, οὗ ἡ ἀρχή. εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον ἄνδρες δικασταὶ Λυσιμένης. ἐν ᾧ προελθών φησιν, οὐκ ἂν ἐπισπουδάζοντα περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. ὅτι δὲ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, ἑξῆς φησί. πέρυσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος, ἐξέδωκα εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκέφαλα. ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης, πολλὰ σκεύη ταυτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξενος εἴρηκε λεγόντων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι ἐπὶ τὴν πολεμάρχιον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως. ἐγγυθήκη, καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυάττου. οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ καλῶν. καὶ Ἡγήσανδρος ταῦτα λέγει. εἴδομεν δ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια, καὶ φυτάρια. ἡ δ' ὑπ' Ἀλεξανδρέων καλουμένη ἀγγοθήκη, τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δέχεσθαι δυναμένη ἐντιθέμενον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλίνην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν.

lib. 1.

Ἀντιόχου συμπόσιον.

εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήκης, ἑξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. ὁ γὰρ τῷ προειρημένῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ' υἱός, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ' ἡμέραν ὀχλικὰς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομερῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρυσοῖς πλήθη. καὶ ἄλλος δ' Ἀντίοχος βασιλεὺς ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας, ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὡς αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ' ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων. μετὰ δὲ καὶ ζώντων, χηνῶν, λαγωῶν, καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες φησὶ διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβοσίαν, ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλείους, ἵνα εὐωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι. ἀλειφόμενοι δὲ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι. καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε προσαποφέρειν πολλὰ καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελιδόνος πολυκρότου ψόφους. ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. ἐπαινῶ δέ γε ὦ ἄνδρες φίλοι τὸ γενόμενον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος ὢν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς, διὸ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον, περὶ οὗ ἱστόρησεν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο.

Ἀλεξάνδρου συμπόσιον.

Διογένης ὁ ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι. ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίτοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντι. ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τὸν βίον φαῦλον, ἔτι δὲ βλάσφημον καὶ βάσκανον, ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον. καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέσον, ὡς ἱερεὺς ἀξιῶν προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον προσχαρισάμενος. ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθείς τινος λυσιῳδοῦ γυναικός, ἐχαρίσατο αὐτῇ. ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένην, καὶ παραγενόμενον ἠξίου κατακλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δὲ εἶναι εἰπόντος, νεύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκροάματα, ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιῳδὸς εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδεδυκυῖα καὶ τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος, ἔμενεν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν λυσιῳδὸν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. τοῦτον τὸν Διογένην ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνεγκὼν αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος προσηνὴς ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλολόγος ἐν ταῖς ὁμιλίαις. καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβὰς προστάντι φιλοσόφου Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας. καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι, περὶ οὗ καθ' ἕκαστον ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς. ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν ἐκθήσομαι, ἵν' ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

Φιλόσοφος τυραννήσας.

Εἰ μὲν

Εἰ μὲν φράσω τἀληθές, οὐχί σ' εὐφρανῶ. Εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχὶ τἀληθὲς φράσω. Ἀλλὰ φίλη
φασὶν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο, ἐν τῇ ἐρυμνείῳ τῆς περιπατητικῆς σχολῆς δι-
ατρίβει τις Ἀθηνίων προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις, ὅς τις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκε-
το αὐτῇ. ταύτης οὖν ἔτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, εἴτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ὁμώνυμος Ἀθηνίωνι τῷ δεσπότῃ παρε-
τρέφετο, γράμματα δὲ μαθὼν καὶ πρεσβύτην γενόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει. καὶ
ἀποθανόντα κληρονομήσας παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο, γήμας τε παιδισκάριον εὔ-
μορφον. μετὰ τοῦτο πρὸς τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε, μειράκια σχολαστικὰ θηρεύων καὶ σοφιστεύσας ἐν Μεσ-
σήνῃ κἀν Λαρίσσῃ τῇ Θετταλικῇ καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ χει-
ροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέρρει, ὑποδραμὼν
10 τὸν βασιλέα, τῶν φίλων εἷς ἐγένετο μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους
δι' ἐπιστολῶν ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Καππαδόκῃ δυνάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀ-
φλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους, καὶ δωρεῶν με-
γάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμπουν, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλε-
λύσθαι πεπιστευκότες. ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὁ Ἀθηνίων ἐπανῆκεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ
ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθείς, εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι, ἔπεμψαν ἐπὶ
τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῦς μακράς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν, ἀλλ' εἰσῄει ἤδη καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖ-
στον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχὴν αὐτοῦ ἐξεκέχυτο. συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ τὸ παρά-
δοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηνίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται
φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑωρακὼς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς
20 οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. συνέτρεχον οὖν τὴν θέαν ταύτην, ἄν-
δρες, γυναῖκες, παῖδες, τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου. ὁπότε Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ
τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιλαπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομ-
πεύει. συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες,
ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας
ἐξιὼν, εἰς τὴν Δίευς οἰκίαν, τότε πλουτοῦντος ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις εἰσηνέχθη κεκοσ-
μημένην στρωμναῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριᾶσι καὶ ἀργυρωμάτων ἐκθέσει. ἀφ' ἧς ἐξῄει χλαμύδα
λαμπρὰν ἐπισύρων. καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσοῦν, ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰ-
κόνα. προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεραπεύοντες πολλοί. ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαι
τε ἐπετελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηνίωνος παρουσίᾳ. καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστε-
30 ραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες, ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον. πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεικὸς
ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορού-
μενος ὑπὸ τῶν εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἑκάστου σπεύδοντος κἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος.
ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ᾠκοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐπὶ τού-
του καὶ περιβλέψας κυκλόθεν τὸ πλῆθος, ἔπειτα ἀναβλέψας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἔφη, τὰ πράγμα-
τα με βιάζεται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον ἀπαγγέλλειν, ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων
λέγεσθαι διὰ τὸ παράδοξον τῆς περιστάσεως ἐμποδίζει με. ἀθρόως δ' ἐπιβοησάντων αὐτῷ τῶν περιε-
στώτων θαρρεῖν καὶ λέγειν. λέγω τοίνυν ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μηδὲ ἐν ὀνείρῳ φαντασθέν-
τα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας. κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς
Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτῷ Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφο-
40 ροῦσι. δυνάσται δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ τὸν ὅλον Πόντον κατῳκισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ
τρισμυρίων σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόϊντος ὁ ἵππιος παραδοθεὶς ἀκολου-
θεῖ δέσμιος. Μάνλιος δὲ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατευκώς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον συνδε-
δεμένος ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βαστάρνῃ πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων Ῥωμαίων
οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια τὰς ἐξ
ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα κατα-
καλεῖται τὸν θεὸν βασιλέα. χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης θεσπιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς
τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέ-
ρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐθ-
νῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίων συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τῇ τῆς Ῥώμης ἀναιρέσει. μικρὸν δ' ἐπι-
50 σχὼν ἐπὶ τούτοις. καὶ ἐάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελμένων, τρίψας τε τὸ
μέτωπον. τί οὖν εἶπε συμβουλεύω; μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆ-
ναι πεποίηκεν. ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ὑμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ. καὶ μὴ περιίδωμεν τὰ ἱε-
ρὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια. καὶ
τὴν θεῶν

τὴν θεῶν χρησμοῖς καθωσιωμένην πνύκα ἀφῃρημένην τοῦ δήμου. μὴ περιίδωμεν δ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τὴν ἱερὰν τοῦ ἰάκχου φωνὴν κατασεσιγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν κεκλεισμένον, καὶ
τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκότρι-
βος, συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἵλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατη-
γὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, εὐχαρί-
στησέ τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε, προέστηκα λέγων καὶ ἂν συν-
πιχύσητε, τοσοῦτον δυνήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς. ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς
ἄλλους ἄρχοντας ὧν ἠβούλετο ὑποβαλλὼν τὰ ὀνόματα. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὑτὸν
ἀναδείξας, δόγματα περὶ τῶν ἐπιβουλῶν, καὶ τί ἠβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας
εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν. ἀλλ' Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος, εὐ-
θέως καὶ οὗτος τοὺς μὲν εὖ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα, ὡς
ἀληθῶς ἐπὶ τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἐκποδὼν εὐθὺς ἐποιήσατο. φύλακας δ'
ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τει-
χῶν αὑτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστείλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ
καὶ δεδεμένους κατήγαγεν. δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. συνάγων δὲ καὶ
ἐκκλησίας πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσεποιεῖτο. καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων, ὡς διαπεμ-
πομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζουσιν, ἐφόνευεν αὐτούς. καὶ τὰς πύλας τριάκοντα κατα-
στήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὔτ' ἐξιέναι εἴα. ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολ-
λῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ
τὴν χώραν ὥσπερ ὁδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς ἀνῆγον ὡς αὐτόν, καὶ ἀκρίτους ἀπώλ-
λυε προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ
καθόδου συνεργοῦσιν. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφυγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κα-
τεδικάζοντο, αὐτοῦ καὶ ψήφους φέροντος. ἐνειργάσατο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγ-
καίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὁπλίτας τοὺς θη-
ρεύσοντας, εἴ τις τῶν ἀνακεχωρηκότων ἐντὸς εἴη τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις εἰς ὑπερόριον ἀποδη-
μοῖ, καὶ τὸν ληφθέντα ἀπετυμπάνιζεν. ὧν ἐνίους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασάνοις, ἐκήρυσσέ
τε δεῖν πρὸ ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν. καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πο-
λιτῶν διήρπαζεν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων ἐκτείνας τὰς χεῖρας, καὶ ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ θεοῦ χρή-
ματα. ἐκπέμψας γοῦν εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήϊον, πολίτην δ' Ἀθηναίων γενόμενον, ποι-
κιλώτατόν τινα καὶ ἀψίκορον ζήσαντα βίον. ὅτε μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει καὶ τὰ περιπατητικά, καὶ τὴν
Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς. ἦν γὰρ πολυχρήματος. τά τ' ἐκ τοῦ μητρώου
τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκτᾶτο. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων εἴ τι πα-
λαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ μετ' οὐ
πολὺ πάλιν κατῆλθε θεραπεύσας πολλούς. καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίωνι ὡς ἂν ἐκ τῆς αὐτῆς αἱ-
ρέσεως ὄντι. Ἀθηνίων δ' ἐπιλαθόμενος τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου χοίνικα κριθῶν εἰς τέσ-
σαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις, ἀλεκτορίδων τροφήν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς διδούς.
Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀνα-
στρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Δῆλον ποιήσας, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθεν τῆς νή-
σου ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος, ἐκοιμᾶτο. τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος στρατηγὸς Ῥω-
μαίων, καὶ φυλάσσων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας κοι-
μωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιπεσών, κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς μεθ' αὐτῶν συστρατευομένους
ὡς βοσκήματα ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν. ἐζώγρησε δὲ καὶ περὶ τετρακοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀ-
πελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγ-
κατέφλεξεν αὐταῖς οἰκίαις. καὶ πάντα αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ ἑλεπόλει, ἣν εἰς
Δῆλον ἐλθὼν κατεσκευάκει. στήσας οὖν τρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βωμόν, ἐπέγραψε.

Ἀπελλικῶν.

Τοὺς δὲ θανόντας ἔχει ξένους τάφος, οἳ περὶ Δῆλον Μαρνάμενοι, ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει.
Τὴν ἱερὰν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεραΐζον Κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θέμενοι.

Καὶ Ταρ-
σοῦ δὲ ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἱρε-
θείς, τουτέστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν. πορφυροῦν
μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ, καὶ ὑποδού-
μενος λευκὰς λακωνικάς, στέφανον δάφνης χρυσοῦς ἐστεμμένος. καὶ διανέμων τὰ τῶν πλουσίων τοῖς
πένησι πολλοὺς φονεύων τῶν οὐ διδόντων. οὗτοι εἰσὶν οἱ ἐκ φιλοσοφίας στρατηγοί, περὶ ὧν Δημο-
χάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν, ὥσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ' ἐκ Σω-

κράτους

κράτους στρατιώτην ἄμεμπτον. ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην. τὴν μὲν εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτούς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν περὶ Δήλιον μάχην γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦθ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστεῖον φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι, πάντων Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολλυμένων. πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ἡ μὲν γὰρ περὶ Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἄρχοντος, Κλέωνος ἡγουμένου δὲ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὥς φησι Θουκυδίδης. τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ὁ πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. τίς οὖν εἶπεν ἱστοριογράφος, ἢ ποιητής, ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην παρεισήγαγε τοῦ Πλάτωνος στρατιώτην. τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχω-

10 ρῆσαι. οὐδέτερον ὅτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὔτ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης, καὶ τί πράξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον καθόλου, μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης ὡς ἱστόρηκε Θουκυδίδης. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὴν περὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ Δήλιον ἔφυγε Σωκράτης ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, Παγώνδα δύο τέλη περιπέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον. τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δήλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ Ὠρωπόν, οἱ δὲ Πάρνηθα τὸ ὄρος. Βοιωτοὶ δ' ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε ἑαυτῶν καὶ Λοκρῶν. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀνασείων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν. καὶ

20 ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὔτε Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής. πῶς δὲ καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρεχώρει τῷ μηδ' ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας. ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῇ μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων, οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτην ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ἀντισθένης δ' ὁ Σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστορεῖ. οὐκ ἔστιν δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος. χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ Κύων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτει. ὅθεν οὐδὲ ἑτέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ἀντισθένης καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτω, ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν καὶ ἐν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς τὰ ἀριστεῖά σε λαβεῖν. εὐφήμει ὦ ξένε, Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας οὐκ ἐμόν, σοῦ γε δ' ὄντος ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν. ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρηκέναι. προστηρεῖ δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρατείας ἡ περὶ Ποτίδαιαν, ἧς Φορμίων ἐστρατήγει. πάντ' οὖν

30 ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται. καθάπερ οὐδ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, Αὐτολύκου τοῦ Λύκωνος ἐρῶντα, καὶ νενικηκότος αὐτοῦ παγκράτιον, ἑστίασιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δὲ οὗτος ὁ καιρὸς καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτην λέγοντα ἐν τῷ συμποσίῳ ταυτί. καί τοι Παυσανίας γε ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλινδουμένων, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολείπειν, θαυμαστὰ λέγων, εἴ γε οἱ ψόγου γε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν

40 τι ποιεῖν. ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴρηκε Παυσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος συμποσίου. Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰσήκται πουὲ ἄλλῳ λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐραστῶν καὶ παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι. πλὴν εἴ τι κατέψευσται οὐδέτερον Ξενοφῶν, εἴ τ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ Πλάτωνος ἐντυχὼν συμποσίῳ, παρέλαθε. τὸ δὲ περὶ τοὺς χρόνους ἀστόχημα λεκτέον Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται αἰνιγμένον, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Εὐφήμου πρότερος ἦρξεν. καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. θαυμαστὸν οὖν καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μήπω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα. ὅλως δὲ λῆρος ἐστὶ τῷ Πλάτωνι τὸ συμπόσιον. ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκα, Πλάτων ἦν δεκατεσσάρων ἐτῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφήμου στεφανοῦται Ληναίοις. Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὃς ἐστὶν

50 ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατος ἐστὶν ἄρχων Εὔφημος. ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἑστιῶνται. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέναι, ὥστε κἀμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ γὰρ ἔφη. Πόθεν ἦν δ' ἐγὼ Γλαύκων. οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκε. καὶ προελθὼν φησίν,

Σωκράτους ἐν στρατείαις.

Ξενοφῶν παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων.

ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, πότ᾽ ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη, κἀγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ πρώ-
τῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων. ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει, δῆλον ἐστὶν ἐκ πολ-
λῶν. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητὴν, ὅττι κεν ἐπ᾽ ἀκαιρίμαν γλῶτταν ἔλθῃ, τοῦτο μὴ διακρίνας γρά-
φει. οὐ γὰρ ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν. ἄθλιος ἄρα
οὗτος ὁ Ἀρχέλαος ἐστὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον, εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. εἶτα ῥητῶς εἰπὼν, ὡς κατέχοντος
τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου, προβὰς γράφει τάδε, καὶ Περικλέα τουτονὶ νεωστὶ τετελευτηκότα. εἰ
δὲ νεωστὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριος ἐστὶ τῆς ἀρχῆς. εἰ δ᾽ οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολ-
λοῦ πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος
φησὶ Νικομήδης, ἔτη μα΄. Θεόπομπος δέ φησι λε΄. Ἀναξιμένης μ΄. Ἱερώνυμος κη΄. Μαρσύας δὲ καὶ Φι-
λόχορος κγ΄. τούτων οὖν διαφόρως ἱστορημένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ κγ΄ ἔτη. Περι-
κλῆς δ᾽ ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, ἐφ᾽
οὗ τελευτᾷ Περδίκκας. καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα
τελευτᾷ Περικλῆς; ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέγοντα, καὶ πέρυσι βουλεύειν
λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπι-
ψηφίσαι. τοῦτο οὐ Σωκράτης οὐ μᾶλλον κατὰ ἀνδραγαθίαν. οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νό-
μους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἑλληνικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως. τῶν δὲ πρυτάνεων
τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τοὺς νόμους, αὖθις Καλλίξενος ἀναβὰς κα-
τηγορεῖ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες, ὡμολόγουν ἅπαν-
τες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιή-
σειν. οὗτος ἐστὶν ὁ διαψηφισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην στρατηγῶν. ὅτι τοὺς ἐν Ἀρ-
γινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἤδη ἄρχοντος Καλλίου
τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διά-
λογῳ μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γενομένῳ παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωτα-
γόρου παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. ὁ δ᾽ Ἱππόνικος ἤδη μὲν Εὐθυδήμου
ἄρχοντος στρατηγῶν παρατέτακται μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους, καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιω-
τῶν καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ᾽ Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος κολάκων
οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἰκός. πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαί-
νει τὸ δρᾶμα. ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει. Ἀμει-
ψίας δ᾽ ἐν τῷ κόννῳ δύο πρότερον ἔτεσιν διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ τῶν φροντι-
στῶν χορῷ. δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων παραγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλεῖον Ἱπ-
πίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ μετά τινων ἰδίων πολιτῶν, οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις ἀσ-
φαλῶς διατρίβειν, πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἤδη Ἰσάρχου ἐλαφηβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδάς. ὁ
δὲ τὸν διάλογον ὑφίσταται γενόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καθ᾽ οὓς προσφάτως ἐγεγόνει-
σαν. λέγει γοῦν, εἰσὶ γὰρ ἄγριοί τινες, οἵους πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Λη-
ναίῳ. ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπ᾽ Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἀφ᾽ οὗ ἐστὶν ἄρχων Ἀστύφιλος, πέμπτος ὢν
ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ᾽ ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἴσαρχος γὰρ, εἶτ᾽ Ἀμεινίας, μεθ᾽ ὃν Ἀλκαῖος εἶτ᾽ Ἀριστίων,
εἶτ᾽ Ἀστύφιλος. παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παράγει πολεμίους ὄν-
τας τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν μὴ τῆς ἐκεχειρίας αὐτοῖς μενούσης. Καὶ ἄλλοις δ᾽ ὁ Πλάτων φησὶ, Χαιρε-
φῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος. καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. παρὰ τούτοις δὲ
μὴ ξυμφωνεῖν Ξενοφῶντι φησί. Χαιρεφῶντος γάρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖ-
λεν ὁ Ἀπόλλων παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε δικαιότερον, μήτε σωφρονέστερον. πῶς
οὖν εὔλογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ
πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναρρηθῆναι. εἰ γὰρ τὸ ἐστὶ σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι
φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ᾽ ἦν χρεία τοῦ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανό-
μενον. αὐτὸς γὰρ ἦν ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός. Βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ᾽ ἐρω-
τῶν τὸν θεὸν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα τῶν ἐρίων, ἆρ᾽ ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις
καὶ Μήδων εἰσί τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυν-
θανομένους, δυσχερῶς ἐπιρραπίζει ὁ θεός. ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, ἤτοι Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιὸς, ἢ ἄλ-
λός τις; πῶς ἂν πλουτήσαιμι Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ, χλευάζων ἀπεκρίνατο. εἰ τὸ μέσον κτήσαιο Κο-
ρίνθου καὶ Σικυῶνος. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κωμικῶν τις εἴρηκεν,
οὔθ᾽ ὅτι Μαίας βλοσυρᾶς υἱὸς ἦν, οὔθ᾽ ὅτι Ξανθίππην χαλεπὴν ἦγε γυναῖκα. ἥτις καὶ νιπτῆρας αὐτοῦ κατὰ
τῆς κεφαλῆς. οὔθ᾽ ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν, καίτοι ἀναγ-
καῖον ἦν τοῦτο ἐκκωμῳδηθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα. οὐ γὰρ ἂν

ἐσίγησε

εἰσάγουσι τὸν Ἀριστοφάνους ὡς τοὺς νέους διαφθείροντος. Ἀσπασία μέντοι ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπεσιν, ἅπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν οὕτως, Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σὴν, παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ' ὑπάκουσον Εἰ βούλει σοι ἔχειν τὰ παιδικά, μηδ' ἀπιθήσῃς Ἀγγέλῳ, ἀλλὰ πιθοῦ, καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται. Κἀγὼ ὅπως ἤκουσα, χαρᾶς ὑπὸ σῶμα λιπαίνω. Ἱδρῶτι βλεφάρων δὲ γόος πίπτει οὐκ ἀθελήτως Στέλλου πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο. ἣ τόνδ' αἱρήσεις, ᾠδῶν δ' εἴπ' οὔασι πόθοισιν. Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἥδ' ἀρχή. τῇδε καθέξεις Αὐτὸν προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ. Κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἔχων τὸν διδάσκαλον ἔχων τὴν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, καὶ μὴν οὐ διαλείπει γε δακρύων ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἵῳ ἦν καταστήματι Ἀσπασία φησίν, Τίπτε δεδάκρυσαι φίλε Σώκρατες, ἦ σ' ἀνακινεῖ Στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθεὶς Παιδὸς ἀνικήτου. τὸν ἐγώ τι θασόν σοι ὑπέσχον Ποιῆσαι. Ὅτι δὲ ὄντως ἤρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καίτοι μικρὸν ἀπολειπόμενος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δὲ οὕτως, πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ, ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρῴην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔτι. ἀνὴρ μέντοι ὦ Σώκρατες ὥς γε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. εἶτα τί δὴ τοῦτο; σὺ μέντοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. Πεφύκασι δ' οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων, τῶν κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι. εἴγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ' ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν. κῳδίῳ δὲ ἐζωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπροῖς, καὶ τὸν Λυσίαν τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διασύρει. ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κόαλεμον προσαγορεύει. τὰς δ' ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τήν τε τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφορὰν, καὶ τὴν Προδίκου, καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος Θηραμένην μαθητὴν ἀπετέλεσεν. ὁ δ' ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος, καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀριγνώτου τοῦ κιθαρῳδοῦ, θέλων ἀπὸ τῆς τῶν δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφανίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. ἐν δὲ τῷ Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἀποδεδυκότος. Ἀντισθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακολογῶν Ἀλκιβιάδην καὶ παράνομον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν. συνεῖναι γάρ φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος ἁπάντων καταδρομὴν περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν. ὁ δ' Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος. ἡ δ' Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν. τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιωτὴν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μικρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου. τὸν δ' Εὐφήμου συνήθη καὶ γνώριμον, τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα, ἀπύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. τούτοις γὰρ οὐδεὶς ἀνδράσιν, οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγὸς, οὐ δῆμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὐλόγιστος. ἀλλὰ Σωκράτης ὁ μετὰ τῶν Ἀσπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων, καὶ Πίστωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος. καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν, ὡς δεῖ τοὺς ἐραστὰς ἀπολαύειν, ὡς Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων. τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ ἡ Σαμία, ἢ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἢ Φιλαινὶς ἡ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόνικος συνεωράκασι πόθων θέλγητρα. ὄντι γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχόληντο περιουσίως. ἐπιλείποι δ' ἄν με πᾶς χρόνος, εἰ ἐκτίθεσθαι βουληθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμψεις. κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιρρεῖ δή ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολογικῶν τινῶν φύσεως. διόπερ κατασιωπήσομαι. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς γενομένης ἔφη. δοκεῖτέ μοι ἄνδρες δαιτυμόνες, σφοδροῖς κατηντλῆσθαι λόγοις, παρὰ προσδοκίαν βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ. Ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος, Σκυθιστὶ φωνεῖ. οὐδὲ κόππα γινώσκων Κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας. Κάθυπνος ὡς μήκωνα φαρμάκων πίνων, Φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. ἢ ἀπολελιθῶσθε ὑπὸ τῶν προειρημένων Γοργόνων, περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασι τινὰ ζῷα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια, ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας οὕτως, τὴν Γοργόνα τὸ ζῷον καλοῦσι οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου καὶ γίνεται κάτω βλέπον. ἔστι δὲ ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῆς δορᾶς σημειούμενοι, προβάτῳ ἀγρίῳ ὅμοιον. ὡς δ' ἔνιοι φασί, μόσχῳ. ἔχειν δὲ λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην

Φιλόσοφοι κακήγοροι.

Γοργών.

ἀναπνοὴν, ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ ζώῳ διαφθείρειν. φέρειν δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισάμενον διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ θεωρηθέντα. οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. ἐγνώσθη δὲ οὕτως. τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἤδη ἐπὶ Ἰουγόρθαν στρατευσαμένων, ἰδόντες τὴν Γοργόνα δόξαντές τε διὰ τὸ κάτω νενευκέναι, βραδέως τε κινεῖσθαι, ἄγριον εἶναι πρόβατον, ὥρμησαν ἐπ᾽ αὐτὸ ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι. τὸ δὲ πτοηθὲν διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ᾽ αὐτὸ νεκρούς. πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων καὶ νεκρῶν γενηθέντων ἀεὶ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντές τινες παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζώου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἱππεῖς τινες Νομάδες Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ θηρίον. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἂν ἄρα τοιοῦτο, ἡ δορὰ ἥ, τε Μαρίου στρατεία μηνύει. ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστὸν, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονόμοι καλούμενοι βοῦς, διὰ τὸ μὴ ἐμπροσθεν αὐτοὺς προβαινομένους νέμεσθαι. ἀλλ᾽ εἰς τοὐπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν. εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος, καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι, τίνος εἰσὶ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως. ἀνατεθεῖσθαι δὲ τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατάγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν. Ὑμεῖς οὖν ὦ γραμματικοὶ. κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστορῆντες. Φεύγετ᾽ ἀρισταρχεῖοι ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα θαλάττης Ἑλλάδα τὴν ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος Γωνιοβόμβυκες μονοσύλλαβοι οἷσι μέμηλε. Τὸ σφὶν καὶ σφῶϊν καὶ τὸ μὶν ἠδὲ τὸ νίν Τοῦθ᾽ ὑμῖν εἴη δυσπέμφελοι. Ἡροδίκῳ δὲ Ἑλλὰς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών. Κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀναξανδρίδην ἀηδονὴν ἔχει, Ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι, Δηλοῦν ἅπασιν, οἱ δ᾽ ἐν αὑτοῖσι σοφοί, Πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτὴν, Εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν. Ἅπαν θ᾽ ὅτ᾽ ὅσ᾽ αὖ τις καινότητ᾽ ἔχειν δοκῇ. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθότως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν

ΒΙΒΛΊΟΝ ἝΚΤΟΝ.

Τραγῳδία.

Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖς συνεχῶς ἀπαντῶν ἑταῖρε Τιμόκρατες τὰ παρὰ τοῖς δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς εὑρίσκειν, ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ᾽ Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν ποιήσει τόνδε τὸν τρόπον, Μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία ποίημα κατὰ πάντ᾽, εἴγε πρῶτον οἱ λόγοι Ὑπὸ τῶν θεατῶν εἰσιν ἐγνωρισμένοι, πρὶν καί τιν᾽ εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον Δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίπουν γὰρ ἂν γε φῶ, Τὰ δ᾽ ἄλλα πάντ᾽ ἴσασιν. ὁ πατὴρ Λάϊος, Μήτηρ Ἰοκάστη, θυγατέρες παῖδές τινες. Τί πείσεθ᾽ οὗτος, τί πεποίηκεν, αὖ πάλιν Εἴπῃ τις Ἀλκμαίωνα, καὶ τὰ παιδία Πάντ᾽ εὐθὺς εἴρηκεν ὅτι μανεὶς ἀπέκτονε Τὴν μητέρ᾽ ἀγανακτῶν δ᾽ Ἄδραστος εὐθέως Ἥξει τί πείσεθ᾽ ὅταν μηθὲν δύνωντ᾽ εἰπεῖν ἔτι. Κομιδῇ δ᾽ ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν Αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανὴν, Καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει. Ἡμῖν δὲ ταῦτ᾽ οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πάντα δεῖ Εὑρεῖν ὀνόματα καινὰ, κἄπειτα τὰ διῳκημένα, Πρότερον τὰ νῦν παρόντα, τὴν καταστροφὴν, τὴν εἰσβολήν. Ἂν ἕν τι τούτων παραλίπῃ, Χρέμης τις ἢ Φείδων τις ἐκσυρίττεται. Πηλεῖ δὲ ταῦτ᾽ ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν. Δίφιλος δ᾽ ἐν Ἑλαιωνηφοροῦσιν ὦ τόνδ᾽ ἐποπτεύουσα καὶ κεκτημένη Βραυρῶνος ἱεροῦ θεοφιλέστατον τόπον, Λητοῦς Διός τε τοξόδαμνε παρθένε, Ὡς οἱ τραγῳδοί φασιν, οἷς ἐξουσία Ἔστι λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις. Τιμοκλῆς δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς κατὰ πολλὰ χρησίμην εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις. ὦ τᾶν, ἄκουσον ἤν τι σοι μέλλω λέγειν. Ἄνθρωπός ἐστι ζῶον ἐπίπονον φύσει, Καὶ πολλὰ λυπηρὰ ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει. Παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρατο Ταύτας. ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν Πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει, Μεθ᾽ ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθεὶς ἅμα. Τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον εἰ βούλει, σκόπει, Ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης Πτωχότερον αὑτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον Γενόμενον, ἤδη τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει. Ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς, Ἀλκμαίων᾽ ἐσκέψατο. Ὀφθαλμιᾷ τις, εἰσὶ Φινεΐδαι τυφλοί. Τέθνηκέ τῳ παῖς, ἡ Νιόβη κεκούφικε. Χωλός τις ἐστὶ τὸν

φιλοκτήτην ὁρᾷ. Πέζων τὶς ἀτυχεῖ, κατάμαθε τὸν οἰνέα. Ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ
τις Ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοούμενος Τὰς αὐτὸς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει. Καὶ
ἡμεῖς οὖν ὦ Τιμόκρατες ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κο-
θωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἀλόννησον διδόντος συνεβού-
λευε, μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ † ἀποδίδωσιν, ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν νεοττίδι παιδιᾷ θέ †
μενος ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀπέλαβεν, ὥσπερ
ἔλαβεν. ἠγάπησεν ἂν Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης. Ἄλεξις δ' ἐν στρατιώτῃ. ἀπόλα
βε τουτὶ δέ. ἔστι τί ὁ παῖς ὑμῶν ἐγὼ Παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν. Πῶς οὐκ ἀρέσκει
σοι τρέφειν, οὐκ ἔστι γὰρ Ἡμέτερον, οὐδ' ὑμέτερον. ἀλλ' ἐδώκατε Ὑμεῖς ἐμοί τοῦτ', οὐ δεδώκαμεν.
10 τί δέ Ἀποδεδώκαμεν ὃ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν. Καὶ ἐν ἀδελφοῖς, Ἐγὼ δέδωκα γάρ τι
ταύτῃ εἰπέ μοι Οὐκ, ἀλλ' ἀποδέδωκας, ἐνέχυρόν που λαβών. Ἀναξίλας δ' ἐν δυσερωσιν(?),
Καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ δίδου, Ἀλλ' ἀπόδος. καὶ δὴ φέρουσ' ἔρχομαι.
Τιμοκλῆς δ' ἐν ἥρωσι, Οὐκοῦν κελεύει νῦν τὰ πάντα μᾶλλον ἢ Τὰ προσόντα φράζειν πά
νυ γε. δράσω τοῦτό σοι. Καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης Ὀργιζόμενος. ὁποῖος ὁ Βριά
ρεως Ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων Μισῶν λόγους ἄνθρωπος, οὐδὲ πώποτε Ἀν
τίθετον εἰπὼν οὐδὲ ἕν, ἀλλ' ἄρη βλέπων. Κατὰ τοὺς οὖν προειρημένους ποιητὰς καὶ αὐτοὶ τὰ ἑπόμε-
να τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες, καὶ οὐ διδόντες τὰ ἀκόλουθα λέξομεν. ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖ
δες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλαττίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὡς θαυμάσαι με
τὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς νηρηΐδας ὠψωνήκει. καί τις τῶν παρασί
20 των ἢ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς. οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ
ἰσον ἰσῳ τῶν ἰχθύων πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν διὰ Ἀντίου κεκομίσθαι. ἑτέρους δ' ἐκ Ταρακίνων, καὶ τῶν κα
ταντικρὺ νήσων ποντίων, ἄλλους δ' ἐκ Πύργων. πόλις δ' αὕτη τυρρηνική. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἰχ-
θυοπῶλαι οὐκ ὀλίγον ἀποδέουσι τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν ποτὲ κωμῳδηθέντων, περὶ ὧν Ἀντιφάνης
μὲν ἐν νεανίσκοις φησίν. Ἐγὼ τέως μὲν ᾤμην τὰς Γοργόνας Εἶναί τι λογοποίημα. πρὸς ἀγο-
ρὰν δ' ὅταν Ἔλθω πεπίστευκ'. οὐδὲν ἐμβλέπων γὰρ αὐτοῖς Ἰχθυοπώλαις, λίθινος εὐθὺς γίνο
μαι. Ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἐστ' ἀποστραφέντι μοι Λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἐὰν ἴδω γὰρ ἡλίκον Ἰχ-
θὺν, ὅσου τιμῶσι πήγνυμαι σαφῶς. Ἄμφις δ' ἐν πλάνῳ, Πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις
Μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου Λαβεῖν τ' ἀπόκρισιν ἂν ἐπερωτᾷ τις, ἢ Πρὸς τοὺς κα
ταράτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ, Οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τις ἢ λαβών τι τῶν Παρακειμένων, ἔκυ
30 ψεν ὥσπερ Τήλεφος Πρῶτον σιωπῇ. καὶ δικαίως τοῦτό γε Ἅπαντες, ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ
λόγῳ. Ὡσεὶ προσέχων, ὁ δ' οὐδὲν οὐδ' ἀκηκοὼς Ἔκρουσε πώλυπόν τιν', ὁ δ' ἐπρίατο καὶ τὸ
λαβὼν Ὅλα τὰ ῥήματ'. ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελὼν, τέρων Ὀβολῶν γένοιτ' ἄν. ὁ δὲ κεστρ' ὀκτ' ὀβο
λῶν Τοιαῦτ' ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι. Ἄλεξις ἐπὶ γλαυκωμένῳ. Τοὺς μὲν στρατηγοὺς
τὰς ὀφρῦς ἐπὰν ἴδω Ἀνεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν Οὐ πάνυ τι. θαυμάζω δὲ προσ
τιμωμένους Ὑπὸ τῆς πόλεως μεῖζον τῶν ἄλλων φρονεῖν. Τοὺς δ' ἰχθυοπώλας τοὺς κάκιστ' ἀπολου-
μένους Ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δὲ ὀφρῦς Ἔχοντας ἐπάνω τῆς κορυφῆς ἀποπνίγομαι.
Ἐάν τ' ἐρωτήσας πόσου τοὺς κεστρέας Πωλεῖς, δύ' ὄντας δέκ' ὀβολῶν φησί. βαρύ, Ὀκτὼ λά
βοις ἄν; εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον, ὦ τᾶν λαβὲ καὶ μὴ παῖζε. τοὺς οὐ δεῖ παράτρεχε. Ταῦτ' οὐχὶ πικρό
τερ' ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς; Δίφιλος πολυπράγμονι, Ὤμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τὸ πρότερον
40 Εἶναι πονηροὺς τοὺς Ἀθήνησι μόνους. Τὸ δ' ὡς ἔοικε τὸ γένος ὥσπερ θηρίον Ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύ
σει καὶ πανταχοῦ Ἐνταῦθα γοῦν ἐστίν τις ὑπερηκοντικώς, Κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ
θεοῦ Ὥς φησιν, οὐ διὰ τοῦτό γ', ἀλλ' ἐστιγμένος, Πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ' αὐτὴν ἔχει, Οὗ
τος ἀποκρίνετ' ἂν ἐρωτήσῃς, πόσου Ὁ λάβραξ; δέκ' ὀβολῶν. οὐχὶ προσθεὶς σοι ποταπῶν; Ἔπει
τά γ' ἂν τ' ἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς, Ἔπραξεν αἰγιναῖον. ἂν δ' αὐτὸν δέῃ Κέρματ' ἀποδοῦ
ναι, προσαπέδωκεν ἀττικά. Κατ' ἀμφότερα δὲ τὴν καταλλαγὴν ἔχει. Ξέναρχος πορφύρᾳ.
Οἱ δὲ ποιηταί φησι λῆρός εἰσιν, οὐδὲν ἐν Καινὸν γὰρ εὑρίσκουσιν, ἀλλὰ μεταφέρει Ἕκαστος
αὐτῶν ταῦτ' ἄνω τε καὶ κάτω. Τῶν δ' ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γένος Οὐκ ἔστιν οὐδὲν,
οὐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον. Ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ' ἔστ' ἐξουσία Ῥαίνειν, ἀπείρηται δὲ τοῦτο τῷ νόμῳ
Εἴ τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἄνθρωπος πάνυ Ξηραινομένους αὐτοῦ δὲ τοὺς ἰχθῦς, μάχην Ἐποίησεν αὐ
50 τοῖς ἐξεπίτηδες εὖ πάνυ. Ἦσαν δὲ πληγαί, καιρίαν δ' εἰληφέναι Δόξας καταπίπτει, καὶ λε
ποψυχεῖν δοκῶν, Ἔκειτο νεκρὸς οἷα μετὰ τῶν ἰχθύων. Βοᾷ τις ὕδωρ. ὁ δ' εὐθὺς ἐξάρας πρό-
χουν Τῶν ὁμοτέχνων τίς, τοῦ μὲν ἀκαρῆ παντελῶς Κατέχει. κατὰ δὲ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπά-
γει. Εἴποις τ' ἂν αὐτοὺς ἀρτίως ἡλωκέναι. Ὅτι δὲ καὶ νεκροὺς πωλοῦσι τοὺς ἰχθῦς καὶ συσσεσηπότας,

 ἐπισημαίνεται

ἐπισημαίνεται δ' Ἀντιφάνης ἐν Μοιχοῖς διὰ τούτων, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων ἀτυχέστερον. τῷ γὰρ μὴ 'ποχρῆν ἀποθανεῖν Αὖθις ἁλοῦσιν. εἶτα κατεδηδεσμένοις Εὐθὺς ταφῆναι, παραδοθέντες ἄθλιοι Τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολουμένοις. Σήπονθ' ὑπὸ κείμενοι δύ' ἡμέρας, Ἢ τρεῖς. μόλις δέ γ' αὖ ποτ' ὠνητὴν τυφλὸν Λαβοῦσιν ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, Τούτῳ κομίσας, ὁ δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε Τὴν πεῖραν ἐν τῇ ῥινὶ τῆς ὀσμῆς λαβών. Ἐν δὲ Φιλοθηβαίῳ φησίν, Οὐ δεινόν ἐστι προσφάτους μὲν ἂν τύχῃ Φέρων τις ἰχθῦς συνάγοντα τὰς ὀφρῦς, Τοῦτον σκυθρωπάζοντά θ' ἡμῖν προσλαλεῖν. Ἐὰν σαπροὺς δὲ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν. Τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν. Τὸν μὲν γελᾶν, τὸν δ' ἕτερον οἰμώζειν μακρά. Ὅτι δὲ καὶ παμπόλλου πιπράσκουσιν, Ἄλεξις ἐν Πυλαίαις φησίν. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα Τοὺς ἰχθυοπώλας, πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι

Ἅπαντές εἰσι λαμβάνοντες βασιλικοὺς Φόρους. μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ Τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι. Ὅλας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Κἂν τῷ Λέβητι δέ φησιν ὁ αὐτὸς ποιητής, Οὐ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου Ἀριστονίκου. τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅστις ἂν πωλῶν γέ τῳ Ἰχθὺν ὑποτιμήσας, ἀποδῶτ' ἐλάττονος Ἧς εἶπε τιμῆς. εἰς τὸ δεσμωτήριον Εὐθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον. ἵνα δεδοικότες Τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν, ἢ τῆς ἑσπέρας Σαπροὺς ἅπαντας ἀποφέρωσιν οἴκαδε. Κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον Πέμψας ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον. Καὶ προελθὼν δέ φησιν, Οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἷς Ἀριστονίκου νομοθέτης. τά τ' ἄλλα γὰρ

Νενομοθέτηκε πολλὰ, καὶ παντοῖα δὲ Νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ Χρυσοῦν. τὸ μὴ πωλεῖν ἔτι καθημένους Τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ' ἑστηκότας. Εἶτ' εἰς νέωτα φησὶ γράψειν κρεμαμένους. Καὶ θᾶττον ἀποπέμψουσι τοὺς ὠνουμένους Ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες, ὥσπερ οἱ θεοί. Ἐμφανίζει δ' αὐτῶν καὶ τὸ σκαιὸν, ἔτι δὲ μισάνθρωπον Ἀντιφάνης ἐν Μισοπονήρῳ πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων. Εἶτ' οὐ σοφοὶ δῆτ' εἰσὶν οἱ Σκύθαι σφόδρα, Οἳ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις Διδόασιν ἵππων καὶ βοῶν γάλα. Οὐχὶ μὰ Δία τίτθας εἰσάγουσι βασκάνους. Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μᾶλλόν γε † μαίας νὴ Δί. Αὗται δ' ὑπερβάλλουσι μετά γε νὴ Δία Τοὺς μητραγυρτοῦντας τούς τ' ἀγυρτοῦντας. πολὺ γὰρ Γένος μιαρώτατον τοῦτ' ἐστὶν εἰ μὴ νὴ Δία Τοὺς ἰχθυοπώλας τίς γε βούλεται λέγειν, Μετά γε τοὺς τραπεζίτας. ἔθνος Τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον. Οὐκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ περὶ τοῦ παμπόλλου πιπράσκεσθαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε, Οὐ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους. Ἰδὼν Πόσειδον, εἰ δεκάτην αὐτῶν ἐλάμβανες Ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας, πολὺ Τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτερος.

Ὅμως δὲ τούτων εἰ μὴ προσγελάσει τις Ἐδίδουν συνέξας ὁπόσον αἰτήσαί με. Γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα, Ὅσον εἵλκυσε, τοσοῦτον καταθεὶς ἐπριάμην. Ἄλεξις δ' ἐν Ἑλληνίδι, Αἰεὶ δὲ καὶ ζῶντ' ἐστὶ καὶ τεθνηκότα Ἐν τῇ θαλάττῃ πολέμι' ἡμῖν θηρία. Ἐὰν τραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ' ὡς γίνεται Ληφθέντων τις καταπέπωκασ' εὐθέως. Αὐτοί γ' ἐπὰν ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων Τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους. Τῆς οὐσίας γὰρ εἰσὶν ἡμῶν ὤνιοι. Ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει. Ἐξ ὀνόματος δ' ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου Αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν οὕτως, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων

Κάπηλος Ἑρμαιός ἐστιν, ὃς βίᾳ δέρων Ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ λάβρακας Ἐν τόδον ὥς λέγουσιν ἡμῖν. Ἄλεξις δ' ἐν Ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου τινὸς μνημονεύει. Εἰκότως οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς, ἤδη τῇ τέχνῃ μέγα φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τινα τούτων Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα. Τῶν ζωγράφων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία Ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται. Αὕτη δὲ σεμνῶς ἐκ λοπάδος ἁρπάζεται, Ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ' εὐθέως ἀφανίζεται. Ἠθισμὸς ἐστὶ δακτύλων ποιούντων ἢ πνιγμός, Ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν ἀλοὺς μόνον. Ἡ γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ

Εὔψυχος ἀγορά. τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν Φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους, Ἢ μαινίδας; ὡραῖον δὲ μειρακύλλιον, Ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται Τίσιν; φράσον γὰρ ἐὰν τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην Τῶν ἁλιέων, ἣ δὲ γὰρ δαμάζεται Ἑφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρουμένη. Ἄγουσ' ὑπ' αὐτὰ τὰ σώματ' ἀρίστου πύλας Ἀσύμβολον κλίναντ' ἀναγκάζει φύσιν.

Πρὸς δὲ τοὺς περιέργως ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἄλεξις ἐν Ἐπικλήρῳ, Ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς ὢν ὄψον πολὺ, ἀπορούμενός τε τἄλλα πρὸς τοῦτ' εὐπορεῖ Τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ Γυμνοὺς ἅπαντας, εἶτ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ Τηρεῖν ἕωθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Ὃν δ' ἂν ἴδῃ πρῶτον πένητα καὶ νέον Παρὰ Μικίωνος ἐγχέλυς ὠνούμενον Ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσμωτήριον.

μωτήριον. Δίφιλος δ' ἐν ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ Κορινθίοις τινά. Τοιοῦτο νό-
μιμον δ' ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε. Κορινθίοις, ἵν' ἐάν τιν' ὀψωνοῦντ' ἀεὶ Λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον
ἀνακρίνειν πόθεν Ζῇ, καὶ τί ποιῶν. κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ Ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τ' ἀναλώ-
ματα, Ἐᾶν ἀπολαύειν ἤδη τοῦτον τὸν βίον. Ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ, Ἀπεῖ-
πον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι. Ὃς δ' ἂν μὴ πείθηται, τ' ἐπέβαλλον ζημίαν. Ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν
ἔχων ζῇ πολυτελῶς Τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν, ἡράκλεις. Οὐκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνευ
κακοῦ τινος Τοῦτον σαφῶς. ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει Ἢ λωποδυτεῖν τὰς νύκτας, ἢ τοιχωρυχεῖν,
Ἢ τῶν ποιούντων ταῦτα κοινωνεῖν τισιν. Ἢ συκοφαντεῖν κατ' ἀγοράν, ἢ μαρτυρεῖν Ψευ-
δῆ, τοιοῦτον ἐκκαθαίρομεν γένος. Ὀρθῶς γε νὴ Δί'. ἀλλὰ δὴ τί τοῦτ' ἐμοί; Ὁρῶμεν ὀψω-
νοῦνθ' ἑκάστης ἡμέρας Οὐχὶ μετρίως βέλτιστέ σ' ἀλλ' ὑπερηφάνως, Οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ
σοῦ μεταλαβεῖν. Συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν, Περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσ-
περ Ἰσθμίοις, Λαγώς τις εἰσελήλυθ' εὐθὺς ἥρπακας, Πέρδικα δ' ἢ κίχλην, καὶ νὴ Δί' οὐκ
ἔτι Ἔστιν δι' ὑμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν, Τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιτετίμηκας πολύ. Τὸ δ' ἔθος
τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψονόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς
δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος καὶ τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα δυσώνην, δι-
δάσκων αὐτὸν τίνα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς. ἔτι δὲ ἀλύπως
ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκάνθας ἀναλεξάμενος Οὐλπια-
νός, εἰ ἔχομεν ἔφη δεῖξαι ἀργυροῖς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πί-
ναξ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ, Τοῖσι δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθη- ὀδ. π.
κε συβώτης, Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερόν φησιν εἶναι τὸ περὶ πινάκων παρατιθέναι τὰ
ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι κἀν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής, Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. ὀδ. α.
Ζητεῖ δὲ καὶ εἰ δούλων πλῆθος τινὲς ἐκέκτηντο, ὥσπερ καὶ οἱ νῦν. καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται,
καὶ μὴ μόνως τάγηνον, καὶ μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν, ὥσπερ οἱ διὰ τὴν γαστέρα παρά-
σιτοι ὀνομαζόμενοι, ἢ κόλακες. πρὸς ὃν Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μὲν ἔχεις τὸ σκεῦος ὀνομασ-
μένον, καὶ περὶ μεταγενεστέρου τοῦ κωμικοῦ ἐν Θουριοπέρσαις. τήγανον δὲ ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν μὲν Δ' ἥρωσι
Φερεκράτης οὕτως. Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν. Καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός, Ἐπὶ τη-
γάνοις καθίσαντα ὑφέψειν τοῦ φλέως. Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις ὑποδέχεσθαι καὶ βατίσιν ἐκ
τηγάνοις, καὶ πάλιν ὀσφραινομένην τῶν τηγάνων. Εὔβουλος δ' ἐν Ὀρθάννῃ, Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλα-
κας Ἡφαίστου κύνας Θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν. Καὶ πάλιν, Πᾶσα δ' εὔμορφος
γυνὴ Ἐρῶσα φοιτᾷ τηγάνου τε συστροφᾷ. Καὶ ἐν Τιτᾶσι, Προσγελῶσί τε Λοπὰς πα-
φλάζει βαρβάρῳ λαλήματι. Πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις. Τοῦ δὲ ῥήματος μέμνη-
ται Φρύνιχος ἐν Τραγῳδοῖς. Ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν αὐτὸν συμβόλων. Καὶ Φερεκράτης
ἐν Μυρμηκανθρώποις φησίν, Σὺ δ' ἀποτηγανίζεις. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Συρακουσίους φη-
σὶ τὴν μὲν λοπάδα τάγηνον καλεῖν. τὸ δὲ τάγηνον, ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φά-
ναι ἔν τινι ποιήματι, Τηγάνου τ' ἥψησεν ἐν ὀπτῆρι κολύμβῳ. τὴν λοπάδα τάγηνον
προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ στοιχείου Ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων. χεῖρα τ' ἐν ἠγά-
νῳ βαλεῖν. Εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει καὶ ὁ Οὐλπιανὸς περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ
ὑπὸ Ἀλέξιδος ἐν Φυγάδι εἰρημένον. Ἵππου γὰρ οὐδὲν ὁ κέραμος μαθώσιμος, Ὁ τοῖς μα-
γείροις. μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦν-
το, ὡς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. μεταβαλόντων δὲ ἤδη τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν κα-
τὰ μίμησιν ἐνδιατιθεῖσα Κλεοπάτρα, ἡ τὴν Αἴγυπτον καταλύσασα βασιλείαν, τοὔνομα οὐ δυ-
ναμένη ἀλλάξαι ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἐπεκάλει κέραμον αὐτό. κέραμά τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀπο-
φόρητα τοῖς δειπνοῦσι. καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον, εἴς τε τὸν ῥωσικὸν εὐανθέστατον ὄν-
τα κέραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα. Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγ-
δόῳ ὑπομνημάτων περὶ Μασσανάσσου τὸν λόγον ποιούμενος τῶν Λιβύων βασιλέως, φησὶ τὰ δεῖ-
πνα ῥωμαϊκῶς ἦν κατεσκευασμένα κεράμῳ, πάντη χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ τῶν δευτέ-
ρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς ἰταλικοῖς ἐθισμοῖς. τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ γεγονότα πρὸς
τὰ πλεκόμενα ταῖς σχοίνοις. μουσικοῖς τε ἐχρῆτο ἑλληνικοῖς. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδοποιός ὅν
φησιν Ἡλιόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως ναυκρατίτην εἶναι γένος, ἐν τῷ Πλούτῳ
τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμωνύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοὺς ἰχθυηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς
ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα λέγων ὧδε, Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα
Χαλκῆ γέγονε. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπρούς, Τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.

ὁ δ' ἰπνὸς γέγονεν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος. Πλάτων δ' ἐν Πρέσβεσι, Κατέλαβον Ἐπικράτης καὶ Φορμίσιος παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα Ὀξύβαφα χρυσᾶ καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις φησί. Τῶν δὲ χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐμάρμαιρε δ' ὁ οἰκία. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀργυρίου ἀφανισμῷ ὡς φορτικοῦ μέμνηται τοῦ τοιούτου ὄντος σπανίου. χαλκευομένου δὲ ὑπό τινων νεοπλούτων μετοίκων, Ἀλλ' ἔλεος ἐμπέπτωκέ τίς μοι τῶν ὅλων, Ὅταν ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἴδω Ἐλευθέρους. μαστιγίας δ' ἐπ' ἀργυροῦ Πίνακος ἄγοντας μναῖ, τάριχος ἐνίοτε Δυοῖν ὀβολῶν ἔδοντας ἢ τριωβόλου, Καὶ κάππαριν χαλκῶν τριῶν, ἐν τρυβλίῳ Ἄγοντι πεντήκοντα δραχμὰς ἀργυρῷ. Πρότερον δὲ φιάλην ἦν ἀνακειμένην ἰδεῖν Ἐργῶδες. ἀμέλει τοῦτο μὲν ἔστι νῦν ἔτι. Ἂν γὰρ ἀναθῇ τις, εὐθὺς ἕτερος ἥρπακεν. Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ, ταῦτα ποιεῖ λέγοντα. Τοῖς πᾶσι τ' εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἰκόθεν Τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκνιψαμένα Θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα Ἦγε δύο δραχμάς. κυμβίον δὲ τέτταρας Ἴσως ἑτέρας, ψυκτηρίδιον δέκ' ὀβολοὺς Φιλιππίδου λεπτότερον. ἀλλὰ ταῦθ' ὅλως Πρὸς ἀλαζονείαν οὐ κακῶς νενοημένα Ἦν. οἶδα δὲ κἀγώ τινα πολίτην ἡμέτερον Πτωχαλαζόνα, ὃς δραχμὰς ἔχων Τὰ πάντ' ἀργυρώματ' ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην Ἕνα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δὲ χρώμενον Ψαμμακοσίοις. παῖ Στρομβιχίδη μὴ τῶν χειμερινῶν ἀργυρωμάτων Ἡμῖν παραθῇς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν.

Τοιοῦτός ἐστιν ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Βασιλεῖς. ἀλαζὼν δ' ἐστὶ στρατιώτης περὶ οὗ λέγει, Λοιπή τις ὀξὶς ἐστὶ καὶ ψυκτήριον. Τῆς ὑπαργύρου λεπτότερον. ἐξή-λαυνον γάρ τινες τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν. καὶ Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἐν Λημνίαις φησί,

Παρετέθη τρίπους Πλακοῦντα χρυσὸν ὦ πολυτίμητοι θεοί, Ἔχων ἐν ἀργυρῷ τε τρυβλίῳ μέλι. Καὶ Σώπατρος δὲ ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ. Σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦς πίναξ ἔχων. Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Φακῇ φησίν. Ἀλλ' ἀμφιδέπνοις ὀξὶς ἀργυρᾶ ἔχει Δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν. Οἵαν ποτ' εἶχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου Μαλακὸν ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς, περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενος φησίν, ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει, καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς περὶ τὴν τράπεζαν ἑτέροις τοιούτοις. ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμίων, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοβῶν. Δίφιλος δ' ἐν Ζωγράφῳ. Ἄρεσον ἐπιχώρευσιν ἐκλελεγμένον Εἴ τι νέον ἢ ποθεινὸν ὀψάριον γλύκι Παντοδαπὰ λοπάδιον παρατεταγμένον φάλαξ. Ὀπτῶν ἐπάγει σωρὸς ἐκ τοῦ τηγάνου Τριμμάτια τούτοις ἐν θυείαις ἀργυραῖς. Φιλήμων ἰατρῷ, καὶ γυλίον τι ἀργυρωμάτων. Μένανδρος ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ,

Λουτρὸν θεραπαίνας ἀργυρώματα. Καὶ ἐν Ὑμνίδι, Ἀλλὰ τἀργυρώματα ἥκω λαβεῖν βουλόμενος. Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν δεδωκέναι. οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον. τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ Αἰμιλιανοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Σπανίου γὰρ ὄντος ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ μὲν χρυσὸς καὶ πάνυ. ὁ δὲ ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τὸν τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ Σάμιος, φιάλιον χρυσοῦν κεκτημένον, ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν κείμενον ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον. καὶ τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα περὶ ἣν γεγένασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλέων μεταβολαί, ἔτι τε ἐν τραγῳδίαις ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησὶ γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν. Ἀναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ σπάνιον εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ γὰρ ἀργυροῦν ποτήριον ἦν ἰδεῖν τότε παράδοξον. μετὰ δὲ τὴν Δελφῶν ὑπὸ Φωκέων κατάληψιν, πάντα τὰ τοιαῦτα δαψίλειαν εἴληφεν. ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, καὶ τὰς θήκας τούτων ὀνομάζον χαλκοθήκας. Ἡρόδοτός

Lib. 2. τε φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν. τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσί ποτε κοινῇ, οὐχ εὑρεθῆναι φησὶ δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς. Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων, χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων. συληθέντος γοῦν τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν Φωκικῶν τυράννων, ἐπέλαμψε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ χρυσός, εἰσεκώμασε δὲ καὶ ὁ ἄργυρος. ὕστερον δὲ τοῦ μεγίστου Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας θησαυροὺς ἀνελομένου, ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος. καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἀνάργυρος, ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος, ὡς Φανίας τέ φησιν ὁ Ἐρέσιος καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν. ἱστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ Πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου, καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου. μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν Σικελιωτῶν, τοῦ μὲν τρίποδα καὶ νίκην χρυσοῦ

χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος. καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ἑλλάδι. περὶ δὲ Ἱέρωνος τὰ
ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος. ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμα-
σιν οὐκ ἀνδριάσιν, ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις. Λακεδαιμόνιοι χρυσῶσαι βου-
λόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος, καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμ-
ψαντες εἰς θεοῦ, ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τοῦ Λυ-
δοῦ, πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δ' ὁ Συ-
ρακούσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ, ἐπὶ πολὺν
χρόνον ἀπορῶν χρυσίου, ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς
Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνού-
10 μενος κατὰ μικρὸν, θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γ' οὖν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος, ὅσον ἐβούλοντο.
καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἠδύνατο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ'
ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας. ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φανίας, ἐν τῷ
περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ
λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων, ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν. Θάεσαί μ' εὖ· καὶ γὰρ ἐν Ἰλίου εὐ-
ρεῖ πύργῳ ἦν, ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ. Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλι-
κάων. Νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον. Ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ
ἄθλων τεθέντων. Χάλκεός εἰμι τρίπους· Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα. Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ
θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. Τυδεΐδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Νικήσας ἵπ-
ποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Ἔφορος δὲ, ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν
20 περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν. Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φάυλλος καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ
τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον.
ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέν-
τος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη. Τι-
μῆεν μ' αἰτεῖς δῶρον μανίαν ἀποπαῦσαι. Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ Ἀμ-
φιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις. Μενελάῳ δὲ πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρή-
σαιτο. Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο Δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἔδωχ' Ἑλένῃ μέ-
γα χάρμα, ὥς σοι Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει. Συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπε-
σεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου. ποτέρα πότερον λήψεται. καὶ διακληρωσαμένων, ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα κατὰ
τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον. ἡ δὲ ὥρᾳ διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα, τὸν τῆς Ἑλέ-
30 νης, καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἠπειρώτου συνεξεδήμησεν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβού-
λευσεν. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος, καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων, οὐδ' εἴων ἐνεπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις, οὔ-
τε τῶν ἄλλων πολυτελῶν οὐδέν. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἄργυρον, οὐδὲ τὸν χρυσόν, τῶν μεταλλευομένων τὸν σί-
δηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀρκεῖσθαι νομίζοντες. ἐκεῖνα δ' ἐκβάλλοντες ὡς λυμαινόμενα, τὰς ὑγιαινού-
σας τῶν πόλεων. Ζήνων δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, πάντα τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς καὶ καλῶς χρῆσθαι
νομίσας ἀδιάφορα, τὴν μὲν αἵρεσιν αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπειπὼν, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ περιττῶν
προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, ὅπως ἀδεᾶ καὶ ἀθαύμαστον πρὸς τἆλλα τὴν διάθεσιν τῆς
ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μήτε καλά ἐστι μήτε αἰσχρά. τοῖς μὲν κατὰ φύσιν, ὡς ἐπὶ πολὺ
χρῶνται. τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δεδοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται. οὐδὲν γὰρ
ἡ φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐνώρυξεν ὑπογαίους αὐτῶν φλέβας, πολύπο-
40 νον καὶ χαλεπὴν ἐχούσας ἐργασίαν. ὅπως οἱ περὶ ταῦτα σπουδάζοντες ὀδυνώμενοι μετίωσι τὴν
κτῆσιν, ἀλλ' οὐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες, μυρίοις μόχ-
θοις θηρεύωσι τὴν περίβλεπτον ταύτην πολυκτησίαν. δείγματος μὲν οὖν χάριν ἐπέτεινεν ἐπιπόλαιον
αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, ἅ γ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυ-
σοῦ καταφέρει. καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς, τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑποψύχον-
τες διϊστᾶσι, καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἐπὶ τὴν χώνην, ὡς παρὰ τοῖς Ἐπακτίοις φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώ-
νιος. καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν, καὶ τά τε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄβια προσα-
γορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια. ἔστι δὲ τῆς Γαλατίας, αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη.
τὸ μέν τοί γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπαθοις μεταλλείαις εὑρίσκεται κατὰ τὸν Φαληρέα Δη-
μήτριον. ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. χαρι-
50 εντιζόμενος γοῦν φησὶν, ὅτι πολλάκις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα, ἃ μὲν
ἔμελλον οὐκ ἔλαβον. ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀτυχοῦντες. Λακεδαιμό-
νιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσφέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος. καὶ κτᾶσθαι
ἄργυρον καὶ χρυσόν, ἐκτῶντο μὲν οὐδὲν ἧττον, παρακατετίθεντο δὲ τοῖς ὁμόροις Ἀρκάσιν. εἶτα πολε-

Eadem ex Posidonio Strab. libro 3.

μίους

μένης αὐτὸς ἔχων ἀντὶ φίλων, ὅπως ἀνυπεύθυνον τὸ ἄπιστον διὰ τῆς ἔχθρας γένηται. τῶν μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι τὸν πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστοροῦσιν ἀνατεθῆναι. δημοσίᾳ δὲ εἰς τὴν πόλιν Λύσανδρον εἰσαγαγόντα πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι. Γύλιππον γοῦν

Plutarch. in Lysandro.

τὸν Συρακουσίους ἐλευθερώσαντα ἀποθανεῖν ἀποκαρτερήσαντα λόγος, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν Ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ Λυσάνδρου χρήματος. τοῦ δὲ ἀνατεθειμένου θεῷ, καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος καὶ κτήματος, οὐ ῥᾴδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι. Τῶν δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισταὶ καλούμενοι, χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν. ληϊζόμενοι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ ἀδικοῦντες οὐ παραλείπουσι. τὸ δ' ἔθνος αὐτῶν ἐστὶ μὲν λείψανον τῶν μετὰ Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν. Βαθανάτιος δέ τις ἡγεμὼν αὐτοὺς διῴκισεν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ' ἧς καὶ τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἐνόστησαν Βαθανάτιον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφωσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσὸν, καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας, δι' ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον. ἀργύρῳ δὲ χρῶνται, καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιοῦσι. καίτοι γε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ γένος τοῦ συληθέντος, ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορίσαι. εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, περὶ τὸν χαλκὸν αὖ καὶ σίδηρον ἐπλημμέλουν. καὶ εἰ μηδὲ τοῦτ' ἦν παρ' αὐτοῖς, περὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων ὑπομαινοῦντες ἂν διετέλουν. τοσαῦτα καὶ τοῦ Ποντιανοῦ εἰπόντος. ἐφιλοτιμήσαντο γὰρ οἱ πολλοὶ τὰς τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀπολύσασθαι προτάσεις, ὧν τὰς ὑπολειπομένας διελόμενος ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη.

Τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα, πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμων γοῦν ὁ εἴτε σάμιος, ἢ σικυώνιος, εἴτ' ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ κρατήτειος εἴρηκε γράψας περὶ παρασίτων, φησὶν οὕτως. τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκομεν τὸν παράσιτον ἱερόν τι χρῆμα, καὶ τῷ συνθοίνῳ παρόμοιον. ἐν Κυνοσάργει μὲν οὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου. γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου. λέγεται τ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσηγορίας οὕτως. τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων εἰς τὸ δικαστήριον. ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστηριώτιδος. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε, Ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν, οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπὶ Λυκοστράτου γαργήττιος Περικλῆς. περικλείτου πιτθεύς. Χαρῖνος δημοχάρους, γαργήττιος. κἂν τοῖς τοῦ βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται θύειν τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους. Κλέαρχος δ' ὁ σολεύς, εἷς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων τάδε γράφει. ἔτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατειλεγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων, ἔτι δὲ καὶ τήμερον ταῖς ἐντιμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι παρασίτους. Κλείδημος δ' ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί, καὶ παράσιτοι δ' ᾑρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ Θεμίσων δ' ἐν Παλληνίδι, ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα, καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις. ἔχεις δὲ κατὰ τοῦτον καλέ μου Οὐλπιανὲ ζητεῖν, τίνες αἱ πρωτοπόσεις γυναῖκες. ἀλλὰ μὴν περὶ γὰρ τῶν παρασίτων ὁ λόγος, κἂν τῷ Ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται. τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν, τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δ' ἕτερον τοῖς παρασίτοις. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου φησί, Καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἄδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι. καὶ ἦν ἀρχεῖόν τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ βασιλέως νόμῳ γέγραπται ταυτί. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων, ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν δαίνυσθαι τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ' ἑκτέα παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν. ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται. εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεὼ τοῦ ἀρχαίου, καὶ τοῦ παρασιτίου, καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσου ἂν οἱ τῶν ἱερῶν ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν. Ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς ἐτίθεσαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτιον προσηγορεύετο. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων. καὶ Διόδωρος ὁ σινωπεὺς κωμῳδοποιός, ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτείᾳ, παράσιτοί φησι

τοῖς

τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. τεταγμένα δὲ ἐλάμβανον παρ'
ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον. τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ
περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναι φησὶν ὑπὸ πρώτου Ἀλεξίδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐπίχαρμος ἐν Ἐλ-
πίδι ἢ Πλούτῳ παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν, οὑτωσὶ λέγων, Ἀλλ' ἄλλος ὁ δ' ἐστὶ χ' ὅδε τῷ δὲ κα-
τὰ πόδας τε ῥαδινῶς λαψεῖ τὺ καὶ πίνειν καθ' ἡνδάνον ἀεὶ σῖτον, ἀλλ' ἅμας ὅδε ἀμυσιν ὥσπερ
κύλικα πίνοντος † βίον δὲ αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον.
Συνδειπνέων τῷ λῶντι καλέσαι δεῖ μόνον. Καὶ τῷ γαμηλιῶντι τῷ γε κοὐ δεομένῳ † κα-
λεῖν. Τηνικάδε χαρίεις τ' εἰμί, καὶ ποιέω πολὺν Γέλωτα, καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω. Καὶ κατε-
σάντιον † λῃτάνων λέγει, Τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπ' ὦν ἠχθόμαν. Ρίψας τὰ πολλὰ καταφαγὼν
10 πόλλ' ἐμπιών Ἄπειμι. λύχνον δ' οὐχ ὁ παῖς μοι συμφέρει, Ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατὰ σ-
κότος. Ἔρημον αἴκα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις Τούτοις ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι Οὐ
λῶντι παίειν, ἀλλὰ μαστιγοῦν τι μή. Ἐπεὶ δ' ἐχίκω † οἴκαδ' ἐς καταφθερεῖς Ἄστρωτος εὕδω, καὶ
τὰ μὲν πρᾶτ' οὐκ ἐῶ, Ἄς κα μὴ † ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας. Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέ-
γει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησίν, Ὅταν με καλέσῃ πλούσιος
δεῖπνον ποιῶν, Οὐ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ', οὐδὲ τὰς στέγας. Οὐδὲ δοκιμάζω τοὺς Κορινθίους
κάδους. Ἀτενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν, Κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέ-
χῃ, Γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύσσομαι. Ἐὰν δὲ πλάγιος καὶ λεπτός, εὐθέως νοῶ Ὅτι τοῦτό
μοι τὸ δεῖπνον. ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει. Πρῶτος δ' Ὅμηρος ὥς τινές φασιν εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν Ιλ. ρ.
Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Ἕκτορος. Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος,
20 Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ, Δήμου ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπινα- Ιλ. ι.
στής. Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκε τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν. διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου
τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα. φησὶ δ' ὁ Σκήψιος Δημήτριος, ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρ-
κηκέναι κατὰ τῆς γλώττης, τιτρώσκει δ' αὐτὸν σπαρτιάτης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς.
οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ τοὺς παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Εὔπολις τῷ δράματι τὴν ἐπι-
γραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα. ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσιν οἱ
κόλακες πρὸς ὑμᾶς λέξομεν. ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντες κομψοὶ ἄνδρες. τοῖσι πρῶτα μὲν
παῖς ἀκόλουθός ἐστιν ἀλλότριος τὰ πολλά. μικρὸν δέ τι † τἀμὸν αὐτῷ. ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χα-
ρίεντε, τούτοιν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω ἐς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τιν' ἄν-
δρ' ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτον εἰμί. κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλουτεξ, πάνυ τοῦτ' ἐπαι-
30 νῶ, καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν,
μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ τὸν κόλακ' εὐθὺς λέγειν ἢ φέρεται θύραζε. οἶδα δ'
ἀκέστορα αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα. σκῶμμα γὰρ εἶπας ἀσελγὲς εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγα-
γὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἀραρὼς ἐν Ὑμεναίῳ,
διὰ τούτων, Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ παράσιτος, φίλτατε. Ὁ δ' Ἰσχόμαχος ὁ διατρέφων σε τυγχά-
νει. Πολὺ δ' ἐστὶ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχη-
τι. φησὶ γὰρ καὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. παρασίτων δ' εἶναί φησι γένη δύο Ἄλεξις ἐν Κυβερνή-
τῃ διὰ τούτων, Δύ' ἐστὶ Ναυσίνικε παρασίτων γένη. Ἓν μὲν τὸ κοινὸν καὶ κεκωμῳδημένον. Οἱ
μέλανες ἡμεῖς. θάτερον ζητῶ γένος. Σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς Σεμνο-
παράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον Ὑποκρινόμενον τοῖς βίοις ὀφρῦς ἔχοντά γε Χιλιοταλάν-
40 τους ἀνακυλινδοῦσιν οὐσίας, Νοεῖς τὸ γένος καὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ μάλα. Τούτου δ' ἑκατέρου τῶν γε-
νῶν, ὁ μὲν τύπος Τῆς ἐργασίας εἷς ἐστι κολακείας ἀγών. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν βίων δὲ τοὺς μὲν ἡ
τύχη Ἡμῶν μεγάλους προσένειμε, τοὺς δ' ἐλάττουσιν Εἶθ' οἱ μὲν εὐποροῦμεν, οἱ δ' ἀλλυόμεν.
ἆρά γε διδάσκω Ναυσίνικ' οὐκ ἀστόχως. Ἀλλ' αὖ σ' ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσεις μ' ἔτι. Χαρακ-
τηρίζει δ' οὐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποῖός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως, Ἔπειτ' ἐγὼ πα-
ράσιτον ἐπιτρέψω τινί Κακῶς λέγειν; ἥκιστα, οὐδὲν ἔστι γὰρ Ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος.
Εἰ δ' ἐστὶ φιλέταιρον ἔν τι τῶν καλῶν, Ἀνὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διατελῶς. Ἐρᾷς, συνε-
ραστὴς ἀπροφάσιστος γίνεται. Πράσσεις τι, πράξει συμπαρὼν ὅ τι ἂν δέῃ. Δίκαια ταῦτα τῷ τρέ-
φοντι νενομικώς. Ἐπαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων. Χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβό-
λοις. Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν, ἢ τίς ἥρως, ἢ θεὸς Ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διατριβήν. Ἵνα
50 δὲ μὴ πολλὰ μακρολογῶ δι' ἡμέρας Τεκμήριόν τι παμμεγεθές οἶμαί γ' ἐρεῖν, Ὁ τῶν πα-
ρασίτων ὡς τετίμηται βίος. Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταὐτὰ τοῖς Ὀλύμπια Νικῶσι δίδοται χρηστότη-
τος εἵνεκα Σίτησις. οὗ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαί, Πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγο-
ρεύεται. Καὶ Ἀντιφάνης δὲ ἐν Διδύμοις φησίν, Ὅρα γὰρ παράσιτός ἐστιν ἂν ὀρθῶς σκοπῇς

Κοινωνὸς

Κοινωνὸς ἀμφοῖν τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου. Οὐδεὶς παράσιτος εὔχετ' ἀτυχεῖν τοὺς φίλους.
Τοὐναντίον δὲ πάντας εὐτυχεῖν ἀεί. Ἔστι πολυτελὴς τῷ βίῳ τις, οὐ φθονεῖ, Μετέχειν
δὲ τούτων εὔχετ' αὐτῷ συμπαρών. Κἄστιν φίλος γενναῖος, ἀσφαλὴς θ' ἅμα. Οὐ μάχιμος,
οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος. Ὀργὴν ἐνεγκεῖν ἀγαθός. ἂν σκώπτῃς, γελᾷ. Ἐρωτικός, γε-
λοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ. Πάλιν στρατιώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν, Ἂν ᾖ τὸ σιτάρχημα δεῖ-
πνον εὐτρεπές. Καὶ Ἀριστοφῶν δὲ ἐν Ἰατρῷ φησί, Βούλομαι δ' αὐτῷ προειπεῖν οἷός εἰμι τοὺς
τρόπους, Ἄν τις ἑστιᾷ, πάρειμι πρῶτος, ὥστε ἤδη πάλαι Ζωμὸς καλοῦμαι. δεῖ τιν' ἀρά-
σθαι μέσον Τῶν παροινούντων, παλαιστὴν νόμισον Ἀργεῖόν μ' ὁρᾶν. Προσβαλεῖν πρὸς οἰ-
κίαν δεῖ, κριός. ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον, Καπανεύς. Ὑπομένειν πληγὰς ἄκμων, καὶ κονδύλους.
Πλάττειν δὲ Τελαμών, τοὺς καλοὺς πειρᾶν καπνός. Κἂν Πυθαγοριστὴ δέ φησιν, Πρός μὲν τὸ
πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἕν Νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην. Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος.
ἀπολαῦσαι θύμων Λαχάνων τε, κάμπη. πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι, ῥύπος. Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν,
κόψιχος. Πνῖγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν, Τέττιξ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν, Κο-
νιορτός. ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, Γέρανος. καθεύδειν μὴ δὲ μικρόν, νυκτερίς. Ἀντιφάνης
δ' ἐν Προγόνοις, Τὸν τρόπον μὲν οἶσθά μου, Ὅτι τῦφος οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τοῖς φίλοις Τοιοῦτος εἰ-
μὶ δή τις, τύπτεσθαι μύδρος. Τύπτειν κεραυνός, ἐκτυφλῶν τιν' ἀστραπή. Φέρειν τιν' αἴρειν ἄνε-
μος. ἀποπνῖξαι, βρόχος. Θύρας μοχλεύειν, σεισμός. εἰσπηδᾶν ἀκρίς, Δειπνεῖν ἄκλητος, μυῖα. μὴ ἐξ-
ελθεῖν, φρέαρ. Ἄγχειν, φονεύειν, μαρτυρεῖν, ὅσ' ἂν μόνον Τύχῃ τις εἰπὼν ταῦτ', ἀπροσκέπτως
ποιεῖν Ἅπαντα, καὶ καλοῦσί μ' οἱ νεώτεροι Διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐθὲν μέλει Τῶν
σκωμμάτων μοι. τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος, Ἔργοισι χρηστὸς οὐ λόγοις ἔφυν μόνον. Δίφιλος δ'
ἐν Παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων, τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα τάδε, Ἀγνοεῖς ἐν

Παράσιτοι.

ταῖς ἀραῖς Ὅτι ἐστὶν εἴ τις μὴ φράσῃ ἢ ὀρθῶς ὁδόν. Ἢ πῦρ ἐναύσῃ, ἢ διαφθείρῃ ὕδωρ μέλλοντα
δειπνεῖν, Ἤ γε κωλύσῃ τινά. Εὔβουλος δὲ ἐν Οἰδίποδι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν τἀλλότρια δειπνεῖν,
ἀνὴρ Δημοτικὸς ἦν τις ὡς ἔοικε τοὺς τρόπους. Ὅστις δ' ἐπὶ δεῖπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον Κα-
λέσας ἔπειτα συμβολὰς ἐπράξατο, Φυγὰς γένοιτο μηδὲν οἴκοθεν λαβών. Διόδωρος δὲ ὁ Σινω-
πεὺς ἐν Ἐπικλήρῳ περὶ τοῦ παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαφύρως τάδε φησίν, Βούλομαι δεῖξαι
σαφῶς Ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον, Καὶ τῶν θεῶν εὕρημα. τὰς δ' ἄλλας τέχνας Οὐ-
δεὶς θεῶν κατέδειξεν, ἀλλ' ἄνδρες σοφοί. Τὸ γὰρ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος, Ὁ τῶν
θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως. Οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται, Οὐχὶ διακρίνας τὴν πενι-
χρὰν ἢ πλουσίαν. Οὗ δ' ἂν καλῶς ἐστρωμένην κλίνην ἴδῃ Παρακειμένην τε τράπεζαν, πάνθ'
ἃ δεῖ Ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως Ἀριστήσας ἑαυτὸν ἐν τραγὼν, ἐμπιών, Ἀπέρχετ'
οἴκαδ' οὐ καταβαλὼν συμβολάς. Κἀγὼ ποιῶ νῦν τοῦτ' ἐπὰν κλίνας ἴδω Ἐστρωμένας. καὶ τὰς
τραπέζας εὐτρεπεῖς, Καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, εἰσέρχομ' ἐνθάδε Ἥδη σιωπῇ, καὶ ποιήσας
εὐσταλῆ Ἐμαυτόν, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τὸν συμπότην. Πάντων ἀπολαύσας τῶν παρατεθέντων,
πιών, Ἀπέρχομ' οἴκαδ' ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος. Ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμα ἔνδοξον ἀεὶ καὶ καλόν,
ἐκεῖθεν ἂν γνοίη τις ἔτι σαφέστερον. Τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις, Ἐν ἅπασι τοῖς
δήμοισι θυσίας ποιουμένη Εἰς τὰς θυσίας ταύτας, παρασίτους τῷ θεῷ Οὐ πώποτ' ἀπεκλή-
ρωσεν, οὐδὲ παρέλαβεν Εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ'
ἄνδρας ἐπιμελῶς Ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ διπαστῶν γεγονότας Ἔχοντας οὐσίας καλῶς βεβιω-
κότας Εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμούμενοι Τῶν εὐπόρων τινὲς παρασίτους ἑλόμενοι Τρέ-
φειν παρεκάλουν. οὐχὶ τοὺς χαριεστάτους Ἐκλεγόμενοι, τοὺς δὲ κολακεύειν δυναμένους, Καὶ πάντ'
ἐπαινεῖν. οἷς ἐπειδὴ προσερύγοι Ῥαφανῖδα καὶ σαπρὸν σίλουρον καταφαγών, Ἴα καὶ ῥόδ' ἔφα-
σαν αὐτὸν ἠρισγκέναι. Ἐπειδὰν δ' ἀποπάρδῃ μετά τινος κατακείμενος, Τούτῳ προσάγων
τὴν ῥῖνα δεῖ ταυτὶ φράσαι Πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτο λαμβάνεις, Διὰ τοὺς τοιούτους τοὺς ἀσελγῶς
χρωμένους Τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρὸν ἐστὶ νυνί. Καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησίν, Ὅ-
τε τοῦ παρασιτεῖν πρῶτον ἠράσθην μετὰ Φιλοξένου τῆς Πτερνοκοπίδος νέος ἔτ' ὢν Πληγὰς ὑπο-
μένων κονδύλων καὶ τρυβλίων Ὅσων τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥς τέ με Ἐνίοτε τοὐλάχιστον ὀκτὼ
τραύματα Ἔχειν. ἐλυσιτέλει γάρ, ἥττων εἰμὶ γὰρ Τῆς ἡδονῆς, ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ Τὸ
πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα, Οἷον φιλερίς τίς ἐστι καὶ μάχεταί τί μοι Μετεβαλόμην
πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἴρηκέ με Κακῶς, ὁμολογῶν εὐθέως οὐ βλάπτομαι. Πονηρὸς ὤν τε χρηστὸς εἶ-
ναι φησί τις, Ἐγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν. Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἐφθὸν τήμερον,
Αὔριον ἔωλον τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι. Τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου. Ἀντίδοτος
δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐπὶ Κλαυδίου νῦν σοφι-
στεύουσιν,

ἐκδύουσιν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν, τοιαῦτα περὶ παρασιτικῆς τέχνης λέγοντα. Κατὰ τὴν σά-
σιν δὴ ταύτην ἀκροᾶσθαί μου Πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον, Περὶ τοῦ παρασιτεῖν
εἴ τις ἐμπέσοι λόγος. Τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι κατεπινόμην. Καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὴν τὴν
διάνοιαν ἦν. Παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο, Τιθύμαλλος μὲν, οὗ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν
Μιλησίᾳ, καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι. ἐν δὲ Ἱμαντίοις φησίν, Ὁ δὲ σὸς πώγων ἔσω γλυκεῖα. ὥσπερ δὲ
Δίολας ὁ θάνατος τὸ γένος ὥς φησιν μόνον. Ὁ γοῦν Τιθύμαλλος θάνατος περιέρχεται. Δρόμων
δ' ἐν Ψαλτρίᾳ, Ὑπερηχυσμένην Μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν. πάνυ Αἰσχρόν. ἀμέλει τὸν
Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ Ἐρυθρότερον κόκκου περιπατοῦντ' ἑώρων, Οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ κα-
τατιθείς. Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ, Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον ἀποκαλῶν. ἐν δὲ
Καυνίοις, Ἤδη προσεννόηκα τί μέλλει, συνδειπνεῖ. ὦ τέκνον. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως αὐτόθι Κομι-
δῆ τεθνηκὼς τῶν ἂν ὀκτὼ τοῦ ὀβολοῦ Θέρμους μαλάξας. οὐκ ἀποκαρτερήσει γὰρ Ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐ-
καρτέρησεν ὦ φίλτατε Πίνων. ἐν δ' Ἐπιστολαῖς, Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἐγὼ μὰ τοὺς θεούς, Τι-
θύμαλλος οὐδὲ πώποτ' ἠράσθην φαγεῖν, Οὕτω σφόδρ' οὐδὲ Κορυδὸς ἱμάτιον λαβεῖν. Οὐ Νεῖλος ἀλ-
φίτα Κόρυδος ἀσύμβολος Κινεῖν ὀδόντας. Ἀντιφάνης Τυῤῥηνῷ, Καὶ γὰρ αὐτὸς προῖκα τοῖς
φίλοις ὑπηρετεῖν Λέγεις ἔσεσθαι Τιθύμαλλον πλούσιον. Εὖ πράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου
Παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα, συλλέξειν συχνόν. ἦν δὲ καὶ ὁ Κόρυδος τῶν δι' ὀνόματος παρασίτων. μνη-
μονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν Ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως, Ἀγορὰν ἰδεῖν ὄψον, εὐπορουμένῳ μὲν ἥδι-
στον. ἂν δ' ἀπορῇ τις ἀθλιώτατον. Ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος ὡς ἐμοὶ δοκεῖ Γενόμενος, ὀψωνεῖ παρ'
αὐτὸν οἴκαδε. ἦν δὲ τὸ πάθος γελοῖον οἶμαι τέτταρας Χαλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ἐγχέλεις ὁρῶν
Θυννεῖα, νάρκας, καράβους, ἡμώδια. Καὶ ταῦτα πάντα μὲν περιελθὼν ἤρετο Ὁπόσου, πυθό-
μενος δ' ἀποτρέχει εἰς τὰς μεμβράδας. Ἄλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ, Ἀλλ' αἰσχύνομαι Τὸν Κό-
ρυδον, εἰ δόξω συναριστᾶν τισιν Οὕτω προχείρως, οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος ἐὰν
καλῇ τις. Ἐν δὲ Τιτθῇ, Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος Λέγειν Βλεπαῖος εἶναι βούλεται,
νοῦν γ' ἔχων. Πλουτεῖν γὰρ ὁ Βλεπαῖος. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι, Κόρυδον τὸν χαλκό-
τυπον φυλάξεσθ', Ἢν μὴ σὺ νομίσῃς αὐτὸν μηδὲν καταλείψειν, Μὴ δ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου
πώποτε δαίσῃ. Τοῦ Κορύδου προλέγω σοι, ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιὰν Χαλκῆν ἀκάματον, πολὺ κρείτ-
τω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ. Ὅτι δὲ γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ἐπὶ τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν, ὁ αὐτὸς Ἄλε-
ξις ἐν Ποιηταῖς φησί, Πάνυ τοι βούλομαι Οὕτως γελᾶσθαι καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν, Μετὰ τὸν Κόρυδον
μάλιστ' Ἀθηναίων πολύ. Ἀναγράφει δὲ αὐτοῦ τὰ ἀπομνημονεύματα Λυγκεὺς ὁ Σάμιος, Εὐκρά-
την αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως, Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων παρά τινι σα-
πρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα φησὶ δειπνεῖν δεῖ ὑποστήσαντα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὥσπερ αἱ καρυά-
τιδες. Φιλόξενος δ' ἡ Πτερνοκόπις ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαι εἰσί, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος
ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγὼ ἔφη μνημονεύω, ὅτε ὁ Κόρυδος ὀβολοῦ ἦν. ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος τῶν
παρασίτων ὡς Ἀξιόνικος ἐν τῷ Χαλκιδικῷ. πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μέ-
νανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ αὐτὸ μόνον αὐτὸν Πτερνοκοπίδα καλῶν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων ὁ
κωμῳδοποιός, ὁ Κορίνθιος μὲν ἢ Σικυώνιος γενόμενος. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ ἐμῇ καταβιούς, καὶ δι-
δάσκαλος γενόμενος τῶν περὶ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ, ὃς καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ
Ἀλεξανδρείᾳ. καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι, Τῷ κωμῳδογράφῳ, κούφη κόνι τὸν φιλαοι-
δὸν Κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντι Μάχωνι φέροις. Οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέ-
χνης Ἄξιον ἀρχαίοις λείψανον ἀμφιέσαι. Τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ Κέκροπος πόλι, καὶ παρὰ Νείλῳ
Ἔστιν ὅτ' ἐν Μούσαις δριμὺ πέφυκε θύμον. Ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι Ἀλεξανδρεὺς ἦν γένος. ὁ δ'
οὖν Μάχων τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις, Τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτὲ τῶν συμπαρόν-
των πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτὲ Πτολεμαῖος, οὐκ οἶδ' εἶπεν οὐδέπω σαφῶς. Πεπότικε μὲν γὰρ ὥσπερ ἰα-
τρός μ' ἔφη Ἃ δεῖ φαγεῖν δὲ σιτί' οὐ δέδωκέ πω. Λυγκεὺς δὲ ἐν Δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου περὶ γελοί-
οις φησὶ δόξαν εἰληφότα Εὐκλείδην ὁ Σμικρίνου, καὶ Φιλόξενος ἡ Πτερνοκόπις. ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ἀ-
ποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, ἐν τοῖς ἄλλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν περὶ
κεφαλαίου περιττὸν λέγων, ὅτι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν ὄντων καὶ διηγήσαιτο πᾶν ἐπα-
φροδισίας καὶ χάριτος ἦν μεστόν, καί τοι γε συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην περὶ τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον
ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Μοσχίωνος δέ τινος παρασίτου μνημονεύων Ἄλεξις ἐν Τροφωνίῳ, πα-
ραμασήτην αὐτὸν ἐν τούτοις καλεῖ. εἶθ' ὁ Μοσχίων ὁ παραμασήτης ἐν Βροβοῖς αὐλούμενος. ἐν δὲ τῷ Παγκρα-
τιαστῇ Ἄλεξις τοὺς ἐχιδέπνους καταλέγων φησίν, Πρῶτον μὲν ἦν σοι Καλλιμέδων ὁ Κάραβος,
Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβίων, Κυρηβίων, ὁ Σκόμβρος. ἡ Σεμίδαλις, Ἡράκλεις φίλε. Ἀγοράσματ' οὐ
συμπόσιον εἴρηκας γύναι. Κυρηβίων δ' ἐπεκαλεῖτο Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ ῥήτορος κηδεστής, ὡς

φησὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. τῶν δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ περὶ χλεύην Ἀθηναῖοι παί-
ζοντες ἔλεγον, μνημονεύει Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως, Ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετε
Οἶδ᾽ ἀκριβῶς. ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, Ἱερὸν γάμον καλεῖτ᾽. ἐὰν δὲ μικρὸν παντελῶς ἀν-
θρώπιον, σταλαγμόν. λαμπρός τις ἐξελήλυθ᾽, ὀλολυγμὸς οὗτός ἐστι. λιπαρὸς περιπατεῖ Δημο-
κλῆς, ζωμὸς κατωνόμασται. χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν, Κονιορτὸς ἀναπέφηνεν. ὄπισθεν ἀκο-
λουθεῖ κόλαξ τῷ, λέμβος ἐπικέκληται. τὰ πολλ᾽ ἄδειπνος περιπατεῖ, κεστρῖνός ἐστι νῆστις. ἐς τοὺς
καλοὺς δ᾽ αὖ τις βλέπει, Κενὸς θεατροποιὸς ὑφάλετ᾽ ἄγνα παίζων, ἀτρεὺς ἐκλήθη. ἐὰν δὲ κριόν,
Φρίξος. ἐὰν δὲ κῳδάριον, ἰάσων. Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μέμνηται μὲν καὶ τοῖς πρὸ τού-
των. ἀτὰρ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν κεκρυφάλῳ, καὶ τῇ ὀργῇ δέ φησι, Διαφέρει Χαι-
ρεφῶντος οὐδέ που ἄνθρωπος, ὅς τις ἐστὶν ὃς κληθείς ποτε εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος ὄρθρου
Πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδὼν ὡς ὑστερίζων, καὶ παρῆν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ. ἐν δὲ μέθῃ, ἐμὲ
γὰρ δὴ προσέτυχ᾽ ὁ κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ᾽
εἰκάδα, καθ᾽ αὑτὸν ἵνα τῇ τετράδι δειπνῇ παρ᾽ ἑτέροις. τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς ἔχειν κα-
λῶς. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν ἀνδρογύνῳ ἢ κρητί. Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν ἐπιστολαῖς, καὶ ὡς Δημοτίωνι
τῷ ἀσώτῳ παρασιτοῦντος αὐτοῦ μνημονεύει. ὁ Δημοτίων δὲ παραμυθίαν αὐτῷ δοκῶν, τἀργύριον οὐκ
ἐφείδετ᾽, ἀλλὰ παρέτρεφε τὸν βουλόμενον. ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς οἴκαδε βαδίζων ὤετ᾽ εὐ-
ταλαίπωρος. καὶ μὴν ἔτι τοῦτ᾽ ἐστὶν ἄξιον μόνον τὸν παραμασύντην λαμβάνειν δικαίως ξύλον.
οὔτ᾽ εὔρυθμος γάρ ἐστιν, οὔτ᾽ ἀσχήμων. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Σκύθῃ, ἐπὶ κῶμον εἰ δοκεῖ ἴωμεν, ὥ-
σπερ ἔχομεν. οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες. Χαιρεφῶν οὕτως μεμάθηκ᾽ ἐγκωμιάζειν
ἄδειπνος. Τιμόθεος κυναρίῳ, παρώμεθ᾽ ἀπολέντι τὸ δεῖπνον ἀπιοῦσι. εἰς ἐπτάκλινον δ᾽ ἐστὶν
ὡς ἔφραζέ μοι, ἐὰν μὴ παραβυστός πω γένηται Χαιρεφῶν. Ἀπολλόδωρος δὲ καρύστιος ἐν ἱερείᾳ,
Καινόν γέ φασι Χαιρεφῶντ᾽ ἐν τοῖς γάμοις εἰς τὸν ὄφιλλαν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι, σπυρίδα
λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος, φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνεις φέρων ἧκεν δεδει-
πνηκὼς ἔοικεν εἰσπεσών. ἐν δὲ σφαττομένῳ, καλῶ δ᾽ ἄξειν νίκην τ᾽ ἐπ᾽ ἐσχάραις ἐμαῖς. καλῶ
δὲ Χαιρεφῶντα. κἂν γὰρ μὴ καλῶ, ἄκλητος ἥξει. Μάχων δ᾽ ὁ κωμικός φησιν, ὁδὸν μακρὰν ἐλ-
θόντος ἐπὶ δεῖπνόν ποτε τοῦ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος, εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν δίφι-
λον, εἰς τὰς ἑαυτοῦ Χαιρεφῶν σιαγόνας ἔγκοψον ἥλους ἑκατέρᾳ γε τέτταρας, ἵνα μὴ παρασέων
καὶ μακρὰν ἑκάστοτε ὁδὸν βαδίζων, τὰς γνάθους διαστρέφῃς. καὶ πάλιν, ὁ Χαιρεφῶν, κρέας δὲ
ὀψωνεῖ ποτε, καὶ τὸν μάγειρον φασὶν ἐσιδόντες σφόδρα, αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἐκ τύχης κρέας,
Εἰπεῖν μάγειρος μὴ προσίστα τοῦτό μοι τὸ ὀστοῦν. ὁ δ᾽ εἶπεν, ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γλυκύ. καὶ μὴν τὸ πρὸς
ὀστοῦν φασι κρέας ἐστὶν γλυκύ. ὁ Χαιρεφῶν δὲ καὶ μάλιστ᾽ ὦ βέλτιστ᾽ ἔφη, γλυκὺ μέν, προσιστάμενον δὲ
λύπει πανταχοῦ. τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδα-
πῶν πινάκων, γράφων οὕτως. δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν Χαιρεφῶν. Κυρηβίων εἶθ᾽ ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑπο-
θεὶς, ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας, στίχων τὸ . καὶ ὁ Κυρηβίων δὲ ὅτι παράσιτος, προείρηται. τοῦ
Ἀρχεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μνημονεύων ὁ Μάχων φησί, κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὁ παράσιτος ἀρχε-
φῶν ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα κατέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ὄψου πε-
ραίου παρατιθέντος ποικίλου ἐπὶ τὰς τραπέζας, καράβων τ᾽ ἀληθινῶν ἐπὶ πᾶσι, λοπάδος τ᾽ ἀστα-
κοῦ ἐκχυθείσης ἀδρᾶς. ἐν ᾗ τεμαχίσκοι τρεῖς ἐνῆσαν κώβιοι, οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημέ-
νοι. τῶν μὲν σκάρων ἐπέλαυε τῶν τριγλῶν θ᾽ ἅμα καὶ φυκίδων πλεῖον ἀρχεφῶν πάνυ
ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων φαληρικῶς ἀφύης τε διασεσαγμένος. τῶν κω-
βιῶν δ᾽ ἀπέσχετ᾽ ἐγκρατέστατα. γενομένου δ᾽ ἤδη παραδόξου τοῦ πράγματος, καὶ τοῦ βασιλέως
πυθομένου τοῦ Ἀλκήνορος, μὴ παρεώρακεν ἀρχεφῶν τοὺς κωβιούς. ὁ κηρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τὸ
πρωτίον πτολεμαῖ ἑώρακε πρῶτος, ἀλλ᾽ οὐχ ἅπτεται. τοῦτον δὲ σέβεται τὸν, καὶ δέδοικε πως.
Οὐδ᾽ ἐστὶν αὐτῷ πάτριον ὄντ᾽ ἀσύμβολον ἰχθὺν, ἔχοντ᾽ ἄψηφον ἀδικεῖν οὐδ᾽ ἕνα. Ἄλεξις δὲ
ἐν παροίνῳ, στράτιον τὸν παράσιτον εἰσάγει, δυσχεραίνοντα τῷ τρέφοντι, καὶ λέγοντα τάδε. ἐμοὶ
παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ πηγάσῳ, ἢ τοῖς Βορεάδαις, ἢ εἴ τι θᾶττον τούτων τρέχει. ἢ δημέᾳ λάχητος
ἐτεοβουτάδῃ. πέτεται γὰρ οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς. καὶ μεθ᾽ ὀλίγα, στράτιε φιλεῖς δή που
με μᾶλλον τοῦ πατρός. ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέφεις. εὔχει τ᾽ ἐᾶν με ζῆν ἅπασι
τοῖς θεοῖς. ἂν γὰρ πάθῃς τι, πῶς ἐγὼ βιώσομαι; Ἀξιόνικος δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ τυρρηνικῷ γρυλ-
λίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει, οἶνος ἐκ Λέσβου νεώ. αὐτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν
ἐπὶ κῶμόν τινας, ὅπερ ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί. Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημο-
νευμάτων, παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως Σώστρατον, Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορ-
κητοῦ Εὐαγόραν τὸν κυρτόν, Σελεύκου δὲ Φορμίωνα. Λυγκεὺς δ᾽ ὁ σάμιος ἐν τοῖς ἀποφθέγμασιν,

Σιλανὸς

Σιληνός φησιν ὁ Ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος Ἐρωτίδει, τίς ἐστιν οὗτος Μενάνδρου ἔφησεν
ἀξιάγραθος. Χαιρεφῶν δ' ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθών, καὶ κατακλιθεὶς ἔσχα-
τος, καὶ τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκλημένους, καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς πα-
ρὰ τὸν νόμον ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ὄντος, ἀριθμεῖτε δὴ ἔφη πάλιν ἀπ' ἐμοῦ ἀρξάμενοι. ὅτι δ' ἦν
ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφορᾶν τὰ συμπόσια καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκλημένων τὸν ἀριθμόν, εἰ ὁ κατὰ νό-
μον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησιν οὕτως, Ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν
καταφανεῖς μᾶλλον ἐφοδεύων, ἐὰν Βούληθ' ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμὸν Κατὰ τὸν νόμον,
Τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν Τῶν ἑστιωμένων. ἔδει δὲ τοὔμπαλιν Τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετά-
ζειν οἰκίας. Μένανδρος δ' ἐν Κεκρυφάλῳ, Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις, Δια-
κονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυθόμενος Πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα, Ἵνα πυνθάνων-
ται τοὺς κεκλημένους ἐὰν Πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ Ἐλθών. Καὶ Φιλόχορος δ' ἐν ἑβδόμῃ
Ἀτθίδος, οἱ γυναικονόμοι φησὶ μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους,
ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει ὁ Λυγ-
κεύς. Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας, ᾗ ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἰναρίου ὑπολιπόντος, εἰσφέ-
ρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δύο ὀβολούς. Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι, ὅτι δοκεῖ περὶ δῆμον. Πολύκτορος δὲ τοῦ
κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου, ὦ ταλαίπωρε ἔφη, καὶ ἡ φακῆ σε βάλλει. μή-
ποτε, τούτου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γάρ, Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα, Μέλλων οἰ-
κοδομεῖν τὴν οἰκίαν φίλον Αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν. ἀποίσω δ' ἐγώ Αὐτῶν πολὺ πλείους φησὶν
ἐκ τῆς ᾠδῆς. Λέγοντος δέ τινος περὶ Κορύδου, ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τράχηλον καὶ τοὺς
τιτθούς, καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, πονηρὸν ἔφη τοῦτ' ἤδη. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν
Ἥβην μεταβέβηκε. Φυρομάχου δ' ἐμβαψαμένου εἰς φακῆν καὶ τὸ τρύβλιον ἀναρρίψαντος, ζημιω-
θῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον, ὅτι οὐκ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἀπεγράψατο. παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματ-
τύης περιφερομένης καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀεὶ λειπούσης, Πτολεμαῖε ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ
μοι ταῦτα περιφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν,
οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον ἔφη. τοῦ γὰρ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαστάντος, Χαιρεφῶν εἶ-
πεν, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης παρ' Ἁρπάλου
τὴν κύλικα εἰλήφει, οὗτος ἔφη τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν, αὐτὸς τὴν μεγάλην ἔσπακεν.
εἰωθότος δ' αὐτοῦ ξυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ
ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνηνοχέναι, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. Φιλόξενος δὲ ὁ παράσιτος, Πτερνοκόπις δ'
ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν, παρακειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχ-
θύων, πατάξας τὸ τρύβλιον ἔφη, μάστιξιν δ' ἐλάαν. ἐν δείπνῳ δὲ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας
ἄρτους παρατιθέντος, μὴ πολλοὺς εἶπε παρατίθει μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφό-
μενον παράσιτον Γαυσίμαχος ἔλεγε τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραῒ συνόντα. αὐτὴν γὰρ ἐν γαστρὶ
λαμβάνειν ἀεί. περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως, Τὸν ὑδροπότην Μοσχίωνα λεγόμενον Ἰδόν-
τα φασὶν ἐν Λυκείῳ μετά τινων Παράσιτον ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας, Ὁ δεῖνα παράδο-
ξόν γε ποιεῖ πρᾶγμ'. ὅτι Ἡ γραῦς ποιεῖ, σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Ὁ δ' αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας
ὑπὸ γραίας τρεφόμενον Συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας, Νῦν πάντα φησὶ γίνετ' ἢ δὴ οὐ
κύει. Ἐν γαστρὶ δ' οὗτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν. Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, μεγαλοπολίτης
γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμπότας φησὶ τῷ βασιλεῖ συνάγεσθαι
ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως οὓς προσαγορεύεσθαι γελοιαστάς. Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ
τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησι περιάγονται μεθ' ἑαυτῶν πολεμοῦντες συμβιωτάς, οὓς καλοῦσι πα-
ρασίτους. οὗτοι δὲ ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκα-
στον τῶν κατὰ μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι Βάρδοι. ποιη-
ταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγ-
γραφεύς, Ἀπολλώνιόν τινα ἀναγράφει παράσιτον γεγονότα Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικαλουμένου, τοῦ
τῆς Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ' ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον, ἐπεὶ αὐ-
τοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. εἶτα γνόν-
τα τὸ γεγενημένον, κἀγώ σε φησὶν ἐκφοβήσω βασιλεῦ, δός μοι τάλαντον. ἦν δ' ὁ Λυσίμαχος μι-
κρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Ἀριστομάχου
τοῦ Ἀργείων τυράννου παράσιτον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν. κοινῇ δὲ περὶ
παρασίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς μὲν ἐν Πύκτῃ, ἐπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τοῖσδε. Εὑρήσεις τε τῶν
ἐπισιτίων τούτων τινάς, οἳ δειπνοῦσιν ἀφειδόμενοι τἀλλότρια ἑαυτοὺς ἀντὶ κηρύκων λέγειν πα-
ρέχοντες ἀθληταῖσι. Φερεκράτης γραυσί, Σὺ δ' οὐδὲ θᾶσσον σμικυθίων ἐπισιτιῶ, Τίς οὗτος ὑ-

μὴν ἔτι. ἀπὸ τῶν πανταχοῦ Ἄγω λαρυγγίτην ἐπὶ μισθῷ ξένον. Ἐπισίτιοι γὰρ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τῇ τρο-
φῇ ὑπουργοῦντες. Πλάτων ἐν τετάρτῳ πολιτείας, Καὶ ταῦτα ἐπισίτιοι, καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς
τοῖς σιτίοις, ὥσπερ οἱ ἄλλοι λαβόντες. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, Ἦν γὰρ ἕν' ἄνδρα ἄδικον συν-
διάκης ἀντιμαρτυροῦσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι. Εὔβουλος δ' ἐν Δαιδάλῳ, Ἐθέλει δ' ἄνευ
μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν ἐπισιτίοις. Δίφιλος δ' ἐν Συνωρίδι, ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Συνωρίς,
Εὐριπίδου μνησθείς. Κύβος δέ τις οὕτως καλεῖται. Εὐριπίδης παίζων καὶ πρὸς τὸ τοῦ ποιητοῦ ὄνο-
μα ἅμα καὶ περὶ παρασίτων τάδε λέγει, Ἄρτι ἀπαλλάττεις ἐπὶ τοῦτο τοῦ κύβου Ἄξιος εἶ δρα-
χμῆς ὑπόθες, κεῖται. Πῶς ἂν βάλοι Μ' Εὐριπίδην οὐκ ἄν ποτε. Εὐριπίδης, Γυναῖκα σώ-
σει, οὐχ ὁρᾷς Ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἣν αὐτὰς ὡς στυγεῖ. Τοὺς δὲ παρασίτους ἠγάπα λέγει γ' οὖν.
Ἀνὴρ γὰρ ὅστις εὖ βίον κεκτημένος, Μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει, Ὄλοιτο. Νόστου 10
μή ποτ' εἰς πάτραν μόλοι. Πόθεν δεῖ ταῦτα πρὸς θεῶν; τί δέ σοι μέλει; Οὐ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν δὲ
νοῦν σκοπούμεθα. Ἐν δὲ τῇ διασκευῇ αὐτοῦ τοῦ δράματος περὶ ὀργιζομένου παρασίτου λέγων
φησίν. Ὀργίζεται παράσιτος ὢν ὀργίζεται. Οὐκ ἀλλ' ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ, ὥσπερ
τὰ παιδί' αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ. καὶ ἑξῆς, Τό τι φάγοις παράσιθ' ὅρα ὡς Διασέσυρκε. τὴν τέ-
χνην οὐκ οἶδ' ὅτι Μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ παράσιτος κείνεται. καὶ περὶ ἐπιγραφομένῳ δὲ παρα-
σίτῳ δράματι φησίν, Οὐ δεῖ παρασιτεῖν ὄντα δυσάρεσκον σφόδρα. Μένανδρος δ' ἐν τῇ ὀργῇ
περὶ φίλου λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δείπνῳ φησὶν τοῦ ἑταίρου ὄντος δεῖν, οὐκ ἐρωτᾷ πη-
νίκα δεῖπνον δεῖν, ὥσπερ ἕτεροι, καὶ τί δειπνεῖν κωλύει τοὺς παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς [illegible]
τὴν βλέπει, εἶτα περὶ δεῖπνον πάλιν. καὶ Ἄλεξις ἐν Ὀρέστῃ, Νικόστρατός τε ἐν Πλούτῳ, Μένανδρός
τε ἐν μέθῃ καὶ νομοθέτῃ, Φιλωνίδης τε ἐν κοθόρνοις οὕτως, Ἐγὼ δ' ἀπόσιτος ὢν τοιαῦτ' οὐκ ἀνέχομαι. 20
Τῷ δὲ παρασίτῳ ὅμοια δεῖν ὀνόματα. ἐπίσιτος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος, καὶ ὀλιγόσι-
τος. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν οἰκοσίτου Ἀναξανδρίδης ἐν κυνηγέταις, Υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίνε-
ται. Καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης σκύθῃ, Τα-
χὺ γὰρ γίνεται καὶ ἐκκλησιαστὴς οἰκόσιτος. Μένανδρος δακτυλίῳ, Οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δε-
δόμενον προικὸς ἐξευρήκαμεν. καὶ ἐν κιθαριστῇ, Οὐκ οἰκοσίτους ἀκροατὰς λαμβάνεις. ἐπισιτίου δὲ
Κράτης τόλμαις, Ποιμαίνει δ' ἐπισίτιον. ξενῶν δ' ἐν μετὰ Βύξου, Δέξετ' ἐπὶ μισθῷ σῖτος. ἰδίως
δ' ἐν συναριστώσαις ἔφη, ἀστεῖον τὸ μὴ συνάγειν γυναῖκας, μὴ δὲ δειπνίζειν ὄχλον, ἀλλ' οἰκοσίτους
τοὺς γάμους πεποιηκέναι. σιτοκούρου δ' Ἄλεξις μνημονεύει ἐν παννυχίδι ἢ ἐρίθοις, Ἔστιν περιπατῶν
σιτόκουρος. Μένανδρος δὲ τὸν ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον, σιτόκουρον εἴρηκεν ἐν Θρασυλέοντι
οὕτως, Ὀκνηρὸς πάντα μέλλων σιτόκουρος ἄθλιος ἄχρηστος, εἰς γῆν ὁμολογῶν παραβεβιῶσθαι. καὶ ἐν 30
πωλουμένοις, Πάλαι ἔρηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις τὸ φορτίον Θείς, σιτόκουρον ἄθλιον εἰς τὴν
οἰκίαν εἰλήφαμεν. αὐτόσιτον δ' εἴρηκε Κρώβυλος ἐν ἀπαγχομένῳ, παράσιτον αὐτὸν γοῦν τρέ-
φων, Τὰ πλεῖστα συνερανιστὴς εἶ περὶ δαπάνῃ. κακοσίτου δὲ μέμνηται Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει,
Ὕπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει. ὀλιγοσίτου δὲ μέμνηται Φρύνιχος ἐν μονοτρόπῳ, Ὁ δ' ὀλιγό-
σιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ τί δρᾷ. καὶ Φερεκράτης ἢ Στράττις ἐν ἀγαθοῖς, Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρα ὃς κα-
ταδεὶς τρεῖς ἡμέρας Μακρὰς τρώγεις σιτία. Τοσαῦτα τοῦ Πλουτάρχου εἰπόντος περὶ παρασί- Κόλακες.
των, διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς ἔφη τὸ ποτικολλῶν ἅτε ξύλον
παρὰ ξύλῳ (ὡς ὁ Θηβαῖος εἴρηκεν ποιητὴς) περὶ κολάκων ἐρῶ, τί. πράττει γὰρ πάντων ὁ κόλαξ
ἄριστα ὁ καλὸς εἶπεν Μένανδρος. οὐ μακρὰν δ' ἐστὶν ὁ κόλαξ τοῦ τῶν παρασίτων ὀνόματος. Κλεί-
σοφον γοῦν τὸν ὑπὸ πάντων κόλακα, Φιλίππου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, 40
Ἀθηναῖος δ' ἦν γένος ὥς φησι Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, Λυγκεὺς ὁ Σάμιος
ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν παράσιτον ὀνομάζει, λέγων οὕτως, Κλείσοφος ὁ Φιλίππου παράσιτος
ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἔφησεν ἐπιλανθάνομαι. τοῦ δὲ Φιλίππου ἔχοντος
αὐτῷ ἵππον τραυματίαν, ἀπέδοτο. καὶ μετὰ χρόνον ἐπερωτηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως, ποῦ ἐστιν,
ἐκ τοῦ τραύματος ἔφη κεῖνος πέπρακται. σκώπτοντος δ' αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος, εἶτα
οὐκ ἐγώ σε ἔφη θρέψω. καὶ ὁ Δελφὸς δὲ Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόφου τάδε
ἱστορεῖ. Φιλίππου τοῦ βασιλέως εἰπόντος, διότι γράμματα αὐτῷ ἐκομίσθη παρὰ Κότυος τοῦ βασι-
λέως, Κλείσοφος παρὼν ἔφη, σύ γε νὴ τοὺς θεούς. τοῦ Φιλίππου εἰπόντος, τί δὲ σὺ οἶδας ὑπὲρ
ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπετίμησας. Σάτυρος δ' ἐν τῷ Φιλίπ-
που βίῳ, ὅτε φησὶ Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ Κλείσοφος τελα- 50
μωνισθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν, καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη σκάζων συνεξώδευε τῷ βασι-
λεῖ. καὶ εἴ ποτε δριμὺ προσφέροιτο τῶν ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέστρεφε τὴν ὄψιν ὡς
συνδακνόμενος. ἐν δὲ τῇ Ἀράβων χώρᾳ, οὐχ ὡς ἐν κολακείας τοῦτ' ἐποίουν, ἀλλὰ κατά τι νόμιμον

Βασιλέως

βασιλέως παθόντος τι τῶν μελῶν συνυποκρίνεσθαι τὸ ὅμοιον πάθος. ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζου-
σιν ἀποθανόντι μὲν αὐτῷ σπουδάζειν συγκατορύττεσθαι, πηρωθέντι δὲ μὴ χαρίζεσθαι τὴν ἴσην
δόξαν τοῦ πάθους. Νικόλαος δ' ὁ δαμασκηνὸς, εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ
ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πρὸς ταῖς τέσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φη-
σὶν, Ἀδιάτομον τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ τοῦτο κελτικὸν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας
περὶ αὐτὸν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ Σιλοδούνους. τοῦτο δ' ἐστὶν ἑλληνιστὶ
εὐχωλιμαῖοι. τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐ-
χὴν ποιουμένων. ἀνθ' ἧς συνδυναστεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ
συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, ἔτ' ἐν νόσῳ τελευτήσει ὁ βασιλεὺς, εἴ τε πολέμῳ, εἴ τε
10 ἄλλως πως. καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τούτων τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ ἢ
διαδεῦσαι. Φίλιππον δέ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Θρα-
συδαῖον τὸν θετταλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλα-
κα δὲ μέγιστον. ἀλλ' οὐκ Ἀρκαδίων ὁ ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος, καὶ Δοῦ-
ρις ἐν τῇ πέμπτῃ Μακεδονικῶν. οὗτος δὲ ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἑκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος
φυγὴν ἔφυγεν. ἦν δὲ εὐφυέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. ἔτυχε δ' οὖν πο-
τὲ ἐν Δελφοῖς ἐπιδημοῦντος Φιλίππου, παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακε-
δὼν καὶ προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ φησὶν Ἀρκαδίων; καὶ ὃς, ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι,
οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιπ-
πον ἐπὶ τούτῳ, καλέσαι τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα. καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διαλύσασθαι. περὶ
20 δὲ Ἡγησίου Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγήσανδρος τάδ' ἱστορεῖ, Ἀλεξάνδρου δάκνεσθαι
φήσαντος ὑπὸ μυιῶν καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποσοβοῦντος, τῶν κολάκων τις Νικησίας παρὼν, ἦ
που τῶν ἄλλων μυιῶν ἔφη αὗται πολὺ κρατήσουσι, τοῦ σοῦ γευσάμεναι αἵματος. ὁ δ' αὐτὸς
φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων, ἀ-
πέχειν δ' ἀπ' αὐτῶν πλείω τόπον, ὡς μὴ συνακούειν. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν διά τινα
αἰτίαν οὐ συνακούων τῶν λεγομένων γελᾷ. ὑμῖν φησὶ πιστεύω διότι τὸ ῥηθὲν γελοῖόν ἐστιν. πλεί-
στους δ' εἶχεν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ πολλοὶ Διο-
νυσιοκόλακας. οὗτοι δὲ προσεποιοῦντο μή τι ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν
ὀξυώπης, ἔψαυόν τε τῶν παρακειμένων ὡς οὐχ ὁρῶντες ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λεκά-
νια προσῆγεν. ἀποπτύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις, παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι, καὶ
30 ἀπολείχοντες τὸν σίαλον, ἔτι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος
δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα ἔθους
ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας ταῖς νύμφαις, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα
παννυχίζειν μεθυσκομένους. ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεὰς ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας, καὶ εἰπὼν
οὐ δεῖν προσέχειν ἀψύχοις θεοῖς, ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. ἔπειτα πρεσβεύσας ποτὲ μεθ'
ἑτέρων ὡς τὸν Διονύσιον, καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ἄλ-
λων, ὅτι στασιάζει κατὰ τὴν ἀποδημίαν, καὶ βλάπτει τοῦ Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις. καὶ σφό-
δρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος, ἔφησε τὴν διαφορὰν γεγονέναι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις, ὅτι με-
τὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινὲς
ἀναλαβόντες ᾖδον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς αὐτοῦ Διονυσίου πεποιημένους διεπε-
40 ραίνετο. καὶ τούτου σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγέλλετο. τοὺς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐ
δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν. αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος
δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη, χαρίσαιο δ' ἄν μοι τί Διονύσιε, κελεύσας τι-
νὶ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημένον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα. ἀκούω γάρ σε πε-
πραγματεῦσθαι περὶ τοῦτον. παρακεκλημένων δέ ποτε τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖ-
πνον, εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον γράμματα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ἐπέμφθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων
τῶν εἰς Νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖ γε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ἔ-
φη Διονύσιε. κἀκεῖνος προσβλέψας αὐτῷ, τὸ δ' οἶδας ἔφη σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστὶν, ἢ τοὐ-
ναντίον ἃ γεγράφασιν; εὖ γε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας ἔφη Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀνα-
γράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων. Ἡγήσανδρος δ' ἱστορεῖ καὶ Ἱέρωνα τὸν τύ-
50 ραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι, καὶ τοὺς συνδειπνοῦντας τῶν φίλων ἔχειν ἐπίτη-
δες διαμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων, ἵν' ὑπ' αὐτοῦ χειραγωγῶνται, καὶ δοκεῖ τῶν ἄλλων ὀξυδερ-
κέστερος εἶναι. Εὐκλείδην δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν Σεῦτλον ἐπικαλούμενον (παράσιτος δ'
ἦν καὶ οὗτος) παρατεθέντος τινὸς αὐτῷ πλείους σόγχους ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεὺς ἔφη ὁ ὑπὸ τοῦ

Εὐριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς ἱκέτισιν, ὑπεργαστὴς ἦν. μισῶ τραπέζας ὅστις ἐξογκοῖ τ' ἄγαν. οἱ δὲ δημαγωγοῦντες φησὶν Ἀθήνῃσι κατὰ τὸν χρεμωνίδειον πόλεμον κολακεύοντες τοὺς Ἀθηναίους, τἄλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν ἑλλήνων. τὴν δ' ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπους φέρουσαν ὁδὸν Ἀθηναίους εἰδέναι μόνους. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς Βίοις, Ἀνάξαρχόν φησι τὸν εὐδαιμονικὸν φιλόσοφον, ἕνα τῶν Ἀλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ συνοδεύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐγένετο ποτὲ βροντὴ, καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πτῆξαι, εἰπεῖν μή τι σὺ τοιοῦτο ἐποίησας Ἀλέξανδρε ὁ τοῦ Διός. τὸν δὲ γελάσαντα εἰπεῖν, οὐ γὰρ φοβερὸς βούλομαι εἶναι καθάπερ σύ με διδάσκεις, ὁ τὰς τῶν σατραπῶν καὶ βασιλέων κελεύων με δειπνοῦντα προσφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δέ φησιν ὁ Κασσανδρεὺς, Διώξιππον τὸν ἀθηναῖον παγκρατιαστὴν, τρωθέντος ποτὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αἵματος ῥέοντος, εἰπεῖν, Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. Ἐπικράτης δὲ ὁ ἀθηναῖος πρὸς βασιλέα πρεσβεύσας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ πολλὰ δῶρα παρ' ἐκείνου λαβὼν, οὐκ ᾐσχύνετο κολακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν, δεῖν κατ' ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρχοντας, ἀλλ' ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι, πρὸς βασιλέα. θαυμάζω δ' ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων, πῶς τοῦτον μὲν ἄκριτον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον. καὶ Εὐαγόραν δ' ἀπέκτειναν, ὅτι πρεσβεύων ὡς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων ὁ φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων, Ἀρίστωνά φησι τὸν χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Φύλαρχος δ' ἐν ἕκτῳ ἱστοριῶν, Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα, θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον ὑφ' οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχετε. καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα ποῖοι θεοὶ φῆσαι, φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος ἐπιτρόπου τοῦ λακεδαιμονίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνην τὸν εἰπόντα τὴν Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν. Εὔφαντος δ' ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην. ὃς οὕτω δεινὸς ἦν, ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι, Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φιλίππου τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Ἡρακλείδην τὸν ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, Ἀγαθοκλέους τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ, ἑταίρου δὲ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως Φίλωνα, Ἱερωνύμου δὲ τοῦ Συρακοσίων τυράννου Θράσωνα τὸν Κάρχαρον ἐπικαλούμενον. Κάτων ὁ σινωπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἱερωνύμου τυραννίδος, προσφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. τοῦτον δ' ἐπείθησαν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ἕτερος κόλαξ, ᾧ Σῶσις ὄνομα. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον ἀνέπεισε διάδημα λαβεῖν, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευὴν, ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ τύραννος. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Αἰρήσιππος φησὶν ὁ σπαρτιάτης ἄνθρωπος οὐ μετρίως φαῦλος, οὔτε δοκῶν χρηστὸς εἶναι, πιθανὸν δ' ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον, καὶ θεραπεῦσαι τοὺς εὐπόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἡρακλείδης ὁ μαρωνίτης, ὁ Σεύθου τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως. Θεόπομπος δ' ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου ἀργείου λέγων, ὡς ἐκολάκευσε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα. Νικόστρατον δὲ τὸν ἀργεῖον, πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν, ὃς προστάτης γενόμενος τῆς Ἀργείων πόλεως, καὶ παραλαβὼν καὶ γένος καὶ χρήματα, καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαντας ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπείαις, οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν. ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται ποιήσας. ἔπειτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν παρετίθει χωρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας. οἰόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπείας ταύτης χρηματιεῖσθαι μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως. ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς, καὶ χρημάτων ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος ἥττων. Ἀττάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος, Σίμαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει. Ἕρμιππος δ' ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. οὗτος δ' ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τῆς Ἀττάλου παιδείας συγγέγραφε βίβλους, πᾶσαν κολακείαν ἐμφαινούσας. Πολύβιος δ' ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν, Καύαρος φησὶν ὁ γαλάτης ὢν τἄλλα ἀγαθὸς ὑπὸ Σωστράτου τοῦ κόλακος διεστρέφετο, ὃς ἦν χαλκηδόνιος γένος. Λικινίου δὲ Κράσσου, τοῦ ἐπὶ Πάρθους στρατεύσαντος, κόλακα φησὶ γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, Ἀνδρόμαχον τὸν Καρρηνόν. ὃ τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ ἀτιμώρητος δ'

ὑπὸ τοῦ

ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρεδόθη ὁ Ἀνδρόμαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν κατὰ τῆς
πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καρρηνῶν πανοικεσίᾳ ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ'
ὁ Ἀπαμεὺς, ὕστερον δὲ Ῥόδιος χρηματίσας, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἱέρακα φησὶ τὸν Ἀντιοχέα
πρότερον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα, ὕστερον γενέσθαι κόλακα δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου Βασι-
λέως, τοῦ καὶ εὐεργέτου κληθέντος. καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα παρ' αὐτῷ, καθάπερ καὶ παρὰ τοῦ
Φιλομήτορος ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Μιθριδάτου δ' ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον ἄνθρω-
πον γόητα, Νικόλαος ὁ περιπατητικός. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, Σισύφου φησὶ τοῦ
Φαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθήναιον τὸν Ἐρετριέα. διαβόητος δὲ ἐγένετο ἐπὶ κολα-
κείᾳ, καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν
10 ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας, πρός τε τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον.
καὶ ὅτι τοῦτ' οὐκ ἦν ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὕτως. ἐλύπει μὲν καὶ τοῦτον ἔνια αὐτὸν ὡς εἰ-
κὸς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε παντελῶς αἰσχρὰ καὶ ταπεινά. Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης
ἱερὰ, καὶ Βουρίχου, καὶ Ἀδειμάντου, καὶ Ὀξυθέμιδος, τῶν κολάκων αὐτοῦ. καὶ βωμοὶ καὶ ἡρῷα καὶ σπον-
δαὶ τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾖδοντο, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν Δημήτριον θαυμάζειν ἐπὶ τοῖς γινομέ-
νοις, καὶ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν. καὶ Θηβαῖοι
δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι,
ἱδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας. ἐρωμένη δ' ἦν αὕτη τοῦ Δημητρίου, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. τί
οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν, οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶ-
νας καὶ προσόδια ᾄδοντες. φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων, ἐπανελθόν-
20 τα δὲ τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μό-
νον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι
μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ, καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴ-
δοντες, ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινός, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν. γεγονὼς δ'
εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀφροδίτης. τῷ δὲ κάλλει διάφορος, καὶ τῇ πρὸς πάντας φιλανθρωπίᾳ κοι-
νός. δεόμενοι δ' αὐτοῦ ἱκέτευον φησί, καὶ προσηύχοντο. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἴρηκε περὶ
τῆς Ἀθηναίων κολακείας. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κατ' αὐτὸν τὸν
ἰθύφαλλον ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει παρεῖσιν ἐνταῦθα. † Δημήτριος ἅμα
παρῆν ὁ καιρός. χ' ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυστήρια ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ. ὁ δ' ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν
δεῖ καὶ καλὸς γελῶν πάρεστι σεμνός, ὅθι φαίνεθ' οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ. ἐν μέσοισι δ' αὐτὸς ὅ-
30 μοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες, ἥλιος δ' ἐκεῖνος. ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ χαῖρε καὶ Ἀ-
φροδίτης. ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοί, ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα, ἢ οὐκ εἰσίν, ἢ οὐ προσέχουσιν
ἡμῖν οὐδὲ ἕν. σὲ δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν, οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ' ἀληθινόν. εὐχόμεσθα δή σοι πρῶτον
μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε. κύριος γὰρ εἶ σύ. τὴν δ' οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ' ὅλης τῆς ἑλλάδος Σφίγγα
περικρατοῦσαν αἰτωλὸς ὅστις ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ὥσπερ ἡ παλαιὰ τὰ σώμαθ' ἡμῶν πάντ' ἀ-
ναρπάσας φέρει. κοὐκ ἔχω μάχεσθαι. αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας. νῦν δὲ καὶ τὰ πόρρω
μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός. εἰ δὲ μὴ Οἰδίπουν τιν' εὑρὲ τὴν Σφίγγα ταύτην, ὅστις ἢ κατακρη-
μνιεῖ ἢ σπίνον ποιήσει. ταῦτ' ᾖδον οἱ μαραθωνομάχοι, οὐ δημοσίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκίαν. οἱ
τὸν προσκυνήσαντα τὸν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες, οἱ τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν βαρβά-
ρων φονεύσαντες. Ἄλεξις γοῦν ἐν φαρμακοπώλῃ ἢ κρατείᾳ προπίνοντά τινα εἰσαγαγὼν ἑνὶ τῶν
40 συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε, Παῖ τὴν μεγάλην δὸς ὑποχέας Φιλίας κυάθους τῶν παρόν-
των τέτταρας. Τοὺς τρεῖς δ' ἔρωτας προσαποδώσεις ὕστερον, Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης κα-
λῶς, Καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου. Φέρε τὸν τρίτον φίλας Ἀφροδίτας. χαίρετ' ἄνδρες
συμπόται Ὅσην ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. Τοιοῦτοι τότ' ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι, κολακείας
θηρείου χαλεπωτάτου λύσσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει. ἣν ὁ μὲν Πύθιος ἑστίαν τῆς ἑλλάδος ἀνεκήρυξε.
Πρυτανεῖον δὲ ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος Θεόπομπος, ὁ φάσκων ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διο-
νυσοκολάκων καὶ ναυτῶν, καὶ λωποδυτῶν. ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων,
οὓς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν, ἢ τι δεινὸν ἐκ θεοῦ τὴν προειρημένην πᾶσαν εἰσαγαγέσθαι κολακείαν.
περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι εἰς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ εἰς κόλακας, οἳ ζῶντας ἔτι
τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας, Ἔνιοι κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας σκώ-
50 ληκες. ὡς τὸν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον Εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος, Ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀπο-
δείξῃ κενόν. Ἐπεῖθ' ὁ μὲν λέμμ' ἐστίν. ὁ δ' ἕτερον δάκνει. Πλάτων τ' ἐν Φαίδρῳ φησί, κόλακι δεινῷ θηρίῳ
καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ κολακείας
φησί, ὡς Μύρτις μύστης ὁ Ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορευτὴν ἅμα καὶ κόλακα προσκαθίζοντα πολλάκις αὐ-

τῷ, καὶ τοῖς συνδικάζουσι. βουλόμενον δὲ καὶ μετὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων ὁρᾶσθαι, λαβόμενος τοῦ ὠτός, καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου, πολλῶν παρόντων εἶπεν. οὐ χορδίσαι ἐνθάδε, οὐδ᾽ ἡμῶν ἀκοῦσαι. Δίφιλος δ᾽ ἐν γάμῳ φησίν, Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει, Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον. νῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους. αἱ κρίσεις θ᾽ ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ. διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν Κολακείαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ. κόλακας δ᾽ εἶναί φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις, ἐπεὶ αὐτὸς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπιστατουμένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου. καὶ τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις, Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι. ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς ἐκτρεπόμενοι τοὔνομα ἀρέσκειαν προσαγορεύουσιν, ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ. Τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειαν ὄνομ᾽ ἔχει. Οὐκ ἐπίσταντοι δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι, ὡς ἔστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἄλεξις γοῦν φησὶν ἐν ψευδομένῳ, Κόλακος δὲ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ. οὐδεὶς γὰρ χαίρει πολιοκροτάφῳ παρασίτῳ. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν, κόλαξ μὲν οὐδείς φησι διαρκεῖ πρὸς φιλίαν. καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ τοῦ προσποιήματος αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δ᾽ ἐραστής, κόλαξ ἐστὶ φιλίας δι᾽ ὥραν ἢ κάλλος. τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν ναὸν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι Θριᾶσιν ὠνόμασαν Φίλας Ἀφροδίτης. καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὥς φησι Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ ὀνομάτων. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Γεργίθιῳ, καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε, διηγεῖται. καὶ αὐτὸν Γεργίθιον ὑποτιθέμενος, ἀφ᾽ οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφήν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται δὲ οὕτως, τὴν κολακείαν ταπεινὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ πᾶν ὑπομένειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα πάντων ἐν ὑπεροχῇ παρ᾽ αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι κατασκευάζεσθαι. ἑξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου, παφίου μὲν τὸ γένος, βασιλέως δὲ τὴν τύχην, τοῦτό φησι τὸ μειράκιον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) κατέκειτο δὴ ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν ἐπὶ ἀργυρόποδος κλίνης ὑπεστρωμένης Σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ᾽ αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. προσκεφάλαια δ᾽ εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ βύσσινα παραλουργῆ, δι᾽ ὧν ἠμύνετο τὸ καῦμα. δύο δ᾽ ὑπὸ τοῖς ποσὶν ὑσγινοβαφῆ τῶν Δωρικῶν καλουμένων, ἐφ᾽ ὧν κατέκειτο λευκῇ χλαμύδι. παραδεδεγμένοι δέ εἰσι πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγενῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι, καὶ τούτων οἷον Ἀρεοπαγιτῶν τινῶν, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. διῃρημένων δὲ δίχα κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ᾽ ὧν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν Γεργῖνος, τοὺς δὲ Προμαλάγγας προσαγορεύουσιν. ὧν οἱ μὲν Γεργῖνοι συναναμιγνύμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἔν τε τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠτακουστοῦσι κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. ὅτι δ᾽ ἂν ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσι ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ Προμαλάγγες ζητοῦσιν αἴτιοι τῶν ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων, οὕτως ἔντεχνος καὶ πιθανὴ πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὥς τ᾽ ἔμοι γε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοί φασι παρ᾽ ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τόπους διαδέδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ἐπὶ τῷ πράγματι σεμνύνονται, διὰ τὸ τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν. ἀλλὰ καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν Γεργίνων τὶς ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων κατεστήσατο, εἰς Κύπρον ἔχων ἀποικισμόν, οὗτος διὰ τῆς παραλίας μετ᾽ ὀλίγων πλεύσας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας πόλιν οἰκίσαι περὶ τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην, συμπαραλαβὼν τινας τῶν Μυσῶν. ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. τοῦτο γὰρ ὡς ἔοικε τοῦ στόλου τινὲς ἀποσπασθέντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, οὐκ ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τρίκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν, ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ᾽ Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γε νομίζω δεδόσθαι. γεγόνασι δὲ παρ᾽ ἡμῖν καὶ ἐπὶ Γλοῦτε καιρὸς καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ᾽ ὧν ὑπολιποῦς τινὲς εἰς τὸ πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας, κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πράξεως, ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι, κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως, ὥς τε ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνάβασιν

βασιν γίγνεσθαι καὶ τὴν κατάβασιν ταῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμένας, εἰς τοῦτο τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀ-
θλιότητος ἄπω προηγάγοντο τεχνώμεναι τὰς ἀφρονιστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν
μαλακῶν ὑπὸ τῆς τέχνης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως. αἱ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ταῦ-
τα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας, κατῆρξαν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας
τε καὶ βασιλίδας ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις ἀνέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν, πλὴν ὅτι μαγευόμεναι
καὶ μαγεύουσαι ταυροπολικὰ τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο, πλήρεις πάντων ἀπο
καθαρμάτων. τοσούτων ἔοικε καὶ τοιούτων ἡ κολακεία κακῶν αἰτία γίνεσθαι, τοῖς διὰ τὸ κολακεύε-
σθαι προσδεξαμένοις αὐτήν. προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ τάδε φησίν, ἀλλ' ἤδη τῇ τού-
των χρείᾳ μέμψαιτ' ἄν τις τὸ μειράκιον ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄποθεν τῶν κλί-
10 νης ἐν χιτωνίσκοις ἑστᾶσιν. τριῶν δ' ὄντων ἀνδρῶν δι' οὓς νῦν ὁ πᾶς λόγος γέγονε, καὶ τούτων
ὄντων ἐπωνύμων παρ' ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς ποδῶν καθῆστο τοὺς τοῦ μειρακίου πόδας
ἐπὶ τοῖς αὑτοῦ γόνασι λεπτῷ λῃδίῳ συνημφιακώς. ὃ δὲ ἐποίει δῆλόν που καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδη-
λον. καλεῖται δὲ οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Παράβυστος, διὰ τὸ καὶ τῶν μὴ παραδεχομένων ὅ-
μως τεχνικώτατα κολακεύειν παρεμπίπτειν εἰς τὰς ὁμιλίας. ἅτερος δ' ἦν ἐπί τινος δίφρου κειμέ-
νου παρ' αὐτὴν τὴν κλίνην. καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος ἐκκρεμάμενος ταύτῃ τε προ-
σεπιπεφυκὼς κατέψυχέ τε καὶ τῶν δακτύλων ἕκαστον ἐν μέρει διαλαμβάνων, εἷλκέ τε καὶ ἐξέ-
τεινεν, ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ
ὁ γενναιότατος, ὥσπερ ἦν τῶν ὑπηρεσίας πρωταγωνιστὴς προσεστηκὼς αὐτῷ κατὰ κεφαλήν, μετεῖ-
χε τῶν βυσσίνων προσκεφαλαίων ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ
20 τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δεξιᾷ δὲ φωκαϊκὸν ψῆγμά τι διακινῶν ὡς ἀκριβῶς ἡδὺς
ἦν, ἀλλ' οὐκ ἀποσοβῶν. διὸ μοι δοκεῖ ἂν αὐτῷ δαίμων τις ἐλευθέριος νεμεσήσας ἐφεῖναι τῶν μειρα-
κίων μυῖαν οὐκ ἄλλην ἢ κείνην, ὡς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν φησιν Ὅμηρος ἐνεῖναι τοῦ Μενελάου τὸ θάρσος,
οὕτως ἦν ἐρρωμένη καὶ ἄφοβος τὴν ψυχήν. δηχθέντος δὲ τοῦ μειρακίου, τηλικοῦτον ἀνέκραγεν ἄν-
θρωπος ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν ὥστε διὰ τὴν πρὸς μίαν ἔχθραν, ἁπάσας ἐκ τῆς οἰ-
κίας ἤλαυνεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο πρὸς τοῦτο τεταχὼς αὑτόν, ἀλλ' οὐ λύκων τοιοῦτος ἦν ὁ
Ποντικὸς τύραννος. ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ἤδη συνειλημμένους ὑπὸ τῶν περὶ ἑαυτὸν κολά-
κων, συνιδὼν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων, ἀπέκτεινα ἂν εἶπέ σε νὴ τοὺς θεοὺς
εἰ μὴ πονηρῶν ἀνδρῶν ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Στρατιώτῃ τὰ ὅμοια
λέγει περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτου τάδε,
30 Ἐν δὴ Κύπρῳ φὴς εἰπέ μοι διέγετε Πολὺν χρόνον; τὸν πάνθ' ἕως ἦν ὁ πόλεμος. Ἐν τίνι τόπῳ
μάλιστα, λέγε γάρ. ἐν Πάφῳ, Οὗ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως ἦν ἰδεῖν Ἄλλως γ' ἄπιστον.
ποῖον; ἐρριπίζετο Ὑπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ' ἄλλου δ' οὐδενός Δειπνῶν ὁ βασιλεύς, πῶς ἐάσας τἄλ-
λα γάρ Ἐρήσομαί σε, τοῦτο πῶς ἠλείφετο, Ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ Καρποῦ συχνοῦ
γ' ὅν φασι τὰς περιστερὰς Τρώγειν. διὰ τὴν ὀσμὴν δὲ τούτου πετόμεναι Παρῆσαν. οἷαί τ' ἦσαν
ἐπικαθίζειν Ἐπὶ τὴν κεφαλήν. παῖδες δὲ παρακαθήμενοι Ἐσόβουν, ἐπαίρουσαι δὲ μικρόν,
οὐ πολὺ Τοῦ μήτ' ἐκεῖσε, μήτε δεῦρο παντελῶς, Οὕτως ἀνερρίπιζον ὥστε σύμμετρον Αὐ-
τῷ τὸ πνεῦμα μὴ περισκληρὸν ποιεῖν. Εἴη οὖν ἂν ὁ τοῦ προειρημένου μειρακίου κόλαξ μαλακόλαξ,
ὥς φησιν ὁ Κλέαρχος. πρὸς γὰρ τῷ τοιούτῳ κολακεύειν, καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων ἐπακο-
λουθοῦν ἀποπλάττεται παραγκωνίζων καὶ σπαργανῶν ἑαυτὸν τοῖς τριβωνίοις. ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν
40 παραγκωνιστήν, οἱ δὲ σχηματοθήκην καλοῦσι. κατ' ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τοῦ Πρω-
τέως ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς λόγους οὕτω
ποικιλόφρων τίς ἐστιν. Ἀνδροκύδης δ' ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ
προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται ὡς δή τις
ὑποστατικὸς νεταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν. οὐκ ἂν δια-
μάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τούτου τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὐ πολλοὺς καὶ διδασκά-
λους φησὶν ἐν Ἀθήνησιν Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ λέγων οὕτως, Πεῖραν ἐπιθυμοῦν θατέρου βίου λαβεῖν,
Ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν. Τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας Διδασκάλους
ἐξεῦρον οὐ λέγω βίου, Ἴσως τριάκοντ' ἀφ' ἑνὸς ἐργαστηρίου. καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολιπούσῃ πά-
λιν, Ἡ τοῦ βίου Ὑγρότης με τέθαφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν. Ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύου-
50 σίν τινες. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λημνίαις, τέχνην τινὰ εἶναι ὑποτίθεται τὴν κολακείαν ἐν οἷς λέγει
ἐν ταῖς Λημνίαις, Εἶτ' ἔστιν ἢ γένοιτ' ἂν ἡδίων τέχνη, Ἢ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν
εὐφυῶς, Ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται. Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνοις πά-
λιν Πρόσεστι πᾶσιν ἐπιμέλεια, καὶ πόνος. Ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.

Οὐ γὰρ

Οὐ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά· Ἀθρόον γελάσαι σκῶψαί τιν' ἐκπιεῖν πολύν. Οὐχ ἥδ' ὑ
γ' ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον. Κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἐν μάλιστα ἐπιμελῶς τὸν κόλακα
Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἄλεξις δ' ἐν Κα
ταψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιαῦτα παρεισάγων φησίν, Εὐδαίμων ἐγὼ μὰ τὸν Δία
Τὸν ὀλύμπιον, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. οὐχ ὅτι Ἐν τοῖς γάμοισιν αὔριον εὐωχήσομαι, Ἀλλ' ὅτι διαρ
ραγήσομ' ἂν θεὸς θέλῃ. Τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν. Δοκεῖ δέ μοι οὗτος ἂν δεῖν φί
λοι ὁ καλὸς γάστρις, οὐκ ἂν ὀκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐκ Ὀμφάλης Ἴωνος τοῦ τραγῳδιοποιοῦ. ἐνιαυσίαν
γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν, οἷον καθημερινήν. Ἱππίας δ' ὁ ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τῆς
πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ Κνώπου βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνου κολάκων κατελύθη, φησὶ
καὶ ταῦτα. Κνώπῳ μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας, ὁ θεὸς ἔχρησε, θύειν Ἑρμῇ δολίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα
ὁρμήσαντος αὐτοῦ εἰς Δελφοὺς, οἱ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν' ὀλιγαρχίαν κατα
στήσωνται. ἦσαν δ' οὗτοι, Ὀρτύγης καὶ Ἴρος καὶ Ἔχαρος, οἳ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ περὶ τὰς θεραπείας
εἶναι τῶν ἐπιφανῶν πρόσπολοι καὶ κόλακες. συμπλεόντων οὖν τῷ Κνώπῳ ὡς ἤδη πόῤῥω τῆς γῆς ἦ
σαν, δήσαντες τὸν Κνῶπον ἔῤῥιψαν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ καταχθέντες εἰς Χίον καὶ δύναμιν παρὰ
τῶν ἐκεῖ τυράννων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου, νυκτὸς κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. καὶ κα
τὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ Κνώπου σῶμα ἐξεβράσθη τοῖς Ἐρυθραίοις κατὰ τὴν ἀκτὴν, ἣ νῦν Λεόπολον καλεῖ
ται. τῆς δὲ γυναικὸς τοῦ Κνώπου Κλεονίκης περὶ τὴν τοῦ σώματος κηδείαν γενομένης, ἦν δὲ ἑορ
τὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέμιδι στροφαίᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή, καὶ καταλη
φθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρτύγην, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνώπου φίλων.
καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα, φεύγει εἰς Κολοφῶνα. οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγην τύραννοι, ἔχοντες τὴν ἐκ Χίου
δύναμιν, τοὺς ἐνισταμένους αὐτῶν τοῖς πράγμασι διέφθειρον. καὶ τοὺς νόμους καταλύσαντες, αὐ
τοὶ διεῖπον τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐντὸς τείχους οὐδένα δεχόμενοι τῶν δημοτῶν. ἔξω δὲ πρὸ τῶν πυ
λῶν δικαστήριον κατασκευάσαντες, τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο, ἁλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια
καὶ χιτῶνας ἐνδεδυκότες περιπορφύρους. ὑπεδέδεντο δὲ καὶ πολυσχιδῆ σανδάλια τοῦ θέρους.
τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναικείοις ὑποδήμασι διετέλουν περιπατοῦντες, κόμας τε ἔτρεφον καὶ πλο
καμῖδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον δὲ
καὶ κόσμον ὁλόχρυσον, ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγκαζόν τε τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν διφροφορεῖν,
τοὺς δὲ ῥαβδουχεῖν, τοὺς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. καὶ τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας με
τεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον, τοὺς δ' ἀπει
θοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας αὐτῶν ἀποθάνοι, συ
νάγοντες τοὺς πολίτας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἠνάγκαζον θρηνεῖν τοὺς ἀποθανόντας, καὶ
στερνοτυπεῖσθαι μετὰ βίας, καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα ταῖς φωναῖς ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦ
τα ποιεῖν ἀναγκάζοντος. ἕως Ἱππότης ὁ Κνώπου ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυ
θραῖς ἑορτῆς οὔσης τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων, ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος
τῶν περὶ αὐτοὺς, Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνηκόντισε, καὶ τοὺς μετὰ τούτου. τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν,
καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων ἐστὶ συνιδεῖν
ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδε
κάτῃ τῶν φιλιππικῶν φησὶν, Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον, καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας πενεστῶν Φίλιπ
πος, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν. καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ, ὠρχεῖ
το καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Περῥαιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελη
σόμενον. τοιούτους δ' εἶχεν ἀεὶ περὶ αὑτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδὼν, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν
πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ἱστορεῖ δὲ περὶ
αὐτοῦ καὶ τάδε Ἡγήσανδρος ὁ δελφὸς, ὡς τοῖς Ἀθήνησιν εἰς τὸ Διόμειον ἡράκλειον ἀθροιζομένοις τοῖς
τὰ γέλοια λέγουσιν, ἀπέστειλεν ἱκανὸν κερμάτιον, καὶ προσέταξέ τισιν ἀναγράφοντας τὰ λεγόμε
να ὑπ' αὐτῶν ἀποστέλλειν πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν τοὺς Θετταλοὺς φησὶν
εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας, καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε, καὶ
πάντα τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο. καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν
ὑπομένων. ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος, καὶ χαίρων τῶν ἐπι
τηδευμάτων τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις, καὶ τὰ γέ
λοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι, καὶ πλείους τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων, ᾑρεῖτο μᾶλλον ἐν ταῖς
συνουσίαις ἢ ταῖς δεήσεσι. τὰ παραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμῳδο
ποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τυράννου ὁμωνύμῳ δράματι. Ἀλλ' ἔστι τοῖς σεμνοῖσιν αὐθαδέστερος, Καὶ
τοῖς κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε Αὐτοῦ ἀόργητος. ἡγεῖται δὲ Τούτους μόνους ἐλευθέρους, κἂν δοῦλος ᾖ.

Ἀλλὰ

Φιλιππικῶν.

Διόμειον, uide Suid.

ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ
μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ
ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως, Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐ-
πιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε. τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐτίμα.
τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας
ἀθλητὰς ἐποίησεν. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων
οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρόμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες. οἱ δ᾽ ἀλλήλοις ἐτόλμων
ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχουσι, καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρευομένους. αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐ-
κείνοις χρήσεις ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους, ἀλλ᾽ ἑταίρας ὑπέλαβεν.

10 οὐδὲ στρατιώτας, ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν. ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορ-
νοι τὸν τρόπον ἦσαν. πρὸς δὲ τούτοις, ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν, τὸ μεθύειν ἠγάπων. ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως
ζῆν, ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, οὐκ οἰκεῖον
αὑτῶν ἐνόμιζον. τὸ δ᾽ ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. καὶ τῶν μὲν ὑπαρ-
χόντων ἠμέλουν, τῶν δ᾽ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τι τῆς Εὐρώπης ἔχοντες. οἴομαι γὰρ
τοὺς ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων, οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυ-
ρίους τῶν Ἑλλήνων, τοὺς τὴν ἀρίστην καὶ πλείστην χώραν κεκτημένους. καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλή-
σια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐ-
σίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν. ἐξέβαλλε γὰρ ἅπαντας τοὺς διεφθαρμένους καὶ Φαυλίστας.
φαύλους, οὓς καὶ εὖ περιεῖπε. καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ

20 δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει οὕτως, ὥσπερ ἑώρα Δημήτριος τοὺς κολα-
κεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ μό-
νου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ᾽ ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτα οὕτως οὐ τὸ τυχὸν
συνῆγε μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα ὄντα σκώπτειν τοὺς lib. 2.
συμπότας, καὶ ὅτε ἰδιώτης φησὶν ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων, καὶ οὐ κατεσπουδασμέ-
νος ἀνήρ. Νικόλαος δ᾽ ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν
οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζε-
σθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δ᾽ αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ
κωμῳδίαι τῇ πατρῴῳ φωνῇ. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλογέλως
ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον

30 ἀπαλλαγῆναι βουλομένους τοῦ πάθους, καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἂν θύοντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦ-
ρον ἀγελαστὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύσεσθαι. οἱ δὲ δεδιότες μὴ διαμάρτωσι τοῦ λο-
γίου, τοὺς παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν οὖν εἷς καὶ συγκαταμιχθείς, ἐπειδὴ ἐβόων
ἀπελαύνοντες αὐτόν, τί δαί; ἔφη, δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω. γελασάντων δέ,
ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπευθῆναι. Σωσικρά-
της δ᾽ ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἴδιόν τι φησὶ περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παι-
δαρίων, εὐθὺς τὸ γέλοια λέγειν, διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως διὰ
τῆς ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥστε πάντας τοὺς περὶ Κρήτην τούτοις ἀνατιθέναι τὸ γέλοιον. τῇ δ᾽ ἀλαζο-
νείᾳ μετὰ τῆς κολακείας χώραν δίδωσιν Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν φαρμακομάντει λέγων Ἀλαζών.
οὕτως, ὅτι εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ᾽ ἐπιτιμᾷς. ἀλλὰ τίνι; καὶ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πάσας πολὺ μετὰ τὴν

40 κολακείαν, ἡ δὲ μὲν γὰρ διαφέρει. ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν γηρυτάδῃ οὕτως, νέ-
θυρός τε καλοῦ καὶ κόλαξ καὶ σαννυρίων ποῖ φθάσεσθ᾽ ἐπίτριπτοι ψωμοκόλακες. Φιλήμων αἰνιττόμε-
νος, ψωμοκόλαξ δ᾽ ἐστ᾽ οὗτος. Φιλιππίδης δ᾽ ἐν αὐλούσῃ, ψωμοκολακεύειν καὶ παρασιτεῖν ἀεί. κυ-
ρίως δ᾽ ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ ὁ βουκόλος. καὶ ὁ δύσκολος, ὅς ἐστι δυσά-
ρεστος καὶ σικχός. κοιλία τε, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. ψωμοκόλαφον δ᾽ εἴρηκε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτω,
ὃν μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον δραπέτην. τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πιεῖν αἰτήσαντος
ἐν τῷ σαμβυκίᾳ βομβυλίῳ, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ τίς ὁ σαμβύκιας οὗτος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας
πολλὰς διεξιέναι, παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τὴν ἐδωδὴν εἰσκομιζόντων. περὶ ὧν πάλιν
ὁ Δημόκριτος κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔφη, ἀεί ποτε ἐγὼ ἄνδρες φίλοι τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γέ- Δοῦλοι.
νος, ὡς ἐστὶν ἐγκρατὲς τοσαύταις ἐγκαλινδούμενον λιχνείαις. ταύτας καὶ ὑπερορῶσιν οὐ μόνον

50 διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλ᾽ ἐθι-
σθέντες, οὐχ ὡς ἀπειρημένων τῶν τοιούτων, καθάπερ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν. φησὶ γὰρ Μα-
καρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κῳακῶν, ὅτι ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Κῷοι, οὔτε εἰσίασιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος, οὔτε
γεύεται τινὸς τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν δυσπράτῳ φησίν, ὁρᾷ τε κείμενα ἄμυλας
ἡμιβρώτους,

ἀμιβρώτας, ὀρνίθειά τε, ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν, ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. Ἐπικράτης δ' ἐν δυσπράτῳ ἀγανακτοῦντα ποιεῖ τινὰ τῶν οἰκετῶν καὶ λέγοντα, Τί γὰρ ἔχθιον ἢ παῖ παῖ καλεῖσθαι παρὰ πότον, Καὶ ταῦτ' ἀγενείῳ μειρακυλλίῳ τινὶ Τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα

Ἄμητας ἡμιβρῶτας, ὀρνίθειά τε. Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν Ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. ὁ δὲ χολᾶν Γάστριν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς ἂν φάγῃ Ἡμῶν τι τούτων. Ἐκ δὲ τῶν Ἀραβίωνος τῶν ἰαμβείων, δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ τοῦ Ἀντιφάνους μετενηνοχώς. Διευχίδας δ' ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς τὰς καλουμένας φησὶν † ἀραιάς. μεταξὺ δὲ τῆς Κνίδας καὶ τῆς Σύμης εἰσίν, γενομένης διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι μετὰ Τριόπα μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Δωμάτιον ἀναχωρησάντων, οἱ μὲν μετὰ Φόρβαντος ναυτίλοι εἰς Ἰηλυσὸν ἦλθον. οἱ δὲ μετὰ Περιέργου τὴν Καμειρίδα κατέσχον. τότε λέγεται καταράσασθαι τὸν Περίεργον τῷ Φόρβαντι. καὶ διὰ γὰρ τοῦτο τὰς νήσους ἀραιὰς κληθῆναι. ναυαγήσας δὲ ὁ Φόρβας, καὶ Παρθενία ἡ τοῦ Φόρβαντος, καὶ τοῦ Περιέργου ἀδελφὴ διενήξατο εἰς Ἰηλυσὸν περὶ τὸν καλούμενον τόπον Σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θαμνεύς, ὃς ἐτύγχανεν ἐπὶ τὴν Σχεδίαν κυνηγετῶν, ἦγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστελλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ τἀπιτήδεια παρασκευάζειν, ὡς ἄγοντος αὐτοῦ ξένους. ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον, ὡς οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα καὶ τἄλλα τὰ ἀκόλουθα, ἐπιτελέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη, ὥς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπισκῆψαι τοῖς φίλοις, δι' ἐλευθέρων τοὺς ἐναγισμοὺς ἐπιτελεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ ἔθος διαμένειν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ διακονοῦντες. δούλῳ δὲ προσελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐλπιανοῦ προβεβλημένων, καὶ τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας, φέρ' εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν, ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν ἀγρίοις φησίν. οὐ γὰρ ἦν τότ' οὔτε Μάνης οὔτε Σάκις οὐδενὶ Δοῦλος, ἀλλ' αὐτὰς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντα ταἰν τῇ οἰκίᾳ.

Εἶτα πρὸς τούτοισιν ἤλουν ὄρθριαι τὰ σιτία Ὥς τε τὴν κώμην ὑπηχεῖν θιγγανουσῶν τὰς μύλας.

Καὶ Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Ἀγχίσῃ φησίν, Οὐκ ἔστι δούλων ὦ γαθὲ οὐδαμοῦ πόλις. Τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα. Πολλοὶ δὲ νῦν μέν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι Εἰς τὸ Σούνιον δὲ σουνιεῖς. εἶτ' εἰς τρίτην, Ἀγορᾶς κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει Δαίμων ἑκάστῳ. Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ, πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι, διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενές, ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς εἰς τὴν τῶν συνετωτέρων ὑπηρεσίαν, ὅπως παρ' ἐκείνων τυγχάνοντες τῆς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἐπιμελείας, αὐτοὶ πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὐτῶν ἅπερ ἂν ὦσιν ὑπηρετεῖν δυνατοί. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ἡρακλεώταις ὑπετάγησαν, διατελεῖν ὑποσχόμενοι θητεύσειν παρέχουσιν αὐτοῖς τὰ δέοντα, προσδιαστειλάμενοι μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πρᾶσιν ἔξω τῆς Ἡρακλεωτῶν χώρας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μόνον τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. τάχ' οὖν διὰ τοῦτο καὶ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκεν. δωροφόροι καλοῖντ' ἂν ὑποφελοῦντες ἄνακτας. λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ Ἀριστοφάνειος, ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν Εἱλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν Πενεστῶν, Κρῆτες δ' ἐπὶ τῶν Κλαρωτῶν. καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας, χρυσωνήτους, ἀφαμιώτας δὲ τοὺς κατ' ἀγρόν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον, διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ Κλαρώτας. ὁ Ἔφορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστοριῶν, Κλαρώτας φησὶ Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους, ἀπὸ τοῦ γενομένου περὶ αὐτῶν κλήρου. τούτοις δ' εἰσὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι, καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσι τοὺς ἐλευθέρους. Σωσικράτης δ' ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν, τὴν μὲν κοινὴν φησὶ δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας, τοὺς δὲ περιοίκους ὑπηκόους. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ Κρητικῶν. Θετταλῶν δὲ λεγόντων Πενέστας τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, διὰ πόλεμον δ' ἡλωκότας, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί. δεσπότου Πενέστου ῥυσσὰ βουλευτήρια. Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ Θετταλικῶν, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, καλεῖσθαι φησὶ τοὺς Πενέστας καὶ Θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοϊκῶν, Βοιωτῶν φησι τῶν τὴν Ἀρναίαν κατοικησάντων, οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας. ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσιν. αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, καὶ παραδόντες ἑαυτούς, ἐκλήθησαν τότε Μενέσται, νῦν δὲ Πενέσται. καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσὶν εὐπορώτεροι. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν Φρίξῳ, λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων, Λάτρις Πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐκ ἦν φησὶ πάτριον τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι, γράφων οὕτως. καθόλου δὲ ᾐτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον

νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς. ὁμοίως δὲ οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τῶν χρό-
νων. ἀλλὰ πρώτῃ τῇ Φιλομήλου γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφοὺς, δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι.
παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖρον χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆ-
ναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφῃρημένον. εἰώθεσαν
γὰρ ἐν ταῖς οἰκιακαῖς διακονεῖν οἱ νεώτεροι τοῖς πρεσβυτέροις. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ νόμων φησί·
τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντῃ. σχεδὸν γὰρ πάντων Ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἱλωτεία πλεί-
στην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἂν, καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὡς εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἐστίν. ἐλάττω δὲ ἡ Ἡρα-
κλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι. Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν
ἔθνος, εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν. οὐ
10 γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐδὲν γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς τὸν νοῦν κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτα-
τος τῶν ποιητῶν φησίν, Ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεὺς Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον   ἰλ. ρ.
ἦμαρ ἕλῃσι. χαλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἐπιδέδεικται, περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς
ἀποστάσεις, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει.
καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων † περὶ δ' ἄλλων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλωπῶν ἔργα καὶ παθήμα-   Περιπόλων.
τα. πρὸς ἅ, τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε, τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λεί-
πεσθον μόνω μηχανὰ, μήτε πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύειν, ἀσυμφώνους τε ὅτι
μάλιστα εἰς δύναμιν. τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα. πλέον δ' ἑαυτῶν προτιμῶν-
τας, ὑβρίζειν τε ἥκιστα εἰς αὐτοὺς, κολάζειν δὲ ἐν δίκῃ δούλους δεῖ, καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους
θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, καὶ μὴ προσπαί-
20 ζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις, μήτ' οὖν θηλείαις, μήτε ἄρρεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι
πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ
ἑαυτοῖς ἄρχειν. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ
Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. Χῖοι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λα-
κεδαιμονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαι-
μόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων, τῶν οἰ-
κούντων πρότερον τὴν χώραν, ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν, Ἀχαιῶν, Θετταλοὶ δὲ Περραιβῶν καὶ Μαγνή-
των. καὶ προσηγόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἵλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέ-
κτηνται τοὺς οἰκέτας, καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες. ὁ μὲν οὖν Θεόπομπος ταῦθ' ἱστόρησεν. ἐγὼ δὲ
τοῖς Χίοις ἡγοῦμαι διὰ τοῦτο νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον. χρόνοις γὰρ ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δού-
30 λους. Νυμφόδωρος γοῦν ὁ Συρακούσιος, ἐν τῷ τῆς Ἀσίας παράπλῳ τάδ' ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν. τῶν Χίων
οἱ δοῦλοι ἀποδιδράσκουσιν αὐτοὺς, καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι τὰς ἀγροικίας ἑαυτῶν κακοποιοῦσιν
πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ γὰρ νῆσος ἐστὶ τραχεῖα καὶ κατάδενδρος. μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τι-
νὰ, ὃν μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Χῖοι ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι, ἀνδρεῖον δέ τι-
να ὄντα καὶ τὰ πολέμια τῇ ψυχῇ τῶν δραπετῶν ἀφηγεῖσθαι, ὡς ἂν βασιλέα στρατεύματος, καὶ
πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτοὺς ἑώρα μά-
την ἀπολλυμένους ὁ Δριμακὸς (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ δραπέτῃ) λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε. ὑμῖν ὦ Χῖ-
οί τε καὶ κύριοι, τὸ μὲν γινόμενον πρᾶγμα παρὰ τῶν οἰκετῶν οὐδέ ποτε μὴ παύσηται. πῶς γὰρ ὁπό-
τε κατὰ χρησμὸν γίνεται θεοῦ δόντος. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆτε καὶ ἐᾶτε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑ-
μῖν ἔσομαι πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός. συνθεμένων οὖν τῶν Χίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνοχὰς ποιησαμένων
40 χρόνον τινὰ, κατασκευάζεται μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγίδα ἰδίαν. καὶ δείξας τοῖς Χίοις ἔφη, ὅ τι
ἂν λήψομαι ὅταν παρά τινος ὑμῶν λαμβάνω, τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς. καὶ λαβὼν τὰ ἱκανὰ,
ταύτῃ τῇ σφραγίδι τὰ ταμιεῖα σφραγισάμενος καταλείψω. τοὺς δ' ἀποδιδράσκοντας ὑμῶν δού-
λους, ἀνακρίνας τὴν αἰτίαν, ἐὰν μέν μοι δοκῶσιν ἀνήκεστόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι ἕξω μετ'
ἐμαυτοῦ. ἐὰν δὲ μηδὲν λέγωσι δίκαιον, ἀποπέμψω πρὸς τοὺς δεσπότας. ὁρῶντες οὖν οἱ λοιποὶ οἰκέ-
ται τοὺς Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους, πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον, φοβούμενοι τὴν ἐκεί-
νου κρίσιν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μετ' αὐτοῦ δραπέται, πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ τοὺς ἰδίους αὐτῶν
δεσπότας, καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντα ἐποίουν πειθαρχοῦντες ὡς ἂν στρατηγῷ. ἐτιμωρεῖτο γὰρ τοὺς
ἀτακτοῦντας, καὶ οὐδενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρὸν, οὐδὲ ἄλλο ἀδικεῖν, οὐδὲ ἕν, ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης.
ἐλάμβανε δὲ ταῖς ἑορταῖς ἐπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα. ὅσα δ' ἂν
50 αὐτοῖς δοίησαν οἱ κύριοι, καὶ εἴ τινα αἴσθοιτο ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἢ ἐνέδρας κατασκευάζοντα, ἐτι-
μωρεῖτο. ἐπεκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι, ἢ τὴν κεφαλὴν κο-
μίσαντι. οὗτος ὁ Δριμακὸς πρεσβύτερος γενόμενος, καλέσας τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον
λέγει αὐτῷ. ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, καὶ σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱὸς, καὶ τὰ

ἄλλα πάντα. ἐμοὶ μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται. σὺ δὲ νέος εἶ, καὶ ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν. τί οὖν δεῖ; ἄνδρα σε δεῖ γενέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλά, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφαλὴν εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν, καὶ λαβόντα παρὰ τῆς πόλεως τὰ χρήματα, εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεανίσκου, πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλήν, λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ ἐπικηρυχθέντα χρήματα. καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι, μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας, ἡρῷον ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν. καὶ ἐπωνόμασαν, Ἥρωος εὐμενοῦς. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἀφέλωνται. φασὶ δὲ καὶ καθ' ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλάς. καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἡρῷόν ἐστιν αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις ἐξ ὀνόματος αὐτὸν καλούμενον οὐχ εὗρον. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι, οὐδὲ ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησεν περὶ Πανιωνίου τοῦ Χίου. καὶ ὧν ἐκεῖνος ἔπαθεν δικαίως ἐλευθέρων παίδων ἐκτομὰς ποιησάμενος, καὶ τούτους ἀποδόμενος. Νικόλαος δὲ ὁ περιπατητικός, καὶ Ποσειδώνιος ὁ στωϊκὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἑκάτερος τοὺς Χίους φασὶν ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππάδοκος παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν' εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. οὕτως αὐτοῖς ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμήνισε πρώτοις χρησαμένοις ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις, τῶν πολλῶν αὐτουργῶν ὄντων περὶ τὰς διακονίας. μή ποτ' οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παροιμία, Χῖος δεσπότην ὠνήσατο, ᾗ κέχρηται Εὔπολις ἐν Φίλοις. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης, ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ὑπερείδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου, αἰκίας φησὶν ἔθεσαν, οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. μαλακὸς δ' ἐν τοῖς Σιφνίων ὅροις ἱστορεῖ, ὡς τὴν Ἔφεσον δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκησαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις ἐπὶ συνθήκαις, καὶ ἀθῷοι ἐξελθόντες τῆς νήσου, ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον. καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν, δούλους ἔτι εἶναι. οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. ὁ γὰρ οἰκέτης φησὶ δοῦλός ἐστι κτήσει κατατεταγμένος. καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχός φησιν ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες, καὶ ἀκόλουθοι, καὶ διάκονοι, καὶ ὑπηρέται. ἔτι δὲ πάλμονες καὶ λάτρεις. Ἀμερίας δὲ ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Ἕρμων δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώτταις, μνωΐτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας. Σέλευκος δ' ἄζους, τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας. ἀποφρᾶσιν δὲ, τὴν δούλην καὶ βολίζην. σινδρόνα δὲ, τὸν δουλέκδουλον. ἀμφίπολον δὲ, τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν. πρόπολον δὲ, τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ' ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαί φησι χαλκιδίας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ, τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τίθησιν ἀπών, οἴμοι δάμων οἰκέτα κλῇσον ὑπόστεγος μή τις ἔλθῃ βροτῶν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ Σατύρου λέγων φησὶν ὡς εὔδουλος, ὡς εὔοικος ἦν, ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἦν τοὺς δούλους ἐστὶ καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ οἰκέτης ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβων, κἂν ἐλεύθερος ᾖ, κοινόν. Οἱ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ, περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι, ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τάδε ἐκτίθενται.

lib. 6. — *ἀγαθὰ αὐτόματα.*

Κρατῖνος μὲν ἐν Πλούτοις, οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιόν ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον. μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις, αἰγιναῖαι κατεβέβληντο, δρυπεπεῖς βώλοις τε κομῶσαι. Κράτης δ' ἐν Θηρίοις. ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ' αὐτὸς αὐτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει. οὐ δῆτα. ὁ δοιπόρου, τὰ γὰρ ταῦτα πάντ' ἐγὼ ποιήσω. τί δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς πλέον; πρόσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων, ὅταν καλῇ τι παρατίθου. τράπεζα αὐτὴ παρασκεύαζε σαυτήν. μάττε θυλακίσκε, ἔγχει κύαθε. ποῦ 'σθ' ἡ κύλιξ; διάνιζε σαυτήν. ἀνάβαινε μᾶζα, τὴν χύτραν χρὴ ἐξεράν τὰ τεῦτλα, ἰχθῦ βάδιζε. ἀλλ' οὐδέπω 'πὶ θάτερ' ὀπτός εἰμι. οὔκουν μεταστρέψας σεαυτὸν ἀλέπασ' εἰσαλάφων. ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν ἐναντίον τούτῳ παραλαμβάνων λόγον φησίν, Ἀλλ' ἀντίθες τόδ'. ἐγὼ γὰρ αὖ τὰ πάμπαλιν Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς Ἐπὶ τῆς θαλάττης, ὥσθ' ἑκάστῳ ῥεύσεται, Εἰς τὴν πύελον. ἐρεῖ δὲ θ' ὕδωρ ἀναχεῖται, Ἔπειτ' ἀλάβαστρος εὐθέως ἥξει μύρου Αὐτόματος. ὁ σπόγγος τε καὶ τὰ σάνδαλα. Βέλτιον δὲ τούτων Τηλεκλείδης Ἀμφικτύοσι, Λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον, Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν, ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός. Ἡ γῆ δ' ἔφερ' οὐ δέος οὐδὲ νόσους, ἀλλ' αὐτόματ' ἦν τὰ δέοντα. Οἴνῳ γὰρ ἅπας ἔρρει χαράδρα. μᾶζαι δ' ἄρτοις ἐμάχοντο, Περὶ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων,

θρώπων, ἐκτεδύσαι καταπίνειν. Εἴ τι φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἴκαδ' ἰόντες
Ἐξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς ἂν παρέκειντ' ἐπὶ ταῖσι τραπέζαις. Ζωμοῦ δ' ἔρρει παρὰ τὰς κλίνας
ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλίνδων. Ὑποτριμματίων δ' ὀχετοὶ τούτων τοῖς βουλομένοισι παρῆσαν.
Ὥς τ' ἀφθονία, τὴν ἔνθεσιν ἢ νάρδον ἁπαλὴν καταπίνειν, Λεκανίσι καὶ σιδ' ἀνάπαιστα πα
ρῆν ἀδυσματίοις κατάπαστα. Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο.
Τῶν δὲ πλακούντων ὠστιζομένων περὶ τὴν γνάθον ἦν ἀλαλητός. Μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυ
ματίοις οἱ παῖδες ἀνεστραγάλιζον. Οἱ δ' ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε, καὶ μέγα χρῆμα γιγάντων.
Πρὸς δὲ Δημήτριος, ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγένετο, χρεία τίς ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ γὰρ
αὐτουργοὺς εἶναι ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον ἐνοχοῦντες λόγοις. ἐγὼ
δ' ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον κατασείσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ προκείμενα ἔπη, καὶ
ὡς οἱ μετ' αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐχρησάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς
ἐδιδάχθη. καὶ εἰ μὴ ἐνοχλῶ τι ὑμῖν (τῶν γὰρ Κυνικῶν φροντὶς οὐδὲ ἡ σμικροτάτη) ἀπομνημονεύ
σω κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιηταῖς. ὧν εἷς ἐστιν ὁ ἀττικώτατος Φερεκράτης, ὃς
ἐν μὲν τοῖς Μεταλλεῦσί φησιν, Πλούτῳ δ' ἐκεῖν' ἦν πάντα συμπεφυρμένα, Ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς
πάντα τρόπον εἰργασμένα. Ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι Διὰ τῶν στενωπῶν τον-
θολυγοῦντες ἔρρεον Αὐταῖσι μυστίλαισι καὶ ναστῶν τρύφη. Ὥς τ' εὐμαρῆ ἤγιν αὐτόματ' εἰς τὴν
ἔνθεσιν, Χωρεῖν λιπαρὰν ἐπὶ τοῦ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς. Φύσκαι δὲ καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι
Παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντες ἐκέχυντ' ἀντ' ὀστράκων. Καὶ μὴν παρῆν τεμάχη μὲν ἐξωπτημένα,
Καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐτρεπῆ. Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται,
Ἐπὶ πινακίσκοις. καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια Ἥδιστον ἀτμίζοντα, καὶ χόλικες βοός. Καὶ πλευρὰ
δελφάκει' ἐπεξανθισμένα. Χναυρότατα πάνυ ἔκειτ' ἐπ' ἀμύλοις καθήμενα. Παρῆν δὲ χόνδρος γά
λακτι καταννιμμένος, Ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ πυῶν τόμοι. Οἴμ' ὡς ἀπολεῖς μ' ἐνταῦθα δι
ατρίβουσ' ἔτι Παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ' εἰς τὸν Τάρταρον. Τί δῆτα λέξεις τἀπίλοιπ' ἤνπερ πύ
θῃ. Ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀνάβραστ' ἠρτυμέναι Περὶ τὸ στόμ' ἐπέτοντ' ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν Ὑπὸ
μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι. Τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν, Ἰδεῖν ὑπὲρ κε
φαλῆς ἐξ οὐδενὸς πεφυκότα. Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχάφοις ἀρτίως, Ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ
ῥόδα κεκαρμέναι, Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου Ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις
πιεῖν. Καὶ τῶνδ' ἕκαστος εἰ φάγοι τις ἢ πίοι, Διπλάσι' ἐγίγνετ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πάλιν. ἐν τοῖς
Πέρσαις δὲ φησι, Τίς δ' ἔσθ' ἡμῖν τῶν ἀροτήρων ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία, Ἢ δρεπανουργῶν, ἢ χαλ
κοτύπων, ἢ σπέρματος, ἢ χαρακισμοῦ. Αὐτόματοι γὰρ διὰ τῶν τριόδων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπιπά
στοις, Ζωμῷ μέλανι καὶ Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες. Ἐπιβλὺξ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ τοῦ Πλού-
του ῥεύσονται σφῶν ἀρύτεσθαι. Ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ ἀκαπνίᾳ, καὶ τοῦ κεράμου βαλανεύσει. Ἀπὸ
τῶν δὲ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων μετ' ἀμητίσκων καὶ ναστίσκων πολυτύρων ὀχετεύσονται θερμοὶ σὺν
ἔτνει. καὶ λειριοπολανθεμώναις, Τὰ δὲ δένδρη τ' ἐν τοῖς ὄρεσι χορδαῖς ὀπταῖς ἐριφείοις φυλλορροήσει.
Καὶ τευθιδίοις ἁπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβράστοις. Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ Ταγη
νιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ δὴ κατ' Ἀχαρνέας αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. τῶν δὲ Μεταγέ
νους ἐκ Θουριοπερσῶν μνημονεύσας, καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς Νικοφῶντος
Σειρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται. Νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι, ψακαζέτω δ' ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει. Ζω
μὸς διὰ τῶν ὁδῶν κυλινδείσθω, κρέα πλακοῦς ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω. ἀλλ' ὅγε Μεταγένης τάδε
φησίν, Ὁ μὲν ποταμὸς ὁ Κρᾶθις ἡμῖν καταφέρει Μάζας μεγίστας, αὐτομάτας μεμαγμένας. Ὁ δ'
ἕτερος γε ὁ Σύβαρις καλούμενος Ποταμός, ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν, Ἑφθῶν τε βατίδων
εἰλυομένων αὐτόθεν. Τὰ δὲ μικρὰ ταυτὶ ποτάμ' ἐν μὲν ἐντεῦθεν ῥεῖ Τευθίσιν ὀπταῖς καὶ φά
γροις καὶ καράβοις. ἐντευθενὶ δ' ἀλλᾶσι καὶ περικόμμασι, † Ταδὶ δ' ἀφύαισι, τάδε δ' αὐτα
γηνίαις Τεμάχη τ' αὐτόθεν αὐτόματα πεπνιγμένα Εἰς τὸ στόμ' ἔρρει. τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πό
δε, Ἄμυλοι δὲ περινέουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ. Οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι, καὶ τὸ τοῦ Νικο-
φῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι. διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην, ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου
σαφῶς καὶ τορῶς διεξελθόντος, ἐπήνεσαν μὲν οἱ δαιταλεῖς. ὁ δὲ Κύνουλκος ἔφη, Ἄνδρες σύσσι-
τοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἡδέως ὁ Δημόκριτος εἱστίασε ποταμοὺς διαπεραινόμενος ἀμ-
βροσίας καὶ νέκταρος. ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι λόγους αὐτὸ μό-
νον καταβροχθίσας. ὥστε ἤδη παυσάμενοι ποτὲ δὴ τοσαύτης ἀπεραντολογίας, καὶ κατὰ τὸν Παι
ανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν, ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι, μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. ἐν κενῇ
γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως οὐκ ἔστι. πεινῶσι γὰρ ἡ Κύπρις πικρά, Ἀχαιός φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρι
κῷ. παρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη, † Ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ. Πρὸς

Demosthenem intelligit.

ἐν πλησμονῇ ἔτι legit Eras.

ὃν ὁ Οὐλπιανὸς ἀεί ποτε διαπολεμῶν ἔφη. πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορὴ, πλήρης δὲ καὶ ἄρτων. σὺ δὲ ὦ κύων ἀεὶ λιμώττεις, καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸν οἰκέτην, λεῦκε ἔφη. κἂν ἐκ φατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κύνουλκος, εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων ἔφη παρεκλήθην, ἀπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης. οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν ἐκάλει. καὶ αὐτὸν οἱ πολλοὶ διὰ τοῦτο πληθαγόραν ὠνόμαζον. εἰ δὲ λουσάμενος λογάρια δειπνοῦμεν μικρὰς τίθημι συμβολὰς, ἀκροώμενος κατὰ τὸν Μένανδρον. διὸ παραχωρῶ σοι ὦ γάστρων τῆς τοιαύτης ἐμφορεῖσθαι σιτήσεως. πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε κἀλέφαντος, κατὰ τὸν τοῦ Ἐρετριέως Ἀχαιοῦ κύκλον. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, οἷός τ' ἦν ἀπανίστασθαι. ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ θεασάμενος πλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ὄψων παρασκευὴν εἰς κυκλουμένην, τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀνέκραγεν. Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων.

Ὄψων γὰρ πλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερπής. ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑπὸ τῆς φύσεως οὐ διθυράμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ' ἤδη καὶ ἔπη. λιμώδεις γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία. κατὰ γὰρ ἁμαρτίαν ὃς ἐν σφενδόνῃ ἔφη περὶ σοῦ μαντευσάμενος ὦ Λαρήνσιε. Κοὐδείς ἐστι τῶν πλουσίων μὰ τὸν Ἥφαιστον προσόμοιος Καλλιστράτιζος, καὶ βουλόμενος λιπαρὸν ζωμὸν καταπίνειν.

Ὁρῶ γὰρ θαῦμ' ἄπιστον ἰχθύων γένη, Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβιοὺς, σπάρους, ψήττας, ἐρυθίνους, κεστρέας, πέρκας, ὄνους, Θύννας, κεστρέας, μελανούρους, σηπίας. Αὐλωπίας, τρίγλας, ἐλεδώνας, σκορπίους, φησὶν Ἡνίοχος ἐν πολυπράγμονι. δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Μεταγένην ἐπεπόντα, Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου Τετλᾶναι. σιωπησάντων δ' αὐτοῦ, ὁ Μασσούριος ἔφη. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ τοὺς οἰκέτας λόγου, συμβαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς ἔρανα τοῦ σοφοῦ καὶ φιλτάτου Δημοκρίτου. Φίλιππος ὁ Θεαγγελεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγγράμματι, καταλέξας τοὺς Λακεδαιμονίων εἵλωτας καὶ τοὺς Θετταλικοὺς πενέστας καὶ Κᾶρας φησὶ, τοῖς Λέλεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν. Φύλαρχος δὲ ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, καὶ Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπότας, ὡς Λακεδαιμονίους τῶν εἱλώτων. περὶ δὲ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπευνάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. ἀποθανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες εὐλαβηθέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τῶν εἱλώτων ἐφ' ἑκάστην στιβάδα τῶν τετελευτηκότων τινάς. οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγόρευσαν ἐπευνάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, παρὰ Σικυωνίοις κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος ἐν τοῖς Σικυωνιακοῖς, κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. ἔτι Θεόπομπος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρκάδας φησὶ κεκτῆσθαι προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν παίδων ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὐτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν. Μύρων δὲ ὁ Πριηνεὺς ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν, πολλάκις φησὶν ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους. καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἐρυκτῆρας. δεσποσιοναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον. ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων. Θεόπομπος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἱλώτων, λέγων ὅτι καὶ Ἐλεᾶται καλοῦνται, γράφει οὕτως. τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος, παντάπασιν ὠμῶς διάκειται καὶ πικρῶς. εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσήνης ὄντες, οἱ δὲ Ἐλεᾶται κατοικοῦντες πρότερον τὸ καλούμενον Ἕλος τῆς Λακωνικῆς. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐκλαθόμενος ἑαυτοῦ, ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης διὰ τῆς δωδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, οὐκ εἶναι ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι, αὐτὸς εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος. οὕτως δὲ αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ Καλλιμάχειος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς. εἰπὼν καὶ ὅτι Μνάσων ὁ Φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων. κἀν τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτίμαιος ἔφη, οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἓξ καὶ τεσσαράκοντα. διὸ ἂς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι χοινικομέτρας. Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ χρονικῶν καὶ

νικῶν καὶ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν ὀλυμπιάσιν, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημη-
τρίου τοῦ φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικήν. καὶ εὑρεθῆναι Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους
πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Νικίας δ' ὁ Νικηρά-
του, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἀρ-
γυρεῖα Σωσίᾳ τῷ θρακί, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Αἰγινητῶν πολι-
τείᾳ, καὶ παρὰ τούτοις φησὶ γενέσθαι ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Ἀγαθαρχίδης
δ' ὁ κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν, Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν
μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ' ἕκαστον ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λογίζε-
σθαι, ἡγεμόνα νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Λαρήνσιος ἔφη. ἀλλὰ Ῥω-
10 μαίων ἕκαστος, οἶδας δ' ἀκριβῶς ταῦτα ὦ καλὲ Μασσούριε πλείστους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας.
καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους, καὶ ἔτι πλείους δὲ πάμπολλοι κέκτηνται, οὐκ ἐπὶ προσόδοις δὲ
ὥσπερ ὁ τῶν ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας. ἀλλ' οἱ πλείους τῶν Ῥωμαίων συμπροϊόντας ἔχουσι τοὺς
πλείστους. καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται Ἀττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλ-
λα. Ποσειδώνιος γοῦν, οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ φιλόσοφος, καὶ ἀποστάντας φησὶν αὐτοὺς κατα-
φονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μετάλλων φύλακας. καταλαβέσθαι δὲ τὴν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν, καὶ
ἐπὶ πολὺν χρόνον πορθῆσαι τὴν ἀττικήν. οὗτος δ' ἦν ὁ καιρὸς ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δευτέρα τῶν
δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο. πολλαὶ δὲ αὗται ἐγένοντο, καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκα-
τὸν μυριάδας. σύγγραμμά τι ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ
καλῆς ἀκτῆς, καὶ Σπάρτακος δὲ ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως Ἰταλικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ † μέ- † μιθρια.
20 τρια ἀττικά, πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης θρᾷξ γένος, κατέδραμε
πᾶσαν Ἰταλίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλῶν δούλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων ὡς αὐτόν.
καὶ εἰ μὴ ἀπέθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίννιον Κράσσον παρατάξει, οὐ τὸν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἡμε-
δαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν εὔνους. σώφρονες δ' ἦσαν καὶ πάντα ἄριστοι οἱ ἀρ- Ῥωμαίων ἐγκώμιον.
χαῖοι Ῥωμαῖοι. Σκιπίων γοῦν ὁ Ἀφρικανὸς ἐπίκλην, ἐκπεμπόμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπὶ τὸ κα-
ταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς προσήκουσιν ἐγχειρισθῶσιν, πέντε μό-
νους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος. καὶ ἑνὸς ἀποθανόντος κατὰ τὴν ὁδοι-
πορίαν, ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ' ἐκείνου πριαμένους πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ ὁ
πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους, μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς
οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κότας ἱστορεῖ, ὁ τότε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ, ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥω-
30 μαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ' οὐ Σμινδυρίδης ὁ συ-
βαρίτης τοιοῦτος, ὦ ἕλληνες, ὃς ἐπὶ τὸν Ἀγαρίστης τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἐξορμῶν γάμον ὑπὸ
χλιδῆς καὶ τρυφῆς χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς καὶ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. οὗτος δ' ὁ
ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς εὐδαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ ποντικὸς ἐν τῷ πε-
ρὶ ἡδονῆς. τὸ δ' αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται, οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνα-
τέλλοντα, οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. καὶ τοῦτ' ἦν αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς εὐδαιμονίαν.
οὗτος ὡς ἔοικε πρωῒ μὲν ἐκάθευδεν, ὀψὲ δ' ἠγείρετο, καθ' ἀμφότερα δυστυχῶν. ὁ δὲ ποντικὸς
Ἑστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενον ποτὲ τὸν ἥλιον ἑωρακέναι, διὰ
τὸ παιδείᾳ παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς διαδοχαῖς. τί οὖν οὐκ εἶχε
καὶ Σκιπίων καὶ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον. ἀλλ' ἐφύλαττον τοὺς πατρίους νόμους, καὶ κεκολασμέ-
40 νως ἔζων τηρούντων τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. συνετῶν γὰρ ἐστὶν ἀνδρῶν, ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζη-
λώμασιν. δι' ὧν στρατευόμενοι κατεστρέφοντο τοὺς ἄλλους, καὶ λαμβανόντων ἅμα τοῖς δοριαλώ-
τοις, καὶ εἴ τι χρήσιμον καὶ καλὸν ὑπῆρχε παρ' ἐκείνοις εἰς μίμησιν, ὅπερ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποί-
ουν οἱ Ῥωμαῖοι. διαφυλαττόντων γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια, μετῆγον περὶ τῶν χειρωθέντων εἴ τι λεί-
ψανον καλῆς ἀσκήσεως εὕρισκον, τὰ ἄχρηστα ἐκείνοις ἐῶντων. ὅπως μηδ' εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέλα-
βον ἐλθεῖν ποτε δυνηθῶσιν. περὶ γοῦν τῶν ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόν-
των, τούτοις αὐτοὺς κατεναυμάχησαν. ἔλαβον δὲ καὶ περὶ Τυρρηνῶν τὴν μάχην φαλαγγηδὸν ἐπιόν-
των, καὶ περὶ Σαυνιτῶν δὲ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν. περὶ δὲ Ἰβήρων, γαίσων. καὶ ἄλλα δὲ παρ' ἄλλων
μαθόντων ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο. μιμησάμενοί τε κατὰ πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν,
διετήρησαν αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων ποιούμενοι περὶ τῶν ἐναν-
50 τίων συναποφέρονται, καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. πάτριος μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς ὡς φησὶ Ποσειδώ-
νιος καρτερία καὶ λιτὴ δίαιτα. καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆ-
σις. ἔτι δὲ εὐσέβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ πλημμελεῖν εὐλά-
βεια πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς κατὰ γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο δ' ἐστὶν ἐκ τῶν πατρίων θυ-

σιῶν, ὧν ἐπιτελοῦμεν ἰδεῖν. ὁδούς τε γὰρ πορευόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρισμένας. καὶ τεταγμένα φέρομεν, καὶ λέγομεν ἐν ταῖς εὐχαῖς, καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις ἀφελῆ τε ταῦτα καὶ λιτά. καὶ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι, καὶ περὶ τὰ σώματα ἔχοντες, οὔτε ἀποδεχόμενοι. ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις εὐτελεῖς, πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα προβατείων δερμάτων δασεῖς, κεράμια δὲ καὶ χαλκᾶ, τὰ διακονήματα κομίζομεν. κἀν τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπεριεργότατα, ἄτοπον ἡγούμενοι, τοῖς μὲν θεοῖς πέμπειν κατὰ τὰ πάτρια, αὐτοῖς δὲ χορηγεῖν κατὰ τὰ ἐπείσακτα. καίτοι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα, τῇ χρείᾳ μετρεῖται. τὰ δ' εἰς τοὺς θεούς, ἀπαρχαί τινές εἰσι. Μούκιος γοῦν Σκευόλας τρίτος ἐν Ῥώμῃ τὸν Φάννιον ἐτήρει νόμον, Ναῦτος Καικίλιος Τουβέρων, καὶ Ῥουτίλιος Ῥοῦφος, ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφώς. ἐκέλευε δ' ὁ νόμος, τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι. κατὰ ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. τοῦτο δὲ τρὶς τοῦ μηνὸς ἐγένετο. ὀψωνεῖν δὲ πλέονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους, οὐκ ἐπέτρεπε. κρέως δὲ καπνιστοῦ δεκαπέντε τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει. καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα καὶ ὀσπρίων ἑψήματα. σμικρᾶς δὲ πάνυ τῆς δαπάνης ὑπαρχούσης, διὰ τὸ τοὺς παρανομοῦντας καὶ ἀφειδῶς ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, πρὸς τὸ ἐλευθεριώτερον νομίμως προήρχοντο. ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων περὶ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς, ὄρνιθας ἐωνεῖτο δραχμιαίους. ὁ δὲ Ῥουτίλιος περὶ τῶν ἁλιευόντων αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μνᾶν τοῦ ὄψου, καὶ μάλιστα τοῦ Θερμιανοῦ καλουμένου. μέρος δέ τι τοῦτο θαλασσίου κυνός, οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος περὶ τῶν εὐχρηστουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὠνούμενος, πρὸς τὸν αὐτὸν τύπον ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως ἐτήρουν, καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. οὗτοι δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν καὶ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ ἀντείχοντο τῶν ἐκ τῆς στοᾶς δογμάτων. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης πρῶτος ἡγεμὼν ἐγένετο Λούκολλος ὁ καταναυμαχήσας Μιθριδάτην, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς ἱστορεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἧτταν τὴν Μιθριδάτου, ἔτι τε τὴν Τιγράνου τοῦ Ἀρμενίου, καὶ θριαμβεύσας, λόγον τε ἀποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου πράξεων, ὤκειλεν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς Ῥωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυεῖν βασιλέων τῶν προειρημένων πλοῦτον. Κάτων δ' ἐκεῖνος ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην, τριακοσίων μὲν δραχμῶν κεράμιον ταρίχου ποντικοῦ ὠνησάμενοι καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς. πρότερον δὲ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες, ὥστε καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτι φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐπορούμενοι, τοῖς βίοις ἦγον τοὺς υἱούς, ὕδωρ μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ,τι ἂν τύχῃ. καὶ πολλάκις φησὶ πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἐρωτᾷ, πότερον ἀπίους ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι, καὶ τούτων τι φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. νῦν δὲ ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδεὶς ἔστι καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅς τις οὐ πολυτελῆ τράπεζαν παρατίθεται. μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται, καὶ πλείω δαπανᾷ τὰ καθ' ἡμέραν ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον. ἐπεὶ δὲ ὡς ἱκανὸν μῆκος προῆλθε τὰ τῶν ἀπομνημονευθέντων, αὐτοῦ καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

Vide Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 17.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἐπιτελουμένου δ' ἤδη τοῦ δείπνου τῶν φαγησίων ἑορτὴν συντελεῖσθαι νομίσαντες οἱ Κυνικοί, πάντων μᾶλλον ηὐφραίνοντο. καὶ Κύνουλκος ἔφη, ἕως ἡμᾶς δειπνοῦμεν ὦ Οὐλπιανέ, λόγους γὰρ ἑστιᾷ προβάλλω σοι, περὶ τίνι ἄγεται φαγησία ἑορτή, καὶ φαγησιποσία. καὶ ὃς ἀπορηθείς, ἐπισχών τε κελεύσας τοὺς παῖδας τῇ περιφορᾷ, καίτοι ἤδη οὔσης † ἀωρίας, οὐ συμπεριφέρομαι ὦ σοφώτατε. ὥστε λέγειν σοι καιρός, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὃς εἰ χάριν ὁμολογήσειας μαθών, λέξω. ὁμολογήσαντος δὲ ἔφη,

Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητής, Σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων (κράτιστον γὰρ καὶ τῆς λέξεως διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτωσίπως εἴρηκε. φαγησία, οἱ δὲ φαγησιποσία προσαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῷ θεῷ οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπιστεῖς ὦ ἑταῖρε καὶ τὸ βιβλίον κεκτημένος, οὐ φθονήσω σοι. ἀφ' οὗ πολλὰ ἐκμαθών, εὐπορήσεις προβλημάτων. καὶ γὰρ Καλλίαν ἱστορεῖ τὸν Ἀθηναῖον συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι τὰ μέλη καὶ τὴν διάθεσιν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ, καὶ Σοφοκλέα τὸν Οἰδίπουν. θαυμα-

Φαγήσια.

† ἑσπέρας.

σάντων

σάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ Κυνούλκου, ὁ Πλούταρχος κατὰ τὸ ὅμοιον ἔφη, καὶ ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγυνοφορία ἑορτή τις ἤγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ — *Λαγυνοφορία.*
συγγράμματι Ἀρσινόη. λέγει δὲ οὕτως, τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορτῶν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν
γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλούς, τίνα νῦν ἡμέ-
ραν ἄγει, καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. τοῦ δ' εἰπόντος καλεῖται μὲν λαγυνοφορία, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς
οἱ δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων, καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν φερόντων πί-
νουσιν. ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς συνοικιά γ' ἔφη ταῦτα ῥυπαρά. ἀνάγκη
γὰρ τὴν σύνοδον γίνεσθαι παμμιγοῦς ὄχλου θοίνην ἕωλον, καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμέ-
νων. εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα
10 ἡ βασίλεια, καθάπερ ἐν τοῖς χουσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέ-
σας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τὶς ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρα-
σκευὴν ἔφη, εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα ἴσως διὰ νυκτός, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν
αἰολοσίκωνι εἶπεν οὕτως λέγων, εἰννεὰ δι' ὅλης νυκτός. ὡς καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἔχει, Κεῖτ' ἐντοσθ' ἄν- — *ὀδ. ι.*
τροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. πρὸς ὃν ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος,
ὠφελιμώτερά ἐστι φίλτατε τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ σελήνης ἄστρον πρὸς
τὰς τῆς τροφῆς ἁρμόττει πέψεις σηπτικὸν ὑπάρχον. κατὰ σῆψιν δὲ ἡ πέψις. εὐσηπτότερα γοῦν τὰ
νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ
οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμέ-
νων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μαγείᾳ τε καὶ ποικιλίᾳ, ὁ Μυρτίλος ἔφη. εἰκότως ἄνδρες
20 φίλοι πάντων τῶν προσοψημάτων ὄψων καλουμένων ἐξενίκησεν ὁ ἰχθῦς διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐδω-
δὴν μόνος οὕτως καλεῖσθαι διὰ τὸ ἐπιμανῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λέγομεν γὰρ ὀψο-
φάγους, οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας (οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά) ἢ δὲ
τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου. ἱστορεῖ δ'
ὅτι καὶ Ἀρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν, ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. φιλόμηλοι
δὲ ἦσαν Φίλιππός τε ὁ μακεδών, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὡς Δωρόθεος φησὶν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν
περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Χάρης δ' ὁ μιτυληναῖος ἱστορεῖ, ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος
περὶ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν, τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη, μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιή-
σατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατα-
σκευασόμενον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι γὰρ ἑψόν ἐστιν, ἢ περὶ τὸ ὠπτῆσθαι ὠνόμασαι. πολλῶν οὖν ὄντων
30 τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες. κατὰ γὰρ
τὸν Σοφοκλέα, Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει σαίνουσιν οὐραίοισιν οὐ τὴν κεκτημένην,
ἀλλὰ τὰς λοπάδας. καὶ κατὰ τὰς Ἀχαιοῦ δὲ μοίρας, πολὺς γὰρ ὅμιλος ποντίου κύκλου σοβῶν
ἐν ἅλμῃ θεωρεῖα χραίνοντος θυραίοισιν εὐδίαν ἁλός. ἀπομνημονεύσω δέ σοι ἃ περὶ ἑκάστου ἔλε-
ξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντων γὰρ συνεισήνεγκαν εἰς αὐτὰς τὰς ἐκ βιβλίων συμβολάς, ὧν τὰ
ὀνόματα διὰ τὸ πλῆθος παραλείψω. ὅς τις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν ῥα-
φανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται, φησὶν Ἄμφις ἐν Λευκάδι. ἵνα δὲ εὐμνημόνευτά σοι γέ-
νηται τὰ λεχθέντα, κατὰ στοιχεῖον τάξω τὰ ὀνόματα. καὶ γὰρ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Αἴαντι
μαστιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἐλλούς, ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν, ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν περὶ — *Ἐκτω.*
αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζώϊλος ἔφη. ἐγὼ δὲ οὐκ ὢν ὀψοφαγίστατος. οὕτω
40 γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν ἀπομνημονεύμασι γράφων οὕτως, ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατος
ἐστιν, οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅς τις δή
ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχ-
θύες ἐλλοί. Νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύ-
κλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ. παρατεθεισῶν οὖν ἀ- — *λαμίαι.*
μιῶν ἔφη τις, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βράγχια ἔχειν καλυπτά, εἶναι δὲ καρχαρόδοντας,
καὶ τῶν συναγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων. χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ σπλῆνα ὁ-
μοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι προσαναλλονται, καὶ ἀποτραγοῦσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκφεύγου-
σιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι λέγων οὕτως, ὅ τε ἦλθες ἀμίας παχείας. καὶ Ἐπίχαρ-
μος δ' ἐν σειρῆσι πρωὶ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπνείζομεν στρογγύλας καὶ δελφακίνας
50 ὀπτὰ κρέα καὶ πολύπους καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὧν ἐπίομες οἶνον, οἴμοι τάλας περὶ σᾶμα μὲ καλοῦ-
σα κατίσκα λέγει φεῦ, τῶν κακῶν ὁ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ † πάχνα κἀμίαι δύο διατεταγ-
μέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσαῦται παρῆν σκορπίοι τε. Ἀριστοτέλης δὲ παρετυμολογῶν αὐτῆς
τοὔνομα φησὶν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις. ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἱκέ-

μ 4 σιος δ'

σιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης, εὐχύλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἁπαλάς, πρὸς δὲ τὰς ἐκκρίσεις μέσας, ἧσσον δὲ τροφίμους. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας) ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ Τενεδίου γαστρολογίαν, περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως,

Ἀρχέστρατος. Τὴν δ' ἀμίαν φθινοπώρου ὅταν πλειὰς καταδύνῃ, Πάντα τρόπον σκεύαζε. τί σοι τάδε μυθολογεύω; Οὐ γὰρ μή σε διαφθείρῃς γ', οὐδ' ἂν ἐπιθυμῇς. Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαήμεναι ὦ φίλε Μόσχε, Ὅν τινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα, Ἐν συκῆς φύλλοις, καὶ ὀριγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ; Μὴ τυρόν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ' οὕτως θεραπεύσας Ἐν συκῆς φύλλοισι χοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν. Εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδόν, ἐν φρεσὶ καιρόν, Γινώσκων ὁπότ' ἐστ' ὀπτὴ καὶ μὴ κατακαύσῃς. Ἔστω δ' αὐτὴ σοὶ Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ. Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις καὶ ἐγγύς ἅλῳ που, Τοῦδε τόπου κεδνὴν λήψει, τηλοῦ δὲ θαλάσσης, Ἑλλησποντιάδος χείρων καὶ κεῖνον ἀμείψῃς, Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοία Γίνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον. 10

Οὗτος ὁ Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γῆν πᾶσαν καὶ θάλασσαν περιῆλθεν ἀκριβῶς ἐμοὶ δοκεῖ τὰ πρὸς γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσαι βουληθείς. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περίπλους ποιησάμενοι μετ' ἀκριβείας, ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τι. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν τούτων ὑποθηκῶν, ἃς πρὸς τοὺς ἑταίρους ποιεῖται Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς κατὰ τὴν Πυθίαν ζητεῖν, Ἵππον θεσσαλικὴν, λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα, Ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

Ἡδοναί. Χρύσιππος δ' αὐτὸν ὄντως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντα ἀνήρ, ἀρχηγὸν Ἐπικούρῳ φησὶ γενέσθαι καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισταμένοις τῶν πάντα διαλυμαινομένων ἡδονῶν. καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενος ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφελὼν μὲν τὴν διὰ χυλῶν, ἀφελὼν δὲ τὴν δι' ἀφροδισίων ἡδονήν. οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφός, καὶ τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἰ περὶ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ καταβρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, Ἐπικούρους καὶ Βοιωτοὺς βοῶσιν. Πλάτων μὲν ἐν συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας πατέρα περὶ τοῦ υἱοῦ παιδαγωγῷ καὶ λέγοντα. Ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβών, Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ. καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμένος. Εἶτ' εἰ μεμάθηκε δήποτε ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ' ἐστὶ τὸ βιοῦν, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν. ἐκ δὲ τοῦ ζῆν παγκάλως Εὖ, σὺ δ' ἅπαντας, ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοι τινά, Μεθύοντ' ἢ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον; Ἅπαντας οἱ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. 30 Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα. Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας. καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ δὲ ἐπιγραφομένῳ ὁ αὐτὸς Πλάτων διαπαίξας τινὰ τῶν ἐπιεικῶν φιλοσόφων ἐπιφέρει, Ἐξὸν γυναῖκ' ἔχοντα κατακεῖσθαι καλήν, Καὶ Λεσβίου χυτρίδε λαμβάνειν δύο, Ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτ' ἀγαθόν Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ' ἃ νῦν ἐγὼ λέγω, Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ βίον, Οὔτ' ἄτοπος ἦν ἄν, οὔτε μοιχὸς οὐδείς. Ἡγήσιππος δ' ἐν Φιλεταίροις, Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος Εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅ,τι ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, Ὃ διὰ τέλους ζητοῦσιν εἶπεν ἡδονήν, Εὖ γ' ὦ κράτιστ' ἄνθρωπε καὶ σοφώτατε. Τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἔστ' οὐδ' ἐν, Ἀγαθὸν προσεῖναι, ἡδονὴ γὰρ τἀγαθόν. Ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονήν, 40 ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοί, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἀνῆν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. ἐπὶ πᾶσίν τε λέγει τάδε, Σύ τισιν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδ' ἐν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδείας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας οὐχ ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικώς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς. περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τῷ τρίτῳ σίλλων φησί, Γαστρὶ χαριζόμενος τῆς οὐ λαιμαργότερον οὐδέν. Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς, ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον. καὶ αὐτὸς δέ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυπτόμενος τὰς καλὰς ταύτας θέσεις φησί. περὶ γαστέρα γὰρ ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. Ἐπίκουρος γὰρ ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος καὶ βοῶν ἔλεγεν. ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἀν τῷ περὶ τέλους δέ 50

φησιν,

φησὶν οὕτω πως. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ προελθών φησι λέγειν τιμητέον τὸ καλόν, καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν μὴ παρασκευάζῃ χαίρειν ἐατέον. πρότερος δὲ τοῦ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ περὶ τῆς ἡδονῆς τοιαῦτ' εἴρηκεν. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλουτεῖ τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων. ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ Σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Φιλέταιρος Κυναγίδι, Τί δὴ γὰρ ὄντα θνητὸν ἱκετεύω ποιεῖν,
Πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν, Ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν Τοῦτ' αὐτὰ
10 τἀνθρώπει' ὁρῶν τὰ πράγματα. Εἰς αὔριον δὲ φροντίζειν τί ἔσται, περιεργόν ἐστιν ἀποκεῖσθαι πάνυ Ἕωλον ἔνδον ἀργύριον. καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δὲ ὁ αὐτός φησι, Θνητῶν δ' ὅσοι,
Ζῶσιν κακῶς ἔχοντες ἄφθονον βίον, Ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω. Οὐ γὰρ θανών γε δήπου ἔγχελυν φάγοις, Οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος. Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ἐν γραμματιδιοποιῷ, ὦ πάντες ἄνθρωποι τί τὸ ζῆν ἡδέως, Παρέντες, ἐπιμελεῖσθε τοῦ κακῶς ποιεῖν, Πολεμοῦντες ἀλλήλους, πότερα πρὸς τῶν θεῶν Ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη
Ἄγροικος ἡμῶν. οὔτε παιδείαν ὅλως Εἰδυῖα, τί τὸ κακόν, ἢ τί ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, Ἔστ' ἀγνοοῦσα παντελῶς ἁπλῶς τε πῶς, Ἡμᾶς κυλινδοῦσ' ὅντιν' ἂν τύχῃ τρόπον Οἶμαί γε, τίς γὰρ μᾶλλον ἂν προείλετο Ἑλλὴν ἀληθῶς οὖσα λυπουμένους ὁρᾶν, Αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν, καὶ καταπίπτοντας νεκρούς. Ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας Αὐλουμένους ἡδεῖ λέγειν. ὦ γλυκυτάτη,
20 Ἔλεγχ' ἄγροικον οὖσαν ἡμῶν τὴν τύχην. καὶ προελθών, Οὐκ ἔστι τὸ ζῆν δεῖ τὸ καλούμενον Θεῶν ἀληθῶς βίον, ὅσῳ δ' ἡδίονα Τὰ πράγματ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἦν ἂν, ἢ τὰ νῦν,
Εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν, Γίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας, καὶ τοὺς μέχρι Ἐτῶν τριάκοντ' ἐξιέναι, τοὺς δ' ἱππέας, Ἐπὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα Στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον πρὸ ἡμέρας, Τοὺς τὴν ῥάφανον πωλοῦντας ἕψειν μαγείρων Εἰς τὸ βαλανεῖον ἐπιέναι τοὺς συμμάχους Κεραννύναι τὸν οἶνον εὐβοεῖς τότ' ἦν τρυφή, Καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ τύχῃ Δουλεύομεν. Φιλήδονον δὲ οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖόν φασι γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον, ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεούς, καὶ συνδιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλήστως διακείμενον, ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι, καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς.
30 ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία, τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν Στωϊκῶν δέ τινες συναπεφήναντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφήν, λέγων οὕτως. ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα, τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. καὶ Ἀπολλοφάνης δέ, γνώριμος δὲ ὢν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν, ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα, ἀνθινὰ μεταμφιασάμενος καὶ Μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γηραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας.
40 περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη, Ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι,
Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος τῷ εἰς τὰ ἀνδρεῖα μίμους προθεὶς τὸ κατωπυγοτέραν τᾶν ἀλφηστᾶν φησίν. ἰχθύς τινες οἱ ἀλφησταί, τὸ μὲν ὅλον κιρροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι σύνδυο, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν ἐπὶ τῇ πυγῇ θατέρου τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων, μονάκανθον εἶναι καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν Ἁλιευτικῷ οὕτω, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, Μύες ἀλφησταί τε κορακῖνοι κιρροειδεῖς. Μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Μίθαικος ἐν ὀψαρτυτικῷ.
Ἀνθίας, κάλλιχθυς. τούτου μέμνηται Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ Σκιαθίας, Χρόμιος τ' ἐν τῷ ἦρι κα-
50 πρὸν αἴνιμον ἰχθύων πάντων ἄριστος ἀνθίας δὲ χείματι. λέγει δὲ Ἀνάνιος οὕτως, ἔαρι μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δὲ χειμῶνι. τῶν καλῶν δὲ ἄριστον καρὶς ἐκ συκίης φύλλου, ἡδὺ γ' ἐσθίειν χειμερινῆς φθινοπωρισμῷ κρέας. Δέλφακος δ' ὅταν τραπῶσιν καὶ πατέωσιν ἐσθίειν, καὶ κυνῶν αὐτὴ τόθ' ὥρη καὶ λαγῶν καὶ ἀλωπέκων οἷος αὖτ' ὅταν θέρος τ' ᾖ, κἠχέται βαβράζωσιν. εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος,

Ταντάλου μῦθος

ἀλφησταί.

ἀνθίας.

οὐ κακὸν

οὐ κακὸν βρῶμα, ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυστηρίῳ. βοῦς δὲ πιανθεὶς διακόσιοι μετρίων νυκτῶν ἡδὺς κ' ἡμέρης. τῶν τοῦ Αἰαντίου πλειόνων ἐμνημόνευσε, νομίζων καὶ τοῦτον ὑποβάπτας τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζῴων ἠθῶν, ὅπου ἂν ἀνθίας ἦ φησίν, οὐκ εἶναι θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ σπογγεῖς κατακολυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθῦν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν καλοῦσιν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὑπὸ μέν τινων λύκον, ὑπὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον. εἶναι δὲ αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ εὐέκκριτον, οὐκ εὐστόμαχον δέ. Ἀριστοτέλης δὲ καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν, σαρκοφάγον τε καὶ συναγελαζόμενον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, τὸν μὲν ἔλλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσίγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλλοπος οὕτως, Τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα. ὁ δὲ αὐτὸς, χαλκὸς ὤνιος ἕνα μόνον † καίκλωον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † ἐκκελάσατο. καθ' ἡμῶν αὐτῷ τε αἰκάζεται δάμαρτι θατέρου. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων διαφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔτι τε καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. τί δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς, ὁ μὲν τὴν Τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθεὶς, εἴτ' Ἐπιμενίδης ἐστὶν ὁ Κρὴς, ἢ Τηλεκλείδης, εἴτ' ἄλλος τίς, ἱεροὺς φησὶν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ' ὁ πομπίλος ζῷον ἐρωτικόν, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ Οὐρανίου αἵματος ἅμα τῇ Ἀφροδίτῃ. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν φησίν, Πομπίλος ὃς ναύτῃσιν ἀδ' ημονίῃσι κελεύθους, Μηνύσαι φιλέρωσιν καὶ ἀφθόγγοισι περ ἀμάνων. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κρίκαις, ἢ γνήσιον τὸ ποιημάτιον, Ῥηϊδαλέων ἄκρων ὑπὸ πομπίλος αἰνοχεύει. καὶ τὰ κάτω κατόπισθε θεοῖς ὑπὸ πομπίλος ἰχθῦς. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς θαλασσίοις ἔργοις ἐπιγραφομένοις, προειπών. Πομπίλος, ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθῦν, διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσιν θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύι τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν, ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Ἐπωπεύς, καὶ ἦν Ἰκάρου ἦν τῆς νήσου. καὶ οὗτον οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα, καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ, ἢ πομπίλων, οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτίσαι τῆς δυσσεβείας. κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηῒ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιός ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅτι οὐδ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει πομπίλον φαγών. ἀχρεῖος οὖν γίνεται, καὶ σφαδάζων ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ὑπὸ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς, βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις. ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις προσεδρευόντων ἀνδρῶν παραινομεῖται. μνημονεύει τῶν πομπίλων καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ ἐνάτῳ τοῦ Δείπνου, Κωβιοί τ' ἐνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς. Κορίννα τε, ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον, Πομπίλε ναύτῃσιν πέμπων πλόον εὔπλοον ἰχθῦς, Πομπεύσαις πρύμνηθεν ἐμοὶ ἁδεῖαν ἑταίρην. Ἀπολλώνιος δ' ὁ Ῥόδιος, ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτιος κτίσει, τὸν πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθῦν διά τινα Ἀπόλλωνος ἔρωτα. τὴν γὰρ Σαμίων πόλιν παραρρεῖν ποταμὸν Ἴμβρασον. Τῷ ῥά ποτ' Ὠκυρόην νύμφην περικαλλέα κούρην, Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα, Ὠκυρόην, ἣ κάλλος ἀπείριτον ἔπλετο πασῶν ἡμῶν. Ταύτης οὖν ἐρασθέντα Ἀπόλλωνα ἐπιχειρῆσαι ἁρπάσαι. διαπεραιωθεῖσαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν, καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι εὐλαβηθεῖσαν, Πομπίλον τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον καθικετεῦσαι, ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα διασώσῃ. λέγουσα τάδε, Πατρὸς ἐμοῖο φίλον συμφράδμονα θυμὸν Ἔχων Πομπίλε δυσκελάδου μεδέων θοὰ βένθεα πόντου, Σῶζέ με, καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπεραιοῦν. ἐπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα τὸν πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθῦν μεταμορφῶσαι, ποιῆσαί τε τὸν πομπίλον ὠκυάλου νηὸς ἀεὶ δοῦλον. Θεόκριτος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ, τὸν λεῦκον ὀνομαζόμενον ἰχθῦν, ἱερὸν καλεῖ διὰ τούτων, Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπ' ἀγροσύνῃ τε καὶ ὄλβον, Ἐξ ἁλὸς, ᾧ ζωὴ τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα, Σφάζων ἀκρονύχους ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθῦν Ὃν λεῦκον καλέουσιν. ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων, Καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης Ἔμπλεα. Διονύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος Ἴαμβος ἐν τῷ περὶ διαλέκτων γράφει οὕτως, Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως ἐρετικοῦ τὸν ἱερὸν ἰχθῦν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων καλούντων τὸν πομπίλον. ἔστι δὲ πελάγιος καὶ παρὰ τὰς ναῦς πυκνὰ φαίνεται ἐοικὼς πηλαμύδι ποικίλος. τὸν δ' οὖν ἰχθῦν τις παρὰ τῷ ποιητῇ, Ἕλκει ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθῦν, Εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς. Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τὸν χρύσοφρυν ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθῦν, Ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἅλμης. Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς ποιητὴς φησίν, Ἱερὸς δέ τις ἱερὸς ἰχθῦς. Ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθῦν τὸν ἀφετον, ὡς καὶ

Πομπίλος.

Ἱερὸς ἰχθῦς.

ἱερὸν

ἱερὸν βοῶπιν τὸν αὐτόν. οἱ δὲ τὸν μέγαν, ὡς ἱερὸν μῦς Ἀλκινόειο. τινὲς δὲ τὸν ἐχόμενον περὶ τὸν
ῥοῦν. Κλέαρχος δ' ἐν ἐβδόμῃ γλωσσῶν, οἱ ναυτικοί φησιν πομπίλον ἱερὸν ἰχθὺν προσαγορεύου-
σι, διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν τὰς ναῦς, ἕως εἰς λιμένα. διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι χρύσοφρυν
ὄντα. καὶ Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἑρμῇ, Ἄγρους μοῖραν ἔλιπον ἔτι ζώοντας ἰούλους, Ἤ γε νεήτιν
τρίγλην ἢ πορφυρέην κίχλην, Ἢ δρομίην χρύσοφρυν ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν. ἐκ ταύτης ἡμῖν τῆς ὀ-
ψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς ζητείτω, τίνα τι Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθήκαις περὶ τῶν ἐν
Βοσπόρῳ ταρίχων εἰπών, Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκότατ' ἄλλα προσείσω, Μηδὲν ἐκεῖ στε-
ρεᾶς σαρκὸς μαιώτιδι λίμνῃ Ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν. Τίς οὗτος ἐστίν, ὅν
φησιν οὐ θεματὸν εἶναι ἐμμέτρως εἰπεῖν. Ἀφύαι. Ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσιν. Ἀριστώνυμος Ἡλιορ-ῥι-   ἀφύα.
10 γοῦντι, ὥς τ' οὔτ' ἀφύην νῦν ἔτ' ἁπλῶς. τῆς δ' ἀφύης ἔστι γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομέ-
νη οὐ γίνεται ἀπὸ γόνου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ, ὅταν   lib. 6.
ὄμβρων γενομένων πολλῶν σύστασις γένηται. ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη κωβῖτις λεγομένη. γίνεται δ'
αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγενομένων κωβιδίων, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ ταύτης
τῆς ἀφύης ἀπογεννῶνται ἕτεραι, αἵ τινες ἐγκρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται καὶ ἄλλη ἀφύη, ἣ γόνος
ἐστὶ τῶν μαινίδων. καὶ ἄλλη δὲ ἐκ τῆς μεμβράδος, καὶ ἔτι ἐκ τῶν μικρῶν κεστρέων τῶν ἐκ τῆς ἄμμου,
καὶ τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων δὲ τούτων ἡ ἀφρῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, κω-
βῖτιν τινὰ ἑψητὸν λέγει καὶ τὸν ἐξ ἀθερίνης. ἰχθύδιον δὲ ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι καὶ τριγλί-
τιν ἀφύην. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ἐν μεμβράσι καὶ κωμαρίδας τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διὰ
στέλλων τὸν λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι, τῆς ἀφύης ἡ μὲν λευκὴ, καὶ λίαν λεπτὴ καὶ ἀφρώδης,
20 ἣν καλοῦσιν ἔνιοι καὶ † κωβῖτιν. ἡ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἁδροτέρα. διαφέρει δὲ ἡ καθαρὰ καὶ   † κωβῖτιν.
λεπτή. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ὀψοδαίδαλός φησι, Τὴν ἀφύην μίνθον πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις,
Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες. Καὶ λάβε πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι φα-
λήρου Ἀγκῶσι λυφθέντ' ἱεροῖς, κἂν τῇ περικλύστῳ Ἐστὶ Ῥόδῳ γενναῖος, ἐπὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ,
Ἂν δ' ἔτι γ' ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, ὁμοῦ χρὴ Κνίδας ὀψωνεῖν τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας Εἰς
ταυτόν. μίξας δ' αὐτὰς ἐπὶ τηγάνου ὄπτα, Εὐώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ. Κλέαρχος
δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν τῆς ἀφύης φησὶν διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τη-
γάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν, ὅτι θερμὸν τήγανον σίζειν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ'
ἅπτει καὶ σίζει, καθάπερ τοὔλαιον εὐθύς. διὸ λέγεται, ἴδε πῦρ ἀφύη. Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος
ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύην φησὶν τὴν ἐν Ἀθήναις, διὰ μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερο-
30 ρῶσι καὶ πτωχικὸν εἶναι φασὶν ὄψον. ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην.
ἔνθ' οἱ μὲν φασὶν ἐνταῦθα τὰς ἀδριατικὰς ὄρνιθας τρέφειν σπεύδουσιν ἀχρειοτέρας ὄντας, ὅτι τῶν
παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν. ἐκεῖνοι δὲ τἀναντία μεταπέμπονται τὰς ἐνθάδε. ἐπὶ τοῦ ἑνικοῦ Ἕρμιπ-
πος δημόταις, τὸ ἑνικόν. νῦν δὲ ὑδὲ ἀφύην κινεῖν δοκεῖς. Καλλίας κύκλωψιν, περὶ τῆς ἀφύης τῆς ᾄδί-
της. Ἀριστώνυμος Ἡλιορ-ῥιγοῦντι, ὥς τοῦτ' ἀφύη μὲν ἐστὶν ἁπλῶς. ἀφύδια δὲ Ἀριστοφάνης ταγηνι-
σταῖς, μὴ δὲ τὰ μικρὰ τὰ φαληρικὰ ταδ' ἀφύδια. Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπι-
στολῇ, ἐπαινῶν τὰς ῥοδιακὰς ἀφύας, καὶ ἀντιτιθεὶς πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ
ῥόδῳ φησίν, ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας. τῷ δὲ γλαυκίσκῳ
τὸν ἔλλοπα, καὶ τὸν ὀρφὸν ἀντιπαρατιθείς. πρὸς δὲ τὰς ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴ τις
ἄλλος παρ' αὐτοῖς ἰχθὺς ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ Κέκροπος γέγονεν ἀντιγεννήσασα τὸν ἀλώπεκα καλού-
40 μενον. ὁ δὲ τὴν ἡδυπάθειαν γράψας, παρακελεύεται τοῖς μὴ δυναμένοις τιμῆς κατεργάσασθαι τὴν
ἐπιθυμίαν, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ὀψοφαγίαν. Ἀρχέστρατον λέγει τὸν σύνθην ὁ Λυγκεύς, ὃς ἐν τῷ
πολυθρυλλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει οὕτως, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα, κἂν ἀπο-
θνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κἆ-
τα Ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστίν. Ἄχαρνος. Καλλίας κύκλωψιν, κίθαρος ὀπτὸς τε   Ἄχαρνα.
βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τὸ δὲ ἐγχέλια κάραβοι αἰνεὺς ἄχαρνος. οὕτως Βατὶς Βάτραχος Βάτος.
τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καταριθμῶν αὐτὰ
ἐν τοῖς σελάχεσιν. Εὔπολις ἐν κόλαξιν φησὶν παρὰ τῷ δὲ Καλλίᾳ πολλὴ θυμηδία, ἵνα παρὰ μὲν
κάραβοι, καὶ βατίδες, καὶ λαγῷ, καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δὲ νάρ-
και, βατίδες. ἦν δὲ ζύγαιναι, πρήστεις, καμῖται, βάτοι, ῥῖναι τε τραχυδέρμονες. ἐν δὲ Μεγαρείδι,
50 τὰς πλευρὰς οἷόνπερ βατίς, τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχησθ' ἅτινες οἷόνπερ βάτος. τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέαν οἷ-
όνπερ ἔλαφος ἢ βατίς, τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιος τις ὤν. Σαννυρίων δ' ἐν γέλω-
τι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, σελάχη φησὶν εἶναι, τρυ-
γόνα, βοῦν, † ἀμίαν, ἀετόν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλεώδη. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις,   † λαμίαν.

βάτιν καλεῖ τινα ἰχθὺν ἐν τούτοις. Κίσραι βάτιν κάπτουσαι, καὶ μά ποτι βοτάνην τινὰ λέγει. περὶ δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε, Βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς ὀψώνει, καὶ γαστέριον αὐτοῦ σκεύαζον. περὶ δὲ τῆς βατίδος, Καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἐσθίε μοι χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον ἀλλὰ τὰ σάρκα Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. τῷ δὲ τρόπῳ χρὴ Σκευάζειν, ἤδη σοι ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ. Ἔφιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ δράματι (ἑταίρας δὲ ὄνομα ἡ Φιλύρα) Πότερον ἐγὼ τὴν βατίδα τεμάχη κατατεμὼν, Ἕψω τίφος ἢ σικελικῶς ὀπτὴν ποιήσω σικελικῶς.

Βῶκες.
Vide Hermol. in Plin.

Βῶκες. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῷ, ἢ περὶ ἰχθύων νωτόγραπτα φησὶν λέγεται βὼξ, σκολιόγραπτα δὲ κολίας. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ. ἔτι δ' αὖ τούτοισι βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ βόωκας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἢ λευκὴν σινόδοντα βόωκάς τε τριγλάς τε. Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης σκηνὰς καταλαμβανούσαις, ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε. ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. διὸ καὶ Ἑρμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθὺν, ὡς τὸν κίθαρον Ἀπόλλωνος. Φερεκράτης δὲ ἐν μυρμηκανθρώποις, εἰπὼν ἄλλον φωνὴν οὐκ ἔχειν ἰχθὺν φησὶ τὸ παράπαν ἐπιφέρει, νὴ τὼ θεὼ οὐκ ἔστιν ἄλλος ἰχθὺς οὐδεὶς ἢ βόαξ. Ἀριστοφάνης δ' ὁ Βυζάντιος κακῶς φησιν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθὺν βῶκα, δέον βόωπα, ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει. εἰ κἂν οὖν ὁ βοῶψ βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων, πῶς ὃν λεκτέον, εἰ γὰρ κακῶς ὀνομάζομεν διά τι κορακῖνον φαμὲν, οὐ κορεκῖνον. ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ' οὐχὶ καὶ σείουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον. ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν.

Βεβράδες.

Βεβράδες. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, ὦ χρυσοκέφαλοι βεβράδες θαλάσσιαι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, βεβράδονας αὐτὰς καλεῖ, βεβράδονάς τε κίχλαι τε λαγοί δράκοντές τ' ἄλκιμοι. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, βεβράδονι ῥαφεία. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ βαιὴν κρείδ' ἢ κεῖνο Ζωὴν ἐπ' ἀγρώσσοιο τάδε σκέψαιο δέλευρα. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ, βεβράδα ἀποκεφαλίσας ἐὰν ᾖ ἁδροτέρα καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι, ἕψει τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δέ φησιν ἐκ μόνης τῆς βεβράδος σκευασία τις ἡ προσαγορευομένη βεβραιφύη, ἧς μνημονεύει Ἀριστώνυμος ἐν ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὁ γέ τοι σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. Ἀττικοὶ δ' ὅμως βεμβράδας λέγουσιν. Ἀριστομένης γόησι,
Βεβράδας φέρων ὀβολοῦ. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, Οὔτ' ἀφύη νῦν ἔστιν ἔτι σαφῶς, Οὔτ' αὖ βεβρὰς κακοδαίμων. Ἀριστοφάνης γήρᾳ, Ταῖς πολιόχρωσι βεβράσι τεθραμμένην. Πλάτων πρέσβεσιν, Ἡράκλεις τῶν βεβράδων. ἐν δὲ ταῖς Εὐπόλιδος αἰξὶν ἔστιν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Ἀντιφάνης δ' ἐν κνοιθιδεῖ, Τόπον τε κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τις ἐκβεβράγει μέγα μέλιτος γλυκυτέρας βεμβράδας φάσκων ἔχειν. Εἰ γὰρ τοιοῦτ' ἔστιν, οὐδὲν κωλύει
Τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν βοῶνθ' ὅτι Πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν βεμβράδων. Ἄλεξις δ' ἐν χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν, Ὃς τοῖς τριβαλλοῖς μὲν παρέθηκεν ἐσθίειν Γραῦν λέκυθον καὶ μεμβράδας καὶ στέμφυλα. ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ, Ἐπιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ ἔλαφ' ἐγὼ Ἀφ' οὗ παρασιτῶ βεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν Ἔχειν μετ' Ἀττικιστὶ δυνάμενον λαλεῖν Ὀνησιφόρον ἦν γάρ.

Βέλεννος.

Βέλεννος. Τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεύς, τὸν ἀγρώσταν βελέννῳ θηλαμόνι. ἔστι δὲ κατὰ τὴν ἰδέαν παραπλήσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βαιόνας τινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἄγε δὲ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. καὶ παρ' Ἀττικοῖς δὲ παροιμία ἔστιν, μή μοι βαιὼν κακὸς ἰχθῦς.

Βούγλωσσοι.

Βούγλωσσος. ὁ Πυθαγορικὸς δ' ἐγκρατὴς Ἀρχέστρατος φησὶν, Εἶτα λαβὼν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότραχυν Βούγλωσσον ταύτην θέρα καὶ χαλκίδα κεδνήν.
Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρις ἐνῆς. τῶν δὲ βουγλώσσων διαλλάττοντές εἰσιν οἱ κυνόγλωσσοι. περὶ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμός φησιν, Λιλίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐνῆν δὲ καὶ σκιαθίδες. Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν.

Γόγγροι.

Γόγγροι. Τούτους Ἱκέσιος σκληροτέρους τῶν ἀγλαίων εἶναί φησι, καὶ ἀραιοσαρκωτέρους τε καὶ ἀτροφωτέρους, εὐχυλίᾳ τε πολὺ λειπομένους, εὐστομάχους δὲ εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδοξος δὲ ἐν ἕκτῳ γῆς περιόδου, γόγγρους δέ φησι πολλοὺς ἀνδραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι, ὧν ἐνίους εἶναι καὶ ἀμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳδίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σικυῶνι διαφόρων γόγγρων, ποιεῖ τινὰ μάγειρον ἐπὶ τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον, καὶ λέγοντα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ στρατιώτῃ τάδε, Ὡς ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ Λέξαι μολόντι τοὖψον ὡς ἐσκεύασα. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ' ἐστ' εὐημερεῖν, Ἐν ἅπασιν ἰχθῦς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι, Οἷον παρετίθει κοὐ πεφαρμακευμένον Τυροῖσιν, οὐδ' ἄνωθεν ἐξηνθισμένον. Ἀλλ' οἷος ἦν ζῶν, καὶ ὀπτὸς τοιοῦτος ἦν, Οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα, καὶ πρᾶον τὸ πῦρ Τὸν ὀπτὸν ἰχθῦν οὐδὲ πιστευθήσομαι, Ὅμοιον ἐγένετ' ὄρνις ὅταν ἁρπάσῃ, Τοῦ καταπιεῖν μεῖζόν τι περιτρέχει κύκλῳ Τηροῦσα γὰρ καταπιεῖν. πιεῖ δ' ὑποδέδακεν, Ἑτέρα διώκει ταύτην. ταὐτὸν ἦν Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν καταμαθὼν,

ταμαθών, Τῆς λοπάδος αὐτ᾽ ἐπήδησε κἄφυγεν κύκλῳ Τὴν λοπάδ᾽ ἔχων. ἄλλοι δ᾽ ἐδίωκον κα-
τὰ πόδας, Ἔξω ὀλολύζειν οἱ μὲν ἤρξαντο. τί γὰρ Οἱ δ᾽ οὐδέν, οἱ δὲ πάντα καί τι παρέλαβον,
Ἰχθῦς ταμιεὺς ἐσθίοντας, βόρβορον. Εἰ δὲ λαβὼν ἄρτι σκάρον ἢ κτῆς ἀττικῆς, Γλαυκίσκον ὦ Ζεῦ
σῶτερ, ἢ ξ᾽ ἄργους κάπρον, Ἢ κτῆς Σικυῶνος τὸν φίλης, ὃν τοῖς θεοῖς Φέρει ὁ Ποσειδῶν γόγγρον
εἰς τὸν οὐρανόν Ἅπαντες οἱ φαγόντες ἐγένοντ᾽ αὖ θεοί. Ἀθανασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς,
Ὅταν ὀσφρανθῶσιν ποιῶ ζῆν πάλιν. Ταῦτα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν ἐδὲ Μενεκράτης αὖ ὁ συρακούσιος
ἐφθέγξατο, ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος, ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν τοῖς ἀνθρώποις γινόμε-
νος διὰ τῆς αὐτοῦ ἰατρικῆς. τοὺς οὖν θεραπευομένους ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας νόσους συγγράφε-
σθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακούσονται αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες, καὶ ἠκολούθουν, ὁ μέν τις Ἡρακλέους
σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς. Νικόστρατος δ᾽ ἦν οὗτος ὁ ἀργεῖος ἱεράν, νόσον θεραπευθείς.
μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν Ἔφιππος ἐν πελταστῇ λέγων, Ὡ δ᾽ ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι ὁ θεός,
Νικόστρατος δ᾽ ὁ ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς, ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς χλαμύδ᾽ ἔχων κηρύκειον, πρὸς δὲ
τούτοις πτερά, ὡς ὁ ζελέτης Νικαγόρας, ὁ καὶ τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὡς ἱστορεῖ Βάτων ἐν τοῖς περὶ
τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ φησιν ὅτι καὶ Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπ᾽ αὐτοῦ, Ἀ-
πόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ᾽ αὐτῷ τῶν περισωθέντων Ἀσκληπιοῦ στολὴν ἀναλαβὼν † συμπερι-
φέρετο. αὐτὸς δ᾽ ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος, καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆ-
πτρον κρατῶν κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος, περιῄει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ἐπιστέλλων Φιλίππῳ τῷ
βασιλεῖ, οὕτως ἔγραψεν. Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν. σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ
δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας δύνασαι ὅταν βούλῃ ἀπολλύναι, ἐγὼ δὲ τοὺς νοσοῦντας σώ-
20 ζειν. καὶ τοὺς εὐρώστους ἀνόσους οἳ ἐμοὶ πείθονται παρέχειν μέχρι γήρως ζῶντας. τοιγαροῦν σὲ μὲν Μα-
κεδόνες δορυφοροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὃν
μελαγχολῶντα ἐπέστελλεν. ὁ Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν. παραπλησίως δὲ ἐπέστελλε καὶ Ἀρχιδά-
μῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοις ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. καλέσας δέ
ποτε αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν, συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης
κλίνης ὑψηλότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα καὶ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμημένης. καὶ τράπεζαν παρα-
θείς, ἐφ᾽ ἧς βωμὸς ἔκειτο, καὶ τῶν ἐκ γῆς πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέ-
ρετο τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐθυμίων καὶ ἔσπενδον οἱ παῖδες, καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς
μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ
τοῦ Μενεκράτους καὶ Ἄλεξις ἐν Μίνῳ, καὶ Θεμίσων δὲ ὁ Κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά,
30 ὥς φησι Πύθερμος ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο
Θεμίσων Μακεδὼν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς, ἀλλ᾽ ἔθυον δὲ αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι ἐπιλέγον-
τες Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύει, καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ᾽ αὑτὸν
ἔχων ἠμφιεσμένος λεοντῆν. ἐφόρει δὲ καὶ τόξα σκυθικά, καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ᾽ οὖν Μενεκράτης
τοιοῦτος ὢν ὁποῖος εἴρηται, οὐδὲν παραπλήσιον ποτὲ ἐξωγκώσατο, οἷον ὁ προειρημένος μάγειρος, ἀθα-
νασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς, ὅταν ὀσφρανθῶσιν, ποιῶ ζῆν πάλιν. ἀλαζονικὸν δέ ἐστι πᾶν τὸ
τῶν μαγείρων φῦλον, ὡς καὶ Ἡγήσανδρος ἐν Δελφοῖς παρίστησι. παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα,
Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς Εἰρημένον ἐστίν, ἢ λέγων φαῖνέ τι μοι, Καινὸν παρὰ
τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτε με. Οὐκ. ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς † εὗρε Εὕρημα μόνον εἰδέναι τῶν
νομιζομένων ἐμέ. Οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσι δυεῖν Ἔχων περίζωμ᾽, ἀλλ᾽ ἅπαντα τὸν βίον,
40 Ζητῶν κατὰ μέρος τὴν τέχνην ἐξήτακα. Εἴδη λαχάνων ὅσ᾽ ἐστὶ, βεμβράδων τρόπος, Φακῆς γέ-
νη παντοδαπά, τὸ πέρας σοι λέγω. Ὅταν ἐν περιδείπνῳ τυγχάνω διακονῶν, Ἐπὰν τάχιστ᾽ ἔλ-
θωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς, Τὰ βάπτ᾽ ἔχοντες, τοὐπίθημα τῆς χύτρας Ἀφιλών, ἐποίησα τοὺς δακρύον-
τας γελᾶν. Τοιοῦτος ἐνδοθέν τις ἐν τῷ σώματι, Διέδραμε γαργαλισμὸς ὡς ὄντων γάμων, Φα-
κῆν παρατιθεὶς εἰπέ μοι καὶ βεμβράδας; Τὰ πάρεργά μου ταῦτ᾽ ἐστίν. ἐὰν δὲ δὴ λάβω Τὰ δέον-
τα, καὶ τοὐπτανεῖον ἐρμέσω μ᾽ ἅπαξ, Ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθε σειρήνων συνέβη, Ἔγγιστα καὶ νῦν ταὐτὸ
τοῦτ᾽ ὄψει πάλιν. Ὑπὸ τῆς ὀσμῆς γὰρ οὐδεὶς δυνήσεται, Ἁπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τουτονί,
Ὁ δὲ παριὼν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν Ἕστηξε τ᾽ ἀχανής, προσπεπατταλευμένος, Ἄφωνος,
ἕως ἂν αὐτὸν τῶν φίλων Βεβυσμένος τὴν ῥῖν᾽ ἕτερός τις προσδραμὼν Ἀποσπάσῃ, μέγας εἶ
τεχνίτης. Ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς, Πολλούς ἐγὼ σφόδρ᾽ οἶδα τῶν καθημένων, Οἳ καταβεβρώκασ᾽
50 ἕνεκ᾽ ἐμοῦ τὰς οὐσίας. Πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν, οὗτος ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ κηληδό-
νων, αἳ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ἐπιλανθανομένους τῶν τροφῶν
διὰ τὴν ἡδονήν, ἀφαναίνεσθαι. Νικόμαχος δ᾽ ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ μάγειρον ὑπερ-
βάλλοντα τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ᾽ οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον,

v Ὑποδέξκύνες

Μενεκράτης Ζεύς.

† συμπεριφέρετο.

Θεμίσων Ἡρακλῆς.

Μαγείρων ἀλαζονεία.

Ὑπολαμβάνεις μὲν ἦθος ἀστεῖον πάνυ Καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκας. τί πῶς; Ἐν τῇ τέ-
χνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐξήτακας, Ἢ πρότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, Οὕτω τ' ἐμισθώσω με.
μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὐκ εἴμι. ἴσως ὅσον διαφέρει διακόνου, Μάγειρος οὐκ οἶσθ', εἴσομαι δ' ἐάν λέ-
γῃς. Τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον, Πότερον ἀποδοῦναι σκευάσαντα μουσικῶς;
Διακόνου εἰ τοῦ τυχόντος Ἡράκλεις Ὁ μάγειρός ἐσθ' ὁ τέλεος ἑτέρα διάθεσις, Πολλὰς τέχνας
λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ, Ἃς τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἐνῆν Ταύταις προσελθεῖν εὐθύς.
ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ, Ζωγραφίας ἧφθαι ταυτὶ τῆς μαγειρικῆς, Πρότερον μαθεῖν δεῖ τὰς τέχνας ἑτέ-
ρας τέχνας, Ἃς εἰδέναι σε κρεῖττον ἦν μοι πρὶν λαβεῖν, Ἀστρολογικὴν, ἰατρικὴν, γεωμετρικήν.
Τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς τέχνας Ἐντεῦθεν εἴσῃ παρακολουθήσας χρόνοις, Ποτ'
ἄωρος ἐσθ' ἕκαστος ἢ πόθ' ὥριμος. Τῶν ἡδονῶν γὰρ μεγάλα τὰ διαστήματα. Ἐνίοτε κρείττων γί- 10
νεται θύννε βόαξ. Ἔσω, γεωμετρικὴ δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί; Τὸ πλανεῖον ἡμῖν σφαῖρον ἔσω τιθέ-
μεθα, Τοῦτο διελέσθαι καὶ τόπον λαβόνθ' ἐν ᾧ Μερίσαι κατ' εἶδος τὰς τέχνας ἐπιδέξια Ἐκεῖ-
θεν ἐν τούτοις δεῖ μετενηνεγμένα. Οὕτως πέπεισμαι, καὶ τὰ λοιπὰ μὴ λάλει. Περὶ τῆς ἰατρικῆς δέ.
τῶν γὰρ βρωμάτων Πνευματικὰ καὶ δυσαπεπτα, καὶ τιμωρίαν Ἔχοντ' ἐνίων οὐ τροφὴν, δια-
πνῶν δὲ πᾶς Τ' ἀλλότρια γίνετ' ὀξύχολ', κ' οὐκ ἐγκρατής. Τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασι τὰ φάρμα-
κα Εὕρηκ' ἐκεῖθεν. μεταφορὰ δ' ἐστὶν τέχνης, Ἤδη τὸ μετὰ νοῦ καὶ τὸ συμμέτρως ἐμὸν Παρὰ τα-
κτικῆς ἕκαστα ποῦ τιθήσεται, Ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς Οὐδεὶς ἐτρίψε σε πρὸς ἐμὲ
καὶ γραφήσεται Μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κἀμοῦ λέγε Σὺ μηδὲν ἐνόχλει, μήτε σαυτὸν μήτε με.
Ἀπραγμόνως δὲ διαγαγοῦ τὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ παρὰ τῷ νεωτέρῳ Φιλήμονι μάγειρος διδασκαλι-
κός τις ὢν θέλει τοιαῦτα τινὰ λαλῶν. Ἐάσεθ' οὕτως ἔχειν τὸ πῦρ μόνον, Ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖς μήτ' 20
ἀνειμένον. Τὸ γὰρ τοιοῦτ' οὐκ ὀπτὸν, ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ, Μήτ' ὀξύ. κατακάει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ,
Τοῦτο πάλιν εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύεται. Μάγειρος οὐκ ἐὰν ζωμήρυσιν, Ἔχων τις ἔλ-
θῃ καὶ μάχαιραν πρός τινα, Οὐδ' ἄν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ, Ἀλλ' ἔστι τις φρόνησις
ἐν τῷ πράγματι. Ὁ δὲ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ ζωγράφῳ, καὶ πρὸς ὃς ἐκμισθοῦν αὐτὸν δεῖ διδά-
σκει, λέγων οὕτως, Οὐ μὴ παραλάβω σου θᾶμ' οὐ δράκων ἐγὼ, Ἐπ' ἔργον εὐ μὴ διατελῶ τῇ ἡμέ-
ρᾳ, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. Οὐ γὰρ βαδίζω πρότερον ἐὰν μὴ δοκιμάσω,
Τίς ἐσθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν συνίσταται Τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τίνας. Ἔστιν δ' ἁπάν-
των τῶν γενῶν μοι διαγραφή, Εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ. Οἷον τὸ τῶν ἐμπόρων,
εἰ βούλει γένος. Ναύκληρος ἀποθύει τις εὐχὴν, ἀποβαλὼν Τὸν ἱστὸν ἢ πηδάλιόν τι συντρίψας
νεὼς, Ἢ φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γενόμενος, Ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον, οὐδὲν ἡδέως Ποιεῖ γὰρ οὗ- 30
τος. ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν. Ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται Τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπι-
βάλλει μέρος Τιθεὶς τὰ θ' αὑτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει. Ἀλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου
Τριταῖος, ἀπαθὴς, εὐπορηκώς, περιχαρής. Εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα Λαλῶν
τὰ ναῦλα, καὶ δάνει' ἐρυγγάνων Ἀφροδίσι' ὑπὸ κάλλους μαστροποῖς ποιῶν, Ὑπὸ τοῦτον ὑπέμυξ'
εὐθὺς ἐκβεβηκότα, Τὴν δεξιὰν ἐνέβαλον, ἐμνήσθην Διὸς Σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν,
Τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ. πορεύομαι, Ἀπὸ συμ-
βολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που Ἐνέβαλεν εἰς τὸν κέραμον ἐν εὑρημένα Τὰ κράσπεδ' ἀποβλέ-
ποντα καὶ κεκραγότα, Ὀψάριον ἀγοραῖον ποιεῖν τίς βούλεται; Ἐῶ βοᾶν. πληγὰς γὰρ δεῖ προ-
λαμβάνειν Ἐλθόντα, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν. Τὸ μισθάριον γὰρ ἂν ἀπαιτῇς, ἀπόδος μοι
Ἔνεγκε πρῶτον φησὶν, ὄξος ἢ φακῆ Οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξεις μακρά Πρῶτος μαγει- 40
ρων φησίν. ἕτερα μυρία Τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν. οὐ δὲ νῦν σ' ἄγω Πορνεῖον ἐστὶν πολυτελῶς
ἀδώνια, Ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑταίρων πορνῶν χύδην. Σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀπο-
τρίχων. καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ δὲ ἐν θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρίσκος τάδε λέγει. Πρῶτον μὲν
ὑμῶν καιμένων Τῶν ἰχθύων πάρεσιν οἱ κεκλημένοι δίδου, Κατὰ χειρὸς εὐθὺς ὃν οἰχήσει λαβὼν
Τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τοὺς ἄνθρακας, Ἔρραν ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα, Ἐν ᾧ τὸ
λάχανον, αἵ τε τῶν παροψίδων Τὸν ἄνδρα δριμύτητες εὐφραίνουσί μου Ἑφθὸν τὸν ἰχθὺν
ἀποδιδόντ' ἔχοντα τοὺς Χυμοὺς ἐν αὐτῷ, τήν τε τῆς ἅλμης ἀκμὴν Εἰς ἣν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύ-
θερος Ἐλαδίου κοτύλης τε παραναλουμένης Σέσωκέ μου τρίκλινα πεντήκοντ' ἴσως. Φιλοστέ-
φανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει, Εἰδὼς σε πάντων δια-
φέροντα τῇ τέχνῃ, Τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίμβρωνα Δαίδαλε, Τὸν δὴ Ἀθηναῖον τὸν καλούμενον 50
πέρας Δοὺς μισθὸν, ὃν ᾔτησας ἥκω † δεῦρ' ἀγαγών σε. Σωπάτρος δὲ οὐχ ὁ τῶν ἰωνικῶν ᾀσμά-
των ποιητὴς ὁ μαρωνίτης, ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς αὐτὸς ἐν ἐγκλειομέναις (οὕτω γὰρ
ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα) εἰσάγει μάγειρον λέγοντα, Καρίδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπετηγάνισα Ταύ-

τας

τας ἁπάσας. γαλεὸς ὤπτηται μέγας, ὤπτησα τὰ μέσα. τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν Ἕψω, ποιήσας τρίμμα συκάμινον. Γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο. Ἐν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα λιτῶς προσαγαγὼν Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον. Λάβρακα μετὰ ταῦτ᾽ ἐπριάμην καλὸν σφόδρα, Ἔσται δὲ ἅλμης λιπαρὸς ἑφθὸς ἐν χλόῃ. Ἀποδοὺς ὃς δεῖν ἀποβέλισον ὤπτανα, Τρίγλας καλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλάς Ἔρριψα, ταύτας ἐπὶ τὸν ἄνθραχ᾽ ὡς ἔχει Ἅλμῃ τε λιπαρᾷ παρατίθημ᾽ ὀρίγανον, Ταύταισι προσέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας Ἀστεῖον ἑφθὴ τευθὶς ἐντεθυλευμένη, Καὶ πτερύγι᾽ ἁπλῶς σηπίας ὠπτημένα Τριμμάτιον ἐκέρασα τούτοις αὔθινον Γαυσολαπόν. ἑψητὸν δὲ μετὰ ταῦτ᾽ ἦν Ὀξυλίπαρον τούτοις ἔδωκα χυμίον, Γόγγρον ἐπὶ τούτοις ἐπριάμην, παχὺν σφόδρα, Κατέπνιξ᾽ ἐν ἅλμῃ τοῦτον εὐανθεστέρᾳ. Κωβιοὶ ἄττα καὶ πετραῖα δ᾽ ἄττα Ἰχθύδια, τούτων ἀποκνίσας τὰ κρανία Ἐμόλυν᾽ ἀλεύρῳ τοιούτῳ τινί, Πέμπω τ᾽ ἐπὶ τοῖς καρίσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, Ἀμίαν τε χήραν θηρίον καλὸν σφόδρα Θρίοισι ταύτην εἵλησ᾽ ἐλαδίῳ δ᾽ ἰδὲ Σπαργανώσας περὶ πάσας ὀρίγανον Ἐνέκρυψά θ᾽ ὥσπερ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν, Ἀφύαν δ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ παρέλαβον φαληρικήν, Εἷς κύαθος ἐν τοῦθ᾽ ὕδατος ἐπιχυθεὶς πολύ. Τεμὼν δὲ λεπτὴν τῆς χλόης καὶ πλέονα Κἂν ἡ δικότυλος λήκυθος καταστρέφω, Τί λοιπόν οὐδὲν ἄλλο τοῦτ᾽ ἐσθ᾽ ἡ τέχνη, Οὐκ ἐξ ἀπογραφῆς, οὐδὲ δι᾽ ὑπομνημάτων. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις. περὶ δὲ τοῦ γόγγρου λεκτέον. Ἀρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ συνωνεῖσθαι, διηγεῖται οὕτως. Γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλος ἐν Σικυῶνι Πίονος ἰσχυροῦ μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα. Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπασσον ἐν ἅλμῃ. Ἑξῆς τε περὶ τῶν κατ᾽ Ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος ὑφηγητὴς φησίν. Καὶ γόγγρος σπουδαῖος ἁλίσκεται, ὥς τε τοσοῦτον Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος, ὅσον περ Θύννος ὁ πιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων. Ἄλεξις ἐν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Γόγγρου δ᾽ ὁμοῦ μέλη σαρκῶν τὰ πιμελῆ Ὑπογέμοντα. Ἀρχέδικος δ᾽ ἐν Θησαυρῷ παράγει τινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνηκεν αὐτός. Δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον, Γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμάχια,

Γόγγροι.

Δραχμῶν πάλιν πέντ᾽, ὦ ταλαίπωρε βίου, Δραχμῆς τραχήλους. ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον Κἂν μοι τράχηλον ἕτερον ἔπος ἦν λαβεῖν Ἢν καὶ πρίασθαι δυνατὸν, ὃν ἔχω τρόπον αὖ Πεῖν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ᾽ ἀπηγξάμην. Οὐδεὶς δὲ διακόνηκεν ἐπιπονώτερον, Ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ πολλοῦ σφόδρα, Ἅμα δ᾽ εἴ τι χρηστὸν ἀγοράσαιμ᾽ ἀπολλύμην Κατέδοντ᾽ ἐκεῖνοι τὸν τρόπον τοῦτον ἐμαυτὸν λέγω Διαπτυτίζουσιν, οἶνον δὲ τοσοῦτον χαμαί Οἴμοι. Γαλεός. Ἱκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης, τῶν γαλεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἁπαλωτέρους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης δὲ εἴδη αὐτῶν φησὶν εἶναι πλείω, ἀκανθίαν, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίαν, μίαν ἔχειν φησὶν λοφιὰν πρὸς τῇ οὐραίᾳ, ὅθι δὲ τῇ ῥάχει οὐδαμῶς. ὁ δ᾽ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων καὶ λειόβατον φησί τινα γαλεὸν εἶναι καὶ νοτιδανόν. Ἐπαίνετος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικῷ, ἐπινωτίδια καλεῖ. χείρονα δ᾽ εἶναι τὸν κεντρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ᾽ ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ ἐχόντων, οὔτε δὲ στέαρ, οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοὺς ἰχθῦς τούτους διὰ τὸ χονδρώδεις εἶναι. ἰδίως δὲ ὁ ἀκανθίας τὴν καρδίαν ἔχει πεντάγωνον. τίκτει δ᾽ ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ γεννηθέντα εἰς τὸ στόμα, καὶ πάλιν ἀφίησι. μάλιστα δ᾽ ὁ ποικίλος, καὶ ὁ ἀλωπεκίας. οἱ δὲ λοιποὶ οὐκ ἔτι διὰ τὴν τραχύτητα. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτὸν, καλούμενον δὲ ἀκκιπήνσιρα. ἀλλ᾽ οὗτος μὲν μικρὸς καὶ μακρορυγχότερός ἐστι, καὶ τῷ σχήματι τρίγωνος ἐκείνου μᾶλλον. τούτων δὲ ὁ εὐτελέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἧττον Ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀπίων δ᾽ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον ἰχθὺν, φησὶν εἶναι τὸν ἀκκιπήνσιρα. ἀλλ᾽ ὅγε Ἀρχέστρατος περὶ τοῦ ῥοδιακοῦ γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς τοῖς συμβουλεύων φησίν, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν,

Γαλεοί.

Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κἆτα Ὕστερον ἤδη πάσχ᾽ ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστί. Τούτων τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, φησὶ καὶ δικαίως παρακελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τοῖς μὴ δυναμένοις τιμὴν ἀριθμῆσαι, ἀδικίᾳ κτᾶσθαι τὴν ἐπιθυμίαν. καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ παρασχόντος παρεσχηκέναι. Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν Δακτυλίῳ φησί, γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. Γλαῦκος. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, σκορπίοι τε ποικίλοι, σαῦροί τε γλαῦκοι πίονες. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Συκὴν ἢ καλλιχθὺν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ᾽ ὀρφόν, Ἢ γλαῦκον προόωντα κατὰ μνία σιγαλόεντα. Ἀρχέστρατος, Ἀλλά μοι ὄψω Γλαύκου κεφαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ, Καὶ Μεγάροις. σεμνοῖς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τεναγισταῖς. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Προ-

Γλαῦκοι.

βάτει φησίν, Βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς ποντικοί, Θύννοι μεγαρικοί, μαινίδες καρύσιαι, φάγροι δ' ἐρετικοί, σκύριοι δὲ κάραβοι. ὁ δ' αὐτὸς ἐν Φιλώτιδι καὶ ταῦτα λέγει, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἕψειν ἐν ἅλμῃ, τόδε γε λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ἀποτρίμματι † Ζεῖσθαι, τὸ δ' ἐγχέλειον ἅλας ὀρίγανον Ὕδωρ· ὁ γόγγρος ταὐτὸν ἡ βατίς, χλόη. Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτήσεις κρέας, Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις. Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τὴν τ' εὐπρόσωπον λοπάδα τήνδε τοῦ Θαλαττίου Γλαύκου φέρεσθαι εὐγενέστερον Λάβρακα δ' ἑφθὸν ἅλμῃ μίαν. Ἀναξανδρίδης νηρεῖ, Ὁ πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς τμητὸν μέγα. Γλαύκου πρόσωπον τοῦτ' ἀκύμονος δέμας θύννου, τάτ' ἄλλα βρώματ' ὀξυγρᾶς ἁλὸς Νηρεὺς κατοικεῖ τόνδε πάντα τὸν τόπον. Ἄμφις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Γλαῦκοι δὲ ὅλοι ῥάχιστα κρανίον μέγα δύ' ἄρνα. καὶ ἐν Φιλεταίρῳ ἔχειν καθαρίως ἐγχελύδιόν τι καὶ γλαυκίδια κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια. Ἀντιφάνης ἐν κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν Τελέσῳ Ἀρχέστρατον φησίν, ἔστω δ' ἡμῖν κεστρεὺς ὑμάτιος, νάρκη πνικτή, πέρκη χιστή, τευθὶς σεπτή, συνόδων ὀπτός, γλαύκου προτομή, γόγγρου κεφαλή, βατράχου γαστήρ, θύννου λαγόνες, βατίδος νῶτον, κέστρας ὀσφύς, ψήττας κίχλος, μαινὶς καρίς, τρίγλη, φυκίς. τῶν τοιούτων μηδὲν ἀπέστω. Ναυσικράτης ναυκλήροις, Δύο μὲν φασὶν ἁπαλοὶ καὶ καλοὶ τοῖ ναυτίλοισι πολλάκις Ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις, Ὃν καὶ τὰ θνητῶν φασὶν ἀγγέλλειν πάθη. Γλαῦκον λέγεις, ἔγνωκας.

Γλαῦκος δαίμων. Τὸν δὲ Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα, Θεόλυτος μὲν ὁ μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσιν, ἐρασθέντα φησὶν Ἀριάδνης, ὅτε ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθη, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπελίνῳ δεσμῷ ἐνδεθῆναι καὶ δεθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα, Ἀνθηδὼν νῦν τις ἐστὶν ἐπὶ πλευρῇσι θαλάσσης Ἀντίον Εὐβοίης, χεδὸν εὐρίποιο ῥοάων. Ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί. πατὴρ δέ με γείνατο Νηπεύς.

Προμαθίδας δ' ὁ ἡρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δὲ ἐν γ' τῶν εὐρωπιακῶν Ἀνθηδόνος καὶ Ἀλκυόνας αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτικὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον Πόντιον καλεῖσθαι, ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἰαλύμου καὶ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικήσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμην αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Εὐάνθης δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ Ναΐδος νύμφης, μιγῆναι τε Ἀριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ, ἐρασθέντα, ὅτε ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν Νηρηΐδων τοῖς θεοῖς μαντεύεσθαι. Πόσις δ' ὁ μάγνης ἐν τρίτῳ Ἀμαζονίδος, τῆς Ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῶντα αὐτήν, ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ φανῆναι, καὶ οὕτως γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα ὑπὸ μόνου τε Ἰάσονος θεωρηθῆναι. Νίκανωρ δὲ ὁ κυρηναῖος ἐν μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεῖ, ὡς ὅτι γευσάμενος βοτάνης κατεποντίσθη, ἣν ἡλίου Φαέθοντι Ἐν μακάρων νήσοισι λιτὴ φύει ἔαρι γαῖα. Ἥλιος δ' ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει Ὕλη ναιετάουσαν ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν Ἄτρυτοι, καὶ μή τιν' ἕλοι μεσσηγὺς ἀνίη. Αἰσχύλον δ' ὁ σάμιος ἔν τινι τῶν ἰάμβων, Ὕδνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου κατακολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως δὲ καὶ περὶ τῆς βοτάνης λέγει, ἣν φαγὼν ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ θεῶν ἄγρωστιν εὗρεν ἣν Κρόνος κατέσπειρεν. Νίκανδρος δ' ἐν τρίτῳ † εὐρωπίας Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ αἰτωλικῶν τὴν μαντικὴν φησὶν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι, θηρεύοντα δὲ περὶ τὸ ὄρειον, ὄρος δὲ τοῦτ' ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ, λαγὼν θηρευλάσαι, ὃν λειποθυμοῦντα ὑπὸ τῆς διώξεως ἐπαγαγεῖν ὑπό κρήνη τινί, καὶ τῇ παρακειμένῃ πόᾳ ἤδη ἀποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαντος δὲ τοῦ λαγὼ τῇ βοτάνῃ ἐπιγνόντα τῆς βοτάνης δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον, ἐπιγενομένου χειμῶνος κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἐκρῖψαι. Ἡδύλος δ' ὁ σάμιος ἢ ἀθηναῖος Μελικέρτου φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥῖψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μήτηρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ, ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον Ἢ κόγχου δώρημα φέροντ' ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης, Ἢ τοὺς Ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους, Τῇ νύμφῃ δίωπιστος ἀθύρματα δάκρυ δ' ἐκείνου, Καὶ σειρὴν γείτων παρθένος οἰκτίσατο. Ἀκτὴν γὰρ κείνην ἐπενήχετο, καὶ τὰ συνεγγὺς Αἴτνης.

Γναφεύς. Γναφεύς. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸ ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρὸν φησὶ πάντα σπίλον καθαίρειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ.

Ἔγχελυς. Ἔγχελυς. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς κωπαΐδος, τὰς κωπαΐδας ἐπαινεῖ. γίνονται δ' αὗται ὑπερμεγέθεις.

μεγέθους. φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ εὐρωπιακῶν, τὰς ὑπερφυεῖς τῶν κωπαΐδων ἐγχέλεων, ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ κατευχομένους, οὐλάς τε ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς Βοιωτούς, καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαποροῦντα τὸ τοῦ ἔθους παράδοξον καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰδέναι φῆσαι τὸν Βοιωτόν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ προγονικὰ νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται, ὁπότε καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοὺς ἁλιέας λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαγρήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυνναῖον. καὶ τάριχοι δὲ παρὰ Φασηλίταις ἀποθύονται. Ἡρόπυθος γοῦν ἐν ὅροις Κολοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱστορῶν τῆς Φασηλίδος, φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας μισθὸν
10 ἔδωκε τῷ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι νέμοντι πρόβατα, ταρίχους, ἐκείνου τοῦτο αἰτήσαντος. προθέντος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλητα ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ Φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ, ἔτι καὶ νῦν τάριχον θύουσιν. Φιλοστέφανος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων οὕτως γράφει. Λάκιον τὸν ἀργεῖον τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, ὅν τινες μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος εἰς τὴν Φασηλίδα ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρός, ὅτι αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νεῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύσθησαν περὶ Χελιδονίας τῶν μετὰ τοῦ Λακίου διὰ τὸ ὕστερον αὐτῶν νυκτὸς προσβαλόντων. ἀγοράσαι δ' αὐτὸν τὴν γῆν λέγεται, οὗ ἡ πόλις νῦν ἐστι, καθὰ ἡ Μαντὼ προεῖπε παρὰ Κυλάβρᾳ τινὸς δόντα τάριχον. τοῦτον γὰρ ἑλέσθαι λαβεῖν αὐτόν, ἀφ' ὧν ἦγον, ὅθεν κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς Φασηλίτας τῷ Κυλάβρᾳ θύειν τάριχον τιμῶντας ὡς ἥ-
20 ρωα. περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιος φησὶν ἐν τοῖς περὶ ὕλης, ὡς αἱ ἐγχέλεις εὐχυλότεραι πάντων εἰσὶν ἰχθύων, καὶ ὅτι εὐστομαχίᾳ διαφέρουσι τῶν πλείστων. πλήσμιαι γάρ εἰσι, καὶ πολύτροφοι. ἐν δὲ τοῖς ταρίχοις τὰς μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατάττει. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις, καθαρωτάτῳ ὕδατι, ὅθεν τοὺς ἐγχελυοτρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἐπιχεῖν. πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολερῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσι τὰ βράγχια, καὶ αὐτίκα ὑπὸ τοῦ θολοῦ τοὺς πόρους ἐπιπωματίζονται. ὅθεν καὶ τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων ταραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ὀχεύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κἆτ' ἀφιᾶσι γλοιῶδες ἐξ αὐτῶν, ὃ γενόμενον ἐν τῇ ἰλύϊ ζωογονεῖται. λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυοτρόφοι, καὶ ὡς νυκτὸς νέμονται. ἡμέρας δὲ ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι † σύμψιας γινομένας, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέρων λέγονται. διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν, Τείροντ' ἐγχέλυές
30 τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας. Ἐπικήδειος δέ τις ἀκαδεικὸς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος παρατεθείσης, πάρεστιν ἔφη τῶν δείπνων Ἑλένη. ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι, καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἐκτετακότος ἐπ' αὐτὴν ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος πλακοῦντός ποτε θερμοῦ παρατεθέντος, καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας. Τοῦ δ' ἐγὼ αἴτιός εἰμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε προπετῶς ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενος ἐξεφέρετο. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἀποφέρεται ἐκ τῆς βρογχοπαρατάξεως ὁ λάρος. καὶ περὶ τῆς ἐγχέλυος δὲ Ἀρχέστρατος οὕτως ἱστορεῖ,

Ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρατίστη Ῥηγίου ἀντιπέρας πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης. Ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων μείζω ἐθνητῶν Βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονεκτεῖς. Οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι. Κωπᾶιαι καὶ στρυμόνιαι. μεγάλαι τε γάρ εἰσι, καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ' οἶμαι βασιλεύει Πάντων τῶν περὶ δαῖτα, καὶ ἡδονῆς ἡγε-
40 μονεύει Ἔγχελυς ἡ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς. Ὁμήρου δὲ εἰπόντος, τείροντ' ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες. ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Ἀρχίλοχος, πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω. Οἱ δ' Ἀττικοὶ καθὼς Τρύφων φησὶ τὰς ἑνικὰς χρήσεις ἐπιστάμενοι, διὰ τοῦ υ τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ἀκολούθως ἐπιφέρουσιν. ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν Ἀχαρνεῦσι, Σπεῖψαθε φησὶ παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχελυν. καὶ ἐν λημνίαις, ἔγχελυν βοιωτίαν. τὴν δ' εὐθεῖαν ἐν δαιταλεῦσι, καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς. καὶ Κρατῖνος ἐν πλούτοις, Θύννος, ὀρφώς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων. τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. καὶ Αὐταῖς νεφέλαις, τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μεμαγμένοι. ἐν σφηξὶ δὲ ἡ δοτική, οὐ χαίρω δὲ βατίσιν, οὐδ' ἐγχέλεσιν. Στράττις δ' ἐν ποταμοῖς ἔφυ ἐγχέλεων ἀνεψιός. Σιμωνίδης δ' ἐν ἰάμβοις, ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ γλοιοῦ, καὶ τὴν αἰτιατικήν. Ἐρωδιὸς γὰρ ἔγχελυν μαιανδρίην τεί-
50 ορχον εὑρὼν ἐσθίοντ' ἀφείλετο. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς περὶ ζώων, διὰ τοῦ ι ἐγχέλεις εἴρηκεν. ὅταν δ' Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι λέγει. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν. ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν, αἱροῦσι, καὶ σὺ λαμβάνεις ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς. Σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται ὅθεν καὶ τοῦτο

Ἐγχέλεις.

lib. 6.

μα εἰς νς' ἐπαρατώθη. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ κείμενον οὕτως ἔφη, τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες. ἰδιαίτερον δὲ καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες, ἵνα καὶ τὸ βάθος τοῦ κεκαυμένου ὕδατος δηλώσῃ. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰγυπτίους φησίν,

Καὶ τἄλλα δ' εὐνοῦς φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους Εἶναι, τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν. Πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα, Τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔστ' ἡμῖν τυχεῖν, Τούτων δὲ δραχμὰς οὐ λάχιστον δώδεκα Ἢ πλεῖον ἀναλώσασιν ὀσφρανθῆναι μόνον. Οὕτως ἔστ' ἅγιον παντελῶς τὸ θηρίον.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησίν, Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγὼ, Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι Ἡμῶν. ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολὺ, Βοῦν προσκυνεῖς. ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγῇ δαίμονα.

Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παρὰ πολὺ, Οὐκ ἐσθίεις ὕει᾽. ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγὼ, Τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω. Τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος Εἶναι. παρ' ὑμῖν δ' ὡς ἔοικεν ἀπηργμένους, Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἂν ἴδῃς Κλαίεις, ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω. Δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις, Πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβις ἢ κύων. Ὅπου γὰρ εἰς θεοὺς τοὺς ὁμολογουμένους Θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως, Δίκην τίν' αἰλούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν.

Ὅτι δ' ἤσθιον τὰς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τεύτλων ἐντυλίξαντες, πολὺ μὲν ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. καὶ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ἠχοῖ, Νύμφα ἀπειρόγαμος τεύτλῳ περὶ σῶμα καλυπτὰ Λευκόχρως πάρεστιν ἔγχελυς, ὦ μέγα μοι μέγα σοι φῶς ἐναργὲς, καὶ ἐν Ἴωνι, Καὶ μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπὶ σιπλεῖ ὑπογάστρι᾽ ὀπτῶν αὐτὰ λιμνοσώματοι Βοιώτιαι παροῦσαν ἐγχέλεις θεαὶ τεῦτλ' ἀμπεχόμεναι. καὶ ἐν Μηδείᾳ, Παρθένου Βοιωτίας κωπάιδος. ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν. ὅτι δὲ καὶ αἱ Στρυμόνιαι ἐγχέλεις διὸ ὀνόματός εἰσιν, φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης. Καὶ σύ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν Θρῄκης κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος, Στρυμὼν μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος. καὶ περὶ τὸν Εὐκλέα δὲ ποταμὸν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις δέλτοις οὕτως, Ἐλθὼν Εὐκλέα πηγὰς ἐπὶ δινήεντος. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος

ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου, ἐγχέλεις φησὶ διαφόρους γίνεσθαι. Ἔλλοψ. Προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατός φησι τάδε περὶ αὐτοῦ, Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς, Τόν γε κράτιστον δή. οὗτος γὰρ αὖ ἐστιν ἐκεῖθεν Τὴν ἀρχὴν γεγονὼς, καὶ ἢ περὶ νήσους, Ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῶν γῆν, ἢ περὶ Κρήτην Λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυμαβολὴξ ἀφικνεῖται. Ἐρυθρῖνος. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων, καὶ Σπεύσιππος παραπλήσιά φησιν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι δὲ λύκον τὸν ἐρυθρῖνον καλοῦσι, ὡς Κλέαρχος φησὶν ἐν γλώσσαις. Ἐγκρασίχολοι. Καὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων, ἐν τῷ περὶ ζωικῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἑψητοῖς μέμνηται, εἰπὼν οὕτως. ἑψητὸς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους, ἢ ἴωπας, ἢ ἀθερίνας, ἢ κωβιοὺς, ἢ τριγλίδας μικρὰς, σηπίδιά τε, καὶ τευθίδια, καὶ καρκίνια. Ἑψητός. Ἐστὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ, οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπέπωκεν ἑψητὸς ἐντυχών. Εὔπολις Αἰξίν, ὦ χαίρετε αἷσι μέλλουσιν ἑψεῖσθαι. Εὔβουλος ἐν Προσουσίᾳ, ἢ Κύκνῳ, Ἀγαπῶν τε καὶ ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἕνα, Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας ἥδη. Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ, καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλειοί πως. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. καὶ πάλιν, τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις, οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινῶν. πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης δράμασιν ἢ Νιόβῳ, οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν. Μένανδρος Πορινθίᾳ, τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον. ἑνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ἡσιόδῳ, Βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν. Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ, ἑψητόν ἀγοράσειεν τινά. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ἀποπαύηται τῶν πληρώσεων.

Ἥπατος, ἢ Λεβίας. Διοκλῆς τοῦτον φησὶ τῶν πετραίων εἶναι. Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν ἥπατον. ἐστὶ δὲ μονήρης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. σαρκοφάγος τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ἔχων, καρδίαν τρίγωνον, λευκήν. Ἀρχέστρατος δ' ὁ τῶν δείπνων λοχαγὸς, φησὶν καὶ λεβίαν λαβεῖν ὄχετον ἥπατον ἐν περικλύστῳ, Δήλῳ καὶ Τήνῳ. Ἠλακατῆνες. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ, σκόμβρος, θύννος, κωβιός, ἠλακατῆνες. εἰσὶ δὲ κητώδεις ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος Κόλακι φησί. κωβιός, ἠλακατῆνες καὶ κυνὸς οὐραῖον. Μνασέας δ' ὁ Πατρεὺς φησίν, Ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ Ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς Γαλήνη, καὶ μύραινα, καὶ ἠλακατῆνες. Θύννος. Τοῦτον φησὶν Ἀριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς ἐπὶ δεξιὰ, ἐκπλεῖν δ' ἐπ' ἀριστερά. τῷ γὰρ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ὀξύτερον βλέπειν, τῷ δὲ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν.

ἔχει δὲ

ἔχει δὲ ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ. διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. σμίγεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φασι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κυήματα, δυσάλωτος. ὅταν δ' ἢ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δὲ ὁ θύννος καί τοι πολυκύμαντος ὤν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν Ὄρκυνον. ἄλλοι δ' αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ Ὀψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ μὴ περὶ τιμῆς. Ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ Ἐν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ. Κεφαλοιδὶς † δ' ἀμείνους Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή. Ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς, † Ἕρπε τὸν εἰς ὑδάτων στεφάνους, πολὺ δὴ πολὺ πάντων Ἐνταῦθ' εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσι δὲ τέρματα νίκης. Οἱ δ' ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν, Πολλὰ περάσαντες πελάγη, βρυχία διὰ πόντου. Ὥστ' αὐτοὺς ἡμᾶς θηρεύομεν ὄντας ἀώρους. ὠνομάσθη δὲ θύννος ἀπὸ τοῦ θύειν τε καὶ ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γὰρ ὁ ἰχθῦς, διὰ τὸ ἔχειν κατά τινα ὥραν οἶστρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὑφ' οὗ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι γράφων οὕτως. οἱ δὲ θύννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν, ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι τηνικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια, οἷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος δὲ ἡλίκον ἀράχνης. ποιεῖ δὲ πόνον αὐτοὺς ἐξάλλεσθαι, οὐκ ἔλαττον τοῦ δελφῖνος καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. καὶ Θεοδωρίδας δέ φησι, θύννοι τε δὴ οἰστρήσοντι Γαδείρων δρόμον. Πολύβιος δ' ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενος φησίν, ὅτι βάλανοι εἰσὶ κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι, ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τίς λέγων ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὗς ἀπὸ τῶν βαλάνων αὐξανόμενοι. ἐπαινεῖται δὲ τοῦ ἰχθύος τούτου τὰ ὑπογάστρια, ὡς καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Ἴωνι, Μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλευρ' ἐπί τε πλεῖ Ὑπογάστρι' ὀπτῶν. Ἀριστοφάνης Λημνίαις, οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον οὐχὶ θύννου ὑπογάστριον. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον θύννου τε καὶ ἀκροκώλιον δραχμῆς ὕειον. ἐν δὲ Μακεδόσιν, ὑπογάστρια θ' ἥδιστα θύννων. Ἔριφος Μελιβοίᾳ, ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι ὑπογάστριον θυννάκου, οὐδὲ κρανίον λάβρακος, οὐδὲ γόγγρου, οὐδὲ σηπίας. Ἃς οὐδὲ μακραῖ ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς. Ὅταν δὲ καὶ Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογάστριον ὦ Δάματερ. παρατηρητέον ὅτι ἐπὶ ἰχθύων ὑπογάστριον λέγουσι, σπανίως δ' ἐπὶ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἄδηλον δὲ ἐπὶ τίνων ἔταξε τὸ ὑπογάστριον Ἀντιφάνης ἐν τῷ Ποντικῷ, ὅταν λέγῃ ὅς τις ὀψώνηκ' ἴσως † τούτους μεγαλείως ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις, Ὑπογάστρι' ἐλθὼν ὅσα Ποσειδῶν ἀπολέσει, Τάττειν τε γυναικῶν παρασκευάζεται Γλυκερᾶ μετ' αὐτῶν. Ἄλεξις δὲ ἐν Ὀσσαῖς ὑφαίνουσι, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ θύννου ἐπαινῶν φησίν, Καὶ τοὺς ἁλιέας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,

Ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι, Τριχίδια καὶ σηπίδια καὶ φευκτούς τινας. Οὗτος πρότερον κεφαλὴν εἰ λάβοι θύννου Ἐνόμιζεν ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν. Ἐπήνεσαν δὲ τῶν θύννων καὶ τὰς κλεῖδας καλουμένας, ὡς Ἀριστοφῶν ἐν Πειθοῖ, Καὶ μὴν διέφθαρταί γε τοὔψον παντελῶς.

Κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι, Αἷς τὰς θύρας κλείουσι. θύννου μὲν οὖν Σεμνὸν τὸ βρῶμα καὶ τρίτη Λακωνική. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνι φησὶ θύννον θύεσθαι, καθάπερ προείπαμεν. Ἡρακλέωνα δ' ὁ Ἐφέσιος τὸν ὄρκυνον φησὶ λέγειν τοὺς Ἀττικούς. Σώστρατος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, τὴν Πηλαμύδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει. νομίζω δὲ γενομένην θύννον, ἔτι δὲ μείζονα ὄρκυνον. ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανόμενον γίνεσθαι κῆτος. μνημονεύει δὲ τοῦ θύννου καὶ Αἰσχύλος λέγων. σφύρας δέχεσθαι κἀπιχαλκεύειν λέγω, Μύδρους ὃς ἀστενακτὶ θύννος ὣς ἤνεχ' ἄναυδος. καὶ ἀλλαχοῦ οὗτος, καὶ ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην. ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν † ἁλιεῦσι καὶ θάλασσα καὶ βορβορώδης ἣ τρέφει θύννον μέγαν. καὶ παρὰ Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θύννους καλοῦσιν, Ἀθηναῖοι δὲ θυννίδας.

Θυννίς. τοῦ ἄρρενος ταύτην φησὶ διαφέρειν ὁ Ἀριστοτέλης, τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ἀφαρέα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων διίστὰς αὐτὴν τοῦ θύννου, φησὶ τοῦ θέρους τίκτει περὶ τὸν Ἑκατομβαιῶνα θυλακοειδὲς ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται μικρὰ ᾠά. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων διέστασιν αὐτὰς τῶν θύννων, καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις. Κρατῖνος δ' ἐν Πλούτοις φησίν, ἐγὼ γὰρ εἰμὶ θυννὶς ἢ μελαίνας ἢ καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν ε' περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτοπιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα. Ἀρχέστρατος δ' ὁ λίμμαξ φησίν, Καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, τὴν θυννίδα φωνῶ Τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιόν ἐστιν. Εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν, Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας, καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας, Θερμὰ τ' ἔχειν τεμάχη βάπτων δριμεῖαν ἐν ἅλμῃ, Κἂν ξηρὰ ἐθέλῃς ἔσθειν γενναῖα πέλονται,

Ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοῖαι. Ἂν δ' ὄξει ῥαίνας παραθῇς ἀπόλωλεν ἐκείνη.

Καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν παιδεραστῇ ἐκ τῆς βελτίστης μεσαῖον θυννάδος Βυζαντίας τέμαχος ἐν τεύ-
τλου λακισοῖς κρύπτεται στεγάσμασι. τῆς θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λευκαδίᾳ οὕ-
τως, Ὁ μὲν ἀγχοῦ τρεφόμενος, Θαλάττιος μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει, Γρὺν τῶν περὶ γῆν γόγγρον
τιν' ἢ νάρκην τινά, Ἢ θύννος τὰ πρὸς τῇ ποίᾳ τὰ κάτωθεν λέγω, Τούτους φάγοις ἄν. τοὺς γὰρ
ἄλλους νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τὸ δ' ἵνα ἐσθίεις Τουτὶ κακὸν ὦ τᾶν † πλοῖα κωπαίδας λέ-
γεις, Ἀγρίους γε. παρὰ λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω, Τὰ δ' ἐγχέλια γράφομαι λειποταξίου.
Κομιδῇ γὰρ οὐκ ἦν οὐδαμοῦ. τούτων τῶν ἰαμβείων ἔνια ἔστιν εὑρεῖν καὶ ἐν Ἀκεστρίᾳ, καὶ ἐν Ἀγροί-
κῳ, ἢ Βουταλίωνι. Ἱππῶναξ δέ, ὡς Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν παρατίθεται, φησίν. ὁ μὲν γὰρ
αὐτῶν ἡσυχῇ τε καὶ ῥύδην, Θύνναν τε καὶ μυττωτὸν ἡμέρας πάσας, Δαινύμενος ὥσπερ Λαμψα-
κηνὸς εὐνοῦχος Κατέφαγε δὴ τὸν σκληρόν, ὥστε χρὴ σκάπτειν Πέτρας τ' ὀρείας, σῦκα μέτρια 10
τρώγων, Καὶ κρίθινον κόλλικα, δούλιον χόρτον. Μνημονεύει δὲ τῶν θυννίδων καὶ Στράττις ἐν Καλ-
Ἵππουροι. λιππίδῃ. Ἵππουροι. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων τοὺς ἱππούρους φησὶν ᾠὰ τίκτειν, καὶ ταῦτα ἐξ
ἐλαχίστων μέγιστα γίνεσθαι, ὡς καὶ τὰ τῆς μυραίνης. τίκτειν δ' ἔαρος. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων
κορύφαιναν καλεῖσθαι φησὶ τὸν ἵππουρον. Ἱκέσιος δὲ ἱππούρους αὐτοὺς προσαγορεύει. μνημονεύει δὲ
αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, κ' ὀξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες. Νουμήνιος δ' ἐν
ἁλιευτικῷ τὴν φύσιν τοῦ ἰχθύος διηγούμενος, συνεχὲς φησὶν αὐτὸν ἐξάλλεσθαι, διὸ καὶ ἀρνευτὴν ὀνο-
μάζεσθαι. λέγει δὲ οὕτω περὶ αὐτοῦ, Ἠέ, μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον, Ἀρχέστρατος
δέ φησιν, Ἵππουρος δὲ Καρύστιος ἐστὶν ἄριστος, Ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Κάρυστος.
Ἵππος. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικοῖς, κορύφαιναν αὐτόν φησιν ὀνομάζεσθαι. Ἵππος. Μήποτε τού-
τους ἱππίδια καλεῖ Ἐπίχαρμος, ὅταν λέγῃ. κοράκινον δὲ κορακοειδῆ. πίονά τ' ἱππίδια λεῖα ψύχει, 20
παλουρίδες. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προτίῃ ἢ ἀναιδέα λάων. Χαύ-
νους τιλαίνας ἐγχελυάς τε καὶ ἐντεχέα πίτυον, Ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδυλιν. μνη-
μονεύει αὐτοῦ Ἀντιφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως, ἢ ὕκην ἢ ἵππον ἢ ὃν κίχλην
Ἰουλίδες. καλέουσιν. Ἰουλίδες. περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησίν, ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλ-
μῃ, ὀπτᾶν δὲ ἐπὶ τηγάνου. Νουμήνιος δέ, Κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο τόκιν καὶ ἰουλίδα μάργον Πολλὸν ἀπο-
τρωπῶν καὶ ἰοβόρον σκολόπενδρον. ἰούλους δ' αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς, διὰ τούτων.
Καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελέατος ὅπῃ παρ' ἄκρας Δίνεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα, οἱ μὲν ἴουλοι Κέκλην-
ται μέλανες γαιηφάγοι ἔντερα γαίης. Ἠὲ καὶ ἑρπύλας δολιχόποδας ὁππότε πέτραις Ἀμμώ-
Κίχλαι. δης κλύζονται ἐπ' ἄκρῃ κύματος ἀγῇ, Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ' εἰς ἄγγος ἀολλεῖς. Κίχλαι,
Κόσσυφοι. καὶ Κόσσυφοι. διὰ τοῦ η Ἀττικοὶ κίχλην λέγουσι. καὶ ὁ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θη- 30
λυκὰ, πρὸ τοῦ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα, σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἅμιλλα, ἄμαλλα. τὰ δὲ εἰς λη, οὐκ
ἔτι. ὁμίχλη, φύτλη, γενέθλη, αἴγλη, τρώγλη. ὁμοίως οὖν καὶ τρίγλη. Κρατῖνος, τρίγλη δ' εἰ μὲν
ἐδηδόκοι ἢ τένθου τινὸς ἀνδρός. Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν. οἱ δὲ πετραῖοι φησὶ καλούμενοι,
μαλακόσαρκοι, κόσσυφοι, κίχλαι, πέρκαι, κωβιοί, φυκίδες, ἀλφηστικός. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ,
Γλαύκην, ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος, ἠὲ μελάγγρων, Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας. Ἐπίχαρμος δ' ἐν
Ἥβας γάμῳ, Βαμβαλόνες τε κίχλαι τε καὶ λαγοί, δράκοντές τ' ἄλκιμοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ πε-
ρὶ ζωϊκῶν, καὶ τὰ μὲν μελανόστικτα, ὥσπερ κίχλη. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν ἔργοις θαλαττίοις, τὴν
κίχλην πολλοῖς ὀνόμασι φησὶ καλεῖσθαι. Οἷς ἤδη κίχλην οἰνώδεα τὴν καλαμῆες Σαυρὸν κικλή-
σκουσι, καὶ αἰολίην † ὀρφισκοπιώτατον κεφαλῇ. Νίκανδρος δ' ἐν τετάρτῳ ἑτεροιουμένων, φη-
Κάπροι. σίν, ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον. Κάπρος, καὶ Κρέμυς. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων φησὶ 40
Κρέμυς. τὰ δὲ ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφίς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρότατα, τρα-
χύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν διράβδα, ὥσπερ συναγρῖνος. τὰ δὲ πολύρραβδα καὶ ἐρυθρόγραμ-
μα, ὡς σάλπη. τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,
Αὐτὰρ ἐὰν Ἀμβρακίαν ἐλθὼν εὐδαίμονα χώραν, Τὸν κάπρον γ' ἂν ἐσίδῃς ὠνοῦ, καὶ μὴ κατά-
λειπε, Κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ Δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων. τὸ γὰρ ἐστὶ νέκτα-
ρος ἄνθος. Τούτου δ' οὐ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν, Οὐδ' ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλε-
κτὸν ὕφασμα, Σχοίνου ἐλειοτρόφου κοῖλον χείρεσσιν ἔχοντες Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λο-
Κίθαρος. γισμῷ, Ἄρθρων μηλείων περὶ γῆν δωρήματα βάλλων. Κίθαρος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων
ἢ περὶ ἰχθύων, ὁ κίθαρος φησὶ καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος, τὴν γλῶτταν ἀπολελυμένος,
καρδίαν λευκὴν ἔχων καὶ πλατεῖαν. Φερεκράτης δ' ἐν Δουλοδιδασκάλῳ, κίθαρος γενήσεσθαι κ' ἀγο- 50
ράζων κίθαρος ὤν. ὡς ἀγαθόν γε ὁ κίθαρος, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος πάνυ ἐκεῖνο θράττει μ' ὅτι λέγου-
σιν, ὦ ἀγαθή, ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τι κακόν. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, ἢ δὲ ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ
κίθαρος ἐνῆς. ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος.

Καλλίας

Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς, καὶ κύκλωψ ἢ κίθαρος ὀπτὸς, καὶ βάτις θύννου τὸ κεφάλαιον τοδί. ὁ δὲ Ἀρ-
χέστρατος ἐν τῇ Ἡδυπαθείᾳ, Κίθαρον δὲ κελεύω, Ἐὰν μὲν λευκός τ' ᾖ στερεός τε πεφύκῃ Ἕψειν εἰς
ἅλμην καθαρὰν καὶ φύλλα καθέντα, Ἂν δ' ᾖ πυρρὸς ἰδεῖν, καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν Ὀρθῷ κεν-
τήσαντα δέμας νεοθηγεῖ μαχαίρᾳ, Καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε. Χαίρει γὰρ δαπα-
νῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ' ἀκόλαστος. Κόρδυλος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἀμφίβιον εἶναι, καὶ τελευ- Κόρδυλος.
τᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐανθέντα. Νουμήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ κόρυλον αὐτὸν καλεῖ. Τοῖσι κεν ἄρμε-
να πάντα, παρωπλίσσαιο δὲ μῦρα, Κούρυλον ἢ σπαρίωνα ἢ εἰναλίην ἐρυθῖνον. Μέμνηται δὲ καὶ
κορδυλίδος ἐν τούτοις, Ἠὲ μύας ἢ ἵππους ἢ γλαύκην κορδύλην. Κάμμαροι. Ἐπίχαρμος ἐν Κάμμαροι.
Ἥβας γάμῳ, ἔτι δ' ἐπὶ τούτοις βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. καὶ Σώφρων δὲ ἐν γυναικείοις
10 μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλοῦνται. Καρχαρίαι. Καρχαρίαι.
Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησὶν, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δ' ῥόθιον ψαμαθίδα.
Σώφρων, θυννοθηρεῦντι δὲ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας ὁ κάτινος δ' ἔπαθε. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς
γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαι φησὶ καὶ λάμιαν καὶ σκύλλαν. Κεστρεύς. Ἱκέσιος φησί. τῶν Κεστρεῖς.
δὲ καλουμένων λευκίσκων πλείονά ἐστιν εἴδη. λέγονται γὰρ οἱ μὲν κέφαλοι, οἱ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ
χελῶνες, οἱ δὲ μύξινοι. ἄριστοι δ' εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν, καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύ-
τεροι δ' εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥττονες δ' οἱ μύξινοι. καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελῶ-
νες, οἱ λεγόμενοι βάκχοι. εὔχυλοι δ' εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὔκριτοι. Δωρίων δ' ἐν τῷ
περὶ ἰχθύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐπαινεῖ, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει. εἴδη δὲ τοῦ
θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κεστρέως ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. δια-
20 φέρειν τέ φησι κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων
ἱστορίας. ἄρχονται δέ φησι κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν † χελῶνες Ποσειδεῶνος μηνὸς, καὶ ὁ σάργος, † χάλωνες.
καὶ ὁ μύξος καλούμενος, καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γί-
νονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται ἐκ τῆς ἰλύος, καὶ τῆς ἄμμου. ἐν δὲ ἄλλοις φησὶν Ἀριστοτέλης,
ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἅτε δὴ οὐδ' ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὁ μέν τις κέ- lib. 8.
φαλος, ὁ δὲ χελὼν, ὁ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὔ. καὶ τροφῇ χρῆ-
ται, ὁ μὲν † φεραῖος τῇ ἀπ' αὐτοῦ γινομένῃ μύξῃ, ὁ δὲ χελὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύϊ. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸ † πυραῖος.
γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδ' ἕνα τῶν ἰχθύων. Εὐθύδημος
δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, εἴδη κεστρέων εἶναι σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέ-
γεσθαι, διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν. σφηνέας δὲ, ὅτι λαγαροί εἰσι καὶ τετράγωνοι. τὰ δὲ τῶν
30 δακτυλαίων τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυεῖν δακτύλων. θαυμαστοὶ δ' εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ
τὰ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκε. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης. καλοῦνται δὲ οἱ κε-
στρεῖς ὑπό τινων πλωτοὶ, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος
δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει, Αἰόλιαι πλωτοί τε κυνόγλωσσοί τε, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες. Ἀριστοτέ-
λης δὲ ἐν τῷ περὶ ζώων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἐπι- lib. 9.
βουλεύεται δὲ ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος. ὁ δὲ γόγγρος ὑπὸ μυραίνης. ἡ δὲ λεγομένη παροιμία, κε-
στρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων ἀκούεται. ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. Ἀναξίλας
ἐν Μονοτρόπῳ, Μάτωνα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ διαβάλλων φησὶ τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε
τὸ κρανίον ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι. ὁ δὲ καλὸς Ἀρχέστρατος φησὶν, Κεστρέα δ' Αἰ-
γίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε Ἀνδράσι τ' ἀστείοισιν ὁμιλήσεις. Διοκλῆς θαλάττιον, ἅλλεται δ' ὑφ'
40 ἡδονῆς κεστρεύς. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις, Ἄρχιππος Ἡρακλεῖ γαμοῦντι φησί. νήστεις κεστρέας,
κεφάλους. Ἀντιφάνης Λάμπωνι, κεστρεῖς ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις νήστεις. Ἄλεξις φυγῇ, ἐγὼ
δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ' ἀποτρέχω. Ἀμείψιας ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ ἰδὼν πορεύομαι εἰς τὴν ἀγο-
ρὰν ἔργον λαβεῖν. ἄπειμι γ' αὖ ὧν νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί. Εὔφρων, αἰσχραμίδας δὲ κε-
στρεὺς ἐστὶ νῆστις περιπατεῖ. Φιλήμων συναποθνήσκουσιν, ἠγόραζε νῆστιν κεστρέα ὀπτὸν οὐ μέγαν. Ἀριστο-
φάνης Γηρυτάδῃ, ἄρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία. ὡς μὲν γάρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκεται. Ἀνα-
ξανδρίδης Ὀδυσσεῖ, τὰ πολλ' ἄδειπνος περιπατεῖ κεστρῖνος ἐστὶ νῆστις. Εὔβουλος Ναυσικάᾳ, ὃς νῦν τε-
τάρτην ἡμέραν βαπτίζεται, νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ κα-
λῷ τούτῳ ὄψῳ τῶν κυνικῶν τις Ἑσπέριος ἐλθὼν, ἔφη. ἄνδρες φίλοι μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσ-
μοφορίων τῇ μέσῃ ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν. ὡς γὰρ ὁ Δίφιλος φησὶν ἐν Λημνίαις, Οὗτοι
50 δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ Κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος, ἐπὶ
τοῦτ' ἐφεξῆς ἔφη περὶ τὸν Θεοπόμπου ἡδυχάρην κεστρέων νήστεις χορὸς λαχανεύουσιν, ὥσπερ χῆνες ἐξε-
νισμένοι. οὐ πρότερον γάρ τινος μεταλήψεσθε, ἕως ἂν ἢ ἡμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Οὐλπιανὸς
ἄπῃ, διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὅτι οὐδὲν δέλεαρ
ἐσθίει

ἐδίει ἔμψυχον, καὶ ἀνελκυσθεὶς δὲ οὐ διαλλάζεται οὔτε σαρκὶ, οὔτ᾽ ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅτι καὶ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστιν. καὶ ὅτι ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὴν κεφαλὴν ὡς τὸ πᾶν σῶμα κρύπτων. Πλάτων τε ἐν ἑορταῖς φησὶ, ἐξιόντι μοι ἁλιεὺς ἀπήντησε φέρων μοι κεστρέας

Ἰχθῦς ἀσίτους καὶ σφόδρα πονηροὺς ἦγέ μοι. Σὺ δέ μοι εἰπὲ ὦ θετταλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται; καὶ ὃς, ἤτοι διὰ τὸ ἄφωνοι εἶναι. βούλονται γὰρ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἴλλοπαί τινες εἶν, διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἴσι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι. ἡ δὲ ὄψ φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ᾽ ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τίς ὤν. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον μηδὲν ἀποκρινάμενος τοῦ κυνὸς τὰ πρὸ τοῦ δύ᾽ ἄνδρες ἔλεγον εἷς ἐγὼν ἀπόχρεω, καὶ φημὶ ἄλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. λέξω δὲ καὶ μὴ προβληθέντος. διὰ τί οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν, ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν. θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. ἐπεὶ οὖν καὶ οἱ μολοττικοὶ κύνες πάντα μὲν σιωπᾶτε, πυθαγορίζετε δὲ ὑμεῖς μὲν ἄλλους ἰχθυολογήσομαι. Κορακῖνος. οἱ μὲν θαλάττιοι φησὶν Ἱκέσιος, ὀλιγότροφοι καὶ εὐέκκριτοι, εὔχυλοί γε μέσως. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, συμβαίνειν φησὶ σχεδὸν πᾶσι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γίνεσθαι τὴν αὔξησιν. † ἥκιστα δὲ κορακῖνοι. τίκτει δὲ πρὸς τῇ γῇ, καὶ τοῖς βρυώδεσι καὶ δασέσι. Σπεύσιππος δ᾽ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελάνουρον καὶ κορακῖνον. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ φησὶ, Ῥηϊδίως ἔλκοιο καὶ αἰολίην κορακῖνον. Μή ποτε οὖν καὶ οἱ παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν μούσαις κορακῖνοί εἰσιν. φησὶ γὰρ, Αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐν δὲ Ἥβας γάμῳ, καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων. μῦς, ἀλφησταί τε, κορακῖνοί τε κηριοειδέες αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. Εὐθύδημος δ᾽ ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν κορακῖνον φησὶν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδην προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ᾽ εἴρηκε καὶ Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος. ἔτι δὲ Φιλότιμος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ. ὅτι δὲ καὶ πλατιστακὸς καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρμένων φησὶν ὁ Ῥόδιος ἐν πρώτῳ μαγειρικῆς διδασκαλίας. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν Τελμισσεῦσι μελανοπτερύγων ἔφη κορακίνων. ὑποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν ἐπιλήσμονι, τοῖς σοῖσι σιτῶν κορακινιδίοις καὶ μαινιδίοις. Ἄμφις δ᾽ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὅς τις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον, Γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας. Οἱ δὲ καλοῦνται κορακῖνοι, ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι, ἔτι δὲ ἀδεεῖς, οἱ περιπαρημένοι ἴδωσιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν, καὶ οὐδέ ποτε παύεσθαι. καλοῦσι δ᾽ αὐτοὺς οἱ Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ πορείας χόνδρος. Κυπριανός. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ᾽ ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Δωρίων δ᾽ αὐτοὺς ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ ποταμίοις καταλέγων, γράφει οὕτως. λεπιδωτὸν, ὃν καλοῦσί τινες κυπριανόν. Κωβιοί. Πολύχυλοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες, εὐέκκριτοι, ὀλιγότροφοι, καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβιῶν σάρξ, χαυνοτέρα δὲ καὶ ἁλιπετέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἐναφιᾶσι. τροφιμώτεροί τε εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησὶ τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, κώθους αὐτοὺς καλεῖ,

Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προφερὴν καὶ ἀναιδέα δοίην. Καὶ Σώφρων ἐν τῷ ἀγροιωτικῷ θαλασσοπλύτας φησὶ, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ᾽ εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν, κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώτταις, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ κωβιοὺς ὀνομάζει. τρυγόνες τ᾽ ὀπισθόκεντροι καὶ † χάλανδροι κωβιοί. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβιοὺς, καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλλιστοι δηλοῖ διὰ τούτων, Ἥκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους Λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς θεαῖς Πᾶσαισι, τοῖς δ᾽ ἥρωσι τὰ ψαιστ᾽ ἀπονέμων. Ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς. Ὡς προσβαλεῖν δ᾽ ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον, Τὸν ἰχθυοπώλην προστίθημι φημί σοι

Τὸν δῆμον αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ φαληρικοί. Ἄλλοι δ᾽ ἐπώλουν ὡς ἔοικε † τρωινίσκους. Μένανδρος Ἐφεσίοις, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων Δραχμῶν ἐτίμα κωβιοὺς σφόδρα. ποταμίων δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κόκκυγες. Ἐπίχαρμος, καὶ γλαυκοὶ κόκκυγες οὓς παραχιζομένους πάντες, ὀπτῶντες δὲ χρὴ ἡδύναντες αὐτοὺς χαύομες. καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παραχίσαντας κατὰ ῥάχιν, καὶ παρηδύναντας χλόῃ, τυρῷ, ῥοΐ, σιλφίῳ, ἁλὶ, ἐλαίῳ. στρέφοντα δὲ ἀλείφειν καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος, οὕτως, Ἄλλοτ᾽ ἐρυθρὸν Κόκκυγ᾽ ἢ ὀλίγας πεμφηρίδας, ἄλλο τε σαῦρον. Κύων. Καρχαρίας. περὶ τούτου φησὶν Ἀρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων Ἡσίοδος, ἢ Θέογνις. ἦν δὲ καὶ ὁ Θέογνις περὶ ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησὶ διὰ τούτων. Τῆμος δ᾽ ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους Ἄρτι παραγγέλλοι μέσσατον ἦμαρ ἔχων.

Δεῖπνα δ᾽ ἂν λήγοι μὲν ὅν τινα θυμὸς ἀνώγοι Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

Χέρνιβα

Margin notes: Κορακῖνοι. † [illegible]. Κυπριανός. Κωβιοί. † [illegible]. Κόκκυγες. Κύων. Καρχαρίας.

Χέρνιβα δ' ἀψάμενος φέροι. στεφανώματα δ' εἴσω, Εὐθὺς ξανθινοῖς χερσὶ λέκαινα κόρη.

Οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν, Εἶτ' ἔπειτα καλῶν μὲν ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν, ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων, Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσι, Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρείσσονες ἡμίονοι. Ὁ δ' οὖν Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑποθήκαις παραινεῖ, Ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τοι καρχαρίαο χρὴ, Τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κοῖλα κάτωθεν, Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα. Ἄλλο δ' ἐκεῖσε φίλη κεφαλὴ μηδὲν προσενέγκης, Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπειδὰν δ' ὀπτὰ γένηται Ἤδη, τριμμάτιον δὲ φέρειν καὶ ἐκεῖνα μετ' αὐτοῦ. Ὅσσα δ' ἂν ἐν λοπάδος κοίλοις πληρώμασιν ἕψῃς, Μὴ θ' ὕδατος πηγὴν, μήτ' οἴνινον ὄξος Συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον κατάχευον ἔλαιον, Αὐχμηρόν τε κύμινον. ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα, Ἕψε δ' ἐπ' ἀνθρακιᾶς φλόγα τούτοις μὴ προσενεγκὼν, Καὶ κίνει πυκνῶς μὴ προσκαυθέντα λάθῃ σε. Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ' ἐσθίειν ἐθέλουσιν ὅσοι κούφην γε λαβόντες Ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν δ' εἰσὶν ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν, ἤν που περικύρσῃ. Τούτου τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος θυρσίων ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος.

Λάβρακες. οὗτοι ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ μονήρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶσσαν δ' ἔχουσιν ὀστώδη καὶ προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας τίκτειν αὐτοὺς, καθάπερ τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσόφρυας, μάλιστα οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. τίκτουσι δὲ χειμῶνος, καὶ τίκτουσι δίς. Ἱκέσιος δέ φησιν ὅτι οἱ λάβρακες εὔχυλοί εἰσι, καὶ οὐ πολύτροφοι. πρὸς δὲ τὴν ἔκκρισιν ἥσσονες, εὐστομίᾳ δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δὲ ὁ ἰχθὺς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, ἐπινοητικὸς ὢν τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Ἀριστοφάνης φησίν, Λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος. Ἀλκαῖος δ' ὁ μελοποιὸς μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος,

Λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος ὅταν Μίλητον ἵκηαι, Κεστρέα τὸν κέφαλον, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα.
Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι. ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος. Πίονες δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνι κλεινῇ,
Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πληθοφόρῳ Βόλβῃ τ' ἐνὶ λίμνῃ. Ἀλλ' οὐκ εὐώδη γαστρὸς κέκτηνται ἀλοιφὴν,
Οὐδ' οὕτω δριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ' εἰσὶν ἑταῖροι Τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί. ὅλους δὲ αὐτοὺς ἀλεπίστους,
Ὄπτησας μαλακῶς χρηστῶς προσένεγκε δ' ἅλμης, Μὴ δὲ προσέλθῃ σοι πρὸς τοῦ ψόφου τὸν ποιοῦντι,
Μήτε Συρακόσιος μηθεὶς, μήτ' Ἰταλιώτης. Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς,
Ἀλλὰ διαφθείρουσι κακῶς τυροῦντες ἅπαντα, Ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ. Τῶν δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων, Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι, Καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς παρὰ δαιτὶ δύνανται, Ὀψαρίων τεύχειν γλισχρῶν ἡδυσματολήρων.

Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων, ὅταν οὕτως λέγῃ. ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν μιλησίους κλονήσεις. ἐν δὲ λημνίαις, οὐ κρανίον λάβρακος οὐχὶ κάραβον Γρίασθαι, ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν τιτθαῖς φησὶ μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, ὅτι τὴν ἐν ἀγορασίαις ἐνίκα σηπίδια ἢ τευθίδια πλεκτάνια τε μικρὰ πολύποδος νῆσιν τινὰ μήτραν χορίαπυον λάβρακος κρανίον εὐμέγεθες. ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισωνὶς λίμνη ἐστὶ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου ἑνουμένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἑλληνικῶν. Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησὶ τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησίν, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος Ἑρμαῖος ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ τοὺς λάβρακας ἐντεριεύων.

Λάτος. Τοῦτον κατὰ τὴν Ἰταλίαν κράτιστον εἶναι φησὶν Ἀρχέστρατος λέγων οὕτως, Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ πολυδένδρῳ Ὁ Σκυλλαῖος ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα. Οἱ δὲ ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γενόμενοι λάτοι, τὸ μέγεθος εὑρίσκονται, καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθὺς οὗτος λευκότατος ὢν καὶ ἥδιστός ἐστι πάντα τρόπον σκευαζόμενος, παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γενομένῳ γλάνιδι. φέρει δὲ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ πάντα ἥδιστα. μάλιστα δὲ τὰ τῶν κορακίνων. πολλὰ γὰρ καὶ τούτων γένη. φέρει δὲ καὶ τοὺς μαιώτας καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι διὰ τούτων. τοὺς μαιώτας, καὶ σαπέρδας, καὶ γλάνιδας. εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν πόντον φερόντων τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Νειλῶοι δέ εἰσιν ἰχθύες, ἅγε τὸ μνημονεύειν δύναμαι πολυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων. Νάρκη μὲν ἥδιστα, χοῖρος, σιμὸς, φάγρος, ὀξύρυγχος, ἀλλάβης, σίλουρος, συνοδοντὶς, ἐλεώτρις, ἔγχελυς, θρίσσα, ἄβραμις, τυφλῆ, λεπιδωτὸς, φῦσα, κεστρεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι.

Λεόβατος. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. ἔστι δὲ λευκόσαρκος, ὡς Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ. Πλάτων σοφισταῖς, καὶ ἢ γαλεὸς καὶ λαόβατος καὶ ἔγχελυς.

Μύραιναι. Θεόφραστος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελυν φησὶ καὶ μύραιναν πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, διὰ τὸ

μικρὰ

Λάβραξ. Λάτοι. Λεόβατος. Μύραινα.

μικρὰ ἔχειν βράγχια, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. προτιμᾶσθαι δ' αὐτὰς εἶναι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων ἐκ μικροῦ φησὶν αὐτὴν ταχεῖαν τὴν αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι καρχαρόδουν. τίκτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρὰ ᾠά. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ, οὑτωσὶ λέγων. οὔτε γόγγρων τι παχέων, οὔτε μύραινα νάπυς. ὁμοίως δὲ καὶ Σώφρων. Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος ἐν τῇ συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ, Βατίς τε καὶ σμύραινα πρόσεστιν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὴν ποταμίαν φησὶ μύραιναν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ δακετῶν, τὰ μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἐχέως. εἶναι δ' αὐτὰς ἥττονας καὶ περιφερεῖς ποικίλας. Νίκανδρος δὲ ἐν θηριακοῖς, Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας Πολλάκις ἐκβρύξασα κατεπρήνιξεν ἐπάκτρων Εἰς ἅλα φυζηθέντας ἐχετλίου ἐξαναδῦσα, Εἰ δ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι, Θόρνυσθαι προλιποῦσαν ἁλὸς νομὸν ἠπείροισιν. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψευδῶς φησὶν εἶναι τὸ μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι, προερχομένην ἐπί τι τεναγῶδες. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι φιλαμμοδοῦντας ἀμμώδεσιν ἐρημίαις. Σώστρατος δὲ ἐν τοῖς

Μύρος. περὶ ζῴων (ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία) συγκατατίθεται τῇ μίξει. Μύρος. Ὁ δὲ μύρος ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων διαφέρει τῆς μυραίνης. ἡ μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ μύρος λιόχρως καὶ ἰσχυρός, καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἴυγγι, ὀδόντας τε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων δὲ τὸν μύρον φησὶ τὰς διὰ σαρκὸς ἀκάνθας οὐκ ἔχειν, ἀλλ' ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι δὲ αὐτῶν γένη δύο. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν μέλανες, οἱ δ' ὑποπυρρίζοντες. κρείσσονες δὲ εἰσὶν οἱ μελανίζοντες. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφός φησιν, Ἰταλίας δὲ μεταξὺ καὶ τὸν στενοκύμονα πορθμόν, Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ, Ὠνοῦ. τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Μαινίδες. Μαινίδες. ταύτας δέ φησιν Ἱκέσιος εὐχυλοτέρας εἶναι τῶν κωβιῶν. λείπεσθαι δ' εὐστομίᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὴν ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὅμοια φησὶν εἶναι τῇ μαινίδι βόακα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ οὕτως, ὄκχ' ὁρῇ βῶκας πολλὰς καὶ σμαρίδας. Ἐπαίνετος δὲ ἐν ὀψαρτυτικῷ φησὶ σμαρίδας, ἃς ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνάς. Ἀντιφάνης δὲ ἐν ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι, Ἑκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ τὴν βραχύτητα, λέγων οὕτως, Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς, τί φῄς ὦ φίλτατε Ἀνθρωποφάγους; πῶς ἂν ἄνθρωπος φάγοι. Δηλονότι ταῦτα δ' ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, Ἅ φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καλοῦνται δέ τινες καὶ λευκομαινίδες, ἃς ἔνιοι βόακας ὀνομάζουσι. Πολύοχος Κορινθιαστῇ, Ὅπως σε πείσω μηδεὶς πρὸς τῶν θεῶν Τοὺς βόακας ἄν ποτ' ἐλθὼν λευκομαινίδας καλεῖν. Μελάνουρος. περὶ τούτου φησὶ Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ἱκέσιος δὲ αὐτὸν σάρκῃ φησὶ παραπλήσιον εἶναι, καταδεέστερον δὲ τῇ εὐχυλίᾳ καὶ τῇ εὐστομίᾳ. μικρῶς δὲ τρέφειν καὶ εἶναι πρόσφιλον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν γράφει οὕτως, ὀρροπυγέσικτος δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σαργός. πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι.

Μελανδρύινοι. Μελανδρύινος. ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων τὸν καλούμενον ψύχρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον οὕτως, Ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα. Μορ-

Μορμύροι. μύρος. προσφιμώτατος, ὥς φησιν Ἱκέσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομάζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δ' οὕτως, χελιδόνες τε μύρμαι υἱοί τε κοιλίαν μέζονες ἐντί. Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἣν προσεφώνησε τινὶ τῶν ἑταίρων Δύσωνι ἢ Ζήνωνι φησίν, οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς τοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγκαθιέντας τῇ τιμῇ, καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεστηκότας τοὺς ἰχθύας, ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γράψαντα τὴν ἡδυπάθειαν ἤ τινα ἄλλον τινὰ ποιητῶν, καὶ λέγοντα τὸ μέτρον, Μόρμυλος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς οὐδέ ποτ' ἐσθλός. καί, τὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου, νῦν δὲ ἔστιν ἔαρ, Κεστρεὺς τὸ θαυμαστὸν ὅταν χειμὼν ἀφίκηται. Νῦν δ' ἐστὶ θέρος, καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποσοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ προσεστηκότων. τοῦτο

Νάρκη. δὲ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν. Νάρκη. Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἐν συμμαχίᾳ. νάρκη γὰρ ἑφθὴ βρῶμα χαρίεν γίνεται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνι φησὶ τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ. καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ. ἡ δὲ κλῆσις αὐτῆς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ. Μένανδρος δὲ ἐν φανῷ διὰ τοῦ α ἔχει. ὑπερῆλθε δέ μοι νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ἱκέσιος δέ φησιν, ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλοτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρῶδές τι διακεχυμένον εὐστόμαχον πάνυ. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φωλευόντων διὰ τὸ ψῦχος, φησὶ τὴν νάρκην ὑπὸ γῆς δύεσθαι. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν δακέτων καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαι φησὶ τὴν νάρκην τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν, καὶ διὰ τῶν ξύλων, καὶ διὰ τῶν τριοδόντων ποιοῦσαν ναρκᾶν τοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντας. ἀρχὴ δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἅπερ μακρότερα

Infra lib. 8. paulò aliter legũtur uersus isti.

πέρα ὄντα ἐπιλέλησμαι, ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ᾽ ἡ νάρκη, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνοτοκούντων. θηρεύει δ᾽ εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια προσαπτομένη καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Δίφιλος δ᾽ ὁ Λαοδικεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, μὴ πᾶν τὸ ζῷον φησὶ νάρκην ἐμποιεῖν. μέρος δέ τι αὐτῆς διὰ πείρας πολλῆς φάσκων ἐληλυθέναι. ὁ δ᾽ Ἀρχέστρατος φησί, Καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ, Καὶ χλόῃ εὐώδει, καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ. Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ, Νάρκην μὲν οὖν, ὥς φασιν, ἐνθυλευμένην Ὀπτᾶν ὅλην. ἐν δὲ Δημητρίῳ, Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ᾽ ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτοις παθεῖν.

Ξιφίας.

Ξιφίας. Τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἔχειν τὸ ῥύγχος τὸ μὲν ὑποκάτω μικρόν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες, μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ μεγέθει. τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος. ὀδόντας δὲ οὐκ ἔχειν τὸν ἰχθύν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθὼν Οὐραίου τ᾽ αὐτὸν τὸν σφόνδυλον, ἔστι δὲ κεδνός, Κἂν πορθμοῦ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι. Τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβής, ἢ τίς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ὁ ἐκ Γέλας, μᾶλλον δὲ Καταγέλας οὗτος ποιητής, ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν καὶ τὸν πορθμὸν διέπλευσε, καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας, καὶ τοὺς χυλοὺς διὰ τὴν λιχνείαν ἐξήτασεν, ὥστινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος.

Ὀρφός.

Ὀρφώς. Καλεῖται δὲ καὶ ὀρφός, ὡς Πάμφιλος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρφὸς φησὶν ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ καὶ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μονήρης. ἴδιον δ᾽ ἐν αὐτῷ ἐστι τὸ τοὺς θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι, καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν μετὰ τὴν ἀνατομήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωτάταις ἡμέραις, χαίρει τε πρόσγειος μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ᾽ οὐ πλεῖον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ᾽ αὐτοῦ Νουμήνιος φησί, Τοῖσί κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις Σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα. τῶν γὰρ ἐπ᾽ ἄκρης. καὶ πάλιν, γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἢ μελάγχρουν Κόσσυφον. Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν ὀρφὸν ὑπ᾽ ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Ἄρχιππος δ᾽ ἐν ἰχθύσιν, ἱερεὺς γὰρ ἦλθ᾽ αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Ὀδυσσεῦσι, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν. Πλάτων Κλεοφῶντι, Σὲ γὰρ γραῦ συγκατῴκισε σαπροῖς Ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν. Ἀριστοφάνης σφηξίν, Ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφώς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ. Τὴν μέντοι ἑνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Ἀττικοί. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν.

Ὄρκυνος.

Ὄρκυνος. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τοὺς ὀρκύνας ἐκ τῆς περὶ Ἡρακλείους στήλας θαλάσσης περαιουμένους εἰς τὴν καθ᾽ ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν, διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ Ἰβηρικῷ καὶ Τυρρηνικῷ πελάγει. κἀντεῦθεν κατὰ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ἱκέσιος δὲ τοὺς μὲν ἐν Γαδείροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι. μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ. τοὺς δὲ πόρρω Ἡρακλείων στηλῶν ἀλιπεῖς, διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλειδία καθ᾽ αὑτὰ ταριχεύεται, ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι, καὶ οὐρανίσκοι, καὶ οἱ λεγόμενοι μελανδρύαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται. Ἱκέσιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλειδία μᾶλλον εὐστομώτερα εἶναι τούτων.

Ὄνοι. Ὀνίσκοι.

Ὄνος, καὶ ὀνίσκος, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ἔχειν στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς, καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. φωλεύει τε μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις, τῶν ἄλλων ταῖς χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάς, μανάς τε χαύνας, ποικιλογάστορας ὄνους. διαφέρει δὲ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφων οὕτως, ὄνος ὃν καλοῦσί τινες γάδον. Γαλλερίδας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον τε καὶ μάξεινον. Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ ταρίχων. οἱ μὲν βάκχον φασὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ γελαρίην, οἱ δὲ ὀνίσκον. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Τὸν δ᾽ ὄνον † αὐσάδων τὸν καλλαρίαν καλέουσιν Ἐκτρέφει εὐμεγέθης, ἀμφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα, Καλῶς οὐχ ἡδεῖαν ἐμοί γε, ἀλλὰ δαίνυσθαι. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ᾽ ἐκείνοις.

Πολύπους.

Πολύπους. οὕτως φασὶν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ὡς δ᾽ ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. Ἀνάλογον παρὰ τὸ πούς γὰρ γέγονεν. τὴν δὲ αἰτιατικὴν πολύπουν φασὶν ὡς καὶ Ἀλκίνουν, καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ λέβητα Αἰσχύλον εἰρηκέναι ἐν Ἀθάμαντι ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ τοῦ ποῦς, ὡς ὁ νοῦς. τὸ δὲ πώλυπον λέγειν, αἰολικόν. Ἀττικοὶ γὰρ πολύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, ταῦθ᾽ ἑκόντα πολύπους καὶ σηπίας. καὶ πάλιν, τὸν πολύπουν μοι ἔθηκε. πάλιν, πηγαὶ λέγονται πολύποι πιλουμένου. Ἀλκαῖος ἀδελφαῖς μοιχευομέναις, ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πολύποδος ἔχειν. Ἀμειψίας κατεσθίοντι, δεῖ μὲν ὡς ἔοικε πολλῶν πολυπόδων. Πλάτων παιδίῳ, ὥσπερ οἱ πολύποδες πρώτιστα σέ. Ἀλκαῖος, ἔδοιδ᾽ ἐμαυτὸν ὡς πολύπους. οἱ δὲ πολύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ πούς ποδὸς ποδὶ πόδα. Εὔπολις δήμοις, ἀνὴρ πολίτης πολύπους εἰς τοὺς τρόπους. Διοκλῆς δὲ ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, τὰ δὲ μαλάκια φησὶ πρὸς

ἀκολουθεῖ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Ἀριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔχειν πόδας ὀκτώ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δὲ ἐν μέσῳ μεγίστους. ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θολὸν οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ἡ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται † ἔστιν δὲ ὅτε καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων, ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ᾠὰ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς αὑτὸν ἀπορήσῃ τροφῆς, ὅτι αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Ἀγρίοις, ἐν θρύσκοισι τε βρακάνοις καὶ στροβύλοις ζῶν. ὁπόταν δ' ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπερεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν ἐν τῶν τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ, Πολύπους ἔχων ἁπάσας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας, Οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτὸν ἐστὶ φίλτατα. τοῦτο δ' ἐστὶ ψεῦδος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς ἄν τις ταῖς θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας, καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτεται. ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θέογνις φησὶν ἐν ταῖς ἐλεγείαις. Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ, Τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν, παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη. οὐ δηλῶν ὅτου ἐστί. Πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον Ἀμφίλοχ' ἥρως, Τοῖσιν ἐφαρμόζων, ὧν κεν δῆμον ἵκηαι. Περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πολύπουν, οὔτε τὸν κωπηλάτην πολύπουν νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι. ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ συνεκτικός, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τοῦ διώκοντος βαδίζει, καὶ διωκόμενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ ῥᾳδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χωρίων. φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα, καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκαῖς προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προσπλεκόμενοι, καὶ τὰ σῦκα ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα τοῦ ἥδεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο, ἐάν τις κλάδον τοῦ φυτοῦ τούτου καθιῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καθ' ἣν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει περὶ τῷ κλάδῳ περιπλεκομένους, ὅσους ἐθέλει. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἔχειν αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες μέχρις εἰς μέσην τὴν πλεκτάνην, ἅπαν προσπεφυκός. † ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ ζῴων φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῷον. διαφέρει δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμηκεστέραν, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπῳάζει δὲ ὅταν τίκῃ, διὸ καὶ χείριστοί εἰσι περὶ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤ τοι ἄλλο τι τοιοῦτον κοῖλον. καὶ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πολυπόδια ἐξέρπει, ὥσπερ τὰ φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πολύπους, ὁτὲ μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὁτὲ δὲ ἐπὶ τῷ στόματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτάνην ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας τὸν πολύποδα φησὶ τοῖς πετρώδεσι † μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦνται φόβῳ καὶ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζῴων, οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ἐν δὲ τῷ περὶ

lib. 1.

τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ἑλλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δὲ ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ κατὰ τὰς πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον. ἀναδύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπαναστραφεὶς δ' ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες. ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, δείσας συστέλλει τοὺς πόδας καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τρεψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. περὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον, Κόγχος ἐγώ Ζεφυρῖτι παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ νῦν με Κύπρι Σεληναίης, ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις Ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων. Εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεός, οὖλος ἐρέσσων

Ποσσίν,

ποσίν, ἵν' ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρηται. Ἔς τ' ἔπισον παρὰ θῖνας Ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. Μὴ δέ μοι ἐν θαλάμοισιν ἔθ' ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους Τίκτει τ' αἰνοτέρης ὠὸν Ἀλκυόνης Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ Ῥέζειν καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος. Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοῦτο καὶ ἐν πόντῳ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου Κύπριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης, Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρίδος ἀκτῆς Πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης. Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπανεῖ πέλαγος. Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων. Καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι Στυγῶ μεταλλακτῆρα πολύπουν χροός. Εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων, ἑλεδώνη, πολυποδίνη, βολβοτίνη, ὄσμυλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκια φησὶν εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἑλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. χαλυσώδεες βολβιτίς, γραῖαί τ' ἐριθακώδεες. Ἀρχέστρατος δέ φησι πώλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι, Καὶ Κέρκυρα τρέφει πολλούς, μεγάλους τε τὸ πλῆθος. Δωριεῖς δ' αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπον, ὡς Ἐπίχαρμος. καὶ Σιμωνίδης δ' ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πολύπουν. ἔστι δὲ τῶν σελαχωδῶν, τὰ χονδρώδη δ' οὕτω λέγεται, πολύποδες, γαλεοί τε καὶ κύνες. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. σελάχια δὲ τὰ τῶν ἱερῶν φύλλα. Πάγουροι. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, καὶ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ οὕτως. εἶθ' ἁλιεὺς ὢν ἄκρος, σοφίαν ἐν Παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάζομαι καλόν γ' ἂν εἴη. Πηλαμίς.

Πάγουροι.

Πηλαμίς.

Φρύνιχος ἐν Μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων, τὰς πηλαμίδας φησὶ καὶ οἱ θύννοι τίκτουσιν ἐν τῷ πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, Εἶθ' ἡ πάροικος πηλαμὶς χειμάζεται, Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους Τῷ Βοσπορίτῃ, τῷδε γὰρ θαμίζεται.

Πέρκαι. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων, πέρκην, χάνναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κίστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὅτε δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην. Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. Πέρκη. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἀκανθοστεφῆ φησὶν εἶναι καὶ ποικιλόχροα, φυκίδα. τὴν δὲ γραμμοποίκιλον, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρωσμένην πέρκην. καὶ παροιμία δ' ἐστίν, ἕπεται πέρκη μελανούρῳ. Ῥαφίδες. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων καὶ ξύαγγοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάζας, ἀνόδουν φησὶν αὐτὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ. Ῥίνη. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φησὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι. καὶ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν Σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέροντα. Ἀρχέστρατός δέ φησι. Καὶ σελάχη μὲν ἴσθι καὶ ἡ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει. ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου Λειοβάτου ποιεῖσθαι, ὁμῶς κροκόδειλον ὀπτὸν Δαισαίμην ἀπ' ἰπνοῦ τερπνὸν παίδεσσιν ἰώνων. Σκάρος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρκοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, παράλευκον, τρίβολον. ἔχειν τε χολὴν, καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὰ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν. μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκμάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, ἁλιευόμεθα σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Σέλευκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ ἁλιευτικῷ, μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον καθεύδειν, ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δ' ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν Τειχιοέσσῃ Μιλήτου κώμῃ Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν, Καὶ σκάρον ἐν παράλῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα Γλαύκας, εὔχρηστον δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψα, Καὶ μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε λαβὼν νῦν,
Ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ Κρίβανον ἐν θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατόπτα, Πάσσε δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ Ἐκ χειρὸς κατακρουνίζων θεοδέγμονα πηγήν. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἰόλον. Σπάρος. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώτερον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ αὐτὸς ὁ Ποσειδάων γαύλοις ἐν φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος † ἄδικτα τύγανος ἀγεμὸν σπάρους καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ'

Πέρκαι.

Πέρκη.

Ῥαφίδες.

Ῥίνη.

Σκάρος.

Σπάρος.

ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ νάρκας ἐγχελυΐδας. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Σκορπίος. Σκορπίος. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσταρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν πετραίων φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψήττας, σαργούς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μελανοσαρκότεροί εἰσιν. Ἱκέσιος δέ φησι, τῶν σκορπίων ὁ μέν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυῤῥός, ὁ δ᾽ ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῷ προσφέρεσθαι ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοί, εὐέκκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. τίκτει δ᾽ ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, Φυκίδας ἄλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρόν Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ζωϊκῶν. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαυκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρης δέ ἐστι, καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσίν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ᾽ ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει. Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἐὰν ᾖ μὴ μείων πυγόνος, μεγάλου δ᾽ ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε.

Σκόμβρος. Σκόμβρος. Ἀριστοφάνους γηρυτάδης. Ἱκέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, προσφιμωτέρους δὲ τῶν κολιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμαι τοί τε κολίαι μέζονες ἐντὶ καὶ σκόμβρων ἀτὰρ ταυθυννίδων γε μῆνος.

Σαργοί. Σαργοί. οὗτοι ὥς φησιν Ἱκέσιος εὔψαισι μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ προσφιμώτεροι. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναι φησὶ περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν. Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιάδας ἄλλοτε δ᾽ ἄλλη Σαργὸν ἐπιτέλλοντα λινοπληγῖσαν ἰχθύων. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας, τίκτειν αὐτὸν φησὶ δίς, ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ, αἰδὲ λῆς σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ ποπυριτιοι. ὡς διαφέρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε, καὶ φίλταται ταινίαι, λεπταὶ μέν, ἁδεῖαι δέ. ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, σαργίνους διὰ τοῦτ᾽ αὐτοὺς καλῶν, καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατός φησιν, Ἡνίκα δ᾽ αὖ δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ, Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον, Εὐμεγέθη θερμὸν δριμεῖ δ᾽ ὄξει δεδαγμένον. Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν, ἅπαντα δέ μοι θεράπευε Τὸν στερεὸν τοιῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν, Τὸν δ᾽ ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας. Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

Σάλπη. Σάλπη. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, εὔονες φάγροι τε λάβρακές τε πίονες. σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἁδεῖαι δ᾽ ἐν τῷ θέρει. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἅπαξ τίκτειν φησὶν αὐτὴν τὸ μετόπωρον. ἐστὶ δὲ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κρίνω, βρωτὴ δὲ μάλιστα Ἐστὶ θεριζομένου σίτου, λαβὲ δ᾽ ἐν Μιτυλήνῃ Αὐτήν.

lib. 6. Παγκράτης δ᾽ ἐν ἔργοις θαλαττίοις, Σάλπαι τ᾽ ἰσομήκεις ἰχθῦς, ἅς τε βόας πόρκηες ἁλιζῶοι καλέουσιν. Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν. Ἐστὶ δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν Λοκρὸν ἢ Κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια, διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, Λεσβίαν φησὶ γεγονέναι σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ᾽ ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις σάλπης. Ἄρχιππος ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης. κῆρυξ μὲν ἢ βόαξ, σάλπης δ᾽ ὁ σάλπιγξ ἑπτὰ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δ᾽ ὅμοιος ἰχθῦς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ὁ προσαγορευόμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων διὰ ὅλου τοῦ σώματος πεφαμμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ μεταλλικῷ.

Συνόδοντες. Συναγρίς. Συνόδοντες, καὶ συναγρίς. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, συναγρίδας μαζούς τε συνόδοντάς τε ἐρυθροποικίλους. Νουμήνιος ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ ν λέγων φησίν, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόακάς τε τρεγκούς τε. καὶ πάλιν, Τοῖσι κεθαρίσαιο φαγεῖν λελειμμένος ἰχθύων, Ἢ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀφρίτην ἵππουρον. Συνόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ι κατὰ Δωρίων. ἔτι δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις, Αὐτὰς σινόδοντα μὲν ὃν ζητεῖ παχὺν εἶναι Ἐκ πορθμοῖο λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε. Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζων, καὶ πρὸς σὲ Κλέαινε. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Ἀρχεστράτῃ, Τίς δ᾽ ἔγχελυον ἂν φάγοι ἢ κρανίον Σινόδοντος.

Σαῦρος. Σαῦρος. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Λεύκῃ. μάγειρος δ᾽ ἐστὶν ὁ λέγων. Ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι, Ἀλλ᾽ αὖ διδάσκεις. ἐξελὼν τὰ βράγχια Πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ Παράσχισον χρηστῶς διαπτύξας θ᾽ ὅλον, Τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ γε καὶ καλῶς, Τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ᾽ ἠδ᾽ ὀριγάνῳ. Ἐφιππος δ᾽ ἐν Κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων

ἰχθύων

ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος, καὶ τοῦ σαυροῦ μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, χλανίδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, κεφαλῆς, πέρκης, σαυρὸς, φυκὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ, φάγρος, μύλος, λεβίας, σπαρὸς, αἰολίας, θρίσσα, χελιδὼν, καρὶς, τευθὶς, ψῆττα, δρακαινὶς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφὼς, κωβιὸς, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρὸς, τριχίας, φυκὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ. Σκεπινός. τούτου μνημονεύων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαι φησὶν αὐτὸν ἀτταγεινόν. Σκίαινα. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, αἰολίαι πλατίες τε κυνόγλωσσοί τε ἐν δὲ καὶ σκιαθίδες. Νουμήνιος δὲ σκιάδα αὐτὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Τοῖσι καθηρήσαιο λαβὼν λελιμμένος ἰχθῦν, Ἠὲ μέγαν σινόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἱππουρὸν, Ἠὲ φάγρον λοφίῳ. ὅτε δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα. Συναγρίδες. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ ἐν Γῇ καὶ θαλάσσῃ. Σφύραιναι. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους, εὐχυλίας δὲ μέσως. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν φησὶν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, κέστραν ὀνομάζων οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει, ὡς ταυτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κυνὰς κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, κέστραι βότιν κάπτουσαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὡς παραπλήσια ἐκτίθεται κέστραν, βελόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ τῷ τῆς σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα καὶ λέγοντος, ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος, κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκετε. Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδίκῳ, πάνυ συχνὴ σφύραινα. κέστραν ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν. Νικοφῶν δ' ἐν Πανδώρᾳ, κέστραι καὶ λάβρακες. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Σηπία. Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους. ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα παροξύνεται, ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα παιδία, ταινία, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πόδας ἔχειν ὀκτὼ, ὧν τοὺς ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο. τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μύτιδι ὁ θολὸς ἐστίν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι δὲ ἡ κοιλία πλακώδης καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἐνύστροις. τρέφονται δὲ αἱ μικραὶ σηπίαι τοῖς λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιὰς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γένηται τῶν πετριδίων, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρμοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φυγὴν εἰς τοὔμπροσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας προσιόντες οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες αὐτήν. ἂν δὲ οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ διατίθεται δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πολύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στόματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα. τῶν τε μαλακίων τίκτουσι πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν, καὶ κύσκονται πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ὅταν δὲ τέκωσι, τὰ ᾠὰ ὁ ἄρρην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρά. βαδίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποτανοὶ τευθίδες. τοῦτο δὲ σύμφωνον πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππῶναξ δ' ἐν τοῖς ἰάμβοις εἰπόντος σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς Ἐρασίστρατός φησιν ἐν ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δ' οὕτως. ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ, † ἐξ ἑφθοῖς. καὶ Γλαῦκος δ' ὁ Λοκρὸς ἐν ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει, ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον, καὶ ἕψημα ἢ μέλι, καὶ ὄξος καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατός φησιν.

Σηπίαι δ' Ἀβδήροις τε Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθὺς ἑάλω τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος Ἀφροδίτῃ, ἀλλ' ἐντραγὲ τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων Ἄλεξις ἐν Πονηρᾷ παράγει μάγειρον, τάδε λέγοντα. σηπίαι πόσου, δραχμῆς μιᾶς, Τρεῖς, τῶν δὲ τὰς μὲν πλεκτάνας, Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποιῶ. Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους Σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνούντων ἅμα Ἐπὶ τὸ τήγανον σίζων ἐπεισιὼν φέρω.

Τρίγλη. κίχλη, διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λᾱ λήγοντα θηλυκὰ, ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα, Τελέσιλλα. ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀριστοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζώων τεκμαίρεσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς τοῦτο ἐκ τοῦ γόνου τοῖς φαινομένοις περί τινας τόπους. μήποτ' οὖν ἐντεῦθεν ἔσχε καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας, ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ σκαρίς. ἀφύαι δ', ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι, τουτέστιν

Σκεπινός. Σκίαινα. Συναγρίδες. Σφύραιναι. Σηπία. lib. 5. Τρίγλη.

δὶς φυεῖς. θύω, θύννος ὁ ὁρμητικὸς περὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς οἴστρου ἐξελαύνεσθαι. ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγελαστικὴ, παντόστικτος. ἔστι δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τίκτουσα ἄγονός ἐστι. γίνεται γάρ τινα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατεσθίει. διὰ δὲ τὸ συμβεβηκὸς Ἐπίχαρμος ὀνομάζει αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ, διὰ τούτων. ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. Σώφρων δ' ἐν τοῖς ἀνδρείοις τριγόλας τινὰς ἐν τούτοις ἐπονομάζει, τριγόλα ὀμφαλοτόμῳ καὶ τριγόλαν τὸν εὐδιαῖον. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κάσσοι. φυξὶς φησὶ τρίγλας μὲν πίονας. τριγόλαν δ' ὀπισθίαν, κἀν τοῖς γυναικείοις δ' ἔφη, τρίγλαν γενειᾶτιν. Διοκλῆς δ' ἐν τοῖς πρὸς Κλέταρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ' ἐμφερῆ φησὶν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν, ὅθεν Τύφων φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὸν τριγόλαν τινὰς οἴεσθαι κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῆς ὀπισθίου ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων λέγων τρίγλας γε πίονας, τριγόλαν δ' ὀπισθίαν. Πλάτων δ' ἐν Φάωνι φησὶν, Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι παρθένου. Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ. τῇ δ' Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. τριοδῖτις γὰρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. κατὰ τὸ παραπλήσιον δ' οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κιττὸν, καὶ Ἀφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην, Ποσειδῶνι τινὲς οἰκειοῦσι. καὶ τὸν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ' εἶναι καὶ τοῦτον Ἀφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεννηθῆναι. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος κοινότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς ἀρτεμισίοις, διὰ τὸ δοκεῖν οὖ θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενειᾶτιν δ' ἔφη τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ τόπος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Ἑκάτῃ Τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν ἁλύσει φησὶν, Δέσποιν' Ἑκάτη τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη. ἐὰν δὲ ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτον ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κύσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδὲ ὄρνις. ὁ δὲ πολύιστωρ Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς περὶ Τειχιοῦσσαν τῆς Μιλησίας τρίγλας, ἑξῆς φησί. Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην κοὐ χείρονα λήψει. Ταύτης ἐν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις. Κρατῖνος δ' ἐν τροφωνίῳ φησὶν, οὐδ' Αἰξωνίδα ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ἔτι τρίγλην οὐδὲ τρυγόνος οὐ † δ' ἐνέφλω μελανούρου. Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν ναυκλήροις λέγων οὕτως, μετ' αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν Αἱ ξανθόχρωτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται. Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην Δεῖπνον, ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλας λέγεις.

Ταινία. Ταινίαι. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, καὶ πορίνται ταινίαι λεπταὶ μὲν, ἁδεῖαι δὲ ὀλίγου πυρός. Μύθαικος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κεφαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον. πλεῖστοι δὲ γίνονται καὶ κάλλισται περὶ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ' Εὔπολις ἐν προσπαλτίοις λέγῃ, μήτηρ τις αὐτῷ, Θρᾷττα ταινιόπωλις, τὴν περὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται.

Τράχουροι. Τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ φησὶν ἀκονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον.

Ταυλωπίας. Ταυλωπίας. περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ. Καὶ νιαροῦ μεγάλου ταυλωπίου ἐν θέρει ὠνοῦ, Κρανίον ὅταν Φαέθων πυμάτην ἀψῖδα διφρεύῃ, Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως, καὶ τρίμμα μετ' αὐτοῦ. Ὄπτα δ' ἀμφ' ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ.

Τευθίς. Τευθίς. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων. ἔχειν τε πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμὸν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ' ἄνω μείζους. καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θόλον ἐν τῇ κύστει οὐ μέλανα, ἀλλ' ὠχρὸν καὶ τὸ ὄστρακον μικρὸν λίαν, καὶ χονδρῶδες.

Τεῦθος. Τεῦθος. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει τῷ μεγέθει. γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμά ἐστιν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔχει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῃ ζώων, βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησί, Τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα Βαφύρα καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθεῖς ὄψει. Ἄλεξις δ' ἐν ἐρετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον, Τευθίδες, ἀμίαι, βατὶς, θῦμος, ἀφύαι. Κρεάδι' ἐντερίδι' ἀλ

λᾶς τὰς

λὰ τὰς μὲν τευθίδας. Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν στεατίου μικρὸν παραμίξας περιπάσας Ἡ-
δύσμασι λεπτοῖς χλωροῖς ἐνθυλάκιζε. Καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν ἀρτο-
ποιικῷ φησὶ Πάμφιλος. Ὗες. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δ' ὑαινίδες βύγλωσσοί τε καὶ κιθα- [Ὗες.]
ρος ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων, χαλκιδεῖς τε ὗές τε ἱέρακές τε χ' ὠ πίων κύων. εἰ μὴ ἄ-
ρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ αὐτίκρυς ὑαιναίν τινα καταριθμεῖται
ἐν τούτοις, Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὑαιναίν τε τρίγλην τε. Καὶ Διονύσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῆς
ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος. Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ πόντῳ τὴν οὖν ἀγόραζε, Ἣν
καλέουσι τινὲς θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν, Τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψει μηδὲν προσενεγκὼν Ἥδυσ-
μ', ἀλλ' ὕδωρ μόνον ὕδωρ ἐνθεὶς, καὶ θαμὰ κινῶν, Ὕσσωπον παραθεὶς τρίψας καὶ ἄλλο τι χρῄζῃς
10 Δριμὺ δ' εἰς ὄξος κατεμβάπτων καὶ ἐπείγου Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων.
Τὴν λοφιὰν δ' ὄπτα αὐτοῦ καὶ τἄλλα τὰ πλεῖστα. Μή ποτ' οὖν καὶ ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ ἁλιευτικῷ
τὴν οὖν ψαμμαθίδα καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα. Ὗκαι. [Ὗκαι.]
Τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκης. Νου-
μήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ ὕκας ἀγελαίδας, ἢ ἐπὶ φάγρον Ἱερὸν ἀλεόμενον. Τίμαιος
δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ σικελικοῦ πολιχνίου (λέγω δὲ τὴν ὕκκαρον) διαλεγό-
μενος προσαγορευθῆναί φησι τὸ πολίχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τό-
πον, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους, δι' οὓς οἰωνισαμένους ὕκκαρον ὀνομά-
σαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι Κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ Σμυρ-
ναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα. ἔστι δὲ αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλητᾶν
20 φάναι, οὐδ' ὕκην ἰχθὺς ἔσχατος ἐξέφυγε. Φάγρος. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια [Φάγρος.]
φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προειρημένοις.
Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναί φησιν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον, ἀκμάζειν τὸ
ἔαρ. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, λοῦδοι φάγροι τε καὶ λάβρακες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν
καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἴσον βο-
ρᾷ. Ἱκέσιος δέ φησι φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἀκαρναὶ καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συ-
ναγρίδες, τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι (γλυκεῖς τε γὰρ καὶ παρεστύφοντες καὶ τρόφι-
μοι) κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι. τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι, ἐλάτ-
τονά τε πιμελὴν ἔχοντες. Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν, Δή-
λῳ τ' Ἐρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους. Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ. μνημονεύει τοῦ
30 φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λημνομέδᾳ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκύψας. καὶ ἐν Φιλοκτή-
τῃ, κατ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἁδροὺς ὀψωνοῦσι μεγάλους τε φάγρους καὶ κωπαΐδων ἁπαλῶν τε-
μάχη στρογγυλοπλεύρων. ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φη-
σι Σιμμίας. Χάνναι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάσμονάς τε χάννας σκῆπάς τε πελο- [Χάνναι.]
γάστρονας ἐνῆς. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Χάννους τε πελίας τε καὶ ἐννυχίην πίτυον. μνημονεύει
δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ποικιλέρυθρον μέλαι-
ναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι. Χρόμις. Καὶ [Χρόμις.]
τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιαθίας χρόμιάς τε ὅς ἐν τῷ ἦρι κατὰ τὸν Ἀνάνιον ἰχθύων πάν-
των ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ὕκην ἢ καλλιχθὺν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν. Καὶ Ἀρ-
χέστρατος τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν, ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος, ἢ καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ. Χρύσοφρυς. [Χρύσοφρυς.]
40 Ἀρχιππος ἐν ἰχθύσιν ἱερὸς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς, Κυθηρίας. εἶναι δὲ ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος,
καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων τῶν ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δὲ
ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπί-
χαρμος ἐν Μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξί φησιν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχ-
θῦς ἐωνημένος μόνον ὀκτὼ λάβρακας, χρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις
λέγει, Χρύσοφρυν δ' ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον λαβὲ αὐτὸν, Θρέμ-
μα Σελινοῦντος σεμνοῦ, πλῦνον δ' ἔνι ὀρθῶς Εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες καὶ ᾖ δεκάπηχυς. Χαλκίδες. [Χαλκίδες.]
καὶ τὰ ὅμοια θρίσσαι ῥιχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιός φησιν αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ βρέσοι, καὶ αἱ ῥαφί-
δες καὶ θρίσσαι, ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρα-
κές τε χ' ὠ πίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι, σὺ δ' ἂν καὶ χαλκί-
50 δ' ἑκάτην, Αὔτως ἂν πείραιο καὶ ὀλίγην μαινίδα. διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεύς, οὗ μνημονεύει
Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτὸν γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν
χώρᾳ, περιφερῆ τε εἶναι καὶ κυκλοειδῆ. θρισσῶν δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τού-
τοις. μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος, μεμβράς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, ῥιχίς. ῥιχιῶν δὲ Εὔπολις ἐν Κόλαξιν,

ξ 4 Ἐκεῖνος

ἐκεῖνος ἦν φασιανὸς ὅς ἐστι τοῦ βίου, Πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ὀψώνησ᾽ ἅπαξ, ὅτι ταῦ Σά-
μου δ᾽ ἦν ἡμιωβολίου κρέα. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες εἰ γένοιτο ἑκατὸν τοῦ ὀβολοῦ. Δωρίων
δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ποταμίων μέμνηται, Θρίσσης, καὶ τὴν βριχίδα βριχίαν ὀνομάζει. Νικοχά-
ρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ καὶ τὰς πρημάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. † πλέωσιν Εὐρίπου ἁλιευόμε-
νος ποτ᾽ αὐτὸν εἶδον Ἀνδρόμαχον μετὰ πρημάδων, κἄπειτ᾽ ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀρι-
στοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῷ βριχίδα τὸν λεγόμενον, ὅτι ἥδεται
ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ᾽ ἐριτίμων μέμνηται Δωρίων λέγων περὶ
τὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἰδίας δὲ εἶναι τὰς ἐν ὑποβρύμματι. Ἐπαίνετος δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φη-
σί, γαλῆν σμυρνίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνὰ, χαλκίδας τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους.
ἱέρακα χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας σαρδίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ᾽
ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως. ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τριχίδια, χαλκίς, ἴκ-
τηρ ἀθερίνη. ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, θύριοι, ἴω-
πες ἐρίτιμοι, ἀθηναῖοι. τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, Ὡς δ᾽ ὁπότ᾽ ἀμφ᾽ ἀ-
γέλῃσιν εὐηγενέεσσιν ἰώπων, Ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀφάονες ἠὲ καὶ ὀρφώς. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν ὁλκά-
σιν, ὦ κακόδαιμον, ὅς τις ἐν ἅλμῃ πρῶτον τριχίδων ἀπεβάφθη. τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπι-
τηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν σφηξὶν ὁ αὐτὸς φησὶ
ποιητής. καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών. ἐπεὶ δ᾽ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμὲν, προσδιε-
λεγόμεθά τε περὶ θριοσῶν, φέρε εἴπωμεν τινές εἰσιν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾷτ-
ται. περὶ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ἀποδοῦναι δ᾽ ὅσα ἔχομεν
ἀλλήλων ἡμᾶς μὲν θρᾴττας καὶ ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα καὶ Σηπίαν τὴν θύρσου καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐ-
κλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ ἀναγυρουντόθεν τοὺς κορακίωνας, Καὶ κωβιὸν τοῦ Σαλαμινίου τόκον,
Καὶ βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ ὠρεοῦ. ἐν τούτοις αὖ τις ζητήσει ποίας θρᾴττας παρὰ τοῖς ἰχθύ-
σιν εἶναι συμβέβηκεν ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι
περὶ τούτου αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θρᾷττα θαλάττιον. καὶ μνη-
μονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν ἱπποτρόφῳ. ποιητὴς δ᾽ ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ᾽ οὕτως,
μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρᾷττα. χελιδὼν, καρὶς, τευθίς. Δωρόθεος δ᾽ ὁ ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ
ὀγδόῳ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δρά-
ματι, ἢ διὰ τὸ ἄηθες τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξήνεγκεν. ὅλως δ᾽ οὐδέ ἐστιν τὸ τῆς θέττης ὄνο-
μα παρ᾽ οὐδενὶ τῶν ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾷτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον, καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστη-
σιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως. καὶ συμπλιάζειν κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. καὶ
Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ, Δήμου δ᾽ ἁλιεύς ἐστιν. ἓν γὰρ τοῦτό μοι Τὸ λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσο-
μαι, Τί δῆτα σὺν θρᾷτταν ἢ ψῆτταν τιν᾽ ἢ Μύραιναν ἢ κακόν τι μοι δώσει μέγα Θαλάττιον.

Ψῆτται.

Ψῆτται. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων πα-
ραπλησίαν φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας γρά-
φει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοί, οἱ ὑπὸ δικτύου περιεχό-
μενοι, χρόμις, ψῆττα, θύννος, πηλαμὶς, κεστρεὺς, χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν
σελάχη φησί, βοῦς, τρυγὼν, νάρκη, βατὶς, βάτραχος, βούγλωττα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ
περὶ ἰχθύων γράφει. τῶν δὲ πλατέων βούγλωττον, ψῆτταν, ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. βουγλώσ-
σους δὲ ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεὺς δ᾽
ὁ σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψῆττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος
δέ φησιν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν. Βούγλωσσον περὶ Χαλκίδα κε-
δνήν. Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν ναυ-
κλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει, Αἱ ξανθοχρώτου ἃς κλύδων ἐξώπιος.
Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται, Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην, Δεῖπνον ὅταν
πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλαν λέγεις, γαλακτοχρῶτα σικελὸς ὃν πήγνυσ᾽ ὄχλος Ῥόμβος.
πεπληρωκότων τὴν περὶ ἰχθύων γινομένων τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ
τὸν λόγον καταπαύσαντες, εἰ μή τι καὶ ἄλλων σοι δεῖ βρωμάτων παραθήσομαί σοι, καὶ ἃ Εὔβου-
λος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσονται θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,

χορδαί τ᾽ ἐρίφων, ἧπαρ τε κάπρου, κριοῦ τ᾽ ὄρχεις, χόλικές τε βοὸς, κρανία τ᾽ ἀρνῶν,
νῆστις τ᾽ ἐρίφου, γαστήρ τε λαγώ, φύσκη, χορδή, πνεύμων, ἄλλας τε.
ἐμφορηθεὶς δὲ, καὶ τούτων ἕκαστον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου
ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἵνα δυνηθῇς τὰ μετὰ
ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

Θασία ἅλμη, uide Suid.

ἈΘΗΝ.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΤΗΝ περὶ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Σπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ μεγαλοπολίτης, αὐδρῶν ἀρίστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησιν, ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ τὰ ζῶα πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδια μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ λευκοία, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον, καὶ περὶ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα, καὶ περὶ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφορὰν, πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος, μέδιμνος ἐστι, δραχμῆς. ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν ἀλεξανδρεινῶν. τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητὴς, καὶ ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δὲ ἀρνῶν τριώβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δὲ πίων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ κατηξιοῦτο τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος, τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε παρέχων, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος, οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια. πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐπὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων, δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μὴν αὖθις ἰχθύες περὶ τὸν Ἄρχιππον παραλίπετε. δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσαποφαίνασθαι τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθύας καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται, καὶ περὶ Τίον τοῦ πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος, καὶ περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνα τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται, οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτους συμβαίνει τὸ περὶ τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ περὶ βάθος πλεῖον ἐστι τοὺς τόπους οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησιν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καί τοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, ἐν Ἀόρνῳ φησὶ τῷ ποταμῷ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις. καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περίπλῳ, ἐν τῷ Ἐλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλυς μεγάλας, οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ περὶ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις, καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμβάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφὰς, τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δ' ἐν ἕκτῳ Δηλιάδος Ἀθηναίοις φησὶ θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἂν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἶπον οὖν αὐτοῖς οἱ τῶν Δηλίων μάντεις, ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλίβερνιν καὶ Ῥόσκυνον ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγεων καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑπορρέειν τὸ πλαζόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξίνοις καλουμένοις ἰχθύσιν. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων. εἴρηκε γὰρ, κρατεῖν δὲ οἴομαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ἐξώκοιτος ἰχθῦς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν. τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὤν, περὶ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον ὁμοιότατος ἐστὶ τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ. πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ βιοτεύει περὶ τοὺς

Steph. meminit.

περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ἡ γαλήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι, καθεύδει ἐπὶ τῶν πετρι-
δίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ. καὶ μεταστρέφει μετ' ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν δ'
ἱκανῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖται τῷ ὑγρῷ. μέχρις οὗ ἂν πάλιν ὑπολα-
βὸν αὐτὸ τὸ κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναῤῥοίας εἰς τὴν θάλασσαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξηρῷ
τύχῃ, φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρευδιαστὰς καλουμένους, ὧν ἐστι κήρυλος, τροχίλος, καὶ ὁ τῇ κρε-
κὶ προσεμφερὴς ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν ταῖς εὐδίαις παρὰ τὸ ξηρὸν νεμόμενοι, πολλάκις αὐτῷ πε-
ριπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐδηται, φεύγει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων ἕως ἂν εἰς τὸ ὕδωρ ἀποκυβιστήσῃ.
ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι σαφέστερον τοῦ Κυρηναίου Φιλοστεφάνου, οὗ πρότερον ἐμνήσθη.
ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγχον φθέγγονται, τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκα-
δίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. φθέγγονται γὰρ, καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσι. Νικόλαος
δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, περὶ Ἀπάμειαν φησὶ τὴν Φρυγιακὴν
ἐπὶ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων, ἀναφανῆναι περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμνας τε, αἳ πρότε-
ρον οὐκ οὖσαι, καὶ ποταμοὶ, καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανί-
σθησαν. τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ πλεῖστον ὅσον ἀπε-
χούσης τῶν τόπων τῆς θαλάσσης, ὥστε ὀστρέων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων,

ἰχθύων ὑετός.

ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα. οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν θεὸν ἰχθύσιν. Φαινίας γοῦν ἐν δευτέρῳ
πρυτανίων Ἐρεσίων, ἐν Χεῤῥονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ὗσαι τὸν θεὸν ἰχθύας. καὶ Φύλαρ-
χος δ' ἐν τετάρτῃ ἑωρακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσιν. πολλάκις δὲ καὶ πυροῖς τοῦ
αὐτοῦ συμβαίνοντος, καὶ ἐπὶ βατράχων. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν
περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν, βατράχους φησὶν ὗσαι τὸν θεόν. καὶ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆ-
θος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνοντες τούτους καὶ συγ-
κλείοντες τὰς οἰκίας, διεκαρτέρουν. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπληροῦτο, καὶ μετὰ
τῶν ἐδεσμάτων εὑρίσκοντο συνεψόμενοι καὶ συνοπτώμενοι οἱ βάτραχοι. καὶ πρὸς τούτοις οὐδὲ τοῖς
ὕδασιν ἦν χρῆσθαι, οὔτε τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς θεῖναι συνεστεσωρευμένων αὐτῶν. ἐνοχλούμενοι δὲ
καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀσμῆς ἔφυγον τὴν χώραν. οἶδα δὲ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς
στοᾶς εἰπόντα περὶ πλήθους ἰχθύων τάδε. ὅτε Τρύφων ὁ Ἀπαμεὺς, ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρ-
πάσας ἐπολεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ περὶ Πτολεμαΐδα πόλιν. καὶ ὡς ὁ Σαρ-
πηδὼν λειφθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος
ὄχλον ἐπὶ τὸ πλησίαλον νικήσαντες τῇ μάχῃ, ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα ἐξαρθὲν μετέωρον εἰς ὕ-
ψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ, καὶ πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσεν, διέφθαρέ τε ὑποβρυχίους, ἰχθύων τε
πολὺν σωρὸν ἀναχωροῦν τὸ κῦμα μετὰ τῶν νεκρῶν κατέλιπε. καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα ἀκούσαντες
τὴν συμφορὰν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπη-
νέγκαντο, καὶ ἔθησαν Ποσειδῶνι τροπαίου πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. οὐ κατασιωπήσομαι δὲ
οὐδὲ τοὺς ἐν Λυκίᾳ ἰχθυομάντεις ἄνδρας, περὶ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν δευτέρῳ Λυκιακῶν, γράφων
οὕτως. ὅταν γὰρ διέλθωσι πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ καὶ ἄλσος ἐστὶ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἀπόλλωνος,
ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δῖνα ἐπὶ τῆς ἀμάθου, παραγίνονται ἔχοντες οἱ μαντευόμενοι ὀβελίσκους δύο ξυλίνους ἔ-
χοντας ὑφ' ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα, καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς κάθηται πρὸς τῷ ἄλσει σιωπῇ. ὁ
δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν δῖναν, καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γενόμενον. μετὰ δὲ τὴν ἐμ-
βολὴν τῶν ὀβελίσκων πληροῦται θαλάσσης ἡ δῖνα, καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοι-
οῦτον, ὥστε ἐκπλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος. κατὰ δὲ μέγεθος, ὥστε καὶ εὐλαβηθῆναι. ὅταν δ' ἀ-
παγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, ὁ προφήτης † οὕτως τὸν χρησμὸν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ὁ μαντευό-
μενος, περὶ ὧν ηὔξατο. φαίνονται δὲ ὀρφοὶ, γλαυκοὶ, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνό-
ρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει. Ἀρτεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων λέγεσθαί φη-
σιν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων πηγὴν ἀναδίδοσθαι γλυκέος ὕδατος, ὅθεν συμβαίνει δίνας γίνεσθαι. γί-
νεσθαι δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους, τούτοις δὲ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς
τῶν θυσιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων, ἀναπείροντες κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ μάζας καὶ ἄρτους. ὀνο-
μάζεται δὲ ὁ λιμὴν, καὶ ὁ τόπος οὗτος Δῖνος. οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα που περὶ μεγάλων ἰχ-

Plin. lib. 32. c. 2. & lib. 31. c. 2.

θύων, καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων χλωρῶν. ὅτι δειπνούμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρα-
τηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμψαν
γὰρ οὗτοι μὲν ὥς φησιν Ἡρόδοτος ὄρνιν, καὶ οἰστὸν, καὶ βάτραχον. ἀλλ' ὅγε Πάτροκλος, ὡς διὰ τῆς τρίτης τῶν

Herod. lib. 4.

ἱστοριῶν φησιν ὁ Φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. ἐτύγχανε δὲ κωθωνιζό-
μενος ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς πάντες διηπόρουν ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔ-
φη, γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια. ἢ γὰρ θαλασσοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν.

οὐ λανθά-

οὐ λανθάνει δέ με, καὶ ὅτι κοινῶς πάντων οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν τοῦ
φυσικοῦ, οὕτως. πῶς καὶ δένδρεα μακρὰ καὶ εἰνάλιοι καμασῆνες. καὶ ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη,
εἴτε Κύπριός τίς ἐστιν, ἢ Στασῖνος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομέ-
νην ὑπὸ Διός, καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων, Τοὺς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε
θαῦμα βροτοῖσι, Τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα Ζηνὶ θεῶν βασιλῆι τέκεν
κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης. Φεῦγε γάρ, οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι Πατρὶ Διὶ Κρονίωνι.
ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ, Καὶ νεμέσει· κατὰ γῆν δὲ καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ Φεῦγεν. Ζεὺς δὲ
ἐδίωκε· λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ, Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης Ἰχθύι εἰδο-
μένην πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν, Ἄλλοτ' ἀν' ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης Ἄλλοτ' ἀν'
10 ἤπειρον πολυβώλακα· γίνετο δ' αἰεί, Θηρία ὅσ' ἤπειρος αἰνὰ τρέφει, ὄφρα φύγοι νιν. Οἶδα δὲ καὶ
τὰ περὶ τὴν ἀπόπνευσιν καλουμένην περὶ τὴν Κωμήλην λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμα-
σί φησιν οὕτως. Ἀπολλωνίαν τὴν Χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλ-
λουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βολβικὴν λίμνην. ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους
καὶ Βόλβης υἱοῦ. κατὰ δὲ τὸν Ἀνθεστηριῶνα, καὶ Ἐλαφηβολιῶνα, λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι διότι πέμπει ἡ
Βόλβη τὴν ἀπόπνευσιν Ὀλύνθῳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπέραντον πλῆθος ἰχθύων, ὥστε τοὺς περιοίκους
ἅπαντας ἱκανὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν χρείαν συντιθέναι τάριχος. θαυμαστὸν δ' ἐστὶ τὸ μὴ παραλλάττειν
τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πρότερον μὲν οὖν φασι τοὺς κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν Ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα
συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ Ἀνθεστηριῶνος. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μη-
σὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν. καὶ ταῦτα μὲν ταῦ-
20 τα ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς γὰρ πάντα συναθροίσαντες βραχὺ ἡμᾶς τοῖς ἰχθύσι παραβεβλήκατε, καὶ
οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, ὅσα ταῦτα εἰπόντες ἃ οὐδὲ ἰχθύας ὁ Μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδ' ἰχθύων. ὄνομα δὲ
καὶ τοῦτο κύριον, οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσι. δεῖ ὑμᾶς δὲ τὸν περὶ παιδὶ ἡρακλεῶ-
τισμα κατὰ τοὺς Φερεκράτους μυρμηκανθρώπους. μηδέ ποτε ἰχθὺν ὦ Δευκαλίων, μή δ' αὖ αἰτῶ παρα-
θῇς μοι. τὸ γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ὅταν θύουσι τῇ Βριζοῖ, αὕτη δ'
ἐστὶν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις. βρίζειν δὲ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν. Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμεί-
ναμεν ἠῶ δῖαν. Ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλή-
ρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων, διὰ τὸ εὔχεσθαι ταύτῃ περί τε πάντων καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πλοίων σωτη-
ρίας. Χρύσιππον δὲ ἄνδρες φίλοι τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα κατὰ πολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ,
τὸν πολυθρύλλητον, ἐπὶ τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ποτε μετὰ Φιλαινίδος κατατάττοντα. εἰς ἣν
30 ἀναφέρεται τὸ περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, ὅπερ φασὶ ποιῆσαι Αἰσχρίωνα τὸν Σάμιον
ἰαμβοποιὸν Πολυκράτη τὸν σοφιστὴν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου σωφρονεστάτης γενομένης. ἔχει δὲ οὕ-
τως τὰ ἰαμβεῖα, Ἐγὼ Φιλαινὶς ἡ 'πίβωτος ἀνθρώποις, Ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοίμημαι,
Μή μ' ὦ μάταιε ναῦτα τὴν ἄκραν κάμπτων, Χλεύην τε ποιοῦ καὶ γέλωτα καὶ † λάθνην. Οὐ
γὰρ μὰ τὸν Ζῆνα, οὐ μὰ τοὺς κάτω κούρους, Οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης. Πολυκρά-
της δὲ τὴν γονὴν Ἀθηναῖος Λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα Ἔγραψεν, ὅσσ' ἔγραψ'. ἐγὼ
γὰρ οὐκ οἶδα. Ἀλλ' οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς
ἡδονῆς φησι, καὶ βιβλία τά τε Φιλαινίδος, καὶ τὴν τοῦ Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν καὶ δυνάμεις ἐρω-
τικάς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας ἐμπείρους τοιῶνδε κινήσεών τε καὶ σχημάτων, καὶ περὶ τὰς τού-
των μελέτας γενομένας. καὶ πάλιν. ἐκμανθάνειν τ' αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, καὶ κτᾶσθαι τὰ περὶ τού-
40 των γεγραμμένα Φιλαινίδι καὶ Ἀρχεστράτῳ, καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι. κἀν τῷ ἑβδόμῳ δέ φη-
σι. καθάπερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδος καὶ τὴν Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν ἔστιν ὡς φέρον-
τά τι πρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον. ὑμεῖς δὲ πολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας
ἐπληρώσατε τὸ συμπόσιον. τί γὰρ τῶν ἐπιτρῖψαι δυναμένων παρέλιπεν ὁ καλὸς οὗτος ἐποποιός,
καὶ μόνος ζηλώσας τὸν Σαρδαναπάλου τοῦ Ἀνακυνδαράξου βίον, ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν
προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε.
Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν θυμὸν ἄεξε Τερπόμενος θαλίῃσι, θανόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ
γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας, Κεῖν' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ σὺν ἔρωτι
Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλυνται. Ἡ δὲ σοφὴ βιότοιο παραίνεσις οὐδέ
ποτ' αὐτῆς Λήσομαι, ἐκτήσθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν. Καὶ ἐπὶ τῶν Φαιάκων δὲ ὁ ποιη-
50 τὴς ἔφη. αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματα τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμά, καὶ
εὐναί. Καὶ ἄλλος δέ τις φησὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ παραπλήσιος ὑποτιθέμενος καὶ οὗτος τοῖς
μὴ σωφρονοῦσι τάδε. Πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι Τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ
θανών, Τὸ μηδέν ἐστι, καὶ σκιὰ κατὰ χθονός. Μικροῦ δὲ βίοτον ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.

Side notes: Νέμεσιν Ζεὺς ἐπιμίξιν. — Βριζώ. ἰδ. μ. — Φιλαινίς. — λάθην legendum, vide Hesych. — Ἀρχέστρατος. — Ἀσσυρίων παραγγέλματα Strabo. 14. — ἰδ. ι.

Καὶ Ἀμφις

Καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἰαλέμῳ φησίν, Ὅστις δὲ θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ, Ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ' ἄλλ' ἐᾷ, Μάταιός ἐστιν ὥς γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς Κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής. Καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει. πῖνε, παῖζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὶ γῆς χρόνος, θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ ἄν τις ἀποθάνῃ. καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει.

Πῖνε, φάγε, καὶ πάντα τῇ ψυχῇ δίδου. Κἀγὼ γὰρ ἕστηκ' αὐτὶ Βακχίδας λίθος. Ἄλεξις δ' ἐν ἀσωτοδιδασκάλῳ φησίν, ὥς Σωτίων ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σιλλῶν, ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι, πλείονα τῶν μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, οὐ περιέτυχον τῷ ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι συνοίδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος, οὔτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον ἐπὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα, Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω Λύκειον, ἀκαδημίαν, † ᾠδεῖον, πύλας, Λήρους σοφιστῶν οὐδὲ ἓν τούτων καλόν.

Πίνωμεν ἐκπίνωμεν † σικῶν, Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν Τύρβαζε † μανῆ, γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον, Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη. Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων Ψύξει σε δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ. Ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα, Σποδὸς δὲ τ' ἄλλα, Περικλέης, Κόδροι, Κίμων. Κρεῖττον δ' ἂν ἔχει φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου οὕτως, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε, Τερπόμενος μύθοισι φαγόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ ῥάκος εἰμὶ φαγὼν ὡς πλεῖστα, καὶ ἡσθείς Ταῦθ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα. καὶ μετὰ τούτων, Ἐσθλ' ἔπαθον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται. Γαγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη, πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστί. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλον τὸν Ἀρχέστρατον γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἀποσχεδιάσαι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν.

Ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. Πόθεν δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, Ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ' εἰς Μύλων Ἐλθὼν, κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην Δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τινι μὲν ἐκάθισε τεμένει, Ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν ἐπὶ τύχην ἱδρυμένον. Ἰδὼν τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον, Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, τίνος φράσον Ἐστὶν ὁ ναὸς βέλτιστε φησὶν οὑτοσί; Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, Ζηνὸς ποσειδῶνος ξένε. Ὁ Δωρίων δὲ, πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ' ἔφη, Δυναίμην καταγώγιον ἐξευρεῖν τίς, οὗ Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν σύνδυο. Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητὴς, Δούριδος δὲ ἀδελφὸς, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἔφη ἑφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ἐπαινούντων δ' ἄλλων τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέν τοι γε οὕτως ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δὲ, πῶς; ὁ δὲ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὃ ἂν θέλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. οὐκ ἀνοήτως τοῦτο φήσας ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιὸς, ὡς ὅτι Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χὠ νόος ἐκπέταται. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγοράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτὸν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς, ὀρφὸν καὶ γλαυκίσκον, καὶ γόγγρον, καὶ τοιούτους ἑτέρους καθαριθμοῦντος, ἰχθύων σοί φησιν ἐκέλευον ὀνόματα λέγειν, οὐ θεῶν. ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου ναυτίλῳ χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβᾳ ζεούσῃ μείζονα ἑωρακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων φησί, Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄντος ἀπώλεσεν ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυτίον, καὶ ὃς οὐδὲν ἔφη πλεῖον καταράσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δ' ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλὰ καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίων ἔνδον ἐστὶ παρ' ἡμῖν λοπαδιφυσήτης. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λάσος ἔπαιξε περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φασὶ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὃ ἔστιν ἀκοῦσαι, τοῦτό ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὃ ἔστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὃ ἔστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν. ὥστ' ἐπειδὴ τὸν ἰχθὺν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθὺν παρά τινων ἁλιέων

ὀψᾶν uide Suid.

Δωρίων.

Mylen Aegypti urbs, Stephan.

Λάσος.

ἁλιέων ὑφέλεσθαι, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ ὀμόσαι μήτ' αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθὺν, μήτε ἄλλῳ συνειδέναι λαβόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν ἐδίδαξεν ἀπομόσαι πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἰλήφει μὲν γὰρ ὁ Λάσος, εἶχε δ' αὐτός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν λόγῳ καὶ λόγον ἐπὶ, Ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔρανον ἱστιῶν. ὦ παμπόνηρον ὄψον ὦ ταῶ ὁ γέρανος. Ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.

Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ, Φάυλλον τινὰ κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις. Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε Βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάττῃ, λαμπρὸς ἰχθὺς οὐκ ἦν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασι Τούτοις Φάυλλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. Ἐπὰν γὰρ ἐπινεφέλας καταιγίζας τύχῃ Ἐς τὴν ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται Φέρων ἅπαν τὸ ληφθὲν, ὥστε γίγνεται, Ἐν τοῖς λαχάνοις τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀλιευομένῃ φιλοψοῦντας τινὰς καταλέγων ἰχθύσι φησὶ,

Τὰς σηπιάδας πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ, Ἅπαντα τεθολώκασιν οὐ βαλεῖς πάλιν Εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε Δωριάς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι. Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας Ἀπόδος παχύς γε νὴ Δί' ὦ Ζεῦ τίς ποτε, ὦ Καλλιμέδων σε κατέδετ' ἄρτι τῶν φίλων, Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολάς, Ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιά Τρίγλας ἕδισμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν περὶ μιᾶς τὴν οὐσίαν, Καὶ τὸν Σινώπης γόγγρον ἤδη παχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας. τοῦτον εἴ τις λήψεται, Πρῶτος προσελθὼν. Σμικύθας γὰρ οὐ πάνυ Τούτων ἐδεστής, ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. Καὶ μὴν ἀλαθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα Ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Ἀνδρειοτάτειον κωβιὸν πῶς δ' ὄντ' ἔτι Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. Ἁδρὸς γάρ ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται, Ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν. ὥρμηκεν γὰρ, Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τριγόνα, Χωρὶς θετέοι εἰς τοὐρίθη κἀντίῤῥοπους. Πιθανώτατα περὶ τούτοις ὁ Ἀντιφάνης, καὶ τὸν Σμικύθαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἑαυτὸν δεδεκότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε. Σμικύθας δὲ ὁ ναυκράτους ἀνδρῶν Ἀθηναῖος κολυττεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθὸς, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς, καὶ ἀεί τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησιν, Ὁ Σμικύθας οὐ προσιέναι σοι φαίνεται Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠριθισμένος. Ἄλεξις δὲ ἐν ἀγῶνι, ἢ ἱππίσκῳ. ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε μὴ πίσαι μοι Τὸν Σμικύθαν, οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. Πυθιονίκην δέ φησι φιλοψεῖν τάριχος, ἐπεὶ ἐραστὰς εἶχε τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὡς Νικοκλῆς ἐν ἀκαρίοις φησὶν, Ἄνυτος ὁ παχὺς πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τι. καλεῖ γὰρ αὐτὸν ὥς φασιν ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. καὶ πάλιν, Ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται, Καὶ σοῦ κατέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις Λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρ', ἄπληστός ἐστι γάρ. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον τῶν σαργανίων Αὐτὴν ταρίχους. εὐπόρως γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ σύνεισιν ἀνδρὶ τὰ δ' ἐς δυοῖν, Καὶ ταῦτ' ἀναλτοις τὸ πλατυῤῥύγχοις τισί. Πρὸ τούτου δὲ ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ καράβου, ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς, Τιμοκλῆς ἐν πολυπράγμονι, εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω Ὁ κάραβος προσῆλθεν, ἐμβλέπων δέ μοι. Ὡς δ' ὤν ἐδόκει πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα Ἐλάλει. συνιεὶς δ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ, Ὧν ἔλεγεν ἐπένευον διακενῆς. Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατίᾳ, ἢ φαρμακοπώλῃ, Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας, Ἤδη τετάρτην ἡμέραν. ἦσαν κόραι Θυγατέρες αὐτῷ; τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας Ἔπαυσε μαινομένας, καταστήσει ἄν. Ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσιν. ὡς δὲ ὀψοφάγον ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως, Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σὺ Ἵνα Καλλιμέδοντ' ἐς τοὔψον, εἰ φιλεῖς ἐμέ Παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας. Ἔργον τυραννῶν οὐκ ἀγορανόμων λέγεις. Μάχιμος γὰρ ἀνὴρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει. Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἂν τῇ ἐπιγραφομένῃ εἰς τὸ φρέαρ. ἐν δὲ μανδραγοριζομένῃ, Εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένους ἑτέρους ὑμῶν γενοίμην ἔγχελυς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με. Ἐν δὲ Κρατίᾳ, καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ κάραβος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ, Ἦλθον τ' ἀποσαίνων ἂν ὥσπερ προσαλέα, Ἢ Καλλιμέδων γλαύκου πρίοιτ' ἂν κρανίον. Εὔβουλος δ' ἐν ἀνασῳζομένοις, Ἕτεροι δὲ θεοῖσι συμπεπλεγμένοι, Μετὰ Καράβου σύνεισιν ὃς μόνος βροτῶν Δύναται καταπιεῖν ἐκζεόντων λοπαδίων, Ἄθρους τεμάχη τας ὥστ' ἐνεῖναι μηδέν. Θεόφιλος δὲ ἐν Ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτὸν, καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν, Παῖς δὲ φιλότιμος παρὰ αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἔγχελυν παρατέθεικε τῷ πατρὶ Τευθὶς ἦν χρυσὴ, παιδίον πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον ψυχρός ἐστιν ἄπαγε φησὶ, ῥητόρων οὐ γεύομαι. Φιλήμονος δὲ μετιόν τι εἰπόντος, Ἀργύριος δὲ παρατεθέντος καράβου, Ὡς εἶδεν αὐτὸν χαῖρε πάππα φίλτατε Εἶπας, τί

Φιλίχθυς. Ὀψοφάγοι.

ἐπόει τὸν πατέρα κατάδειν. Ἡρόδικος δ᾽ ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς συμμίκτοις ὑπομνήμασι τὸ Καλλιμέδοντος ὄψον ἐπιδείξειν ὄντα τὸν ἀργύρειον. γεγόνασι δὲ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. Ἀνταγόρας μὲν ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθὺν, ἀλλὰ λοῦσαι ὥς φησιν Ἡγήσανδρος. ἐν δὲ στρατοπέδῳ ἕψοντί φησιν αὐτῷ γόγγρον λοπάδα καὶ περιεζωσμένῳ, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς παραστὰς, ἆρά γε εἶπεν Ἀνταγόρα τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως εἰπεῖν. σὺ δὲ οἴει φησὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψοι; ὄρνιν δ᾽ ἕψων ποτὲ ὁ Ἀνταγόρας, οὐκ ἔφη βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, εὐλαβούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι, Φιλοκύδους δ᾽ εἰπόντος, ὅτι ἡ μήτηρ τηρήσει. ἐγὼ οὖν εἶπε τῇ μητρὶ ὀρνίθειον ζωμὸν πιστεύσω; καὶ Ἀνδροκύδης δ᾽ ὁ κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὢν, ὥς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας, ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράψαι. περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ κυθηρίου διθυραμβοποιοῦ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς τάδε γράφει, Ὑπερβολῇ λέγουσι τὸν Φιλόξενον Τῶν διθυράμβων τὸν ποιητὴν γεγονέναι Ὀψοφάγον, εἶτα πολύποδα πηχῶν δυεῖν, Ἐν ταῖς συρακούσαις ποτ᾽ αὐτὸν ἀγοράσαι, Καὶ σκευάσαντα καταφαγεῖν ὅλον σχεδὸν, Πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἁλόντα δ᾽ ὑπὸ δυσπεψίας, Κακῶς σφόδρ᾽ ἔχειν. εἶτ᾽ ἰατροῦ τινος Πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντος, ὡς φαύλως πάνυ Ὁρῶν αὐτὸν φερόμενον, εἶπεν εἴ τι σοι Ἀνοικονόμητόν ἐστι, διατίθου ταχὺ Φιλόξεν᾽, ἀποθανῇ γὰρ ὥρας ἑβδόμης. Κἀκεῖνος εἶπε, τέλος ἔχει τὰ πάντα μοι Ἰατρὲ φησὶ καὶ δεδιῴκηται πάλαι, Τοὺς διθυράμβους σὺν θεοῖς καταλιμπάνω Ἠνδρωμένους, καὶ πάντας ἐστεφανωμένους, Οὓς ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ συντρόφοις Μούσαις, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον ἐπιτρόπους, Ταῦθ᾽ αἱ διαθῆκαι διασαφοῦσιν. ἀλλ᾽ ἐπεὶ Ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν μ᾽ οὐκ ἐᾷ, Οὐκ τῆς Νιόβης, χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ, Καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεών, Ἵν᾽ ἔχων ἀποτρέχω πάντα τἀμαυτοῦ κάτω, Τοῦ πολύποδός μοι τὸ κατάλοιπον ἀπόδοτε. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησί, Φιλόξενός ποθ᾽ ὡς λέγουσ᾽, ὁ κυθήριος Εὔξατο τριῶν ἔχειν τὸν λάρυγγα πήχεων Ὅπως καταπίνω φησὶν ὅτι πλεῖστον χρόνον, Καὶ πάνθ᾽ ἅμα μοι τὰ βρώμαθ᾽ ἡδονὴν ποῇ. καὶ Διογένης δὲ ὁ Κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν ἐπιθυμήσας αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου, καὶ ὁ παρῳδὸς Σώπατρος λέγων φησί. Δισταῖς γὰρ ἐν μέσαισιν ἰχθύων φοραῖς, Ἧσται τ᾽ Αἴτνης ὡς μέσον λεύσσων σκοπόν. Καὶ Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὥς φησι Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δήλῳ, διηγούμενος τοὺς παρὰ Ἁρπάλου δωροδοκήσαντας. γράφει δὲ οὕτως, Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ᾽ ἔχει, Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί. Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολὺ Ἀνόητος ὁ διδοὺς, εὐτυχὴς δ᾽ ὁ λαμβάνων. Εἴληφε καὶ Δήμων τι καὶ Καλλισθένης, Πένητες ἦσαν, ὥστε συγγνώμην ἔχειν, Ὅτ᾽ ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει, Τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ.

Ὀψοφάγος γὰρ ὥστε τοὺς λάρους εἶναι σύρους. Καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Τόν τ᾽ ἰχθυόῤῥουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα Σον, σηπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου, Κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασι Προσπανδεύσας ἔχει. Μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος. Φιλέταιρος δ᾽ ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπερείδην περὶ τοῦ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι. καθάπερ καὶ Καλλίαν τὸν ῥήτορα Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Ἄλλον δὲ ἰχθὺν μεγέθει πίσυνόν τινα, Τοῖσδε τόποις ἥκω κομίζων Γλαῦκος τίς ἐν πόντῳ γαλεὸς σῖτον ὀψοφάγων, καὶ λίχνων ἀνδρῶν ἀγάπημα. φέρε κατ᾽ ὦμον τινὰ τῷ δ᾽ ἐνίπω τὴν σκευασίαν. πότερον χλωρῷ τρίμματι βρέξας, ἢ ἀγρίας ἅλμης λιάσμασι σῶμα λιπάνας πυρὶ παμφλέκτῳ παραδώσω, ἔφα τίς ὡς ἅλμῃ θερμῇ τοῦτο φάγοι γ᾽ ἑφθὸν ἀνὴρ Μοσχίων φίλαυλος. Βοᾷ δὲ ὀνειδίζων Ὄλεον ὦ καλλιαδία, σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα κ᾽ ἀμφὶ ταρίχους ἀγάλλῃ, τοῦ δ᾽ ἐν ἅλμῃ παρέντος οὐ γεύῃ χαρίεντος ὄψου. τὰ μὲν σῦκα ὡς ἂν συκοφάντην λοιδορῶν, τὰ δὲ ταρίχη μή ποτε, καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντος. καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Ὑπερείδην ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Τίμαιος δ᾽ ὁ ταυρομενίτης, καὶ Ἀριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Μάτρων δ᾽ ὁ σοφιστὴς ὀψοφάγος ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀντιφάνης ἐν κιθαρῳδῷ, οὗ ἡ ἀρχὴ, Οὐ ψεῦδος οὐδέν φησιν ὀφθαλμὸν ὀρύξει τις, ὥσπερ ἰχθύος Μάτρων προσελθών. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Μονοτρόπῳ, τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε τὸ κρανίον, Ἀναρπάσας Μάτρων, ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι, Ὑπερβολῆς γαστριμαργίας τὸ καὶ ἀρπάζειν ἐσθίοντα. καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως. εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ αὐτὰ δεινοὶ, ἴσασιν ἐνόν τι χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ὃ πάρεστι τοῦ Ἀρχεστράτου λεχθὲν ἐμφανίσαι ἡμῖν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Πλουσίοις κατάλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις, Εὐθύνους δ᾽ ἔχων σανδάλιον καὶ σφραγίδα καὶ μεμυρισμένος Ἐλογίζετο τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ᾽ ὅτι. Φοινικίδης δὲ ταυρέας θ᾽ ὁ φίλτατος Ἄνδρες παλαιοὶ, ὀψοφάγοι τοιοί τινες Οἷοι καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη Ὁρῶντες ἐξεθνῄσκον ἐπὶ τῷ πράγματι, Ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ, Κύκλους δὲ συναγαγόντες

ϱοντα ἔλεγον τάδε. ὡς οὐ βιωτόν ἐστιν, οὐδ' ἀνασχετόν, Τῆς μὲν θαλάττης αὐτιποιεῖσθαί τινας Ὑμῶν, ἀναλίσκειν τε πολλὰ χρήματα, Ὄψου δὲ μηδὲν εἰσπλεῖν, μηδὲ γρῦ. Τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι, δεῖ Νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν Τῶν ἰχθύων, νῦν δὲ Μάτρων συνήρπακε Τοὺς ἁλιέας, καὶ Διογείτων νὴ Δία Πάντας ἀναπέπεικεν ὡς αὐτὸν φέρειν. Κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾷ, τοιαῦτα φλυῶν, Γάμοι δ' ἐκεῖνοι καὶ πότοι νανικοὶ ἦσαν. Εὔφρων δὲ ἐν μούσαις, Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλάθει νέων μεστὴν ζέουσαν λοπάδα γλαύκου τέκνων, Ἐπέσχε τ' ὀργῇ χεῖρας ἠρεθισμένας. Τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φαγεῖν, Τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι, Ποῦ Κόρυδος, ἢ Φυρόμαχος, ἢ Νείλου βία Ἴτω πρὸς ἡμᾶς, κᾆτα τάχ' οὐδὲν μεταλάβοι.

Τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελάνθιος ἦν ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητής, ἔγραψε δὲ ἐλεγεῖα. κωμῳδοῦσι δ' αὐτὸν ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ, Λεύκων ἐν φράτερσιν, Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Φερεκράτης ἐν πετάλῃ. ἐν δὲ τοῖς ἰχθύσιν Ἄρχιππος τῷ δράματι, ὡς ὀψοφάγον δήσας παραδίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος ὁ Σωκρατικὸς ὀψοφάγος ἦν, ὅς τις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος, γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός. Ἀρίστιππος Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου. ὁρᾷς οὖν εἶπεν ὦ Πλάτων ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐλητρίδι ἢ διδύμαις, Φοινικίδην τινὰ ἐπ' ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν φησιν, Ὁ Μενέλαος ἐπολέμησεν ἔτη δέκα τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν, Φοινικίδης δὲ ταυρίᾳ δι' ἔγχελυν. Δημοσθένης δὲ ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ προδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. Διοκλῆς δὲ ὀψοφάγος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πυνθανομένου τινὸς αὐτοῦ, πότερος χρηστότερος ἰχθύς, γόγγρος ἢ λάβραξ. ὁ μὲν ἑφθὸς ἔφη, ὁ δὲ ὀπτός. ὀψοφάγος δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγῳδός, Ἀθηνίωνος μὲν μαθητής, οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο. Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναροφάγον ἦχος Λεύσσων Ὑψιπύλης εἰς κακὸν ἦτορ ὅρα. Ἤμην γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδέ τιν' οὕτω Γῆρυν χρυσολόβοις οὔασιν ἠγάσατο. Νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὰ Χήρωσαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενοι. Φόρυσκον δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν ἰχθυοφάγον οὐ δυνηθέντα, ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος, ἀλλ' ἀκολουθήσαντος αὐτῷ πλείονος, εἰπεῖν. τὰ δ' αὐτ' ἐπανύονται αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται, καὶ ὅλον τὸν ἰχθὺν ἀνηλῶσαι. Βίων δὲ προαρπάσαντός τινος τὰ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών, ἐπεῖπεν. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο. Θεόκριτος δ' ὁ Χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διοκλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ, ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον πάλιν ὠψοφάγει κλαίων ἅμα, παῦσαί φησι κλαίων ὦ πονηρέ. οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσεις. τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπὸν ἔφησεν ἐστὶν ὁ Θεόκριτος σοι καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ βίων φιλιχθύν τινα ἀναγράφων φησὶν οὕτως. Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐλητής, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ φίλιχθυς) ἀποσπείσας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν αὐτῷ. καὶ Ἄλεξις δ' ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ Σάμιός φησι Λυγκεύς, ὃς σκωπτόμενος ὑπό τινων σπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τί ἐκεῖνον τί ἂν ἥδιστα φάγοι, ὁ Ἄλεξις σπερμολόγους ἔφη πεφρυγμένους. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδιοποιόν, ὃν Ἕρμιππος ἐν ταῖς μοίραις φησίν, εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι καὶ βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη καὶ πλευρὸν ὕειον, τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἑκόντα. εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν Πελοπόννησον ἅπασαν. ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητής, σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Μυνίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν σύρφακι ὡς ὀψοφάγος οὕτως, Ὅδε μὲν ἀναγυράσιος ὀρφῶς ἔστι σοι, Τοῦθ' ὡς φίλος Μυνίσκος ἐσθίει ὁ Χαλκιδεύς, Καλῶς λέγεις. καὶ Λάμπωνα δὲ τὸν μάντιν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι, Καλλίας πεδήταις, καὶ Λύσιππος Βάκχαις, Κρατῖνος δ' ἐν δραπέτισιν εἰπὼν περὶ αὐτοῦ, Λάμπωνα τὸν οὐ βροτῶν ψῆφος δύναται φλεγυρὸς δείπνου φίλων ἀπείργειν, ἐπιφέρει, νῦν δ' αὖ τις ἐρυγγάνει. Βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν, τρίγλῃ δὲ κἂν μάχοιτο. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν, ὀψοφάγους καταλέγων, Φαίδωνός μέν τινος ἐν τούτοις μέμνηται, Φαίδων δὲ φυκίδες καὶ Χορδὰς ὁ ψάλτης. ἔστι γὰρ ὀψοφάγος. Ἀγίδος δ' ἐν τούτοις, Ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς νῦν ἐμβαλεῖ τὴν βαλανάγραν, Ἔλθοι μὴ Πρωτεὺς ἄγες ὁ τῶν λοπάδων Γίνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ. καὶ ὃ βούλεται ἀλλ' ἀπόκλειε. Ἥξει γὰρ τοιαῦτα μεταπλασθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς Χρυσορόης, ἐπὶ τὴν δ' Ἀκρισίου λοπάδα. Καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλειὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησίν, ὀψοφαγεῖ Κλειὼ

καταμυσομένην δὲ θαλάσσῃ σ' ἔδομαι ἢ βραχμῆς ὅτῳ ὁ γόγγρος ἅπας. Θεσμὸν ὃν ἢ ζώνην ἢ ἐνώτιον, ἤ τι τοιοῦτον. Σύστημον, τὸ δ' ὀξεῶ μὴ μόνον οὐ λέγομεν. Ἡμεῖς δὲ σὺ μέλλεις λιθώματ' ἐπάντα πάλαι που, Οὐ γογγρούς. γόγγροι δ' οἱ μέλλοι λοπάδι. Ἀριστόδημος δ' ἐν τοῖς γελοίοις ἀπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀκούσαντα ὅτι ἄλλος ἰχθυοφάγος ἀπέθανε θερμὸν ἰχθύος τέμαχος καταπιὼν, ἀναφωνῆσαι, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κίνδων ὁ ὀψοφάγος, καὶ Δημύλος, ὀψοφάγος δὲ καὶ οὗτος, γλαύκου παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς, ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω. ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου παρατεθείσης, ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτὴν μόνος καταφάγοι, ἐνέπτυσεν εἰς αὐτήν. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος, οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δ' ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν ἔφη τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν. Ἴστρος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ' Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ' ἡμέρᾳ λαμβάνοντα ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν, γενόμενον ὀψοφάγον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ περὶ θινῶν, φάσκων Ψαμμήτιχον τὸν Αἰγύπτιον βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον εὑρεῖν. καὶ ἄλλους δὲ ἀδίψους ἀσκῆσαι, τοὺς ἐρευνησομένους τὰς ἐν Λιβύῃ ψάμμους. ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς περὶ Μόσυνον τῆς Θρᾴκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης δὲ τοὺς ἰχθῦς παρατεθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὴν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὴν εἶναι, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τῶν ὠνησαμένων. εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος, ὡς ἔτυχε, καὶ τὸ ὀψοφαγεῖν, Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις δευτέραις ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν. Κηφισόδωρος ἐν δ' ὀψοφάγος οὐδ' ἀδολέσχης. Μάχων ἐπιστολῇ, Ὀψοφάγος εἰμί, τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς τέχνης Θεμέλιος ἡμῖν προσυποκεῖσθαι τί δεῖ. Τὸν μὴ τὰ παρατεθέντα λυμανούμενον Γνωσοντικῶς. αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔσται κακός, Ἔπειτ' ἐπὰν ᾖ καθαρὰ τἀσθητήρια, Οὐκ ἂν διαμάρτοις ἕψε, καί γε οὐ πυκνά. Ἅλας οὐκ ἔχει προσοίσεις ἐπιδεῖται τινός, Πάλιν τι χλόου συμμετρίαν ὡς ἁρμόσῃ, Ὥσπερ λύραν ἐπιτεῖναί γ' ὡς ἡδὺς εἶ. Εἶθ' ὁπόταν ἤδη πάντα συμφωνεῖν δοκῇ, Εἰσάγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας Μυκωνίας. Πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις ἄνδρες ἑταῖροι οἶδα καὶ τὸν παρ' Ἠλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἄτταλον ἐπιστολῇ. οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐπὶ Σάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς Ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ. Κλεάνθους δ' ἐστὶ τοῦ Κορινθίου, ἐν ᾗ Ποσειδῶν πεποίηται θύννον τῷ Διὶ προσφέρων ὠδίνοντι, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ἐν ὀγδόῃ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔφη ὁ Δημόκριτος καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσαποφαινόμενος ἐκ ὀψοφαγίας παρῆλθεν διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανόν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια, καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπείργουσιν, ἐσθ' ὅτε ἐξ ἰδίας προσφέρων. καί τοι γε Ἀντίπατρος ὁ Ταρσεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τετάρτῳ περὶ δεισιδαιμονίας λέγεσθαί φησι

Macrob. Saturn. lib. 1. c. 23

πρός τινων, ὅτι Γάτις ἡ τῶν Σύρων βασίλισσα οὕτως ἦν ὀψοφάγος, ὥστε κηρύξαι ἄτερ Γάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν. ὑπ' ἀγνοίας δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν Ἀτεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δὲ ἀπέχεσθαι. Μνασέας δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀσίας φησὶν οὕτως. ἐμοὶ μὲν ἡ Ἀτεργάτις δοκεῖ χαλεπὴ βασίλισσα γεγονέναι, καὶ τῶν λαῶν σκληρῶς ἐπεστατηκέναι, ὥστε καὶ ἀπονομίσαι αὐτοῖς ἰχθὺν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφέρειν διὰ τὸ ἀρέσαι αὐτῇ τὸ βρῶμα. καὶ διὰ τόδε νόμιμον ἔτι διαμένειν, ἐπὰν εὔξωνται τῇ θεῷ, ἰχθῦς ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀνατιθέναι. τοὺς δὲ ἱερεῖς πᾶσαν ἡμέραν τῇ θεῷ ἀληθινοὺς ἰχθῦς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὀψοποιησαμένους παρατιθέναι, ἑφθούς τε ὁμοίως καὶ ὀπτούς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίσκουσιν οἱ τῆς θεοῦ ἱερεῖς. καὶ μικρὸν προσελθὼν, πάλιν φησίν. ἡ δέ γε Ἀταργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ Λυδός, ὑπὸ Μόψου τοῦ Λυδοῦ ἁλοῦσα, κατεποντίσθη μετὰ ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ, διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη. τάχα δὲ καὶ ὑμεῖς ἄνδρες φίλοι ἑκόντες παρελίπετε, ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν παρ' Ἐφίππῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ, ὅν φησι τῷ Γηρυόνῃ σκευάζεσθαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι. διὰ τούτων λέγων, Τούτῳ δ' ὁπόταν νᾶσται χώρας ἰχθὺν τιν' ἔλωσιν Οὐχ ἡμέριον, τῆς περικλύστου δ' ἁλίας Κρήτης μείζω Μεγέθει, λοπάς ἐστ' αὐτῷ δυνατὴ τούτους χωρεῖν ἑκατὸν καὶ περιοίκους Εἶναι ταύτῃ τοὺς ἐσθλοὺς Λυκίους μυγδονιώτας Κρανακοὺς, Παφίους. τούτους δ' ὕλην κόπτειν ὁπόταν βασιλεὺς ἕψῃ τὸν μέγαν ἰχθὺν, Καὶ προσάγοντας καθ' ὅσον πόλεως ἐστιν ὅρος, τοὺς δ' ὑποκαίειν. Λίμνην δ' ἐπάγειν ὕδατος μεστὴν εἰς τὴν ἅλμην, τοὺς δ' ἅλας αὐτῷ. Ζεύγη προσάγειν μηνῶν ὀκτὼ συνεχῶς ἑκατόν. Περιπλεῖν δ' ἐπὶ τοῖς ἄμμωσιν αὖ πρῶτ' ἐκέλευσας. Πεντασκάλμους περιαγγέλλειν τε κοὐχ ὑποκαίειν. Λυκάων πρυτάνεις ψυχρὸν τουτὶ παῦε φυσῶν. Μακεδὼν ἄρχων σβέσον

συκέλτες

νηκέλτας μὴ προσκλύσῃς. οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Ἔφιππος καὶ πελτασῇ τῷ
δράματι, ἐν ᾧ καὶ ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέτακται. Τοιαῦθ' ὑθλῶν διαπνεῖ καὶ ζῇ θαυμαζόμενος μετὰ
μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριθμούς, σεμνός, σεμνῶς χλανίδ' ἕλκων. ὡς τίνα δὲ ταῦτ' ἀποτεινόμενος
ὁ Ἔφιππος εἴρηκεν, ὥρα σοι ζητεῖν καλὲ Οὐλπιανὲ καὶ διδάσκειν ἡμᾶς. καὶ τῶν εἰρημένων
δ' οὕτως εἰ τί σοι ψελλόν τι καὶ δυσπινὲς ἦν τόπον, Ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε. Σχολὴ δὲ
πλείων, ἢ θέλω πάρεστί μοι, Κατὰ τὸν Αἰσχύλου Προμηθέα. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀνεβόησε, καὶ τίν'
ἂν τῶν μεγάλων οὗτος οὐκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ἐπὶ νοῦν λάβοι, ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει ἑψη-
τῶν τε καὶ ἀθερινῶν. καὶ εἴ τι τούτων ἀτυχέστερον ὄψον ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπεμ-
πόμενος. καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς γεωργικαῖς εὐωχίαις, φησὶν ἐν Ἰξίονι Εὔβουλος, Ἀμύλων παρόν-
10 των ἐσθίουσ' ἑκάστοτε Ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας, Καὶ κάρδαμ' ἐσκευασμένα. οὕτω μοι
δοκεῖ, καὶ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανὸς κατὰ τὸν ἐμὸν μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν μηδὲν μὲν ἐσθίειν
τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν δὲ τοὺς ἐσθίοντας εἰ παρεῖδον ἢ ἄκανθαν, ἢ τῶν τραγανῶν τι, ἢ
χονδρῶδές τι τῶν παρατεθέντων. ἀεὶ δ' ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αἰσχύλου,
ὃς τὰς αὑτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων. φιλόσοφος δὲ ἦν τῶν
πάνυ ὁ Αἰσχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτέ, ὡς Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς
εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀνατιθέναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὴν προσήκουσαν τιμήν. πό-
θεν δὲ καὶ εἰδέναι δύναται ἅπερ εἶπε Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς εἰς Πρόπιν τὸν Ῥόδιον κιθαρῳδόν.
Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν φησιν, ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμενος τὸν Πρόπιν, ὄντα τῷ
μὲν μεγέθει μέγαν, τῇ δὲ τέχνῃ κακόν, καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐπερωτώντων αὐτὸν ποῖός τις
20 ἐστιν. εἶπεν, οὐδείς, κακός, μέγας, ἰχθῦς. αἰνισσόμενος, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ' ὅτι κακός,
καὶ πρὸς τούτοις μέγας μέν, ἰχθῦς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ γελοίου, λεχθῆ-
ναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ὑπὸ τοῦ Στρατονίκου, ἀλλ' εἰς Σιμύλαν τὸν ὑποκριτήν, διελόντος τὴν
παροιμίαν, μέγας οὐδεὶς σαπρὸς ἰχθῦς. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕ-
τως γράφει. τῶν παρὰ Ναξίοις εὐπόρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ ἄλλοι διεσπαρμένοι κα-
τὰ κώμας. ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ᾗ ὄνομα ἦν Ληστάδαι, Τελεσταγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα
καὶ εὐδοκιμῶν, καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν πεμ-
πομένοις. καὶ ὅτε καταβάντες ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῖντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦ-
σι λέγειν, ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσταγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσοῦτον ἀποδόσθαι. νεανίσκοι οὖν τι-
νες ὠνούμενοι μέγαν ἰχθῦν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως τὰ αὐτά, λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑπο-
30 πιόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δὲ τοῦ Τελεσταγόρου φιλοφρόνως αὐτούς, οἱ νεανίσκοι
αὐτόν τε ὕβρισαν, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι, καὶ τὰ
ὅπλα ἀναλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις. καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προστατοῦντος τῶν
Ναξίων Λυγδάμιδος, ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς στρατηγίας τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος. οὐκ ἄκαι-
ρον δὲ εἶναι νομίζω εἰπεῖν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὑπεδυόμην ἐμνήσθην τοῦ κιθαριστοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι
περὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαριστάς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ
εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τι-
νὸς πόσους ἔχοι μαθητάς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασα δὲ ἐπιδημήσας, καὶ κατιδὼν
ναοὺς μὲν πολλούς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἔφη, ἀκούετε ναοί. Μάχων δ' αὐ-
τοῦ ἀναγράφει τάδε ἀπομνημονεύματα. Στρατόνικος ἀποδημήσας εἰς Πέλλαν ποτέ, ὡς παρὰ
40 πλειόνων ἔμπροσθεν τοῦτ' ἀκηκοὼς ὡς σπληνικοὺς εἴωθεν ἡ πόλις ποιεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ. κατα-
μαθὼν οὖν πλείονας γυμναζομένους τῶν μειρακίων παρὰ τὸ πῦρ κομψῶς τό, τε χρῶμα καὶ τὸ σῶ-
μα ἐσχηκότας, διαμαρτάνειν ἔφασκε τοὺς εἰρηκότας αὐτῷ. καταμαθὼν δὲ ἡνίκα ἐξῄει πάλιν
τῆς κοιλίας τὸν σπλῆνα ἔχοντα διπλασίονα, καθήμενος φησίν, ἐνθάδ' οὗτος φαίνεται τὰ ἱμά-
τια τῶν εἰσιόντων λαμβάνων τηρεῖν ἅμα καὶ τὰς σπλῆνας εὐθέως, ἵνα μὴ δ' ἐπιβουλεῦῃ τις ἔνδον ἢ
στενοχωρίᾳ. ψάλτης κακὸς Στρατόνικον ἑστιῶν ποτε, ἐπεδείκνυτ' αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ τὸν πό-
τον. οὔσης δὲ λαμπρᾶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς, ψαλλούμενος Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ' ὅτῳ δια-
λέξαιθ' ἑτέρῳ, συγκατέκλα τὸ ποτήριον, ᾔτησε μεῖζον καὶ κυάθους πολλοὺς λαβών, τῷ θ' ἡλίῳ
τὴν κύλικα δείξας συντόμως πιὼν ἐκάθευδε, τοῦτ' ἐπιτρέψας τῇ τύχῃ ἐπὶ κῶμον. ἐλθόντων δὲ
τῷ ψάλτῃ τινῶν ἑτέρων κατὰ τύχην ὡς ἔοικε τινῶν γνωρίμων, ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ'
50 εὐθέως. προσπυνθανομένων δὲ ὅτι πολὺ πίνων ἀεὶ οἶνον ἐμεθύσθη, συντόμως ἀπεκρίνατο, ὁ γὰρ
ἐπίβουλος, καὶ φθαρεὶς ψάλτης ἔφη, ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτεινεν. Στρατόνικος
εἰς Ἄβδηρα ἀποδημήσας ποτὲ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι, ὁρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ'
ἰδίαν κεκτημένον κήρυκα κηρύττοντά τε ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν, σχεδόν τε τοὺς κή-

Στρατονίκου εὐτράπελα.

μύλασα, Caria urbs est, Stephano.

ρυκας ἐν τῷ χωρίῳ ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν, ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει κύδην, διορκῶς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω. πυνθανομένων δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ, τίνος τὸ πάθος τὸ γεγονὸς ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὅλοις μὲν ἔρρωμαι ξένε, καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω. ἀγωνιῶ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς, μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδα ἀναπαρῶ. Αὐλῶν ἤδη τοῖς ἥρωσιν αὐλητοῦ κακοῦ μέλλοντος ὁ Στρατόνικος εὐφημεῖν μὲν χρὴ σπείσαντας εὐξόμεθα φησὶ τοῖς θεοῖς. Κλέων δὲ κιθαρῳδός, ὃς ἐκαλεῖτο Βοῦς, δεινῶς ἐπᾷδων, τῇ λύρᾳ τι οὐ χρώμενος. τούτου δ' ἀκούσας ὁ Στρατόνικος ἔφη ὅτι ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας. Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην ἔπλευσεν εἰς τὸν πόντον ὄντα βασιλέα, πολλοῦ χρόνου δ' ἤδη γεγονότος ἀποτρέχειν ἐβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν οὐ προσίετο. τοῦτ' ἀποκρίνασθαί φασι τὸν Βηρισάδην. σὺ γὰρ διανοῇ φησὶν αὐτοῦ καταμένειν. ἐν τῇ Κορίνθῳ παρεπιδημήσαντί ποτε Στρατονίκῳ ὁ κιθαρῳδός, εἶτα γραΐδιον ἐνέβλεπεν αὐτῷ οὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ, καθ' ὁ Στρατόνικος πρὸς θεῶν μῆτερ φράσον, τί ἐσθ' ὃ βούλει, καὶ τί μ' εἰσβλέπεις ἀεί, διαπόρησά φησιν εἰ μήτηρ σε δέκα μῆνας εἶχε, καὶ ἐκράτει τῆς κοιλίας. πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν. ἡ νικοθέντος εἰσιοῦσα Βιοθέα γυνὴ μετὰ παιδίσκοις ἅβρας εἰς τὸν ποταμόν, ἀπεψόφησε. κάτα τῶν Σικυωνίων ἀμυγδαλῆν ἐπιβᾶσα συντρίβειν τύχης. Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὑπὸ νύκτα. ἐπὶ φωνῆς δὲ ταύτης οὖν νικᾷ ἐν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παρρησίαν. ἐπιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις παρὼν τύχῃ, ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη ὡς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἐθελλήσκιδα. Κλέαρχος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ φιλίας, Στρατόνικός φησιν ὁ κιθαριστὴς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ φησιν, ἵνα δὲ μὴ διψήσω. ἐν δὲ Βυζαντίῳ κιθαρῳδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ᾄσαντος εὖ, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ἐκήρυξεν, ὃς ἂν καταμηνύσῃ τὸν τὸ προοίμιον ᾄσαντα κιθαρῳδόν, λήψεται χιλίας δραχμάς. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηρότατοι τῶν ἐν Παμφυλίᾳ, Φασηλίτας μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δ' ἐπερωτηθείς, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί, Ἠλείους ἔφησεν. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ διατριβῇ, ἐπέγραψε κατὰ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατα ἐστί, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα; τὰ νενεωλκημένα εἶπεν. ἐν Ῥόδῳ δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών. ὅπου τὸ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι. γυμνικοὺς δὲ ἀγῶνας ἔφη διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι δὲ θυννικούς, Ἀθηναῖοι δὲ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγούσθω ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριστῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν εἶπεν ὦ βασιλεῦ σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον, ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. παρακληθεὶς δὲ ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ, μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη. τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. καί τινος εἰπόντος, τὸ ποῖον; ἔφη, κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένευσεν. δοκοῦ δέ ποτε καταπεσούσης, καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν πονηρῶν. ἄνδρες ἔφη δοκῶ εἰσὶ θεοί, εἰ δὲ μή εἰσι δοκῶ εἰσι. ἀναγράφει δὲ καὶ τάδε μετὰ τὰ προειρημένα τῶν Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα, λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι. τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. προσδεῖ γε ἔφη ὁ Στρατόνικος ἔτι ἑνός, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει. παρὰ τῶν μουσῶν ἔφη ἀληφέναι τέλος σὺν Ἕλλησιν ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. τὸν Φάωνα δὲ ἔφη αὐλεῖν οὐχ ἁρμονίαν, ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορόν, ληρεῖς ἔφη. ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχει. μάλιστα δὲ θαυμάζειν ἔφη τὴν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι ὃν οὐδεμία πόλις ἐνεγκεῖν οἷά τε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δέκα μῆνας ἤνεγκε. πυνθανόμενος δὲ ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, ἀεὶ ἔφησεν Ἰλίῳ κακά. Μυννάκου δὲ αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος, οὐ προσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. τὸν δὲ φαῦλον ἰατρὸν ἀπανθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς ᾅδου τοὺς θεραπευομένους. ἀπαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων, ὡς εἶδεν ἐσπογγισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, συνηχθέσθη ὡς πράττοντι κακῶς. νομίζων οὐκ ἂν οὕτως ἐσπογγίσθαι καλῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐσπόγγισεν. ἐν Ταχειοῦντι δὲ τῆς Μιλήτου μιγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν ἔφη παῖ. ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου δὲ τοῦ κιθαριστοῦ διεξιόντος περὶ μουσικῆς, μόνῳ δέ σοι οὐκ ἔφη προσήκειν περὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὅς γε τὸ ἀμουσότατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν

αὐτ' ἀμφο

κὰτ' Ἀμφίονος Ζῆθον καλῶς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων, ἐκπικρανθεὶς ἐπὶ τῷ μηδὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν ἔφη. πρὸς βαλανέα ψυχρῷ, καὶ φαύλῳ κεκοσμημένον ἰδὼν ἡρῷον λαμπρῶς, ὡς ἐξῆλθε λελουμένος κακῶς. οὐ θαυμάζω ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνάκειντοι πίνακες. ἕκαστον γὰρ τῶν λουομένων, ὡς σωθέντα ἀνατιθέναι. ἐν Αἴνῳ δὲ ἔφη τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα, τοὺς Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν πόντου, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους, καὶ μνηστήρων πόλιν. καὶ τὴν δ' Ἡράκλειαν ἀνδροκόρινθον, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους Κορινθίους, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας μεμβρακιώτας. ἐκ τῆς δ' Ἡρακλείας ὡς ἐξήει τὰς πύλας, καὶ περιεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί περισκοπεῖς, αἰσχύνεσθαι ἔφη, μὴ ὀφθῇ, ὥσπερ ἐκ πορνείου ἐξιών.

10 ἰδὼν δὲ ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικόν ἔφη τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι. πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα πρότερον, ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ περὶ ἁρμονίας ἔφη. ἕκαστος τίς, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ συμπίνων τισίν, ἐθέλειν ἔφη γνῶναι κατὰ τίνα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως, ἐὰν κατακαλύψαντες ἄγωσιν. εἶτα ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον ἔφη, ὅτι καπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. τὸν δὲ Τηλεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο, παρακατακείμενος ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ † ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν, καὶ ὕδωρ ἁλμυρὸν παρέχοντος, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. νικήσας δ' ἐν Σικυῶνι τοὺς ἀνταγωνιστὰς, ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τρόπαιον, ἐπιγράψας, Στρατόνικος ἀπὸ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ᾄσαντος δέ τινος, ἤρετο τὸ μέλος. εἰπόντος δὲ, ὅτι Καρκίνου. πολύ γε μᾶλλον ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔαρ, ἀλλὰ ἀλέαν. ἐν Φασήλιδι δὲ πρὸς τὸν

20 παῖδα διαμφισβητοῦντος τοῦ βαλανέως περὶ τοῦ ἀργυρίου (ἦν γὰρ νόμος πλέονος λούειν τοὺς ξένους) ὦ μιαρὲ ἔφη παῖ, παρὰ χαλκοῦν με μικροῦ Φασηλίτην ἐποίησας. πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦντα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πτωχός. ἐν μικρᾷ δὲ πόλει διδάσκων ἔφη, αὕτη οὐ πόλις, ἀλλὰ μόλις. ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ προσελθὼν ἠρώτησεν, εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων δὲ τῶν ἱμώντων, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν. οὐκ ἄρ' ἔφη, πότιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον δὲ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες. ἐπακούσας δὲ τῆς ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, εἰ δ' ἐργολάβον ἔφη ἔτικτε, καὶ μὴ θεὸν, ποίας ἂν ἠφίει φωνάς. Πολυΐδου δὲ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Φιλωτᾶς, θαυμάζειν ἔφη εἰ ἀγνοεῖ ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος δὲ νόμους. πρὸς Ἄρειον δὲ τὸν ψάλτην ἐνοχλοῦντά τι αὐτὸν, ψάλλ' ἐς κόρακας ἔφη. ἐν Σικυῶνι δὲ πρὸς κακοδίφθην γεγενημένον, ἐπεὶ ἐλοιδορεῖτό τι αὐτῷ, κακόδαιμον, νακόδαιμον ἔφη. τοὺς δὲ Ῥοδίους αὐτὸς Στρατόνικος ἀσελγεῖς

30 λῶνας καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη, αὐτοὺς λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ῥόδον ἐκάλει μνηστήρων πόλιν, χρώματι μὲν εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι δ' εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μνηστήρων εἴκαζεν. ζηλωτὴς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρημάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας δὲ ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν, Στρατόνικός φησιν ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονικῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμμα συνεστήσατο. ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ γελοίῳ οὐκ ἀπίθανος. φασὶ δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πιόντα, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς. τοῦ δ' Ἀριστοτέλους τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοί,

40 οὗτοι καλ' ἐμ' Δημόκριτε. καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρεσβεύεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ ῥητόρων, τῆς ἀκριβείας πότε μαθὼν, ἢ παρὰ τίνος ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, τί ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. τοιαῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν θαύματα μωροῖς. φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ πάντα τὰ ὀστρακόδερμα ἀνόχευτον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος. καὶ ὅτι ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη ἕξ, πόθεν αὐτῷ εἰδέναι. καὶ ὅτι ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἔχιδνα, καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστιν ἡ φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνὰς, ἐλάχιστον δὲ ἡ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρην ἵππος ζῇ ἔτη τριάκοντα πέντε, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα, βιῶσαι φήσας τινὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε. ἱστορεῖ δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κόνιδες γεννῶνται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλλοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβύλιος, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσ-

50 σας βιοῦν φησιν μέχρι ἐτῶν ἕξ, τινὰς δὲ καὶ ἑπτά. οὐκ ὦφθαι δέ φησιν οὔτε μέλισσαν, οὔτε κηφῆνα ὀχεύοντας, ὅθεν οὐκ εἶναι διϊδεῖν πότερα αὐτῶν ἄρρενα ἢ θήλεα. πόθεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥσσονές μελισσῶν. ἀεὶ γὰρ αὗται τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι, ἀλλ' ἀγείρουσαι, καὶ ἀδιαλέκτως ποιοῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν, καὶ πλήρεις οἰήσεως, ὡς

ῥῖμμα, Suid.

ἐκεῖναι μάλιστα, πόθεν ἐπετήρησεν. ἐν δὲ τῷ περὶ μακροβιότητός φησιν, ὅτι ὤφθη τις μῦς ἔτη ἓξ ἢ ἑπτὰ ζήσας. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀπόδειξις. ποῦ δὲ ἀνθρώπων ἐκ κεράτων ἐλάφων κισσὸν ἀναφύντα. γλαῦκας δέ φησι καὶ κόρακας ἡμέρας ἀδυνατοῦσι βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσιν. καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀρχίασπερον. καὶ τὰς ἰδέας δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκαί, τοῖς δὲ μέλαιναι, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώποις δ' ὅτι παντοῖος ὀφθαλμός, ἤθους τε διαφορὰς εἶναι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει. τοὺς μὲν γὰρ αἰγωποὺς τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ὀξύτητα μὲν ὄψεως εὖ πεφυκέναι, τὰ δὲ ἤθη βελτίστους εἶναι. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐκτὸς ἔχειν

De natu. anima-
lium lib. 1.

τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς δὲ ἐντός, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ τοὺς μὲν ὀξυωπεστάτους εἶναι, τοὺς δὲ ἐκτὸς κακοηθεστάτους. οἱ δὲ μέσως φησὶν ἔχοντες ἐπιεικεῖς, ἔτι δὲ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς. καὶ τοὺς μὲν ἀναιδεῖς εἶναι, ἀβεβαίους δ' εἶναι τοὺς ἀτενεῖς. τοὺς δὲ μέσους, βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρωπον τῶν ζώων τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῷα ἐν τῷ μέσῳ. καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν, τετηρῆσθαι φησὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ προβάτου, καὶ ἐπὶ συός, καὶ ἐπὶ αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γίνεσθαι ὄρχεις ἔχοντα. μαστοὺς δὲ οὔτ' ἰχθὺν ἔχειν, οὔτε ὄρνιθας. δελφῖνα δὲ μόνον οὐκ ἔχειν χολήν. ἔνιοι δέ φησιν ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι οὐκ ἔχουσι χολήν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐντέροις, ὡς ἔλλοψ, καὶ συναγρίς, καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας, καὶ χελιδών. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅλον τὸ ἔντερον παρατεταμένην ἔχει τὴν χολήν. ἱέραξ δὲ καὶ ἴκτινος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τοῖς ἐντέροις. ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τῇ κοιλίᾳ. περιστερὰ δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδών, οἱ μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ. τὰ δὲ μαλακόδερμά φησι καὶ τὰ ὀστρακόδερμα, καὶ τὰ σελαχώδη, καὶ τὰ ἔντομα, πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δέ, καί τινας τῶν ἰχθύων παρακατακλινομένους ὀχεύειν. καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μῖξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. ἔτι ὁ λέων φησὶ στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ, καὶ κοπτομένων αὐτῶν, ὥσπερ ἐκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπειν. δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει, καὶ οὐκ ἄκανθαν. τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον, καὶ ἄκανθαν. τῶν δὲ ἰχθύων τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πυριγενῆ. εἶναι δέ τινα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ μίαν μόνον ἡμέραν ζῇ. τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον, καὶ κροκόδειλον, καὶ ἐνυδρίν. πάντα τε τὰ ζῷα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκῖνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά ἐστι φησὶ τῶν ζώων, ἢ ἄποδά ἐστιν, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα. ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας, ἄναιμά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται. ἄνθρωπος δὲ δύο ποσὶ καὶ χερσὶ δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξι, ἔγχελυς καὶ γόγγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς. ἔτι τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος. τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πρὸς ἅπερ αἱ χεῖρες ὄργανα δίδονται. πάλιν τῶν ζώων τὰ μὲν ἔναρθρα, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς. τὰ δὲ ἄναρθρα ἐστίν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πνεύμονες. πολλά τε τῶν ζώων οὐ κατὰ πᾶσαν ὥραν φαίνεται, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, οὐκ ἀεὶ φαίνεται, οἷον χελιδόνες, καὶ πελαργοί. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης, παύομαι. καί τοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν, εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου φησὶ παραβαλὼν ἑαυτὸν παρεκάθισε τοῖς λόγοις οὐκ ὢν ἀφυής. καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἕξιν ἦλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, ἔτι δ' Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρίτου. καί τοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατὰ τ' ἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμο-

Gel. lib. 5. ca. 3

φόρου καὶ ξυλοφόρου, πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου, θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινὶ ἰδίᾳ συνθέσει, ἀπὸ ταύτης ἐν ἀρχῇ ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δὲ ἄνδρες συνδαιτυμόνες, ἀπὸ τῶν πολλῶν τούτων λόγων τὴν ὁρμὴν ἔχω ἐπὶ τὸ ἤδη γαστρίζεσθαι τοὺς μαγείρους, διὰ τὴν πολλὴν τῶν λόγων ἑστίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ παρατιθῶσιν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Μίλκωνα. Ἐγὼ φησὶν ἐὰν μὴ παραθῶσι θερμὰ τἀγαθὸν Πλάτωνα πανταχοῦ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, μανθάνεις τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδὺ κἀνθάδε. οὐκ ἀχαρίστως δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μετὰ Χρυσίππου παρὰ Κλεάνθει, μεταπεμφθέντα δὲ γενόμενον εἰς Ἀλεξάν-

Idē Laertius.

δρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψευδεῖ συγκατατιθέμενον. τὸν δ' εὐστόχως ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατίθεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύτας ὄρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τοῦ εὐλόγου. τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι, τὸ δ' εὔλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, καὶ τῶν κη-

ρίνων

ἐῶμεν περιενεχθῆναι, ἵνα καὶ κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δυνώμεθα, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν. καὶ μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἐπισχεῖν ἐκέλευεν ὁ Δάφνος ἐκπιὼν τὸ ἐκ μαμμακύθου ἢ αὔξων μεταγένους ἰαμβεῖον, ὥσπερ ἐπὶ δαὶ δειπνοῦμεν ποτε, πλεῖστα λαλοῦμεν ἅπαντες. κἀγώ φημι ἐνδεῶς εἰρῆσθαι τὸν περὶ ἰχθύων λόγον, πολλὰ εἰρηκότων καὶ Ἀσκληπιαδῶν παίδων, Φιλοτίμου λέγω ἐν τοῖς περὶ τροφῆς, καὶ Μνησιθέου τοῦ Ἀθηναίου, ἔτι δὲ Διφίλου τοῦ Σιφνίου. οὗτος γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι, φησὶν, ὅτι τῶν θαλασσίων ἰχθύων οἱ μὲν πετραῖοι εἰσὶν εὔθαρτοι, εὔχυλοι, σμηκτικοί, κοῦφοι, ὀλιγότροφοι. οἱ δὲ πελάγιοι δυσφθαρτότεροι, πολύτροφοι, δυσοικονόμητοι, καὶ τῶν πετραίων ὁ φυκὶς, καὶ ἡ φυκὶς, ἁπαλώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄβρωμα καὶ εὔφθαρτά ἐστιν. ἡ δὲ πέρκη τούτοις προσεοικυῖα κατὰ τόπους ὀλίγον διαλλάττει. οἱ δὲ κωβιοὶ ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ, ὧν οἱ μικροὶ καὶ οἱ λευκοὶ ἁπαλοὶ εἰσὶν, ἄβρωμοι, εὔχυλοι, εὔπεπτοι. οἱ δὲ χλωροὶ (καλοῦνται δὲ καυλῖναι) ξηροὶ εἰσὶν καὶ ἀλιπεῖς. αἱ δὲ χάνναι, ἁπαλόσαρκοι. σκληρότεραι δὲ τῆς πέρκης. ὁ δὲ σκάρος ἁπαλόσαρκος, ψαθυρὸς, γλυκὺς, κοῦφος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, εὐκοίλιος. τούτων δὲ ὁ πρόσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ τοὺς θαλαττίους λαγὼς θηρεύοντες, σιτεῖται. διὸ καὶ τὰ ἐντὸς χολέρας ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κνεὶς, ἁπαλόσαρκος, εὐκοίλιος, εὐστόμαχος. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς παχύνει καὶ σμήχει. ὄρφος ἢ ὀρφὼς εὔχυλος, πολύχυλος, γλίσχρος, δύσφθαρτος, πολύτροφος, οὐρητικός. τὰ δὲ περὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, γλίσχρα, εὔπεπτα. τὰ δὲ σαρκώδη, δυσέκπεπτα, βαρύτερα. ἁπαλώτερον δὲ τὸ οὐραῖον, φλέγματος δ' ἐστι δραστικὸς ὁ ἰχθὺς, καὶ δυσέκπεπτος. αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ δὲ λιμνία ἔγχελυς, τῆς θαλασσίας ἐστὶν ἀσομωτέρα, καὶ πολυτροφωτέρα. τῷ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ χρύσοφρυς. σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιρροὶ τροφιμώτεροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς, τῶν μεγάλων. σινάγρος δὲ, δρομὺς, ἁπαλόσαρκος, ἄβρωμος, εὐστόμαχος, οὐρητικός. † οὐκ ἄπεπτος, ταγηνιστὸς δὲ, δυσέκπεπτος. τρίγλη, εὐστόμαχος, παρεστύφουσα, σκληρόσαρκα, δύσφθαρτος, ἐφεκτικὰ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθράκων. ἡ δὲ ἐκ τηγάνου, βαρεῖα καὶ δυσέκπεπτος. κοινῶς δὲ πᾶσα αἵματος ἐκκριτική. συνόδους καὶ χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί. διαφέρει δὲ ὁ χάραξ. φάγρος γίνεται μὲν καὶ ποτάμιος, καλλίων δέ ἐστιν ὁ θαλάττιος. καπρίσκος καλεῖται μὲν καὶ μῦς. βρωμώδης δ' ἐστὶ καὶ σκληρὸς, κιθάρου δ' ἐστὶ δυσεκπεπτότερος. δέρμα δὲ ἔχει εὔστομον ῥαφὶς ἡ βελόνη, καλεῖταί γε καὶ ἀβλεννὴς, δυσέκπεπτος, ὑγρὸς, εὔχυλος. θρίσσα, καὶ τὰ ὁμογενῆ χαλκὶς καὶ ἐρίτιμος, εὐανάδοτος. κεστρεὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάσσιος, καὶ ὁ λιμναῖος καὶ ποταμός, οὗτος δέ φησι καλεῖται ὀξύρυγχος. κορακῖνος δ' ὁ ἐκ τοῦ Νείλου, ἧττον δ' ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ, καὶ ὁ ἑφθὸς τοῦ ὀπτοῦ. οὗτος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος. σάλπη σκληρὰ, ἄσομος. κρείσσων δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἡ ἐν περὶ φθινοπώρῳ γινομένη. ὑγρόν τι γὰρ καὶ λευκὸν, ἔτι δὲ καὶ ἄβρωμον ἀνίησιν. ὁ γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄσομος δέ. ὁ δὲ ἱέραξ, σκληροσαρκότερος μὲν κόκκυγος, τοῖς δ' ἄλλοις ὅμοιος. καὶ ὁ κόραξ ἱέρακος σκληρότερος, οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἄγνος καλούμενος, ἢ καὶ καλλιώνυμος, βαρεῖς. βῶξ δὲ ἑφθὸς, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, ὑγρὸν ἀνιεὶς, εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' ἀνθράκων, γλυκύτερος καὶ ἁπαλώτερος. βάκχος, εὔχυλος, ἄπεπτος, βρωμώδης. ψῆττα, βούγλωσσος, εὔτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος. γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, χελῶνες, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσφοράν. τοῦ δὲ κεφάλου καταδεέστερός ἐστιν ὁ κεστρεὺς, ἧττον δὲ ὁ μύξινος, τελευταῖος ὁ χελλών. θυννὶς δὲ καὶ θύννος βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ δὲ καλούμενος ἀκαρνὰν, γλυκύς ἐστι καὶ παρεστύφων, τρόφιμος δὲ καὶ εὐέκκριτος. ἡ δὲ ἀφύη, βαρεῖά ἐστι καὶ δυσέκπεπτος, ὧν ἡ λευκὴ καλεῖται κωβῖτις. καὶ ὁ ἑψητὸς δὲ τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τῶν δὲ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς, κρεώδης, ὁ δὲ γαλεὸς κρείσσων ὁ ἀστερίας λεγόμενος. ὁ δὲ ἀλωπεκίας ὅμοιός ἐστι τῇ γεύσει τῷ χερσαίῳ ζώῳ, διὸ καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς δὲ εὔστομος, ἡ δὲ ἀστερία βατὶς, ἁπαλωτέρα καὶ εὔχυλος. ὁ δὲ λειόβατος, δυσκοιλιώτερος καὶ βρωμώδης. ἡ δὲ νάρκη δυσέκπεπτος οὖσα, τὰ μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἁπαλά τε καὶ εὐστόμαχα ἔχει, ἔτι δὲ εὔπεπτα, τὰ δ' ἄλλα οὔ. κρείττους δὲ εἰσὶν αἱ μικραὶ, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἑψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη, καὶ αὐτὴ τῶν σελαχίων οὖσα, εὔπεπτός ἐστι καὶ κούφη. ἡ δὲ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ σελάχια, φυσώδη ἐστὶ, καὶ κρεώδη, καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενά τε τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ δὲ σηπία καὶ ἑψομένη μὲν ἁπαλὴ καὶ εὔστομος καὶ εὔπεπτος, ἔτι δ' εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' αὐτῆς χυλὸς λεπτυντικός ἐστιν αἵματος, καὶ κινητικὸς τῆς δι' αἱμορροΐδων ἐκκρίσεως. τευθὶς δὲ εὐπεπτοτέρα ἐστὶ, καὶ οὐκ εὔσομος. ὁ δὲ † πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δυσέκπεπτος. ὁ δὲ μείζων, τροφιμώτερος. παρυγραίνει δὲ καὶ κοιλίαν ἑψόμενος ἐπὶ πλεῖον, καὶ τὸν στόμαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἄλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πολύποδος τὸ χρήσιμον, λέγων ὧδε.

ἰχθύων ἰατρικά

Forsan πολύπους.

Ἐρῶν τί δ' ἐκτάσεως τί μᾶλλον συμφέρει . ὧν νῦν φέρων πάρειμι κήρυκας, κτένας, βολβοὺς,

μέγαν

μέγαν τε πολύπουν, ἰχθῦς δὲ ἀθρόους. Ἡ δὲ πηλαμὶς, πολύτροφος μέν ἐστι καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ δὲ καὶ δύσπεπτος. ταριχευθεῖσα δὲ καλλιβίῳ ὁμοίως εὐκοίλιος καὶ λεπτυντική. ἡ δὲ μείζων, συνοδοντὶς καλεῖται. ἀναλογοῦσι μέντοι ὁ χελιδονίας τῇ παλαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. ἡ δὲ χελιδὼν ἡ τῷ πολύποδι ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὐτῆς ὑγρὸν, εὔχροιαν ποιοῦν, καὶ κινοῦν αἷμα. ὁ δὲ ὄρκυνος βορβορώδης καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα. τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ αἱ κλεῖς εὔστομα καὶ ἁπαλά. οἱ δὲ κοσταὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. Ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρομώδης ἐστὶ καὶ ἁπαλώτερός ἐστι τοῦ ὀρκύνου. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν μειζόνων φησὶν ἰχθύων γένος, ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον. οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαῦκος καὶ φάγρους. εἰσὶ δὲ καὶ δυσκατέργαστοι. κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λεπιδωτῶν γένος, οἷον θύννων, σκόμβρων, θυννίδων, γόγγρων, καὶ τῶν τοιούτων, συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι. τὰ μὲν οὖν μή τι καθ' αὑτὰ φαινόμενα, μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα, μᾶλλόν ἐστιν εὔπεπτα. οἷον γόγγροι καὶ καρχαρίαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων τὴν μὲν ἐδωδὴν ἁδεῖαν ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύνανται μάλιστα. καὶ ἔστι τῶν ταριχηρῶν βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν ὀπτοί. τήκεται γὰρ πιμελῶδες αὐτῶν. τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν, ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δὲ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγράς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πολυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δύσπεπτον ἔχει, διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτοί τε γάρ εἰσι πνευματώδεις. ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς. ἰδεῖν γοῦν ἐστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα. ταύτας οὖν ἡ ἕψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῆς γὰρ τῆς πυρώσεως, καὶ μεθ' ὑγροῦ γινομένης οἱονεὶ πλύσις τις αὐτῶν γίνεται, τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας. ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης, κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά. ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες, καὶ τἄλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ. τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεπτομένων, τῶν δὲ ἀκανθῶν χαλεπῶς διαλυομένων. καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις, ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν, εἶτα φῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι. βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν αὐτομάτως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα πετραῖα, κωβιοὶ, καὶ σκορπίοι, καὶ ψῆτται, καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφὴν, εὔογκα δέ ἐστι καὶ τρόφιμα, καὶ πέπτεται ταχέως, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει περιττώματα πολλά, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι ποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέντα, τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὅμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων. πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις ἀπόλαυσιν ἔχει πλείω, τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλείους ἔχειν τῶν προειρημένων. χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἑψόντα διδόναι, μετρίως δὲ ἐχούσης ὀπτηθέντα γίνεται τρόφιμα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ πελάγη μεγάλα καὶ κόλποι θαλάττης εἰσὶν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι. καὶ ἐσθίεσθαι μέν εἰσιν ἡδίους, πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη, καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις, σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπλῆγες εἰσὶν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα. πρὸς δὲ τούτοις, ὅπου καὶ πόλεις συνεγγύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἔστι τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δύσπεπτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μεταβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς, καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελείως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευόντων, ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι. σηπτὸς γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵ τε πυρουντες. οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἂν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ᾖ καὶ ψυχρός. διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε, ἄνδρες φίλοι ὀψωνεῖσθ' αὐτῶν κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους παράσιτον,

Ἐγὼ περὶ

ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ Τί ἐσπούδακ᾿, οὐδ᾿ αὖ σκυθρωπὸς λίαν πάνυ, Ὡς αὐ-
τὶς ἄλλος ὀξυνχθεῖσιν ὅπου τὸ διαλάβοι κραιπάλην ἐλλιπικῶς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ
φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι ὃ, περὶ δρᾶμα τῶν ἀγροίκων δεῖν ἑνὸς δια-
σκευῇ. φησὶ γὰρ, Καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον ὑμᾶς ἐγώ Σὺ δ᾿ ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν † πισὲ
Ἀργύριον, ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσαμαι Χρυσῶς ἀγοράζειν, φράζε δὴ φιλούμενον Ὄψῳ τινὶ χαί-
ρεις, πᾶσι καθ᾿ ἕκαστον λέγε, Ἰχθῦν τιν᾿ ἡδέως φάγοις ἄν, ὡς ἀγρὸν ἦλθε φέρων, Γοτ᾿ ἰχθυο-
πώλης μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καὶ νὴ Δί᾿ ἤρεσεν Σφόδρ᾿ ἡμῖν ἅπασιν, εἶτα καὶ νῦν εἰπέ μοι,
Τούτων φάγοις ἂν κἄν τις ἄλλος μικρός ᾖ. Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα, Ἀν-
θρωποφάγους πῶς ἀνθρωποφάγοι δῆλον ὅτι Ταῦτα δ᾿ εἶναι Ἑλένης βρώματα, μαινίδας καὶ τρι-
10 γλίδας. ἐν δὲ τῷ ἀγροίκῳ, Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι, καὶ τὰς τριγλίδας. ἐκφαυλί-
ζων δὲ καὶ Φίλιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων, ἐν Φιλύρᾳ φησὶν, Γαππία βουλῇ δραμὼν Εἰς τὴν
ἀγορὰν καταγοράσαι μοι, φράζε τίς Ἰχθῦς φρονοῦντας ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη. Οὐκ οἶσθ᾿ ὅ,τι
τἀργύριον ἐστ᾿ εἰς ἄργυρον. Ἥδιστος δὲ ἐστι καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ὀβελιαφόροις νεανί-
σκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε, Ἀλλ᾿ ἀγόρασον εὐτελῶς. ἅ-
παντα γὰρ Ἱκανὸν ἐστι φράζε δή ποτε. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως ὅτι ἄν, ὁσίας ἕνεκ᾿ ἀρ-
κεῖ τευθίδια σηπίδια, Κἂν κάραβος τις ᾖ λαβεῖν εὖ ἀρκέσει Ἡδύ γ᾿ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐγχελί-
δια, Θῆβαι μὲν ἐνίοτ᾿ ἔρχεται ἐκ τούτου λαβέ Ἀλεκτρυόνιον φάττιον περδίκιον. Τοιαῦτα δα-
σύποδας ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε, Ὡς μικρολόγος εἶ σὺ λέγε λίαν πολυτελῶς Γαύτων † πρὸς ἡμῖν
ἐστι πότερ᾿, ἐπεμψέ τις Οὐκ ἀλλ᾿ εὐθὺς ἐνθυμοῦ. Τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσο-
20 μεν. ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι δύσκολος, φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν
ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησὶν, Ἀλλ᾿ ἀντιβολῶ σ᾿ ἐπίταττε μοι μὴ πόλλ᾿ ἄγαν, Μηδ᾿ ἄγρια
λίαν, μηδ᾿ ὑπηργυρωμένα. Μέτρια δὲ τῷ θεῷ σεαυτοῦ πῶς ἔτι Μετριώτερ᾿ ὦ δαιμόνιε, πῶς
συντομώτερον, καὶ Ἐπεξαπατᾶται ἐμὲ μὲν ἰχθῦς μοι κάλει Ἰχθύδιον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ.
ἐπεὶ δὲ ἐστι ζητεῖν ἐν τοῖς προκειμένοις φίλτατε Οὐλπιανὲ, ὦ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες εἴπατέ μοι
τινὶ ἐννοίᾳ ὁ Ἔφιππος ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ἐγὼ
γὰρ οἶμαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι, καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην Κορωνισταί.
ἱστορίαν, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποστοματίζειν οὐ δύναμαι, τὸ πάνυ πρὸ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ
ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. οἶδα δὲ Φοίνικα τὸν Κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀν-
δρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ, καὶ λεγόντων ταῦτα, Ἐσθλοὶ Κορώνῃ χεῖρα πρόσδοτε κριθῶν, Τῇ
30 παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ λέκος πυρῶν, Ἢ ἄρτον ἢ ἡμαιθον, ἢ ὅ,τι τις χρῄζει Δότ᾿ ὦ γαθοὶ τῶν ἕκαστος
τῆς ἐν χερσὶν ἔχει Κορώνῃ, καὶ ἅλα λήψεται χόνδρον. Φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυ-
σθαι, Ὁ νῦν ἅλας δοὺς, αὖθι κηρίον δώσει, ὦ παῖ θύρην ἄγκλινε πλοῦτος ἤκουσε, Καὶ τῇ
Κορώνῃ παρθένος φέρει σῦκα. Θεοὶ γένοιτο πάντ᾿ ἄμεμπτος ἡ κούρη, Κἀφνειὸν ἄνδρα κὠνομαστὸν
ἐξεύροι. Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας, Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γοῦνα κατθείη
Θάλος. τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις, Ἐγὼ δὲ ὅκου πόδες φέρουσιν, ὀφθαλμοὺς, Ἀμεί-
βομαι μούσαισι πρὸς θύρας ᾄδων, Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλέονα τῶν γε. καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ
ἰάμβου φησὶν, Ἀλλ᾿ ὦγαθοὶ ἐπορέξατ᾿ ὧν μυχὸς πλουτεῖ Δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη,
Νόμος κορώνῃ. χεῖρα δ᾿ ἣν ἐπαιτοῦσι. τοιαῦτ᾿ εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσῃ. Κορωνισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο,
οἱ τῇ Κορώνῃ ἀγείροντες, ὥς φησι Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, καὶ τὰ ᾀδόμενα
40 τε ὑπ᾿ αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἁγνοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἐν κορωνισταῖς. καὶ χελιδονίζειν Χελιδονίζειν.
δὲ καλεῖται παρὰ Ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος. περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ
θυσιῶν γράφων οὕτως. εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν χελιδονίζειν Ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ Βοηδρο-
μιῶνι μηνί. χελιδονίζειν δὲ λέγεται διὰ τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι, ἦλθ᾿ ἦλθε χελιδὼν καλὰς ὥρας
ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς. ἐπὶ γαστέρα λευκὰ κἀπὶ νῶτα μέλαινα Παλάθαν σὺ προκύκλει ἐκ πίο-
νος οἴκου, Οἴνου τε δέπαστρον τυροῦ τε κάνυστρον καὶ πυρῶν. χελιδὼν καὶ λεκύθιτα οὐκ ἀπωθεῖται πό-
τερ᾿ ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα, εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐάσομεν, Ἢ τὰν θύραν φέρωμεν, ἢ τὸ ὑπέρ-
θυρον, Ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν Μικρὰ μέν ἐστι ῥᾳδίως μιν οἴσομεν Ἂν δὴ φέρῃς τι
μέγα δή τι καὶ φέροις. Ἄνοιγ᾿ ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι, Οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.
Τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλο-
50 γῆς χρημάτων. ἐπεὶ δὲ ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσω καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι ἐπὶ τὴν
καλὴν Ῥόδον, ἣν εὔιχθυν εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς. Ἐργέας οὖν ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, Ἰχθυομαντεία.
προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον φοινίκων, φησὶν, ὡς οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰα-
λυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν
ἀντεῖχον

αὐτῶν ἔχον Ἴφικλον. ἦν γὰρ αὐτοῖς καὶ θέσφατον ἐν χρησμῷ τινὶ λεγόμενον ἕξειν τὴν χώραν, ἕως κόρα-
κες λευκοὶ γένωνται, καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν ταῦτ' οὐδέποτε ἔσε-
σθαι, καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥαθυμοτέρως ἔχον. ὁ δ' Ἴφικλος πυθόμενος παρά τινος τὰ τῶν Φοινί-
κων λόγια, καὶ ἐνεδρεύσας τοῦ Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας,
καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐκ τῆς κρήνης, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον, ἔδω-
κε τῷ Λάρκᾳ, καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐγχέαι εἰς τὸν κρατῆρα, ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖ-
το. καὶ ὁ μὲν ἐποίησε ταῦτα, ὁ δὲ Ἴφικλος κόρακας θηρεύσας καὶ ἀλείψας γύψῳ, ἀφῆκεν. Φάλανθος
δ' ἰδὼν τοὺς κόρακας, ἐπορεύετο καὶ ἐπὶ τοὺς κρατῆρας. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς ἴδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν
οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπικηρυκευσάμενος πρὸς τὸν Ἴφικλον ὑπόσπονδος ὑπεξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν
σὺν αὐτῷ. συγκατατεθειμένου δὲ τοῦ Ἰφίκλου, ἐπιτεχνᾶται ὁ Φάλανθος τοιόνδε τι. καταβαλὼν ἱε-
ρεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας, ἐν ταύταις ἐπεχείρει ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. αἰσθόμενος δὲ

ἰχθυομαντεία.

ὁ Ἴφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ Φαλάνθου τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν ἐάσειν ἐξάγειν, ὅτι κα-
τὰ γαστρὸς ἄροιντο, ἀντισοφίζεται πλοῖα αὐτοῖς διδοὺς ἵνα ἀποκομισθῶσι, παραλύσας τὰ πηδά-
λια καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὀμόσας φύσας πλοῖα παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἐν ἀπορίᾳ δὲ οἱ Φοίνι-
κες ἐχόμενοι πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυσσον ἐπισημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵνα ὕστερόν ποτε
ἀνέλωνται ἀφικόμενοι. πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλιπον. ἀπαλλαγέντων οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκ
τῆς χώρας τῶν Φοινίκων, κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος
ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησί, καὶ τῶν κοράκων μόνους εἰδέναι Φάκαν, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ
Δορκία. αὕτη δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου, καὶ συνθεμένου περὶ γάμου διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὸν φέροντα
τὸ ὕδωρ, ἰχθῦς ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα. καὶ αὐτὴ δὲ τοὺς κόρακας λευκάνασα ἀφῆκεν.
Κρεώφυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὥροις, οἱ τὴν Ἔφεσόν φησι κτίζοντες καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπο-
ρίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρη-
σεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ἣν ἄν τινα ἰχθὺς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ
κρήνη ἐστὶν ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν ἁλιέας ἀριστοποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀπο-
θορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ ἐμπεσεῖν εἰς φορυτόν, καὶ ἀχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν ᾗ ἔτυχε σῦς ἄγριος
ὤν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθείς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ἐπὶ πολύ, ὃ δὴ καλεῖται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει
ἀκοντισθεὶς ὅπου καὶ νῦν ἐστιν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. καὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου ἔτεα τ' οἰκήσαν-
τες † τὸ τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ἐπὶ Κορησσόν, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγο-
ρᾷ ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι. τοιούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων τότε ἐξαί-
φνης ἐγένετο κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν αὐλῶν βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος, ἔτι τε τυμπάνων κτύπος με-
τὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχε δὲ οὖσα ἑορτή, τὰ Παρίλια μὲν πάλαι καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα
τῆς πόλεως τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου καὶ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδρια-
νοῦ. ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάντες ἑορτὴν οἱ Ῥώμην κατοικοῦντες, καὶ

ἰδ.α.

οἱ ἐνεπιδημοῦντες τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανός, ἄνδρες ἔφη τί τοῦτο; Εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρα-

Βαλισμός.

νος τάδε γ' ἐστί. καί τινος εἰπόντος (ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῷστε, ὁ Οὐλ-
πιανὸς γελάσας ἔφη) καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλλισμὸν ἐκάλεσεν, δέον εἰρηκέναι κωμάζουσιν οἱ κατὰ τὴν
πόλιν ἅπαντες, ἢ χορεύουσιν, ἢ τί ἄλλο τῶν εἰρημένων. σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ γῆς Συβάρας ὄνομα πριάμε-
νος, ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. καὶ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ἑλληνικώτερον ἀποδείξω
σοι τὸ ὄνομα ὦ φίλε, ἐπεὶ τιμᾷς. πάντας γὰρ ἐπιστομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς διὰ ἀμαθίαν κατηγορῶν,
σεαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κωφότερον λεβηρίδος. Ἐπίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς Θεαροῖς μέμνηται
τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ ἡ μακρὰν δὲ τῆς Σικελίας ἡ Ἰταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεαροὶ καθορῶντες
τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα, καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε. λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ
λοιπὸς † γάμαν ἐπαοδέλοις καὶ λωτεμβαλλίζοντες ἐοτον χρῆμα ἦν. καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφο-
μένῃ Νυμφοπόνῳ φησίν, κἤπειτα λαβὼν προῆχε τοὶ δ' ἐβάλλιζον, καὶ πάλιν βαλλίζοντες τὸν θά-
λαμον σκάτος ἐνέπλησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄλεξις ἐν Κουρίδι φησί, καὶ γὰρ ἐπικώμων ἀνθρώπων ὁρῶ
Πλῆθος προσιόν, ὡς τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν Ἐνθάδε συνόντων. μὴ γένοιτό μοι μόνῳ Νύκτωρ ἀπαν-
τῆσαι καλῶς πεπραγόσιν Ὑμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν. οὐ γὰρ ἄν ποτε, Θοἰμάτιον ἀπενέγκαι-
μι μὴ φύσας πτερά. οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα, καὶ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω. σὺ δὲ ἡμῖν ὁ δό-

ἰδ.α.

κιμος εἰ λέγειν ὁ καὶ τῶν ὁμηρικῶν μεμνημένος τούτων, τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τί δέ σε
χρεών, εἰλαπίν' ἠὲ γάμος ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν, τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς, ἐγὼ
ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὸν Συρακόσιον ποιητὴν τὰ περὶ τῶν δύο ἄνδρες ἔλεγον εἰσαγὼν ἀπόχρεων, τὰς θυσίας
καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας. καὶ τοὺς τούτων μετέχοντας, εἰ-
λαπιναστάς. ἔρανοι δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαί, ἀπὸ τοῦ συνερανοῦ καὶ συμφέρειν
ἕκαστον.

ἕκαστον. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος, καὶ οἱ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖται δὲ καὶ ὁ περὶ Διόνυσον παραπεμπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς Εὐριπίδης φησίν, Ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν. Τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς οἱ Λάκωνες σιοὺς φασί. τὰς δ᾽ εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύσσειν γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν. ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάττουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα ἐπὶ τῶν λαφύρων λάφυρα. τὰς δὲ θοίνας εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐριπίδης εἰλαπίνας, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι. λάπτειν δὲ τὴν τροφὴν ἐκπέττειν καὶ κενούμενον λαγαρὸν γίγνεσθαι, ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ λαγὼν, ὥσπερ καὶ λάγανον. ἀπὸ δὲ τοῦ λαπάττειν λαπάρα. λαφύττειν δέ ἐστι, τὸ δαψιλῶς καὶ ἐπὶ πολὺ λαπάττειν καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν λέγεται. καὶ τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται, διόπερ ἐπὶ τῶν ἀπλήστως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δάψαι, καὶ δαρδάψαι. Ὅμηρος, τὸν δ᾽ ἄρα κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν. τὰς δὲ εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ὅ ἐστι τροφὴ, ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ περὶ ταῦτα εὖ ἔχειν, εἰς ἃς δὴ συνιόντες, οἱ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὐτοὺς μεθιέντες, τὸν μὲν πότον μέθυν, τὸν δὲ τοῦτο δωρησάμενον θεὸν, Μεθυμναῖον καὶ Λυαῖον καὶ Εὔιον καὶ Ἰήϊον προσηγόρευον. ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἀξιοῦσι γίνεσθαι, ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τοῦτ᾽ ἔπραττον, ἱερὸν ὠνόμαζον. ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον, δηλοῖ Εὔφιππος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἐμπολή. περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει, Ἔπειτά γ᾽ εἰσιόντ᾽ ἐὰν λυπούμενος τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν ἡδέως, Ἐφίλησεν οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα Ὥσπερ πολέμιος, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χάσκουσα ὁμοίως, ᾖσε παρεμυθήσατο. Ἐποίησέ θ᾽ ἱλαρὸν εὐθέως, ἀφεῖλε πᾶν Αὐτοῦ τὸ λυποῦν, κἀπέδειξεν ἵλεων. Οἱ δ᾽ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς ὑποστησάμενοι καὶ τὰ περὶ τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τῆς μὲν ἐπὶ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμῆς οὐχ οἷόν τε τοὺς ἀνθρώπους ἀποστῆσαι, χρήσιμον δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆσθαι, χρόνους ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς προθύσαντες, οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν᾽ ἕκαστος ἡγούμενος ἥκειν τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὰς ἀπαρχὰς, καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ὅμηρος γοῦν φησὶν, ἦλθε δ᾽ Ἀθήνη Ἱρῶν ἀντιόωσα. καὶ ὁ Ποσειδῶν, Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ᾽ ἐόντας Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. καὶ ὁ Ζεὺς, Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ᾽ ἅμα πάντες ἕποντο. Κἂν ἄνθρωπος δέ τις παρῇ πρεσβύτερος, καὶ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδοῦνται λέγειν τι τῶν αἰσχρῶν ἢ καὶ πράττειν, ὡς καὶ Ἐπίχαρμός που φησὶν, ἀλλὰ σιγῆν ἀγαθὸν καππαρεόντων κάῤῥονων. ὑπολαμβάνοντες οὖν τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶναι, τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆγον. ὅθεν οὔτε κατακλίνεσθαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθος, ἀλλὰ δαίνυνθ᾽ ἑζόμενοι. οὐδ᾽ εἰς μέθην πίνειν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ σπεῖσάν τ᾽ ἔπιόν θ᾽ ὅσον ἤθελε θυμὸς, ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θεοῖς θύειν, καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους, καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, κλαυμυρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς, μονονουχὶ τοῦ Ὁμήρου λεγόντων. νῦν δ᾽ ἔρχεσθ᾽ ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα. οὐ νοοῦντες τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴτε Φερεκράτης ἐστὶν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικὸς, ἢ ὅστις δή ποτε. Μὴ δὲ σύ γ᾽ ἄνδρα φίλον καλέσας ἐπὶ δαῖτα θάλειαν Ἄχθου ὁρῶν παρεόντα, κακὸς γὰρ ἀνὴρ τόδε ῥέζει, Ἀλλὰ μάλ᾽ εὔκηλος τέρπου φρένα, τέρπε τ᾽ ἐκεῖνον. Νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδ᾽ ὅλως μέμνηνται. τὰ δὲ ἑξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντως ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοίων, καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηται. Ἡμῶν δ᾽ ἤν τινα τίς καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖπνον Ἀχθόμεθ᾽ ἢν ἔλθῃ, καὶ ὑποβλεπόμεθα παρεόντα Χ᾽ ὅττι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ᾽ αὐτόν. Εἶτα γνούς πως τοῦθ᾽ ὑποδεῖται κᾆτά τις εἶπε Τῶν ξυμπινόντων. ἤδη σὺ τί οὐχ ὑπολύσεις Αὐτὸν, ὁ δ᾽ ἄχθεται αὐτὸς ὁ θύων Τῷ κατακωλύοντι καὶ εὐθὺς λέξ᾽ ἐλεγεῖα Μηδένα μήτ᾽ ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ᾽ ἡμῖν, Μήθ᾽ εὕδοντ᾽ ἐπέγειρε Σιμωνίδη. οὐ γὰρ ἐπ᾽ οἴνοις Τοιαυτί λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα. Ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν, μὴ δὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελον εἶναι, ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ᾽ ὀλιγίστη. καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ Μέθῃ παρίστησιν. Εἶτ᾽ οὐχ ἅπαντα πράττομεν καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα. Αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας, Μενδαῖον, Θάσιον, ἐγχέλεις, τυρὸν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεταί τε κατὰ λόγον. Δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα Ἡμᾶς, ἐὰν καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς. Τούτων δὲ πρὸς ταῦτ᾽ ἀντλεῖν τὴν ζημίαν, Πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διπλάζεται. Ἐγὼ μὲν οὖν ἄν γε θεὸς οὐκ εἴασα Τὴν ὀσφὺν, ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί ποτε, Εἰ μὴ καθήγιζέ τις ἅμα καὶ τὴν ἔγχελυν, Ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν.

Ὀνομάζουσι δ᾽ οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδόσιμα τινὰ δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδομάτων.

Εἰλαπίναι. — ἰλ. χ. — Θεοὶ παρόντες ἑορταζομένοις. — ὀδ. α. — ἰλ. α. — ἰλ. β. — Hesio. in ἔργοις — Ἐπιδόσιμα.

Ἄλεξις γοῦν ἐν τῇ εἰς τὸ φρέαρ φησί, Νυνὶ δέ μοι ὁ δεσπότης Προὔπεμψεν οἴνου κεράμιον Τῶν ἔνδοθεν κομιοῦντι κἄθεν μανθάνω. Ἐπιδόσιμον πρὸς τἄλλα τοῦτ' ἔσται, φιλῶ Αἰθιοπικὴν γραῦν. Καὶ Κρώβυλος ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, Λάχης ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ πρόαγε ποι Ὅπου μ' ἐρωτᾷς, ὡς φιλομένην παρῇ Τἀπιδόσιμ' ἡμῖν δεῦρ' ὡς ἰχθῦς τινῶν κυάθους ἑκατὸν ἐβιάσω σὺ δώδεκα. Οἴδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνα. ἐμφανίζει δὲ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν ἐπιλήσμονι ἢ θαλάσσῃ οὕτω. Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐν τῇ σπυρίδιον. Ἐβάδιζεν ὡς πρὸς

Ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον.

Ὠφελίωνα. τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν τις αὐτὸς αὐτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. σύνδειπνον ἄρρηκεν περὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνου. φησὶ γὰρ ἐκεῖνον περὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ Πλάτων δὲ φησὶ τοῖς τὸ σύνδειπνον ποιησαμένοις. καὶ Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον. διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα περὶ τὸ δεύτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι σύνδειπνον, καλοῦσι δέ τινα

Συναγώγιμα.

καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς Ἄλεξις ἐν φιλοκάλῳ, ἢ νύμφαις, Κατάκειτο κἀκείνας κάλει Συναγώγιμον ποιῶμεν. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι Κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι. καὶ Εὔβουλος ἐν γαρυόνῃ, καὶ συναγώγιμον συμπόσιον ἐπικληροῦσιν. ἔλεγον δὲ συνάγειν, καὶ τὸ μεθ' ἀλλήλων πίνειν, καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον. Μένανδρος ἐν πεπραμένῃ, Καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ μόνας. εἶθ' ἑξῆς ἔφη, Ἀπλήρωτον ἐν τε τὸ συναγώγιον. Μήποτε δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ συμβολῶν

Συμβολαί.

καλούμενον. τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαί, αὐτὸς Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων, Ἥξω φέρουσα συμβολὰς ἐνίων ἅμα. Πῶς συμβολὰς τὰς ταινίας οἱ χαλκιδεῖς, Καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ. Ἀργεῖοι δ' ὥς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ' οὕτως τὴν συμβολὴν τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι. τὴν δὲ μερίδα, αἶσαν. οὐκ ἀνάρμοστον δὲ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος εἰληφότος ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦσαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ περὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἰχθῦς ποτε γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυσικός, Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε Θάμνος οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθῦς.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ιθ. α.

ΔΟΡΠΟΥ δ' αὖθις μνησώμεθα χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ Χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἐνθένδε πρὸς ἔσονται, Ἀμοί τε καὶ σοὶ ὦ Τιμόκρατες. προενεχθέντων γὰρ κωλήνων, καί τινος εἰπόντος εἰ τακεραὶ εἰσίν, παρά τινι κεῖται καὶ τὸ τακερὸν ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ σίναπι δέ τις εἴρηκε τὸ νᾶπυ. ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι προσφερόμενον μετὰ τῶν κωλήνων. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κωλεὸν ἀρσενικῶς. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Μεγαρίδι φησίν, ὄρνια τυρίδιον, κωλεοί, σφόνδυλοι, τῶν δὲ βρωμάτων οὐδὲ ἕν. καὶ ἐν κύκλωπι, χορδαί τε ἁδεῖαι μὰ Δία χ' ὁ κωλεός. μάθετε δὲ καὶ τοῦτο παρ' ἐμοῦ ὦ σοφώτατοι. ὅτι νῦν ὁ Ἐπίχαρμος καὶ χορδὴν ὠνόμασεν ἥν ποτε ὀρύαν καλῶν. καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένας ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσιν. αὐτὸ δ' αὐτῶν δὲ ἁλῶν πλήρεις οἱ κωμικοὶ παρ' οἷς κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, λέγει δ' ἐν κορύκῳ τίς ἄλλος κύων τῶν θαλαττίων δ' ἀεί, Ὄψων ἐν τῷ χ' ὁ μὲν διὰ τέλους δὲ τοῦτο ἅλα, περὶ δὲ τούτους πινόμενον οἰνάριον ἐδεῖτο νὴ Δί' οἰκίας Πόσειδον, εἶτα τοῖς παροῦσι συμφέρει Ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ. Ὁρῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον. Οἶδα δὲ ὅτι νῦν τινες ποντικῶν ἰδίᾳ καθ' αὐτὸ σκευάζονται ὀξύγαρον. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωίλος ἔφη. Ἀριστοφάνης ὦ οὗτος ἐν λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ, λέγων οὕτως. λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς καὶ καλούς. καὶ Φερεκράτης κραπατάλοις. τακεροὺς ποιῆσαι τοὺς ἐρεβίνθους αὐτόθι. σίνηπι δ' ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ κολοφώνιος ἐν μὲν θηριακοῖς οὕτως, ἢ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα ἢ σίνηπι. ἐν δὲ τοῖς γεωργικοῖς, σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπιος. καὶ πάλιν, κάρδαμον ἀγρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπι. Κράτης δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀττικῆς λέξεως Ἀριστοφάνην παρίστησι λέγοντα, Καὶ βλέπει σίναπι, καὶ τὰ πρόσωπ' ἀνέσπασε. καθά φησι Σέλευκος ἐν τοῖς περὶ ἑλληνισμοῦ. ἔστι δ' ὁ στίχος ἐξ ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως

Ταριχόν.

Νᾶπυ.

κἄβλεψε νᾶπυ. οὐδεὶς δ' Ἀττικῶν σίναπι ἔφη, ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. νᾶπυ μὲν γάρ, οἷον νάφυ. ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρόν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀφύαι. σίναπι δέ, ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀδμῇ. ὡς καὶ τὸ κρόμμυον, ὅτι τὰς κόρας μύομεν. Ξέναρχος δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν σκύθαις ἔφη, τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι κακὸν τὸ θυγάτριον τέμνει Σισινάπυκεν διὰ τῆς ξενῆς. ἁλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ, λέγων, καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα

εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λευκὰς ἅλας. ἡμᾶς μὲν οὖν σοι ταῦτα καλὲ ἄνθρωπε ζηλοῦντι συνεξευπο-
ρήσαμεν. σὺ δ' ἡμῖν ἀποκρίνασθαι δίκαιος εἶ, παρά τινι περὶ τοῦ ἀγγείου ἡ παροψὶς κεῖται. περὶ μὲν
γὰρ ὄψου παρασκευασμένου ποικίλου καὶ ἄλλους τινὸς ὄντος Πλάτωνα οἶδα εἰρηκότα ἐν ἑορταῖς οὕτω,
ὁπόθεν ἔσοιτο μάζα καὶ παροψίδες. ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν περὶ προσοψήματος διὰ πλειόνων εἴρηκεν, ἐν
οἷς ἐστὶ καὶ τάδε, Γυνὴ καθεύδουσ' οὐδὲ ἀργὸν μανθάνω, Ἐγρηγορυῖαι δ' εἰσὶν αἱ προσοψίδες. Αὕτη
μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονὴν Ἥνται λαβεῖν. οὐ γάρ τινες παροψίδες Εἰσ' ἀντιβολῶ σε.
κἀν τοῖς ἑξῆς δ' ἴσασιν, ὥσπερ περὶ προσοψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ Φάωνι, Τὰ δ' ἀλλό-
τρια ἐστ' ὅμοια ταῖς παροψίσι, Βραχὺ γὰρ τέρψαντ' ἐξανάλωται ταχύ. Ἀριστοφάνης Δαιδά-
λῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος. Σιωπῶντος
10 οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ' ἐγώ φησιν ὁ Λεωνίδης, εἶπεν εἰμὶ δίκαιος πολλὰ ἤδη σιωπήσας, πολλοῖς
δ' ἀντιλέγειν οὐκ ἔτι σοῦ ἐθέλω. καὶ πρὸς μὲν τούτοις ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός, Σοὶ μὲν ταῦτα δο-
κοῦντά πως, ἐμοὶ τάδε. Τοὺς ξυντεῖς δ' αὖ τις πείσει τάχιστα λέγων εὖ, Οἵπερ καὶ βάσεις εἰσὶ
διδασκαλίας. περὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν ὦ φιλότης Μυρτίλε (προήρπασας γάρ σου τὸν λόγον) Ἀντι-
φάνης Βοιωτίᾳ, Καλὴ σαφῶς τι παρατίθησιν ἐν παροψίδι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ, ὡς ἴδε τὴν τρά-
πεζαν ἀνθρώπους δύο Φέροντας εἴσω ποικίλων παροψίδων Κόσμου βρύουσαν οὐκ ἔτ' εἰς ἐμὲ βλέ-
πων. Καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ, Καὶ ταῦτα μέν μοι τῶν
κακῶν παροψίδες. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, Κεκερματίσθω δ' ἄλλα μοι παροψίδων,
Κάτεφθα καὶ κνισηρὰ παραφλογίσματα. Σωσικλῆς δ' ὁ κωμικὸς παραλυζουμένῳ, Παροψὶς εἶναι
φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ Τοῦτον μασᾶται, παρακατεσθίει δέ με. Ἀμφιβόλως δ' εἴρηται τὸ παρὰ τῷ
20 Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, Προσῆγεν αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδα-
πὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. καὶ παρὰ τῷ τὸν Χείρωνα πεποιηκότι τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμε-
νον, ὅπου ἡ λύσματος ἡ παροψὶς κεῖται. καὶ οὐχ ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ παραφθορίας λέξεως περὶ τοῦ ἀγ-
γείου. φησὶ γάρ, Νὴ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες Τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, Οὓς
ὁ καλέσας ἀξιοῖ τοῦ μισθοῦ. Νικοφῶν Σειρῆσιν, ἄλλος μαχέσθω περὶ ἕδρας παροψίδι. Ἀριστοφά-
νης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων ἑορταῖς, ὁπόθεν ἔσοιτο μάζα καὶ παροψίδες. περὶ βολβῶν δ' ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν
λόγον ποιεῖται. οἱ δ' Ἀττικοί, ὦ συγκαθηδυπαθεῖ Οὐλπιανέ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν, ὡς Θεόπομπος ἐν εἰρή-
νῃ. ὁ μὲν γὰρ ἄρτος ἡδύ, τὸ δὲ φυσικίζειν προσὸν Ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίνεται. Καὶ
κωλῆνα δὲ λέγουσι, καὶ κωλῆν. Εὔπολις αὐτολύκῳ, Σκέλη δὲ καὶ κωλῆνας ἐνθὺ τοῦ ῥόθου. Εὐριπίδης Καλ.
σκίρωνι, οὐδὲ κωλῆνες νεκρῶν. ἀπὸ δὲ τοῦ κωλέα συγκεκομμένον ἐστίν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεον-
τῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ δευτέρῳ, Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον. Ἐν δαιταλεῦ-
σιν, καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια πτερόεντα. Ἐν δὲ πελαργοῖς, κεφαλάς τ' ἀρ-
νῶν, κωλᾶς ἐρίφων. Πλάτων γρυψίν. ἰχθῦς, κωλᾶς, φύσκας. Ἀμειψίας κόννῳ, δίδοται μάλισθ'
ἱερωσύνα Κωλῆ τὸ πλευρὸν ἡμίκραιρ' ἀριστερά. Ξενοφῶν κυνηγετικῷ, κωλῆν σαρκώδη, λαγό-
νας ὑγράς. καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησίν, Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέ-
λος ἤραο πῖον Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπο-
λήξει Ἔστ' ἂν ἀοιδάων ἦ γένος Ἑλλαδικόν. Ἑξῆς δὲ τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἐπιφερομέ-
νων, ἡμεῖς ἐπισημαινόμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἦν ἀεὶ καὶ χηνῶν. ἔτι δὲ τῶν
νεοσσῶν ὀρνίθων, οὓς ἵππους τινὲς καλοῦσι, καὶ χοίρων καὶ τῶν περιαττοὺς διαλέσων φασιανικῶν ὀρνίθων.
40 περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐκθέμενός σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι. Γογγυλίδες. Γογγυλ.

ταύτας Ἀπολλᾶς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ
καλεῖσθαι. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις, παρὰ Βοιωτοῖς γαστέρας ὀνομάζεσθαι τὰς
κράμβας. τὰς δὲ γογγυλίδας, ζακελτίδας. Ἀμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζακελτίδας
καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ῥαφανίς φησι, γογγυλίς, ῥάφυς, ἀνάρρινον, ὅμοια. τὴν
δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅ-
μοιον, εἰ μὴ ἡ νῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος μὲν βουνιάδα οὐκ ὀνομάζει, ἄρρενα δὲ καλεῖ Βουνιάς.
τινα γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνίας. Νίκανδρος δ' ἐν τοῖς γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημο-
νεύει, Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλινδρωτῆς ἐφ' ἅλωος Ὄφρα ἂν ἴσαι πλαταμῶσι χαμηλότεραι
θαλέθωσι Βουνιάς, ἀλλ' εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοὶ Γογγυλίδες. δισσὴ γὰρ ῥαφάνοιο γενέθλη
50 Μακρά τε φαίνεται ἐν τρασιῇσι. Κνιδιστικῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν ῥήτορ-
σιν οὕτως, κνιδιστικαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ. Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶ εἶναι γένη δύο,
ἄρρενα καὶ θῆλυ. γίνεσθαι δ' ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ
εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τὴν Δαλματίαν φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίας

σταφυλίνους. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἰατρός, ἡ γογγυλίς φησι λεπτυντική ἐστι, καὶ δριμεῖα, καὶ δύσπεπτος, ἔτι δὲ πνευματωτική. κρείττων δὲ ἡ Βοιωτιὰς καθέστηκε. γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα, πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτωμένη φησὶ γογγυλὶς μᾶλλον πέπτεται, περιττοτέρως δὲ λεπτύνει. ταύτης μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγκυλίωνι οὕτως, Ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω. Καὶ Ἄλεξις ἐν Θεοφορήτῳ, Λαλῶ πολεμαίῳ γογγυλίδος ὀπτῆς τόμους. Ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς, καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη, ὥς φησιν ὁ Δίφιλος.

Κράμβη. Κράμβη. Εὔδημος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων κράμβης φησὶν εἶναι γένη τρία, τό τε καλουμένης ἁλμυρίδος, καὶ λειοφύλλου, καὶ σελινουσίας. τῇ δ' ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται δ' ἐν Ἐρετρίᾳ, καὶ Κύμῃ, καὶ Ῥόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ, καὶ Ἐφέσῳ. ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσάν φησι χώραν γίγνεται. ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ τὴν οὐλότητα. ἐμφερὴς 10 γάρ ἐστι σελίνῳ, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει. τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἡ μὲν ἐστιν οὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιός φησι, κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ, ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ πικρά. τὸ δ' ἐκ Ῥόδου φερόμενον σπέρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν ποιεῖ τὴν κράμβην, μεθ' ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριάζει. Νίκανδρος δ' ἐν γεωργικοῖς, λέγει μὲν κράμβη ὅτε δ' ἀγριὰς ἐμπίπτουσα, Σπειρομένη πολύφυλλος ἐνεβρίσαι προσιοῦσιν Ἡ οὔλη, καὶ τύριος ὁ † θαμνίτης πετάλοισιν, Ἡ καὶ ἐπιφοινίσσεται καὶ ἀμυγρῇσιν ὁμοίη Βατραχέη τε κύμητε κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε Πέλμασιν οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν Ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν. Μή ποτε δὲ ὁ Νίκανδρος μάντιν κέκληκε τὴν κράμβην ἱερὰν οὖσαν. ἐπεὶ καὶ παρ' Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐστὶ τὸ λεγόμενον τοιοῦτον. Ὁ δὲ ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην, Τὴν ἑπτάφυλλον, ἣ θύεσκε Πανδώρῃ Ταργηλίοισιν ἔγχυλον πρὸ 20 φαρμάκου. Καὶ Ἀνάνιος δέ φησι, σὲ πολλῶν ἀνθρώπων ἐγὼ φιλέω μάλιστα, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. καὶ Τηλεκλείδης πρυτάνεσι, ναὶ μὰ τὰς κράμβας ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, ναὶ μὰ τὰν κράμβαν. Εὔπολις Βάπταις, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. ἐδόκει δὲ ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὡς Ἔμπεδός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασιν. Ἀθήνησι δὲ καὶ ταῖς τετοκυίαις κράμβη παρεσκευάζετο, ὥς τι ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἔφιππος γοῦν ἐν γηρυόνῃ φησίν, Ἔπειτα πῶς Οὐ στέφανος, οὐδ' εἷς ἐστι πρόσθε τῶν θυρῶν, Οὐ κνῖσα προσβάλλει ῥινὸς ὑπεροχὰς ἄκρας Ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται Ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμους, Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην, Πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια, Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις Κοινῇ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια, Πιλεῖν τε πολ- 30 λὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως, Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωροτέρας. Ἀντιφάνης δ' ἐν παρασίτῳ, ὡς εὐτελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις. Οἷα δ' ἐστὶν οἶσθα γειναι σκόροδα, τυρός, πλακοῦντες, πράγματ' ἐλευθέριον Τάριχος, οὐ δ' ἡδύσμασιν Ἀρνεῖα, καταπεπλασμένα δὲ θρίμμασιν Τεταραγμένη, καὶ λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί. Καὶ μὴν ῥαφάνους γ' ἕψουσι λιπαρὰς ὦ θεοὶ Ἔθνος θαυμ' αὐτοῖς πίσινον. Δίφιλος δ' ἐν ἀπλήστῳ, Ἥκει φερομένη αὐτὸ μετὰ πάντα τἀγαθὰ Ῥάφανος λιπαρὰ σπλαγχνίδια πολλὰ σαρκίδια Ἁπαλώτατ' οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς, Καὶ τοῖς ὅμοια πράγματα οὐδὲ ταῖς Θλασταῖς ἐλάαις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ἤδη δ' ἕψει χύτραν ῥαφάνων. Πολύζηλος δ' ἐν μουσῶν γοναῖς, κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησί, ἐψεκτέταλοί τε κράμβαι συχναί.

Σεῦτλα. Σεῦτλα. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος εὐχυλότερον εἶναι τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, ὃ καλεῖσθαι σικελικόν. ἡ δὲ σευτλὶς ἕτερόν φησι τοῦ τεύτλου ἐστί, διὸ καὶ 40 Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἥρωϊ δράματι ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς λέγοντι, καὶ τὰ τεῦτλα τευτλίνας καλῶν. Εὔδημος δ' ἐν τῷ περὶ λαχάνων, τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τεύτλων, πασόν, καυλωτόν, λευκόν, πάνδημον. τοῦτο δὲ εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος τὸ σευτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τῆς κράμβης, καὶ θρεπτικώτερον μετρίως. ἑψητὸν δὲ καὶ λαμβανόμενον μετὰ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι, ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας.

Σταφυλῖνος. Σταφυλῖνος. οὗτος δριμύς ἐστι φησὶν ὁ Δίφιλος, ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, οὐρητικός, ἱκανῶς δ' ἐγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια. διὸ καὶ ὑπ' ἐνίων φίλτρον καλεῖται. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησί, Φύλλων δ' ὅσσα πάρεστι, τ' ἐρρίζωται ἀρούραις, Χείματος ἠδ' ὁπόταν πολυάνθεμον ἔαρ ἵκηται Αὐχμηρήν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυ- 50 λῖνον Ῥάφιν τ' ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ' ἀγροιῶτιν. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν φησιν, Ἐν δέ τι καὶ μαράθου καυλὸς βαθὺς ἐστί τε ῥίζα Πετραίου, σὺν δ' αὐτὸς ἐπ' αὐχμηρὴν σταφυλῖνος Σμυρνίου, σόγκος τε κυνόγλωσσός τε σέρις τε, Σὺν καὶ ἀρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτυλα.

Ἡ δ' ὁπὸρ

Ἣ δ' ὅπερ ὄρνιθος καλεῖται γάλα. μνημονεύει τοῦ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως. κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ τοῦ σταφυλίνου σπέρμα. κἂν τῷ πρώτῳ δέ φησι πεπτασμένην τὴν τῶν σπερμάτων ἀπέληφε φύσιν, ἄννισον, μάραθον, σταφυλῖνος, καυκαλίς, κώνειον, κόριον, σκιάς, ἣν ἔνιοι μηκώνειον. ἐπεὶ δὲ ἄρου ἐμνημόνευσεν ὁ Νίκανδρος, προσαποδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως. δρακόντιον ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνίαν. τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν ἀσταφύλινον καλεῖ. τὸ δὲ κάρωτον καλούμενον, μέγας δὲ ἐστὶ καὶ εὐαξὴς σταφυλῖνος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον θερμαντικώτερον, οὐρητικότερον, εὐστόμαχον, εὐοικονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ. Κεφαλωτόν. τοῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, καὶ εὐχυλότερον εἶναι τοῦ κάρτου. ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησι γηθυλλίδας. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα μόνως εὑρίσκω τετυχηκὸς παρὰ μὲν Εὐβούλῳ ἐν πορνοβοσκῷ οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτον τινά. Γαργαθαλίῳ (?) γὰρ ἄρτι κατέφαγον, † Ἔψουσαν αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδα. Οἱ δὲ τὸ γήθιον καλούμενον τοῦτό φασιν εἶναι, οὗ μνημονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ. ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος, ὅμοιά φησιν εἶναι τὰ γήθια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐπιθυλλίδας λέγεσθαι.

Κεφαλωτόν. Γηθυλλίς.

Μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ, οὕτως. ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδας δύο. Ἀριστοφάνης αἰολοσίκωνι δευτέρῳ. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσας σκοροδομίμητον φύσιν. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθρᾴκης, καὶ κτῆσαί φησι τὴν γηθυλλίδος τὴν Λητώ, γράφων οὕτως. διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἑώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γογγυλίδος, καὶ τῆς στρογγύλης ῥαφανίδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κτήσασθαι γηθυλλίδος, διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκέναι ταύτης. Κολοκύνται. χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν, πάντες ἐθαύμαζον, νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ἐπομιμνησκόμεθα ὧν ἐν ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν, ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις. Ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυούς, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα. ὁ αὐτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, χελιδόνας, ἐλάας, πυόν, χόρια, χελιδόνα, τέττιγας, ἐμβρύεια. ὑριστοὺς (?) δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων, ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν, ὥστ' οὐκ ἔτι οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέγιστον ἀγαθόν, ἐπεὶ ἔστι δι' ἐνιαυτοῦ τοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. κακὸν οὖν μέγιστον, εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν, οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο. ἐγὼ δὲ τοῦτο ὀλίγον χρόνον φράσας ἀφαιλοίμην ἂν κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρᾶν ταῦτα πλὴν Ἀθηναίων τό τοις ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φῂς τί δὴ τὸ Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν. ἐθαυμάζομεν οὖν τὰς κολοκύντας μηνὶ Ἰανουαρίῳ ὡς ἐσθίοντες. χλωραί τε γὰρ ἦσαν, καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ, ἐτύγχανον δὲ οὖσαι τῶν συντιθεμένων ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα μαγγανεύειν εἰδότων ὀψαρτυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήνσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτης ἠπίσταντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκαλοῦντο, ὡς πρότερον εἰρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως, Αὐτὰς μὲν σικύας τμήγων ἀνεκλώσμασι πείρας, Ἠέρι δὲ ξήραινον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ Χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἄλις περιχανδέα χύτρον Πλήσαντες ῥοφέουσιν ἀεργοὶ ἐνθάδε μέτρια ὄσπρια πανσπερμαδὸν ἐπεγχεύουσιν ἀλετρίς, Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες. Ἐν δὲ μύκην σέρας τε πάλαι λαχάνοισι πλακέντας, Αὐλοτρόφοις καυλοῖς τε μεμιγμένα εὐφαρέζη (?). Ὄρνεις. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν ταῖς κολοκύνταις καὶ ἄλλοις κνιστοῖς λαχάνοις, ὥστε δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι, Τὰ συγκοπτὰ λάχανα κνιστὰ ἢ σέμφυλα, ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνιθας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνως ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θηλείας, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος. καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως. καθάπερ τινὲς τὰς λευκὰς ὄρνιθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶναι μᾶλλον, ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλεκτορίδας τοὺς ἄρρενας. τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων οὐ περὶ τούτου τοῦ ἰδικοῦ, περὶ οὗ φησιν ἡ συνήθεια ὄρνιθας ὠνήσασθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν φησιν, Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς, Ὄρνιθι λιγυρῇ. καί, Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ. Μένανδρος δ' ἐν ἐπικλήρῳ πρώτῃ, σαφῶς τὸ ἀπὸ τῆς συνηθείας φησίν, ἐμφανίζων οὕτως, ἀλεκτρυών τις ἐκκεκράγει μέγα, οὐ σοβήσετ' ἔξω φασὶ τὰς ὄρνιθας ἀφ' ἡμῶν; καὶ πάλιν, Αὕτη ποτ' ἐξεσόβησε τὰς ὄρνεις μόλις. Ὀρνίθια δ' εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως, τ' ἄλλα πάντ' ὀρνίθια. ἰδοὺ δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον ὄρνιθα, ἀλλὰ

Κολοκύνται. Ὄρνεις.

ἀλλὰ καὶ ὄρνιν. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, ὄρνιθα φοινικόπτερον. καὶ πάλιν, ὄρνιθα Βι-
νῶν δεῖ σε γίνεσθαι μέγαν. καὶ Σοφοκλῆς Ἀντηνορίδαις, ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον. Αἰσχύλος Κα-
βείροις, ὄρνιθα δ' οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ. Ξενοφῶν δ' ἐν Κύρου παιδείας, περὶ μὲν τοὺς ὄρνιθας
τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι. Μένανδρος διδύμαις, ὄρνεις φέρων ἐλήλυθα. καὶ ὀξῦς, ὄρνιθας ἀποστέλλει φυ-
σίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνεις λέγουσι, πρόκειται τὸ Μενάνδρειον μαρτύριον. ἀλλὰ καὶ
Ἀλκμάν πού φησι, λῦσαν δ' ἄπρακτα νεάνιδες ὥστ' ὄρνεις ἱέρακος ὑπερπταμένω. καὶ Εὔπολις ἐν Δή-
μοις, ὃ δεινὸν οὖν κρέας μ' ἐκγεγονέναι τέκνα ὄρνεις θ' ὁμοίως, τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί. Τὸν δ' ἀλεκτρυό-
να ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος Νεμέσει, Λήδα σὸν ἔργον δεῖ σ' ὅ-
πως εὐσχήμονος ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους ἐπὶ τῷδ' ἐπῳάζουσαν, ὡς ἂν ἐκλέψῃς κα-
λὸν ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ' ὄρνεον. Στράττις Ψυχασταῖς, αἱ δ' ἀλεκτρυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ 10
χοιρίδια τέθνηκε, καὶ τὰ μικρὰ ὀρνίθια. Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ, ὀχευομένους δὲ τοὺς κάπρους, καὶ
Ἀναξανδρίδης τὰς ἀλεκτρυόνας θεωροῦσιν ἄσμενοι. ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην, καὶ οἶδα τὸ δρᾶμα τὸν Τη-
ρέα αὐτοῦ μὴ ἐγκρινόμενον ἐν τοῖς πρώτοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν αὐτὸς φίλοι τὴν κρίσιν, ἃ εἴρηκε περὶ αὐ-
τοῦ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ κωμῳδίας, γράφων οὕτως. Ἀναξανδρίδης διδάσκων πο-
τὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν, εἰσῆλθεν ἐφ' ἵππου, καὶ ἀπήγγειλέ τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν
καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ' ὢν τὸ ἦθος
ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῶν λαμβάνοι, ἐδίδου εἰς τὸν λιβανωτὸν κα-
τατέμνειν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυ-
σκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ' εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου. θαυμάζω οὖν πῶς καὶ ὁ
Τηρεὺς περιεσώθη μὴ τυχὼν νίκης, καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ. καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Εἰρή- 20
νῃ ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὴν ἀλεκτρυόνα, λέγων οὕτως, ἄχθομαι δ' ἀπολωλεκὼς ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν
ᾠὰ πάγκαλα. καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, ᾠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών. καὶ πάλιν, πολλαὶ
τῶν ἀλεκτρυόνων ὑπηνέμια βίᾳ τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις. ἐν δὲ Νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην
περὶ ὀνόματος διαφορᾶς φησι, νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν; ἀλεκτρύαιναν, τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.

Λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορὶς, καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης ἱμερόφων' ἀλέκτωρ ἔφη. Κρατῖνος ὥσπερ ὁ
περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ. εἴρηται δ' οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς διε-
γείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν διὰ τοῦ χ λέγουσιν, ὄρνιχος. Ἀλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ τὴν εὐ-
Δέλφαξ. θεῖαν ἐκφέρει, ἁλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις. καὶ τὴν γενικὴν, οἶδα δ' ὀρνίχων νόμως παντῶν. Δέλφαξ. Ἐπί-
χαρμος τὴν ἄρρενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ, δέλφακά τε τῶν γειτόνων τοῖς Ἐλευ-
σινίοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα οὐχ ἑκών, καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη, τοῖς Ἀ- 30
χαιοῖσιν προδιδόμεν τ' ὤμνυέ με τὸν δέλφακα. καὶ Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν
δέλφακα, καὶ ἐπὶ τοῦ τελέου τέθεικε τοὔνομα, ἁπὰν τοὺς μὲν ὀρεινόμους ὑμῶν ποιήσει δέλφακας ἀλι-
βάτους, τοὺς δὲ πάνθηρας ἄλλους ἀγρίους, λύκους, λέοντας. ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Ἀριστο-
φάνης Ταγηνισταῖς, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἠτριαῖον. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν, νέα γάρ ἐστιν ἀλλὰ δελφα-
κουμένη ἕξει μεγάλην τε καὶ παχεῖαν κἠρυθράν. ἀλλ' αἴ τράφῃ λῆς, ἀδοῖ χοῖρος καλά. καὶ Εὔ-
πολις ἐν Χρυσῷ γένει, καὶ Ἱππῶναξ δ' ἔφη, ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ. κυρίως δ' αἱ θήλειαι οὕτω λεχθεῖεν
ἄν, αἱ δελφύας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μῆτραι καλοῦνται, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔνθεν ἐτυμολογοῦνται. περὶ
δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζῴου Κρατῖνός φησιν ἐν Ἀρχιλόχοις, ἤδη δέλφακες χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις. Ἀριστο-
φάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν φησι, τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλ-
φακες, τὰ δ' ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα, χοῖροι. ἔνθεν τὸ Ὁμηρικὸν σαφὲς γίνεται, τά τε δμώεσσι πάρεστι 40
Ὀδ. ξ. Χοίρε', ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ποιητῇ ἀρρενικῶς
ἔφη, τὸν δέλφακ' ἀπάγει σιγῇ. ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος ὥς φησιν Ἀνδροτίων, ἐπὶ τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα
τῶν ἑκατὸν θρεμμάτων μὴ σφάττειν πρόβατον ἄποκον ἢ ἄτοκον. διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον, ἀτὰρ
σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. καὶ νῦν δὲ τῇ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερείᾳ οὐ θύουσιν ἀμνὴν, οὐδὲ τυροῦ γεύ-
ονται. καὶ κατὰ χρόνον δέ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν φησὶν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπά-
νιν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζῴων, συνάγειν βουλομένους καὶ πληθῦσαι τῷ μὴ καταθύεσθαι. χοῖρον δὲ Ἴω-
νες καλοῦσι τὴν θήλειαν, ὡς Ἱππῶναξ, ἐν σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίας χοίρου. καὶ Σοφοκλῆς ἐν
Ταιναρίοις θυγαριώδη φυλάξαι χοῖρος ὥς τε δεσμίων. Πτολεμαῖος δ' ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ
ἐνάτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, εἰς Ἄσσον φησὶν ἐπιδημήσαντί μοι, οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον
ὃν ἔχοντα τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσους πηχῶν, ὅλον δ' ἄρτιον πρὸς τὸ μῆκος, τῇ χροιᾷ χιόνεον. 50
ἔφασάν τε τὸν βασιλέα Εὐμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι παρ' αὐτῶν, διδόντα τοῦ ἑνὸς δραχμὰς
τετρακισχιλίας. Αἰσχύλος δέ φησιν, ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ' εὐθηλούμενον τόνδ' ἐν ῥοθοῦντι κριβάνῳ
θήσω. τί γὰρ ὄψον γένοιτ' ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτιον. καὶ πάλιν, λευκὸς τί δ' οὐχὶ καὶ καλῶς ἀφευ-

μένος ὁ

μένος ὁ χοῖρος ἔψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς πονεῖ. Καὶ ἔτι θήσας δὲ χοῖρον τόνδε τῆς αὐτῆς ὑός. Ἡ πολλά γ' ἐν δόμοισιν ἔργασαι κακά, Δονοῦσα καὶ τρίπουσα τὰς ἄνω κάτω. ταῦτα δὲ παρῴδηται Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερὸν ἐστὶ τὸ ζῷον παρὰ Κρησίν, Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν οὕτως. μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόρρητος γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς, καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα τὸν κνυζηθμὸν τοῦ βρέφεος ἀνεπάϊστον τοῖς παριοῦσιν ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῷον τοῦτο περισσῶς ἡγοῦνται, καὶ οὐκ φησι τῶν κρεῶν δαίσαιντο. Πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσιν ὑΐ, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν. πιταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ λέγων οὕτως. Πιταλίδων δέ τοι συῶν μορφαῖς τάσδε πόλ' ἐπαΐον. πιταλίδας δ' αὐτὰς εἴρηκε μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόσχων. οὗτοι γὰρ πίταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσι. παραπλησίως δὲ τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύι, τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε μεταγαγών, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν. οἳ οὕτως ἐκλήθησαν, ἢ ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι (ὅπερ ἐστὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων, Βόες δὲ λαρινεύονται) ἢ ἀπό τινος κώμης Ἠπειρωτικῆς Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς. Λαρῖνος δ' οὗτος ἐκαλεῖτο. εἰσαχθέντος δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ κραμβαλέον ἦν ἐπιμελῶς πεποιημένον, τὸ δέ τι ἥμισυ ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἐψημένον τακερῶς. καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μαγείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἔφη, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν σφαγὴν ἔχει τις ὑμῶν ἐπιδεῖξαι ὅπου ἐγένετο, ἢ πῶς ἡ γαστὴρ αὐτοῦ πεπλήρωται παντοίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογάστριον τε μέρη χοίρων καὶ μήτρας τόμους, καὶ τὸν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, ἔτι δὲ ὀρνίθων γαστέρας αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλέως, καὶ τὰ ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζόμενα, καὶ μετὰ πεπέρεως συμπλαττόμενα. ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανόν, καίπερ αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτοῖς χρώμενον, πλὴν ὁ ἐμός γε συγγραφεὺς Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται, καὶ οὔ μοι φροντὶς ἀττικῶν χρηστῶν. ὑμεῖς οὖν ἐπιδείξατε, πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη, καὶ πῶς ἐστὶν ἡμισέας μὲν ὀπτός, ἑφθὸς δὲ περὶ θάτερα. ἔτ' οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ' εἰ νομίζετέ με ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, περὶ ὧν οἱ κωμῳδοποιοὶ λέγουσιν, Ποσείδιππος μὲν ἐν χορευούσαις. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε. Μαθητὰ Λεύκων οἵ τε συνδιάκονοι Ὑμεῖς, ἅπας γὰρ ἐστὶν οἰκεῖος τόπος Ὑπὲρ τέχνης ἄλλεψιν, πῦ τὸν ἡδυσμάτων Πάντων κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ; Ἀλαζονεία. τὸ καθόλου δὲ τῶν τεχνῶν Ὄψεις δ' ἔχοντι τοῦθ' ἡγούμενον. Ξεναγὸς οὗτος ὅστις ἂν θώρακ' ἔχει Φολιδωτόν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον, Ἐφάνη Βριάρεως. ἂν τύχῃ δ' ἐστὶ λαγώς. Ὁ μάγειρος ἐὰν ὑποδιακόνους ἔχων Πρὸς τὴν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰσίῃ Κυμινοπρίστας πάντας λιμοὺς καλῶν Ἐπίτηδες ἕκαστος εὐθύς. ἐὰν δ' ἀληθινὸν Σαυτὸν παραβάλλῃς καὶ προσεκδαρεὶς ἄπει. Ὅπερ οὖν ὑπεθέμην τὸν κενὸν χώραν δίδου, Καὶ τὰ στόμια γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια τῆς τέχνης πέρας Τοῦτ' ἐστὶν αὐτὴ προσδραμεῖν πρὸς τὸ στόμα Διακονοῦμεν νῦν γάμους. τὸ θῦμα βοῦς Ὁ διδοὺς ἐπιφανής. ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων Τούτων γυναῖκές εἰσιν ἱέρειαι τῆς θεᾶς Θεοί, κορύβαντες, αὐλοί, παννυχίδες, ἀναστροφή. Ἱππόδρομος οὗτος ἐστὶ σοι μαγειρικῆς Μέμνησο καὶ σύ τοῦτο. καὶ περὶ ἑτέρου δὲ μαγείρου (ὄνομα δὲ ἐστὶ Σεύθης) ὁ αὐτός φησι ποιητὴς οὕτως. Ἰδιώτης μέγας Αὐτοῖς ὁ Σεύθης, οἶδα τοῦ βέλτιστ' ὅτι Ἀγαθοῦ στρατηγοῦ διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ, Οἱ πολέμιοι πάρεισιν ὁ βαθύς, τῇ φύσει Στρατηγός ἐστιν, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο. Πολέμιός ἐστι πῶς ὁ συμπίνων ὄχλος. Γίνεται γὰρ ἀθρόως, οὗτος εἰσελήλυθεν Ἐκ πέντε καὶ δέχ' ἡμερῶν προσηλπικώς Τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεστὸς ἐκλελυμένος Τηρῶν ποτ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τίς, νόει Ὄχλου τοιαύτην ῥακέαν ἠθροισμένην. ὁ δ' ἐν τοῖς Εὐφρόνος συνεφήβοις μάγειρος, ἀκούσατε οἷα παραινεῖ, ὅταν ἐρανισταῖς κατὰ δεῖπνον διακονῇς Οὐκ ἔστι παίζειν, οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν Ἔχθὲς κεκινδύνευκας, οὐδεὶς εἴχετο Καθαρός. ὅλως γὰρ ἄπτης, ἀλλ' ἦσαν κενοί. Ἐγκέφαλος ἠλλοιοῦτο, δεῖ δὲ κατὰ δεῖπνον ὅταν μὲν ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον συμφορεῖν Δρόμωνα καὶ Κέρδωνα, καὶ Σωτηρίδην Μισθὸν διδόντας ὅσον ἂν αἰτήσῃς ἁπλῶς Εἶναι δίκαιον, οὐδὲ νῦν βαδίζομεν Εἰς τοὺς γάμους ἀνδροφόνον αὐτοῦ τοῦτ' ἀεὶ δεδοικώς. Ἐμὸς εἶ μαθητής. καὶ μάγειρος οὐ κακός Ὁ καιρὸς νυκτὸς ὠφελεῖ, φιλάργυρος Ὁ γέρων ὁ μεθ' ὁδοῦ μικρὸς εἶ σοι λήψομαι Νῦν μὴ κατεσθίοντα, καὶ τοὺς ἄνθρακας Ἀπόλωλας εἴσω πάραγε. καὶ γὰρ αὐτὸς οὑτοσὶ Προσέρχεθ' ὁ γέρων. ὡς δὲ καὶ γλίσχρον βλέπει, Μέγας δὲ ἐστὶ σοφιστής, καὶ οὐδὲν τῶν ἰαμβῶν εἰς ἀλαζονείαν. Καὶ ὁ παρὰ Σωσιπάτρῳ μάγειρος ἐν καταψευδομένῳ λέγων ὧδε, Οὐ παντελῶς εὐκαταφρόνητος ἡ τέχνη Ἐὰν κατανοήσῃς ἐστὶν ἡμῶν Δήμυλε, Ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες σχεδὸν Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐκ εἰδότες. Ὑπὸ τῶν τοιούτων δὲ ἡ τέχνη λυμαίνεται. Ἐπεὶ μάγειρον ἐὰν λάβῃς ἀληθινόν, Ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον, Καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα, καὶ τὰ μαθήματα ἅπαντ' ἐφεξῆς εἰδόθ' ἑτερόν σοι τυχὸν Φανήσεται τὸ πρᾶγμα. τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν Ἔτι λοιποί,

Πραίσοι πόλις Κρήτης Steph.

Πιταλίδες σύες

Λαρινοὶ βόες.

Πολυμάθεια μαγείρων.

Βοΐδιον καὶ Χαριάδης. Ἐγώ τε, τοῖς λοιποῖς δὲ προσαπέθετο, τί φής; Ἐγώ. τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σώζομεν Τὸ Σίκωνος, οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, Ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν, Ἔπειτα μετὰ τοῦτ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν, Περὶ φύσεως κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους, Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἔλεγε τὰ στρατηγικά, Πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν. Ἆρα σὺ κόπτειν οἷός εἶ γε φίλτατε; Οὔκ, ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς, Μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος, Ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν ἄκαιρον χρόνον. Ἄπολλον ἐργῶδες. ἄκουσον ὦ 'γαθέ. Δεῖ τὸν μάγειρον εἰδέναι πρώτιστα μὲν Περὶ τῶν μετεώρων, τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις, Καὶ τὰς ἐπιτολάς, καὶ τὸν ἥλιον πότε Ἐπὶ τὴν μακράν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν Ἐπάνεισι, κἀν ποίοισιν ἐστὶ ζῳδίοις.

Τὰ γὰρ ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως, Ἑτέραν ἐν αὐτοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν. Ὁ μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα, τὴν ὥραν ἰδών, Τούτων ἑκάστοις ὡς προσήκει χρήσεται. Ὁ δ' ἀγνοῶν ταῦτ', εἰκότως τωθάζεται. Πάλιν τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἴσως Ἐθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται; Ἔγωγ' ἐθαύμασ'. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ φράσω,

Τοὐπτανεῖον ὀρθῶς καταβαλέσθαι, καὶ τὸ φῶς Λαμβάνειν ὅσον δεῖ, καὶ τὸ πνεῦμ' ἰδεῖν πόθεν Ἐστί, μεγάλην χρείαν τιν' εἰς τὸ πρᾶγμ' ἔχει. Ὁ καπνὸς φερόμενος δεῦρο κἀκεῖ διαφορὰν Εἴωθε τοῖς ἕψουσιν ἐμποιεῖν τινα. Τούτων ἔτι δίειμι τὰ στρατηγικά. Ἔχειν γε τὸν μάγειρον, ἡ τάξις Σοφὸν μὲν ἁπανταχοῦ ἐστι κἀν πάσῃ τέχνῃ, Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δ' ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν. Τὸ γὰρ παραθεῖναι κἀφελεῖν τεταγμένως Ἕκαστα, καὶ τὸν καιρὸν ἐπὶ τούτοις ἰδεῖν Ποτὲ δεῖ πυκνότερον ἐπαγαγεῖν, καὶ πότε βάδην, Καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ πότε Εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν Θερμὰ παραθεῖναι, τὰ δ' ἐπανεσχότα, τὰ δὲ μέσως. Τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα, ταῦτα πάντα Δὴ ἐν τοῖς στρατηγικοῖσιν ἐξετάζεται Μαθήμασιν, τίς δή τι παραδείξας ἐμοί Τὰ δέοντ' ἀπελθὼν αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε. Καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι ἐν Μιλησίοις μάγειρος, οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τάδε. Οὐκ ἔστι ταῖς πλείσταισι τῶν τεχνῶν, ὅτι Οὐχ ἀρχιτέκτων κύριος τῆς ἡδονῆς Μόνος καθέστηκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων Συμβάλλεταί τις αὖ καλῶς χρῶνται μερίς, Οἷόν τι. δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν Τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον

Δεῖ τοῦτο, ἄλλο δ' οὐδέν. ἂν μὲν οὖν τύχῃ Ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τι καὶ κρίνειν Εἰς καιρὸν ἐλθών, ὠφέλησε τὴν τέχνην. Ἂν δ' ὑστερίζῃ τῆς τεταγμένης ἀκμῆς, Ὥστ' ἢ προσοπτήσαντα χλιαίνειν πάλιν, Ἢ μὴ προσοπτήσαντα συντελεῖν ταχύ, Ἀπεστέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν. Εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω, Ἑστήκαθ' ὑμᾶς, κἄστε δέ μοι τὸ πῦρ, Ἤδη πυκνοὶ δάπτουσιν Ἡφαίστου κύνες Κούφως πρὸς αἴθραν οἶδ' ὃ γίνεσθαί θ' ἅμα, Καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνάπτει τις Μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος. Εὔφρων δέ, οὗ καὶ πρὸ βραχέος ἐμνήσθην ἀνδρὸς δικασταί (δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ' ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ὑμετέραν τῶν αἰσθητηρίων κρίσιν) ἐν τοῖς Ἀδελφοῖς τῷ δράματι, ποιήσας τινὰ μάγειρον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύοντά τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνιτῶν, καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετήν, καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει, ὅμως οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου, ὧν ἐγὼ ὑμῖν πολλάκις τυγχάνω παρασκευάζων. λέγει δ' οὖν οὕτως,

Ἑπτὰ σοφοὶ μάγειροι.

Πολλῶν μαθητῶν γενομένων ἐμοὶ Λύκε, Διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι καὶ ψυχὴν ἔχειν, Ἄπει γεγονὼς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας Ἐν οὐχ ὅλοις δέκα μησὶ πολὺ νεώτατος. Ἄγις ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος

Ἄκρως, Νηρεὺς δ' ὁ Χῖος γόγγρον ἧψε τοῖς θεοῖς. Ὅριον τὸ λευκόν, ὁ ξανθλεύων Χαριάδης. Ζωμὸς μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ. Ἀλλᾶντας Ἀφθόνητος. Εὔθυνος φακῆν, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγουσιν ἀρίστων πόρους. Οὗτοι μετ' ἐκείνους τοὺς σοφιστὰς τοὺς πάλαι Γεγόνασιν ἡμῖν ἑπτά, δεύτεροι σοφοί. Ἐγὼ δ' ὁρῶν τὰ πολλὰ προκατειλημμένα Εὗρον τὸ κλέπτειν πρῶτος, ὥστε μηδένα Μισεῖν με διὰ τοῦτ' ἐ προκατειλημμένον. Ἴδιον ἐφεύρηκάς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν. Πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήιοι. Πολλοὶ γέροντες, πλοῦν πολὺν πεπλευκότες Λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρὸν οὐκ ἦν ἐκφορά. Τότε λευκοκρέων οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ Ἑτέρους ποιήσασθαι δύ' ἐρίφους ἠνάγκασας. Τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις κοπούμενον, Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαβὼν Ἔρριψας εἰς τὸν λάκκον ἰταμῶς τὸν νεφρόν Πολὺν ἐποίησας θόρυβον, οὐκ ἔχει νεφρὸν Ἔλεγον, ἔκυπτον οἱ παρόντες ἀποβολῇ Ἔθυσαν ἕτερον. τοῦ δὲ δευτέρου πάνυ Τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ' ἐγώ

Πάλαι μέγας εἶ, γίνωσκε. τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν Λύκον διὰ κενῆς σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην. Χορδῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζωννυμένους Δύ' ἰχθῦς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποσβέσας, Καὶ πρὸς τὸ δίχορδον ἐτερέτιζες. ᾐσθόμην Ἐκεῖνο δρᾶμα, τοῦτο δ' ἐστὶ παίγνιον. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέρων ἑπτὰ σοφῶν ὀνομασθέντων τοιοῦτόν τι ἐπινόησε, περὶ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ τὰ ἐντὸς πεπλήρωται, καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἑφθόν. αὐτὸς δὲ ἐστὶν ἀφανής. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λιπαρούντων δεῖξαι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ φησι τοῦτο μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ προσέτι τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξε δὲ πᾶσιν διὰ τὸν τηλικόνδε ὅρκον, μὴ βιάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον.

ἄνθρωπον. ἐπ' ἄλλο δέ τι τῶν παραφερομένων χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, μὰ τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδείς τινος γεύσεται, πρὶν λεχθῆναι ποῦ κεῖται τὸ παραφέρειν, τὰ γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνος, καὶ ὁ μάγειρος ἔφη. Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι, Τί οὐκ ἐκέλευσας παραφέρειν τὰ ποτήρια. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις ἐπὶ κοινοτέρου κέχρηται λέγων, παράφερε τὰν κοίκοα μεσὸν τὸν σκύφον. καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη, πάσας περιφερέτω. Ἄλεξις Παμφίλῃ,

Παρέθηκε τὴν τράπεζαν εἶτα παραφέρων Ἀγαθῶν ἁμάξας. περὶ δὲ τῶν γευμάτων ἃ σκευωρῇ προὔπινες, ὥρα σοι λέγειν Οὐλπιανέ. τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν ἐν Εὐπόλιδι ἐν Αἰξί, τοῦδε νῦν γεύσασθαι λαβών. καὶ ὁ Οὐλπιανός, Ἕρμιππος ἔφη ἐν πελτασῇ, ἐν θ' ὄνων ἵππων τε στάσεις, καὶ γεύματα οἴνων. Ἀντιφάνης δ' ἐν Διδύμοις οἰνογευστὰ περιπατεῖ ἐν τοῖς στεφάνοις. ἐπὶ τούτοις ὁ μάγειρος ἔφη,

10 λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ. ὁ γὰρ Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ ἔφη. ἀνέσταμεν καὶ ἡμεῖς νὴ τὴν Ἑστίαν, Οἴκοι ποθ' ὡς αὖ ὁ μάγειρος ἐξαμαρτάνει τὸ πλῆθος, ὥς φησιν ὁ αὐλητὴς παρ' ἡμῖν. Φιλύλλιός τε ἢ ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις φησίν,

Ὅτι αὖ τύχῃ Μάγειρος ἀδικήσας τὸν αὐλητὴν λαβεῖν Πληγάς. πάρεστιν ἡμιόπτος καὶ ἡμίεφθος καὶ ἄσφακτος γεμιστὸς χοῖρος. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγὴν βραχεῖαν, καὶ ἐπιδείξω. εἶτα ἀπορρυέντος τοῦ πολλοῦ αἵματος πάντα τὰ ἐντοσθίδια μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως (ἄρχεται γὰρ καὶ ἡ ἐξαίρεσις ὦ συμπόται δαιταλεῖς) διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ πολλάκις, κρεμάσας ἐκ ποδῶν. εἶτα πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ προσεψήσας μετὰ πολλοῦ πεπέρεως τὰ προειρημένα χυμάτια, ἐνέσαξα διὰ τοῦ στόματος πολὺν ἐπιχέας ζωμὸν εὖ πάνυ πεποιημένον. καὶ μετὰ ταῦτα προσέπλασα τοῦ χοίρου τὴν ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε, ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, ἀναδεύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐνέ-

20 θηκα κριβάνῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐσάθευσά τε τῷ πυρί, ὡς μήτε κατακαῦσαι μήτ' ὠμὸν ἀφελεῖν. καὶ τοῦ φορινοῦ ἤδη γινομένου κραμβαλέου, εἴκασα καὶ τὸ ἄλλο μέρος ἡψῆσθαι, ἀποβαλὼν τ' αὐτοῦ τὰ ἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα. τὴν δ' ἐξαίρεσιν ὦ καλέ μου Οὐλπιανὲ Διονύσιος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τῷ δράματι οὕτως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς τοὺς μαθητὰς διαλεγόμενον, Ἄγε δὴ δρόμων νῦν εἴ τι κομψὸν ἢ σοφὸν, Ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων, Φανερὸν ποίησον τοῦτο τῷ διδασκάλῳ, Νῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αἰτῶ σ' ἐγώ,

Εἰς πολεμίαν ἄγω σε· θαρρῶν κατάτρεχε, Ἀριθμῷ διδόασι τὰ κρέα, καὶ τηροῦσί σε. Τὰ κρέα ποιήσας ταῦτα, καὶ ζέσας σφόδρα Τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς λέγω σοι σύγχεον. Ἰχθὺς ἁδρὸς πάρεστι, τἀντὸς ἔστι σός, Κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι, καὶ τοῦτ' ἔστι σόν Ἕως ἂν ἔνδον ὦμεν. ὅταν δ' ἔξω γ' ἐμόν Ἐξαιρέσεις, καὶ τ' ἄλλα τ' ἀκόλουθ' ὅσα Οὐδ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει. Πε-

30 ρικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει, Εἰς αὔριον σε κἀμὲ ταῦτ' εὐφρανεῖ τῷ Λαφυροπώλῃ παντάπασι μεταδίδου Τὴν πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν εὐνουστέραν. Τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς συνειδότα. Ἐμὸς εἶ μαθητής, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος. Μέμνησο τοῦδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.

Πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγειρον ἐπί τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων, καὶ τῇ τῆς τέχνης περιεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, καὶ πόσῳ κάλλιον ἔφη τὰ τοιαῦτα ἐκμανθάνειν τοὺς μαγείρους, ἢ ἅπερ παρά τινι τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς τοὺς τοῦ θαυμασιωτάτου Πλάτωνος διαλόγους ἠνάγκαζεν ἐκμανθάνοντας τοὺς μαγείρους, φέροντάς τε τὰς λοπάδας ἅμα λέγειν, εἷς, δύο, τρεῖς. ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε Τίμαιε ποῦ, τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τανῦν δ' ἑστιατόρων, ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο, ἀσθένειά τις αὐτῷ ξυνέπεσεν ὦ Σώκρατες. διεξήρχοντό τε τοῦ διαλόγου τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἄχθεσθαι μὲν τοὺς εὐωχουμένους, ὑβρίζεσθαι

40 δὲ τὸν πάνσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ἐσημάρει, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρείων ἐξόμνυσθαι τὰς παρ' ἐκείνῳ ἑστιάσεις. οἱ δὲ ἡμέτεροι οὗτοι, ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες, οὐκ ὀλίγην ἡμῖν θυμηδίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ἐπὶ τῇ μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί τοιοῦτον εὑρήκασιν ἔφη, ἢ ἀρύκασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ. ἢ ἐπεμβρίσας ἐμαυτὸν ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ, καίτοι καὶ ὁ πρῶτος τὸν ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα ἀναδησάμενος Κόροιβος ὁ Ἠλεῖος, μάγειρος ἦν, καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ὡς ὁ παρὰ τῷ Στράτωνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. περὶ οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος.

Σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν Εἴληφ', ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεούς, Ὅσ' ἂν λέγῃ συνίημι. καινὰ ῥήματα Πεπορισμένος πάρεστιν. ὡς εἰσῆλθε γὰρ Εὐθύς μ' ἐπηρώτησε προσβλέψας μέγα, Πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον, λέγε. Ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς. Τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς, Οὐδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία Ἔτι καὶ

50 τὸ λοιπὸν μέροπας ἐπὶ δεῖπνον καλεῖν. Οὐδ' ἄρα παρέσται δαιτυμών; οὐδεὶς ὅλως, Οὐκ οἴομαί γε δαιτυμών. ἐλογιζόμην, Ἥξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικήρατος, Ὁ δεῖν' ὁ δεῖνα, καὶ τοὔνομ' ἀνελογιζόμην, Οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι δαιτυμών. Οὐδεὶς παρέσται φημί. τί λέγεις, οὐδὲ εἷς; Σφόδρ' ἠγανάκτησ' ὥσπερ ἠδικημένος, Εἰ μὴ κέκληκα δαιτυμόνας. σκαιὸν πάνυ.

Οὐδ' ἄρα

Παραφέρειν.

Γεύματα.

Χοῖρος ἡμίεφθος.

Ἐξαίρεσις.

Μάγειροι πλατωνικοί, ἐκμανθάνοντες μαγείρων.

Οὐδ' ἄρα θύειν ἐρυσίχθον'; οὐκ ἔφην ἐγώ. Βοῦν δ' εὐρυμέτωπον; οὐ θύω βοῦν ἄθλιε. Μῆλα θυσιάζεις ἆρα; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ, Οὐδέτερον αὐτῶν. προβάτιον δ'. οὐκοῦν ἔφη Τὰ μῆλα πρόβατ'; οὐ μανθάνω Τούτων οὐδέν, οὐδὲ βούλομαι. Ἀγροικότερος εἰμί, ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου. Ὅμηρον οὐκ οἶδας λέγοντα; καὶ μάλα Ἐξῆν ὃ βούλοιθ' τῷ μαγείρῳ αὐτῷ λέγειν. Ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς τῆς Ἑστίας; Κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τὰ λοιπά μοι. Ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι. Οὕτω λαλεῖν εἴωθα. μὴ τοίνυν λάλει Οὕτως παρ' ἐμοί γ' ὤν, ἀλλὰ διὰ τὰς τέτταρας Δραχμὰς ἀποβαλῶ φησὶ τὴν προαίρεσιν; Τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο, τοῦτο δ' ἐστὶ τί; Κριθαί. τί οὖν ἀπόπληκτε περιπλοκὰς λέγεις; Πηγός πάρεστι; πηγὸς οὐχὶ λεκάνη Ἐρεῖς, σαφέστερον θ' ὃ βούλει μοι λέγειν. Ἀτάσθαλος γ' εἶ πρέσβυ. φησὶν ἅλας φέρε Τοῦτ' ἐστὶ πηγός, ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα. Παρῆν. ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα, Τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν γῆν οὐδεὶς ἤκουσεν ἄν. Μίστυλλα, μοίρας, δίπτυχ', ὀβελούς. ὥστ' ἐμὲ Τὸν τοῦ Φιλίτα λαμβάνοντα βιβλίον Σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημάτων, Πλὴν ἱκέτευον αὐτὸν ἤδη μεταβαλών, Ἀνθρωπίνως λαλεῖν τι. τὸν δ' οὐκ ἂν ταχὺ Ἔπεισεν ἡ Πειθώ, μὰ τὴν γῆν οἶδ' ὅτι.

Περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γένος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι, γόνυ κνήμης ἔγγιον, καὶ περιῆλθον Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην. ἐπιτιμῶντές τέ τινι φασί, μὴ δεῖν τὸν οἰνέα πελίαν ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἓν τῶν ἀρχαίων μαγείρων τεθαύμακα περὶ τῆς τέχνης, ὡς εἰσηγήσατο ἀπολαύσας. παράγει δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε, ἡ ψέ μοι δοκεῖ. Πνικτόν τιν' ὄψον δελφάκιον ἐδὲν γε Ἔπειτα προσκέκαυκε μηδὲν φροντίσῃς. Ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ, Ὄξος λαβὼν ὑμᾶς λεκάνην τιν' ἐγχέας Ψυχρὸν ξυνιείς, εἶτα θερμὴν τὴν χύτραν Εἰς τοὔξος ἐνθείς. διάπυρος γὰρ οὖσ' ἔτι Ἕλξει δι' αὐτῆς νοτίδα, καὶ ζυμουμένην Ὥσπερ κίσηρις λήψεται δι' ἐξόδους Σομφάς, δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται. Τὰ κρέα δ' ἔσται οὐκ ἀπεξηραμμένα, Ἔγχυλα δ' ἄρτια καὶ δροσώδη τὴν χρόαν, Ἄπολλον ὡς ἰατρικῶς ὦ Γλαυκία. Ταυτὶ ποιήσω, καὶ παρατίθει γ' αὐτὰ παῖ, Ὅταν παρατιθῇς μανθάνεις ἐψυγμένα. Ἀτμὶς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσπαίσεται Ταῖς ῥισίν, ἀλλ' ἀνωμαλίσει καταφαγών, Πολλῶν τ' ἀμείνων ὡς ἔοικας εἶ δ' ἄρα. Λογογράφος ἢ μάγειρος ὁ λέγεις, οὐ λέγεις, τέχνην δ' ἐνυβρίζεις. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις αὐτόθεν διαστελλεῖς μὴ καί τις αὐτῶν τὰ ἐκ Δυσκόλου Μενάνδρου βρενθυόμενος λαρυγγίσῃ τάδε, οὐδ' εἷς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυγεν, ἱεροπρεπής πώς ἐστιν ἡμῶν ἡ τέχνη. ἐγὼ δ' ὑμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Δίφιλον παρατίθημι ὁλοσχερῆ Ἄρν' ἐν μέσον συμπηκτὸν ἐνθυλευμένον Χοιρίδια περιφόρινα κρομβώσας ὅλα Δούρειον

Χῆνες σιτευτοί.

ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι. Χήν. περιενεχθέντων δὲ τούτων καὶ ἄλλων χηνῶν περιττῶς ἐσκευασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρὰ τίνι. πρὸς ὃν ὁ Πλούταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς, καὶ τῇ τρισκαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόσχους σιτευτούς. καὶ Ἐπιγένης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Βάκχαις φησίν, ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χῆν' ἔτρεφέ μοι λαβών, σιτευτόν. καὶ Ἀρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ ποιήματι, ὡς καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκεύαζε νεοττὸν ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε. σὺ δὲ ἡμῖν ὦ Οὐλπιανὲ δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ περὶ πάντων πάντα ἀπαιτῶν, εἰ

Pli. li. 10. c. 22.

μνήμης ἀξιοῦται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἥπατα. ὅτι γὰρ χηνοβοσκοὺς οἴδασι, μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων, χηνοβοσκοὶ βουκόλοι. Ὅμηρος δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν, αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων. καὶ, Ὅς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ, Καί χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν Ἐξ ὕδατος. χήνειον δὲ ἧπατος (περισπούδαστα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Ῥώμην) μνημονεύει Εὔπολις ἐν Στεφανοπώλισι, λέγων οὕτως, Εἰ μὴ

Ἡμίκραιρα.

σὺ χηνὸς ἧπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις. ἔστι δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφακίων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ, Εἰσῆλθον ἡμίκραιραν τακερὰ δέλφακος Ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ

Κρεοκάκκαβοι.

κατέλιπον γ' ἐγὼ Οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκεκομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγει δὲ οὕτως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἀχαιὸς ὁ Μυρτίλος ἔφη. Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ νόστων, ἐν δείπνῳ φησὶ μελλόντων Χίων ὑπ' Ἐρυθραίων ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι, μαθών τις τὸ μέλλον γίνεσθαι ἔφη, ὦ Χῖοι πολλὴ γὰρ Ἐρυ-

Ἀναβραστά.

Ὄρχεις.

θραίους ἔχει ὕβρις, Φεύγετε δειπνήσαντες ὑὸς κρέα, μὴ δὲ μένειν βοῦν. Ἀναβραστῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει Ἀριστομένης γόησιν οὕτως, † καὶ ὄρχεις ἥδιον οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ Ἀνανεώσει, Γναθαίνης τὴν ἑταίραν τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει, Ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἦκ' ὄρχεις φέρων Πολλούς, τὰς μὲν γυναῖκας ἀκκίζεσθαι, Ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα, Καλοί γε φησὶν οἱ νεφροὶ νὴ τὴν φίλην Δήμητρα, καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν Ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.

Εἰπόντος δέ τινος καὶ ἄλλα ἥδιστα γεγονυῖαι, καὶ τὸν μετ' ὀξυλιπαροῦ Ἀλεκτρυόνα, ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς κατακείμενος μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τηρῶν τοὺς λέγοντας ἔφη. ὀξυλίπαρον δέ τί ἐστι πλὴν

εἰ μὴ

εἰ μὴ καὶ κόπανα ἡμᾶς καὶ λέπιδιον, τὰ πάτριά μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλετε. καὶ ὁ Τιμοκλῆς ἔφη ὁ κωμικὸς ἐν Δακτυλίῳ μέμνηται τῶν ὀξυλιπάρων, λέγων οὕτως. γαλεὸς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. ἀκρολιπάρους δὲ τινας ἀνθρώπους κέκληκεν Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ οὕτως. Ἀκρολίπαροι τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. παρατεθέντος δέ ποτε καὶ ἰχθύος μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ, καὶ εἰπόντος τινός, ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πᾶν τὸ ἐν ὀξάλμῃ παρατιθέμενον, συναγαγὼν τὰς ὀφρῦς ὁ τὰς ἀκάνθας ἀγείρων Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται ἔφη ὀξάλμη; ὀψάριον γὰρ παρ' ὅτῳ τινὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες αὐτῷ, ἐδείπνουν, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἐξ αὐρῶν Μεταγένους ἀναφωνήσαντος. ἀλλ' ὦγαθὲ δειπνῶμεν, κἄπειτά με πάντ' ἐπερώτα, ὅτι ἂν βούλῃ. νῦν γὰρ πεινῶν δεινῶς πως εἴμ' ἐπιλήσμων. καὶ ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναγραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδενὸς μεταλαμβάνῃ, ἀλλὰ πάντα λαλῇ ἔφη. Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσιν εἴρηκε τὴν ὀξάλμην, διὰ τούτων, Ἀνθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐρίηρας ἑταίρους, Φρύξας, ἑψήσας, κἀπανθρακίσας, ὀπτήσας, Εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτα σκοροδάλμην Χλιαρὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων Ὑμῶν φαίνηται κατατρώξομαι ὦ στρατιῶται. Καὶ Ἀριστοφάνης Σφηξίν, ἐκφυσήσας εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμόν. ὀψάριον δὲ τῶν μὲν ζώντων ἡμεῖς λέγομεν. ἀκούεις καὶ Πλάτωνος ἐπὶ τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ, Ἤδη φαγών τι πώποθ' οἷα γίνεται Ὀψάριον ἔκαμες καὶ πρόσεισι τοῦτό σοι. Ἐγὼ δὲ πέρυσι κάραβον φαγών. Φερεκράτης Αὐτομόλοις, τοὐψάριον τουτὶ περιέθηκέ τις ἡμῖν. Φιλήμων Θησαυρῷ, Οὐκ ἔστ' ἀληθὲς προσλογίσασθ', οὐδ' εἶχεν Ὀψάρια χρυσᾶ. Μένανδρος Καρχηδονίῳ, Ἐπιθυμήσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον ὀψάριον οὐδ' ἐγὼ Ἔλαβον, ἑψήσειν φακῆν.

ὀψάριον.

Καὶ ἐν Ἐφεσίῳ, ἐπ' ἀρίστῳ λαβὼν ὀψάριον. εἶτ' ἐπιφέρει, τῶν ἰχθυοπωλῶν τις, τεττάρων δραχμῶν ἐπώλει κωβιούς. Ἀναξίλας Ὑακίνθῳ πορνοβοσκῷ, Ἐγὼ δὲ ὧν ὀψάριον ὑμῖν ἀγοράσω. καὶ μετ' ὀλίγα, Σκευάζε παῖ τοὐψάριον ὑμῖν. τὸ δὲ ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους, εἰ μὴ παραμύθιόν μ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε, αὐτὶ τῶν προσοψήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι προθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησί, θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ Τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον ἢ κατωτέρω. Κατωτέρω τί λέγεις δὲ αὐτόστα; πῶς; οὑτοσὶ Ἄνθρωπος οὐκ ἐπίστασαι ζῆν, ψυχρά σοι Ἅπαντα παραθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δέ; Ἄπολλον. οὐκοῦν τὸ μέσον ἐστὶ δηλαδή, Τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ, Οὐκ οἴομ', οὐδ' ἀλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς. Ἐγὼ δ' ἐρῶ, τοῖσιν γὰρ ἑστιωμένοις Τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως Σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον Μὴ κόπτε μ' ἀλλὰ τὰ κρέα παῖδες παράγετε, Παῖδες ὀπτανεῖον ἔστιν. ἔστι καὶ κάπνην ἔχων Δηλονότι μή μοι δῆλον, ἀλλ' ἔχει κάπνην Ἔχων κακόν, εἰ τύφου σ' ἀπολεῖ μ' οὑτωσί γε. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων ὦ ὀλβιογάστωρ Οὐλπιανὲ ἐπιμεμνημόνευται. καὶ σὺ γὰρ ὡς ἔοικε μετ' ἐμοῦ περὶ τὸν Ἄλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ἀτθίδι τάδε. Ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδὲν εἷς Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, σοφός τις ἦν. Ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲ ἓν Ἔμψυχον, ἰχθῦς ἐπριάμην τεθνηκότας Μεγάλους, κρέα δ' ἦν ἀρνὸς ἐσθίειν πίονος Οὐ ζῶντας, οὐχ οἷόν τε γὰρ τί ἄλλο ναί, Ἀπτέτιον ὀπτὸν προσέλαβον, τοῦτον ἐὰν Δείξῃ τις ἢ φωνὴν τιν' ἢ ψυχὴν ἔχον, Ἀδικεῖν προσομολογῶ καὶ παραβαίνειν τὸν νόμον. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἔασον ἡμᾶς δειπνεῖν. ἰδοὺ γὰρ ἕως πρὸς σὲ διαλέγομαι, καὶ οἱ φασιανικοὶ παραπεπλεύκασιν ὑπεριδόντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἄκαιρόν σου γλωσσαργίαν. ἀλλ' ἦν ἐμοὶ εἴπῃς ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς διδάσκαλε Μυρτίλε ὁ ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν. καὶ εἰ φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ἐγώ σοι ἥξει μάλ' οὐκ ἐλάττονα τὸν πλεύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευθείς, ὠνήσομαι φασιανικόν, ὃν συγκατέδομαί σοι. καὶ ὁ Μυρτίλος ἐπὶ ταύταις ἔφη, ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦ μὲν ὀλβιογάστορος Ἄμφις μέμνηται ἐν Γυναικομανίᾳ οὑτωσί λέγων. εὐρύβατε Κνισολοῖχε οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ. φασιανικοῦ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Ἀριστοφάνης ἐν δράματι Ὄρνισιν. Ἀττικοὶ δέ εἰσι δύο πρεσβῦται ὑπὸ ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα. καὶ αὐτοῖς ἀρέσκει ὁ βίος ὁ μετ' ὀρνίθων, ἀγρίου τινὸς ὄψιν δείσαντες ἑαυτοὺς παραμυθούμενοι, λέγουσι τά τ' ἄλλα καὶ τάδε. Ὁ δὲ δή τις ἐστὶν ὄρνις οὐκ ἐρεῖς Ἐπιχωρίας ὅγε φασιανικός. καὶ τὸ ἐν Νεφέλαις δ' ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς πολλοί. τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. καὶ ἵππους τρέφει, καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς δ' ἐστὶ καὶ οὗτος τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησὶ καὶ τὸ λεγόμενον σπανιώτερον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα, καὶ φασιανὸς ἐκτετιλμένος καλῶς. Θεόφραστος δὲ ὁ Ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τρίτῃ περὶ ζῴων μνημονεύων αὐτῶν, οὑτωσίπως λέγει. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ὄρνισι τοιαύτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βραχέα καὶ μὴ πτητικά, καθάπερ ἀτταγήν, πέρδιξ, ἀλεκτρυών, φασιανός, εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ζ΄ ζῴων ἱστορίας γράφει τάδε. εἰσὶ δὲ τῶν ὀρνίθων οἱ μὲν κονιστικοί, οἱ δὲ λουστικοί, οἱ δὲ οὔτε κονιστικοί, οὔτε λοῦνται. ὅσοι δὲ μὴ πτητικοί, ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοί. οἷον ἀλεκτρυόνες, πέρδιξ, ἀτταγήν,

Ἔμψυχα ἐσθίειν

ὀλβιογάστωρ.

Fasianus. Argumentum avium Aristophanis.

Φασιανός. lib. 9.

φασιανός

φασιανός, κορυδαλός. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων. φασιανὸν δὲ ὄντα κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ φασιανικόν. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν περὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα. πλῆθος δ' ὀρνίθων τῶν καλουμένων φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς χάριν πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν στομάτων. Καλλίξενος δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας διαγράφων τὴν γενομένην πομπὴν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὡς μέγα θαῦμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει, εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταὼς καὶ μελεαγρίδες καὶ φασιανοὶ, καὶ ὄρνιθες αἰθιοπικοὶ πλήθει πολλοί. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις, καὶ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, Ἐπαίνετον παρατίθεται λέγοντα ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ, ὅτι ὁ φασιανὸς ὄρνις τατύρας καλεῖται. Πτολεμαῖος δ' ὁ Εὐεργέτης ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων τέταρον φησὶν ὀνομάζεσθαι τὸν φασιανὸν ὄρνιν. τοσαῦτά σοι περὶ τῶν φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν, οὓς ἐγὼ διὰ σὲ ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. σὺ δὲ εἰ περὶ τὰς συνθήκας αὖ μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ ἐξαπατήσεως δημοσίᾳ σε γράψομαι. ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκοῦντα, ἀποπέμψαι. ὡς Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἱστορεῖ τὸν Καλλιμάχου συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον κατὰ Πόντου ποταμόν.

Ἀτταγᾶς. Ἀτταγᾶς. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, ἀτταγᾶς ἥδιστον ἑψεῖν ἐν ἐπινικίοις κρέας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος φησὶν, ὅτι μικρῷ μὲν μείζων ἐστὶ πέρδικος. ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρρίζων μᾶλλον. θηρεύεται δ' ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος, καὶ τὴν τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἐστὶ δὲ κονιστικός, πολύτεκνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ' ἐν τῷ περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντων εἰς τὰς πύλας, ἕως μέν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφιέναι. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλη ῥυείσης, λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν περὶ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐδ' ἥκιστον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρανοτάτων, ἕως νῦν λέγοντες, τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντες δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασσεύονται, ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, φωνάεντες πάλιν γίγνονται. μνημονεύει αὐτῶν Ἱππῶναξ οὕτω, οὐ δ' ἀτταγᾶς τε καὶ σιλαγοὺς λαφύσσων. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισιν, ἐν δ' Ἀχαρνεῦσι καὶ ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ Μεγαρικῇ. περισπῶσι δ' οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοὔνομα. τὰ γὰρ εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτε ἔχει τὸ α παραλήγον, βαρύτονά ἐστιν. οἷον ἀκάμας, ἀδάμας, ἐκάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀτταγαῖ, καὶ οὐχὶ ἀτταγῶνες.

Πορφυρίων. Πορφυρίων. ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται δῆλον. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον πορφυρίωνά φησι, τὸν ὄρνιν, διαιτώμενον ἐπὶ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς. καὶ τοιαύτην ἔχειν αἴσθησιν περὶ τῶν μοιχευομένων, ὥσθ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ, προσημαίνειν τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. οὐ πρότερόν τε φησὶ τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον. μεθ' ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστοτέλης τε σχιζόποδά φησιν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τε χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρά, ῥύγχος ἠργμένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος. διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, σκάπτων δὲ πίνει. πενταδάκτυλός τε ὢν, τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν, καὶ τῶν περὶ τὴν Λιβύην θεῶν ἱερόν.

Πορφυρίς. Πορφυρίς. Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων, διεστάναι φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος. τὴν τροφὴν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα, ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ἐχθραίνειν γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ. τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι μνημονεύει. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπόρφυρας ὀνομάζει διὰ τούτων, τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειροι, πορφυρίδες καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι. ἐν ἄλλοις δέ φησιν, αἰεί μ' ὦ φίλε θυμὲ τανύπτερος ὡς ὅκα πορφυρίς.

Πέρδιξ. Πέρδιξ. Τούτου πολλοὶ μὲν μέμνηνται ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δὲ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι τὴν μέσην συλλαβὴν, ὡς Ἀρχίλοχος, πτώσσουσαν ὥς τε πέρδικα. οὕτως καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα. πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, Σοφοκλῆς Καμικοῖς, ὄρνιθος ἦλθ' ἐπώνυμος πέρδικος, ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις. Φερεκράτης ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸν Χείρωνα, ἔβασιν ἄκων δεῦρο πέρδικος τρόπον. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, τὸν Κλεόμβροτόν τε τοῦ Πέρδικος υἱόν, τὸ δὲ ζῷον ἐπὶ λαγνείας συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν χειρογάστορσι, τοὺς ἰψητὰς καὶ τοὺς περδίκας ἐκείνους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν κωμασταῖς, βραχίως σηπίας τ' ἔγον ἰούλας πέρδικάς τε πιθομένως.

lib. 9. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζῴου τάδε. ὁ πέρδιξ ἐστὶ μὲν χερσαῖος, σχιζόπους. ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. ἡ δὲ θήλεια, καὶ πλείονα. πολυχρονιώτερα γὰρ ἐν τοῖς ὄρνισι τῶν ἀρρένων τὰ θήλεα. ἐπῳάζει δὲ καὶ ἐκτρέφει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ὅταν δὲ γνῷ ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νοσσιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ποιῶν τοῦ

Plin. li. 10. c. 33. συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοί, εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται. ἐστὶ δὲ τὸ ζῷον

κακόηθες καὶ πανοῦργον. ἔτι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ὠὰ τῆς θηλείας συντρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ
τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα τίκτει. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμα-
χος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ
νικήσαντος. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι τὸν ἐπελθόντα πάντες ἐν μέρει ὀχεύουσιν. ὀχεύουσι δὲ καὶ οἱ τι-
θασοὶ τοὺς ἀγρίους. ἐπειδὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὗτος λάθρα ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ κρατι-
στεύσαντος. γίνεται δὲ τοῦτο κατά τινα ὥραν τοῦ ἔτους. ὡς καὶ ὁ Μύνδιος φησὶν Ἀλέξανδρος. νεοτ-
τεύουσι δὲ ἐπὶ γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι † διακόμενοι ἕκαστον οἶκον. ἐπὶ δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδι- Forsan διωκόμενοι.
κα ἀφίεται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχόμενος. ἁλόντος δὲ τούτου, ἕτερος ἔρχεται μαχόμενος. καὶ ὁ-
πόταν μὲν ἄρρην ᾖ ὁ θηρεύων, τοῦτο ποιοῦσι. ὅταν δὲ θήλεια ᾖ ἡ θηρεύουσα καὶ ἄδουσα, ἀντιάσας δ' ὁ
10 ἡγεμὼν αὐτῇ, οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας. ὅτι ἐκείνῃ, ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς † προ- προσέχεται.
σέχει. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται, ὅπως μὴ ἄλλος ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ, μαχούμε-
νος αὐτῷ. ἐνίοτε ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα κατασιγάζει. πολλάκις τε ἐπῳάζουσα † ἐξίσταται, ἀνίσταται.
ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρευούσῃ, ὑπομένει τε ὀχευθῆναι, ἵνα αὐτὸν ἀπο-
σπάσῃ τῆς θηρευούσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπτόηνται περὶ τὴν ὀχείαν οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρτυγες, ὡς εἰς
τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν † καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγομένας θηλείας πέρδι- † ἢ καθιζάνειν ἐπὶ τὰς κεφαλάς
κας ἐπὶ θήραν, ὁπόταν ἴδωσιν ἢ ὀσφρῶνται τῶν ἀρρένων κατ' ἄνεμον στάντων ἢ παραπετομένων, ἐγ-
κύους γίγνεσθαι, τινὲς δὲ καὶ παραυτίκα τίκτειν. πέτονταί τε περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρόν, χάσκοντες,
καὶ τὴν γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες, αἵ τε θήλειαι καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ πανικοῦ, οἱ
στρουθοί φασι, καὶ οἱ πέρδικες, ἔτι δὲ οἱ ἀλεκτρυόνες, καὶ οἱ ὄρτυγες προΐενται τὴν γονὴν οὐ μόνον ἰδόν-
20 τες τὰς θηλείας, ἀλλὰ καὶ ἀκούσαντες αὐτῶν τὴν φωνήν. τούτου δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαν-
τασία περὶ τῶν πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται περὶ τὰς ὀχείας, ὅταν δὴ ἐναντίας αὐτοῖς
θῇς κάτοπτρον. προστρέχοντες γὰρ διὰ τὴν ἔμφασιν, ἁλίσκονταί τε καὶ προΐενται τὸ σπέρμα. πλὴν
τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτους δὲ ἡ τῆς ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην προάγεται μόνον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέ-
αρχος. καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων κακκάβαι, ὡς καὶ ὑπ' Ἀλκμᾶνος, λέγοντος οὕτως. ἔπη
γε δὲ καὶ μέλος Ἀλκμάν, εὗρέ τε γλωσσάμενον κακκαβίδων ὄνομα συνθέμενος. σαφῶς ἐμφανίζων
ὅτι παρὰ τῶν περδίκων ᾄδειν ἐμάνθανε. διὸ καὶ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη τὴν εὕρεσιν τῆς μου-
σικῆς τοῖς ἀρχαίοις ἐπινοηθῆναι ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων, ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν
στάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες δ' οἱ πέρδικες φασὶ κακκαβίζουσιν. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ
ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, οἱ Ἀθήνησι φησὶν πέρδικες ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλλοῦ πρὸς τὸ ἄστυ κακ-
30 καβίζουσιν. οἱ δ' ἐπέκεινα, τιττυβίζουσιν. Βασίλης δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν, οἱ μικροί φησιν
ἄνδρες οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες περδίξιν ὀχήματι χρῶνται. Μενεκλῆς δ' ἐν πρώτῃ τῆς
συναγωγῆς, οἱ Πυγμαῖοί φασι τοῖς πέρδιξι καὶ τοῖς γεράνοις πολεμοῦσι. τῶν δὲ περδίκων ἐστὶν
ἕτερον γένος ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει, καὶ μικρότερον τῇ ἕξει, τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον
ἔχον. οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες, ἄβρωτον ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς. οἱ δὲ περὶ τῆς Βοιω-
τίαν, ἢ οὐ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἢ διαβαίνοντες τῇ φωνῇ διάδηλοι γίνονται, καθάπερ προ-
ειρήκαμεν. τοὺς δὲ περὶ Παφλαγονίαν γιγνομένους πέρδικας, φησὶ Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας.
οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε καὶ πεντεκαίδεκα καὶ ἑκκαίδεκα. πέ-
τονται δὲ ἐπὶ βραχύ, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως γράφων οὕτως. τὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ὠτίδα.
ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν. πέτονταί τε γὰρ βραχύ, ὥσπερ οἱ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι.
40 τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἐστίν. ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος περὶ τῶν ὠτίδων.
φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα τὰ ζῷα ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τῆς παρακειμένης Λιβύης, τῆς θή-
ρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης. μιμητικὸν δὲ ἐστι τὸ ζῷον τοῦτο ὁ ὦτος μάλιστα ὧν ἂν ἴδῃ ποιοῦντα
ἄνθρωπον. ποιεῖ δ' οὖν ταυτὰ ὅσα ἂν ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πράττοντας. οἱ δὲ στάντες αὐτῶν κατ-
αντικρύ, ὑπαλείφονται φαρμάκῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς παρασκευάσαντες ἄλλα φάρμακα κολλητικὰ ὀ-
φθαλμῶν καὶ βλεφάρων, ἅπερ οὐ πόρρω ἑαυτῶν ἐν λεκανίσκαις βραχείαις τιθέασιν. οἱ οὖν ὦτοι
θεωρούμενοι τοὺς ἀλειφομένους, τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, ἐκ τῶν λεκανιδίων λαμβάνοντες, καὶ τα-
χέως ἁλίσκονται. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης οὕτως, ὅτι ἔστι μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχι-
δανοπόδων, καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλεκτρυόνος μεγάλου, χρῶμα ὄρτυγος, κεφαλὴ προμήκης,
ῥύγχος ὀξύ, τράχηλος λεπτός, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, γλῶσσα ὀστώδης, πρόλοβον δ' οὐκ ἔχει. Ἀλέξαν-
50 δρος δὲ ὁ Μύνδιος, καὶ προσαγορεύεσθαί φησιν αὐτὸν λαγῳδίαν. φασὶ δ' αὐτὸν κατὰ τὴν τροφὴν ἀ-
ναγκαρυκᾶσθαι, ἥδεσθαί τε ἵππῳ. εἰ γοῦν τις δορὰν ἵππου περιθοῖτο, θηρεύσει ὅσους ἂν θέλει, προ-
σίασι γάρ. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὦτός ἐστι μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκί, οὐκ ἔστι δὲ
νυκτερινός. ἔχει τε παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια δύο. καὶ διὸ καλεῖται μέγεθος περιστερᾶς, μιμητὴς ἀν-

σιν αὐτοὺς κέκληκεν ὀρτύγια, λέγων οὕτως, Ὄρτυγας θρέψας σύ τινας ἤδη πώποτε, Ἔγωγε μικρά γ᾽ ὀρτύγια κἄπειτα, τί. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν ἀγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως, ὡς δὴ σὺ τί ποιεῖν δυνάμενος ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Δημαίναις ἢ καρδίτισιν, ἀδύφωνον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις, ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντος, ὡς καὶ οἱ πέρδικες. καὶ ἡ σίαλις δὲ ἀπὸ τούτου ἂν εἴη φησὶν ὁ Δίδυμος ὠνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνίθων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει Κράτης ἐν χείρωσι λέγων, ἰθακησία ὀρτυγομήτρα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Μύνδιος Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή. περὶ δὲ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας, ἰδίως ἱστορεῖ Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων, γράφων οὕτως. οἱ ὄρτυγες περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν ἐὰν κάτοπτρον ἐξ ἐναντίας τις αὐτῶν, καὶ πρὸ τούτου βρόχον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. καὶ περὶ τῶν κολοιῶν δὲ καλουμένων, τὰ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις. καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν, καίπερ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέρουσιν, ὅμως ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ στάντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ χεῖλος, καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον, καταρρίπτουσι. διὸ πρὸ ἐλαιοβρόχων γενομένων, ἡ τῶν πτερῶν αὐτοῖς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἁλώσεως. τὴν μέσην δὲ τοῦ ὀνόματος συλλαβὴν ἐκτείνουσιν Ἀττικοί, ὡς δοίδυκα κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων φησὶν Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρείων διαλέκτου. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν εἰρήνῃ συνεσταλμένως ἔφη διὰ τὸ μέτρον ὄρτυγες οἰκογενεῖς. τῶν δὲ καλουμένων χηνίων, μικρὸν δ᾽ ἐστὶν ὀρτύγιον, μνημονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, γράφων οὕτως. ἀθηρείδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλάδας πεντακισχιλίας, χήνια ταριχηρὰ μύρια. καὶ Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἰλιάδι, Οὔ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν Χήνια τίλλοντες † καλκατιάδια [illegible] ζέοντα. Οὐκ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου πολλάκις οὐδὲ κύκνοι. περὶ ὧν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης. ὁ κύκνος εὔτεκνός ἐστι, καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτονεῖ γοῦν ὁ μάχιμος. μάχεται δὲ καὶ τῷ ἀετῷ, αὐτὸς μάχης μὴ προαρξάμενος. εἰσὶ δ᾽ ᾠδικοί, καὶ μάλιστα περὶ τὰς τελευτάς. διαίρουσι δὲ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδοντες, ἐστὶ δὲ τῶν στεγανοπόδων καὶ ποηφάγων. ὁ δὲ Μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων. ὁ δὲ τὰ Κεφαλίωνος ἐπιγραφόμενα τρωϊκὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ ὁ Ἀλεξανδρεύς, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖ μονομαχήσαντα Κύκνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυι πρὸς τοῦ ὁμωνύμου ὄρνιθος. Βοῖος δ᾽ ἐν ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιώ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεος τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σύβαριν ποταμόν, πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει δὲ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην λυγαίαν. καὶ περὶ τῆς Γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖος, ὅτι ἦν τις παρὰ τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημος. αὕτη ὑπὸ θεῶν τιμωμένη πρὸς τῶν πολιτῶν, αὐτὴ τοὺς ὄντως θεοὺς ταπεινῶς ἦγεν. μάλιστα δὲ Ἥραν τε καὶ Ἄρτεμιν. ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολεμίαν τε καὶ στυγητὴν κατέστησε τοῖς τιμήσασιν αὐτὴν Πυγμαίοις. γενέσθαι δὲ λέγει ἐξ αὐτῆς καὶ Νικοδάμαντος τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλου δὲ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη, πάντα τὰ ὄρνεα ἀνθρώπους ἱστορεῖ πρότερον γεγονέναι. Φάσσαι. Ἀριστοτέλης φησὶ περιστερῶν μὲν εἶναι ἐν γένος, εἴδη δὲ πέντε, γράφων οὕτως. περιστερά, οἰνάς, φάψ, φάσσα, τρυγών. ἐν δὲ πέμπτῳ περὶ ζῴων μορίων τὴν φάβα οὐκ ὀνομάζει. καί τοι Αἰσχύλου ἐν τῷ Πρωτεῖ, οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος. σιτουμένην δύστηνον ἀθλίαν φάβα Μέσακτα πλευρὰ προσπτύοις πεπληγμένην. καὶ Φιλοκτήτῃ δὲ ὑπὸ γυναικὴν κλίσιν φαβῶν εἴρηκεν. ἡ μὲν οὖν οἰνάς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, ἐλάττων δὲ φαβός. ἡ δὲ φάσσα ἀλέκτορος τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδιόν. ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν. αὕτη δὲ θέρους φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φάψ, καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται. ἡ δ᾽ οἰνὰς φθινοπώρου μόνον. πολυχρονιωτέρα δὲ εἶναι λέγεται τούτων ἡ φάσσα. καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ζῆν ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δὲ ἕως θανάτου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας, οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρενας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος χηρεύει ὁ ὑπολειπόμενος. τὸ δ᾽ αὐτὸ ποιοῦσι καὶ κόρακες, καὶ κορῶναι, καὶ κολοιοί. ἐπῳάζει δ᾽ ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περιστεροειδὲς γένος. καὶ γενομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρην ἐμπτύει, ὡς μὴ βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ᾠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ. τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ δεκάκις καὶ ἑνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ * τιθάσσιν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις. κύουσι γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει. ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, † ὅτι περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ᾽ ἔλαττον. καὶ ὅτι ἡ πελειὰς τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρόπουν καὶ τραχύ. διὸ οὐδεὶς τρέφει. ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κυνεῖν αὐτάς, ὅταν μέλλωσιν ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας. ὁ δὲ πρεσβύτερος φησὶ καὶ προαναβαίνει μὴ κύσας. οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν. καὶ αἱ θήλειαι δ᾽ ἀλλήλαις ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρενα μὴ παρῇ κυσάμεναι, καὶ οὐδὲν προϊέμεναι εἰς ἀλλήλας, τίκτουσιν ᾠὰ ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δω-

Χήνια.

Κύκνοι. lib. 6.

Φάσσα. lib. 5.

* τίκτουσιν.

† ἔστι δὲ ἡ πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν ἡ οἰ πελειάς. τιθασὸν δὲ μᾶλλον γίνεται ἡ περιστερά· ἡ δὲ πελειὰς καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρόπουν, καὶ τραχύπουν. διὸ οὐδεὶς τρέφει.

ριεῖς τὴν πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς τιθέασιν, ὡς Σαπφὼ ἐν γυναικείοις. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων ὡς διαφόρους ἐκτίθεται, φάσσαν, πυραλλίδα, περιστεράν, τρυγόνα. ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος οὐ πίνειν φησὶ τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν, ὥσπερ τὴν τρυγόνα, καὶ τοῦ χειμῶνος μὴ φθέγγεσθαι, εἰ μὴ εὐδίας γινομένης. λέγεται δὲ ὅτι ἡ οἰνὰς ἐὰν φαγοῦσα τὸ τῆς ἰξίας σπέρμα, ἐπί τινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰξίαν φύεσθαι. Δαΐμαχος δ' ἐν τοῖς ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν ἰνδοῖς. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τότε πρῶτον εἰς Ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι. ὁ δ' Ἀριστοτέλης φησίν, ὡς αἱ περιστεραὶ γεννώμενων τῶν νεοττῶν τῆς ἁλμυριζούσης γῆς διαμασησάμεναι, ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. ἐν δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τις ἐστίν, ὃν καλοῦσιν ἀναγώγια, ἐν ᾧ φασι τὴν θεὸν εἰς Λιβύην ἀνάγεσθαι. τότ' οὖν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται, ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μεθ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις καταγωγίοις μιᾶς προσπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς, καὶ εἰς τὸν νεὼν εἰσπτάσης, παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε περὶ οὐσίας εὖ ἥκουσι τῶν περιοίκων, εὐωχοῦνται. οἱ δὲ λοιποὶ κροταλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βουτύρου, ᾧ δὴ τεκμηρίῳ χρῶνται τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης ἐν τοῖς ἀχαϊκοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβάλλειν τὴν μορφὴν, ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα, ἐν αἰγίῳ. Ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς περιστερὸν καλοῦσιν. Ἄλεξις συμβόρευουσιν, ὁ λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερός, ὁ δὲ Διόνυσος οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον. εἰ δὲ νέον, ἢ παλαιὸν, οὐ πεφρόντικεν. ἐν δὲ ῥοδίῳ ἢ ποππυζούσῃ, θηλυκῶς εἴρηκε, καὶ ὅτι αἱ σικελικαὶ διάφοροί εἰσι, περιστερὰς ἔνδον τρέφων τῶν σικελικῶν τούτων πάνυ κομψάς. Φερεκράτης ἐν γραφσὶ φησίν, ἀπόπεμψον ἀγγέλλοντα τὸν περιστερόν. ἐν δὲ πετάλῃ, Ἀλλ' ὦ περιστέριον ὅμοιον Καλλιάδᾳ πέτου, κόμισον δέ μ' εἰς Κύθηρα καὶ Κύπρον. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, τῶν σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησί, Καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας λιποκοίτας, Ἢ σικελὰς μεγάροιο πελειάδας οὐδὲ τι φιναρά, Οὐδὲ φινοστράκιοι νομάσιμοι δηλήσονται. Νῆτται. τούτων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν, μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄρρην κατάγραφος νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχη. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς πάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων, ῥυπαρομέλαινα τὴν χροιὰν καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, σκέπτονται τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης, ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες, μικρῷ μείζονες οὖσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων, τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιαι. ἡ δὲ λεγομένη οὐρία, οὐ πολὺ λείπεται νήττης. τῷ χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμός ἐστι, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ δὲ φαλαρὶς καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, στρογγυλοτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἐντεφρος τὴν γαστέρα καὶ τὸ νῶτον. ἔστι δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται, μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων, νήσσας, κολοιούς, ἀττάγας, φαλαρίδας, τροχίλους, κολυμβούς. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν, καὶ οἱ καλούμενοι παρασάται, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Σίμαρος ἐν βίτῳ συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσὶ δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. συγκεκινημένων δέ τινων κρεῶν ζωμῷ, καὶ παραφερομένων, ἐπεί τις ἔφη τῶν πνικτῶν κρεαδίων δός, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Οὐλπιανός, αὐτὸς ἐγώ φησιν ἀποπνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὗρες τὰ τοιαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω πρὶν μαθεῖν. ὁ δὲ Στράτης εἶπεν ἔφη ἐν μακεδόσιν ἢ κινησίᾳ. πνικτόν τι δείνω ἔστω σοι συχνόν, τοιοῦτον. καὶ Εὔβουλος κατακολλωμένῳ, καὶ πνικτὰ σικελικὰ παντανίων σορεύματα. Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν σφηξίν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον. Κρατῖνος δ' ἐν δηλιάσι, τῷ δ' ὑποδρίψας τι μέρος πνῖξον καθαρύλλως. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ, καὶ πρῶτα μὲν Αἴρω ποθεινὴν μᾶζαν, ἣν φερέσβιος Δημήτηρ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται φίλον. Ἔπειτα πνικτὰ τακερὰ μηκάδων μέλη Χλόῃ καταμπέχοντα σάρκα νεογενῆ. Τί λέγεις τραγῳδίαν παραινῶ Σοφοκλέους. Γαλαθηνῶν δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐζήτησαν οἱ δαιταλεῖς εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται. καί τις ἔφη. Φερεκράτης δυσδιδασκάλῳ, γαλαθηνὰ ἔκλεπτον οὐ τέλεια. ἐν δὲ αὐτομόλοις, οὐ γαλαθηνὸν ἄρ' ἦν θύειν μέλλεις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ὁ δεῖ γὰρ αὐτὸς ἐστὶν ἔτι χρήζομαι. ὅν σοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησίν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μοῦνα. Ἀντιφάνης φιλεταίρῳ, κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος, οὗτος γαλαθηνός. Ἡνίοχος πολυεύκτῳ, Ὁ βοῦς χαλκοῦς ἦν, αὐτὸς δὲ καὶ πάλαι, Ὁ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέτοκε τὸν χοῖρον λαβών. καὶ Ἀνακρέων δέ φησιν, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνόν, ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Κράτης γείτοσι, νῦν δὴ γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δ' αἰδοῖ, ὥσπερ ἀρνῶν ἔτι

lib. 9.

Περιστερά.

Νῆτται.

Κολυμβίς.

Γαλαθηνά.

τῶν ἐπὶ γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. Σιμωνίδης δ' ὑπὸ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν, ὦ τέκος οἷον ἔχω πόνον, σὺ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῶ † δ' ἤτορι κνώσσεις. καὶ ἐν ἄλλοις ἐπ' Ἀρχεμόρου εἴρηκεν ἰοστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὴν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκος. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ βίων, εἰς τοῦτο φησὶν ὠμότητος Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι, ὡς γαλαθηνὰ θοινᾶσθαι βρέφη. θηλάζειν δέ ἐστι, τὸ θηλάζειν τὸ γάλα. Ἕκτωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλάς, Νιόβης κοιμήσασα νηπίας γαλαθηνούς. περιενεχθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων, ὁ Ἐλεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη, οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκάδων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, μόνως δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν ἀναβάσεως πρώτῳ, ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες. [Δορκάς.]

Ταώς. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις, δηλοῖ Ἀντιφάνης ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι, λέγων οὕτως. τῶν ταὼν [10] μὲν ὡς ἅπαξ ζεῦγός τις ἤγαγεν μόνον, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. καὶ Εὔβουλος ἐν Φοίνικι, καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. ὁ ταὼς φησὶν Ἀριστοτέλης, χειλανόπους ἐστὶν καὶ ποιολόγος. καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει. [lib. 6.] ἐπωάζει δὲ πρὸς ἡμέρας τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὠὰ δώδεκα. ταῦτα δὲ οὐκ εἰσάπαξ, ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο. αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια, ὡς αἱ ἀλεκτορίδες. † οὐ πλείω δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπωάζει, καθάπερ αἱ ἀλεκτορίδες. Εὔπολις δ' ἐν ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐτοῦ οὕτως, μή ποτε θρέψω περὶ Φερσεφόνῃ ταών, ὃς τοὺς καθεύδοντας ἐγείρει. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ ταῶν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνόματος γίνεται, ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Πυριλάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι κατὰ πόθον τῆς τῶν ὀρνίθων θέας, ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας, [20] καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ὠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῶν λέγων γράφει, εἴ τις ἐθέλοι καταβαλεῖν εἰς πόλιν τοὺς ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτάμενοι. ἐὰν δὲ τὰς πτέρυγας ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρήσεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστίν, ἀλλ' οὐ τὸ σῶμα. ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα, ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησίν. ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅτῳ ἐτύγχανε. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς, οὐδὲ πρῴην, ἀλλ' ἔτη πλέον ἢ τριάκοντά ἐστιν. ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες, καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. καὶ ἐν ὄρνισιν Ἀριστοφάνης, Τηρεὺς γὰρ εἶ σὺ; πότερον ὄρνις ἢ ταῶς; καὶ πάλιν, ὄρνις δῆτα τί ποτ' ἐστὶν οὐ δή που ταῶς. λέγουσι δὲ καὶ τῇ δοτικῇ ταῶνι, ὡς ἐν αὐτῷ Ἀριστοφάνης. ἀμήχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἴωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τῆς τελευτώσης συλλαβῆς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένης δασύνεσθαι. [30] πάντως γὰρ ἐπὶ ψιλὴν αὐτὴν καταλήγειν. οἷον νεώς, Τυνδάρεως, Μενέλεως, λαγώς, εὔνως, νάλεως, πρᾶος, ὑός, κῖος, χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιός, βαιός, φαιός, πηός, γόος, θεός, ῥόος, ζωός. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης, ταῖς τελευταίοις μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθείργνυται. ὀνομάσθαι δὲ ταῶς, ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν. Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ ἑλληνισμοῦ, ταῶς παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι. τοὺς δὲ πρώτους τῶν φωνηέντων κατὰ τὰς ἁπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συμπεφέρεσθαι ἐβούλετο, καὶ ἐνταυθοῖ πεφάνθησαν, καὶ τάχιον ἐκθεῖσαν, δι' ἐπιστολὰς οὔσας τῶν λέξεων. τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τάξεως τὴν ἐνοῦσαν τῇ προσῳδίᾳ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασιν, ὥσπερ τὰς ἄλλας. περὶ δὲ τούτων τάσσουσιν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ η στοιχείου τυποῦσθαι τοὺς παλαιοὺς τὴν δασεῖαν. διόπερ καὶ Ῥωμαῖοι περὶ πάντων τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ η προγράφουσι, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ διασημαίνοντες. [40] εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης, μή ποτε ἀλόγως κατὰ τῆς τελευτώσης συλλαβῆς, ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ ἑκάστου τῶν εἰσκομιζομένων ῥηθέντων, ἀλλὰ κἀγώ φησιν ὁ Λαρήνσιος κατὰ τὸ πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν προτείνω τι καὶ αὐτὸς ὑμῖν (ζητοῦντες γὰρ σιτούμεθα) τὸν τέτρακα τί νομίζετε; καί τινος εἰπόντος, εἶδος ὀρνέου, ἔθος δὲ καὶ γραμματικῶν παισὶ περὶ πάντων προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λίθου, ὁ Λαρήνσιος ἔφη καὶ αὐτὸς ἀνδρῶν λῷστε, ὅτι χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς ὄρνισι μνημονεύει ἐν τούτοις οἶδα, Πορφυρίωνι καὶ πελεκᾶνι καὶ πελεκίνῳ καὶ φλέξιδι καὶ τέτρακι καὶ ταῶνι. ζητῶ δ' ἐγὼ παρ' ὑμῶν μαθεῖν, εἰ καὶ παρ' ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ τίς γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ πτηνῶν ζώων, οὐ τοῦ ὄρνιθος τοῦ μεγάλου μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέγει γὰρ οὕτως, τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος σπερμολόγῳ, τὸ χρῶμα κεραμεοῦς, ῥυπαραῖς στιγμαῖς, καὶ μεγάλαις γραμμαῖς ποικίλος, καρποφάγος. [50] ὅταν ᾠοτοκῇ δέ, τετράζει τῇ φωνῇ. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, λαμβάνοντι γὰρ ὄρτυγας στρουθούς τε καὶ κορυδαλλὰς φοινικοπτέρους τέτραγας, σπερμολόγους τε καὶ ἀγλαὰς συκαλίδας. καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ἠδ' ἐρωδιοί τε πολλοὶ μακρὸν καμπυλαύχενοι, τέτραγές τε καὶ σπερμολόγοι. ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐδὲν ἔχετε, σιωπᾶτε γάρ, ἐγὼ καὶ τὸ ὄρνεον ὑμῖν ἐπιδείξω. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν Μυσίᾳ τοῦ Καί-

εἶχ' αὐτοκράτορος, καὶ προεστάμενος τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ πραγμάτων, τεθέαμαι ἐπὶ τῆς χώρας ἐκείνης τὸ ὄρνεον, καὶ μαθὼν ὅτι καλούμενον παρὰ τοῖς Μήδοις καὶ ταῶσιν, ὑπεμνήσθην ἐκ τῶν ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένων τοῦ ὄρνιθος. νομίζων δὲ καὶ παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ Ἀριστοτέλει μνήμης ἠξιῶσθαι τὸ ζῷον ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀκτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ στρατηγεῖν λόγος ἔχει, εἰς τὴν περὶ τῶν ζώων ἱστορίας) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔχαιρον ἔχων ἐγγυητὴν μάρτυρα τὸν χαρίεντα Ἀριστοφάνη. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, εἰσῆλθέ τις φέρων ἐν τῷ ταλάρῳ τὸν τέτρακα. ἦν δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τὸ δὲ εἶδος πορφυρίωνι παραπλήσιος, καὶ ἀπὸ τῶν ὤτων ἑκατέρωθεν εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια, βαρεῖα δ' ἦν ἡ φωνή. θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος, μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος παρεισήχθη, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τοῖς μεγάλης στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις καταλελοίπαμεν.

 Ψύαι. ὁ τὴν τῶν Ἀρκάδων κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ πρώτῳ φησίν, Ἶσον δ' ἑρμαίοις ποσὶ καρπαλίμοισι μεταστὰς Ψύας ἔγχει νύξε. Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ συνωνύμων οὕτως γράφει, ὀσφύος δὲ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβας, γαλέας. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτως φησί, σάρκες μυώδεις καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι. μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἰατρότατος. ὠνομάσθησαν δὲ οὕτως διὰ τὸ ῥᾳδίως ἀποψᾶσθαι, οἷον τις οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστοῖς ὑπάρχουσα. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εὔφρων ὁ κωμικὸς ἐν Θεωροῖς, Λοβός τις ἐστὶ καὶ ψύαι καλούμεναι Ταύτας ἐπιτεμὼν πρὶν θεωρῆσαι μαθών.

Οὖθαρ. Τηλεκλείδης στερροῖς, ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν. * σπανίως δ' ἐστὶν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων λεγόμενον. ὑπογάστριον δὲ μόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον δὲ θύννου τι καὶ ἀκροκώλιον. Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογαστρίοισι διεμάχετο. ἐν δὲ Σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια, λέγων οὕτως. θύννων τε λευκῶν σικελικῶν ὑπήτρια.

Λαγώς. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος οὕτως φησί. Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαί τε θέσεις Σκευασίας εἰσί. κεῖνος δ' οὖν ἐστιν ἄριστος, Ἂν πεινῶσι μεταξὺ φέρῃς κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ Θερμὸν ἁπλῶς ἁλίπαστον ἀφαρπάζων ὀβελίσκου, Μικρὸν ὑπωμότερον, μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα Ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως. Αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἐμοί γ' εἰσὶν διὰ παντὸς Σκευασίαι γλυκέων καταχύσματα, καὶ κατάτυρα, Καὶ κατίλαια λίαν ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιοῦντες. Ναυκράτης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Περσίδι, σπανίως φησὶν ἐστὶν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Ἀττικήν, λέγει δ' ὧδε. Ἐν τῇ γὰρ Ἀττικῇ τίς εἶδε πώποτε Λέοντας, ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον, Οὗ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστιν οὐχὶ ῥᾴδιον. Ἀλκαῖος δ' ἐν Καλλιστοῖ, καὶ ὡς πολλῶν ὄντων ἐμφανίζει διὰ τούτων, κορίαννόν εἶναί τι λεπτὸν ἵνα τοὺς δασύποδας, οὓς ἐὰν λάβωμεν ἁλσὶ διαπάττειν ἔχης. Τρύφων δέ φησι τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει, λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν συναρπάσειεν ἡμῶν. καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν, ἀπόλωλα τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι. Ξενοφῶν δ' ἐν κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγώ, καὶ περισπωμένως, ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστι λαγός. ὥσπερ δὲ ναὸν λεγόντων ἡμῶν, ἐκεῖνοί φασι νεών, καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων, ἐκεῖνοι λαγὼν ἐροῦσι. τῇ δὲ τὸν λαγὼν ἕνεκα αἰτιατικῇ, ἀκόλουθός ἐστιν ἡ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀμύκῳ σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. Τῷ δὲ λαγὼ ἡ διὰ τοῦ ω παραπλησίως προσαγορευομένη λαγὼ παρ' Εὐπόλιδι ἐν Κόλαξιν, ἵνα μὴ παρὰ Βατίδες καὶ λαγὼ καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. εἰσὶ δ' οἱ καὶ τοῦτ' ἀλόγως περὶ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπωμένως προσφέρονται. δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν. ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὁμότονά ἐστι, κἂν μεταληφθῇ εἰς τὸ ω παρ' Ἀττικοῖς, ναός, καλός, νεώς, καλώς. οὕτως δ' ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι καὶ Ἐπίχαρμος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας ποιήσας. εἶτα ἐστὶ τὸ μὲν ἰωνικὸν λαγός λαγὸν ταράξας πάθει τὸν θαλάσσιον. τὸ δὲ λαγὼς ἀττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Ἀττικοὶ λαγός, ὡς Σοφοκλῆς, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. τὸ μέντοι ἐπώνυμα λαγωὸν εἰ μὲν ἐστὶν ἰωνικόν, πλεονάζει τὸ ω. εἰ δ' ἀττικόν, τὸ ο. λαγῷα δὲ λέγεται κρέα. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι περὶ τὴν Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ἀστυπαλαιεῖς περὶ αὐτοῦ μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν, κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν, ἁλῶναι τε ἐν ἐνιαυτῷ πλέους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πλῆθος Ἀναφαίου τινὸς ἐμβαλόντος δύο λαγωοὺς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ἀστυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὴν Ἀνάφην, τοσοῦτον πλῆθος ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ἀνάφῃ, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοικοῦντας. κατ' ἀρχὰς δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχεν λαγώς, ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δέ ἐστι τὸ ζῷον ὁ λαγώς, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ κυνηγετικῷ. καὶ Ἡρόδοτος δ' οὕτως φησί. τοῦτο μὲν ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν. ἐπικυΐσκεται μόνον πάντων θηρίων.

Bud. 1. de Asse

Anaphe, una est Sporadum. Steph.

lib. 3.

θηρίων. καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ ψιλόν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν ταῖς μήτραισιν πλάσσεται, τὸ δ' ἐπ' ἀναίρεται. Πολύβιος δὲ ἐν τῇ ιβ' τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαί φησι παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῷον, τὸν κύνικλον καλούμενον, γράφων οὕτως. ὁ δὲ κύνικλος καλούμενος πόῤῥωθεν μὲν ὁρώμενος εἶναι δοκεῖ λαγὼς μικρός. ὅταν δ' εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφοράν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ πλεῖον κατὰ γῆς. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ἡμεῖς εἴδομεν πολλοὺς αὐτῶν κατὰ τὸν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν ἐπὶ Νέαν πόλιν. νῆσος γάρ ἐστιν οὐ μακρὰν τῆς γῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ' ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κυνίκλους τούτους. καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδόνιαι λαγωοί. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν Ἀγνοίᾳ, οὕτως. τί τοῦτο πρὸς θεῶν ποδαπὸς οὗτος χελιδόνιος ὁ δασύπους, γλαυκία δ' ἡ μίμαρκυς. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς Βισαλτίας φησὶ λαγοὺς γίνεσθαι, δύο ἥπατα ἔχοντας. σύος δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς κατ' οὐδὲν ἦν ἐλάττων τοῦ καλουμένου καλυδωνίου, προβάλλω τίς ἔφη ζητῶν φροντιστὰ καὶ λογιστὰ Οὐλπιανέ, τίς ἱστορεῖ τὸν καλυδώνιον σῦν θήλειάν τε γεγονέναι καὶ λευκὸν τὴν χρόαν. ὁ δὲ σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ πρόβλημα ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ' ὑμῖν γε ἔφη, αὐθάδεις γάστρωνες, εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε τοσοῦτον ἐμπλησθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας τοὺς ἐπὶ πολυφαγίᾳ διαβοήτους γενομένους. καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε, προσφέρεσθαι δίκαιον ἐστὶν ὑμᾶς σὺν τῷ σ σῦς ἐντιμότερον. παρὰ τὸ σεύεσθαι γὰρ καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν, τὸ ζῷον εἴρηται. τετρίφθαι δὲ καὶ τὸ λέγειν χωρὶς τοῦ κατ' ἀρχὰς σ ὗς. οἱ δὲ συμπεπνῆσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὔθετον ὄντα. εὖ δὲ εἰ δοκεῖ, ἀποκρίνεσθαί μοι τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύνθετον ὁμοίως ἡμῖν σύαγρον, ἐπὶ τοῦ συὸς τοῦ ἀγρίου. Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, ἐπὶ κυνὸς ἔταξε τοὔνομα, ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύειν λέγων, σὺ δ' ὦ σύαγρε παλαιστικὸν ξίφος. παρ' Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος, λάκων γένος, ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν συρακούσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σὺ ὦ Οὐλπιανὲ οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν παρασκευαζομένων, πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ ἂν τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύεις οὖν ποτε διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ κῷος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδολόγον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος, ἀπέθανεν, ὡς τὸ περὶ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Ξεῖνε Φιλητᾶς εἰμί, λόγων ὁ ψευδόμενός με ὤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι. ἵν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν σύαγρον ἀφαυανθῇς μάθε, ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν Ἀρπαζομένῃ οὕτως ὠνόμασε, Λαβὼν ἐπανάξω Σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν Τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ λύκον. Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἄδωνι, Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὸν αὐτόστεγον Σύαγρον ἐξελάσαν εὔθηρον κλύων, ὦ πλεῖστ' ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπιστολῇ γράφει οὕτως, ἵνα τὰ μὲν ἄγρια τοῖς παισί, τὰ δὲ συάγρια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς. καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ μακεδών, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ, ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσποιήσαι περὶ τοῦ χρόας τοῦ καλυδωνίου συός, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσον σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ ῥηγίνου διθυράμβους. ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀχέρδουσον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συί φησιν, Ἔδυ δ' ἐς ἄντρον ἀχέρδουσος ὥς. καὶ Ἐπίχαρμος (τίς δὲ ἐστὶν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητής, γένος ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ δέ φησιν, ἐν θ' ὅτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτὰ οὔτ' ἀχέρδουσος νεμόμενος καπρώζεται. ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς Σικελικαῖς, οὐδὲν θαυμαστόν. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολλοῦ τοῦ ὀπτοῦ ἔχοντες, οἱ τινὲς οὐ τῆς τυχούσης ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας τροφιμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ καρχηδόνιος οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύι φησὶ τοὺς καθ' ἑαυτὸν κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ γλίσχροι χυμοὶ καὶ πολλὴν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δὲ ὁ ἀθλητής, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ' ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα, ἀδιαπόνητα ταῖς ἕξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα, ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον, ἢ τῇ φάρυγγι, ὥσπερ τὰ παρὰ Ἀντιφάνει μὲν ἐν Ἀκεστρίᾳ. λέγει δέ τινος ἡδέως αὐ ἐσθίειν φάσκοντος, Εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μέν, οἷς ἔνι Μήτ' ἔρια, μήτε τυρὸς ἀρνὸς φίλτατε. Τῶν δὲ αἰγῶν κατὰ ταυτὰ ἃ μὴ τυροποιεῖ ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ταῦτ' ἐσθίειν τὰ φαυλότατ' ἀνέχομαι. Ἐν δὲ κύκλωπι φησί, τῶν χερσαίων δ' ὑμῖν ἥξει παρ' ἐμοῦ

Κούνικλοι.

Χελιδόνιαι λαγωοί.

Gell. lib. 16. cap. 15.

Καλυδώνιοι σῦς.

Σύαγρος.

Σύαγροι.

Suid.

Ἀχέρδουσος.

Ἔριφοι.

ταυτὶ βοῦς ἀγελαῖος, Τράγος ὑλοβάτας, αἲξ οὐρανία, κριὸς τομίας, κάπρος ἐκτομίας, ὗς ἄτομίας,
δέλφαξ, δασύπους, ἔριφοι, τυρὸς χλωρὸς, τυρὸς ξηρὸς, τυρὸς κοπτὸς, τυρὸς ξυστὸς, τυρὸς τμητὸς, τυ
ρὸς πηκτός. Μνησίμαχος δὲ ἐν ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει, βαῖν' ἐκ θαλάμων κυπαριστορό-
φων ἔξω μάνη· στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοὺς ἑρμᾶς, οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι. τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡ-
ραίους, οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους μελετᾷ Φείδων καὶ καταβαίνειν, οἶσθ' οὓς φράζω. τούτοις εἶναι
ἄγγειλ', ὅτι ψυχρὸν τοὔψον, τὸ ποτὸν θερμόν, ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροί, σπλάγχνα ὀπτᾶται χαύ
να. ἥρπασαι κρέας ἐξ ἅλμης, ἐξήρπται τόμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου. χορδῆς ἕτερος, φύσκης ἕ-
τερος. διαλημοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον, κρατὴρ ἐξερροιβδεῖτ' οἴνου πρόποσις χωρεῖ. λάπτεται σκόρ
δαξ, ἀκολασταίνει νοῦς μειρακίου. πάντων δὲ ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω. μέμνησθ' ἃ λέγω, πρόσεχ' οἷς
φράζω, χάσκεις αὐτὸς, βλέψον δεῦρ' ἄν πως αὐτὰ φράζοις, αὐτίκ' ἐγὼ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἅπαν εἶδ'
ᾗ μὴ μέλλειν. τῷ τε μαγείρῳ μή τι λυμαίνεσθ' ὡς τῶν ὄψων ἑφθῶν ὄντων, ὀπτῶν ὄντων, ψυχρῶν
ὄντων, καθ' ἕκαστα λέγων, βολβὸς, ἐλαία, σκόροδον, καυλὸς, κολοκύντα, ἔτνος, θρῖον, φυλλὰς, θύν
νου τεμάχη, γλάνιδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, φυξίκινος ὅλος, κορακῖνος ὅλος, μεμβρὰς, σκόμβρος,
θυννὶς, κωβιὸς, ἠλακατῖνος, κυνὸς οὐραῖον τῆς καρχαρίου, νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρὸς, θριχίας,
φυκὶς, βρίγχος, τρίγλη, κόκκυξ, τρυγὼν, σμύραινα, φάγρος, μυλλὸς, λεβίας, σπάρος, σκάρος, αἰο-
λίας, θράττα, χελιδὼν, καρὶς, τευθὶς, ψῆττα, δρακαινὶς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφὼς, κάραβος, ἐσχά-
ρος, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεὺς, σκορπίος, ἔγχελυς, ἄρτοι. κρέα τἄλλα τὸ πλῆθος ἀμύθητον, χηνὸς,
χοίρου, βοὸς, ἀρνὸς, οἰὸς, κάπρου, αἰγὸς, ἀλεκτρυόνος, νήττης, κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου. καὶ μετὰ δεῖ
πνον θαυμαστὸν ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλήθη. πᾶς δὲ κατ' οἴκους μάττει, πέττει, τίλλει, κόπτει, τέμνει, δεύει,
χαίρει, παίζει, πηδᾷ, δειπνεῖ, πίνει, σκιρτᾷ, λορδοῖ, κεντεῖ, βινεῖ. σεμναὶ δ' αὐλῶν ἄγαν αἱ φω-
ναὶ, μολπᾷ, κλαγγᾷ, θράττει, νῶτον, πνεῖται. κεῖραν κασίας ἐπὶ γᾶς ἁγίας, ἁλίας, συρίας. ὀσμὴ τὸ
μυνῇ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου μακροῦ, σμύρνης, καλάμου, στύρακος, καὶ βακχάρεως, κίνδου, μινθοῦ, μίν

Ῥοδουντία λοπάς.

θου. διὰ δὲ δόμους ὁμίχλη κατέχει πάντων ἀγαθῶν ἄνεμος. ἐπὶ τούτοις λεγομένοις παρεισῆλθεν
ἡ ῥοδωνία καλουμένη λοπὰς, περὶ ἧς ἐπιτραγῳδῶν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος μάγειρος, πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι
ὅτι φέρει. διεχλεύαζέ τε τοὺς πάνυ μαγείρους γενομένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη. τὸ τοιοῦτον ἐξεῦρεν
ὁ παρὰ Ἀνθίππῳ τῷ κωμικῷ μάγειρος ἐν τῷ ἐγκαλυπτομένῳ διὰ δὲ ἠγάλλετο. Σόφων Ἀκαρνὰν καὶ Ῥό

Μαγειρικὰ συγγράμματα.

διος Δαμόξενος Ἐγένονθ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης. Ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς Σικελιώτης Λά
βδακος. Οὗτοι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλλούμενα Ἀρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων, Καὶ τὴν
θυίαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου. Οἷον λέγω κύμινον, ὄξος, σίλφιον, Τυρὸν, κορίαννον, οἷς ὁ Κρόνος
ἀρτύμασιν Ἐχρῆτο, πάντα φίλων † τὸ εἶν δ' ὑπέλαβον Τὸν τοῖς παντοπώλαις χρώμενον.
Αὐτοὶ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδια καινὰ πάντες Πῦρ τ' ὀξὺ πολλάκις φυσώμενον Ἐποίουν, ἐπὶ τὸ
τε πᾶν τὸ δεῖπνον εὐτρεπές. Οὗτοι τε πρῶτον δάκρυα καὶ πταρμὸν πολὺν Ὑπὸ τῆς τραπέζης καὶ
σίαλον ἀπήγαγον Τῶν τ' ἐσθιόντων ἐξεκάθαραν τοὺς πόρους. Ὁ μὲν οὖν Ῥόδιος πιὼν τὴν ἅλμην
ἀπέθανε. Παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἦν, μάλ' εἰκότως. Ὁ Σόφων δὲ πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει
Ἐμὸς γενόμενος ὦ πάτερ διδάσκαλος, Καὐτὸς φιλόσοφα καταλιπεῖν συγγράμματα Σπου-
δὴν ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης πάσης Ἐμὲ κατανοήσας οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν Τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς
χερσὶν ὄψει βιβλία Ἔχοντα, καὶ ζητοῦντα περὶ τῆς τέχνης Οὐθὲν χονδροδισμῷ διαφέρω τὰ σπου-
δῖα. Γεύσω δ' ἐὰν βούλησθε τῶν εὑρημένων, Οὐ ταὐτὰ προσάγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα. Τὰ τέλη
γὰρ εὐθὺς ἐστὶ μοι πρὸς τὸν βίον. Ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι, καὶ τοῖς φιλοσόφοις, Καὶ τοῖς τελώναις.
μειράκιον ἐρωμένην Ἔχον τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίει. Τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας
Καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων Ἐν βαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγμένα. Ὁ γὰρ τοιοῦτος
ἐστὶν οὐ δειπνητικὸς Πρὸς τὸ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιαν ἐστ' ἔχων. Τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλῆν,
πόδας, Ἀδηφάγον τὸ ζῷον εἰς ὑπερβολὴν Ἐστίν. τελώνῃ γλαῦκον, ἔγχελυν, σπάρον, ὅταν
Ἐγγὺς ἦν δ' ὁ δ' ὕστερος ἀρτύειν φακῆν, Καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ. Τὰ τῶν γε
ρόντων στόματα διαφορὰν ἔχει Νωθρότατα, πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων. Παρατίθημι σίναπι τού-
τοις, καὶ ποιῶ Χυλοὺς ἐχομένους δριμύτητος τῇ φύσει, Ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα. Ἰδὼν
τὸ πρόσωπον γνώσομ', ὃ ζητεῖ φαγεῖν Ἕκαστος ὑμῶν. καὶ ὁ παρὰ Διονυσίῳ δὲ ἐν θεσμοφόρῳ μάγει-
ρος ἀνδρὸς δαιταλεῖς, οὐ χεῖρον γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι τί φησί, Σφόδρα μοι καὶ χάρις ἀεὶ μία τὰ
τοὺς θεοὺς Ταυτὶ προεῖπας τὸν μάγειρον εἰδέναι. Πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν
Τὸ δεῖπνον, εὐχαρεῖν ποιεῖν. Ἐὰν μὲν γὰρ ἕν τις οὗτ' ἐπιβλέψῃ μόνον Τοὔψον ποιῆσαι κα-
τὰ τρόπον πῶς δεῖ, τίνα Τρόπον παραθεῖναι δὲ ποτ', ἢ πῶς σκευάσαι, Μὴ προίδῃ τε τοῦτο, μὴ
δὲ φροντίσῃ, Οὐκ ἔστι μάγειρος, ὀψοποιὸς δ' ἐστ' ἴσως. Οὐ ταὐτὸ δ' ἐστὶ τοῦτο, πολὺ διήλλαχεν,
Στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ' ὃς ἂν λάβῃ Δύναμιν, ὁ μὲν δυνάμενος κἀν πράγμασιν Ἀναστρέφε-

καὶ διαβλέψαι τίνα, Στρατηγός ἐστιν, ἡγεμὼν δὲ θάτερον. Οὕτως ἐφ' ἡμῖν σκευάσαι μὲν ἢ τε-
μεῖν ἡδύσμαθ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν τὸ πῦρ Ὁ τυχὼν δύναιτ' ἄν. ὀψοποιὸς οὖν μόνον Ἐστὶν ὁ
τοιοῦτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλο τι, Συνιδεῖν τόπον, ὥραν, τὸν καλοῦντα, τὸν πάλιν Δειπνοῦντα, πό-
τε δεῖ καὶ τίν' ἰχθὺν ἀγοράσαι. Πάντα μὲν λήψει σχεδόν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δὲ τῶν Τούτων ἀρχὴν ἔχει
τὴν ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην Τὴν ἡδονήν. Ἀρχέστρατος γέγραφέ τε καὶ δοξάζεται Παρά τισιν οὕτως, ὡς
λέγων τι χρήσιμον. Τὰ πολλὰ δ' ἠγνόηκεν, κοὐδὲν λέγει. Μὴ πάντ' ἄκουε, μηδὲ πάντα μάν-
θανε, Τῶν βιβλίων ἕνεκα τὰ γεγραμμένα, Οὐδ' οὐδέν ἐστιν εἰπεῖν περὶ μαγειρικῆς, ἐπεὶ Εἶπ' ἀρ-
τίως. ὅρον γὰρ οὐκ ἔχει, κύριον ὁ καιρός, αὐτὴ δ' ἑαυτῆς ἐστι δεσπότις. Ἐὰν δ' αὖ μὲν σὺ χρήσῃ τῇ
τέχνῃ, τὸν τῆς τέχνης δὲ καιρὸν ἀπολέσῃς, παραπόλωλεν ἡ τέχνη Ἄνθρωπε, μέγας γὰρ εἶ. τουτο-
10 νὶ δ' ὂν ἀρτίως Ἔφασ' ἔχοντα πεῖραν ἤδη πολυτελῶν Πολλῶν τε δείπνων ἐπιλαθέσθαι. Σημεῖα
πάντων ποιήσω θεῖον αὖ δείξω μόνον, Παράθες τι δεῖπνον ὅλον αὔρας ἀττικῆς Ἐξαντλίας ἧκον
τι καὶ γέμοντι φορτικῶν μοι βρωμάτων Ἀγωνίας, εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι. Πρὸς ταῦθ'
Αἰμιλιανὸς ἔφη, Βέλτιστε πολλοῖς περὶ μαγειρικῆς εἰρημένα Ἐστὶ καὶ τῷ σῷ Ἡγησίππῳ ἀδελφῷ. σὺ
οὖν Ἢ δρῶντι φαίνῃ καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, Ἢ μὴ κόπτε με καὶ δεῖξον ὃ φέρεις, καὶ λέγει Τί
δεῖν. Ὦ ὅς, καταφρονεῖς ὅτι μάγειρός εἰμι, ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ καὶ τὸν κω-
μικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν, Ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης
εἴργασμ' ἐγώ, Οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἐστὶν ἄλλος εἰργασμένος, Καπνιζομένη τυραννίς αὕτη ἐστὶν ἡ τέ-
χνη, Ἀβυρτακοποιὸς παρὰ Σελεύκῳ ἐγενόμην. Παρ' Ἀγαθοκλεῖ δὲ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ Τῷ σι-
κελιώτῃ τυραννικὴν φακῆν. Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα, Καχάρους τινὸς Ὅτ' ἦν ὁ λιμὸς ἑστιῶντος τοὺς
20 φίλους Ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηνᾶ Λαχάρους Οὐδὲν ἐνοχλεῖσθαι δ' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ. Ὁ Αἰ-
μιλιανὸς ἔφη, εἰ μὴ δείξῃς ὅ,τι φέρεις, καὶ ὃς μόλις ἔφη. ῥοδωνίαν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγώ. *Ῥοδωνία λοπάς.*
ἐσκεύασται δ' οὕτως, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν ἔχῃς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον
σεαυτοῦ, καὶ πανδαισίᾳ τὸ σωμάτιον πᾶν ἑστιάσῃς, ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἴγδῃ τρίψας, ἐπέμβα-
λον ἐγκεφάλους ὀρνίθων τε καὶ χοίρων ἑφθοὺς σφόδρα ἐξινιασθέντας, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ. μεθ' ἃ
ἔλαιον, γάρος, πέπερι, οἶνον, καὶ ταῦτα διατρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον εἰς λοπάδα καινήν, ἁπαλὸν
καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ. καὶ ἅμα λέγων ἀναπετάσας τὴν λοπάδα τοσαύτην εὐωδίαν παρέχων τῷ
συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινὰ τῶν παρόντων εἰπεῖν, Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ *Il. β.*
Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἷκετ' ἀϋτμή, τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία. μετὰ ταῦ-
τά τε περιενεχθεισῶν ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις, ἔτι δὲ τῶν τοιούτων πε-
30 ρὶ ὧν Φανίας ὁ ἐρέσιος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν τάδε γράφει. πᾶσα γὰρ χεδροπώδης ἥμερος φύσις ἐν-
σπέρματες, ἡ μὲν ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεται, οἷον ὁ κύαμος, πισός. ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα
γίνεται. τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκυθώδη καθάπερ ἄρακος. τὸ δὲ φακῆς οἷον ἐφάκη φακός, τὸ δὲ χόρτου
ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζώων, οἷον ὄροβος μὲν ἀροτήρων βοῶν. ἀφάκη δὲ προβάτων. πισοῦ δὲ καὶ ὁ ἀστεῖος
μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως, τῆς
τῶν πυρῶν φησιν ἑψήσεως ἐπινοηθείσης, οἱ μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὁλόπυρον προσαγορεύου-
σιν. τούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων, ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ καὶ τῆς φακῆς ἐάσατε ἡμᾶς μεταλαβεῖν,
ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας, μὴ καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, κατὰ τὸν θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς *Ἡγήμων παρῳδός.*
ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη ἡ βαλλητύς. Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδά τινα πανήγυριν ἀγομένην καὶ κα-
λουμένην βαλλητύν, περὶ ἧς οὐκ ἂν τι εἴποιμι, εἰ μὴ παρ' ἑκάστου μισθὸν λαβών. ἀλλ' ἔγωγε φη-
40 σὶν ὁ Δημόκριτος οὐκ ἂν λαβάργυρος ὡρολογήσαις καὶ τὸ Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμο-
νος. Χαμαιλέων ὁ ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, Ἡγήμων φησὶν ὁ θάσιος ὁ τὰς παρῳ-
δίας γράψας, φακῆ ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἐποίηκεν ἔν τινι τῶν παρῳδιῶν. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρέ-
στη Παλλὰς Ἀθηνᾶ, Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἶπέ τε μῦθον, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδε-
λυρὴ χώρει εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ τότ' ἐγὼ θάρσησα. εἰσῆλθε δέ ποτε καὶ εἰς τὸ θέατρον, διδάσκων κω-
μῳδίαν λίθων ἔχων πλῆρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διαπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεα-
τάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε, Λίθοι μὲν οἵδε· βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει. Φακῆ δὲ ἐν θέρει καὶ ἐν
χειμῶνι ἀγαθόν. εὐδοκίμει δὲ ὁ ἀνὴρ μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ τριβόντος ἦν λέγων τὰ ἔπη.
πανοῦργος γὰρ ὑποκριτικῶς, καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι. καί τοι ἀγγελθέντων αὐτοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γενομένων περὶ Σικε-
50 λίαν ἀτυχημάτων, οὐδεὶς ἀπέστη, καί τοι σχεδὸν πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκα-
λυψάμενοι, οὐκ ἀνέστησαν δέ, ἵνα μὴ γένωνται διαφανεῖς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀ-
χθόμενοι τῇ συμφορᾷ. διέμειναν δ' ἀκροώμενοι. καίτοι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡγήμονος, ὡς ἤκουσεν, σιωπᾶν
διεγνωκότος. καθ' ὃν δὲ χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας,

γραψάμενός

γραψάμενός τις καὶ τὸν ἡγεμόνα δίκην, ἤγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ ἐπαγγελόμενος καὶ συναγα-
γὼν τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας, προσῆλθεν μετ' αὐτῶν, Ἀλκιβιάδην βοηθεῖν ἀξιῶν. ὁ δὲ θαρρεῖν
παρακελευσάμενος, εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἧκεν εἰς τὸ μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί.
καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος, διήλειψε τὴν δίκην τοῦ ἡγεμόνος. ἀγανακτοῦντες δὲ ὅ,
τε γραμματεὺς, καὶ ὁ ἄρχων, τὰς ἡσυχίας ἦγον δι' Ἀλκιβιάδην, φυγόντος δι' εὐλάβειαν καὶ τοῦ
τὴν δίκην γραψαμένου. αὕτη παρ' ἡμῶν Οὐλπιανὲ ἡ βαλλαντύς. σὺ δ' ὅταν βούληθῇς, ἐρεῖς περὶ τῆς

Τηλεμάχου χύτρα.

ἐλεύσινι. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ἀλλά με αὐτὸν ἐμνήσας καλὲ Δημόκριτε, μηνυθεὶς χύτρας ποθοῦντα μαθεῖν
πολλάκις, τίς ἡ Τηλεμάχου χύτρα, καὶ τίς ὁ Τηλέμαχος συνεντύγχανε. καὶ γὰρ ἀσπασάμενος
ἡδέως πάνυ, ἔπειτα χρῆσόν μοι σύ φησι τὰς χύτρας ἐν αἷς συνῆψας τοὺς κυάμους. καὶ ταῦτα τε εἴρη-
ται καὶ παριόντα Φίλιππον πάνυ τὸν Χαιρεφίλου πόῤῥωθεν ἀπιδὼν τὸ παχὺ ἐπόππυσεν, εἶτ' 10
ἐκέλευσεν πέμπειν σαργάνας. ὅτι δὲ καὶ τὸν δῆμον ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος, ὁ αὐτὸς ποιητὴς φησὶν
ἐν Διονύσῳ οὕτως, Ὁ δ' ἀχαρνικὸς Τηλέμαχος ἔτι δημηγορεῖ. Οὗτος δ' ἔοικε τοῖς νεωνήτοις σύροις
Πῶς ἢ τί πράττων. Βούλομαι γὰρ εἰδέναι Θαυμαστὸν καλὴν χύτραν φέρει. ἐν δ' ἰκαρίοις σατύροις
φησὶν, ὡς τ' ἔχειν οὐδὲν Παρ' ἡμῖν, νυκτοβιώσας δ' ἀθλίως πρῶτα μὲν σκληρῶς καθεύδειν, εἶτα θύ-
δεπας ὁ λεῖων πανύπλως Ἔπνιξεν ἡμᾶς, εἶθ' ὁ λιμὸς ὕστερον Ἐφέρετο πρὸς Δίονα τὸν διάπυρον. ἀλλὰ
γὰρ οὐδ' ἐκεῖνος εὐθὺ εἶχε. πρὸς δὲ τὸν χρυσὸν δραμὼν Τηλέμαχον ἀχαρνέα, σωρόν τε κυάμων κα-
ταλαβὼν ἁρπάσας τούτων αὐτὸν, ὁ δ' ὄνος ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ. ὁ Κηφισόδωρος περὶ τὸ βῆμα ἐπέρδετο.
ἐκ τούτων δῆλον ἐστὶν, ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πιανέψιαν ἑορτὴν
τὴν. ἔτνους δὲ κυαμίνου μνημονεύει Ἡνίοχος ὁ κωμικὸς ἐν τροχίλῳ, λέγων οὕτως, Πρὸς ἐμαυτὸν ἐν-
θυμούμενος νὴ τοὺς θεοὺς Ὅσῳ διαφέρει σῦκα καρδάμων, σὺ δὲ Οὐδὲ παύσῃ ἀεὶ φὰς τὸ δεῖα προσ- 20
λελακηκέναι, Καὶ πρᾶγμ' ἐρωτᾷ με δυστράπελον πάνυ. Ἔχων δὲ πολλὰς φροντίδων δυσεξό-
δους Λέγ' αὐτὸ, καὶ γὰρ οὐκ ἀγέλοιον ἐστ' ἴσως Ἔτνος κυάμινος. διότι τὴν μὲν γαστέρα Φυσᾷ, τὸ
δὲ πῦρ οὐ χαλεπὸν οἷς γινώσκεται Τὸ πρᾶγμα τοῦ παύσωνος. ὡς δ' ἀεί ποτε Περὶ τοὺς κυάμους
ἔσθ' οὗτος ὁ σοφιστὴς τέλος. Τοιούτων οὖν πολλάκις λεγομένων, ὕδωρ ἐφέρετο κατὰ χειρῶν. καὶ πάλιν
ὁ Οὐλπιανὸς ἐζήτει, εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηται καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. καί τις αὐτῷ
ἀπήντησεν λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἦ ῥα καὶ ἀμφίπολον ταμίαν ὤτρυν' ὁ γεραιὸς, Χερσὶν ὕδωρ ἐπι-
χεῦσαι ἀκήρατον, ἡ δὲ παρέστη Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα. Ἀττικοὶ δὲ χερ-
νίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου, λέγων οὕτως, Τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατη-

Χερόνιπτρα.

ρίοις. Χειρόνιπτρον. αὐτὰρ δ' ὅταν τις ἀγαθὸς ὢν καὶ χρήσιμος Πολίτης νικᾷ, τε χρυσὸς ὢν οὐκ ἔστι χει-
ρόνιπτρον. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν θεωροῖς εἴρηκε χειρόνιβα, διὰ τούτων. κιθάρα, τρίποδες, ἅρματα, τράπε-
ζαι χαλκεῖαι, χειρόνιβα, λοιβάσια τοῦτο χάλκεοι. ἡ πλείων δὲ χρῆσις κατὰ χειρὸς ὕδωρ ὧδε λέγειν, ὡς 30
Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει, καὶ Ἀμειψίας σφενδόνῃ, Ἀλκαῖός τε ἐν ἱερῷ γάμῳ. πλεῖστον δ' ἐστὶ τοῦτο. Φι-
λύλλιος δὲ ἐν αὐγῇ, κατὰ χειρῶν εἴρηκεν. οὕτως, Καὶ δὴ δεδείπνηκασιν αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ φέρειν
ὥρα ἐστὶν ἤδη τὰς τραπέζας εἶτα παρακορῆσαι. ἔπειτα κατὰ χειρῶν ἑκάστῃ, καὶ μύρον τι δοῦναι. Μέ-
νανδρος ὑδρίᾳ, Οἱ δὲ κατὰ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμματι-
κὸς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας, χλευάζει τοὺς οὐκ εἰδότας τὴν διαφορὰν τοῦ, τε κατὰ χει-
ρὸς, καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. παρὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς, τὸ μὲν πρὸ ἀρίστου καὶ δείπνου λέγεσθαι κατὰ χειρὸς,
τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἀπονίψασθαι. ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτο πεφυλαχέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἐπεὶ
δὲ Ὅμηρος ποῦ μὲν φησὶ νίψασθαι, περὶ δὲ ξείνων τανύουσι τράπεζαν. ποῦ δὲ, Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν
ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, Σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν. καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις τάλαι- 40
να κακὰ κατὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδος ποθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν. παρὰ μὲν τοῖς τραγικοῖς, καὶ τοῖς κωμι-
κοῖς παροξυτόνως ἀνέγνωσαι χέρνιβα, παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ, εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Ἀλκμήνης
γόνος. ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν αἰξίν. αὐτοῦ τὴν χέρνιβα παύσατε. ἔστι δὲ ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δα-
λὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν. καὶ τούτῳ περιραίνοντες τοὺς παρόντας, ἡ-
γνίζον. χρὴ μὲν δεῖ προπαροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ γὰρ τοιαῦτα ῥηματικὰ συνήθεια, εἰς ψ λήγοντα γε-
γονότα παρὰ τὸν παρακείμενον διὰ δύο μμ λεγόμενον, τὴν παραλήγουσαν τοῦ παρακειμένου φυλάσσοντα ἐκ-
βαρύνεται, λέλειμμαι αἰγίλιψ, τέτριμμαι οἰκότριψ, κέκλεμμαι βοίκλεψ. παρὰ Σοφοκλεῖ, ἑρμῆς
κατώβλεψ. παρὰ Ἀρχιλάῳ τῷ χεῤῥονησίτῃ ἐν τοῖς ἰδιοφυέσιν. ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις τὰ τοιαῦτα ἐπὶ
τὴν αὐτὴν συλλαβὴν φυλάττειν τὴν τάσιν. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. ἐχρῶντο δὲ εἰς τὰς
χεῖρας ἀποπλύνοντες αὐτὰς, καὶ σμήγματι ἀπορύψεως χάριν, ὡς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν κορύκῳ, 50
Ἐν ὅσῳ δὲ ἀκροῶμαί σου κέλευσόν τινα Φέρειν ἀπονίψασθαι δότω τις δεῦρ' ὕδωρ Καὶ σμῆγμα.
ὅτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χεῖρας κατεχρίοντο τὰς ἐκ μαγδαλιᾶς τιμὰς ἀτιμάσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι
ἐκάλουν κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ εὐώδεσι

χρίεσθαι

χεῖσθαι τὰς χεῖρας. Ἐπιγένης ἢ Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀργυρίου ἀφανισμῷ οὕτως, Καὶ τότε περιπατήσεις κἀπονίψει τὸν τρόπον Τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν. καὶ Φιλόξενος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν σμήγμασιν ἰρινομίκτοις χλιεροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες τόσον, ὅσον ἕκαστος ἔχρῃζεν, ἐκτρίμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν χρίματ' ἀμβροσιόδμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλέας. Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ, Ἐπὶ δὲ θᾶττον ἀριστηκότων ἄρδην, περιεῖλε τὰς τραπέζας νίμματ' ἐπέχει τις ἀπονιζόμεθα σὺν στεφάνοις. πάλιν δὲ σπονδὰς λαβόντες ἐστεφανούμεθα, Ἐκάλουν δ' ἀπόνιπτρον τὸ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ἀριστοφάνης, Ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐγχέοντες ἑσπέρας. Ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ πρόσωπον καὶ χερόνιπτρον. ἰδίως δὲ καλεῖται παρὰ Ἀθηναίοις ἀπόνιμμα, ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων, καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων. ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐξηγητικῷ. προθεὶς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν, γράφει τάδε. Ὀρύξαι βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος, Ἔπειτα παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπων, Ὕδωρ καταχεῖν. λέγων τάδε, Ὑμῖν ἀπόνιμμ' οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις. Ἔπειτ' αὖθις μύρον καταχεῖν. παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων, καὶ ἐν τοῖς τῶν Εὐπατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως. ἔπειτα ἀπονιψάμενος αὐτὸς, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σπλαγχνεύοντες, ὕδωρ λαβὼν καθαῖρε. ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου. καὶ μετὰ τὸ ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταυτὸ, ἔγχει. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται, ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολίνῳ, ὅπερ ἐν τοῖς προκειμένοις Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, Φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ, παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ δειπνῆσαι κατὰ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός φησιν ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ χειρὸς ἔλεγον, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ, Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος. καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δ' ἐν πρώτῳ παιδείας γράφει. ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρῃ τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα. ὡς πάνυ ἀχθόμενος, ὅτι κατάπλεά σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο. Πολέμων δ' ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον, περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δ' ἐν τῷ Ἀχελωΐῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων, ἐπεσόλακε δ' ἕκαστος ὡς ἂν ἐσθίων ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον. τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιγράφει πως, ὅτι μετὰ δεῖπνον αὐτῷ ὕδωρ γίνεται λαβεῖν. Ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ὠμολίνου κόμη βρύουσ' ἀτιμίας πλέως. Σαπφὼ δὲ ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, χειρόμακτρα δὲ καγγόνων πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μὲν ἀτιμάσεις ἔπεμψα † πυφωκέας δῶρα τίμια. κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Ἑκαταῖος δηλοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ. γυναῖκες δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι χειρόμακτρα. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ φησὶν, μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω, ἐς ὃν οἱ Ἕλληνες ᾅδην νομίζουσι. κἀκεῖ δὲ συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι. καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτὴν, τὰ δὲ ἑσσοῦσθαι ὑπ' αὐτῆς, καὶ μιν πάλιν ἀναφικέσθαι παρ' αὐτῆς δῶρον ἔχοντα χειρόμακτρον χρύσεον. τὸν δὲ τῷ χέρνιβι ῥάναντα παῖδα, διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φερεκύδους Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Ἡρόδωρος δ' ἐν ἑπτακαιδεκάτῳ τοῦ καθ' Ἡρακλέα λόγου Εὔνομον. καὶ Κύαθον δὲ τὸν Πύλητος μὲν υἱὸν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιμάχου ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς, οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν, ᾧ καὶ ἀνεῖσθαι φησὶ τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Προσχίῳ, ὃ μέχρι νῦν προσαγορεύεσθαι οἰνοχόου. ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῶν ἑξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδηφαγίας.

Λούτιμμα.

Χειρόμακτρον.
Ὠμόλινον.

Παῖς Ἡρακλεοφάνης.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΑΛΛ' ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφὸν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγὼν, ὥσπερ πιὼν καὶ σκευασίᾳ μὴ ᾖ τῆς μουσικῆς, Ἀστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖρε φησὶ Τιμόκρατες, φέρε εἴπωμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος. ἀποφαίνονται δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Ἐπίχαρμος μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων, Πρῶτον μὲν αἴκ' ἔσθοντ' ἴδοις νιν ἀποθάνοις, Βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ', ἀραβεῖ δ' ἁ γνάθος, Ψοφεῖ δ' ὁ γόμφιος, τέτριγ' ὁ κυνόδων, Σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσσι, κινεῖ δ' οὔατα. Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδηφαγίαν, ἐπιφέρει. ὑπὸ δὲ τῆς εὐφημίας κατέπινε, καὶ τὰ κᾶλα καὶ τοὺς ἄνθρακας

τοὺς ἄνθρακας. περὶ Πινδάρου δὲ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος διὰ βοῶν θερμὰ ἐς ἀνθρακιὰν στέψαν, πυρι-
πνέοντα τε σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπᾷ, ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἦν ἰδόντα διακρῖ-
ναι, πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. τοιοῦτον οὖν αὐτὸν ὑποστησάμενοι ταῖς ἀδηφαγίαις, καὶ τῶν ὀρνίθων
ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸν λάρον, τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον. εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λε-
πρεῖ περὶ πολυφαγίας ἐρίζων ἐκεῖνον προκαλεσαμένου, καὶ νενίκηκε. Ζηνόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ ἐπι-
τομῶν, Καύκωνός φησι τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φόρβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν
Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι ὅτε Αὐγέαν τὸν μισθὸν ἀπῄτει. Ἡρακλῆς δὲ ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχε-
ται ἐπὶ Καύκωνας, καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας διαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Λε-
πρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ, καὶ ὕδατος ἀντλῆσαι καὶ ὅς τις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται
πάντα. εἶτα θωρηχθεὶς προκαλεῖται Ἡρακλέα, καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μάτρις δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἐγκωμίῳ, καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πά-
λιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπου τοῦ ἱστοριογράφου ἀδελφός,
ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ. καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδω-
σι, ὅταν λέγῃ. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύν-
τερον ἄλλο Ἔπλετο. ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνιπλησθῆναι
ἀνώγει. Ὑπερβάλλουσα γὰρ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία, μετὰ τοῦ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ πε-
ρὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γὰρ εἰ καὶ ἐλίμωττε διακαρτερεῖν, ἢ μετριάζειν τὰ περὶ τὴν τροφήν.
τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελεωτάτην αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν. Ὣς καὶ ἐγὼ
πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. ἐκ δέ με πάντων Λη-
θάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνος ὁ Σαρδανάπαλος εἰπεῖν πο-
τὲ ἂν ἐτόλμησε. γέρων δὲ ὢν ἤσθιεν ἀρπαλέως κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ. Θεαγένης δ' ὁ Θά-
σιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος κατέφαγεν, ὥς Ποσείδιππος φησὶν ἐν ἐπιγράμμασιν. Καὶ πρὶν συω-
θυσίης ἔφαγον ποτὲ μηόνιον βοῦν, Πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος † Θευγένει ἄσσα φα-
γὼν ἔτ' ἐπῄτεον ἄνεκεν οὕτω Χάλκεος ἕστηκα χεῖρα προϊσχόμενος. Μίλων δὲ ὁ Κροτωνιάτης, ὥς
φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤσθιε μνᾶς κρεῶν εἴκοσι, καὶ τοσαύτας ἄρτων, οἴ-
νου τε τρεῖς χόας ἔπινεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ, καὶ τοῦτον περιενέγ-
κας τὸ στάδιον. μετὰ ταῦτα δαιτρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτω-
λὸς διηρίσατο αὐτῷ βοῦν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν κατακλιθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός, διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς
αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε. Τοῖος ἔην Μίλων ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βρῖθος Τετραετῆ δάμα-
λιν ἐν Διὸς εἰλαπίναις, Ὤμοις δὴ κτῆνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἀρνα Ἤνεγκεν διὰ ὅλης κοῦφα πα-
νηγύρεως. Καὶ θάμβος μέν. ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἤνυσε θαῦμα, Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου.
Ὃν γὰρ ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον εἰς κρέα, τόνδε Κόψας, πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν.
Ἀστυδάμας δὲ ὁ Μιλήσιος τρὶς Ὀλύμπια νικήσας, κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον κληθείς ποτε ἐπὶ δεῖ-
πνον ὑπὸ Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου, καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευα-
σθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δὲ αὐτὸν ἀξιώσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῶν
κατὰ τὴν ἰσχύν, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ
καὶ κατακαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστέα, μόλις δὲ δύο, καὶ τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι πα-
ρεσκευασμένα περὶ τῷ Ἀριοβαρζάνῃ εἰς τὸ δεῖπνον μόνον καταφαγεῖν. καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους
τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι. πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων, καὶ ἐσθίειν
πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει, Κακῶν γε ὄντων μυ-
ρίων καθ' Ἑλλάδα, Οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους, Οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ,
Οὔτ' ἂν δύναιντο. πῶς γὰρ ὅς τις ἔστ' ἀνὴρ Γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ' ἡσσημένος Κτήσαιτ'
ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός. Οὐδ' αὖ πένεσθαι κἀξυπηρετεῖν τύχαις Οἷοί τ', ἔθη γὰρ οὐκ ἐθι-
σθέντες καλὰ Σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανα. Λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα
Φοιτῶσ'. ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρόν, Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας. Ἐμεμψά-
μην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον, Οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι Τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς,
δαιτὸς χάριν. Τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνήρ, Ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
Πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών. Πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν Δίσκους ἔ-
χοντες, ἢ δι' ἀσπίδων χεροῖν Θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας. Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα
μωραίνει πέλας Στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς Φύλλοις στέφεσθαι, χ' ὅς τις ἡγεῖται πόλει
Κάλλιστα σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ. Ὅς τις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακὰ Μάχας τ' ἀφαι-
ρῶν καὶ στάσεις. τοιαῦτα γὰρ Πόλει τε πάσῃ, πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά. Ταῦτ' εἴληφεν ὁ Εὐριπίδης
ἐκ τῶν

Od. σ.

Bud. l. de Asse

Λιπαροὶ ποιο-φάγοι.

Διαβολὴ ἀθλη-τῶν.

ἐκ τῶν τοῦ κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος. Ἀλλ᾽ εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νί-
κην τις ἄροιτο, Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος, Πὰρ πίσαο ῥοῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε πα-
λαίων, Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων, Εἴτέ τι δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέου-
σιν, Ἀστοῖσι κ᾽ εἴη κυδρότερος προσορᾶν, Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο, Καί
κε σιτ᾽ εἴη δημοσίων κτεάνων, Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦ-
τά γ᾽ ἅπαντα λάχοι. Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων Ἀνδρῶν ἠδ᾽ ἵππων ἡμε-
τέρη σοφίη. Ἀλλ᾽ εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ᾽ εἴη, Οὔτ᾽ εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην. Οὐδὲ
μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν τόπερ ἐστὶ πρότιμον Ῥώμης ὅσσ᾽ ἀνδρῶν ἔργ᾽ ἐν ἀγῶνι πέλει. Τοὔνε-
10 κεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη. Σμικρὸν δ᾽ ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ᾽ ἐπὶ τῷ. Εἴ τις
ἀεθλεύων νικῷ πίσαο παρ᾽ ὄχθας Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα
ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται διαβάλλων, ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς
ἀθλήσεως εἶδος. καὶ ὁ Ἀχαιὸς δὲ ὁ ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενος φησίν, Γυ-
μνοὶ γὰρ ὤθουν φαιδίμους βραχίονας Ἥβης σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέοι. Στίλβοντες αὐθε-
καρτερὰς ἐπωμίδας Ἄδην δ᾽ ἐλαίου στέρνα καὶ ποδῶν κύτος Χρίουσιν ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυ-
φήν. Ἡράκλειτος δ᾽ ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην φησί τινα γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Ποσείδιπ-
πος δ᾽ ἐν ἐπιγράμμασι Φυλόμαχον, εἰς ὃν καὶ τάδε ἐπιγράφειν, Φυλόμαχον τὸν πάντα φαγόντα βό-
ρον, οἷα κορώνην Παννυχικὴν αὕτη τρώγας ἔχει κάπετος, Χλαίνης δ᾽ ὀρύχει πελληνίδος, ἀλλὰ
σὺ τούτου Καὶ κρέα ἐς τύμβον ἤλικε καὶ στεφάνου Εἰπόντες οἱ προκύων συνηκόμασεν, ἦλθε
20 δ᾽ ἀμαυρὰ Βλέψας ἐκ πελίων νωδὸς ἐπισκυνίων. Ὁ τριχὶ διαφθείρας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ
ἀγώνων Τῶν τότε λιναικὴν ἦλθ᾽ ὑπὸ Καλλιόπην. Ἀμάραντος δ᾽ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς πε-
ρὶ σκηνῆς, Ἡρόδωρόν φησι τὸν μεγαρέα σαλπιγκτὴν γενέσθαι, τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ
ἡμίσεος. εἶναι δὲ καὶ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν. ἐσθίειν δὲ ἄρτου μὲν χοίνικας ἕξ, κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν
οἵων ἂν εὕρηκοι. πίνειν δὲ χόας δύο, καὶ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί. κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος εἶχεν
ἐπὶ λεοντῆς μόνης. ἐσήμαινε δὲ σαλπίζων μέγιστον. Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος Δημητρίου τοῦ Ἀν-
τιγόνου, καὶ οὐ δυναμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος,
ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἀδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας
προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱστορεῖ Νέστωρ
ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. καὶ γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν Ἀγλαῒς ἡ Μεγακλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθεί-
30 σῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ πομπικὸν περιθετὴν ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς
δηλοῖ Ποσείδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. ἤσθιε δὲ καὶ αὕτη λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικας
τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χοᾶ. Λιτυέρσας δὲ ἦν μὲν υἱὸς Μίδου νόθος. Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βα-
σιλεὺς ἄγριος ἰδέσθαι καὶ ἀνήμερος ἄνθρωπος, ἀδηφάγος δ᾽ ἰσχυρός. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίθεος
ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ, οὕτως. Ἔσθει μὲν αὐτὸς τρεῖς ὅλους κανθηλίους,
Τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας. πίνει δ᾽ ἕνα Καλὸν μετρητήν, τόνδε καρποφόρον πίθον. τοιοῦτός
ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στράττιδι ἐν Ἀγαθοῖς, περὶ οὗ φησίν, Ἐγὼ κατεσθίω μόλις τῆς ἡμέρας
Πέντ᾽ ἢ μεδίμνω, κἂν βιάζωμαι μόλις. Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ᾽ ἄρ᾽ ὃς κατεσθίεις Τῆς ἡμέρας μα-
κρᾶς τριήρους σιτία. Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς Λυδιακοῖς, Κάμβλητα φησὶ τὸν βασιλεύσαντα Λυ-
δῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν ποτε νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ
40 γυναῖκα κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν. ἔπειτα πρωῒ εὑρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς ἐνοῦσαν ἐν
τῷ στόματι, ἑαυτὸν ἀποσφάξαι περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ Θύος τοῦ Παφλαγόνων
βασιλέως, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν πολυφάγος, προειρήκαμεν, παραθέμενοι Θεόπομπον ἱστοροῦντα ἐν τῇ
πεμπτῇ καὶ τριακοστῇ. Ἀρχίλοχος δὲ ἐν τετραμέτροις Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳ-
δοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ Χαιρίππου φησὶ Φοινικίδης ἐν Φυλάρχῳ. Τρίτον
δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον Χαίριππον οὗτος ὥσπερ οἶδας ἐσθίει, Μέχρις ἂν διδῷ τις, ἢ
λάθῃ διαρραγείς, Τοιοῦτ᾽ ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίαι. Νικόλαος δ᾽ ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ τρί-
τῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Μιθριδάτην φησὶ τὸν ποντικὸν βασιλέα προθέντα ἀγῶνα πο-
λυφαγίας καὶ πολυποσίας (ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου) ἀμφότερα νικῆσαι. τοῦ μέντοι
ἄθλου ἐκστῆναι τῷ μετ᾽ αὐτὸν κριθέντι Καλανόδρυϊ τῷ κυζικηνῷ ἀθλητῇ. καὶ Τιμοκρέων δ᾽ ὁ ῥό-
50 διος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἐνέφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δη-
λοῖ. Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κακ᾽ εἰπὼν Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων ῥό-
διος. Θρασύμαχος δ᾽ ὁ μακεδόνιος ἐν τινι τῶν προοιμίων τὸν Τιμοκρέοντα φησὶν ὡς μέγαν βασιλέα
ἀφικόμενον, καὶ ξενιζόμενον παρ᾽ αὐτῷ, πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ, τι ἀπὸ τούτων

ἐργάζοιτο, εἰπεῖν Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἕνα νικήσας, μετὰ ταῦτ' ἐχειρονόμησε. πυνθανομένων δὲ τὴν πρόφασιν, ἀπολέπεσθαι, ἔφη, τοσαύτας εἰ προσίοι τις πληγάς. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ Βίων Καντίβαριν φησὶ τὸν Πέρσην, ὁπότε κοπιάσειε τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγγεῖον εἰσαντλεῖν τὴν τροφὴν τοὺς οἰκέτας. Ἑλλάνικος δ' ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας, Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς, αἴθωνα κληθῆναι. Πολέμων δ' ἐν τῷ πρὸς Τίμαιον, παρὰ Σικελιώταις φησὶν Ἀδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ σίτου Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρῦσθαι καὶ Ἱμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμούχου. ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. καὶ Ἀλκμὰν δ' ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδηφάγον εἶναι παραδίδωσιν, ἐν τῷ τρίτῳ διὰ τούτων. Καί ποκά τοι δώσω τρίποδος κύτος ᾧ κ' ἔνι λῆα ἀγείρῃς, ἀλλ' ἔτι νῦν γ' ἄπυρος, τάχα δὲ πλέος ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν ἠράσθη Χαῖρον παῖδα τὰς τροπάς. οὔτι γὰρ οὐ τετυγμένον ἔσθει, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει. κἀν τῷ πέμπτῳ δ' ἐμφανίζει αὑτὸν ἀδηφάγον λέγων οὕτως, ὥρας δ' ἔσω καὶ κρεῖς θέρος καὶ χεῖμα καὶ παρ' αὔταν καὶ τέταρτον τὸ κρόκας. ἀλλ' εἰ μὴ ἔσθει ἐν δάδαν οὐκ ἔστι. Ἀναξίλας δ' ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς διαλεγόμενος ἐν Χρυσοχόῳ δράματί φησιν, Ἤδη σχεδόν τοι πάντα σοι πλὴν Κτησίου. Δειπνεῖ γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' οὐκ ἐπίσταται μόνος. Κἂν πλουσίοις, διαρραγήτω χ' ἅτερος Δειπνῶν τις εὖ, μὴ Κτησίας μόνος. Τί γάρ σε κωλύει; Δειπνεῖ γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' ἔμαθεν οὐδὲ πώποτε. κἀν Χάρισι δὲ Κραναόν τινα συγκαταλέγει οὗτος αὐτῷ. Οὐκ ἐντὸς ἐρωτῶσι προσιόντες τινές, Οὕτως ὁ Κραναὸς Κτησίου κατεσθίει Ἔλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά. Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀταλάντῃ, Κἂν δεῖ τροχάζειν στάδια πλείω Σωτάδου, Τὸν ταυρείτην δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ, Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ.

Ἀνάξιππος Κεραυνῷ, Ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τὸν φίλον Προσιόντα μοι Δάμιππον. ὅσπερ λέγεις τὸν πέτρινον, ὅνπερ οἱ φίλοι καλοῦσί σοι. Νυνὶ δι' ἀνδρείαν κεραυνὸν εἰκότως, Ἀβάτους γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι Αὐτὸν κατασκήπτοντα γ' αὐτῇ τῇ γνάθῳ. ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικὸς, διότι καὶ τὸ δρᾶμα Κεραυνὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ' ἐν Ἐπιδαύρῳ, Ἀπρεσέδας τὶς Μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν, ἀνδρῶν ἁπάντων πλεῖστα δυνάμενος φαγεῖν. ἐν δὲ Παγκρατιαστῇ παραγαγὼν τὸν ἀθλητὴν ὡς πολλὰ ἐσθίοντα, φησίν. ἑφθῶν μὲν σχεδὸν τρεῖς μνᾶς. λέγ' ἄλλο. ὀρυγχίον Κωλῆν. πόδας τέτταρας ὑείους, ἡράκλεις, Βοὸς δὲ τρεῖς, ὄρνιθ'. ἄπολλον. λέγ' ἕτερον, Σύκων δύο μνᾶς ἔπιες. ἐν δὲ πόσον Ἀκράτου δώδεκα κοτύλας, Ἀπολλόδωρε καὶ Σαβάζιε. Καὶ ἔθνη δὲ ὅλα εἰς πολυφαγίαν ἐκωμῳδεῖτο, ὡς τὸ Βοιωτῶν. Εὔβουλος γοῦν ἐν Ἀντιόπῃ φησί. πονεῖν μὲν ἄμμες, καὶ φαγεῖν μὲν ἀνδρικοὶ καὶ καρτερῆσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους λέγειν. Καὶ μικρὰ φαγεῖν, τοὶ δὲ Θηβαῖοι μέγα. καὶ ἐν Εὐρώπῃ, Κτίζε Βοιωτῶν πόλιν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας. καὶ ἐν Ἴωνι, Οὕτω σφόδρ' ἐστὶ τοὺς τρόπους Βοιώτιος, Ὥς οὐδὲ δειπνῶν, ὡς λέγουσ', ἐμπέπλαται. ἐν δὲ Κέρκωψι, Μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην Τήν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι, καὶ κόπρον γ' ἔχει Ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος. οὗ πλήρει βροτῷ Οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθὸν, ὡς χεζητιῶν Μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνὴρ Δάκνει τὰ χείλη, παγγέλοιος ἐστὶν ἰδεῖν. ἐν δὲ τοῖς Μυσοῖς πρὸς τὸν Ἡρακλέα ποιεῖ τινὰ λέγοντα, Σὺ μὲν τὸ Θήβης ὡς λέγεις πέδον λιπὼν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας Ὅλης τράχηλος, καὶ τοὺς κοπρῶνας πλησίον. Δίφιλος δ' ἐν Βοιωτίῳ, οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας ἀρξάμενος ἢ πάλιν πρὸς ἡμέραν. Μνησίμαχος Βουσίριδι, εἰμὶ γὰρ Βοιώτιος. Ὀλίγα μὲν ἀλλῶν ταῦτα, πολλὰ δ' ἐσθίων. Ἄλεξις Τροφωνίῳ, Νῦν δ' ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτιοι φαίνησθ' εἶναι τοῖς διασύρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις, Ὡς ἀκίνητοι νῦν εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον,

Καὶ δειπνεῖν ἐπιστάμενοι διὰ τέλους, τὴν νύχθ' ὅλην, Γυμνοῦσθ' ἑαυτοὺς θᾶττον ἅπαντες. Ἀχαιὸς δ' ἐν Ἄθλοις, Πότερα θεωρεῖς, εἴτ' ἀγωνιστὰς λέγεις; Πόλλ' ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκούντων τρόπος. Ποδαποὶ γάρ εἰσιν οἱ ξένοι; Βοιώτιοι. ἐκ τούτων εἰκὸς ἐστὶ καὶ Ἐρατοσθένην ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πρέπελον φῆσαι ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ τοιαῦτα λαλεῖν οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ φησὶ τῶν ἱστοριῶν, ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικά, κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' εὐωχίας καὶ μέθας συνέθεντο καὶ κοινώνια τοῖς φίλοις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δεῖπνα τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μισήσαντες αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἀπένευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμῳδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν Φιλίππῳ φησί, Τῶν Φαρσαλίων Ἥκει τις, ἵνα τὰς τραπέζας καταφάγοι, Οὐδ' εἷς πάρεστιν ὑγιδρῶντες ἆρά πω Ὀπτὴν κατεσθίουσι πόλιν Ἀχαϊκήν. ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο, Κράτης φησὶν ἐν Λαμίᾳ, Ἐπεὶ τρίπηχυ Θετταλικῶς τετμημένα.

Βοιωτοὶ πολυφάγοι.

Θετταλοὶ πολυφάγοι.

τετμημένα. Τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν Λαμπαδηφόροις, καὶ χονδροβαρὲς σαρκὸς ὕειας Θετταλότμητον κρέας. ἔλεγον δὲ καὶ Θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος Μοίραις. Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος μύρον, ξυνέπλασε τὴν Θετταλικὴν ἔνθεσιν. ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν, Καὶ τὰ Θετταλικῶν μὴ πολὺ καπανικώτερα. Οἷον τὰ ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας, καπάνας ἔλεγον. Ξέναρχος Σκύθαις, Ἐπὶ δὲ καπάνας ἔτρεφον Εἰς Ὀλυμπίαν τί λέγεις, καπάνας δὲ Θετταλοὶ Πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας, μανθάνω. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλλήστιας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς πότον καταλέοντας. διὰ τοῦτο καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας, ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν. Καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. *Αὐτάρκεια Πυθαγόρου.* οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικός, καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβην, ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. Ἡνίκα Πυθαγόρας τὸ περικλεὲς εὕρατο γράμμα Κλεινός, ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας, καὶ εὐτελέστατα διεβίου, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. *Εὐτέλεια διαφόρων.* τὰ παραπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος, τῶν στρατηγῶν. Μάνιος δὲ Κούριος, ὁ ῥωμαίων στρατηγός, ἐπὶ γογγυλίσι διεβίω πάντα τὸν χρόνον, καὶ Σαβίνων αὐτῷ πολὺ χρυσίον προσπεμπόντων, οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου, ἕως ἂν τοιαῦτα δειπνῇ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Μεγακλῆς ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. τῶν δ' ἀπνῶν δὲ πολλοὶ τὰ μέτρια ἀσπάζονται, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ παραδίδωσιν. Ἀλλ' ἔγωγε τοῦ τὰ δέοντ' ἔχειν, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ Τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτέλεια δέ. Ἐν δὲ Ψευδομένῳ, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ δαπάνη πρόσεστιν, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἥτις οὖν. Ἐν δὲ Συμφοραῖς, Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον, οὔθ' ὑπεργέμων Ἀπέρχομαι νῦν, οὔτε κενός, ἀλλ' ἡδέως Ἐμαυτοῦ. Μνησίθεος γάρ φησι, δεῖν φεύγειν ἁπάντων τὰς ὑπερβολὰς ἀεί. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν Ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνα φησὶ τὸν ἀκαδημαϊκὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν, ὅπως ἡδὺ ποτὲ ποιήσωσι, μὴ μόνον εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ ἑστιαθείς, ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Ἡγήσανδρος δὲ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη, ὡς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν, ὑμεῖς ὦ Πλάτων εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Πύρρων δ' ὁ Ἠλεῖος τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου πολυτελῶς δέ, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ, εἰς τὸ λοιπὸν εἶπεν οὐχ ἥξω πρὸς σέ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μήτε ἐγώ σε ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μετ' ἀλλήλων συνουσίᾳ προσῆκον εὐεργετεῖν, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Μενεδήμου βίῳ, *Μενεδήμου συμπόσιον.* τὴν διάταξιν διηγούμενος τὴν περὶ τὸ τοῦ φιλοσόφου συμπόσιον, φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος, ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν. καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, καὶ πῶς ἔχοι τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν. ὅτε δ' ὅ,τι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτὸν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. τράγημα μὲν θέρμος, ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἢ ῥοιά, τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι, κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, γράψας Σατύρους Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ Σειληνὸς πρὸς τοὺς Σατύρους. Παῖδες κρατίστου πατρὸς ἐξωλέστατοι, Ἐγὼ μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε στρηνιῶ. Δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ μὰ τοὺς θεούς, Οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον, οὔτ' ἐν Λυδίᾳ, Κατέχω δεδειπνηκώς, Ἄπολλον ὡς καλόν. Καὶ προελθών, ἀλλὰ κυλίκιον ὕδαρές Ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντωβόλου ἀτρέμα Παρεξεστηκός τ' ἀλιτήριος, Καὶ δημόσιος ἐπεχόρευε δαψιλής, Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης. ἑξῆς δέ φησιν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον. τράγημα γὰρ ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον, ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δὲ οὐδέπω κόρος. Ἀρκεσίλαος δ' ἑστιῶν τινάς, καὶ ἐλλειπόντων τῶν ἄρτων, *Ἀρκεσιλάου δεῖπνον ἀθυμία.* νεύσαντος τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀνακαγχάσας, καὶ τὼ χεῖρε συγκροτήσας, οἷον δή, ἔφη, τὸ συμπόσιον ἡμῶν εἶναι, ἄνδρες φίλοι, ἄρτους ἐπιλελήσμεθα ἀρκοῦντας πρίασθαι. τρέχε δὴ παῖ. καὶ ταῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν, καὶ τῶν παρόντων δ' ἄθρους ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐγί-

πιεν, καὶ διατρίβειν ὥστε ἀπόλυσμα γενέσθαι περὶ συμποσίου τὴν τῶν ἄρτων ἔνδειαν. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῆ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθηδῆσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραξε, τὰ δὲ ἐξέχεε, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος. ὑπομειδιάσας ἔφη, ἐγὼ δὲ καθηδῆσαι προσέταξα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑωρακότι ἀγαθὸν ὥσπερ οὐδὲ ἐγώ. ἀνάστηθι οὖν σὺ Ἀρίδικες, σὺ δὲ Ἀπελλῆ ὑπὰ ἐκτὰ ξύστα. ταῦτα δ' οὕτως εὔφρανε, καὶ ἐξιλάρου τοὺς παρόντας, ὡς εὐθυμίας πληροῦσθαι. οἱ δὲ νῦν συναγαγόντες ἤδη τὰ δεῖπνα, καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον. κλαίουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἄλλοθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ πάσης ἀηδίας δειπνοῦσιν, ἀλλὰ κἂν τύχῃ θυσία τις οὖσα, παρακαλυψάμενος ὁ θεὸς οἰχήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον γὰρ ἐστιν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς δειπνοῦσι δ' ἂν εἴποι ὁ τοιοῦτος, Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἤδη δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα, Τῷ γὰρ τοιοῦτος ὁ οἶκος Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, Ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. Τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραιτητέον ἐν τούτῳ ἀποβλέποντάς τι τὸ γαστρίζεσθαι. Εὐτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν, Ὡς Ἄμφις φησὶν ἐν Πανί, οὐδὲ ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς. ὡς Ἄλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ διὰ τούτων. Φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία Καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλὰ, καὶ καθ' ἡμέραν Ποιεῖν σκῶψιν. ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ πλεῖον, ἢ τέρπει πολύ. Τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, Εὐθὺς ἀντήκουσας ἤδη, λοιδορεῖσθαι λείπεται. Εἶτα τύπτεσθαι δεδέεκται καὶ παροινεῖν. ταῦτα γὰρ Κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως καὶ τί μάντεως ἔδει.

Καὶ Μνησίμαχος δὲ ἐν Φιλίππῳ διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα κόσμον ἐν τοῖς δείπνοις, παράγει τί συμπόσιον πολέμου παρασκευὴν ἐπαγγελλόμενον, καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως, Ἆρ' οἶσθ' ὅτι πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μαχητέον, Οἳ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένα, Ὄψον δὲ δᾷδας ἡμμένας καταπίνομεν. Ἐντεῦθεν εὐθὺς ἐπιφέρει τραγήματα.

Ἡμῖν ὁ παῖς μετὰ δεῖπνον ἀκίδας Κρητικάς, Ὥσπερ ἐρεβίνθους, δορατίων τε λείψανα Κατεαγότ'. ἀσπίδας δὲ προσκεφάλαια, Καὶ θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν δὲ σφενδόνας, Καὶ τόξα. καταπέλτας δ' ἐστεφανώμεθα. καὶ Κολοφώνιος δὲ Φοῖνιξ φησίν, Οἶνε καὶ δὴ μάχαιρα καὶ κύλιξ αἰχμή, Κόμη δὲ τόξα, δάϊοι δὲ κρητῆρες· Ἵπποι δ' ἄκρητος καὶ ἀλαλὴ μύρον κεῖται. ἐν δὲ τῷ Παρασίτῳ Ἄλεξις περὶ πολυφάγου τινὸς διαλεγόμενός φησιν, Καλοῦσι δ' αὐτὸν πάντες οἱ νεώτεροι, Παράσιτον ὑποκόρισμα. τῷ δ' οὐδὲν μέλει. Δειπνεῖ δ' ἄφωνος Τήλεφος, νεύων μόνον Τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ὥστε πολλάκις Αὐτὸν κεκληκὼς τὰ Σαμοθρᾴκι' εὔχεται Λῆξαι πνέοντα καὶ γαληνίσαι ποτέ, Χειμὼν ὁ χλιμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις. Δίφιλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ περί τινος τῶν ὁμοίων διαλεγόμενος λέξεσιν, Ἐμὲ μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα, Ἤδη τἀκροθώρακ' ὄντα, καὶ τεθυμμένον. Τὸν δ' οὐδὲν ἀσύρτεσιν νοσοῦντος μᾶζαν, Ἤδη σχεδὸν δωδέκατον ἠριστηκότα.

διὸ καλῶς ἔλεγεν ὁ Βορυσθενίτης Βίων, οὐ δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς πορίζεσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φρονήσεως. ὁ δ' Εὐριπίδης φησί. Φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥσθην στόμα, ὡς τῆς ἀπὸ τῆς προσφορᾶς τέρψεως περὶ τὸ στόμα μᾶλλον γινομένης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ, Καὶ ψευδόδειπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου, Ἐρρυσίαζον στόματος ἐν πρώτῃ χαρᾷ. ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ εὐτελείας λέγων, Βίος δὲ πορφυρεὺς θαλάσσιος, Οὐκ ἐν βεβαίῳ, ἀλλ' ἐπάκτιος φάτνα. Ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφός Θάλασσα, τῇ δ' ἀροῦμεν ἐκ ταύτης βίος, Βρόχοισι καὶ πεδαισιν οἶκαδ' ἔρχεται. Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ. περὶ ἧς φησιν Ἄλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι, Μάθοις τ' ἂν οἷον κακὸν ἀνθρώποις Ἔσθ' ἡ γαστήρ, διδάσκει δὶ ἀναγκάζει θ' ὅσα, Εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος, Οὐ δ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδείς, οὐδ' ὑβρίζοιτ' ἂν ἑκών. Νῦν δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα γίνεται τὰ δυσχερῆ. Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ, Εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε πολλ' Εὐριπίδης, Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρός τε μου Γαστήρ. ταλαιπωρότερον οὐδὲν ἐστὶ γὰρ Τῆς γαστρός, εἰς ἣν πρῶτον πάντ' ἂν ἐμβάλοις Ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον, ἐν πήρᾳ φέροις Ἄρτους ἄν, ἀλλ' οὐ ζωμὸν ἢ διαφθερεῖς, Εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς, ἀλλ' οὐ φακῆν. Οἰνάριον εἰς λάγυνον, ἀλλ' οὐ κάραβον Εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφέρει Τὰ πάνθ' ἐναντιώτατα μηδὲν ὁμολογούμενα. Κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ Διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταῦτα γίνεται. καὶ Κράτης δὲ ὁ κυνικός, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς διαδοχαῖς, ἐπερράπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων. καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου, εἴθε γὰρ ἔφη τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα, καὶ κατακοιμηθεὶς ἐν τῷ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τι φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπιστάσης δὲ αὐτῷ τῆς θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους, καὶ εἰπούσης ὅτι φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα, καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι κατὰ τοὺς ὕπνους. σὺ δέ μοι πάρεχε ἐσθίειν, καὶ σκορόδοις οὐ χρήσομαι. ἐπὶ τούτοις

ὁ Οὐλπιανὸς

Μάχιμα δεῖπνα.

Γαστὴρ περὶ διαθαί.

Laërtius idē refert.

ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἐπεὶ διαλελείπαμεν ἄρχειν Ἄλεξις ἐν κουρίδι, ἐπεὶ πάλαι διαλέλειπται μοι. Εὔβουλος
προκρίδι, ἡμᾶς δ' οὐδέπω διαλέλειπται μοι. καὶ πάλιν, ὃν χρὴ διαλελοιπέναι ἡμᾶς ἠρίσαι πάλαι. καὶ
Ἀντιφάνης ἐν λαμπάδι, ἀλλὰ πρὶν διαλελοιπέναι ἡμᾶς παρέσται. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ὥρα
βαδίζειν μοί 'στιν ἤδη τὸν διαπέτην, Ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι διαλελοιπέναι. καὶ ἐν Δαναΐσιν,
Ἤδη προσοινεῖς ἐμὲ πρὶν διαλελοιπέναι. καὶ Πλάτων σοφισταῖς, καὶ Ἐπικράτης ὁ ἀμβρακιώτης (μέσης
δ' ἐστὶ κωμῳδίας ποιητὴς) ἐν ἀμαζόσιν, Ἐμ δεδειπνάναι γὰρ ἀνδρῶν δυνάστεως πάνυ Δοκοῦσί
μοι. καὶ ἠρίσαμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, Ὑποπεπώκαμεν ὦ ἄνδρες, καὶ καλῶς
ἠρίσαμεν. καὶ Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις, Ἀριστάναι καὶ ἠριστάναι τουτί. Θεόπομπος καλλαί-
σχρῳ, Ἠρίσαμεν, δεῖ γὰρ συντεμεῖν τὸν λόγον. Καταριστᾶν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ πολιτικῷ Ἀντιφῶν
10 οὕτως, ὅτ' αὐτοῦ πράγματα τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν φίλων Κατηρίστηκεν, ἤδη διαλελειπνημένος παῖδες
πάλαι. Τοῖς οὖν θεοῖς κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν Φιλήβῳ φησίν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν, εἴτε Διόνυ-
σος εἴθ' Ἥφαιστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχε τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνο-
χόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι, ἣ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τις τὴν τῆς ἡδονῆς. τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νη-
φαντικήν, καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος, ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνύναι.
ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστί, καὶ τῶν παίδων τὶς ἐκ τῆς κυλικίου τῶν ποτηρίων περιφερέτω. ὁρῶ γὰρ πλῆ-
θος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων. λαβόντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ' ἀκρατέστερόν μοι ὦ
παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα. μὴ κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνη, ὅς ἐν διδύμοις
φησί, Ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβὼν Ἐπεχεάμην ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον Κυάθους
θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους. Εἶτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς, Καὶ τῆς γλυκυτάτης βασιλέως
20 δημοκρατίας. Ἐμοὶ οὖν ὦ παῖ ζωρότερον κέραιρε. ὅπου γὰρ λεγόμεθα περὶ ἀριθμοῦ κυάθων. λέξω
δὲ ὅτι καὶ ὁ κύαθος εἴρηται καὶ τὸ ἀκρατέστερον καὶ περὶ οἰνοχόων. πρότερον δέ μοι λέξεται περὶ τοῦ ζω-
ρότερον. Ἀντιφάνης μελανίωνι, Ἐγὼ δὲ τὸν ἐκεῖνον μετὰ νιπτρίδα τῆς ὑγιείας, Πίνειν, ζωρότερον κε-
κραμένον οἰνοχόει. ἐν δὲ λάμπωνι, ὁ δ' ἂν ἔκπυξ κέρασον εὐζωρέστερον. Ἔφιππος ἐφήβοις, Φιά-
λην ἑκατέρᾳ ἔδωκεν κεράσας ζωρότερον. ὁμηρικῶς τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ, ζωρότερον δὲ κέραιρε
οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασίν, ἀλλὰ θερμόν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως, ἑταίρων παρόντων νέον δὲ
ὑπαρχῆς κεραννύσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ἄλλοι δὲ τὸ ἀκρατέστερον, ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δε-
ξιοῦ. τινὲς ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται καὶ τὰ ζῷα, ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸ πολυε-
τὲς λέγεσθαι. Δίφιλος δὲ ἐν παιδεραστεῖς φησίν, Ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν, Εὐζωρότερόν γε νὴ Δία παῖ
δός. τὸ γὰρ Ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, ζωρότερον
30 φησὶν εἶναι τὸ κεκραμένον, παρατιθέμενος Ἐμπεδοκλέους τάδε, Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν
μάθον ἀθάνατ' εἶναι, Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα διαλλάξαντα κελεύθους. Κύαθον δ' ἔθηκε τοῦ αὐ-
λητῆρος, Πλάτων εἴρηκεν ἐν φάωνι οὕτως, Τῷ στόματι τὸν κύαθον ὧδ' εἰληφότες. Καὶ ἐν
πρέσβεσι, Κυάθους ὅσους ἐκλέπτετε ἑκάστοτε. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, κύαθον ἐπριάμην παρὰ Δαι-
σίου. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑπωπιασμένας. τὰ γὰρ ὑπώπια κυάθοις περιβαλλόμενα
ἀμαυροῦται. μνημονεύει κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ παιδείας, καὶ Κρατῖνος. ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης πολ-
λαχοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν ὀρθάννῃ. Φερεκράτης δ' ἐν λήροις, ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δὲ ἐν δευ-
τέρῳ σίλλων ἀρυστῆρας, ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυστῆρες, καὶ ἀρύστιχοι. Σιμωνίδης,
Ἔδωκεν οὐδεὶς οὐδ' ἀρυστῆρα τρυγός. Ἀριστοφάνης δ' ἐν σφηξίν, Ἐγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυ-
στίχους. Φρύνιχος παστρίαις, κύλικ' ἀρύστιχον. ἔνθεν καὶ ἡ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τοῦτο τὸ
40 σκεῦος, ὡς Ζηνοφάνης ἐν τῷ συγγραφικῷ. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ποταμόν τινα ἀνα-
γράφει κύαθον καλούμενον, περὶ Ἀρσινόην πόλιν Αἰτωλίας. τῷ δὲ ἀκρατέστερον Ὑπερείδης κέχρηται
ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, γράφων οὕτως, Εἰ μέν τις ἀκρατέστερον ἔπιεν, ἐλύπησεν. τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ
ἀνιαρέστερον, καὶ τὸ ἐν ἡλιάσιν Αἰσχύλου, ἀφθονέστερα λίβα. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν πύῤῥᾳ, εὐωνέστερον ἔφη.
καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ Ὑπερείδης εἴρηκε ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν. τῷ δὲ κεραννύειν κέχρηται Πλάτων
μὲν ἐν Φιλήβῳ, τοῖς δὲ θεοῖς ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κεραννύωμεν. καὶ Ἀλκαῖος ἐν ἱερῷ γάμῳ, κεραννύου-
σί τε ἀφανίζουσί τε. Ὑπερείδης δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸν πανιώνιον κοινῇ οἱ ἕλληνες κεραννύου-
σιν. Ὠνοχόουν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός. ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενε-
λάου κυδαλίμοιο. καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ᾠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέ-
θης φησί, πυνθάνομαι δέ ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Ἀθήνησι, τοῖς ὀρχησταῖς καλου-
50 μένοις. ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου, τῶν πρώτων ὄντες Ἀθηναίων, καὶ κα-
τενεδύοντο ἱμάτια τῶν θηραικῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν, ᾧ τὰ θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασώζεται
Φλυεῖσιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἱερώνυμος ὁ ῥόδιος, Ἀριστο-
τέλους ὢν μαθητής, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφώ τε ἡ καλὴ πανταχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν

Ζωρότερον

Il. ι.

Κύαθος

Ευγρα

Οἰνοχόοι δὲ γενναῖοι.

Il. ο.

ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτανείῳ τοῖς Μιτυληναίοις. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ οἱ εὐγενέστατοι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν, ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν πάντα τοὺς Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἦσαν οἱ οἰνόπται παρὰ Ἀθηναίοις, ὡς μνημονεύει ἐν ταῖς Πόλεσιν Εὔπολις ἐν τούτοις, Οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ, Νυνὶ στρατηγοὺς λαμβάνομεν, ὦ πόλις πόλις, Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

Οἱ δὲ οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις, εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ εὐτελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ Κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ. καὶ ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, οἵτινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. ἐκάλουν δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. παρὰ δὲ Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἤϊθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταῦροι ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δὲ ἐπεγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεονομίαν κρεωδαισίαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσάν τινες ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος, ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα, κὰδ δ' ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἑρμᾶς δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησαι. οἱ δὲ παλαιοὶ τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις

Il. γ. κήρυκας ἐκάλουν. Ὅμηρος, Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ φέρον θεῶν ὅρκια πιστά, Ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐΰφρονα καρπὸν ἀρούρης, Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα. καὶ πάλιν, Ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον Μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν. Κλείδημος δὲ τοὺς μαγείρους κήρυκάς φησιν καλεῖσθαι. καὶ τὴν Ἥβαν δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. κλίνας δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἐπίκλην δὲ Φιλαδέλφου, μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Φιλοπάτορα ἱστοριῶν. καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς

forte Suid. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, ῥυτὸν κρατούσας ἐν ταῖς χερσίν. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ ποτήριον ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τὴν δ' ἐγὼ μεστὴν ἅπασαν ἐπονομάσας προπίομαι συγγενέσι πίσωμα φιλίας. πρὸς ὃν ἔτι πίνοντα τῶν παρόντων τις προσέθηκε τὰ λειπόμενα ἰαμβεῖα, Πιὼν ἔρωτα λοιπόν, πνίγομαι γάρ, ἀλλ' ἐπιρρόφει. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπιὼν ἔφη, ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν Κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δὲ κατὰ τὰς Ἀμφιδος ἐριθεύς παρακελεύομαι. Ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνάς, Καὶ πίμπλα σὺ μὲν ἐμοί, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν

Κράσεις οἴνου. Ἀμυγδαλῆ μὲν παιζέτω παρ' ἀμυγδαλῆν. Ταῦτα δὲ ἔφη Ζηνόχαρις ἐν Διδύμοις. ἀεὶ τοιούτων οὖν τῶν μὲν πλεῖον οἴνου, τῶν δὲ ἴσον ἴσῳ φασκόντων κιρνᾶσθαι, καὶ εἰπόντος τινὸς Ἀρχιππον εἰρηκέναι, ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι, τίς ἐκέρασε σφῷν ὦ κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ. καὶ Κρατῖνον ἐν Πυτίνῃ, τὸ δ' ἴσον ἴσῳ φέρον τ' ἐγὼ δ' ἐκτήκομαι, ἔδοξε πᾶσι λέγειν περὶ τῶν κράσεων τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. καί τινος εἰπόντος ὅτι Μένανδρος ἐν Ἥρωι ἔφη, Καίτοι πολύ γ' ἐσθ' ἥδιον, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἔπινον τρεῖς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον. Ἄλεξις δ' ἐν Τιτθῇ ἔτι σωφρονικώτερον κιρνᾶναι παρακελεύεται. Ἰδού, πάρεστιν οἶνος, οὐκοῦν ἐγχέω Κρότωνα. πολὺ βέλτιον ἓν καὶ τέτταρας, Ὑδαρὸν λέγεις, ὅμως δὲ ταύτην ἐκπιών, Λέγε τί ἐστι, διατριβήν γε περὶ ποτῶν ποιώμεθα. καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίτταις, πῶς δὲ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ, μετὰ τέτταρα καὶ δύο. ἡ δ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα ἐπιμνήσει τάχα καὶ τὴν θρυλλουμένην παροιμίαν, ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία ἢ μὴ τέτταρα. ἢ γὰρ δύο πρὸς πέντε πίνειν φασὶ δεῖν, ἢ ἓν πρὸς τρεῖς. περὶ δὲ ταύτης τῆς κράσεως Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τῷ περὶ Χίου φησίν, ὅτι Εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο, Πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι πίνουσι τρεῖς Πρὸς ἕνα κυάθους. Οἱ δ' ἐπιτεταμένως χρώμενοι τῷ ποτῷ δύο οἴνου ἔπινον πρὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν ἐν Ἀμυμώνῃ, πρὸς τοὔνομα παίζων ἔφη. Οἰνόμαος οὗτος χαῖρε πέντε καὶ δύο, Κἀγώ τε καὶ συμπόται γενοίμεθα. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν Λημνίαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ Διόνυσος πᾶσιν ἡμῖν εἰμὶ πέντε καὶ δύο. Εὔπολις Αἰξί, Διόνυσε χαῖρε μή τι πέντε καὶ δύο. Ἕρμιππος θεοῖς, Ἔπειθ' ὅταν πίνωμεν ἢ διψώμεθα, Εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὠκαιρας † γενου Οὐκ ἐστοῦ καὶ πηλοῦ γὰρ φέρω παίζων ἅμα, Κἀνθεις γίγνηται τῶν πέντε καὶ δύο. παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι εἷς οἴνου πρὸς δύ' ὕδατος, ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅκως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς ἂν ὑβριστιῶσαν ἀνὰ δηὖτε βασσαρήσω. καὶ προελθὼν τὴν

Σκυθικὴ πόσις. ἀκρατοποσίαν Σκυθικὴν καλεῖ πόσιν, ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις. καὶ Λακεδαιμόνιοι δ' ὥς φασιν

σιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένη τὸν βασιλέα Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γενόμενον, ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πιεῖν, ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης, ἐν τῷ περὶ μέθης περὶ τούτων οὕτω γράφει. ἐπεὶ καὶ Κλεομένη τὸν Σπαρτιάτην φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁμιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ὅθεν ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ἐπισκύθισον λέγουσιν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεραίνοντας ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν, καὶ λέγοντας, Μῶν ἀχελῷος ἦν κεκραμένος πολύς, Ἀλλ' οὐδὲ λεῖψαι τοῦδε τῷ γένει θέμις. Καλῶς μὲν οὖν ἄγειν σκυθιστὶ πιεῖν.

Αἱ δὲ τῶν ἀκράτων ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης, οὐ παλαιαί. ἀλλ' ἦν ἀπ' ἀρχῆς, τὸ μὲν σπένδειν ἀποδεδομένον τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβος τοῖς ἐρωμένοις. ἐχρῶντο γὰρ ἐπιμελῶς τῷ κοτταβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνακρέων ὁ Τήιος πεποίηκε σικελικὸν κότταβον ἀγκύλῃ δαΐζων. διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, πλήρη ἐστί. λέγω δ' οἷον καὶ Πίνδαρος πεποίηκε, χαρίτεσσί τε ἀφροδισίων ἐρώτων ὄφρα σὺν χειμάρρῳ μεθύων, Ἀγάθωνι δὲ καλῶ κότταβον. τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπονέμειν τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησίν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι.

Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός, Ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ * παρ᾽ ἐμὲ μὴ μεθύσκεσθαι, μὴ δὲ κωμάζειν ἵν' ὥσπερ μὴ γνωσθῇς οἷος ἂν τυγχάνῃς, ἀλλ' οὐχ οἷος προσποιῇ. κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ. διὸ καὶ καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι, τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν γοῦν ὁ Γρύλλου παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικελιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντος τοῦ οἰνοχόου, προσαγορεύσας ὀνόματι τὸν τύραννον, τί δὲ ἔφη ὦ Διονύσιε οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος, ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους; ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν παρατίθησι τὴν τράπεζαν σιγῶν. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα τὸ πρὸς βίαν πίνειν, Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ δίψην βίᾳ, ὅθεν εἴρηται καὶ τὸ Οἶνος ἄνωγε γέροντα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν, Οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει. ὁ δὲ Φωκυλίδης ἔφη, Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων, Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν. Ἔτι δὲ καὶ νῦν τοῦτο παραμένει παρ' ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων. ἐπεὶ δὲ τρυφᾶν ἤρξαντο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥᾳστώνην ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως, ἐχρῶντο τῇ μέθῃ χορηγούσης οἶμαι τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἐν ταῖς ἠοίαις εἶπεν. Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος, Ὅστις ἄδην πίνει, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος. Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει, γλῶσσάν τε νόον τε, Δεσμοῖς ἀφράστοισι. φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος. καὶ Θέογνις δὲ φησίν, Ἥκω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι, Οὔτε τι νήφων εἰμ' οὔτε λίαν μεθύων. Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ' ἐκεῖνος Τῆς αὐτοῦ γνώμης καρτερός, οὐδὲ νόου. Μυθεῖται δὲ πάλαμνα τὰ νήφοσιν γίνετ' αἰσχρά, Αἰδεῖται δ' ἕρδων οὐδέν, ὅταν μεθύῃ, Τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τε καὶ ἤπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα Γινώσκων μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην. Πρὶν μεθύειν δ' ἀρξῃ γ' ἀπανίστασο. μή σε βιάσθω Γαστήρ, ὥς τε κακὸν λάτριν ἐφημέριον. Ἀνάχαρσίς τε ὁ σοφὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῆς ἀμπέλου δύναμιν τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ δεικνὺς ἔλεγεν, ὡς εἰ μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ἕλληνες τὴν ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔτι τε οἱ ἄγοντες ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. ἐπιδείκνυνται γὰρ τοῖς θεαταῖς, ὅτι καὶ τοῦ θεοῦ κρείττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καίτοι γ' οὐδ' ἂν οἶμαι ἄνθρωπος σπουδαῖος τοῦθ' ὑπομείνειεν. εἰ δ' ὅτι κατέδειξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, διὰ τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως διακείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θερίζουσαν ἢ ἐσθίουσαν ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο διαμαρτάνειν. πρῶτος γὰρ ἐκεῖνος, καὶ οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν Εὐριπίδης, παρήγαγε τὴν τῶν μεθυόντων ὄψιν εἰς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοὺς περὶ τὸν Ἰάσονα μεθύοντας, ἃ δ' αὐτὸς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε. μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενος ἔλεγεν, ὅτι ὦ Αἰσχύλε εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὖν οὐκ εἰδώς γε ποιεῖς, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσί γε οἱ λέγοντες πρῶτον Ἐπίχαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγαγεῖν μεθύοντα, μεθ' ὃν Κράτητα ἐν γείτοσι. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιός, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιός, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι, λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς Ἐπιζεφυρίοις εἴ τις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Ζαλεύκου τὸν νόμον θέντος. παρὰ δὲ Μασσαλιώταις ἄλλος νόμος τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν. ἐν δὲ Μιλήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησὶ Θεόφραστος τοῦτ' εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ, καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτόν, ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ

Κοτταβίζειν.

Ἀλκαῖος [illegible]

εἰδότων τῶν πολλῶν, ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὢν, προσποιεῖται μεθύειν οὐκ ὄντος αὐτῷ ἀνάγκης. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν, τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη, πάντες δ' ἀπεστύγεον ὕδωρ τὸ πρὶν ἐόντες ἀίδριες οἴνου. τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν ὦν ἀπωλλύοντο, τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, εἰ ὁ οἶνος μέτριος ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ, ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονταί τε φησὶν οἱ γεραίτεροι τάχιστα διὰ ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοὺς ἐνυπάρχοντος θερμοῦ. καὶ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένῳ κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὗες μὲν, σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων, καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων, μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ, τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ. τὸ δ' ἐνδελεχῶς μεθύειν φησὶ Κρώβυλος ἐν ἀπολειπούσῃ, τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. καὶ Ἄλεξις δὲ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησίν, Εἰ τοῦ μεθυσθῆναι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν, Παρεγίνεθ' ἡμῖν οὐδ' ἂν εἷς οἶνόν ποτε Προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν Τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης, Ἥξειν προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

Τὸν δὲ Σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν Ἀριστοτέλης, ἐκ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Δημόκριτος, καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι λεγέτω. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον, Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἔστιν, ἐμοὶ δὲ τάδε. ἐγὼ δ' ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα περὶ νοῦν βαλλόμενος. φησὶ γάρ που οὗτος, Ἔγχεε κέρναις ἕνα καὶ δύο. ἐν τούτοις γάρ τινες οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτὸν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ' ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν κατὰ δύο. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐξέδεκτο, τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἄπειρος ὤν. κατὰ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τούτοις, ὕει μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀρανῶ, μέγας χειμὼν πεπάγασι δ' ὑδάτων ῥοαί, κάββαλλε τὸν χειμῶνα ἐπὶ μὲν τιθεὶς πῦρ. ἐν δὲ κιρναῖς οἶνον ἀφειδέως μελιχρὸν, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσᾳ μαλθακὸν, ἀμφὶ γνόφαλλον. θέρους δὲ τέγγε πλεύμονας οἴνῳ. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἁ δ' ὤρα χαλεπά. πάντα δὲ δίψαις ὑπὸ καύματος. τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἐπάιον ἐρχομένοιο. καὶ προελθὼν, ἐν δὲ κίρνω τὸν τῶ μελιαδέος, ὅττι τάχιστα κρατῆρα. ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασιν, οὐ χρὴ κακοῖσιν θῦμον ἐπιτρέπειν. προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι ὦ Βακχί. φάρμακον δ' ἄριστον οἶνον ἐνεικαμένοις μεθυσθῆναι. ἐν δὲ ταῖς εὐφροσύναις, Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν πονεῖν. ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος, καὶ καθόλου δὲ συμβουλεύων φησίν, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρεον ἀμπέλω. Πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπότης νηφάλιος εἶναι, καὶ καθ' ἕνα καὶ δύο κυάθους πίνειν. αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γάρ, πίνωμεν, τί τὸν λύχνον σβέννυμεν. δάκτυλος ἁμέρα, κὰδ δ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶτα ποικίλα. οἶνος γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱὸς. λαθικαδέα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν. ἔγχεε κέρναις ἕνα καὶ δύο πλείαις. κακκεφαλᾶς δ' ἁ τέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ ὠθέτω. ἕνα πρὸς δύο, ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ οὗτος, πεπωκέναι δοκεῖ τὸν κατὰ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου. Φερεκράτης δ' ἐν Κοριαννοῖ, δύο ὕδατος πρὸς τέσσαρας οἴνου λέγων ὧδε, Ἀπόθου ὦ γλυκυδάρδιον ἐνέχει σοι, Παντάπασι μὲν οὖν ὕδαρές τι ἐργάσω. Πῶς ὦ κατάρατε ἐνέχεας δύο ὕδατος ὦ μάμμη. τί δ' οἴνου τέτταρας, ἔρρε ἐς κόρακας, βατράχοις Οἰνοχοεῖν σε δεῖ. Ἔφιππος δ' ἐν Κίρκῃ, τρεῖς πρὸς τέτταρας οἶνον πίοις ἂν ἀσφαλέστερον, Πολὺ ὑδαρῆ. μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα Οὕτως ἄκρατον εἶτ' ἐμοὶ πίνει τί φῄς. Ἴσον ἴσῳ δὲ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ, Πατάξω τ' ἴσον ἴσῳ ποτηρίοις Μεγάλοις ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν φράσαι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Δορκίδι ἢ Ποππυζούσῃ, Τῆς φιλοτησίας ἐγὼ Μεστὰς προπίνω ἴσον ἴσῳ κεκραμένας. καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρᾳ, Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπηλος ἴσον ἴσῳ. Σώφιλος δ' ἐν Ἐγχειριδίῳ, συνεχὴς ἄκρατος ἐδίδοτο ἴσον ἴσῳ πάλιν Τὴν μείζον' ᾔτουν. Ἄλεξις Τοκιστῇ ἢ Καταψευδομένῳ, Μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου ὑδαρῆ κατανοεῖς ἴσον ἴσῳ μικροῦ καλῶς, Ἡδύ γε τὸ πῶμα, ποταμὸς ὁ Βρόμιος, Τρυφῇ θάσιος ὅμοιον, καὶ δίκαιον τοὺς ξένους Πίνειν ξενικόν, τοὺς δ' ἐγγενεῖς ἐπιχώριον. Ἐν δὲ ὑποβολιμαίῳ, ἀπινευσί ἐκπιὼν ὡς ἄν τις ἡδέως ἴσον ἴσῳ κεκραμένον. Μένανδρος Ἀδελφοῖς, Ὀκτώ τις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα Κυάθους ἕως κατέσεισε φιλοτιμούμενος. Κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις ὑποπιπτόντων, τὴν μεταφορὰν λαμβάνοντες ἐκ τῶν τοὺς καρποὺς κατασειόντων. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ, Οὐ συμποσίαρχος ἦν γάρ, ἀλλὰ δήμιος. Ὁ Χαιρίας κυάθους προπίνων εἴκοσιν ἴσον ἴσῳ πάλιν τὴν μείζον' ᾔτουν.

Macrob. Sat. lib. 7. cap. 15.

Οἶνο ἰμάσι.

Διόδωρος

Διόδωρος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν αὐλητρίδι, Ἐπὰν κυάθους πίνῃ τις ὦ Κρίτων δέκα, Εἰ παρ' ἕκαστον ἐναλλάττων τὸ ποτήριον, Γίνεται τὸ λοιπὸν τοὺς λογισμοὺς ἐξάγει. Ταῦτα σκόπει πρὸς σαυτόν. Οὐκ ἀγλαφύρως δὲ Λύσανδρος ὁ σπαρτιάτης, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ὕδατι τῶν πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ κεκραμένον, ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵνα τὸν ἀκρατέστερον ὠνοῖντο. τὸ παραπλήσιον δὲ Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Λίσωπι οὕτως, Κομψόν γε τοῦτ' ἔστι παρ' ὑμῖν ὦ Σόλων, ἐν ταῖς ἀθήναις δεξιῶς θ' εὑρημένον. Τὸ ποῖον; ἐν τοῖς συμποσίοις οὐ πίνετε Ἄκρατον. οὐ γὰρ ῥᾴδιον. πωλοῦσι γὰρ Ἐν ταῖς ἁμάξαις εὐθέως κεκραμένον, Οὐχ ἵνα τι κερδαίνωσι, τῶν δ' ὠνουμένων Προνοούμενοι τοῦ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν, Ἐκ κραιπάλης τ' ἔστ' ὁρᾷς ἑλληνικὸς Πότος μετρίοισι χρώμενος ποτηρίοις, Λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὐτοὺς ἡδέως. Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρόν ἐστιν, ὁ ποτὸς Ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις. θάνατος μὲν οὖν.

Πίνειν δὲ εἰς μέθην, φησὶν ἐν ἕκτῃ νόμων Πλάτων, οὐδὲ ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλές, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι μάλιστα πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας. ἅμα δὲ καὶ τὸ γιγνόμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται. σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννήσει. καὶ τῷ ἐνδεκάτῳ δὲ τῶν νόμων φησί, μέθῃ δὲ αὐτῇ ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται, καὶ Πέρσαι, Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες, καὶ τὰ τοιαῦτα γένη καθάπερ ὑμεῖς ὦ Λακεδαιμόνιοι τὸ παράπαν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκρατοποσίαις παντάπασι χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ πάντες αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι καλόν, καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε. ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων. ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρός φησιν. Ἐπίνικος γοῦν Μνησιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἐπαλφίτωσε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον, καὶ κωμῳδῶν αὐτόν, καὶ περὶ τὴν πόσιν ταῖς ἐκείνου χρώμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα, Ἐπαλφίτωσε πίνοντα τοῦ θέρους ποτέ, Ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα Ἔγραψα, καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς, ὅτι Κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον ᾖ σφόδρ' εὐτελές, Σεμνὸν δύναται τοῦτ' ἡ δύναμις, ἣν μὴ ποιῶ. Γέροντα θάσιον τόν τε γῆς ἀπ' Ἀτθίδος Ἑσμὸν μελίσσης τῆς ἀκρολόχου γλυκύ, Συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτοῦ λίθου, Δήμητρος ἀκτῇ καὶ γεφυρώσας ὑγρόν Κατεσίμωσα πῶμα καύματος λύσιν. Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶ θεράσι ταῖς νήσοις ἐπιτέλλοντα λήκυθον ἀντὶ ἀλφίτων πίνειν, καὶ λέγεσθαι ταύτην τὴν πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων. προπόσεις δὲ τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις, Λακεδαιμονίοις οὐκ ἦν ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας διὰ τούτων πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενόν ἐστι, Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα, Μὴ δ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα, Μὴ δὲ ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κυκλοῦν θιάσου. Ἄγγεα Λυδὴ χεὶρ ηὗρ' Ἀσιατογενής, Καὶ προπόσεις ὀρέγειν ἐπιδέξια καὶ προκαλεῖσθαι Ἐξονομακλήδην ᾧ προπιεῖν ἐθέλει. Εἶτ' ἀπὸ τοιούτων πόσεων γλώσσας τε λύουσιν Εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμά τ' ἀμαυρότερον Τεύχουσιν. πρὸς δ' ὄμμ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει. Λῆστις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων. Νοῦς δὲ παρίσφαλται. δμῶες δ' ἀκόλαστον ἔχουσιν Ἦθος. ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη. Οἱ Λακεδαιμονίων δὲ κόροι πίνουσι τοσοῦτον, Ὥστε φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἀσπίδα πάντ' ἀπάγειν, Εἴς τε φιλοφροσύνην γλῶτταν μέτριόν τε γέλωτα. Τοιαύτη δὲ πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος, Γνώμῃ τε, κτήσει τε καλῶς εἰς ἔργ' Ἀφροδίτης, Πρός θ' ὕπνον ἥρμοσται τὸν καμάτων λιμένα, Πρὸς τὴν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς ὑγιείαν, Καὶ τὴν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην. Ἑξῆς δὲ πάλιν φησίν. Αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλίκων προπόσεις, παραχρῆμα Τέρψασαι λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. Ἡ Λακεδαιμονίων δὲ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται, Ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ φρονεῖν, Καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατοὺς. οὐκ ἔστ' ἀπότακτος Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι πότοις. Φίλοινος δέ ἐστιν, ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος. φιλοπότης δέ, ὁ πρὸς πότους. φιλοκώθωνιστὴς δέ, ὁ μέχρι μέθης. πλεῖστον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτοῦ, ὃν ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας, οὐκ ἀπέχεται καὶ τοῦ πίνειν. φησὶ γοῦν Ὅμηρος, Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. καὶ μόνου δὲ τούτου τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμήνευκεν, ὡς τὴν Ἀχιλλέως ἀσπίδα. ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος ἐκείνης, ἧς φησιν ὁ Ἕκτωρ, καὶ μέχρις οὐρανοῦ ἵκειν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτοῦ λέγων φιάλην Ἄρεως, κατὰ τὸν Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι ἐν τῷ ὅπλος φιάλην τὸ ὅπλον Ἄρεως κατὰ Τιμόθεον ξυστόν τε βέλος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ λαμβάνει δῶρον καὶ παρ' Ἀχιλλέως, φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι.

οὐχ ὅτι

Margin notes:

Ὁ Πλάτων περὶ οἴνου.

Οἶνος ἐπαλφιτωμένος.

Λακεδαιμονίων προπόσεις.

Νέστωρ φίλοινος.

Il. Ξ.

οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι ἔδωκεν δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ περιέπεται τὸ νικᾶν, διὰ τὸ ῥᾴθυμον. ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖσθαι τὰς χεῖρας ἀνατείνοντες. ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα, δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμοχθεὶ ἀσφαλείας ὅπλον.

Δίψα. τῆς δὲ δίψης οὐδὲν δεῖ πολυποθητότερον. διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη πολυπόθητον διὰ τοῦ χρόνου. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὴν περὶ τῆς ἀπολαύσεως. διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησί, Διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ, Οὐκ ἂν πλέον τέρψειας ἢ πιεῖν διδούς. καὶ Ἀρχίλοχος. μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν ὡς ἐρέω. καὶ τῶν τραγικῶν δέ τις ἔφη, ἴσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου. καὶ Ἀνακρέων, φίλη γὰρ εἶ ξένοις, ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν. καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας, ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα. ἐγὼ ὑμῶν δεψῶ χαρίζεσθαι. Πλάτων δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ. ἔπιε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ μακεδὼν πλεῖστον, ὥς φησιν Ἔφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ εὐρρώστει τῷ σώματι διῆγε, καίτοι τῷ πίνειν ἐγγεγυμνασμένος ὤν.

Ἀλεξάνδρου πολυποσία. Ἀλέξανδρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν, καὶ πιὼν προὔπιε τῷ Πρωτέᾳ. καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολλὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα, ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτήριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας, καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λαβὼν ἔσπασε μὲν γενναίως, οὐ μὴν ἐπήνεγκεν, ἀλλ' ἐπέκλινεν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, τοῦ Διονύσου φησὶ μηνίσαντος αὐτῷ, διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ τὰς Θήβας ἐπολιόρκησεν. ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖστον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς μέθης συνεχῶς κοιμᾶσθαι δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ καρδιανὸς, καὶ Διόδοτος ὁ ἐρυθραῖος. Μένανδρος δὲ ἐν κόλακι, φησὶ κοτύλας χρυσοῦ δέκα ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυλον χρυσοῦ τρυβλία τρεῖς ἔπιον μεστόν γε. Ἀλεξάνδρου πλέον πέπωκας τοῦ βασιλέως. οὐκ ἔλαττον οὐ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν μέγα γε. Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα φησὶν, ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ θετταλῷ δειπνῶν Ἀλέξανδρος, εἴκοσιν οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ, πᾶσι προὔπιε παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων. καὶ ἀναστὰς τοῦ συμποσίου, μετ' οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης δὲ ὁ σοφιστὴς, ὡς Λυγκεὺς ὁ σάμιος φησὶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι, καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Χάρης ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς τοῦ ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, διατί οὐ πίνεις. Δαρεῖος δὲ ὁ τοῦ μάγου αὐλῶν, ἐπιγεγραμμένον εἶχεν ἐπὶ τοῦ μνήματος. ἠδυνάμην καὶ οἶνον πίνειν πολὺν, καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς. Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ, βασιλεὺς μεθύσκεται, καὶ τὸ περσικὸν ὀρχεῖται. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρσαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν, οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι. καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κίνησιν, ἐμμελῆ τινα λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης. εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος

Μεθύων ἀναφρόδιτος. ἐμέθυεν, ὥς φησι Καρύστιος ὁ περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ὡς καὶ ἐπὶ ὄνων ἅρματος κωμάζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτό φησι καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μή ποτ' οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια εἶχεν ὁρμήν. ἐξυδροῦσθαι γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασι φυσικοῖς τῶν τοιούτων τὴν γονήν. Ἱερώνυμός τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, Θεόφραστόν φησι λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδος γοῦν καὶ παρακλινάσης αὐτῷ, Καλλιξείνην τὴν θετταλὴν ἑταίραν περικαλλεστάτην οὖσαν, συνειδότος τοῦτο καὶ τοῦ Φιλίππου (εὐλαβοῦντο γὰρ μὴ γύννις εἴη) πολλάκις ἤτει αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι.

Φιλίππου φιλοποσία. καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις φησίν. ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετό τινας τῶν ἑταίρων. καλεῖν δ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας, καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν, καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. περιήγετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ συνουσίας. ὢν γὰρ φιλοπότης, καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συχνούς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν, καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων. Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν,

ὅτι φησὶ

ὅτι φησὶ μεθύων προσῄρετο Φίλιππος τότ' ἔλεγε. χρὴ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανός ἐστι νήφων. κυβεύοντος δέ ποτε αὐτοῦ καί τινος ἀγγέλλοντος, ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὤσεν ὑπὸ τὴν κλίνην τὸν ἄβακα. Φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος Διονύσιον τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτείᾳ, καὶ συνεχῶς φησὶν αὐτὸν, ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν. διὸ καὶ ἀμβλυωπότερον γενέσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δὲ ἔφησε, καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραννίδα, προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ παρατιθέμενα τῶν ἐδεσμάτων, μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακουσίων καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗτοι υἱοί, ὡς ὁ

10 Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τετταρακοστῇ, καὶ τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δ' οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου. Νυσαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακουσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ προειδὼς ὅτι μῆνας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησίν, Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης. καὶ τῶν κολακευόντων τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἐν μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι. καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου καὶ τάδε γράφει. Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱὸς κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πραγμάτων, κατεσκευάσατο τέθριππον, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέβαλεν. ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀψοφαγίαν, καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν παίδων, καὶ τὴν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων, ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε καὶ δίαιταν διῆγεν οὕτως. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ, ὁ αὐτὸς

20 περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησίν, οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γεγενημένων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους, οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων, οὔτ' ἀκρατέστερον οὔτε λιχνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῶν ἡδονῶν, εἰ μὴ ὥσπερ εἶπον Τιμόλαον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ Ὠρείτου διηγούμενος, ὃν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο, φησί. τήν τε γὰρ δίαιταν ἑώρα τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος, ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν. καὶ εἰς τοσοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μειράκιόν τι παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπεχείρησεν. ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδές, καὶ χαρίεν. ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγενημένον. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρκαδίων. ἄδηλον δ' εἰ ὁ Φιλίππῳ διεχθρεύσας, ὡς τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίωνος,

30 Ἄστεος ὀρθώσαν τᾷδε παρ' ἀτραπιτῷ υἱῆες Δόρκων καὶ Χαρμύλος. ἔφθιτο δ' ὡνὴρ Ἄνθρωπ' ἐκ ζωρᾶς ζωροπότων κύλικος. Ἐρασίξενον δέ τινα πεπωκέναι πλεῖστον φησὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα, Οἰνοπότην Ἐρασίξενον ἡ δὶς ἐφεξῆς Ἀκρήτου φανερῶς ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ. Ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν ὥς φησιν Ἀριστὸς ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο, ἐντιθέμενος τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινε χεομένου οἴνου. ὅθεν καὶ χώνη ἐπεκλήθη ὥς φησι Πολέμων. Κλεομένης δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι καὶ ἀκρατοπότης ἦν, εἴρηται πρότερον. ὅτι δὲ διὰ μέθην ἑαυτὸν τῇ μαχαίρᾳ κατέτεμεν, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ ποιητὴς φιλοπότης, ὡς προεῖπον. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρός, ἧς καὶ Περικλέα τὸν Ὀλύμπιον ἐρᾶν φησὶ Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις.

40 Ξενάρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν μετρητὴς ἐπεκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις περὶ Καλάνου εἰπὼν τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν ἐνημμένην ἀπέθανε, φησὶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. ἔθηκε δὲ φησὶ καὶ διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ τάλαντον, τῷ δὲ δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ γ'. δέκα. τῶν οὖν πιόντων τὸν οἶνον παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε. μικρὸν δὲ διαλιπόντων ἐν ταῖς σκηναῖς ἕξ. ὁ δὲ πλεῖστον πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χόας τέσσαρας. ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος. Τίμαιος δὲ φησίν, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος. καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ

50 τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθίνους ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. τὴν δὲ τῶν χοῶν ἑορτὴν τὴν Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένην Φανόδημός φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον, ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, οὐδ' ὁμόσπονδον γενέσθαι, μή πω

Φιλοπόται.

Lib. 6.

Suid. χόες ἑορτή.

σθαι, μή πω δικασθέντα, ἐκέλευσε συγκλεισθῆναι τά τε ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παρατεθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέ τε καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο, πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμορρόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ. περὶ δὲ τὴν χόα τὴν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν λίμναις τέμενος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα. καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησι πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξένια τοὺς γνωρίμους, ὥς φησιν Εὐβουλίδης ὁ διαλεκτικὸς ἐν δράματι κωμασταῖς οὕτως,

Σοφιστιᾷς κάκιστε καὶ χοῶν δέῃ Τῶν μισθοδώρων οὐκ ἀδείπνου ἐν τρυφῇ.

Διονύσιος ὁ μεταθέμενος. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος μεταθεμένου, φησὶ τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ, καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ᾗ παρειλήφεσαν ἑταίρᾳ, ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας,

Οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.

ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανής, καὶ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπέδωκεν. Ἀνάχαρσις δὲ ὁ Σκύθης παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον πρῶτος μεθυσθεὶς τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν. Φιλοπόται. Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ βουλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύδης ἀπῄει πρότερος, ἐπιπολάσαντος αὐτῷ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη,

Ιλ. χ. Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον.

τῇ δ' ὑστεραίᾳ προαπιόντος τοῦ Τίμωνος, διὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα εἶπε.

Ιλ. ζ. Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.

Μυκερῖνον δὲ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, διὰ τῆς δευτέρας, ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάντεων, διότι ὀλιγοχρόνιός ἐστι, λύχνα ποιησάμενον πολλά, ὁπότε γένοιτο νύξ, πίνειν καὶ εὐπαθεῖν, οὔτε ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα. καὶ εἰς τὰ ἕλεα δὲ καὶ τὰ ἄλση νεμόμενον, ἔτι τε ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν αὐτῶν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας δ' ὁ Μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ Σικελικῶν, φιλοπότην φησὶ γενέσθαι Νικοτέλη τὸν Κορίνθιον. Φαινίας δὲ ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, Σκόπαν φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, Σκόπα δὲ τοῦ παλαιοῦ υἱιδοῦν φιλοποτοῦντα διατελέσαι, καὶ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκ τοῦ συμποσίου ποιεῖσθαι ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων βασταζόμενον οὕτως οἴκαδε ἀπιέναι. Ἀντίοχος φιλοπότης. Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀντίοχόν φησι τὸν βασιλέα φίλοινον γενόμενον, μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλεῖον, εἶθ' ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ γε φησὶν νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων δὲ τὰ πολλά. διὸ περὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν. Ἀριστεὺς καὶ Θεμίσων, Κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντιόχου. πολυπότης δὲ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, ὁ κληθεὶς ἐπιφανής, ὁ ὁμηρεύσας παρὰ Ῥωμαίοις, ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, κἂν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα, πολλὰ ἀναλίσκειν, καὶ τὰ περιλειπόμενα δὲ τῶν χρημάτων μεθ' ἡμέραν κωμάζων ὅτε μὲν ὤρεγε, ἄλλοτε δὲ ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς ἱστάμενος λέγειν, τίνι ἡ τύχη δίδωσι λαβέτω, καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολλάκις δὲ καὶ πλεκτὸν στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσοϋφῆ τήβενναν φορῶν, μόνος ἐρρέμβετο λίθους ὑπὸ μάλης ἔχων οἷς ἔβαλλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ. ἐλοῦτό τε καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς λουτρῶνας, μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ ὦ βασιλεῦ, πολυτελὲς ὄζεις. καὶ ὃς ἡσθείς, ἐγώ σε φησὶν ὑπέρκορον τούτου ποιήσω. καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χόας ἔχουσαν παχέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευσεν, ὡς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγοραιοτέρων εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι. ὀλισθόντων τε γινομένων, αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε καγχάζων, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ ἔπαθον. Πολύβιος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ ἐπιφανῆ διὰ τὰς πράξεις. οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων κατέβαινεν εἰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων, καὶ τῶν εὐτελεστάτων συνέπινεν. εἰ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων φησὶ συναίσθοιτό τινας εὐωχουμένους, ὅπου δή ποτε παρῆν μετὰ κερατίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλών, τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει τὴν ἀγοράν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ ὁ αὐτὸς Πολύβιός φησι, συντελοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀγῶνας, συγκαλέσαι πάντας Ἕλληνας, καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων παραγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ

Supra lib. 5. Πολυπότης βασιλεύς.

ἐκ χρυσῶν ὀλπίων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κινναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ, καὶ κρινίνῳ.
καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν, ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια συνε-
πλήρου μετὰ πολυτελεστάτης παρασκευῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δι' αὐτοῦ ἐγίνετο. κατὰ γὰρ
τὰς εἰσόδους ὑφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέ-
σεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ πο-
τὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο καὶ περιῄει
τὸν πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις. ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων, καὶ
ὑπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκαλυμμένος, καὶ ἐτίθετο εἰς τὴν γῆν, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων.
καὶ τῆς συμφωνίας προσκαλουμένης, ὁ βασιλεὺς ἀναπηδήσας, ὠρχεῖτο καὶ προσέπαιζε τοῖς μίμοις,
10 ὥστε πάντας αἰσχύνεσθαι. τοιαῦτα ἀπεργάζεται τοὺς ταλαιπώρους ἡ πρὸς τῇ μέθῃ ἀπαιδευσία. φι-
λοπότης δ' ἦν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἀντίοχος ἐν Μηδίᾳ πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσει-
δώνιος ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος γοῦν αὐτοῦ τὸν Ἀρσάκην θάπτοντα
αὐτὸν λέγειν, ἔσφηλέ σε Ἀντίοχε θάρσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις τὴν βασι-
λείαν ἐκπιεῖν. Ἀντίοχος δὲ ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ῥωμαῖοι καθεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ
εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνετέλει γάμους πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονώς, καὶ δύο
τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀνειληφώς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν
πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γοῦν παρθένου Χαλκιδικῆς κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμή-
σατο γῆμαι, οἰνοπότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δ' αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπι-
φανῶν, κάλλει δὲ πάσας ὑπερβάλλουσα. καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε
20 τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων οὐδ' ἥντινα ποιούμενος πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὔ-
βοιαν. ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ, ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς νεογάμου. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Πολύβιος ἱστο-
ρεῖ, Ἄγρωνα τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἡσθέντα μέγα ἐπὶ τῷ νενικηκέναι τοὺς Αἰτωλούς, πολυπότην ὄν-
τα, καὶ εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα, πλευρίτιδι ληφθέντα ἀποθανεῖν. ἐν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ
αὐτὸς Γένθιόν φησι τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ
τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ' ἡμέραν μεθύοντα. ἀποκτείναντα δὲ καὶ Πλεύρατον τὸν ἀδελφόν, γα-
μεῖν μέλλοντα τὴν Μονουνίου θυγατέρα, αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα, καὶ ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχομένοις. καὶ
Δημήτριον δέ φησι τὸν ἐκ τῆς Ῥώμης τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα, ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ, βασιλεύ-
σαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. Ὀροφέρνην τε ὀλίγον χρόνον Καπ-
παδοκίας βασιλεύσαντα, καὶ παριδόντα τὰς πατρίους ἀγωγάς, φησὶν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, εἰ-
30 σαγαγεῖν τὴν Ἰακὴν καὶ τεχνιτικὴν ἀσωτίαν. διόπερ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ ἐν τῷ δευ-
τέρῳ, τοὺς παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι. οὐ γὰρ χρὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ
ὀχετεύειν. οἴνου δὲ μετρίου γεύεσθαι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τὸν
νέον ἀπέχεσθαι. τετταράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα καλεῖν τούς τε ἄλ-
λους θεούς, καὶ δὴ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετήν, ἅμα καὶ παιδιάν. ἣν τοῖς ἀν-
θρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν ἡμᾶς καὶ
δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι. καὶ ἑξῆς δέ φησι, λόγος καὶ φήμη ὑπορρεῖ, ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μη-
τρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην. διὸ τάς τε βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλ-
λει χορείαν τιμωρούμενος, ὅθεν καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦτ' αὐτὸ δεδώρηται. Φάλαικος δ' ἐν τοῖς ἐπιγράμ-
μασι, γυναῖκά τινα ἀναγράφει πολυπότην Κλειὼ ὄνομα, Χρυσοῦν κροκόεντα περιζώσασα χι-
40 τῶνα, Τῷδε Διονύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλειώ, Οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν, ἶσα δὲ πίνειν
Οὔ τις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ' ἅμα πω. ὅτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος, κοινόν. οὐκ
ἀχαρίτως δὲ καὶ ὁ Ξέναρχος ἐν τῷ πεντάθλῳ γυναῖκά τινα εἰσάγει φρικτότατον ὅρκον ὀμνύουσαν
τόνδε. ἐμοὶ γένοιτο σοῦ ζώσης, τέκνον ἐλεύθερον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν. παρὰ Ῥωμαίοις δέ, ὥς φη-
σι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσιν. τοῦτον
δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος, καὶ ἔστι παραπλήσιος πινόμενος τῷ αἰγοσθενεῖ τῷ γλυκεῖ, καὶ τῷ
κρητικῷ. διὸ πρὸς τὸ κατεπεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δέ ἐστιν ἀδύνατον τὴν γυναῖ-
κα πιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ' ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή. πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγ-
γενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψιῶν, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον.
λοιπὸν ἀδήλου τῆς ἐντυχίας οὔσης τίσιν ἀπαντήσει, φυλάσσεται. τὸ γὰρ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μό-
50 νον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς. Ἄλκιμος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων Ἰταλικῇ, πά-
σας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἐκ ταύτης αἰτίας. Ἡρακλῆς περὶ τὴν Κροτωνιᾶτιν γε-
νόμενος, ἐπεί πρός τινα οἰκίαν οὖσαν παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, προσελθὼν ᾔτει πιεῖν ἐντεῦ-
θεν. ἔτυχε δ' ἡ γυνὴ τοῦ τῆς οἰκίας κεκτημένου πίθον οἴνου λαθραίως ὑποίξασα, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄν-

Plutarch. in Flaminio.

Gell. lib. 10. cap. 23. Ῥωμαίων [illegible] γυναῖκες [illegible].

δρα δ' ἑνόν ἔφη, ποιήσειν αὐτόν, εἰ ἐγὼ χάριν τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐτὴν προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἑστὼς, καὶ ἀκούσας ταῦτα, τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπήνεσεν, ὃν ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσελθόντα ἔσω σκοπεῖν τὸν πίθον, καὶ ὃς εἰσελθὼν, λίθινον εὗρε τὸν πίθον γεγονότα. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν δεῖν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶν πάσαις, ἐν αἰσχρῷ κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν προκειμένην αἰτίαν. οἷαι δ' εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθύουσαι αἱ γυναῖκες, παραδίδωσιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ ἀκοντιζομένῃ οὕτω, Γείτων δέ τις Κάπηλος. οὗτος εὐθὺς ὅταν ἐλθών ποτε Διψῶσα μόνος οἶδεν, ὥς γέ μοι κεράννυσι Οὐδ' ὑδαρὲς, οὔτ' ἄκρατον. οἶδα δ' ἐγώ ποτε Πιοῦσα. καὶ ἐν μύστιδι, (γυναῖκες δ' εἰσὶν αἱ διαλεγόμεναι) Βούλει σὺ φιλ-

Γυναῖκες φιλοπόται.

τάτη Πιεῖν, καλῶς ἔχοιμι. νὴ γὰρ οὖν φέρε. Μέχρι γὰρ καὶ τριῶν φασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς. Ἄλεξις δ' ὀρχηστρίδι, Γυναιξὶ δ' ἀρκεῖ πάντ' ἐὰν οἶνος παρῇ Πίνειν διαρκής, ἀλλὰ μὴν νὴ τὼ θεώ, Ἔσται γ' ὅσον ἂν βουλώμεθ', ἔσται καὶ μάλα Ἡδύς γ' ὀδόντας οὐκ ἔχων ἤδη σαπρὸς, Λέγω γέρων γε δαιμονίως ἀσπάζομαι Γραῦν σφίγγα πρὸς ἐμέ γ' ὡς αἰνίγματα λέγει. καὶ τὰ λοιπά. ἐν δὲ δὶς πενθοῦντι, Ζωπύρος φησὶ καὶ ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον. Ἀντιφάνης Βάκχαις, Ἔπειτα δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστι κακοδαίμων σφόδρα, Ὅς τις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις. Ἐκεῖ μόνον γὰρ οὔτι φύεται ἄμπελος. Ξέναρχος πεντάθλῳ, Ὅρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω. Πλάτων Φάωνι διηγούμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει γυναιξὶ φησὶν, Εἶεν γυναῖκες ὡς ὑμῖν πάλαι, Οἶνον γενέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι. Ὑμῖν γὰρ οὐδὲν, καθάπερ ἡ παροιμία, Ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναί μοι δοκεῖ. Εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ' ἰδεῖν προτέλεια, δεῖ Ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί.

Πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ κουροτρόφῳ προθύεται, Πλακοῦς ἐνόρχης ἄμυλος, ἐγκύμων, κίχλαι, Ἑκκαίδεκ' ὁλόκληροι μέλιτι διαμεμιγμέναι Λαγῷα δώδεκ' ἐπὶ σελήνῃ, τἄλλα δὲ Ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ' ἄκουε δή Βολβῶν μὲν ὀρθάνη τριημίεκτα. Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν

Μύρτων πινακίσκος, χερσὶ περιτετιλμένων. Λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες, Πύργης τε τάρτης κυσί τε καὶ κυνηγέταις, Δέρδωνι δραχμὴ κύβδα δὲ τριώβολον, Ἥρῳ κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα, Ταῦτ' ἐστὶ τἀναλώματ'. εἰ μὲν οὖν τάδε Προσοίσετ' εἰσέλθοιτ' ἄν, εἰ δὲ μὴ, μάτην Ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς κινητιᾶν. Ἀξιόνικος δ' ἐν Φιλίνῃ φησὶ, γυναικὶ δὲ πιστεύειν μὴ πί-

Φίλοινα ἔθνη.

νειν ὕδωρ. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνήμης ἀξιοῦται. Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, καὶ Ἀμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων, φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φιγαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀστυγείτονας ὄντας, ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους; μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις. Πολεμίας σάλπιγγος οὐδὲ ἐν ὕπνοις ὑπομένοντες ἀκοῦσαι. διὸ καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν, καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν. καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λιποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ' ἐν ἀρρηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι, πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους ποιεῖ, τὸ Βυζάντιον, Ὅλην ἐπίνομεν τὴν νύκτα διὰ σὲ, Καὶ σφόδρ' ἄκρατόν μοι δοκῶ.

Ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων. Κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι ὑπὸ Ἐφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα, Οὐκ οἶσθα μ' ὄντα πρὸς θεῶν Τιρύνθιον Ἀργεῖον, οἳ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας, Πάσας μάχονται. νὴ γὰρ οὖν φεύγουσ' ἀεί.

Μιλησίους δὲ Εὔβουλος ἐν κατακολλωμένῳ, ὑβριστὰς εἶναι φησὶ μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, περὶ Ἠλείων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Ἦλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται, οἷος ἑκάστου Οἶκος τοιάδε, καὶ ξυνάπασα πόλις. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ, φησίν. ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥᾳθυμίαν, καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὡρμηκότες ἐπιεικῶς. τὸ δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται, διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη, Καὶ γὰρ ὁ Θρηΐκιην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν Οἰνοποτεῖν. ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει, Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, κατακειμένους καὶ πίνειν. ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. ἔπαυσεν οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης ὁ τύραννος, ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας, ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶν προστάξας. καὶ Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλυριοί φησι δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσι. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν, οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν

συμποσίων

συμποσίων αὐτὰ τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι, καὶ λεπτόβιοι δὲ πάντες εἰσί, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέτρια ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀρειαῖοι δέ φησι λέκτην ταῖ προσαπελάτων, ὥσπερ εἰλώτων τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκειντο πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν ἀκρασίαν, παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνήν, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν. γενομένου δὲ τούτου, οἱ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ὑπὸ Κελτῶν ἀπώλοντο. οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρριψαν, ἀκρατεῖς τῶν γαστέρων γενόμενοι. τοιαῦτα καὶ πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρίτου, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. πάντων τούτων εἶναι τῶν δεινῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, δι' ὃν καὶ τὰς μέθας, καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι οὕτως ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας. οὐ κακῶς οὖν ὁ χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη, Καὶ τινὲς οἶνον ἄγοντες ἐν εἰρεσίᾳ Διονύσου, Συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται. Περὶ τοῦδε, τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλε. Ἄλεξις δ' ἐν Κουρίδι περί τινος πλεῖον πιόντος διαλεγόμενος φησίν. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱός, οἷον ὑμεῖς ἀρτίως εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν οἰνοπίων τις ἢ Μάρων, τις ἢ Κάπηλος, ἢ Τιμοκλῆς. μεθύει γὰρ οὐδὲν ἕτερον. ὁ δ' ἕτερος τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας, βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος. χαλεπὸν οὖν ἐστιν ἄνδρες φίλοι τὸ μεθύειν, καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτως βλάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμ' ἔχει) φησίν οἶνον πολὺν οὐ κεκραμένον πίνεις μεστὸς ὤν, κοὐκ ἐξεμεῖς. καὶ Δακτυλίῳ, Εἶτ' οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν Μέγιστον ἀνθρώποισι καὶ βλαβερώτατον. Καὶ ἐπιτρόπῳ δ' ἔφη, Πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ.

Κρωβύλος τ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, Τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. Οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ δημοκρατουμένη πόλις, φησίν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ Πολιτείας, ἐλευθερίας διψήσασα, ἂν κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δή, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὦσι, καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν κολάζει, αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. τοὺς δὲ κατηκόους τῶν ἀρχόντων προπηλακίζει. ἐν δὲ τῷ Νόμων ἕκτῳ φησίν, τὴν πόλιν εἶναι δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ. κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησίν, Οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ Οὐδαμοῦ πάτερ παροινεῖν, οὔθ' ὅταν πίνειν δέῃ Νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον, ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ, Μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι, Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται,

Ἐὰν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια Τὰς φλέβας ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω. Δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος. ἐν δὲ Αἰόλῳ διαβάλλων ὅσα δεινὰ πράττουσιν οἱ πλεῖον πίνοντες φησί, Μακαρεὺς ἐρῶν τις τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς Πλάγιος, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορᾶς, Κατεῖχε θ' αὑτὸν, εἶτα παραλαβών ποτε Οἶνον στρατηγὸν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει Τὴν τόλμαν, εἰς τὸ πρόσθεν τῆς εὐβουλίας, Νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἐβούλετο. Καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών, Ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. ὃν πολὺν πιόντες ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν. Ἠγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ δξοίνους τινὰς κέκληκε, λέγων οὕτως. Κομψὸν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντων, ἃ ἦσαν ὀξίνοι. καὶ ὁ Κομψὸς εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα ἔλεγεν, οὐ γέρον ἢ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβευταί. Ῥοδοφῶντι ἔλεγεν, τῇ περὶ τὰς γυναῖκας σπουδὴν, καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενος λοιδορίας. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενος φησί, τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἀξίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἶτ' ἐξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων ἐπιφέρει, καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας ἐλευθέρας, καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ᾔσχυναν, οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν. εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥστε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας, ἥν τινα χρὴ τῶν πολιτίδων τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ᾖ δυνατὸς πείθων, ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινές. ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς ὁ Ἡγησίλοχος ὁ προεστάναι τῆς πόλεως ἀξιῶν. Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγενὴς δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὥς φησι Φιλόδημος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων

Μέθη μητρόπολις τῶν δεινῶν.

Οἶνος ἀφροδίτης γάλα.

Κύβοι ῥοδίων περὶ γυναικῶν.

Ἀνθέας ὑμνῶν ποιητὴς τῶν διθυράμβων ἢ ἀσωτίας.

πρεσβύτερος καὶ εὐδαίμων ἄνθρωπος, εὐφυὴς τὲ περὶ ποίησιν ὤν· πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν, ἐνδεδυκὼς τὰ διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων συμμάχους. διῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνηθῶν ὀνομάτων ποίησιν, ᾗ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις. οὗτος δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ διῆρχε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ φαλλοφοροῦσι. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανός. ὁ δὲ πάροινος ἔφη καλεῖται Ποντιακοῖς παρά τινι κεῖται. καὶ ὅς ἔφη, ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, καὶ σὺ καὶ ὁ νέος τρόπος ἐν οὐ πρέποντι τοῖς λόγοισι χρώμενος. ἐπεὶ δὲ πάντων ἡμᾶς εὐθύνας σοι διδόναι κέκριται, Ἀντιφάνης ἐν Λυδῷ εἴρηκεν πολχὶς ἄνθρωπος πάροινος. σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέ πω κόρον ἔχεις, οὐδὲ ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις, ὅτι ὑπὸ μέθης ἀπέθανον. Εὐμένης ὁ πρόγαμος ὁ Φ... τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ χρόνων, ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθείς. κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιππον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ περὶ γυναῖκας ἐσπούδακε, οὔτε φίλοινος ἦν, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ.

Ἀρρυθμοπότας. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ ἀρρυθμοπότης εἶ κατὰ τὸν Φλιάσιον Τίμωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὀνόμασε τοὺς τὸν πολὺν σπῶντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, Ἠὲ βαρὺν βουπλῆγα θεημάχον ὃν Λυκόοργος, Ὅς ῥα Διωνύσου ἀρρυθμοπότας ἐπέκοπτε, Ἐκ δὲ ῥυτὰ ῥίπτασκεν ἀπλησοίνους τ' ἀρυταίνας.

Ποτικός. Οὐ ποτικὸς δέ. ὀνόμασε δὲ ποτικὸν Ἀλκαῖος Γανυμήδει οὕτως. † ὅτι δὲ τὸ μεθύειν καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ,

Τὸ μεθύειν τὰς ὄψεις πλανᾷν. σαφῶς ἐδήλωσεν Ἀνάχαρσις δι' ὧν εἴρηκε διδάσκων, ὅτι ψευδεῖς δόξαι τοῖς μεθύουσι γίγνονται. συμπότης γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ἀνάχαρσι γυναῖκα γεγάμηκας αἰσχράν, καὶ ὅς ἔφη πάνυ γε κἀμοὶ δοκεῖ, ἀλλά μοι ἔγχεον ὦ παῖ ποτήριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλὴν ποιήσω. μετὰ ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς προπίνων τινὶ τῶν ἑταίρων ἔφη. ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀντιφάνην ὦ φιλότης. ὅς ἐν ἀγροίκοις φησὶν ὅλην καμμύσας ἔκπιε μέγα τὸ φορτίον, οὐχ ὅστις αὐτοῦ δεῖν ἐμπέδως ἔχων. πῖθι ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μισεῖς ἀεὶ ἑλκόμενος. ὁ αὐτός φησιν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τραυματίᾳ, ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον παραταξάτω τις, καί τι καὶ μελίσκιον στροφὴν παρελθέτω τις. ἡ αὐτὴ λέγων δεῖ μεταβολὴ πάντων ἔργα πλὴν ἑνός. παράδος δ' ἑξῆς ἐμοὶ οἶνον ἀρχεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν. ἀλλά τις Φιλόξενος δ' ἄπειθεν, οὐθὲν διαφέρει ὦ ταῦ, ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς, καὶ ὅς, τὸ δὲ πῖθι τίς εἴρηκεν.

Πῖθι. ἐπισκοπεύθης φίλτατε ἔφη ὁ Οὐλπιανός, ἀπαιτήσας οἴνου τοσοῦτο. περὶ Κρατίνῳ ἔχεις ἐν Ὀδυσσεῦσι, τῇ νῦν τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομα μ' εὐθὺς ἐρώτα. Σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι τοῦτο μὲν σοι πείσομαι, Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ χρῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους, Τοῦ γὰρ ἑορτῆς οὐ μέμνημαι. ἄρτι γὰρ Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμίων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πόλλ' ἀγαθὰ οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησέ σε Τῆς συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. καὶ Δίφιλος ἐν Βαλανείῳ ἔγχεον μεστὴν τὸ θνητὸν περικάλυπτε τῷ θεῷ πῖθι. ταῦτα γὰρ ἡμῶν Διὸς ἑταιρεῖος πάτερ. Ἀμειψίας Ἀποκοτταβίζουσι, λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον. Μένανδρος αὐλητρίσι, βάλλ' εἰς κόρακας ἤδη πώποτ' ἔπεις σωσίλα πᾶσι νῦν πῖθι μαίνει γὰρ κακῶς.

Πίομαι. πίομαι δὲ αὐτὸ τὸ υ λεκτέον ἐκτείνοντας δὲ τὸ ι. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ ὁμηρικὸν πιόμεθ' ἐκ Βοταίνης, καὶ Ἀριστοφάνης ἱππεῦσι, οὐ πώποτ' ἐκ ταὐτοῦ ποτηρίου, καὶ ἐν ἄλλοις πικρότατον οἶνον τήμερον πίει. τάχα ὡς ἐκ τοῦ ποιοῦμαι. ἐνίοτε δὲ καὶ συστέλλουσι τὸ ι, ὡς Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, Οὐ δ' ὅστις αὐτοῦ ἐκπίεται τὰ χρήματα. καὶ ἐν Σύρφακι, καὶ πίεθ' ὕδωρ πολύ. πῖε δὲ διουλλαβῶς Μένανδρος ἐν ἐγχειριδίῳ, Γλυκὺν ἀναγκάσω τὴν ἱερόσυλον πρῶτα, καὶ τῇ πῖε καὶ πῖνε πῖνε. καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὃς ἐν διδύμοις φησί, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπίστιος· φησὶ γὰρ ὁ μελοποιός, μὴ δ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σὺν γαστροδώρῃ καταχύδην πίνουσα τὴν ἐπίστιον.

Ἐπίστιος. τοῦτο δ' ἡμεῖς αἴσιμον φαμέν. σὺ δὲ πιὼν μὴ φοβηθῇς σφαλῇς δὲ τὸ πίσω μηδαμῶς καταπεσεῖσθαι. τοῦτο γὰρ παθεῖν οὐ δύνανται οἱ τὸν κατὰ Σιμωνίδην πίνοντες οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. ἀλλ' ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης εἰς τὰ νῶτα καταπίπτουσιν οἱ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ὃν πῖνον καλοῦσι λέγων οὕτως, πλὴν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς τῶν κριθῶν τὸ καλούμενον πῖνον.

Τὸ πῖνον. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, καὶ δεξιὰ καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δὲ οἱ τῷ πίνῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται.

Βρῦτον. τὸν δὲ κρίθινον οἶνον, καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυνεῖν. καὶ Ἀρχίλοχος ὥσπερ αὐλῷ βρῦτον ἢ Θρᾷξ ἀνήρ, ἢ Φρὺξ ἔβρυζε. κύβδ' ἦν πονευμένη. μνημονεύει τοῦ πόματος Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ, Κἀκ τῶνδ' ἔπινεν βρῦτον ἰσχναίνων χρόνῳ καὶ σεμνοκόμπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ στέγῃ. Ἑλλάνικος δ' ἐν κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησὶ κατασκευάζεσθαι τὸ βρῦτον γράφων ὧδε, πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν

ῥιζῶν,

ζύθων, καθάπερ οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κριθῶν. Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν, ἐπιφέρει τὰς κριθὰς εἰς τὸ πῶμα καταλέουσιν. ἐν δὲ τῇ τῆς Εὐρώπης περιόδῳ Παίονάς φησι πίνειν βρῦτον ἐκ τῶν κριθῶν, καὶ παραβίην ἐκ κέγχρου καὶ κονύζης. ἀλείφονται δέ φησιν ἐλαίῳ ἐκ γάλακτος. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. τῷ δ' ἡμετέρῳ χρόνῳ οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόρος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις. αὕτη γὰρ πρόφασις παντοδαπῶν λογίων, Αἵ τε πανελλήνων ἀγοραί, θάλειαί τε ἀνάκτων, Ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον Πτόρθον ἀνασχομένη, θαλερῷ ἐπήξατο πήχει, Αἰθέρος ὀφθαλμῶν δ' ὀξύθοροι πυκινοὶ Παῖδες φωνήεντες ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. Πρὶν δὲ σιωπῶσι. παυσάμενοι δὲ βοῆς, Νέκταρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι, Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές, Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα φιλοφροσύναι τε χοροί τε Τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν. Τῷ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων, ἀνδράσιν εὐθύμων συμποσίων πρύτανι, Χαῖρε· δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ἐπιήρανε ἔργων, Πίνειν καὶ παίζειν, καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν. Ἄμφις δ' ἐν Φιλαδέλφοις ἐπαινῶν, Τὸν τῶν πολυποσίων ἢ τὸν ὑμῶν τῶν μόνον Ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων. Ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ συνεστέχθαι διὰ τέλους Φρόνησις οὖσα, διὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς Πάντ' ἐξετάζειν, δειλὴν ὑπὸ τὰ πράγματα Ὁρμᾷ προχείρως, ἡ δὲ διὰ τὸ μὴ σαφῶς, Τί ποτ' ἀφ' ἑκάστου πράγματος συμβήσεται Διαλελογίσθαι, δρᾷ τι καὶ νεανικόν, Καὶ θερμόν.

Διόνυσος.

Μέλλοντος δέ τι τούτοις προστιθέναι τοῦ Οὐλπιανοῦ ὁ Αἰμυλιανὸς ἔφη, ὥρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διαπνεύσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων, οὐ κατὰ τὴν Καλλίου τοῦ Ἀθηναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν. ἀλλ' ἡμᾶς ζητήσωμεν πρότερον μέν, τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προὔβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν. ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Διότιμος ὁ Ὀλυμπηνός, ἀλλὰ πῶς οἱ κωμῳδοποιοὶ αὐτῶν μέμνηνται, καί τινα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρήνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὁρίζεται, γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθὲν τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον. ἐν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχός φησιν, ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων, ἐν γράμματι μέν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων, ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ ἐποίησεν ᾠδήν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος. ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὅ,τι δή ποτε οὗ ἡγεῖται βα, οἷον βασιλεύς, ἢ ὃν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς Καλλιάναξ. ἢ ὧν λέοντα καθηγεῖσθαι, οἷον Λεωνίδης. ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. ἐν ὀνόματι δὲ ἐροῦμεν, ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγική, ἢ πάλιν ταπεινή, ἢ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος, ἢ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τούτων εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλειόνων, οἷον Ἑρμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς, ἢ Ἑρμοῦ, Ἑρμόδωρος, ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος. οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετέτακτο ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο, τί δ' ἐστὶ τὸ ποτήριον καλεῖ με Οὐλπιανὸς ζητεῖ. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ἀντιφάνης μὲν ἐν Κνοιθιδεῖ ἢ Γάστρωνι φησίν, Ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν Γρίφους, παρὰ πότον ᾤμην ληρεῖν σαφῶς, Λέγοντας οὐδέν ὁπότε τις προστάττεται Εἰπεῖν, ἐφεξῆς ὅ,τι φέρων τις μὴ φέρει, Ἐγέλων, νομίζων λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον, Οὐδέποτε γ' οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν, Ἐνέδρας δ' ἕνεκα. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωκ' ὅτι Ἀληθὲς ἦν. φέρομεν γὰρ ἔρανόν τινα, Ἄνθρωποι δέκ', οὐ φέρει δὲ τούτων τῇ φορᾷ, Οὐδεὶς. σαφῶς οὖν ὅτι φέρων τις μὴ φέρει Τοῦτ' ἐστίν, ὁ δ' ὁ γρῖφος ἐνταῦθα βλέπων, Καὶ τοῦτο μὲν δὴ κἄπει συγγνώμην ἔχον. Ἀλλ' οἱ λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι, Οἵτ' ἀργύριον μὴ κατατιθέντες ὡς σφόδρα. Φίλιππος ἦν εὐτυχής τισὶ νὴ Δία. ἐν δὲ Ἀφροδισίῳ, πρότερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν λέγω, Ἡ τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος, Πλαστὸν ἐκ γαίας ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ Νεογνοῦς, ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα, Ταπεινοχρῶτα δικτύσσαν, Ἡράκλεις Ἀποκτενεῖς ἄρα μ' εἰ μὴ γνωρίμως. Καὶ πάνυ φράσας κρεῶν χύτραν εὖ λέγεις. Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε συμμιγὴς μηκάδων Αἰγῶν ἀπορρὼξ θρόμβος ἐγκαθήμενος Εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης, Λεπτοσυνθέτους τρυφῶντας μυρίοις καλύμμασιν, Ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι, πλακοῦντα βούλομαι. Βρομιάδος δ' ἱδρῶτα πηγῆς, οἶνον εἰπὲ συντεμών. Λιβάδα δὲ φοίανδρον ἡδὺ παρέλιπον, ὕδωρ φάθι. Κασίπουν δ' αὔραν δι' αἰθέρος. σμύρναν εἰπέ μοι Μακράν, μὴ δὲ τοιοῦτον ἄλλο μηδέν, μηδὲ τοὔμπαλιν Λέγειν ὅτι δοκεῖ τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὥς φασί τινες, Αὐτὸ μὲν μηδὲν παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συστρέφειν πυκνά. καὶ Ἄλεξις δ' ἐν Ὕπνῳ τοιούτους γρίφους προβάλλει. Οὐ θνητός, οὐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων τινὰ Σύγκρασιν, ὥστε μήτ' ἐν ἀνθρώπου μέρει, Μήτ' ἐν θεοῦ ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τ' ἀεὶ Παίζειν σὺ χαίρεις ὦ γύ-

Γρῖφοι.

οἷον τὸν περὶ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναι τινὰ φύσιν ἣ περὶ τὴν γένεσιν, καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, πε-
ρὶ δὲ τὴν ἀκμὴν ἐλαχίστη. λέγει δ᾽ οὕτως, Τῆς φύσεως ὅσα γαῖα φέρει τροφὸς, οὐδ᾽ ὅσα πόν-
τος, Οὔτε βροτοῖσιν ἔχει γυίων αὔξησιν ὁμοίαν, Ἀλλ᾽ ἐν μὲν γενέσει πρωτοσπόροις ἐστὶ μεγί-
στη. Ἐν δὲ μέσαις ἀκμαῖς μικρά. γήρᾳ δὲ πρὸς αὐτῷ Μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν
ἁπάντων. Κἀν τῷ Θησεῖ δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμε-
νος. Εἰσὶ κασίγνηται διτταὶ, ὧν ἡ μία τίκτει, Τὴν ἑτέραν αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ᾽ ὑπὸ
ταύτης Τεκνοῦται. τοιοῦτόν τι καὶ Καλλισθένης ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς φησὶν, ὡς Ἀρκάδων πολιορ-
κούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δ᾽ ἐστὶν ἱδρυμένον πλησίον μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμος ὁ λάκων,
εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων, διελέγετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυ-
10 κι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς κατάστασιν, ἀπαγγέλλειν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δέχ᾽
ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθωσι, καὶ διὰ ταύ-
της τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλ-
λωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος λιμὸς, ἔχων γυναικὸς μορφήν. φανερὸν οὖν ἐγένετο
πᾶσιν, ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερῆσαι δύνανται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. Συνιέντες
οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ κράτος τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῃ. πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦ-
τοί τινες εἰσὶν, οἷον Ἄνδρ᾽ εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ᾽ ἀνέρι κολλήσαντα, Οὕτω συγκόλλως ὥστε
σύναιμα ποιεῖν. Τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας προσβολήν. καὶ τὸ Πανάρκους δέ ἐστι τοιοῦτον, ὥς φη-
σι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅτι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ, καθημένην ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα,
ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνὴρ, λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ. τούτων γάρ ἐστι τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερὶς, τὸ δὲ εὐνοῦχος,
20 τὸ δὲ κίσηρις. καὶ Πλάτων δ᾽ ἐν τῷ πέμπτῳ νόμων μνημονεύει τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους
τοὺς ἐν τοῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἐοικέναι καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ
τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς, περὶ τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ᾽ οὗ αὐτὸν αἰνίττονται βαλεῖν. καὶ τὰ Πυ-
θαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν,
καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον
ἄνδρα μὴ ἐρεθίζειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμὸς, ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, ἀντὶ τοῦ πᾶσαν
πλεονεξίαν φεύγειν καὶ στυγεῖν, ζητεῖν δὲ τὸ ἴσον. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώ-
μῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. εἰκῇ γὰρ ἕκαστος ὅ, τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὴν δ᾽ εὐθεῖαν ἄγειν ἡγε-
μόνι χρώμενον τῷ νῷ. μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα, ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ᾽ ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦ-
σαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. ὅρια γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος. τοῦτο οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φρον-
30 τίδος προσιέναι. τῷ δὲ Θεοδέκτῃ παραπλησίως ἔπαιζε γρίφους καὶ ἀδρομένας ὁ κῷος, ὥς φη-
σι Κλέαρχος, καὶ Ἀριστώνυμος ὁ ψιλοκιθαριστὴς, ἔτι τε Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος ὅσπερ
καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής. καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν
ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τούτῳ δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐγένετο ζηλωτὴς, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις
ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις. ὡς δὲ εὐδοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δὲ
ἦσαν, οὓς ἐποίουν γρίφους. οἷον ἀγροίκου τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα
αὐτὸν ὁ ἰατρὸς, μὴ εἰς ἔμετον ἐδέπνησεν, οὐκ ἔγωγε εἰπεῖν, ἀλλ᾽ εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν
γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο, μὴ ἐν γαστρὶ ἔχει, πῶς γε εἰπεῖν τριταία μὴ βεβρω-
κυῖα. τῶν ἀριστωνύμου δ᾽ ἦν εὐτραπέλων λόγων. καὶ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑπο-
κριτὴν εἶπεν, λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εὐρύστομον. ἐνέβαλον γὰρ ἄν σου φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ κα-
40 ταῤῥαίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας. ἀρχαιότατος δέ ἐστι λογικὸς γρίφος, καὶ τῆς τοῦ γριφεύειν φύ-
σεως οἰκειότατος. τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν, καὶ τί ταυτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ.
καὶ πρὸς τούτοις τί ταυτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ὁμωνυμία. καὶ γὰρ ἄρ-
κτος καὶ ὄφις καὶ ἀετὸς καὶ κύων, ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ, τὸ δὲ χρόνον σημαίνει. ἅμα γὰρ
παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ, διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ προάγον ἐστὶ ψυχὰς
ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐθεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον. ὁ δὲ ἀθηναῖος Καλλίας (ἐζητοῦμεν γὰρ
ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ) μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμέ-
νην γραμματικὴν τραγῳδίαν οὕτω διατάξας, πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστὶν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέ-
γειν ἐκ τῶν στοιχείων διαιροῦντα κατὰ τὰς παύσας γραφὰς, καὶ τὴν τελευτὴν καταστροφικῶς ποιου-
μένους εἰς τὸ ἄλφα. βῆτα γάμμα δέλτα ἦτα θῆτα. εἶ γὰρ ἔγε ἰῶτα κάππα λάμβδα μῦ νῦ ξῦ
50 τὸ οὖ πῖ ῥῶ σῖγμα ταῦ ὖ φῖ χῖ τε τῷ ψῖ εἰς τὸ ὦ. ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν σὺν δύο πεποιημέ-
νος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοπεποιημένος τόνδε τὸν τρόπον. βῆτα ἄλφα βα, βῆτα εἶ βε, βῆ-
τα ἦ βη, βῆτα ἰῶτα βι, βῆτα οὖ βο, βῆτα ὖ βυ, βῆτα ὦ βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ
τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα εἶ, γάμμα ἦ, γάμμα ἰῶτα, γάμμα οὖ, γάμμα ὖ, γάμμα ὦ. καὶ ἐπὶ τῶν

συλλαβῶν ὁμοίως ἕκαστος τό τε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόφοις ἔχουσι πᾶσαι ταυτόν. ὥστε τὸν Εὐριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος αὐτὸ μετενηνοχότα φανερὸν εἶναι. τὸν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασὶν, ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τοῦ μέτρου τοῦτ᾽ ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι, Οὕτως ἐγὼ οὔτ᾽ ἐμαυτὸν οὔτε σ᾽ ἀλγυνῶ. τί ταῦτ᾽ ἄλλως ἐλέγχεις. διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου ἤδη εἴχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν ἐν ταῖς τραγῳδίαις. καὶ μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγει πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων ῥῆσιν, οὕτως. ἣν δεῖ περὶ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς προάδειν λέγοντα διαιρεῖν, ἵν᾽ ᾖ τοῦ ποιήσαντος ὑπόκρισις σώζηται περὶ τὴν δύναμιν. ἄλφα μόνον ὦ γυναῖκες, εἶ τε δεύτερον μόνον λέγειν χρὴ, καὶ τρίτον μόνον γ᾽ ἐρεῖς. ἔτ᾽ ἆρα φήσω τὸ τέταρτον ταῦ μόνον, ἰῶτα πέμπτον οὖ, τό θ᾽ ἕκτον ὖ μόνον λέγε. λοίσθιον δὲ φωνῶ σοι τὸ ὦ τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ᾽ ἐν μέτροις μόνον. καὶ τοῦτο λέξασα, εἶτα δὶς αὐτὴ λαλεῖ. δεδήλωκε δὲ καὶ διὰ τῶν ἰαμβείων γράμμα πρῶτος οὗτος. ἀκολαστότερον μὲν περὶ τὴν διάνοιαν, πεφρασμένον δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. Κύω γὰρ ὦ γυναῖκες, ἀλλ᾽ αἰδοῖ φίλαι. Ἐν γράμμασι σφῷν τοὔνομ᾽ ἐξερῶ βρέφους. Ὀρθὴ μακρὰ γραμμή ἐστιν· ἐκ ταύτης μέσης Μικρὰ παρεστῶσ᾽ ἑκατέρωθεν ὑπτία. Ἔπειτα κύκλος πόδας ἔχων βραχεῖς δύο,

Ὅθεν ὕστερον, ὡς ὑπονοήσειέ τις Μαιάνδριος ἦν ὁ συγγραφεὺς, μικρὸν διὰ τῆς ἑρμηνείας τῇ μιμήσει περιγαλήνας, συνέγραψεν ἐν τῷ παραγγέλματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντος. Εὐριπίδης δὲ τὴν ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἀγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ᾽ ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοὔνομα τοῦ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως.

Ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις
Μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλος τις ὡς τόνοισιν ἐκμετρούμενος — Θ
Οὗτος δ᾽ ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
Τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο. — Η
Ταύτας διείργει δ᾽ ἐν μέσαις ἄλλη μία.
Τρίτον δὲ βόστρυχός τις, ὡς εἱλιγμένος — Σ
Τὸ δ᾽ αὖ τέταρτον ἡ μὲν εἰς ὀρθὸν μία.
Λοξαὶ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι — Ε
Εἰσίν. τὸ πέμπτον δ᾽ οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι.
Γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο. — Υ
Αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν,
Τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές. — Σ

Τὸ δ᾽ αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματος γάρ τις καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως. Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος Ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο, Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν προσεμφερές. Ἔπειτα τριόδους πλάγιος ἦν προκείμενος Ἐφ᾽ ἑνός τε κανόνος ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο. Ὅπερ δὲ τρίτον ἦν καὶ τελευταῖον πάλιν. Καὶ Θεοδέκτης δ᾽ ὁ Φασηλίτης ἄγροικόν τινα ἀγράμματον παράγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα διασημαίνοντα, Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μαλακόφθαλμος κύκλος. Ἔπειτα δύο οἱ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ. Τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών, Τρίτον δὲ ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές, Ἔπειτα τριόδους πλάγιος. ὡς δ᾽ ἐφαίνετο Πέμπτον δ᾽ ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο, Αὗται δὲ συντείνουσιν εἰς βάσιν μίαν Ἕκτον δ᾽ ὅπερ καὶ πρόσθεν εἶ βόστρυχος. καὶ Σοφοκλῆς δὲ τούτῳ παραπλήσιον ἐποίησεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυρικῷ, τὰ γράμματα παράγων ὀρχούμενον. Νεοπτόλεμος δ᾽ ὁ Παριανὸς ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν Χαλκηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου τοῦ σοφιστοῦ μνήματος ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοὔνομα θῆτα ῥῶ. ἄλφα. σὰν. ὖ μ. ἄλφα χῖ. οὖ. σάν. Πατρὶς Χαλκηδών· ἡ δὲ τέχνη σοφίη. Τὸ δὲ Καστορίωνος τοῦ Σολέως, ὡς ὁ Κλέαρχός φησιν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστι. τῶν ποδῶν ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος πάντας ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυσχείμερον ναίονθ᾽ ἕδος θηρονόμε Πὰν χθὼν Ἀρκάδων κλήσω γραφῇ, τῇ δὲ σοφῇ πάγκλειτ᾽ ἔπη συνθεὶς ἄναξ δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν μουσοπόλε θὴρ κηροχύτων ὃς μείλιγμ᾽ ἱεῖς. καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δὲ ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως. σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις, σὲ τὸν βόλοις δυσχείμερον. καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστι δεκαγράμματος. ἔστι δὲ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ᾽ ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω πρὸς τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχειν, οὕτω λέγοντας, μέτρον φράσον μοι τῶν ποδῶν, λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν, μέτρον φράσον. οὐ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν. Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδὴν, ὡς ὁ αὐ-

τός

τός φησι Κλέαρχος, εἰσὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτων προσκρουόντων διὰ τὸ δυνατὸν εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε πρὶν μὲν ἕρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποις. ταῦτα σημειώσαιτ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδήν, ἥτις ἐπιγράφεται Κένταυροι. καὶ ὁ εἰς τὴν Δήμητρα δὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὗ ἐστιν ἀρχή, Δάματρα μέλπω κόραν τε Κλυμένοιο ἄλοχον, ἔχει. Ὑπογράψαι δὲ καὶ ἄλλον γρῖφον· Ἐν φανερῷ γενόμην, πάτρη δέ με ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἀμφὶς ἔχει, μήτηρ δ' ἐστὶν ἀριθμοῖο παῖς. Φανερὰν οὖν λέγει τὴν Δῆλον, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περιέχεται, μήτηρ δ' ἡ Λητώ, ἥτις Κοίου ἐστὶ θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγορεύουσι. καὶ ἐπὶ τῆς πτισάνης, κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ἐργάσας πίε. πεποίηται δὲ τῆς πτισάνης τοὔνομα ἐκ τοῦ πτίσσειν καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐπὶ τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τηλίκρου ὁρισμοῖς, Ζῶον ἄπουν ἀνάκανθον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον Ὄμματά τ' ἐσκύπτοντα προνήκεα κἀσκύπτοντα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Αὐτοῦ ἐρῶντι φησί, Τροφαλίδας χλωροσέρκους μανθάνεις τυρὸν λέγω. Ἀναξανδρίδης δὲ αἰσχρᾷ, ἀρτίως δ' ἐπεστάμενον, καὶ τὰ μὲν δ' ἐναντίου σώματος μέρη δαμάζεται ἐν πυρικτύποισι γῆς, Τιμόθεος ἔφη, ποτ' αὖ δηλῶν τὴν χύτραν εἶναι λέγων. Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἥρωσιν ὡς δ' ἂν ἑρμηνεύῃ Βίου τιθήνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ Φιλίας, ἰατρὸς ἐκλύτου βουλιμίας. Τράπεζα. περίεργος εἶ, τὸν οὐρανὸν Ἐξὸν φράσαι τράπεζαν συντόμως. Πλάτων δ' ἐν τῷ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος φησίν, Ὦ Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων, Παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός τε Πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ἔχετον. Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς. ὁ δ' ἐλαύνων. Λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον. ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα, Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς Τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησι. Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνή, Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν Ἑρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον, Ἀλλ' ὁπόταν πλείοσιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ, Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ. Γριφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδου ταῦτα πεποιημένα, ὥς φησι Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, Μιξονόμου τε πατὴρ ἐρίφου καὶ σχέτλιος ἰχθὺς Πλησίον ἠρείσαντο καρήατα. παῖδα δὲ νυκτὸς Δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος Βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι τιθηνεῖσθαι θεράποντα. Φασὶ δ' οἱ μὲν ἐπί τινος τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ' ἐπιγεγράφθαι. πεποιῆσθαι δ' ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα, περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον. οἱ δὲ εἰς ἐπιτόνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι. καὶ εἶναι τὸν βουφόνον, καὶ τὸν Διονύσου θεράποντα τὸν διθύραμβον. οἱ δέ φασιν ἐν Ἰουλίδι τὸν Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν. τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κομιούμενον αὐτόν. ἰδόντα δὲ καὶ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον, καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον εἰκῆ κείμενον, καὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἔχοντα τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνήθεις τὸ προειρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθὺν τὸν καρκίνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον. βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν. Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον Τῷ Πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ. Λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτὸν, διδάσκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον αὐτοῦ πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειόν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι, τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν Τρωϊκὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις, ὡς καὶ Στησίχορός φησιν. ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ αἰεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναί φασι τῷ μὴ παραγινομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἀν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι, καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τοῦ τέττιγος ἄεθλον, τὸν οὐκ ἐθέλοντα ᾄδειν. Πανοπηϊάδην δὲ τὸν ὄνον, μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδος τοῦ ποιητοῦ, Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρός Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι. Σημαίνει γὰρ κόχλον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια, οἷον λαβὼν Ἀριστόνικον ἐν μάχῃ κράτος. καὶ τὸ περιφερόμενον. Πρῶτ' ἄνδρας δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον. Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι. Δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου. Τίνα δὲ κόλασιν ὑπέμενον Ἀθήνησιν οἱ μὴ λύσαντες τὸ προτεθέντα γρῖφον, ἅλμην ἔπινον φιάλην κεκερασμένην, ὡς καὶ ὁ Κλέαρχος προεῖπεν ἐν τῷ ὅρῳ. κἀν τῷ

πρώτῳ

Γρίφοι.

πρώτου δὲ προοιμίου γράφει οὕτως, τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τῆς σοφίας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο, προέβαλλον γὰρ παρὰ τοὺς πότους. οὐχ ὥσπερ οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους τίς τῶν ἀφροδισιακῶν συνδυασμῶν, ἢ τίς ἢ ποῖος ἰχθὺς ἥδιστος, ἢ τίς ἀκμαιότατος. ἔτι δὲ τίς μετ᾽ ἀρκτοῦρον ἢ μετὰ πλειάδα, ἢ τίς μετὰ κύνα μάλιστα βρωτός. καὶ ἔπειτα τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φιλήματα μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴσθησιν ἔχουσι, ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν, ὃ ἥδιον τῆς ὑγιείας πίνουσι. κομιδῆ γὰρ ἐστὶ ταῦτά γε τινὸς τῆς Φιλαινίδος καὶ τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐνωμιληκότος. ἔτι δὲ περὶ τὰς καλουμένας γαστρολογίας ἐσπουδακότος, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας. ὑπὲρ πρώτου ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι, ἀνταποδόντος ἑτέρου ποιητοῦ τινὸς ἢ τὴν αὐτὴν εἰπεῖν γνώμην, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρὸς δὲ τούτοις ἕκαστον εἰπεῖν, ὅσον ἂν προσταχθῇ ἔμμετρον, καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχει θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡγεμόνος ἑκάστου λέγειν ὄνομα, τῶν ἐπὶ Τροίαν ἢ τῶν Τρώων. καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν ἀπὸ τοῦ δοθέντος γράμματος. τὸν δ᾽ ἐχόμενον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναλλάξαι αὐτοὺς ἑλληνίδος ἢ βαρβάρου τάξει τις, ὥς γε τὴν παιδείαν οἰκειότατον. ἐφ᾽ οἷς ἆθλον ἐτίθεσαν στέφανον καὶ εὐφημίαν, οἷς μάλιστα γλυκαίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους. ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρχος εἴρηκε, καὶ ἃ προσβάλλειν δεῖ. τοιαῦτα τινὰ εἶναι ἡγοῦμαι στίχον εἰπεῖν ὁμηρικόν, ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἀρχόμενον, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα. Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. Ἀλλ᾽ ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα. Ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊά τε πτερόεντα. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα, Ἀγαθὸς ἀνὴρ λέγοιτ᾽ ἂν, ὁ φέρων τἀγαθά.

Ἀγαθὸς ἂν εἴη καὶ ὁ φέρων καλῶς κακά. Ὁμηρικοὶ ἀπὸ τοῦ ε ἐπὶ τὸ ε Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε. Ἐν πόλει ἡμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ᾽ ἔμελλον ἔγωγε. ὁμοίως καὶ ἰαμβεῖα, Ἐν εὐκαταφρόνητος ἐστὶ πενία Ἡράκλεις, Ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάπλεκε. Ὁμήρου ἀπὸ η ἐπὶ τὸ η, Ἢ μὲν ἄρ᾽ ὡς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη. Ἡ δ᾽ ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δῖ᾽ Ἀφροδίτη. Ἴαμβοι, Ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκριμένη. Ἀπὸ τοῦ ι ἐπὶ τὸ ι Ὁμήρου,

Ἰλίου ἐξαπολοίατ᾽ ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. Ἱππόλοχος δέ μ᾽ ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημι γενέσθαι. ἀπὸ τοῦ σ εἰς τὸ σ, Συμπάντων Δαναῶν οὐδ᾽ ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς. Σοφὸς ἐστὶν ὁ φέρων τἀπὸ τύχης καλῶς. ἀπὸ τοῦ ω εἰς τὸ ω, Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀπ᾽ Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.

Ὠρθωμένην πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω. προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσίγμους, οἷον. Πάντ᾽ ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ᾽ οἴκοθεν ἄλλ᾽ ἐπιθεῖναι. καὶ πάλιν στίχους ὁμηρικοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς καὶ τῆς ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον, Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας. Φυλείδης ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς, Ἰητὴρ δ᾽ ἀγαθὸς Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων. εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι ὁμηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα, ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον.

Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός. Ὄλμος.

Μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ κ᾽ οἴοιτο καὶ ἄλλος. Μύλος.

Λυγρὸς ἐὼν μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. Λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦ τέλους τῶν ἐδωδίμων τί.

Ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος. Ἄρτος.

Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. Μῆλα. ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην ὑπὲρ αὐτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενεγκάμενον τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων, Οἴμοι περιπλοκάς, Λίαν ἐρωτᾷς, ἀλλ᾽ ἐγὼ σαφῶς φράσω Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι, Ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρεμασθῆναι. Πότερά μοι Γρῖφον προβάλλεις, δέσποτ᾽, εἰπεῖν δ᾽ ὅστις ἦν Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι Δύναται τὸ ῥηθὲν, ἔξω τις δότω Ἱμάντα ταχέως, οἷον οὐκ ἔγνωρίζους. Ἔπειτα πρὸς ζημιοῖς με μηδαμῶς. Ἅλμης δ᾽ ἔχειν τι περιφέρειν ποτήριον.

Οἶδ᾽ οὖν ὅπως γε δεῖ σε τοῦτ᾽ ἐκπιεῖν ἐγώ, Κομιδῇ γε πῶς ἐν χερσὶν ἀποφέροντά σοι. Οὐκ ἀλλ᾽ ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ, ἕλκειν ἀπνευστί. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει, ἀναπεμπαζόμενοι τὰ εἰρημένα. τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀνεβαλλόμεθα. κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους φιλοθύτην κατ᾽ ἐπεισόδιον μεταβαλῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν καιναῖς παροψίσι καὶ πολλαῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ

Ζημία τοῖς ἀξυνέτοις τῶν γρίφων.

10

20

10

40

10

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἐκπωμάτων.

Ἄγε δὴ τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Κηφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες. συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς, διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ Οὐλπιανὸς ἔτι καθημένων ἁπάντων πρὶν καί τινα λεχθῆναι ἔφη. παρὰ μὲν τῷ Ἀδράστῳ ἕδραις φίλοι καθίσαντες οἱ ἀριστεῖς δειπνοῦσιν. ὁ δὲ Πολύιδος ἱερὰ θύων ἐν ἰδῷ, παραγινόμενον τὸν Γλαῦκον κατέχων, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ θαλλίαν τε κατακλάσας αὐτῷ τράπεζαν παρέθηκε τῶν τυχόντων. καὶ τῷ Αὐτολύκῳ ἐλθόντι Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον, ἡ τροφὸς καθημένῳ δῆλον ὅτι οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε, τῇ Ὀδυσσείᾳ φησὶν ὁ ποιητής, Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς, Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε Παυομένῳ δόρποιο. Ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ἡμεῖς οὖν μὴ διατρίβωμεν, ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ. ποτήρια δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν ἀμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως ἀπὸ τραπέζαν εἷλε νὶν ποτήρια. καὶ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησίν, νέκυς δὲ χαμαιστρώτου ἐπὶ τείνας εὐρείης στιβάδος προέθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν τε ποτήρια στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν, ἅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόσεως. ὡς τὸ ἔκπωμα. οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ ὑδροποτῶν καὶ οἰνοποτῶν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσιν, Ταμφιλάδαισι δράκοντα καὶ λιμὸν αἱματοπώτην. Κἂν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη, Πολλῷ γ' ὁ Βάκις διεχρᾶτο τῷ ποτηρίῳ. καὶ Φερεκράτης ἐν τυραννίδι, Κεράμιον μὲ δεῖ χιλίων ποτηρίων. ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔφη, Οἰνοπότης δὲ πεποίημαι. ἐστὶ δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. καὶ Σαπφὼ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη, πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις. καὶ Ἀλκαῖος, ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης †Διννομένη παρέσδων. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος, κατὰ τὴν Ἀνθέων χώραν. ὡς Αὐτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Ἀχαϊκῶν. ἄξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ποτηρίων, ὧν πλήρης ἐστὶ τὸ κυλικεῖον τουτί. εἴρηται γὰρ οὕτως, ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Ἀριστοφάνει μὲν ἐν γεωργοῖς, Ὥσπερ κυλικεῖον τοὐθόνιον προπέπταται. Ἐστὶ καὶ παρὰ Ἀλεξάνδρίδῃ ἐν μελιλώτῳ. Εὔβουλος δ' ἐν Λυδίᾳ, ὥσπερ σπονδὴν διδοὺς Ἐν τῷ κυλικείῳ συντέτριφε τὰ ποτήρια.

Ποτήρια.

Κἂν Ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη, τὰ κυλικεῖα δ' ἐξεῦρεν ἡμῖν. ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ, Ἑρμῆς ὁ Μαίας λίθινος ὢν προσδύγμασιν Ἐν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν χείρωνι. πολλοστῷ δ' ἔτει ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδ' ἥκω συγγενεῖς, καὶ φράτορας καὶ δημότας Εὑρὼν μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐνεγράφην Ζεὺς ἔστι μοι ἑρκεῖος, ἔστι φράτριος, Τὰ τέλη τελῶ. ἄξιον δὲ ἐστι ζητῆσαι, εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησίν, αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. Χαμαιλέων δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἴγε τῆς φωνῆς μνημονεύω, φησίν. εἰ δὲ οἱ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι, καὶ τῷ πλουτεῖν προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω, οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ, καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον. ὅθεν καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιόν, οὐδὲ τοῦτό γε ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμφθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον. καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα τόποις οὔτε γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν, ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωικοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μή τις ἄρα φήσειεν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς τὸ μέγα ποτήριον φρέαρ ἀργυροῦν εἶναι. ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων, ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ὁμήρῳ διδόμενον τῷ Κύκλωπι ὑπ' Ὀδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιών, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια. εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἣν αὐτὸς Ὅμηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ ἄηθες τῆς πόσεως τοῦ Κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ποτήριον, ἅπερ μέγα ἦν, ἐκ τῶν Κικόνων εἰλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσεν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διδάξει τε ἡμᾶς ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, οὐ γᾶν αὐλακισμένην ἀρῶν, ἀλλὰ σκύφον

Παλαιοῖς τὰ ἐκπώματα μικρά.

Κυλικράνες. σκύφον μεστὸν, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν Κυλικράνων τις ὑπάρχων. οὓς χλευάζων Ἕρμιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις φησὶν, ἐς τὸ Κυλικράνων βαδίζων σπληνόπεδον ἀφικόμην. εἶδον οὖν τὴν Ἡράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν. Ἡρακλεῶται δ' εἰσὶν οὗτοι, οἱ ὑπὸ τὴν Οἴτην κατοικοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ θυατειρηνὸς, ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ἀπό τινος Κύλικος γένος Λυδοῦ, ἑνὸς τῶν Ἡρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Σκυθινὸς ὁ τήϊος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίῃ λέγων οὕτως, Ἡρακλῆς λαβὼν Εὔρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' Εὐβοίων, Κυλικρᾶνας δὲ ἐξεπόρθησε λεϊζομένους, καὶ πόλιν ἐδείματο Ἡράκλειαν τὴν Τραχινίαν καλεομένην. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶν οὕτως, τῆς δὲ Ἡρακλείας, τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχῖνα τῶν οἰκητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικρᾶνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν, οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλεῶται συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. κυλικρᾶνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὤμους κεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν νομάδων τινὲς, οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν. καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας, μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου ἂν πορεύωνται. πολλοῖς δέ ἐστιν

Κύλικες. ὁ ἐν Ἰλλυρίοις τόπος διαβόητος ἐστὶν ὁ καλούμενος Κύλικες. παρ' ᾧ ἐστι τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνη-

Κάδμου μνῆμα. μεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακούσαις φησὶν, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τὸ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς φασὶ τὸν κύλικα ναυστολοῦσιν ἀναπλέοντες, μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ἐπὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀσπίδα. καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, κεραμέαν κύλικα καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθεα καὶ κηρία ἐστὶ λιβανωτὸν ἄτμητον, καὶ ἄλλα ἄττα μετὰ τούτων ἀρώματα. ὁρῶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας,

Συμποτικά. Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων, Καὶ κύλικες, πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖς στεφάνους,

Ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει. Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης, Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτέ φησι προδώσειν Μείλιχος, ἐν κεράμοισιν ἄνθεος ὀσδόμενος. Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι, Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν. Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ, γεραρή τε τράπεζα, Τυροῦ ἐστὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη. Βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἀνὰ μέσον πάντη πεπύκασται, Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας, Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις. Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι Πρήσσειν. ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον. Οὐχ ὕβρεις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος. Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει, Ὥς ἡ μνημοσύνη καὶ τόνος ἀμφ' ἀρετῆς. Οὔτι μάχας διέπειν τιτήνων, οὐδὲ γιγάντων, Οὐδέ τε κενταύρων ἢ στάσιας προτέρων. † Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν. καὶ ὁ χαρίεις δ' Ἀνακρέων φησὶν, Οὐ φίλος ὃς κρατῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων, Νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει. Ἀλλ' ὅστις μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης Συμμίσγων, ἐρατῆς μνήσκεται εὐφροσύνης. καὶ Ἴων δ' ὁ χῖος φησὶν, Χαιρέτω ἡμέτερος βασιλεὺς, σωτήρ τε πατήρ τε, Ἡμῖν δὲ κρητὴρ οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχοαῖσιν ἐν ἀργυρέαις. ὁ δὲ χρυσὸς Οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος. Σπένδοντες δ' ἁγνῶς Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνῃ τε Προκλεῖ περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι,

Πίνωμεν. παίζωμεν ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδὴ Ὀρχείσθω τις. ἑκὼν δ' ἄρχε φιλοφροσύνης, Ὅντινα δ' εὐειδὴς μίμνει θήλεια πάρευνος Κεῖνος τῶν ἄλλων κυδρότερον πίεται. Ἐποιοῦντο δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτικὰς ὁμιλίας. παραμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν τοῦ γήρως δυσθυμίαν, φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης. διὸ συνιοῦσιν ἡμῖν ἐπὶ τὰς διονυσιακὰς ταύτας λαλιὰς οὐδεὶς εὐλόγως φθονήσει νοῦν ἔχων κατὰ τὸν Ἀλέξιδος ταραντίνους, οἳ τοὺς πέλας οὐδὲν ἀδι-

Τί τὸ ζῆν. κοῦμεν, οὐδ' ἐν ἆρ' οἶσθ' ὅτι Τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο διατριβῆς χάριν Ὄνομ' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης Μοίρας. ἐγὼ γὰρ εἰ μέν τις ἢ καλῶς Φήσει μὲ κρίνειν, οὐκ ἔχοιμ' ἄν τι φράσαι.

Ἔγνωκα γοῦν οὕτως ἐπισκοπούμενος Εἶναι μανιώδη πάντα τ' ἀνθρώπων ὅλως. Ἀποδημίας δὲ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ Τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυρίν τινα Ἀφειμένους, ἐκ τοῦ θανάτου ἐστὶ τοῦ σκότους, Εἰς τὴν διατριβὴν, εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ', ὃ δὴ Ὁρῶμεν. ὃς δ' ἂν πλεῖστα γελάσῃ ἐστὶ πίῃ, Καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον Τοῦτον, ὃν ἀφεῖται καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινὸς Πανηγυρίσας, ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε. καὶ κατὰ τὴν καλὴν οὖν Σαπφώ, ἐλθὲ Κύπρι χρυσέαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἁβροῖς συμμεμιγμένον θαλίαισι νέκταρ οἰνοχοοῦσα τούτοισι τοῖς ἑταίροις, ἐμοῖς γε καὶ σοῖς. πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστησιν

φύσεις πόσεων διάφοροι. ἐν τῇ λακεδαιμονίων πολιτείᾳ διὰ τούτων. ὁ μὲν χῖος καὶ θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια.

ὁ δ'

ὁ δ᾽ ἀττικὸς, ἐκ μικρῶν ἐπιδέξια. ὁ δὲ θετταλικὸς, ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα.
λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ᾽ αὑτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ, ὅσον ἂν ἀποπίῃ. τὸ δ᾽ ἐπιδέξια
πίνειν μνημονεύει καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις οὕτως. τίνα δ᾽ ἢ παρεσκευασμένοι πίνειν τρόπον,
Ἐστὲ νυνὶ λέγετε, τίνα τρόπον πίνειν Ἡμᾶς, τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ. Βούλεσθε δή που
τὸν ἐπιδέξια πάτερ λέγειν Ἐπὶ τῷ πίνοντι, τὸν ἐπιδέξια Λέγειν; Ἄπολλον, ὥσπερεὶ τεθνη-
κότι. Παραιτητέον δ᾽ ἡμῖν τὰ κεράμια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας περὶ Πέρσαις φησὶν, ὃν ἂν
Βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμέοις χρῆται. Χοιρίλος δὲ ὁ ἐποποιὸς φησὶν, Χερσὶν ὄλβον ἔχω κύλι-
κος τρύφος ἀμφὶς ἐαγός Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον, οἷά τε πολλὰ Πνεύματα Διωνύσοιο
πρὸς ὕβριος ἔκβαλ᾽ ἀκταῖς. ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμια ἐκπώματα,
ὡς καὶ τὰ παρ᾽ ἡμῖν ἐκ τῆς κόπτου καταγόμενα. κατὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς γῆς ὀπτᾶ-
ται. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης, αἱ ῥοδιακαί φησι προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν
ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται, καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον, ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν.
σμύρνης γὰρ καὶ σχίνου καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸν οἶνον ἐμβληθέντα ἕψονται, καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶ-
νον, ἧττον μεθύσκουσιν. κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, αἱ ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, σχίνου, ἀν-
θοῖς, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κινναμώμου, συνεψηθέντων, ἀφ᾽ ὧν τὸ γινόμενον τοῦ οἴνου παραχυ-
θὲν, οὕτω μέθας ἵστησιν, ὥστε καὶ τῶν ἀφροδισίων παραλύειν, τὰ πνεύματα πέττον. οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ἐκ-
μανῶς πίνειν, ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων, καὶ παντοδαπῶν περὶ τὰς τέχνας ἐκ-
πωμάτων. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς φησὶν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν
πραγματείᾳ, τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν. τι-
νὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνους γυναικομανεῖς, καὶ τοὺς
φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων, ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλο-
τρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος, καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστιν, καὶ ὁ φί-
λοινος οἰνομανής. καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς ὡς ἁμαρ-
τάνουσι μανικῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιπλεῖον ἀπαρτώμενοι. ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ᾽ Ἀθηναίοις ἐγίνετο,
ἅμα ἀκροώμενοι τῶν γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν ὑποπίνωμεν.
λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὑτωσί. Ἀθηναῖοι τοῖς διονυσιακοῖς ἀγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἠριστη-
κότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα
οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ
διηγωνισμένοις ὅτ᾽ ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικὸν,
ὅτι μέχρι τῆς καθ᾽ ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας. Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησὶ
τοῦ ἐν λίμναις Διονύσου, τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ κιρνάναι, εἶτ᾽
αὐτοῖς προσφέρεσθαι, ὅθεν καὶ λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι,
τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον, διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας, καὶ τιθήνας τοῦ Διονύ-
σου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἡσθέντες οὖν τῇ κράσει ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυ-
σον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες εὔανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχευτὰν βρόμιον. καὶ Θεόφραστος
δ᾽ ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι τοῦ Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι κατ᾽ ἀλήθειαν. αἱ γὰρ ἄμπελοι πλεῖ-
στον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι, καὶ παρὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Εὐριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου
ἵππων φησὶν εἶναι βακχίου φιλανθέος αἴθοπα, πεπαίνοντα ὀπώρας ὀψιγινούς, ἐξ οὗ βροτοὶ κα-
λοῦσιν οἶνον αἴθοπα. Καὶ Ὀδυσσεὺς ὤπασε μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν, Ἓν δέπας ἐμπλήσας,
ὕδατος δ᾽ ἀνὰ εἴκοσι μέτρα Χεῦ᾽ ὀδμὴ δ᾽ ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει. Τιμόθεος δ᾽ ἐν κυκλω-
πίᾳ, ἔχευε δὲ ἓν μὲν δέπας κίσσινον μελαίνας σταγόνος ἀμβρότας, ἀφρῷ βρυάζον. εἴκοσι δὲ μέτρ᾽
ἐνέχευεν. ἔμισγε δ᾽ αἷμα βακχίου νεορρύτοις δακρύοισι νυμφᾶν. οἶδα δέ τινας ἄνδρας θειοτάτους καὶ με-
γάλα φρονήσαντας οὐχ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ, ὡς ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι πολλὰ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ὧν εἷς
ἐστὶ καὶ Πυθέας ὁ ἀρκὰς ἐκ φιγαλίας, ὃς καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ὤκνησεν ἐπιθέσθαι τοῖς οἰκείοις, ἐπιγράψαι
αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε. Πυθέα μνῆμα τόδ᾽ ἐστ᾽ ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρὸς, Ὃς κυλίκων ἔσχεν
πλῆθος ἀπειρέσιον. Ἀργυρέων χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαεινοῦ, Τῶν προτέρων πάντων πλείο-
να πασάμενος, Τοῦτο δ᾽ ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομί-
μων. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν ὀγδόῳ παιδείας περὶ Περσῶν λέγων, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ μὴν ἐκπώματα
ἢν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται. ἢν δ᾽ ἐξ ἀδίκων φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν
αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ὁ δὲ Οἰδίπους δι᾽ ἐκπώμα-
τα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκ-
πώματα ἃ ἀπηγορεύκει λέγων οὕτως, Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης, Πρῶτα μὲν
Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν, Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα Χρύσεον

Κεράμια.
Καὶ ῥοδιακαὶ χυτρίδες.
Καὶ δοξομανία.
Διονύσιος.
Καὶ διατί νύμφαι τροφοὶ Διονύσου.
ἰλ. ι.
Πολλῶν πλῆθος ἐκπωμάτων.

ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου. Αὐτὰρ ὅ γ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο, Τιμήεντα γέρα μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ. Αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς Ἀργαλέας ἠρᾶτο. θεὰν δ' οὐ λάνθαν' ἐριννύν. Ὥς οὔ οἱ πατρῷα ἐνὶ φιλότητι δάσαιντο, Ἀμφοτέροισι δ' αἰεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε. Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύντα τοῖς ἑταίροις, φάσκειν ἐξ ὧν ἐκεράμευσε κατεσκευασμένα ταῦτα. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς λαρισσαίοις Ἀκρίσιος, καὶ αὐτὸς ἐκπώματα ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὥς φησιν ὁ τραγικός, Πολὺν δ' ἀγῶνα πάνξενον κηρύσσεται, Χαλκηλάτους λέβητας ἐκτιθεὶς φέρειν, Καὶ κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα Ἐκπώματ' εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς. Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Λυσίμαχόν φησι τὸν βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἵμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ Σελευκέων μετὰ τριακοσίων, μετὰ τὸ τὰς τραπέζας ἀρθῆναι, τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν. καὶ σπονδοποιησάμενον, προπιεῖν ἅμα πᾶσιν, καὶ ἀποφέρεσθαι ἔδωκεν τὰ ποτήρια. Ἀντικλείδης ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ νόστων περὶ γρᾶ διηγούμενος τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στέλλοντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καταθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα. μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῶν ἐν Μεθύμνῃ τινές, περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου. καὶ φασὶν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινά, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι, βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας, ἀφανεῖς γενέσθαι. χρόνῳ δ' ὕστερον ἤδη τῆς Μεθύμνης οἰκουμένης, παραγενέσθαι τὸν Ἔναλον, καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος παρὰ ταῖς νηρηΐσι διατρίβοι. αὐτὸς δὲ τὰς τοῦ Ποσειδῶνος ἐβόσκεν ἵππους, καί ποτε καὶ κύματος ἐπιφερομένου, συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον στρογγύλον, μικρόν, πάνυ παλαιόν, ὥστε συντεθλασμένον σφόδρα, ἔχον κύκλῳ τὰ γράμματα ἄραγε ἐνδεκα χρυσᾶ, διὸς σωτῆρος. χρυσοῦ δὲ οὕτω θαυμασίου, ὡς τὸν παρ' αὐτοῖς αὐτὸν παραβαλλόμενον, οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ, οὐκ ἄλλου μὲν οὖν, κεῖσθαι τὸν εἰδόμενον ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐντετυπωμένον, ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν ὡς τὸ Νέστορος ὄν. Ἀχαιὸς δ' ὁ τραγικὸς ἐν ὀμφάλῃ, καὶ αὐτὸς περὶ γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς σατύρους τάδε λέγοντας. Ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι, Τὸ γράμμα φαῖνον δέλτ' ἰῶτα καὶ τρίτον. Ο ν τοῦ υ πιέρεσι κοὐκ ἀπουσίαν Ἐκ τοῦ πίναφα σαν τότε ο κηρύσσεται. Ἐν τούτοις λείπει τὸ υ στοιχεῖον. ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀχαιοὶ τῷ ο ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο μόνου γράφουσι. παραπλησίως δὲ καὶ τὸ υ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ' αὐτὸ μόνον ἐκφωνῆται, καὶ ὅταν συνεζευγμένου τοῦ ἰῶτα. κἂν τοῖς προκειμένοις οὖν οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέως ἐγκεχαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ τὸ υ ἵνα ᾖ Διονύσου. τὸ δὲ σὰν ἀντὶ τοῦ σ δωρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοὶ καθάπερ πολλάκις Ἀριστόξενος φησίν, τὸ σῖγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. τὸ δὲ ῥῶ, διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι, καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ σ ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας, σαμφόρας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης νεφέλαις, Οὔτ' αὐτός, οὔθ' ὁ ζύγιος οὔθ' ὁ σαμφόρας.

καὶ Πίνδαρος δέ φησιν πρὶν μὲν ἕρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων. μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος, ὡς οὕτως καλουμένου, Εὔβουλος ἐν νεοττίδι οὕτως, μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπωμα † ἔατ' ἀρ ὡς ὅμοιον ὠμὸς ὑὸς οὐχὶ τ' ἔχων φιάλιον, τῷ δὲ πολλὰ γίνεται ὅμοια. Γυάλα. Φιλίτας ἐν ἀτάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησί, γυάλας ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἡρακλέους οὕτως. ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾶν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα. τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν. Δεῖνος. καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα. Διονύσιος ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ, καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων, μνημονεύει καὶ τούτου, λέγων οὕτως, Ὅσα δ' ἐστὶν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν Γυάλαι, δικότυλοι, τρικότυλοι, δεῖνος μέγας Χωρῶν μετρητήν, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά. Ποτήρι' ἡ γραῦς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν βλέπει. Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν δεινιάδας. Σέλευκος δὲ εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον, παρατίθεται Στράττιδος ἐκ μηδείας. οἶσθ' ᾧ προσέοικεν ὦ Κρέων τὸ βρέγμα σου Ἐγῷδα. δείνῳ περικάτω τετρημένῳ.

Ἀρχέδικος δὲ ἐν διαμαρτάνοντι περὶ τῶν οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησί, Νικοστράτην τιν' ἦγαγον πρώην σφόδρα Γρυπήν, σκοτοδίνην ἐπικαλουμένην, ὅτι Δεῖνον ποτ' ἄρας ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ. Δεῖνον καὶ δεινόν, ὦ θεοί. ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν δαυλίδι παρίστησιν οὑτωσί, Δεῖνος τις δεινὸς καὶ καλαθίσκος οὑτοσί. Τελέσιλλα δὲ ἡ ἀργεία καὶ τὴν ἅλω

καλεῖ

καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν πολυκοντῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν, ὡς Φιλίτας φησὶν ἐν ἀττικοῖς.

Δέπαστρα. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἐν γλώσσαις, παρὰ κλειτορίοις τὰ ποτήρια καλεῖσθαι. Ἀντίμαχος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῃ θηβαΐδος φησίν, Πάντα μάλ' ὅσσ' Ἄδραστος ἐποιχομένοις ἐκέλευσεν Ῥεξέμεν, ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ' ἀσκηθὲς μέλι χεῦε Ἀργυρέῳ κρατῆρι περιφραδέως κεράσαντες. Νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν ἀχαιῶν, Ἐν χερσὶ ἑστηῶσι, καὶ ἂν λοιβὴν χέον ἔνθας Χρυσέῃ προχόῳ. καὶ πάλιν, Ἄλλος δὲ κρητῆρα πανάργυρον, ἠδὲ δέπαστρα Οἰσόντων χρύσεια τά τ' ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι Κεῖται. κἀν τοῖς ἑξῆς δὲ φησί, Καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. Δακτυλωτὸν ἔκπωμα οὕτως καλούμενον παρὰ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι. Οἴσει δὲ δῶρον ἄξιον δραμήματος Ἔκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντον πυρί. Πελίας μὲν ἆθλον, Κάστορος δ' ἔργον ποδῶν. Ἐπιγένης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἀμφωτὸν ποτήριον εἰς ὃ οἷόν τε τοὺς δακτύλους δι' ἀμφοῖν ἑκατέρωθεν. ἄλλοι δὲ τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους. ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ σιδώνια ποτήρια, ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ παρὰ τὸ ὁμηρικὸν ἄπυρον κατέθηκε λέβητα, τὸν ἐπιτήδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχήν, ἢ τὸν πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον. τινὲς δὲ τὸ κέρας. περὶ δὲ τὴν Μολοσσίδα οἱ βόες ἱστοροῦνται ὑπερφυῆ τὰ κέρατα ἔχειν, περὶ ὧν τῆς κατασκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ, ἐξ ὧν πιθανόν ἐστιν αὐτὸ ἐξηκηκέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκὸς ἐν ᾗ ὁ ἐπὶ Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. Βέλτιον δὲ λέγειν φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου λέγοντος, Πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν. ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι. ἔστι δὲ χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἐπιτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δὲ οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν, οἷον δακτύλων ἐμπεριειλημμένων τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας. οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ' ἂν ἴσως κατὰ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην. Φιλήμων δὲ ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ γλώτταις προθεὶς κάλπις φησὶ δακτυλωτὸν ἔκπωμα, καὶ τὸ ἀμφωτὸν εἰς ὃ δεῖν οἷόν τε τοὺς δακτύλους ἑκατέρωθεν διείρειν. οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς. Ἐλέφας. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενός φησιν ἐν αὑτὸν πενθοῦντι. Εἰ δ' οὐχ ἱκανόν σοι τὸν ἐλέφανθ' ἥκειν φέρων Ὁ παῖς. τί δ' ἐστὶ τοῦτο πρὸς θεῶν; ῥυτὸν Δίκρουνον ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας. Ἄλκωνος ἔργον. προὔπιεν δέ μοι ποτὲ Ἐν Κυψέλοις Ἀδαῖος. Μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ.

Ἔφηβος. τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν, οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων ἢ γλωσσῶν. Στέφανος δὲ ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνί φησιν, Τούτῳ προέπιεν ὁ βασιλεὺς κώμην τινά. Καινόν. τίνι; τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον. Κώμη μὲν οὖν τίς ἐστι περὶ τὴν Θυρέαν, Εἰς τοὺς δὲ ὁλιακοὺς ὅλος ἀπηνέχθην ἐγώ, Καὶ σὺ ἐφήβους σωσία τοὺς διχρῶς. Ἡδυποτίδες. ταύτας φησὶν ὁ σάμιος Λυγκεὺς ῥοδίους ἀντιδημιουργῆσαι πρὸς τὰς ἀθήνησι θηρικλείους. Ἀθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὰ βάρη χαλκευσαμένων τὸν ῥυθμὸν τοῦτον, ῥοδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων, καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπίσματος τούτου μεταδιδόντων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἐπιγένης ἐν ἡρωΐνῃ διὰ τούτων, Ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. Σῆμος δὲ ἐν πέμπτῃ δηλιάδος, ἀνακεῖσθαί φησιν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Ἐχενίκης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δὲ ὁ νεώτερός φησι, παρ' Ἀρχεφῶντος ἡδυποτίδας δώδεκα. Ἡράκλειον. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ ἡρακλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν ὠκεανόν, εἶναι μέν φησιν ἡλίου, λαβεῖν δὲ αὐτὸ παρ' ὠκεανοῦ Ἡρακλέα. μή ποτε δὲ ἐπεὶ μεγάλοις ἔχαιρε ποτηρίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, πλεῖν αὐτὸν ἐν ποτηρίῳ ἐμυθολόγησαν. Πανύασις δὲ ἐν πρώτῳ ἡρακλείας παρὰ Νηρέως φησί, τὴν τοῦ ἡλίου φιάλην κομίσασθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ἐρύθειαν. ὅτι δὲ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς τῶν πλεῖστον πινόντων, προείπομεν. ὅτι δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἐπὶ ποτηρίου διεκομίζετο ἐπὶ τὴν δύσιν, Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν. ἅλιος δ' ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε χρύσεον, Ὄφρα δι' ὠκεανοῖο περάσας Ἀφίκοιθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτός, ἐρεμνᾶς Ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ' ἄλοχον, Παῖδάς τε φίλους. ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον Ποσσὶ παῖς Διός. καὶ Ἀντίμαχος οὑτωσὶ λέγει. τότε δ' εὐχείῳ ἐν δέπαϊ Ἠέλιον πόμπευεν ἀγακλυμένη Ἐρύθεια. καὶ Αἰσχύλος ἐν ἡλιάσιν, ἔνθ' ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου πατρὸς ἡφαιστοτευχὲς δέπας ἐν τῷ διαβάλλων πολλὸν οἰδματόεντα φέρει δρόμου πόρον. ὁ δ' εἰς μελανίππου προφυγὼν ἱερᾶς νυκτὸς ἀμολγόν. Μίμνερμος δὲ ἐν ναννοῖ, ἐν εὐνῇ φησὶ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ πρὸς τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ἡφαίστου τὸν ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι πρὸς τὰς ἀνατολάς, αἰνισσόμενον τὸ κοῖλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δὲ οὕτως, Ἠέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα, Οὐδέ ποτ' ἄμπαυσις γίνεται οὐδεμία. Ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ ἐπεὶ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς Ὠκεανὸν προλιποῦσ' οὐρανὸν εἰσαναβῇ. Τὸν

Δακτυλωτόν. Ἰλ. ψ. Ἐλέφας. Ἔφηβος. Ἡδυποτίδες. Ἥλιος διὰ ποτηρίου κομιζόμενος ἐπὶ τὴν δύσιν.

μὲν γὰρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνὰ, Κοίλη ἡφαίστου χερσὶν ἐληλαμένη. Χρυσοῦ τιμήεντος ὑπόπτερος ἄκρον ἐφ' ὕδωρ, Εὕδοντ' ἁρπαλέως χώρου ἀφ' Ἑσπερίδων Γαῖαν ἐς Αἰθιόπων ἵνα οἱ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι Ἑστᾶσ' ὄφρ' ἠὼς ἠριγένεια μόλῃ. Ἔνθ' ἐπέβη ἑτέρων ὀχέων Ὑπερίονος υἱός. Θεόκλυτος δ' ἐν ἄλλῳ τῷ περὶ ὡρῶν ἐν λέβητός φησιν αὐτὸν διαπλεῦσαι. τοῦτο πρῶτον εἰπόντος τοῦ τὴν τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν προειπὼν περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ἐπιφέρει, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἕλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ ἥλιος παύσασθαι κελεύει, ὁ δὲ δείσας παύεται. ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, ὃ αὐτὸν ἐφόρει σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὴν δύνῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω, ἵνα ἀνίσχει ὁ ἥλιος. ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. καὶ ὅτε δὲ ἦν ἐν τῷ πελάγει, ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει, καὶ αὐτὸν δείσας ὠκεανὸς παύσασθαι κε- 10
λεύει. Ἠθάνιον. Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει, Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ καὶ κύαθος χαλκοῦς, καὶ ἠθάνιον χάλκεον. Ἡμίτομος. ἔκπωμά τι παρ' Ἀττικοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθὲν φησὶ Πάμφιλος ἐν γλώσσαις. Θηρίκλειος. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ θηρικλείῳ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα πίνοντα, ὅταν οὑτωσὶ λέγῃ. γενόμενος δ' ἔννους μόλις Ἤτησε κύλικα, καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς Ἕλκει κατάντλει, κατά τε τὴν παροιμίαν Ἀεὶ ποτ' εὖ μὲν ἀσκὸς, εὖ δὲ θύλακος Ἄνθρωπός ἐστιν. ὅτι δὲ κύλιξ ἐστὶν ἡ θηρίκλειος, σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ κορίνθιος κεραμεὺς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην. 20
μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν Νεμέᾳ οὕτως, Χώρει σὺ δεῦρο Θηρικλέους πιστὸν τέκνον,
Γενναῖον εἶδος ὄνομά σοι τιθώμεθα Ἆρ' ἐστὶ κάτοπτρον φύσεως, ἣν πλήρης δοθῇς Οὐδὲν ποτ' ἄλλο δεῦρο, δή γε μισῶ σ' ἐγὼ Γραῦ θεολύτη, γραῦ τί με καλεῖς σύ φιλτάτη. Τίν' ἀσπάσωμαι δεῦρο, παρ' ἐμὲ θεολύτη. Παρὰ τὸν νέον ξυνάδελφον οὑτωσὶ καλῶς Σπονδῆς τ' ἄλλα τ' ἀντεμβαίμεναι τοιοῦτό τι. Φιλοτησίαν δέ σοι προσαπίομαι δεξιάν. Πῖνε δ' ὁπόσον ἂν σοὶ θυμὸς, ἢ ἐμοὶ
Παρθένιος τὸ πρῶτον. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι. τὰ τοίνυν εὑρήματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔτι καὶ τὰ λοιπὰ ἐστὶν, οἷον Θηρίκλειος, Δεινίας, Ἰφικράτης. ταῦτα γὰρ πρότερον συνιστορεῖ τοὺς εὑρόντας. φαίνεται δέ τι καὶ νῦν. εἰ δὲ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεταβεβληκὸς ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι. Πάμφιλος δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ 30
τοῦ τὸν Διόνυσον τοὺς θῆρας κλονεῖν σπένδοντα ταῖς κύλιξι ταύταις κατ' αὐτῶν. μνημονεύει τοῦ ἐκπώματος καὶ Ἀντιφάνης ἐν ὁμοίοις οὕτως, ὡς δ' ἐδείπνησαν συνάψαι. Βούλομαι γὰρ τὰ μέσα καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπότου σταγόνος πλῆρες ἀφρίζον ἕκαστος, δεξιτερᾷ δ' ἔλαβεν. καὶ Εὔβουλος ἐν μὲν Δόλωνι, Διέψηκα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε, Καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον ἐργαζόμενος, Ἢ Θηρικλῆς τὰς κύλικας ἡνίκ' ἦν νέος. Ἐν δὲ κυβευταῖς, ἄρτι μὲν μελανοδέρκετον θηρικλειοῦν ὑπεραφρίζουσα παρακαθαρνόχειλος ψόφοπερισομβοῦσαν εὐκύκλωτον ὀξυπύνδακα Στίλβουσαν αὐταυγοῦσαν ἐκνενιμμένην κισσοῦ καταβρύουσαν ἐπικαλουμένην οἶκον Διὸς σωτῆρος. Ἀραρότως δὲ ὁ Εὔβουλος ἐν Καμπυλίωνι, ὦ γαῖα κεραμῖτι, σὲ ὁ Θηρικλῆς ποτε Ἔτευξε κοίλης λαγόνος εὐρύνας βάθος, Ἦπου κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν, Ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις. Ἄλεξις δὲ ἐν ἱππεῖ, Καὶ θηρίκλειος 40
τις κύλιξ στέφανον κύκλῳ Ἔχουσα χρυσοῦν, οὐ γὰρ ἐπίκτητόν τινα. Καὶ ἐν Ἀπεγκαρτερῶντι, Μεστὴν ἀκράτου θηρίκλειον ἔσπασε, Κοίλην ὑπερθυῶσαν. Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων οὕτως. Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου καθεστηκότων ταχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν, ἕτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρικλείαν λαβὼν ἐπανῆκεν. Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ θηρίκλειον εἶναι καὶ καρχήσιον. ὅτι δὲ διαφέρει, σαφῶς παρίστησι Καλλίξενος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φάσκων, τινὰς ἔχοντας θηρικλείους πομπεύειν, τοὺς δὲ καρχήσια. ὁποῖον δέ ἐστι τὸ καρχήσιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατὴρ, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν κύκνῳ, Φαιδρὸς δὲ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ
Ἕστηκε λευκοῦ νέκταρος παλαιγενοῦς. Πλήρης ἀφρίζων ὃν λαβὼν ἐγὼ κενὸν Τρίψας ποιήσας λαμπρὸν ἀσφαλῆ βάσιν, Στήσας συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις Ἔστεψα. Θηλυ- 50
κῶς δὲ τὴν θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν θεοφορουμένῃ, μέσως μεθύων θηρίκλειον τριχότυλον. καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, Τὰς Θηρικλείους τὰς μεγάλας χρυσᾶς ἔτι μοι Εὖ οἶδα, καὶ τῶν ῥοδιακῶν. ἥδιστα γὰρ Ἐκ τῶν τοιούτων αἰχμῶν ποτηρίων Εἴωθα πίνειν. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ περὶ
τῆς

Marginal notes: ἠθάνιον. ἡμίτομος. Θηρίκλειος. Lib. 5.

τῆ ἀθήνησιν ἀκροπόλεως ὀλίγους ὠνόμασεν, εἰπὼν τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ἃ ποτ' ὤφειλε Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ γελῷος ἐν Φιλαδέλφοις ἢ ἀποκαρτεροῦντί φησιν ἐφεξῆς, στρώματ' ἀργυρώματα θηρίκλεια τορευτὰ πολυτελῆ ποτήρια ἕτερα. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Φιλωνίδῃ. Τοιγαροῦν ἐμοὶ μετ' ἀξίων; ὁ δεσπότης Διὰ ῥητὴν τῶν θηρικλείων εὐκύκλωτον ἀσπίδα, Ὑπεραφρίζουσαν τρυφῶσαν ἴσον ἴσῳ κεκραμένην Προσφέρων ἐνέχεεν, οἶμαι χρηστότητος οὕνεκα, Εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκεν βαπτίσας ἐρωτικῶς. Θεόφιλος δὲ ἐν Βοιωτίᾳ Τετρακότυλον δὲ κύλικα κεραμέαν τινὰ Τῶν θηρικλείων, πῶς δοκεῖς, κυκλοῦσι Καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν. οὐδ' αὖ Αὐτοκλῆς Οὕτως μέτρῳ τὴν εὔρυθμον τῇ λέξει Ἀρκεῖ μοι. ἐν δὲ πρυτανεῖοις, καὶ κύλικα θηρικλείαν εἰσφέρει, πλέον Ἢ κοτύλας χωροῦσαν ἐπ' ἀγαθῆς τύχης. Ἴθμον. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων κυπρίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν. Κάδος. Σιμμίας ποτήριον παρατιθέμενος Ἀνακρέοντος, Ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς, Οἴνου δὲ ἐξέπιον κάδον. Ἐπιγένης δὲ ἐν μνήματι φησὶν κεραμεῖς κάδους ὅλας ἀκρωμίας, ἐστὶ δὲ κρατῆρες ἀλλά τι κατ' ἕκαστον δεῖ λέγειν.

Ἴθμον. Κάδος.

Ὅτι γὰρ αὐτὸς βασιλεὺς φησὶ λέγεις ἀφῖχθαι δηλαδὴ Πιξώδαρον. Ἡδύλος ἐπιγράμμασιν, Πίνωμεν καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον, Εὕροιμεν λεπτόν καί τι μελιχρὸν ἔπος, Ἀλλὰ κάδοις Χίου με κατάβρεχε, καὶ λέγε παῖζε Ἡδύλε. μισῶ ζῆν ἐς κενὸν οὐ μεθύων. καὶ ἐν ἄλλῳ, Ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτῶν Πασισωκλῆς Εἰς ἠῶ πίνει τετρακόσιοι κάδοις, Εἶτ' ἐξαίφνης που τυχὸν οἴχεται, ἀλλὰ παρ' οἶνον Σικελίδου παίζει πουλὺ μελιχρότερον, Ἐστὶ δὲ δὴ πολὺ στιβαρώτερος, ὡς δ' ἐπιλάμπει Ἡ χάρις, ὥστε φίλει καὶ γράφε καὶ μέθυε. Κλείταρχος δὲ ἐν ταῖς γλώσσαις τὸ κεράμιον φησὶν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ φοινικηίου φησὶν οἴνου κάδον. Καδίσκος. Φιλήμων ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι ποτηρίου εἶδος. ἀγγεῖον δ' ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς κτησίους Δίας ἐγκαθιδρύουσιν ὡς Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ ἐξηγητικῷ γράφων οὕτως Διὸς κτησίου σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. καδίσκον καινὸν δίωτον ἐπιθημάτων στέψαντα τὰ ὦτα ἐρίῳ λευκῷ, καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κροκίου καὶ ἐνθεῖναι ὅτι ἂν εὕρῃς, καὶ ἐγχέαι ἀμβροσίαν, ἡ δ' ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνές, ἔλαιον, παγκαρπία ἅπερ ἔμβαλε. μνημονεύει τοῦ καδίσκου καὶ Στράττις ὁ κωμικὸς ἐν Λημνομέδᾳ λέγων οὕτως. Ἑρμῆς ὃν ἕλκουσ' οἱ μὲν ἐκ προσχιδίου, Οἱ δ' ἐκ καδίσκου τὸν ἴσον κεκραμένον. Κάνθαρος. Ὅτι μὲν πλοίου ὄνομα κοινόν, ὅτι δὲ καὶ ποτήριόν τι οὕτω καλεῖται. Ἀμειψίας ἐν ἀποκοτταβίζουσι φησίν, ἡ μαμμία φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους. Ἄλεξις δὲ ἐν Κρατείᾳ. ὁ δὲ λόγος περί τινος ἐν καπηλείῳ πίνοντος, Εἶθ' ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τῶν ἀνδρῶν τούτων τινὰ Κάνθαρον καταστρέφοντα, πλησίον δὲ κείμενον Στρωμάτιόν τι καὶ γύλιον αὐτοῦ. Εὔβουλος δ' ἐν Παμφίλῳ πολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματος φησίν. Ἐγὼ δὲ καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν κατ' ἀντικρὺ Τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα, Ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου, Κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα Ὀβολοῦ παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον.

Καδίσκος. Κάνθαρος.

Καὶ πάλιν. ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι δὴ κενὸς ὡς ξηραίνεται. καὶ ἔτι Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἠφάνικε. πηλίκον τινὰ οἴεσθε μέγεθος. Ἀρεσίας, μέγαν πάνυ καὶ ξηρὸν ἐποίησεν εὐθέως τὸν κάνθαρον. Ξέναρχος δὲ ἐν Πριάπῳ φησὶ τάδε, Σὺ δὲ μὴ κατέγχει παιδάριον εἰς ἀργυροῦν, Εἰς τὸ βαθὺ δὲ πάλιν ἄγωμεν εἰς τὸν κάνθαρον, Παιδάριον ἔγχει νὴ Δία νὴ τὸν κάνθαρον. Ἐπιγένης ἡρωΐνῃ. Ἀλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους, Ὦ τάλαν ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ Καὶ γλαφυρὰ πάντες ὥσπερ αὐτὰ τὰ ποτήρια, Οὐ τὸν οἶνον πιόμενοι. Σωσικράτης Φιλαδέλφοις. Λεπτὰ δὲ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν, Αὔρα κόρη Κερκωνὸς ἡσύχῳ ποδὶ Προσῆγε πράως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον. Φρύνιχος κωμαστάς, εἶτα κεραμεύων ἐν οἴκῳ σώφρονος Χαιρέστρατος ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαεν οἴνου κανθάρους. Νικόστρατος Διαβόλῳ. ἡ ναῦς δὲ πότερον εἰκόσορος ἐστὶν ἢ κύκνος ἢ κάνθαρος. τουτὶ γὰρ ἐὰν πύθωμαι ὅτι αὐτὸς περιάγω τὰ πάντα ἔμελλα κυκνοκάνθαρος ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος. Μένανδρος δὲ ναυκλήρῳ. Ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος Θεόφιλος ἡμῖν ὦ Στράτων, ὡς εὖ καλὸν Τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον. Πρῶτος γ' ἐγώ σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον Ποῖον τὸ πλοῖον. καὶ μετ' ὀλίγα τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι λέγεις, ἐγὼ τὴν ἐμὴν κἀνήν ναῦν Καλλικλῆς ἐποίησε τὸν καλούμενον Εὐφράνωρ ἐκυβέρνα θούριος. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων φησίν, ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν ἱππεὺς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη περιεστεφανωκὼς, τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμαὶ ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας. ἐκπώματα δὲ κεραμεοῦς κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον, ἀνακεχυμένας ἔχοντα τὰς φλόγας. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμα, φησὶ Φιλέταιρος Πηλεύς. ὁ Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως, Ξηροῦ λυχνοποιοῦ κανθάρου πενιχροῦ πάνυ Ἀλλ' οὐ τυράννου. νὴ Δί'. ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον κοσμάριον ἐστὶ κάνθαρος, Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν Βοιωτίᾳ Καρ-

Κεράμιον. Macrob. lib. 5. cap. 21.

χήσιον. Καλλίξενος ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φησὶν, ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος καθήκοντα, ἔστι δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασται. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴγε ὁ Ζεὺς ὁμιλήσας Ἀλκμήνῃ, ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ, καὶ Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηὶ κατασκευασμάτων, τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν, τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος, τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχήσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον τετράγωνον πάντῃ, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς. αὗται δὲ προὔχουσι μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω, ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα, καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφώ. κεῖνοι δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον καὶ ἔλειβον. ἀράσαντο δὲ πάμπαν ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ. Σοφοκλῆς δὲ Τυροῖ προσθῆναι μέσην τράπεζαν ἀμφὶ σιτία τε καὶ καρχήσια, πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας καὶ γενέσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεκραμένα τιθέναι ποτήρια, καθὰ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν κεγχροειδῆ, καὶ ἄρξῃ τῶν φιλολογῶν τοῦ ε πρὸς τὸ α ἀντὶ τοῦ κεγχρήσιον, διὸ καὶ Ὅμηρος τοὺς ὑπὸ δίψους κεκαυμένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς ὅροις παρὰ λακεδαιμονίοις φησὶν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὸ δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διός, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη.

Κάλπιον. Κάλπιον. ποτήριον τι ἐρυθραῖον, ὥς φησι Πάμφιλος, οἶμαι δ' αὐτὸ οἷον ἐστὶ τὸ σκάφιον.

Κελέβη. Κελέβη. Τούτου τοῦ ἐκπώματος Ἀνακρέων μνημονεύει. ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅπως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδος ἐστὶ ποτηρίου, ἢ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χεῖν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβὴν ἢ τὸ λάβειν. τοῦτο δ' ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ συνήθως ἔταττον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σιληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασίν, οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ ποτήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ γὰρ Ἀντίμαχος ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησί. Κήρυκας ἀθανάτοισι φέρειν μέλανος οἴνοιο, Ἀσκὸν ἐνὶ πλεῖον κελεβεῖον ὅττι φέριστον, Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπληθὸς καὶ πάλιν. ἀτὰρ ἀμφίθετον κελέβειον ἑλόντες, Ἔμπλειον μέλιτος τὸ ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν. Ἀλλαχοῦ δέ φησι. Καὶ χρύσεια δέπαστρα, καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τὸ ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε προειπὼν ποτήρια δέπαστρα. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν ταῖς φαρμακευτρίαις φησί, Στέψον τὰν κελέβαν φοινικίῳ οἷος ἀώτῳ. Καὶ Εὐφορίων, ἢ πόθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποάφυσας ὕδωρ. Ἀνακρέων ᾠνοχόει δ' ἀμφίπολος μελιχρὸν οἶνον τρικύαθον κελέβην ἔχουσα. Διονύσιος δ' ὁ Λεπτός, ἐξηγούμενος Θεοδωρίδα τὸ εἰς τὸν ἔρωτα μέλος, τὴν κελέβην φησὶ τίθεσθαι ἐπὶ ὀρθοῦ ποτηρίου, οἷον προυσιάδος καὶ θηρικλείου.

Κέρας. Κέρας. Τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. δῆλον δ' ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι, ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φασκόντων. καὶ τὸ ἀγγεῖον δὲ ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατὴρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατὴρ ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. διαμένει δὲ καὶ ἔτι νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα ῥυτὰ καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων, ὁ δ' ἀμαντ' δ' ἐπεὶ φῶρες δάεν ῥιπὰν μελιαδέος οἴνου ἐσσυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τράπεζαν ὤθεον. αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο. Ξενοφῶν δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς ἀναβάσεως διηγούμενος τὸ παρὰ τῷ θρακὶ Σεύθῃ συμπόσιον γράφει οὕτως. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Σεύθην, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προὔτεινον. ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ περὶ Παφλαγόνων διηγούμενος φησί, κατακείμενοι δ' ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖς τοὺς περραιβοὺς παρίστησιν, ἀντὶ ποτηρίων τοῖς κέρασι χρωμένους διὰ τούτων, ἀργυρηλάτοις κέρασι χρυσᾶ στόμια προσβεβλημένοις. καὶ Σοφοκλῆς πανδώρᾳ Καὶ πλῆρες ἐκπιόντι χρύσεον κέρας Τρίψαι γέμοντα μαλθακῆς ὑπ' ὠλένης. Ἕρμιππος μύροις. Οἶσθα νῦν ὅ μοι ποίησον τὴν δὲ νῦν μή μοι δίδου, Ἐκ δὲ τοῦ κέρατος αὖ μοι δὸς πιεῖν ἅπαξ μόνον. Λυκοῦργος δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου Φίλιππον φησὶ τὸν βασιλέα προπίνειν κέρατι τούτοις, οἷς ἐφιλοφρονεῖτο. τοὺς δὲ Παιόνων βασιλεῖς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, τῶν βοῶν τῶν παρ' αὐτοῖς γινομένων μεγάλα κέρατα φυόντων ὡς χωρεῖν τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπώματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν τὰ χείλη περιαργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος

ἐν τῷ

ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησὶν, ἔπινε τὸ νεκτάρεον πόμα ἐν χρυσαῖς προτομαῖς τε ἄλλων κε-
ράτων. ἔβρεχον δὲ περὶ μικρόν. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέρατα ἔπινον ἐξ αὐτῶν. ἔστι γοῦν
τοῦτο εὑρεῖν ἐν τοῖς δημιοπράτοις ἀναγεγραμμένον οὕτως. ἐκ στήλης ἀνακειμένης ἐν ἀκροπόλει, ἣ τὰ
ἀναθήματα περιέχει, κέρας, ἔκπωμα ἀργυροῦν, καὶ περισκελὶς, πρόσεστι κέρνος ἀγγεῖον κεραμεοῦν
ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους, ἐν οἷς φασὶ μήκωνες λευκοὶ πυροὶ κριθαὶ πί-
σοι, λάθυροι ὦχροι φακοί. ὁ δὲ βαστάζας αὐτὸ, οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος
ἐν τρίτῳ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. Κισσύβιον. Τὸ μονῶτον ποτήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δὲ
ὁ παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαίνειν παρ᾽ Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ. πᾶς
δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς, Ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος Πόνων ἀναψυκτῆρ᾽, ὁ δ᾽ ἀμ-
10 πέλων γάνος. Τὸ γὰρ κισσύβιον φησὶ λέγεσθαι ὑπὸ συνόδου ἀγροικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα
τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δέ φησιν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύ-
πελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ᾽ ἀρχὰς ἐκ κισσίνου
κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ᾽ ὁ κολοφώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῷ ἱερο-
ποιεῖν τοῦ Διδυμαίου Διὸς κισσοῦ σπονδοποιοῦνται πετάλοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύ-
βια φωνεῖται. Ὅμηρος, Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο. Ἀσκληπιάδης δ᾽ ὁ μυρλεα-
νὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆ-
το, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ. Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ, θατέρῳ δὲ Εὔμαιος. Καλ-
λίμαχος δ᾽ ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχρήσει τῶν ὀνομάτων, λέγων ἐπὶ τοῦ Ἰκίου ξένου τοῦ παρὰ
τῷ Ἀθηναίῳ Πολλίδι συνεστιαθέντος αὐτῷ. Καὶ γὰρ ὁ θρηϊκίην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν
20 Ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ᾽ ἥδετο κισσυβίῳ, Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ᾽ ἔλεξα περισταχέντος ἀλείσου Τὸ
τρίτον. Ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυ-
λάττει. εἰκάσειε δ᾽ ἄν τις τὸ κισσύβιον τὸ πρῶτον ἐργασθῆναι ὑπὸ ποιμένων ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλ-
λοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, τὸ δ᾽ ἐστὶ χωρεῖν, Οὐδὸς δ᾽ ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται.
καὶ ἡ τοῦ ὄφεως κατάδυσις χειὴ ἡ καταδεχομένη τὸ ζῶον, καὶ κήθιον τὸ κάδιον τὸ χωροῦν τοὺς ἀστρα-
γάλους. Διονύσιος δ᾽ ὁ σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τὸ ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ἔφη γρά-
φων οὕτως, καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν.
Κιβώριον. Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Εὐφορίωνα φησὶ τὸν ποιητὴν παρὰ Πρυτάνιδι δειπνοῦντα
πεποιῆσθαι πολυτελῶς. τοῦ δὲ Πρυτάνιδος εὖ μάλα προβεβηκότος, λαβὼν ἓν τῶν κιβωρίων ὡς ἐξοι-
νῶν καὶ μεθύων ἐνούρησε. Δίδυμος δὲ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα συμ-
30 βία, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Κόνδυ, ποτήριον ἀσιατι-
κόν. Μένανδρος κοτύλας χωροῦν δέκα, καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν στρουθίον. Ἵππαρχος
αὐχούμενον. Προσέχεις τι τούτῳ τῷ στρατιώτῃ τοῦ δὲ δεῖ, Ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν ἐν οἶ-
δ᾽ ἐγὼ, Ἀλλ᾽ ἢ δαπίδιον ἐν ἀγαπητὸν ποικίλον, Πέρσας ἔχον καὶ γρῦπας ἐξώλεις τινὰς Τῶν
περσικῶν ἐς κόρακας ὦ μαστίγια, Καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον. Νικόμαχος δ᾽ ἐν πρώτῳ
περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων φησί. τὸ δὲ κόνδυ ἔστι μὲν περσικόν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἕρμιππος ἀστρολογικὸς
ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα, καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς, διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι.
Παγκράτης δ᾽ ἐν πρώτῳ Βοκχορηΐδος, Αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο, Νέκταρ ἐπ᾽
ἄλλην ἀπήνην ἐβαινε πόδα. Κονώνιος. Ἴστρος ὁ καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν
Αἰγύπτῳ πόλεως γράφων οὕτως. κυλίκων κονωνίων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλύστων ζεῦγος.
40 Κότυλος. Τὰ μονῶτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ᾽ ἐν τῷ πρὸς
Λυκόφρονα παρὰ σικυωνίοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ.
ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνίοτε. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Ἴων ὁ χῖος κότυλον οἴνου πλέον λέγων. Ἕρμιππος
δ᾽ ἐν θεοῖς τόν τε κότυλον πρῶτον ἤνεγκεν ἐχυρὸν τῶν γειτόνων. καὶ Πλάτων ἐν Διῒ κακουμένῳ
τὸν κότυλον φέρει φησί. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις, ὁ δὲ
ἱερεὺς εὐήγορος ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὴν καλὴν σκευὴν ἔχων οἶνον ἐξέχεεν ἐκ κοτύλου. Πάμφι-
λος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ᾽ εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ᾽ ἐν τῷ περὶ τοῦ Δίου κῳδίου φη-
σί, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἴρεται ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος πε-
ριενηνοχότες, τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους.
ἔνι δὲ ἐν αὐτοῖς ὄρμινοι, μήκωνες, λευκοί, πυροί, κριθαί, πίσοι, λάθυροι, ὦχροι, φακοί, κύαμοι, ζειαί,
50 βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, οἶον ἔριον ἄπλυτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας οἷον λικνο-
φορήσας τούτων γεύεται. Κοτύλη. Ἀριστοφάνης κωκάλῳ, ἄλλαι ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες θα-
σίου μέλανος μεστὸν κεραμευομένας κοτύλαις μεγάλαις ἐγχέουσαι σφετέρου δ᾽ ἔμας οὐδὲν ἀπο-
σμοῦν, ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἔπι τε Ζηνόδοτος.

Κισσύβιον.

ὀδ. ι.

ὀδ. ξ. καὶ π.

Κυμβίον.

Κιβώριον.

Κόνδυ.

Κονώνιος.

Κότυλος.

Κοτύλη.

πάντη δ᾽ ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα. καὶ, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου. Σιμάριστος δὲ τὸ λευκὸν ποτήριον οὕτως καλεῖσθαι. Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὀνομασθῆναι τὸν ποιητὴν φησὶν, καὶ κοτύλην, ἣν κύλικα μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα. παραπλήσιον δ᾽ ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ, ποτήριον δὲ ἄλλο εἶναι. λέγεσθαι δὲ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς, καί τισι τῶν Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῷ προειρημένῳ ἓν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Κράτης ἐν παιδιαῖς, καὶ Ἕρμιππος ἐν θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. Θουκυδίδης ἐδίδοσαν μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Ἀριστοφάνης προαγῶνι, ὁ δ᾽ ἀλφίτων πριάμενος τρεῖς χοίνικας, Κοτύλης δεούσης εἴκοσ᾽ ἀπολογίζεται. Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην φησὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον, ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσθῆναι δυνάμενον. καὶ ἐγκοτύλη δέ τις παιδιὰ καλεῖται, ἐν ᾗ κοιλάναντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ἐν Ἰταλικαῖς γλώσσαις καὶ Ἡράκλειτος, ὥς φησι Πάμφιλος τὴν κοτύλην καλεῖσθαι, καὶ ἡμίναν παρατιθέμενος Ἐπιχάρμου, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. καὶ Σώφρων κατάστρεψον τέκνον τὰν ἡμίναν. κοτυλίσκην δ᾽ εἴρηκε Φερεκράτης ἐν κοριαννοῖ, τὴν κοτυλίσκην μυσαμῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι, κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκομμένον. κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης, καὶ αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παραγώγως κοτυληδόνες. καὶ τὰ κύμβαλα δ᾽ Αἰσχύλος ἐν Ἠδωνοῖς κοτύλας εἴρηκεν, ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. Μαρσύας δέ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦν καλεῖσθαι ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος, καὶ οἷς χρῶνται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Θυατειρηνὸς παρατιθέμενος τὸ ἐκ νεφελῶν Ἀριστοφάνους, μὴ δὲ σίψῃ κοτυλίσκον. Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι

Ἡμίνα.

Κοτταβίς.

τὴν κοτύλην ἄλεισον. Κοτταβίς. Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλίαν νομίμων δειπνῶν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα. καθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ, φησὶν ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοττάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστα εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τιθεμένου ἐξ ἴσου διαστήματος ἴσον, καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν, ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τὸ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούντων.

Κρατάνιον.

Κρατάνιον. Μή ποτε τὸ νῦν καλούμενον κράνειον ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων οὖν, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν, περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγων μεταποντίνων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα. ναὸς μεταποντίνων, ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυσάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι, ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίττινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν, σειρὴν ἀργυρᾶ, καρχήσια δύο ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἥρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραῖ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυσάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς Κυρηναίων ἀνάθημα, βατιάκιον ἀργυροῦν.

Κρουνεῖα.

Κρουνεῖα. Ἐπιγένης μνηματίῳ, κρατῆρες κάδοι ἀλκεῖα, κρουνεῖα ἔστι γὰρ κρουνίκα.

Κυαθίς.

Κυαθίς. κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ, γυναῖκες αἳ τὰν θεόν φαντὶ ἐξελᾶν, ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κυαθίδι τρίοδοι ἀλεξιφαρμάκων.

Κύλιξ.

Κύλιξ. Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, νυνὶ δὲ ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ὥσπερ πιεῖν ἔγχυτα ἐπιθεὶς γονηθμόν. ταῦτα δ᾽ ἐστὶ κεράμεα ποτήρια, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ, ἀφ᾽ ὧν καλεῖται τὸ κυλικηγορεῖν, ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικι τις ἀγορεύῃ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλιχνίδα διὰ τὸ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δὲ ἐπίσημοι κύλικες αἵ τε ἀργεῖαι καὶ αἱ ἀττικαί, καὶ τῶν μὲν ἀττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖσδε, ὦ Θρασύβουλ᾽ ἐρατᾶν ὄχημ᾽ ἀοιδᾶν τοῦτο πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνοῖσιν εἴη συμπόταισί τε γλυκερὸν καὶ Διωνύσοιο καρπῷ, καὶ κυλίκεσσιν Ἀθηναίῃσι κέντρον. αἱ δὲ ἀργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς ἀττικάς. φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὡς Σιμωνίδης φησὶν ὁ ἀμόργιος. αὕτη δὲ φοξίχειλος εἰς ὀξὺ ἀνηγμένη οἷοί εἰσιν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου, φοξὸς ἔην κεφαλήν, καὶ ἔστιν οἷον φαοξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται,

νονται, καὶ ἐν τῇ τοῦ συσσίτου ἡμῶν Ἀθηναίου ναυκράτει. εἰσὶ γὰρ φιαλώδεις μὲν οὐ ἐπὶ τόρνον, ἀλλ᾽
ὥσπερ δακτύλῳ πεποιημέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα, πυθμένα πλάτος ἐκτεταμένον. πολλοὶ
δὲ ἐν τῇ ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ᾽ ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμέων πύλη κεραμικὴ καλεῖται, καὶ
βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ. ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ χῖαι κύλικες, ὡς μνημονεύει Ἕρμιππος
ἐν στρατιώταις, χία δὲ κύλιξ ὑψοῦ κρέμαται περὶ πασσάλου. Γλαύκων δ᾽ ἐν ταῖς γλώσσαις, κυ-
πρίους φησὶ τὴν κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ἱππῶναξ δ᾽ ἐν συνωνύμοις οὕτως γράφει, ἄλεισον, πο-
τήριον, κύπελλον, ἄμφωτις, σκύφος, κύλιξ, κώθων, καρχήσιον, φιάλη. Ἀρχαιος δὲ ὁ ἐρετριεὺς ἐν
ἀλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικας παραγώγως, κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων. ἀλλ᾽ ὡς τάχιστα δ᾽ ὕδωρ με-
νον φέρειν, κοινόν τε χρὴ κρατῆρα καὶ κυλιχνίδας. καὶ Ἀλκαῖος, πίνωμεν τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν; δά-
κτυλος ἁμέρα, κὰδ δ᾽ ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις αἶ τὰ ποικίλαις. οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς λα-
θικήδεα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν, ἔγχεαι κέρνα, ἕνα καὶ πλέους, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ λάταγες ποτέον-
ται κυλίχναν ἀπὸ Τηΐαν. ὡς διαφόρων γινομένων, καὶ ἐν τῷ κυλικῶν. Φερεκράτης κοριαννοῖ,

Κυλιχνίδες.

Ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ διεφθορὼς ἔρχομαι, Ξηρὰν ἔχουσαν τὴν φάρυγγα, δός τι πιεῖν. Γλαῦ-
σχρόν τί μοι τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεώ, Εἰ λάβω † κυαθος τὴν κυλίσκην μεσλαμῶς, Μικράν γε. κι-
νεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολὴ, Ἐξ οὗπερ ἔπιον ἐκ διαίτης φάρμακον. ὅτι δὲ μεγάλοις ποτηρίοις
αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο, αὐτὸς ἔφηκε Φερεκράτης ἐν τυραννίδι, Εἶτα κεραμεύσαντα τοῖς ἀνδράσι πο-
τήρια Πλατέα, τοῖχον οὐκ ἔχοντ᾽, ἀλλ᾽ αὐτὸ τοὔδαφος μόνον, Κοὐχὶ δεχόμενα οὐδὲ κόγχην,
ἐμφερῆ γευστηρίοις. Φασὶ δ᾽ αὐταῖσι βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας Οἰναγωγοὺς περιφε-
ρεῖς, λεπτὰς μέσας γαστροειδεῖς, Οὐκ ἀβύλους, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμένας Αὐθ᾽ ὅπως αὐ-
κλεγίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ, Εἶθ᾽ ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ᾽ ἐκπιεῖν, Λοιδοροῦσιν κὰ-
μνύουσι μὴ ᾽κπιεῖν, ἀλλ᾽ ἢ μίαν. Ἡ δὲ κρείττων ἢ με᾽ δέειν χιλίων ποτηρίων. Κυμβία. Τὰ κοῖ-
λα ποτήρια καὶ μικρά, Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθὸν πυθμέ-
να μὴ ἐχόντων, μὴ δὲ ὦτα. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀριστονίκου τὰ κῦφα. Νίκανδρος δ᾽ ὁ θυατειρηνὸς τὸ
χυθὲν ὠτίον ποτήριον ὀνομάζεσθαι Θεόπομπον ἐν μήδῳ. Φιλήμων φάσματι, ἐπεὶ δὲ ἡ ῥοδία κυμ-
βίον ἀκράτου κατασείσαξεν ὑμῖν ἄνω. Διονύσιος δ᾽ ὁ σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται
εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. φησὶ γὰρ ὡς Ὀδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου, ὤρεξε τῷ κύκλωπι.
οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ᾽ Ὁμήρῳ. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶ-
μα, ταχέως ἂν ὑπὸ τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου,
ἀκολουθῶν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ περὶ ἐνέργους καὶ Μνησιβούλου. φησὶ δὲ Δί-
δυμος ὁ γραμματικός, ἐπίμηκες εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Ἀνα-
ξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις, Μεγάλ᾽ ἴσως ποτήρια προπινόμενα, καὶ κατ᾽ ἀκράτου, Κυμβί᾽ ἐκάρω-
σεν ὑμᾶς. ἀνακεχάτικεν μὲν οὖν. Ἄλεξις ἱππεῖ. τὰ τε κυμβί᾽ ἦν Πρόσωπ᾽ ἔχοντα χρυσᾶ πρὸς
θεῶν νὴ τὸν Δία. Ἦν γὰρ ὦ τάλαιν᾽ ἔγωγε κακῶν. Ἐρατοσθένης δ᾽ ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν λάκω-
να ἐπιστολῇ, ὡς κυαθῶδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως. θαυμάζουσι δὲ οἱ αὐτοί,
καὶ πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ κυμβίον μόνην φιάλην προσεκέκτητο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν
ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτῆσιν παρειλῆφθαι. κυάθῳ μὲν
οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλῃ. κρατῆρα γὰρ ἵστασαν τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλη-
τον, ἀλλὰ τῆς κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ᾽ ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιά-
λης, ᾠνοχόουν ἐφεξῆς, τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ᾽ ἡμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς
φιδιτίοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βούλοιντο, προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλ-
λιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. ὅταν δ᾽ Ἔφιππος ἐν
ἐφήβοις λέγῃ, οὐ κύλικ᾽ ᾔδει τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει. Οὐ κυμβίοισι πεπολέμηκ᾽ Εὐριπίδης,
οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητήν, ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐτῷ ἤτοι φίλοινόν τινα, ἢ αἰτίαν ἔχοντα
οὐ χρηστήν, ὥς φησιν Ἀντίοχος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμέ-
νων ποιητῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἐστιάσεις κυμβία, καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι, εἰς
ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν νηρηΐσιν, Δὸς δή τὸν χο᾽ αὐτῷ σύγκα-
με, καὶ τὸ κυμβίον φέρων, Εὐριπίδης τις σήμερον γενήσεται. καὶ Ἔφιππος ἐν ὁμοίοις, ἢ ἐν ὀβε-
λιαφόροις, Διονυσίου δὲ δράματ᾽ ἐκμαθεῖν δέοι, Καὶ Δημοφῶντος ἅττ᾽ ἐποίησεν εἰς Κότυν,
Ῥήσεις τε ἐπὶ τὸ δεῖπνον Θεωρός μοι λέγοι, Λυθεῖτο κύσαιμι τῆς ἔξω θύραν. Κυμβία τε πα-
ρέχοιμ᾽ ἑστιῶν Εὐριπίδῃ. ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη, Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ φησίν, ὑπποισιν ἢ
κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα. Κύμβα ποτήριον, Ἀπολλόδωρος παφίοις. Κύπελλον. Τοῦτο πότερον
ἐστὶ ταὐτὸ τῷ ἀλείσῳ, καὶ τῷ δέπαι, ἢ ὀνόματι διαλλάσσει. Τοῖς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες ἀ-
χαιῶν Δειδέχατ᾽ ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας, καὶ τὸ

Κυμβία.

Κύπελλον.

ἄλεισον

ἔλαβον ἀμφικύπελλον, οὕτω δὲ καὶ οὗτος. κύφον δὲ μόνον. ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον, ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς πέλλαις συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα. ἢ ἀμφικύπελλα, οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤμων, διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς, χρύσειον ἀμφωτον. Ἀντίμαχος δ᾽ ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος, Πᾶσιν δ᾽ ἡγεμόνεσσιν ἐπιχέομεν κήρυκες Χρύσεα καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντες. Σιληνὸς δέ φησιν κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, Κύπελλα δ᾽ ἐν ἔθηκε συβώτης. Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος, ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον. Κυπρίους τὸ δὲ δίωτον, καὶ τετρῶτον Κρῆτας. Φιλίτας δὲ Συρακουσίους κύπελλα καλεῖν, τὰ τῶν μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα. Κύμβη. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβα. Κώθων. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως. χωρὶς δὲ τούτων τὰ σμικρότατα εἰς τὴν δίαιταν ἐπιτηδεύματα ἄριστα Λακωνικὰ ἱμάτια φορεῖν, ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα. κώθων Λακωνικὸν ἔκπωμα, χρησιμώτατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλιῷ. οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικὸν, πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὖν τὸ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πῶμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὑτῷ. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῇ πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγγείοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, γράφει οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτο μέρος τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν δρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἄργει μὲν, ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτάς. ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φιδιτίοις ἐν πιθάκναις. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως, Ἀλλ᾽ ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς Φοίτα καὶ κοίλων πώματ᾽ ἄφελκε κάδων. Ἄγρει δ᾽ οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός, οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα. ὡς τῆς κύλικος λεγομένης κώθωνος. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς ἀσπίδων αὐδηκικῶς πριάμενοι, κώθωνας. οἱ δὲ σκόροδα καὶ κρόμμυα. Ἡνίοχος Γοργόσι, πιεῖν τις ἐγχείτω λαβὼν πυριγενῆ κυκλοτερῆ βραχύωτον παχύστομον κώθωνα, παῖδα φάρυγγος. Θεόπομπος στρατιώτισιν, ἐγὼ γὰρ κώθωνος, ἐκ στρεψαύχενος πιοίμην, τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένος. Ἄλεξις ἐρίθοις, εἶτ᾽ ἐν τετρακοτύλῳ ἐπεσόβει κώθωνά μοι. πλεῖον οἴνου κτῆμα. ἀπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου, καὶ ἀκρατοκώθωνας καλοῦσι τοὺς πλείονα ἄκρατον σπῶντας, ὡς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλίξενος δ᾽ ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου πομπὴν, καὶ καταλέγων πολλὰ ἐκπώματα, γράφει καὶ τάδε. κώθωνες διμετρητοὶ δύο. περὶ δὲ τοῦ κωθωνίζεσθαι, καὶ ὅτι χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμός. Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολῇ φησὶν οὕτως. συμβαίνει τοὺς μὲν πολὺν ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. τὸ μέντοι κωθωνίζεσθαι διά τινων ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινα καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίνονται γάρ τινες ἡμῖν ἐκ τῶν καθ᾽ ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. ταύταις οὖν ἐστι τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ διὰ τῆς οὐρήσεως. τῶν δὲ καθάρσεων ὁ διὰ τῶν κωθωνισμῶν, πρέπει μάλιστα. κατακλύζεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις. ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ᾽ ἡμῶν διηθούμενον οὖρόν ἐστι δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμματι πλύνουσιν οἱ γναφεῖς. τρία δὲ παραφύλαττε ὅταν κωθωνίζῃ, μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μὴ δὲ ἄκρατον, μὴ δὲ πραγματίζεσθαι ἐν τοῖς κωθωνισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ, πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλεῖον ἔλαττον. εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῇς ἱκανῶς κινῆσαι σαυτὸν, πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ, καὶ εἰς τὴν πύελον κατακλίθητι σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ. Πολέμων δ᾽ ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶ Διόνυσος τέλειος καθήμενος ἐπὶ πέτρας, ἐξ εὐωνύμων δὲ αὐτοῦ σάτυρος φαλακρὸς ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνον τὸν ῥαβδωτὸν κρατῶν. Λαβρωνία. Ἐκπώματος Περσικοῦ εἶδος ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ πίνειν λαβρότητος ὠνομασμένον, πλατὺ δ᾽ ἐστὶ τῇ κατασκευῇ καὶ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. Μένανδρος ἁλιεῖ, Εὐπορουμένου δὲ μυρίοις ἐκ κυλίκων χρυσίον, Περσικαὶ στολαὶ δ᾽ ἐκεῖναι πορφυραῖ τορεύματα Ἔνδον ἦν, ἄνδρες ποτήρια τορεύματα, Κἀκτυπωμάτων πρόσωπα τραγέλαφοι λαβρώνια. ἐν δὲ Φιλαδέλφοις, Ἤδη δ᾽ ἐπίχυσις δακτύλιοι λαβρώνιοι, Πέρσαι δ᾽ ἔχοντες μυιοσόβας ἑστήκεσαν. Ἵππαρχος δ᾽ ἐν Θαΐδι, Ὁ λαβρώνιος δ᾽ ἐστ᾽ οὗτος ὄρνις Ἡράκλεις, Ποτήριον χρυσοῦς διακοσίους ἄγον, Ὦ πρόβατον φίλτατον λαβρώνιον. Δίφιλος πιθραύστῃ καὶ ἄλλα γένη καταλέγων ποτηρίων φησὶ, Τραγέλαφος, πρίστις, βατιάκη, λαβρώνιος, Ἄνδρα πόσιον δὴ ταῦθ᾽ ὁρᾷς ἥκιστά γε, Ἐκπωμάτων δ᾽ ὀνόματα πρὸς τῆς ἑστίας. Ὁ λαβρώνιος χρυσῶν δὲ πάνυ δ᾽ εἴκοσι. Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸ βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ. Λάκαιναι. κυλίκων

εἶδος

Margin notes: Κύμβη. Κώθων. Plutarch. in Lycurgo. Λαβρωνία. Λάκαιναι.

εἶδος ὅτι λεγόμενον ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐπιχειρήσαντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ θηρίκλειαι λέγονται. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι, Βαρύτιδας τ' εὐωχίας καὶ Χῖον ἐκ Λακαινᾶν κυλίκων μέθυ ἡδέως καὶ φίλως. Λεπαστή. Οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλή. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς μεγάλη. ἔστι δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν, κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης εἰρήνῃ, τί δῆτα νηπίοις οἴνου κύλικα λεπαστήν, ἀφ' ἧς δεῖ λάψαι, ὅντινα ἀθρόως πιεῖν, κατὰ ἀντίον τοῦ λεγομένου βομβυλιοῦ. φησὶ γάρ που ὁ αὐτός, Τὸ δ' αἷμα λαίλαπας τὸ μὲν ὥναξ διέσσυτα, Οἷον ἀθρόως μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ γηρυτάδῃ, ἣν δὲ τὸ πρᾶγμ' ἑορτή, περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ προσφέρων παῖς. ἐνέχει τε σφόδρα κυανοχροῦν. τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου. Ἀντιφά-

 νης δ' ἐν ἀσκληπιῷ, τὴν δὴ γραῦν τὴν ἀσθενοῦσαν πάνυ πάλαι τὴν βουτύλην ῥίζιον τρίψας τι μικρόν, δελεάσας τε γευστικῷ τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ τοῦτ' ἐποίησεν ἐκπιεῖν. Φιλύλλιος αὔγῃ, πάντα γὰρ ἦν μετ' ἀνδρῶν μειρακίων πινόντων, δμῶ δ' ἄλλων γραϊδίων μεγάλαισιν οἴνου χαίροντα λεπασταῖς. Θεόπομπος Παμφίλῃ, σπόγγος λυχνίς πλησίον λεπαστὴ πάνυ πυκνὴν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος τὸ τῆς καλεῖ. καὶ ἐν Μήδῳ, Ὡς ποτ' ἐκάλεσεν Καλλίστρατος υἷας Ἀχαιῶν

Κέρμα φίλον τι διδοὺς ὅτε συμμαχίαν ἐρέεινεν. Οἷον δ' ὁ κάλλιστος Δίμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυν

Λύσανδρον κώθωνι πρὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστήν. Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόην λεπαστὴν καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γένος εἶναι κύλικος. Φερεκράτης κραπατάλλοις, τῶν θεατῶν δ' ὅστις διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐκχαρύβδισεν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιός φησι, Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ περὶ κωμῳδίας παραθέμενος τὰ

 Φερεκράτους, καὶ αὐτός εἶναί φησι γένος κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει ῥοδιακῶν λέξεων, κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πλωματίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης δὲ κρησίν, Καὶ λεπαστὰν ἁδύοινον εὐφραίνει δ' ἡμέρας. Θεόπομπος Παμφίλῃ, λεπαστὴ μάλα συχνή, ἣν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος περιστατὸν βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνός, κύλιξ φησὶ μείζων παρατιθέμενος Τηλεκλείδου ἐκ πρυτάνεων, καὶ μελιχρὸν οἶνον ἕλκειν ἐξ ἡδυπνόου λεπαστῆς. Ἕρμιππος μοίραις, κἀγὼ Γάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιών, Τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα. Λοιβάσιον. κύλιξ ὥς φησι Κλέαρχος καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς. σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον. καλεῖσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα, ὑπὸ Ἀντιμάχου τοῦ Κολοφωνίου. Λέσβιον. Ὅτι ποτηρίου εἶδος, Ἡδύλος παρίστησιν ἐν

 ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων, Ἡ δειπνομένη καλλίστιον ἀνδράσι θαῦμα, Κἢν ψευδῆς νήστις τρεῖς χόας ἐξέπιεν, Ἧσο δὲ οἱ παφίη ζωρὸν μέθυ ποῦσα. θυωθέν, Κεῖται πορφυρέης λέσβιον ἐξ ὑέλου, Ἣν σώζοις πάντως, ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης Σοὶ τοῖχοι γλυκερῶν σκῦλα φέρουσι πόθων.

Λουτήριον. Ἐπιγένης μνηματίῳ ἐν τῷ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησὶ κρατῆρας, κάδοι, ὁλκεῖα, κεραμαῖναι, λουτήρια. ἀλλά τι καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν, ὄψει γὰρ αὐτός. Λυκιουργεῖς, φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται, ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμέναι, ὡς καὶ κονώνειοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει τοῦ Λύκωνος Δημοσθένης, ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, καὶ τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως, φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων, καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργέας ἡμιεργίας, ὅτι ἀκόντια δεῖ πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργα-

 σμένα. ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικός, τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ ἀκροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικός, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν. Ἀριστοφάνης τε γὰρ ἐν εἰρήνῃ φησί, τὸ δὲ πλοῖον ἔσται ναξιουργὴς κάνθαρος. Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, κλίνη μιλησιουργής, καὶ τράπεζα ῥηνειουργής. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶ προβόλους, δύο λυκιεργέας. μήποτ' οὖν καὶ παρὰ Δημοσθένει γραπτέον λυκιεργεῖς, ἵνα κέηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.

Μέλη. Οὕτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν φρέατι λέγων οὕτω, Σὺ δὲ τὴν μέλην Συρίσκε ταύτην λαβών, Ἔνεγκ' ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνην μανθάνεις, καὶ κατάχεον.

Μετάνιπτρον. Ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, μεταδιδομένη κύλιξ. Ἀντιφάνης λαμ-

 πάδι, δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον ἐντραγεῖν. σπονδὴ κεροτός. Δίφιλος σαπφοῖ, Ἀρχίλοχε δέξαι τήνδε τὴν μετανιπτρίδα Μεστὴν διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος. Ἔνιοι δὲ τὴν μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν κύκλωψι, καὶ δέξαι τήνδι μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας. Φιλέταιρος Ἀσκληπιῷ, ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα μεγάλην

Λεπαστή. Λοιβάσιον. Σπονδεῖον. Λέσβιον. Λουτήριον. Λυκιουργεῖς. Μέλη. Μετάνιπτρον.

γάλην ἀπ' αὐτῶν τῆς ὑγιείας τοὔνομα. Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ, μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι τὰς χεῖρας προπίνων τινί, φησί. σὺ δὲ τάνδ' εὔβακχον δροσοέσσαν πλήρη ματανιπτρίδα δέξαι· πραΰ τί τοι Βρόμιος γάνος τόδε δοὺς ἐπὶ τέρψιν ἅπαντας ἄγει. Ἀντιφάνης Λαμπάδι· τράπεζα † φυσωμένας, ἀλλὰ μίαν δαίμονος Ἀγαθοῦ ματανιπτρίδα. Νικόστρατος Αὐτεράστῃ, Μετανιπτρίδα αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον. Μαστός. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλος, φησὶ Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν. Ματθαλίδες. Βλαισὸς ἐν Σατύρνῳ φησὶν, ἐπὶ τῆς ματθαλίδας ἐπίχει ἡμῖν τῷ γλυκυτάτῳ. Πάμφιλος δέ φησι μή ποτε ἐκπώματος εἶναι εἶδος, ἀλλὰ μέτρον οἷον κύαθος, Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσι. Μάνης. Ποτηρίου εἶδος. Νίκων Κιθαρῳδῷ, Καὶ πάνυ τις εὐκαίρως προπίνων φησὶ παρίοντα, Μάνην δ' ἔχει κεραμεοῦν ἁδρόν, Χωροῦντα κοτύλας πέντ', ἴσως ἐδεξάμην. Παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. καλεῖται δὲ μάνης, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κοττάβου ἐφεστικὸς, ἀφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾷ ἔπεμπον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμωνεῖ χαλκεῖον ἔφη κάρα, λέγων οὕτως. Τάδ' ἐστὶ κνισμὸς, καὶ φιλημάτων ψόφος Τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια Τίθημι, καὶ βαλόντι χαλκεῖον κάρα. Ἀντιφάνης Ἀφροδίτης γοναῖς, Ἐγὼ ἐπιδείξω καθ' ἕν αὐτὸν τὸν κότταβον Ἀφιεῖς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα, ποίαν αὖ ὅπου τὸ Ὑποκείμενον ἄνω τὸ μικρὸν τὸ πινακίσκιον λέγεις. Τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ ἐν αὐτῷ ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ' ἄσεταί τις τοῦτ' ἐὰν τύχῃ μόνον, Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς τοῦ κοττάβου. Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης. Ἕρμιππος Μοίραις, ῥάβδον δ' ὄψει φησὶ τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροις κυλινδουμένην. μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀεί, τὴν δὲ ταλαίναν πλάστιγγ' ἂν ἴδοις παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Νεστορίς. Περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητής, Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, οὔατα δ' αὐτοῦ Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μὲν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσέοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τί τὸ οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, δύο ὦτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἄν τις ὑπόθοιτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὤτων. πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου. ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο λέγεται, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ ποτήριον, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα προθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης, ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων πῶς πεπαρμένους αὐτοὺς δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν λέγουσιν ἔξωθεν δεῖν ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς ἥλους κατὰ τὸ ἀργυροῦν ἔκπωμα κατὰ τὸν ἐμπαιστικῆς τέχνης. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον. Ἐμφαίνεται γὰρ, ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπερονημένων, καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος, ἐν δὲ οἱ ἧλοι Χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν Ἀργύρεον. Ἀπελλᾶς μὲν οὖν ὁ τορευτὴς ἐπιδεικνύων φησὶν ἡμῖν ἐν τισὶ Κορινθιακοῖς ἔργοις τὴν τῶν ἥλων θέσιν. ἐξοχὴ δὲ ἦν ὀλίγη τοῖς λαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀποτελοῦσα. πεπάρθαι δὲ λέγονται τοὺς ἥλους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν πρόσκεινται, καὶ πεπαρμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρμένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγον προὔχουσι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. καὶ περὶ τῶν ὤτων οὕτως διορίζονται. ὅτι εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθότι καὶ τὰ ἄλλα ποτήρια. ἄλλα δὲ δύο κατὰ τὸ κύρτωμα μέσον ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν μικρὰ παρόμοια ταῖς Κορινθιακαῖς ὑδρίαις. ὁ δὲ Ἀπελλᾶς ἐν τέχνῃ ὢν ἄγαν ὑπέδειξε τὴν τῶν τεσσάρων ὤτων θέσιν ἔχουσαν ὧδε. ἐκ μιᾶς οἱονεὶ ῥίζης, ἥ τις τῷ πυθμένι προσκυρεῖ, καθ' ἑκάτερον τὸ οὖς διασχιδεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τοῦ χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔτι μετεωριζόμεναι, κατὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου φυλάττουσι τὴν διάσχισιν. κατὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς τὴν τοῦ χείλους ἔρεισιν, πάλιν συμφυεῖς. καὶ γίνεται τὸν τρόπον τοῦτον τέτταρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ πάντων, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς θεωρεῖται. μάλιστα δὲ τῶν λεγομένων Σελευκίδων. τὸ δ' ἐπὶ τῶν δυοῖν πυθμένων ζητούμενον πῶς λέγεται, τὸ δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθμένα ἔχει τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ ὅλῳ ποτηρίῳ, καθότι τὰ λεγόμενα κυμβία, καὶ τὰς φιάλας. καὶ εἴ τι φιαλῶδές ἐστι τὴν ἰδέαν. τινὰ δὲ δύο, ὥσπερ τὰ ᾠοσκύφια, καὶ τὰ κανθάρια, καὶ τὰς σελευκίδας, καὶ καρχήσια, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἕνα μὲν γὰρ εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγχαλκευόμενον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ. ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ' εἰς πλατύτερον ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον. καὶ τὸ τοῦ Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὸν μὲν οἷον τοῦ ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα κυκλοτερῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους σύμμετρον. τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συνεχόμενον

Margin notes: Μανία. Ματταλίς. Μάνης. Νεστορίς. Il. λ. Il. α.

τεχόμενον ἐν κύκλῳ μείζονι, καθ' ὃ δὴ συμβέβηκεν εἰς ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν Νεστορίδα κατασκευάσαι, τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνεισενεγκάντων τὸ ἀργύριον, ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐξηγούμενος τὴν περὶ τὸν Διονύσιον διάταξιν φησὶ σκύφον εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα, καθάπερ αἱ δίπρωροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστερὰς ὡσπερεὶ δέ τινα ῥόπαλα δύο ὑποκεῖσθαι τῷ ποτηρίῳ πλάγια διὰ μήκους. ταῦτα δ' εἶναι τοὺς δύο πυθμένας. ὁ ποῖόν τι καὶ νῦν ἐστιν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνο τοῦ Νέστορος γεγονέναι. ἔστι δὲ ἀργύρεον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη. ἐγὼ δέ φησιν ὁ Μυρλεανὸς τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου, οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἥμερον τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς, καὶ τὰς φαντασίας καὶ τὰς περὶ τὴν ἴδιον τροφὴν τῷ περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦν εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοειδῆ κατεσκευάζοντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους φθόεις κυκλοτερεῖς, καὶ ἀστέρας ἔχοντας, οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας, καὶ τὸν ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισται καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν. ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλους ὁ ποιητὴς ἀπείκαζε, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας περιφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁμοίως. καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ, καθὼς καὶ Ἄρατος φησὶν ἐπ' αὐτῶν, οὐρανῷ αἰεὶ ἄρηρον ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφρασεν ὁ ποιητὴς τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς τῇ τοῦ ἐκπώματος φύσει τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανὸς, ἀργύρῳ προσέοικεν. οἱ δὲ ἀστέρες, χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες. ὑποθέμενος οὖν κατηστερισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι. λέγω δὲ τὰς πελειάδας, ὅταν γὰρ εἴπῃ δύο δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὡς τινὲς ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γάρ φησιν Ἀριστοτέλης εἶναι πελειάδα, καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς νῦν καλεῖ τὰς πλειάδας, πρὸς ἃς ἄροτός τε καὶ ἀμητὸς, καὶ τῶν καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος,

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων, Ἄρχεσθ' ἀμητοῖο, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.

καὶ Ἄρατος,

Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες ἀλλ' ὀνομασταί, Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται. Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο, Σημαίνειν ἐπένευσεν ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.

τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως, καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας, οἰκείως ἐντορνεύσει τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ. καὶ γὰρ τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διῒ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησί,

Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι, Τρήρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσι.

Οὐ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διῒ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν, ἄσεμνον γάρ, ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας, ταύτας καὶ τῷ Διῒ φέρειν τὴν ἀμβροσίαν, διόπερ ἐκ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων,

Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι.

ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε, δῆλον ἐκ τοῦ προτάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν.

Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται, Πληϊάδας θ' Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος, Ἄρκτον θ' ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος. ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντο εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη. τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τεθειμένον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ὠρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος. ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκφορὰ, καθ' ἣν αἱ πλειάδες λέγονται πέλειαι, καὶ πελειάδες παρὰ πολλοῖς ἐστι τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων, ἐν τῇ Μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διῒ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν, ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις. Δίδωσι δ' εὖ τοι Ἑρμᾶς ἐναγώνιος Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς. ἔτικτε δ' Ἄτλας ἑπτὰ ἰοπλοκάμων φιλᾶν θυγατρῶν τάν γ' ἔξοχον εἶδος, αἳ καλέονται πελειάδες οὐράνιαι. σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας οὔσας Ἄτλαντος θυγατέρας πελειάδας καλεῖ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, ἔστι δὲ ἐοικὸς ὀρείαν τε πελειάδων μὴ τηλόθεν Ὠρίωνα νεῖσθαι. σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων, διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος, ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληϊόνης τὸν Ὠρίωνα. ὀρείας δὲ λέ-

γει τὰς πλειάδας ἐν ἴσῳ περὶ συναιρέσεως κατὰ παράληψιν τοῦ υ, ἐπειδὴ κεῖνται ὑπὸ τὴν οὐρὰν τοῦ ταύρου.
καὶ Αἰσχύλος δὲ ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν. Αἱ δ' ἑπτὰ Ἄτλαντος
παῖδες ὠνομασμέναι, Πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανὸς τε γῆ Κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαν-
τασμάτων Ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες. ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκεν διὰ τὴν πρὸς τὰς
ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἡ δὲ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτον φησί, Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέ-
γας, οὐδ' ἄρα τίς νιν Ἤιδει μακάρων, ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι, Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ
ζαθέῳ τρέφον ἄντρῳ, Ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας
αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων, Γαμφηλῇ φορέεσκε ποτὸν Διὶ μητιόεντι Τόν, καὶ νικήσας πατέρα κρό-
νον εὐρύοπα Ζεύς, Ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν. Ὣς δ' αὔτως τρήρωσι πελειά-
σιν ὤπασε τιμήν, Αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματός ἄγγελοι εἰσίν. καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φη-
σίν, Αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι. Λαμπροκλῆς δ' ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς
αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς ἐν τούτοις, αἵ τε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖ-
σθε, καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν, ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει. Τὰς
δὲ βροτοὶ καλέουσι πελειάδας. καὶ πάλιν, Χειμέριαι δύνουσι πελειάδες. καὶ πάλιν, Τῆμος
ἀποκρύπτουσι πελειάδες. Οὐδὲν οὖν ἄπιστον καὶ Ὅμηρον τὰς πλειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πε-
λειάδας ὠνομακέναι. ἀποδεδειγμένου οὖν τοῦ ὅτι πλειάδες ἦσαν ἐντετορευμέναι περὶ τὸ ποτήριον, καθ'
ἕκαστον τῶν ὤτων, δύο ὑποθετέον, ἅς τε βούλεταί τις ὀρνιθομορφεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς,
ἄστροις δὲ πεποικιλμένας. τὸ μέν τοι ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, οὐχ ὡς περὶ ἓν ἕκαστον ἀκου-
στέον, γίνονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν. ἀλλ' ἐπείπερ ἔσχισται μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο
σχίσεις, τούτων δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, ἕκαστον μὲν ἂν λέγοιτο καθὸ τέτταρες
ἦσαν αἱ πᾶσαι σχίσεις τῶν ὤτων. ἑκάτερον δὲ καθὸ συμφυῆ πάλιν ἐπὶ τέλει γίνεται τῆς ἀναστάσεως
αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴπῃ, Δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποπυθμένες
ἦσαν, καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα, ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς
εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ συνεζευγμέναι. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ αἱ δοιαὶ σημαίνει, καὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν εἶδος τὸ
δύο, οἷον Δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα, καὶ δύο θεράποντε. σημαίνει δὲ καὶ τὸ
συμφυὲς, καὶ τὸ συνεζευγμένον κατ' ἀριθμόν, ὡς ἐν τούτοις, Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους Ἐξ
ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης ὁ δ' ἐλαίης. γίνονται οὖν ἐπὶ τῶν ὤτων τέσσαρες πελειάδες,
ἔπειθ' ὅταν ἐπενέγκῃ τὸ Δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπο-
πυθμένες ἦσαν. Ἀκουστέον οὐ πυθμένας, δύο ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διο-
νύσιος, ἀλλὰ κατὰ σύνθετον ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν. ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν
ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι, ὥστε διακρα-
τεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι. ἓξ δὲ τὰς πάσας γίνεσθαι πλειά-
δας, ἐπείπερ ὁρῶνται τοσαῦται. λέγονται δὲ ἑπτά, καθότι καὶ Ἄρατος φησίν, Ἑπτάπο ροι δὴ ταίγε
μετ' ἀνθρώποις καλέονται, Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν, Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν
ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ, Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως Εἴρηται, ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι
ἐπιῤῥήδην καλέονται Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν. τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄ-
στροις, καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ κατασκευῇ προσηκόντως ἐτόρευσεν. ὥσπερ μέν τοι καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς σημαί-
νειν πείθονται τὸν ποιητὴν, ὅταν λέγῃ, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι Τρή-
ρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν. Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη. Ἀλλ' ἄλ-
λην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν πετρῶν, καὶ τῆς λειότητος ἀφαι-
ρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην δὲ πρὸς τοῦ Διὸς ἐνίεσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν, ποιητικῶς αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν πλειάδων ἓξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυ-
ται. λέγονται δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποτη-
ρίῳ ἐντετυπῶσθαι τὰς πλειάδας, ξηρῶν τροφῶν οὔσας σημαντικὰς, λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέ-
ρων τῶν τροφῶν ἐστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο δ' ἐστι πόσις ἐν τῷ κράματι τυ-
ρὸν ἔχουσα καὶ ἄλφιτον. ἄμφω δὲ ταῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής. Τοῖσι δὲ
τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη, Ἣ σφῶϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν, Καλὴν
κυανόπεζαν ἐΰξοον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ Χάλκεον κάνεον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, Ἠδὲ μέλι
χλωρόν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν. Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός, Ἐν
τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν Οἴνῳ πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν Κνήστι χαλκείῃ.
ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε, Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ. Ἄλλος μὲν μο-
γέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. οὐκ ἀκουστέον ἐπὶ
μόνου Μαχάονος καὶ Νέστορος, ὥς οἴονταί τινες λέγεσθαι, ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέ-
ζης, ἐπὶ

ζης, περὶ τοῦ Μαχάονος τὸ μογέων δηλοῦσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ τέτρωται. ὅτι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται, ἐν ἄλλοις δειχθήσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ ἄλλος Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος ἔθηκεν. διὸ γὰρ οὐδὲ πίνουσιν, ἀλλ' ἔπειτ' αὖ ἕτερος, ἔστι γὰρ ἐπὶ δύο τάσσεσθαι πέφυκεν, καὶ ἐπὶ τούτων, Οἴσετε δ' ἄρν' ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν. Ἔπειτα δὲ τὸ ὃς ἀντὶ προτακτικοῦ παρελαμβάνετο τὸ προτακτικὸν ὁ, οἷον, Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. Ἐλλείπει οὖν τὸ τὶς μόριον. τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἄλλος μὲν τις μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης πλεῖον ἐὸν Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ὡς παντὸς ἀνθρώπου μόλις ἂν ἀποκινήσαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ποτήριον, τοῦ δὲ Νέστορος αὐτὸ ῥᾳδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπαθείας. τὸ γὰρ ποτήριον ὑφίσταται μέγα καὶ περὶ τὸ κύτος καὶ βαρὺ τῇ ὁλκῇ, ὅπερ φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας ῥᾳδίως βαστάζειν ἔσθενε. Σωσίβιος δὲ ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη, Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐὸν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Γράφει περὶ λέξιν· νῦν τὸ μὲν ἐπιτιμώμενον ἐστὶ τῷ ποιητῇ, ὅτι τοὺς μὲν λοιποὺς εἶπε μογέοντας ἀείρειν τὸ δέπας, τὸν δὲ Νέστορα μόνον ἀμογητί. ἄλογον δὲ ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἴαντος, ἔτι δ' Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοίνυν οὕτως κατηγορημένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ ἑξαμέτρου, Πλεῖον ἐὸν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων, τάξομεν τοῦ πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸ ἄλλος μὲν, εἶτα τὸ ἐξ ἀρχῆς συνείρομεν. ἄλλος μὲν γέρων μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης πλεῖον ἐὸν, ὁ δὲ Νέστωρ ἀμογητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων, ὁ Νέστωρ φαίνεται τῶν μὲν λοιπῶν πρεσβυτέρων μόνος τὸ δέπας ἀμογητὶ ἀείρων. ταῦτα καὶ ὁ θαυμάσιος λυτικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε διὰ τὰς πολυθρυλήτους ταύτας, καὶ τοιαύτας λύσεις Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. λαμβάνοντος γὰρ αὐτοῦ σύνταξιν βασιλικὴν, μεταπεμψάμενος τοὺς ταμίας, ἐκέλευσεν ἐὰν παραγένηται ὁ Σωσίβιος περὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως λέγειν αὐτῷ, ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ' οὐ πολὺ παραγενομένῳ καὶ αἰτοῦντι, εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον, ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν, κατεμέμφετο τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς, καὶ ἥκειν κελεύσας μετὰ τῶν βιβλίων, ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαί εἰσι τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων. λαβὼν ταύτας εἰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς, καὶ κατιδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς, εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἦν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπόλλωνος, Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ὦ θαυμάσιε λυτικὲ, ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω, καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι, καὶ τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι, καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπόλλωνος, εὑρήσεις σεαυτὸν ἀπειληφότα κατὰ τὰς σὰς ἐπινοίας. καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἄλλου, ἀλλὰ τοῖς ἑαυτοῦ πτεροῖς κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπροσδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος.

Σωσίβιος ὁ λυτικός.

Ὅλμος.

Ὅλμος. ποτήριον κερατίνῳ τρόπῳ εἰργασμένον. Μενεσθένης ἐν τετάρτῳ πολιτικῶν γράφει οὕτως, ἐλεφαντίνη δὲ στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγωνιαῖον.

Ὀξύβαφον.

Ὀξύβαφον. Ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξους δεκτικὸν σκεῦος. ἔστι δὲ ὄνομα ποτηρίου, οὗ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως, Πῶς ἄν τις αὐτὸν ἀποπαύσειε τοῦ λίαν πότου Ἐγᾦδα, συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας, Καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν, Καὶ τ' ἄλλα πάντ' ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον Κοὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται. ὅτι δὲ ἐστὶ τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας, σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μυσίδι διὰ τούτων. γραῦς ἐστι φίλοινος ἐπαινοῦσα κύλικα μεγάλην, καὶ ἐξευτελίζουσα τὴν κύλικα ὡς βραχύ. εἰπόντος οὖν τινος πρὸς αὐτὴν, τοῦτο μέν σοι πόσομαι. Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τι τοῦ κλέους Τοῦ τῆς ἑορτῆς, ὁ μὲν ἀρτίως γὰρ ὢν, Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγάθ' οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησε τῆς Συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. κἂν τοῖς Βαβυλωνίοις δὲ τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον δ' ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξύβαφα δύο. οὐ γὰρ ἄλλο ἡγητέον εἶναι, ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν, καὶ τὸ τοῖς ἀποκοτταβίζουσι δὲ ὀξύβαφον τιθέμενον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν, οὐκ ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ἐκπέταλον ποτήριον. μνημονεύει δὲ τοῦ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ Εὔβουλος ἐν Μυλωθρίδι, καὶ πιεῖν χωρεῖς μέτρον, Ὀξύβαφον εἰς τὸ κενὸν εὖ ὑπόμνυθι. Ὁ μὲν οἶνος, ὄξος αὐτὸν εἶναι γνήσιον, Τὸ δ' ὄξος οἶνον αὐτὸν μᾶλλον θατέρου.

Οἰνηστηρία.

Οἰνηστηρία. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνηστηρίαν, καὶ σπείσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν.

Ὄνυξ.

Ὄνυξ. Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι παναθηναϊκόν. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μέμνηται γράφων οὕτως. ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι, καὶ συνδέσεις τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ παναθηναϊκὰ μέγιστα τὰ μὲν δίχοα, τὰ

Πρόαρον. δὲ καὶ μάζονα. Πρόαρον. κρατὴρ ξύλινος εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνῶσιν οἱ Ἀττικοί, κάδους ἐν προάροις
Πελίκαι. φησὶ Πάμφιλος. Πελίκαι. Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳττῶν, Κρατίνου ἀποδίδωσι κύλι-
κα. Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου γράφει οὕτως, οἱ χόες πελίκαι καθάπερ εἴπομεν ὠνο-
μάζοντο. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου πρότερον μὲν τοῖς Παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελί-
κη. ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρατιθέμενοι, ὁποίους δή ποτε ὄλπας ἐ-
κάλουν χρώμενοι πρὸς τὴν τοῦ οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδαις φησίν, ἐκ ζαθέων πι-
θακνῶν ἀφύσσοντες ὄλπαις οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιε-
ρωμένον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ παρατίθεται μόνον. τὸ δ᾽ εἰς τὴν χρείαν πῖπτον μετεσχημάτισαι
ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικός, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα. τὴν δὲ ὄλπην καὶ τάριχος Κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαν-
τίους, καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θετταλοὺς δὲ τὴν πρόχοον. Σέλευκος δὲ πελίχναν, Βοιω- 10
Πέλλα. τοὺς μὲν κύλικα. Εὐφρόνιος δ᾽ ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας. Πέλλα. ἀγγεῖον σκυφοειδὲς πυθμένα
ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος, ὡς ὅτε μυῖαι Σταθμῷ ἐνιβρομέωσιν εὐγλα-
γέας κατὰ πέλλας. τοῦτο δὲ Ἱππῶναξ λέγει πελλίδα, ἐκ πελλίδος πίνοντες, οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς κύ-
λιξ, ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατέρραξε. δῆλον οἶμαι ποιῶν, ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι᾽ ἀπορίαν δὲ
κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν. ἐκ δὲ τῆς πέλλης ἔπινον, ἄλλοτ᾽ αὐτὸς ἄλλοτ᾽ Ἀρήτη προὔ-
πινεν. Φοῖνιξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, ἀντὶ φιάλης τίθησι τὴν λέξιν λέγων οὕτως, Θαλῆς
γὰρ ὅστις ἀστέρων ὀνήϊστος, Καὶ τῶν τότ᾽ ὡς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελ-
λίδα χρυσῆν. καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν ἐκ πελλίδος τἄργανον, καὶ τῇ γαίῃ κνίσῃσι δακτύ-
λοισι θ᾽ ἑτέρῃσι σπονδὰς Τρέμων ὅσον περ ἐν βορέῃ νωδός. Κλέιταρχος δ᾽ ἐν ταῖς γλώσσαις πελ-
λαντῆρα μὲν καλεῖν Θετταλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ ποτήριον. Φιλίτας δ᾽ ἐν ἀ- 20
Πενταπλόα. τάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς. Πενταπλόα. Μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.
Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν τρίτῳ περὶ Πινδάρου, τοῖς σκίροις φησὶν Ἀθήνησιν ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφή-
βων δρόμου, τρέχειν δ᾽ αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον κατάκαρπον τὸν καλούμενον ὄσχον. τρέχου-
σι δ᾽ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ, καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν
λεγομένην πεντάπλοον, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. πενταπλόα δ᾽ ἡ κύλιξ καλεῖται, καθότι οἶνον
Πέτακνον. ἔχει, καὶ μέλι καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ. Πέτακνον, ποτήριον ἐκπέταλον, οὗ μνη-
Πλημοχόη. μονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν δράμασι λέγων, πάντες δ᾽ ἔνδον πεταχνοῦται. Πλημοχόη,
σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἡσυχῆ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμ-
φιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ προσαγο-
ρεύουσι πλημοχόας, ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς, τὴν δὲ πρὸς δύ- 30
σιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσι, ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρί-
θουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος, ἢ Εὐριπίδης λέγων οὕτως, ἵνα πλημοχόας τάσδ᾽ εἰς
Πρῖνος. χθόνιον χάσμ᾽ εὐφήμως προχέωμεν. Πρῖνος, ὅτι ποτηρίου εἶδος, προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ Βα-
Προχύτης. τιακίου λόγῳ. Προχύτης, εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ συνωνύμων. Ἴων δ᾽ ὁ Χῖος
ἐν ἐλεγείοις, ἡμῖν δὲ κρητῆρ᾽ οἰνοχόοι θεράποντες Κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις. Φιλίτας
δ᾽ ἐν ἀτάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ᾽ οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀλέξανδρος ἐν Τι-
γονι. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν ὀγδόῳ παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας, γράφων ὧδε. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν
αὐτῷ περὶ Περσῶν. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νο-
μίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν, ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι
ἔτι αὖ καταμένει. τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται. ἐπειδὰν μηκέτι 40
Προυσίας. δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι. Προυσίας, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ἐξορθόν ἐστι, προείρηται, καὶ ὅτι
τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ δια-
Ῥέοντα. βοήτου γενομένου ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων. Ῥέοντα.
οὕτως ποτήριά τινα ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀστυδάμας ἐν Ἑρμῇ λέγων οὕτως, Κρατῆ-
ρε μὲν πρώτιστον ἀργυρὼ δύο Φιάλας δὲ πεντήκοντα, δέκα δὲ κύμβια. Ῥέοντα δώδεκ᾽ ὧν τὰ
Ῥυσίς. μὲν δέκ᾽ ἀργυρᾶ, ἦν δύο δὲ χρυσᾶ, γρυψὶ τὸ δ᾽ ἕτερον πήγασος. Ῥυσίς, φιάλη χρυσῆ, Θεό-
Ῥοδιάς. δωρος. Κρατῖνος ἐν νόμοις, ῥυσίδι σπένδων. Ῥοδιάς. Δίφιλος Αἱρεσιτείχει, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο
Καλλίμαχος ἐπιγράφει Εὐνοῦχον, λέγει δὲ οὕτως. Πιεῖν δὲ ἀνδρὶ ἕτερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυ-
Ῥυτόν. τῶν. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Διόξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης. Λυγκεὺς
δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ῥυτὸν ἔχει τὸ υ βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ῥυ- 50
τὰ καὶ κύμβια φησὶ καὶ φιάλας. Δίφιλος δ᾽ ἐν Εὐνούχῳ ἢ Στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ
Αἱρεσιτείχους, ἐνθ᾽ ὑποσχέσθαι πλείονας πιεῖν γέ τι ἀδρότερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν. Ἐπίνι-
κος δ᾽ ἐν Ὑποβαλλομέναις, Καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων δύο, Πίνειν δέ σε τήμερον πρὸς
κλεψύδραν

ἐλέφαντας, Κρουνιζόμενον ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι. Ἔστι δ' ὁ ἐλέφας ἐλέφαντας τριάκοντα,
Χωροῦντα δύο χόας ὃν ἐδ' αὖ ἐλέφας ἐκπίοι, Ἐγὼ τοῦτο πέπωκα πολλάκις, οὐδὲν ἐλέφαντος
γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ. Ἕτερον τριήρης ἐστί τις ὁ χωρεῖ χόα. περὶ δὲ τοῦ ῥυτοῦ λόγων φησίν, ὁ
Βελλεροφόντης ἦν ἀπὸ τοῦ πηγάσου τὴν πύρπνοον χίμαιραν ἀσφηκοντικώς. εἶεν, δέχου καὶ τοῦτο,
ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον κέρας, δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ φιλαδέλφου Πτολε-
μαίου βασιλέως φόρημα τι γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων, τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτο φέρει δημι-
ούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόντων τῶν δημιουργῶν, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀμαλθείας ἐστὶν
ὀλβιώτερον τὸ κέρας τοῦτο. μνημονεύει αὐτοῦ Θεοκλῆς ἐν ἰθυφάλλοις οὕτως. Ἔθυσαμεν γὰρ σήμερον
σωτήρια Πάντες οἱ τεχνῖται, μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας Ὡς τὸν φίλτατον βασιλέα πάρειμι.
Διονύσιος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη, ὡς προεῖπον.
Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασι περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνη-
μονεύων φησί, Ζωροπόται καὶ τοῦτο φίλον ζεφύρου κατὰ νηόν, Ὃς λιγὺν ἦχον σαλπίζει κρουνοῦ
πρὸς ῥύσιν, ἐπτομένου καὶ πολέμου σύνθημα καὶ θαλίης, Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον ἱεραγω-
γοῖς Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων, Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο Δεῦτε
νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ ἥρωσι μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ σιδώνιος
φησὶν τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναι, διατετρημένα δ' εἶναι ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνε-
σιν, ὠνομάσθαι τε ἀπὸ τῆς ῥύσεως. Σαννάκρα. Κράτης ἐν πέμπτῳ ἀττικῆς διαλέκτου, ἔκπωμα
φησὶν εἶναι οὕτως καλούμενον, ἔστι δὲ περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ χήρᾳ, βατιακῶν μνησθείς, καὶ τῇ γε-
λοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας, φησὶν σαννάκρα, ἱπποτραγέλαφοι, βατιάκια, σαννάκια. Σε-
λευκίς, ὅτι ἀπὸ Σελεύκου βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔσχε τὸ ἔκπωμα, προείρηται, ἱστοροῦντος τοῦτο
Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον ποτήρια φησὶ παραπλήσια, σε-
λευκίς, ῥοδιάς, ἀντιγονίς. Σάλλιον, κυλίκιον μικρὸν ᾧ σπένδουσιν Αἰολεῖς, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν
ἀτάκτοις. Σκύφος. Τοῦτο τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ προφέρονται, διὰ παντὸς οὐκ εὖ, ἔστι γὰρ
ἀρσενικὸν ἤτοι ὁ σκύφος, ὡς λύχνος ἄνευ τοῦ σ προοισόμεθα. ὅτι δὲ οὐδέτερον τὸ σκύφος σὺν τῷ
σ κλινόμενον ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν. Ἡσίο-
δος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ μελαμποδίας σὺν τῷ π σκύπφον λέγει. τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι'
οἴκου, Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι. καὶ πάλιν Καὶ τότε μάντις μὲν
δεσμὸν βοὸς αἴνυτο χερσίν. Ἴφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο τῷ δ' ἐπόπισθεν, Σκύπφον ἔχων
ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας Ἔστειχεν φύλακος, καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀνα-
ξίμανδρος ἐν τῇ ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε, Ἀμφιτρύων δὲ τὴν λείαν δασάμενος τοῖς συμμάχοις, καὶ
τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ. καὶ πάλιν. τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόης δίδωσι Ποσειδῶν παιδὶ
τῷ ἑαυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεῳ, τοῦτον ἑλὼν ἀπέπλεεν. ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων, ἐγὼ δ' ἔχων
σκύπφον Ἐρξίωνι τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον, ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γάρ ἐστι τοῦτο προπί-
νειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τῇ Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ
τίθει δέπας ἀμφικύπελλον. καὶ ἐν Ἰλιάδι, Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Πλη-
ροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Πανύασις τρίτῳ ἡρακλείας φησίν, Τοῦ
κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσεῖον φαεινόν, Σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινεν. Εὐ-
ριπίδης δ' ἐν Εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη. Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ, οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφῳ. τὸ σκύφος
ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη, ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν κύκλωπι. φέρ' ἔγχεας ἐς
τὸ σκύφος. καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ, Οἴνου γεραιοῦ χείλεσι μέγα σκύφος. καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακ-
χίᾳ, τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος. Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ ἡρακλείας, Δουράτεον σκύφος εὐρὺ με-
λιζώροιο ποτοῖο. καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶ-
κεν σκύφος ᾧπερ ἔπινεν. Ἀρίσταρχος δέ, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν.
Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι τῷ σκύφῳ καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν
μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς, καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὡς ὁ Εὔμαιος πλησάμενος
δῶκε σκύφος, ᾧπερ ἔπινεν, Οἴνου ἐνὶ πλείου. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι. πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων
ὅκα θεοῖς ἄδῃ πολύφανος ἑορτά, χρύσιον ἄγγος ἔχοισα μέγαν σκύφον, οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχου-
σι, χερσὶ λεόντεον γάλα ἐπαθεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον ἀργύφεόν τε. Αἰσχύλος δ' ἐν περ-
ραιβοῖσι φησίν, Ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια Ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα. Στη-
σίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκύφιον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδές, λέγει
δ' ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους, σκύφιον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον πῖεν ἐπισχόμενος, τό ῥά οἱ
παρέθηκε Φόλος κεράσας. καὶ Ἄρχιππος δ' ἐν Ἀμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε. λάγυνον δὲ μέτρου λέγουσιν
εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς χοὸς καὶ κοτύλης, χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας ἀττικὰς δώδεκα, καὶ ἐν πα-

Σαννάκρα.

Σελευκίς.

Σκύφος.

Ὀδ. ν.

Ἰλ. ι.

Προπίνειν.

Λάγυνος.

τραιος δέ φησι τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τὴν λάγυνον. ἀρσενικῶς δ' εἴρηκε τὸν λάγυνον Νικόστρατος μὲν ἐν Ἑκάτῃ, τῶν κατεσαμμισμένων ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι. ἀρσενικῶς δ' εἴρηκε τὸν λάγυνον καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Κλίνῃ, καὶ δυσχερὴς λάγυνος οὗτος πλησίον ὄξους. Δίφιλος ἐν Ἀνασῳζομένοις, λάγυνον ἔχω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστόν. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει καθ' ὃν χρόνον ἐπεδήμησας ἐν Σάμῳ, Διαγόρα, πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τὸν παρ' ἐμοὶ πότον, ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος οἰνοχοεῖτο πρὸς ἡδονὴν, διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ, θηλυκῶς λέγεσθαί φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. καὶ Ῥιανὸς ὁ ἐποποιὸς ἐν ἐπιγράμμασιν, Ἥμισυ μὲν πίσσης κωνίτιδος, ἥμισυ δ' οἴνου Ἀρχῖνε ἀφνειὸς ἡ δὲ λάγυνος ἔχει.

Λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέας, πλὴν ὅγε πέμψας Αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ἱπποκράτης.

Οὐδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν Ἀδελφοῖς εἴρηκεν, ὦ τρισκακόδαιμον ἐκεῖνο καὶ τῶν ἀδομένων λαγύνιον,

Ἔχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύμαθ' ὑπὸ μάλης, καὶ τῶν πολλῶν μέχρις ἂν ὥσπερ ἐν ἐράνῳ Εἷς λοιπὸς ᾖ κάπηλος ἠδικημένος ὑπὸ οἰνοπώλου. τὸ δ' ἐν Γηρυονίδι λαγύνοις Στησιχόρου ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον τὴν τῶν τριῶν γηῶν ἀμφιβολίαν ἔχει. Ἐρατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πιτάκην καὶ τὴν σάμμον, ὑπό τινων τὸ δὲ σκύφος ὀνομάσθη ἀπὸ τοῦ σκαφίδος, καὶ τοῦτο δὲ ἦν ὁμοίως ξύλινον στρογγύλον γάλα καὶ

Ἰλ. ι. ὀρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται, ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα τοῖς ἐνάμελγον. εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις ἐστι, τὸ τοὺς Σκύθας παραιτεῖσθαι τοῦ δέοντος μεθύσκεσθαι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι σκυθίσαι φησί, συγγενὲς γάρ ἐστι τῷ φ, τὸ θ. ὕστερον δὲ πρὸς μίμησιν εἰργάσαντο κεραμεῖς τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους, ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ

Σκύφοι Βοιωτικοί. κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτιοὶ οἱ λεγόμενοι ἡρακλεωτικοί, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει, διὸ καὶ ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται, ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν, ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ἡράκλειος δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν Βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλίδης ἐν τούτοις ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς Διοσκόρους καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξένια, οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσός, οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενής, μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς. διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς Βοιωτίους οἱ Ῥοδιακοὶ λεγόμενοι Δαμοκράτους δημιουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ Συρακούσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ Ἀπολλοδώρου ὥς φησι Σέλευκος, λυρ-

Σκύθος. τός. ὑπὸ δὲ Μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτου σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος σκύφος, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως, Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου, διόπερ Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι, ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ

Ταβαίτας. θηριῶδες, διὸ καὶ σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Ταβαίτας. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ἀσίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν ὡς παλάθης Συριακῆς τρόπον πλάττοντες. οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, ἃς καλοῦσι ταβαίτας, προβρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι, καί ἐστιν ὅμοιον, ὡς εἴ τις μέλι πίνοι διεὶς, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.

Τραγέλαφος. Τραγέλαφος. οὕτω τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἄλεξις μὲν ἐν Κουρίδι, κυμβία, φιάλαι, τραγέλαφοι, κύλικες. Εὔβουλος δ' ἐν Μιλτοπολουμένῳ, ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο. Μένανδρος δ' ἐν Ἁλιεῦσι φησὶ τραγέλαφοι λαβρώνιοι. Ἀντιφάνης Χρυσίδι, Σατραπεύοντι δ' ὡς λέγουσι συμφορᾷ κεκτημένῳ Τάλαντα, παῖδας, ἐπιτρόπους, Ζεύγη, καμήλους, στρώματ', ἀργυρώματα, Φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλούς, ὁλοχρύσους, πλοῖα. τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ

Τριήρης. προγεγραμμένοι. Τριήρης. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος, Ἐπίνικος ἐν Ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε, προείρηται δὲ τὸ μαρτύριον. Ὑσιακόν. ποτήριον ποιόν, Ῥίνθων ἐν Ἡρακλεῖ, ἐν ὑσιακῷ τι καθαρὸν ἐλατῆρα

Ὑσιακόν. Φιάλη. Ἀμφίθετος. καθαρῶν τ' ἐλατῶν καλφίτων ἀπεξέφθης. Φιάλη. Ὅμηρος μὲν ὅταν λέγῃ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον, ἔθηκε καὶ χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν, οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χαλκεόν τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ἐπισκεψάμενος τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν ὃν τρόπον ἀμφιφορεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ τὰ ὦτα δυνάμενος φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην. Ἀρίσταρχος δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι ἐπὶ τὸν πυθμένα, καὶ ἐπὶ τὸ στόμα. Διονύσιος δ' ὁ Θρᾷξ τὴν στρογγύλην τὴν ἀμφιθέτειαν κυκλοτερῆ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς ἡ μὲν φιάλη φησὶ κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ πιάλη ἡ τὸ πιεῖν ἄλις ἔχουσα, μείζων γὰρ τοῦ ποτηρίου. ἡ δὲ ἀμφίθετος καὶ ἀπύρωτος, ἡ ψυχρήλατος ἡ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη, καθότι καὶ λέβητα καλεῖ ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ ἀπύρωτον, Καδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα. Τὰν

δεχόμενον

διεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε καὶ τὴν φιάλην εἶναι χαλκῆν προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον πότερα δύο βάσεις ἔχειν, δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφιθέτου σημαίνει τὸ περὶ, ὅπερ δ' αὐτὸ περιθετὸν, ὥστε λέγεσθαι τὴν περιθέτως πεποιημένην, ἀμφίθετον ἐπεὶ τὸ ποιῆσαι θεῖναι πρὸς τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύναται δὲ καὶ ἡ ἤδη τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τεθειμένη, ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν ἰωνικὴ ἐστὶ καὶ ἀρχαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως μαστα-λιῶται τιθέασι τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν δραπέτισιν, δέχεσθαι φιάλας, τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα. τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι, εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρύθμως παίζοντι. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος φησὶ φιάλαι ποιαὶ, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παραπλήσιος ἦν μαί-

10 ὁ δὲ μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης, ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου βαλανειόμφαλοι φησὶ λέγονται, ὅτι ὁ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοι εἰσίν. Ὁ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται Λυκόφρονος, οὕτως ἔχοντα ἐκ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πύλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύουσι. Τίμαρχος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἑρμοῦ, πεπαίχθαι τις ἂν εἰρθέναι φησὶ τῇ λέξει, διότι τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα, τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, οὔτ' ἐκφορεῖται προθύνει κύπελλα καὶ μεσομφάλους. οὕτως δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος μνημονεύει, δέχεσθαι φιάλας τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ὁ Θεόπομπος ἐν ἄλθαις ἔφη, λαβοῦσα πλῆρες χρυσίων μεσόμφαλον φιάλην. Τελεσὴς δ' ἄκρατον ὀνόμαζεν ὡς τοῦ Τελεστοῦ ἄκρατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φερεκράτης δὲ, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησὶ, Στεφάνους τε πᾶσι κὠμφαλωτὰς χρυσίδας. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς

20 φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς. τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλας, Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως μνημονεύει, Οὗτος σὺ ποῦ τὴν ἀργυρίδα τὴν δὴ φέρεις. Χρυσίδος δὲ Κρατῖνος ἐν νόμοις, χρυσίδι σπονδὴν γέγραφε τοῖς ὅφεσι πιεῖν διδούς. καὶ Ἕρμιππος ἐν κέρκωψι, Χρυσίδ' οἴνου παυσέληνον ἐκπιὼν ὑφέλκεται. Καὶ ὁ γ' ἐμβολιμαῖος Ἐγὼ Πτολεμαῖε τοῦ βασιλέως τέτταρα Χυτρίδι' ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβὼν, Τῆς τοῦ βασιλέως τοῦτ' ἐκπνεύσει' ἐκπιὼν Ὡς αὖτις ἄδειεν ἴσον ἴσῳ κεκραμένον, Καὶ τῆς ὁμονοίας διατί νῦν μὴ κωμάσω Ἄνευ λύχνου πρὸς τὸ τηλικοῦτον φῶς. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι ἀργείους καὶ αἰγινήτας, ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μηδὲ κέραμον ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει, κατὰ τοσούτῳ πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν ἐδίδωκε χυτρίδια βαθέα δώδεκα. Ψυγεὺς ἢ ψυκτήρ. Πλάτων συμποσίῳ, ἀλλὰ φέρε παῖ φά-

30 ναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλεῖον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα, τοῦτον οὖν ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν παραμυκώμενον, ἐγχέοντος τοῦ Ἀρχεβούλου εὐκαιρότατα πρόχουν ὁ παῖς τοῦ οἰναρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα. Ἄλεξις ἐν οἰκιζομένῳ φησὶ, τρικότυλον ψυγέα. Διώξιππος φιλαργύρῳ. παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν ἐξ-έτες δύο ψυκτῆρας. Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι χαλκεῖα φησὶ, τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος ἄκρατον ἐβόων τὴν μεγάλην ψυκτῆρα, τὶς προύπινεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπώλλυον. Ἐπιγένης δ' ἐν ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει, τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἰσιόντες μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Στράτις ψυχασταῖς. ὁ δέ τις ψυκτῆρα ὁ δέ τις κύαθον χαλκοῦν κλέψας ἀπορῶν κάτω, κοτυλίδ' ἀνὰ χοίνικα μέτ-

τει, Ἄλεξις δὲ ἐν ἱππίσκῳ, ψυκτηρίδιον καλὸν διὰ τούτων, ἀπλύτων τῷ ξένῳ εἰς τὴν κατὰ λυσιν ἐ-

40 σόντην αἴθων ἀνὴρ τοῖς παισί τ' εἶπε, Δύο γὰρ ἦγον οἰκοθέν τ' ἐκπώματα Δύ' ἐβολοὺς, Φιλιππίδου λεπτότερον. Ἡρακλέων δὲ ὁ ἐφέσιος, ὃν ἡμεῖς φησὶ ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν, τοὺς δ' ἀττικοὺς καὶ κωμῳδῶν τῶν ψυγέα, ὡς ξενικὸν ὄνομα. Εὐφορίων ἐν ἀποδιδοῦσι. Ἐπαν δὲ καλέσῃ ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν, Τὸ σεῦτλιον δὲ τεῦτλα, φακέα τὴν φακῆν, Τί δεῖ ποιεῖν; εὖ γὰρ εἶπον, ὥσπερ χρυσίου Φωνῆς ἀπότισον πωγόθεμι καταλλαξίω. Ἀντιφάνης ἱππεῦσι. πῶς οὖν διακτώμεθα τὸ μὲν ἐφίππιον, Στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν, ὁ δὲ καλὸς πῖλος, καλὸς Ψυκτὴρ, τί βούλει πάντ' ἀμαλθείας κέρας, Ἐν δὲ τῇ κάρνῃ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι τούτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γὰρ τρίποδα, καὶ καθόλου παραθέμενος ψυκτῆρα τ' οἴνου μεθύσκεται, ἐν τοῖς ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα, πότος ἔσται σφοδρότερος. οὐκοῦν εἰ φράσαι τις οὐκ ἔτι ἔξεστι, κυαθίζειν καὶ τὸν δὲ κάδον ἔξω καὶ τὸ ποτήριον λαβὼν ἀπόφερε τἄλλα πάντα. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ

50 περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα φησὶν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς καλεῖσθαι φησὶ ψυκτῆρας, καὶ τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἐστὶν ἀναψύξαι. Αἰσχύλος νεανίσκοις, σκύρας ἐπηκόοισιν ἐν ψυκτηρίοις. Εὐριπίδης φαέθοντι, ψυκτήρια δένδρεα, φίλαισι ὠλένασι δέξεται. καὶ ὁ τὸν αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδος ἐστὶν, ἢ Κέρκωψ ὁ μιλήσιος,

ἀργυρ. χρυσ. Ψυκτήρ.

ᾠδός. ἔνθα ποτ' ἔσκε ἐμὸν ψυκτήριον ὄρχαμε λαῶν. ᾨδός. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριον φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς τὸ ᾠδῇ τῷ σκολίῳ διδόμενον, ὡς Ἀντιφάνης παρίστησιν ἐν Διπλασίοις. Τί οὖν γένοιτ' ἂν τοῖς θεοῖσιν ὅδ' ἐν, Ἐὰν μὴ κεράσῃ τίς ἔχει. τὸν ᾠδὸν λάμβανε, Ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων Τοῦτον πέραινε, τόν τε Τελαμῶνα μὴ δὲ τὸν Παιῶνα μὴ δ' Ἁρμόδιον.

ᾠοσκύφια. Ὠοσκύφια. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποτηρίων Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι δύο πυθμένας ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κατὰ τὸ κύτος αὐτῷ συγκεχαλκευμένον, ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπ' ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον, ἀφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

ᾠόν. Ὠόν. Δίνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησὶν οὕτως, ἔστι δὲ ποτίβαζις ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτὸς καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμένος ἐν ᾠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει. τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος, καὶ ὑπὸ πάντων κροταλισθεὶς ᾔτησε φιάλην, ἀφ' ἧς σπείσας ταῖς μούσαις καὶ τῇ τούτων μητρὶ Μνημοσύνῃ προὔπινε πᾶσι φιλοτησίαν. ἐπειπὼν φιάλαν, ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δρόσῳ δωρήσεται, οὐ μόνον νεανίᾳ γαμβρῷ προπίνων,

Κύκλῳ πίνειν. ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλτάτοις, ἔδωκε τῷ παιδὶ περιφέρειν ἐν κύκλῳ κελεύσας τὸ πίνειν ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὸ δεξιὸν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τὸ λέγων, παρατιθέμενος Μενάνδρου ἐκ Περινθίας, οὐδὲ μίαν ἡ γραῦς ὅλως κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ. καὶ πάλιν ἐκ θεοφορουμένης, Καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περιεσόβει ποτήριον αὐτοῖς ἀκράτου. καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Κρήσσαις, Τὰ δ' ἄλλα χαίρει κύλικος ἐρπούσης κύκλῳ.

Κρατηρίζειν. τοιοῦτος δὲ τοῦ γραμματικοῦ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον, καὶ εἰπόντος κρατηρίζωμεν ἄνδρες φίλοι. οὕτω δὲ τὰς πόσεις Λυσανίας φησὶν ὁ Κυρηναῖος Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις. ἐπεὶ δὲ θύσαντες πρὸς δεῖπνον, καὶ κρατῆρας καὶ εὐχὰς καὶ παιῶνας ἐτράποντο, καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκὼς, οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρίς φησι, τὸν σοφὸν Πλάτωνα, λέγων, Ἐν κρατῆρι χαμάσαντίτου πεπώκαμες. ἀλλὰ μὴν πρὸς θεῶν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ διδόντας ἐκ μεγάλων πίνειν ποτηρίων τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὅς ἐν τῷ συμποσίῳ φησίν. ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μὲν ὦ ἄνδρες καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς, τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἢν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ἡμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα. ἢν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψακάζωσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργιείοισι ῥήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. εἰς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγνώσκειν δυνήσεται, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν, ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι,

Gel. lib. 13. c. 3. Ξενοφῶν καὶ Πλάτων φιλονείκως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους.

αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο. οὐ μόνον δὲ ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει, ὁ δὲ εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν ὡς πρόκειται παραιτεῖται πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις, ὁ δὲ τὸν Σωκράτην παράγει τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. κἀν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος, ἕκαστον τῶν παρατυχόντων, οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια. ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησί. μαντεύομαι δὲ περὶ Κύρου, τὰ μὲν ἄλλα στρατηγόν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐδὲ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ δὲ οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι. ἔοικε δ' ἐκ νέου στρατεύεσθαι, παραδοὺς τε τὰς παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν. πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θετταλοῦ Μένωνος, ὅτι αὐτὸς αἴτιος ἐγένετο τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνου γενομένης, καὶ οἷός τις ἦν τὸν τρόπον, ὡς χαλεπὸς, ὡς ἀσελγὴς, διηγησάμενος ὁ καλὸς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔτυμος λόγος οὗτος ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται, ὁ τοὺς ἄλλους ἅπαξ ἁπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν,

Ἀλεξάμενος εὑρετὴς διαλόγων.

πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήϊος Ἀλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτίων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ Τηΐου τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. ἀντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξάμενον. διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον

Κατηγορία Πλάτωνος.

τὸν

τὸν Χαλκηδόνιον, σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἔτι δὲ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην
καὶ ἑνὶ διαλόγῳ τῷ πρὸς Πρωταγόραν πολλούς, ὁ τοιαῦτα ἐν τῇ Πολιτείᾳ εἰπών, ὅταν οἶμαι δημοκρα-
τουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται δὲ
καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὑτῷ διάλογον, πρὸς τοὺς συνήθεις ἔφη, ὡς καλῶς οἶ-
δε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἕρμιππος δὲ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησί, ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας
μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος. εἰπόντος τοῦ Πλάτωνος ὅτε
ἴδεν αὐτόν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον
τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς
τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε παρὰ Πλάτωνος. ταῦτά φησι καὶ Φαί-
10 δωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς, διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη, ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων πε-
πλασμένα θαύματα εἰδώς. Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους, τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην
μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτα-
τον, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Παρμενίδου Ζήνων ὁ πολί-
της αὐτοῦ. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγο-
νέναι. ἀλλὰ μὴν οὐ δύνανται Πάραλος καὶ Ξάνθιππος οἱ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντες τῷ λοι-
μῷ Πρωταγόρᾳ διαλέγεσθαι, ὅτε δεύτερον ἐπεδήμησε ταῖς Ἀθήναις οἱ ἔτι πρότερον τελευτήσαν-
τες, πολλὰ δ' ἐστὶ καὶ ἄλλα λέγειν περὶ αὐτοῦ καὶ δεικνύναι, ὡς ἔπλαττε τοὺς διαλόγους. ὅτι δὲ καὶ
δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον, καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένου, ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολο-
γεῖ πάντας τοὺς ποιητάς, ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον,
20 καὶ Ἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην, ἐν δὲ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους
παρ' Ἀθηναίοις γενομένους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα. Μένωνα δ' ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας προδόντα. ἐν
δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσόδωρον προπηλακίζων, καὶ καλῶν ὀψιμαθεῖς
ἔτι τε ἐριστικοὺς ὀνομάζων ὀνειδίζει αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγήν, ἀφ' ἧς ἐν Θουρίοις κατῳ-
κίσθησαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ,
καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου, τοῦ δικαίου τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. ἃ δὲ
περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ Συμποσίῳ, οὐδ' εἰς φῶς λέγεσθαι δεῖν ἄξιον. ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν
εἰς αὐτὸν διαλόγων, ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ Ἀλκυὼν Λέοντος
τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἀλκιβιάδην λεχθέντα σιωπῶ.
ὅτι δὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε κριτήν, ἔτι πρόκοπον. Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν, ἐπαι-
30 νεῖ καὶ τοὺς πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας. καὶ τὸν ἀδελφὸν δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίαν, μαι-
νόμενόν τε ἀποφαίνει καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων
δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν. ὀφθήσεται γάρ φησιν περίβλε-
πτον ἀξίωμα περικείμενον κάλλους οὐκ ἀληθινοῦ. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι οὐδὲ τῆς Θεμιστοκλέους φείδεται
κατηγορίας, οὐδὲ τῆς Ἀλκιβιάδου καὶ Μυρωνίδου, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ' αὐτοῦ Σο-
φοκλέους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ' οὗ τὸ ἐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ Ἀρχελάου τοῦ
Μακεδονίας βασιλέως, ὃν οὐ μόνον ἐπονείδιστον γένος ἔχειν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπέκτεινε τὸν δεσπότην.
οὗτος δὲ ὁ Πλάτων, ὃν Σπεύσιππός φησι φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ, Φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον
γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτως. Σπεύσιππος
πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον ὥσπερ ἀγ-
40 νοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐ-
φραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν Ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φι-
λίππῳ. διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρ-
χούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι. τοῦτο δ' εἰ μὲν οὕτως ἀληθείας ἔχει, θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ
Πρωταγόρας πρὸς τὸ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, ἐκθεατριζόμενον
ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Εὐπόλιδος Κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ
Ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαμνούσιος Ἀντιφῶν, καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος. ἐπιλείποι ἄν με ἡ ἡμέρα,
εἰ πάντας ἐθελήσαιμι ἐπελθεῖν τοὺς κακῶς ἀκούσαντας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀντισθένη
ἐπαινῶ. καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν
φορτικῶς Σάθωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελ-
50 φὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων, γράφει καὶ ταῦ-
τα. μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτήν, ἐπὶ πλεῖον τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἔν τινι συνουσίᾳ, Πλά-
των συμπαρὼν λαβὼν τὸ ποτήριον παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτούς, ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖ-
σθαι τῆς σχολῆς, καὶ προέπινεν Ἀπολλοδώρῳ, καὶ ὃς εἶπεν, ἥδιον ἂν παρὰ Σωκράτους τὴν τοῦ

Πλάτων πρὸς ἅπαντας δυσμενής.

φαρμάκου

φαρμάκου κύλικα ἀλάψειν, ἢ παρὰ σοῦ τὴν τοῦ οἴνου πρόποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι, καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, ὅτε καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον, Αἰσχίνου τε πένητος ὄντος, καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέσπασεν. καὶ Φαίδωνι δὲ τὴν τῆς δουλείας ἐφιστὰς δίκην ἐφωράθη, καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ στοχαζόμενος, ἐνύπνιον ἔφησεν ἑωρακέναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾶν, καὶ κρώζειν περιβλέπουσαν. δοκῶ οὖν σε Πλάτων πολλὰ κατὰ τῆς ἐμῆς ψεύσεσθαι κεφαλῆς. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλόδοξος, ὅστις ἔφησεν ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, ἐν διαθήκαις, ἐν κομιδαῖς, ἐν τάφοις, ὥς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τί σοι φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ Τιμαίῳ λεγομένων. πέπονθά τι πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας οὓς διαγράφω. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ λελεγμένων, τί ἂν καὶ λέγοι τις; ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπλαττομένη ἀθάνατος ὑπ' αὐτοῦ, *Ιλ. π.* καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος παρὰ πρώτῳ εἴρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἶπεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ ἄϊδος δὲ κατῆλθεν, Ὃν πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην. *Κατὰ Πλάτωνος.* εἰ δ' οὖν καὶ Πλάτωνός φησέ τις εἶναι τὸν λόγον, οὐχ ὁρῶ τίν' ἐσχήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν. ἐὰν γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τις μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ πρὸς τὸν μετεωρότερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; ὧν γὰρ μήτε ἀνάμνησίς ἐστιν, ὅπου ποτὲ ἦμεν, μήτ' αἴσθησις ἦ, εἰ καὶ τὸ σύνολον ἦμεν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας; οἱ δὲ συντεθέντες ὑπ' αὐτοῦ νόμοι, καὶ τούτων ἔτι πρότερον ἡ πολιτεία, τί πεποιήκασιν; καίτοι γε ἔδει καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν Ζάλευκον τοὺς Θουρίους, καὶ αὐτὸν εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαι τινὰς τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. νόμος γάρ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν Ἀθηναίων γενομένων νομοθετῶν, τῶν γε δὴ γνωριζομένων Δράκοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν τοὺς πολίτας, τῶν δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστιν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ' ἡμᾶς, τί πλέον; ἐῴκει οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους. ἐχρῆν οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταυτὰ ποιεῖν τοῖς εὐχομένοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. χωρὶς τοίνυν τούτων, εἴ τις διεξίοι θοὺς Τιμαίους αὐτοῦ καὶ τοὺς Γοργίας, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διεξέρχεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ περὶ πλειόνων ἄλλων, οὐδ' ὡς διὰ ταῦτα θαυμαστέον ἐστίν. ἔστι γάρ τις καὶ παρ' ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν, ἢ βέλτιον λεχθέντα, ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, τοὺς πολλούς φησιν τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι. ἀλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίους δὲ καὶ τῶν Ἀντισθένους, πολλοὺς δὲ κἀκ τῶν Βρύσωνος τοῦ Ἡρακλεώτου. ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἅπερ ἐπαγγέλλεται, καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ὅπερ οὐχ εὑρίσκομεν, *Πλάτωνος μαθηταὶ τυραννικοί.* ἀλλὰ συμπόσια μὲν καὶ λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους, καὶ μάλ' ἀπρεπεῖς, οὓς καταφρονῶν τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν, ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί τινες καὶ διάβολοι γενόμενοι. Εὔφρατος μὲν γὰρ παρὰ Περδίκκᾳ τῷ βασιλεῖ διατρίβων ἐν Μακεδονίᾳ, οὐχ ἧττον αὐτοῦ ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος, ὃς οὕτω ψυχρῶς συνέταξε τὴν ἑταιρείαν τοῦ βασιλέως, ὥστε οὐκ ἐξῆν τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, εἰ μή τις ἐπίσταιτο τὸ γεωμετρεῖν ἢ τὸ φιλοσοφεῖν. ὅθεν Φιλίππου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, Παρμενίων αὐτὸν ἐν Ὠρεῷ λαβὼν ἀπέκτεινεν, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Ἀθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Δίωνος καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας ἀπεσφάγη. Εὐάγων δὲ ὁ Λαμψακηνός, ὥς φησιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ διατριβῶν. ἔτι δὲ καὶ Δημοχάρης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανείσας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῇ ἀκροπόλει, καὶ ἀποστερήσας τυραννεῖν ἐβούλετο, ἕως συνδραμόντες ἐπ' αὐτὸν οἱ Λαμψακηνοί, καὶ τὰ χρήματα ἀποδιδόντες ἐξέβαλον. Τίμαιος δ' ὁ Κυζικηνός, ὡς ὁ αὐτὸς Δημοχάρης

φησί

φησὶ χρήματα καὶ σῖτον ἐπιδοὺς τοῖς πολίταις, καὶ διὰ ταῦτα πιστευθεὶς εἶναι χρηστὸς παρὰ τοῖς Κυζικηνοῖς, μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ διὰ Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας, ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπέμεινε παλαιὸς καὶ γεγηρακώς, ἄτιμος δὲ καὶ ἄδοξος διαζῶν. τοιοῦτοι δ᾽ εἰσὶ καὶ νῦν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τινὲς ἀνοσίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ ἐξ ἀσεβείας καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ περίβλεπτοι, ὥσπερ καὶ Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν, ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ οὗτος οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας, οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ χρήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος, καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν. ταῦτ᾽ ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς πολιτείας καὶ τῶν παρανόμων νόμων. διὸ καὶ Ἔφιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτὸν καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ᾽ ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας ἐμφαίνων, ὅτι τε πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἀσώτων πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δὲ οὕτως. Ἐπεὶ καταστὰς εὔστοχος νεανίας Τῶν ἐξ Ἀκαδημίας τις ὑπὸ Πλάτωνα, καὶ Βρύσωνο θρασυμαχειοληψικερμάτων Πληγεὶς ἀνάγκῃ ληψιγομίσθῳ τέχνῃ, Συνών τις οὐκ ἄσκεπτα δυνάμενος λέγειν, Εὖ μὲν μαχαίρᾳ ξυστ᾽ ἔχων τριχώματα, Εὖ δ᾽ ὑποκαθιεὶς ἄτομα πώγωνος βάθη, Εὖ δ᾽ ἐν πεδίλῳ πόδα τιθεὶς ὑπὸ ξυρὸν Κνήμης ἱματίου ἰσομέτροις ἑλίγμασιν, Ὄγκῳ τε χλανίδος εὖ τεθωρακισμένος, Σχῆμ᾽ ἀξιόχρεων ἐπικαθεὶς βακτηρίᾳ, Ἀλλότριον, οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἔλεξεν· ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός. μέχρι τούτων καὶ ἡμῖν πεπαύσθω, καὶ ἤδη ἡ συναγωγὴ φίλτατε Τιμόκρατες, ἑξῆς δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν ἄγαν τρυφῇ διαβοήτων γενομένων.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἄνθρωπος εἶναί μοι κυρηναῖος δοκεῖς, Κατὰ τὸν Ἀλέξιδος Τυνδάρεων, ἑταῖρε Τιμόκρατες. Κἀκεῖ γὰρ αὖτις ἤδη τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ, Πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ᾽ ἄλλοι, καὶ δ᾽ ἅρματα, συνωρίδες τε πεντεκαίδεκα. Τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει᾽ ἐμβαλεῖν, Ὥστ᾽ ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδ᾽ ἕνα. κἀμοὶ δὲ ἦν κράτιστον σιωπᾶν, καὶ μὴ περὶ τοσούτοις προειρημένοις ἕτερα προστιθέναι. ἀλλ᾽ ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, καὶ τὸν περὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων λόγον, καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας. ἡ γὰρ ἀπόλαυσις δοκεῖ μετ᾽ ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μεθ᾽ ἡδονῆς. καίτοι Σοφοκλῆς γ᾽ ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γε εἷς ὤν, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήρως, εἰς σωφροσύνην ἔθετο τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. ἐγὼ δέ φημι, καὶ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. προκριθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δέ ἐστιν ἡδονή, πάντα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν, τὸν περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα Οὐδέ τις ἦν κείνοισιν θεός, οὐδὲ Κυδοιμός Οὐδὲ Ζεὺς βασιλεύς, οὐδὲ Κρόνος, οὐδὲ Ποσειδῶν, Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια. Τὴν οἵγ᾽ εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο, Γραπτοῖς δὲ ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόδμοις, Σμύρνης τ᾽ ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους, Ξανθῶν τε σπονδὰς μελιττῶν ῥίπτοντες ἐς οὖδας. καὶ Μένανδρος δ᾽ ἐν Κιθαριστῇ περί τινος μουσικευομένου φησί, φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν πάνυ Ἀκούσματ᾽ εἰς τρυφήν τε παιδεύεσθ᾽ ἀεί. καίτοι τινές φασι κατὰ φύσιν εἶναι τὴν ἡδονήν, ἐκ τοῦ πάντα ζῷα δεδουλῶσθαι ταύτῃ, ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄντων, παρὰ δὲ τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ μὲν οὖν ἡδονὰς διώκειν προπετῶς, λύπας ἐστὶ θηρεύειν. διόπερ Ὅμηρος ἐπονείδιστον βουλόμενος ποιῆσαι τὴν ἡδονήν, καὶ τῶν θεῶν φησὶ τοὺς μεγίστους οὐδὲν ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς ὠφελεῖσθαι δυναμένους, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι προενεχθέντας ὑπ᾽ αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντισεν ὑπὲρ τῶν Τρώων, ταῦτ᾽ ἀπώλεσε μεθ᾽ ἡμέραν ὑφ᾽ ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Ἄρης ἀλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστάτου Ἡφαίστου συνεποδίσθη, καὶ ὦφλεν αἰσχύνην καὶ ζημίαν, ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς θεούς, ὅτ᾽ ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον, Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν, Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι, Χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι᾽ ὀφέλλει. οὐδεὶς δὲ λέγει τὸν Ἀριστείδου βίον ἡδύν, ἀλλὰ τὸν Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου, καὶ τὸν Σαρδαναπάλου. καίτοι κατά γε τὴν δόξαν φησὶν ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Θεόφραστος οὐχ ὁμοίως λαμπρὸς ἐστίν, ἀλλ᾽ οὐχ ἐξύφηνεν ὥσπερ ἐκεῖνοι. οὐδὲ τὸν Ἀγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ ἔτυχεν τὸν Ἀνανίου οὕτως ἀοράτου

Marginal notes: ἀλεξ. — β. ἀπομνημονευμάτων. — καθ᾽ ἡδονήν. — Ἰλ. ξ. — ὀδ. θ.

ἀοράτου περὶ δόξαν ὄντος. τὸ δὲ τῶν ἡμιθέων τῶν ἐπὶ Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τῶν νῦν, καὶ τότ' ὄντως, ὁ μὲν γὰρ ἀκατάσκευος, καὶ καθάπερ αὐτουργὸς ἦν, οὔτ' ἐπιμιξίας ἔχων, οὔτε τῶν τεχνῶν διηκριβωμένων. ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥᾳστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαγωγάς. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν, ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονίστατον. ὡς δὲ λόγος καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, αἳ δὴ μέγισται δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν, οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν Ἐπικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσί, φυσικαὶ μέν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ, αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι, γράφων οὕτως. ἆρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρις ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαίως ἂν εἴη; Οἶμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ᾗ τε ὠφέλιμος, ᾗ τε παῦσαι ζῶντα δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου εἴ πη τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται.

Πάνυ μὲν οὖν. Τί δαί; ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο;

περὶ ἡδονῆς.

Ὀρθότατα μὲν οὖν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς τάδε λέγει, οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι, καὶ πάντων εἰληφότες πεῖραν, τὴν ἡδονὴν προκρίνουσι, μεγαλοψυχοτέρας ποιούσης τῆς ἡδονῆς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις. ἅπαντες γοῦν οἱ τὴν ἡδονὴν τιμῶντες, καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι, μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσίν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἡδονὴν οὗτοι καὶ τὸ τρυφᾶν τιμῶσι, ἀνδρειότατοι καὶ μεγαλοψυχότεροι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἐστὶ γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι, καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλευθέρων, ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχάς, καὶ αὔξει. τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν, διό τι καὶ συστέλλονται οὗτοι καὶ τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα, μεγίστη τε ἦν, καὶ μεγαλοψυχοτάτους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπέδυνον χιτῶνας. κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν, χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰς κόρρας ἐφόρουν, ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δίφρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν, ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, οἱ τὴν ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχην, καὶ μόνοι τὴν τῆς Ἀσίας ἁπάσης δύναμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ φησι καὶ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἔχοντες, μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὑτωσὶ λέγων, τίς γὰρ ἁδονᾶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινός, ἢ ποία τυραννίς; τᾶς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζηλωτὸς αἰών. Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ Συρακουσίων ἄρχοντι, μὴ δὲ ἀμαύρου φησὶ τέρψιν ἐν βίῳ, πολύ τοι φέριστον ἀνδρὶ τερπνὸς αἰών. καὶ Ὅμηρος δὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ εὐφραίνεσθαι τέλος φησὶ εἶναι χαριέστερον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. τοὺς δὲ θεοὺς φησὶν εἶναι ῥεῖα ζώοντας, τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶν ἀπόνως, ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος.

ἡρακλῆς φιλήδονος.

διόπερ καὶ Μεγακλείδης ἐπιτιμᾷ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ποιηταῖς, ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν, ὡς στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πόλεις ᾕρει, ὃς μεθ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε. πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρα παρθένων παιδοποιησάμενος. εἴποι γὰρ ἄν τις πρὸς τοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν οὗτοι τὴν περὶ τὰς ἐδωδὰς αὐτῷ σπουδὴν ἀνατίθετε, ἢ πόθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐδοκίμαζεν. ἢ διατί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά, ἢ διά τι τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέους κοίτας εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων. τοῦτον οὖν φησιν οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λῃστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα, καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν Ἱμεραῖον. καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτέθεικε τὴν στολήν, ἀλλὰ τὴν Ὁμηρικήν. πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στησίχορος, ὥσπερ καὶ τὴν Ὀρέστειαν καλουμένην. Ἀντισθένης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων, προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγενῆσθαι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου ἡδονῆς, ὥσπερ φησίν. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος παρέχῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν, Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. ὁ δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Ὀδυσσέα καθομιλοῦντα τοὺς καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς Φαίαξιν εἶναι, τὸ ἁβροδίαιτον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι προπυθόμενον τοῦ Ἀλκίνου. Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί. Μόνως γὰρ οὕτως ᾤετο, ὧν ἤλπιζε μὴ διαμαρτεῖν.

πιστός

ποιητὴς ἐστὶ καὶ ὁ παραινῶν Ἀμφιλόχῳ τῷ παιδί, ὦ τέκνον ποντίου θηρὸς πετραίου χρωτὶ μάλιστα νόον προσφέρων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, τῷ παρεόντι δ' ἐπαινήσαις ἑκὼν, ἄλλοτ' ἀλλοῖα φρόνει. ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰφιγενείᾳ, Νόει πρὸς ἀνδρὶ σῶμα πολύπου ὅπως πέτρᾳ τραπέσθαι γνησίου φρονήματος. καὶ ὁ Θέογνις, Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου. εἰσὶ δὲ οἵ φασι καὶ τοῦτον εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ὅμηρον προτάττοντα τὸν ἀπολαυστικὸν βίον, πολλάκις τὸν καθ' ἡδονὴν λέγοντα, Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη Νέκταρ ἐῳνοχόει, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι Δειδέχατ' ἀλλήλους. Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ παρ' αὐτῷ φησιν, οὐδέ κεν ἡμέας Ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε. καὶ Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ. Διόπερ καὶ Ὀδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ βίου παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τίθεται. Διαβόητοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις. κληθῆναι δὲ τὰ Σοῦσά φησιν Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρος. καὶ οἱ Πάρθων δὲ βασιλεῖς ἐαρίζουσι μὲν ἐν Ῥάγαις, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι † τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ περὶ ἄνημον δὲ ὃ ἐπετίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ἦ δὲ αὐτὸ ἠρτῆτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὥς φησι Δίνων, ἐκ σμύρνης, καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. εὐώδης δ' ἐστὶν ἡ λάβυζος καὶ πολυτιμότερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἅρματος κατίοι, φησὶ, βασιλεὺς, οὔτε καθήλλετο ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρειδόμενος, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει, καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο, φυλάσσουσί τε αὐτὸν καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὥς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῳ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τὰς δὲ νύκτας ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι λύχνων καομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς, ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τὸ γένος πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν σαυρωτήρων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν, ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων, καὶ διῄει διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς, ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ' ἵππου, πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων, εἰ δὲ ἐπὶ θήραν ἐξίοι, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν, ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' οὗ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν περιειστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυροῦν. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ Βίων προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτης πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περιοικίδων, ἐπιφέρει καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας ὑπόμνημα. Δύναται γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ παράκαιρος ἅμα καὶ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον τρυφὴ καὶ τοὺς ταῖς λόγχαις καθωπλισμένους ἀργύτας ἀποφαίνειν, καὶ προελθὼν δὲ γράφει, τοῖς γοῦν πορίσασι τί αὐτῷ ἡδὺ βρῶμα διδοὺς ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέροις ἡδύσμων ταῦτα τιμαῖς παρετίθει, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸς ἀπολαύειν αὐτῶν νοῦν ἔχων. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος οἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, εἰς τοῦτό φησιν ἥκειν τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκειτο τάλαντα, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου, καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δὲ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης, τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν ἐν τοῖς Σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακρὰν δὲ ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα. Ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα, καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας, ἐχρῶντο φησὶν ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ, καὶ τῇ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι. νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασῴζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν, ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστόρνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πεπτόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρόσθεν ηὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηνται, ἄλλα τε καινὰ ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται, καὶ ὄψα γε ὡσαύτως, καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται,

h. d.

Περὶ τρυφῆς Περσῶν βασιλέων.

Bud. lib. 4. de asse.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοῖς ἀρκεῖ σκεπάζειν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας, καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἐν τε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὔθ᾽ αἱ τῶν δένδρων, οὔθ᾽ αἱ τῶν πετρῶν σκιαὶ, ἀλλ᾽ ἐν ταύταις ἑτέρας σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παριστῶσιν, κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὑτωσί. νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων, ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν. οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως, ὡς τῆς μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ τοὺς σιτοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ περιτιθέντας καὶ αἴροντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτοὺς, καὶ τἄλλα ῥυθμίζουσιν.

Λυδῶν τρυφή.

Λυδοὶ δ᾽ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδὸς, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ σκυτοβραχίων ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Ἔφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου ὄντος, καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ᾽ οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν λυδιακῶν, Ἀνδραμύτην φησὶ τὸν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων, Λυδοί φησι διὰ τρυφὴν παραδείσους κατασκευασάμενοι, καὶ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ᾽ αὐτοῖς ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγὰς, καὶ τέλος πόρρω προαγαγόντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους, εἰς τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν ἁγνεῶνα κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον, καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες, ἠλλάξαντο τὸν τῶν γυναικῶν βίον. διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο αὐτοῖς, μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν Ὀμφάλην, ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας.

Ὀμφάλη.

τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὑβριζομένους, σημεῖον ἐστὶ βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις, τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν, ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑβρίσθη. εἰς ταὐτὸν οὖν συναθροίσασα μετ᾽ ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας, ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι, τὸν τόπον καλοῦσι γυναικῶν ἀγῶνα, γλυκὺν ἀγῶνα. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι οὖσαι τοῖς ἐντυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν ἐπιζεφυρίων. ἔτι δὲ τῶν περὶ Κύπρον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιούντων, παλαιᾶς τινὸς ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ τιμωρία. πρὸς ἣν εἷς τῶν Λυδῶν εὐγενὴς ἀνὴρ ὁρμήσας, καὶ τῇ παρ᾽ αὐτοῖς Μίδου

Μίδας.

βασιλείᾳ βαρυνθεὶς, τοῦ μὲν Μίδου ὑπ᾽ ἀνανδρείας καὶ τρυφῆς ἐν πορφύρᾳ κειμένου, καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς ἱστοῖς συνταλασιουργοῦντος. Ὀμφάλης δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης, ἀμφοτέρους ἐκόλασε, τὸν μὲν ὑπὸ ἀπαιδευσίας κεκωφημένον τῶν ὤτων ἐξελκύσας, ὃς διὰ τὴν τῶν φρενῶν ἔνδειαν τοῦ πάντων ἀναισθητοτάτου ζώου τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. πρῶτοι

Συγγραφεῖς ὀψαρτυτικῶν.

Καρύκη.

δὲ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκην ἐξεῦρον, περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασιν. Γλαῦκός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Μίθαικος καὶ Διονύσιος, Ἡρακλεῖδαί τε δύο γένος Συρακούσιοι, καὶ Ἆγις καὶ Ἐπαίνετος καὶ Διονύσιος, ἔτι τε Ἡγήσιππος, καὶ Ἐρασίστρατος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Κρίτων. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Ἀρχύτας, Ἀκέσιος, Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλιστίων. τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας ὀψαρτυτικά.

Κάνδαυλος.

καὶ κάνδαυλον δέ τινα ἔλεγον οἱ Λυδοὶ, οὐχ ἕνα ἀλλὰ τρεῖς, οὕτως ἐξησκημένον πρὸς τὰς ἡδυπαθείας. γίνεσθαι δ᾽ αὐτόν φησιν ὁ ταραντῖνος Ἡγήσιππος ἐξ ἑφθοῦ κρέως, καὶ κνηστοῦ ἄρτου, καὶ φρυγίου τυροῦ, ἀνήθου τε καὶ ζωμοῦ πίονος. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις. μάγειρος δ᾽ ἐστὶν ὁ προσδιαλεγόμενος.

Ἔτι δέ σοι παρὰ τοῦτον κάνδαυλόν τινα
Παραθήσομεν. κάνδαυλον οὐκ ἐδήδοκα,
Ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἀκήκο᾽ οὐδέποτε. Θαυμαστὸν ἐμὸν
Εὕρημα πάνυ, πολλὴν δ᾽ ἐγὼ ἐὰν παραθῶ σοι, προσκατέδει τοὺς δακτύλους
Σαυτοῦ γε χαίρων. ἔρια μὲν ποιήσομεν ἄνθρωπε ποῖα λευκὰ καὶ βλέπεις ἐκεῖ
Ἀπὸ τῶν κοινῶν ταρίχους ἰχθύων, κρεῶν βαλανίων εὐθέως
Δίπυρον παραθήσεις ὠὸν ἐπιτετμημένον,
Πυὸν μέλιτος ὀξύβαφον ἐκ ταγήνου τυροῦ,
Τροφάλια χλωρὰ κυθνίου παρατεμών,
Βοτρύδιόν τι χοιρεῖον ἐν ποτηρίῳ,
Γλυκὺ τὸ τοιοῦτον γὰρ ἀεί πως μέρος ἐπιπαίζετ᾽. κεφαλὴ δὲ δέπνου γίνεται
Ἄνθρωπ᾽ ἐπίπαιζε μόνον, ἀλλ᾽ ἀπαλλάγηθί μου,
Κανδαύλους λέγων καὶ χορεῖα καὶ βατάνια.

Γέγονε σὰν τὴν ἡδονὴν μνημονεύει τοῦ κανδαύλου καὶ Φιλήμων ἐν Παριόντι οὕτως,

Τοὺς ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχω, ὅτι μόνος
Φύσκην ποιῶ κάνδαυλον ὠὰ θεῖον ἐν τινῶ.
Τί τούτων διέπεσον;

ἐγένετο ἢ ἁμαρτήματι. καὶ Νικόστρατος ἐν Μαγείρῳ, ὅς μέλανα ποιῶν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο, θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον. καὶ Μένανδρος Τροφωνίῳ, ἰωνικὸς πλουτάξ, ὑποστάσεις ποιῶν κάνδαυλον ὑποκινητιῶντα βρώματα. καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, ὡς φησιν Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ᾽ αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολέμους,

Βαδίζουσι τοῖς πολεμίοις.

καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας. Ἡρακλείδης δὲ ὁ κυμαῖος, ὁ τὰ περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις

φημένοις παρασκευαστικοῖς εἰπών, ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρῳ χώρᾳ βασιλεὺς αὐτόνομός τέ ἐστι, καὶ οὐδε-
νὸς ὑπήκοος γράφει καὶ ταῦτα. οὗτος δ᾽ ὑπερβάλλει τῇ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ, διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν
τοῖς βασιλείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολ-
λοῖς πλησιάζει, ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδεικνύει, καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως δεδικακέ-
ναι, ἔστι θυρὶς ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδί-
κως δεδικάσθαι, ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως, καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὰν αἴσθη-
ται, εἰσκαλεῖ, καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες, ἀποθνήσκου-
σιν. ἐὰν δὲ δικαίως, ὁ κινήσας τὴν θυρίδα ἀπόλλυται. τὰ δὲ ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας εἰς τὸν
βασιλέα, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους, γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα Βαβυλώνια.

10 παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν, ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ, ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ
τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ μγ. τῶν ἱστοριῶν, καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ τοῖς
Τυρρηνοῖς, κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας. ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων, καὶ γυ-
μνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ᾽ αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς, οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι
γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ᾽ οἷς ἂν τύχωσι τῶν πα-
ρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βουληθῶσιν. εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δεινάς, καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς.
τρέφειν δὲ τοὺς Τυρρηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον.
ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι, καὶ πλησιά-
ζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ᾽ αἰσχρόν ἐστι Τυρρηνοῖς, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τί ποι-
οῦντας, ἀλλ᾽ οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ᾽ αὐτοῖς, ἐπεὶ καὶ τοσοῦτο δέου-

20 σιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ
τις αὐτόν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τό, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι
καθ᾽ ἑταιρείας, ποιοῦσιν οὕτως, πρῶτον μὲν ὅταν παύσωνται πίνοντες, καὶ μέλλωσι καθεύδειν,
εἰσάγουσι παρ᾽ αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἐπικαιομένων, ὁτὲ μὲν ἑταίρας, ὁτὲ δὲ παῖδας
πάνυ καλούς, ὁτὲ δὲ καὶ γυναῖκας. ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀκμά-
ζοντας, οἳ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας, ὁτὲ μὲν
ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰ-
σὶν ἐκ ῥάβδων, περιβέβληται δ᾽ ἄνωθεν ἱμάτια, καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναιξί,
πολὺ μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισί, καὶ τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται παρ᾽ αὐτοῖς
πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τρυφερῶς διαιτώμενοι, καὶ λειαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες δὲ οἱ

30 πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι πιττοῦνται, καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα. καὶ παρά γε τοῖς Τυρ-
ρηνοῖς ἐργαστήρια κατεσκεύασαι πολλά, καὶ τεχνῖται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, ὥσπερ παρ᾽
ἡμῖν οἱ κουρεῖς. παρ᾽ οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον οὐθὲν αἰσχυνόμε-
νοι τοὺς ὁρῶντας, οὐδὲ τοὺς παριόντας. χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν
τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Σαμνιτῶν καὶ Μεσαπίων. ὑπὸ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυρρη-
νοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν. διαβόητοι δὲ εἰ-
σὶν ἐπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι, οἵτινες καὶ τὴν παρ᾽ αὐτῶν θάλατταν λέγουσιν εἶ-
ναι γλυκεῖαν, χαίροντες τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πέμπτῳ βίων.
περὶ δὲ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν, παρ᾽ οἷς πρώτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι,
καὶ παραχύται πεπεδημένοι, τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι, καὶ ὅπως μὴ ἀποδιδόντες κατακαίωσι τοὺς λου-

40 ομένους. πρῶτοι δὲ Συβαρῖται καὶ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει,
οἷον χαλκέων καὶ τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς πανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι,
οὐκ ἐξῆν δὲ οὐδ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐν τῇ πόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτῶν Τίμαιος, ὅτι ἀνὴρ Συβα-
ρίτης εἰς ἀγρόν ποτε πορευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς ῥῆγμα λαβεῖν, πρὸς
ὃν ἀποκρίνασθαί τινα τῶν ἀκουσάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπονηκέναι τὴν πλευ-
ράν. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι τῶν ἀθλούντων κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν ἐθαύμαζον
λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν πα-
λαίστραν. ἄλλος δὲ Συβαρίτης παραγενόμενος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ κληθεὶς εἰς φιδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύ-
λων κατακείμενος, καὶ δειπνῶν μετ᾽ αὐτῶν, πρότερον μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λα-
κεδαιμονίων πυνθανόμενος ἀνδρείαν. νῦν δὲ θεασάμενος, νομίζειν μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς

50 διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἂν ἑλέσθαι ἀποθανεῖν, ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτε-
ρεῖν. ἔθος δὲ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ τοὺς παῖδας μέχρι τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας, ἁλουργίδας τε φορεῖν
καὶ πλοκαμῖδας ἀναδεδεμένους χρυσοφορεῖν. ἐπιχωριάζειν δὲ παρ᾽ αὐτοῖς διὰ τὴν τρυφὴν ἀν-
θρωπάρια μικρά, καὶ τοὺς σκωπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμων, τοὺς καλουμένους παρά τισι στίλπωνας, καὶ

Τυῤῥηνῶν ἰδιότητα.

τὰ Σικελῶν.

Συβαριτῶν τρυφή.

κυνάρια μελιταῖα, ἅπερ αὐτοῖς καὶ ἕπεσθαι εἰς τὰ γυμνάσια. πρὸς οὓς καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις Μασανάσσης ὁ τῶν Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὥς φησι Πτολεμαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι συνωνεῖσθαι πιθήκους, παρ' ὑμῖν ὦ οὗτοι αἱ γυναῖκες οὐ τίκτουσι παιδία; παιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασανάσσης, καὶ εἶχε παρ' αὑτῷ τρεφόμενα τῶν υἱῶν. πολλοὶ δὲ ἦσαν τὰ τέκνα, καὶ τῶν θυγατέρων ὁμοίως, καὶ πάντα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν, μετὰ δὲ ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας παραγινομένων ἄλλων. τὰ δ' αὐτὰ ἔφη καὶ Εὔβουλος ὁ κωμικὸς ἐν χάρισιν, οὕτω.

Μασανάσσου [illegible].

Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον ἐστιν δύναμ' ἐκτρέφειν Ἄνθρωπον ὄντ' ἄνθρωπον, ἂν ἔχῃ βίον Ἢ χῆνα πλαταγίζοντα καὶ κεχηνότα, Ἢ στρουθόν, ἢ πίθηκον ἐπίβουλον κακόν. καὶ Ἀθηνόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς, Ἀρχύταν φησὶ τὸν ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ φιλόσοφον γενόμενον, πλείστους οἰκέτας ἔχοντα, ἀεὶ τούτοις παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις εἰς τὸ συμπόσιον ἥδεσθαι, ἀλλ' οἱ συβαρῖται ἔχαιρον τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀνθρώποις. ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια μιλησίων ἐρίων πεποιημένα, ἀφ' ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος ἱστορεῖ. ἠγάπων γὰρ τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυῤῥηνούς, τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον. οἱ δὲ ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον, ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς θώραξιν, καὶ τοῦ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ νυμφῶν ἄντρα τῶν λουσιάδων ἀποδημοῦντες, διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς. οἱ δ' εὔποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν παραβάλλοιεν, καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι, τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δὲ τινὲς αὐτοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν κατάστεγοι. τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, εἰς οὓς δι' ὀχετῶν τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφειμένων, τὸν μὲν ἔξω τῆς χώρας πιπράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις διακομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἑστιάσεις, καὶ τοὺς λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν, καὶ τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις, καὶ τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ εὔνοιαν, ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν, ἐν οἷς στεφανοῦσθαι, καὶ τῶν μαγείρων τοὺς ἄριστα τὰ παρατεθέντα διασκευάσαντας. παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων τῶν πατρίδων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακέναι ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν γεφύραις. δοκεῖ δὲ μέγα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς χώρας ἀλίμενα τῆς θαλάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων, ὅ, τε τῆς πόλεως τόπος, καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαροξῦναι πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι, ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένους. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη, τοῦ μὲν θέρους, ἑωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψῦχος ὑπερβάλλον ἔχει. τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγείαν διαφέρειν τοὺς ποταμούς, ὅθεν καὶ ῥηθῆναι, ὅτι τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ἔπεμψαν δέ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρησομένους, ὧν ἦν Ἰσάμυρις, πυνθανόμενοι μέχρι τινὸς εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη, Εὐδαίμων σὺ ἔσῃ τιμῶν γένος αἰὲν ἐόντων, Εὖτ' ἂν δὴ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσῃς, Τηνίκα σοι πόλεμός τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἥξει. τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεόν, ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες. οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετο δ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν τινὰ μαστιγῶν, καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου. ὡς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν τὰ ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς. ἐξανηλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾶτο περὶ τρυφῆς, εἶτα μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐκ ἔτ' ἐπείγει λέγειν, διεφθάρησαν. εἰς τηλικοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ παρὰ τὰς εὐωχίας τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατιωτικῇ σκευῇ, καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι, οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. τὰ ὅμοια ἱστόρησε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ ὥρων γράφων οὕτως, Βισάλται εἰς Καρδίαν ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτῶν ἦν Ὄναρις. οὗτος δὲ παῖς ὢν ἐν τῇ Καρδίᾳ ἐπράθη, καί τινι καρδιηνῷ δουλεύσας, κουρεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς, καὶ πυκνὰ περὶ τούτων διελέγοντο ἐν τῷ κουρεῖῳ ἱζάνοντες, καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα τοὺς Βισάλτας ἔστελλεν ἐπὶ τοὺς Καρδιηνούς, ἀποδειχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτῶν. οἱ δὲ Καρδιηνοὶ πάντες

Συβαριτῶν φυσί.

Ἵπποι ὀρχούμενοι πρὸς αὐλὸν ἐν παρατάξει.

τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἱστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιστάμενοι τὰ αὐλήματα. ταῦτα οὖν ἐπιστάμενος Ὄναρις ἐκτήσατο ἐκ τῆς Καρδίας αὐλητρίδα, καὶ ἀφικομένη ἡ αὐλητρὶς εἰς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητάς, μεθ' ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίαν. καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη συνεστήκει, ἐκέλευσε αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιανῶν ἐξεπίσταιντο. καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο. τῶν δὲ Καρδιανῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν, καὶ οὕτως ἐνικήθησαν. Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνα ποτὲ διαπλεῦσαι βουληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως, ἰδιόστολον ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ' ᾧ οὔτε ῥαντισθήσονται, οὔτε ἐμβήσεταί τις ἕτερος, καὶ ἐφ' ᾧ τὸν ἵππον ἀναλήψεται. τοῦ δὲ οὕτως συμφρονήσαντος ἐμβιβάσει τε τὸν ἵππον, καὶ ὑποστορέσαι τῷ ζώῳ ἐκέλευσεν, ἔπειτα τινὸς τῶν προπεμπόντων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐτῷ, λέγων ὅτι προδιεσταλάμην τῷ πορθμεῖ, ἵνα παρὰ τὴν γῆν πλέῃ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι μόλις ἄν σου ὑπήκουσα, εἰ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔμελλον πεζεύειν, καὶ μὴ παρὰ τὴν γῆν πλεῖν. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακουσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μὴ δὲ ἀνθινὰ φορεῖν, μὴ δ' ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφάς, ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή. καὶ ὅτι ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι, μὴ δὲ ἐσθῆτι περιέργῳ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχεύειν, ἢ κίναιδος εἶναι. καὶ τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέρας ἐξιέναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος. † Συβαρῖται φησὶν ἐξοκείλαντες εἰς τρυφήν, ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς καλεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου, τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου, προάγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. εἰ δέ τις τῶν ὀψοποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον εὕροι βρῶμα καὶ περιττόν, τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εὑρόντι τὸν χρόνον τοῦτον ὅπως ὁ πρῶτος εὑρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις. ὡσαύτως δὲ μὴ δὲ τοὺς τὰς ἐγχέλεις πωλοῦντας τέλος ἀποτίνειν, μὴ δὲ τοὺς θηρεύοντας. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θαλαττίαν βάπτοντας, καὶ τοὺς εἰσάγοντας, ἀτελεῖς ἐποίησαν. πάνυ οὖν ἐξοκείλαντες εἰς ὕβριν, τὸ τελευταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβευτῶν ἡκόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀπέκτειναν, καὶ πρὸ τοῦ τείχους τὰ σώματα ἐξέρριψαν, καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι. αὕτη δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί. τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἐλθοῦσαν εἰς μέσην τὴν ἀγοράν, καὶ ἐμοῦσαν χολήν. ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησί, Συβαρῖται τὴν Τήλιος τυραννίδα καταλύσαντες, τοὺς μετασχόντας τῶν πραγμάτων ἀναιροῦντες, καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν ἁπάντων. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν αἵματος, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκευσαν θυρίσι βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵματος ἀναφοράν. διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες, οἳ καὶ τῶν Ὀλυμπίων τὸν πάνυ ἀγῶνα ἀμαυρῶσαι ἐθελήσαντες. καθ' ὃν γὰρ ἄγεται καιρόν, ἐπιτηρήσαντες ἆθλον ὑπερβολῇ, ὡς αὐτοὺς καλεῖν ἐπιχειρεῖν τοὺς ἀθλητάς. Κροτωνιᾶται δ' ὥς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιϊέναι κατὰ τὴν πόλιν ἁλουργίδα ἠμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δὲ οὐ διὰ τρυφήν φασι τοῦτο γεγονέναι, ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρόν, ὃς τὸ μὲν γένος ἦν Κροτωνιάτης. Πολυκράτει δὲ τῷ Σαμίων τυράννῳ συνών, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ Περσῶν, ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτην ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δὲ ὁ Δημοκήδης Ἄτοσσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα τὸν μαστὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε ταύτην δωρεάν, καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελευσόμενος, καὶ τυχὼν ἧκεν εἰς Κρότωνα, βουλόμενός τε αὐτόθι καταμένειν. ἐπιλαβομένου τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντος, ὅτι βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο οἱ Κροτωνιᾶται, ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρσου, ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πρυτανεύοντος, ἐξ οὗ δὴ Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, περιέρχεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτάνεως, οὐ τρυφῆς χάριν, οὐδ' ὕβρεως, ἀλλ' ἐπηρείας τῆς εἰς τοὺς Πέρσας τοῦτο πράττοντες. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιᾶται φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν Ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ, προθέντες ἀργυρικὸν σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσι. Ταραντίνους δέ φασι Κλέαρ-

Συρακουσίων νόμος.

περὶ Συβαριτῶν τρυφῆς.

Συβαριτῶν ὄλεθρος.

Κροτωνιατῶν.

Herod. lib. 3.

χος ἐν τετάρτῳ βίων, ἀλκὴν καὶ δύναμιν κεκτησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς προελθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα παραλεαίνεσθαι, καὶ τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς κατάρξαι. ἐφόρουν δὲ, φησὶ, καὶ παρυφὴν διαφανῆ πάντες, οἷος νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. ὕστερον δ᾽ ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν προαχθέντες, ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Καρβίναν, ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους, καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες, εἰς τὰ τῶν Καρβινατῶν ἱερὰ σκηνοποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν. καὶ ὁ βουλόμενος καθάπερ εἰς ἀτυχῆ παραπηδῶν ἀγέλην ἐθοινᾶτο ταῖς ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὥραν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δὲ ὧν ἥκιστα ἐκεῖνοι προσεδόκων θεῶν. οὕτω δ᾽ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν, ὥστε Ταραντίνων τοὺς ἐν Καρβίνῃ παρανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας, καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστη τῶν οἰκιῶν ὅσους ὑπεδέξαντο τῶν εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τοσαύτας ἔχει στήλας πρὸ τῶν θυρῶν, ἐφ᾽ αἷς καθ᾽ ὃν ἀπώλοντο χρόνον, οὔτ᾽ οἰκτίζονται τοὺς ἀποιχομένους, οὔτε τὰς νομίμους χέουσι χοὰς, ἀλλὰ θύουσι Διῒ καταιβάτῃ. Ἰαπύγων τε γένος αὐτὸ ἐκ Κρήτης ὂν, τῶν κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τοῦτο τρυφῆς εἶθ᾽ ὕστερον ὕβρεως ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμενοι, καὶ προκόμια περιθετά τε λαβόντες, στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι. τὸ δὲ ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν αἴσχιον νομίσαι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλλίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῶν Ἰαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον, πορθεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, προειπόντας μεθίστασθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ οὐρανοῦ βαλλόμενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην ἔδοσαν τὴν φήμην. ἐμφανῆ γὰρ ἦν μέχρι πόρρω κεχαλκευμένα τῶν ἐξ οὐρανοῦ βολῶν, καὶ πάντες οἱ ἀπ᾽ ἐκείνων μέχρι τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι, καὶ στολὴν πένθιμον ἀμπεχόμενοι, ζῶσι πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν σπανίζοντες. Ἴβηρες δὲ καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις προϊόντες, καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι, οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης. Μασσαλιῶται δ᾽ ἐθηλύνθησαν, οἱ τὸν αὐτὸν Ἴβηρσι τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀσχημονοῦσι γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, πλεύσειας εἰς Μασσαλίαν. καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δ᾽ ὑπὸ Κολοφωνίων, ὥς φησι Τίμαιος, καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἧττον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ ἰδίως παρ᾽ αὐτοῖς ἐπεχώριασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι, καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. καὶ Ἀρχίλοχος δ᾽ ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, περὶ γοῦν τῆς Θάσου λέγων, ὡς ἧσσον, φησίν. Οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος, οὐδ᾽ ἐφίμερος, Οὐδ᾽ ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς. ὠνομάσθη δ᾽ ἡ Σῖρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Εὐριπίδης ἐν Δεσμώτιδι ἢ Μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος. ὡς δ᾽ Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν τρυφὴν, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σύμπαντος τούτου κλίματος, καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα σχεδὸν, ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. Μιλήσιοι δ᾽ ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας, ὥς φησιν Ἔφορος, καὶ τάς τε ἐφ᾽ Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν. καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον κατῴκισαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ὑπὸ τὴν Μίλητον ἔθεον. ὡς δ᾽ ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐγεννήθη ἐπ᾽ αὐτῶν. Πάλαι ποτ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Ἡρακλείδης δ᾽ ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιοσύνης φησίν. ἡ Μιλησίων πόλις περιπέπτωκεν ἀτυχίαις διὰ τρυφὴν βίου, καὶ πολιτικὰς ἔχθρας, οἳ τὸ ἐπιεικὲς οὐκ ἀγαπῶντες, ἐκ ῥιζῶν ἀνεῖλον τοὺς ἐχθρούς. Στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι Γέργιθας ἐκάλουν. πρῶτον μὲν κρατήσας ὁ δῆμος, καὶ τοὺς πλουσίους ἐκβαλὼν, καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς ἀλωνίας, βοῦς συναγαγόντες συνηλόησαν, καὶ παρανομωτάτῳ θανάτῳ διέφθειραν. τοιγάρτοι πάλιν οἱ πλούσιοι κρατήσαντες, ἅπαντας ὧν κύριοι κατέστησαν μετὰ τῶν τέκνων κατεπίττωσαν, ὧν καιομένων φασὶν ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα, καὶ ἐλαίαν ἱερὰν αὐτομάτην ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τῆς μαντείας, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται, εἶπεν. καί μοι Γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων, Πισσήρων τε μόρος καὶ δένδρεον αἰὲν ἀθαλές. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τετάρτῳ, ζηλώσαντάς φησι τοὺς Μιλησίους τὴν Κολοφωνίων τρυφὴν, διαδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, ἔπειτ᾽ ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς. Οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περὶ Σκυθῶν δ᾽ ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε ἱστορεῖ. Μόνον δὲ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσατο τὸ Σκυθῶν, εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γὰρ, ὡς οὐδένες ἕτεροι τῶν πάντων εὐροίας, καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοὺς χορηγίας κατασχούσης.

Ἰαπύγων φορὰ καὶ ἀσέβεια.

Μασσαλιωτῶν.

Σιριτῶν καὶ Μιλησίων τρυφή.

Σκυθῶν ὕβρις καὶ ἦθος.

φθαρούσης. δῆλον δ' ἐκ τοῦ ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὲ καὶ μάλιστα δὴ, καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες, εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως, ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοιντο ἠκρωτηρίαζον τὰς ῥῖνας, ἀφ' ὧν οἱ ἀπόγονοι μεταστάντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον, τῶν περιοίκων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα περόναις, γραφὴν ἐνεῖσαι, ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, προσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ τοῦ χρωτός, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτὴρ, εἰς ποικιλίαν καταριθμηθεὶς, κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψῃ. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέστησαν, ὥστε οὐδένων ἄδακρυς ἡ τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη διήγγελλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατασχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίων ὄλβον, καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν παντὸς ἔθνους, οἱ ἔξω τῆς ἐφ' ὕβρει κουρὰν ἀποσκυθίσαι προσηγόρευσαν. τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας, ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψί φησιν. τί γὰρ ἡ τρυφερὰ, καὶ καλλιτράπεζος Ἰωνία ἀφ' ὅ, τι πράσσει. καὶ Ἀβυδηνοὶ Μιλησίων δ' εἰσὶν ἄποικοι, καὶ ἀνειμένοι τῇ διαίτῃ εἰσὶν, καὶ κατεαγότες, ὡς παρίστησιν Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις. χαῖρε δ' ἰαπόντιον στράτευμά τι προσπορευόμενον, Τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μαλακῶς ἔχειν ἀπὸ σώματος, Κόμη τε νεανικῇ φέρεται βραχιόνων, Ἥκειν τὸν Ἄβυδον ὡς ἀνὴρ γεγένηται. καὶ Ἀριστοφάνης τριφάλητι διακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων, Ἔπειθ' ὅσοι παρῆσαν, ἐπίσημοι ξένοι Ἐπηκολούθουν, κἀντεβόλουν προσκείμενοι Ὅπως ἄγων τὸ παιδάριον πωλήσεις Χίον, Ἕτερος δ' ὅπως ἐν Κλαζομεναῖς, ἕτερος δ' ὅπως

20 Εἰς Ἔφεσον, οἱ δ' εἰς Ἄβυδον, ἦν δ' ἐκεῖνα πάνθ' ὁδῷ. περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως. ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδὲν, οὔτε προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ, καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχοις χρῆσθαι αὐτοῖς. ἀπώλοντο δὲ καὶ Μάγνητες, οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ, διὰ τὸ πλέον ἀνεθῆναι, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς ἐλεγείοις, καὶ Ἀρχίλοχος. ἑάλωσαν γὰρ ὑπὸ Ἐφεσίων. καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος ὁ Ἐφέσιος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν, καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ τάδε. τὰ δὲ τῶν Ἰώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ, καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντά, αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ' ἴσα διειλημμέναι ζῴοις, καὶ σαράπεις μήλινοι καὶ

30 πορφυροῖ, καὶ λευκοί, οἱ δὲ ἁλουργεῖς, καὶ καλασίρεις κορινθιουργεῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν πορφυραῖ τούτων, αἱ δὲ ἰοβαφεῖς, αἱ δὲ ὑακινθιναί. λάβοι δ' ἄν τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ Περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλισται πασῶν. ἴδοι δ' ἄν τις φησὶ καὶ τὰς καλουμένας ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέσταον ἐν τοῖς Περσικοῖς περιβλήμασι. ἔστι δὲ τοῦτο συμβατὸν ἰσχύος καὶ κουφότητος χάριν, κατεπέπλασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις. οἱ δὲ κέγχροι νήματι πορφυρῷ πάντες εἰς τὴν εἴσω μοῖραν ἅμματ' ἔχουσιν ἀνὰ μέσον. τούτοις πᾶσι χρῆσθαι φησὶ τοὺς Ἐφεσίους ἐπιδόντας εἰς τρυφήν. περὶ δὲ τῆς Σαμίων τρυφῆς, Δοῦρις ἱστορῶν παρατίθεται Ἀσίου ποιήματα, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἄγοντες τῶν Ἡραίων, ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τοὺς ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι, καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε, βαδίζειν Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον. ἔστι δὲ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη οὕτως ἔχοντα, Οἱ

40 δ' αὔτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο Εἰς Ἥρας τέμενος πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς, Χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς εὐρέος εἶχον, Χρύσεαι δὲ κορυμβαὶ ἐπ' αὐτῶν τέττιγες ὥς, Χαῖται † δ' ἠωρεῦντ' ἀνέμῳ χρυσέοις ἐνὶ δεσμοῖς, Δαιδάλεοι δὲ χλιδῶνες ἄρ' ἀμφὶ βραχίοσι, †. Νήσαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Σαμίους φησὶ καθ' ὑπερβολὴν τρυφήσαντας διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν, ὥσπερ Συβαρίτας τὴν πόλιν ἀπολέσαι. Κολοφώνιοι δ', ὥς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, προήεσαν διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησὶν, Ἁβροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν, Ὄφρα τυραννίης ἦσαν ἄνευ στυγερῆς, Ἤεσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε' ἔχοντες,

Οὐ μείους ὥσπερ χίλιοι εἰς ἐπίπαν Αὐχαλέοι χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν, Ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι. Οὕτω δ' ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἄκαιρον μέθην, ὥς τινες αὐτῶν

50 οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, οὔτε δυόμενον ἑωράκασιν. νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἦν, τὰς αὐλητρίδας, καὶ τὰς ψαλτρίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀκροαμάτων, τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρωῒ μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν, ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύ-

Ἀποσκυθίσαι.

Ἀβυδηνῶν τρυφὴ ἡ ἐφεσίων.

Σαμίων.

ἡ Κολοφωνίων τρυφή.

κτα ἦσαν πρὸς τὰς μεθύσεις. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν ἁλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὅθεν καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότε ἦν καὶ περισπούδαστον. ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. διόπερ διὰ τὴν δίαιταν ταύτην ἐν τυραννίσι καὶ στάσεσι γενόμενοι, αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν, ταῦτα εἴρηκε περὶ αὐτῶν καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νόμων. κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυφῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ τάδε λέγει. πόθεν οἰκῆτος ἢ τίς Ἰώνων τρυφεραμπεχόνων ἁβρὸς ἡδυπαθὴς ὄχλος ὥρμηται. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνάς φησι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρυφῆς, ἔτι καὶ νῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμένηκε. καὶ τῶν παρακειμένων δέ τινας φησὶ Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν, ἁβροδιαίτους γενέσθαι. περὶ δὲ Βυζαντίων καὶ Χαλκηδονίων ὁ αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε. ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν, καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλείων. Χαλκηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ βίῳ βελτίονι διετέλουν ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφὴν, καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπόται, καὶ πολυτελεῖς γενόμενοι. κἀν τῇ πρώτῃ δὲ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Φιλιππικῶν, τὸ τῶν Ὀμβρικῶν φησὶ ἔθνος, ἐστὶ δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν τι, ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον, παραπλησίως τε βιοτεύειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀγαθὴν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαιμονίαν. περὶ δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν, ὅτι ζῶσιν οἱ μὲν σὺν ταῖς ὀρχηστρίσι διατρίβοντες. οἱ δ' ἐν κύβοις καὶ πότοις, καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν, ὅπως ὄψων παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται πλήρεις, ἢ τὸν αὐτῶν βίον ὅπως παρέξονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ πάντων φησὶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀργότατοι καὶ πολυτελέστατοι. ὁμολογοῦνται δ' οἱ Θετταλοὶ, ὡς καὶ Κριτίας φησὶ, πάντων Ἑλλήνων πολυτελέστατοι γεγενῆσθαι, περί τε τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν φησὶν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν, καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν Αἰτωλοί φησι τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἑτοιμότερον ἔχουσι πρὸς θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς, καὶ ἐκτενέστερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων. διαβόητοι δ' εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακούσιοι, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἔμαθε ταῦτα ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ μᾶλλον πίνειν, ἔπειτ' ᾄδειν κακῶς Συρακοσίαν τράπεζαν, Συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ Χῖον ἐκ λακαίναν. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶ, ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων, εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην, ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος ὁ λεγόμενος εὐδαίμων οὐδαμῶς ἤρεσε. δίς τε τῆς ἡμέρας ἐκπιμπλάμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ. ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδείς ποτε γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μελλῆσαι ποτὲ γενέσθαι. κἀν τρίτῳ δὲ πολιτείας γράφει οὕτως, Συρακοσίαν δὲ ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ Σικελικὴν ποικιλίαν ὄψου, ὡς ἔοικας οὐκ αἰνεῖς, ψέγεις δὲ καὶ Κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλουσιν εὖ σώματος ἕξειν, καὶ Ἀττικῶν πεμμάτων, τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας. Ποσειδώνιος δὲ ἑκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων, γράφει καὶ ταῦτα. τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κακοπαθείας, συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ' ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς ἐν οἰκητηρίοις διαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλὰ, καὶ καταυλουμένους πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀρυκανδεῖς φησὶ Λυκίας ὁμόρους ὄντας, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν κατάχρεοι γενόμενοι, καὶ διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν ταῖς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἆθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ, Ζακυνθίους φησὶν ἀπείρους εἶναι πολέμων, διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ, Καπυησίους τοὺς ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλλομένους, ἐξοκεῖλαι εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν παραδεδομένην φήμην. οὐ δυνάμενοι οὖν φησὶ φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν. διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπαθον. Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον

Bud. l. de asse · *Ἰώνων καὶ Βυζαντίων τρυφή.* · *Τρυφὴ Θετταλῶν.* · *Αἰτωλῶν.* · *Συρακουσίων.* · *Τρυφὴ Ἀρυκανδέων.* · *Ζακυνθίων.* · *Καπυησίων.* · *Liuius lib. 3. bell. Puni.*

καρτερίας ἦλθον πολιορκούμενοι ὑπ' Ἀννίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ περὶ τὴν πόλιν δέρματα
καταφαγεῖν. ἁπάντων δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιοὺς, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς πτόρθους ἀνα-
λῶσαι, καὶ ἐνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, οὐδενὸς βοηθοῦντος τῶν συμμαχούντων
Ῥωμαίων παρέδοσαν ἑαυτούς. τοὺς δὲ Κουρῆτας Φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, Αἰσχύλον ἱστο- — *Κουρῆτες,*
ρεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας, Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς, ὅθεν
καλεῖν κουρῆτα λαὸν ἤνεσαν. Ἀγάθων δ' ἐν τῷ Θυέστῃ, τοὺς τὴν Προύνακτος θυγατέρα μνηστεύον-
τας, τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκημένους ἐλθεῖν, καὶ κομῶντας τὰς κεφαλάς, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ
γάμου, κόμας ἐκειράμεθα φησὶ μάρτυρας τρυφῆς, ἥ που ποθεινὸν χρῆμα παιζούσῃ φρενί. Ἐπώνυ-
μον γοῦν εὐθὺς ἐχόμενον κλέος, Κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός. Καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰτα- — *Κυμαίων τρυφή*
10 λίᾳ, ὥς φησιν Ὑπέροχος, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα κυμαϊκά, διετέλεσαν χρυσοφοροῦν-
τες, καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι, καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζευγῶν ὀχούμενοι.
περὶ μὲν οὖν τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαῦτα μνημονεύω. περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἄκου-
σα. Κτησίας ἐν τρίτῃ περσικῶν, καὶ πάντας μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν
σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν, καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων, καὶ τρυ- — *περὶ Νινύου καὶ Σαρδαναπάλου.*
φῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρ-
δανάπαλος, ὃν οἱ μὲν Ἀνακυνδαράξου λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης εἷς τῶν
ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων παραμέλῃ θεάσασθαι Σαρ-
δανάπαλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος. ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμ-
μυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστί, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβά-
20 δην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον τὰς ὀφρῦς, † γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεξυρημένον τὸν πώ-
γωνα, καὶ κατακεκισηρισμένον. ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλ-
μούς. οἱ μὲν πολλοί, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος, εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βα-
σιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροί-
σαντα πολλὴν στρατιάν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν
τοῖς βασιλείοις πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ
πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ, καὶ οἴκημα ἑκα-
τόμπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυ-
ναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας,
ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχί-
30 λια χρυσίου τάλαντα, ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύ-
κλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυ-
ριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς
παντοδαπὰς, ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευσε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύ-
μαζον ὁρῶντες τὸν καπνόν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν θυσίας ἐπιτελεῖν, ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦ-
χοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν γενναίως ἐτελεύτησε. Κλέαρχος δὲ
περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει νῦν
οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος, ὅθεν ὁ πάντων εὐδαι-
μονέστατος Σαρδανάπαλος παρ' ὅλον τὸν βίον τιμήσας τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τελευτήσας, δείκνυ-
σιν ἐν τῷ τοῦ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις, οἷα καταγέλωτος ἐστὶν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πρά-
40 γματα, οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων, ὃν πεποίηκε † ποιούμενος δὶς ἐν χερῶν περὶ τὰ λοι-
πὰ σπουδή. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλος, καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται αὐ- — *Σαρδανάπαλος*
τοῦ τῷ μνήματι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξου Ἀγχιάλην ἔδειμε καὶ Ταρσὸν μιῇ ἡμέρῃ,
ἀλλὰ νῦν τέθνηκεν. Ἀμύντας δ' ἐν τρίτῳ σταθμῶν, ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατα-
σκάψαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀναχωννύντα τῇ πόλει. λέγεσθαι δὲ τὸ χῶμα τοῦτ' εἶναι Σαρδανα-
πάλου, τοῦ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφ' οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ χαλδαϊκοῖς γράμμα-
σιν, ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα, εἶναι δὲ τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ
ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἀφροδισίασα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ὄντα βραχὺν, ὃν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι,
καὶ τοῦτον πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς καὶ κακοπαθείας, καὶ ὧν ἂν καταλίπω ἀγαθῶν, ἄλλοι ἕξουσι
τὰς ἀπολαύσεις, διὸ κἀγὼ ἡμέραν οὐδεμίαν παρέλιπον τοῦτο ποιῶν. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρ-
50 τῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαι φησὶν Σαρδανάπαλον μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς Σύ-
ρων ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δ' ἐν Ἀγχιάλῃ, ἣν ἐδείματο φησὶ Σαρδανάπαλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων
εἰς Πέρσας κατεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἦν οὐ πόρρω τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἑστάναι τύ-
πον λίθινον συμβεβληκότα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς δακτύλους ὡς ἂν ἐπικροτοῦντα. ἐπιγεγράφθαι
δὲ αὐτῷ

δὲ αὐτῷ ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλλος Ἀνακυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην, καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ, ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τ᾽ ἄλλα τούτου οὐκ ἄξια τοῦ ἀποκροτήματος ἔοικε λέγειν. οὐ μόνος δὲ ὁ Σαρδανάπαλλος διετίθρυπτο, ἀλλὰ καὶ Ἀνδροκότὸς ὁ φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα, καὶ γυναικὸς εὐπρεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ εὐρώπης. Κλέαρχος δ᾽ ἐν πέμπτῳ βίων, Σάγαριν φησὶ τὸν μαριανδυνὸν ὑπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μὲν μέχρι γήρως ἐκ τοῦ τῆς τιθήνης στόματος, ἵνα μὴ μαστώμενος πονήσῃ. οὐ πώποτε δὲ τὴν χεῖρα κατώτερον τοῦ ὀμφαλοῦ προενήνεγκεν. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ, ἔλεγεν. Χεῖρες μὲν ἁγναὶ, φρὴν δ᾽ ἔχει μίασμά τι. Κτησίας δ᾽ ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ. καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῄεσαν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ἄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται, καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος. Φοῖνιξ δ᾽ ὁ κολοφώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν, Ἀνὴρ Νίνος τις ἐγένετ᾽, ὡς ἐγὼ κλύω Ἀσσύριος, ὅς τις εἶχε χρυσίου πόντον, Καὶ τ᾽ ἄλλα πολλὸν πλέονα Κασπίης ψάμμου,

Ὃς οὐκ ἴδ᾽ ἀστέρ᾽ οὐδ᾽ ἴδων † ἐδίζητο, Οὐ παρὰ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέστησεν, Ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι τοῦ θεοῦ ψαύων, Οὐ μυθιήτης, οὐ δικασπόλος κεῖνος, Οὐ λεωλογεῖν ἐμάνθαν᾽ οὐκ ἀμιθρῆσαι. Ἀλλ᾽ ἦν ἄριστος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν, Κἠρα τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα, κατὰ πετρῶν ὤθει. Ὡς δ᾽ ἀπέθαν᾽ ὡνὴρ, πᾶσι κατέλιπεν ῥῆσιν Ὅκου Νίνος νῦν ἐστι, καὶ τὸ σῆμ᾽ ᾄδει, Ἄκουσον, εἴτ᾽ Ἀσσύριος εἴτε καὶ Μῆδος Εἶς, ἢ Κόραξος, ἢ ᾽πὸ τῶν ἄνω λιμνῶν Ἰνδὸς κομήτης. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύσσω, Ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ᾽ ἐγενόμην πνεῦμα, Νῦν δ᾽ οὐκ ἔτ᾽ οὐδὲν, ἀλλὰ γῆ πεποίημαι,

Ἔχω δ᾽ ὁκόσον ἔδαισα, χ᾽ ὁκόσ᾽ ἤεισα, Χ᾽ ὁκόσ᾽ ἐράσθην. † Τὰ δ᾽ ὄλβι᾽ ἡμέων δήιοι συνελθόντες Φέρουσιν, ὥσπερ ἔριφον ὠμὸν αἱ Βάκχαι. Ἐγὼ δ᾽ ἐς ᾅδην οὔτε χρυσὸν οὐδ᾽ ἵππον,

Οὔτ᾽ ἀργυρῆν ἅμαξαν ᾠχόμην ἕλκων, Σποδὸς δὲ πολλὴ χ᾽ ὁ μιτροφόρος κεῖμαι. Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν, Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλέα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθολόγηκεν, ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας, καὶ κιθαρῳδῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀκροωμένους. τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων παρακεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονὰς, ὅσῳ τε οἱ μὲν Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιοῦντο τοὺς πότους. ὁ δὲ Στράτων μετ᾽ αὐλητρίδων, καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκεύαστο τὰς συνουσίας, καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑταίρας δὲ παιδίσκας ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ᾠδικὰς, τὰς δὲ ὀρχηστρικὰς, ὧν ἔθετο μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ᾽ ὧν συνουσιάζων διέτριβε, χαίρων μὲν καὶ τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλος ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν. ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοτιμούμενος. ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ σπουδάζων ἑκάτερος, αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥᾳθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον. οἵ γε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ᾽ ἑκατέρῳ γενομένας, ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαίμονες εἶναι καὶ μακαριστοί, οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διευτύχησαν, ἀλλ᾽ ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Ἀναξιμένης δ᾽ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ βασιλέων μεταλλαγαί, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διαμιλλᾶσθαι φησὶν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι, ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ᾽ ἀμφοτέρους βιαίως. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος περὶ Φιλίππου λέγων φησίν, καὶ τριταῖος εἰς Ὀνόκαρσιν ἀφικνεῖται χωρίον τι τῆς Θρᾴκης, ἄλσος ἔχον πολὺ κατεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆναι κεχαρισμένον, ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν. ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ γεγενημένων, μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησεν, καὶ περιιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύαζεν ἑστιατόρια. καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπάρχων εὐδαίμων, καὶ μακαριστὸς ὢν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. διηγεῖται τε ἑξῆς ὁ συγγραφεὺς, ὅτι δεῖπνον κατεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. ἤδη δ᾽ ἔκφρων γενόμενος, ἔπεμπέ τινα τῶν δορυφόρων ὀψόμενον, εἰ παραγέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον. ἀφικομένου δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε. καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος συνεὶς παραγενόμενος ἔφη, πάλαι τὴν θεὸν ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τῇ αὑτοῦ γυναῖκα, ταῖς αὑτοῦ

χερσὶν

Τίνες σπάνιοι ἀνάγ.

Νίνου.

Στράτωνος ἡδυπάθεια.

Στράτωνος καὶ Νικοκλέους τρυφή ἰσάμιλλος.

χρυσίον αὐτῷ μετ' ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν αὐλοῖων ἀρξάμενος. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππι-
κῶν, περὶ Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου ἱστορῶν φησίν, οὐ δυνάμενος δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλ
γειαν, καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ τοὺς Ἀθηναίους. ἅπασι γάρ εἰ-
σι χαλεποί, διὸ καὶ εἵλοντο αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν. Ἰφικράτης μὲν ἐν Θρά
κῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δὲ ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύ-
πτῳ. καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πεντηκοστῇ καὶ τεσσαρακοστῇ φησίν, Χάρητός τε νωθροῦ ὄντος καὶ βρα-
δέος, καίτοιγε τὸ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος, ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας, καὶ ψαλ-
τρίας, καὶ πεζὰς ἑταίρας. καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον, τὰ μὲν εἰς ταύτην
τὴν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλειπεν Ἀθήνησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι, καὶ
10 τῶν ἰδιωτῶν τοῖς δικαζομένοις, ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ
ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, καὶ δικαίως. καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε
τοὺς μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητριδίοις, καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν. τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέ-
ρους, ἐν τε τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις. τὸν δὲ δῆμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν
εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις καὶ κρεανομίας, ἢ περὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ
τοῦ Θεοπόμπου συγγράμματι, περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων, Χάρητι φησὶ τῷ Ἀθη
ναίῳ διὰ Λυσάνδρου τάλαντα ἑξήκοντα ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν Ἀθηναίους ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ἐπινί
κια τῆς γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους, ὧν ἡγεῖτο μὲν Ἀδαῖος ἀλεκτρυὼν ἐπικαλούμενος.
περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕτως, Ἀλεκτρυόνα τὸν τοῦ Φιλίπ
που παραλαβὼν Ἀωρὶ κοκκύζοντα, καὶ πλανώμενον Κατέκοψεν. οὐ γὰρ εἶχεν, οὐδέ πω λό-
20 φον Ἕνα κατακόψας, μάλα συχνοὺς ἐδείπνισε, Χάρης δ' Ἀθηναίων τόθ' ὥσπερ γενναῖος ἦν.

Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις. Ἰδομενεὺς δέ φησι, καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον εὑ-
ρεῖν θαλίας καὶ κώμους. διὸ καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος παρ' αὐτοῖς, ὅθεν
βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρχήν. καίτοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς,
ὥστ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις, οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστατο, ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ
καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἴα τὸν βουλόμενον εἰσιόντα ἀπολαύειν, καὶ λαμβάνειν ὧν δέοιτο, ὅπερ ὕστερον ἐποί-
ησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖνον. περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν ὁ Θεό
πομπός φησι, Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστη φύλα-
κα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται, καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιντο τῶν
ἐν τοῖς χωρίοις. ἔπειτα τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι, καὶ δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι
30 πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ
τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους, καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς,
ἔχοντας κέρματα, τούτοις δὲ διδόναι προσέταττεν, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καί φα-
σι μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν, ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινα ἴδοι
κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύειν αὐτὸν μεταμφιέννυσθαι τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούν-
των αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ηὐδοκίμει, καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν. ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ
ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ Ἀθήνησι τοῦ Διονύσου πρόσωπον ἐκείνου τινές φασιν εἰκόνα.
Περικλέα δὲ τὸν Ὀλύμπιον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς
οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μεθ' ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων ἑ-
ταίρας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ' οὔπω Ἀθηναίων με
40 θυσκομένων, οὐδ' ἑταίραις χρωμένων, ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων, διὰ τοῦ κεραμικοῦ
πληθύοντος ἑωθινὸς ἤλασεν. ἀμφίβολον δ' αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεύς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνω-
ρίζευξεν ὡς ἵππους, εἴτε ἀνεβίβαζεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν
Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορ-
τὴν Παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι κατα-
δεῖξαι. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ Φιλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τρίκλινον οἰκο
δομησάμενον περικαλλέστατον ἀγαπᾶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. Χαμαιλέων δ' ὁ Ποντικός,
ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος προθεὶς τό, ξανθῇ δ' ἐν Εὐρυπύλῃ μέλει ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων, τὴν προσηγο
ρίαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦντα περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ γὰρ Ἀνα
κρέων αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαί φησιν, ἐν τούτοις. πρὶν μὲν ἔχων βερβέριον καλύμματ'
50 ἐσφηκωμένα καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσί, καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι βοὸς νεόπλυτον εἴλυμα
κακῆς ἀσπίδος ἀρτοπώλισιν, καὶ ἐθελοπόρνοισιν ὁμιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων κίβδηλον εὑρίσκων
βίον. πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεὶς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τροχῷ, πολλὰ δ' ἐν νώτῳ σκυτίνῃ μάστιγι θωμι-
χθεὶς κόμην, πώγωνά τ' ἐκτετιλμένος, νῦν δ' ἐπιβαίνει † σατίνη χρύσεα φορέων καθέρματα

Τρυφὴ καὶ Χαβρίου.

καὶ Χάρητος.

Πεισιστρατιδῶν.

καὶ Πεισιστράτου.

καὶ Περικλέους ἀσωτία.

Θεμιστοκλέους ἀκρασία.

Ἀρτέμωνος τρυφή.

[Ἀλκιβιάδης.] παῖς κύνας, καὶ σκιαδίσκην ἐλεφαντίνην φορεῖ γυναιξὶν αὐτός. περὶ δὲ τοῦ κάλλους Ἀλκιβιάδου Σάτυρος ἱστορῶν λέγεται φησίν, ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος. ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν καὶ ἡνιοχῶν τῶν Ἀλευαδῶν ἱππικώτερος. ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀσφάλειαν ἐπιτηδεύων, ἐνίκα τοὺς Λάκωνας. ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρᾳκῶν ἀκρατοποσίαν. τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα πειρῶν, ὡς ἕτερος ἐπιπέμψαι αὐτῇ χιλίους δαρεικούς, κάλλιστος δὲ ὢν τὴν μορφὴν, κόμην δὲ ἐτρόφει ἐπὶ πολὺ τῆς ἡλικίας, καὶ ὑποδήματα περιλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ' αὐτοῦ Ἀλκιβιάδες καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, διὸ καὶ Ἀντισθένης ὁ Σωκρατικὸς ὡς ἂν αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδους, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ' ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς 10 δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε στέλλοιτο, τέσσαρσι τῶν συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆτο. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ περσικὴν ἐποίουν Ἐφέσιοι, τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Χῖοι παρεῖχον. [ἐν Plutarch.] ἱερεῖα δὲ παρεῖχαν εἰς τὰς θυσίας καὶ ἱερονομίας Κυζικηνοί. Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον, καὶ τὰ ἄλλα, τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενος δὲ Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφὴν, ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν. ἐν δὲ θατέρῳ Νεμέα ἦν καθημένη, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων φαινόμενος τῶν γυναικείων προσώπων. καὶ στρατηγῶν δὲ ἔτι καλὸς εἶναι ἤθελεν, ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος πεποιημένην, ἐφ' ἧς ἦν ἐπίσημον Ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημένος. ἐπικωμάζων δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα καὶ πλούσιον, συνεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ' οὗτος ἦν) προπιὼν τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίση τῶν ποτηρίων τῶν ἐπὶ τῷ κυλικείῳ προκειμένων, ἐκέλευσε τοὺς ἀκολούθους ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θράσυλλον, εἶθ' οὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάσσετο. ὁ δὲ Ἄνυτος πάνυ ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα ἔργα πεποίηκεν ὁ Ἀλκιβιάδης, οὐ μὰ Δί' ἔφη, ἀλλ' εὐγνώμονα, ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν, τὰ ἡμίση κατέλιπεν. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν. ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν, ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε, Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν, καὶ ξυνῳκείτην, ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφασαν δύνασθαι γνῶναι, ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ [Ἀλκιβιάδης κόλαξ.] δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα. εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος, ὡς καὶ ἀκόλαστος πρὸς γυναῖκας, ἐν Κόλαξιν οὕτως, Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω. Τί ληρεῖς; οὐκ οἴκαδ' ἐλθὼν τὴν σεαυτοῦ γυμνάσεις δάμαρτα. καὶ Φερεκράτης δέ φησιν, Οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ, Ἀνὴρ ἁπασῶν τῶν γυναικῶν ἐστι νῦν. 30 Ἐν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἄγιδος τοῦ βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. ἐπιπληττόντων δ' αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν συνελθεῖν ἔφη, ἀλλ' ἵνα ὁ γενόμενος ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τε τῆς Σπάρτης, καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ βασιλεῖς ἀφ' Ἡρακλέους, ἀλλ' ἀπ' Ἀλκιβιάδου. στρατηγῶν δὲ συμπεριήγετο αὐτῷ, τήν τε Λαΐδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν, καὶ Θεοδότην τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Ἀθηναίους ποιήσας τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ πλείους τῶν πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβὼν, αἰχμαλώτους ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. κατιὼν τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα, ἐστεφάνωσε τὰς Ἀττικὰς τριήρεις θαλλῷ, καὶ μίτραις, καὶ ταινίαις, καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἀκρωτηριασμένας, εἰς διακοσίας ἐπαγαγών τε ἄγων σκύλων, καὶ ὅπλων Λακωνικῶν, καὶ Πελοποννησιακῶν μεστὰς εἰσέπλει. ἡ δὲ τριήρης ἐφ' ἧς αὐτὸς κατέπλει, μέχρι μὲν τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιέως προσέτρεχεν ἁλουργοῖς ἱστίοις. ὡς δὲ 40 ἐντὸς ἦν, καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικὸν, ἐνδεδυκὼς τὴν Πυθικὴν στολήν. Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε, τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς στολὴν ἠμφιεσμένος, διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις, οὔτ' ἂν δύο Λυσάνδρους ἠνέγκεν ἡ Σπάρτη, οὔτ' ἂν δύ' Ἀλκιβιάδας Ἀθῆναι. ἐμιμεῖτο δὲ Ἀλκιβιάδης τὸν Παυσανίου μηδισμὸν, καὶ καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν περσικὴν [Ἐξεστολὴ περσικὴ στολή, καὶ Παυσανίας ἐν Ἀλκιβιάδου, καὶ ...] ἐνεδύετο στολὴν, καὶ τὴν Περσῶν ἔμαθε φωνὴν, καθάπερ καὶ Θεμιστοκλῆς. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Παυσανίας μὲν φησὶν, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καταθέμενος τὸν πάτριον τρίβωνα, τὴν περσικὴν ἐνεδύετο στολήν. ὁ δὲ Σικελίας τύραννος Διονύσιος, ξυστίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Ἀλέξανδρος δ' ὡς τῆς Ἀσίας ἐκυρίευσεν, περσικαῖς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος δὲ πάντας ὑπερέβαλεν, τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἣν εἶχε, κατεσκεύαζεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος. ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας σχεδὸν, ἐμβάτης πίλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας. 50 τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν, ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνιον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας. τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο, χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων, καὶ τὰ δώδεκα ζῴδια. μίτρα δὲ χρυσόπαστος, ἣ καυσίαν ἁλουργῆ οὖσαν ἔσφιγγεν, ἐπὶ τὸ νῶτον

φέρουσαν

φέρουσαν τὰ τελευταῖα κατακλείματα τῶν ὑφασμάτων. γενομένων δὲ τῶν ἐμπυρίων ἀθλῶν πασῶν, ἐγράφετο ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ὑπὲρ τῶν οἰκημένων ἐχόμενος. Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, Παυσανίας φησὶν, ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδοὺς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς, τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς τόδε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὑτοῦ,

Μνᾶμ' ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου, Πόντου ἐπ' Εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος υἱὸς Κλεομβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς. Ἐτρύφησε δὲ καὶ Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ. καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο, καὶ χύδην, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι Σικελιώτην, ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησὶν, ὡς Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων ἀποστὰς τῆς πατρίου διαίτης, συνηθείας ξενικῶς, διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἴκοι βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐσπούδαζεν ἀεὶ διὰ τὴν ἀκρασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευσε συνελθεῖν αὐτοῖς βοηθὸς, κἀκεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν, οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑπισχνουμένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ σῶμα. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Θρᾳκῶν φησὶ τῶν καλουμένων Κρωβύζων βασιλέα γενέσθαι Ἴσανθον, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ καλός. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖον φησὶν τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα, πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας, εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὡς ποτ' οὖν ἐρράισε καὶ κατεῖδέ τινας ὑπολαμπάδα τῶν Αἰγυπτίων, παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους, καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ἐπί τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρριμμένους εἰπεῖν, ὦ τάλας ἐγὼ, τὸ μηδὲ τούτων ἕνα γενέσθαι. περὶ δὲ Καλλίου καὶ τοῦ τούτου κόλακος φθάνομεν καὶ πρότερον εἰπόντες, ἀλλ' ἐπεὶ καινῶς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, ἄνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι. ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὔβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι, τότε, ὡς φασιν, Ἐρετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐκείνου σκηνῶν, καὶ τὰ χρήματα εἰς οἴκημά τι θέμενος τῆς οἰκίας. τελευτησάντων δὲ πάντων, διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνηστος τὸ χρυσίον. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐρέτριαν στράτευμα, προστάξας ἀνάστατον γενέσθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν, εἰκότως ὑπεξετίθεντο ὅσα χρημάτων εὐποροῦσιν. οἱ οὖν καταλελειμμένοι τῆς τοῦ Διομνήστου οἰκίας, παρ' Ἱππόνικον τὸν Καλλίου, τὸν Ἄμμωνα ἐπικαλούμενον ὑπεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ἀνασκευασθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἁπάντων τῶν Ἐρετριέων κατέσχον οὗτοι τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα, ὥστε Ἱππόνικος ὁ ἀπ' ἐκείνου γεγονὼς, τοῦ τὴν παρακαθήκην λαβόντος, ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰκοδομήσηται τοῖς χρήμασιν, ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι, καὶ ἔδοσαν Ἀθηναῖοι. νουθετηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τούτων οὖν τῶν χρημάτων Καλλίας κύριος γενόμενος, καὶ πρὸς ἡδονὴν βιώσας, ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες, ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταίρων περὶ αὐτὸν ἦσαν, ποίας δὲ δαπάνας οὐχ ὑπερεώρα κεῖνος, ἀλλ' ὅμως εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος, ὥστε μετὰ γραιδίου βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη, καὶ τῶν ἀναγκαίων καθ' ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος, τὸν βίον ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου φησὶ τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον, ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν, οὐκ Αὐτοκλῆς καὶ Ἐπικλῆς, οἳ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ πάντ' ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον κατανάλωσαν. περὶ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς, Ἔφιππος μὲν ὁ Ὀλύνθιος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἡφαιστίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς φησὶν, ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος, καὶ κλῖναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικόβουλος δὲ φησὶν, ὅτι παρὰ τὸ δεῖπνον πάντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐσπούδαζον τέρπειν τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευταίῳ δείπνῳ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας, ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἔφιππος δὲ φησὶν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς ἱερὰς ἐσθῆτας ἐφόρει ἐν τοῖς δείπνοις, ὅτε μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορφυρίδα, καὶ περισχιδεῖς καὶ κέρατα, καθάπερ ὁ θεὸς, ὅτε δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐφόρει πολλάκις, τὴν περσικὴν στολὴν ὑποφαίνων ἄνωθεν τῶν ὤμων, τό, τε τόξον, καὶ τὴν σιβύνην. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμοῦ· τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ χιτῶνα μεσόλευκον, καὶ τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διάδημα τὸ βασιλικόν. ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα, καὶ τὸν πέτασον ἐπὶ

Ἀρχιδάμου ἀσωτία.

Ἰσάνθου τρυφή. ἡ Φιλαδέλφου.

περὶ Καλλίου.

Κλῖναι ἀργυρόποδες, καὶ Ἀλεξάνδρου τρυφαί.

γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατόν, χρυσοῖ δὲ κίονες ὀκτὼ κατεῖχον αὐτήν. οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρα- *Σκηνὴ Ἀλεξάν-*
νίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. καὶ πρῶτοι *δρου.*
μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεσαν, πορφυρᾶς καὶ μηλίνας ἐσθῆσιν
ἐξησκημένοι, μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι, οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες, οἱ δὲ ὑσγινο-
βαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. προειστήκεσαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες
πεντακόσιοι. ἐπὶ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ᾽ οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέ-
ξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλε-
φάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφεστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, Μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα
μύριοι Πέρσαι, τό, τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς πεντακοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν
10 τὴν στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν θεραπευόντων, οὐδεὶς ἐτόλμα προσαπο-
ρεύεσθαι Ἀλεξάνδρῳ, τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς
ἐν Ἰωνίᾳ πόλεσιν, καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστείλωσιν. ἤθελε γὰρ σὺν ἑταίρους
ἅπαντας ἁλουργὰς ἐνδύσαι στολάς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς
νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ εἰρημένον, Τὸν δ᾽ ἔλε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. Ἀν-
τίοχον δὲ τὸν γρυπὸν ἐπικαλούμενον βασιλέα, φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, *περὶ Ἀντιόχου*
τὰς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὸ μὲν πρῶτον *ὑποδοχαὶ λαμ-*
ἀναδόσεις ἐγίγνοντο ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ᾽ ἤδη καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων. *πραί.*
ἀνεδίδοντο δὲ φησὶ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων, καὶ
ἵππων, καὶ καμήλων. ἔδει τε ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκαστον πιεῖν, καὶ λαβεῖν τε τὴν κάμηλον, καὶ
20 τὰ ἐπὶ τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ περὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ
Ἀντιόχου λέγων ἐπ᾽ Ἀρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος φησίν, ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ᾽ ἡμέραν
ὀχλικάς, ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ ἐκφατνιζομένων σωρευμάτων, ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστια-
τόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν, καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν
πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομή-
κεσι λημνίσκων χρυσῶν πιλήμασι πλῆθη. Κλύτος δὲ ὁ Ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου, Πολυ-
κράτη φησὶ τὸν Σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπείρου, αἶ-
γας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα, ὗς δὲ ἐκ Σικελίας. Ἄλεξις δ᾽ ἐν τρίτῳ Σαμίων ὅρων, ἐκ
πολλῶν πόλεών φησι κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν Μολοττικὰς καὶ Λα- *Πολυκράτης.*
κωνικὰς εἰσαγαγόντος. αἶγας δ᾽ ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου, πρόβατα δ᾽ ἐκ Μιλήτου, καὶ τῆς Ἀττικῆς. μετεπέμ-
30 πετο δὲ φησι καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις. πρὸ δὲ τοῦ τυραννῆσαι κατασκευασάμενος στρωμνὰς
πολυτελεῖς, καὶ ποτήρια ἐπέτρεπε χρῆσθαι τοῖς ἢ γάμον, ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάν-
των οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐδαμόθεν ἀναγέγραπται γυναῖκας, ἢ παῖδας
μεταπεμψάμενος, καίτοι περὶ τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας ἐπτοημένος, ὡς καὶ ἀντερᾶν Ἀνακρέοντι τῷ
ποιητῇ, ὅτε καὶ δι᾽ ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐρώμενον. πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης, καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πα-
τρίδος Σαμίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος δὲ φησίν, ὡς Πολυκράτης ὁ τῆς ἁβρᾶς Σάμου τύραννος, διὰ τὴν πε-
ρὶ τὸν βίον ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά, ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυ-
κεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις Λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν
ἄνθεσι πάντα ἔπλεξε τὰ διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα. τούτων δὲ ἡ μὲν Σαμίων Λαύρα στενωπός τις *Σαμίων λαύρα*
ἦν γυναικῶν δημιουργῶν, καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων βρωμάτων ὄντως ἐνέπλη-
40 σε τὴν Ἑλλάδα. τὰ δὲ Σαμίων ἄνθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔτι δὲ τῆς συμπάσης πό-
λεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις, καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. οἶδα δὲ κἀγώ, παρὰ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξαν-
δρεῦσι λαύραν τινὰ καλουμένην, μέχρι καὶ νῦν εὐδαιμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν ἐπωλεῖτο.
Ἀλκισθένη δὲ τὸν Συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ τρυφῆς θαυμασίοις, ὑπὸ τρυφῆς ἱμά-
τιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἥ-
ρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων πάντων ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. οὗ φασὶ
κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ
δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ δὲ Σμινδυρίδου
τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς, ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς
Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίου τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησὶν ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱππο-
50 κράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἷς ἀνὴρ ἀπίκετο. εἵποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι
καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας
τυράννου τρυφῆς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς βίοις, πληροῦσθαί φησιν παρ᾽ αὐτῷ τριακον-
τακλίνους οἴκους ὑπὸ τῶν εὐωχουμένων. καὶ Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βίων γράφει οὕτως. Διονύ-

στος δὲ ὁ Διονυσίου ἁπάσης γενόμενος Σικελίας ἐλάσας, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν ἐπελθὼν, οὖσαν αὐτοῦ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸ γένος ἦν Λοκρίς) στρώσας οἶκον τὸν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις, μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους, καὶ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν ἐπὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος. διὸ γὰρ οὖν μετ' οὐ πολὺν χρόνον οἱ ὑβρισθέντες, γυναῖκα καὶ τέκνα ἐκείνου λαβόντες ὑποχείρια ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐστήσαντο, ἐν ᾗ κολάσαι νομίζοντες αὐτοὺς, καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, κεντοῦντες ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόναις ἀνεῖλον αὐτάς, καὶ τελευτησάντων τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νειμησάμενοι, ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν, ὅθεν πρὸς τὴν ἀνόσιον ἀρὰν κατήλεσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἐν τροφῇ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, τὰ δὲ λείψανα κατεπόντωσαν. αὐτὸς δὲ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν καὶ τυμπανοφορούμενος, οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. εὐλαβητέον οὖν τὴν καλουμένην τρυ- 10
φὴν οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπὴν, ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν. Διόδωρος δ' ὁ σικελιώτης

Γέλωνος κολυμβήθρα καὶ κέρας ἀμαλθείας.

ἐν ταῖς περὶ Βιβλιοθήκης, Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ, βάθος δὲ πηχῶν εἴκοσιν, εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον εἶναι, καὶ πολλοὺς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τῷ Γέλωνι. καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτὴν, ὡς γίνεσθαι ἐπιστρεπτικωτάτην τὴν θέαν. ὕστερον δὲ αὐτὴν διαφθαρεῖσαν καταχωσθῆναι. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα καὶ πλησίον Ἱππωνίου πόλεως, ἄλσος τι δείκνυσθαι κάλλει διαφέρον, καὶ κατάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ καὶ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον ἀμαλθείας κέρας, ὃ τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Σιληνὸς δ' ὁ καλατιανὸς ἐν τρίτῳ σικελικῶν, περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς κατεσκευασμένον, καλεῖσθαι δὲ μύθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμῖτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι πλήρης δένδρων ἡμέρων, ὥς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ Δαμοφίλου λέγων τοῦ σικελιώτου, δι' 20
ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἦν οἰκεῖος, γράφει καὶ ταῦτα. τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακοεργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος, καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους καὶ παρατρεχομένην ἀνάγωγον, κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικίᾳ ὑφυβρισθεὶς

Δημητρίου φαλαρέως ἀσωτία.

κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς. Δημήτριος δὲ ὁ φαληρεὺς, ὥς φησι Δοῦρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων ταλάντων κατ' ἐνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἠφάνιζε, θοίνας δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλῆθός τι συνδείπνων ἔχων, καὶ ταῖς μὲν δαπάναις ταῖς εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαριότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας, ῥάσματά τε μύρων ἔπιπτεν ἐπὶ τὴν γῆν. ἀνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδα- 30
φῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι κατεσκευάζετο διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοί, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος, καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτὸν, ἐβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἣν ἔπεμπεν ἄρχων γενόμενος, ᾖδεν χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα † σειρώμενος τοῦ Σιληνοῦ, ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο, ἐξόχως δὲ εὐγενέτας ἠιθέοις ἄρχων σε τιμαῖς γεραίρει. Καρύστιος δὲ ὁ περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων, Δημήτριός φησιν ὁ φαληρεὺς Ἱμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου, αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέτριβεν αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Κασσάνδρῳ δὲ γενόμενος φίλος μέγα ἴσχυσε, καὶ κατ' 40
ἀρχὰς μὲν ἦν αὐτοῦ τὸ ἄριστον, ὀξύβαφα παντοδαπὰς ἐλαίας ἔχοντα, καὶ τυρὸν νησιωτικόν. ὡς δὲ ἐπλούτησε Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο. καὶ τοσαῦτα ἦν τὰ παρασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν, ὥστε χαριζόμενον τῷ Μοσχίωνι τὰ λείψανα. Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρεῖς συνοικίας ἐωνήσατο, παῖδάς τ' ἐλευθέρους ὑβρίζειν, καὶ γυναῖκας τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐζηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Θέογνιν, καὶ τοσοῦτον ἦν τῷ Δημητρίῳ προσελθεῖν, ὥστε μετ' ἄριστον αὐτοῦ περιπατήσαντος περὶ τὰς τρίποδας συνῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἑξῆς

Λουκόλλου τρυφή, καὶ Παυσανίου ἢ [?]

ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Λεύκολλόν φησιν ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην, καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι, καρπωσάμενον δυοῖν βασιλέων πλοῦτον Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. διαβόη- 50
τος δ' ἦν παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Σίττιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ, ὥς φησι Ῥουτίλιος. περὶ γὰρ Ἀπικίου προειρήκαμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι, σχεδὸν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Ἆγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη, ὅτι δεύτερον τοῦτον ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ

ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Ἑλληνικῶν, τἀναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν, θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σωφρονῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν πασῶν κρείττων. γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος, ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων, ὅτι πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, ὅτι μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος. οὕτω δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ τῆς τρυφῆς, καὶ τῆς πολυτελείας ἠσκεῖτο, ὡς καὶ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι, χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς Βίοις. οὗτος γὰρ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας, λόγῳ τῆς ἀρετῆς ἀντελαμβάνετο, καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελουμένοις ἔργοις. Ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τάδ' ἔγραψε Παρράσιος κλεινῆς πατρίδος ἐξ Ἐφέσου. Οὐδὲ πατρὸς λαθόμην Εὐήνορος, ὅς ῥ' ἀνέφυσε Γνήσιον Ἑλλήνων, πρῶτα φέροντα τέχνης. Ηὔχησεν δ' ἀνεμεσήτως ἐπὶ τούτοισι, καὶ ἄπιστα κλύουσι λέγω δ'. Φημὶ γὰρ ἤδη, Τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ Χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης, ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν. Οὖρος ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς. ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καταδεέστερον ἐν Σάμῳ τὸν Αἴαντα καὶ ἡττηθείς, συναχθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη, ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι. Αἴαντι δὲ συνάχθοιτο δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει δὲ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκίμπωνί τε ἐστηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀνεσφίγγετο τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ' οὐδὲ τὰ περὶ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ῥᾳδίως ὡς καὶ ᾄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτε τὸν ἐν Λίνδῳ Ἡρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὸν πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα, ὅθεν καὶ ἐπέγραψε τῷ πίνακι. Οἷος δ' ἐννύχιος φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν, Παρρασίῳ δι' ὕπνου, τοῖος ὅδ' ἐστὶν ὁρᾶν.

Καὶ φιλοσόφων δὲ αἱρέσεις ὅλαι τῆς περὶ τὴν τρυφὴν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο, καὶ ἥ γε Κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ' Ἀριστίππου τοῦ Σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλῆσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι, παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις, οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι. τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτόν, τὸ μὲν ὡς οὐκέτ' ὄν, τὸ δὲ οὔπω καὶ ἄδηλον, ὁποῖόν ἐστιν οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε δὲ αὐτοῦ τῷ δόγματι, καὶ ὁ βίος ὃν ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ μύρων, καὶ ἐσθήτων καὶ γυναικῶν. Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταίραν, καὶ ταῖς Διονυσίου πολυτελείαις ἔχαιρεν, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. Ἡγήσανδρος γοῦν φησίν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας παρ' αὐτῷ τυχών, ἠνέγκεν. ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθές, ἔφησε παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γὰρ ἔφησεν ἀδοξεῖ τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη δι' ἐμέ. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονεν διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν, χθὲς δὲ ἀδοξεῖ μὴ παρόντος ἐμοῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ἡγήσανδρος. Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος δὲ ἤδη τὸ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀντιφῶντος, εἰ δ' ἁλιευόμενος ἐτύγχανον ἔφη καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον; διέτριβεν δὲ ὁ Ἀρίστιππος τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασί φησιν, ὅτι πολλάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης, καὶ τὴν μυθοποιίαν πλάσας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἡδονῆς εἰσῆγεν. ὁ δ' Ἀρίστιππος περὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγεν, ἔχω καὶ οὐκ ἔχομαι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ διενεχθείς τισι περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν, καὶ μύροις ἐλοῦτο καὶ ἔφασκεν ὅτι καὶ Βακχεύμασιν οὖσ' ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. κωμῳδῶν δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ τινὰ θεράποντα διηγούμενον, περί τινος τῶν μαθητῶν τάδε, ὁ δεσπότης ἐμὸς περὶ λόγους γάρ ποτε Διέτριψε, μειρακίσκος ὤν, καὶ φιλοσοφεῖν Ἐπέθετο, Κυρηναῖος ἦν Ἐκεῖ, φασ', Ἀρίστιππός τις σοφιστὴς εὐφυής, Μᾶλλον δὲ πρωτεύων ἁπάντων τότε, Τῇ τ' ἀκολασίᾳ τῶν γεγονότων διαφέρων. Τούτῳ τάλαντον δοὺς μαθητὴς γίνεται Ὁ δεσπότης, καὶ τὴν τέχνην μὲν οὐ πάνυ Ἐξέμαθε, τὴν δ' ἀρτηρίαν συνήρπασεν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων τρυφερότητος διαλεγόμενος φησί, Ὦ τᾶν κατανοεῖς τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσὶ Ὁ γέρων; ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως Ἑλληνικός, Λευκὴ χλανίς, φαιὸς χιτωνίσκος καλός, Πιλίδιον ἁπαλόν, εὔρυθμος βακτηρία. Βεβαίως τράπεζα, τί μακρὰ δεῖ λέγειν ὅλως Αὐτὴν, ὁρᾶν γὰρ τὴν Ἀκαδημίαν δοκῶ. Ἀριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ, ἀφικέσθαι περὶ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα, καὶ οὐ μόνον τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρχύτα, καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον, ἀπαντᾶν εἰς τὰ τεμένη, καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων. ἐμπεσούσης δέ ποτε ἀπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὸ σύνολον περὶ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν, ἔφη ὁ Πολύαρχος, ἐμοὶ μὲν ὦ ἄνδρες πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ

Hermol. in castig. Plin. unde

Ἀρίστιππος ἡδονή.

Φιλοσόφων τρυφαί.

Πολύαρχος ἡδονὰς ἐπαινῶν.

Πολύαρχος ἡδυπαθὴς ἐπικαλούμενος.

τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα, καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι. ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγγηται τὴν ἑαυτῆς φωνὴν, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τὸν φρόνιμον εἶναι τοιοῦτον φησίν· τὸ δὲ ἀντιτάττειν, καὶ καταδουλοῦσθαι ταῖς ἐπιθυμίαις, οὔτε εὔφρονος οὔτε εὐτυχοῦς, οὔτε ξυνιέντος εἰδέναι τίς ποτε ἐστὶν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύστασις. τεκμήριον δὲ ἰσχυρὸν εἶναι τὸ πάντας ἀνθρώπους, ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιόχρεων ἐχούσης, ἐπὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καταφέρεσθαι, καὶ ταύτην νομίζειν τέλος εἶναι τῆς ἐξουσίας. τὰ δὲ ἄλλα πάντα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παρέργου τίθεσθαι χώρᾳ. προφέρειν δὲ ἔξεστι νῦν μὲν τοὺς Περσῶν βασιλέας, νῦν δὲ καὶ εἴ τις που τυραννίδος ἀξιολόγου κύριος ὢν τυγχάνει, πρότερον δὲ τούς τε Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων, καὶ ἔτι ἀνώτερον, καὶ τοὺς Σύρων, οἷς οὐδὲν γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ δῶρα παρὰ τοῖς Πέρσαις προκεῖσθαι λέγεται τοῖς δυναμένοις ἐξευρεῖν καινὴν ἡδονὴν, καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίπλαται τῶν χρονιζουσῶν ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα διηκριβωμέναι, ὥστε ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ καινότης πρὸς τὸ μείζω φανῆναι τὴν ἡδονὴν, οὐκ ὀλιγωρητέον αὐτῆς, ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ποιητέον. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξευρεθῆναι βρωμάτων, πολλὰ δὲ πεμμάτων, πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων, πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ στρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν. πάντα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαι τινὰς ἡδονὰς, ὅταν ᾖ ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ὃ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ, ὅτε χρυσὸς καὶ ἄργυρος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν εὐοφθάλμων τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ ὑπὸ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα φαίνεται. ἀπὸ δὲ τούτοις ἑξῆς τὰ περὶ τῆς θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως, οἵους καὶ ὅσους ἔχει θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν ἀφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν χρῶτα αὐτοῦ ὀσμῆς, καὶ τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, εὐδαιμονέστατον ἔφη κρῖναι τῶν νῦν τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα. πλεῖσται γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειόταται παρεσκευασμέναι ἡδοναί. δεύτερον δέ φησι τὸν ἡμέτερον τύραννον θείη τις ἄν, καίπερ πολὺ λειπόμενον· ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ τε Ἀσία ὅλη χορηγεῖ, τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. ὅτι μὲν οὖν περιμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος, φανερὸν ἐκ τῶν συμβεβηκότων. Σύρους μὲν γὰρ Μῆδοι μετὰ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλαντο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα, ἢ τοῦ κυριεῦσαι τῆς Συρίων ἐξουσίας. Μήδους δὲ Πέρσαι διὰ τοιαύτην αἰτίαν, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ μηδένα πως τῶν πολιτῶν τρυφᾶν, ἀνακύψαι πεποιήκασι τὸ τῶν ἀρετῶν εἶδος, καὶ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἀναγκαῖα εἶναι, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής. πολεμούντων οὖν τῶν νομοθετῶν πρὸς τὸ τῆς πλεονεξίας γένος, πρῶτον μὲν ὁ περὶ τὴν δικαιοσύνην ἔπαινος ηὐξήθη, καί πού τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο, δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον, καὶ πάλιν τὸ χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας. ἐπεθειάσθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς δίκης ὄνομα, ὥστε παρ' ἐνίοις καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας γίνεσθαι Δίκης. μετὰ ταύτην δὲ καὶ σωφροσύνην, καὶ ἐγκράτειαν ἐπεισεκώμασαν, καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχὴν, ὥστε τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νόμοις, καὶ τῇ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. καὶ Δοῦρις δέ φησιν ἐν τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἦν καὶ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ἐπιθυμία τῆς μέθης, διὸ ποιεῖν τὸν Ὅμηρον ὑπὸ Ἀγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Ἀχιλλέα, καὶ λέγοντα οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. καὶ τὸν θάνατον δὲ ἀποσημαίνων τοῦ βασιλέως φησὶν, ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας κάμμεθα, δεικνύων καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐταῖς ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς μέθης γενόμενον. φιλήδονος δ' ἦν καὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπὼν, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα, ἥ τις Πλάτωνος ἠκηκόει. οὐ μόνος δὲ Ἀρίστιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω, καὶ τὰ ἐπιστρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος, καὶ τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ κνύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε τούτων μνησθήσομαι, φησὶ γάρ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ τῶν χυλῶν ἡδονὰς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ Μητρόδωρος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶν, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. καὶ ὁ Ἐπίκουρος δέ φησιν, ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονὴ, καὶ τὰ σοφὰ τὰ περισσὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ περὶ τέλους δὲ πάλιν φησὶ, τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ, ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. σαφῶς

Σπεύσιππος φιλήδονος, καὶ Ἐπίκουρος.

ὑπουργὸν

ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τῇ ἀρετῇ τῆς ἡδονῆς, καὶ θεραπαίνης τάξιν ἐπιχειρῶν, κἂν ἄλλοις δέ
φησι προσπῖνον περὶ καλῶν, καὶ τοῖς κοινῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ. καλῶς
ἄρα ποιοῦντες Ῥωμαῖοι οἱ πάντα ἄριστοι, Ἀλκαῖον καὶ Φιλίσκον τοὺς Ἐπικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως
Λευκίου τοῦ Ποστουμίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως δὲ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξέω-
σαν τοὺς Ἐπικουρείους. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γρά-
ψας τάδε. Βασιλεὺς Ἀντίοχος Φανίᾳ. ἐγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον, ὅπως μηδεὶς ᾖ φιλόσοφος ἐν
τῇ πόλει, μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα δὲ οὐκ ὀλίγους εἶναι, καὶ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι, διὰ τὸ μηθὲν
πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν περὶ τούτων. ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν, σύνταξον κήρυγ-
μα ποιήσασθαι, ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων ἤδη. τῶν δὲ νεανίσκων
10 ὅσοι ἐὰν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι, διότι κρεμήσονται, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν αἰτίαις ἔσονται
ταῖς μεγίσταις, καὶ μὴ ἄλλως γίνηται. τῆς δ' ἡδονῆς πρὸ Ἐπικούρου εἰσηγητὴς ἐγένετο Σοφοκλῆς ὁ ποιη-
τὴς ἐν Ἀντιγόνῃ ταῦτα εἰπών. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν
τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραν-
νον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς Οὐκ ἂν πριαίμην ἀν-
δρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Καὶ Λύκων δὲ ὁ περιπατητικὸς, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος κατ' ἀρ-
χὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις, περὶ συμβολικῶν κώθωνος, καὶ πόσον ἑκάστη τῶν ἑται-
ρουσῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἠπίστατο. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστὰς, ἐδείπνιζε τοὺς φί-
λους ἀλαζονείᾳ, καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν παραλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμά-
των, καὶ ἀργυρωμάτων καὶ στρωμνῆς, ἡ λοιπὴ παρασκευὴ, καὶ ἡ τῶν δείπνων περιεργία, καὶ ὁ τῶν τραπε-
20 ζοποιῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν, ὥστε καὶ πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ βουλομένους προσιέναι πρὸς τὴν δια-
τριβὴν ἀνακόπτεσθαι, καὶ καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρὸν, καὶ χορηγιῶν καὶ λειτουργιῶν πλῆθος εὐλα-
βουμένους προσάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τε τὴν νομιζομένην ἐν τῷ περιπάτῳ ἀρχήν. αὕτη δὲ ἦν μετὰ τῆς
εὐκοσμίας τῶν ἐπιχειρόντων ἐννέα ὀβολοὺς, ὑποδέξασθαι μὴ μόνον αὐτοὺς οὓς τῆς συμβολῆς εἰσε-
νηνοχότας, ἀλλὰ καὶ οὓς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων. ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐπιμελῶς συναντῶντας τῶν πρεσ-
βυτέρων εἰς τὴν σχολὴν, ὥστε γίνεσθαι μὴ δὲ εἰς τὸν μυρισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανόν τι ἐκλεγό-
μενον ἀργύριον, ἱεροποιῆσαί τε, καὶ τῶν μουσῶν ἐπιμελητὴν γίνεσθαι. ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λό-
γου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἰ παρίε-
το τινὰς τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν, ἐκ βραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χο-
ρηγίας, ὅ γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος. οὐ γὰρ ἵνα συρρυέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς ἕως τοῦ ὄρθρου γενο-
30 μένης τραπέζης ἀπολαύσωσιν, ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τὰς συνόδους ταύτας οἱ περὶ Πλά-
τωνα καὶ Σπεύσιππον, ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπε-
ριφερόμενοι, καὶ τὸ πλεῖστον ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρ'
αὐτοῖς ὕστερον, τῶν τε χλανιδίων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς εἰρημένης. οὐ γὰρ ἔγωγε τοὺς λοιποὺς
ὑπεξαιροῦμαι. ὁ δὲ Λύκων ὑπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κό-
νωνος οἰκίᾳ εἶχεν εἰκοσάκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ
σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος. περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ Βίων οὕτω γρά-
φει, τῷ Εὐδαιμονικῷ καλουμένῳ Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσού-
σης ἐξουσίας, γυμνὴ μὲν οἰνοχόει παιδίσκη πρόσηβος ἡ προκριθεῖσα διαφέρειν ὥρᾳ, τῶν ἄλλων
ἀνασύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρωμένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιτοποιὸς χειρῖδας ἔχων,
40 καὶ περὶ τῷ στόματι κημὸν ἔτριβε τὸ σταῖς, ἵνα μὴ δὲ ἱδρὼς ἐπιρρέῃ, μή τε τοῖς φυράμασιν ὁ πρί-
βων ἐμπνέοι. διὸ πρεπόντως αὖ τις εἴποι περὶ σοφῷ τούτῳ φιλοσόφῳ τὰ ἐκ τοῦ Ἀναξίλα λυροποιοῦ,
ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων. χλανίδας δ' ἕλκων, βλαύτας σύρων, βολβοὺς τρώγων, τυροὺς
κάπτων. ὠὰ κολάπτων. κήρυκας ἔχων. Χῖον πίνων, καὶ πρὸς τούτοις ἐν σκυταρίοις ῥαπτοῖσι φορῶν
Ἐφεσήϊα γράμματα καλά. πόσῳ γὰρ τούτων βελτίων ὁ Γοργίας Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησιν ὁ αὐτὸς
Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Βίων, ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συ-
νεβίωσεν, καὶ ἐπεί τις αὐτὸν ἤρετο, τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον
χρόνον ζήσειεν, οὐδὲν πώποτε εἶπεν ἡδονῆς ἕνεκα πράξας. Δημήτριος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ ποιη-
μάτων, Γοργίας φησὶν ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθείς τι αὐτῷ γένοιτο αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν,
ἔφη τὸ μηθὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκα πεποιηκέναι. Ὦχος δὲ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν, καὶ τῇ λοι-
50 πῇ περὶ τὸν βίον χορηγίαν διαρκῆ κτησάμενος, ὡς τελευτῶντος ἠρώτησεν ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν
τί πράσσων, τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξει τὴν βασιλείαν ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο, τὰ δίκαια πράτ-
των εἶπεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν,
Κηφισόδωρος φησὶν ὁ Θηβαῖος Πολύδωρον τὸν Τήϊον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συσσιτεῖν, ψιλοτάπιδα ἔχοντα

Φιλοσόφων διωγμός.

Σοφοκλῆς ἡδονῆς ἐραστής.

εὐγηρία τις.

κρικωτὴν καθάπερ τοὺς σφαιρωτῆρας ὑπελῆ, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι κάδους τε χαλκοῦς καὶ ποτήρια ὀλίγα, γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον. Τιθωνὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἕω μέχρι δυσμῶν κοιμώμενον, μόλις ἐπιθυμία πρὸς ἑσπέραν ἐπήγειρεν, ὅθεν καὶ συγκοιμᾶσθαι λεχθείς, διὰ τὸ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐμπεπλέχθαι ὑπὸ τοῦ γήρως καθείρκται, κρεμαστὸς ὢν πρὸς ἀλήθειαν ἐν τούτῳ. καὶ Μελάνθιος δὲ τὸν αὐτοῦ τράχηλον κατατείνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ἀπολαύσεων, κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι πᾶν τὸ σῶμα διεστράφησαν διὰ τὰς ἀκαίρους ἡδονάς. οἱ δὲ καὶ εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ καὶ εἰς ἀναισθησίαν διὰ πολλὴν τρυφήν. Νύμφις γοῦν ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Διονύσιος φησὶν ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννεύσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱός, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συνέχεσθαι καὶ πνιγμῷ, διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς τῷ μήκει διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευρῶν, καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. μέχρι μὲν οὖν τινος ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐποίει τὴν αἴσθησιν, εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διηγείρετο. τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγοιτο τοῖς ἀπαντῶσι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἥκιστά γ' ὢν λοίδορος ἐν τοῖς ἁλιεῦσι, τὸν μῦθον ὑποστησάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας. παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα, καὶ πάλιν ἐτρύφησεν, ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον. καὶ ἔτι, ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαίνεται, Εὐθάνατος ἔχοντα πολλὰς χολάδας κεῖσθαι παχύν, Μόλις λαλοῦντα καὶ τὸ πνεῦμ' ἔχοντ' ἄνω, Ἐσθίοντα καὶ λέγοντα σήπομ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησε τρία καὶ τριάκοντα, ἁπάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πρᾳότητι καὶ ἐπιεικείᾳ διενεγκών. τοιοῦτος ἐγεγόνει καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὑτὸν μὲν Εὐεργέτην ἀνακηρύττων, ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων κακεργέτης ὀνομαζόμενος. Ποσειδώνιος οὖν ὁ στωϊκὸς συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐτὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὕτως, διὰ δὲ τρυφὴν διέφθαρτο τὸ σῶμα ὑπὸ παχύτητος, καὶ γαστρὸς καὶ μεγέθους, ἣν δυσπερίληπτον εἶναι συνέβαινεν, ἐφ' ἧς χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μέχρι τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, προῄει μηδέποτε πεζός, εἰ μὴ διὰ Σκιπίωνα. ὅτι δὲ τρυφῆς οὐκ ἦν ἀλλότριος ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ, ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διηγούμενος, ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ ἐν Κυρήνῃ Ἀπόλλωνος, καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἱερεῦσι, γράφων οὕτως. Ἀρτεμίσια μεγίστη ἐν Κυρήνῃ ἑορτή, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνιαύσιος δ' ἐστίν, δειπνίζει τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἱερευσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τρύβλιον, τοῦτο δ' ἐστὶ κεραμεοῦν ἄγγος, ἐπιδεχόμενον ὡς εἴκοσιν ἀρτάβας, ἐν ᾧ πολλὰ μὲν τῶν ἀγρίων ἔγκειται πεπονημένα, πολλὰ δὲ σιτευτά, καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἔτι δὲ θαλαττίων ἰχθύων, ταρίχους τε ξενικοῦ πλείονα γένη. πολλάκις δέ τινες καὶ θεράπιον ἀκολουθίσκον προσδιδόασιν. ἡμεῖς δὲ περιελόμενοι ταῦτα, φιάλας δ' ὁλαργύρους κατασκευάσαντες, τὸ τίμημα ἔχουσαν ἑκάστην, ἧς προειρήκαμεν δαπάνης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱπποκόμῳ, καὶ φαλάροις διαχρύσοις ἐδωρησάμεθα, καὶ παρεκαλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καθεσθέντα οἴκαδ' ἀπιέναι. εἰς πάχος δὲ ἐκδεδώκει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύσασαν αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος μὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, ἐν πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ πατεῖν οἷός τε ἦν, εἰ μὴ δυσὶν ἐπαπερειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχήσεις ἀπὸ μετεώρων κλινῶν καθαλλόμενος ἀνυπόδετος, συντονωτέρας αὐτὰς τῶν ἠσκηκότων ἐποιεῖτο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρήνης βασιλεύσαντα ἔτη πεντήκοντα, ἀπόλεμον γενόμενον καὶ τρυφῶντα κατάσαρκον γενέσθαι, ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸ ἔσχατον καιρόν, καὶ ὑπὸ τοῦ πάχους ἀποπνιγῆναι δι' ἀργίαν σώματος, καὶ τὸ προσφέρεσθαι πλῆθος τροφῆς. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς οὐ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομίζεσθαι, εἰ ἦν τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν διὰ δέκα ἡμέρας παρισταμένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων, καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὴν στρωμνὴν τῶν νέων εἰκότως. καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις κρεωσκευασίας, ἄλλου δ' οὐδενός. κἂν τῇ δ' ἑβδόμῃ εἰκοστῇ Ἀγαθαρχίδας ἔφη, ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυκλείδην τὸν Πολυβιάδου παντελῶς ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι, καὶ παχὺν διὰ τρυφὴν γενόμενον, καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ ὡς τρυφῶντι, παρ' ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τοῦτο ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορθώσαιτο

Βλάβη ἐκ τρυφῆς.

Πάχος Διονυσίου τοῦ ἡρακλεώτου τυράννου.

περὶ Πτολεμαίου τοῦ εὐεργέτου.

Ἀλέξανδρος παχύσαρκος.

Λακεδαιμονίων δίαιτα.

Ναυκλείδης παχὺς καὶ τρυφῶν.

ἐώσατο. ἀπόντος τοῦ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν τοὺς Ἀσιαγενεῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἠσκημένους, τοῖς σώμασι δ' οὕτως ἀχρείους ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τὸν κήρυκα ἄγειν καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν, ὅπως οἱ σύμμαχοι γιγνώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα πρὸς δ' ἄνδρας εὐτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. *ἐπὶ πόνοις.* καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, πάνυ ἦν παχὺς τὸ σῶμα. καὶ Βυζαντίοις ποτὲ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῖς πολίταις παρακαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, ὁρᾶτε μὲν ἄνδρες πολῖται οἷος εἰμὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται. ὅταν δὲ στασιάσωμεν οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία. πόσῳ οὖν κάλλιον ἦν ἀγαθὲ Τιμόκρατες πινόμενον εἶναι λεπτότερον, ὧν καταλέγει Ἕρμιππος *Λεπτοί.* ἐν Κέρκωψιν, ἢ ὑπερπλουτοῦντας τῷ Ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι, καθάπερ οἱ προειρημένοι ἄνδρες, φησὶ δ' οὕτως ὁ Ἕρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος. νῦν οἱ γὰρ πινόμενοι ἀνάπηρά σοι θύουσιν ἤδη βοΐδια Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμαντίδος. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τούσδε καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶ εἰς ᾅδου πέμπεσθαι, πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων οὑτωσί. Καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας Ἔτλη κατελθεῖν, ἕνα δ' ἀφ' ἑκάστης τέχνης Εἱλόμεθα κοινῇ γενομένης ἐκκλησίας, Οὓς ἦμεν ὄντας ᾁδοφοίτας καὶ θαμὰ Ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. εἰσὶ γάρ τινες Ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾁδοφοῖται, νὴ Δία, Μάλιστα δ' ὥσπερ θρακοφοῖται, πάντ' ἔχεις. Καὶ τίνες ἂν εἶεν, πρῶτα μὲν Σαννυρίων Ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν, ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν, Μέλητος, ἀπὸ δὲ τῶν κυκλικῶν Κινησίας, εἶθ' ἑξῆς φησίν, Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα, Τούτους γὰρ ἢν πολλῶν ξυνέλθῃ ξυλλαβὼν Ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται. Περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος σκυτίνην ἐπικουρίαν, περὶ δὲ Μελήτου αὐτὸς ὁ Σαννυρίων ἐν Γέλωτι λέγει οὕτως, Μέλητον τὸν ἀπὸ Ληναίου νεκρόν. ἦν δὲ ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράττις. Φθιώτην Ἀχιλλέα αὐτὸν καλῶν διὰ τὸ ἐν τῇ αὑτοῦ ποιήσει συνεχῶς τὸ Φθιῶτα λέγειν, παίζων οὖν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ. ἄλλοι δ' αὐτὸν ὡς καὶ Ἀριστοφάνης πολλάκις εἰρήκασι φιλύρινον Κινησίαν, διὰ τὸ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβάνοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ κάμπτηται διά τε τὸ μῆκος καὶ τὴν ἰσχνότητα. ὅτι δὲ ἦν ὁ Κινησίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἆλλα, Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Φανίου παρανόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκοφαντεῖν, καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ὁ ποιητής ἐστι καὶ οὐχ ἕτερος, σαφῶς αὐτὸς ἂν σημαίνοιτο ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθεότητι κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου τοιοῦτον δείκνυσθαι. λέγει δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε, ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι. πρέπον μὲν ταῖς αὑτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραξόμενοι τὴν διάνοιαν εἶχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ νόμων τῶν ὑμετέρων. ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους. τοῦτον δὲ ὑπὸ πλείστων γινωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις, οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ κάμνειν νομίμως, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστι. τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον, τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα, ἅπερ οὗτος, ἐξημαρτηκόσιν. περὶ μὲν οὖν Κινησίου ταῦτα ὁ ῥήτωρ εἴρηκεν. λεπτότερος δ' ἦν καὶ Φιλήτας ὁ Κῷος ποιητής, ὡς καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα σφαίρας ἐκ μολύβδου πεποιημένας ἔχειν περὶ τὼ πόδε, ὡς μὴ ὑπ' ἀνέμου ἀνατραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυμασίων, Ἀρχέστρατον φησὶ τὸν μάντιν ἁλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα, ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα, οὕτως ἦν ἰσχνός. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρῷ μὲν οὐδενὶ ὡμίλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἠκροᾶτο τοῦ φιλοσόφου, καὶ ὅτι συνεγίνετο Πτολεμαίῳ τῷ Εὐεργέτῃ τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων, ἦν δὲ ἰσχνότατος ἄνοσος διατελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ περὶ ἀλειπτικῆς Ἱππώνακτα τὸν ποιητὴν, οὐ μόνον μικρὸν γενέσθαι τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ λεπτόν, ἀκρότονον δ' οὕτως ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστόν τι διάστημα. τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα τέμνειν, οὐκ ἐχόντων βίαιον τὴν φοράν. λεπτὸς δ' ἦν καὶ Φιλιππίδης,

εἰς ἄστυ ἐλινάζων γίνεται, καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας, ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. ὁ γοῦν πατὴρ ἐπεὶ παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνδοξοτέρους λαβεῖν γάμους, οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ τὰς παῖδας αὐτοῖς, πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα, καὶ ζευγνύει τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ Μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων, ἦν καλλιπύγων ζεῦγος ἐν Συρακούσαις. αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς, ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι καλλίπυγον τὴν θεόν, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐν μανίᾳ δὲ τρυφὴν ἡδεῖαν γενομένην οὐκ ἀηδῶς ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, οὕτως γράφων. ὁ Αἰξωνεὺς Θρασύλαος ὁ Πυθοδώρου διετέθη ποτὲ ὑπὸ μανίας τοιαύτης, ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς Πειραιᾶ καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ ἀπέστελλε καὶ διῴκει, καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης, ὅσηνπερ αὐτὸς ἂν τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν, καὶ τῶν μὲν ἀπολλυμένων οὐδὲν ἐπεζήτησε, τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε, καὶ διῆγε μετὰ πλείστης ἡδονῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρίτων ἐκ Σικελίας ἐπιδημήσας, συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ, καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο, διηγεῖτο δὲ οὐδέποτε, φάσκων κατὰ τὸν βίον ἡσθῆναι πλείονα. λύπην μὲν γὰρ οὐδ᾽ ἥντιν᾽ οὖν αὐτῷ παραγίνεσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβάλλειν.

ἡδονὴ μαινομένου.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἑταῖρε Τιμόκρατες ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν, ὁ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμενος. δεῖ γάρ ἔφησεν ὦ βασιλεῦ τὸν ταῦτα ἀποδεχόμενον, ἀπὸ συμβολῶν τε πολλάκις δεδειπνηκέναι, καὶ περὶ ἑταίρας πλεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, ὥς φησι Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας. ἡμεῖς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐνταῦθα μέλλοντες καταλέγειν. ἐγένοντο γὰρ καὶ περὶ γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι εἰδόσιν ἐκτιθέμενοι τὴν ἱστορίαν, τὴν μοῦσαν τὴν Ἐρατὼ ἐπικαλεσάμενοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἰέναι τὸν ἐρωτικῶν ἐκεῖνον κατάλογον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα, εἰ δ᾽ ἄγε νῦν Ἐρατὼ πάρ θ᾽ ἵστασο καί μοι ἔνισπε.

τίνες λόγοι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν. καὶ γὰρ τὰς γαμετὰς ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ ἐπαινῶν, Ἕρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστορεῖν, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων, καὶ ἕκαστος ἧς ἐπιλάβοιτο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπροικον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν ὅτι καταλιπὼν τὴν προτέραν, ἑτέραν ἐβούλετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ἐν Λακεδαίμονί φησι τοὺς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινὶ περὶ τὸν βωμὸν ἕλκουσαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες, φιλοστοργῶσί τε καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμιῶν ὄντων, διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ᾽ ἂν τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτὼ οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ᾽ ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, Σάτυρος ὁ περιπατητικός, Ἀριστόξενος. οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ συγγενείας, εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένον κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, ὥστε ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον, ὅθεν καὶ τοὺς τῆς κωμῳδίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι διαπέμψομαι εὐπορήσας τοῦ βιβλίου. ἀντεῖπε δὲ τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. παρὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θεραπεύεσθαι. προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πολλαῖς χρῆται γυναιξί, καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. λέγει γοῦν ὁ Πρίαμος, Ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, Τοὺς δ᾽ ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. Μήδεια δὲ καίπερ εἰδυῖα τὸ ἔθος, ὅτι ἐστὶ βαρβαρικόν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον, ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ Ἑλληνικὰ ἐκδεδιῃτημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ περιπαθὴς γενομένη, τὴν Κασάνδραν σὺν αὐτῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει, ἣν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ κρείων ἐπεισάγετο ἐν ἔθει γενόμενος

βαρβαρικῶν

ἀριθμὸς γαμετῶν.

Γαμεταὶ [illegible] πολλαί.

τῖνα πλάτη. Ἡ δὲ Φρύνη τὴν Χάρυβδιν οὐχὶ πόῤῥω που ποιεῖ; Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα κατα-
πέπωκ' αὐτῷ σκάφει. Ἡ Θεανὼ δ' οὐχὶ Σειρήν ἐστιν ἀποτετιλμένη; Βλέμμα καὶ φωνὴ γυ-
ναικός, τὰ σκέλη δὲ κοψίχου. Σφίγγα θηβαίαν δὲ πάσας ἔστι τὰς πόρνας καλεῖν, Αἳ λαλοῦσ',
ἁπλῶς μὲν οὐδέν, ἀλλ' αἰνίγμασιν τισίν Ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ σύνεισιν ἡδέως. Εἶτα φη-
σί, τετράπους μοι γένοιτο, σκίμπους ἢ θρόνος, Εἶτα δὲ τρίπους τις, εἶτα παι-
δίσκη δίπους, Εἶθ' ὁ μὲν γνοὺς ταῦτ' ἀπῆλθεν εὐθύς, ὥσπερ γ' ὁ δὲ ἰδών Δόξας ἐκείνην σώζεται
δ' ἄκων μόνος, Οἱ δ' ἐρᾶσθαι προσδοκῶντες εὐθύς εἰσιν ἠρμένοι. Καὶ φέρονθ' ὑψοῦ πρὸς αἰ-
θραν, συντεμόντι δ' οὐδὲν Ἔσθ' ἑταίρας, ὅσα περ ἐστὶ θηρί' ἐξωλέστερον. Τοιαῦτα πολλὰ τοῦ
Λαρηνσίου λέγοντος ὁ Λεωνίδης ψέγων τὸ τῶν γαμετῶν ὄνομα τὰ ἐκ τοῦ μαντείου, Ἀλέξιδος προενέγ-
κατο ταυτὶ τὰ ἔπη, Ὦ δυστυχεῖς πεπρακότες Τὴν τοῦ βίου παῤῥησίαν, καὶ τὴν τρυφήν. Γυναι-
ξὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, Ἔπειτ' ἔχειν προῖκ', οὐχὶ τιμὴν πάσχομεν Πικράν γε καὶ μεστὴν
γυναικείας χολῆς, Ἡ τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ πρὸς κείνην μέλι. Οἱ μὲν γε συγγνώμην ἔχουσιν ἀδι-
κούμενοι, Αὗται δ' ἀδικοῦσαι καὶ προσεγκαλοῦσ' ἔτι, Ὧν οὐκ ἐχρῆν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρῆν
Ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν. οὐδὲ ἓν κακόν Ἔχουσι, καὶ κάμνειν λέγουσιν ἑκάστοτε. Ξέναρχος δ' ἐν ὕπ-
νῳ φησίν Εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, Ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι. Φιλέται-
ρος κορινθιαστῇ, Ὡς τακερὸν ὦ Ζεῦ καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ
Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἄμφις δ' ἐν ἀθάμαντι, Εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοικώ-
τερον Γαμετῆς ἑταίρα; πολύ γε καὶ μάλ' εἰκότως. Ἡ μὲν νόμῳ γὰρ καταφρονοῦσ' ἔνδον μένει, Ἡ
δ' οἶδεν, ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος Ἄνθρωπός ἐστιν, ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον. Εὔβουλος δ' ἐν Χρυσίλ-
λᾳ, Κακῶς ἀπόλοιθ' ὅστις γυναῖκα δεύτερον Ἔγημε, τὸν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς. Ὁ μὲν γὰρ
ἦν ἄπειρος οἶμαι τοῦ κακοῦ, Ὁ δ' οἷον ἦν γυνὴ κακὸν πεπυσμένος, Καὶ προελθών φησίν, ὦ
Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγώ ποτε κακῶς Ἐρῶ γυναῖκας, νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα, Πάντων ἄριστον
κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο Κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπεια δὲ Μέγα πρᾶγμ'. ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμ-
νήστρα κακή, Ἄλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν, ἀλλ' ἴσως. Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις, ἀλλὰ νὴ Δία Χρη-
στὴ τίς ἦν μέν τοι, τίς; οἴμοι δείλαιος, Ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον, Τῶν δ' αὖ
πονηρῶν ἔτι λέγειν πολλὰς ἔχω. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Καλωνίδῃ, Κακὸς κακῶς γένοιθ' ὁ γήμας
δεύτερον, Θνητῶν ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει. Οὔπω γὰρ εἰδὼς οὗτος, οἷον κακὸν Ἐλάμβανε
γυναῖχ', ὁ δ' ὕστερον λαβών, Εἰς πρόδηλον αὐτὸν εἰδὼς ἐνέβαλεν κακόν. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλο-
πάτορι, Γεγάμηκε δήπου; σὺ τί λέγεις; ἀληθινῶς, Γεγάμηκεν; ὃν ἐγὼ ζῶντα, περιπατοῦντα κα-
τέλιπον. Μένανδρος δ' ἐν ἀῤῥηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι. Οὐ γαμεῖς ἐὰν νοῦν ἔχῃς, τοῦτον καταλιπὼν
τὸν βίον, Γεγάμηκα γὰρ αὐτός, διὰ τοῦτο σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν, Διεγνωσμένον τὸ πρᾶγμ' ἀνεῤῥί-
φθω κύβος, Πέραιν' σωθείης δὲ νῦν ἀληθινόν Εἰς πέλαγος αὐτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων,
Οὐ λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται Τρία πλοιάρια. γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσω-
σθ' ὅλως. Ἐν δὲ ἐμπεπρησμένῃ Ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις ποτὲ Πρῶτος ἦν ὁ γήμας, εἶτα δ' ὁ δεύ-
τερος, εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταγενής. Καρκῖνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ ἧς ἀρχή, ὦ νύκ-
τες, φησί, ὦ Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν, Ἀρκοῦν ἂν εἴη κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Οὐκ
αἰσθάνονται δὲ οὐδ' οἱ παρ' ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι γυναῖκας εἰς πρόδηλον κακὸν αὐτοὺς ἐμβάλλον-
τες, καίτοι τοῦ μεγαρικοῦ ποιητοῦ παραινέσαντος αὐτοῖς, Οὔτοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέ-
ροντι, Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος. Οὐδ' ἄγκυραν ἔχουσιν, ἀποῤῥήξασα δὲ δεσμὰ
Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα. Καὶ Θεόφιλος δ' ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη, Οὐ συμφέρον
νέα ἐστὶ πρεσβύτῃ γυνή Ὥσπερ γὰρ ἄκατος. οὐδὲ μικρὸν πείθεται Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ'
ἀποῤῥήξασα δὲ Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη. Οὐδὲ γὰρ δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι
ἄνδρες φίλοι, ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ὁ ἰλιακὸς δι' Ἑλένην, ὁ λοιμὸς διὰ
Χρυσηΐδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηΐδα. καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετήν φησὶ Δοῦρις
ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, θηβαίαν γένος ὄνομα Θεανώ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ φωκέως τινός. δεκαέτης δὲ καὶ οὗτος
γενόμενος, τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντος πέρας ἔσχεν. τότε γὰρ εἷλον οἱ Θηβαῖοι τὴν
Φωκίδα. καὶ ὁ κρισαικὸς δὲ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ ἱεροῦ πολέμου,
ὅτε Κιῤῥαῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν. δεκαέτης ἦν ἁρπασάντων Κιῤῥαίων τὴν πελάγοντος τοῦ Φω-
κέως θυγατέρα Μεγιστώ, καὶ τὰς ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ, δεκάτῳ δὲ ἔτει
ἑάλω καὶ ἡ Κίῤῥα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας. ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς
διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον. ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ἐπιγαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός. ὁ Θησέως διὰ
τὴν Φαίδρας τῆς Μίνωος. ὁ Ἀθάμαντος, διὰ τὸν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως. ὁ Ἰάσονος διὰ τὸν Γλαύκης τῆς Κρέον-
τος, ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασάνδραν, καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας διὰ

[Margin: Καθ' ἑταιρῶν καὶ γαμετῶν.]

[Margin: Πόλεμοι διὰ γυναῖκας.]

γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων, ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμὴν, ἀλλὰ παλλακίδος, ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίους, καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα, καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τὸν Ἀπρίου τοῦ φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δίνων δ' ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ Λυγκίας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῳ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναι φασὶν ὑπὸ Ἀμάσιδος, ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμον φησὶ δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης, ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, τὴν δ' Εὐρυδίκην μακεδονικῶς καθωπλισμένην, ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικὰ, καὶ παρὰ Κυνάνῃ τῇ Ἰλλυρίδι. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων περὶ τοῦ ἔρωτος τί αὐτοὺς εἰπεῖν, καὶ περὶ κάλλους, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι, ἐν οἷς τινες καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ἀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε. παίδευμα δ' ἔρως σοφίας ἀρετῆς πλεῖστον ὑπάρχειν, καὶ προσομιλεῖν, οὗτος ὁ δαίμων πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς, καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τίν' ἔχων εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις τῶν δὲ πόνων μήτε συνείην χωρίς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων. τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισι μή ποτε φεύγειν, χρῆσθαι δ' ὀρθῶς, ὅταν ἔλθῃ. καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον δὲ ἄλλος τις ἔφη, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν, ἕτερος δέ τις προσέθηκε τὸν Εὐριπίδου τάδε. Σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων ἔρως, Ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά, Ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ, Μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει. Καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θνητοῖς ἔσῃ, Μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν, Ἀφαιρεθήσῃ χάριτας, αἷς τιμῶσί σε. Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δ' οὐδενός, διὸ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. ἔτι δὲ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλοσοφίαν σεμνόν τινα τὸν ἔρωτα, καὶ παντὸς αἰσχροῦ κεχωρισμένον ᾔδεσαν, δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ γυμνάσια αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ, τῷ μὲν λόγου, τῷ δὲ ἀλκῆς προεστῶτι, ὧν ἑνωθέντων φιλία τε καὶ ὁμόνοια γεννᾶται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς ταῦτα μετιοῦσιν αὔξεται. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἀπέχοντο συνουσίας τινὸς διαλαβεῖν προεστάναι τὸν ἔρωτα, ὥστε τῆς Ἀκαδημίας ἐκδήλως τῇ Ἀθηνᾷ καθιερωμένης αὐτόθι τὸν ἔρωτα ἱδρυσάμενοι συνθύουσιν αὐτῷ. Θεσπιεῖς τε τὰ Ἐρωτίδια τιμῶσιν, καθὰ Παναθήναια Ἀθηναῖοι, καὶ Ὀλύμπια Ἠλεῖοι, Ῥόδιοί τε τὰ Ἅλεια, καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι δὲ σπονδαῖς, ὡς ἐπίπαν ὁ ἔρως τιμᾶται. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸ τῶν παρατάξεων ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παραταττομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι τῷ ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. ὁ δὲ παρὰ Θηβαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος, συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων, τὴν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων, ἀσπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπονειδίστου βίου. Σάμιοι δέ, ὥς φησιν Ἐρξίας ἐν Κολοφωνιακοῖς γυμνάσιον ἀναθέντες τῷ ἔρωτι τὴν διὰ τοῦτον ἀγομένην ἑορτὴν Ἐλευθέρια προσηγόρευσαν, δι' ὃν θεὸν Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐκπεσόντες ἐπεχείρησαν διαβάλλειν, πρῶτον τὰς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον πράξεις. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημόνευσε τὸν ἐκ Φαίδρου Ἀλέξιδος, Πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν

Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι, Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι Τὸν ἔρωτα, συντομώτατον γ' εἰπεῖν, ὅσοι Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας. Ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσην, πάλιν Οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος Οὔτ' αὖθις ἔμφρων, ἀλλὰ συνενηνεγμένος Πανταχόθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ πόλλ' εἴδη φέρων. Ἡ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρός, ἡ δὲ δειλία Γυναικός, ἡ δ' ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος Φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρός, ὁ δὲ πόνος Ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος. Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς Οὐκ οἶδ', ὅ τ' ἐστίν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ τι Τοιοῦτον, ἐγγύς τ' εἰμὶ τοῦ ὀνόματος. Εὔβουλος δὲ ἢ Ἄραρος ἐν Καμπυλίωνι. Τίς ἦν ὁ γράψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα Ἢ κηροπλαστήσας ἔρωθ' ὑπόπτερον, Ὡς οὐδὲν ᾔδει πλὴν χελιδόνας γράφειν, Ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν τοῦ θεοῦ. Ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος

Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον, Βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερὰ Τοιοῦτο πρᾶγμα; λῆρος ἦν, κἂν φῇ σέ τις. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ. Λέγεται γὰρ λόγος Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν Τὸν ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας, αἰτίαν δ' ἔχειν Ἐκεῖνον ἄλλως, ἠγνοηκότας δὲ τοὺς Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ ἐρωτικῷ, Χαιρήμονα φησὶ τὸν τραγικὸν λέγειν, ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεραννύσθαι. οὕτως καὶ τὸν ἔρωτα, ὃς μετριάζων μὲν,

μὲν δὴ εὔχαρις, ἐπιτεινόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος, διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος, οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν φησι, δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ποιητὴς καὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τραυματίᾳ φησὶν οὕτως, Τίς οὐχὶ φύσει τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους, † Ἔδει πρῶτον μὲν στρατιωτικωτάτους Εἶναι, πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασι, Μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους τῷ πόθῳ Ποιητικούς, ἰταμούς, προθύμους, εὐπόρους, Ἐν τοῖς ἀπόροις βλέποντας ἀθλιωτάτους. Θεόφιλος δ' ἐν τῷ Φιλαύλῳ, ὅς φησι τοὺς ἐρῶντας οὐχὶ νοῦν ἔχειν. Οὐ πᾶς τις δεῖ τοὺς τρόπους ἀβέλτερος, Εἰ γὰρ ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς, Καταλέλοιπεν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι. Ἐγὼ μὲν οὖν καὐτὸς κιθαριστρίας ἐρῶ, Παιδὸς κόρης, οὐ νοῦν ἔχω πρὸς τῶν θεῶν, Κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς, Ἣν ἰδεῖν ἥδιον δεῖν ἢ τὸ θεωρητικὸν, Ἔχουσιν ὑμῖν διανέμειν ἑκάστοτε. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ, Εἶτ' οὐ δικαίως ἐστ' ἀπεψηφισμένος Ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' οὗτος ἔρως, Ἐτάραττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις, Ὅτ' ἦν μετ' αὐτῶν, ὡς δὲ λίαν ἦν θρασὺς Καὶ σοβαρός, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερά, Ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν, Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω, Τὰς δὲ πτέρυγας ἃς εἶχε, τῇ νίκῃ φορεῖν Ἔδοσαν περιφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων. περὶ δὲ τοῦ ἐρᾶν Ἄμφις ἐν Διθυράμβῳ φησίν, Τί φής; σὺ ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμέ, Ὡς ἔστ' ἐραστὴς, ὅστις ὡραῖον φιλῶν Τρόπων ἐραστής ἐστι, τὴν ὄψιν παρείς; Ἄφρων τ' ἀληθῶς, οὔτε τοῦτο πείθομαι, Οὐδ' ὡς πένης ἄνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις Τοῖς εὐποροῦσιν, οὐ λαβεῖν τι βούλεται. Ἄλεξις ἔλεγεν, Ὡς ὅστις ἀκμῆς τῶν γε σωμάτων ἐρᾷ, Τὸν ἄλλον οὐδὲ γινώσκει λόγον Τῆς ἡδονῆς ἔστ' οὐχὶ τῶν φίλων φίλος, Ἀδικεῖ τε τὸν ἔρωτα ἐμφανῶς θνητὸς θεὸν, Ἄπιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν. Τούτων τῶν Ἀλεξίδος ἀπομνημονεύσαντος ὁ Μυρτίλος καὶ ἀποβλέψας εἰς τοὺς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ἑρμείου τοῦ Κουριέως ἐκ τῶν ἰάμβων προειπὼν, ἀκούσατ' ὦ στοάκες ἔμποροι λήρου Λόγων ὑποκριτῆρες, οἱ μόνοι πάντα Τὰν ταῖς πίναξι πρὶν τῷ σοφῷ δοῦναι Αὐτοὶ καταῤῥοφεῖτε, κᾆθ' ἁλίσκεσθε Ἐναντία πράσσοντες, οἷς ῥαψῳδεῖτε Παιδοπῖπαι ὄντες, καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεί, ὡς Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. θρυλλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾶν, οἵτινες μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἐτῶν δεῖν λέγοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους, ἱκανῶς μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς, οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, πρός τινα Ἀττικὸν μέγαν τινὰ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεδωκότα, ὡς καλὸν, ᾧ Δῶρος ἦν ὄνομα, τῇ πρὸς Δόλωνα μοι φησὶ δοκῶ παρ' Ὀδυσσέως ἀπαντήσει ὑπὸ σὲ μεταφέρειν. ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν ἀδυσμάτων φησὶν ἐρᾶν πάντας οὐ τῶν κρεῶν οὐδὲ τῶν ἰχθύων, ἀπογινομένων γοῦν τούτων οὐδεὶς ἡδέως ἔτι προσφέρεται τὸ κρέας, οὐδὲ τὸν ἰχθὺν, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν καὶ τῶν ἀνηδύντων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἤρων, ὡς καὶ Ἀριστοφῶν ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά. πρὸς ἀλήθειαν γάρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι φησὶν, οὔτε παιδὸς ἄῤῥενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πέφυκεν, ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἔφη τοὺς ἐραστὰς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν, ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐν οἷς τὴν αἰδῶ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειαν φησὶν, Τοιάνδ' ἐν ὄψει λύγγα θηρατηρίαν Ἔρωτος ἀστραπὴν τιν' ὀμμάτων ἔχει, Εἶθ' ἅλλεται μὲν αὐτὸς, ἐξοπτᾷ δὲ με Ἴσον μετρῶν ὀφθαλμὸν, ὡς τέκτονος παρὰ Στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών. Λικύμνιος δ' ὁ Χῖος τὸν ὕπνον φήσας ἐρᾶν τοῦ Ἐνδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντος αὐτοῦ κατακαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅπως διαπαντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς, λέγει δὲ οὕτως, ὕπνος δὲ χαίρων ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὄσσοις ἐκοίμιζε κοῦρον. καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν, καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενον φησί, Στᾶθι κἄντα φίλος καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπέτασον χάριν. ὁ δ' Ἀνακρέων τί φησίν, Ὦ παῖ παρθένιον βλέπων Διζημαί σε, σὺ δ' οὐκ ἀίεις οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις. ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος τὰς δὲ Θεοξένου φησὶν ἀκτῖνας ὄσσων μαρμαριζοίσας δρακείς, ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν ψυχάν. ὁ δὲ Κυθήριος Φιλόξενος, Κύκλωπα ἐρῶν τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινῶν αὐτῆς τὸ κάλλος, προμαντευόμενος τὴν τύφλωσιν πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, μνημονεύει λέγων ὧδε, Ὦ καλλιπρόσωπε χρυσεοβόστρυχε Γαλάτεια χαριτόφωνε κάλλος ἐρώτων. τυφλὸς ἔπαινος καὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ Ἰβυκείῳ ἐκείνῳ, Εὐρύαλε γλαυκέων χαρίτων θάλος καλλικόμων μελέδημα. σὲ μὲν Κύπρις ἅ τ' ἀγανοβλέφαρος Πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι θρέψαν. Φρύνιχός τε ἐπὶ τοῦ Τρωΐλου ἔφη λάμπειν ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος. ὑμεῖς δὲ ξυρουμένους τὰ γένεια περιφέρετε τοὺς

ἐρωμένους, τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον εὑρημένον, ὥς φησιν ὑμῶν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἄκαιρον δ', ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μνημονεύσω τῆς λέξεως. χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ διά τε τὴν πολυμαθίαν, καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δὲ οὕτως ὁ φιλόσοφος· τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον προῆκται, τῶν πρότερον οὐ χρωμένων αὐτῷ. καὶ γὰρ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει, καὶ ἐν Ἀθήναις διατηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον προσκειράμενον παρώνυμον ἔχειν Κόρσην, διὸ καὶ Ἄλεξις ἔφη πού, Περικεκομμένον τιν' ἢ ξυρούμενον ὁρᾷς, Τούτων ἔχει τι θάτερον, Ἢ γὰρ στρατεύειν ἐπινοεῖν μοι φαίνεται, Καὶ πάντα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία, Ἢ πλουσιακὸν τοῦτ' ἐπιτετήδευκεν κακόν, Τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ὑμᾶς πρὸς θεῶν, Δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται, Εἰ μή τι ταύταις ἀντιπράττειν ὑπονοεῖς. Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον, ἔφη, οὔ τι μὴ ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα. ἕτερον δέ τινα ἐφ' ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα καὶ μεμυρισμένον, καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δ' εὑρηκέναι. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδ' ὁ ἐπιληψόμενος οὐδεὶς ἐστὶν, διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι. ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν, οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ. καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἴρηκε Χρύσιππος. ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζήνων, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, προμαντευόμενος ἡμῶν ὡς τὸ εἰκὸς περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς προσποιήτου ἐπιτηδεύσεως ἔφη, ὡς οἱ παρακούσαντες αὐτοῦ τῶν λόγων, καὶ μὴ συνέντες ἔσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρενεχθέντες αἱρέσεως, ἄσωτοι καὶ θρασεῖς, καὶ δὴ τοιοῦτοι ὑμῶν εἰσιν οἱ πλεῖστοι συνεσπασμένοι, καὶ κατοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύνειν αὐτὴν αὐτάρκειαν, καὶ τὴν εὐτέλειαν εὑρίσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις ῥυπαρῶς ζῶντες, καὶ τριβώνια περιβαλλόμενοι μικρὰ καὶ τὸ ἧχον ἐμπίπλανται ὦτα καθήματα, καὶ κιναίδους καλοῦντες τοὺς ἢ μύρῳ προσβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσταλμένους περὶ ἀργύριον ἐπτοῆσθαι, καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον, τοὺς ἀκολουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, νὴ Δία λεπτῶν, ἀσίτων, σκυτίνων, κατὰ τὸν Ἀντιφάνην. ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος, καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἀνανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐκκρίνουσι, καὶ τούτοις πρωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσιν, ἐν Ἤλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ τῷ πρώτῳ τὰ τοῦ θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, ὁ δὲ τρίτος τὰς θυηλὰς ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ, ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος, καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καί φασι περὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φαινομένης, ἑτέρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὴν πλουσίαν, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτὸν ἐπιλέγοντας, ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τῇ Σπάρτῃ γεννᾶν προαιρεῖται. Εὐριπίδης τε ἔφη, Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. καὶ οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες, θαυμάζοντες τὸ Ἑλένης κάλλος φασίν. Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς, Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Ἐκπέπληκται γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικὸς, καίτοι ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει γοῦν ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτ' ἐκφωνῶν, Καλὸν δ' οὕτως ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Οὐδ' οὕτω γεραρόν, βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν. Καθίστων δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς, ὡς ἔοικε γὰρ τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖον εἶναι. θεαὶ περὶ κάλλους κρίσιν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διὰ κάλλος οἱ θεοὶ ἀνηρέψαντο Διὶ οἰνοχόον τὸν Γανυμήδην, Κάλλεος εἵνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. Αἱ θεαὶ δέ τινας ἁρπάζουσιν ἢ διὰ κάλλος, οἷς καὶ συνεισιν, ὡς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, αἰετὸς πτερῦται πολλάκις ὥσπερ καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δ' ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἧττον ἥττων, ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ καὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν, ἐπαινοῦντες τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις. ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους, καὶ ὁρᾶν προσπαλαίοντας τοὺς νέους ταῖς κόραις, καὶ ὁ Κύνουλκος ταύτῃ καὶ τολμᾷς σὺ λέγειν ὁ ῥοδοδάκτυλος ὄσα κατὰ τὸν Καρκίνον, ἀλλὰ βολίτινον ἔχων θάτερον σκέλος ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τὴν μνήμην φορῶν, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾶται. καίτοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος, ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς δ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, οὐ βωμολοχεύεσθαι. Ὑπερείδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς Ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀριστήσαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον.

σὺ δ', ὦ σοφιστὰ, ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ, οὐ μετὰ ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστροπευούσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνους, καὶ Ἀπολλοδώρου, καὶ Ἀμμωνίου, καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. ὢ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ' οὐδὲν ἐμιμήσω Θεόμανδρον τὸν Κυρηναῖον, ὅν φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιιόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτοδιδάσκαλε, οὐδὲν ἄρα διαφέρεις Ἀμασίου τοῦ Ἠλείου, ὃν Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ περὶ τοὺς ἔρωτας δεινὸν γεγονέναι λέγει, οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις σε καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Παυσανίαν, ἔτι τε Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δ' αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. ὢ τῆς καλῆς πολυμαθίας αὐδῆς φίλοι τῆς τοῦ γραμματικοῦ τοῦδε, ὃς οὐδ'

10 ἐγκαλύπτεται ἀλλ' ἀναφανδὸν τὰ Εὐβούλου ἀεὶ ἐκ Κερκώπων λέγει, Κόρινθον ἦλθον ἡδέως ἐνταῦθά πως Λάχανόν τι βρώσκων ὤκιμον διεφθάρην, Κἀνταῦθα καταλαλήσας τὴν ἐξωμίδα. Καλός γε ὁ τῶν Κορινθίων σοφιστὴς ὁ τοῖς μαθηταῖς διηγούμενος, ὅτι ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῶν δραμάτων ἀπὸ ἑταιρῶν ἔχει τὰς ἐπιγραφάς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κοριαννὼ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαῒς καὶ Φάνιον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύδρα. οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρέου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φάσκων εἶναι Μητίχην. ἔστι δὲ ἑταίρα, ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγροίκῳ, τῷ τρέφοντι συμφορά, Εὐφραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα. Διὸ καὶ θρηνῶν τις αὐτὸν παράγεται ὑπὸ Τιμοκλέους ἐν Νεαίρᾳ. Ἀλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχὴς Φρύνης ἐρασθείς, ἡνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν Συνέλεγεν, οὔπω δ'

20 εἶχεν ὅσα νυνὶ ἔχει, Πάμπολλ' ἀναλίσκων ἐφ' ἑκάστῳ τῆς θύρας Ἀπεκλειόμην. Καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δὲ Ὀρεσταυτοκλείδῃ ὁ αὐτὸς Τιμοκλῆς φησί, περὶ δὲ τὸν πανάθλιον Εὕδουσι γρᾶες Νάννιον, Πλάγγων, Λύκα, Γνάθαινα, Φρύνη, Πυθιονίκη, Μυρρίνη, Χρυσίς, Κοναλλίς, Ἱερόκλεια, Λοπάδιον. Τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει ἐν Κουρίδι λέγων, Τυφλὸς ὁ πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ, Ὅστις γε παρὰ ταύτην μὲν οὐκ εἰσέρχεται, Παρὰ δὲ Σινώπῃ καὶ Λύκᾳ καὶ Ναννίῳ, Ἑτέραις τε τοιαύταισι παγίσι τοῦ βίου, Ἔνδον κάθηται ἀπόπληκτος οὐδ' ἐξέρχεται.

Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἰσοστάσιον τὴν ἑταιρικὴν παρασκευὴν, καὶ τὰς δι' ἐπιτεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτον μὲν πρὸς τὸ κέρδος καὶ τὸ συλᾶν τοὺς πέλας Πάντα τἄλλα πάρεργα γίγνεται. ῥάπτουσι δὲ πᾶσιν ἐπιβολάς. ἐπειδὰν δ' εὐπορήσωσί ποτε, ἀνέλαβον καινὰς ἑταίρας πρωτοπείρους τῆς τέχνης, Εὐθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας, ὥστε μήτε τοὺς τρόπους Μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίας διατελεῖν οὔσας ἔτι, Τυγχάνει μικρά τις οὖσα,

30 φελλὸς ἐν ταῖς καττύσιν Ἐγκεκάττυται. μακρά τις, διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ, Τήν τε κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὦμον καταβάλλουσ' ἐξέρχεται, Τοῦτο τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει τις ἰσχία; Ὑπενέδυσ' ἐρραμμένα αὐτὴν, ὥστε τὴν εὐπυγίαν Ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιδόντας. κοιλίαν ἔχει τις, εὐθέως ταυταισὶ τούτων, ἃς ἔχουσ' οἱ κωμικοὶ ὀρθὰ προσθεῖσαι, τοιαῦτα γοῦν αὐτῆς τῆς κοιλίας Ὥσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ πρόσθ' ἀπήγαγον, Τὰς ὀφρῦς πυρρὰς ἔχει τις, ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ. Συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν, κατέπλασε ψιμμυθίῳ. Λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται, Καλὸν ἔχει τοῦ σώματός τι, τοῦτο γυμνὸν δείκνυται. Εὐφυεῖς ὀδόντας ἔχει, ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν, Ἵνα θεωρῶσιν οἱ παρόντες τὸ στόμ', ὡς κομψὸν φορεῖ, Ἂν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διατελοῦσ' τὴν ἡμέραν Ἔνδον, ὥσπερ τοῖς μαγείροις ἃ παράκειθ' ἑκάστοτε, Ἡνίκ' ἂν πωλῶσιν αἰγῶν κρανία, ξυλήφιον, Μυρρίνης ἔχουσι λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν, Ὥστε τῷ χρόνῳ σεσηρέναι αὐτὴν βούλοντ' ἄντικρυς, Ὄψεις δ' εἰς τέ

40 των σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν, Διὸ συμβουλεύω σοι Ξενόφιλε κελεύω φεύγειν τὰς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἀσπάζεσθαι, καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ σαυτοῦ χρήματα. ὄντως γὰρ ἀρίστη χωλὸς οἰφᾷ, τῶν κρηπῖδα ποιεῖ πρὸς ὃ πολλά σε σωφρονίσαντος καὶ διδάξαντος σκύτη βλέπειν, ἢ οὐκ οἶδας περὶ τῶν Εὐβούλου Παννυχίδα τὰς φαύλας κερμάτων πωλευτρίας Πώλους Κυπρίδος ἐξησκημένας Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπὶ κέρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Παρ' ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς ἔξεστί σοι Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

Καὶ ἐν Ναννίῳ Εὐβούλου τὸ δρᾶμα καὶ μὴ Φιλιππίδου, Ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρα, Πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος. Ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπὶ κέρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν. Καὶ μὴ λαθραίαν Κύπριν αἰσχίστην, ὅσων Πασῶν διώκειν

50 ὕβρεως, οὐ πόθου χάριν. Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου πέρι Στένω, ἣ Κυδίαν ναύαρχον ἐξεπέμψατο. Ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ Ξέναρχος ἐν Πεντάθλῳ τοῖς παραπλησίως σοι βιοῦσι, καὶ ἐπανουδάκουσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας, καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτὶ λέγων, Δεινὰ [illegible] [illegible] Ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι, Ὅπου γὰρ οὐσῶν μειρακίων μάλ' εὐπρεπῶν Ἐπὶ τοῖσι πορνείοισι μάλ' ἔξεσθ' ὁρᾶν, Εἰληθερούσας, στέρνα τ' ἠμφιεσμένας, Γυμνὰς ἐφε

Βιβλία ἑταιρικά.

ἑταίρα ὤκιμον.

ἑταιρῶν σοφίσματα.

Pollux lib. 7. cap. 22.

ὑπὲρ τῶν ὀλιγομίσθων πορνιδίων.

ξῆς τ' ἐπικαίρως τεταγμένας, Ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον, ᾗ τις ἥδεται Λεπτῆς, παχείας, στρογγύλης, μακρᾶς, ῥικνῆς, Νέας, παλαιᾶς, μεσοκόπου, πεπαιτέρας, Μὴ κλίμακ' ἀναστησάμενον εἰσβαίνειν λάθρα, Μηδὲ διὰ ὀπῆς κάτωθεν ἐκδῦναι στέγης, Μηδ' ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχναις. Αὐταὶ βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε, Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι Πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους. Καὶ τῶνδ' ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς εὐτελῶς, Μεθ' ἡμέραν πρὸς ἑσπέραν πάντας τρόπους. Ἃς δ' οὔτ' ἰδεῖν ἔστ' οὔθ' ὁρῶντ' ἰδεῖν σαφῶς, Ἀεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβούμενον, Δεδιότα ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχοντα πῶς ποτ' ὦ δέσποινα ποντία Κύπρις, Βινεῖν δύνανται τῶν Δρακοντείων νόμων, Ὁπόταν ἀναμνησθῶσι προσκινούμενοι.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀδελφοῖς, προσιστορῶν ὅτι πρῶτος Σόλων διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν, ἔστησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πριάμενος, καθὰ καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Κολοφωνιακῶν, φάσκων αὐτὸν καὶ πανδήμου Ἀφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι, ἀφ' ὧν ἠργυρίσαντο αἱ προστᾶσαι τῶν οἰκημάτων, ἀλλ' ὅγε Φιλήμων οὕτως φησί, Σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους Σόλων. Σὲ γὰρ λέγουσιν τοῦτ' ἰδεῖν πρῶτον, Δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον. Καί μοι λέγειν τοῦτ' ἐστὶν ἁρμοστὸν Σόλων, Μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων, Τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν, Ἁμαρτάνοντάς τ' εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν, Στῆσαι πριάμενόν τι γυναῖκας κατὰ τόπους Κοινὰς ἅπασι καὶ κατεσκευασμένας. Ἑστᾶσι γυμναὶ μὴ 'ξαπατηθῇς, πάνθ' ὅρα, Οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων ἔχεις Πῶς ἡ θύρα ἔσται ἀνεῳγμένη, Εἷς ὀβολός εἰσπήδησον, οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς, Ἀκκισμὸς οὐδὲ λῆρος οὐδ' ὑφήρπασεν Ἀλλ' εὐθὺς ὡς βούλει σὺ χὤν βούλει τρόπον Ἐξῆλθες οἰμώζειν λέγ' ἀλλοτρία τί σοι. Καὶ Ἀσπασία δὲ ἡ Σωκρατικὴ ἐνεπορεύετο πλήθη καλῶν γυναικῶν, καὶ ἐπλήθυνεν ἀπὸ τῶν ταύτης ἑταιρίδων ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης παρασημαίνεται λέγων τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτι Περικλῆς διὰ τὴν Ἀσπασίας ἔρωτα, καὶ τὰς ἁρπαγείσας ἀπ' αὐτοῦ θεραπαίνας ὑπὸ Μεγαρέων, ἀνεῤῥίπισε τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα τὸ δεινόν. πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μέγαράδε, Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι. Εἶθ' οἱ Μεγαρεῖς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο, Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατεῤῥάγη Ἕλλησι πᾶσιν, ἐκ τριῶν λαικαστριῶν. Τῶν μεγαλομίσθων ἑταιρῶν ἀποθαυμάζω τὴν γραμματικωτάτην, διότι τὰς μὲν ἄλλας ἐστὶν αὐλούσας ἰδεῖν, Αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον. Ἐπικράτης φησὶν ἐν Ἀντιλαΐδι ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυθρυλήτου Λαΐδος τάδε λέγει, Αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις

Λαῒς γηράσασα πίνει.

Τὸ καθ' ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν κἀσθίειν Μόνον, πεπονθέναι δὲ ταῦτά μοι δοκεῖ Τοῖς αἰετοῖς, ὅτε γὰρ ὅταν ὦσι νέοι, Ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγώς Μετέωρ' ἀναρπάζοντες ὑπὸ τῆς ἰσχύος. Ὅταν δὲ γηράσκωσιν ἤδη, τότε Ἐπὶ τοὺς νεὼς ἵζουσι πεινῶντες κακῶς, Κἄπειτα τοῦτ' αὖ νομίζεται τέρας. Καὶ Λαῒς ὀρθῶς γοῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας. Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα, Ὑπὸ τῶν στατήρων ἦν ἀπηγριωμένη, Εἶδες ἂν αὐτῆς Φαρνάβαζον θᾶττον ἄν, Ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος, Ἰδεῖν μὲν αὐτήν ἐστι ῥᾷον ἢ πτύσαι. Ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πεπωμένη. Δέχεται δὲ καὶ στατῆρα δὲ τριώβολον, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα καὶ νέον. Οὕτω δὲ τιθασὸς γέγον', ὥστ' ὦ φίλτατε Τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει. Μνημονεύει δὲ τῆς Λαΐδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων, Τὴν ἐκ Κορίνθου Λαΐδ' οἶσθα; πῶς γὰρ οὔ; Τὴν ἡμετέραν, ἣν ἐκεῖνος εἶχε φίλην Ἄντεια, καὶ τοῦτ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον. Νὴ τὸν Δί' ἤνθει τότε Λαγίσκη, ἦν δὲ τότε Καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλὴ Ὑπέφαιν', ἐσομένη, ἦν δ' Ὤκιμον λαμπρὸν πάνυ, Ταῦτά σοι παραινῶν ἔχω ἑταῖρε Μυρτίλε καὶ κατὰ τὴν Φιλεταίρου Κυνηγίδα. Παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους, οὐκ οἶσθ' ὅτι Οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν, βινοῦνθ' ἅμα, Ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον. Ἢ ἥδιστόν ἐστί σοι ὡς ἐν Μαραθωνίαις φησὶ Τιμοκλῆς † Θεὸν τὸ μεταξὺ μετὰ Κορίσκης ἢ μετὰ Χαμαιτύπης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι. Βαβαὶ Ἡ ξανθότης, τὸ χρῶμα, πνεῦμα δαίμονος, Τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα. δεῖν δ' ἔτι Ἀγωνιάσαι καὶ ῥαπισθῆναί γε καὶ Πληγὰς λαβεῖν ἁπαλαῖσι χερσὶν ἥδύ γε. Νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἔτι πολλὰ τοῦ Κυνούλκου θέλοντος λέγειν, καὶ τοῦ Μάγνου ἐπιῤῥαπίσαι βουληθέντος αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Μυρτίλου, φθάσας ὁ Μυρτίλος διήχθρευε γὰρ τῷ Σύρῳ, ἔφη, οὐχ ὧδ' ἐμόγησαν ἐλπίδες, ὥστ' ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι φησὶν ὁ Καλλίμαχος. οὐ γὰρ αὐτάρκης ἡμεῖς ἀμύνασθαι ὦ Κύνουλκε ὡς σκαιός εἶ καὶ ἄγροικος, αἰσχρεπῶν ἐπαρίστερος ἐν τῷ στόματι τὴν γλῶτταν φορεῖς κατὰ τὴν Ἐφίππου Φιλύραν, δοκεῖς γάρ μοι ἐκεῖνον εἶναι, οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι, ὥς τις ἔφη τῶν παρῳδῶν, ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες σύσσιτοι οὐ κατὰ τὰς Μεταγένους Αὔρας, ἢ τὸν Ἀρισταγόρου Μαμάκυθον ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας, Ὡραίας πρότερον, νῦν δ' οὐχ ὑμῖν ἀγορεύω, Ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας αἵ τε τάχιστα, Ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γούνατα μισθοῦ ἔλυσαν. Ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντως ἑταιρῶν τὸν λόγον πεποίημαι τῶν φιλίαν ἄδολον συντηρεῖν δυναμένων, ἃς ὁ Κύνουλκος τολμᾷ

κος τολμᾷ λοιδορεῖν. μόνας τε τῶν ἄλλων γυναικῶν ἀπὸ τῆς φιλίας ὀνόματι προσηγορευμένας, ἢ ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης, περὶ ἧς φησὶν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν οὕτως. ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνάγουσαν. τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας, καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες, ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφὼ τάδε νῦν ἑταίραις ταῖς ἐμαῖς τερπνὰ καλῶς ἀείσω, καὶ ἔτι Λατὼ καὶ Νιόβα μάλα μὲν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι. καλοῦσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας, καὶ τὸ ἐπὶ συνουσίαις μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν, οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον, καθὸ καὶ Μένανδρος ἐν τῇ Παρακαταθήκῃ ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, τοὺς ἑταίρους διαστέλλων φησί, Πεποίηκε τ' ἔργον οὐχ ἑταίρων ταῦτα δ' ὄντα γράμματα, Τὴν προσαγόρευσιν οὐ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ.

10 Περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Εὔβουλος ἐν Καμπυλίωνι τάδε φησίν, Ἔπειτα γ' εἰσιόντα γ' ἐὰν λυπούμενος, Τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν, ἢ Κατεφίλησ' οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα, Ὥσπερ πολέμιον, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χανοῦσ' ὁμοίως ὡς ἐπῇσε μυθίσατο, Ἐποίησε τ' ἱλαρὸν εὐθέως ἀφεῖλε πᾶν. Αὐτοῦ τὸ λοιπὸν κἀπέδειξεν ἵλεων. Εὔβουλος δ' ἐν Καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φησίν, ὡς δ' ἐδείπνει κοσμίως οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι, Τολύπας ἔσαττον τὰς γνάθους, καὶ τῶν κρεῶν Ἀπέβρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν Ἀπεγεύεθ' ὥσπερ παρθένος Μιλησία. Ἀντιφάνης Ὑδρίᾳ, οὗτος δ' ὃν λέγω, Ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινός, Ἰδὼν ἑταίρας εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο Ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν, Ἦθος τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης, Ὄντως ἑταίρας, αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα Βλάπτουσι τοῖς τρόποισιν, ὄντως ὂν καλόν. Ἀναξίλας νεοττίδι, ἐὰν δέ τις μέτρια λέγουσα τοῖς δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν,

20 Ἐκ τῆς ἑταιρίας, ἑταίρας τοὔνομα Προσηγορεύθη, καὶ σὺ νῦν οὐχ ὡς λέγεις Πόρνης, ἑταίρας δ' εἰς ἔρωτα τυγχάνεις Ἐληλυθὼς ἆρ' ὡς ἀληθῶς ἐστι γοῦν Ἁπλῆ τις. Ἀστεία μὲν οὖν νὴ τὸν Δία. Ὁ δὲ ἡμέτερος φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Ἄλεξις ἢ Ἀντιφάνης ἐν Ὕπνῳ παράγει. Διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος, οὐδὲ τῶν πράσων Ἐκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν, τοῦτο δ' ἦν Ἵνα μή τι λυπήσῃ τὴν ἐραστὴν φιλῶν. Καλῶς δὲ περὶ τῶν τοιούτων Ἔφιππος ἐν Σαπφοῖ φησίν, Ὅταν γὰρ νέος ὢν ἀλλότριον εἰσελθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ, Ἀσύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ, Διδόναι νόμιζ' αὐτὸν σε τῆς νυκτὸς λόγον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν καὶ Φιλέταιρος ἐν Κυνηγίδι τάδε φησίν, Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ, Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οἶδα δὲ καὶ ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μαγνησίᾳ, οὐ διὰ τὰς ἑταίρας ἀλλὰ δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἧς μνημονεύει Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γρά-

30 φων ὧδε, τὴν τῶν ἑταιρίδειων ἑορτὴν συντελοῦσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι δὲ πρῶτον Ἰάσονα τὸν Αἴσονος συναγαγόντα τοὺς Ἀργοναύτας ἑταιρείῳ Διῒ, θῦσαι καὶ τὴν ἑορτὴν ἑταιρίδεια προσαγορεῦσαι. θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τὰ ἑταιρίδεια. πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι παρὰ Ἀβυδηνοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος, κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτε θυσαντας ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς μυθικοῖς καὶ μεθυσθέντας, ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν κατακοιμηθέντας αὐτοὺς ἰδοῦσαν ἀνελομένην τὰς κλεῖς, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀβυδηνοῖς, τοὺς δ' αὐτίκα μεθ' ὅπλων ἀφικομένους, ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, κρατήσαντας δὲ τῶν τειχῶν, καὶ γενομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας, χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Ἀφροδίτης πόρνης ναὸν ἱδρύσασθαι. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων Σαμιακῶν τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἣν οἱ μὲν ἐν καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν ἕλει, Ἀττικαί φησιν ἑταῖραι ἱδρύσαντο αἱ συνακολουθήσασαι

40 Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας. Εὐάλκης δὲ ἐν τοῖς Ἐφεσιακοῖς, καὶ ἐν Ἐφέσῳ φησὶν ἱερὰ ἱδρύσασθαι ἑταίρᾳ Ἀφροδίτῃ. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, Γύγης φησὶν ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, οὐ μόνον περὶ ζῶσαν τὴν ἐρωμένην περιβόητος γέγονεν, ἐγχειρίσας αὑτόν τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῃ πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτησάσης, συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας Λυδοὺς πάντας, ἔχωσε μὲν Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας, ὥστε περιοδεύοντος αὐτοῦ τὴν ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, οὗ ἂν ἐπιστραφεὶς τύχοι καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν ἐπίοπτον εἶναι. Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε φησὶ τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. καταλέξω δέ σοι Κύνουλκε ἰωνικήν τινα ῥῆσιν ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλου, περὶ ἑταιρῶν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπειδή μοι

50 τὴν αὐτόθι στρατείαν ὠνείδισας. νόμιμόν ἐστιν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις εὔχηται περὶ μεγάλων τῇ Ἀφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ, καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι, καὶ ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἦγεν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐλθοῦσαι

Πόρνη καὶ ἑταίρα ἀφροδίτη.

Κορίνθιαι ἑταῖραι.

νίων. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ, τὸν ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γραψάντων τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν, καὶ ὕστερον παρούσας συνέθηκε τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Αἵδ᾽ ὑπὲρ ἑλλήνων τε καὶ εὐθυμάχων πολιητᾶν Ἔσταθεν εὔχεσθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ. Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δῖ᾽ ἀφροδίτα, Πέρσαις ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν. Καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ τελεσθέντων, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ καὶ τὰς ἑταίρας. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεὸν, Ξενοφῶν ὁ κορίνθιος ἐξιὼν εἰς ὀλυμπίαν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας εὔξατο τῇ θεῷ νικήσας. Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον. ὕστερον δὲ καὶ σκολιὸν τὸ παρὰ τὴν θυσίαν ᾀσθὲν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν εὐθέως πεποίηται πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενομένου τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ θύοντος τῇ Ἀφροδίτῃ συνέθυσαν, διόπερ ἔφη, ὦ Κύπρου δέσποινα τεόνδ᾽ εὖτε ἐς ἄλσος φορβάδων, κοράν ἀγέλαν ἑκατόγγυιον Ξενοφῶν τελέαις ἐπήγαγεν εὐχωλαῖς, ἰανθεὶς ἤρξατο δὲ οὕτως τοῦ μέλους, πολύξεναι νεάνιδες ἀμφίπολοι πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ, διά τε τὰς χλωρᾶς λιβάνου ξανθὰ δάκρυα θυμιῶσαι πολλάκις ματέρα ἐρώτων οὐρανίαν ἐπταμέναι νοήματι, πρὸς τὰν Ἀφροδίταν ὑμῖν ἄνωθεν ἀπαγορίας ἔπορεν ὦ παῖδες ἐρατειναῖς εὐναῖς μαλθακᾶς ὥρας ἀπὸ καρπὸν δρέπεσθαι, σὺν δὲ ἀνάγκᾳ πᾶν καλόν, ἀρξάμενος δ᾽ οὕτως ἑξῆς φησὶν, ἀλλὰ θαυμάζω τί με λέξοντι δεσπόται. τοιάνδε μελίφρονος ἀρχὰν εὑρόμενον σκολιοῦ ξυνάορον ξυναῖς γυναιξί. δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὰς ἑταίρας διαλεγόμενος, ἠγωνία ποῖόν τι φανήσεται τοῖς κορινθίοις τὸ πρᾶγμα. πιστεύων δὲ ὡς ἔοικεν αὐτὸς αὐτῷ πεποίηκεν εὐθέως, ἐδιδάξαμεν χρυσὸν καθαρᾷ βασάνῳ. ὅτι δὲ καὶ ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι, Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ φησὶν, Ἀφροδίσι᾽ ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις, Ἕτερα δὲ χωρὶς ἐστὶ ταῖς ἐλευθέραις, Ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος, Ἐστὶν νόμος τε τὰς ἑταίρας ἐνθάδε Μεθ᾽ ἡμῶν. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς διαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας, ἥν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν γράφων οὕτως. καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς γνωριμὸν τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δὲ αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς χαλκιοίκου βοΐδιόν τι χαλκοῦν τὸ προειρημένον εἰκόνιον. Ἀλκιβιάδης δ᾽ ὁ καλὸς, ἐφ᾽ οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη, Ἀλκιβιάδην τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοὶ, Ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ἐπιθυμεῖ λαβεῖν, Ὑπὸ τῆς Ἄγιδος ἀγαπώμενος γυναικὸς ἐπὶ τὰς τῶν ἑταιρίδων θύρας ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν τὰς λακαίνας καὶ τὰς ἀττικάς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐρασθεὶς ἐστέρξε, καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τῆς ὥρας ἐραστὴς, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ᾽ αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ, καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας ἐπήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασάνδραν τὴν Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα, καὶ Θεοδότην ὑφ᾽ ἧς καὶ ἀποθανὼν ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ συνάδων εἰς μητρόπολιν ἀφικνούμενοι, ἐν ᾧ καὶ κατ᾽ ἔτος θύεται βοῦς, διακελευσαμένου τοῦ τὰ πάντα ἀρίστου Ἀδριανοῦ βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ἐπὶ τῷ μνήματι παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινὲς ἠράσθησάν τινων, ὁπότε Χάρης ὁ μιτυληναῖος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φησὶν ὀνείρατι θεασαμένους τινὰς, οὓς μὴ πρότερον εἶδον ἐρασθῆναι αὐτῶν, γράφει δὲ οὕτως. Ὑστάσπῃ νεώτερος ἦν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, ἄμφω καλοὶ περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι ἐξ Ἀφροδίτης καὶ Ἀδώνιδος ἐγεννήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ὑστάσπης Μηδίας, καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας, ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεράνω κασπίων πυλῶν μέχρι τοῦ Ταναΐδος, τῶν δὲ ἐπέκεινα τοῦ Ταναΐδος Ὁμάρτης βασιλεὺς Μαραθῶν θυγάτηρ, ἦν ὄνομα Ὀδάτις, περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις γέγραπται, ὡς καὶ ἄρα κατὰ τὸν ὕπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἠράσθη, τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο κἀκεῖνο πάθος συμπεσεῖν πρὸς αὐτήν. διετέλουν γοῦν ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν κατὰ τὸν ὕπνον φαντασίαν. ἦν δὲ ἡ Ὀδάτις καλλίστη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὲ ἦν καλός. πέμποντος οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ὁμάρτην, καὶ φιλοτιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, οὐ συνετίθετο ὁ Ὁμάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημος. ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ὁμάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, ἐποίει τοὺς γάμους οὐ προειπὼν ὅτῳ μέλλει διδόναι τὴν θυγατέρα. ἀκμάζοντος οὖν τοῦ μέθυς εἰσκαλέσας τὴν Ὀδάτιν ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμπόσιον, εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων. ἡμεῖς ὦ θύγατερ Ὀδάτι νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους. περιβλέψασα οὖν καὶ θεωρήσασα πάντας, λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην καὶ πληρώσασα, δὸς ᾧ θέλεις γαμηθῆναι, τούτου γὰρ κεκλήσῃ γυνή. κἀκείνη περιβλέψασα πάντας, ποία δακρύουσα ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν, ἐπεστάλκει γὰρ αὐτῷ, ὅτι μέλλουσιν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ στρατοπεδεύων ἐπὶ τοῦ Ταναΐδος, καὶ διαλαθὼν τὴν στρατοπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος διῆλθε διὰ τῆς πόλεως,

διώξας

Ἀφροδίσια ἑταίρων κορινθίων.

Suidas, uide Stephan.

διώξας πλέον ἢ ὀκτακοσίους σταδίους, πλησίον δὲ τῆς κώμης γενόμενος ἐν ᾗ οἱ γάμοι συνετελοῦντο,
καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτῷ ἅρμα τὸν ἁρματηλάτην προῆγεν ἐνδύνας στολὴν σκυθικήν,
καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἰδὼν τὴν Ὀδάτιν ἑστηκυῖαν παρὰ τὸ κυλικεῖον καὶ δακρύουσαν κιρ-
νῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, ἐπιστὰς πλησίον αὐτῆς εἶπεν· Ὦ Ὀδάτι, πάρειμί σοι, καθάπερ
ἠξίωσας, ἐγὼ Ζαριάδρης. ἡ δὲ κατανοήσασα ξένον ἄνδρα καὶ καλὸν, καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἑω-
ραμένῳ, περιχαρὴς γενομένη δίδωσιν αὐτῷ τὴν φιάλην, καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ
ἅρμα καὶ ἔφυγεν ἔχων τὴν Ὀδάτιν. οἱ δὲ δοῦλοι καὶ αἱ θεράπαιναι συνειδυῖαι τὸν ἔρωτα κατεσιώ-
πησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν, οὐκ ἔφασαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται. μνημονεύεται δὲ
ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι βαρβάροις, καὶ περισσῶς ἐστι ζηλωτός, καὶ τὸν μῦθον τοῦτον
10 ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ βασιλείοις. ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις, καὶ ταῖς ἑαυτῶν θυγατρά-
σιν οἱ πολλοὶ τῶν δυναστῶν ὄνομα τίθενται Ὀδάτιν. τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασ-
σαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως· Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν.
Εὔξενος δ' ὁ Φωκαεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος. οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν
γάμους τῆς θυγατρὸς, κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος
ἐγίνετο τόνδε τὸν τρόπον, ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν τὴν παῖδα, φιάλην κεκερασμένην ᾧ
βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων, ᾧ δὲ δοίη, τοῦτον εἶναι νυμφίον, ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν
εἴτε ἀπὸ τύχης, εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ, ὄνομα δ' ἦν τῇ παιδὶ Πέττα, τούτου δὲ συμ-
πεσόντος, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως ἔχειν αὐτὴν, ἔλαβεν ὁ Εὔξενος
γυναῖκα, καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου
20 μέχρι νῦν πρωτιάδαι καλούμενον, Πρῶτις γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ Ἀριστοξένης. Θεμιστοκλῆς τε, ὥς
φησιν Ἰδομενεὺς, οὐχ ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ, ἦσαν δ' αὗ-
ται Λαμία καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Ναννίον, οὔ, καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγεννημένος
ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι, Ἀβρότονον
Θρῇσσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι Τὸν μέγαν Ἕλλησίν φασι Θεμιστοκλέα. Νεάνθης δ' ὁ Κυζι-
κηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναί φησιν υἱόν. Κῦρος δ' ὁ ἐπὶ
τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας, οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καλλίστην γενομένην εἶχε
συστρατευομένην, ἣν Ζηνοφάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην, Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι.
συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ Μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ Θαΐδα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν
Ἀττικὴν ἑταίραν, περὶ ἧς φησι Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει
30 βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαῒς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύ-
σαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν
Εὔνοστος ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Φιλάδελφος δ' ἐπι-
κληθεὶς, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας, Δι-
δύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ' εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην. ἔτι δὲ Ἀγαθό-
κλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ, καὶ Μύρτιον, καὶ
ἄλλας δὲ πλείστας ἐπιρρεπέστερος ὢν πρὸς ἀφροδίσια. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν, Κλεινοῦς φησὶ τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτω-
νας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν, αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν φησιν οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Πο-
θεινῆς προσαγορεύονται; καίτοι Μνησὶς μὲν ἦν αὐλητρὶς καὶ Ποθεινὴ, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδει-
40 γμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων. τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἡ ἑταίρα
ἐκράτει; ἡ καὶ πᾶσαν ἀνατρέψασα τὴν βασιλείαν. Εὔμαχος δὲ ὁ Νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ
Ἀννίβαν ἱστοριῶν, Ἱερώνυμόν φησι τὸν τυραννήσαντα Συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ' οἰκή-
ματος προεστηκυιῶν Πειθὼ ὄνομα, καὶ ἀποδεῖξαι βασιλίδα. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐ-
πιφανῶς ἑταίρας ἦν υἱὸς Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δ' ἄλλως τοὺς τρόπους. μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ τοιαῦ-
ται εἰς τὸ σῶφρον, τῶν ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε
ὅτι τοιαύτης εἴη μητρὸς, καὶ χάριν γε αὐτῇ φησιν οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνός εἰμι υἱός. Φιλέταιρον δὲ
τὸν Περγάμου καὶ τῆς καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλεύσαντα χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ
γένος ἀπὸ Παφλαγονίας υἱόν φησι γενέσθαι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ἀριστοφῶν δ' ὁ ῥή-
τωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενέγκας ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται, νόθον εἶναι. αὐτὸς ἀπε-
50 δείχθη ὑπὸ Καλλιάδου τοῦ κωμικοῦ ἐκ Χορηγίδος τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Κα-
ρύστιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ' ὁ πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρί-
δος, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ θυγατέρα Φίλαν. τὴν δὲ Λαμίαν Πολέμων φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυῶνι ποικί-
λης στοᾶς θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυωνίοις τὴν προειρημένην στοάν.

ἤρα δὲ

Μασσαλιωτῶν γάμοι.

Διαφόρων ἑταιρῶν βασιλέων.

ἦρα δὲ καὶ Λεαίνης, καὶ αὐτῆς ἑταίρας ἀττικῆς ὁ Δημήτριος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις χρείαις φησὶν οὕτως, Ὑπερβαλεῖ δὲ τῷ Λεαίνης σχήματι, γεραιρομένης ὑπό τε τοῦ Δημητρίου εὐημερούσης. φασὶ καὶ τὴν Λάμιαν τὸν βασιλέα εὐμελῶς κελητίσαι ἐπαινεθῆναί τε. ἡ δὲ τοῦτ' ἐπικελεύθη Πρὸς ταῦτα καὶ Λέαιναν εἰ βούλει κράτει. ἦν δὲ ἡ Λάμια σφόδρα εὐδέξιος καὶ ἀστικὴ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα περὶ ἧς ἐροῦμεν. πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει, Δημήτριος ποθ' ὁ βασιλεὺς γένη μύρων Λαμίᾳ παρὰ πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο. ἡ Λάμια δὲ ἦν αὐλητρίς, ἣ σφόδρ' ἀδέως ἔχειν φασί, κινοῦσά τε τὸν Δημήτριον, ἀποδοκιμαζούσης τε πάντα, καὶ πάνυ καταγχλευαζούσης τοῦ βασιλέως, νάρδον τινὰ διερήνυσεν ἐγχέαι τῇ χειρὶ τ' αἰδοῖον ἀποψήσας, καὶ θιγὼν τοῖς δακτύλοις τουτί γε Λάμια φησίν, ὀσφράνθητι καὶ γνῶθι ὅσῳ παρὰ τ' ἄλλα διαφορὰν ἔχει. ἐκείνη δὲ γελάσασα, ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη τάλαν ὄζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ. Δημήτριος δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς ἀπὸ βαλάνου τοῦτ' ἐστὶ Λάμια βασιλικῆς. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν ταῖς περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστορίαις, βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων φησὶν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος αὐξήσαντος Φιλίνναν τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς ἐγεννήσατο Ἀριδαῖον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα. Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ μετὰ τὰς προειρημένας Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δημώ, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γεγεννήκασι. Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσταν καὶ Νύσαν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημὼ φησὶν ἐρωμένην γενέσθαι τοῦ Δημητρίου, ἣ ἐπιμανῆναι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς καὶ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ, καὶ ὅτι ἐπύκτευε τὰς τῆς Δημοῦς θεραπαίνας στρεβλῶν. περὶ δὲ τοῦ εἰρημένου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησίν, Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαι τις εὐλόγως

Μάχωνι μανία ἑταίρα.

δ' ἅμα Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἥ τις ἀττικὴ γυνὴ Προσηγορεύετ', ἢ ἐφθέγγετο Μανία. Αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν, Καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος, Ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλῦσαι πόλιν Ὑφ' ἧς ἅπαντες εἰσὶν ἐπηνωρθωμένοι. Τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθέως ἐκ παιδίου Αὐτῇ Μελίττη ἦν ὄνομα, τῷ μὲν μεγέθει Τῶν τότε γυναικῶν βραχύτι καταδεεστέρα, Φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχορηγημένη. Πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτική, Πολλοὺς ἐραστὰς καὶ πολίτας καὶ ξένους Ἔχουσ', ὅπου περὶ γυναικὸς τίς λόγος Γένοιτο, Μανίαν τὴν Μελίτταν ὡς καλὴν Ἔφασκον εἶναι, καὶ προσεξειργάζετο Αὐτὴ τὸ πλεῖον, ἡνίκ' αὖ σκώψειε γάρ, Ῥημάτιον εὐθὺ τὴν Μανίαν αὐτὴ δέα, Αὐτὴ δ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν, Ἐπ' ἀμφοτέρων προσείχετο Μανία τὸν λόγον, Διὸ τῆς Μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας, δοκεῖ Καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν μανίαν, Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπικρατῆσ' ἢ τοὔνομα. Δοκεῖ δὲ λεβιαῦ ὡς ἔοικ' ἡ Μανία, Γνάθαινα τ' εἰς τὰ σκώμμαθ' ὅτι προΐεται. Ἐνομοθέτησε τοῦ τ' ὑπὸ Διφίλου. Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν Ἐλευθερῶτο, καὶ λέγει τί ἐστι παῖ; Εἰ δὲ λίθον ἔχεις, ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία Ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχοις φασ' ἀποψᾶσθαι τάλαν. Ὅτι δὲ ἦν καὶ ἀστεία τὰς ἀποκρίσεις, τάδε περὶ αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει, Τῆς Μανίας ἦρα Λεοντίσκος ποτὲ Ὁ παγκρατιαστής, καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος Γαμετῆς τρόπον γυναικός, ὑπὸ δ' Ἀντήνορος Μοιχευομένην αἰσθόμενος αὐτὴν ὕστερον Σφόδρ' ἠγανάκτησεν, ἡ δὲ μηδὲν φασὶ σοι Ψυχὴ μελέτω, μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν Πληγὴν τί δύναται ποτ' ἤθελον. αὐτὴ μὲν Λέγουσι τὴν πυγὴν ποθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου, Ἀνταξιῶσαι δωρεάν κἀντὸν τινά, Δόντος ἐπιστρέψασα, μετὰ μικρὸν λέγει, Ἀγαμέμνονος παῖ νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι,

Παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί. Εἶναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος Καὶ πάνυ ἐπιδημήσας Ἀθήνησιν ποτε, Τὴν Μανίαν μετεπέμψατ' ὅσον ἤτησε δούς Εἰς τὸν δ', ἣν συμπαραλαβὼν τινας Ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐπιγελᾶν εἰθισμένων Ἅπαντα τοι στρέφουσιν ἀεὶ πρὸς χάριν, Βουλόμενος εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖος θ' ἅμα, Τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα, Ἀνισταμένης τε πολλάκις εἰς δασύποδα Αὐτὴν ἐπιχειρῆσαι βουλόμενος πρὸς τῶν θεῶν, Μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῖν ποτε, Ἐν τοῖς ὄρεσι τάχιστα θηρίον τρέχειν. Ἡ Μανία αὐτόμολος ὦ βέλτιστ' ἔφη.

Μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία, Τὸν αὐτόμολον ἐσκωπτε, ῥίψασαν τ' ἔφη Αὐτὴ γεγονέναι προσβολῆς ὅσης ποτέ. Ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι σκυθρωπάσας Ἀπέπεμψε ταύτην, διαλυπήσασα δ' ἡ ἑταίρα Μηθέν, πρὸς ἐστι φησὶ λυπῇ φίλτατε, Οὐ γὰρ σὺ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλ' ὅ, σοι χρήσας τότε. Ἐν συμποσίῳ δ' ὥς φασι παρὰ τῇ Μανίᾳ Παρέδεξατ' αὐτῇ τῶν πονηρῶν τίς πάνυ Καθὼς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις Ἐλθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω. γελάσασα δὲ * Ἄνω μὲν οὖν γε φησὶν ὑπό τι γὰρ δέδοικά σε, Μὴ μου προπιούσης τὸ ἐκ πλεόνιον ἐκβάγῃς. Καὶ ἄλλων δὲ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγεν, ὧν οὐκ ἄκαιρον ἐστὶ καὶ τὸ ἑξῆς μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν ὅτι, Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτὲ Ἐπὶ δεῖπνον, ὥς λέγουσι τοῖς ἀφροδισίοις Τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων, Λίαν δ' ὑπ' αὐτῆς ἐκτενῶς ἀγαπώμενος,

Μάχων Γνάθαινα.

Παρὰ

Παρῆν ἔχων δύο χῖα, θάσια τέτταρα Μύρον, στεφάνους, τραγήματ' ἔριφον ταινίας, Ὄψον, μά-
γειρον· τὰ μετὰ ταῦτ' αὐλητρίδα, Καὶ τῶν ἐραστῶν Συριακοῦ τινὸς ξένου, Πέμψαντος αὐτῇ χιόνα
σαπέρδιω θ' ἕνα, Αἰσχυνομένη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ, Φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα Δί-
φιλον Μὴ δῷ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη. Τὸ μὲν τάριχος εἶπε ταχέως τ' ἀποφέρειν
Πρὸς οὓς σπανίζειν ὡμολογημένους ἁλῶν, Τὴν χιόνα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐγχέασαι λάθρα. Τῷ παι-
δί τ' ἐπιτάξειν, ἐγχέον θ' ὅσον δέκα, Κύαθον προσενεγκεῖν Διφίλῳ ποτήριον. Ὑπερηδέως δὲ
τὴν κύλικα πιὼν ἄφνω, Καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ὁ Δίφιλος, Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ψυ-
χρόν γ' ἔφη, Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως. Ἡ δ' εἶπε τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμε-
λῶς Εἰς αὐτὸν ἀεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν. Μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων, Μετὰ τῆς
10 Γναθαίνης ἐκ τύχης ἀναπαυόμενος, Περιλαμβάνουσα δ' αὐτὸν ὡς ἀνώμαλον Τὸν νῶτον εἶχε παν-
τελῶς τάλα τάλαν, Ἄνερ πόθεν ἔχεις, ταῦτ' ἔφη τὰ τραύματα, Κἀκεῖνος αὐτῇ συντόμως ἀπε-
κρίνατο, Ὅτι παῖς ποτ' ὢν φύλατ' εἰς πυρὰν ποτέ, Παίζων μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐνέπεσον.
Ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τε γὰρ Ἄνθρωπε φησὶν ἐξεδάρης ἀκόλαστος ὤν. Παρὰ Δε-
ξιθέᾳ δειπνοῦσα τῇ ἑταίρᾳ ποτὲ Γνάθαινα, τοὔψον ἀποτιθείσης πᾶν σχεδόν, Τῆς Δεξιθέας τῇ
μητρί, νὴ τὴν Ἄρτεμιν, Εἰ φησὶν ᾔδειν ἡ Γνάθαινα τοῦτ' ἐγώ, Τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἄν, οὐχί σοί
γύναι, Ἤδη προσῆκε τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα, καὶ Ἤδη τελέως ἦν ὁμολογουμένως σορός, Εἰς τὴν
ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξιέναι, Καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου, Πωλεῖ θ' ἕκα-
στον, εἶτ' ἰδοῦσα περὶ τύχην Ἑστῶτα κρεοπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ, Τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον,
ὦ πρὸς τῶν θεῶν Μειράκιον, ὁ καλός φησι πῶς ἵστης φράσον, Ὁ δ' ἐμειδίασε, κύβδ' ἔφη τριωβό-
20 λου. Τίς δ' ἐπιτρέψει σοι φησὶ τάλαν, Ὄντα γ' ἐν Ἀθήναις Καρικοῖς χρῆσθαι σταθμοῖς. Στρα-
τοκλῆς δ' ἐρίφους προῖκ' ἐδίδου τοῖς γνωρίμοις, Λοπάδας συνάλμους τε ξυναρτύειν δοκῶν,
Καὶ δείψας ὑπολειπόμενοι δ' εἰς τὴν αὔριον. Ἐπιξυνάπτειν βουλομένοις τὴν ἑωθινόν, Μακρὰς
δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς. Γνάθαινα δ' αὐτῷ εἶπε πρὸς ἐραστήν τινα Στρατευόμενον
δρῶσα πολλὰς τὰς συμβολάς, Στρατοκλῆς ἐπ' ἐρίφοις φησὶ χειμῶνας ποιεῖ, Ἰδοῦσ' ἔφηβον ἡ Γνά-
θαιν' ἰσχνὸν πάνυ, Καὶ μέλανα λεπτόν θ' ὡς ἔοικεν ὑπερβολῇ Καὶ λιπαρόν, ἔτι δὲ τὴν ὀφρὺν
βραχύτερον Ἔσκωπτεν ἐς Ἄδωνιν, ἀναγώγως δέ πως Τοῦ μειρακίσκου καὶ τυραννικώτερον
Αὐτῇ συναντήσαντος, ἐμβλέψασα τῇ Θυγατρὶ μετὰ ταύτης συμπορευομένη λέγει, Δικαιότε-
ρον ἦν ὦ τέκνον νὴ τὼ θεώ. Λέγουσι ποντικόν τι μειρακύλλιον Ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαί-
νης ἀξιοῦν Πρωὶ γενόμενον, ὥστε τὴν πυγὴν ἅπαξ Αὐτῷ παρασχεῖν, τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν
Ἔπειτα τὴν πυγήν με νῦν αἰτεῖς, ὅτε † Τὰς ὗς ἐπὶ νομὴν καιρός ἐστιν ἐξάγειν, Καὶ Γναθαινίου Γναθαίνιον.
30 δέ γε τῆς θυγατριδοῦς αὐτῆς τάδε ἀναγράφει, Εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημήσας ξένος Σατράπης
πάνυ γέρων ἐνενήκοντ' ἐτῶν, Κρονίοις ἐπιδὼν ἄστει τὴν Γναθαίνιον, Μετὰ τῆς γναθαίνης ἐξ-
αφροδισίου τινός, Τό τ' εἶδος αὐτῆς τούς ῥυθμούς τε καταμαθών, Ἐπυνθάνετο μίσθωμα, πράξεται
πόσον Τῆς νυκτός. ἡ γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν, Καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς
χιλίας Ἔταξ', ὁ δ' ἄφνω καιρίαν πληγεὶς πάνυ, Ζωγρεῖς γύναι φησὶν ἕνεκα τοῦ στρατιωτι-
κοῦ, Μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποιοῦ, Καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον, ἡ δ' ἐπιδέξιον
Βουλόμενον εὖ τὸν σατράπην ἀποδέξασθαι, Εἴπερ δὲ δὸς ὅσον ἐπιθυμεῖς πάτερ, οἶδα γὰρ Ἀκρι-
βῶς καὶ πέπεισθ' ὅτι † Εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῇ θυγατρί μου διπλοῦν. Ἐν ταῖς Ἀθήναις χαλκοτύ-
πος σφόδρ' εὐφυὴς Καταλελυκυίας τῆς γναθαινίου σχεδόν, Οὐκ ἔτι δ' ἑταιρεῖν ὑπομενούσης, διὰ
40 τὸ πῶς Τὸν Ἀνδρόνικον ἰδίως αὐτῆς ἔχειν Τὸν ὑποκριτήν, τότε δ' ὄντος ἐν ἀποδημίᾳ, Ἐξ
οὗ γεγονὸς ἦν ἄρρεν αὐτῷ παιδίον, Οὐχ ὑπομενούσης τῆς Γναθαινίου λαβεῖν Μίσθωμα, λιπα-
ρῶν δὲ καὶ προσκείμενος Πολὺ δαπανήσας, ἔσχεν αὐτὴν, χρυσίον, Ἀνάγωγος ὢν δ' ἦν καὶ βάναυσος
παντελῶς, Ἐν σκυτοτομείῳ τινὶ μετά τινων καθήμενος, Κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου λέγων,
Ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν συγγενέσθαι μηδενὶ Ἐξῆς καθιππάσασθαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις. Μετὰ ταῦτ'
ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς Ἐκ τῆς Κορίνθου προσφάτως ἀφιγμένος, Παρὰ τὸν πότον ταῦτ'
ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ, Αὐτὸν μὲν ἀξιοῦντα μὴ τετευχέναι Τούτου παρ' αὐτῆς μηδέ πω τοῦ σχή-
ματος, Ἐν τῷ δὲ ἑτέρῳ τρυφᾶν μαστιγίας, Ἔπειτ' ἀπεῖπεν φασὶ τῆς Γναθαίνιον, Περιλαμ-
βάνειν γὰρ ὡς ἔοικε μαζὸν τάλαν, Ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον, Διὰ τοῦθ' ὑπο-
μένειν πολὺ λαβοῦσα χρυσίον, Ἐφιλοσόφησε θ' ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα, καὶ Ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλά-
βοι τοῦ σώματος. Ἔπειτα φασὶ τῆς Γναθαινίου ποτὲ, Τὸν Ἀνδρόνικον οὐ θελούσης παρὰ πότον Φι-
50 λεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεὶ, Ὀργιζομένης δὲ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν † Ἔπαθε, πῶς
οὐχ ὁρᾷς Γνάθαιν' ἔφη, Ὑπερηφανῶς μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην, Ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα
τάλαιν' ἔφη τέκνον, Περίλαβε φησὶ καὶ φίλησον ἃ θέλει. † Ἡ δ' εἶπε μῆτερ πῶς ἔφη μέλλω
φιλεῖν,

φιλῶν, Τὸν μισθὸν ὀφείλημα τὸν ὑπὸ τὰς στέγας, Τὸ κοινὸν ἀργὸς δ' ἀργιαῖ θέλων τ' ἔχειν. Πα-
νηγύρεως οὔσης ποθ' ἡ Γναθαίνιον Εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ Ἔμπορον, ἐραστὴν εὐ-
τελῶς ἐπ' ἀστράβης, Τὰ πάντ' ἔχουσ' ὀνάρια μετ' αὐτῆς τρία, Καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τι-
θήνην μίαν. Ἔπειτ' ἐν αὐταῖς ἦν στενῆς ὁδοῦ Κακὸς παλαιστὴς ἐνέτυχεν τις τῶν ἀεὶ Ἐν τοῖς
ἀγῶσιν ἐπιμελῶς ἡττημένων. Ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥᾳδίως Ἀλλὰ στενοχωρῶν εἶπεν,
ὦ τρισάθλιε Ὀνηλάτ' εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσει ποτέ, Ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ
Σὺν τοῖς ὀναρίοις φησὶ καὶ ταῖς ἀστράβαις. Γναθαίνιον δ' εἶπ' ὦ τάλαν μὴ δῆτ' ἀνερ, Οὐδὲ-
Λαΐς. ποτε γὰρ τοῦτ' ἐστὶ σοι πεπραγμένον. Ἑξῆς δὲ καὶ ταῦτ' ἀναγράφει, Λαΐδα λέγουσι τὴν Κορίν-
θιαν ποτὲ Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ Πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον Ἔχοντ', ἀ-
πόκριναι φησὶν ὦ ποιητά μοι Τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ, Ἔρρ' αἰσχροποιέ, καταπλα-
γεὶς δ' Εὐριπίδης Τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶ τίς ἔφη δοκεῖς Αἰσχροποιός. ἡ δὲ γελάσασ' ἀ-
Γναθαίνιον. πεκρίθη, Τί δ' αἰσχρὸν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ. Ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ' ἐραστοῦ τινος,
Κορίνθιον τετράπηχυ καινὸν λαΐδιον, Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, εἶτ' ἤδη τέλος Ἔδοξ' ἔχειν πέμ-
ψασα τὴν θεραπαινίδα Τὸ μισθάριον ἔχουσαν, ἐκέλευ' ἀποφέρειν Θ' οἰμάτιον. ὁ γναφεὺς δὲ ἀ-
πειν, ἂν γ' ἔλαδίου τεταρτημόρια μοι φησὶ προσενέγκης τρία Κομίσαι. τὸ κωλύον γάρ ἐστι τοῦ-
το. ἡ δ' ἀπήγγειλε τάλαινα εἶπεν κακόν, Ἡ Γλυκέριον μέλλει γάρ, ὥσπερ μαινίδας Ἀποτηγα-
Νικώ. νίζειν φησί μοι τὸ λαΐδιον. Ὁ τοῦ Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρώμενος Τὴν αἶγα Νικὼ πρεσβυτέ-
ραν οὖσαν ποτὲ Νέος ὢν ἔτ' αὐτὸς εἶχεν, ἐπεκαλεῖτο δ' αἴξ, Ὅτι τὸν μέγαν κατέφαγ' ἐραστὴν
ποτὲ Θαλλόν, παρεγενήθη γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν Σῦκα ὠνησόμενος μέλι, χελιδονίας τ' ἰσχάδας, Ὑμήτ-
τιόν τε φορτιούμενος μέλι, Λέγεται δ' ἐκείνην τὴν γυναῖκ' ἐσχηκέναι, Πυγὴν πάνυ καλήν,
ἣν ποτ' ἀξίου λαβεῖν. Ὁ Δημοφῶν, ἡ δ' εἶπε γελάσασ' εὖ, ἵνα Σοφοκλεῖ δῷς φησὶ παρ' ἐμοῦ λαβὼν
φίλτατε. Καλλιστοῦς δὲ τῆς ὑὸς καλουμένης Πρὸς τὴν ἑαυτῆς λοιδορουμένης ποτὲ Μητέρα, Κο-
ρώνη δ' ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα, Διέλυεν ἡ Γνάθαιν', ἐρωτηθεῖσα δὲ τί Διαφέρονται; τί γὰρ ἔφα-
Ἵππη. σεν ἄλλο πλὴν Ἄλλη κορώνη θ' ἑτέρᾳ ἐκείνη μέμφεται. Ἵππην λέγουσιν τὴν ἑταίραν Θεόδοτον,
Ἔχειν ἐραστὴν τὸν ἐπὶ τοῦ χόρτου ποτὲ Γενόμενον, αὕτη δ' ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ Εἰσῆλθεν ἐπὶ κώ-
θωνα πρὸς τὸν Βασιλέα Πτολεμαῖον, ἐνθάδε συμπίνειν ἀεὶ Αὐτῷ. λέγει δ' οὖν ὑστεροῦσα παρὰ
πολύ, Πτολεμαῖε διψῶ φησὶ παππία σφόδρα, Ἀλλ' ἐγχείτω μοι τις τέτταρας Κοτύλας, ἐπὶ
τ' εἰς τὴν μεγάλην τ' εἶπεν ὁ Βασιλεὺς λέγει, Εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν, δοκεῖς γάρ μοι πολὺν
Φρύνη. Ἵππη πάνυ χόρτον φησὶ καταβεβρωκέναι. Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικήν, Κἄπει-
τα αἰτησάσης αὐτὸν μνᾶν μίαν, Ὁ Μοίριχος μέγ' εἶπεν, οὐ πρώην δύο χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου
ξένῳ τινί; Περίμενε τοίνυν καὶ σύ φησιν ἕως ἂν οὐ Βινητιάσω καὶ τοσοῦτον λήψομαι. Νικὼ λέ-
γεται τὴν αἶγα, Πύθωνος τινὸς Αὐτὴν ποτ' ἀπολιπόντος, Εὐάρδιν δὲ τὴν Παχεῖαν ἀναλαβόν-
τος, εἶτ' αὖ ὕστερον Μεταπεμπομένου ποθ' ὡς ἔοικ' αὐτὴν λέγειν Πρὸς τὸν μετιόντα παῖδα, νῦν
Πύθων ἔφη, Ἐπεί γε τῶν ὑῶν διάπλεως ἐγένετο ἐπὶ τὴν αἶγ' οἷός ἐστιν ἀνακάμπτειν πάλιν. Μέ-
Ὀνόματα ἑται-ρῶν. χρι μὲν οὖν τούτων μνημονεύω τῶν ὑπὸ τοῦ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Ἀθῆναι τοσοῦτον
πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν, περὶ ὧν ἐπεξελεύσομαι, ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον εὐανδροῦσα πόλις
οὐκ ἔσχεν. ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριακοντατέσσαρας. Ἀπολλόδωρος δὲ
τούτων πλείους. ὁ Γοργίας δὲ πλείονας παραλελεῖφθαι φάσκοντας ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ ἑταιρῶν
πλειόνων καὶ ταύτας. τὴν Πάροινον ἐπικληθεῖσαν, καὶ Λαμπυρίδα καὶ Εὐφροσύνην. αὕτη δὲ ἦν Γνα-
φέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ' εἰσὶν αὐτῷ, Μεγίστη, Ἀγαλλίς, Θαυμάριον, Θεόκλεια. αὕτη δ' ἐπεκαλεῖ-
το Κορώνη, Ληναιτοκύστος, Ἄστρα, Γνάθαινα, καὶ ταύτης θυγατριδῆ Γναθαίνιον καὶ Σιγή, καὶ Συνωρὶς
Εὔστοχα Γναθαίνης ἀποκρίσεις. ἡ λύχνος ἐπικαλουμένη, καὶ Εὔκλεια, καὶ Γραμματεῖα, καὶ Θρυαλλίς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς. τῆς δὲ Γνα-
θαίνης ἤρα δεινῶς, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιός, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς
ἀπομνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι οὖν ποτε αὐτὸν ἀσχημονήσαντα σφόδρα, ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεά-
τρου συνέβη, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐλθεῖν πρὸς τὴν Γνάθαιναν. κελεύοντος οὖν τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς
πόδας αὐτοῦ τὴν Γνάθαιναν, ἡ δὲ τί γὰρ εἶπεν, οὐκ ἠρμένος ἥκεις; σφόδρα δ' ἦν εὔθικτος πρὸς τὰς
ἀποκρίσεις ἡ Γνάθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ' ἑαυταῖς παιδείας ἀντεχόμεναι, καὶ
τοῖς μαθήμασι χρόνον ἀπομερίζουσαι, διόπερ καὶ εὔθικτοι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἦσαν. κατηγοροῦντος
γοῦν ποτε Στίλπωνος Γλυκέρας παρὰ πότον, ὡς διαφθειρούσης τοὺς νέους, ὥς φησι Σάτυρος ἐν
τοῖς Βίοις ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα, τὴν αὐτὴν ἔφη ἔχομεν αἰτίαν ὦ Στίλπων, σέ τε γὰρ λέγουσιν
διαφθείρειν τοὺς ἐντυγχάνοντάς σοι ἀνωφελῆ καὶ ἐριστικὰ σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως.
μηδὲν οὖν διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσιν, ἢ μετὰ φιλοσόφου ζῆν, ἢ ἑταίρας. κα-
τὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα γυνὴ τὸ σῶμα δι' ἀργίαν ψυχῆς φρόνησιν ἐν αὑτῇ οὐκ ἀργὸν φορεῖ. Γναθαίνης

δὲ πολλὰς

δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου, καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος, χαριέντως ἔφη ὦ νεανίσκε τὸ σωμάτιον διάκεισαι. τί οὖν οἴει εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν, τῷ λιμῷ ἂν ἔφη ἀπέθανες. Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου, καὶ εἰς κάδον τινὰ ἐμπεσόντος, ὁ Λάκκος ἔφη εἰς τὸν κάδον ἐμπέπτωκεν. ἐπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ μικρόν, καὶ εἰπόντος ὅτι ἑκκαιδεκαέτης, μικρός γε ἔφη ὡς τοσούτων ἐτῶν. νεανίσκων δέ τινων περὶ πότον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτούς, ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον, θάρρει παιδίον. οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγὼν ἦν, ἀλλ' ἀργυρίτης. ὡς δ' ὁ τὴν μνᾶν τῇ θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς, οὐδὲν ἔτι ἔφερεν, ἀλλ' ἐφοίτα μόνον. παιδίον ἔφη ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν παιδοτρίβην μνᾶν δοὺς, οἴει ἀεὶ φοιτήσειν. Φρύνης δὲ πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ, εἰ δὲ λίθον ἔφη εἶχες, ἀπονήσασθαι ἂν σε ἔδωκα. ἐτύγχανε δὲ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν, ἡ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς βολβοφακῆν, καὶ τοῦ παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γνάθαινα ἔφη κολποφακῆν διανοεῖται ποιεῖν. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους εὐημερήκει, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ παιδὸς κελεύοντος τὴν Γνάθαιναν προσκαλέσασθαι, ὀλόμενε παίδων ἔφη ποῖον εἴρηκας λόγον. πρὸς δὲ ἀδολέσχην τινὰ διηγούμενον ὅτι παραγέγονεν ἀφ' Ἑλλησπόντου, πῶς οὖν φησὶν εἰς τὴν πρώτην πόλιν οὐχ ἧκες τῶν ἐκεῖ, τοῦ δ' εἰπόντος εἰς ποίαν; εἰς Σίγειον εἶπεν. εἰσελθόντος δέ τινος ὡς αὐτὴν καὶ ἰδόντος ἐπί τινος ἀγγείου ᾠά, εἰπόντος τε ὠμὰ ταῦτα Γνάθαινα, ἢ ἑφθὰ; ἔγχαλκα ἔφη παιδίον. Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντος, προπιοῦσα ποτήριον αὐτῷ ἡ Γνάθαινα, λάβε ἔφησεν ὑπερήφανε, καὶ ὅς, ἐγὼ ὑπερήφανος; τίς δὲ μᾶλλον εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ὃς οὐδὲ καλούμενος ἔρχῃ. Νικὼ δὲ ἡ αἲξ ἐπικαλουμένη φησὶν ὁ Λυγκεὺς παρασίτου τινὸς ἀπαντήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀρρωστίας, ὡς ἰσχνὸς ἔφη. τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέραις καταβεβρωκέναι, ἤτοι τὴν λήκυθον ἔφη ἢ τὰ ὑποδήματα. † Μετάνειρα ἡ ἑταίρα Δημοκλέους τοῦ παρασίτου λαγυνίωνος ἐπίκλην, καταπεσόντος ἔν τινι κονιάματι. καὶ γὰρ σὺ φησὶ σαυτὸν ἔδωκας οὐ ψαύει σιν. διαπηδῶντος δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πλησίον κλίνην, πρόσεχε φησὶ μὴ ἀνατραπῇς. ταῦθ' ἱστορεῖ Ἡγήσανδρος. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν φησὶ δύο ἐμισθώσαντο στρατιῶται καὶ μαστιγίαι, ἀγωνιωτέρον οὖν τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος, πῶς ἔφησεν, ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετέ μοι Λύκος καὶ Ἐλεύθερος; ἐπὶ δὲ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πτωχῶν ἐραστῶν κωμαζόντων καὶ ἀπειλούντων κατασκάψειν τὴν οἰκίαν, ἐν ἄνοχα γὰρ δικέλλας, ἀλλ' εἰ ταῦτ' ἔχεθ' ὑμεῖς εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνεχυράσαντες τὸ μίσθωμα ἂν ἐπεμψατε. ἐμμελὴς δὲ ἦν πάνυ ἡ Γνάθαινα, καὶ οὐκ ἀνάστειος φθέγξασθαι, ἥτις καὶ νόμον συσσιτικὸν συνέγραψε, καθ' ὃν δεῖ τοὺς ἐραστὰς ὡς αὐτὴν καὶ θυγατέρα εἰσιέναι, κατὰ ζῆλον τῶν τὰ τοιαῦτα συνταξαμένων φιλοσόφων. ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. ὁ δὲ νόμος ἴσος ἐγράφη, καὶ ὅμοιος στίχων τριακοσίων εἰκοσιτριῶν. Καλλίστιον δὲ τὴν ἐπικληθεῖσαν Πτωχελένην μαστιγίας ἐμισθώσατο. θέρους δὲ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς κατέκειτο τοὺς τύπους τῶν πληγῶν ἰδοῦσα, πόθεν οὗτος τάλαν εἶπεν. καὶ ὃς παιδὸς ὄντος μοι ζωμὸς κατεχύθη, ἡ δὲ δηλαδὴ μόσχειος. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι, ὁ δὲ οὐ θέλων εἶπεν, ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀποφύσα καὶ τῷ κάτω χρῶ. Θαῒς ἐραστοῦ τινὸς αὐτῆς ἀλαζόνος παρὰ πολλῶν ποτήρια χρησαμένου, καὶ λέγοντος θέλειν ταῦτα συγκόψαι, ἄλλα δὲ κατασκευάσαι, ἀπολεῖς ἔφη ἑκάστου τὸ ἴδιον. Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον Γλυκέρας, καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατηφὴς ἦν, ὡς δ' ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος αὐτὴν ἠρώτησε τί λυπεῖται, ἡ ὑστέρα με λυπεῖ ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν ἐραστὴς ἀποσφράγισμα πέμψας ἐκέλευε παραγίνεσθαι, ἡ δὲ οὐ δύναμαι εἶπε πηλός ἐστι. Θαῒς πρὸς Γράσωνα πορευομένη ἐραστὴν, ἐπεί τις αὐτὴν ἠρώτα ποῖ πορεύεται, εἶπεν, Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος. Φρύνη συνδειπνοῦσα ποτὲ Γράσωνι ἄρασα φρύγανον λάβε εἶπε καὶ κατάφαγε. πέμψαντος δέ τινος αὐτῇ τοῦ γνωρίμου οἶνον χρηστὸν μὲν, ὀλίγον δὲ, καὶ λέγοντος ὅτι δεκαέτης ἐστί, μικρός ὡς πολλῶν ἐτῶν ἔφη. ζητουμένου δὲ ἔν τινι συμποσίῳ διὰ τίνα αἰτίαν οἱ στέφανοι κρέμανται, εἶπεν ὅτι ψυχαγωγοῦσι. μαστιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν, καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐσκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν, ὀργίζομαί σοι εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις. φιλάργυρος δέ τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος αὐτὴν εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἶ Πραξιτέλους. ἡ δὲ σὺ δ' Ἔρως Φειδίου. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδά τινας, μνημονεύοντας αὐτῶν ἢ κατηγοροῦντας ἢ ἀπολογουμένους, μνησθήσομαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ περὶ Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φανοστράτης, καὶ περὶ μὲν τῆς Σινώπης Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων φησὶν, ὅτι Ἄβυδος ἐκαλεῖτο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι, καὶ ἐν Κναφεῖ, ἐν Ἀκεστρίᾳ, ἐν Ἁλιευομένῃ, ἐν Νεοττίδι. καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. περὶ δὲ τῆς Φανοστράτης Ἀπολλόδωρος

> Ἑταιρῶν ἀποφθέγματα διάφορα.

> Ἑταῖραι διάφοροι.

ρος φησὶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, ὅτι Φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδήπερ ἐπὶ τῆς θύ-
ρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο. Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ περὶ Ἀρισταγόρας φησὶ καὶ πάλιν τὰς ἀφύας καλουμένας
τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκαλέσατε. ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι, περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολλόδωρος
φησὶν, Σταγόνιον καὶ Ἄνθις ἀδελφαί, αὗται ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι, τοὺς
ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, Νικοστρατίδα φησὶν ἀφύην κληθῆ-
ναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Ὑπερίδης ἐν τῷ περὶ Μαντιθέου αἰκίας περὶ Γλυκέρας τάδε λέ-
γει, ἄγων Γλυκέραν τὴν Θαλασσίδος ζεῦγος ἔχων ἄδηλον, αὕτη δ' ἦν ἡ παρ' Ἁρπάλῳ συνοικοῦ-
σα. περὶ ἧς φησὶ Θεόπομπος ἐν τοῖς περὶ τῆς Χίας ἐπιστολῆς, ὅτι μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον, ὁ
Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν
Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρῆσθαί τε πᾶ-
σι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. ἐν Ῥωσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς
ἱστάναι τολμῆσαι παρ' αὐτὴν ἑαυτοῦ. τὰ ὅμοια δὲ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον
ἱστορίαις. ὁ δὲ γράψας τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον, εἴτε Πύθων ἦν ὁ Καταναῖος, ἢ αὐτὸς
ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος φησί, Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον Αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος
οὐκ ἐλάττονας Σίτου διαπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι, Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ'
ἴσως Αὐτοῖς ὀλέθρου, κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Λυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἴγε γνήσιος ὁ λό-
γος, τούτων μνημονεύει, Φιλύρα μέν γε ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππά-
φεσις, καὶ Θεόκλεα καὶ Ψαμάθη, καὶ Λαγίσκα, καὶ Ἄνθεια. μή ποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ τῆς Ἀνθείας
Ἀντείαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν. ἀλλ' ἡ Ἀντείας καὶ ὅλον
δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου αὐτῇ ἐστί, καὶ ὁ τὸν περὶ νεαίρας δὲ λόγον
γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ περὶ Φιλωνίδου βιαίων, ὁ Λυσίας εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ Ναΐδος
τῆς ἑταίρας μέμνηται, καὶ ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν, ἐπώνυμον δ' ἐστὶ τοῦτο ἑταίρας.
τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἶα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν Ἀντίκυραν αὐτὴν φάσκων κληθῆ-
ναι, ἤτοι ὅτι συνέπινε παραπλῆξι καὶ μεμηνόσιν, ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος, καὶ
ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἐλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ Λεωκράτους
Εἰρηνίδος ἑταίρας μέμνηται, ὡς ἑταιρούσης τῷ Λεωκράτει. Νικοῦς δὲ Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ
περὶ Πατροκλέους, αὕτη δὲ ὅτι αἲξ ἐπεκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι, ὅτι
δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνίασι τὸ ζῶον, οὐδ' ὅλως Ἀθηνᾷ θύεται,
διὰ τοῦτο ἄλλος ἔσται λόγος. ἀλλ' ὅτι γε Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῶον φησὶν οὕτως,
Ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλιτῶν ὁρᾶν Θαλλόν, χιμαίρᾳ προσφέρων νεόσπαδα, Εἶδον στρατὸν
στείχοντα παρ' ἁλίαν ἄκραν. Μνημονεύει τῆς Νάννης καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτως, Νάννιον δὲ μαί-
νεται ἐπὶ τῷ Διονύσῳ, κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μέθυσον. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ φησίν, ἐπὶ τὴν ἑ-
ταίραν Νάννιον. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν προσκήνιον φησὶν ἐπεκαλεῖτο ἡ Νάννιον, ὅτι πρό-
σωπόν τι ἀστεῖον εἶχε, καὶ ἐχρῆτο χρυσίοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσιν, ἐκδῦσα δὲ ἦν αἰσχροτάτη. ἦν δὲ
Κορώνη τῆς Νάννιου θυγάτηρ τὸ τῆς τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας ὄνομα. καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐ-
λητρίδος Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ περὶ Πατροκλέους, περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς περιεῖδον Ἀθη-
ναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυ-
το γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι
Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. καὶ Σινώπης δὲ τῆς ἑταίρας ὡς σὺ φῂς Κύνουλκε, καὶ Ὑπερίδης μέμνη-
ται ἐν τῷ περὶ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ λέγων οὕτως, Ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε δι-
ενεγκεῖν τὴν ὄψιν, καὶ Ὤκιμον καὶ Μετάνειραν. Νικόστρατος δὲ ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητής, ἐν
Πανδρόσῳ οὑτωσὶ λέγων, Ἔπειτα τῇ αὐτῇ ὁδῷ πρὸς Ἀγρόπην Ἐλθοῦσα πέμψαι στρώματ' αὐ-
τὴν κέλευ' ἔφη, καὶ παρ' Ὤκιμον χαλκώματα. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι τάσδε καταλέγει ἑταίρας.
Χρυσίδα, Κορώνην, Ἀντίκυραν, Ἰσχάδα καὶ Νάννιον ἔσχηκας ὡραίαν σφόδρα. Φιλέταιρος ἐν Κυναι-
γίδι, Οὐχὶ Κερκώπη μὲν ἤδη γέγονεν ἔτη τρισχίλια, Ἡ δὲ Διοπείθους ἀηδὴς Τέλεσις ἕτερα μυρία.
Θεολύτην δ' οἶδεν οὐδείς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο. Οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανε βινουμένη;
Καὶ γαλήνας καὶ κορώνας οὐ λέγω, Περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει. Θεόφιλος
Φιλαύλῳ, Τοῦ μή ποτ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν ἐς Λαΐδα Φερόμενον ἢ Μηκωνίδ', ἢ Σισύμβριον, Ἢ
βάραθρον, ἢ Θαλλοῦσαν, ἢ τούτων τινὰ Ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίνοις αἱ μαστροποί, Ἢ Νάννιον, ἢ Μαλ-
θάκην. Τοσαῦτ' εἰπὼν μετά τινος τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι τοιοῦτον ὑμᾶς οἱ φιλόσοφοι ἔφη,
οἱ καὶ περὶ τῶν ἡδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὥς πού Ἐρατοσθέ-
νης φησί, κἀμοὶ μὲν τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα πεπέρανται μέχρι τούτων. ἐπ' ἄλλο δ'
εἶδος μεταβήσομαι λόγου, καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου, ὅστις ἐγκυκλίου

παιδείας

παιδείας ἀμύητος ὤν, ἐμακάριζε καὶ σὲ ὁμοίως αὐτῷ περὶ φιλοσοφίαν ἐρχομένους, διαύτας φωνὰς προϊέμενος, μακαρίζω σε ὦ οὗτος ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας. ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησίν, Γραμματοδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων. Οὗτος οὖν Ἐπίκουρος οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην τὴν ἐπὶ ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην; ἡ δὲ οὐχ ὅτε φιλοσοφεῖν ἤρξατο, ἐπαύσατο ἑταιροῦσα πᾶσι τε τοῖς ἐπικουρείοις συνοῦσα ἐν τοῖς κήποις. Ἐπικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδόν, ὡς τ' ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἕρμαχον ἐπιστολῶν. Λαΐδος τε τῆς ἐξ Ὑκκάρων, πόλις δ' αὕτη σικελική, ἀφ' ἧς αἰχμάλωτος γενομένη, ἧκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἧς καὶ Ἀρίστιππος ἤρα, καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ. Διογένης τε ὁ κύων ἣ καὶ Ἀφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελανὶς καλουμένη, νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμήνυεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυταλάντων, ὡς Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ. Ἀπελλῆς δὲ ὁ ζωγράφος ἔτι παρθένον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς πειρήνης ὑδροφοροῦσαν, καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος, ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων συμπόσιον, χλευασάντων δ' αὐτὸν τῶν ἑταίρων ὅτι ἀνθ' ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι, μὴ θαυμάσητε εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν, μετ' οὐ δὲ ὅλην τριετίαν καλὴν δείξω. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύσατο περὶ Θεοδότης τῆς ἀθηναίας, ὥς φησι Ξενοφῶν ἀπομνημονεύμασιν. ὅτι δὲ καλλίστη εἴη, καὶ στέρνα κρείττω λόγου παντὸς ἔχοι ἔλεγεν. ἰτέον ἡμῖν ἔφη θεασομένοις τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασι δὴ κρῖναι τὸ κάλλος. οὕτω δ' ἦν ἡ Λαῒς καλή, ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστούς, καὶ τὰ στέρνα, διαζηλοτυπουμένη δὲ ἡ Λαῒς ποτὲ Φρύνῃ πολὺν ἐραστῶν εἶχεν ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα, οὐδ' ὑβριστικῶς αὐτῇ χρωμένους. Ἀρίστιππος δὲ κατὰ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται, ἀπεκρίνατο, ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ, ὦ Ἀρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε οὖν ὡς ἐγὼ ἢ πέπαυσο. καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἆρά γε μή τι σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι Διόγενες οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ ἔφη. τί δὲ ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο ἔφη. οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπον ἐστιν, ᾗ πολλοὶ κέχρηνται. Νυμφόδωρος δ' ὁ συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Ὑκκάρου φησὶ σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαΐδα. Στράτης δ' ἐν μακεδόσιν ἢ παυσανίᾳ, κορινθίαν αὐτὴν εἶναι φησὶ διὰ τούτων, εἰσὶ δ' ὅθεν αἱ παῖδες αὗται καὶ τίνες, Νῦν μὲν ἥκουσι μεγαρόθεν, εἰσὶ δὲ κορίνθιαι, Λαῒς μὲν ἡ μέγα κλυτός. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ὑκκάρων, καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπό τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ ἐρασθεῖσαν τινὸς Παυσανίου θετταλοῦ διὰ φθόνον, καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ, διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνοσίας Ἀφροδίτης. δείκνυσθαι δ' αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ πηνειῷ, ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε, Τῆς δέ ποθ' ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου, Λαΐδος, ἣν ἐτέκνωσεν ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος, Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς θετταλικοῖς πεδίοις. Αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ κρανίῳ. Ἀριστοτέλης δὲ ὁ σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίησε Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ, ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις. ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα, ὡς καὶ ᾄδειν εἰς αὐτὴν τάδε, Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίραν, Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως. Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης, Πρωτοπόρου δι' ὅσης ἤκετε πυρκαϊῆς. Περικλῆς δὲ ὁ ὀλύμπιος, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, οὐχ ἕνεκεν Ἀσπασίας τῆς νεωτέρας ἀλλὰ τῆς Σωκράτει τῷ σοφῷ συγγενομένης, καίπερ τηλικοῦτον ἀξίωμα συνέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως κτησάμενος, οὐ συνετάραξε πᾶσαν Ἑλλάδα. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πρὸς ἀφροδίσια πάνυ καταφερής, ὅστις καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικὶ συνῆν, ὡς Στησίμβροτος ὁ θάσιος ἱστορεῖ, περὶ τοὺς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους γενόμενος, καὶ ἑωρακὼς αὐτὸν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀντισθένης δὲ ὁ σωκρατικὸς ἐρασθέντα φησὶν αὐτὸν Ἀσπασίας, δὶς τῆς ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὴν ἄνθρωπον, καὶ φευγούσης ποτὲ αὐτῆς γραφὴν ἀσεβείας, λέγων ὑπὲρ αὐτῆς πλείονα ἐδάκρυσεν, ἢ ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας ἐκινδύνευσεν. καὶ Κίμωνος δὲ Ἐλπινίκῃ τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συνόντος, εἶθ' ὕστερον ἐκδοθείσης Καλλίᾳ, καὶ φυγαδευθέντος μισθὸν ἔλαβε τῆς καθόδου αὐτοῦ ὁ Περικλῆς τὸ τῇ Ἐλπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρον φησὶν ἐξ Ἐπιδαύρου τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα πελοποννησιακῶς ἠσθημένην, ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μονοχίτων ἦν, καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις, ἐρασθέντα γῆμαι. Πύρρος δὲ τοῦ ἠπειρωτῶν βασιλέως, ὃς

Margin notes: Λεόντιον Επικούρου. — Λαΐς. — Θεοδότη. Lib. 3. — Λαΐδος πατρὶς καὶ τάφος. — Διαφέρουσιν ἀνθρώπων ἐπιφανῶν ἑταῖραι.

ἣν πρῶτος ἀπὸ Γρύλλου τὴν ἐπ' Ἰταλίαν στρατεύσαντος, ἐχομένην ἣν Τίγρις ἡ Λευκαδία, ἣν Ὀλυμπιὰς
ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε. καὶ Οὐλπιανὸς ὥσπερ ἕρμαιόν τι εὑρὼν λαλοῦντος τοῦ Μυρ-
τίλου ἔφη. ἀλλ' ἔχομεν ἀρρενικῶς εἰρημένον τὸν Τίγριν, Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ' εἰρηκότα νεαίρᾳ,

Τίγρις ἀρσενι-
κῶς.

Ὥσπερ Σέλευκος δεῦρ' ἔπεμψε τὴν τίγριν, Ἣν εἴδομεν ἡμεῖς, τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει, Τιν' ἡ-
μᾶς παρ' ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον Τρυγέρανον, οὐ γὰρ γίνεται τοῦτ' αὐτόθι, Πρὸς ὃν ὁ Μυρ-
τίλος ἔφη, ἐπεὶ περ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ κατὰ τὸν Σωσικρά-
την τὸν φαναγορείτην οἶος, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ σαμίου ἢ ἀβδηρίτου, μα-
κρὸν ἀποσχὼν ἤδη τὴν παρὰ σοῦ τρέψομαι πρόσοψιν φοίνιξ γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἴρηκε τὴν
τίγριν. Ἄλεξις ἐν πυραύνῳ οὕτως, Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν, ἐλάνθανον Πάλαι περιπατῶν ἀν-
θρώπος ἀλήθειαν, ὄνος ποτάμιος ἵππος τεῖχος, ὁ Σελεύκου τίγρις. ἔχων δὲ καὶ ἄλλα μαρτύρια ἀνατίθε- 10
μαι τὰ νῦν ἕως ἂν ἀπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλλῶν γυναικῶν κατάλογον. Κλέαρχος γὰρ περὶ

Καλάνησος ἱστο-
ρεῖν.

Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως, Ἐπαμινώνδας ὁ θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ εὐσχημόνως δὲ
περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλλετο τὴν γνώμην, εἴ τις θεωροίη τὰ πραχθέντα αὐτῷ περὶ τὴν λάκωνος γυ-
ναῖκα. Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον, Μυρρίνην τὴν
πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν. ἐν πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, Φίλαν
δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν
ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρύνης λόγῳ Ὑπερείδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναι-
κός, καὶ οὐδέπω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν προειρημένην Μυρρίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγεν. ἦν δὲ

Φρύνη.

ἡ Φρύνη ἐκ θεσπιῶν. κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἀπέφυγε. διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας
οὐκ ἔτι εἶπεν ἄλλην δίκην, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ὁ δὲ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ ὡς οὐδὲν 20
ἤνυε λέγων, ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφιούμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανές, καὶ
περιρρήξας τοὺς χιτωνίσκους, γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας, τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐ-
τῆς ἐπερρητόρευσε, δεισιδαιμονῆσαί τε ἐποίησεν τοὺς δικαστὰς τὴν Ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον ἀφρο-
δίτης ἐλέῳ χρισάμενος μὴ ἀποκτεῖναι καὶ ἀφεθείσης ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα, μηδένα οἰκτί-
ζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον, ἢ τὴν κατηγορουμένην κρί-
νεσθαι. ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις, διόπερ οὐδὲ ῥᾳδίως ἦν αὐτὴν ἰδεῖν
γυμνήν. ἐχίσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπέχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν
ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν ποσειδωνίων, ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη
θοιμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἀπελλῆς τὴν ἀναδυομένην ἀπε-
γράψατο. καὶ Πραξιτέλης δὲ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐπλάσ- 30
σετο, καὶ ἐν τῇ τοῦ ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου ἐπέγραψεν, Πραξιτέλης ὃν ἔπα-
σχε διηκρίβωσεν ἔρωτα, Ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης, Φρύνῃ μισθὸν ἐμεῖο διδοὺς ἐμέ,
φίλτρα δὲ βάλλω, Οὐκ ἔτ' οἰστεύων, ἀλλ' ἀτενιζόμενος. ἐκλογὴν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἐδίδω-
κεν, εἴτε τὸν ἔρωτα θέλοι λαβεῖν, εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων σάτυρον. ἡ δὲ ἑλομένη τὸν ἔρωτα ἀνέθη-
κεν αὐτὸν ἐν θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν δελ-

κοσμίως Steph.

φοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ. κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης, ὃν καὶ θεασάμενος Κρά-
της ὁ κυνικός, ἔφη τὸ τῶν ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἕστηκε δὲ καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδά-
μου τοῦ λακεδαιμονίων βασιλέως, καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφήν, Φρύνη Ἐπικλέους
θεσπική, ὥς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν δελφοῖς ἀναθημάτων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ
περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι Κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ 40
Σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι φησὶν ὀνομαζομένην Σεστὸν
καλεῖσθαι δὲ διὰ τὸ ἀποσήθειν καὶ ἀποδύειν τοὺς συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ θεσπικήν. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ
Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι θηβαῖοι. Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέ-
στησε δὲ Φρύνη ἡ ἑταίρα, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς
Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν νεαίρᾳ, πρόκειται τὸ μαρτύριον, καὶ Ἄμφις ἐν κουρίδι. παρεσίτει δὲ τῇ Φρύ-
νῃ Γρύλλιων εἷς ὢν τῶν ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ Σάτυρος ὁ ὀλύνθιος ὑποκριτὴς Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων
δ' ἐν τῷ κατὰ Φρύνης τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμε-
νον κατ' αὐτῆς εὐθίου λόγον. Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσείδιππος δὲ ὁ κωμι-
κὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς, Φρύνη παρ' ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεστάτη Πολὺ τῶν ἑται-
ρῶν. καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα Τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γ' ἀγῶν' ἀκήκοας, Βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους 50
μείζους βλάβας Τὴν ἡλιαίαν εἷλε περὶ τοῦ σώματος, Δέσωσε τῇ ψυχῇ μόλις. ἴστε δὲ ὅτι καὶ
Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν, ὃν φρυαττόμενόν ποτε ἐπὶ τοῦ βή-
ματος, ἐπεστόμισεν Ὑπερείδης εἰπών, οὐ σιωπήσει μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα. καὶ Βίων

δ' ὁ Βορυ

δ' ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς
τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὢν, ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταί-
ρας, ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί, Κλῦθί μου εὐχομένης κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα, Τὴν
δὲ νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν, Ἣ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν Ἰσχὺς
ἀπημβλυμμένη τῶν, νοῦς δ' ἔτι μαίνεται. Ταῦτα μὲν δ' ἐστὶν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων. τῆς δὲ Θεω-
ρίδος μνημονεύει λέγων ἔν τινι στάσιμος οὕτως. φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς. περὶ δὲ δυσμαῖς ὢν τοῦ βίου ὥς φη-
σιν Ἡγήσανδρος Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. ὅτι δὲ γηραιῷ
ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ συνῆν ἡ Ἀρχίππη, ὁ πρότερος αὐτῆς ἐραστὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενος ὑπό τινος τί
πράττει Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη. ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων κάθηται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ
τῶν ῥητόρων αἰδημονέστερος, Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ Λαγίσκην, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστο-
λαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῷ περὶ Νεαίρας, τὴν Μετάνειραν τοῦ Λυσίου φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἤρα δὲ καὶ ὁ
Λυσίας Λαΐδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ ῥήτωρ, καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας ὁ
Ἐλαΐτης ὁ Γοργίου μαθητής, ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. τὴν δὲ Ναΐδα ταύτην Λυ-
σίας ἐν τῷ περὶ Φιλωνίδου γράφων φησί, ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν. ὁ δ'
ὑμέτερος ἐπιτήδειος ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾷ φησί. μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ,
μή ποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει, ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου, γραπτέον Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς. Ἕρ-
μιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους, προβαίνοντά φησι τῇ ἡλικίᾳ τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκην
ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι αὐτῷ θυγάτριον. μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν τούτοις, Καὶ
τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν Ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι, Τόν τ' αὐλοτρύπην
αὐτόν. Καὶ Λυσίας δὲ ἐν τῷ περὶ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς καταλέγων καὶ ἄλ-
λας ἑταίρας ἐν τούτοις. Φιλύρα μέν γε ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια
καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια καὶ Ἀριστόκλεια. Δημοσθένη τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταί-
ρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσίου λόγῳ προσαγήοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὡς δι'
ἐκείνων ἔλεον ἕξων χωρὶς τῆς μητρός, καίτοι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας ἐπάγεσθαι,
ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε, φεύγων τὴν διαβολήν. ἀκόλαστος δ' ἦν ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὥς φη-
σιν Ἰδομενεύς. Ἀριστάρχου γοῦν τινος ἐρασθεὶς μειρακίου, καὶ δι' αὐτὸ παροινήσας εἰς Νικόδημον, ἐξέκο-
ψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. παραδέδοται δὲ καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους, καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής.
τοιγαροῦν καὶ ὁ γραμματεὺς πότ' αὐτοῦ εἶπε, τί δ' ἄν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν δύναιτο, τὰ γὰρ
ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ, μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν. ἀνελάβετο γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέ-
γεταί τινα Κνωσίωνα μειρακίσκον, καίτοι γυναῖκα ἔχων, ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι
τῷ Κνωσίωνι. Μυρρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῶν διαδόχων τελευ-
ταῖος, καὶ ἔξω τοῦ διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολε-
μαῖός τε ὁ τὴν ἐν Ἐφέσῳ δίπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως Εἰρήνην εἶχε τὴν ἑταίραν,
ἥτις ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου, καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος
ἱερὸν συγκατέφυγε, καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱε-
ροῦ, ἔρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τῆς Ἐπικου-
ρείου θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευό-
μενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἡ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης. ἡ Λαοδίκη ὅτι πάρ-
εδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα. Λεοντίου δὲ οὖσα τῆς μετ' Ἐπικούρου φιλοσο-
φησάσης θυγάτηρ. Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη παρακολουθήσασα, διότι ἀποκτεῖναι
βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσ-
ποιηθεὶς συγχωρεῖν, περὶ ὧν λέγει δύο ἡμέρας ᾐτήσατο εἰς σκέψιν, καὶ συγχωρησάσης νυκτὸς ἔφυ-
γεν εἰς Ἔφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης, κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν
τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων ἐπισυμβαλλομένη. τὴν δὲ Δανάην φασὶν ὡς ᾔσθετο τὸν ἐπηρτημέ-
νον αὐτῇ κίνδυνον ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης, οὐδ' ἀποκρίνασθαι αὐτὴν ἀξιῶσαι, ἀπαγομέ-
νην δὲ ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν, ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτι ἐγὼ τὸν γενόμενόν μοι ἄν-
δρα σώσασα, τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω. Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα, τηλι-
καύτης τιμῆς ἀξιοῦται. ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύσας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτως,
Μύσα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥ τις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς
φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιασαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς
τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀπήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτῆς θεραπαι-
νίσιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥ τις ἦν, πρεπωδέστατα ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύ-
κῳ διεπέμφθη. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθείς, ἥδιον δὲ αὐτὴν καὶ

Θεωρίς.

Ἀρχίππη ἑταίρα Σοφοκλέους.

Δημοσθένης ἐν πολυτελείᾳ.

Στρατιώτης καταπλη...

Λαμπυρίδα προσηγόρευσαν, ὥς φησι Δίυλλος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος, Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν Ἀντείας, Στρατόλας, Ἀριστοκλείας, Φίλας, Ἰσθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλέους ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ Φρυνίωνος τοῦ παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱός, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν διαιτητῶν γενομένων φίλων, Φρυνίων καὶ Στέφανος ὁ ῥήτωρ, ὃς καὶ τὴν Νεαίρας θυγατέρα Στροβύλην τὴν ὕστερον Φανὼ κληθεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἐξέδοτο Φράστορι τῷ αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, ὃς καὶ περὶ Σινώπης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει, Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε, καὶ ἄλλα κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ Ἁλώοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσης ἱερεῖον θύσειεν, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας. διαβόητος δ᾽ ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ Μιλησία Πλαγγών, ἧς περικαλλεστάτης οὔσης ἠράσθη τις νεανίσκος Κολοφώνιος Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν Σαμίαν. λόγους οὖν προσενέγκαντος τοῦ νεανίσκου πρὸς αὐτήν, ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τῆς Βακχίδος τὸ κάλλος, καὶ ἀποτρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ὡς ἀδύνατον ἦν, ᾔτησε τῆς συνουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδος ὅρμον διαβόητον ὄντα. ὁ δὲ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα μὴ περιιδεῖν αὐτὸν ἀπολλύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς τὴν ὁρμὴν κατιδοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε. Πλαγγὼν τε τὸ ἄζηλον συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος, τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῇ δ᾽ ὡμίλησε, καὶ τοῦ λοιποῦ φίλαι ἐγένοντο κοινῶς περιέπουσαι τὸν ἐραστήν, ἐφ᾽ οἷς Ἴωνες ἀγασθέντες, ὥς φησι Μένετωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων, Πασιφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις, Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας, Εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη. ὅτι δὲ καὶ Μένανδρος ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέρας κοινόν, ἐνεμεσήθη δέ. Φιλήμονος γὰρ ἑταίρας ἐρασθέντος, καὶ χρηστὴν ὀνομάσαντος διὰ τοῦ γράμματος, ἀντέγραψε Μένανδρος ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης χρηστῆς. Ἅρπαλος δὲ ὁ Μακεδὼν ὁ τὰ Ἀλεξάνδρου πολλὰ χρήματα συλήσας, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας, ἐρασθεὶς Πυθιονίκης, πολλὰ εἰς αὐτὴν καταναλώσας ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἀποθανούσῃ πολυτάλαντον μνημεῖον κατεσκεύασεν, ἐκφέρων τε αὐτὴν ἐπὶ τὰς ταφάς, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τεχνιτῶν τῶν ἐπισημοτάτων χορῷ μεγάλῳ, καὶ παντοίοις ὀργάνοις καὶ συμφωνίαις παρέπεμπε τὸ σῶμα. Δικαίαρχος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως φησί. ταὐτὸ δὲ πάθοι τις ἂν ἤδη τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος, καὶ ταύτην ἀπ᾽ Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστάς, οὗ ἂν ἡ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμενος ναὸς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτερον οὐδὲ συνεγγὺς οὐδὲν ἐστι τῷ μεγέθει. τοῦτο ἢ Κίμωνος ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐστί, μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μὴ δεδογμένον κατασκευάσασθαι. πάλιν δ᾽ ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας, ἥν τινα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, τὴν Ἁρπάλου διαβάλλων ἀκολασίαν, φησίν. ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διάκουσον σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὃν τρόπον Πυθιονίκην περιέστειλε τελευτήσασαν, ἣ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος. ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς Θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενηνεγμένης τὴν πορνείαν, ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τρίδουλον, ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῇ, ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδεὶς πω νῦν οὔτ᾽ ἐκεῖνος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν ἐκεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίκης δὲ τῆς ἑταίρας, φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι, τὸ δ᾽ ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐπιτετελεσμένον. ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σοῦ φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι, καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης Ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν. μνημονεύει τούτων καὶ Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ, Βασίλισσ᾽ ἡ Βαβυλῶνος ἂν οὕτω τύχῃ, Τὴν Πυθιονίκην οἶσθα καὶ τὸν Ἅρπαλον. μνημονεύει δ᾽ αὐτῆς καὶ Ἄλεξις ἐν Λυκίσκῳ. μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίκης τελευτήν, ὁ Ἅρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο, καὶ ταύτην ἑταίραν ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἅρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτόν, εἰ μή τις στεφανώσει καὶ τὴν πόρνην. ἔστησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας ἐν Ταρσῷ τῆς Συρίας, οὗπερ καὶ σὲ καὶ αὑτὸν ἀνατιθέναι μέλλειν. παρέδωκέ τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ λαοῦ προσκυνουμένην καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην, καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην. αἷς πρέπον ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν. συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅπερ ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου τοῦ ποταμοῦ, ὅτε

Ἀγῆν δρᾶμα.

Πύθων

πύθων ἦν ὁ καταναῖος ἢ ὁ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δὲ τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος τοῦ Ἁρπάλου ἐπὶ θαλάττης καὶ ἀποστάντος, καὶ τῶν μὲν Πυθιονίκης, ὡς τεθνηκυίας μέμνηται. τῆς δὲ Γλυκέρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ, καὶ τοῖς ἀθηναίοις αἰτίας γινομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπάλου λέγων ὧδε. ἔστι δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ὅδ' ἐφέτωμα. τ' ὄρνον δὲ ἀριστερᾶς δ' ὅδε. Πόρνης ὁ κλεινὸς ναὸς, ὃν δὴ Πάλλιδης Τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγήν, Ἐνταῦθα δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι Ὁρῶντες αὐτὸν παγκάκως διακείμενον, Ἔπεισαν ὡς ἀξιοῦσι τὴν ψυχὴν ἄνω Τὴν Πυθιονίκης. Πάλλιδην δὲ ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Ἅρπαλον ἐν τοῖς ἑξῆς τὴν κυρίαν καλέσας αὐτοῦ φησίν, ἐκμαθεῖν δὲ σου ποθῶν ἄκραν ἀπ' οἴκων κεῖθεν ἀτθίδα χθόνα, Τίνας τύχας καλοῦσιν ἢ πράττουσί τι, Ὅτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκτῆσθαι βίον Ἱκανὸν ἐκλείπειν, νῦν δὲ τὸ χεδρόπαν ἐμόν Καὶ τὸ μάραθον ἔσθουσι, πυρὸς δ' οὐ μάλα Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον, Αὐτοῖσι τῶν ἀγηνῶν οὐκ ἐλάσσονας Σῖτον διαπέμψαι, καὶ πολίτην γεγονέναι. Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως Αὐτοῖσιν ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών.

Ἐνδόξους δὲ ἑταίρας καὶ ἐπὶ κάλλει διαφερούσας ἤνεγκε καὶ ἡ Ναύκρατις Δωρίχαν τε, ἣν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένην γενομένην Χαράξου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Ναύκρατιν ἀπαίροντος διὰ τῆς ποιήσεως διαβάλλει, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην. Ἡρόδοτος δὲ αὐτὴν Ῥοδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέρα τῆς Δωρίχης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων, † εἰς δὲ τὴν Δωρίχαν τόδ' ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα Ποσείδιππος, καίτοι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας, ἔστι δὲ τόδε, Δωρίχα ὀστέα μὲν σ' ἁπαλὰ κοσμήσατο δεσμῶν,

Χαίτης ἥτε μύρων ἔμπνοος ἀμπεχόνη. Ἧ ποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον Σύγχρους ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων. Σαπφῷαι δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσι Ὠιδῆς αἱ λευκαὶ φθεγγόμεναι σελίδες, Οὔνομα σὸν μακαριστὸν ὁ Ναύκρατις ὧδε φυλάξει, Ἔστ' ἂν ἴῃ Νείλου ναῦς ἔφαλος πελάγη.

Καὶ Ἀρχιδίκη δ' ἦν ἐκ τῆς Ναυκράτεως καὶ αὐτὴ ἑταίρα καλή. φιλεῖ γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτος φησίν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας, καὶ ἡ ἐξ Ἐρεσοῦ δὲ τῆς ἑτέρας Σαπφὼ τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐρασθεῖσα, περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν περίπλῳ Ἀσίας. Νικαρέτη δὲ ἡ μεγαρεὺς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν. ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Βιλιστίχη δὲ ἡ ἀργεία ἑταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γένος ἀπὸ τῶν Ἀτρειδῶν σώζουσα, ὡς οἱ τὰ ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δὲ ἐστὶ καὶ Λέαινα ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος. ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύραννον, οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε ταῖς βασάνοις. Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λίμνην ἑταίραν τὴν καλουμένην Παρόραμον. διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μικροῦ ἔφη ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν τήν τε Ἀντιμάχου Λυδήν, προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυμον ταύτης ἑταίραν Λυδήν, ἣν ἠγάπα Λαμύνθιος ὁ μιλήσιος. ἑκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν κατέστη. ἐποίησεν ὁ μὲν ἐν ἐλεγείοις, ὁ δὲ ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδήν. παρέλιπον δὲ καὶ τὴν Μιμνέρμου αὐλητρίδα Ναννὼ καὶ τὴν Ἑρμησιάνακτος τοῦ κολοφωνίου Λεόντιον. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἐρωμένης αὐτῷ γινομένης ἔγραψεν ἐλεγειακὰ τρία βιβλία, ὧν ἐν τῷ τρίτῳ κατάλογον ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων. Οἵην μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν οἰάγροιο, Ἀγριόπην θρῇσσαν στειλάμενος κιθάρῃ Αἰδόθεν, ἔπλευσε δὲ κακὸν καὶ ἀπειθέα χῶρον, Ἔνθα Χάρων κοινὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον Ψυχὰς οἰχομένων, λίμνης δ' ἐπὶ μακρὸν ἀυτεῖ, Ῥεῦμα δι' ἐκ μεγάλων ῥυομένη δονάκων. Ἀλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστος κιθαρίζων Ὀρφεύς, παντοίους δ' ἐξανέπεισε θεούς Κωκυτόν τ' ἀθέμιστον ὑπ' ὀφρύσι μειδήσαντα. Ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός, Ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένου, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα Σκληρὸν τρισσοῖς δεῖμα φέρων κεφαλαῖς, Ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέπεισεν ἄνακτας Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου, Οὐ μὴν οὐδ' υἱὸς μήνης, ἀγέραστον ἔθηκεν Μουσαῖος χαρίτων ἤρανος Ἀντιόπην, Ὅστε πολυμνήστην Ἐλευσῖνος παρὰ πεζαν Εὔασμον κρυφίων ἐξεφόρει λογίων. Ῥάριον ὀργιῶν ἀνέμων διαποιπνύουσα, Δήμητρα γνωστὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰν ἀΐδῃ. Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον, Ἡσίοδον πάσης ἤρανον ἱστορίης Ἀσκραίων ἐσικέσθαι, ἔχων ἑλικωνίδα κώμην Ἔνθεν ὅ γ' ἠοίην μνώμενος Ἀσκραϊκὴν Πόλλ' ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους Ὕμνων ἐκ πρώτης παιδὸς ἀνερχόμενος. Αὐτὸς δ' οὗτος ἀοιδός, ὃν ἐκ Διὸς αἶσα φυλάσσει Ἥδιστον πάντων δαίμονα μουσοπόλων. Λεπτὴν γ' εἰς Ἰθάκην ἀνετείνατο θεῖος Ὅμηρος Ὠιδῇσιν πινυτῆς εἵνεκα Πηνελόπης. Ἣν διὰ πολλὰ παθὼν ὀλίγην ἐσενάσσατο νῆσον Πολλὸν ἀπ' εὐρείης λειπόμενος πατρίδος. Ἔκλαιεν δ' Ἰκάρου τε γένος καὶ δῆμον Ἀμύκλου Καὶ σπάρτην ἰδίων ἁπτόμενος παθέων.

ἑταιρῶν κατάλογος.

ἑταῖραι ποιητῶν.

Μίμνερμος δὲ τὸν ἡδὺν ὃς εὕρετο πολλὸν ἀνατλὰς ἦχον, καὶ μαλακοῦ πνεῦμ' ἀπὸ πενταμέτρου, Καίετο μὲν Ναννοῦς, πολιῷ δ' ἐπὶ πολλὰ κημώσας † Κνημωθεὶς κώμους † εἶχε συνεξάμενος. Ἤχθει δ' Ἑρμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺν ἠδὲ Φερεκλῆν Ἐχθρὸν μισήσας, τοιάδ' ἔπεμψεν ἔπη. Λυδῆς δ' Ἀντίμαχος Χρυσηΐδος ἐκ μὲν ἔρωτος Πληγείς, Πακτωλοῦ ῥεῦμ' ἐπέβη ποταμοῦ, Δαρδάνιον δὲ θανοῦσαν, ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν Κλαίων, ἰζαον, δ' ἦλθεν ἀποπρολιπὼν Ἄκραν ἐπὶ Κολοφῶνα, γόων δ' ἐνεπλήσατο βίβλους, Ἱρὰς ἐκ παντὸς παυσάμενος καμάτου. Λέσβιος Ἀλκαῖος δὲ πόσους ἀνεδέξατο κώμους, Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα πόθον, Γινώσκεις ὁ δ' ἀοιδὸς ἀηδόνος ἠράσατ' ὕμνων Τήϊον ἀλγύνων ἄνδρα πολυφραδίῃ. Καὶ γὰρ τὴν ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησ' Ἀνακρέων Στελλομένην πολλαῖς ἅμμιγα Λεσβιάσι, Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν προλιπὼν Σάμον, ἄλλοτε δ' αὐτὴν Οἰνηρὴν δειρὴν κεκλιμένην πατρίδα, Λέσβον ἐς εὔοινον, τὸ δὲ Μύσιον εἴσιδε λέκτρον, Πολλάκις αἰολικοῦ κύματος ἀντιπέρας. Ἀτθὶς δ' οἵα μέλισσα πολυπρίωνα κολώνην Λειποῦσ' ἐν τραγικαῖς ᾖδε χοροστασίαις. Βάκχον καὶ τὸν ἔρωτ' ἀγέραιρε† ἀριδὸς Ζεὺς ἐπὶ Σοφοκλῆι. Φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα, Καὶ πάντων μῖσος κτώμενον ἐκ συνοχῶν Πάσας ἀμφὶ γυναῖκας ὑπὸ σκολιοῖς τυπέντα, Τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀποθέσθ' ὀδύνας, Ἀλλὰ Μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας, Αἰγάων μέθεπων δ' Ἀρχέλεω ταμίην, Εἰσόκε τοι δαίμων Εὐριπίδου εὕρετ' ὄλεθρον, Ἀμφὶ βίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν. Ἄνδρα δὲ τὸν Κυθέρηθεν, ὃν ἐθρέψαντο τιθῆναι, Βάκχου καὶ λωτοῦ πιστότατον ταμίην Μοῦσαι παιδευθέντα Φιλόξενον, οἷα τιναχθεὶς Ὀρτυγίη ταύτης ἦλθε διὰ πτόλεως. Γιγνώσκεις ἀΐουσα μέγαν πόθον, ὃν Γαλατείης Αὐτοῖς μηλείοις θήκαθ' ὑπὸ προγόνοις. Οἶσθα δὲ καὶ τὸν ἀοιδόν, τὸν Εὐρυπύλου πολῖται Κῷοι χάλκεον θῆκαν ὑπὸ Πλατάνῳ Βιττίδα μολπάζοντα θοήν, περὶ πάντα Φιλητᾶν Ῥήματα, καὶ πᾶσαν ῥυόμενον λαλιήν. Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐστήσαντο, Ἀνθρώπων σκοτίην μαιόμενοι σοφίην, Οὓς αὐτὴ περὶ πικρὰ λόγοις ἐσφίγξατο μῆτις, Καὶ δεινὴ μύθων κῦδος ἔχουσ' ἀρετή. Οὐδ' οἱ δεινὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμόν Φαινόμενον, δεινὸν δ' ἦλθον ὑφ' ἡνίοχον. Οἵη μὲν Σάμιον μανίη κατέδησε Θεανοῦς Πυθαγόρην, ἑλίκων κομψὰ γεωμετρίης Εὑρόμενον, καὶ κύκλον ὅσον περιβάλλεται αἰθήρ, Βαιῇ ἐν σφαίρῃ πάντ' ἀποτασσόμενον, Οἵῳ δ' ἐχλαινωμένον † ἔξοχον ἐχθρὴν εἶναι. Πολλῶν δ' ἀνθρώπων Σωκράτην ἐν σοφίῃ, Κύπρις μηνίουσα πυρὸς μένει, ἐκ δὲ βαθείης Ψυχῆς κουφοτέρας ἐξεπόνησ' ἀνίας, Οἰκί' ἐς Ἀσπασίης παλινδούμενος, οὐδέ τι τέκμαρ Εὗρε λόγων πολλὰς εὑράμενος διόδους.

Ἄνδρα Κυρηναῖον δ' ἔσω πόθος ἔσπασεν Ἰσθμοῦ Δεινόν, ὅτ' Ἀπιδανῆς Λαΐδος ἠράσατο.

Ὀξὺς Ἀρίστιππος πάσας δ' ἠνύσατο λέσχας Φεύγων † οὐλαμένον ἐξεφόρησε βίον. Ἐν τούτοις ὁ Ἑρμησιάναξ σφάλλεται συγχρονεῖν οἰόμενος Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέοντα, τὸν μὲν κατὰ Κῦρον ὄντα καὶ Πολυκράτην γενόμενον, τὴν δὲ κατ' Ἀλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς, καὶ λέγειν τινάς φησιν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος τάδε. σφαίρῃ δηὖτέ με πορφυρῇ βάλλων, χρυσοκόμης ἔρως νήνι ποικιλοσαμβάλῳ, συμπαίζειν προκαλεῖται. ἡ δ' ἐστὶ γὰρ ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην, λευκὴ γὰρ, καταμέμφεται, πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει. καὶ τὴν Σαπφὼ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτά φησιν εἰπεῖν, κεῖνον ὦ χρυσόθρονε μοῦσ' ἔνισπες ὕμνον ἐκ τᾶς καλλιγύναικος, ἐσθλᾶς ὁ Τήϊος χώρας ᾆδε τερπνῶς πρέσβυς ἀγαυός. ὅτι δὲ οὐκ ἔστι Σαπφοῦς τοῦτο τὸ ᾆσμα παντί που δῆλον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι παίζειν τὸν Ἑρμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος, καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς πεποίηκεν ἐν Σαπφοῖ δράματι Σαπφοῦς ἐραστὰς Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα. ταῦτα ὑμῖν ὦ ἑταῖροι οὐκ ἀμερίμνως δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιῆσθαι κατάλογον, οὐκ ὢν οὕτως ἐρωτομανὴς, ὡς διαβάλλων με εἴρηκεν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ἐρωτικὸς μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανὴς δ' οὔ. Τίς δ' ἔστ' ἀνάγκη δυστυχεῖ πλείοσιν, Ἐξὸν σιωπᾶν κἀν σκότῳ κρύπτειν τάδε. Αἰσχύλος ἔφη ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν Ἀμφιτρύωνι. οὗτος δ' ἐστὶν Αἰσχύλος ὁ καὶ τὰ Μεσσηνιακὰ ἔπη συνθεὶς ἀνὴρ εὐπαίδευτος. ὑπολαμβάνων οὖν μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυνατώτατον τὸν ἔρωτα, προσέτι τε καὶ τὴν Ἀφροδίτην τὴν χρυσῆν τὰ Εὐριπίδου ἐπὶ νοῦν λαμβάνων λέγω, Οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός, Ἣν οὐδ' ἂν εἴποις, οὐδὲ μετρήσειας ἂν Ὅση πέφυκε καὶ ἐφ' ὅσον διέρχεται. Αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας βροτούς. Τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς, Ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ. Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅτε ξηρὸν πέδον Ἄκαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχει, Ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος Ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπο, Ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταυτὸν δύο, Φύουσιν ἡμῖν πάντα καὶ τρέφουσ' ἅμα, Δι' ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος. Καὶ ὁ σεμνότατος δ' Αἰσχύλος ἐν ταῖς Δαναΐσιν αὐτὴν παράγει τὴν Ἀφροδίτην λέγουσαν, Ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα, Ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν.

Ὄμβρος δ' ἀπ' εὐνάεντος οὐρανοῦ πεσὼν Ἔκυσε γαῖαν, ἡ δὲ τίκτεται βροτοῖς Μήλων

λων τε βοσκὰς καὶ βίον δημήτριον, Δρέψουσι δ' ἕτις ὥρας ἐκ νοτίζοντος γάμου Τέλειος ἐστὶ, τῶν δ' ἐγὼ παραίτιος. Ἐν ἱππολύτῳ εὐριπίδου πάλιν ἡ Ἀφροδίτη φησὶν, Ὅσοι τε πόντου τέρμονάς τ' ἀτλαντικῶν Ναίουσιν ἔσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου, Τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσβεύω κράτη, Σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα. Νεανίσκῳ γὰρ τῷ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι, τοῦτο μόνον τὸ ἁμάρτημα προσὸν, ὅτι οὐκ ἐτίμα τὴν Ἀφροδίτην, αἴτιον ἐγένετο τοῦ ὀλέθρου, καὶ οὔτε ἡ Ἄρτεμις ἡ περισσῶς ἀγαπήσασα, οὔτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν ἐν ποιητὴν, Ὅστις ἔρωτα μὴ μόνον κρίνει θεὸν, Ἢ σκαιός ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὢν, Οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεὸν, Ὃν σοφὸς ποτὲ ὑμνῶν Ἀνακρέων πᾶσιν ἐστὶ διὰ στόματος. λέγει οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ κράτιστος Κριτίας τάδε, Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντα ποτ' ᾠδὰς Ἡδὺν ἀνακρέοντα τέως εἰς ἑλλάδ' ἀνῆγεν, Συμποσίων ἐρέθισμα γυναικῶν ἠπερόπευμα Αὐλῶν ἀντίπαλον φιλοβάρβιτον, ἡδὺν, ἄλυπον. Οὔ ποτέ σου φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται, Ἔς τ' ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι Παῖς διαπομπεύῃ προπόσεις ἐπὶ δεξιὸν ὦμον, Παννυχίδας θ' ἱερὰς θάλεις χοροὶ ἀμφιέπωσιν, Πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ ἐπ' ἄκροισι καθίζοι, Κοττάβου ὑψηλαῖς κορυφαῖς βρομίου ψακάδεσσιν. Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικὸς, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα, καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς, διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν, Ἔρως με δ' αὖτε κύπριδος ἕκατι γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει. λέγει δὲ καὶ ὡς τῆς Μεγαλοστράτης συμμέτρως ἐρασθεὶς ποιητρίας μὲν οὔσης, δυναμένης δὲ καὶ διὰ τὴν ὁμιλίαν τοὺς ἐραστὰς προσελκύσασθαι. λέγει δ' οὕτως περὶ αὐτῆς, Τοῦθ' ἁδειᾶν ἔδειξε Μουσᾶν δῶρον μάκαιρα παρθένων ἁ ξανθὰ Μεγαλοστράτα. καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος, συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παίδια καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ πραγματεία, καὶ οὐδεὶς ἡγεῖτο φορτικοὺς ἐρωτικοὺς, ὥστε καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητὴς, καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας. ὁ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον. ὁ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων, διὸ καὶ παιδεραστρίαν τινὲς καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐνδέχονται τὰ τοιαῦτα ᾄσματα οἱ θεαταί. καὶ ὁ ῥηγῖνος δὲ Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγεν, ἦρι μὲν αἵτε κυδώνιαι μηλίδες ἀρδόμεναι ῥοᾶν ἐκ ποταμῶν, ἵνα παρθένων κῆπος ἀκήρατος, αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑφ' ἕρνεσιν οἰναρέοις θαλέθουσιν. ἐμοὶ δ' ἔρος οὐδεμίαν κατάκοιτος ὥραν. τε ὑπὸ στεροπᾶς φλέγων θρῄκιος βορέας ἀΐσσων παρὰ κύπριδος ἀζαλέαις μανίαις ἐρεμνὸς ἀθαμβὴς, ἐγκρατέως παιδόθεν φυλάσσει ἁμετέρας φρένας. καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικὸς φησὶν, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι, καὶ κατὰ καιρὸν μὴ πρεσβυτέραν ἀριθμοῦ δίωκε θυμὲ πρᾶξιν. διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις ἔφη, ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι καὶ μὴ ἀναμείνειν, ὅτ' ἂν ἐκεῖνο τίς φθέγξηται κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον, ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι. μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ τενεδίου Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἦν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησί, χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι θυμὲ σὺν ἁλικίᾳ. τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δρακεὶς ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος, ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν ψυχρᾷ φλογὶ πρὸς δ' ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἑλικοβλεφάρου, ἢ περὶ χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει ψυχρὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων, ἀλλ' ἐγὼ δ' ἕκατι τᾶς κηρὸς ὣς δαχθεὶς ἕλαν ἱρᾶν μελισσᾶν τάκομαι. εὖτ' ἂν ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν, ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ πειθώ τ' ἔναιε, καὶ χάρις υἱὸν Ἁγησιλάου. ὅλως δὲ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας τῶν ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν ἐπὶ τῆς ἑλλάδος σπουδασθῆναι τόδε τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν ὡς ἔφην καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ χαλκιδεῖς περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς κρητικοῖς, οὐ τὸν Δία φησὶν ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδην ἀλλὰ Μίνωα. οἱ δὲ προειρημένοι χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασὶν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ τόπον δεικνύντες ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύκασιν. καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους δ' ἔχθραν διελύσατο Μίνως καίπερ ἐπὶ θανάτῳ παιδὸς συστᾶσαν Θησέως ἐρασθεὶς, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὡς Ζηνὶς ἢ Ζηνεὺς φησὶν ὁ Χῖος ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ περιπατητικὸς περισπουδάστους φησὶ γενέσθαι τοὺς τῶν παίδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμὴ, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονῆσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παίδων γὰρ παρόντων ἐραστὴς πᾶν ὅτι οὖν ἕλοιτ' ἂν παθεῖν, ἢ δειλοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτο ἔδειξεν ὁ συνταχθεὶς θήβησιν ὑπὸ Ἐπαμινώνδου ἱερὸς λόχος. καὶ ὁ κατὰ τῶν πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος γενόμενος. περὶ Σικελίαν δ' ἐν Ἀκράγαντι ὁ Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου. Μελάνιππος δ' ἦν τὰ παιδικὰ, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἐρωτικῶν. οὗτοι φανέντες ἐπιβουλεύοντες Φαλάριδι, καὶ βασανιζόμενοι ἀναγκαζόμενοί τι λέγειν, οὐ τοὺς συνειδότας οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν

Φάλαριν

Ἀνακρέων.

Ἀλκμάν.

Ἐρωτικοὶ ποιηταί.

Παίδων ἔρωτες

Φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔλεον τῶν βασάνων ἤγαγον, ὡς ἀπολῦσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα, διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἡσθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἀναβολὴν τοῦ θανάτου τῷ Φαλάριδι ἐχαρίσατο, τοῦτ' ἐμφήνας τοῖς πυνθανομένοις περὶ θυσίας, ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται, ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα προτάξας τοῦ ἑξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικληθεὶς χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε, Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ Θείας ἁγητῆρες ἐφαμερίοις φιλότατος. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνου τοῦ Ἀθηναίου γενόμενα, ὃς μειράκιον εὔμορφον Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπείῳ αἵματι διά τινα μύση παλαιά, ὡς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἑκὼν αὑτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης, ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν. διὰ τοὺς τοιούτους οὖν ἔρωτας οἱ τύραννοι, πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι, τὸ παράπαν ἐκώλυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας πανταχόθεν αὐτοὺς ἐκκόπτοντες. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὰς παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτειχίσματα ταῖς ἰδίαις ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρησάν τε καὶ κατέσκαψαν, ὡς ἐποίησε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Ἅγνων φησὶν ὁ Ἀκαδημαϊκός, πρὸ τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος, Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν ὁ μὲν Μυρμιδόσιν, Σέβας δὲ μηρῶν, ἁγνὸν οὐκ ἐπῃδέσω σὺ ὦ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων. ὁ δ' ἐν Κολχίσι περὶ Γανυμήδους τινὰ λόγον ποιούμενος, μηροῖς ὑπαίθων τὴν Διὸς τυραννίδα. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστοδήμου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. ὑμεῖς τε ὦ Κύνουλκε τὰς διηγήσεις ταύτας, κἂν ψευδεῖς ὦσιν, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποιημάτων, ἃ περὶ τοὺς παιδικοὺς ἐστὶν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε. τὸ παιδεραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας παρελθόντος, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τῶν τοιούτων ἐρώτων κατάρξασθαι Λάιον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι, καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίππου, ὃν καὶ ἁρπάσαντα καὶ ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διός φησιν ἁρπασθῆναι τὸν Χρύσιππον. καὶ Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας, παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν, ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύεσθαι. Πέρσας δὲ παρ' Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τὸ παισὶ χρῆσθαι. φιλόπαις δ' ἦν ἐκμανῶς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, Βαγώου τοῦ εὐνούχου οὕτως αὐτόν φησιν ἡττᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας, πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Χάρωνί φησι τῷ Χαλκιδεῖ, παῖς καλὸς ἦν, καὶ εἶχεν εὖ πρὸς αὐτόν. ὡς δ' Ἀλέξανδρος παρὰ Κρατερῷ αὐτὸν ἐπῄνεσε γινομένου ποτὲ πότου, ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ὃς μηδαμῶς εἶπεν, οὐ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφρανεῖ ὡς σὲ λυπήσει. ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρεπωδέστατον. αἰχμαλώτους γοῦν λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας, καὶ τὴν γυναῖκα κάλλει διαπρεπεστάτην οὖσαν, οὐ μόνον ἀπέσχετο, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνας μαθεῖν ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἔτι Δαρείου ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος, πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διὸ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν ηὔξατο, τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον. Ῥαδαμάνθυος δὲ τοῦ δικαίου Ἴβυκος ἐραστὴν φησὶ γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δ' ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους γενέσθαι παιδικά, διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργύννου ἐρασθῆναι λόγος ἰδόντα ἐπὶ τῷ Κηφισσῷ νηχόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτόν. συνεχῶς γὰρ ἐν τοῦ τῷ ποταμῷ τούτῳ ἀπελούετο, θάψας εἰς αὐτό, καὶ ἱερὸν αὐτόθι Ἀφροδίτης Ἀργυννίδος. Λικύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργύννου φησὶν ἐρώμενον Ὑμέναιον γενέσθαι. Ἀντιγόνου δὲ τοῦ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός, περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι, καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς. φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης. Ἴων οὖν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ἐπιδημίαις, γράφει οὕτως. Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ ἐν Χίῳ συνήντησα, ὅτε ἔπλει εἰς Λέσβον στρατηγός, ἀνδρὶ παιδιώδει παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξένου οἱ ἐόντος καὶ προξένου Ἀθηναίων ἑστιῶντος αὐτόν, ἐπεὶ παρὰ τὸ πῦρ ἑστὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων, παῖς ἐὼν δῆλος ἦν, εἶπέ τε βούλει με ἡδέως πίνειν. φάντος δ' αὐτοῦ, βραδέως τοίνυν καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριάσαντος τοῦ παιδός, εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον, ὡς καλῶς Φρύνιχος ἐποίησεν εἴπας, λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος, καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ἐρετριεὺς ἢ Ἐρυθραῖος γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος, σοφὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ ὦ Σοφόκλεις ἐν ποιήσει, ὅμως μέντοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος πορφυρέας εἰπὼν τὰς

Σοφοκλῆς φιλομεῖραξ.

τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ, εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρῷ ἐναλείψαι τουδὶ τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐκ ἄρα δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν. γελάσας ἐπὶ τῷ Ἐρετριεῖ Σοφοκλῆς, οὐδὲ σοὶ ἀρέσκει ἄρα ὦ ξένε τὸ Σιμωνίδειον κάρτα δοκοῦν τοῖς Ἕλλησιν εὖ λέγεσθαι, πορφυρέου ἀπὸ στόματος ἱεῖσα φωνὰν παρθένος. οὐδὲ ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα. χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας, καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα, οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον, εἰ γάρ τις εἰς ῥόδεον χρῶμα βάψειε τοὺς δακτύλους, πορφυροβάφου χεῖρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσειε. γελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεὺς ἐνωπάθη τῇ ἐπιρράπισει, ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῷ λόγῳ εἴχετο. ἤρετο γὰρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρέοντα, εἰ καθορᾷ τὸ κάρφος σαφῶς. φάντος δὲ καθορᾶν, ἀπὸ τοίνυν φύσησον αὐτό, ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλός σου, προσαγαγόντος δὲ αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑαυτοῦ στόματος ἦγεν, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὡς δὲ ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ ἐφίλησεν. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων σὺν γέλωτι καὶ βοῇ ὡς εὖ ὑπηγάγετο τὸν παῖδα, μελετῶ εἶπε στρατηγεῖν ὦ ἄνδρες, ἐπειδήπερ Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δ' οὐκ ἐπίστασθαι, ἆρ' οὖν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέν τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ πράσσοι. τὰ μέντοι πολιτικά, οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὥς τις εἷς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων. καὶ Ἱερώνυμος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί φησιν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τοῦ τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ, ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσεν, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιτωθάζων τὸ γεγονός, καὶ αὐτός ποτε ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδί, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ ἡλίου καὶ Βορέου λόγῳ, καί τι πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος,

Ἥλιος ἦν οὐ παῖς Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων
Γυμνὸν ἐποίησεν, σοὶ δὲ φιλοῦντι ἑταίραν
Βορρᾶς ὡμίλησε, σὺ δ' οὐ σοφός, ὃς τὸν ἔρωτα
Ἀλλοτρίαν σπείρων λωποδύτην ἀπάγεις.

Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον, τὸ Λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν, ἀνακεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ στοᾷ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μέν φησι γεγονέναι Φάϋλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τούτῳ εἰς Δελφοὺς παραγενομένῳ τὴν κόμην ὄντι καλῷ συγγενόμενον, τὰ Συβαριτῶν ἀναθήματα στλεγγίδας χρυσᾶς τέσσαρας, τῇ Διειάδου δὲ αὐλητρίδι Βρομιάδι Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων καὶ στέφανον χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὕτη δέ φησι καὶ ἔμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλα τῷ τοῦ Τριχωνέως υἱῷ φύσει δ' ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης Ἐφεσίων ἀνάθημα, οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός, κἀκεῖ προαγαγόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ δ' Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ Πλειστώνος ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάφνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντῖνοι κατὰ τὴν Ἀριστέα τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτε ἔφησεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι. ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν γενομένων τῶν μάντεων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν, εὑρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένη. ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ Ἀφροδίτῃ χρώμενοι, καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὴν θεόν, μὴ τὸν αὐτὸν διαφθαρῆτε τρόπον. τότε γὰρ καὶ οἱ παῖδές εἰσι καλοί, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοίκασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ κατὰ φύσιν δοκεῖ πεποιηκέναι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης, πρῶτος ἀνθρώπων εἰς ὁμηρίαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα ἐρωτικὰ μεμάθηκα ταῦτα παντελῶς Σαπφοῦς μέλη, ἢ τοῦ Κλεομένους Λαμύνθιον. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι κἂν ἐρασθέντες ποτὲ γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβετε, ὡς ἀδύνατόν ἐστιν τὸ τυχεῖν μάθετε, παύονται οἱ ἔρωτες ὥς φησι Κλέαρχος. τῇ τε γὰρ περὶ τὴν Πυρήνην χαλκῇ βοῒ βοῦς ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένῃ κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χηνί, τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ περιστερά, τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν. φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέστησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβριανός, οὗτος γὰρ τοῦ ἐν Σάμῳ Παρίου ἀγάλματος ἐρασθεὶς κατέκλεισεν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος, καὶ ὡς ἀδύνατα διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ

[Margin: ἀναθήματα δοθέντα παιδικοῖς.]

[Margin: ἀγαλμάτων ἐρασταί.]

τὸ ἀντίτυπον

τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τηνικαῦτα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέστη, καὶ προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλησίασε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει Ἄλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι γραφὴ λέγων ὧδε, γεγένηται δὲ ὡς λέγουσι κἀν Σάμῳ. Τοιοῦθ', λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης Ἄνθρωπος, ἐγκατέκλεισέν τε αὐτὸν εἰς ναῷ. καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν, ἀλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λιθίνου ζώου ποτὲ Ἄνθρωπος ἠράσθη τις, εἶτ' εἰς τὸν ναὸν Κατέκλεισεν αὐτόν. Κτησικλέους δὲ ἐστὶν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Ἀδαῖος ὁ μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Πολέμων δ' ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον ἑλλαδικὸν ἐν Δελφοῖς φησιν, ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ, παῖδές εἰσι λίθινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοί φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι, καὶ τῆς ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον, φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον, δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν. καὶ ἄλογα δὲ ζῷα ἀνθρώπων ἠράσθη, Σικυωνίου μέν τινος βασιλικοῦ οἰνοχόου Ἀλεκτρυών, ἐκαλεῖτο δ' ὁ μὲν Ἀλεκτρυὼν κένταυρος, ὁ δὲ Σικυώνιος ἦν οἰκέτης τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἕκτῳ περιπετειῶν. ἐν Αἰγίῳ δὲ παιδὸς ἠράσθη χήν, ὡς Κλέαρχος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ Ἀμφίλοχον καλεῖσθαί φησι, καὶ τὸ γένος ὠλένιον εἶναι. Ἑρμείας δὲ ὁ τοῦ Ἑρμοδώρου, σάμιος δὲ γένος ἐρασθῆναι Λακύδους τοῦ φιλοσόφου. Ἐν δὲ Λευκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι ταὼν παρθένου, ὡς καὶ τὸν βίον ἐκλιπούσῃ συναποθανεῖν. Δελφῖνα δ' ἐν Ἰασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγος, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ ἐνάτῃ. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως, μετεπέμψατο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰασοῦ παῖδα, περὶ γὰρ τὴν πόλιν ταύτην Διονύσιός τις ἦν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας παραγενόμενος, ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκολύμβα, δελφὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πελάγους ἀπήντα, καὶ ἀναλαμβάνων ἐπὶ τὰ νῶτα ἔφερεν ἐπὶ πλεῖστον νηχόμενος, καὶ πάλιν ἀπεκάθιζεν εἰς τὴν γῆν. φιλανθρωπότατον δὲ ἐστὶ καὶ συνετώτατον τὸ ζῷον ὁ δελφίς, χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιστάμενον. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ δωδεκάτῃ Κοίρανός φησιν ὁ μιλήσιος ἰδὼν ἁλιέας ἐν δικτύῳ λαβόντας δελφῖνα, καὶ μέλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δούς, καὶ παραιτησάμενος ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ μετὰ ταῦτα ναυαγίᾳ χρησάμενος περὶ Μύκονον, καὶ πάντων ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφῖνος ἐσώθη ὁ Κοίρανος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῆς ἐκφορᾶς παρὰ τὴν θάλατταν γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μικρὸν ἀπωτέρω τῶν συνεκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὡσεὶ συνεκφερόντων καὶ συγκηδευόντων τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς, ὅσην ἐλέφας φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς παιδίον, γράφει δ' οὕτως. τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν, ᾧ τελευτῶσα ἡ τοῦ ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακοσταῖον παρακατέθετο. ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου, δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὁ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφῃ. εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιήσειε, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμβάνουσα, καὶ τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων, καθεύδοντος τοῦ βρέφους, τὰς μυίας ἀπεσόβει, ὅτε δὲ κλαίοι, τῇ προβοσκίδι τὴν σκάφην ἐκίνει, καὶ κατεκοίμιζεν αὐτό, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει, καὶ ὁ ἄρρην ἐλέφας πολλάκις. ὑμεῖς δ' ὦ φιλόσοφοι καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ περὶ τὴν γνώμην ἀγριώτεροι, ἔτι τε ἀνημερώτεροι. καίτοι Περσαίου τοῦ κιτιέως ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι βοῶντος, καὶ λέγοντος περὶ ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα ἡμᾶς ὅταν ὑποπίωμεν ἐπιρρεπεῖς εἶναι. καὶ ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡμέρως τε καὶ μετρίως αὐτοῖς χρωμένους, ἐπαινεῖν δεῖ, τοὺς δὲ θηριωδῶς καὶ ἀπλήστως, ψέγειν. καὶ εἰ διαλεκτικοὶ συνελθόντες εἰς πότον περὶ συλλογισμῶν διαλέγοιντο, ἀλλοτρίως ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοι τις ποιεῖν τοῦ παρόντος καιροῦ, καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν, οἱ δὲ βουλόμενοι σωφρονικοὶ εἶναι, σφόδρα μέχρι τινὸς διατηροῦσιν ἐν τοῖς πότοις τὸ τοιοῦτον, εἶθ' ὅταν παραδύῃ τὸ οἰνάριον, τὴν πᾶσαν ἀσχημοσύνην ἐπιδείκνυνται, ὃ καὶ πρώην ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν πρὸς Ἀντίγονον παραγενομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἠρίστων σφόδρα σκυθρωπῶς καὶ εὐσχημόνως ὡς ᾤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινὰ προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους, ὡς δὲ ὁ πότος προέβαινε, καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάματα καὶ αἱ θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐταῖς ἔθος ἐστὶν ἐν ταῖς διαζώσαις γυμναὶ ὠρχοῦντο, οὐκέτι κατεῖχον αὑτοὺς οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ ἐκ τῶν κλινῶν ἀφώρμων καὶ ἐβόων, ὡς θαυμαστόν τι θέαμα θεώμενοι, καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἐπεκάλουν, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν, καὶ ἕτερα τούτοις παραπλήσια πάνυ πολλὰ τῶν φορτικῶν ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν, εἰσελθούσης αὐλητρίδος, καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθίσαι, οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ σκληρὸν αὑτὸν εἰσῆγεν. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος (καθάπερ

Ζῶα ἀνθρώπων ἐρασθέντα.

Plin. lib. 10. cap. 22.

Hermol. lib. 9. c. 8. cast. Plin.

Δελφὶν παιδεραστής.

Καὶ ἐλέφας παιδεραστής.

Περσαῖος κιτιεύς.

ἔθος

ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι) ἐν τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανίσκος ὤν, καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ
θᾶττον προσθέντος ἀμφισβητεῖν, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκλη
ρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ᾽ ἂν ἀνακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι, μή ποτε αὐτὸς
ἐστὶν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τὴν αὐλητρίδος διαπυκτεύσας. φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ
Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰ-
σαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν συναισθόμενος, συνεἵλκυσε τὴν παιδίσκην,
καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικα
λούμενον Τυρρηνὸν, ὅτι τῶν αὐλητρίδων τὰ ἱμάτια περιεδύετο. ἐσπουδάκεισαν δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς
περὶ τὰς μουσουργοὺς, ὡς δῆλον ποιεῖ Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἣν ἐπέστειλεν αὐ-
10 τῷ μετὰ τὸ Δαμασκὸν ἑλεῖν, καὶ τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Δαρείου ἐγκρατὴς γενέσθαι. καταριθμησάμενος

Μουσουργοὶ γυναῖκες.

οὖν τὰ αἰχμάλωτα γράφει καὶ ταῦτα, παλλακίδας εὗρον μουσουργοὺς τοῦ βασιλέως τριακοσίας
εἰκοσιεννέα, ἄνδρας στεφανοπλόκους ἓξ καὶ τεσσαράκοντα, ὀψοποιοὺς διακοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτά,
χυτρεψοὺς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτηματοποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοηθητὰς
ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα. καὶ ὑμῖν δὲ ὦ ἑταῖροι λέγω, ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ὀφθαλμῶν οὕ-
τως εὐφραντικὸν, ὡς γυναικὸς κάλλος. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τι-

Χαιρήμων εὐς πίρορος ἐπὶ τὰ ἄνθη.

νῶν διηγούμενος, ὧν ἐθεᾶτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, Ἔκειτο γὰρ ἡ μὲν λευκὸν εἰς σελη
νάφως, Φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος, Τῆς δ᾽ αὖ χορείας λαγόνα τὴν ἀριστερὰν Ἔλυ
σε. γυμνὴ δ᾽ αἰθέρος θεάμασιν Ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ᾽ ὄμμασι Λευκὸν μελαίνης
ἔργον ἀνταύγει σκιᾶς. Ἄλλη δ᾽ ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας, Ἄλλη προσαμπέχουσα θῆλυν αὐ-
20 χένα, Ἡ δὲ κλαγγώτων χλανίδων ὑπὸ πτύχας Ἔφαινε μηρὸν, κἀξεπεσφραγίζετο Ὥρας γε
λώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως, Ὑπνωμέναι δ᾽ ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι Ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶ
σαι πτερά Κρόκον θ᾽, ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα Πέπλων οἰκίας εἴδωλον ἐξωμόργνυτο. Πέρ
σης δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς, ἀμάρακος Λειμῶσι μαλθακοῖσιν ἐξέτεινεν αὐχένας. Ἐπικατάφο-
ρος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος, καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησὶν, Καὶ σώματος μὲν ὄψις κα-
τηγλάϊζετο, Στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ, Αἰδὼς δ᾽ ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον
Ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι. Κόμαι δὲ κηροχρῶτες ὡς ἀγάλματος Αὐτοῖσι
βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμέναι, Ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρυφῶν φορούμεναι. Ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ ἔαρος τέκ
να προσηγόρευε τὰ ἄνθη, ἀνθηρὰ τέκνα ἦρος περιξ στρώσαντες. ἐν δὲ Κενταύρῳ ὅπερ δρᾶμα πο
λύμετρόν ἐστιν, λειμῶνος τέκνα. ἔνθεν μὲν αὐτῶν εἰς ἀπόρευτα στρατὸν, ἀνθέων ἀλόχων ἐστράτευ-
30 σαν ἡδοναῖς θηρώμενοι τὰ λειμώνων τέκνα. ἐν δὲ Διονύσῳ, Χορῶν ἐραστὴς κισσὸς, ἐνιαυτοῦ δὲ
παῖς. Περὶ δὲ ῥόδων ἐν Ὀδυσσεῖ φησὶν οὕτως, Κόμαισιν ὡρῶν σώματ᾽ εὐανθῆ ῥόδα Εἶχον,
τιθήνημ᾽ ἔαρος ἐκπρεπέστατον. Καὶ ἐν Θυέστῃ, ῥόδ᾽ ὀξυφεγγῆ κρίνεσιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ Πολ-
λὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν. Ἀκραισι περκάζουσαν οἰνάνθαις χθόνα. Ἐπὶ κάλλει δὲ,
ἔτι γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ μνημοσύναν κατὰ τὸν Εὐριπίδην, διαβόητοι γεγόνασι γυναῖκες
Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥτις καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος πάνυ κα-
λὴ καὶ σοφὴ, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συναγωγῇ. Δίνων δ᾽ ἐν τῇ πέμ-
πτῃ τῶν Περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεως φησὶν, ὅτι ἡ Βαγάζου, ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξου ἀδελ
φὴ ὄνομα Ἄνουτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀκολαστοτάτη. Φύλαρχος δ᾽ ἐν τῇ εἰκοστῇ
καὶ δεκάτῃ Τιμῶσαν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύ
40 την δ᾽ ἀπεστάλκει δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Στατείρᾳ τῇ βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος
δ᾽ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα, πασῶν τῶν κατὰ Πελο
πόννησον γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
Χρυσῆν, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα, Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆ
ναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ᾽ ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησι Φύλαρχος
ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι παρ᾽ Ὀλυμπιάδι οὖσαν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ, ᾔτει πρὸς γάμον Μονι-
μος ὁ Πυθίωνος. καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνὴ, ἔφη ἡ Ὀλυμπιάς, ὦ πονηρὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ
τῷ νῷ. καὶ τὴν κατάγουσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς πεῖραν εἶδος ἔχουσαν καλὴν
φησὶ γεγονέναι, ἥτις καὶ τῇ θεῷ εἴκαστο τὴν μορφὴν. Στεφανόπωλις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς
γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ νόστων. ἐξέδωκε δὲ
50 καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, τὴν παραιβατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα φύην τὴν Σωκράτους θυγατέρα (καὶ
Χάρμου τοῦ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίας περικαλλεστάτην οὖσαν) τῷ μετὰ αὐ-
τὸν τυραννεύσαντι. συνέβη δὲ, ὥς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἱππίου γενέσθαι, καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδη-
μίᾳ ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ᾽ οὗ ἐπιγέγραπται. Ποικιλομήχαν᾽ Ἔρως σοὶ τόνδ᾽ ἱδρύσατο

βωμόν, Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίου. Ἡσίοδος δ' ἐν τρίτῳ Μελαμποδίας, τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. εὐπρεπεῖς γὰρ αὐτόθι γίνονται γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δὲ ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, καλλίονας φησὶ γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ τρωϊκῇ νήσῳ. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα, περὶ οὗ ἱστορεῖ Νικίας ἐν τοῖς ἀρκαδικοῖς. διαθεῖναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν, εἰς ἣν κατοικήσαντας Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ, ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρώτην αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος. καὶ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γίνεσθαι παρὰ Ἠλείοις καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἆθλα ὅπλα, ἅπερ ἀνατίθεσθαι φησὶ Διονύσιος ὁ Λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ. τὸν δὲ νικήσαντα ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντα ἕως τοῦ ἱεροῦ παραγίνεσθαι. τὸν δὲ στέφανον αὐτοῖς δίδοσθαι μυρρίνης ἱστορεῖ Μυρσίλος ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις, ἐνιαχοῦ δὲ φησὶν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίγνεσθαι καὶ οἰκονομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις. ἑτέρωθι δὲ κάλλους ὡς δέον καὶ τοῦτο τιμᾶσθαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ Λεσβίοις. ταύτην δὲ τύχης ἢ φύσεως εἶναι τιμὴν, δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης. τὸ κάλλος γὰρ οὕτως καλόν, εἰ δὲ μὴ, κίνδυνον ἔχειν ἐπ' ἀκολασίαν. Τοσαῦτα τοῦ Μυρτίλου ἑξῆς καταλέξαντος, καὶ πάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θαυμασάντων, ὁ Κύνουλκος ἔφη,

Ἀγὼν κάλλους.

Πολυμάθεια.

Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον οὐδέν. ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος, ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖος φησί, πολυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει. καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη, ἐν δὲ πλατυσμὸς Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον ἄλλο. Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων ὦ γραμματικὲ πάντας ἐπιτρίψαι μᾶλλον, ἢ σωφρονῆσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας. Καὶ ἐάν μέν τις σου πύθηται τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούρειον ἵππον ἐγκατακλεισθέντες, ἑνὸς καὶ δευτέρου ἴσως ἐρεῖς ὄνομα. καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου (σχολῇ γὰρ) ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀκάτου Ἀργείου Ἰλιουπερσίδος, οὗτος γὰρ παμπόλλους τινὰς κατέλεξεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν οὕτως ἐξαριθμῆσαι καταλέξαι τὰς προσηγορίας. καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες, ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως κατεβρώθησαν. ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καὶ συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν ταῖς Κίων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας, οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἐστι. καὶ ὁ Μυρτίλος. ποῦ δὲ ποῦ εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος, κατέγνων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἱστορίαν. εἰπόντος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας τοὺς φιλοσόφους μισῶ μισοφιλολόγους ὄντας, οὓς οὐ μόνον Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὡς ὁ Καρύστιος φησὶν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι. Ἄλεξις γοῦν ἐν ἵππῳ φησίν,

Φιλόσοφοι ἐξελαυνόμενοι.

Τοῦτ' ἐστιν Ἀκαδημία, τοῦτο Ξενοκράτης. Πολλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τὰς τῶν λόγων Ὥς φασι δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις, Ἐς κόρακας ἄρρειν φασὶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς. καθ' οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ οἱ πάντα ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ῥώμης, ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους, ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἄνοηθὲς Ἀνάξιππος ὁ κωμῳδοποιὸς, ἐν κεραυνουμένῳ λέγων οὕτως, Οἴμοι φιλοσοφεῖς, ἀλλὰ τούς τε φιλοσόφους Ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον. Ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀνοήτους ὁρῶ. Εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ Λακεδαιμονίων, ὥς Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὐ προσίενται οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν, διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας, καὶ ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους, δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια διακληρουμένους διαλεγόμενος, περὶ τοῦ δικαίου κλεπτίστατους ὄντας. ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη, ὅτε καὶ πλέων ναυαγίῳ ἐχρήσατο. Θεότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. συνελόντι δὲ εἰπεῖν κατὰ τὸν Σολέα Κλέαρχον οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ ὡς ἀληθῶς ὄντι ζῆτε, καίτοι τοῦ ζῴου τούτου ἐν τέτταρσι τὴν φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧν περ ὑμεῖς, τὰ χείρω μερισάμενοι τηρεῖτε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ πρὸς ὄσφρησιν, καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστὸν. τότε συνανθρωπίζον καὶ οἰκουρὸν εὖ καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου πάντων περιττότατον, ὧν οὐδέτερον πρόσεστιν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις. οὔτε γὰρ συνανθρωπίζετε, οὔτε διαγινώσκετε οὐδένα τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσει τε πολλῷ ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ παμφάγου τοῦ ζῴου πεφυκότος, ἔτι δὲ ταλαιπώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, καὶ κακο-

Κυνικοί.

λόγοι

λόγοι καὶ βωμοὶ πρός τε τούτοις ἄνοικοι καὶ ἀνέστιοι βιοῦντες ἔξω ἁπάντων, ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς,
ματαίοι δ' ἐς τὸ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γὰρ δὴ τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. τίς
γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγενῆσθαι τοὺς τρόπους, ὁποῖόν φησι Λυσίας ὁ ῥή-
τωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις, ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιει-
κῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ
ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φα-
σίν. ἀλλ' ὅ γε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσὶ πρὸς Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν χρέους. ἀπο-
μνημονεύσω δ' ἐγώ, εἰ καὶ πολλά ἐστι τὰ λεχθέντα, διὰ τὸ βρέφθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι.
ἄρχεται δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ, οὐκ ἄν ποτ' ᾠήθην ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν
10 δίκην δικάσασθαι, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗ-
τος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσινόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀρι-
στογείτονι, προσελθὼν πρὸς ἐμὲ, ἐδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόν-
τα. κατασκευάσομαι δὲ ἔφη τέχνην μυρεψικήν, ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέα ὀβολοὺς
τῆς μνᾶς τόκους. καλόν γε τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ μυρεψικὴ τέχνη, ἀκόλουθος
τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς τοῦ καὶ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαντος.
Σόλωνος δὲ τοῦ νομοθέτου οὐδ' ἐπιτρέποντος ἀνδρὶ τοιαύτης προΐστασθαι τέχνης, διὸ καὶ Φερεκράτης
ἐν ὕπνῳ ἢ παννυχίδι, φησὶ καταμυροπωλεῖν τί, μαθὼν τἄνδρ' ἐχρῆν καθήμενον. Ὑψηλὸν ὑπὸ
σκιαδείῳ κατεσκευασμένον συνέδριον, Οὐ τοῖς μειρακίοις ἐλάλει δι' ἡμέρας. εἶθ' ἑξῆς φησιν οὐ
τίς οὐδεὶς οὔτε μαγείραιναν εἶδε πώποτε, Οὐ μὴν οὐδ' ἰχθυοπώλαιναν. ἑκάστῳ γὰρ γένει Ἁρ-
20 μόζοντα δεῖν εἶναι καὶ τὰ τῆς τέχνης. Ἑξῆς δὲ τούτοις ὁ ῥήτωρ τάδε λέγει. πεισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ
τοιαῦτα λέγοντος, καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονέναι μαθητὴν, καὶ περὶ δικαιο-
σύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους, οὐκ ἄν ποτε ἐπιχειρῆσαι, οὐδὲ τολμῆσαι
ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κα-
τηγορίαν αὐτοῦ ποιησάμενος, ὡς ἐδανείσατο, ὡς οὔτε τόκους οὔτε ἀρχαῖον ἀπεδίδου. καὶ ὅτι ὑπε-
ρήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμην καταδικασθεὶς, καὶ ὡς ἠνεχυράσθη οἰκέτης αὐτοῦ στιγμα-
τίας, καὶ πολλὰ ἄλλα κατειπὼν αὐτοῦ, ἐπιλέγει ταῦτα. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μό-
νον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγ-
γὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προπόσεις λαμβάνων, οὐκ ἀποδίδωσι δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες
τὰ καπηλεῖα. οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν, ὥστ' ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας,
30 ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται. ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατί-
θησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται. τοσοῦτοι δ' ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ
ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς
ἥκειν τούτου τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δο-
κεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν, ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νομί-
ζει εἶναι, ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώ-
λου τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν, ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος, οὕτω διέθη-
κεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν. αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώ-
λην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον
τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ὅσοι ἐλάττους εἰσὶν, ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους, καί μοι ἀνάβητε του-
40 των μάρτυρες. ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. ὁ μὲν οὖν Λυσίας ὦ Κύνουλκε οὕτως. ἐγὼ δὲ
κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητὴν τάδ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος, καταπαύσω
τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον.

Αἰσχίνης σωκρατικός.

Λυσίας κατ' Αἰσχίνου τοῦ Σωκρ.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

ΤῸΝ Διόνυσον ἑταῖρε Τιμόκρατες μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἐπεὶ τοὺς πλείο-
νος ἀκράτου σπῶντας, θορυβώδεις γίνεσθαι. οἶνος σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ. Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγα-
50 κλυτὸν Εὐρυτίωνα Ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο Ἐς Λαπίθας ἐλ-
θόνθ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ Μαινόμενος, κάκ' ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο. κατιόντος γοῦν
τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Κλέαρχός τε ὁ κω-
μῳδοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν, Εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας Ἀλγεῖν, συνέβαινε τὴν κε-

ἀγέλασι.

ὀδ. φ.

φαλὴν περὶ τοῦ πιεῖν Τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν αὖ. Νῦν δὲ πρότερόν γε τοῦ πόνου τὴν ἡδονὴν Προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ. Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον μέθης μὲν ἀπέχεσθαι ὁμοίως ὥετο χρῆναι καὶ μανίας. σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας, ἀλλ' οὐχ ἡμᾶς γε οὔτε τῶν πλεῖον πινόντων ὄντες τῶν ἐξοίνων γινομένων, πληθούσης ἀγορᾶς, ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦτα ἐρχόμεθα συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς πάλιν τινὸς ἐπιλαμβανομένου ἀπόντος, ἔξοινος οὐκ εἰμί λέγων, δέον ἔξοινος ποῦ. καὶ ὅς, παρ' Ἀλέξιδι ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ, ἔξοινος ἐποίει τοῦτ' ἔφη. ἐπεὶ δὲ ἑκάστης ἡμέρας μετὰ τοὺς παρ' ἡμῶν καινοὺς ἀεὶ λεγομένους λόγους, καὶ ἀκροάματα ἑκάστοτε διάφορα, ἐπεισάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος ἔτι τε καὶ γελωτοποιούς. φέρε λέγωμέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων, καίτοιγε οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμείναντα, πιθήκου δ' ἐπεισαχθέντος, γελάσαντα φάναι. ὡς οὗτος μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ἐπιτηδεύσει. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν τῇ Δεσμώτιδι Μελανίππῃ ἔφη, Ἀνδρῶν δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα Ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους. ἐγὼ δέ πως Μισῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ἐπὶ σοφῶν Ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα. κ' εἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ Τελοῦσιν ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς. Οἰκοῦσι δ' οἴκους, καὶ τὰ ναυστολούμενα Ἔσω δόμων σώζουσι. Παρμενίσκος δὲ ὁ Μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος, καὶ γένει καὶ πλούτῳ πρωτεύων, εἰς Τροφωνίου καταβάς, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἔτι γελᾶν ἐδυνάσατο, καὶ χρηστηριαζομένῳ περὶ τούτου, ἡ Πυθία ἔφη. εἴρῃ μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοιο, Δώσει σοι μήτηρ οἴκοι τὴν ἔξοχα τίειν. Ἐλπίζων δ' αὖ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν, ὡς οὐδὲν ἦν πλέον. οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι, ἔρχεταί ποτε κατὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον θαυμάζων, ἦλθε καὶ εἰς τὸ Λητῷον, νομίζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἄγαλμα τι θεωρήσειν ἀξιόλογον. ἰδὼν δὲ αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον παραδόξως ἐγέλασεν, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβάλλων, καὶ τῆς ἀρρωστίας ἀπαλλαγείς, μεγαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτίμησεν. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ εὑρετὰς τῶν γελοίων φησὶ γενέσθαι Ῥαδάμανθυν καὶ Παλαμήδην λέγων οὕτως. καίτοι πολύ γε πόνημα τὸν ἀσύμβολον εὑρεῖν γελοῖα λέγειν Ῥαδάμανθυς καὶ Παλαμήδης. γελωτοποιοῦ δὲ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ Συμποσίῳ Φιλίππου μέν, περὶ οὗ καὶ οὑτωσὶ λέγει. Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν, εἶπε τῷ ὑπακούσαντι εἰσαγγεῖλαι, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι κατάγεσθαι βούλεται, συνεσκευασμένος δὲ ἔφη παρεῖναι πάντα τἀπιτήδεια, ὥστε καὶ δειπνεῖν τἀλλότρια. καὶ τὸν παῖδα δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι, διά τε τὸ φέρειν μηδέν, καὶ διὰ τὸ ἀνάριστον εἶναι. Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, γελωτοποιῶν μέμνηται Μανδρογένους καὶ Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ. πλῆθος δ' ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. ἐν γοῦν τῷ Διομέων Ἡρακλείῳ συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ὠνομάζοντο ὡς οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον, καὶ ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τε ὁ Κάραβος καὶ Δεινίας. ἔτι τε Μνασιγείτων καὶ Μνάσιχμος, ὥς φησι Τηλεφάνης, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἄστεος. τοσαύτη δὲ αὐτῶν δόξα τῆς ῥαθυμίας ἐγένετο, ὡς καὶ Φίλιππον ἀκούσαντα τὸν Μακεδόνα, πέμψαι τάλαντον, ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα πέμπωσιν αὐτῷ. ὅτι δὲ ἦν περὶ τὰ γελοῖα ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς οὗτος, μαρτυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. φιλόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅς γε τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν. ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους, τόν τε Βίθυν χλευάζων, καὶ τὸν Γρίπον μεγίστους ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων. παρὰ δ' αὐτῷ Πευκέστας καὶ Μενελάους ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος, ἐγὼ τοίνυν ἔφη πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ ἑώρακα ἐξιοῦσαν, τὴν αὐλητρίδα Λαμίαν λέγων. ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου, ὑπολαβὼν ὁ Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονεστέρα τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. ὅτι δὲ καὶ Σύλλας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς φιλόγελως ἦν, προείρηται. Λεύκιος δὲ Ἀνίκιος καὶ αὐτὸς Ῥωμαίων στρατηγήσας Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον, τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ, πάντως γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους τεχνίτας, καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ, πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάντας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος, Ἕρμιππος ὁ Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν. τούτους δ' στήσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον, μετὰ τοῦ χοροῦ αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ διαπορευομένων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως, προσπέμψας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν δὲ διαπορούντων, ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέψαντας ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ αὐληταί, καὶ λαβόντες οἰκείαν † ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις, μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες, ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἐπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ'

In Xenophonte legitur. ὥστε χρῆναι καὶ λαιμαργίας, σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἁμαρτίας.

Γελωτοποιοί.

Φρασίλαος.

10

20

30

40

50

ρος ἐπ'

ρους ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυπούντες οἱ χοροὶ, καὶ συνεκπεσόντες τῇ σκηνῇ ἐπιφέρον
το τοῖς ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ
καιροῦ στραφεὶς, ἦρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητὴν, τότ' ἤδη κρότος ἐξαί-
σιος ἐγένετο, καὶ κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγωνιζομένων, ὀρχησταὶ δύο
εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλ
πικτῶν καὶ κυβιστητῶν. ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ
τῶν τραγῳδῶν φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶν διαχλευάζειν. ταῦτα τοῦ
Οὐλπιανοῦ διεξελθόντος, καὶ πάντων ἀνακαγχασάντων, ἐπὶ ταῖς ἀνοικείαις ταύταις θέαις, ἐγέ-
νοντό τινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλάνων, καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τίς καὶ περὶ τούτων ἐγένε- Πλάνοι.
10 το παρὰ τοῖς παλαιοτέροις. περὶ γὰρ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Διο-
νύσιος μὲν ὁ Σινωπεὺς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὁμωνύμῳ μνημονεύει Κηφι
σοδώρου τοῦ πλάνου διὰ τούτων. Κηφισόδωρον φησὶν ἐπικαλούμενον πλάνον τινὰ ἐν Ἀθήναις γε-
νέσθαι, τὴν χολὴν εἰς ὕδωρ τὸ μέρος τοῦ βίου καταχεόμενον, ὕδωρ ἐντυχόντα πρὸς τὸ σιμὸν ἀναδέχειν,
ἢ συγκαθεῖναι τῇ ἐπὶ τῇ βακτηρίᾳ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν σύρῳ, Κηφισόδωρον τὸ
κακῶς μὲν τὸ δία τὸν πλάνον Φασὶ στενωπὸν εἰς στενὸν στῆσαι τινὰς Ἀγκαλίδας ἔχοντας, ὥς
τε μὴ παρελθεῖν μηδὲ ἕνα. Παντακλέοντος δὲ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν Φιλοδεσπότῳ. Ὁ Παν
τακλέων μὲν αὐτὸς αὐτοὺς τοὺς ξένους Τοὺς δ' ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἐπλάνα, καὶ σχεδὸν Ἀπεκραι-
πάλα τὰ πλεῖστα τοῦ γελάσαι χάριν Ἰδίαν τιν' αὑτῷ θέμενος ἀδολεσχίαν. Καὶ Χρύσιππος δ'
ὁ φιλόσοφος ἐν πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, περὶ τοῦ Παντακλέοντος τάδε γράφει. ὁ δὲ πλάνος
20 Παντακλέων τελευτᾶν μέλλων, ἑκατέρῳ τῶν υἱῶν κατ' ἰδίαν ἐξηπάτησεν, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν
ὅπου κατορωρύχοι τὸ χρυσίον, ὥστε μάτην ὕστερον κοινῇ σκάπτοντας αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους. οὐκ ἀπό
ρει δὲ ἡμῶν τὸ συμπόσιον, οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτόντων. περὶ δὲ τοιούτου τινὸς πάλιν ὁ Χρύσιππος
ἐν τῷ αὐτῷ γράφει, Φιλοσκώπτης μέλλων ὑπὸ τοῦ δημίου σφάττεσθαι, εἶπεν ἔφη θέλειν ὥσπερ τὸ κύκ
νειον ᾄσας ἀποθανεῖν. ἐπιτρέψαντος δ' ἐκείνου ἔσκωψεν. ὑπὸ δὲ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτί Φιλοσκῶπται.
λος σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπεν, καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον
γὰρ ἕνα τῶν ὑπάρχων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσκωψε ποτὲ ἐν συμποσίῳ τὴν Ἀρσινόην, γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Λυ-
σιμάχου, ὡς ἐμετικὴν οὖσαν εἰπὼν, κακῶν κατάρχεις, τὴν δ' ἐμοῦσαν εἰσάγων, ὁ Λυσίμαχος ἀκού
σας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δίκην θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμε-
νον, οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ εἰ τὴν γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις παρὰ Ὑπερείδῃ
30 τῷ ῥήτορι. ὅπου δὲ σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας τὸν Λακε
δαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐγένετο ἀπο
στάντος ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ' ἦν. ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτε-
κεν μῦν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον καὶ ἀνι
σταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐ-
δὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας. πολλῶν οὖν πολλάκις
ὄντων τῶν ἀκροαμάτων, καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεὶ, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐγένοντο λόγοι, τὰ ὀνό-
ματα τῶν εἰπόντων παραλιπὼν, τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μέν τις
ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρσύᾳ διασύροντα τὴν αὐλητικὴν εἰρηκέναι περὶ τῆς
Ἀθηνᾶς. τὰ μὲν ἀθάνατα ὄργανα ἔρριψέ τε ἱερᾶς ἀπὸ χειρὸς, εἶπέ τε ἔρρετε αἴσχεα σώματι λύμα. Αὐλοὺς Ἀθηνᾶ ῥίπτουσα.
40 ἐμὲ δ' ἐγὼ κακότητι δίδωμι, πρὸς ὃν ἀντιλέγων ἄλλος ἔφη, ἀλλ' ὅγε Σελινούντιος Τελέστης τῷ Με
λανιππίδῃ ἀντικορυσσόμενος ἐν Ἀργοῖ ἔφη. ὁ δὲ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦ
σαν οὐκ ἐπέλπομαι νόῳ δρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δίαν Ἀθάναν δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκφοβηθεῖσαν,
αὖθις ἐκ χερῶν βαλεῖν νυμφαγενεῖ χειροκτύπῳ φηρὶ Μαρσύᾳ κλέος. τί γάρ νιν εὐηράτοιο κάλ-
λεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν. ᾇ γὰρ παρθενίαν ἄγαμον καὶ ἄπαιδ' ἀπένειμε Κλωθώ, ὡς οὐκ ἂν δυ-
λαβηθεῖσης τὴν αἰσχρότητα τοῦ εἴδους διὰ τὴν παρθενίαν, ἑξῆς τέ φησιν, ἀλλὰ μάταν ἀναχόρευ
τος, ἅδε ματαιολόγων φάμα προσέπτατο. Ἑλλάδα μουσοπόλων σοφᾶς ἐπὶ φθόνον βροτοῖς τέχ-
νας ὄνειδος. μετὰ ταῦτα δὲ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει, τὰν ὃν περιβδοτάταν Βρομίῳ πα
ρέδωκε σεμνᾶς δαίμονος ἀερθὲν πνεῦμ' αἰολοπτέρυγον σὺν ἀγλαᾶν ὠκύτατι χειρῶν κόμψευ
τ δὲ κἀν τῷ Ἀσκληπιῷ ὁ Τελέστης ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις, ἢ Φρύγα καλλι-
50 πνόων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα Λυδὸν ὃς ἥρμοσε πρῶτος Δώριδος ἀντίπαλον μούσης νομαίολον
ὀρφναὶ πνεύματος εὔπτερον αὔραν ἀμφιπλέκων καλάμοις. Πρατίνας δὲ ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ
χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συ-
ναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συνᾴδειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν εἶχε

θυμὸν κατὰ τῶν τοιαῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει διὰ τοῦδε τοῦ ὑπορχήματος. τίς ὁ θόρυβος ὅδε, τί τάδε τὰ χορεύματα. τίς ὕβρις ἔμολεν ἐπὶ διονυσιάδα, πολυπάταγα θυμέλας ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος, ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν. ἀν᾽ ὄρεα ἐσσύμενον μετὰ ναϊάδων, οἷά τε κύκνον ἄγοντα ποικιλόπτερον μέλος τὰν ἀοιδὰν κατιᾶς † ἐπιεςῆς βασίλεια. ὁ δ᾽ αὐλὸς ὕστερον χορευέτω. καὶ γάρ ἐσθ᾽ ὑπηρέτης κώμων μόνον πυξαμάχοις τε πυγμαχίαισιν ἔων βία, ὡς πάροινον ἔμμεναι στρατηλάτας. παῖε τὸν φρυναίου ποικίλου προσανέχοντα, φλέγε τὸν ὀλοσιαλοκάλαμον λαλοβαρυπαραμελορυθμοβάταν θυπαξυπαίω δέμας πεπλασμένον † νενισλόνα δέ σοι δεξιά, καὶ πόλος διάρροφα † θριαμβοδιθύραμβε κισσοχαῖτ᾽ ἄναξ ἄκουε τὰν ἐμὰν δώριαν χορείαν. περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, ἐπεὶ πολλάκις καὶ αὕτη ἡμᾶς συναυλία ἔθελγεν. Ἔφιππος ἐν Ἐμπολῇ φησίν, κοινωνεῖ γάρ ὦ μειράκιον, Ἡ ῥ τοῖσιν αὐλοῖς μουσική, κἂν τῇ λύρᾳ Τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ Συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσι τὸν τρόπον, τότ᾽ μεγίστη τέρψις ἐξευρίσκεται.

Συναυλία.

τὴν δὲ συναυλίαν τί ποτ᾽ ἐστίν, ἐμφανίζει Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος γράφων οὕτως. ἀγνοουμένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς ξυναυλίας λεκτέον ἂν τις ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος. ἀσαφῶς δ᾽ αὐτὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῷ αὐλητῇ λέγων. Ποίαν φράσον γὰρ ἤδη τὴν συναυλίαν Ταύτην ἐπίστασαι γάρ, ἀλλ᾽ ηὔλουν ἔτι. Μαθόντες ὥστε τοὺς αὐλούς, σύ τε αὐτὰ τελετῇ ψιθάβαμεν συντυγχάνεις αὐλῶν πέρας. δέξεται δὲ τ᾽ ἄλλα τοι ἠδυντικόν ἐστιν, οὐ χωρὶς πάλιν συννεύματ᾽ οὐ προβλημάθεις σημαίνεται ἕκαστα. Λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν προσαγορεύουσιν οἱ ποιηταί φησι Δοῦρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ Σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτον εὑρεῖν τὴν αὐλητικήν, Λίβυς ἦν τῶν νομάδων, ὃς καὶ κατηύλησε τὰ μητρῷα πρῶτος. αὐλήσεων δ᾽ εἰσὶν ὀνόματα, ὥς φησι Τρύφων ἐν δευτέρῳ ὀνομασιῶν, αἵδε κῶμος, βουκολιασμός, γίγγρας, τετράκωμος, ἐπίφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικόν, ἡδύκωμος, σικιννοτύρβη, θυροκοπικόν, τὸ αὐτὸ καὶ κρουσίθυρον, κνισμός, μόθων. ταῦτα δὲ πάντα μετ᾽ ὀρχήσεως ηὐλεῖτο. καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ

Διάφοροι ᾠδαί.

Τρύφων τάσδε. ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾖδον, ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ᾽ ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος, καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλεύρων. ἡ δὲ τῶν ἱστουργούντων ᾠδὴ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ. ἡ δὲ ταλασιουργῶν ἴουλος. Σῆμος δ᾽ ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησί, τὰ δράγματα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθ᾽ αὐτὰ προσηγόρευον ἀμάλας. συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους, καὶ τὴν Δήμητρα, ὁτὲ μὲν Χλόην ὁτὲ δὲ Ἰουλώ. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος εὑρημάτων τούς τε καρποὺς καὶ

ᾠδῆς ὀνομασίαι.

τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους, δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι, πλεῖστον οὖλον ἵει ἴουλον ἵει. ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν τιθηνουσῶν ᾠδαί, καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἑώραις τις ἐπ᾽ Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλῆτιν λέγουσιν ᾠδήν. Ἀριστοτέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησίν. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι τρυφῶν τις, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλον ἐστίν. ἔτι γὰρ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη περὶ τὰς ἑώρας. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδή, λιτυέρσης καλεῖται. καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ βαλανέων ἄλλαι ὡς Κράτης ἐν Τόλμαις, καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἀγομένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Δίομος δ᾽ ἦν ὁ βουκόλος Σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀλκυόνι καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δ᾽ ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδή, ὀλοφυρμὸς καλεῖται. οἱ δὲ ἴουλοι καλούμενοι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Φερσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ φιληλιάς, ὡς Τελέσιλλα παρίστησιν. Οὔπιγγοι δὲ εἰς Ἄρτεμιν. ᾔδοντο δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ᾽ οἶνον, ὡς Ἕρμιππός φησιν ἐν ἕκτῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν Ἀττικαῖς φησι λέξεσιν, ἱμαῖος ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν ἰάλεμος. Λίνος δὲ καὶ Αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ᾽ εὐτυχεῖ μολπᾷ κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Κλέαρχος δ᾽ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, νόμιον καλεῖσθαί τινά φησιν ᾠδὴν ἀπ᾽ Ἠριφανίδος γράφων οὕτως. Ἠριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε, μεταθέουσα ταῖς ἐπιθυμίαις. φοιτῶσα γὰρ καὶ πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρείους ἐπεξῄει δρυμούς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀστοργίᾳ διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τῶν θηρίων τοὺς ἀνημερωτάτους συνδακρῦσαι τῷ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος, ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα περιῄει κατὰ τὴν ἐρημίαν, ὥς φασιν ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστι, μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα.

ᾠδαὶ διάφοροι.

Ἀριστόξενος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς ᾖδον φησὶν αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες Καλύκην τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δ᾽ ἦν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, εὔχεται τῇ Ἀφροδίτῃ γαμηθῆ-

ναι

ναι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ὑπερεῖδεν ὁ νεανίσκος, κατεκρήμνισεν ἑαυτήν. ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα.
σωφρονικὸν δὲ πάνυ κατεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου θελούσης
συγγενέσθαι τῷ νεανίσκῳ, ἀλλ' εὐχομένης εἰ δύναιτο γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουριδία, ἢ εἰ τοῦτο
μὴ δυνατὸν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου. ἐν δὲ τοῖς κατὰ βραχὺ ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος Ἰφικλέα
φησὶν Ἁρπαλύκην ἐρασθεῖσαν ὑπερειδέντα, ἡ δὲ ἀπέθανε, καὶ γίνεται ἐπ' αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγὼν,
ἥτις Ἁρπαλύκη φησὶ καλεῖται. Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας, περὶ Μαριανδυνῶν Εὔνεως
μένος φησίν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν τινας κατανοήσειεν αὐτίς, ἃς ἐκεῖνοι κατά τινα ἐπιχωρια-
ζομένην παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδοντες ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων προσαγορεύοντες Βώρ-
μον. τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ τὴν
10 ἀκμὴν ὥρᾳ, πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν, ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις, καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζου-
σι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἐκ τῆς χώρας μετά τινος
μεμελῳδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι. τοιοῦτος δ'
ἐστὶ καὶ ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερως.   Οὐκ ἀπελίποντο δὲ ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ
ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος, ὡς ἄλλος οὐδὲ εἷς ὡς λῆρον ἀποφαίνειν Κάσανδρον
τὸν Μακεδονίας βασιλεύσαντα, περὶ οὗ φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ὅτι οὕτως ἦν
φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά, καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδύσσεια ἰδίως γεγραμ-
μένα. ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὁμηρισταί, Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. τοὺς δὲ νῦν ὁ-
μηριστὰς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὰ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ' ἐν
τῷ περὶ Στησιχόρου καὶ μελῳδηθῆναί φησιν, οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλό-
20 χου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ' ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων τὰ Ἀρχιλόχου φη-
σὶν, ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακύνθιος ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου καθήμενος ἐρραψῴδει. Λυσανίας δ' ἐν τῷ
πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν λέγει ἐν ταῖς δείξεσι, τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμ-
βων ὑποκρίνεσθαι. τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψῳ-
δὸς, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ' ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ φησὶν, ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡροδότου. Ἑρμό-
φαντον δὲ τὰ Ὁμήρου, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινες Σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς
φησὶν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τῷ τὸν Σῖμον διαπρέψαι μᾶλλον τῶν διὰ τοῦ ἱλαρῳδεῖν ποιητῶν συ-
νεχῶς ἡμῖν ἐπιφαίνονται. καταλέγει δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τούσδε ἐν τῷ περὶ μουσικῆς γράφων ᾠδὸν,
μαγῳδός. οὗτος δ' ἐστὶν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ. Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν μὲν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα
10 πρόσωπα ὑποκρινόμενον μαγῳδὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ γυναικεῖα, ἀνδρείοις λυσιῳδόν. τὰ αὐτὰ δὲ
μέλη ᾄδουσι καὶ τἄλλα πάντα δ' ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ ἰωνικὸς λόγος τὰ Σωτάδου, καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνι-
κὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρητος τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἄλεξος, καὶ ἄλλων τοι-
ούτων ποιητῶν προφέρεται. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ κιναιδολόγος. ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτά-
δης ὁ Μαρωνίτης, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, καὶ ὁ τοῦ
Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τῶν τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα, ἐξ οὗ
ἔστι κατιδεῖν τὴν ἄκαιρον παρρησίαν τοῦ Σωτάδου, κακῶς εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν βασιλέα ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Φιλάδελφον παρὰ Λυσιμάχῳ, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν ἄλλαις
τῶν πόλεων, διόπερ τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας. ἐκπλεύσαντα γὰρ αὐτὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὥς φη-
σιν Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δοκοῦντα διαπεφευγέναι τὸν κίνδυνον. εἰρήκει γὰρ
40 εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινὰ, ἔτι δὲ καὶ τόδε, ὅτι τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἐγεγαμήκει,
εἰς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς. Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ
νήσῳ λαβὼν αὐτὸν, καὶ εἰς μολυβῆν κεραμίδα ἐμβαλὼν, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντω-
σε. τοιαύτη δ' ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ποίησις. Θεοδώρου τοῦ φίλου ἦν πατὴρ, εἰς ὃν ταῦτα ἔγραψεν. ὁ δ'
ἀποστρέψας τὸ ῥῆμα τοῦ ὄπισθεν λαύρης, ἐκ δενδροφόρου φάραγγος ὀξεῖ φροντίδ' ἤλαυνε. ὁ κοί-
την ἀροτὴρ νέρων χαλᾷ βοῦς. σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ ἱλαρῳδὸς καλούμενος, οὐδὲν
γὰρ κινίζεται. χρῆται δ' ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ, καὶ στεφανοῦται χρυσοῦν στέφανον, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπο-
δήμασιν ἐχρῆτο, ὥς φησιν ὁ Ἀριστοκλῆς, νῦν δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δ' αὐτῷ ἄρρην ἢ θήλεια, ὡς καὶ τῷ
αὐλῳδῷ. δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ, οὐ τῷ ψάλτῃ οὐδὲ τῷ αὐλητῇ. ὁ δὲ Μα-
γῳδὸς καλούμενος τύμπανα ἔχει, καὶ κύμβαλα καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν ἐνδύματα γυναικεῖα. σχι-
50 νίζεταί τε καὶ πάντα ποιεῖ τὰ ἔξω κόσμου, ὑποκρινόμενος ποτὲ μὲν γυναῖκα, καὶ μοιχοὺς καὶ μαστρο-
πούς, ποτὲ δὲ ἄνδρα μεθύοντα, καὶ ἐπὶ κῶμον παραγινόμενον πρὸς τὴν ἐρωμένην. φησὶ δὲ ὁ Ἀριστόξενος
τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν οὖσαν παρὰ τὴν τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν, παρὰ τὴν κωμῳδίαν.
πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοὶ, καὶ κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγω-

Κάσανδρος φιλόμηρος.

Ῥαψῳδοί.

Ἱλαρῳδοί.

Σωτάδης.

γὴν καὶ διάθεσιν. ἔσχε δὲ τοὔνομα ἡ μαγῳδία ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ μαγικὰ προφέρεσθαι, καὶ φαρμάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει κλέπτοντάς τινας ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ διὰ τούτων παρίστησιν, Ἐὰν ἐπιχώριος ἰατρὸς εἴπῃ τρυβλίον, Τούτῳ δότε πτισάνης ἐσθίειν, καταφρονοῦμεν εὐθέως. Ἐὰν δὲ πτισάνην καὶ τρυβλίον θαυμάζομεν, καὶ πάλιν ἐὰν μὲν σευτλίον παρέδομεν. Ἐὰν δὲ τευτλίον ἀσμένως ἠκούσαμεν. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπῃ καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας ὡς Ἰταλοί. σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί, Θηβαῖοι δὲ κατὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες ἐθελοντάς. ὅτι δὲ καινουργοῦσι περὶ τὰς φωνὰς οἱ Θηβαῖοι, Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων, Ξυνίετ' οὐδὲν πᾶσα Θηβαίων πόλις, Οὐδέποτ' ἀλλ' οἳ πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν, Ὀπιτθοτίλαν ὥς λέγουσιν ὀνομάζετε. Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δὲ σάκταν, φλέφυραν δὲ τὴν γέφυραν, τῦκα δὲ τὰ σῦκα, κωτιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας. Τὴν ἔνθεσιν δ' ἄκολον, τὸ γελᾶν δὲ ἐκριδδέμεν, Νεαποκτατοῦν δ' ἤν τι νεοκάττυτον. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων οἱ αὐτοκάβδαλοί φησιν καλούμενοι ἐστεφανωμένοι Κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ ἰθύφαλλοι φησὶ καλούμενοι, προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις, καὶ περιέζωνται ταραντίνιον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες, ἀνάγετε, εὐρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ. ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. οἱ δὲ φαλλοφόροι φησὶ προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι, καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται, στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ, καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται, οἱ μὲν ἐκ παρόδου, οἱ δὲ κατὰ μέσας τὰς θύρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ λέγοντες, Σοὶ Βάκχε τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν, Ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει, Καινὰν ἀπαρθένευτον οὔτι ταῖς πάρος Κεχρημέναν ᾠδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον. Κατάρχομεν τὸν ὕμνον, εἶτα προστρέχοντες ἐτώθαζον οὓς ἂν προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον. ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπλησθεὶς αἰθάλῳ. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως τοῦ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ, ἀνδρὸς τεχνίτου περὶ νόμους τῆς μουσικῆς. οὗτος ποτὲ βράδιον ἧκεν ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ὡς ἔμαθεν παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος, γεγωνότερον δὲ ἐφθέγγετο, ὡς πάντας ἀκούειν τὰ ἐξ Αὔγης ἔπη Εὐβούλου. Τί ὦ πόνηρ' ἕστηκας ἐν πύλαις ἔτι,

Ἀλλ' οὐ βαδίζεις. τοῖσδε γηραιοῖς πάλαι Δεσποτῶν ἀπέσκληκται θερμά, χλιαρὸν μέλη, Διεξάραχε σοι σεμνὰ δελφάκων κρέα. Κατηλόητο γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος, Κατησίμωται πάντα τ' ἀκροκώλια, Ἐνογάλλεται σεμνὸς ἀλλᾶντος τόμος, Παρεντέθωκται τευθὶς ἐξωπτημένη. Παρεκκέκαπται σάρνι' ἐν ἢ δέκα, Ὥς τ' ἐπεὶ βουλή τε λελημμένων φαγεῖν, Ἐπεί γ' ἔπι γε μὴ ποδὸς λύκος χανών, Καὶ τῶν δ' ἐμαστὼν ὕστερον συχνὸν δραμεῖν. Πάντ' ἐστὶν ἡμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην, ὅς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησὶν ἢ, τε γὰρ συνώνυμος, Τῆς ἔνδον οὔσης ἐγχέλυς Βοιωτία, Τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι λεκανίδος, Χλιαὶν ἔτ' αὔρα τ' ἀδίκεται παφλάζεται Προσκαῦσ', ὥστε μηδ' ἂν εἰ χαλκοῦς ἔχων Μυκτῆρας, εἰσελθεῖν τις ἐξελθεῖν πάλιν Εἰκῇ τοσαύτην ἐξακοντίζει πνοήν, Λέγεις μάγειρον ζῶντα. πλησίον δέ γε ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην. Κεστρεὺς λεπιδωτὸς καὶ παχύς, χρυσοειδὲς στραφεὶς ὁμοῦ τι πρὸς τέλος μέρος δρόμου πτερῶν Ἧξει κεκραγώς, πᾶς δ' ἐφέστηκεν ῥανῶν, Ὄξει λέβης τε καυλὸς ἐξηρασμένος, Ἀκτῖσι θάλαι σιλφίου παραστατεῖ, Εἶτ' οὐκ ἐπωδούς φασιν ἰσχύειν τινός. Ἐγὼ γὰρ ᾔδη τρεῖς ὁρῶ μαστωμένους, Σοῦ ταῦτα συστρέφοντος. ἔτι συνώνυμος, Τῆς κουφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπία Ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη. Τευθὶς μεταλλάξασα λευκανεῖ φύσιν, Σαρκὸς πυρωθεὶς ἀνθράκων ῥαπίσμασι, Ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται Δεῖπνον προφαίνει λιμὸν ἐκκαλυμμένη, Ὥς τ' εἴσιθι μὴ μέλλε χώρει. δεῖ γὰρ ἠριστηκότας Γάστριν, ἐὰν δὴ καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ, Καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαντήσας αὐτῷ, ἀνεφώνησε τὰ ἐκ τοῦ Κλεάρχου κιθαρῳδοῦ τάδε, Γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι τοῖς κολλόδεσι Βρέχθιζε. τούτοις γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ φανάριον ἡμῶν περίσσαργον γίνεται. κρότου δ' ἐπὶ τούτοις γενομένου, καὶ πάντων ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν κελευσάντων, εἰσελθὼν καὶ πιών, ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἦσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τῆς τέχνης ταχίστην οὖσαν, καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐλάττων

εἶναι το

Δικηλισταί.

Κακουργοὶ φωνῶν Θηβαῖοι.

Αὐτοκάβδαλοι.

Φαλλοφόροι.

Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδός.

εἶναι νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὅν φησιν Ἀριστέας ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον τοῦ θεάτρου οἰκοῦντα, ὅτε ἐξέλθοι ᾀσόμενος, τάλαντον Ἀττικὸν τῆς ἡμέρας λαμβάνειν.

Περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν τάδε λεγόντων, ἄλλων δὲ ἄλλα διηγησαμένων, πάντων δ᾽ ἐπαινούντων τὴν παιδείαν ταύτην, Μασσούριος ὁ πάντα ἄριστος καὶ σοφός· καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύτερος, καὶ περὶ μουσικὴν ἐνδιατρίβων ἀεί· ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων, ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδοποιὸς Εὔπολις, ἄνδρες φίλοι, φησί, καὶ μουσική πρᾶγμ᾽ ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον, ἀεί τε καινὸν ἐξευρίσκει τι τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις, διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησίν, Ἡ μουσικὴ δ᾽ ὥσπερ Λιβύη, πρὸς τῶν θεῶν, ἀεί τι καινὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον. Μέγας γὰρ ὦ μακάριοι, κατὰ τὸν Θεόφιλον κιθαρῳδόν, θησαυρὸς ἐστὶ καὶ βέβαιος ἡ μουσικὴ ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε. Καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει, καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους κατεπραΰνει. Κλεινίας γοῦν ὁ Πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ, καὶ τῷ βίῳ καὶ τοῖς ἤθεσι διαφέρων, εἴ ποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι᾽ ὀργήν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν, ἔλεγε πραΰνομαι. καὶ ὁ Ὁμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἠετίωνος λαφύρων μόνην Ὅμηρος χαρίζεται, κατασβέσαι τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μόνος γοῦν ἐν Ἰλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσική, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ Φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν αὐλητάς, Φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν, οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμβας καὶ Ἄδων καὶ Τῆλος. παρὰ δὲ Ἱππώνακτι Κίων καὶ Κόδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἡ παροιμία

20 ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων, καὶ κάκιον ἢ Βάβυς αὐλεῖ. ὁ δὲ Ἀριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ Ὑάγνιδι τῷ Φρυγὶ ἀνατίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὐδ᾽ ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὸ Φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὸ Λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς. τρία γὰρ καὶ γένη εἶναι Ἑλλήνων γενέσθαι, Δωριεῖς, Αἰολεῖς, Ἴωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς ἐν τοῖς τούτων ἤθεσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι. Θετταλοὶ δέ, οὗτοι γὰρ εἰσὶν οἱ τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους Αἰολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν. Ἰώνων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλλοίωται διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν βαρβάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας, ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο, Δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν. ἐκάλουν δὲ καὶ Αἰολίδα ἁρμονίαν, ἣν Αἰολεῖς ᾖδον. Ἰαστὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ἰώνων. ἡ μὲν οὖν Δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπές, καὶ οὐ διακεχυμένον οὐ-

30 δ᾽ ἱλαρόν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρόν, οὔτε δὲ ποικίλον οὐδὲ πολύτροπον. τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες, ἔτι δὲ ὑπόχαυνον. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ ξενοδοχίαις. οὐ πανοῦργον δέ, ἀλλὰ ἐξηρμένον καὶ τεθαρρηκός, διὸ καὶ οἰκεῖόν ἐστ᾽ αὐτοῖς ἡ φιλοποσία καὶ τὰ ἐρωτικά, καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς Ὑποδωρίου καλουμένης ἁρμονίας ἦθος. αὕτη γάρ ἐστι, φησὶν ὁ Ἡρακλείδης, ἣν ἐκάλουν Αἰολίδα, ὡς καὶ Λᾶσος ὁ Ἑρμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ἑρμιόνην Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως, Δάματρα μέλπω Κόραν τε Κλυμένοιο ἄλοχον μελιβόαν ὕμνον, ἀναγνῶν Αἰολίδ᾽ ἀνὰ βαρύβρομον ἁρμονίαν. ταῦτα δ᾽ ᾄδουσι πάντες Ὑποδώρια τὰ μέλη. ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν Ὑποδώριον, καὶ τὰ μέλη εἰκότως Αἰολίδα φησὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λᾶσος. καὶ Πρατίνας δέ πού φησι, Μὴ σύντονον δίωκε μήτε τὰν ἀνειμέναν Ἰαστὶ μοῦσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νεῶν ἄρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερόν φησιν,

40 πρέπει τοι πᾶσιν ἀοιδαῖς λαβράκταις Αἰολὶς ἁρμονία. πρότερον μὲν οὖν ὡς ἔφην Αἰολίδα αὐτὴν ἐκάλουν, ὕστερον δὲ Ὑποδώριον. ὥσπερ ἔνιοί φασιν ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι, νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν Δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ὁρῶντες αὐτοὺς τὸν ὄγκον, καὶ τὸ προσποίημα τῆς καλοκαγαθίας ἐν τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσιν, Ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον, καὶ τὸ μὴ γλυκὺ μέν, ἐγγὺς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ Ὑποδώριον τὸ μὴ πάνυ Δώριον. ἑξῆς ἐπισκεψώμεθα τὸ τῶν Μιλησίων ἦθος, ὃ διαφαίνουσιν οἱ Ἴωνες. διὰ τὰς τῶν σωμάτων εὐεξίας βρενθυόμενοι, καὶ θυμοῦ πλήρεις, δυσκατάλλακτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐνδιδόντες, ἀστοργίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφαίνοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς Ἰαστὶ γένος ἁρμονίας, οὔτε ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστιν, ἀλλὰ αὐστηρὸν καὶ σκληρόν, ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ, διόπερ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτερα, καὶ πολὺ

50 παραλλάττον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. φασὶ δὲ Πύθερμον τὸν Τήιον ἐν τῷ γένει τῆς ἁρμονίας τούτῳ ποιῆσαι σκολιὰ μέλη. καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν Ἰωνικὸν Ἰαστὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν. οὗτός ἐστι Πύθερμος, οὗ μνημονεύει Ἀνάνιος ἢ Ἱππῶναξ ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως, χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν τἆλλα. λέγει δ᾽ οὕτως ὁ Πύθερμος, οὐδὲν ἦν ἄρα τἆλλα πλὴν ὁ χρυσός. οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον

Μουσικῆς ἐγκώμιον.

ἁρμονία.

Κακίον, Eras. legit procul. Peius Babys.

Διαφορὰ μουσικῆς κατὰ τὰς φύσεις τῶν χρωμένων.

Διάφοροι ἁρμονίαι πρὸς τὰ ἤθη τῶν χρωμένων

τὸν λόγον πιθανὸν διὰ τὸν Πύθερμον ἐκεῖθεν ὄντα, ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττου-
σαν τοῖς ἤθεσι τῶν Ἰώνων. διόπερ ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν ἰαστί, τρόπον δέ τινα θαυμα-
στὸν σχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν κατ' εἶδος διαφορὰς οὐ δυναμένων θε-
ωρεῖν, ἐπακολουθούντων δὲ τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι, καὶ τιθεμένων ὑπερμιξολύ-
διον ἁρμονίαν, καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὐδὲ τὴν ὑπερφρύγιον ἴδιον ἔχουσαν
ἦθος, καίτοι τινές φασιν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑποφρύγιον. δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν
εἶδος ἔχειν ἤθους ἢ πάθους, καθάπερ ἡ λοκριστί. ταύτῃ γὰρ ἔνιοι τῶν γενομένων κατὰ Σιμωνίδην καὶ Πίν-
δαρον ἐχρήσαντό ποτε, καὶ πάλιν κατεφρονήθη. τρεῖς οὖν αὗται, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν, εἶναι ἁρ-
μονίας, ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν δὲ φρυγιστὶ καὶ τὴν λυδιστὶ παρὰ τῶν βαρβάρων οὔσας, γνωσθῆναι τοῖς
Ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν
γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, διὰ τὸ τὴν Σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας. Φρύγες δὲ οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονές
τοῖς Λυδοῖς εἰσιν, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Τάνταλος. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ,
μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. μα-
θεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς Ἕλληνας παρὰ τούτων, διὸ καὶ Τελέσης ὁ Σελινούντιός φησι,
πρῶτοι παρὰ κρατῆρας Ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς συνοπαδοί, Πέλοπος ματρὸς ὀρείας Φρύγιον ἄεισαν νό-
μον. τοὶ δ' ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς κρέκον Λύδιον ὕμνον. οὐ παραληπτέον δὲ τὴν μουσικὴν

Μουσικὴ τὸ χρήσιμον.

φησὶ Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὡς Ἔφορος ἱστορεῖ ἐπὶ ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ, παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώ-
ποις. οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλ-
πιγγος εἰκῆ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν
παραλαβεῖν, ὥστε μὴ μόνον ἐν παισίν, ἀλλὰ καὶ ἐν νεανίσκοις γενομένοις ἕως τριάκοντα ἐτῶν, κατ'
ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτήν, τἆλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. παρὰ γοῦν Ἀρκάδων οἱ
παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πά-
τρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τιμοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μαν-
θάνοντες, χορεύουσι κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλοῖς ἐν τοῖς θεάτροις. οἱ μὲν οὖν παῖδες
τοὺς παιδικοὺς ἀγῶνας, οἱ δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν. καὶ παρ' ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν ταῖς συνου-
σίαις ταῖς κοιναῖς, οὐ διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὡς διὰ τῶν ἀνὰ μέρος ᾄδειν ἀλλήλοις προ-
στάττοντες. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναί τι μὴ εἰδέναι, οὐδὲν αὐτοῖς αἰσχρὸν εἶναι. τὸ δὲ
ᾄδειν ἀποτρίβεσθαι, αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀ-
σκοῦντες, ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς
θεάτροις ἐπιδείκνυνται. ταῦτ' οὖν αὐτοὺς ἔθισαν οἱ παλαιοί, οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ
θεωροῦντες τὴν ἑκάστου περὶ τὸν βίον σκληρότητα, καὶ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥτις αὐτοῖς παρέπεται
διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα, τὴν κατὰ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν,
ᾗ καὶ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐθνικὰς διαστάσεις πλεῖ-
στον ἀλλήλων διαφέρομεν ἤθεσι καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συνόδους κοινάς, καὶ θυ-
σίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ κατέδειξαν. ἔτι δὲ χοροὺς παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, σπεύδοντες τὸ
τῆς φύσεως ἀτέραμνον, διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν, ὧν Κυναιθεῖς ὀλι-
γωρήσαντες εἰς τέλος, καίτοι σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ὁμοῦ τὸν τόπον καὶ τὸν ἀέ-
ρα ἔχοντες, πρὸς μὲν αὐτὰς τὰς ἐν ἀλλήλοις διαφορὰς καὶ φιλοτιμίας ὁρμήσαντες, τέλος ἀπεθηριώ-
θησαν οὕτως, ὡς μέγιστα ἀσεβήματα παρὰ μόνοις αὐτοῖς γίνεσθαι. καθ' οὓς δὲ καιροὺς τὴν μεγάλην
σφαγὴν ἐποιήσαντο, εἰς ἅς τε πόλεις Ἀρκαδικὰς κατὰ τὴν εἴσοδον εἰσῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
παραχρῆμα ἑαυτοὺς ἐξεκήρυξαν. Μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πό-
λεως ἐποιήσαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας ἁπάσης. Ἀγίας δ' ὁ μουσικὸς ἔφη τὴν
σύριγγα τὴν ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιωμένην τοῖς Διονυσίοις, φρύγιον ποιεῖν ὁ μέλος τοῖς εὐδαιμονοῦ-
σι. τὸ δ' ἀρχαῖον ἡ μουσικὴ ἐπ' ἀνδρείαν προτροπὴ ἦν. Ἀλκαῖος γοῦν ὁ ποιητής, εἴ τις καὶ ἄλλος
μουσικώτατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέ-
οντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενός φησι, μαρμαίρει δὲ μέγας δό-
μος χαλκῷ. πᾶσα δ' ἄρει κεκόσμηται στέγη, λαμπραῖσι κυνίαισι. κατ' ἂν λευκοὶ καθύπερθεν ἵπ-
πιοι λόφοι νεύουσι κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα. χάλκεαι δὲ πασσάλοις κρυπτοῖσιν περικεί-
μεναι λαμπραὶ κνημῖδες, ἄρκος ἰσχυροῦ βέλεος, θώρακές τε νέω λίνω, κοῖλαί τε κατ' ἀσπίδες βεβλημέ-
ναι. πὰρ δὲ Χαλκιδικαὶ σπάθαι, πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ κυπαττίδες, τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθαι. ἐπει-
δὴ πρώτιστα ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε. καίτοι μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν
ὀργάνων, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, καὶ
ταύτῃ τὰ πολλὰ προσνέμειν, οὐ τοῖς ἄλλοις. Ἀρχίλοχος οὖν ἀγαθὸς ὢν ποιητής, πρῶτον ἐκαυχήσατο

τὸ δύνασθαι

τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. δεύτερον δὲ ἐμνήσθη τῶν περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπαρ-
χόντων αὐτῷ λέγων, Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ θεράπων μὲν ἐνυαλίοιο ἄνακτος, Καὶ μουσέων ἐρατὸν δῶρον
ἐπιστάμενος. Ὁμοίως δὲ καὶ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικὴν, οὐδὲν ἧττον ἠξίωσεν ἐπὶ τοῦ
τάφου ἐπιγραφῆναι, μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν ποιήσας. Ἀλκὴν δ᾽ εὐδόκιμον μαραθώνιον
ἄλσος ἂν εἴποι, Καὶ βαθυχαιτήεις μῆδος ἐπιστάμενος. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι λακεδαιμόνιοι
μετ᾽ αὐλῶν στρατεύονται. Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοί, ὡς Ἡρόδοτος
ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ᾽ αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰ-
νοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν Γέτας φησὶ κι-
θάρας ἔχοντας, καὶ κιθαρίζοντας τὰς ἐπικηρυκείας ποιεῖσθαι, ὅθεν ἔοικε καὶ Ὅμηρος διατηρῶν τὴν ἀρ-
10 χαίαν τῶν ἑλλήνων κατάστασιν, λέγειν. Φόρμιγγός θ᾽ ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην, Ὡς καὶ τοῖς εὐω-
χουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἦν δ᾽, ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον. πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν
εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὁρμωμένων, ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως, καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικὴν, εἶθ᾽
ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν συννότητα ποιεῖ πρᾳότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέ-
ριον, ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἰσήγαγε τοὺς θεοὺς χρωμένους ἐν τοῖς πρώτοις τῆς ἰλιάδος τῇ μουσικῇ, μετὰ τὴν
περὶ τὸν Ἀχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι Φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ᾽ Ἀπόλ-
λων, Μουσάων θ᾽ αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ. παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν καθά-
περ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χά-
ριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ περιέλαβον ἔθεσι, καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους ᾄδειν ἅπαν-
τας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ
20 ὄντων τῶν ᾀσμάτων, προσγινόμενος ὁ τῶν θεῶν λόγος, ἀποσεμνύνει τὸν ἑκάστου τρόπον. Φιλόχορος
δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ σπένδοντες, οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ᾽ ὅταν σπένδωσι τὸν μὲν Διόνυσον
ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν δ᾽ Ἀπόλλωνα μεθ᾽ ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησιν, ὡς Διω-
νύσοιο ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. καὶ Ἐπίχαρμος
δ᾽ ἐν Φιλοκτήτῃ ἔφη, οὐκ ἔστι διθύραμβος ὄχ᾽ ὕδωρ πίῃς. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ἐπιπολαίου καὶ
δημοτικῆς ἡ μουσικὴ προῆλθε, κατ᾽ ἀρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι, φανερὸν ἐκ τῶν
εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δέ, εἰ μὲν ἐμάνθανον τὴν μουσικὴν, οὐδὲν λέγουσιν. ὅτι δὲ κρίνειν δύνανται
καλῶς τὴν τέχνην, ὁμολογοῦσι περὶ αὐτῶν, καί φασι τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτήν,
καὶ πρὸς γυμνασίαν δὲ καὶ ὀξύτητα διανοίας συμβάλλεται ἡ μουσική, διὸ καὶ τῶν ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ
τῶν βαρβάρων οἱ γινωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι. οὐ κακῶς δὲ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν ἀθη-
30 ναῖον, ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς, καὶ αἱ μὲν ἐλευ-
θέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας. αἱ δ᾽ ἐναντίαι, τὰς ἐναντίας, ὅθεν καὶ τὸ Κλεισθένους, τοῦ σικυωνίων
τυράννου χάριεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γάρ, ὥς φασι φορτικῶς ὀρχησάμενον
ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων. Ἱπποκλείδης δ᾽ ἦν ὁ ἀθηναῖος, ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφη-
σε, νομίζων ὡς ἔοικε καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορείᾳ, καλὸν μὲν εὐ-
σχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δὲ ἀταξία καὶ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνέταττον οἱ ποιηταὶ
τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ᾀδομένων. τηροῦντες ἀεὶ τὸ
εὐγενὲς καὶ ἀνδρῶδες ἐπ᾽ αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τὰ τοιαῦτα προσηγόρευον. εἰ δέ τις ἀμέτρως διαθείη
τὴν σχηματοποιίαν καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἐπιτυγχάνων, μηδὲν λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ᾽ ἦν ἀδόκιμος.
διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς σκευαῖς, ὡς Χαμαιλέων φησὶν εἴρηκεν οὕτως, ὥστ᾽ εἴ τις ὀρ-
40 χοῖτ᾽ εὖ, θέαμ᾽ ἦν. νῦν δὲ δρῶσιν οὐδέν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἀπόπληκτοι στάδην ἑστῶτες ὠρύονται. ἦν γὰρ τὸ
τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπὲς, καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις
κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους φη-
σὶν εἶναι τὰ πολέμια, λέγων οὕτως, Οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν ἄριστοι Ἐν πολέμῳ. σχε-
δὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία, καὶ ἐπίδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς
τῶν σωμάτων ἐπιμελείας. Ἀμφίων δὲ ὁ θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν ἑλικῶνι μουσείου ἄγεσθαί φη-
σιν ἐν ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε. Ἀμ-
φότερ᾽ ὀρχεῖσθαί τε καὶ ἐν μούσαις ἐδίδασκον Ἄνδρας, ὁ δ᾽ αὐλητὰς ἦν ἄνακος Φιλλεύς, Εἰ-
μὶ δὲ Βακχιάδας σικυώνιος ἦρα θεοῖσι, Ταῖς σικυῶνι καλὸν τοῦτ᾽ ἀπέχειν γέρας. Οὐ κακῶς δὲ καὶ
Καφισίας ὁ αὐλητὴς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατά-
50 ξας εἶπεν οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἴη, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. ἔστι δὲ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων
δημιουργῶν ἀγάλματα τῆς παλαιᾶς ὀρχήσεως λείψανα, διὸ καὶ συνέστη τὰ περὶ τὴν χειρονομίαν ἐπιμε-
λεστέρως διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ κἀν ταύτῃ κινήσεις καλὰς, καὶ ἐλευθερίους ἐν τῷ
εὖ τὸ μέγα παραλαμβάνοντες, καὶ τὰ σχήματα μετέφερον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορούς, ἐκ δὲ τῶν χορῶν
εἰς τὰς

Ποιηταὶ μάλα ἀνδρεῖοι, ἢ ποιητικῇ σεμνυνόμενοι.

Μουσικῆς τὸ χρήσιμον.

Ὀρχῆσαι.
Herodot. li. 6.

εἰς τὰς παλαίστρας. καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ, κἀν τῇ τῶν σωμάτων ἐπιμελείᾳ περιεποιοῦντο τὴν ἀν-
δρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγυμνάζοντο μετὰ τῶν ᾠδῶν, ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμε-
ναι πυῤῥίχαι. καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως, αἱ πολλαὶ παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρη-
σὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος. τὴν δὲ ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ὡς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν νε-
μέσει, καὶ Κηφισόδωρος ἐν ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ᾽ ἐν κενταύρῳ, καὶ ἄλλοι πλείονες ὕστερον μακτρι-
σμὸν ὠνόμασαν, ἣν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ὀρχοῦνται, ἃς καὶ μαστρυπίας ὀνομαζομένας οἶδα. τὰ δὲ σα-
ρώτερα καὶ ποικιλώτερα, καὶ τὴν ὄρχησιν ἁπλουστέραν ἔχοντα, καλεῖται δάκτυλοι, ἰαμβικοί, μολοσ-
σικὴ ἐμμέλεια, κόρδαξ, σίκιννις, περσική, φρύγιος, νιβατισμὸς θράκιος, καλαβρισμός, τελεσιάς.
μακεδονικὴ δ᾽ ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον, Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελ-
φὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ μακεδονικῶν. μανιώδεις δ᾽ εἰσὶν ὀρχήσεις κερνοφόρος καὶ
μόγγας καὶ θερμαυστρίς. ἦν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἰδιώταις ἡ καλουμένη ἄνθεμα. ταύτην δ᾽ ὠρχοῦντο με-
τὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι καὶ λέγοντες, ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέ-
λινα. παρὰ δὲ συρακουσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τίς ἐστιν ἴδιος καὶ αὔλησις. ἦν δέ τις
καὶ ἰωνικὴ ὄρχησις παροίνιος, καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ πάροινον ἠκρίβουν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις
καὶ ἄλλη ὄρχησις, κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι
δ᾽ εἰσὶν ὀρχήσεις ἴγδις καὶ μακτρισμός, ἀπόκινος τε καὶ σοβάς. ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαύξ, καὶ λέων,
ἀλφίτων τε ἔκχυσις, καὶ χρεῶν ἀποκοπή, καὶ στοιχεῖα καὶ πυῤῥίχη. μετ᾽ αὐλῶν δὲ ὀρχοῦνται τὸ τοῦ
κελευστοῦ, καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δ᾽ ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμός, καλαθισμός, καλλα-
βίδες, σκώψ, σκώπευμα. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τι σχῆμα ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ με-
τώπου κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν θεωροῖς, καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων.
καλλαβίδων δ᾽ Εὔπολις ἐν κόλαξι, καλλαβίδας δὲ βαίνει. συβαμίδας δὲ χέζει θαυμαστρίς, κατεσί-
δες, σκοπός, χεὶρ καταπρηνὴς χερσί, μυδιπορισμός, ξύλου παράληψις, ἐπαγκωνισμός, καλαθισ-
μός, στρόβιλος. καὶ τελεσιὰς δ᾽ ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, στρατιωτικὴ δ᾽ ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς
Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα, μεθ᾽ ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὥς φησιν Ἱππαγόρας
ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς καρχηδονίων πολιτείας. καλεῖται δ᾽ ἡ μὲν σατυρικὴ ὄρχησις, ὥς φησιν Ἀρι-
στοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν σίκιννις, καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δέ φασι Σίκιννόν τινα
βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι. ἄλλοι δὲ κρῆτα λέγουσι τὸ γένος εἶναι Σίκιννον. ὀρχησταὶ δ᾽ οἱ Κρῆ-
τες, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Σκάμων δ᾽ ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων σίκιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σεί-
εσθαι, καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σίκιννιν Θερσίππον. πρώτη δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας κίνησις
τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς κυνηγε-
σίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κυνηγετικοί, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δὲ τινὲς οἳ καί φασι τὴν Σίκιννιν ποιητι-
κῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος
αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ βραδύνει. συνέστηκε δὲ καὶ σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν,
ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία, διόπερ οὐδὲ ὑποκριτὰς εἶχον. τρεῖς δ᾽ εἰσὶ τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχή-
σεις τραγική, κωμική, σατυρική. ὁμοίως δὲ καὶ λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς, πυῤῥίχη, γυμνοπαιδική,
ὑπορχηματική, καὶ ἔστιν ὁμοία ἡ μὲν πυῤῥίχη τῇ σατυρικῇ, ἀμφότεραι γὰρ διὰ τάχους. πολεμι-
κὴ δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ πυῤῥίχη. ἔνοπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται, τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ
διώκειν, καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους φεύγειν, μὴ δὲ μένειν μηδ᾽ αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ πα-
ρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥ τις ἐμμέλεια καλεῖται, ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὁρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σε-
μνόν. ἡ δ᾽ ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ οἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ. παιγνιώδεις δ᾽ εἰσὶν ἀμφό-
τεραι. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυῤῥίχην ἀπὸ Πυῤῥίχου λάκωνος τὸ γένος τὴν προσηγορίαν λαβεῖν,
λακωνικὸν δ᾽ εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύῤῥιχον. ἐμφανίζει δ᾽ ἡ ὄρχησις πολεμική, ὡς λακεδαι-
μονίου τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν καὶ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν,
ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ᾽ οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπο-
μνημονεύοντες ἔῤῥυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας λακεδαιμονίους
μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται, καὶ
παιανίσωσιν, ᾄδειν καθ᾽ ἕνα Τυρταίου. κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι
κρέας. ἡ δὲ πυῤῥίχη παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει, καὶ ἐκλειπούσης δὲ αὐτῆς, συμ-
βέβηκε τοὺς πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ λακεδαιμονίοις παραμένει προγύμνασμα οὖσα
τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυῤῥιχίζειν. ἡ δὲ καθ᾽ ἡμᾶς
πυῤῥίχη διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀν-
τὶ δοράτων, προΐενται δ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλους καὶ νάρθηκας, καὶ λαμπάδας φέρουσιν, ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ
τὸν Διόνυσον, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰνδούς, ἔτι τε τὰ περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ᾽ ἐπὶ τῆς πυῤῥίχης τὰ καλ-

λιστα

Ὀρχήσεων ὀνομασίαι.

Πυῤῥίχη.

Τυρταίου ἔπη.

λικὰ μέλη, καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμούς. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς. γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες εὐρύθμους φοράς τινας ἀποτελοῦντες, καὶ σχήματά τινα τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἁπαλὸν, ὥστ' ἐμφαίνειν θεώρημά τι τῆς παλαίστρας, καὶ τοῦ παγκρατίου κινοῦντες εὐρύθμως τοὺς πόδας. τρόποι δ' αὐτῆς οἱ σχοφορικοὶ, καὶ οἱ Βακχικοὶ, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυῤῥίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δὲ ἡ πυῤῥίχη καὶ χειρονομία, ἡ δ' ὑπορχηματικὴ ἐστὶν, ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολᾶς. καὶ Πίνδαρος δέ φησι, λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέλα. ὀρχοῦνται δὲ ταύτην παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ λάκωνες. καί ἐστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. βέλτιστοι δὲ εἰσὶ τῶν τρόπων οἵ τινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε προσῳδιακοὶ, ἀποστολικοί. οὗτοι δὲ καὶ παρθένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὸν Παιᾶνα ὅτε μὲν, ὅτε δὲ οὔ. εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σπουδαῖαι, καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν κόρδαξ παρ' Ἕλλησι φορτικός, ἡ δ' ἐμμέλεια σπουδαία. καθάπερ καὶ ἡ παρὰ Ἀρκάσι κίδαρις, παρὰ σικυωνίοις τε ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητήρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ συγκρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι κατὰ τὸ παρὸν λέλεκται. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ τὴν μουσικὴν τὸ καλὸν, καὶ πάντ' εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὸν οἰκεῖον αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ἦσαν ἴδιοι καθ' ἑκάστην ἁρμονίαν αὐλοὶ, καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ πρόσφοροι ἐν τοῖς ἀγῶσιν. Πρόνομος δ' ὁ θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐλῶν τὰς ἁρμονίας, νῦν δὲ εἰκῆ καὶ ἀλόγως ἅπτονται τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας, ὅθεν καὶ Ἀσωπόδωρος ὁ φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν αὐλητῶν, διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ, τί τοῦτ' εἶπεν δῆλον ὅτι μέγα κακὸν γέγονεν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμήσαντος. οἶδα δέ τινας τοῦθ' ἱστορήσαντας, ὡς Ἀντιγενίδου εἰπόντος, καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δὲ τέλος ποιοῦνται τῆς τέχνης τὴν παρὰ τοῖς θεάτροις εὐημερίαν. διόπερ Ἀριστόξενος ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτικοῖς, ὅμοιον φησὶ ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν. οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν οὖσιν ἐκβεβαρβαρῶσθαι τυῤῥηνοῖς ἢ ῥωμαίοις γεγονόσι, καὶ τήν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς τῶν ἑορτῶν τῶν ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολοφυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. οὕτω δὴ οὖν φησὶ καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται, καὶ εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος αὕτη μουσική, καθ' αὐτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα, οἵα ἦν ἡ μουσική. ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστόξενος. κἀμοὶ δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται φιλοσοφητέον εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ σάμιος τηλικαύτην δόξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς, ὅς γε καὶ τὴν τοῦ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀποφαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον, ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν ἑλλήνων σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη. καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ὀρφέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον, καὶ πάντας τοὺς χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ, σοφιστὰς ἐπεκάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν, εἶτ' οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν. ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου, ὃς διὰ τὸ μελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους, καὶ λαγαροὺς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης δὲ καὶ Σόλων, καὶ Θέογνις, καὶ Φωκυλίδης. ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ κορίνθιος ἐλεγειοποιὸς, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται, μήτε λαγαρός, μήτε μείουρος. ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες. Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο, Ἐπὶ τόνος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο. Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον, Αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν φίλον Ἀγχίσαο. Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες. Μείουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς. οἷον, Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δὲ μὰς ἐοικυῖα. Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν ἐν δὲ καὶ ᾔα. Διετήρησαν δὲ καὶ μάλιστα τῶν ἑλλήνων λακεδαιμόνιοι τὴν μουσικὴν πλεῖστον αὐτῇ χρώμενοι, καὶ συχνοὶ παρ' αὐτοῖς ἐγίνοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦσί γε καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς, πολυμαθεῖς τε εἰς ταύτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατίνας φησὶ λάκων ὁ τέττιξ εὔτυχος εἰς χορόν, διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτως τὰς ᾠδὰς, γλυκυτάταν πρύτανιν καὶ μέλεα μελιστακτόρα μοῦσαν. ἀπὸ γὰρ τοῦ τοῦ βίου σωφροσύνης καὶ αὐστηρίας μετέβαινον ἀσμένως ἐπὶ τὴν μουσικὴν, ἐχούσης τὸ κηλητικὸν τῆς ἐπιστήμης. εἰκότως οὖν ἐγίνετο χαίρειν τοὺς ἀκροωμένους. ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγοὺς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων, οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθά

Μουσικῆς ἀρχαίας ἐγκώμιον

Ὁμήρου στίχοι.

Ἀρχαία μουσική

περ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει καὶ τὸ χρηστομουσεῖν, καὶ μὴ παραβαίνειν τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε δὲ τὸ μὲν παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς ἕλληνας. μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης ἀταξίας, καὶ γηρασάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥ τε προαίρεσις αὕτη κατελύθη, καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, οἷς ἕκαστος τῶν χρωμένων, ἀντὶ μὲν πρᾳότητος, περιεποιεῖτο μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης, ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσται δ' ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλεῖον προαχθήσεται, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὴν πάτριον μουσικήν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τῶν ἡρώων τὰς πράξεις, καὶ τῶν θεῶν τοὺς ὕμνους διὰ ᾠδῆς ἐποιοῦντο. Ὅμηρος γοῦν φησιν ἐπ' Ἀχιλλέως, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἡρώων. καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ὅτι πολλὰ βροτῶν θελκτήρια οἶδεν. ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐσώζετο ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς περσικοῖς. τὴν γοῦν Κύρου τοῦ πρώτου ἀνδρείαν, καὶ τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγην προῇδον οἱ ᾠδοί. ὅτε γάρ φησιν ᾐτήσατο τὴν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ Κῦρος. ἐγεγόνει δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῶν ῥαβδοφόρων, αὖθ' ὕστερον ἐπὶ τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν. εὐωχουμένου οὖν τοῦ Ἀστυάγους μετὰ τῶν φίλων, τότε Ἀγγάρης ὄνομα. οὗτος δὲ ἦν τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατος ἦδεν, εἰσκληθεὶς τά τε ἄλλα τῶν εἰθισμένων, καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν, ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἕλος θηρίον μέγα θρασύτερον ὑὸς ἀγρίου, ὃ ἂν κρατήσῃ τῶν καθ' αὑτὸν τόπων, πολλοῖς μετ' ὀλίγον ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀστυάγους ποῖον θηρίον, ἔφη Κῦρον τὸν πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ὑπωπτευκέναι, καὶ μεταπεμπόμενος οὐδὲν ἤνυσεν. ἐγὼ δὲ ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς αὐλῶν ἀκούων βόμβου καταπαύσω τὸ πολυλογεῖν τὰ ἐκ φιλαύλου Φιλεταίρου ἐπειπών. ὦ Ζεῦ καλόν γ' ἐστὶν ἀποθανεῖν αὐλούμενον. Τούτοις ἐν ᾅδου γὰρ μόνοις ἐξουσία Ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δὲ τοὺς τρόπους Ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρίᾳ, Εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημένον. Μετὰ δὲ ταῦτα ζητήσεως γενομένης περὶ σαμβύκης ἔφη ὁ Μασούριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην. διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Εὐφορίωνα τὸν αὐτὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων χρῆσθαι, φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας τετραχόρδῳ ὄντι. ἱστορεῖν δὲ τοῦτο Πυθαγόραν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη. οὗ τό τε σχῆμα, καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν, ὡς ἐκ δύο νεῶν προσαγομένη τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι, καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδὰν ὅταν ἐξαρθῇ γίνεται σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἓν ποιούμενον. ὅμοιόν δέ τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς σαμβύκης. Μόσχος δ' ἐν πρώτῳ μηχανικῶν ξενικόν ἐστι λέγει τὸ μηχάνημα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτοῦ τὸ εἶδος. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, Μάρκελλος φησὶν δυσχρηστούμενος ἐν τῇ συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων, ἔλεγε ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κυαθίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδην, τὰς δὲ σαμβύκας ῥαπιζομένας ἐκ πότου μετ' αἰσχύνης ἐκπεπτωκέναι. εἰπόντος δ' ἐπὶ τούτοις Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ μὴν ὦ ἑταῖρε Μασούριε πολλάκις καὶ αὐτὸς ἐν ἐννοίᾳ γίνομαι μουσικῆς ὢν ἐραστὴς περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που, ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι, σὺ δ' ἡβᾷς. Ἴων δ' ὁ χῖος ἐν ὀμφάλῃ, ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων, Λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς. Ὅπερ ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικός, ὃν μάντιν ἐκάλει Παναίτιος ὁ ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμαντεύεσθαι τῆς τῶν ποιημάτων διανοίας, γένος αὐλοῦ φησὶν εἶναι τὸν μάγαδιν, οὔτ' Ἀριστοξένου περὶ τούτου εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Ἀρχεστράτου. πεποίηται γὰρ καὶ τούτῳ δύο βυβλία περὶ αὐλητῶν. οὐδὲ Φίλλις ὁ δήλιος, συνέγραψε γὰρ καὶ οὗτος περὶ αὐλητῶν καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλός, καὶ πάλιν μάγαδις ἐν ταυτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυσι. ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησί, Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Τὴν ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην οὐδεὶς ἄλλος δυνήσεται ἀπολύσασθαι καλὲ Μασούριε ἢ σύ. καὶ ὃς ἔφη Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα. ἀντεξηγήσεσιν ἑταῖρε Αἰμιλιανὲ μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον, οὗ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγοντα πέντε γένη εἶναι αὐλῶν παρθενίους, παιδικούς, κιθαριστηρίους, τελείους. ὑπερτελείους. ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τόν τε σύνδεσμον, ἵν' ᾖ μάγαδις αὐλὸς ὁ προσαυλούμενος τῇ μαγάδι. ἡ γὰρ μάγαδις ὄργανόν ἐστι ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησί λυδῶν τε εὕρημα, διὸ καὶ τὰς λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων ἐν τῇ ὀμφάλῃ διὰ τούτων, Ἀλλ' εἶα λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν Ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε. Θεόφιλος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν νεοπτολέμῳ, καὶ τὸ τῇ μαγάδι διαψάλλειν μαγαδίζειν λέγει ἐν τούτοις, Πονηρὸν υἱὸν καὶ πατὴρ ἐστὶ μαγαδίζειν, ἐπὶ τροχοῦ καθημένους. Οὐδὲν γὰρ ἡμῶν ταυτὸν ᾄδεται μέλος. Εὐφορίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων παλαιὸν μὲν φησὶ τὸ ὄργανον εἶναι τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ' ὀψέ ποτε καὶ

σαμβύκην

Marginal notes: Σαμβύκη. — Μάγαδις. — Ἀρίσταρχος μάντις.

σαμβύκην μετονομασθῆναι. πλεῖστον δ' εἶναι τὸ ὄργανον ἐν Μιτυλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν μουσῶν ἔχουσαν αὐτὸ, ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ποιηθῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ' ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν τὴν πηκτίδα ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι Σαπφώ φησιν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι ἐν τῷ πρὸς Ἱέρωνα σκολίῳ, τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, διὰ τὸ δύο γενῶν ἅμα καὶ διὰ πασῶν ἔχειν τὴν συνῳδίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρύνιχος δ' ἐν Φοινίσσαις εἴρηκε,

Ψαλμοῖσιν ἀντίσπαστ' ἀείδοντες μέλη. Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς, πολὺς δὲ Φρὺξ τρίγωνος ἀντίσπαστά τε, Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. Διαπορεῖσθαι δέ φησιν ὅπως τῆς μαγάδιδος οὔσης κατὰ Ἀνακρέοντα. οὐδὲ γάρ ποτε τὰ πολύχορδα ὀφθῆναι μνημονεύων αὐτῶν ὁ Ἀνακρέων λέγει,

10 ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι. καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιός φησι τριῶν μελῳδιῶν αὐτὸν μνημονεύειν φρυγίου τε καὶ δωρίου καὶ λυδίου. ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κεχρῆσθαι, ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης περαινομένης, εἰκότως φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς τῷ ἀρτίῳ χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖόν ἐστιν ὄργανον ἡ μάγαδις, σαφῶς Πινδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον εὑρεῖν τῇ παρὰ Λυδοῖς πηκτίδι τὸν βάρβιτον. τὸν γὰρ Τέρπανδρον πόθ' ὁ Λέσβιος εὗρε πρῶτος ἐν δείπνοισι Λυδίων ψαλμὸν ἀντίφθογγον ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος. πηκτὶς δὲ καὶ μάγαδις ταυτὸν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος, καὶ Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος, ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν. καὶ τὴν Σαπφὼ δέ φησιν οὗτος, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέοντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέοντος, δῆλον ἐκ τούτων, τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. ἐν δὲ

20 τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίκαις κἀν τοῖς καταλογάδην. ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σώσιμός φησιν ἐν τῷ περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν, ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν, κατὰ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, τὸν Τέρπανδρόν φησι γενέσθαι, ὃς ὑπὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ Ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν ὀλυμπίων θέσιν διαθεῖναι. Εὐφορίων τε ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων τὰ πολύχορδά φησι τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μόνον παρηλλάχθαι. παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν. Διογένης δὲ ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν τῇ Σεμέλῃ, Καίτοι κλύω μὲν Ἀσιάδος μιτρηφόρους Κυβέλας γυναῖκας παῖδας ὀλβίων Φρυγῶν, Τυμπάνοισι καὶ ῥόμβοισι καὶ χαλκοκτύπων, Βέμβοις βρέμούσας ἀντίχερσι κυμβάλων, Σοφὴν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρόν θ' ἅμα, Ἠ Λυδὰς Βακτρίας τε παρθένους, Ποταμῷ παροικούσας Ἅλυϊ Τμωλίαν θεόν, Δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν,

30 Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων τ' ἀντιζύγοις, Ὁλκοῖς κρεκούσας μάγαδιν, ἔνθα Περσικῷ Νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς. καὶ Φίλλις δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ περὶ μουσικῆς, διαφέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως, φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, σαμβῦκαι, ἰαμβῦκαι, καὶ τρίγωνα κλεψίαμβοι, σκινδαψοὶ, ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γάρ φησι τοὺς ἰάμβους ᾖδον, ἰαμβύκας ἐκάλουν, ἐν οἷς δὲ παρελογίζοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους. μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν, καὶ πρὸς ἴσα τὰ μέρη τῶν ᾀδόντων ἡρμοσμένα, καὶ ἄλλα δ' ἦν παρὰ ταῦτα. καὶ γὰρ βάρβιτος ἢ βάρμος καὶ ἄλλα πλείονα. τὰ μὲν ἔγχορδα, τὰ δὲ ἔντατα κατεσκεύαζον, ἦν γὰρ δή τινα. καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων καὶ χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα, ψόφου μόνον παρασκευαστικὰ, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φησὶ Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου ἐπιχωριάσαι, φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ προσορχεῖσθαί τε καὶ προσᾴδειν ταῖς γυναιξὶν ὄργανά τινα ποιὰ, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις,

40 ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. δηλοῦσθαι δὲ ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστιν ἀρχή. Ἄρτεμι σοί μέ τι φρὴν ἐφ' ἵμερον ὕμνον ἱέναι τε, ὅθεν ἅδε τις ἀλλὰ χρυσοφαεινὰ κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσίν. Ἕρμιππος δ' ἐν θεοῖς τὸ τοῖς κελύφεσι, κρεμβαλίζειν εἴρηκεν ἐν τούτοις. λεπάδας δὲ πετρῶν ἀποκόπτοντες κρεμβαλίζουσι. Δίδυμος δέ φησιν εἰωθέναι τινὰς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας, ἔνρυθμον ἦχόν τινα ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Ἀριστοφάνη ἐν Βατράχοις φάναι. Ἀρτέμων δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Διονυσιακοῦ συστήματος, Τιμόθεόν φησι τὸν Μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαι πολυχορδοτέρῳ συστήματι χρήσασθαι τῇ μαγάδιδι, διὸ καὶ παρὰ τοῖς Λάκωσιν εὐθυνόμενον ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν, δεῖξαι παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα Ἀπολλωνίσκον, πρὸς τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ ἀφεθῆναι. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ τραγῳδίας ὠνομάσθαι φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ Μάγδιος Θρᾳκὸς γένος.

50 Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ, ὃ νῦν φησὶν ἡμεῖς λέγομεν ψαλτήριον, τοῦτ' εἶναι μάγαδιν. ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθεὶς, ἔτι δὲ ὁ τρίγωνος καὶ ὁ ἔλυμος, καὶ τὸ ἐννεάχορδον ἀμαυρότερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι, μάγαδιν δ' ἀποθέσθαι. Σοφοκλῆς δ' ἐν Θαμύρᾳ πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τά τ' ἐν Ἕλλησι ξόαν' ἡδυμελῆ. Τελέστης δ' ἐν ὑμεναίῳ διθυράμβῳ

Μάγαδις.

Καρνέων ἀγὼν Τερπάνδρ.

Λυκούργου χρόνος.

Μάγαδις.

Κρεμβαλίζειν.

πεντάχορδον φησὶν αὐτὸν εἶναι διὰ τούτων, ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν πενταράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστροφῶν τάχος. οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον, ᾧ τῶν Θρᾳκῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησι Νικομήδης ἐν τῷ περὶ Ὀρφέως.

Φοίνιξ.

Φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἔφορος καὶ Σκάμων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων, ὑπὸ Φοινίκων εὑρεθέντα, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ πρώτῳ Δηλιάδος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ φοίνικος τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάσασθαι. τῇ σαμβύκῃ πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν ὡς Σκάμων ὁ προειρημένος, ὀνομασθῆναι δ' αὐτὴν εὑρεθεῖσαν ὑπὸ Σάμβυκός τινος.

Τρίπους.

καὶ περὶ τοῦ τρίποδος δὲ καλουμένου, ὀργάνου δὲ καὶ τούτου μουσικοῦ, ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως, ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ' εἰ γέγονέ ποτε γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τὴν ἀκμὴν σχών, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι περὶ τὴν χειροθεσίαν, ἢ δι' ἣν δή ποτ' οὖν αἰτίαν συντόμως καταλυθεὶς διαλέληθε τοὺς πολλούς. ἦν δὲ παραπλήσιος μὲν Δελφικῷ τρίποδι, καὶ τοὔνομα ἐντεῦθεν ἔσχε, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρείχετο. τῶν γὰρ ποδῶν ἑστώτων ἐπί τινος βάσεως εὐστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκτων δίφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μεταξὺ τρεῖς χώρας τὰς ἀπὸ ποδὸς ἐπὶ πόδα διαστάσας, ἐνέτεινε χορδαῖς ὑπερθεὶς ἑκάστῃ πῆχυν, καὶ κάτω προσαρμόσας χορδοτόνια, καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον κοινὸν τοῦ λέβητος, καὶ τῶν παρηρτημένων ἐνίων ἀποδούς, ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀστείαν, καὶ τὸν ἦχον προσέβαλεν ἀδρότερον. διείλετο δ' ἑκάστας χώρας ταῖς τρισὶν ἁρμονίαις, τῇ τε Δωριστὶ καὶ Λυδιστὶ καὶ Φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἐπί τινος δίφρου πρὸς ταὐτὸν συμμέτρως ἔχοντα τῇ στάσει, διάρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολήν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησάμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ' ὁποίαν ἂν πρώτην ᾕρητο τῶν ἁρμονιῶν, μετέστρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν, εὔτροχον οὖσαν καὶ πρὸς ἑτέραν. οὕτω δ' ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσῆγεν αὐτῷ τὰ συστήματα ἡ τῆς βάσεως εὐκινησία τῷ ποδὶ ψαυομένη, καὶ τὴν χειροθεσίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἤθλει καθ' ἕξιν, ὥστ' εἴ τις μὴ συνεώρα τὸ γινόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων, καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμασθὲν ἰσχυρῶς, μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν εὐθέως.

[illegible] διαφορὰ ἐν μουσικῇ.

τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτόν φησι Μέναιχμος εἰσαγαγεῖν Ἀριστόνικον τὸν Ἀργεῖον τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον περὶ Ἀντίοχον κατοικήσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος Λύσανδρός φησιν ὁ Σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτος μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικὴν μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν εὔογκον ποιήσας, καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ᾗ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο, καὶ περιελὼν τὴν συντομίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισεν καὶ ἰάμβους καὶ μάγαδιν τὸν καλούμενον συριγμόν. καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν περὶ αὐτόν, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν Χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δ' ἐν τοῖς Κυπριακοῖς Στήσανδρον λέγει τὸν Σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς καθ' Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους Ἀμήτορας καλεῖσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινὲς ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδίας εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας, ὃν ἐζήλωσαν Πολύδευκτός τε ὁ Ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ Κυναιθεύς.

Μοχθηρῶν ἀσμάτων ποιηταί.

καὶ μοχθηρῶν δὲ ᾀσμάτων γεγόνασι ποιηταί, περὶ ὧν φησι Φαινίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστὰς γράφων οὕτως. Τελένικος ὁ Βυζάντιος. ἔτι δὲ Ἄργας ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν. τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρύνιδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. τοῦ Ἄργα μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Ἀποβάτῃ οὕτως. Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὅδ' ἢ τίνων ποιητὴς ᾀσμάτων σεμνῶν πάνυ,

Πρὸς τὸν Ἄργαν οὗτος ἡμέρας δρόμῳ κρείττων. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ, Ὁ μὲν γὰρ εὐφυής τις εἶναι φαίνεται, Ὡς δ' εὔρυθμος λαβὼν τὸ μελετητήριον, Εἶτ' ἐσχεδίασε δρομέως ἐν παπαῖ, Μεστὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἄργαν βούλομαι Κωδωνίσας πέμψαι σ' ἀγωνιούμενον, ἵνα καὶ σὺ νικᾷς τοὺς σοφιστὰς ὦ φίλε. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιονίδην ἀναφερομένους ποιήσας πτωχούς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης λέγων οὕτως. Ταῦτ' οὐ μὰ Δία Γνήσιππος, οὐδ' ὁ Κλεομένης Ἐν ἐννέα κατεγλυκαίνετο. καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας δὲ πεποιηκώς, φησίν, τὸν Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἔστιν ἀκούειν, κεῖνος νυκτερινὰ εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ' ἐκκαλεῖσθαι γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον. Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, τίς ἆρ' ἐρωτᾷ μ' οἶδεν ὦ Γνήσιππε, ἐγὼ πολλῇ χολῇ οἴομαι μηδὲν οὕτως μωρὸν εἶναι καὶ κενόν. σκώπτεται δὲ αὐτοῦ εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν Βουκόλοις. Ὃς οὐκ ἔδωκ' αἰτοῦντι Σοφοκλεῖ χορόν, Τῷ Κλεομάχῳ δ', ὃν οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγώ, Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ' ἂν εἰς Ἀδώνια. ἐν δὲ ταῖς Ὥραις, ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας, Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τῶν παρατιλτριῶν, Ἔχων χορὸν Λυδιστὶ τιλλουσῶν μέλη

Πονηρά. Τηλεκλείδης δ' ἐν τοῖς Στερροῖς καὶ περὶ μοιχείας ἀναστρέφεσθαι φησὶν αὐτόν. Κλέαρχος δ'

ἐν δευτέρῳ

ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, τὰ ἐρωτικά φησιν ᾄσματα καὶ τὰ λοκρικὰ καλούμενα, οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς
καὶ Ἀνακρέοντος διαφέρειν. ἔτι δὲ τὰ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν Ὁμήρου ἐπικιχλίδων τὰ πολλὰ διὰ τοῦ ἐμμέ-
τρου ποιήσεως τούτων ἔχεται τινὸς τοῦ πάθους, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσωποδώρου περὶ τὸν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ
τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς τινος διαλόγου ποιήσεώς ἐστιν. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου
διεξελθόντος, περιηνέχθησαν ἡμῖν, καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι πολλάκις ἡμῖν διδόμε-
ναι, οὐ μόνον ταῖς τῶν κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς ῥωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς
τὰς τῶν οἰκετῶν ἀναδεχομένους λειτουργίας. ἑλληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος. ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν ἑρμαίων
ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκε-
τῶν οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι δὲ μηνὶ γεραιστίωνι, πανήγυρις δὲ

Ἑορταὶ ἐν αἷς οἱ δεσπόται τοῖς δούλοις ὑπηρέτουν.

10 τότε γίνεται πολυήμερος, ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι, καὶ οἱ κύριοι
τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς αὐτός φησι Καρύστιος. Βήρωσος δ᾽ ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ λώῳ φησὶ μη-
νὶ ἑκκαιδεκάτῃ, ἄγεσθαι ἑορτὴν σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔ-
θος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στο-
λὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ περ-
σικῶν. Κῷοι δὲ τοὐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ κῳακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσιν,
δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν, διὸ καὶ Φύλαρχον εἰρηκέναι, Σούριοι οἱ μοῦνοι μὲν ἐλεύ-
θεροι εἰσ᾽ ἱερουργοί, Ἀνδράσι πρὸς κάνοισιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἔχοντες, Δούλων δ᾽ οὔτις πάμπαν
ἐσέρχεται οὐδ᾽ ἠβαιόν. Βάτων δ᾽ ὁ σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ αἱμονίας σαφῶς
ἐμφανίζει τὴν τῶν σατουρναλίων ἑορτὴν ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θετταλοῖς πελώ-

Σατουρνάλια, Πελώρια.

20 ρια καλεῖσθαι γράφων οὕτως. θυσίας κοινῆς τοῖς πελασγοῖς γινομένης, ἀπαγγεῖλαί τινα τῷ Πελασ-
γῷ ἄνδρα ᾧ ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ αἱμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γινομένων ῥαγείη τὰ τέμ-
πη ὄρη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμῆσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ πη-
νειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι. καὶ ἀναξηραινομένων τῶν
ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν τὴν
τράπεζαν ἀφθόνως αὐτῷ κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους
ἕκαστον φέρειν, ὅ, τι ἔχοι παρ᾽ αὐτῷ βέλτιστον, καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ ἀπαγγείλαν-
τι, καὶ αὐτὸν τὸν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπουργεῖν,
καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασὶν ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον ἀπομίμημα τοῦ τότε γε-
νομένης ἑορτῆς, καὶ θύοντας Διῒ πελωρίῳ τραπέζας τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι, καὶ οὕτως
30 φιλάνθρωπον τὴν πανήγυριν συντελεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ξένους ἅπαντας ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν,
καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν, καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας μετὰ πάσης παρρησίας ἑστιᾶν, διακονούν-
των αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν, καὶ τὸ σύνολον ἔτι καὶ νῦν Θεσσαλοὺς μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας, προσαγο-
ρεύειν πελώρια. πολλάκις οὖν ὡς ἔφην τῶν τοιούτων ἡμῖν παρατιθεμένων ἐπιδορπισμάτων, ἔφη
τις τῶν παρόντων, Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι, Τί γὰρ ποθεῖ τράπεζα, τῷ δ᾽ οὐ

Δεύτεραι τράπεζαι.

βρίθεται, Πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ Μόσχων τέρειναι σάρκες, χηνεία τε δαὶς,
Καὶ πεμπτὰ καὶ κροτητὰ τοῦ ξουθοπτέρου Πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα, Φησὶν ὁ Εὐρι-
πίδης ἐν κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δ᾽ ἐν ὀλβίᾳ ἔφη, Ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάνθ᾽ ὁμοῦ πωλήσεται,
Ἐν ταῖς ἀθήναις οὐκ ἀκλητῆρες βότρυς, Γογγυλίδες ἄπιοι, μῆλα, μάρτυρες, ῥόδα, Μέσπιλα,
χόρια, χελιδόνες, ἐρέβινθοι δίκαι, † Πυος πυραὶ τε μύρτα, κληρωτήρια, Ὑάκινθος, ἄρνες, κλεψύ-
40 δραι, νόμοι, γραφαί. Μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, οὐ πρό-
τερόν γε ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ. καὶ ὁ Πον-
τιανός, τραγήματα Κράτης φησὶ Φιλέταιρον λέγειν ἐν Φιλαργύρῳ οὕτως, Πλακοῦντες ἐπι-

Τραγήματα.

δορπίσματ᾽ ὠὰ σήσαμα, Ὅλην λέγων τὰν μ᾽ ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν. Καὶ Δίφιλος ἐν τελεσίᾳ,
Τράγημα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμυγδαλαί, Ἐγὼ δὲ ταῦθ᾽ ἥδιστά γ᾽ ἐπιδορπίζομαι. Σώφι-
λος ἐν παρακαταθήκῃ, Ἡδύ γε μετ᾽ ἀνδρῶν ἐστιν ἑλλήνων ἀεὶ Συνάγειν τὸ πρᾶγμα χάριν, οὐχὶ
δύο Κυάθους ἀνεβόησέ τις ὑπόχει κωμάσαι Πρὸς τὴν ταναγρικὴν δεῖ γάρ, ἵν᾽ ἐκεῖ, Κατα-
κλιθεὶς ἐπιδορπίσηται τὰς ὠνείας ματτύας. Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ
ἐν τούτοις, πάντα τε εὐώδη ἐφαίνετο τοῖς κατεχοῦσιν ἡ γῆ. καὶ τὸν ἡμέτερον δὲ καρπὸν πλεῖστον
ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια. Τρύφων δέ φησι τὸ πα-
50 λαιόν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν. ὕστερον δὲ πολ-
λά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ᾽ ἐν φρεωρύχῳ φησὶ πε-
ρὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν λέγων ἀμύγδαλα κάρυα ἐπιφορήματα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ, καὶ
Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. καὶ ἐπιδορπίζεσθαι δ᾽ ἔλεγον τὸ ἐντραγεῖν καὶ ἐπιδειπνῆσαι, ἅπερ Ἄρχιππος ἐν

Ἐπιδορπίσματα.

Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ἐπιφορήματα καλεῖ διὰ τούτων, ἐπ' ἐσθίεις ἐπιφορήμασί τ' ἄλλοις γέμουσα. καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ, σιτίοισι δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς. τὸ μὲν τοι κατὰ τὴν παροιμίαν, λεγόμενον ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα, τέλος τί ἐστιν καὶ ψαμμίον, ὡς Ἀριστείδης φησὶν ἐν τρίτῳ περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος τὸ μὲν παλαιόν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε,

Ἀμύγδαλα καρύδια ἐπιφορήματα. Πλάτων δ' ἐν Μενέλεῳ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα, λέγων οὕτως, Εἰπέ μοι ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. ὁ γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, τὰ τραγήματα φησὶ λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων † τρωγάλια γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι. Πίνδαρος δ' ἐστὶν ὁ εἰπὼν δεῖπνου δὲ λήγοντος γλυκὺ τρωγάλιον, καὶ περὶ παιδὶ ἄφθονον βοράν. οὕτως γὰρ περὶ τὸν Εὐριπίδην ἀποβλέψαντα ἐστὶν εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν, ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον ὡς ἁδὺς βίος.

Ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν ὀλυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος ἱερουργίας διηγούμενος, τραπέζαισί τ' ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον. ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν. οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Ἀχαιὸς ἐν Ἡφαίστῳ σατυρικῷ, θοίνην δὲ πρῶτον τέρψομεν πάρεστι δέ, Τὸ δεύτερον τῷ μακκολάστου τρόπῳ, Μύρῳ σε χρίσαι πάμπαν εὔοσμον δέμας, Ὕδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως, Ναὶ τράπεζα γ' ἐκποδὼν ἐπαίρεται. Ἀριστοφάνης σφηξίν, ὕδωρ κατὰ χειρὸς τὰς τραπέζας εἰσφέρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἐπαγορεύει διὰ τούτων. τὸ μὲν οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον, ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς Ἕλλησιν. ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται, διόπερ οὐ καλῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν. οὕτως γὰρ ἐπιδορπισμὸς τραγηματισμός τίς ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα. Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς Τροφωνίου καταβάσεως φησὶν οὕτως, ἔτι τῇ πολλῇ δαπάνῃ ἐν τοῖς δείπνοις περιέχουσα δευτέρα τράπεζα προσεγένετο, καὶ στέφανοι, καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα. ἐδίδοτο δὲ καὶ ᾠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῷα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Ἀντιφάνης ἐν λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως, Οἶνον θάσιον πίνοις ἂν εἴ τις ἐγχέαι, Πρὸς ἀμυγδάλας δέ πως ἔχεις εἰρωνικῶς, Μαλακὰς σφόδρα δ' εἴ ἐς μέλιτι προσπαίζειν βίᾳ Μελίπηκτα δ' εἰ σε προσφέρει, τρώγοιμ' ἄν, καὶ ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν. ἄλλω † δ' ἄν τινος ἐν δὲ ὁμοίοις. Εἶτ' ἐπεισῆγε χορείαν ἢ τράπεζαν δευτέραν, Καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς. Ἄμφις δ' ἐν γυναικομανίᾳ, Ἤδη ποτόκισας βίον ἀληλεμμένον Λαχοτυχεῖν ἐστι σαφῶς, ἄμητες, οἶνος ἡδύς, ᾠά, σησαμαῖ, μύρον, Στέφανος, αὐλητρὶς ὦ Διοσκόρω,

Ὀνόματα τῶν δώδεκα θεῶν διελήλυθας. Ἀναξανδρίδης ἀγροίκοις, ὡς δ' ἐστεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο, Τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεούς, Καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἐν δόλον, οὔτ' ᾔδειν ἐγώ, Οὕτω παρέζων χρυσῶς οὐκ ἔζων τότε. Κλέαρχος πανδρόσῳ, Λαβ' ὕδωρ κατὰ χειρός. μηδαμῶς. καλῶς ἔχει λαβ' ὦ γαθέ, Οὐδὲν χεῖρον παῖς, ἐπιτίθει δὲ τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα, Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα, Οὐχὶ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε. Ἄλεξις πολυκλείᾳ. ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια. Ὁ πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα, Τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως, κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας. Καὶ ἐν ὁμοίᾳ. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀντιδότου φέρεται, Οὐδὲ φιλόδειπνός εἰμι μὰ τὸν Ἀσκληπιόν, Τραγήμασιν δὲ χαίρω μᾶλλον, εὖ πάνυ Τραγήματα αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται Τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγειν, Παρέχειν ἄμητας, καὶ λαγῷα, καὶ κίχλας, Τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκαρυκευμένοις. Ὄψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ' ὦ θεοί. Ἄπιον δὲ καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Πάμφιλος, ἐπίκλεια φησὶ καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. Ἔφιππος ἐφήβοις, χόνδρος μετὰ τ' εἰσῆλθεν μύρον Αἰγύπτιον,

Φοινίκου βῖκος τις ὑπανεῴγνυτο, Εἶτ' ἀτελῆ τραγήματα ἔθηκε πυραμοῦς, ἄμης, ᾠόν, ἐκατόμβη, ταῦτα ταῦτα ἐτεχνώμεθα, ἐμασώμεθ' οὕτως ἀνδρικῶς. ὅσ' ἔχομεν καὶ γὰρ παραμασύντας τινὰς παραβόσκομεν. καὶ ἐν κύδωνι, καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον κόκκος, ἐρέβινθος, κύαμος, χόνδρος, τυρός, μέλι, σησαμίδες, βράχος, βρυγμός, μνοῦς, πυραμίδες, μῆλον, κάρυον, γάλα, καννάβιδες, κόγχαι, χυλός, Διὸς ἐγκέφαλος. Ἄλεξις φιλίσκῳ, τράπεζαν ἀπονίψασθαι δοτέον, προσοίσειος στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχάρις, τραγήματα. δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἄπτεον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ κυθήριος Φιλόξενος ἐν τῷ δείπνῳ δευτέρων τραπεζῶν μνημονεύων πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν παρακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν. Τὰς δὲ

hymno primo

Philoxeni dito... [illegible]

δὴ πρόσθεν

δὴ πρόσθεν μολούσας λιπαραυγεῖς πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἰσέφερον γεμούσας, τὰς ἐ-
φαμέριοι καλέοντι νῦν τραπέζας, ἀθάνατοι δέ τ' ἀμαλθείας κέρας. ταῖσι δ' ἐν μέσσαις ἐγκαθ-
ιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς λευκὸς μυελὸς γλυκερὸς λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλιγκίοισι πέπλοις συγ-
καλύπτων ὄψιν αἰσχύνας ὕπο μὴ καταδῃς μηλογενὲς πῶυ λιπὼν ταῖς ἀνάγκαις ξυρὸν ἐν ξηροῖς ἀρι-
σταίου παλιρρύτοισι παγαῖς. τὸ δ' ὀνόμαζον μυελός. Χερσὶν δ' ἐπέθεντο κόμιον μαλακαῖς τὴν δ' ἐ-
ξαμμένην, ὅτι καὶ δισσὰ τὶς ἀζανὸς καλέοντι ξόγματα. ἐπεί τ' ἐπένθεμεν ἐν κατάκνα κομιγες πε-
φρυγμένων. πυροβρομολευκερεβινθακάνθων. † Μεκτριτυασδυβρώματος πάντ' ἀναμικτον † ἀμπυ-
ρικηροιδυσιχας. παρεγίνετο τούτοις ταύτῃ ὁ κολχομανὴς τοξαιστιλεοξανθιπίπαν λαπυρὸς, χοι-
ρινοσάγεα δὲ κύκλῳ τὰ ὁμοφλακτὰ ἀνάριθμα, καὶ μελίπηκτα τετυγμένα ἀφθόνως ἀσαμόφλακ-
10 τα. τυρακίνας τε γάλακτι καὶ μέλιτι συγκαταφυρτόσης ἄμυλος, πλατάνιστα. σαμοευτοπά-
γη ἢ καὶ ζωσιλαιοπάγη πλάτυντος ἀσαμόπασα πέμματα καὶ θερεβινθοκνακοσυμμιγᾶσα πάλ-
λαις θάλλοντα ὥραις ὠάτε ἀμυγδαλίδας τὰν μαλακόφλοια, ὧν τετράκασι παισὶν ἀδυίδην κά-
ρυα. ἄλλα τε ὅσσα πρέπει παρὰ θοίναν ὀλβιόπλουτον. πόσις δ' ἐπεραίνετο κότταβοί τε λόγοι τε
πυκινάς. ἔνθα τι καινὸν ἐλέχθη κομψὸν ἀθυρμάτιον, καὶ ἐθαύμασαν αὐτὸ ἔπειτα ἐπῄνεσαν. ταῦ-
τα ἐστὶν ὁ κυθήριος Φιλόξενος, ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τριταγωνιστῇ φησίν, Πολύ γ' ἐστὶ πάν-
των τῶν ποιητῶν διάφορος Ὁ Φιλόξενος. πρῶτα μὲν γὰρ ὀνόμασιν Ἰδίοισι καὶ καινοῖσι χρῆ-
ται πανταχοῦ, Ἔπειτα μέλη μεταβολαῖς καὶ χρώμασιν, Ὡς εὖ κέκραται. θεὸς ἐν ἀνθρώποι-
σιν ἦν Ἐκεῖνος εἰδὼς τἀληθῶς μουσικήν Οἱ νῦν δὲ κισσόπλεκτα καὶ κρηναῖα, καὶ Ἀνθεσι-
πότατά τε μέλεα μελέοις ὀνόμασι Ποιοῦσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη. πλακούντων δὲ ὀνό-
20 ματα πολλῶν καταλεξάντων, ὅσων μέμνημαι, τούτων σοι καὶ μεταδώσω. οἶδα δὲ καὶ Καλλίμα-
χον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, ἀναγράψαντα πλακουντοποιικὰ συγγράμ-
ματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, ἔτι δὲ Φαίτου. ἡμεῖς δὲ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόμα-
τα πλακούντων, ὧν σοι καὶ μεταδώσομεν, οὐχ ὡς τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει, ὃν Ξαν-
θίππης καταγελασάσης, οὐκοῦν ἔφη οὐδὲ σὺ μεθέξεις τούτου. τοῦτο δὲ ἱστόρησεν Ἀντίπατρος ἐν τῷ
πρώτῳ περὶ ὀργῆς. ἐγὼ δὲ φιλοπλάκουνδος ὢν οὐκ ἂν περιεῖδον τὸν θεῖον ἐκεῖνον ὑβριζόμενον πλα-
κοῦντα. μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ ποιητῇ οὕτως, Μόνος δὲ ἄγευστος
ἄσπλαγχνος ἐνσιτίζομαι, Ἀβλάκουντος ἀλιβάνωτος. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς κώμης ἀμνήμων εἰμί,
ἣν πλακοῦντα φησὶ καλεῖσθαι Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δωδεκάτῳ τρωϊκοῦ διακόσμου τῶν ὑπο-
πλακίων θηβῶν, φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἕξ. περισπαστέον δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνο-
30 μαστικήν. συνῄρηται γὰρ ἐκ τοῦ πλακόεις, ὡς τυρόεις τυροῦς, σησαμόεις σησαμοῦς. εἴρηται δὲ κατ' ἔλλει-
ψιν τοῦ ἄρτος. ὅτι δὲ καλοὺς πλακοῦντας ἐν παρίῳ τῷ ἑλλησποντίῳ φαγεῖν ἐστιν, οἱ ἐπιδημήσαντες
μαρτυρήσουσιν. Ἄλεξις γὰρ πεπλάνηται λέγων τοὺς ἐκ πάρου. λέγει δὲ οὕτως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
Ἀρχιλόχῳ, Ὦ τῆς εὐτυχοῦς ναίων πάρον ὄλβιε πρέσβυ, Ἡ κάλλιστα φέρει χώρα δύο τῶν συμπά-
σων, Κόσμον μὲν μακάρεσσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλακοῦντας. ὅτι δὲ καὶ οἱ σάμιοι διαφέροντες
εἰσὶ πλακοῦντες, Σώπατρος ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι, Πλακουντοποιὸν
ὠνομασμένην σάμον. ἐγχύτων δὲ πλακούντων μνημονεύει Μένανδρος μὲν ἐν ψευδηρακλεῖ, Οὐκ
ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδὲ ὅσα σὺ Εἴωθας εἰς ταὐτὸ καρυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν, ᾠά. ἅπαντα
γὰρ τἀναντία, Νῦν ἐστὶν ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ Πλακοῦντας, ὀπτᾷ χόνδρον, ἕψει, καὶ φέρει
Μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δὲ ἀντιπαρατεταγμένη Κρέα διο-
40 πτᾷ καὶ κίχλας. Εὐάγγελος δ' ἐν ἀκαλυπτομένῃ, τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπας, ἓξ δὲ τῶν ἀν-
δρῶν. Τὸ δὲ δεῖπνον ἐντελὲς καὶ μηδὲν ἐλλιπές, Λαμπροὺς γενέσθαι βουλόμεθα τοὺς γάμους. Οὐ
παρ' ἑτέρου δεῖ πυθέσθαι. πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ, Τῶν μὲν ἐλαιῶν ἄφελε πάνθ' ὅσα βούλει γέμων,
Εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες, δέλφακα, Χοίρους, λαγωούς, ὡς ἀλαζὼν ὁ κατάρατος Θρῖα, τυ-
ρόν, ἐγχύτους, πᾶν δρόμων, κάνδυλον Ὠά τ' ἀμύλιον τὸ πέρας, Ὕψος τῆς τραπέζης πήχεων τρι-
ῶν, Ὥς τε τὸν δειπνοῦντ' ἐπαίρειν αὐτὸ βούλεσθαι λαβεῖν. Ἄμης. πλακοῦντος γένος. Ἀντιφάνης ἄμη-
τες ἄμυλοι. Μένανδρος ὑποβολιμαίῳ, τὴν ἄμητα χαιρίσαντα καίειν ἐς πέμπτην τινά. Ἴωνες δὲ ὥς φησι
Σέλευκος ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄμην αὐτὸν καλοῦσι. καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης, αὐτόμαται δὲ
κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. διακόνιον. Φερεκράτης ὑπὸ τῆς ἀπληστίας δια-
κόνιον ἔπειθεν ἀμφιφῶντ' ἔχων. ἀμφιφῶν. πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δὲ ἐν κύκλῳ καό-
50 μενα δᾳδία. Φιλήμων ἐν πτωχῇ ἢ ῥοδίᾳ Ἄρτεμι φίλη δέσποινα, τοῦτόν σοι φέρω ὦ πότνι' ἀμφιφῶν-
τα καὶ σπονδάσιμα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι,
καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβά-
νεται ἡ σελήνη ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται. Βασυνίας,

Ἀντιφάνους περὶ Φιλοξένου.

Πλακοῦντες.

Σῆμος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης φησὶ νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνί-
ας καλουμένους. ἐστὶ δὲ ἑφθὸν πύρινον σταῖς σὺν μέλιτι, καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα ἰσχὰς καὶ κά-
ρυα τρία, στρεπτοί καὶ νήλατα. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶν-
τος περὶ τοῦ στεφάνου, ἐπίχυτον. Νικοχάρης ἐν χειρογάστορσιν. Ἐγὼ μὲν ἄρτους, μάζαν, ἀθάρην,
ἄλφιτα. Κόλλικας, ὀβελίαν, καὶ μελιττοῦταν, ἐπιχύτους, Πτισάνην, πλακοῦντας, δενδα-
λίδας, ταγηνίας. Πάμφιλος δὲ τὸν ἀττανίτην καλούμενον ἐπίχυτον φησὶ καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀτταν-
του Ἱππῶναξ ἐν τούτοις μνημονεύει, οὐ κατταγάς τε καὶ λαγὼς καταβρύκων, οὐ τηγανίας σησάμοι-
σι φαρμάσσων, οὐδ᾽ ἀττανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων. Κριῖον. πλακοῦς ἄρτος ὃν Ἀργεῖοι παρὰ
τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσι. ὀπτᾶται δ᾽ ἐν ἄνθραξι καὶ καλοῦνται ἐπ᾽ αὐτὴν οἱ φίλοι,
παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος ὥς φησι Φιλήτας ἐν ἀτάκτοις. Γλυκίνας, ὁ διὰ γλυκέος καὶ
ἐλαίου πλακοῦς παρὰ Κρησίν, ὥς φησι Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Ἐμπέπτας. ὁ αὐτός φησι πύρι-
νος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμικτος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ διὰ τοῦ τυ-
ροῦ σκευαζόμενα πλακούντια, ἐγκρίδες, πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, καὶ μετὰ τοῦτο μελιτούμε-
νον. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Στησίχορος διὰ τούτων, χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας ἄλλα τε πέμματα καὶ
μέλι χλωρόν. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος, καὶ ἐν τοῖς χειρογάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν
Δαναΐσι, καὶ ποικίλην φησὶν αὐτὸν εἶναι ἐν τούτοις μηδ᾽ ἅρμα εἶναι Ἐγκριδοπώλην. Φερεκράτης δ᾽
ἐν Κραπατάλλοις, τοῦτ᾽ ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἁρπάζεται τὰς ἐγκρίδας. Ἐπικύκλιος πλακοῦς τις
παρὰ Συρακουσίοις οὕτω καλούμενος, καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ. Γοῦρος
ὅτι πλακοῦντος εἶδος, ὁ Σόλων ἐν τοῖς ἰάμβοις φησί, Πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια, Οἱ δ᾽
ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους Γούρους φακοῖσι, κεῖθι δ᾽ οὔτε πεμμάτων Ἄπεστιν οὐδέν,
ὅσσ᾽ ἂν ἀνθρώποισι γῆ Φέρει μέλαινα πάντα δ᾽ ἀφθόνως πάρα. Κυριβάνας. πλακοῦντάς τι-
νας ὀνομαστικῶς Ἀπολλόδωρος παρ᾽ Ἀλκμᾶνος, ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν γ΄ περὶ Ἀλκμᾶνος τὸ σχημα-
τοειδὲς εἶναι φάσκων αὐτούς. χρῶνται δὲ αὐτοῖς Λάκωνες πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις. περιφέρεσ-
θαι αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκό-
λουθοι. Κριμνίτης πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ἰατροκλῆς ἐν τῇ περὶ πλακούν-
των ἀναγραφῇ. Σταιτίτας. πλακοῦς ποιός, ἐκ σταιτὸς καὶ μέλιτος, μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας
γάμῳ. σταῖς δ᾽ ἐστὶν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον μέλιτος ἐπιβαλλομένου, καὶ σησάμης καὶ τυροῦ
ὡς Ἱεροκλῆς φησιν. Χαρίσιος. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν δαιταλεῦσιν. ἐγὼ δὲ νῷν
πέμψω πλακοῦντ᾽ ἑσπέραν χαρίσιον. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Ἀγκυλίωνι, ὥσπερ ἄρτι αὐτοῦ ὄντος οὑτω-
σὶ λέγει, ἐξεπίλησας ἀρτίως πέπτουσα τὸν χαρίσιον. Ἐπιδαιτρον. πλακούντων διασμάτιον μετὰ
τὸ δεῖπνον ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων. Ναῖος. ἄρτος πλακουν-
τώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου κατασκευαζόμενος. Ψωθία. τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης Κραπατάλ-
λοις, λήψει δ᾽ ἐν ᾅδου κραπάταλλον τριωβόλου καὶ ψωθία. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεό-
δωρος ἐν ἀττικαῖς γλώσσαις, τοῦ ἄρτου τὰ ἀποψαυόμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἅτινας ὀνομάζειν ἀπα-
ράγυς. Ἴτριον. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γινόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀνα-
κρέων οὕτως, ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτοῦ ἀποκλάς, οἴνου δ᾽ ἔπιον κάδον. Σοφοκλῆς Ἴριδι, Ἐγὼ
δὲ πεινῶ σ᾽ αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω. Ἀμόραι, τὰ μελιτώματα. Φιλήτας ἀτάκτοις. ἀμόρας φησὶ κα-
λεῖσθαι μελιτώματα δ᾽ ἐστὶ πεπεμμένα. Ταγηνίτης. πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος. μνη-
μονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ, ταγη-
νίας ἤδη τετίασαι χλιαροὺς σίζοντας, ὅταν αὐτοῖς ἐπιχέῃς μέλι. καὶ Κρατῖνος ἐν νόμοις, καὶ δρό-
σον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς Ἐλαφηβολίοις ἀναπλαττόμενος,
διὰ σταιτὸς καὶ σησάμου. Νασός, πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκείας. Χόρια, βρώμα-
τα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. Ἀμορβίτης. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. οὗ-
δὲ πάντα πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἰατροκλῆς. σησαμίδες, ἐκ μέλιτος καὶ σησάμου
πεφρυγμένου καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. Εὔπολις κόλαξιν ὃς χαρίτων μὲν ὄμνυσι, καλλα-
βίδας ἢ βαίνει, σησαμίδας ἢ χέζει, μῆλα ἢ χρέμπτεται. Ἀντιφάνης Δευκαλίωνι, σησαμίδας ἢ μελί-
πηκτα, ἢ τοιοῦτό τι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἔφιππος ἐν Κύδωνι προέκειται τὸ μαρτύριον. Μυλλοί.
Ἡρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ θεσμῶν, ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν Θεσ-
μοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάσασθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν
Σικελίαν μυλλούς, καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς. Ἐχῖνος. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπι-
στολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν ἀττικὴν ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ, γράφει οὕ-
τως, τῇ δὲ περὶ τῶν ἀμητῶν δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐχῖ-
νον, ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν μετὰ κεφαλαίου. παραγινομένου δὲ σου, συντεθέντος κατὰ τοὺς ἐν Ῥόδῳ νόμους

ἀναμασησά-

ἀναμασησάμενος πειράσομαι πλείω περιθεῖναι λόγον. Κοτυλίσκοι. Ἡρακλέων δ' ὁ Ἐφέσιος πλα-
κοῦντάς τινας φησὶν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ τρίτου μέρους τῆς χοίνικος γινομένους. Χοίριναι. τούτων
μνημονεύει Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων καὶ τῆς πυραμοῦντος καλουμένης διαφέρειν λέγων τῆς
πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην ἐκ πυρῶν πεφωσμένων, καὶ μέλιτι δεδευμένων. αὕτη
δὲ ἆθλα τίθεται ταῖς παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι. Χρύσιππος δὲ ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομέ-
νῳ ἀρτοκοπικῷ, εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει, ταραντῖνον, κρασιανὸν, σικελικὸν, κλοῦ-
στρον, ἰδύβια, μαρυπτὸν, πλίκιον, γουττᾶτον, μουστιανὸν, τοῦτον φησὶ μάξεις δὲ οἴνῳ καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ.
ἡδονικώτερον γὰρ γίνεται, κλοῦστρον κοσιανὸν, κροῦστον τετρᾶδον, κροῦστον ταβωνιανόν. Μουστά-
κια δὲ οἰνομέλιτος, μουστάκια συστάματα, κροῦστον πύριον, γαστρωμάνιον, παυλιανόν. ἐκ τυροῦ δέ
φησι γίνεται πλακούντρια τάδε, ἔγχυτος, σκιρβλίτης ὁ Βίτυλλος. γίνεται δὲ καὶ ὁ ἄλικος σὺν Βί-
τυλλος, σπεῖρα καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται, λούκολλοι, ἀργυροτρύφημα, λίβος, κίρκος, ἀξάφας κροῦστος
πλακοῦς. γίνεται δέ φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ φθοῖς οὕτω γίνεται, τυρὸν ἐκπιέσας τρίβε καὶ ἐμβα-
λὼν εἰς κόσκινον χαλκοῦν διήθει, εἶτ' ἐπίβαλλε μέλι καὶ σιλιγνίτου ἡμίναν, καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν.
κάτιλλος δὲ ὀρνᾶτος ὁ λεγόμενος παρὰ ῥωμαίοις οὕτω γίνεται θριδάκας πλείονας ξέσον, καὶ ἐμβαλὼν
οἶνον εἰς θυείαν τρίβε τὰς θρίδακας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σιλίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμ-
πιεσθὲν ἐάσας μετ' ὀλίγον, τρίψον αὖθις προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν
τρίψας, ἕλκυσον λάγανον καὶ λεάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερμότατον εἰς ἠθ-
μὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ἄλλα πλακούντων γένη, ὀστρακίτις, ἀτταγίτης, ἄμυλον, τυροκόσ-
κινον τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς, θὲς εἰς ἄγγος, εἶτ' ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθεὶς, δίαγε τὸν τυρόν.
ὅταν δὲ μέλλῃς προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὔταρκες ἐπάνω. ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται, εἰς
γάλα βαλὼν μέλι, ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μι-
κρὰ, ἐπίβαλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὀῤῥὸν, καὶ ὅταν σοὶ δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος
μετάβαλλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, φλαβελλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν
οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται, καὶ γὰρ αὐτῶν ποιεῖ χρείαν. Κοπτοπλακοῦς ἐν Κρήτῃ δέ φησι πλακοῦν-
τιον ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως. κάρυα θάσια καὶ ποντικὰ καὶ ἀμύγ-
δαλα, ἔτι δὲ μήκωνα, ὃν φρύξας θεράπευσον καλῶς, καὶ εἰς θυείαν καθαρὰν τρίψον ἐπιμελῶς,
συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάλαξον μέλιτι ἑψημένῳ προσβαλὼν πέπερι πλεῖον καὶ μάλαξον. γί-
νεται δὲ μέλαν διὰ τὴν μήκωνα, διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον, εἶτα σήσαμον λευκὸν τρί-
ψας, μάλαξον μέλιτι ἑψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγάνια δύο, καὶ ἓν θὲς ὑποκάτω καὶ τὸ ἄλλο ἐπά-
νω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γένηται, εὐρύθμησόν τε αὐτό. ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύ-
σιππος. Ἁρποκράτιον δὲ ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων, τὴν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κα-
λουμένην παγκαρπίαν καλεῖ. ἴτρια δ' ἐστὶ ταῦτα συντεθρυμμένα μετὰ μέλιτος ἑψόμενα, καὶ
μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συντεθέντα περιδεῖται βύβλῳ λεπτῇ ἕνεκα τοῦ συμμένειν. πόλ-
του δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν οὕτως, ἤδη παρέξει πυάνιόν τε πόλτον, χίδρον τε λευκὸν, κηρίναν τ'
ὀπώραν. ἔστι δὲ τὸ πυάνιον ὥς φησι Σωσίβιος πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη. χίδρον δὲ οἱ ἑφ-
θοὶ πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ οὕτως λέγει ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ,
πόντον ἕψειν ὄρθριον. καὶ τῶν καλουμένων δὲ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις
οὕτως, ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ τοῦ στόματος μελικηρίδας. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Οὐλ-
πιανὸς ἔφη, πόθεν ὑμῖν ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοὶ, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνη-
σαν οἱ σεμνότατοι οὗτοι συγγραφεῖς Χρύσιππος καὶ Ἁρποκράτιον, διαβάλλοντες καλῶν ὀνόμα-
τα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ. τίς δὲ καὶ ἡμίναν Ἑλλήνων ὠνόμασεν, ἢ τίς ἀμύλου μνημονεύει. ἀπαν-
τήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ Λαρηνσίου, καὶ εἰπόντος τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμε-
να ποιήματα πεποιηκότες οἴδασιν, κἂν τῷ Χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτως λέγεται, καὶ πιεῖν ὕδωρ
διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδο-
ξοι Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητὴς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων τὴν πολιτείαν ἐπι-
γραφομένην. Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς, Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος, ἢ Σικυώνιον, τὸν
κανόνα καὶ τὰς γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. τοῦ δὲ ἀμύλου μνημο-
νεύει Τηλεκλείδης ἐν στεῤῥοῖς οὑτωσὶ λέγων, Φιλῶ πλακοῦντα θερμὸν, ἀγριάδας οὐ φιλῶ, Χαί-
ρω λαγῴοις ἐπ' ἀμύλῳ καθημένοις. Τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κοπτήν τι-
να καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετε ἡμῖν ὦ λύχνοι τίς τοῦ ὀνόματος τούτου τῶν
ἐνδόξων μνημονεύει. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πράσον κοπτὴν φησὶ καλεῖσθαι Διονύσιος
ὁ Ἰτυκαῖος ἐν γεωργικῶν. τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς
ἐν τῷ περὶ γρίφων οὑτωσὶ λέγων, σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια ἀπὸ τῶν, τρίπους, χύτρα, λυχνεῖον,
ἐχῖνα,

ἀκταῖα, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, πυξίς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατήρ, ῥα-
φίς. καὶ πάλιν ὄψων οὕτως ἔτνος, φακῆ, τάριχος, ἰχθῦς, γογγύλη, σκόροδον, κρέας, θύννιον, ἅλμη,
κρόμμυον, σκόλυμος, ἐλαία, κάππαρις, βολβός, μύκης. ἐπὶ τε τῶν πραγμάτων ὁμοίως, ἅμης, πλα-
κοῦς, ἔντιλτος, ἴτριον, ῥοδέον, ἐρέβινθος, σησάμη, κοπτή, βότρυς, ἰσχάς, ἄπιος, περσικά, μηλέα, ἀμυγ-
δαλα. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. ὁ δὲ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πύλαι δράμα-
τι φησίν, τίς δ' ἀναρίθμου μήκωνος εὗρε κοπτάς, ἢ κυνοκοπύρους ἡδονὰς πραγμάτων ἔμιξεν. ἐπί-
χεις ὦ καλέ μου λογιστὰ Οὐλπιανὲ τὴν κοπτήν, ἧς συμβουλεύω σοι ἀπεσθίειν. καὶ ὃς οὐδὲν μελλήσας ἀνε-
λόμενος ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων, ἔφη ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' οὐκ ἐσθίειν σε προσέταξα καλὲ ὀνο-
ματοθήρα, ἀλλὰ μὴ ἐσθίειν. τὸ γὰρ ἀπεσθίειν οὕτως εἴρηκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδοποιὸς Θεόπομπος,
Παῦσαι κυβεύων μειράκιον καὶ τοὺς ἕλικας, Διαχρῶ τὸ λοιπὸν κοιλίαν σκληρὰν ἔχεις, Τὰ πε- 10
τραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπεσθίειν, Ἡ βὺξ ἄριστον δεῖν εἰς εὐβουλίαν, Ταύτην πόνος καὶ ῥᾷον ἐστι τὴν
οὐσίαν. Χρῶνται δὲ τῷ ἀπεσθίειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐσθίειν, ὡς Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις. οἴμοι τά-
λας δάκνει δάκνει ἀπεσθίει μου τὴν ἀκοήν. ἐπὶ τούτῳ ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρος καὶ δυσχερὰς σφόδρα, ἀλλὰ μὴν

Πιστάκια.

ἔφη παράκειται ἡμῖν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καὶ ψιττάκια. ἅπερ ἦν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυ-
σοῦς δέκα στατῆρας κατὰ τὸν ποντικὸν λιχνοδαίτην, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. σιωπήσαντος δὲ Δημο-
κρίτου, καὶ ἐπεὶ ἀπορεῖ ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρος μὲν ὁ κολοφώνιος ἐν τοῖς θηριακοῖς μνη-
μονεύων αὐτῶν φησίν, ψιττάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλέοισιν ὁμοῖα. γράφεται δὲ καὶ βιστάκια ἀμύγ-
δαλα ὄντα πέφανται. καὶ Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως. φέρει
δὲ καὶ τὸ περσέον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον, ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρ-
πὸν ἀφίησι λευκόφλοιον ὄντα, καὶ μακρὸν παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρόπον, ἀλλήλοις 20
ἐπιβάλλει. τὸ δ' ἔνδον ἔγχλωρον καὶ τοῦ κωνίου τῶν στροβίλων ἧττον μὲν εὔχυμον, εὐώδη δὲ μᾶλλον.
οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως, καὶ τὴν μελίαν καὶ
τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσιν. καὶ οὗτοι μὲν διὰ τοῦ π πιστάκια ταῦτα ὠνό-
μασαν. ὁ δὲ Νίκανδρος δασέως ψιττάκια, Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια. περιβλέψας οὖν ἐν τούτοις τοὺς
παρόντας, καὶ τυχὼν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν παρακειμένων λελέ-
ξεταί μοι, ἵνα μὴ τῆς πολυμαθείας ἀγασθῆτε. ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κα-

Κόνναρον.

λουμένων κοννάρων, καὶ παλιούρων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν
περὶ τῆς πατρίδος, λέγων οὕτως. κεραυνοῦ δὲ σκήψαντος εἰς τὸν τάφον, ἀνεβλάστησεν ἐκ τοῦ σή-
ματος δενδρίον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δενδρίον μεγέθει μὲν πτελέης καὶ πεύ-
κης, οὐθὲν μεῖον. ἀκρέμονας δὲ ἔχει θαμινὰς καὶ δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας. τὸ δὲ φύλ- 30
λον τέρεν καὶ χλωρόν, τῇ φυῇ περιφερές. καρποφορεῖ δὲ δὶς τοῦ ἔτεος, ἦρός τε καὶ φθινοπώρου.
γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπός, μέγεθος κατὰ φαυλίην καὶ ἐλαίην, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύ-
τῃ προσείκελον. διαλλάσσει δὲ τῇ χυμοῦ ἡδονῇ, καὶ τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπός, καὶ ἐπὴν αὐαν-
θῇ ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα, καὶ πατέοντι ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐ δὲ ὕδατι δεύοντες ἀλλὰ φαύ-

Παλίουρος.

λως ἕψοντες ὅπερ πέφυκεν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπι φησὶν παλιούρου κλάδον. Θεόπομπος δ' ἐν
εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν. καὶ Δίφιλος ὁ σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσ-
φερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖς νοσοῦσι. τούτων δὲ πρῶτον ἐμνήσθην ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι
ἡμῖν παράκειται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν
παρακείμενα ἔλαβον, καὶ ζητηθέντος ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βυβλίῳ ἐντυχών, ἀνελεξάμην.

ἄπια.

ἑξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ἀπίων, ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ Πελοπόννησος ἀπία ἐκλήθη, διὰ 40
τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτόν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ τὰς ἀπίους ἐν ὕδατι εἰσέ-
φερον εἰς τὰ συμπόσια, Ἄλεξις ἐν βρεττίᾳ παρίστησιν διὰ τούτων, εἶδες ποτὲ πέπνευσιν ἀνθρώποις
ἀπίους παρακειμένας. Ἐν ὕδατι πολλῷ πολλάκις δήπου, τί οὖν Οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος
λαμβάνει Τὴν ἐπινεύουσαν τῇ πεπαιτέρῳ ἀεί, Δηλονότι. αἱ δὲ αἱ μαμαλλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι,

ἀμαμηλίδες.

ὥς τινες οἴονται. ἀλλ' ἕτερόν τι καὶ ἥδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησίν, ὁ Χῖος οὐκ οἶδας
ὡς ἀμαμηλίδας ποιεῖ. ὅτι δὲ οὐδὲν ἕτερον τῆς ἀπίου, καὶ ἥδιον. Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ γεωρ-
γικῶν, περὶ Κίου γοῦν τῆς νήσου λέγων γράφει οὕτως, ἀπίους ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, κατὰ τὰς ἐν Ἰωνίᾳ
καλουμένας ἀμαμηλίδας. εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι. Αἴβλιος δ' ἐν πέμπτῳ ὁρων
σαμίων, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' ἐν τοῖς περὶ γλώσσης καὶ

Ἐπιμηλίς.

ὀνομάτων, ἐπιμηλίς φησιν ἀπίου γένος. Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ περὶ γεωργικῶν, φωκίδας φησὶν εἶδος 50
ἀπίων εἶναι. ῥοιῶν δὲ σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν γεωργοῖς μνημονεύει, καὶ
ἐν ἀγήρῳ πλὴν ἐλαδίων καὶ ῥόας. ῥοίδιον μέν τοι ὡς βοΐδιον τὸ ὑποκοριστικόν. Ἀντιφάνης ἐν Βοιωτίᾳ.
ἐνεγκεῖν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοιῶν τῶν σκληροκόκκων. Ἐπίλυκος φωραλίσκῳ, μῆλα καὶ ῥόας λέγεις Ἄλεξις
μνηστῆρσι,

μυκτῆρσι, ῥόαν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. σίδας δὲ ὅτι τὰς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοί. Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ — Σίδαι.
ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπικῶν οὕτως γράφει. ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς
χώρας, ἣν καλοῦσι σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν
κεκρυμμένην ῥοάν, ἀνήρετο αὐτοὺς πῶς ἐκείνην καλοῦσιν. εἰπόντων δὲ ἐκείνων ῥοάν, ἀλλ' ἡμεῖς εἶ-
πε σίδαν. ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ
ἐνίκησε. Μένανδρος δ' ἐν αὐτοντιμωρουμένῳ ῥοίδια αὐτὰς ὠνόμασε διὰ τούτων, μετ' ἄριστον γὰρ
ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ παρέθηκα, καὶ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν. λέγεται δέ τι καὶ φυτὸν ἐν αὐτῷ εἶδει
ὅμοιον ῥοιᾷ γινόμενον ἐν τῇ περὶ Ὀρχόμενον λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβα-
τα ἐσθίει. τῶν δὲ βλαστῶν αἱ ὗς, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ περὶ φυτῶν, γίνεσθαι λέγων κατὰ τῶν
10 νάλων ὁμώνυμόν τι αὐτῇ ἄνευ ῥιζῶν. Φοίνικες. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως φησίν, ἐνῆν δὲ — Φοίνικες.
σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας
μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν
ἀπόλεκτοι, θαυμάσιαι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε, τὰς δέ τινας ξηραί-
νοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν, καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μέν, κεφαλαλγὲς δέ. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ
περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν. εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐ-
τῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιεῦνται, τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι. τῶν γὰρ φοι-
νίκων οὓς ἄρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαί-
νῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύων, καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέου-
σιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρσενες, καθάπερ οἱ ὄλυνθοι. τὰ παραπλήσια τοῖς περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἱστορεῖ, περὶ τοῦ
20 ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ, αὐτόπτης γενόμενος ὁ μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστορι- — Λωτός.
ῶν λέγων οὕτως. ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παρα-
πλήσιον τῇ ῥάμνῳ μικρόν, βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς μὲν τὰς ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χρόᾳ
καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις. αὐξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινι-
κοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπαν-
θῇ συνάγουσι, καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις
ἐξελόντες τὸν πυρῆνα συντιθέασιν, ὡσαύτως καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ
καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου, καὶ τριβομένου δι'
ὕδατος, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδύς, καὶ ἀπολαυστικός, οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕ-
δατος. οὐ δύναται δὲ πλεῖον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ
30 ὄξος ἐξ αὐτῶν. Μελανιππίδης ὁ Μήλιος ἐν ταῖς Δαναΐσι, φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει — Φοίνικες.
τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν. τῶν γὰρ ἀΐδαν οὐ γὰρ ἀνθρώπων φόρευν μορφὰν ἐνεῖδος οὐδὲ
τὰν αὐτὰν γυναικείαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἁρματεῖοσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο † αὔδη λιασδέα πολλά-
κι θήραις φρένα τερπόμεναι, ἱερόδακρυν λίβανον εὐώδεας τε φοίνικας κασίαν τε ματεῦσαι τέρενα
Συρίας τέρματα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως, φοινίκων ἐνόρχων, οὓς τινες εὐνούχους καλοῦ-
σιν, οἱ δὲ ἀπυρήνους. φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἄμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνή-
σιον τὸ σύγγραμμα, καὶ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάνταις. περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινί- — Φοίνικες νικολάοι.
κων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώ-
θησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑται-
ρου ὄντος αὐτῷ καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ἦν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν
40 συνέγραψε πολλήν. Ἰσχάδες. σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ Ἀττικαί. Δίνων γοῦν ἐν τοῖς
Περσικοῖς φησίν, παρετίθεντο δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρ-
χει βασιλεὺς ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι, οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν, ὁ ἐξ
ἀρχῆς τοὺς βασιλέας χρῆσθαι, ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τι-
νὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Ἀττικάς, ἐρωτῆσαι ποδαπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθη- — Ἰσχάδες.
νῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ
ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας
στρατείας. Ἄλεξις δ' ἐν Κυβερνήτῃ φησίν. εἰσέβαινον ἰσχάδες τὸ παράσημον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ θύμου δέσ-
μαι τινές. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον ἐπιστολῇ ἐν τοῖς τραγικοῖς φησί, πά-
θεσιν Εὐριπίδην νομίζω Σοφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν. ἐν δὲ ταῖς ἰσχάσι τὰς Ἀττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ
50 προέχειν, κἂν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονίοις ἰσχάσιν ἀντι-
παρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς
οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. Φοινικίδης δ' ἐν μισουμένῃ φησίν, Μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος
ἐγκώμια, Καὶ τῶν προπυλαίων καὶ τέταρτον ἰσχάδων, Τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως,

καὶ

Καὶ τῶν προπυλαίων, κἀδὴν ἦν τούτων ὅλως Πρὸς τὴν ἀσταγῶνα συμβάλλειν τῶν βρωμάτων.
Ἐν τούτοις τερπνὸν καὶ τὴν τοῦ ἀσταγῶνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας. Αἴγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς ἀττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὀνομασμένον, χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ἐρυθρομελαίνας ἰσχάδας. Θεόπομπος δ' ἐν εἰρήνῃ τὰς τιβρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως, Μᾶζαι, πλακοῦντες, ἰσχάδες τιβράσιαι.

Ἰσχάδες αἰγιλίδες. Χελιδόνιαι. Τιβράσιαι.

Οὕτως δ' ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες. ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην, οὐδὲν γὰρ οὕτως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων, ὡς καὶ Ἀμιτροχάτην τὸν τῶν ἰνδῶν βασιλέα γράψαι Ἀντιόχῳ, ἀξιοῦντα φησὶν Ἡγήσανδρος πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα. καὶ τὸν Ἀντίοχον ἀντιγράψαι, ἰσχάδας μὲν καὶ γλυκὺν ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν Ἕλλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι. ὅτι δὲ καὶ πεφωσμένας ἰσχάδας ἤσθιον, Φερεκράτης δείκνυσιν ἐν κοριαννοῖ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἰσχάδας μοι πρόελε τῶν πεφωσμένων. Καὶ μετ' ὀλίγα, δὲ οὐκ ἰσχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις. ἐν δὲ τοῖς μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰσχάδας. οἶδα δὲ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προσκνίδας γένος ἰσχάδων. Βότρυς δὲ ὅτι μὴ κοινὸν δῆλον. σταφυλῆς δὲ μέμνηται καί τοι δοκοῦντος τοῦ ὀνόματος ἀστιαγενὲς εἶναι, Κράτης ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων, ἀντὶ τοῦ βότρυος τὴν σταφυλὴν κεῖσθαι διὰ τούτων. αὐτῇσι σταφυλῇσι μελαίνῃσι κομόωντες. ὅτι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ δεῖ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ νόμων καὶ βότρυς καὶ σταφυλὰς ὀνομάζει διὰ τούτων, ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ συνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὑτοῦ χωρίοις, εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν αὑτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν γειτόνων μνᾶν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλήν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται δρεπέσθω. ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας ἑπόμενος τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν ὅ, τι μὴ κατέθετο, ἐκεῖνος ἀεὶ ζημιούσθω. ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων. ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ γενναία σταφυλή, καὶ τίνα τὰ γενναῖα σῦκα. ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἑξῆς παρακειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μασσούριος ἔφη, μή δ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔννηφι. γενναῖα λέγει τὰ εὐγενῆ ὁ φιλόσοφος, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος παρειλήφει, γενναῖος γὰρ εἷς, ἢ τὰ ἐπιγεγεννημένα. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας ἄπιους ὀνομάζει, τὰς ἐγκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων. Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς. οἴδασι δὲ καὶ οἱ περὶ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν οἴνῳ συντιθεμένους βότρυς. Εὔβουλος γοῦν ἐν καταπολλωμένῳ φησίν, ἀλλὰ παραλαβὼν ἀκράτῳ κροῦε, καὶ δίδου πυκνάς, καὶ βότρυς τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς. ὁ δὲ τὸν χείρωνα πεποιηκώς, τὴν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον φησίν, Ἀμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μεμαίκυλα, Καὶ μύρτα καὶ σέλινα κἀξ οἴνου βότρυς, Καὶ μυελόν. ὅτι δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις διηνεκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν ὥραις. Τί δ' ἂν παράδοξον ἱστορεῖν δύναιτ' Αἴθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ Σαμίων ὥρων λέγων, σῦκον καὶ σταφυλὴ καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετο. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν ἀττικὴν γινόμενον νικοστράτειον βότρυν καὶ ἀντιθεὶς αὐτῷ τοὺς ῥοδιακοὺς φησίν. περὶ δὲ ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυι νικοστρατείῳ τὸν ἱππώνιον ἀντεκτρέφουσι βότρυν, ὃς ἀπὸ ἑκατομβαιῶνος μηνός, ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τὴν αὐτὴν ἔχων εὔνοιαν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν, καὶ ὀρνίθων καὶ περιστερίδιον, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας εὑρεῖν ἠδυνήθην παρὰ τὰ προειρημένα. περιστέριον οὕτως δεῖν εὑρεῖν εἰρημένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν παλλακῇ, μικρὸν ἐπιμείνας, προσδραμεῖ, ἠγόρακά σοι περιστέρια λέγων. ὁμοίως Νικόστρατος ἄβρα ταῦτ' ἄξιω, εἶτ' ὀρνιθάριον τὸ περιστέριον τὸ γάστριον. Ἀναξανδρίδης ἐν ἀντερῶντι, Περιστέρια γὰρ εἰσάγων καὶ στρουθία. Περιστέριον δὲ Φρύνιχος τραγῳδοῖς. περιστέριον δὲ αὐτῷ τι λαβὲ τριωβόλου. Φασιανικός. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων τρεφομένων φησίν, τά τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετράονας ὀνομάζουσιν, οὓς οὐ μόνον ἐκ Μηδίας μετεπέμποντο, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλών, ἐποίησε πλῆθος, ὡς καὶ σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν. αὕτη τοῦ λαμπροτάτου βασιλέως φωνή, ὃς οὐδὲ φασιανικοῦ ὄρνιθος ποτὲ γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τούσδε τοὺς ὄρνιθας. εἰ δὲ ἑωράκει ὡς ἡμῶν ἑκάστῳ εἷς δεῖ παρακείμενος, χωρὶς τῶν ἤδη κατηναλωμένων, προσανεπλήρωκει ἂν ταῖς πολυθρυλλήτοις ἱστορίαις τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἄλλην μίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν φασιανῶν φησίν, οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων. εἰ δ' ὁ προειρημένος βασιλεύς, καὶ τὸ τῶν ταώνων πλῆθος

Βότρυς.

Σταφυλαὶ γενναῖαι.

Hesiodus ἔργων β.

Περιστέριον.

Φασιανικοί.

Ταώνων πλῆθος ἐν Σάμῳ.

θος ἑωρακὼς, τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην, καταπεφεύγασιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀδελ
φοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. τοσοῦτον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ
Ῥώμῃ, ὡς δοκεῖν προμεμαντευμένον τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνην ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι εἰρηκέ
ναι τάδε, Τὸν ταὼν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον σπάνιον ὄν, Τὸ χρῆμα πλείους,
εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. Χρηστὸν ἄνθρωπον δ' ἐάν τις ἕνα μόνον ζητῶν ἴδῃ, Ὄψετ' ἐκ τούτου
πονηροὺς πέντε παῖδας γεγονότας. Ἄλεξις δ' ἐν λαμπάδι, καταφαγεῖν αὐτὸς τοσοῦτ' ἀργύ-
ριον, οὐδ' ἦν γάλα εἶχον Λαγοῦ μὰ τὴν γῆν καὶ ταὼς κατήσθιον. ὅτι δὲ καὶ τιθασοὺς εἶχον αὐ-
τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις Στράτις παρίστησιν ἐν παυσανίᾳ διὰ τούτων, Πολλῶν φλυάρων καὶ ταῶν ἀν
τάξια Οὓς βόσκεθ' ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων. Ἀναξανδρίδης ἐν μελιλώτῳ, οὐχὶ μανικόν
ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν. Ταὼς ἐξὸν τοιούτους δύ' ἀγάλματ' ἀγοράσαι. Ἀναξίλαος ὀρνιθο-
κόμοις, Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμώζων ταώς. Μηνόδοτος δὲ ὁ σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν
κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς σαμίας Ἥρας φησίν. οἱ ταῲ ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας, καὶ μή ποτε πρώτιστοι καὶ ἐγένον
το καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες
ἐν τῇ περσίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν τοῖς ὁμοπατρίοις
φησίν, Ἐν ἡλίου μέν φασι γίνεσθαι πόλει Φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας, ἡ Κύπρος δ' ἔχει
Πελείας διαφόρους. ἡ δ' ἐν Σάμῳ Ἥρα τὸ χρυσοῦν φασὶν ὀρνίθων γένος, Τοὺς καλλιμόρφους
καὶ περιβλέπτους ταὼς. διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν σαμίων ταώς ἐστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν
μελεαγρίδων Μηνόδοτος ἐμνήσθη, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. Κλύτος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέ-
λους δὲ μαθητὴς, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν οὕτως. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθέ-
νου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄστορ
γον πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεοττῶν, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐ
τῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος γενναίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν πρὸς τὸ σῶμα, καὶ ταύτην
ψιλήν, ἐπ' αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρόν, στρογγύλον ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάσσαλον,
καὶ τὸ σῶμα ξυλοειδές. πρὸς δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένην ἀντὶ πώγωνος μακρὰν
σάρκα, καὶ ἐρυθροτέραν τῶν ὀρνίθων. τὴν δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινομένην, ἣν ἔνιοι πώγω
να καλοῦσιν οὐκ ἔχει, διὸ καὶ ταύτῃ κολοβόν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει, τράχη-
λος μέλας παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος τοῦ
χρώματος ὅλου πτίλοις λευκοῖς, καὶ πυκνοῖς διειλημμένον μείζοσι φακῶν. οὗτοι δ' εἰσὶν ἐν ῥόμβοις
οἱ κυκλίσκοι μέλασι τοῦ ὅλου χρώματος, διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι παρέχονται, τοῦ μὲν μέ-
λανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τοῦ δὲ λευκοῦ μελάντερον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πτέρυγας αὐταῖς
πεποίκιλται λευκοῖς πριονώδεσι σχήμασι πυκνώδεσι, καὶ παράλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἀκεντρα,
ὅμοια τοῖς ὀρνιθίοις. παραπλήσιαι δ' εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσιν, διὸ καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ
τῶν μελεαγρίδων γένος. τοσαῦτα καὶ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρη
σεν. ὀπτῶν δελφάκων δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης ἐν ἐμπόρῳ. ἐπὶ τοῖς δ' ἐγὼ μάγειρον ὅτε Σικελία
καυχήσεται Τρέφειν ζυοῦντον ἀρταμον κατ' ἰχθύων, Οὐ κάλλιστ' ἔνθα δελφάκων ἐγὼ κρέα.
Κάλλιστ' ὄπτησα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα. Ἄλεξις δ' ἐν πονήρᾳ. Τριοβολοκρέισκον ἐστὶ ὀν πά
νυ Ἕψον ὀπτὸν καὶ θερμὸν εὐχυλότερον Ὅταν ᾖ προσφέρων. Ἀθηναῖοι δ', ὡς φησὶ Φιλόχορος
ταῖς ὥραις θύοντες οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ' ἕψουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περι-
σκελῆ καύματα καὶ τοὺς αὐχμούς. μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας, καὶ ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν
τὰ φυόμενα. τὴν μὲν γὰρ ὄπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἕψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότη-
τα περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι δὲ εὐμενέστερον
καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφήν, διόπερ ἑφθὸν ἐποπτᾶν οὔ φασιν, οὐδ' ἑψεῖν. τὸ μὲν γὰρ
ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα.
τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γοῦν ἐν καλλιππίδῃ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους φησίν, αὐτί-
κα δ' ἥρπασε τεμάχη θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔβρυχέ τε πάνθ' ἅμα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ
γαμοῦντι, τὰ δαίδαλα χοίρων ἀκροκώλια Μικρῶν ταύρων ταξικέρων φλογίδες, αἱ δολιχαί
τε κάπρου φλογίδες. περὶ δὲ περδίκων τί δεῖ καὶ λέγειν ἐμὲ πλειόνων εἰρημένων ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' οὐ
παραλείψω τὸ ἱστορηθὲν ὑφ' Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι σάμιοι πλεύσαντες
εἰς Σύβαριν, καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν, περδίκων ἀναπταύντων καὶ ποιησάντων ψόφον,
ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλευσαν. περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησὶν
ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης, οὐ παρατεθέντος αὐτῷ ἐπὶ τὴν τρά-
πεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λαγωοῦ, ἀλλ' ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἐπεσχεδίασεν. Οὐ-
δὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐξίκετο δεῦρο. Ὄντως δὲ ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχρο

Μελεαγρίδες.

ἕψουσι.

Φλογίδες.

Σιμωνίδης αἰσχροκερδής.

κεφαλῆς, ὥς Χαμαιλέων φασίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, πωλῶν τὰ πλείω ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων, ἑαυτῷ μικρὸν μέρος ἀπετίθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν, ὅπως, εἶπεν, ἥ τε Ἱέρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ᾖ, καὶ ἡ ἐμὴ κοσμιότης. Οὔθατος δὲ Τηλεκλείδης μνημονεύει ἐν ἑταίροις οὕτως, Ὡς οὔθατα θῆλυς εἰκότως οὔθατα φέρω, Ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν μεμψιμοίρῳ. σιτευτῶν δὲ ὀρνίθων μὲν μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς παρῳδίαις οὕτω, Ὣς ἔφαθ' οἱ δ' ἐγέλασσαν ἐπ' ἤνεγκαν τ' ἐπὶ τούτῳ, Σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν, Ἄτριχας οἰκετίας λαγανοῖς περὶ νῶτον ἔχοντας.

Δελφάκων τε σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν Βακχίδος γάμῳ οὕτως. ὅπου κλίβανος ἦν πολυδέλφαξ σιτευτὸς ἔτρυχε. δελφάκια δὲ Αἰσχίνης εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὕτως. ὥσπερ αἱ καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν. Ἀντιφάνης δ' ἐν φυσιογνώμονι, καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφάκια πρὸς βίαν χορτάζουσιν. καὶ ἐν προτρεπτικῷ δὲ, αὐτὶ δελφακίων τρέφεσθαι. δέλφακα δὲ ἀρσενικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν ποιητῇ, δέλφακα δραιότατον. Σοφοκλῆς ὕβρει, ἐσθίειν ἐθέλω τὴν δέλφακα. Κρατῖνος ὀδυσσεῦσι δέλφακας μεγάλους. θηλυκῶς δὲ Νικοχάρης ἔφη κύουσαν δέλφακα. καὶ Εὔπολις χρυσῷ γένει οὐκ ἀλλόθιον δέλφακα † δολόν θ' ἑστίαι μάλα καλήν. καὶ Πλάτων ἰοῖ. πρόσφερε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ δέλφακος. Θεόπομπος Πηνελόπῃ, καὶ τὴν ἱερὰν ἡμῖν σφάττουσι δέλφακα. χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἐνδεκάτῳ ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν λακώνων ἐγκρατές, γράφει οὕτως, καὶ οἱ Θάσιοι ἔπεμψαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπὰ, καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους. πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα, καὶ τραγήματα παντοδαπά. ὁ δὲ Ἀγησίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τὰς μὲν βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω. κατεκάλυπτο γὰρ, ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων, δότε, φησὶ, φέροντες ἐκείνοις, δείξας αὐτοῖς τοὺς εἵλωτας. εἰπὼν ὅτι τούτους δεῖ διαφθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον, ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων. ὅτι δὲ τοῖς εἵλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ Μύρων ὁ Πριηνεὺς ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως, τοῖς δὲ εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπηνάγκασαν, ὡρίσαντο διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρίς, ἵνα μήποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθηκαν ζημίαν θάνατον, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον, εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ἁδρουμένους, καὶ παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί. χηνίζειν δὲ εἴρηται ὑπὸ τῶν αὐλούντων. Δίφιλος συνωρίδι, ἐχήνισας, ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέου. ἐπεὶ δὲ καὶ πετασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν πέρναν καλοῦσι, φέρε τι εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῆς, ἔτι τε τοῦ ὀνόματος μνημονεύει. κάλλισται μὲν γὰρ αἱ γάλλαι, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν, οὔτε αἱ ἀπὸ κιβύρας τῆς ἀσιατικῆς οὔτε αἱ λύκιαι. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ γεωγραφουμένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος. λέγει γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτοῦ πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενόμενον Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντι, γράφει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως, ἐν Ἰσπανίᾳ πρὸς τῇ ἀκυτανίᾳ πόλις † Πομπαίδων, ὡς ἂν εἴποι τις Πομπηιόπολις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι συντίθενται ταῖς † κιβυρικαῖς ἐνάμιλλοι. ἀλιπάστου δὲ κρεῶν μνημονεύει ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, Ἀριστοφάνης ἐν Διονύσῳ, ἀλίπαστα ταῦτα παρατίθημί σοι. καὶ ἐν γήρασιν, Ὄστρακον ἀλίπαστον ἀεὶ τὸν θεράποντ' ἐσθίειν. Ἐπεὶ δὲ τῆς Σικελίας αὔχημα τροφαλλίς, ἥδε ἐστὶ φίλοι, λέξομέν τι καὶ περὶ τυρῶν. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σικελικῷ, Ἐγὼ πρότερον μὲν ᾤμην τὴν Σικελίαν Ἓν τοῦτ' ἀπότακτον αὐτὸ τοὺς τυροὺς ποιεῖν Καλούς. ἔτι τε ταῦτα προσετίθην ἀκηκοώς, Τυρός σικελικός ὅτι κράτιστος ἦν, Αἵ τε περιστεραὶ σικελικαὶ ἱμάτια ποικίλ' εἰ λέγοι τις σικελικά. Σκεύη μὲν οὖν καὶ κτήματ' ᾤμην φέρειν. Καὶ ὁ τρομιλικὸς δὲ τυρὸς ἔνδοξός ἐστι, περὶ οὗ φησὶ Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δευτέρῳ τρωικοῦ οὕτως, τῆς Ἀχαΐας πόλις Τρομίλεια, περὶ ἣν γίνεται τυρὸς αἴγειος ἥδιστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτερον ὁ προσαγορευόμενος τρομιλικός, οὗ καὶ Σιμωνίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μὲν δὴ προυκποιεῖ τῷ λιμβεροτε γράφων. Ἐνταῦθα μέν τοι τυρὸς ἐξ ἀχαΐας Τρομίλιος θαυμαστὸς ὃν κατήγαγον. Εὐριπίδης δ' ἐν κύκλωπι ὀπίαν καλεῖ τυρὸν τὸν δριμὺν τὸν πηγνύμενον ὑπὸ τῆς συκῆς ὀποῦ, Καὶ τυρὸς ὀπίας ἔστι καὶ Διὸς γάλα. Ἐπεὶ δὲ περὶ πάντων εἶπον τῶν παρακειμένων ἀποβάγματι ποιοῦμαι τὸν τρομιλικόν, καταπαύσω τὸν λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν βρωμάτων, καὶ τρωξίμων ἀπόβαγμα εἴρηκεν Εὔπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμίαν τινὰ ἀπόβαγμα αὐτὴν εἴρηκεν ἀλώπεκος, ἤτοι ὡς μικρὰν τὸ σῶμα, ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὥς φησιν ὁ ἀσκαλωνίτης Δωρόθεος. τοὺς δὲ λεπτοὺς τῶν τυρῶν καὶ πλατεῖς, Κρῆτες θαλάας καλοῦσιν, ὥς φησι Σέλευκος, οὓς ἐν θυσίαις τισὶν

Margin notes: Ὄρνιθες σιτευτοί. — Δελφάκια. — Ἐνεφάνιζε τὴν Λακεδαιμονίων, καὶ ἔθη ἃς τινὰ εἵλωτας. — Χηνίζειν. — Πετασῶν ἢ πέρναι. — Στράβωνος ἱστορία. — Πομπέλων. Καντάβρων. Strabo Aldi. Cantabricis Latin. Strab. — Τυροί. — Ἀποβάγματα.

τισὶν ἐναγίζουσιν. πυριεφθῶν δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα, Φιλιππίδης ἐν αὐλοῖς, Τοὺς δὲ πυριέφθας, καὶ τὰ λάχανα ταῦτ᾽ ἔχων. Καὶ ἴσως πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπιδεπνίδας ἔλεγον μακεδόνες. κώθωνος γὰρ ἡδύσματα ταῦτα τινά. ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσσε μύμα, καὶ πολλῶν ξενιζομένων ἐπὶ τῷ κηρύγματι. οὐ γὰρ ἐδείκνυεν ὁ στιγματίας ὅ,τι ἦν, ἔφη ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι Κάδμος ὁ τοῦ Διονύσου πάππος μάγειρος ἦν. σιωπησάντων δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντων, Εὐήμερος ἔφη ὁ κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ᾽ ἱστορεῖ, ὡς σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμος μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ παραλαβὼν τὴν Ἁρμονίαν αὐλητρίδα, καὶ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως ἔφυγε σὺν αὐτῇ, ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γεγώς. οὐδὲ γὰρ ἂν εὕροι τις ὑμῶν δοῦλον μάγειρόν τινα ἐν κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσειδίππῳ μόνῳ. δοῦλοι δὲ ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων μακεδόνων, διὰ τὸ ἐπιτηδεύσαντας ἢ διὰ ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν πόλεων. ἐκάλουν δ᾽ οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον μαίσωνα, τὸν δὲ ἐκτόπιον τέττιγα. Χρύσιππος δ᾽ ὁ φιλόσοφος τὸν μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ᾽ αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ προσώπων, εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων, καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον, καὶ τὸ τοῦ μαγείρου, καὶ εἰκότως, καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγονται οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἐν ἐπιτρέπουσι. καὶ Φιλήμων δέ που φησίν, Σφίγγ᾽ ἄρρεν᾽ οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν,

Εἴληφ᾽ ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἕν μὰ τοὺς θεούς, Ὧν λέγει συνίημι καινὰ ῥήματα, Πεπορισμένος γάρ ἐστι. τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι μεγαρέων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν νισαίων, ἀλλ᾽ ὅγε Ποσείδιππος περὶ δούλων μαγείρων ἐν ἀποκλειομέναις φησίν, Ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα, συμβαίνει δέ τι, Νῦν μοι διακονεῖν παρὰ τῷ δεσπότῃ Ἄστεϊον, οὐχ ἁλώσομ᾽ ἐκφέρων κρέας. Καὶ ἐν συντρόφοις, Ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὢν Ἄδειπνος; ἦν. πότερον οὖν ἀριστᾷς; Κατ᾽ ἀγορὰν ἐργάζομαι. Ἐπρίατο γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος. Οὐδὲν οὖν ἦν παράδοξον εἰ καὶ θυτικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαίτεροι μάγειροι. προΐσταντο γοῦν καὶ γάμων καὶ θυσιῶν, διόπερ Μένανδρος ἐν κόλακι, τὸν τοῖς τετραδισταῖς διακονούμενον μάγειρον ἐν τῇ τῆς πανδήμου ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα, Σπονδή· δίδου σὺ σπλάγχν᾽ ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις; Σπονδή· φέρ᾽ ὦ Σωσία σπονδή· καλῶς. Εὐχὴ θεοῖς ὀλυμπίοις. εὐχώμεθα Ὀλυμπίαισι πάσαις, λάμβανε Τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ διδόναι σωτηρίαν Ὑγίειαν, ἀγαθὰ πολλά, τῶν ὄντων τε νῦν Ἀγαθῶν ὄνησιν πᾶσι ταῦτ᾽ εὐχώμεθα. Καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ δέ φησιν ἕτερος χ᾽ ὥς ἀ[illegible] † σαχῶς ἐμίστυλα κρέα δαΐως, τί καὶ γὰρ οὐ κακῶς ἐπίσταμαι. ἐμφαίνει δὲ αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή. προτρεπομένη μάγειρον αὐτῇ πρίασθαι θυσιῶν ἔμπειρον ἡ μήτηρ φησὶ Πελίγναν τὸν μάγειρον λαβὲ παρὰ τῆς μητρός. οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται, καὶ τὰ ἀργαδιστικὰ καὶ τὰ Βακχικά, ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται οὗτος οἶδε. μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λαβέ, καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην. ὅτι δὲ σεμνόν ἐστιν ἡ μαγειρική, μαθεῖν ἔστιν ἐκ τῶν ἀθήνησι κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὥς φησι Κλείδημος ἐν πρωτογονίας πρώτῳ. Ὅμηρός τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει. τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαιστὰ μεταδόρπια θυμιᾶν. καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ἔδρων δὲ οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ βουθυτοῦντες φησὶ καὶ σκευάζοντες, καὶ μιστύλλοντες, ἔτι δ᾽ οἰνοχοοῦντες. κήρυκας δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον, ἀναγέγραπταί τε οὐδαμοῦ μαγείρῳ μισθός, ἀλλὰ κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων, φησὶ γὰρ ὁ ποιητής, Ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ, Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας Θυμοῦ δευομένους, ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός. Καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν. ἐπεὶ διὰ τὸ γῆρας ὁ Νέστωρ οὐκ ἠδύνατο, συνεπόνουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. οὕτως ἔνδοξον ἦν καὶ μέγιστον τὸ τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. καὶ παρὰ ῥωμαίοις δὲ οἱ τιμηταί, μεγίστη δ᾽ αὕτη ἀρχή, τὴν περιπόρφυρον ἐνδεδυκότες, καὶ ἐστεφανωμένοι πελέκει τὰ ἱερεῖα κατέβαλλον. οὐ παρέργως δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τὰ ὅρκια καὶ τὰ ἱερόθυτα κήρυκες κομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης καὶ προσηκούσης αὐτοῖς τῆς λειτουργίας. Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύο κήρυκας ἔπεμπε, Καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσσαι. καὶ πάλιν Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ᾽ ἄρν᾽ ἐκέλευσεν οἰσέμεναι. καί, Ταλθύβιος δὲ θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἀτθίδος καὶ δῆμος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ Ἀλκμήνην ἐν σαμόθρᾳξιν, ὥς φησιν Ἴοβας, μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων, Οὐκ οἶσθ᾽, ὅτι

Κάδμος μάγειρος.

Μαίσων.

Μάγειροι θυσιῶν προϊστάμενοι.

Ἀξίωμα μαγειρικῆς.

Δρᾶν τὸ θύειν. Κήρυκες.

Τιμηταὶ ῥωμαίων σφαγιάζοντες.

Κόρυδος (?) μάγειρος.

πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη Πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ' ὅλως, Τοιοῦτον ὄντα τὸν πρὸ τοῦ γε βάρβαρον Τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου. Ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα, καὶ τῆς δυσχεροῦς Ἀλληλοφαγίας, ἤγαγ' εἰς τάξιν τινά, Καὶ τουτονὶ περιῆψεν, ὃν νυνὶ βίον Ζῶμεν. τίνα τρόπον; πρόσεχε κἀγώ σοι φράσω. Ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν, Γενόμενος ἄνθρωπός τις οὐκ ἀβέλτερος, Ἔθυσ' ἱερεῖον πρῶτος, ὤπτησεν κρέα. Ἴσως ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν, Αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα Θύοντες ὤπτων. ὡς δ' ἅπαξ τῆς ἡδονῆς Ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον, ἀρχῆς γενομένης Ἐπὶ πλεῖστον ηὖξαν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.

Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι, Τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσι, φλογὶ Ἅλας οὐ προσάγοντες, οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω Εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι. Ὡς δ' ἤρεσ' αὐτοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἅλας Προσάγουσιν ἤδη τῶν ἱερῶν γεγραμμένων, Τὰ πάτρια διατηροῦντες, ἅπερ ἡμῖν μόνα Ἅπασιν ἀρχὴ γέγονεν τῆς σωτηρίας Τὸ προσφιλοτεχνεῖν, διά τε τῶν ἡδυσμάτων Ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Καινὸς γὰρ ἐστιν οὑτοσὶ παλαίφατος. Μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠνθυλευμένον, Προϊόντος εἰσήνεγκε τ' ἤδη τοῦ χρόνου, Ἀρεβῶς ἐρίφιον ἐντακερὸν ἐμπνικτὸν διέλαβεν. Περικομματίῳ δὲ ἐπίγγεας ὑποκρούσας, ἰχθὺν παρεισεκύκλησεν οὐδ' ὁρώμενον Λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι, Ὡς πολὺ διὰ τὰς ἡδονὰς ἃς νῦν λέγω Ἀπεῖχ' ἕκαστος τοῦ φαγεῖν ἂν ἔτι νεκροῦ, Αὐτοῖς ἅπαντες ἠξίουν συζῆν. ὄχλος Ἠθροίζετ', ἐγίνοντο δ' αἱ πόλεις οἰκούμεναι Διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα τὴν μαγειρικήν. Ἄνθρωπε χαῖρε περιπόδει τῷ δεσπότῃ Καταρχόμεσθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,

Σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς Ἡμῖν ὑπακούειν, διὰ τὸ ταῦθ' εὑρηκέναι Τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. Ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων Ἥμαρτον, ἀλλὰ δεῦρο σύνηθί μοι, Τά τ' ἔνδον εὐπρεπῆ ποίει λαβών, Καὶ Ἄλεξις δ' ἐν λεβητίῳ δηλοῖ, ὅτι ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐπιτήδευμα καὶ ἐλευθέρων. πολίτης γάρ τις οὐκ ἀπινὴς ἐν αὐτῷ δείκνυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ δὲ συγγράψαντες, Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς οὐχ ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκσεμνύνει δὲ τὴν τέχνην καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς γίγασι λέγων. ἐν θύμῳ δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκὺ Ὄζει, καπνός τ' ἐξέρχετ' εὐωδέστερος, Οἰκεῖ τίς ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χάσματι Λιβανωτοπώλης ἢ μάγειρος σικελικός, Παραπλησίαν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν γλυκύς. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἐπαινῶν τοὺς σικελικοὺς μαγείρους λέγει, σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυνθεῖσαι δαιτὸς διαθρυμματίδες. καὶ Μένανδρος ἐν Φάσματι, ἐπισημαίνεται αὖ ἡ σκευασία καθάριος ἢ καὶ ποικίλη. Ποσείδιππος ἐν ἀναβλέποντι. Ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν, ἀκήκοα Τὰ τῶν μαγείρων πάντα καθ' ἑκάστου κακά, Ἅπερ γὰρ λαβόντος ἐλέγομεν ὡς οὐκ ἔχει Ῥῖνα κριτικὴν πρὸς τοὔψον, οὐδ' ὅτι στόμα Πονηρόν, ὁ δὲ τῇ γλώττῃ εἰς ἀσχήμονας Ἐπιθυμίας ἐνιά τε τῶν ἡδυσμάτων, Καθαλὸς κατόξους, χναυσικὸς πρὸς ναυτικός. Καπνὸν οὐ φέρων, οὐ πῦρ. οὐ φέρων δ' ἐκ τοῦ πυρὸς Εἰς τὰς μαχαίρας ἦλθον, ὧν εἷς οὑτοσὶ Διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρὸς ἐλήλυθεν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φιλώτιδι τὴν σοφίαν τῶν μαγείρων ἐμφανίζων φησί, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλυκεῖδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἐλθεῖν ἐν ἅλμῃ φημί, τὸ δὲ λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ὑποτρίμματι Ζέσαι, τὸ δ' ἐγχέλυον ἅλας ὀρίγανον, Ὕδωρ, ὁ γόγγρος ταὐτό. ἡ βατὶς, χλόη, Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτᾶς εἰς κρέας.

Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις ἀπολεῖ μ' οὑτοσί. Λοιδίμων δ' ὀψαρτυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάτων ἐν εὐεργέταις οὕτως, Εὖ γ' ὦ Σιβύνη τὰς νύκτας οὐ καθεύδομεν Οὐδ' ἀναγεγράμμεθ', ἀλλὰ καίεται λύχνος, Καὶ βιβλίον ταῖς χερσὶν, καὶ φροντίζομεν Τί σοφὸν καταλελοίπεναι, ἢ τίς ἡμῶν ἀκτίδης Ὁ χῖος, ἢ Τυνδαρικὸς ὁ σικυώνιος,

Ἢ Ζωπύρινος αὐτὸς εὕρηκας δέ τι; Τὰ μέγιστα πόσα ταῦτα τοὺς τεθνηκότας. Ἐγὼ δὲ θήσω τονὶ βρῶμα ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὸ μύμα φέρω. περὶ οὗ Ἀρτεμίδωρος ὁ ἀριστοφάνειος ἐν ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις φησὶν, ὅτι σκευάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συνεμβαλλομένων. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ λέγει ταῦτα, μύμα δὲ παντὸς ἱερείου καὶ ὄρνιθος. χρὴ δὲ ποιεῖν τὰ ἁπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συντεμόντα, καὶ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον, καὶ τὸ αἷμα διαθρύψαντα καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ, θύμῳ, χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, θύμβρᾳ, κοριάννῳ χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, καὶ γηθύῳ, καὶ κρομμύῳ καθαρῷ πεφωσμένῳ, ἢ μήκωνι, καὶ σταφίδι, ἢ μέλιτι, καὶ ῥοᾶς ὀξείας κόκκοις. ἔστι δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον. τοσαῦτα καὶ τούτου καταλέξαντος, οὐ μόνον τὰ προειρημένα ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, ἄλλος ἐπεισῆλθεν τὴν ματτύην κομίζων. ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γενομένης, καὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρτυτικῶν γλωσσῶν τοῦ προειρημένου Ἀρτεμιδώρου. Αἰμιλιανὸς Δωροθέου ἔφη τοῦ ἀσκαλωνίτου σύγγραμμα ἐκδεδόσθαι, ἐπιγραφόμενον περὶ Ἀντιφάνους, καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ματτύης, ἣν θετταλῶν φησιν εἶναι εὕρημα. ἐπιχωριάσαι τε

Margin notes: ἀξίωμα μαγειρῶν. — Μύμα. — Ματτύα.

χωριάσαντι κἀν ταῖς Ἀθήναις κατὰ τὴν Μακεδόνων ἐπικράτειαν. ὁμολογοῦνται δὲ οἱ Θετταλοὶ
πολυτελέστατοι τῶν Ἑλλήνων γεγενῆσθαι, περί τε τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον
ἐγένετο, καὶ τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ἐζηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πο-
λυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσ-
θη δὲ ἡ ματτύη ὡς μὲν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐτυμολογουμένων, ἐκ
τοῦ μασᾶσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ μάσιχη καὶ τὰ μάλιστα, † καὶ ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἐκ τοῦ μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ
ἡ μᾶζα αὕτη ὠνομάσθη. καὶ ἡ παρὰ Κυπρίοις καλουμένη μαγὶς, καὶ τὸ ῥυφᾶν καθ' ὑπερβολὴν ὑπὲρ
μαζῶν. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μά-
ζαν ὠνόμαζον, καὶ μάττειν τὸ παρασκευάζειν αὐτήν. ὕστερον δὲ ποικίλλοντες τὴν ἀναγκαίαν τρο-
10 φὴν ἀκολάστως, καὶ περίεργον μικρὸν παραγαγόντες τοὔνομα τῆς μάζης ματτύην ὠνόμαζον πᾶν τὸ
πολυτελὲς ἔδεσμα. τὸ δὲ ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτὰ, εἴτε ἰχθὺς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχα-
νον, εἴτε ἱερεῖον, εἴτε μύττωτον. τοῦτο γὰρ δῆλον εἶναι, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρέθετο μαρτύριον Ἀλέξι-
δος. συνεμφῆναι γὰρ βουλόμενος ὁ Ἄλεξις τὴν ἀκολασίαν τῆς παρασκευῆς, προσέθηκε τὸ λείπεσθαι.
ἔχει δ' σύμπασα ἐκλογὴ ὧδε ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ ἐπιγράφεται Δημήτριος, Τὸ
ψον λαβοῦσαι τοῦτο τὸ πεπισαλμένον Σκευάσατ' εὐωχεῖσθε, προπόσεις πίνετε, Λείπεσθε, ματτυά-
ζετε. περὶ δὲ λείπεσθαι χρῶνται οἱ Ἀθηναῖοι ἐπ' ἀσελγοῦς καὶ φορτικῆς δὴ ἀφροδισίου ἡδονῆς. καὶ
ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς ὀψαρτυτικαῖς γλώτταις τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων, ὄνομα
τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων γράφων οὕτως, εἴτις τῆς ὄρνιθος ματτύης, ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ στό-
ματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔστω δὲ ἕωλος καθάπερ ὁ πέρδιξ, ἐὰν δὲ θέλῃς ὡς ἔχει τοῖς πτεροῖς ἐᾶν τε-
20 τιλμένην. εἶτα τὸν τρόπον ἐνθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ τῆς ἑψήσεως, ἐπιφέρει εὐθὺς καὶ νομάδα πα-
χεῖαν ἕψε, καὶ νεοττοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων. ἐὰν δὲ θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι, εἶτ' ἐξελὼν τὰ λά-
χανα εἰς τρυβλίον, καὶ τὴν ὄρνιθα τῶν κρεῶν ἐπιθεὶς παρατίθει, τοῦ θέρους ἀντὶ τοῦ ὄξους τῆς ὄμ-
φακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν ζωμὸν, ὡς ἔχει τοὺς βότρυς. ἐπειδὰν δὲ ἑφθὴ γένηται, ἐξελὲ μετὰ τοῦ βο-
τρυδίου πρὶν τὸ γίγαρτον ἐξαφεῖναι, εἶθ' οὕτως τὸ λάχανον κατάθρυπτε, οὕτως ματτύοις ἐν τοῖς
ἡδίστοις. ὅτι μὲν οὖν κοινὸν ἦν τοὔνομα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων, φανερόν. ὅτι δὲ καὶ ὁ
τρόπος τῆς τοιαύτης εὐωχίας, ὁμοίως ἐλέγετο. Φιλήμων φησὶν ἐν Ἁρπαζομένῳ, Γυμνῷ φυλα-
κὴν ἐπίταττε, καὶ διὰ τριῶν Ποτηρίων μεματτύης ἐμφανιεῖται. καὶ ἐν Ἀνδροφόνῳ, πιεῖν τις ἡμῖν
ἐγχεάτω, καὶ ματτύην ποιεῖτε θᾶττον. Ἄλεξις δ' ἐν Πυραύνῳ ἀμφιβόλως εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ἐπει-
δὰν ἐχολουμένους λάβω Ἀνέκραγον οὐ δώσει τις ἡμῖν ματτύην; Ὥσπερ ἂν εἰ τὸ δεῖπνον ἔλε- Μάχων σικυώ-
30 γεν, πιθανὸν δὲ καὶ ἰδίως ἤδη τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ' ὁ Σικυώνιος τῶν μὲν κατὰ νιος.
Ἀπολλόδωρον τὸν Καρύστιον κωμῳδοποιῶν εἷς ἦν καὶ αὐτὸς, οὐκ ἐδίδαξε δὲ Ἀθήνησι τὰς κωμῳδίας
τὰς ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητὴς, εἴτις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς ἑπτὰ, διόπερ
ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε δὲ καὶ οὗτος ἐν δρά-
ματι Ἀγνοίᾳ ταυτί. Ἥδιον οὐδέν ἐστί μοι τῆς ματτύης, τοῦτ' εἰσὶ πρῶτοι Μακεδόνες τοῖς Ἀττικοῖς Μαίσων.
Κατέδειξαν ἡμῖν, ἔστι πάντες οἱ θεοί Οὐκ οἶδα, πλὴν ἐστί γε μουσικωτέρου τινός, Ὅτι
δὲ ὕστατον καὶ ἤδη πᾶσιν εἰσεφέρετο, Νικόστρατος φησὶν ἐν Ἀπελαυνομένῳ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ διη-
γούμενος, ὡς λαμπρὰν καὶ εὔτακτον παρεσκεύασεν εὐωχίαν, προδιηγησάμενός τι οἷον ἦν τὸ
ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον, καὶ τρίτος μηδεὶς παραβύστως ἐπιφέρει, εὖ γε τ' αὖθις εὖ σφόδρα. ἀλ-
λὰ μὴν τῇ ματτύῃ Οὕτω διαθήσω τὰ μετὰ ταῦθ' ὡς οἴομαι, Οὐδ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον αὐτε-
40 ρᾶν ἔτι. Καὶ ἐν Μαγείρῳ. Θεῖον δὲ καὶ κάνδυλον, ἢ τούτων τί τῶν Εἰς ματτύην οὐδ' ἕτερον
εἶδε πώποτε. Ἄλλος δέ τις φησὶ περιφέρειν ματτύην ποδάριον, Καὶ γαστρίον ταριχερόν τι, καὶ
μήτρας ἴσως. Διονύσιος δ' ἐν Ἀκοντιζομένῳ, μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων, Ὥστ' ἂν ἐν οἷστ' ἂν του-
τοισι ποιῶν ματτύην, Σπονδύλων ἅμ' εἰσήνεγκα διαμαστὴν μίαν Ἄκων περιφορὰν τῶν νε-
κρῶν ὡς τὸν νεκρόν. Φιλήμων ἐν Πτωχῇ, Ἐξὸν ἀποσέσπασθαι, δι' ὅλην τὴν ἡμέραν Τοιοῦτα καὶ
διδόντα ματτύας ἐκεῖ. Μόλπις δ' ὁ Λάκων τὰ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἐπαίκλεια, ὅ σημαίνει
τὰς ἐπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέγεσθαι παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ κυνικὸς Μένιππος ἐν τῷ ἐπιγραφο-
μένῳ Ἀρκεσιλάῳ γράφει οὕτως, πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέ-
ρειν Λάκαινά τις, καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκια ὀλίγα καὶ χήνεια ὀπτὰ, καὶ τρυφὴ πλακούν-
των. τὸ δὲ τοιοῦτον δεῖπνον οἱ μὲν Ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα. οἱ δὲ Δωριεῖς ἐπάικλον,
50 τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπίδειπνα. τοσούτων καὶ περὶ τῆς ματτύης λεχθέντων ἔδοξεν ἀπιέ-
ναι. καὶ γὰρ ἑσπέρα ἦν ἤδη, καὶ διελύθημεν οὕτως.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

Εἴ μοι τὸ νιρέως εὔγλωσσον μέλος, Ἀντήνορός τε τοῦ φρυγὸς δοίη θεός, κατὰ τὸν πάνσοφον Εὐριπίδην ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν, ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων. καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ περὶ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἅπερ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα.

Ἄνδρες δεδειπνήκασιν Ἤδη σχεδὸν ἅπαντες, Εὖγε, τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις. Ἐγὼ δὲ λίτρον παραχέων εἰσέρχομαι. Κἀγὼ δὲ παρακορήσων Σπονδὰς δ᾽ ἔπειτα παραχέας Τὸν κότταβον παροίσομεν, Τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἔχειν Ἤδη προχείρους δεῖ, Καὶ προσαναφυσᾶν τὸ μύρον Ἤδη παραχεῖν, βαδίζων Αἰγύπτιον κᾆτ᾽ ἴρινον. Στέφανον δ᾽ ἔπειθ᾽ ἑκάστῳ Δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν. Νεόκρατά τις ποιείτω Καὶ δὴ κέκραται, Τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς Εἰπέ. πού δήμε † ἤδη γέγονε, καὶ πίνοντες ἤδη πόῤῥω Καὶ σκόλιον ᾖσαι, Κότταβος δ᾽ ἐξοίχεται θύραζε. Αὐλοὺς δ᾽ ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν μέλος μελίζεται, Τοῖς συμπόταισι κἄλλην Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν, ἦτ᾽ ᾖδε πρὸς αὐτὸ μέλος ἰωνικόν. Μετὰ ταῦτ᾽ οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων, οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἳ ἀπὸ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πίνοντες ἄμυσιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων, ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. διὸ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἰουλιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾶν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύοντα, καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικόν, πρὸς ὃν Οὐλπιανὸς ἔφη, Ὅσ᾽ Ἀσκληπιάδη καλεῖ κρεῶν σε Χαρωνεύς. Οὐ γὰρ κακῶς τινὶ τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τὸ, εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον. τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀποκοτταβισμὸς ἀρχαῖος, εἰ μή τι σὺ καὶ τοὺς Ἀμφίου ἀποβλύζων ὑπολαμβάνεις. ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ᾽ ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις σικελική ἐστι παιδιά. ταύτην πρῶτον εὑρόντων σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβος ἐκ σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Δικαίαρχος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ᾽ ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρὸν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐῤῥίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβιον. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τῇ περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ λατάγην θεσσαλοὺς καὶ ῥοδίους τὸν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον λέγειν. κότταβος δ᾽ ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Εὐριπίδης παρίστησιν ἐν οἰνεῖ λέγων οὕτως,

Πυκνοῖς δ᾽ ἔβαλλον Βακχίου τοξεύμασι Κάρα γέροντος, τὸν βάλλοντα δὲ στέφειν Ἐγώ τε τάγμην ἆθλα κοττάβων διδούς. Ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς λάταγας, ὡς Κρατῖνος ἐν νεμέσει δείκνυσι. Πλάτων δ᾽ ἐν διὶ κακουμένῳ παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἐξίσαντο, καὶ τοῦ σκυφαρίου οἱ δυσκυβοῦντες. λέγει δ᾽ οὕτως, πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ Τὸ δεῖπνον ἐσκευάσω πάνυ βούλομαι, ἀλλ᾽ αὔημος ἐσάλεις θυείαν Παῖς τὶν φέρε τὴν θυείαν, αἶξ ὕδωρ ποτήρια παράθετε. παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων ἀγεννῶς οὐκ ἐῶ, Παίζειν τίθεμαι κοττάβια σφῷν ἐγὼ Τὰς δέ γε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὕτη φορεῖ, Καὶ τὸν κότυλον τὸν σὸν βαβαιὰξ οὑτοσὶ † Μείζων ἀγωνιστὴς ἰσθμιάδος ἐπέρχεται. Ἐκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἐσὶ δὲ λυχνία ἀναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα. Εὔβουλος Βελλεροφόντῃ, Τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μου, Ἄνω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν ἀφροδίτης γοναῖς, Τὸν δὴ λέγω σὺ δ᾽ οὐ συνίης, κότταβος Τὸ λυχνίον ἐστὶ, πρόσεχε τὸν νοῦν, ὠὰ μὲν Πέντε νικητήριον. Περὶ τοῦ; γελοῖον κοτταβιεῖτε, τίνα τρόπον; Ἐγὼ διδάξω, καθ᾽ ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιεῖν Τοῦτο τοὐπικείμενον Ἄνω, τὸ μικρὸν πινακίσκιον λέγεις, Τοῦτ᾽ ἐστὶ πλάστιγξ, οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ᾽ εἴσεταί τις τοῦτο γ᾽ ἂν τύχῃ μόνον Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς πρὸς θεῶν τῷ κοττάβῳ. Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης. Καὶ μετ᾽ ὀλίγα. ὧ δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ, Αὐλητικῶς δὲ καρκινοῦν τοὺς δακτύλους, Οἶνόν τε μικρὸν ἐγχέαι, καὶ μὴ πολὺν, Ἔπειτ᾽ ἀφήσεις τίνα τρόπον δεῦρο βλέπε Τοιοῦτον ὦ Πόσειδον ὡς ὕψους σφόδρα, Οὕτω ποιήσεις, ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτὸς, ἀλλὰ

μάνθανε

εὑρεταὶ κοττάβου.

Κοτταβίζω

Κοττάβιον το ποτήριον.

μάνθανε, Ἀγκυλοῦντα δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρ' εὐρύθμως Γίνεσθαι τὸν κότταβον, ὡς Δικαίαρχος
φησίν. ἐπὶ Πλάτων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν κακουμένων, παρακελεύεταί τις Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν
τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δὲ ἀπ' ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἐπαγκυ-
λοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὲ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυ-
λίδης ἐν ἐρωτικοῖς, εὖτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης ἵησι τοῖς δὲ τοῖσι νεανίαις λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν.
καὶ Αἰσχύλος δ' ἐν ὀστολόγοις ἀγκυλητοὺς λέγει κοττάβους διὰ τούτων, Εὐρύμαχος οὐκ ἄλλος,
οὐδὲν ἥσσονας Ὕβριζ' ὑβρισμοὺς οὐκ ἐναισίους ἐμοί. ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ κότταβος ἀεὶ τοὐμὸν κ-
κάρα. Τοῦ δ' ἀγκύλη τοῦ κοσσαβός ἐστι σκοπὸς Ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο. Ὅτι δὲ ἆθλον
προὔκειτο περὶ τοῦ προιεμένου τὸν κότταβον, προείρηκεν μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ᾠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμά-

10 τια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὲ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν τροφωνίῳ, καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς
ἐν κύκλωψι καὶ Εὔπολις, Ἕρμιππός τε ἐν τοῖς ἰάμβοις. τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦ-
τόν ἐστι, Λυχνίον ἐστὶν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' οὗ τὴν καταβαλλομένην ἔδει
πεσεῖν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δ' ἐπιπίπτειν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν ὑπὸ τοῦ κοττάβου, καί τις
ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν λάκωσιν. ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος
παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δὲ ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖταί τε ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενά, ἐφ' ἃ
βάλλοντες τὰς λατάγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια ὁ πλείω κα-
ταδύσας. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἡ μανία. φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους, Καὶ τὸν ποδανι-
πτῆρα ἐγχέασα θ' ὕδατος. Κρατῖνος ἐν νεμέσει. τῷ δ' ἐν κοττάβῳ προβιβάντας ἐν πατρικοῖσιν νόμοις
Τὸ κενὸν ὀξύβαφον βάλλειν μὲν περὶ τὸν ποντίῳ δὲ βάλλοντι νέμει πλεῖστα τύχης. τὸ δ' ἆθλον Ἀρι-

20 στοφάνης δαιταλεῦσιν, Ἔγωγ' ἐγὼ δὲ χάλκιον, Τοῦτ' ἐστὶ κοττάβειον ἱστάναι καὶ μυρρίνας.
Ἕρμιππος μοίραις. χλανίδες δ' ὅλαι κατακεκλινται, θώρακα δ' ἅπας ἐμπεπερόναται. κνημῖδες δὲ
περὶ σφυρὸν ἀρθροῦντες. ἐλαίτης δ' οὐδεὶς ἔτ' ὄρθιος ἄλύκης, ῥάβδον δ' ὄψει τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς
ἀχύροισι κυλινδομένην, μανῆς δ' οὐδὲ λατάγων, ἡ τὴν τάλαιναν πλάστιγγ' ἴδοις παρὰ τὸν στρο-
φέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Ἀχαιὸς δὲ ἐν λίνῳ περὶ τῶν σατύρων λέγων φησί,
Ῥιπτοῦντες ἐκβάλλοντες ἀγνοοῦντες τί μου, Λέγοντες ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ. Τοῦτο δὲ
λέγοντες παρ' ὅσον τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ' αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους, διὸ
καὶ Σοφοκλῆς ἐν ἰνάχῳ, ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα, ξανθὴ δὲ ἀφροδίσια λάταξ πᾶσιν ἐπε-
κύπτει δόμοις. καὶ Εὐριπίδης ἐν πλεισθένει, πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς κύπριδος πρόσῳδον ἀχεῖ
μέλος ἐν δόμοισιν. καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε, Οἰνο-

30 πόται σικελὰς ἐκ κυλίκων λατάγας. ἦν δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβίων εἶδος προτιθέμενον ἐν ταῖς
παννυχίσιν, οὗ μνημονεύει Κάλλιππος ἐν παννυχίδι διὰ τούτων. ὁ δ' ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦν-
τα λήψεται Τὰ κοττάβια καὶ τῶν παρουσῶν ἣν θέλει φιλήσει. ἐγίνετο δὲ καὶ πεμματιά τι-
να ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διεγρύπνουν χορεύοντες, καὶ διωνομάζετο τὰ
πεμμάτια τότε χαρίσια ἀπὸ τῆς τῶν ἀναιρουμένων χαρᾶς. μνημονεύει Εὔβουλος ἐν ἀγκυλίωνι λέ-
γων οὑτωσί, καὶ γὰρ πάλαι πέπτει τὰ νικητήρια, εἶθ' ἑξῆς φησὶν ἐστὶ πόλις δ' ἄρτι ὡς πέπτουσα
τὸν χαρίσιον. ὅτι δὲ καὶ φίλημα ἦν ἆθλον, ἑξῆς λέγει ὁ Εὔβουλος, Εἶεν γυναῖκες νῦν ὅπως τὴν νύχθ'
ὅλην Ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ παιδίου χορεύσετε, Θήσω δὲ νικητήριον τρεῖς ταινίας, Καὶ μῆλα
πέντε καὶ φιλήματ' ἐννέα. Ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς σικελιώταις ὁ κότταβος, δῆλον ἐκ
τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκ-

40 μαῖος. οὐκ ἀπεικότως οὖν οὐδ' ὁ Καλλίμαχος σικελὴν τὴν λάταγα προσηγόρευσε. μνημονεύει τῶν
λατάγων καὶ τοῦ κοττάβου ἐπὶ ὁ χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότ-
ταβον ἐνθάδε σοι τρίτον ἱστάναι οἱ δυσέρωτες, Ἡμεῖς προστίθεμεν γυμνασίῳ βρομίου Κώρυ-
κον. οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες Ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν Ὄμ-
ματι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν κατακλινῆ, Εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρίον ἐκτέταται. Ἐπὶ
τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν μεγάλῃ κύλικι ἐπιλέγων ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε. Ὕμνους οἰ-
νοχοεῖν ἐπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν. Τόνδε σὸν ἀρχαῖον τηλέπεδον τι φίλον Εἰρεσίῃ γλώσσης
ἀποπέμψομεν ἐς μέγαν αἶνον, Τοῦ δ' ἐπὶ ξυμποσίῳ δεξιότης τε λόγου, Φαίακος μουσῶν ἐρέ-
τας ἐπὶ σέλματα πέμπει. Κατὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον ὅς ἐν ὀμφάλῃ φησί, Πίνειν μὲν ὄν-
τα τὸν καλῶς εὐδαίμονα Κρεῖττον, μάχαι δ' ἄλλοισι καὶ πόνοι μέλοι. Πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος ἀεὶ

50 περὶ σύρων ἀντικορυσσόμενος, καὶ οὐδέποτε τῆς φιλονεικίας παυόμενος, ἧς εἶχε πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ θόρυ-
βος κατεῖχε τὸ συμπόσιον ἔφη. τίς οὗτος ὁ τῶν συρβηναίων χορός. καὶ αὐτὸς δὲ ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν
μεμνημένος τινῶν ἐρῶ. ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς ὁμηρίδαις, μόνος ἀναπειρά-
σας τὰ κοττάβια, Ἀγγελίας ἀγαθῆς δεῦρ' ἴτε πευσόμενοι, Καὶ κυλίκων ἔριδας διαλύετε καὶ

Κόλλαβοι σιτα-
τοῖς παννυχίσι-
σι.

καταθέσθαι τὴν ξύνεσιν παρ' ἐμοί, καὶ τάδε μανθάνετε, Εἰς τὴν παροῦσαν ζήτησιν ἐπιτήδεια ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη φέροντας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. διατί δὴ λέγονται τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσιν. τοῦτο γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἐπιγράμματα, ὧν ἐστι καὶ τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν ἀπόντος τοῦ Κυρηναίου τὰ δὲ ῥόδα φυλλοβολεῦντα Τῶν τ' ἀγρίδων ἐκ στεφάνων πάντ' ἐγένοντο χαμαί. Σὲ οὖν δεῖν ὦ μουσικώτατε τῇ χιλιστῇ μοι ταύτην ζήτησιν ἀπολύσασθαι Δημόκριτε, καὶ διατί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' ἵνα κἀγώ φησι μνημονεύσω τοῦ χαλκοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου. χαλκοῦς δὲ προσηγορεύθη διὰ τὸ συμβουλεῦσαι Ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι, καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν ῥητορικῶν ἀναγραφῇ, λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ δὲ ὦ Θεόδωρε, τοῦτο γὰρ σὸν τὸ κύριον ὄνομα δέχου, τήνδε προπινομένην τὴν ἀπ' ἐμοῦ ποίησιν. ἐγὼ δ' ἐπιδέξια πέμπω σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας, Καὶ σὺ λαβὼν τόδε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπρόπιθι Συμπόσιον κοσμῶν καὶ τὸ σὸν εὖ θέμενος. φησὶν οὖν διά τι τῶν ἐστεφανωμένων, ἐὰν λύηται ὁ στέφανος ἐρᾶν λέγονται. πότερον ὅτι ὁ ἔρως τῶν τῶν ἐρώντων ἤθους περιαιρεῖται τὸν κόσμον. διὰ τὸ πρὸς τὴν ἐπιφανοῦς κόσμου περιαίρεσιν, φρικτόν τινα φησὶ Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, καὶ σημεῖον νομίζουσι τοῦ καὶ τὸν τοῦ ἤθους κόσμον περιῃρῆσθαι τὸν τοιοῦτον. ἢ καθάπερ ὑπὸ τῆς μαντικῆς, ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτο συμβαίνοντα τινές. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ στεφάνου κόσμος, οὐδὲν ἔχων μόνιμον, σημεῖόν ἐστι πάθους ἀβεβαίου μὲν κεκαλλωπισμένου δέ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ ἔρως. οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἐρᾶν ὄντων καλλωπίζονται, εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἷον ἔτι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον, οἴεται δεῖν τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. τοῦτο δ' ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώμενον, ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας. τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι διαγωνίζεσθαι ποιούμεθα, ἢ ὁ ἔρως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ' αὐτοῦ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνακηρύττεσθαι τὸν μὲν, τὸν στέφανον περιαιρεῖσθαι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἡττῶνται ὑπὸ αὐτοῦ, διὸ ἐρᾶν οἱ λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν, ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν δεδεμένον. ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσμός ἐστι. οὐδένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπεύδουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες. τὴν τοῦ στεφάνου δὲ λύσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ, νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους, ἢ διὰ τὸ πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν πόσιν ὡς ἔοικε, στεφανουμένους περιαιρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον αὐτὶ στρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιρρέοντος, εἰ μὴ ἤρων, ἢ ὅτι ἀναλύσεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας, καὶ καταδεδεμένους γίνονται. τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες, ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους. καταδέονται γὰρ οἱ ἐρῶντες. ἢ μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρόν, καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. Στεφανοῦσι δὲ τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἤτοι τιμῆς χάριν, καθάπερ εἴ τινος θεοῦ τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῷ, ἢ τοῖς ἐρωμένοις ἀλλὰ τῷ ἔρωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν, τοῦ μὲν ἔρωτος τὸ ἐρώμενον ἄγαλμα. τούτου δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἢ μᾶλλον ὑφ' ὧν οἴονται, καὶ πρὸς ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκυλεῦσθαι, τούτοις καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγόμενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατεθείκασι. πᾶς δὲ ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μέν. μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρωμένου, τοῦτο ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν, ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα, τὸ δὲ ἀντιτίθημί σοι ῥόδον καλὸν ἄνθημα, καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἄλλοσε κέχυται ἐπὶ τὰν χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱερώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικόν, ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἐπιλύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου. μήλων δέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν, ὁ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δὲ ὃ λέγει τοιοῦτον ἐστὶ βούλεται ἀριθμὸν εὑρεῖν, ὃ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ ἴσου πάντες ἕξουσιν ἤτοι μῆλα ἢ στεφάνους. φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπότας δύνασθαι τὴν ἰσότητα πληροῦν. οἶδα γὰρ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους, ὅτι δέ γε ἡμεῖς ψαμμακόσιοι ἐσμὲν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοὺς συμπότας πληρωθέντος τοῦ συμποσίου ἄρξεται οὕτως, εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα. ἐπεισελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ δίδωσι τοὺς ἡμίσεις, καὶ ἑκάστῳ γίνονται τριάκοντα, καὶ τρίτῳ ἐπεισελθόντι ἐξ εἴκοσι συνδιαιρούμενοι τοὺς πάντας ἑξήκοντα ἔχουσι. τετάρτου πάλιν ὁμοίως κοινωνήσαντος, ἐκ δεκαπέντε γίνονται. πέμπτῳ δὲ ἐκ δώδεκα, καὶ τῷ ἕκτῳ ἐκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσότης ἀναπληροῦται τῶν στεφάνων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν Κύνουλκον Οἷω μ' ὁ δαίμων ἔφη φιλοσόφῳ συνῴκισε κατὰ τὸ Θεογνήτου τοῦ κωμῳδοποιοῦ δρᾶμα Ἐπαρίστερα ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφέ σου τὸν βίον τὰ βυβλία Πεφιλοσόφηκας

Διονύσιος ὁ χαλκοῦς.

Στέφανοι τῶν ἐρώντων διαλυόμενοι.

Θύραι τῶν ἐρωμένων στεφανούμεναι.

Ἰσότης στεφάνων.

σόφηκας γῆ τε καὶ οὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐδέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Πόθεν γάρ σοι καὶ ὁ τῶν συρβηναίων ἐπῆλθεν χορός. τίς τῶν ἀξίων λόγου μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ, καὶ ἐς οὐ πρότερον ἐρῶ ὃ οὐδὲ διδάξω σε, πρὶν ἂν τὸν ἄξιον παρὰ σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς τῶν βυβλίων ἀκάνθας, ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς δυσχεράνας ἀνεβόησε τὰ ἐκ τῆς ὑποβολιμαίας Ἀλέξιδος. Οὐδ' ἐν τριβαλλοῖς ταῦτά γ' ἐστὶν ὀνόματα, Οὔ φασι τὸν θύοντα τοῖς κατηγμένοις Δόξαντα ἰδεῖν. τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φαίνεται καὶ παρ' Ἀντιφάνει ἐν ὕπνῳ, καὶ ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παρὰ τῷ χαρίεντι Ἀνακρέοντι ναυκρατίτης στέφανος ὦ Οὐλπιανέ. φησὶ γὰρ οὗτος ὁ μελιχρὸς ποιητής, Στεφάνους δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν, Τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ ναυκρατίτην. Καὶ διατί παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται. φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν. Μεγίστης δ' ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνές εἰσιν ἐπεί τε στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτοπος. πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἐπιτήδειος. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ ζητήσεως ἄξιον ὄντων καὶ μὴ ὀνομαθηρίᾳ φιλότης. σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη, Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος ἑταῖρε ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη, ὅτι καὶ λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρχαῖοι. Τήναρος δὲ ἀγροικικὸν εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον, καὶ οἱ ἄλλοι γε ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τινα εἰρήκασι περὶ τοῦ προκειμένου. ἐγὼ δὲ ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ Σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπιγράφεται τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή, εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Εὐρυσθέως ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον. θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς οἴκοθεν σωτηρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος. πρότερον δὲ ὑπὸ λελέγων καὶ νυμφῶν καθιδρυμένου, τοὺς δ' Ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας, πεῖσαι χρημάτων ὑποσχέσει τυρρηνοὺς λῃστρικῷ τε βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους τοὺς Ἀργείους, ὡς εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἡ Ἀδμήτη πείσεται. τοὺς δὲ τυρρηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν ἡραΐτην ὅρμον, καὶ διαβάντας εὐθέως ἔχεσθαι τῆς πράξεως. ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ ναοῦ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι. λυσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια, καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους, εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δύνασθαι. ἡγησαμένους οὖν θεῖόν τι εἶναι, πάλιν ἐξενεγκαμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας, ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περιδεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἕωθεν δηλωσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως γενομένης, εὑρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ᾐόνος, ὡς δ' ἂν βαρβάρους κᾶρας ὑπονοήσαντας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, πρός τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι, καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους περιειλῆσαι πάντοθεν. τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐτὸ ἁγνίσαι καὶ στῆσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ᾐόνα καὶ ἀφαγνίζεσθαι. ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι, καὶ καλεῖσθαι τόνεαν τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιειληφθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων. ἱστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν καρῶν δεισιδαιμονίᾳ περιεχομένων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγενομένων εἰς ὕβλας, καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἑκούσιον, καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμηθεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρός, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν, καὶ τίσιν ἑκούσιον ἐν ἀλυπίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν, ὅθεν οὔτ' ἐκεῖνον τὸν δεδηλωμένον στέφανον τῷ Προμηθεῖ περιγενέσθαι, καὶ μετ' οὐ πολὺ τοῖς εὐεργετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν, διόπερ καὶ τοῖς καρσὶ κατὰ τὸ παραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ, καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὸν θεόν. καταλῦσαι δὲ καὶ τἄλλα γένη τῶν στεφάνων ἐπιτάξει, χωρὶς τῆς δάφνης, τὴν δ' αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον, τοῖς τε χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι, καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀποδιδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν, ὅθεν τοὺς κᾶρας ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου, καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις. αὐτούς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ, τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφανον. μνημονεύει δ' ἔοικεν ἐπιπιστοῦντι τῆς κατὰ τὸν λύγον στεφανώσεως, καὶ Νικαίνετος ὁ ἐποποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς ἐν πλείοσι. λέγει δ' οὕτως, Οὐκ ἐθέλω Φιλόθηρε κατὰ πτόλιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρούρης Δαίνυσθαι, ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος, Ἀρκεῖ μοι κοίτη μὲν ὑπὸ πλευρῇσι χαμεύνη. Ἐγγὺς

Ναυκρατίτης στέφανος, καὶ λύγινος.

Λύγινος στέφανος σαμίων.

γὰρ προμόλου λιμένιον ἐν Λαπίνης, Καὶ λύγος ἀρχαῖον καρῶν στέφος, ἀλλὰ φιρίαθω, Οἶνος καὶ μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη. Θυμήρεις πίνοντες, ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην, Μέλπωμεν νήσου δεσπότιν ἡμετέρης. Ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαίνετος πότερον στρωμνῆς ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀφεῖται τῇ λύγῳ, τὸ λέγειν αὐτὴν τῶν καρῶν ἀρχαῖον στέφος, πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. συνέβη δὲ τὴν τῆς λύγου στεφάνωσιν, καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτη χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσει τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί, Μεγίστης ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπεὶ δὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ εὗρον κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον. λαβὼν δὲ παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου, ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὕρομεν παρὰ τῷ ἀντιμοσχύρᾳ Δημητρίῳ. τοιοῦτος δέ τις καὶ ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεύς, καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βυβλία περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς νικομαχίοις Ἀριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς παραθεμένου. καὶ περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ Πληξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος καὶ ταῦτα, ἐπιγράψει τι βυβλίον περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἀν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον γὰρ τοῦτ' ἴδιον εἴρηκεν, ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεύς, ἐπιδείξειέ τις καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τῆς λύγου ἁπλούστερον, ὅτι ὁ Μεγιστῆς τῇ λύγῳ στεφανοῦται ὡς παρακειμένης

ΛΕΙΠΕΙ.

Ἐκ τοῦ δ' ἀψιλοῦς πάντων γένη πεπληκότες ἐμὸν κυνήοντι δεσπόταν, καὶ μέγαν βασιλέα φανέντων. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν, ὡς ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς ὑπ' Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ τῶν σκολιῶν ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ἡμῖν ποιήσω. Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτέῳ θήραμα κάλλιστον βίῳ, σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερούς ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω καὶ γονέων μαλακαυγήτοιό θ' ὕπνου. σεῦ δ' ἕνεκεν ὁ Διὸς Ἡρακλῆς, Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν ἔργοις σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν. σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τ' ἀΐδαο δόμους ἦλθον, σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς καὶ Ἀταρνέος ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοιγὰρ ἀοίδιμος ἔργοις, ἀθάνατόν τε μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι Μνημοσύνης θυγατέρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι φιλίας τε γέρας βεβαίας. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τί κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιανικὸν ἰδίωμα σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι' ὧν εἴρηκε σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς Ἀταρνέος ἔντροφος, ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ' οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν Σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὅν φησι Δοῦρις ἐν τοῖς Σαμίων ἐπιγραφομένοις ὥροις, ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ. παιὰν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα γραφείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός, ὥς φησιν Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. ᾄδεται δὲ καὶ οὗτος ἐν Δελφοῖς λυρίζοντός γέ τινος παιδός, καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα δὲ τὸν Κορίνθιον Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθετο δὲ αὐτὸ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι Ῥόδιοι. ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ παιὰν ἐπίφθεγμα ὥς φησι Γόργος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν. ἐπ' Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος Ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας, ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησίν, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκόσμησα. τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κύνουλκος ἔφη, τί με ἀνέμνησας κείνου κυλίκων κατὰ τὸν σοφὸν Φίλωνα, δέον μηδὲν τῶν ἀσπουδάστων ἄξιον λέγειν τι τοῦ γάστρωνος παρόντος Οὐλπιανοῦ. οὗτος γὰρ τὰς καπυρωτέρας ᾠδὰς ἀσπάζεται μᾶλλον τῶν ἐσπουδασμένων, οἷαί εἰσιν αἱ Λοκρικαὶ καλούμεναι, μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἥδε· τί πάσχεις; μὴ προδῷς ἄμμ' ἱκετεύω, πρὶν καὶ μολεῖν κεῖνον ἀνίστω, μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃς, κἀμὲ τὴν δειλάκραν. ἁμέρα καὶ ἤδη τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ

ἐσορῇς

Ἡφαιστίων τὰ ἀλλότρια συγγράμματα σφετερισάμενος.

Ἀριστοτέλους σκολιὸν ἢ παιάν.

Παιᾶνες.

Κατωφαγᾶς ἐλαί.

ἱστορίας. τοιούτων γὰρ ᾀσμάτων αὐτοῦ πᾶσα πλήρης ἡ Φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ οὗτος περιήει καλαμίζων. μετὰ τῶν καὶ κολάβρους καλουμένους συντιθέντων, ἄρχεται γάρ ὦ καλὲ Οὐλπιανὲ τοὔνομα. καὶ ὁ Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου φησὶν οὕτως. Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων κολάβρων, ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας Περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν καθίστησι βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς κἀν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτόλεμόν φησί ποτε τὸν ἱστοριογράφον τὸν παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ προσαγορευθέντι μεγάλῳ πλεῖστον ἰσχύσαντος υἱὸν γενέσθαι Σέλευκον, τὸν τῶν ἱλαρῶν ᾀσμάτων ποιητήν, ὧνπερ συνεχῶς ᾄδειν εἰώθασιν. κἀγὼ παιδοφιλήσω, πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν. παῖς μὲν γὰρ παρεὼν κἠν πολέμῳ μᾶλλον ἐπωφελεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ, ἔρχομαί σοι λέξων τὸν συρβηναίων χορὸν ὅστις ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, οἶδα γὰρ ἔφη κάθαρμα θυμοῦσθαί με ἐφ' οἷς εἴρηκας, ἢ κατ' ὀλίγον σοι πεφροντικέναι κύον ἀδεές, ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν με τί ἐπαγγέλλῃ, σπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ τριακοντούτιδας, σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ συρβηναίων χορός. Κλέαρχος ὦ λῷστε ἐν δευτέρῳ περὶ παιδείας οὑτωσί φησιν, λείπεταί τις ὁ συρβηναίων χορός, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ κατᾷσαι δεῖ προσέχοντα, οὐδὲν τῷ προκαθημένῳ καὶ διδάσκοντι τὸν χορόν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀτακτότερός ἐστι θεατής. καὶ περὶ τὸν παρῳδὸν Μάτρωνα, Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης δῖοί τε Φίλιπποι, Οἱ μὲν δὴ τεθνᾶσι καὶ ἐν ἀΐδαο δόμοισι, Ἔστι δέ τις Κλεόνικος ὃν ἀθάνατον λάχε γῆρας. Οὔτε ποιητάων ἀδαήμων οὔτε θεάτρων, Ὧι καὶ τεθνεῶτι λαλεῖν πόρε Περσεφόνεια.

Κολάβρων ποιητής.

Συρβηναίων χορός.

Σὺ δὲ καὶ ζῶν καλὲ Οὐλπιανὲ πάντα μὲν ζητεῖς, λέγεις δὲ οὐδὲ ἕν. καὶ ὅστις ἡδέως ἔφη τῶν ἐπῶν ὦ καλὲ μὴ ἑταῖρε ἕως ἔτι ἐμμένομεν ταῖς σπονδαῖς, καὶ ὁ Κύνουλκος πολλοί τινες τῶν παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν ὦ ἑταῖρε, ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὔβοιος ὁ Πάριος γενόμενος τοῖς χρόνοις περὶ Φίλιππον, οὗτός ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναίοις λοιδορησάμενος, καὶ σώζεται αὐτοῦ τῶν παρῳδιῶν βιβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σίλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, περὶ τῶν τὰς παρῳδίας γεγραφότων ἱστορῶν, τάδε γράφει, καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον τοὺς τὰς παρῳδίας γράψαντας, λογίους ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως, καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας. εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἑξαμέτροις, Μοῦσά μοι Εὐρυμεδοντιάδεα τὴν ποντοχάρυβδιν, Τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον, Ἔννεφ' ὅπως ψηφῖδι κακῇ κακὸν οἶτον ὄληται Βουλῇ δημοσίῃ παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο. Κέχρηται δὲ καὶ Ἐπίχαρμος ὁ Συρακούσιος ἔν τινι τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Εὐνείδαις, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν Φακῆν. λέγει γὰρ οὕτως, Ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μεταρρίζοντες ἔβαλλον Πολλοῖσι σπελέθοισι, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς, Ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε, τίς σ' ἀνέπεισεν Ἐς καλὴν κρηπῖδα ποσὶν τοιοῖσιν ἀναβῆναι. Τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι μικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον, Μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι, Καὶ σπάνις ἣ πολλοὺς Θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει, Ἐς κουρὰν βδελυρῶν ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε Ἀνδρῶν, οἳ καὶ νῦν κεῖθι κακῶν κακὰ ῥαψῳδοῦσιν, Οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖσιν τὰ χρῄζων ἐπίθησα. Αὖθις δ' οὐκ ἔτι κέρδος ἀπείσομαι, εἰς Θασίους δὲ Μηθὲν πημαίνων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλίξω, Μή τις μοι κατὰ οἶκον Ἀχαιιάδων νεμεσήσῃ, Πεσσομένης ἀλόχου τὸν ἀχαϊκὸν ἄρτον ἐν οἴκοις. Καί ποτέ τις εἴπῃσι μικρὸν τυρῶντας ἰδοῦσα, Ὦ φιλίη ὁρμὴν παρ' Ἀθηναίοισιν ἀείσας, Πεντήκοντ' ἔλαβεν δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἔπεμψας. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε φωνῇ, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρὰ χώρει τὸν ἀγῶνα, Καὶ τότε δὴ θάρσησα, καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

Παρῳδοί.

Πεποίηκε δὲ παρῳδίας καὶ Ἕρμιππος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων, καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις, καὶ τῇ γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφουσι Φιλίνην. ὁ δὲ Εὔβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα, περὶ μὲν τῆς τῶν Βαλανείων μάχης. Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχέσσιν. περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως ὑπὸ κεραμέως τῆς γυναικὸς χάριν, Μὴ δὲ σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην, Μὴ δὲ σὺ Πηλείδη. ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοῖς Σικελιώταις, Ἀλέξανδρος Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖον τρόπον τοῦτον δηλοῖ. Ὡς Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἤλασαν ἔξω Πατρίδος ἀρχαίων. ἦν ὁ δ' ἀνὴρ προγόνων Εἰδὼς ἐκ νεότητος ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖν, Ξένος Μιμνέρμου δ' ἔστι πόσα κερονίων, Παιδομανὴς σὺν ἔρωτι πότην ἴσον. ἔγραφε δ' ἂν Ἥρως παρ' Ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων, Πισσυγάση φωρῶσαν ἀναιδέας, ἢ τίνα χλεύην Φλοιῶν ἀθήρη σὺν κακοδαιμονίῃ,

Τοία

Τοῖς συρακοσίοις κοὐκ ἔχω χάριν, ὡς δὲ βοιωτὸς ἔκλυον, εὐβοίᾳ τέρψεται, οὐδ᾽ ὀλίγον.

Πολλῶν οὖν ἑκάστοτε τοιούτων λεγομένων ἐπεί ποτε ἑσπέρα κατελάμβανεν ἡμᾶς, ὁ μέν τις ἔλεγε, παῖ λύχνεον, οἱ δὲ λυχνίαν. οἱ δὲ λοφνίαν οὕτω καλεῖσθαι φάσκων τὴν ἐκ φλοιοῦ λαμπάδα. ὁ δὲ πανόν, ἄλλος δὲ φανόν. ὁ δὲ λυχνοῦχον, ὁ δὲ λύχνον, καὶ δίμυξον δὲ λύχνον ἔτερος. ἄλλος δὲ ἐλάνην, ὁ δ᾽ ἔτι τις ἑλάνας, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἕλην, οὕτω δ᾽ εἰπεῖν Νεάνθην ἐν α τῶν περὶ Ἄτταλον ἱστοριῶν. καὶ ἄλλος ὅτι δή ποτε ὡς τάραχον γίνεσθαι, οὐ τὸν τυχόντα τῶν περὶ τούτοις ἰδίων πάντων λεγομένων. Σιληνὸν μὲν γάρ τις τὸν γλωσσογράφον ἔφασκεν ἀθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας φανούς. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος, ἑλένην τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷον φασὶν οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχουσιν οὓς οὗτοι ἑλάνας καλοῦσιν. ἀμερὶς δὲ γράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν. γράβιον ἐστὶ τὸ πρίνινον, ἢ δρύινον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι, καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιποροῦσιν. Θεόπομπος γοῦν ὁ συρακούσιος ἐν κενταύροις διηγούμενός φησί, πίσσα δ᾽ ὑπὸ γραβίων ἔσταζεν οἷον

Τὰς δ᾽ ἐν τριόδοντι ἡ ῥαπτοπώλης προσπὼν λάβε προιόντα καὶ λυχνοῦχον ἐπιφέρει. ἐγὼ δὲ ἀξίᾳ γε τὸν δ᾽ ἔχω τινὰ διαφρέτεντον φιαλίων θυρῶν μέλ, κερατίνου τε φασφόρου λύχνου σκέλας. Ἄλεξις μίδωνι, ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν τῆς νυκτός, ἦν τις κνδεμὼν τῶν δακτύλων. ἐν δὲ θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Ἄλεξις, οἶμαι γὰρ ἐπιτιμᾶν τῶν ἐπαυξόντων τινὲς ἡμῶν ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ. ποῖος γάρ ἐστι φανός, ὦ πρὸς τῶν θεῶν τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος. Ἀναξανδρίδης δ᾽ ἐν ὕβρει λαβὼν τὸν φανὸν ἅψεις μοι λύχνον. ἄλλοι δ᾽ ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δὲ τὴν ἔκ τινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος ἀνεψιοῖς, ὁ φανὸς ἐστὶ μεστὸς ὕδατος οὑτοσί. δεῖ τ᾽ οὐχὶ σείειν, ἀλλὰ ποδίζειν αὐτόν. Νικόστρατος ἐν πατριώταις, ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων, ἀντ᾽ οἶνον αὖ τ᾽ ἔλαιον ἀποδῶται τινί, ἀντ᾽ ὄξος ἐπέπεμψ᾽ ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ. Φιλιππίδης συμπλεούσαις, ὁ φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν, οὐδὲ ἐν ἕπτα φύλαξ δυστυχὴς, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως.

Φερεκράτης δ᾽ ἐν κραπατάλλοις, τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λυχνεῖον κέκληκεν διὰ τούτων, τὶς τῶν λυχνείων ἐργασία τυρρηνικά. ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ παρὰ τοῖς τυρρηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν τυρρηνῶν. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἱππεῦσι τῶν δ᾽ ἀκοντίων συνδησάντων ὀρθὰ πρὶν λυχνείῳ χρώμεθα. Δίφιλος δ᾽ ἐν ἀγνοίᾳ, ἅψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν. Εὐφορίων δ᾽ ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιόν φησι τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον ταραντίνοις εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους, ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστιν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ἕρμιππος δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον συνθέτως οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ φορμοφόροις δράματι, τῇ δ᾽ ἐξιόντι δεξιᾷ ὁ λυχνίδιον. πανὸς δὲ ὀνομάζεται τὸ δ᾽ ἐσκευασμένον ξύλον, καὶ συνδεδεμένον. τούτῳ δὲ ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος ἀνεψιοῖς εἰσιών, πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς, μόνον πολὺ ποιεῖ. Δίφιλος στρατιώτῃ. ἀλλ᾽ ὁ πανὸς ὕδατος ἐστὶ μεστός. πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν ἀγαμέμνονι μέμνηται. ἐχρῶντο δ᾽ αὖ τῇ ὡς λαμπάδι. Ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται Ἄλεξις, καὶ τάχα τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκολύχνιον. Φιλύλλιος δὲ τὰς λαμπάδας, δᾷδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ᾽ εὕρημα λύχνος. φλογὶ δ᾽ οἱ παλαιοὶ τῆς τε δᾳδός, καὶ τῶν ἄλλων λύχνων ἐχρῶντο. Κομίσαι λύχνον Κλέαρχός φησι.

Καὶ Πλάτων ἐν νυκτὶ μακρᾷ. ἐν τοῦθ᾽ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν προτέρων ἔξω λύχνον δίμυξον. μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν φιλοθύτῃ, καὶ Φιλωνίδης ἐν κοθόρνοις. Κλέαρχος δὲ ἐν ταῖς γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζει. καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενος πῦρ. ἑλάνη δ᾽ ἡ λαμπὰς καλεῖται ὡς Ἀμερίας φησίν. Νίκανδρος δ᾽ ὁ κολοφώνιος ἑλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυτίαν δὲ ἣν οἱ πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν. Κηφισόδωρος ἐν ὑγιεῖ. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀεί ποτε τῷ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δὲ παῖ δεῦρο λέπτην ἀσταφίδα κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω, τὸ δὲ τοῦ ἥδιστου Ἀριστοφάνους. ἐκφέρετε πεύκας κατ᾽ Ἀγάθωνα φωσφόρους.

Κανδῆλαι.

Καὶ ταῦτ᾽ εἰπὼν οὐχὶ ἀπόλλω ἀπόλλειν τόπον βάσιν, ὑπεκβάλλων ἐκ συμποσίου ὑπνηλὸς κάρτα γινόμενος. τῶν δὲ πολλῶν τὸν ἰὴ παιὰν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. Κλέαρχος ὁ σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ παροιμιῶν τὴν δετὰ

Ἰεπαιὰν.

τὴν Λητώ φασιν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γε-
νέσθαι, παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον. καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ' αὐτούς, ἡ Λη-
τὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα τῷ λίθῳ νῦν ἔτι κειμένῳ ὑπὸ τῷ
ποδὶ τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς τότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται, παρὰ τὴν
πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν ἰὲ παῖ, τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα. τοῦτο δ' ἐστὶν
ὡς ἂν εἴποι τις ἄφιε παῖ, καὶ βάλλε παῖ. διόπερ ἐκ τότε λεχθῆναί φασι τὸ ἰὲ παῖ, καὶ ἰὲ παιών.
ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντές τι τὴν λέξιν, καὶ ταύτην τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριον, τινὰ παροιμίαν φασίν,
ἰὴ παιών, καὶ οὐχὶ ἰὲ παῖ. πολλοὶ δὲ ἐπὶ τοῖς τέλος ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι, ἐν παροιμίᾳ ὡς
οὐχ ἁπλῶς ἐφύμνιον φασὶν οὕτως τὸ δέον λελόμενον ἰὴ παιών. διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι συνήθει
10 λανθάνειν ὂν παροιμία, οἱ δὲ τὸ ἐναντίον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Πον-
τικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασται περὶ σπονδαῖς, τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως ἰὴ παιὼν
ἰὴ παιάν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ θεῷ, φάσκων τοῦ θεοῦ
τοῦθ' ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων. ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἰὴ παιὼν,
ἡρῷον γίνεται. βραχειῶν δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον, διὰ δὲ τοῦτο δῆλον, ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον
αὐτῷ. βραχειῶν γὰρ γινομένων εἰ δύο τὰς ἁπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τις,
ὁ ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται. μετὰ ταῦτα ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίστασθαι, ἐπεισῆλθον παῖδες
φέροντες, ὁ μέν τις θυμιατήριον ὁ δὲ

20 Ἔθος δ' ἦν ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου, καὶ σπείσασι τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκ- ἐλαία
πιεῖν διδόναι. Παιᾶνα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος. Ὑγίεια πρεσβίστα μα-
κάρων. Μετὰ σοῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης. Εἰ γάρ τις
ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων Τᾶς ἰσοδαίμονός τ' ἀνθρώποις βασιληΐδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων. οὓς κρυ-
φίοις ἀφροδίτης ἄρκυσιν θηρεύομεν, ἢ εἴ τις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις, ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέ-
φανται, μετὰ σεῖο μάκαιρα ὑγίεια τέθηλε πάντα καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ. Σέθεν δὲ χωρὶς,
οὔτις εὐδαίμων. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι λέγει οὕτως,

Κρανω Μοῦσαι καὶ τὸν ἐκ τυρρηνίας οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνων ἐπίσταμαι. Ταῦ-
τα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ
παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. κατὰ γὰρ
τὸν χαλκοῦν Διονύσιον τί κάλλιον. ἀρχομένοις ἢ
καταπαυομένοις ἢ τὸ πιθανώτατον.

ΤΈΛΟΣ.

Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ Ἰωάννου Βαλ-
δέρου, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακο-
στῷ πέμπτῳ, μηνὶ Μαιμακτηριῶνι.

